Anul LXXXVII Sibiu 1 Ianuarie 1939 Nr. 1

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Biblia Regală

Sfânta Scriptură tradusă din îndemnul Majestății Sale, Regele Carol al II-lea și apărută la 10 Noemvrie 1938 când se împlineau 250 ani dela Biblia de București, merită să aibă o caldă primire generală.

Ediția din 1936 a stârnit o acerbă critică din partea unor teologi și literați. Lumea credincioasă s'a bucurat de ea și a fost gata să dea un preț destul de mare.

In această privință Biblia Regelui e ieftină. Ii lipsesc «locurile paralèle», care constitue o scădere. A apărut însă numai în 10.000 exemplare.

Când va sosì ziua să credem că tot românul cu pretenție de cultură își are Biblia sa, fiecare familie, fiecare învățător, profesor, magistrat, ofițer, medic etc. etc. care se prețuiește pe sine și sufletul său ca să aibă Biblia sa, din care să se adape sufletește, să se întărească în grele încercări, să-și precizeze rostul vieții, să-și cântărească forțele spirituale.

Fără biblie cu anevoie se poate concepe o renaștere generală, adâncă și rodnică. Fără Biblie nu se pot desfunda isvoarele subterane ale sufletului nici să se desțelinească taina noastră spirituală.

Un studiu progresiv al Sfintei Scripturi nu se poate începe cu speranțe de succes efectiv fără Biblie.

E adevărat că noi n'am avut în codul vieții cucernic obligațiunea citirii zilnice a Sfintei Scripturi. Cunosc persoane capabile de înaltă pietate cari mărturiseau că se simțesc atrase de vraja citirii Sfintei Scripturi. Acestora însă le-a lipsit călăuza necesară, citirea stăruitoare și sistematică.

Dar pricina de căpetenie a nepăsării față de Biblie e multimea prejudițiilor de azi în contra Bibliei.

Cartea profană a învins cartea sacră.

N'a fost numai scoasă din circulație, ci chiar zeflemizată.

Analizând direcțiile culturale la români, iată ce scrie *I. Găvăriescu* în Istoria Pedagogiei, București, 1920, pag. 248: «Nu e necesar să înșirăm feluritele nume de cărți apărute în secolul al 18-lea și cari se citeau și erau ascultate cu băgare de seamă, atât de popor, cât și de boerime. Octoihul, Evangheliile, Liturghiile, Apostolul, Invățătura pentru spovedanie, Triodul, Cazania, Psaltirea, Penticostarul, Ceaslovul, etc., — *cari azi nu au pentru noi decât valoarea istorică de a fi servit la mlădierea limbii române, învățând graiul ideilor înalte, și ne fac să surâdem probabil, când le punem alături între mijloacele de înaintare culturală, — aveau pentru lumea credincioasă de atunci o însemnătate vitală.*

Cartea laică a așternut o prevestească peste ochii sufletului, acoperind soarele, cerul instelat și însași concepția de Dumnezeu. Să ne reîntoarcem acum la Sfânta Scriptură.

Acelaș Duh Sfânt care a inspirat paginile ei, e gata să ne alunge ceața, să ne oboare albeața de pe ochii sufletului, să regăsim Calea, Adevărul și Viața. Prin Sfânta Scriptură și alte cărți edificatoare ne vom renaște, vom putea valorifica elementul divin din noi, sălășluindu-ne în sfera concepțiilor divine și din imperiul fără de hotare, în care e viața adevărată.

Tr. Scorobeț

259.

Nu se uită

Anul 1938

(=) Umbre și lumini, mari și mărunte, se desprind din icoana vieții bisericești și românești trăite în anul Domnului 1938.

Le încrestăm, ca împrospătare de amintiri, pentru cetitorii noștri, păstrând, pe cât se poate, șirul în care s'au petrecut în cursul anului expirat.

Constituție nouă

Viața publică și de stat a României a primit, cu anul 1938, o nouă așezare, menită să lecuească neajunsurile, care sporiseră din cale afară pe urma învrăjbirilor și desbinărilor, de care pătimeau diferitele partide politice. Activitatea acestor partide sistată, preotul, alături de oricare cetățean, este scutit să se incadreze în disciplina poruncită de cluburile politice, și rămâne pe mai departe părintescul sfătuitor și îndrumător al *tuturor* enoriașilor săi, despoliticianizați deopotrivă și dânșii. Nimeni nu e înlăturat din câmpul de activitate publică, ci dimpotrivă e chemat fiecare să contribue, după cele mai bune puteri, la propășirea și întărirea țării, ocolind rătăcirile și stăruind pentru unitatea inimilor.

Noua Constituție — a declarat înțeleptul Suveran al țării cu prilejul promulgării dela 27 Februar, — *este izvorâtă dintr'o nevoie sănătoasă a cerințelor naționale și a fost frământată în cosțiința Mea și a sfetnicilor Mei, cari alături de neuitatul Meu părinte, au fost creatorii României de astăzi. Țara căreia i-am încredințat această nouă Constituție, a primit-o cu entuziasm care Mi a bucurat inima. Sânt cel dintâi legat de ea și voi fi cel dintâi păzitor al ei pentru binele poporului român.*

Nou guvern

Când țara trece prin grele împrejurări, M. Sa Regele *Carol II* ne dă un guvern în fruntea căruia cheamă pe șeful sfintei biserici ortodoxe române, pe I. P. S. Sa Miron, patriarh al României. La departamentul ministerului cultelor și artelor avem altă față bisericească, — om de carte și muncă, bine apreciat și pe timpul când se află în centrul mitropoliei, — P. S. episcop Nicolae al Clujului.

Datoria clerului este ca fără șovăire să se înroleze, cu atât mai vârtos astăzi, în cadrul apărătorilor ordinei, ai țării, ai Regelui, luminând credincioșii din înălțimea amvonului și, ferindu-i de răul vrăjmașilor, să aducă pacea și bunavoire în sufletele păstoriților.

Consilieri Regali

Prin decret-lege ia ființă un *Consiliu de Coroană*. Membrii săi sânt numiți de Suveran dintre demnitarii statului, bisericii, oștirii și Curții regale, sau din personalități cu vază ale țării. Ei sânt, numiți Consilieri Regali și sânt convocați de Suveran, pentru a-și da părerea, cu vot consultativ, asupra problemelor de stat de însemnătate excepțională. Din acest Consiliu de Coroană face parte și I. P. S. patriarh Miron.

Act de dreptate

Chestiunea averilor fostei «Universități săsești» s'a clarificat definitiv prin decretul regal Nr. 1482 din 8 April 1938, care dispune: Administrația acestor bunuri se va face de Arhiepiscopia ortodoxă a Sibiului, prin organele ei legale, după normele legii și statutului de organizare a bisericii ortodoxe române. —

Astfel încetează orce îngrădire în administrarea bunurilor primite și se îndreptează și alte lipsuri ale decretului-lege din anul precedent.

In ziua de Dumineca Tomii

Cu prelungirea vechilor mandate, s'a întrunit la Sibiu, în Dumineca Tomii, adunarea eparhială într'o scurtă sesiune desfășurată în 1 și 2 Mai.

Adunarea constată cu mulțumire evidentele bune înfăptuiri din anul trecut: progres îmbucurător realizat de biserică în partea secuizată a țării, unde se deșteaptă tot mai mult conștiința religioasă ortodoxă și națională a creștinilor, cu toate amintirile duioase ale trecutului. Călduroase mulțumiri se aduc Suveranului, precum și fostului prim-ministru, dlui Gh. Tătărescu și dlui ministru de finanțe, Cancicov și tuturor celor ce au sprijinit faptul ca biserica noastră să primească 75% din ceeace mai rămăsese, după expropriere, dela așa zisa «Universitate săsească». Dania regală se administrează sub titlul: «Fundația Regele Carol II». — Ca fapt îmbucurător s'a pomenit și frumosul spor al literaturii bisericești române prin lucrările tipărite în Tipografia Arhidiecezană. — Cu raport la fundația Gojdu, chestiunea a intrat pe calea cea bună, — (păcat însă că earăș s'a poticnit la Budapesta, și nu știm de ce și până când. Red.). Se menționează trecerea clerului la Casa de pensiuni a statului; între cei trecuți la penzie se înșiră și consilierul arhiepiscopesc P. C. Sa Dr. G. Proca, după un lung serviciu de 44 ani, adus cu devotament și dragoste pentru biserică și așezămintele ei. Locul său îl ocupă tinărul profesor Spiridon Cândea, cu strălucite studii făcute în străinătate. — Se scot la iveală misiunile arhierești în forma vizitelor canonice făcute în decursul anului de I. P. S. mitropolit Nicolae și P. S. arhiereu Vasile.

S'a dus poetul luptător...

In Sâmbăta de 7 Mai 1938 s'a stâns repede sbuciumata viață a celuice a fost Octavian Goga, care a izbutit, prin versurile sale de artă adevărată, să poarte o luptă glorioasă pentru desrobirea neamului său martirizat. După războiu a continuat lupta, cu arma cuvântului în care nimeni nu l-a întrecut, având drept țintă de a face din România o țară a românilor. Legea strămoșească, cu drepturile și bogățiile ei, nu putea să rămâie mai la o parte în preocupările de căpetenie ale fiului de preot ortodox din Rășinarul lui Șaguna.

Opera lui de uriaș al gândirii, tălmăcitoare a profunzimii sufletului românesc, va dăinuì peste veacuri ca pildă pentru generațiile ce vin.

Sărbătoarea tineretului

Ziua de 8 Iunie, sărbătoarea tineretului, închinată neamului și M. S. Regelui Carol II, s'a desfășurat, cu firesc avânt, în tot întinsul țării.

Bunul obicei, ca tineretul școlar, întrunit în școală sau în alt loc potrivit, să cânte rugăciunea *Tatăl-nostru*, în genunchi și cu mânile împreunate pentru rugăciune, s'a urmat și de astădată cu evlavia cuvenită și spre cinstea conducătorilor tinerimii noastre.

Oastea Domnului

Societatea misionară «Oastea Domnului», călăuzită de preoțime, s'a înfățișat la congresul anual din Sibiu în ziua Cincizecimii, așa cum era de prevăzut: într'o adevărată spiritualitate ortodoxă. Dacă ierarhul stă în fruntea Oastei din eparhie, la rândul său și preotul are să stea în fruntea Oastei din parohie: Povață înțeleaptă rostită de Inaltul ierarh dela Sibiu în mijlocul adunării. Alți distinși vorbitori întregesc îndrumările și sfătuirile date, în cucernice mărturisiri, tuturor oastașilor, cărora li se împarte și o nouă merinde duhovnicească: primul număr din biblioteca pentru popor, cu titlul: *Veniți la Hristos*, un mănunchi de pilde și învățături scrise de I. P. S. mitropolit Nicolae. Cucernicii preoți sânt invitați să respândească toate cărțile apărute în această nouă publicație, ce se adresează în deosebi membrilor din Oastea Domnului.

Moartea bunei Regine

Soldaţi ai crâncenului războiu, aflători în spitale şi vizitaţi în durerile lor de marea Suverană MARIA, nu-şi puteau înăbuşi glasul de a spune Maicii răniţilor: **„S'ajungi împărăteasă a românilor!"**

Regina poporului, înţelegătoare a credinţelor şi sufletului românesc, conducătoarea spre înfăptuire a visului nostru naţional, făptura providenţială, încetează din viaţă Luni în 18 Iulie 1938 la Sinaia, pe pământul ţării sale iubite, ca să trăească pe veci în istoria neamului, în basmele satelor noastre şi în amintirea tuturor românilor...

Patriarhul omagiat

Credincioşii bisericii noastre se mândresc, cu dreptate şi multă bucurie, că în fruntea ei şi în fruntea statului român s'a ridicat un ales fiu al ţăranului ardelean, I. P. S. patriarh *Miron*, care împlinind în acest an vârsta de 70 de ani, în plină sănătate, a fost omagiat de întreg poporul nostru. Biserica dreptcredincioasă, care sub binecuvântata Sa arhipăstorire s'a ridicat la un grad însemnat de trăire culturală şi duhovnicească, îi doreşte să poarte încă mulţi ani înalta demnitate bisericească şi lumească la care a ajuns!

Zece ţinuturi

Ţara noastră se împarte în următoarele *zece* ţinuturi: Timiş, Olt, Argeş, Marea, Dunărea, Nistru, Prut, Suceava, Mureş, Crişuri.

Ţinutul *Mureş*, cu reşedinţa Alba-Iulia, cuprinde 9 judeţe: Alba, Turda, Mureş, Ciuc, Odorhei, Făgăraş, Târnava Mare, Târnava Mică, Sibiu.

Rezidenţii Regali de ţinuturi sânt numiţi, prin Inalt Decret Regal, pe termin de şase ani. Rezieent al ţinutului Mureş este numit dl general de divizie î. r. Dănilă Papp, fost comandant al corpului VI armată.

Ideea naţională biruind

In preajma primăverii s'a terminat un proces firesc în vârtutea ideilor care stau la temeliile ori cărui stat naţional: Austria catolică, — pe vremuri a Habsburgilor de nu prea bună pomenire pentru românii Ardealului şi pentru ortodoxie, — se încorporează în imperiul Germaniei. Incorporarea o regretă cel mult Vaticanul, ocrotitorul de totdeauna al unei dinastii, care în catolicismul său a ştiut să arunce şi să cultive sămânţa desbinării între popoarele sale.

La Mărăşeşti

Toamna frumoasă ni-a adus, — pe câmpia de glorie a Mărăşeştilor, locul de eternă odihnă a făuritorilor României Mari şi Veşnice, — sfinţirea Bisericii Neamului.

Inalta prezenţă a Suveranului, a Marelui Voevod de Alba-Iulia, a demnitarilor reprezentanţi ai bisericii, ai guvernului, ai armatei, şi cuvântările ţinute, au dat sărbătoarei o semnificaţie cu totul deosebită.

La pioasa solemnitate dela *Mausoleul*, care e opera Societăţii ortodoxe naţionale a femeilor române, a săvârşit slujpa târnosirii I. P. S. mitropolit *Nicolae* dela Sibiu, înconjurat de vlădici şi preoţi. In cuvântarea rostită, — «psalm de cinstire a flăcăilor adormiţi sub brazda natală», Inaltul ierarh aduce omagiu, în deosebi din partea Ardealului şi a Bisericii lui strămoşeşti, vitejilor cari au desăvârşit unirea pământului ardelenesc cu Ţara mamă pentru toate veacurile. Dumnezeu să renască — termină oratorul — duhul eroilor dela Mărăşeşti în fiecare inimă de român.

Pacea...

Aliata şi prietena României, Cehoslovacia, a îndurat o grea pierdere de teritoriu, sacrificânou-se pe sine pentru salvarea păcii între popoare.

Statele mari: Anglia, Franţa, Germania şi Italia au încheiat, în Sept., la München un acord, prin care s'a împiedecat deslănţuirea unei conflagraţii generale. Cei patru bărbaţi, cari au înlăturat, pentru moment, izbucnirea războiului, au fost admiraţi şi preamăriţi pretutindeni... Jertfa cea mare a adus-o însă Cehoslovacia.

Pierderi

Tagma preoţească din Arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu a pierdut în acest an 12 slujitori ai altarului. Intre cei răposaţi se găsesc: un consilier mitropolitan Tr. Petrişor şi 3 protopopi: Sergiu Median, octogenarul Ion Cândea şi Valeriu Judele, deplânşi cu toţii ca harnici muncitori şi buni părinţi sufleteşti şi povăţuitori ai enoriaşilor.

Alte evenimente

Această fugară cronică mai reţine, între faptele şi întâmplările însemnate ale anului, următoarele:

Legiuiri nouă s'au promulgat: Legea breslelor. Organizaţiile muncitoreşti se vor numi *bresle* (nu sindicate). Legea conţine recunoaşterea şi funcţionarea breslelor de lucrători, funcţionari particulari şi meseriaşi;

Legea Serviciului Social, pe baza principiului obligativităţii muncii sociale pentru toţi absolvenţii universităţilor şi a altor institute superioare sau speciale;

La congresul Ligii pentru înfrăţirea popoarelor prin biserică, ţinut în Lavrik-ul Norvegiei, Sf. Sinod a trimis pe P. S. episcop Nicolae al Orăzii, care a făcut congresului o comunicare primită cu mare interes din partea ascultătorilor. Episcopul nostru, prin această comunicare, a făcut cea mai bună impresie asupra congresiştilor;

Maramureşul îş are, în sfârşit, episcopul dorit, în persoana Prea Sfinţitului Dr. Vasile Stan, distins şi ca fost profesor şi director al Şcoalei Normale «A. Şaguna» din Sibiu, ear ca vicar arhiepiscopesc o valoroasă putere de muncă. Urăm noului arhipăstor lungă şi rodnică păstorire în vlădicia Maramureşului ortodox;

Meritat omagiu a adus neamul românesc ilustrului om de stat Ion I. C. Brătianu cu prilejul inaugurării statuei ridicate în Bucureşti. Şefii bisericilor din provinciile desrobite, în frunte cu Mitropolitul Ardealului, au săvârşit serviciul religios;

Congresul al 17-lea al Asociaţiei clerului «A. Şaguna», întrunit în Noemvrie la Timişoara, a votat o cuprinzătoare moţiune, în faţa realizărilor şi necesităţilor din viaţa noastră românească. Congresul lasă emoţionante urme în sufletele participanţilor;

Congresul general, al cincilea, al **FOR**-ului, societate condusă cu pricepere şi zel, s'a ţinut în Noemvrie la Târgu-Mureş. L-a deschis, cu o magistrală cuvântare, dl preşedinte Sextil Puşcariu, care arată ce va să zică ortodoxia în viaţa neamului românesc. Secretarul general, dl prof. I. Mateiu, a prezentat un raport temeinic întocmit despre activitatea atât de rodnică a vrednicei societăţi. Moţiunea, cu dezideratele ei frumoase şi româneşti, a fost întâmpinată cu multă bucurie şi multă însufleţire din partea congresiştilor, în frunte cu PP. SS. LL. Vasile episcopul Caransebeşului, şi Nicolae episcopul Clujului;

După o călătorie care, în strălucirea ei, rămâne istorică, M. S. Regele Carol II şi tinărul vlăstar domnesc Măria Sa Marele Voevod de Alba-Iulia Mihai, s'au înapoiat din străinătate în ţară. Suveranul românilor a fost întâmpinat şi salutat în Anglia, Belgia, Franţa şi Germania de cei mai iluştri bărbaţi ai acestor state. Sosirea iubitului nostru Suveran, care aduce ţării şi poporului nostru nepreţuite servicii, a fost nou prilej de manifestare a devotamentului omagial şi a legăturii neclintite dintre Monarhie şi cetăţeni;

La mijlocul lui Decemvrie ia naştere, ca organizaţie politică unică, Frontul Renaşterii Naţionale. De dorit să se înregimenteze în această organizaţie toate puterile de seamă ale neamului;

S'au dat preţioase instrucţii pentru aplicarea deciziei ministerului cultelor asupra sectelor; — în acelaş timp Sf. Sinod hotăreşte să lămurească, prin un memoriu, opinia publică asupra intenţiilor sectei baptiştilor în ţara noastră.

† Dr. Gh. Dubleşiu

Un incident de cale ferată, întâmplat la gara Cisteiu, aproape de Blaj, în ziua de 23 Decemvrie 1938, — accident provocat de ciocnirea violentă a două trenuri, — a produs şi moartea bine cunoscutului notar public în Sibiu şi membru în corporaţiile noastre bisericeşti, *Dr. Gheorghe Dubleşiu.*

Cel răpus de o moarte năpraznică, în vârstă de 63 de ani, a muncit decenii de-a rândul ca apărător al drepturilor poporului, ca prefect de judeţ în Hunedoara şi, de câţiva ani, ca notar public în Sibiu. In toate aceste calităţi a dovedit talent şi râvnă de bun român şi credincios slujitor al sfintei biserici ortodoxe din Ardeal. Prin moartea sa neaşteptată lasă profunde păreri de rău în mijlocul sibienilor şi al tuturor celorce i-au cunoscut activitatea cinstită şi pilduitoare. Ca bun credincios al Bisericii a fost ales membru în Adunarea Eparhială, în Congresul Naţional-bisericesc şi în comitetul FOR-ului, secţia Sibiu.

Inmormântarea defunctului, deplâns de o nemângâiată văduvă şi de un fiu orfan, s'a făcut în 26 Decemvrie 1938, din catedrala mitropolitană în cimitirul comunal din Sibiu. A slujit la prohod: Păr. protopop Emilian Cioran, consilier mitropolitan, înconjurat de un sobor de preoţi, în faţa unei numeroase asistenţe în frunte cu I. P. S. mitropolit *Nicolae* al Ardealului.

Odihnească cu drepţii!

(Cuvântarea P. C. Sale păr. protopop Em. Cioran o publicăm în numărul viitor.)

---

* FOIŞOARA *

Colindele şi colindatul

(3 Prot. **Gh. Maior**, profesor

Cât priveşte forma e cea a baladelor poporale, a cântecelor bătrâneşti, cu versuri de 6 şi 8 silabe, adeseori amestecate în aceeaş colindă, cu multe versuri albe şi nu rareori cuvinte cari nu mai au nici un înţeles (sigur cuvinte vechi, cari dupăce şi-au pierdut înţelesul au fost schimonosite, încât nici prin cel mai cutezător joc de fantezie nu li se mai poate iscodi vre-un înţeles). Fiecare vers e urmat de un refren: *oileroi*, Doamne, sau *oleroi, haileroi, holeruleo*, Doamne, sau prescurtat în *ler* sau *leruiler*, sau de „raza soarelui, floarea soarelui", sau de „flori de măr", „flori de păr" sau „florile dalbe". Oileroi, haileroi, holeruleo zau prescurtarea lor în ler sau leruiler, nu e decât o schimonosire a lui aleluia, cel neînţeles de popor, mai ales în vremea când slujba se făcea în limbă străină. Chiar şi repetarea lui după fiecare vers arată că imitează polileele bisericeşti. „Raza soarelui, floarea soarelui" sunt metafore cu privire la soarele dreptăţii, şi vrea să spuie, că Isus e rază şi floare ruptă din soare. Iar „flori de măr, de păr", sau «florile dalbe" — poate avea explicaţia următoare: In contrast cu gerul şi fulgii de afară, Naşterea lui Hristos aduce bucuria florilor albe de primăvara, aduce primăvara vieţii. Dar Românul la Crăciun «*făceà măr*», adecă pom de Crăciun a cărui amintire am găsit-o în comuna Vingard din judeţul Alba, unde până azi fetele înfig o ramură de măr împodobit în colacul pe care-l duc colindătorilor. In vechime însă mărul Crăciunului erà cu flori naturale, pentrucă atunci la lăsatul postului de Crăciun, sau în noaptea Sf. Andrei, se tăia o ramură de măr şi de păr care se punea în un vas cu apă la căldură şi lumină în casă şi care pe Crăciun era înflorită. Cu ramuri de acestea mergeau copiii la colindat. Aşa cred, că s'a ajuns la acest refren atât de frumos.

Şi acum, putem face o comparaţie între cântecele de stea şi colinde, ca să ne convingem că nu sunt tot una.

Cântecele de stea şi irozii au fond curat creştinesc, cutez să spun chiar ortodox; — colindele, amintiri din mitologia şi metafizicile antice amestecate cu o metafizică proprie naivă şi ciudată şi cu momente şi învăţături creştineşti aşa de didiformate, încât adeseori exprimă erezii grosolane; duhul lor însă e încreştinat. In primele imaginaţia e săracă, în cele mai multe cazuri redă sarbăd textul sfintei Scripturi, — de frică să nu depăşească învăţătura bisericii; în colinde e bogată, vie, adeseori chiar fără frâu, căci autorul nu e încătuşat de dogme. In cântecele de stea înafară de sentimentul religios şi acela redus aproape numai la „mărire lui Dumnezeu şi scump Fiului Său", cu greu vei găsi alt sentiment; în colinde dimpotrivă foarte multe şi variate. Cele dintâi, cu puţine excepţii, se referă numai la Naşterea Domnului şi la momentele istorice împreunate cu ea, deci sunt religioase; cele din urmă tratează diferite momente şi întâmplări creştineşti şi necreştineşti legate de viaţa de toate zilele a poporului nostru, şi au caractor moralizator, educativ. Cele dintâi în majoritatea lor sunt imne, deci lirice, cele din urmă se apropie de baladă. Limba celor dintâi e mai proaspătă, mai nouă; a celorlalte arhaică şi cu foarte multe cuvinte neînţelese azi. Evident, că nu au acelaş autor. Primele pleacă dela oamenii bisericii, dela dieci, dela cântăreţi sau chiar dela preoţi şi sunt mijloace de educaţie religioasă, fac parte din misiunea sau activitatea apostolatului laic din vremurile de frământări religioase; cele din urmă sunt creaţia anonimilor din depărtate vremi, cari n'au altă cultură decât cea moştenită la vatra tatălui plugar, descendent şi păstrător cu sfinţenie din moşi-trămoşi al unor reminiscenţe din cele mai vechi şi mai vestite culturi cari au fost aduse aici — şi încreştinate — deodată cu colonizarea Daciei sau de ceice în căutarea mai binelui au poposit câte puţin aici la încrucişarea celor 3 mari drumuri ale lumii: drumul depărtatei Asii sudice şi al Africei peste Constantinopol, drumul stepei şi drumul Dunării, drumul Europei. Ele poate au fost unica literatură orală de propagandă religioasă în vremea năvălirilor barbare în sânul neamului nostru. Colindele apoi fac parte şi din mijloacele de educaţie morală ale poporului nostru şi din studiul lor se pot face foarte interesante studii de psihologie, pedagogie, sociologie şi etică asupra poporului românesc. Şi dacă vom ajunge vre-odată că creăm şcoala potrivită cu firea poporului nostru, nu şcoală de împrumut şi deci străină cum e cea de azi, pedagogii noştri vor trebui să se oprească şi la colinde pentru a află principii călăuzitoare.

Căci, importanţa colindelor n'o putem cunoaşte, decât studiindu-le în legătură cu colindatul. Se vorbeşte prea uşurel, când se spune, că poporul nostru a fost fără şcoală şi fără cultură. Are o cultură proprie foarte bogată şi foarte avansată şi cultivată cu foarte multă grije în şcoala tradiţiei. E altă întrebare, şi spun şi eu că nu e identică cu a Apusului, cu cea aridă a Apusului. Valoarea? Chestie numai de balanţă. Vremea a ridicat în văzul lumii pe cea dela apus. Dacă se întâmplă invers, — şi concepţiile erau altele. Cutez să afirm că avem ţăranul cel mai ager la minte, cel mai capabil şi mai multilateral, ceeace denotă cultură.

Poporul nostru avea o şcoală, creată şi păstrată de tradiţie. Avea două cicluri:

A doua expediţie misionară a studenţilor Academiei teologice „Andreiane" la Spitalul militar al garnizoanei Sibiu, s'a făcut în seara zilei de 21 Dec. 1938, sub conducerea Păr. Prof. *Grigorie T. Marcu*, Prof. *Petru Gherman* şi Păr. *Mihail Neagu*, duhovnicul Academiei teologice.

De astă dată, expediţia a luat proporţii mai ample, fiind împreunată cu serbarea pomului de Crăciun pe care maimarii Spitalului militar l-au pregătit pentru ostaşii bolnavi.

In sala de conferinţe a Spitalului erau prezenţi P. C. Icon.-stavr. Colonel *I. Dăncilă*, confesorul garnizoanei Sibiu, Colonel *Dr. E. Udvarnochi*, directorul Spitalului, Maior *Dr. Liviu Ursu*, ajutorul directorului, Căpitan *Dr. Onoriu Tutelea* cu doamna şi tot personalul medical ofiţeresc cu doamnele, precum şi cam 200 de ostaşi bolnavi.

Serbarea s'a început cu colinda „O ce veste minunată", cântată de corul studenţilor teologi sub conducerea dlui Prof. *P. Gherman*.

Păr. Prof. *Grigorie T. Marcu* a rostit apoi, la lumina impresionantă a pomului de Crăciun, o scurtă cuvântare de deschidere. „Am venit în mijlocul dvoastre pentru a doua oară — a spus C. Sa. Dragostea cu care ne-aţi primit întâia dată şi luarea aminte cu care ne-aţi ascultat, ne obligă să vă promitem că această a doua venire a noastră aici nu va fi ultima. In rândul trecut v'am adus, dragi ostaşi, o cântare mângâitoare pentru suflet şi o vorbă bună şi întremătoare pentru inimă. Astăseară, darurile noastre sunt mai îmbelşugate. Căci luminatul nostru Arhipăstor, I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, care cuprinde în rugăciunile şi dragostea-I părintească nu numai pe cei sănătoşi şi avuţi, ci mai cu seamă pe cei bolnavi şi lipsiţi, a binevoit să trimită 80 de cărticele de zidire sufletească pe seama acestui spital, cu dorinţa de a fi aşezate parte din ele în biblioteca spitalului, iar restul să fie dăruite bolnavilor". In încheiere, C. Sa a spus: „Se naşte Hristos. Să-L primim cu inimi înălţate şi bucuroase oricând de oaspe ceresc".

După o altă colindă, Păr. duhovnic *Mihail Neagu* o rostit o predică mişcătoare, ascultată cu multă luare aminte de asistenţă. C. Sa s'a acomodat desăvârşit nevoilor duhovniceşti ale bolnavilor, înălţându-le cugetul la Celce nu-i părăseşte niciodată. „Mergeţi şi spuneţi şi celorce n'au putut veni aici să se bucure cu noi, că există acolo 'n cer un Prieten al tuturor celorce sunt în suferinţe şi'n nevoi, care-i caută pe toţi şi le poartă de grije, care le şterge lacrimile, le alină durerile şi le dă nădejdea unei grabnice tămăduiri".

Intre colinde, o fetiţă îmbrăcată în luminos vesmânt îngeresc şi un băeţel travestit într'un „Moş-Crăciun", nins de zăpezi şi de sfătoşenie, au declamat câte-o poezie ocazională, iar la sfârşit micuţii au înmânat fiecărui bolnav săculeţul cu daruri.

Dl Colonel *Dr. E. Udvarnochi*, adresându-se Păr. Prof. Marcu, l-a rugat să transmită I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* toată recunoştinţa personalului medical şi a bolnavilor, pentru preţiosul dar ce li l-a trimis trimis, iar studenţilor şi conducătorilor lor li-a exprimat calde mulţumiri.

Am plecat de-acolo cu mângâierea celorce au experimentat pe teren ce'nseamnează să mângâi pe alţii.

Instalarea Prea Sf. Episcop al Maramurăşului

Joi, 29 Decemvrie 1938, a avut loc în Sighet instalarea P. S. episcop Dr. Vasile Stan. Actul instalării a fost săvârşit de P. S. episcop Dr. Nicolae Popoviciu, ca delegat al I. P. S. Visarion, mitropolitul Bucovinei. Din partea guvernului a participat P. S. episcop Nicolae Colan şi rezidentul regal al Ţinutului Someş, dl general I. Amsu. Dela Sibiu P. S. Dr. Vasile Stan a plecat Marţi în 27 Decemvrie însoţit de PP. CC. consilieri Trandafir Scorobeţ şi Virgil Nistor, după ce Luni într'un cadru duios, în prezenta preoţimii din centrul arhiepiscopiei P. S. Dr. Vasile Stan şi-a luat rămas bun dela I. P. S. nostru Mitropolit, despărţindu se de vechile sale atribuţiuni.

Asupra instalării P. S. Sale vom reveni cu un reportaj în numărul viitor al ziarului.

Abonaţi organul naţional-bisericesc „Telegraful Român"

Invităm iubiţii noştri cetitori şi abonaţi ca, în cercul cunoşcuţilor şi prietenilor, să stăruiască spre răspândirea vechiului nostru ziar, întemeiat în 1853 de Şaguna.

Telegraful Român, *sprijinit de condee încercate şi viguroase, va contribui şi mai departe: cu articole, informaţii, note, de interes general, la desăvârşirea muncii necurmate ce o poartă pentru neam şi biserică.*

Abonamentele se fac prin mandat postal adresat către:

Administraţia Telegraful Român, Sibiu.

Rugăm a se scrie legibil: numele abonatului şi locuinţa sa.

Redacţia şi Administraţia Telegrafului Român

Sărbătorile Naşterii Domnului s'au ţinut în Sibiu cu obişnuita solemnitate. In ziua primă a Crăciunului a slujit, în catedrala mitropolitană, I. P. Sf. mitropolit *Nicolae*, înconjurat de un sobor de preoţi. După sf. liturghie, Inaltul prelat a rostit o predică lămurind numeroşilor asistenţi înţelesul profund al praznicului atât pentru vremea de astăzi, cât şi pentru toate vremurile. In ziua a doua a săvârşit slujba dumnezeească P. S. episcop *Vasile* al Maramureşului, ear predica a spus-o păr. Gh. Secaş. A cântat corul catedralei condus de prof. Gh. Şoima.

Nr. 12.968 - 1938.

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că preotul Gh. Măglaşiu dela parohia Brădăţel, jud. Hunedoara, în baza §-ului 5 din Regulamentului fondului de ajutorare preoţesc, a ridicat dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar fără nici o reţinere, ajutorul de înmormântare de Lei 15.000 (Lei cincisprezecemii) după soţia sa Elena, decedată la 1 Noemvrie 1938.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 22 Decemvrie 1938.

Consiliul Arhiepsicopesc

INFORMAŢIUNI

Dorim, *tuturor cetitorilor şi sprijinitorilor ziarului nostru naţional-bisericesc, să petreacă anul 1939 cu multă mulţumire sufletească şi în perfectă sănătate!*

Dar regal. *De sfintele sărbători ale Naşterii Domnului, M. Sa Regele a dăruit* **o mie de pluguri** *la o mie de săteni din tot cuprinsul ţării. Darul Suveranului să fie îndemn la muncă cinstită şi pilduitoare pentru binele şi înălţarea ţării.*

„Flacăra" se întitulează noua gazetă ce apare ca publicaţie săptămânală a Cercului cultural naţional „Octavian Goga", de sub preşedinţia dlui inginer *I. P. Gigurtu*. Directori ai publicaţiei semnează dnii Stan Ghiţescu şi Arh. I. D. Enescu. (Birourile: Bucureşti, Calea Victoriei 63. Abonamentul 100 lei anual). In primul număr, între alte articole de interes, găsim şi o scurtă incursiune în francmasonerie: Ce este această societate ocultă? O vizită la masoni.

Sfinţire de biserică. Duminecă, în 18 Decemvrie 1938, s'a sfinţit de către P. C. Sa păr, protopop Dr. D. Borcea, ca delegat al I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, biserica din parohia Galeş, jud. Sibiu, biserică renovată în toamna anului 1938. Părintele protopop a săvârşit actul sfinţirii, precum şi sfânta liturghie, împreună cu preotul Ioan Iosof din Tilişca şi Nicolae Răchiţan, preotul locului. — Biserica a fost zidită la 1700 de preotul ortodox Ioan Găvojdea (Popovici dela Galeş), din peatră şi cărămidă; acest preot a suferit temniţă 44 de ani în garnizoana militară din Kufstein (Austria) pentru lupta de apărare în contra papistaşilor. Repararea a costat 150 mii lei. — Pr. *N. R.*

Inscriere de membri. *Spre a uşura înscrierea cetăţenilor în* **„Frontul Renaşterii Naţionale",** *primăria municipiului Sibiu a deschis un birou special în localul său propriu. Inscrieri se fac zilnic, mulţime de suflete alese aderând la noua organizaţie politică.*

† Dr. Victor Bojor, canonic lector, fost prodirector al Academiei de teologie gr.-cat. în Cluj, a răposat la 21 Decemvrie 1938, în anul 61 al etăţii. Rămăşiţele sale pământeşti s'au aşezat spre odihnă în cimitirul central din Cluj în 23 Decemvrie. Slujba prohodului a săvârşit-o P. S. episcop Iuliu Hossu, înconjurat de preoţi. In veci amintirea lui!

Darnici credincioşi. In urma iniţiativei şi îndemnului neobositului nostru preot *Miron Maier*, ca administrator parohial în comuna *Micăsasa*, prot. Mediaşului, credincioşii evlavioşi din acestă comună, în deosebi femeile, s'au hotărât să aducă generoase contribuţii, pentru înzestrarea şi împodobirea cu cele trebuincioase a sfântului locaş de închinare a ortodocşilor din partea locului. Au oferit obolul lor: Rafila Cosma 175 lei, Anuţa Stoia 162 lei, Maria Piştea (l. epitropu) 113 lei, Otilia Begu 98 lei, Maria Bacia (l. Ghi) 78 lei, Anica Mihu 57 lei, Anuţa Şolea 57 lei, Dionizie Sasu 50 lei, Maria Piştea (l. Cetău) 46 lei, Sofia Petru 46, Măriuţa Moldovan 46 lei, Maria Piştea (l. Ilie) 45 lei, Maria Barbu 40 lei, Maria Idu n. Piştea 38 lei, Sofica Mărgineanu 38 lei, Anica Lupeanu 38 lei, Paraschiva Gligor 37 lei, Fira Armenean 36 lei, Ileana Bacia 35 lei (şi lucru), Maria Moga (l. Ianoş) 35 lei, Anica Bacia (l. Ion) 34 lei, Maria Armenean 34 lei, Anica Pănăzan 34 lei, Veta Streja 33 lei, Veronica Streja 30 lei, Maria Coman (l. Mihăilă) 30 lei, Maria Birău 30 lei, Susana Piştea 30 lei, Oana Goga 30 lei. — Au mai dăruit sume sub 30 lei: Ioan Albu, Maria Piştea (l. Ion), Sofia Coman, Veronica Piştea, Maria Piştea (l. Niţă), Maria Moga (l. Nicolae), Maria Coman (l. Vasile), şi alţi 54 credincioşi; ear Nistor Bacia şi soţia sa Ileana au donat un sf. liturghier. Suma întreagă a contribuirilor este: 2312 lei. — Oficiul parohial exprimă tuturor vrednicilor săi enoriaşi cele mai calde mulţămiri. — *Cor.*

---

unul alcătuia şcoala muncii, şi altul şcoala educaţiei morale individuale şi sociale, pentrucă la români individul şi societatea erau deopotrivă de importante unul pentru altul, aşa cum îl învăţase biserica ortodoxă. Şcoala muncii se numia şezătoare, care mai de mult era ferită cu grije de abuzurile din vremea mai nouă. Aici unii şi unele învăţau să lucreze, alţii şi altele lucrau, şi alăturea de muncă se făcea educarea celor mici prin basme şi cântări, totodată făceau şi distracţia celor mari. Era împărţită după vârstă şi sexe. Celălalt ciclu era pentru educarea tineretului spre a şti să se conducă şi să conducă şi spre a învăţa respectul celor bune în mijlocul societăţii. Şi aici aparţine colindatul şi organizarea ce o reclamă.

Las deoparte micile deosebiri dela ţinut la ţinut sau chiar dela sat la sat şi prezint numai ceeace era comun întregului popor din Ardeal.

Toţii tineri unui sat erau organizaţi. Temeiul şi regulamentul, pe baza căruia funcţiona această organizaţie, erau acele pravili grele:

„Moştenite din bătrâni,

„Din bătrâni, din oameni buni".

In această organizaţie intrau tinerii — după obiceiul locului — când împlineau 16, 17 sau 18 ani şi până mergeau la armată, sau în unele locuri chiar şi după armată, până la însurătoare. Cu toate că fiecare tinăr sta mai mulţi ani în societate, constituirea, cum i-am zice noi azi, se făcea în fiecare an în ziua cea dintâi din postul Crăciunului, când încetă jocul şi expira mandatul vechilor conducători.

In 15 Noemvrie seara, după cină, toţi feciorii, cari aveau vârsta cerută, ţineau un sfat pentru alegerea *gazdei*. Gazda era patronul lor până la 15 Noemvrie viitor. El le punea la dispoziţie casa pentru adunările şi distracţiile lor şi oferea comunei garanţia respectării tradiţiei şi a moralităţii.

Găsită şi aleasa gazda, sub supravegherea lui şi în casa lui se făcea noua constituire. Işi alegeau un *vătaf mare* sau *jude mare*, preşedintele cum i-am zice noi azi, şi un locţiitor: *vătaful* sau *judele mic*. Ei reprezentau tinerimea în cadrele şi afară de organizaţie. Erau autoritatea supremă şi toţi li se supuneau de bună voie şi necondiţionat. Pentru diferite servicii: *cămăraş* sau *crăşmar mare* şi *mic* şi *cărătorii* sau ironic: *caii*, cari avea să facă servicii mai de rând pentru cei dintâi şi pentru toată societatea. Oricare dintre aceste funcţii, prin încrederea acordată, încărcă de onoare şi obligamente morale şi le măreă vaza până şi în faţa celor din alte sate, unde erau obiectul unor atenţii deosebite. Ba şi părinţii tinerilor aleşi se bucurau de trecere mai mare în sat. Cei corecţi şi cinstiţi erau realeşi, de multeori până la încorporare sau până la căsătorie. Ceilalţi delăturaţi la proxima alegere, ceeace aducea mare ruşine care încă se răsfrângea şi asupra părinţilor. (Urmează)

Profetism babilonian

(4) de prof. **Dr. N. Neaga**

De pildă, se opreşte un câine înaintea cuiva, un impediment îi va eşi în cale; se disolvă uloiul când torni apă peste el, casa respectivului se va disolva; arde lampa întunecos, bolnavul va muri în decurs de 3 zile; naşte o femee un prunc cu'n cap de leu, un rege puternic îşi va face apariţia în ţară ş. a. m. d.

Aceasta ar fi în linii mari conţinutul, fiinţa şi scopul artei de a ghici. Rămâne să încercăm o mică caracterizare a ei.

Luând în considerare motivele din cari se credea în prevestiri şi principiile după cari se interpreta, nu putem refuza babilonenilor o oarecare apreciere. Mandica este o isbitoare dovadă pentru adânca religiositate, prin care se disting aproape toate popoarele semite, şi care nu poate fi tăgăduită nici locuitorilor de pe malurile Tigrului şi Eufratului. Cu toatecă un curent materialist pronunţat caracterizează viaţa lor practică, nu aflăm în literatura cuneiformă, nici măcar un document din care s'ar putea constata indiferentism religios sau ireligiositate. Chiar arta lor de a ghici arată că gândul unei dependenţe de puteri supramundane îi stăpânea peste tot.

La fel trebue să apreciem preocuparea metodologică de materialul pentru ghicit. Prin empirie şi speculaţie se ni-zuiau a prinde pe cât posibil toate omina, a le ordona, a le împărţi, a le combina în mod sistematic şi complet, şi a căuta apoi să deducă, din singurele fapte, legi generale. Această latură formală a artei de-a ghici viitorul, tradează fără îndoială o predispoziţie ştiinţifică a babilonienilor.

Apreciem favorabil în sfârşit pe ghicitori, şi anume conştiinţiozitatea lor, loialitatea cu cari dădeau tâlcuirile. Ei le enunţau deschis şi sincer, fie că erau favorabile, fie că nu. Dovadă multele anunţuri cari priveau pe regi. Increderea în ghicitori s'a menţinut în decursul întregei istorii a imperiului. La ei nu se potrivea zicala: „un haruspice râde când vede pe un altul", căci arta lor n'a degenerat în fraudă ca la augurii greci şi romani.

Dacă ne gândim însă la conţinutul „ghicirei", la marea zăpăceală a oracolului, atunci aprecierea noastră de mai nainte scade. Căci conţinutul prezintă un nonsens de aşa ridiculă naivitate, încât nu poate fi preţuit. Aceasta e, se întreabă cel care pentru întâia dată face cunoştinţă cu ea, mult renumita înţelepciune babiloniană? Da, durere aceasta e. In Babel cea mai mare prostie avea valoarea celei mai de frunte înţelepciuni, şi anume nu într'un mod trecător, într'un cerc restrâns de oameni uşuratici, ci ghicirea forma parte esenţială din religia dominantă şi a

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 1 Ianuarie 1938, va predica părintele *M. Neagu.*

Răscumpărare de felicitări. Dl Dr. Ioan Dordea, advocat din Sibiu, şi-a răscumpărat felicitările de Anul nou şi de ziua onomastică, dăruind la „Mila Creştină" suma de 300 lei. — „Mila Creştină" îi urează mulţi ani şi'n acelaş timp îi exprimă mulţumiri.

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit *Nicolae.* Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. *Grigorie T. Marcu* — Numărul pe Decemvrie 1938 cuprinde: Redacţia: Pentru o Biserică tare. Prot. Em. Cioran: Corespondenţa unui preot din anii 1848 şi 1856 — fost şi duhovnic militar. Diacon Grigorie T. Marcu: Profesorul Dr. Vasile Gheorghiu. Preot Gh. Secaş: Invăţăturile duhovniceşti ale călugărilor Calist şi Ignatie, cei numiţi Xantopoli. Grigorie T. Marcu: Atitudini: Dreptate pentru Academiile teologice. Pr. Ilarion V. Felea, Gr. T. Marcu, Preot D. Veştemean şi Prof. Dr. N. Neaga: Mişcarea literară: Hristologia sf. Ioan Damaschin. Biserica ortodoxă rusă de după războiu. The ascetic and theological teaching of Gregory Palamas. Reorganizarea învăţământului teologic. Grigorie T. Marcu: Cronică: Congresul Asociaţiei Clerului „Andrei Şaguna". Al V-lea congres general al FOR-ului. Comemorarea Mitropolitului Andrei Şaguna. Sărbătorirea I. P. S. Patriarh Miron. Investirea primului episcop al Maramureşului. Gr. T. Marcu, Sp. C. şi Dr. N. Neaga: Note şi informaţii.

Filimon Petre: Protestantismul şi românii din Ardeal, combaterea unei teorii uniate. Arad, 1938. Tip. Diecezană. — Broşură de 62 pg. Lei 40.

Autorul arată în prefaţă că lucrarea aceasta face parte din „Istoria protestantismului în Transilvania", ce va apărea în viitor. Studiul de faţă combate, cu temeinice dovezi, învinuirea scriitorilor greco-catolici, cari susţin că în preajma anului 1700 biserica românească a fost calvinizată, şi că numai prin unire cu biserica Romei am ieşit din ghearele calvinismului. Adeuărul e că la sfârşitul secolului al 17-lea românii ardeleni erau departe de a fi protestanţi, — ceeace se constată chiar şi din publicaţiile scriitorilor maghiari.

„Viaţa Ilustrată". Din excelenta revistă de familie, *Viaţa Ilustrată*, a apărut Nr. 11—12 pe Noemvrie şi Decemvrie 1938, sub direcţia Prea Sf. episcop Nicolae al Clujului. Numărul de acum, ca şi numerile de mai nainte ale revistei dela Cluj, aduce material ales, interesant şi instructiv, cu multe ilustraţii.

Poşta redacţiei

Pr. *M. M.* în *Br.* Conţinutul, era de prevăzut, nu lasă nimic de dorit. Mulţămiri. — Lucrarea ceealaltă, despre Ş., sperăm să meargă, la ocazie potrivită.

Nr. 13.363—1938

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că erezii după Părintele Mihail Popovici din Gânţaga, decedat la 1 Decmvrie 1938, în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au primit dela Cassa arhidiecezană din Sibiu, în numerar, fără nici o reţinere, ajutorul preoţesc de Lei 40.000.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 22 Decemvrie 1938.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 213/1938 (68) 1 3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. I, din **I. G. Duca (Cristur),** prot. Odorhei, cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. 13 jug. cadastrale cl. I pe malul Târnavei-mari. Impozitul lor priveşte pe paroh.

3. 2 jugăre cadastrale pentru chirie; aceeaş calitate, acelaş loc.

4. Stola uzitată în parohie şi cel puţin 40 lei de familie la Bobotează.

5. Grădina bisericii rămâne în folosinţa parohului.

Cererile de concurs se vor înainta Onor. oficiului protopopesc ortodox român din Odorhei în terminul arătat.

Candidaţii vor anexa la cererea de concurs şi permisiune de-a candida, dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Sibiu, şi se vor prezenta cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a servi, a cânta şi a face cunoştinţă cu parohienii.

I. G. Duca (Cristur), din şedinţa consiliului parohial, ţinută în 26 Nov. 1938.

Prof. preotul **Simion Radu**
paroh.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial

Odorhei, 28 Noemvrie 1938.

Secretar: **Ioan Rusu** (institutor) — **Seb. Rusan** (adm. protop.)

Nr. 342/1938. (62) 1—3

Concurs

La ordinul Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 11.679—1938, pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Idiciu,** cu filia **Cund,** protopopiatul Târnava-mare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Baneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială cu dependenţe.
3. Sesiune parohială 27 jugăre arător şi fânaţ.
4. Stola obişnuită.

Cererile de concurs, cu toate documentele şi cu încuviinţarea specială a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc, în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a se face cunoscuţi parohienilor.

Dumbrăveni, la 1 Decemvrie 1938.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Dragolea
protopop.

Nr. 762/1938 [67] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III, Ardeu, din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela stat;

2. Folosirea cimitirului şi curţii bisericeşti;

3. Dela fiecare familie câte o férdelă (30 litri) porumb sfârmat, sau echivalentul său în bani, anual.

4. Nefiind casă parohială, parohia se obligă a închiria locuinţă potrivită pentru preot până la edificarea casei parohiale.

5. Lemne de foc după trebuinţă din pădurea bisericii, aduse acasă de credincioşi.

6. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român în terminul deschis, împreună cu încuviinţarea de candidare dela P. V. Consiliu arhiepiscopesc.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea of. protopopesc, în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Geoagiu, la 5 Decemvrie 1938.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Iosif Şerban Cornilă
adm. protopopesc.

Nr. 249 — 1938. (58) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Nemşa,** din protopopiatul Mediaşului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială: 6 jugăre arător şi 3 jugăre fânaţ.
3. Casa parohială fiind terminată în roşiu — preotul ales se va îngriji de locuinţă până la terminarea casei parohiale.
4. Stola uzitată în tract.
5. Din pădurea comunală 5 st. lemne aduse de credincioşi în curtea parohială.

Cererile de concurs, împreună cu încuviinţarea specială de candidare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în termin legal.

Concurenţii, cu înştiinţarea oficiului protopopesc, se vor prezenta în biserică spre a se face cunoscuţi parohienilor.

Mediaş, 9 Noemvrie 1938.

Consiliul parohial în înţelegere cu oficiul protopopesc.

Ioan Crăciun
protopop

Nr. 506—1938 (66) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei Turdaş, din protopresbiteratul Orăştie, devenită vacantă prin încetarea din viaţă a fostului paroh, în baza ordinului Prea V. Consiliu arhiepiscopesc, Nr. 12.966—1938, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. Eclejie 13½ jug. pământ arător.

3. Casă parohială în foarte bună stare.

4. Venitele stolare statorite în trecut.

Cererile de concurs, însoţite de încuviinţarea de a candida, obţinută dela P. V. Consiliua arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Orăştie.

Concurenţii, anunţând înainte oficiul protonopesc, e de dorit să se prezinte în parohie la serviciul divin, pentru a fi cunoscuţi de parohieni.

Orăştie, 10 Decemvrie 1938.

Din ordinul P. V. Cons. arhiepiscopesc:

Oficiul protopopesc al Orăştiei:

Prot. Ioan Moţa
adm. tractului

Nr. 820 — 1938 (60) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Colibi,** din protopopiatul Sebeşului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Rom.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă în natură.
3. Sesiune parohială 20 jug, cad.
4. Venitele stolare obişnuite în parohie.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Sebeşului, în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi concesiunea dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc că pot candida la această parohie.

Candidaţii se por prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Sebeş-Alba, 19 Noemvrie 1938.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sebeşului în înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Oană
protopop.

Nr. 662—1938 (65) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Oprea-Cârţişoara, din protopopiatul Avrigului, se se publică concurs, cu termen de 30 de zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela stat.

2. Stola uzitată în parohie.

3. Sesiune parohie de 5 jugăre.

4. Două sorţi de lemne: una în pădurea composesorală şi cealaltă în pădurea comunală.

Cererile de concurs, cărora se va anexa încuviinţarea specială de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis.

Concurenţii, cu înştiinţarea oficiului protopopesc, se vor prezenta în biserică spre a face cunoştinţă cu poporul. Oficiul protopopesc al Avrigului în înţelegere cu consiliul parohial respectiv.

Avrig, la 8 Decemvrie 1938.

Pavel Borzea
adm. protopop.

---

influinţat în dacursul istoriei orientale întreaga activitate, toate întreprinderile private şi publice într'o măsură cum nu s'a întâmplat la alt popor. Arta ghicirii este pornirea cea mai nobilă a popoarelor de pe malurile râurilor Tigru şi Eufrat. Textele păstrate nu conţin nici o îndoială despre aceasta, ba din contră arată în ce servitudine spirituală au ajuns aceia prin superstiţia lor. Şi interesant lucru, în întreaga literatură nu apare un singur semn de scepticism şi îndoială în contra acestei deplasări de ordin spiritual.

Manualele pentru ghicit, dintre cari unele par compuse de locuitorii unei case de alienaţi, erau pregătite la şcolile de înalte studii din Babilonia, de reprezentanţii cei mai aleşi ai culturii. Cu câtă preciziune, cu câtă minuţiozitate şi cu ce fineţă caligrafică au fost scrise, încât multe fragmente din aceste tabele de argilă ni s'au transmis într'o stare, de pare că abia eri sub controlul ochilor noştri s'au scris.

Ce avem deci să credem despre o naţiune, care cultiva şi perfecţiona cu toate mijloacele îngăduite şi neîngăduite o aşa respingătoare superstiţie?

Arheologul Lenormant, pionerul explorator al textelor cuneiforme, zice:

„Un popor după concepţia căruia, naşterea unui prunc diform, ori anumite necuviinţe ale vre-unui câne, anunţă surparea unui stat, natural — că trebue considerat de cel puţin excentric, dacă nu nebun".

Putem noi oare împărtăşi această judecată? da, şi totuşi nu.

Arta ghicirii aruncă doar o lumină curioasă asupra modului de gândire babilonian. Pe de altă parte avem în babilonieni o naţiune cultă de întâiul rang; această naţiune a întemeiat în multe rânduri o împărăţie monoială, a creat bunuri spirituale din cari încă şi azi ne nutrim. Avem de-a face cu un popor a cărui viaţă i-a fost normată, cu ani 2000 a. H. prin legi savante, la care agricultura şi comerţul erau în floarea vieţii şi ale cărui producte artistice se numără printre minunile lumii antice.

Cu cât mai uimitoare ne par aceste prestaţii de înaltă civilizaţie, cu atât mai neînţeleasă ne rămâne prăpastia săpată de absurda artă de a ghici viitorul. Ne aflăm în faţa celei mai dificile enigme din psihologia popoarelor. In tot cazul arta ghicirii, care în trecut a adus cea mai de seamă faimă Babiloniei, i-a devenit azi spre cea mai de jos ocară şi hulă.

Un popor a desvălit de mult această pată urâtă. E poprul biblic căruia Domnul îi spune prin gura lui Moise:

„Să nu se afle întru tine
fermecător şi descântător,
Şi care vrăjeşte după măruntae
şi care caută în stele".

In Israilul biblic întâlnim acea apariţie diametral opusă ghicirii, profetismul. In măsura în care întâia înseamnă o pată pentru istoria omenirii, a doua formează un titlu de onoare pe seama acesteia.

Reprezentanţii adevăratei profeţii au ridiculizat mai mult decât oricine absurda artă a ghicirii.

Tocmai pentru îndeletnicirea cu astfel de obiceiuri uricioase tună şi fulgeră titanul Isaia împotriva împărăţiei şi poporului babilonian. Capilol 47 din profeţia sa e dovadă clasică tocmai în această privinţă:

„Pogoară-te şi şezi în ţărână, fecioară, fiica Babilonului, stai pe pământ fără tron, fiică a Chaldeilor, căci nu te va mai numi nimeni pe tine gingaşe şi cu nuri!. Goliciunea ta se va descoperi şi se va vedea ruşinea ta. Stai tăcută şi mai la întunerec, fiica Chaldeilor, nimeni nu te va mai chema pe tine stăpâna împărăţiei lor. Inţelepciunea ta şi ştiinţa ta te-au amăgit... păstrează pentru tine fermecătoriile tale şi vrăjitoriile"...

(După L. Dennefeld, în româneşte de N. Neaga).

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII — Sibiu 8 Ianuarie 1939 — Nr. 2

BIBLIOTECA ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Întemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

CUVÂNTAREA

I. P. S. Mitropolit NICOLAE din prilejul Anului nou

Vă mulțumesc din adâncul sufletului pentru urările ce mi le-ați adresat și pentru sentimentele exprimate în această zi în care începem un nou an. Dați-mi voie să le consider îndreptate nu spre modesta mea persoană, ci către sf. noastră Biserică pe care o reprezint. Ea e mama cea bună a neamului și ei i se cuvin toate laudele și toată recunoștința. Precum așa de frumos ați arătat, Domnule General comandant, ea și-a dat în tot trecutul nostru contribuția de frunte la păstrarea și formarea a tot ce avem azi: neam, credință, stat și limbă românească. Să credeți că și azi Biserica se străduește să fie la înălțimea vremurilor, a aspirațiilor și a trebuințelor lor.

Ziua Anului Nou e un popas potrivit pentru a arunca o privire în trecut și o alta în viitor. Privind în trecut, asupra anului care s'a sfârșit, constatăm că a fost un an plin de sbuciumări, de frământări și de îngrijorări. Sbuciumările acestea au provenit unele din cauze externe, altele din cauze interne.

Dincolo de granițele noastre se poartă de multă vreme în două părți ale pământului războaie crâncene, iar mai aproape de noi s'au produs tensiuni și conflicte serioase între cele mai civilizate popoare ale lumii, conflicte ce cu greu au putut fi domolite.

Iar în lăuntrul țării anul trecut a adus sbuciumări și prefaceri de-o importanță epocală. S'a modificat organizația de bază a Statului nostru și s'a creat un sistem nou de guvernare care, o spun spre bucuria noastră, își asumă cea mai mare răspundere în fața lui Dumnezeu și a Țării, pentru viitorul neamului. *Filosoful Kant a spus odată că două lucruri i-au stors pe lume cea mai adâncă admirație: cerul înstelat sus și conștiința omenească plină de sentimentul răspunderii în interiorul nostru. Eu unde văd licărind cu putere o conștiință trează a răspunderii pentru binele obștesc, cred că se găsește la lucru o forță serioasă de prefacere a vieții. Iată motivul de ordin etic care mă face să mă bucur de această schimbare în viața politică a poporului nostru. La conducerea Statului nostru constat că s'a așezat o formă de guvernare bazată pe cel mai profund sentiment de răspundere.*

Iar constatarea aceasta ne impune nouă tuturor datoria de-a acorda acestei conduceri toată încrederea, de a-i pune la dispoziție tot ajutorul și toate puterile noastre de colaborare.

Inceputul anului trecut ne-a găsit în mari frământări, în mijlocul unor lupte intestine ce ne iroseau puterile în jurul unor dispute mărunte, în loc de-a le închina pe toate operei de consolidare a Statului. Totul era contestat în viața publică a noastră. Nu era hotărâre de guvernământ, nu era persoană, autoritate, valoare morală, lege și chiar constituție, care să nu fi fost supusă îndoielilor, care să nu formeze obiect de controverse și de ceartă continuă. Cu asemenea metode nu putea înainta Țara. Mai ales în această epocă, la scurt timp după unirea națională, trebuia ca toate gândurile și puterile noastre să fie închinate acțiunii comune și închegate de întărire a neamului și a statului.

Dumnezeu însă a binevoit să aducă și această stare mult dorită prin înțelepciunea Regelui nostru prea iubit, care a avut curajul de-a merge drept la ținta salvatoare scoțând Țara din frământarea care o slăbea din zi în zi. Iar în acțiunea pornită M. Sa a făcut apel la toți Românii, așa cum se face printr'un ordin de concentrare adresat tuturor fiilor Țării ca toți să vină în ajutorul și în slujba ei.

O concentrare națională *de sigur că trebuie să crească organic ca orice lucru care vrea să dureze. Ea trebue să crească din convingerea profundă a tuturor despre necesitatea ei și din voința caldă pentru înfăptuirea aspirațiunilor ei.*

Deaceea adresez azi cuvântul meu către clerul și poporul sfintei noastre Biserici de-a răspunde fără șovăire la chemarea M. S. Regelui nu numai din datoria de-a asculta o poruncă, ci din conștiința că în felul acesta împlinesc un mandat al inimii, al conștiinții proprii de români. Indemn pe fiii mei sufletești de-a răspunde cu elan sincer și străbătut de adâncă iubire de neam și Rege. Căci o concentrare națională fără aderența entuziastă a tuturor nu se poate înfăptui.

Azi se face apel pentru adeziunea la un Front al Renașterii Naționale. Cine nu știe că de câte ori s'a petrecut un eveniment important în trecutul neamului nostru, Biserica a fost de față cu ajutorul ei, cu binecuvântarea ei. Mai ales azi doresc din toată inima ca Biserica să fie angajată la această operă de renaștere națională. Căci renașterea națională nu e o acțiune de caracter exclusiv politic, ci în primul rând ea are un caracter sufletesc, ea trebue să se adreseze adâncurilor sufletești prin mijloace și cu argumente de un ordin superior celor politice. Iată de ce răspunsul la apelul de-a intra în Frontul Renașterii Naționale nu înseamnă o chemare într'un partid politic, ci în șirul tuturor bunilor Români cari să-și aducă toate puterile lor pentru a contribui la întărirea neamului, la o refacere, la o împrospătare, o înoire a forțelor lui de viață.

E bine că s'a fixat ca ideal al statului nostru la această întorsătură epocală, a vietii lui: renașterea națiunii. *Căci statul nu e un scop în sine, un ideal ultim, ci el este organul politic al națiuni, stând în slujba ei, existând pentru binele ei.*

Deaceea statul să stea cald lângă națiune, lângă sufletul ei, să se inspire din ființa și idealurile ei și să nu uite un moment că toate puterile și rosturile lui vin dela națiune și le are numai pentru a o ajuta pe ea să-și desfășoare latențele și însușirile la nesfârșit. Statul să nu uite că e creat de națiune și are ca temelie mormintele ei, credința ei în Dumnezeu, jertfele ei nenumărate.

Ținând seamă de necesitatea ca statul să stea în serviciul națiunii, preoțimea răspunzând la apelul lui de-a intra în Frontul Renașterii Naționale, are să ducă în acest Front toată însuflețirea națională *de care a dat dovadă în trecutul neamului. Ea se va inspira și azi din faptul că Biserica a fost totdeauna vatra unui naționalism nu de fraze, nu de iluzii, ci real, ținând seama de nevoile, de durerile și de aspirațiunile adânci ale neamului.*

Să ducă în acest Front naționalismul ei întemeiat pe puterile credinții. Și am convingerea că această închegare a forțelor națiunii va lăsa

(Continuare pe pagina doua)

Discursul M. Sale Regelui

La cuvântarea rostită de I. P. S. S. Patriarh Dr. Miron Cristea, președintele consiliului de miniștri, Duminecă dimineața, în Sala Tronului din Palatul Regal, cu ocazia Anului Nou, M. S. Regele a răspuns următoarele:

Inalt Prea Sfinția Ta,
Domnilor,

Anul 1938 va însemna, în cronica neamului, un an plin de griji, dar și un an de reînoire și de redeșteptare națională.

Singurul Meu gând călăuzitor în anul trecut a fost acela pe care l-am mărturisit cu prilejul nouei Constituții: «Salvarea României». N'a fost numai un gând, ci a fost și o lozincă, un strigăt de alarmă. Am simțit o deosebită bucurie văzând felul cum Țara a răspuns la acest apel, prin voturile unanime ale plebiscitului, precum și avântul cu care s'au făcut înscrierile în Frontul Renașterii Naționale.

Este un semn îmbucurător, care dovedește cum țara noastră e sănătoasă și știe să răspundă cu înflăcărare la chemarea acelora care îi vreau binele...

Orice om de bună credință trebuie să recunoască că s'a făcut o sforțare foarte mare și că s'a pus temelia unei mai raționale așezări a Statului. Rezultatele mântuitoare se vor vedea pe zi ce trece.

Și dacă toate acestea s'au putut îndeplini într'un ritm așa de viu, este că toți au priceput acel primat al vremurilor noi: «Munca».

Vremea nu așteaptă pe om, suntem deci datori să ținem pasul cu ea, ca să ne ajutăm unul pe altul într'o continuă cale de ascensiune morală și materială...

Ritmul început va trebuî urmat fără șovăială. Nu poate fi îngăduit nici o clipă de popas pe calea atât de frumoasă a Renașterii și întăririi României.

Toți Românii sunt datori, în aceste clipe, când multe primejdii se pot ivi, să lase la o parte interesele personale, și să muncească, cot la cot, într'un singur gând: al consolidării naționale.

Toți, trebuiesc să fie conștienți, că numai printr'o întărire și înflorire a obștei românești, poate fiecare să-și găsească apărarea și desvoltarea nevoilor particulare.

Numai într'o comunitate sănătoasă și înfloritoare, poate fiecare să-și găsească fericirea și liniștea.

Nu mai poate să existe în România de mâine un interes particular, care să nu stea alături cu interesul obștesc al Patriei.

Consolidarea țării este o datorie față de istorie, față de sutele de generații, cari au luptat și au pătimit pentru menținerea unui neam statornic, care și-a jucat, tăcut dar hotărît, rolul lui în desvoltarea civilizației europene.

In numele acestui trecut, în numele acestor străbuni, cari au îndurat atâtea pentru viabilitatea neamului românesc, trebuim noi, cei de astăzi și aceia ce ne vor urma, să luptăm și să ne unim, pentruca o moștenire atât de glorioasă să fie ferită de orice primejdie dușmană.

Dacă România vrea astăzi să pășească hotărît într'un nou ritm, pe o cale tot mai bună și mai frumoasă, ea n'o poate face decât având conștiința, că această clădire nouă se

(Continuare în pag. 2).

înalţă pe temelia de sacrificiu şi de rezistenţă a atâtor strămoşi, cari au muncit umili şi tăcuţi. Viitorul se clădeşte pe mormintele celor ce au fost.

Faptul că neamul românesc a putut, în decursul veacurilor, să înfrunte atâtea valuri duşmane, fără să piară, fără măcar să piardă din puterea sa de viaţă, trebue să fie elementul de căpetenie al mândriei noastre naţionale şi chezăşia hotărîtoare a viitorului nostru.

A fost o vreme când, pentru progresele civilizaţiei, trebuia să privim peste graniţele ţării. Astăzi această vreme a trecut. Fără să dispreţuim înfăptuirile făcute de alţii, trebue să ne fălim cu ceeace producem noi, atât pe terenul spiritual, cât şi pe cel material.

Progresele noastre sunt enorme şi aparţin patrimoniului naţional. Produsele industriei noastre încep să ne împlinească toate nevoile; produsele minţii româneşti de mult au pătruns în patrimoniul mondial.

Să fim mândri de ceeace este românesc, şi fiecare trebue să aibă sentimentul că ajută la desvoltarea ţării, încurajând şi folosind producţia naţională.

Ori şi ce cetăţean, demn de acest nume, trebue să fie mândru de ţara lui, trebue să fie mândru că e român şi trebue să fie conştient, că numele neamului său este o fală.

Desvoltarea acestui sentiment este o condiţie de înălţare, este o condiţie de mai bine.

---

deschise larg porţile sufletului ca şi rezorturile statului pentru o pătrundere în ele a credinţii evanghelice, pentru acţiunea Bisericii. Căci renaştere naţională fără ajutorul puterilor divine nu se poate înfăptui. *In felul acesta Frontul Renaşterii Naţionale nu va avea ca efect numai o domolire a apelor la suprafaţă, ci o frământare cu nădejdi şi cu puteri nouă a întregului aluat al sufletului românesc.*

Numai ţinând seamă de condiţiile acestea conducerea noastră de Stat va putea să îndeplinească de aci înainte opera sa cu adevărat importantă şi pozitivă pentru binele neamului, căci cea realizată în anul trecut, de pregătire a terenului, deşi destul de însemnată, n'a fast cea mai grea, având în vedere caracterul perimat al ideologiilor cari nici n'au putut constitui o opoziţie serioasă.

Numai aşa vom putea vedea în curând o Românie renăscută în putere, capabilă să învingă orice pericole în viitor.

Şi eu am ferma credinţă că Dumnezeu care ne-a păstrat două mii de ani prin vremuri atât de grele şi ne-a adus la biruinţa unităţii naţionale, nu ne va lăsa chiar acum să slăbim în puterile noastre, ci vrea să se realizeze prin noi un scop al Providenţii Sale, o misiune importantă în această parte a lumii.

In clipele acestea în cari păşim cu astfel de mari şi frumoase nădejdi într'un nou an, privirile noastre se îndreaptă spre Cel care constitue cel mai puternic temeiu al nădejdilor noastre, spre M. S. Regele Carol II, organul principal al Providenţii în mijlocul neamului nostru astăzi. Dumnezeu să-I dea putere, sănătate şi încredere în sine şi în puterile neamului nostru. Dumnezeu să-I lumineze gândurile şi să reverse peste Tron lumina celei mai mari glorii de-a putea conduce neamul nostru, în această etapă epocală a istoriei lui, spre mărire şi spre fericire.

Să strigăm cu toţii:

Trăiască Regele!

Domnule preşedinte
al Consiliului,
Domnilor,

Munca şi mândria de român fiind astfel ridicate la rangul de imperativ naţional, să privim viitorul cu încredere şi să considerăm unele din înfăptuirile ce vor trebui făcute de azi înainte.

Nu pot să nu pun în primul rând opera de înzestrare a oştirei.

Este una din cele mai importante, dar şi una din cele mai grele, cerând sacrificii materiale foarte mari şi având numai un randament indirect.

La adăpostul acestei enorme opere, se va putea desvolta în linişte viaţa economică şi socială a ţării. Fără desăvârşirea ei nu putem munci şi nu ne putem desvolta liniştiţi.

Să nădăjduim că anul ce vine să nu ne pregătească decât zile de pace, dar această pace va fi cu atât mai sigură, cu cât vom fi mai tari şi cu cât vom fi mai în măsură să ne apărăm drepturile noastre.

Inalt Prea Sfinţa Ta,
Domnilor,

Doresc ca toţi Românii să privească viitorul ţării lor cu încredere, să creadă în cei cari conduc treburile obşteşti, şi Eu sunt cel dintâi, cari nu am nici o altă dorinţă, nici un alt scop, decât desvoltarea paşnică a Patriei.

Renaşterea României la o viaţă naţională mai bună, mai prosperă, sunt hotărît s'o duc la bun sfârşit, cu concursul tuturora.

Renaştere economică, dar şi renaştere morală. Nu trebuie să existe Român în zilele de azi, care să nu-şi depună toată râvna şi toate puterile, pentru atingerea acestui ţel.

Eforturile Mele şi ale dregătorilor Statului vor fi mult uşurate, dacă vom simţi că întregul popor susţine şi colaborează la această muncă.

Refacerea ţării se face cu stăruinţă, cu energie, cu disciplină, cu dreptate, dar şi cu imboldul sufletesc al naţiunii.

Uniţi cu toţii, privind drept înainte, vom învinge, vom face din această ţară, binecuvântată de Dumnezeu, una din cele mai fericite şi mai înfloritoare.

Mulţumesc I. P. S. Tale, pentru caldele cuvinte ce Mi le-ai rostit şi pentru urările frumoase, ce Mi le-ai adus, în numele întregului Popor.

Mulţumesc tuturor acelora, cari, în anul ce a trecut, au muncit cu drag pentru întărirea României.

Rog pe Cel Atotputernic să dăruiască ţării Mele un an de belşug, linişte şi mai ales de pace.

Urez tuturor, din tot sufletul Meu:
La mulţi ani!

Instalarea P. Sf. Sale Vasile al Maramureşului

Joi în 29 Decemvrie 1938 a fost instituit în scaunul episcopesc al Maramureşului, P. S. Sa Dr. Vasile Stan, în cadrul unei solemnităţi impresionante. Actul instalării episcopale dela Sighet — a spus P. S. Nicolae Colan, ministrul cultelor şi reprezentantul guvernului — este cel mai important eveniment naţional dela desrobire încoace.

Au trecut douăzeci ani dela desrobirea acestui colţ al voivozilor străbuni şi abia acum am ajuns să strângem la olaltă pietrele împrăştiate ale altarului strămoşesc şi să reclădim vatra sufletească a neamului. Stăpânirea naţională nu e deplină fără prezenţa altarului strămoşesc. Şi acesta pecetluieşte definitiv stăpânirea naţională şi-i chezăşueşte dăinuirea ei peste veacuri.

S'a svonit că prezenţa unui scaun vlădicesc ortodox în Maramureş ar fi un act de rivalitate confesională. Nimic mai fals decât această scornitură, care ignorează trecutul. Maramureşul e leagănul Moldovei şi vatra în care a odrăslit graiul scripturilor române.

Reînfiinţarea episcopiei ortodoxe a Maramureşului a isvorât dintr'o înaltă maturitate politică bisericească a celorce au conştiinţa trează a trecutului şi înţelegerea chemărilor viitorului.

Cuvintele pe care le-a rostit M. Sa Regle cu ocazia învestiturii noului episcop al Maramureşului dovedesc, cât de largi sunt orizonturile M. Sale în ce priveşte destinul neamului nostru. Viaţa grea şi condiţiile maştere ale fraţilor maramureşeni îi ţin fereca ţi ca într'un iad.

Suveranul nostru e Samarineanul milostiv din parabola Evangheliei care s'a aplecat asupra populaţiei române din Maramureş, căzută între tâlhari, dând-o în grija Bisericii neamului să-i vindece ranele sufletului şi ale trupului.

Tâlharii cari au jăfuit şi au rănit poporul de baştină au fost catolicismul habsburgic haîn, stăpânirea barbară ungurească şi lăcustele biblice, cari au năpădit în această regiune.

Transfigurarea Maramureşului e o misiune grea şi împreunată cu jertfe. P. S. Episcopul Vasile se caracterizează printr'un admirabil simţ practic, caracter ortodox şi românesc dârz şi neşovăelnic şi printr'o înaltă conştiinţă a datoriei. A descălecat în Maramureş cu voinţa nestrămutată de a construi o vatră prin care bunurile spirituale ale rasei să se simtă acasă şi populaţia acestei regiuni istorice să-şi dea contribuţia sa la sporirea tezaurului spiritual al neamului. Ii dorim din tot sufletul să ajungă în scurtă vreme ca să se bucure de rodurile activităţii sale arhipăstoreşti!

P. S. Sa episcopul Vasile duce cu sine flacără dela vatra sacră a Sibiului. Eparhia sa e alăturată la mitropolia Bucovinei, al cărei braţ ocrotitor i-a fost binevenit şi până acum şi care o va proteja şi de aici înainte, până va ajunge să-şi creeze aşezămintele proprii de a reprezinta Biserica neamului în plenitudinea ei şi al prestigiului ce i-se cuvine.

In drum spre Sighet

P. S. Vasile a plecat dela Sibiu a treia zi de Crăciun. I. P. S. Nicolae i-a rânduit ca însoţitori pe consilierii Tr. Scorobeţ şi V. Nistor, ca delegaţi ai Arhiepiscopiei la serbările instalării.

La gara din Sibiu aşteptau pe P. S. Vasile membrii Consiliului arhiepiscopesc; Profesorii dela Academia teologică şi Şcoala normală şi mai mulţi fruntaşi sibieni, cari au urat celui ce pleca deplină izbândă în apostolatul său.

Primul popas a fost la Oradia, P. S. Nicolae Popovici aştepta la gară pe Episcopul Maramureşului împreună cu sfetnicii săi, găzduind la reşedinţa episcopească până a doua zi. P. S. Nicolae Popovici avea împuternicire dela I. P. S. Visarion al Bucovinei să instaleze în scaun pe noul episcop sufragan al Mitropoliei de peste munţi. Până noaptea târziu ascultăm iniţiativele harnicului Episcop al Oradiei, bogăţia de impresii culese în vizitaţiile canonice pe care le face în Bihor. Se desprinde din tot ce a experiat P. S. Sa încredere nestrămutată în renaşterea turmei sale.

Dimineaţa, înainte de plecare se prezintă înaintea P. S. Vasile delegaţia Consiliului eparhial în frunte cu P. C. Alexie Latiş, care cunoaşte lumea din Maramureş şi condiţiile vieţii de acolo. Pe când eram la reşedinţă, s'a prezintat dl inspector-şef al învăţământului T. Neş din Cluj, dl prof. Dăscălescu, trimisul dlui N. Iorga la actul instalării.

La gara din Oradia întâlnim fruntaşi din partea locului, cari doresc să însoţească pe noul Episcop la Sighet. La frontieră apar în zăpada strălucitoare mogâldeţele fortificaţiilor noastre. Zăpada albă acopere pământul ţării şi al vecinilor ca iubirea lui Dumnezeu care se revarsă peste cel nedrept ca şi peste cel drept. Câmpia întinsă acoperită de zăpadă s'a dat în braţele somnului şi visează lanurile de grâu care se vor legăna la vară de adierile zefirului.

La Valea lui Mihai ni se arată un punct, unde a coborît de pe undele văzduhului Regele mânat de dragostea de neam şi de fericirea ţării. La Valea lui Mihai intrăm pe teritorul Eparhiei maramureşene. Cucernicul preot Ciorogar prezintă omagiile credincioşilor. Gara e frumos împodobită şi delegaţii localităţii fără deosebire de limbă şi de credinţă urează P. S. Sale viaţă îndelungată şi rodnică. P. S. Sa mulţumeşte de bunele urări şi arată că în inima sa păstrează iubire pentru toţi ce iubesc pe Dumnezeu şi slujesc cu credinţă Patria şi pe Rege. Apoi împărtăşeşte tuturora arhiereasca binecuvântare. Drumul de aici încolo a prilejuit credincioşilor noştri, clerului nostru şi de toate confesiunile să arate bucuria şi veneraţiunea faţă de solul sfintei noastre biserici.

La Satu-Mare au ieşit în întâmpinare autorităţile civile şi militare, străjerii şi premilitarii. Cuvântul de bun venit i-au adresat aici primarul oraşului, iar Societatea ortodoxă a femeilor a oferit P. S. Sale buchete de trandafiri.

De faţă la această primire a fost dl colonel Coman, prefectul judeţului, un ofiţer

---

M. S. Regele a adresat ţării în noaptea Anului nou, următorul mesaj la Radio

Anul care se sfârşeşte ni-a adus, ca toţi cei trecuţi, bucurii şi dureri, dar 1938 ni-a adus noui speranţe şi noui posibilităţi de muncă şi de progres.

România are azi mai multă nevoie decât oricând de întrunirea tuturor fiilor ei într'un singur avânt şi o singură credinţă.

Numai prin strângerea tuturor rândurilor împrejurul unei Românii Renăscute vom găsi puterea de a sta stâncă neclintită împotriva tuturor primejdiilor şi vrăjmăşiilor.

Români, în această clipă, când începe anul 1939, fiţi cu ochii aţintiţi înainte, fiţi cu ochii aţintiţi asupra căii de progres şi propăşire, pe care păşeşte Patria. Fiecare în sufletul său să găsească scânteia patriotică, care să-l îndemne să fie şi el părtaş la această operă de Renaştere Naţională.

Inalţ rugăciunile Mele către Dumnezeul părinţilor noştri, să dea Ţării Mele şi poporului Meu un an, în care să piară toate urile, un an în care să nu se vadă decât o desăvârşită unitate de gânduri şi simţiri pentru binele Patriei. Să ne dăruiască Dumnezeu şi un an de belşug. de linişte şi de pace.

Iată urarea ce o fac cu sufletul cald şi toată dragostea Mea, în această clipă, României şi Românilor, — zicând tuturora tradiţionalul:

La mulţi ani! Trăiască România!

de elită care a petrecut mulți ani în garnizoana Sibiu. De pe tren apare silueta bisericii ortodoxe din Satu-Mare, care prin deosebita râvnă a colonelului Coman ca prefect al județului este aproape terminată, Sanctuarul ortodox dela Satu-Mare are să fie un giuvaer arhitectonic.

In continuarea drumului de triumf, trenul românesc intră pe teritorul vecinilor Maghiari și Ruteni. Spre seară intrăm iarăși pe teritor românesc. Pe drum s'a înmulțit considerabil numărul celorce veniau la praznicul instalării.

Printre aceștia se găsiau membrii adunării eparhiale, clerul ortodox și reprezentanții autorităților administrative.

Sosim la Sighet. La gară multă lume civilă și militară. S'a făcut o primire la gară din partea Primăriei, de unde am plecat spre Palatul Eparhial. Soldații din garnizoană în mare ținută. In multe case lumânări aprinse în ferestre.

In fața Palatului Eparhial așteaptă preoțimea în ornate. P. S. Vasile ia mantia arhierească și cârja. E salutat aici cu alese cuvinte și cu sentimente de bucurie de către P. C. Dr. Vasca, vicarul eparhial.

P. C. Sa s'a îngrijit cu un tact deosebit să aranjeze programul festivităților până în cele mai mici amănunte, incuartirarea oaspeților, etc. etc. astfel încât totul s'a desfășurat în cea mai desăvârșită ordine.

Publicul numeros a asistat la slujba religioasă în biserica din Palatul eparhial. Serviciul divin l-a săvârșit I. P. Cuviosul arhimandrit al capelei, iar cântările de strană le-au executat doi meșteri psalți.

După terminarea slujbei a urmat o consfătuire în sala de recepții a episcopiei, în care Vicarul a raportat despre programul festivităților din ziua următoare.

P. S. Vasile s'a interesat de oaspeții și de reprezentanții autorităților să fie găzîn condițiuni corăspunzătoare și a primit asigurări că s'au luat toate măsurile necesare.

In ziua Instalării

In dimineața zilei de Joi la ora 9·30 a sosit P. S. Nicolae Colan, ministrul Cultelor și Reprezentantul Guvernului și a fost întimpinat la gară de P. S. Nicolae al Oradiei, de P. S. Vasile și de autorități. In biserica capelă episcopală un sobor de preoți îmbrăcați în ornate așteptau sosirea P. S. Episcopi și începerea sf. liturghii. Biserica destul de încăpătoare era tixită de public. Un grup însemnat de credincioși de la țară, în portul lor obișnuit. Profit de timpul reclamat de primirea la gară a oaspeților și rog pe țărani să arate cum se colindă prin Maramureș.

Publicul a ascultat diferite colinde simple și originale, până la sosirea înalților ierarhi.

P. S. Nicolae Colan a luat loc în scaunul arhieresc, sf. liturghie s'a săvârșit de către P. S. Vasile și Nicolae cu mare sobor de preoți cu patru diaconi ceremoniali. Răspunsurile liturgice le-a dat corul episcopiei, alcătuit din cântăreți și cântărețe pe sprânceană iar conducătorul însuși cu mari aptitudini artistice.

La sfârșitul sf. liturghii, P. S. Colan a dat citire decretului Majestății Sale asupra alegerii, confirmării și învestiturii P. S. Vasile ca episcop ortodox al Maramurășului. Dr. Vasca a citit gramata arhierească. P. P. S. Nicolae al Oradiei a citit telegrama primită dela I. P. S. Visarion prin care-l împuternicește să-l instaleze în scaun pe P. S. Vasile și rostește următoarea cuvântare:

Sufletul nostru este străbătut încă, până'n cele mai dinlăuntru ale sale, de bucuria cerească ce a isvorît cu prisosință din minunea cea mare, milostivă și iubitoare a Nașterii Domnului Isus Hristos. La această bucurie profund religioasă se adaugă astăzi o bucurie nouă, românească și ortodoxă, sosită acum — la plinirea vremii — luminoasă și întăritoare pentru Maramureșul smerit și obidit.

«Iată vestesc vouă bucurie mare, care va fi la tot poporul» (Luca 2, 10) căci astăzi vi s'a trimis vouă părinte și păstor în numele lui Hristos al lumii mântuitor.

După o așteptare grea și îndelungată, dar plină de nădejde și credință, Maramureșul descălecătorilor de țară, Maramureșul suferințelor și umilirilor de apoi, Maramureșul cel de străini năpădit, Maramureșul sărăcit și de ei vlăguit, Maramureșul orfan întru cele duhovnicești ale sale, își primește din nou, prin voia lui Dumnezeu și a oamenilor, instituția sa fundamentală, pe maica sa duhovnicească, *episcopia ortodoxă română*, episcopie ștearsă vremelnic de pe fața pământului de vrăjmășii istorice mai tari decât puterea de împotrivire a nefericiților iobagi români.

Reactivarea episcopiei ortodoxe române de Maramureș — prin intronizarea solemnă a celui dintâi episcop din țara românească pe veci întregită și liberă — este un act al dreptății dumnezeești și omenești în acelaș timp. Căci, prin el ne reintegrăm astăzi pe cale legală în plenitudinea drepturilor noastre inalienabile, legate de străbuna moștenire părintească. Biserica neamului, cu fruntea nimbată de aureola unei mucenicii de veacuri, se întoarce astăzi pentru totdeauna la ale sale și întru ale sale. Este o prea bine meritată răsplătire a istoriei. Prin această întoarcere ea înoadă firul tradițiilor active ortodoxe acolo unde el a fost rupt cu câteva veacuri în urmă, pentru ca să-l toarcă mai departe, prin munca lor de apostoli, episcopii a căror galerie strălucită și lungă o deschide astăzi — sub cele mai bune și făgăduitoare auspicii — Prea Sfințitul Episcop Vasile Stan.

Temeiul neclătit al praznicului acestuia și al dreptății lui nu suntem noi, sau numai noi cei de astăzi, ci mai vârtos înaintașii noștri prea vrednici de pe aceste plaiuri. De aceea nici la bucuriile lui nu putem fi și nu suntem părtași noi cei dintâi, ci ei.

Văd duhovnicește pe ctitorii străvechi și de viață domnească ai episcopiei dela mănăstirea Perii, pe Sas-Vodă și fiii săi Baliță-Vodă și Drag și apropriindu-se de noi și privindu-ne cu privirea iluminată de bucuria și mulțumirea lăuntrică de a-și vedea reînviată, cu cinste și cu mărire, moștenirea lor printr'un nou și mare ctitor domnesc, Regele Carol II, ctitorul întregei vieți spirituale a țării Românești, întinse acum — fără hotare despărțitoare de frați — din apele Tisei și până'n într'ale Nistrului.

Văd venind pe cei dintâi conducători învestiți cu drepturi episcopale ai Mănăstirii Perii, stavropighia Patriarhului Antonie al Bizanțului, pe *Pahomie*, exarhul din 1391, pe *Simion Sălăgeanul* și pe *Ilarie*, pe ceilați episcopi dela început pomeniți de hrisoave, dar rămași fără nume întru acest veac, pe mitropolitul *Ioanichie al Belgradului* cel cu jurisdicția întinsă până aici, pe episcopii *Eftimie* și *Serghie*, cel venit pe aceste plaiuri din vatra mănăstirii Tismana, pe *Silomon* cel trimis de Constantin Movilă Domnul Moldovei la cererea duioasă și stăruitoare a credincioșilor oropsiți de aici, pe *Ieremie* cel plecat din mănăstirile sfinte ale Atosului, pe vlădicii *Petronie și Grigorie*, *Dosoftei și Silvestru*, pe mitropolitul martir *Sava Brancovici* care a ostenit până aci, pe energicul, prea învățatul și neînfricatul apărător al ortodoxiei împotriva catolicismului agresiv pe episcopul de viță nobilă *Iosif Stoica* și pe *Dosoftei al II* cel din urmă episcop cunoscut până astăzi, care a apărat și binecuvântat sufletului Maramureșului ortodox. Veniți voi toți cei știuți și pomeniți și cei de oameni neștiuți și nepomeniți, veniți și îmbrățișați cu toată căldura sufletului vostru apoi stolic pe urmașul vostru din scaunul reînființatei voastre clitorii! Veniți și vă bucurați, că ceeace ați sămănat voi cu lacrimi și întru mari necazuri, a rodit peste veacuri, ca pe un rod prea binecuvântat al cerului, praznicul mare și luminat de astăzi...

Iată și ceata îngerilor în trup, soborul călugărilor celor 14 mănăstiri maramurășene pășind încet, într'o grandioasă procesiune mănăstirească, cu mâni încrucișate spre rugă, cerând fierbinte ajutorul și binecuvântarea lui Dumnezeu pe seama Prea Sfințitului Episcop Vasile, pentru ca el să poată birui pe toți vrăjmașii văzuți și și să poată trezî la viață nouă — prin luminile culturii creștine și românești — toate puterile și energiile latente ale sufletului maramureșan...

Dar ce întunecă acolo zarea? Este mulțimea nenumărată a iobagilor români, mucenici pe acest pământ, dar trecuți cu cinste din acestă lume în credința părinților lor. Vin și ei, vin ca un val puternic împins de istoria veacurilor trecute, spre a vedea aevea minunea lui Dumnezeu și răsplătirea suferințelor lor...

Așadară toți cei scumpi ai noștri, vii și morți, sunt de față. Toți am venit ca să ne împărtășim ca dintr'o cuminecătură sfântă, din bucuria unică a praznicului de față. Dumnezeule! cum să-ți mulțumim după cuviință pentru toate câte ne-ai făcut și ne-ai dat nouă? Cum să ne arătăm vrednici de atâta bunătate a Ta?

Iubit cler și popor dreptcredincios!

Dumnezeu v'a trimis astăzi un părinte iubitor și un bun păstor, care sufletul său își va pune pentru oile sale (Ioan 10, 11), v'a trimis un arhiereu «cuvios, fără răutate, fără de prihană... însuși fiind ispitit, putând și celor ce se ispitesc să le ajute» dupăcum zice apostolul Pavel în epistola către Evrei (Evrei 7, 26 și 2, 17), iar nouă celor ce purtăm pe umerii noștri mari răspunderi românești și creștinești la granița dinspre Miază Noapte și Apus, un încercat împreună luptător pentru neam, lege și Rege, și un harnic împreună ziditor al fortificațiilor morale cari se vor împleti și închega, într'un întreg indestructibil, cu brâul de fier și de piatră care încinge, apărător și scu-

---

* FOIȘOARA *

Colindele și colindatul

(4) de Prot. **Gh. Maior**, profesor

[Sfârșit]

Indată după constituire, seară de seară, după cină, în casa gazdei făceau pregătiri pentru examenul public dela Crăciun, care putea aduce și poticneli. De se călca tradiția sau nu se respecta moralitatea, ochii vigilenți ai bătrânilor și ai „părintelui" adecă ai preotului, drept pedeapsă îi putea opri să-și petreacă în sărbători sau să nu le recunoască constituirea. In acest caz cu durere și rușine trebuiau să aștepte ziua de 15 Noemvrie a anului viitor. Și era greu pentru tineret un an de acesta.

Pregătirile pentru Crăciun se făceau cu colinde. Le memorizau textul, învățau melodia, căutau să le execute cât mai corect, ca să-i laude satul, și cu mai multă cruțare de energie (și pentru aceasta se împărțeau în câte două grupe, cari cântau alternativ, în felul gorniștilor militari români). Ce disciplină impunătoare se ținea la aceste repetiții.

A trecut postul cu antrenament în vederea celor din noaptea de Crăciun. E seara mare, adecă ajunul Crăciunului. Vor pleca la drum, să colinde satul. Drumul lor simbolizează, cum spun colindele, călătoria lui Iosif cu Maria, drumul Magilor, închinarea păstorilor, călătoria Domnului printre oameni, — aducând închinare, cerând sălaș, căutând virtute, împărtășind bucurie.

Colindatul începe dela „părintele", la care se prezintă *toți* feciorii. Incep să cânte, după datină, ca la toți oamenii, la fereastră. Aici însă așteaptă cu nerăbdare să vadă de sunt poftiți ori nu în casă. De nu-i primește în casă, e semn rău. Vor fi pedepsiți cine știe pentru ce vină. De-i primește tresar de bucurie. Părintele îi binecuvintează și povățuiește cum să se poarte, amintindu-le, că de va afla ceva rău despre ei, vor fi opriți. Urmează câteva datini locale, vătaful schimbă vinul din ploscă cu părintele ș. a. cari simbolizează și ele anumite momente și datorințe creștinești.

In unele părți dela părintele, în altele dela notarul, învățătorii sau primarul satului, cari sunt colindați în ordinea arătată aici, se despart în două cete. Unii o vor lua cu judele mare în o parte de sat, ceilalți cu judele mic în altă parte, pentru a colinda satul mai repede să nu-i apuce ziua albă. Dupăce au terminat se vor întoarce la gazdă cântând colinda judelui, adecă a vătafului lor. Vor merge din casă în casă, tratându-i egal, fără a face vreo deosebire că e bogat ori sărac, că are să le dea colacul și bucata de carne, că li le dă mai mari, sau n'are ce le da. Nu e mai puțin adevărat, că și omul are să-i primească cinstit. Și fiecare să va și strădui s'o facă. Altcum o va păți la «*hodăițat*», la Anul-nou sau la Lăsatul secului de Paști când depe culmea unui deal deasupra au dreptul și feciorii să-l spună satului întreg în vorbe nu prea măgulitoare. Primirea cinstită se reduce doar la atât: să le bați în fereastră ori să ieși afară, îndatăce încep colinda, și să-i pofțești s'o continue în casă, să le mulțămești, dându-le o vorbă bună, și de ai, un colac, o bucată de mușchiu de porc și eventual câțiva bani. Și a primi bine pe colindători înseamnă a primi pe Hristos, și-i vor mulțumi:

Rămâi, om bun, sănătos
Ca un trandafir frumos,
C'ai fost gazda lui Hristos!

Și cel care-i primește bine, spune altă colindă, pe lumea cealaltă va sta la masă cu Hristos. Dacă ficiorii nu se poartă bine, retează colinda, ori își bat joc de el, fie la fereastră, fie în casă, fie când ies din casa sau din curtea lui, să se aștepte că în sărbători nu vor avea prilej de bucurie! Dimineața va ști „părintele" și va ști tot satul, și părintele va cere sprijinul primarului, ca reprezentant al forței publice și-i va opri.

Dacă au trecut bine acest examen, în dimineața de Crăciun, cu conducătorii în frunte vor fi duși de gazdă la biserică. In vechime așa îi ducea gazda în fiecare Duminecă și sărbătoare de peste an. In vremea din urmă, însă numai la Crăciun. In restul anului, organizarea aceasta e păstrată în vederea ordinei la joc și la primirea oaspeților din alte sate. Când se colinda la toate onomasticile, va fi avut și altă importanță, dar despre aceasta nu ne-a rămas nici o urmă.

Dar ce impresie, ce simțăminte, ce misticism nu deștepta colindatul la cei din casă! Se colindă întâi colinda satului sau a ținutului, dar de ea și pe aceeaș melodie se leagă cea potrivită casei. La popor nu melodia joacă rolul principal, ci textul. Urmărește cuvintele cu atenția și cu ecoul, de care noi intelectualii nu suntem capabili, când e vorba de producțiile poporale. Și acum, vă rog, adăugați la aceasta ce am spus despre cuprinsul moralizator al colindelor.

Nu pot uita niciodată seara, în care am auzit colindând mai întâi la fereastră bunicelor mele, ca mic copil! Colindătorii aici nu intrau în casă, decât unde erau fete mari. Cântau numai la fereastră. Cei din casă nu aprindeau decât candela. Lumina sau lampa se aprindea numai după ce treceau cu colindatul. Ce emoție! Ce așteptare sfântă! Cum vorbea tăcerea sărli

titor, trupul sfânt al neamului şi hotarul pe veci însemnat al scumpei noastre ţări.

Voi să-l primiţi iubiţii mei, pe Prea Sfinţitul Episcop Vasile, cu sinceritatea şi iubirea cu care a venit Prea Sfinţia Sa la voi. Nu numai să-l primiţi — aceasta e puţin — ci să-l şi ajutaţi cu fapta toţi, din toate puterile voastre, toţi fără nici o deosebire, dela cel mai mic şi până la cel mai mare, pentru ca astfel din şi prin conlucrarea armonică a tuturor să se poată tămădui cât mai neîntârziat rănile mari ale trecutului dureros şi să poată răsări ctitorii noui, prin care să se preamărească iarăşi în aceste părţi ale lumii ortodoxia străbună şi vrednicia neamului nostru românesc, cel mult şi de mulţi prigonit.

Şi acum, după ce pentru înscăunarea Prea Sfinţiei Voastre s'au îndeplinit toate cele arătate de sfintele canoane, de rânduielile sfintei noastre biserici autocefale ortodoxe române, după ce conform datinelor ţării aţi primit învestirea regală din partea Majestăţii Sale dreptcredinciosului nostru *Rege Corol II* şi având şi noi pentru aceasta cuvenita încredinţare din partea Inalt Prea Sfinţitului Visarion, mitropolitul canonic al acestei eparhii, Vă declarăm înscăunat pe Prea Sfinţia Voastră, Prea Sfinţite *Episcop Vasile*, în scaunul episcopiei Maramureşului cu reşedinţa în Sighet.

Prea Sfinţite!

Urcând în această clipă istorică acest scaun vlădicesc Vă fac urarea — izvorîtă din inima mea caldă de fost învăţăcel al Prea Sfinţiei Voastre şi acum de împreună-slujitor la altarul neamului şi al lui Hristos, în aceste părţi ale pământului românesc, — ca prin păstorirea Prea Sfinţiei Voastre, care acum începe, să încărcaţi, ca un bun ucenic al şcoalei marelui mitropolit *Şaguna*, — de cât mai multă strălucire morală scaunul vlădicesc al Maramureşului, având parte dela Dumnezeu de o păstorire îndelungată, paşnică şi lui Hristos Domnul bineplăcută.

Ceasul vremii bătrâne a bătut de nou... Maramureşul ortodox şi-a deschis istoria sa... Dumnezeu să Vă ajute să scrieţi cea dintâi pagină de aur din ea, Amin. —

Urmează noul episcop, a cărui vorbire de înaltă inspiraţie, cu sugestive evocări ale trecutului şi înălţătoare perspective de viitor, cu programul de activitate, real, sobru şi adânc cugetat, a făcut adâncă impresie asupra publicului ascultător.

Vorbirea e următoarea:

«Aceasta este ziua care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm şi să ne veselim într'ânsa».

Biserica noastră drept măritoare n'a aflat altă expresie mai fericită, ca acest stih, pentru ziua făcută de Domnul spre bucurie şi veselie, atunci când vestea mare a învierii Fiului lui Dumnezeu aleargă prin lume să spună neamurilor, că iată proorociile s'au împlinit, omul este răscumpărat şi mântuit de vina ce-l îndepărtase de Tatăl din ceruri, şi luminat şi curăţit prin jertfă dumnezeească este iar fiu şi moştenitor al împărăţiei cereşti.

Nu cred să fie o lipsă de evlavie şi o nepotrivire, dacă acest stih, în care vibrează bucuria şi veselia creştinească pentru o zi sfântă, pentru o zi rară prin unicitatea ei, îl folosesc ca temeiul simţemintelor noastre la praznicul de astăzi, al învierii episcopiei Maramureşului. Sunt aci momente de asemănare, ce se impun bunului simţ cu o evidenţă ce nu poate fi tăgăduită.

Nu este intenţiunea noastră să construim la acest prilej istoria bisericii drept măritoare maramureşene din însemnările câte au mai fost cruţate până la noi de dintele timpului. Viaţa acestei biserici, din adâncimile evului mediu şi până la sugrumarea ei, este atât de încărcată de lupte viforoase, de prigoane şi aspre suferinţe, încât înşirarea lor ar turna numai paharul amărăciunii în dulceaţa zilei de azi.

Totuşi, pentrucă cei neiscusiţi în cetirea vremurilor trecute să nu se rătăcească, cumva, crezând că această episcopie a Maramureşului ce-şi primeşte astăzi păstorul, ar fi o organizaţie nouă intrusă acum pe acest pământ, iar credincioşii ei nişte prozeliţi, simţesc, că e o datorie pentru luminarea neştiutorilor, să scot la iveală din ceaţa timpurilor unele fapte, atâtea câte credem că sunt de lipsă, spre a sta mărturie, că noi astăzi mergem pe urmele strămoşilor noştri.

Inainte de toate trebuie să se ştie că Românii maramureşeni pe acest pământ sunt la ei acasă. N'au fost aduşi de nicăieri, alte neamuri au dat năvală peste dânşii. Ei au crescut din acest pământ cu datinele, cu portul, cu credinţele, cu mândria lor românească, cu bucuriile, amărăciunile şi suferinţele lor prin veacuri, cu legea lor românească drept măritoare, cu bisericuţele lor de lemn în care îşi înălţau cugetele la Dumnezeu şi se întăreau în virtute.

Biserica în care cinsteau numele lui Dumnezeu şi al sfinţilor şi se închinau şi se rugau pentru uşurarea sorţii şi mântuirea sufletelor era cea drept măritoare a răsăritului, biserica ortodoxă a neamului românesc, dominantă în patria noastră.

Această biserică ortodoxă maramureşană, îşi avea o organizaţie proprie, potrivită cu vremurile de odinioară, tot aşa de veche ca şinea mul românesc. Prin veacul al XIII este remarcată, iar în cele următoare până la începutul veacului al XVIII, istoriografia bisericească înşiră 23 episcopi ortodocşi, cari au păstorit în Maramureş.

Spiţa Românilor maramureşeni, tare prin credinţă şi cu rădăcini vânjoase adânc înfipte în acest pământ, mai bine de 400 ani a ţinut piept cu toate prigoanele, cu toate sălniciile cu toate răpirile ce mai întâi regi, unguri asmuţiti de catolicismul intolerant, mai apoi principii şi nobilii calvini le-au năpustit asupra lor şi a ortodoxiei lor.

Aceste prigoane necreştineşti au fost în parte îndrumate de Pronia cerească şi spre un scop mare şi bun. Mândrii voevozi, Dragoş, Sas şi Bogdan, sătui de atâta hărţuială nedreaptă, au descălecat cu oamenii lor dincolo de Carpaţi şi au întemeiat Moldova.

Ii vor mai fi urmat şi alţii în cursul vremii, când cuţitul a ajuns la os, dar au mai rămas destui şi în cuibul părintesc, care de nevoie şi au plecat cerbicea înaintea celor tari şi sălnici, dar nu şi-au lăpădat credinţa, ci au ţinut legături de frăţietate cu cei plecaţi şi au avut nădejde şi sprijin dela ei. Ba ce este mai de mirare, în mănăstirile de pe acest pământ necăjit a înflorit cel dintâi grai românesc în traducerile sfintelor Scripturi pe limba noastră.

Această minunată tărie de credinţă şi în acelaş timp de rezistenţă naţională începe să se clatine abia către anul 1700, când catolicismul intolerant cu regii unguri sub domnia Habsburgilor cari le luaseră locul, schimbă maniera brutală a ofensivei contra ortodoxiei, înlocuindu-o cu alta, pentru un timp oarecare mai dulce şi plină de făgăduinţă.

Atras mai ales din cele din urmă, o parte a românilor ardeleni, cu mitropolitul de Bălgrad, se uneşte, — partea cea mai mare rămânând credincioasă credinţei strămoşeşti, dar vreme lungă fără conducere duhovnicească şi în isbeliştea tuturor furtunilor deslănţuite de duşmani.

Biserica maramureşană mai rezistă până pe la anul 1735, când se stinge cel din urmă episcop ortodox, care o apărase cu mare curaj. Apoi este răstignită şi ea şi îngropată de fariseii vremii, întocmai ca Mântuitorul de jidovi şi cu ea credincioşii ei sunt încovoiaţi în jugul tuturor umilinţelor, până aproape de totala desfiinţare.

După răstignire şi îngropare a treia zi a urmat strălucita înviere şi apoi înălţarea.

Pentru biserica ortodoxă din Maramureş astăzi este învierea, după o amorţeală asemenea cu moartea de aproape 200 de ani. Cu voia lui Dumnezeu va veni şi rândul înălţării.

Aceste străfulgerări din trecutul Maramureşului, în ziua bucuriei de astăzi, sunt arătate fără amărăciune, ci ca să se vadă în lucirea lor, că episcopia ortodoxă înviată astăzi aici, are la spatele ei o existenţă de veacuri multe pe plaiurile maramureşene.

Le-am pomenit şi pentruca în sufletul nostru să păstrăm o clipă de recúlegere astăzi, pentru mucenicii ei cu morminte neştiutre, ce nu mai pot fi încununate decât de florile unei duioase aduceri aminte.

Cu aceste să tragem iar vălul asupra trecutului, mângâindu-ne, că Dumnezeu, ocrotitorul nostru, a trimis acestui neam încercări grele, ca să-l ridice şi mai mult în slava Sa.

Ne întoarcem deci gândul dela suspinele trecutului la măreţia vremurilor ce le trăim de douăzeci de ani încoace, şi lăsăm recunoştinţa noastră să curgă în valuri asupra celor ce prin adunarea neamului nostru într'o patrie românească largă şi binecuvântată de Dumnezeu cu toate bunătăţile, ne-au făcut să uităm în două decenii schingiuiri şi umiliri de veacuri.

Veşnică pomenire şi recunoştinţă fericitului Rege, unificator şi întemeietor al României-Mari Ferdinand I, sfetnicilor săi patrioţi şi vitezei sale armate, care a dat din nou şi Maramureşului cutropit de străini, simţirea-i românească, desrobindu-l, şi încrederea în sine, ce-i fuseră furate.

Din această isbândă curge şi izvorul bucuriei praznicului nostru de astăzi, al reînfiinţării episcopiei ortodoxe a Maramureşului.

Trezitu-s'a dorinţa acestei reînfiinţări cu binecuvântarea I. P. S. Mitropolit Nicolae în Congresul naţional al bisericii ardelene (1927), şi s'a înfăptuit în 1937, prin purtarea de grije a I. P. S. Patriarh Miron, cu învoirea şi aprobarea P. S. Episcopi ai Clu-

---

aceleia! Deseori am exclamat: Ce Crăciun frumos avea copilăria mea. Şi ca a mea sigur şi a altora din vremea cu alţi oameni, cu alte simţiri, cu alte concepţii.

Cunoscând acestea, cine ar mai putea spune despre colindat, că este un simplu obiceiu. Colindatul cerea o organizare a tineretului. Şi ce organizare minunată! Afară de gazdă, aleasă şi ea de tineri, şi afară de tradiţie nimic forţat, nimic din extern, nici măcar poliţie. Conducere autonomă. Alegere liberă şi care dă deplină autoritate celor aleşi. După ce le-a dat autoritatea, le-o apără şi se supun necondiţionat, din respect faţă de ei înşişi şi faţă de bunul nume al satului, „ca să nu se facă ei şi satul lor de râs". Organizaţi astfel se vor prezenta înaintea autorităţilor satului, organizaţi şi cu grije înaintea satului în cursul anului întreg. In tot timpul ce admirabilă educaţie a simţului de respect faţă de autorităţi, faţă de sat, faţă de societatea lor, faţă de semenul din sat, care trebue deopotrivă cinstit, ori e bogat ori e sărac. Ce organizare impunătoare a tinerimii! Pe ce temei simplu şi totuşi călăuziţi de cele mai avansate principii: vot obştesc, liber, pe faţă, autoritate din încredinţarea mulţimii, cu răspundere şi sancţiuni, cultivare a simţului onoarei!

N'a avut şi nu are ţăranul nostru cultură? Nu i-am înţeles-o, nu i-am susţinut-o şi nu i-am încurajat-o. O tinerime, care se conduce pe sine, fără legi şi regulamente scrise, care-şi face educaţia socială, în chipul arătat, e cred ceeace şi-a dorit şi-şi poate dori mai mult orice neam depe pământ.

Azi e în agonie şi această frumoasă tradiţie.

Cu ea pierdem una din cele mai importante instituţii de educaţie, care şi-ar avea rostul şi azi. Căci băeţii scăpaţi depe băncile şcoalei primare, şcoală care prea adesea vede înaintea ochilor copii din Anglia sau Germania, mai nou din America, şi nu români,* până la armată sunt lăsaţi fără nici o îngrijire. Ba duhul vremii şi năravurile „domnilor" dela sate şi a celorce trec prin sate îi scot şi de sub autoritatea destul de slabă a părinţilor. Şi atunci cu utopiile importate depe alte meleaguri, vom face din român un popor cult?

Cultura a aptitudinilor unui popor e capabilitate de creare şi de desvoltare dar uzând de tot ce s'a putut agonisi până atunci de acel neam. Ea nu e o zestre moartă, pe cari să o poţi transporta în colete poştale dintr'o parte în alta a lumii. Ea nu este nici o ramură de salcie, pe care s'o tai la Berlin, sau la Paris, şi implântând-o pe ţărmul Bârsei să prindă rădăcini şi să înmugurească. Ea e stejarul, care creşte dintr'o ghindă mică, în mediul prielnic firii lui, creşte încet şi vânjos, creşte sute, chiar mii de ani, în tăcere, şi de va fi să cadă, va cădea cu zgomot şi cutremurându-se pământul sub el, şi şi după moarte va fi folositor. Aşa este cultura şi progresul unui neam.

Colindele indiferent cum le împărţim sau cui le atribuim şi colindatul fac parte din cultura noastră; au fost forţe cari au contribuit la desvoltarea sufletului nostru. Şi mă bucur, că pătura noastră cultă a început să le preţuească din nou valoarea.

Concertele de acest fel, arată, că am început să ne căutăm ne noi înşine, să ne regăsim chiar, după ce multă vreme am rătăcit prin străini. Poate că pe această cale vom ajunge să reînviem şi colindele şi colindatul, şi încă într'o formă mai cu pretenţii. Căci iubire de tradiţie nu înseamnă împietrire, stare pe loc, ci progres, necontenit progres, însă progres firesc şi nu artificial, care adeseori numai distruge, fără a mai putea clădi.

Şi găsesc, că oraşul meu natal, Braşovul, oraşul cu cea mai veche şi mai frumoasă tradiţie românească în Ardeal, oraşul în care eu am copilărit, am colindat, am fost cu irozii, în care mi-am făcut studiile la acest far de lumină şi unde le-am putut termina cu ajutorul moral şi bănesc al comitetului parohial dela sfântul Nicolae, al unor fruntaşi profesori ca fie iertatul şi mult iubitul meu profesor Dr. Alexandru Bogdan, ca directorul Virgil Oniţiu, ca păr. prot. Dr. Iosif Blaga şi ca dl Axente Banciu — cărora le exprim şi astăseară toată recunoştinţa mea şi pe cari îi pomenesc deatâteori în rugăciunile mele, — oraşul în cari am învăţat să-mi iubesc neamul, tradiţia şi toate creaţiile şi produsele lui, Braşovul şi azi înţelege cele ale trecutului în sensul arătat de mine şi propoveduieşte generaţiilor ce vin, că un neam trăieşte şi se desvoltă firesc numai cultivând cu grije tradiţiile lui bune.

Mulţumind celorce m'au onorat chemându-mă să conferenţiez la acest concert şi mulţumind celorce au avut amabilitatea să mă urmărească cu atâta binevoitoare atenţie şi înaintea cărora, — cerându-le scuze pentru eventualele mele insuficienţe de conferenţiar sau cunoscător în materie, — am voit să scot la iveală, că atât colindele, cât şi colindatul merită să fie făcute obiect de studiu şi să fie încurajate deşi sunt lucruri atât de vechi; tuturor le doresc să petreacă sărbători fericite cum erau măcar cele din copilăria noastră, din copilăria cu alte vremi, cu alţi oameni, cu alte simţiri şi cu alte concepţii de viaţă. Şi închei cu cuvintele colindelor:

Naşterea lui Hristos,
Să ne fie de folos,
Şi de-acum până 'n vecie
Mila Domnului să fie

cu Dvoastră, cu toţi şi cu întreg neamul nostru românesc.

---

* Prin „Straja Ţării" şi „Premilitarie" s'a remediat neajunsul.

julul şi Orăzii, cu ajutorul material oferit de I. P. S. Mitropolit Visarion al Bucovinei şi prin creştinească înţelegere şi bunăvoinţă a fostului preşedinte al Consiliului de Miniştri, dl Gheorghe Tătărăscu, care într'un gând cu ministrul cultelor şi cu ceilalţi membri ai Guvernului a întocmit Decretul-Lege de reînfiinţare. Tuturor acestor binefăcători, între cari cuprindem la loc de cinste şi pe reprezentanţii oraşului şi judeţului pentru generoase înzestrări, astăzi le exprimăm în chip sărbătoresc o caldă recunoştinţă şi-i vom pomeni cu evlavie la rugăciunile noastre ce le vom înălţa Părintelui ceresc dela altarul sfintelor noastre biserici din Maramureş.

Dar, mai presus de toate, inimile noastre, tresaltând se pleacă cu adâncă gratitudine şi cu neţărmurit respect înaintea Majestăţii Sale Regelui nostru ortodox Carol II, şi-i cântăm psalm de laudă şi preamărire căci prin regeasca Sa iscălitură, pusă pe Decretul-Lege al înfiinţării celei dintâi episcopii ortodoxe sub înţeleapta Sa oblăduire, s'a făcut marele ei ctitor şi ocrotitor. Fapta Majestăţii Sale — după cum însuşi a binevoit a ne descoperi în cuvântarea dela învestire — este un semn vădit, că în sufletul Său de Suveran şi credincios al Bisericii noastre ortodoxe, are grije deosebită pentru locuitorii acestor plaiuri istorice ale Maramureşului şi în acelaş timp o socoteşte ca îndeplinirea unei datorii plăcute către Neam şi Biserica strămoşească în acest colţ de ţară, unde este atâta nevoie de consolidarea elementului românesc.

Pentru noi este o datorie de conştiinţă să primim întemeierea acestei episcopii aşa cum ne-a fost dată, ca un dar regesc de înaltă însemnătate naţională, ca o hotărîtoare afirmarea a drepturilor noastre etnice, ca întărire sufletească şi putere morală pornită din dragostea către locuitorii eparhiei şi ca o puternică statornicie a neştirbirii fruntariilor noastre.

Să ne rugăm lui Dumnezeu să binecuvinteze şi să sfinţească dorinţa regală, care este şi a noastră a tuturor, ca tot într'o înălţare să fie viitorul eparhiei şi al Maramureşului!

Inima ne îndeamnă, să spunem un cald cuvânt de mulţumită tuturora celorce din dragoste creştinească ne-au cinstit această zi cu participarea lor...

Iar acum cuvântul meu se îndreaptă către voi, iubiţilor mei fii duhovniceşti, din episcopia Maramureşului care sunteţi de faţă şi care din cuvioase pricini n'aţi putut veni la această sărbătoare, care este înainte de toate a voastră.

In marele Colegiu electoral, care m'a învrednicit să mă trimită propovăduitor al cuvântului mântuirii în această parte a Ţării, mi-am dat făgăduinţa către membrii adunării eparhiale ai acestei episcopii că «venind la voi — după cuvântul Ap. Pavel — voi veni cu belşugul binecuvântării evangheliei lui Hristos» (Rom. 15, 29).

Mântuitorul Isus Hristos ca lumină a venit în lume (Ioan 3, 19): eu voiu mărturisi şi propovădui printre voi această lumină, ca să nu umblaţi prin întuneric, ci să aveţi lumina vieţii (Ioan 8, 12) şi fii ai luminei să fiţi (Ioan 12 36).

Mântuitorul a adus pe pământ dela Tatăl Său din ceruri cuvântul adevărului şi al slobozeniei: eu voiu îndruma către acest adevăr, ca să-l cunoaşteţi şi să fiţi slobozi (Ioan 8, 31, 32).

Mântuitorul ne-a descoperit, că Dumnezeu este iubire, că aşa a iubit lumea, încât şi pe Fiul Său l-a dat răscumpărare pentru ea, eu prin cuvânt şi prin faptă vă voi îndemna să-L iubiţi din toată inima, din tot sufletul şi din tot cugetul vostru (Mat. 22, 37) şi să păziţi poruncile arătate de Fiul Său, ca împreună să vină la voi şi să-şi facă sălaş în sufletele voastre (Ioan 14, 23).

Mântuitorul ne porunceşte, să ne iubim chiar vrăşmaşii, să facem bine, să împrumutăm nimica aşteptând şi să fim milostivi precum şi Tatăl nostru din ceriuri este milostiv cu noi (Luca 6, 35—36), eu vă voi povăţui, să urmaţi cu credinţă acestor porunci, ca să îndulciţi şi viaţa voastră şi a aproapelui şi să simţiţi împărăţia lui Dumnezeu înlăuntrul vostru (Luca 17, 21).

Mântuitorul ne-a dat nădejdea vieţii veşnice în împărăţia Tatălui Său: eu voiu căuta să vă întăresc în siguranţa, că toate făgăduinţele dumnezeeşti se împlinesc fără nici o sminteală.

Dar Mântuitorul ne-a mai dat şi putinţa de a ne împreuna cu El încă din viaţa aceasta pământească, prin Taina sf. împărtăşanii: eu vă voi sfătui să primiţi cât mai des cu credinţă şi cu dragoste în fiinţa voastră cinstitul şi sfântul Său trup şi sânge, spre tămăduirea sufletului şi trupului şi spre dobândirea vieţii de veci.

Mântuitorul e păstorul cel bun, ce-şi pune sufletul pentru oile Sale (Ioan 10, 11): glasul meu vă va chema în turma Sa, ca lupii să nu vă răpească şi risipească (Ioan 10, 12), ci să primiţi viaţă veşnică şi în veci să nu periţi (Ioan 10, 28).

Mântuitorul este învierea şi viaţa (Ioan 11, 25): eu vă chem la această înviere şi viaţă fără de sfârşit, ca să credeţi în el şi nici voi să nu muriţi în veci (Ioan 11, 26).

Voi propovedui — ca apostolul neamurilor — înţelepciunea lui Dumnezeu cea tainică şi ascunsă, pe care a rânduit-o mai nainte de veacuri spre slava noastră (Pavel 1 Cor. 2, 7) şi nouă ne-a descoperit-o prin Duhul Său (I Cor. 2, 10), ca să umblăm în căile vieţii noastre pământeşti înflăcăraţi de această înţelepciune, să nu ne smintim şi să nu ne rătăcim.

Cu acest belşug al evangheliei lui Hristos vin la voi şi doresc fierbinte, să sporească în simţirea voastră, povăţuindu-vă faptele, ca apoi «însuşi Dumnezeul păcii să vă sfinţească în toată deplinătatea; şi duhul vostru, şi sufletul vostru şi trupul vostru să se păzească în toată întregimea, fără prihană la venirea Domnului Iisus Hristos! (I Tes. 5, 23).

Cu noi este Dumnezeu. Slăvit fie numele Său acum şi în vecii vecilor! Amin.

Au urmat recepţiile în Palatul eparhial. S'au prezentat pe rând cultele, autorităţile civile şi militare, Societatea ort. a femeilor, delegaţiuni de credincioşi dela ţară. Răspunsurile pe cari P. S. Sa le-a dat celor ce l-au felicitat, au fost totdeauna pline de miez, dovedind nu numai bogată experienţă de viaţă, ci adâncă convingere religioasă, patriotism şi naţionalism luminat, duh de dreptate şi de o nobilă onestitate.

La cercul militar

Consiliul eparhial a aranjat la cercul militar un banchet pentru participanţii la festivităţile instalării episcopale, de 300 persoane clericale şi militare.

Garnisoana militară din Sighet a primit oaspeţii în localul frumos împodobit al Cercului militar situat în centrul oraşului.

N'au lipsit dela banchet vorbirile, pentru M. S. Regele ţinută de P. S. Nicolae Colan, Ministrul Cultelor. Vorbirea e ascultată cu mare cuviinţă şi la sfârşit corul intonează imnul regal. Al doilea toast e al Excelenţei Sale dlui Rezident regal Alexandru Hanzu în cinstea noului episcop şi a chiriarhilor prezenţi.

Din partea armatei, comandantul vânătorilor de munte. Au mai vorbit din partea consiliului eparhial consilierul Ruşdea şi alţii. Seria vorbirilor o încheie noul episcop, care adresează un călduros cuvânt de recunoştinţă şi mulţumire tuturor cari au contribuit la înfăptuirea acestui mare eveniment naţional, pomenind pe I. P. S. Visarion al Bucovinei, căruia îi aduce omagiale mulţumiri; Episcopilor Nicolae al Clujului şi Nicolae al Oradiei pentru consimţământul de a fi cedat părţi din eparhiile lor pentru înfiinţarea episcopiei Maramureşului. Seara a urmat concertul corului eparhial cu un program ales şi bogat.

Participanţii la acest concert au putut admira prestaţiile artistice ale unor corişti cari sacrifică timp şi oboseală pentru a-şi procura şi lor şi altora înalte clipe de mulţumire şi de plăcere artistică.

Seara şi noaptea de Joi şi dimineaţa următoare oaspeţii au părăsit Sighetul, cu impresia că în ziua de 29 Decemvrie 1938 s'a deschis o epocă nouă în istoria Maramurăşului.

Dumnezeu să binecuvinteze via Sa Meramurăş şi pe toţi lucrătorii viei!

Corespondent ocazional

Preoţimea în slujba neamului

In tot trecutul, îndepărtat sau apropiat, preoţimea a stat cu deplinătate de suflet în slujba neamului, contribuind în măsură supremă la luminarea, la întărirea lui, la aducerea unor zile mai bune pe seama lui.

Şi opera aceasta a îndeplinit-o preoţimea prin însaşi desfăşurarea misiunii sale, căci preotul este prin definiţie cel mai bun luminător, cel mai sigur şi mai puternic mângâietor şi ajutător al păstoriţilor.

N'a îndeplinit această operă numai decât prin anexarea la misiunea şi la activitatea sa preoţească şi a vre-unui alt oficiu, şi-a vreunei alte calităţi.

In misiunea preoţească se cuprind toate îndemnurile şi toate mijloacele pentru a aduce propăşirii neamului o contribuţie maximă.

Unii preoţi au crezut totuşi de bine după războiu să activeze şi în cadrul unor partide politice, pentru a folosi şi mijloacele oferite de politică spre ajutorarea păstoriţilor lor. Dar de aceştia n'au fost nici o treime din totalitatea preoţimii din arhiepiscopie. Poate că mulţi dintre ei au putut fi în felul acesta de bun folos poporului păstorit, dar cu siguranţă că cei ce-au rămas neîncadraţi în partide, n'au fost cu nimic mai prejos în foloasele ce le au adus poporului credincios, ba, dacă au fost plini de râvnă în misiunea lor, au realizat pentru binele neamului cu mult mai mult decât cei cari au activat chiar cu demnitate pe teren politic.

Imprejurările actuale sunt mult deosebite de cele de până acum. S'a înfiinţat un partid politic unic «Frontul Renaşterii Naţionale», care fiind unic nu va mai desbina poporul şi nu va mai deslănţui ura unora împotriva altora, ci va strânge toate energiile neamului ca să lucreze în frăţietate şi solidaritate pentru progresul naţiei noastre.

Nimic din ce-a fost rău în vechea viaţă politică, nu va mai exista în acest partid.

Deaceea I. P. S. Nitropolit Nicolae a şi dat, în magistrala cuvântare rostită cu prilejul Anului Nou, îndemn preoţimii să se alăture la acest «Front al Renaşterii Naţionale», pentru a fi şi ea şi pentru a-şi aduce şi contribuţia ei, acolo unde se află întreg neamul.

Dar cu toate că natura acestei organizaţiuni politice este atât de deosebită în bine de tot ce-a fost, îndemnul I. P. S. Sale nu constitue pentru preoţime o obligaţie. Ar fi greşit să se interpreteze acest îndemn în sensul că I. P. S. Sa ar crede că preotul nu poate aduce cel mai mare aport la întărirea neamului şi statului chiar rămânând numai în cadrul misiunii sale sfinte.

Preotul, ori că este ori că nu este înscris într'o organizaţie cu atât de frumoase idealuri şi metode în slujba neamului, tot va da cea mai însemnată contribuţie la întărirea şi renaşterea naţiunii.

TELEGRAME

Din prilejul Anului nou, I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* — a trimis Majestăţii Sale Regelui Carol II, — următoarea telegramă:

Majestăţii Sale

REGELUI CAROL II

BUCUREŞTI

Mulţumitori pentru tot ceeace înţelepciunea şi dragostea de ţară a marelui nostru Suveran ne-a dăruit în anul care a trecut, cu încredere nezdruncinată în viitor prezint Majestăţii Voastre din pragul Anului Nou hotărârea mea şi a credincioşilor mitropoliei ortodoxe ardelene de a Vă urma pe drumul pe care ne chemaţi şi fac Majestăţii Voastre urări de sănătate şi fericire.

NICOLAE

Mitropolitul Ardealului.

*

La această telegramă I. P. S. Sa a primit următorul răspuns:

Vă mulţumesc din toată inima pentru frumoasele urări ale mitropoliei ardelene de noul an.

CAROL.

De anul nou

Privirile noastre s'au îndreptat cu recunoştinţă spre Celce a luminat prestigiul României, în afară şi înlăuntrul ţării, spre M. Sa Regele *Carol II*, dorindu-I deplină sănătate şi noroc.

Cu prilejul anului nou armata noastră, prin ministrul apărării naţionale, a urat M. Sale Regelui şi Marelui Voevod să trăiască mulţi ani ca să se bucure de roadele străduinţelor depuse pentru binele ţării.

In persoana Prinţului Moştenitor oştirea vede pe cel mai tânăr ofiţer de astăzi şi conducătorul viteaz de mâne.

In urarea către armată, Suveranul a accentuat că toţi trebue să ne rugăm Celui Atotputernic, ca să ne dăruească în anul ce vine linişte şi pace. Anul 1939 va fi un an de muncă şi progres pentru armată ca şi pentru întreaga ţară.

Să dea Dumnezeu să fie linişte şi pace!

Nr. 10.883/1938 Ep.

Comunicat

Se atrage atenţiunea Onor. oficii protopresbiterale şi parohiale, că conform circularei Oficiului central de licitaţii Nr. 242.308/1938, nu pot fi respinşi concurenţii dela licitaţii publice, pe simplul motiv că aceştia nu depun garanţiile în recipisa Cassei de depuneri, ci în efecte de stat sau garantate de stat şi în numerar.

Se va cere însă concurenţilor *borderoul de proprietate* a titlurilor ce le prezintă la licitaţie ca garanţie.

Sibiu, 28 Decemvrie 1938.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 201/1939.

Comunicat

Se aduce la cunoştinţa tuturor oficiilor protopresbiterale şi parohiale din Arhiepiscopia ort. rom. de Alba-Iulia şi Sibiu, spre ştire şi strictă conformare, că în urma dispoziţiei luate de Direcţ. generală P. T. T. în buletinul pe Decemvrie 1938, Nr. 24, *se sistează cu 1 Ianuarie a. c. gratuitatea expedierii epistolelor recomandate.*

In urmare în viitor vor avea să fie achitate taxele de recomandare cuvenite.

Gratuitatea expedierilor scrisorilor simple şi a mesageriilor (pachete) se menţine şi pe mai departe.

Sibiu, 4 Ianuarie 1939.

Consiliul Arhiepiscopesc

Plecarea P. Sf. Episcop Vasile al Maramureşului

După învestire, P. S. Sa *Dr. Vasile Stan*, Episcopul Maramureşului, a mai rămas câteva zile în oraşul de reşedinţă al mitropoliei noastre, în care a ostenit cu atâta folos ani mulţi. A doua zi de Crăciun, şi-a luat rămas bun dela altarul catedralei mitropolitane, slujind cu mare sobor o sf. Liturghie. In aceeaşi zi, I. P. S. Mitropolit *Nicolae* a dat o masă frăţească, la reşedinţa Sa, în onoarea P. S. Episcop *Vasile*, la care au luat parte toţi consilierii arhiepiscopeşti şi mitropolitani şi profesorii Academiei teologice „Andreiane" şi ai şcoalei normale „Andrei Şaguna", aflători în Sibiu. Cu acest prilej, I. P. S. Mitropolit *Nicolae* a rostit o mişcătoare cuvântare de adio, pe care o redăm după însemnările fugare ce le-am făcut:

Prea Sfinţite,

Prea Cucernici Părinţi,

După alegere şi învestire, aşteptăm şi praznicul instalării P. S. Tale în scaunul arhieresc al reînfiinţatei Episcopii a Maramurăşului. Il aşteptăm cu două simţăminte: cu regret şi cu bucurie. Cu regret, pentrucă P. S. Vasile se desparte de noi, se desparte de Sibiul acesta, în care şi-a petrecut cea mai mare parte din viaţă. Ne-am obişnuit să-l ştim nedespărţit de Sibiu, şi acum când ne părăseşte, numai simţământul că Episcopia Maramureşului îş primeşte ca prim Episcop el ei un bărbat vrednic, orientat limpede asupra nevoilor ei mari şi mici, ne alină părerile de rău.

Eu în deosebi, mă simt dator să-i mulţumesc — în mijlocul tuturor colaboratorilor mei şi ai P. S. Sale — pentru tot sprijinul mare şi preţios pe care ni l-a dat decând mi-am început activitatea arhipăstorească, ca organizator al şcoalei normale «Andrei Şaguna» şi apoi ca Arhiereu-vicar.

Nu vă pot spune cât am preţuit această colaborare. Oridecâteori interesele Bisericii noastre mă obligau să plec într'o parte sau alta, aveam linişte deplină ştiind că rămâne acasă P. S. Sa.

Prea Sfinţite,

Exprimându-ţi calde mulţumiri în numele Meu, al Mitropoliei şi al Arhiepiscopiei noastre, îţi fac urări de păstorire lungă, împreunată cu succese cât mai mari pentru sfânta noastră Biserică, în cel mai îndepărtat fost colţ al Mitropoliei noastre, unde s'a păstrat pe lângă o viaţă românească străveche, şi o trează conştiinţă ortodoxă ca reminiscenţa unui lung trecut ortodox.

Dumnezeu s'ajute să-ţi desăvârşeşti opera de reintegrare complectă a românilor maramureşeni la sânul Bisericii străbune. Pe drumul apostoliei P. S. Tale, noi te însoţim cu urări de isbândă deplină.

Vădit impresionat de cele auzite, P. Sf. Episcop *Vasile*, adresându se I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, a răspuns:

E foarte greu să aflu cuvintele potrivite pentru a exprima tot ce simt în sufletul meu acum când mă despart de Sibiul anilor bărbăţiei şi bucuriilor mele.

Ştiu ce mă aşteaptă în Maramureş. Am primit multe expresii de simpatie, din atâtea părţi, cu prilejul alegerii şi învestirii mele ca Episcop al Maramureşului. Cuvintele I. P. S. Tale le pune coroană tuturora — şi pe toate le iau ca o îmbărbătare.

Deşi regretele sunt mari când mă despart de această Arhiepiscopie — care în tinereţe m'a ajutat cu bursă ca s'o pot slujì mai târziu — totuşi sentimentele ce mi s'au arătat, mă fac să primesc noua chemare cu foarte mult optimism şi încredere. Pentrucă acei oameni cari mi-au dovedit simpatie — în primul rând I. P. S. Ta — sunt sigur că-mi vor sări într'ajutor oridecâteori se va simţì trebuinţă.

Am supt aici la Sibiu spiritul şagunian. Acest spirit vreau să însufleţească şì Maramureşul, pentrucă sunt convins că numai acest spirit curat şi stăpân pe sufletele noastre poate duce la înflorire sfânta noastră Biserică.

Vă mulţumesc din adâncul inimii pentru toate încurajările de cari m'aţi împărtăşit în timpul cât am slujit sub păstorirea I. P. S. Voastre. Slujba mea a fost foarte uşoară, pentrucă greutăţile tot în sarcina I. P. S. Voastre au rămas. Am mulţumirea de-a şti că m'am conformat întotdeauna sfaturilor I. P. S. Voastre.

Exprim mulţumirile mele P.C. consilieri ai Mitropoliei şi Arhiepiscopiei noastre şi spun cu inima împăcată că armonia de lucru între Arhiereu şi P.C. Lor nu a fost tulburată niciodată, de nici o dificultate.

Recunoştinţa cea mai mare se cuvine însă I. P. S. Tale, care m'a ales locţiitor şi mi-a încredinţat atâtea misiuni onorabile.

Vă urez, Inalt Prea Sfinţite, mulţi fericiţi ani. Naia Bisericii noastte, călăuzită de înţeleptele poveţe ale I. P. Sf. Voastre, să meargă totdeauna înainte, pe drumul progresului.

A treia zi de Crăciun, la amiazi, P. Sf. Episcop *Vasile* şi suita, a luat trenul spre Sighet, în vederea solemnităţilor instalării în scaunul vlădicesc al Maramureşului. **M.**

Anul Nou la Sibiu

Sărbătoarea Anului nou la Sibiu a decurs cu mare solemnitate. La sfânta liturghie săvârşită de I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* au asistat toţi membrii administraţiei publice şi corpul ofiţeresc în frunte cu dl General comandant al corpului 7 armată, George Oprescu.

A predicat părintele M. Neagu. După sfânta Liturghie a avut loc o recepţie în reşedinţa mitropolitană, la care după omagiile aduse Bisericii şi I. P. S. Sale de dl General-comandant G. Oprescu, Păr. consilier Tr. Scorobeţ, dl Primar Dr. S. Pop, I. P. S. Sa a rostit o luminoasă şi memorabilă cuvântare de lămurire a datoriilor noastre româneşti în vremea de faţă.

E o cuvântare program pentru statul şi neamul nostru în vremurile însemnate de azi pe care o dăm în fruntea foii.

A avut loc apoi a recepţie la corpul 7 de Armată, la care a participat şi I. P. S. Mitropolit Nicolae, exprimând armatei române, scutul nostru în vreme de pace şi apărătoarea noastră în vreme de războiu, urări de întărire şi de perfectă înzestrare.

Dăm mai jos cuvântarea P. C. Păr. consilier *Tr. Scorobeţ.*

Societatea sibiană are astăzi nespusa bucurie de a Vă prezinta prin noi cele mai cordiale urări de anul nou şi a Vă asigura de toată veneraţiunea şi dragostea, iar sf. Biserică, pe care o conduceţi, de nestrămutată alipire şi credinţă.

Suntem adânc convinşi că făcându-Vă aceste urări şi solemne mărturisiri suntem în asentimentul sutelor de preoţi şi a sutelor de mii de fii duhovniceşti ai I. P. S. Voastre.

Sunt câteva clipe de când I. P. S. Voastră aţi înălţat rugăciuni de mulţumire la tronul Tatălui ceresc din faţa sfântului altar al catedralei pentru binefacerile revărsate asupra tuturora în anul trecut şi aţi implorat ocrotirea Cerului pentru anul, în care am intrat.

Nu poate fi ceva mai reconfortant pentru noi toţi decât să ne apropiem prin închinare şi rugăciune de altarul Celui veşnic, şi dela care isvoreşte toată darea cea bună şi tot darul desăvârşit, ca să-I închinăm viaţa noastră, bine ştiind că numai în măsura în care aceasta se incadrează în ordinea eternă, supranaturală, dobândeşte o valoare şi un rost.

Nu putem şti în această clipă ce ne va rezerva Dumnezeu în pronia Sa pentru anul cel nou. Greutăţi şi necazuri ne înconjoară. Nu vrem să cerem să fim scutiţi de ele, ci să avem putere de a le înfrunta şi birui. Ne bucurăm, văzând cum creşte şi înfloreşte credinţa, cum se adânceşte dragostea şi cum nădejdea cucereşte sufletele noastre.

De jur împrejurul ţării noastre sbucium, furtună, cresc valuri de vrăjmăşie, de teroare şi de nesiguranţă. Sufletul omenesc nu găseşte acolo loc de odihnă şi e asemenea porumbelului ieşit din corabia lui Noe, care n'a găsit loc de popas de urgia potopului. Civilizaţia şi cultura şi atâtea comori spirituale sunt ameninţate să piară şi numai religia le poate salva.

Iar ţara noastră scumpă e ca o insulă în mijlocul oceanului năprasnic. Şi suntem în Biserica strămoşească într'un moment istoric, când ni se cere să venim într'ajutorul Statului, al Tronului şi al patrimoniului sacru, moştenit dela înaintaşi.

Ortodoxia străbună ca doctrină, ca practică şi ca metodă, e instrumentul lui Dumnezeu de atingere cu viaţa noastră, în toată întinderea ei, şi varietatea şi bogăţia. Ea este capabilă şi la ea apelăm să ne cuprindă pe toţi într'o unitate sufletească indestructibilă, să ne reînarmeze, să ne renască ca să putem înfrunta orice încercări.

Ortodoxia străbună e darul cel mai scump pe care ni L-a făcut Dumnezeu neamului nostru. Şi în biserica strămoşească a plasat Dumnezeu, pacea, viaţa şi menirea noastră în lume.

Niciodată Biserica noastră n'a fost mai bine pregătită în istoria ei ca azi să-şi împlinească marea sa misiune în mijlocul neamului. Şi ea e gata a-şi îndeplini această misiune şi aşteaptă dela toţi fiii săi să-şi ancoreze sufletele în Evanghelie, să realizeze adevărul ei, disciplina ei şi sfinţenia ei.

Pe toate cărările vieţii sunt înălţate prestolurile preamăririi lui Dumnezeu şi ale slujirii deaproapelui. Şi legea străbună va fi biruitoare, pentrucă nu caută iubirea de putere ci răspândeşte puterea iubirii, a binelui şi a păcii.

De două decenii sfânta noastră biserică e în ascensiune continuă. Această epocă de înflorire coincide cu epoca de păstorire a I. P. S. Voastre. Recunoscători şi mulţumitori lui Dumnezeu pentru înflorirea sfintei noastre Biserici, rugăm pe Dumnezeu să umbreze cu darul său via sa, iar I. P. S. Voastre să Vă dăruiască mulţi ani de binecuvântată păstorire.

Intru mulţi ani, Stăpâne!

Nr. 213/1938 (68) 1 - 3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. I, din **I. G. Duca (Cristur),** prot. Odorhei, cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. 13 jug. cadastrale cl. I pe malul Târnavei-mari. Impozitul lor priveşte pe paroh.

3. 2 jugăre cadastrale pentru chirie; aceeaş calitate, acelaş loc.

4. Stola uzitată în parohie şi cel puţin 40 lei de familie la Bobotează.

5. Grădina bisericii rămâne în folosinţa parohului.

Cererile de concurs se vor înainta Onor. oficiului protopopesc ortodox român din Odorhei în terminul arătat.

Candidaţii vor anexa la cererea de concurs şi permisiune de-a candida, dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Sibiu, şi se vor prezenta cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a servì, a cânta şi a face cunoştinţă cu parohienii.

I. G. Duca (Cristur), din şedinţa consiliului parohial, ţinută în 26 Nov. 1938.

Prof. preotul **Simion Radu**
paroh

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial

Odorhei, 28 Noemvrie 1938.

Secretar: **Ioan Rusu** (institutor) — **Seb. Rusan** (adm. protop.)

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

INFORMAŢIUNI

Mulţumiri arhiereşti. I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* mulţumeşte călduros pe această cale tuturor, cari i-au adresat felicitări din prilejul sărbătorilor Naşterii Domnului şi ale Anului nou, le împărtăşeşte arhiereşti binecuvântări şi roagă pe bunul Dumnezeu să le dăruiască viaţă îndelungată şi plină de roade duhovniceşti în anul 1939.

In apărarea graniţelor. Comunele judeţului Sibiu au contribuit la „Frontul apărării graniţelor", suma de 204.500 lei.

Locuitorii României, conform datelor Institutului central de statistică acum apărute, erau la 1 Iulie 1938 în număr de *19 milioane 750 mii*, cu un spor anual de 214 mii locuitori. Repartizaţi pe provincii: *Muntenia* are 4½ milioane locuitori; *Transilvania* 3 milioane 444 mii; *Basarabia* 3 milioane 147 mii; *Moldova* 2 milioane 744 mii; urmează *Oltenia, Banatul, Bucovina, Crişana* şi *Maramureş.*

† **Coriolan Crăciun,** elev în clasa VII-a a liceului „Regele Carol II" din Bucureşti şi fiul parohului nostru Em. Crăciun din Sebeşul de jos, a încetat din viaţă în etate de 19 ani, în ziua de 28 Decemvrie 1938. Rămăşiţele pământeşti ale tinerului decedat au fost depuse în cavoul familiar din cimitirul bisericii ortodoxe din comuna Glâmboaca, judeţul Sibiu, în 30 Decemvrie 1938. Fie-i memoria binecuvântată şi în veci neuitată!

Comitetul central al „Asociaţiunii" aduce viile sale mulţumiri dlor mai jos indicaţi cari au binevoit să-şi răscumpere de Sf. Sărbători şi a Anului nou cu următoarele sume donate în scopurile culturale ale instituţiunii: 1. Dl Marius Sturza prof. univ., Cluj Lei 500; 2. Dl Dr. Ion Victor Vancea, notar public Alba-Iulia Lei 300; 3. Sextil Puşcariu, prof. univ., Cluj Lei 250; 4. Dl Prof. Dr. I. Gârbacea, dela Univ. Cluj Lei 10.000. Total Lei 11.050.

Preot condamnat. Tribunalul militar din Cluj a condamnat pe canonicul romano-catolic Dr. F. Scheffer la 2 ani închisoare, 10 mii lei cheltueli de judecată şi 6 ani interdicţie, pentrucă acest canonic a încercat să treacă în Ungaria mai multe manifeste, menite să le publice în presa maghiară. — Pedeapsa este prea blândă pentru omul care vrea să tulbure pacea între popoare.

E timpul suprem! Negustoria, în mânile *jidovilor*, însemnează o adevărată primejdie naţională. Satele ţării noastre, locuite de români, sunt presărate de crâşme, ear crâşmari sunt, în covârşitoare majoritate, jidovi. Inchizându-se toate crâşmele jidoveşti, se face în acelaş timp o mare operă sanitară. In nordul cutropit al ţării au fost, în sfârşit, închise aceste cuiburi de otrăvire cu alcool. După aceasta trebue să urmeze şi închiderea drogheriilor jidoveşti, după exemplul urmat de alte ţări, unde nu se mai dau autorizaţii pentru deschiderea de asemenea instituţii.

Rusia sovietică introduce, începând cu 1 Ianuarie 1939, învăţământul despre ateism ca obligator în toate şcoalele sale. In schimb *poporul* Rusiei manifestă tot mai curajos interesul viu pentru chestiunile religioase creştine. Părinţii copiilor cultivă credinţa faţă de micuţi şi zădărnicesc efectele propagandei bezbojnicilor.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 8 Ianuarie 1938, va predica părintele *Sp. Cândea.*

Poşta redacţiei

Dlui *P. D.* în *O.* S'au trimis, conform dorinţei.

Pr. *V. D.* în *T.* Am primit toate lucrările. Vor apărea pe rând.

Poşta Administraţiei

Mai multora. Exemplare, din anii precedenţi ai foii noastre, nu mai avem.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII — Sibiu 15 Ianuarie 1939 — Nr. 3

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Principii de renaștere națională

Trăim un început de epocă nouă. Dela cele mai adânci forme de gândire și până la cele mai neînsemnate detalii de manifestare, societatea e pe cale să ia o înfățișare nouă, să se organizeze altfel. Să ne bucurăm că suntem privelegiați de Dumnezeu să trăim într'un astfel de moment de trecere dintr'o formă de organizare a vieții sociale într'alta, căci în chipul acesta ne învrednicim de o importantă experiență de care nu se învrednicesc acele generații de oameni cari își trăesc viața într'o formă socială stabilizată dinainte de a se naște ei și durând până după moartea lor și-și închipue astfel că tot așa a fost dela facerea lumii. Noi ne putem face o icoană mai corăspunzătoare despre dinamismul istoriei, despre trecerea ei printr'o serie de încheieturi, despre rostul acestor schimbări și cu aceasta chiar despre rostul istoriei. In forme sociale cari durează prea mult, amorțește și sufletul. Nu mai găsește stimulente de înviorare, ci se automatisează în repetirea unor acte sociale cu cari e de mult obișnuit. Transformările radicale ale formelor de viață socială, oricât vor fi fiind produsul unor mișcări sufletești, aduc și ele la rândul lor o împrospătare a vieții sufletești, silind sufletul la mari încordări de adaptare în toate actele sale, dela cele de gândire până la cele de simplă salutare a aproapelui.

N'ar putea să dureze istoria un timp atât de îndelungat fără aceste transformări. Generațiile cari ar urma, ar fi tot mai anchilozate, prin moștenirea automatismului trecutului, ar fi tot mai incapabile să-și împlinească înalta menire de ființe chemate de Dumnezeu să trăiască pe piscuri de simțire proaspătă, de gândire nouă, de faptă creatoare idealistă.

Are profundă dreptate teologul Carl Stange când scrie: «E intenționea lui Dumnezeu să existe comunitate între oameni. Senzul istoriei omenești este deci ca viața în comunitate să vină la expresie în toate formele și posibilitățile ei», (Das Ende aller Dinge, 1930, pg. 120).

Noi trecem acum dela forma individualistă, liberală, rațională, democrată a vieții sociale, la cea național-solidaristă, susținută, cum e și firesc, nu de rațiunea care separă, ci de credința religioasă care unește. Va fi fost necesară la vremea ei și forma individualistă liberală a vieții, pentru a se pune în valoare marea însemnătate a omului. Și cu siguranță că și în această formă de viață socială omul cu bune intenționi, care și-a conceput viața ca un mandat dela Dumnezeu, a găsit prilejuri să servească lui Dumnezeu și binelui.

Dar forma socială în care intrăm e fără îndoială, prin sine, superioară celei de până acum, cuprinzând în sine pentru om îndemnuri și chiar porunci să servească lui Dumnezeu și aproapelui, să trăiască pentru alții.

Iată «Frontul Renașterii Naționale», care e chemat să transforme radical viața noastră publică! Chiar cuvintele «Front» și «Renaștere» vorbesc de o mentalitate nouă, solidaristă și religioasă. Căci în front omul nu-și mai urmărește interesele sale, ci trăește exclusiv pentru biruința comună, iar renașterea presupune credința într'un mister: în zăcăminte de forță ascunse, amorțite, nevăzute cari nu pot fi deslănțuite decât prin credință, cum spune deviza tuturor nouilor înjghebări ale acestui început de epocă nouă.

Insași unicitatea «Frontului» pentru toată țara, este iarăși un semn al tendinței vremii noastre de-a uni pe toți fiii neamului într'o familie. Inainte era tendința de fărămițare. Fiecare voia să aibă o părere, un ideal deosebit. Astăzi toate deosebirile amuțesc, mai bine zis se topesc într'un ideal unic, esențial, acel al binelui neamului. Dar această amuțire a deosebirilor, căderea lor la proporția reală a micimii pe care o reprezintă, nu ar fi posibilă dacă ar fi rămas rațiunea drept for de judecată și nu s'ar fi ridicat în locul ei iubirea și credința, puteri exclusiv religioase.

Ceice au inițiat acest «Front al Renașterii Naționale», au fost prea bine conștienți de temeiurile pe cari trebue să se sprijinească, de valorile ce trebue să le promoveze, de idealurile cărora trebue să-i servească, dacă vrea să poată izbândi. Deaceea au și fixat, în «Regulamentul» ce i l-au dat, ființa și rosturile lui astfel:

«El urmărește înălțarea patriei prin întărirea ideii naționale și a solidarității fiilor ei, întărirea familiei ca celulă socială, crearea unei vieți spirituale prin desvoltarea credinței creștine și a culturei autohtone, prin propășirea materială, prin obligativitatea muncii».

Solidarism național, și deaceea întărirea familiei, căci dacă nu-ți iubești familia, nu-ți poți iubi neamul care crește din familie, credință creștină ca bază a iubirii de familie și de neam, ca putere ce te scoate din egoism, și muncă pentru neam, care tot numai prin creștinism devine din marfă târguită în tulburări și nemulțumiri continue, misiune dela Dumnezeu în slujba aproapelui, complex de fapte izvorâte din credință! Aceasta e programul «Frontului», program sută la sută creștin. Creștinismul se dovedește din nou ca leac tămăduitor al tuturor crizelor sociale; conducerile de stat se întorc dela probarea tuturor roșcovelor, la sânul Bisericii, la lumina lui Hristos. Interdicția pentru membrii de-a face parte din francmasonerie și din alte asociații secrete, care trebue să se aplice cu toată sinceritatea, pornește din aceeaș deziluzie a celor ce au așteptat salvarea dela ideologii neputincioase și aceeaș încredere nouă în puterea creștinismului și a naționalismului.

«Frontul» ne înfățișează un program creștin în forme sociale nouă, în prilejuri de activitate nouă.

Cuvinte regale

Vrem raporturi bune cu toți, vrem conviețuire pașnică cu vecinii noștri.

Vom păstra alianțele noastre, vom iubì pe prietenii noștri, vom năzuì să întărim noui prietenìi, dar vom păstra cu hotărâre și sfințenie drepturile noastre.

Aceleași devize, aceleași idealuri de credință, de muncă, de solidaritate națională, le aduc «Straja Țării», «Serviciul Social», organizația premilitară, tot atâtea cadre sociale noui, toate forme de legătură socială nouă, mai strânse, mai solidare, mai creștine. Pentru preot ele sunt tot prilejuri nouă, sistematice, favorabile, de-a se apropia de sufletul tineretului, de sufletul intelectualilor, al poporului. Precum viața socială se desfășura până acum la întâmplare, fără o organizare, fără o încadrare sistematică, așa se desfășura și activitatea preotului. Acum preotul trebue să-și sincronizeze pasul cu cadența acestor organizații, cu programul sistematic al lor. Activitatea lui pastorală va trebuì să se sistematiseze, luând caracterul unui program urmărit fără întrelăsări. Preotul trebue acum să țină săptămânal cel puțin o predică în biserică, Dumineca, cel puțin una premilitarilor, cel puțin una străjerilor în altă zi, cel puțin una la Serviciul Social, nemai amintind de legăturile strânse în cari trebue să rămână statornic cu aceste organizații sfătuind, ajutând, înviorând.

Preotul își va orânduì de acum înainte timpul în program și învățătura sa creștină, căci nu se poate expune să repete aceleași lucruri în fața ascultătorilor, ci trebue să le dea pe rând toată învățătura creștină, potrivit cu vârsta lor și în ritmul viu, dinamic și practic, în care curge și trebue să curgă viața acestor organizații.

Să mulțumim lui Dumnezeu că organizarea vieții sociale aduce și pentru preot necesitatea să-și organizeze și să-și multiplice prilejurile de activitate pastorală.

D. STĂNILOAE

---

* FOIȘOARA *

Cuvânt

rostit de dl profesor I. Lupaș la București în 8 Ianuarie 1939 cu prilejul sărbătoririi dlui inginer I. P. Gigurtu

Am înțeles încercarea succintă a dlui N. Măgureanu, precum și pe aceea mai stăruitoare a dlui Dr. Jianu, de a revendica în întregime pe dl I. Gigurtu pentru Oltenia sa natală, din a cărei fecundă ramură de înălțătoare tradiții eroice și de neistovite energii creatoare a odrăslit ponderata și victorioasa Dsale personalitate.

Mie să-mi dați voie, Doamnelor și Domnilor, să încerc a-l revendica pentru Transilvania. Și veți vedea îndată, cât de îndreptățită este voința Transilvaniei de a-l împământeni în cea mai adâncă brazdă a sa pe ing. Gigurtu — ca pe unul dintre cei mai vrednici fii ai Patriei întregite, — care a înțeles a se identifica sufletește, cât mai repede și cât mai deplin, cu aspirațiunile ei de totală desrobire culturală, politică și economică de sub orice influență străină și mai ales de grabnică descătușare de sub povara consecințelor nefaste ale feluritelor uneltiri, exploatări și obstacole artificiale ce încrucișează, la tot pasul, calea năzuințelor spre progres ale elementului băștinaș dintre Carpați și Tisa.

Dsa și-a dat seama din primul moment că pentru consolidarea stăpânirii românești în ținuturile, răsluite veacuri dearândul din alvia desvoltării normale și osândite unor nemilostive cârmuiri străine, nu pot fi deajuns nici declarațiile politice solemne, cum erau cele votate cu delirant entuziasm în ziua de 1 Decemvrie 1918, nici măsurile de ordin administrativ ce s'au ivit pe urma lor.

Oricât de numeroase și, fără îndoială, bine intenționate ar fi fost aceste măsuri, efectele lor au întârziat multă vreme. Vestigiile cârmuirilor străine s'au îndărătnicit și continuă a se îndărătnici în hotărârea neînduplecată, să nu dispară din meleagurile noastre. Iar regimul României întregite, povățuit adeseori de excesivă îngăduință și generositate, a ezitat să recurgă la măsuri de neapărată trebuință pentru sistematica și rapida lor desrădăcinare.

Dl inginer Gigurtu a înțeles însă dela început, că dăinuirea perpetuă a stăpânirii românești în ținuturile revenite la sânul Patriei-mame poate fi garantată, în chip mai sigur, pe *două căi: pătrunzând* cât mai adânc în *taina sufletului* și în *taina pământului strămoșesc.*

Transilvania și-a deschis repede sufletul, fiindcă dl I. Gigurtu s'a știut apropia de acest suflet învolburat, pe calea tradițiilor sfinte și a nepieritoarelor amintiri de curată glorie românească.

M. Sa Regele spunea în cuvântarea de Anul nou că viitorul neamului nu poate fi clădit decât pe mormintele celor ce au fost...

Două puncte de mânecare pentru clădirea acestui viitor a căutat și a găsit dl I. Gigurtu în cuprinsul Transilvaniei: moștenirea celui ce-și doarme somnul de veci păzit de leii din preajma bisericii Rășinarilor lui Octavian Goga și aceea ocrotită de crucea de sub gorunul lui Horia.

Din aceste două puncte arhimedice ale Transilvaniei românești a pornit acțiunea sa constructivă, integrându-se fără șovăire în toate aspirațiunile noastre de restaurare națională prin puterea ortodoxiei străbune deoparte, de alta în cele de refacere și întremare materială prin recucerirea izvoarelor de înviorare economică din mânile străinismului usurpator.

Participând activ și cu cel mai viu interes la promovarea vieții sufletești a românilor din Transilvania, dl Gigurtu a putut înregistra experiențe personale, car

Octava de rugăciuni pentru Unitatea Bisericii

Intre 18 şi 25 Ianuarie c., în Biserica lui Hristos, rugăciuni fierbinţi se înalţă spre cer, pentru unitatea Bisericii. La aceste rugăciuni iau parte membri ai Bisericii ortodoxe-ruse, ai Bisericii rom. catolice, ai Bisericii anglicane, ai Bisericii reformate suedeze şi franceze, şi ai altor biserici lutherane.

Asupra acestei octave se dau relaţiile următoare;

1. Aceia cari iau parte la aceste rugăciuni, nu se întrunesc în vederea unor preocupări dogmatice sau ecleziastice.

2. Pentru ca Unitatea Bisericii să se poată înfăptuì, nimeni nu are dreptul de a se ruga, ca propria lui confesiune să fie victorioasă, sau ca altă Biserică să fie învinsă. **Toţi trebue să se unească în rugăciune, pentru ca Unitatea să se poată realiza în modul şi la timpul pe care Dumnezeu îl va găsi de cuviinţă.** *(Acesta este caracterul însuşi al «mişcării-octavale»).*

3. A treia Duminecă după Epifanie, toţi participanţii sunt invitaţi a se împărtăşì cu Sf. Taine, iar în timpul cuminecării a se ruga pentru Unitatea Bisericii.

4. Acolo unde este posibil, se pot organiza servicii divine de seara, cu predici despre Unitatea Bisericii.

5. Este necesar ca actuala lucrare ecumenică să fie susţinută, în timpul acestei octave, prin predici şi rugăciuni în biserici, în scopul ca credincioşii să devină zeloşi pentru această operă ecumenică, care trebue să devină o problemă urgentă în toată Biserica lui Hristos.

6. In această octavă de rugăciuni, Biserica rugătoare este unită în lupta contra materialismului, impietăţii şi a oricărei lucrări satanice. (Note din circulara: «Octave de Prières pour L'Unite de L'Église»).

Pe lângă aceste rugăciuni pentru «împreunarea credinţei», cari se ridică în fiecare Biserică participantă la această octavă, rugăciuni speciale se vor înălţa lui Dumnezeu, de către delegaţii acestor Biserici, cari se vor întrunì la Lyon în intervalul octavei 18—25 Ian.

Biserica anglicană va fi reprezentată la Lyon de către părintele profesor Geoffrey Curtis, distins monah al mânăstirii «Invierii» din Mirfield.

Din Biserica rusă din diaspora, au aderat la această operă ecumenică următorii: I. P. S. mitropolit Evloghie din Paris, I. P. S. mitropolit Tichon din Berlin, PP. SS. episcopi participanţi la sinodul din Sremski-Karlovitz (Iugoslavia) ţinut în anul 1936, starețul mânăstirii Sf. Pantelimon din Sf. Munte Athos şi alte câteva comunităţi ortodoxe-ruse (vezi broşura: «L'Universelle Priére des Chrétiens pour L'Unité Chrétienne», pag. 30, Paris 1937).

I. P. S. mitropolit primat al Estoniei, Alexandru, împreună cu Sf. Sinod al acestei Biserici, de asemenea a aderat la această mişcare octavală de rugăciuni pentru Unitatea Bisericii. (Vezi: «L'Universelle Priére...» pg. 31).

Această mişcare unionistă a luat naştere la anul 1907, în sânul Bisericii anglicane. (Vezi: «The Church Times», 16 Dec. 1938). Spiritul iniţial în care a fost concepută, era o reîntoarcere a acestei Biserici, la Biserica romano-catolică. Cu acest caracter ea a fiinţat până prin anul 1930. Dela această dată ea si-a schimbat obiectivul primordial, transformându-se într'o mişcare universal creştină, unicul ei scop fiind realizarea — prin rugăciune — a Unităţii tuturor Bisericilor creştine, după voia lui Dumnezeu, prin căile şi la timpul voit de El.

După această ultimă precizare a ţintei urmărite, s'au produs ralierile la mişcare a Bisericii ortodoxe-ruse, a Bisericii ortodoxe din Estonia, a Bisericii episcopale din America şi a diferitelor ramuri ale Bisericii protestante. Biserica romano-catolică participa dela început.

Fără îndoială, idealul unităţii creştine este unul dintre idealurile supreme ale Bisericii lui Hristos. Realizarea lui ar însemna încopcierea diferitelor părţi ale veşmântului Mântuitorului, pe care soldaţii romani l-au tras la sorţi pentru a nu-l împărţì, şi pe care creştinii au cutezat şi au reuşit să-l sfâşie; şi ar mai însemna împlinirea rugăciunii Domnului nostru Isus Hristos, pe care într'unul din cele mai solemne momente ale vieţii Sale pământeşti, a adresat-o cu căldură Tatălui, zicând: «Părinte Sfinte, păzeşte în numele Tău pe aceia pe cari Mi i-ai dat, pentru ca ei să fie **una,** *precum şi noi* **una** *suntem», (Ioan 17, 11).*

Căile de realizare, a acestei râvnite unităţi creştine, nu sunt, desigur, conferinţele interconfesionale, cu interminabilele lor discuţii doctrinale. Istoria ne stă mărturie în această privinţă. Rămâne deci ca mijloc infalibil, întru atingerea acestui suprem ideal creştin, rugăciunea. Este într'adevăr tot ce se poate imagina mai sublim, ca la un moment dat toate sufletele creştine, pe deasupra divergenţelor confesionale şi a circumstanţelor istorice cari au produs aceste divergenţe, să se întâlnească la picioarele Mântuitorului, solidare în rugăciunea pentru unitatea Bisericii, pe care El, Cuvântul lui Dumnezeu cel întrupat, a întemeiat-o pentru a fi **una.**

Sfânta noastră Biserică ortodoxă neîncetat se roagă şi cere «împreunarea credinţei şi împărtăşirea Sfântului Duh». Ce-ar fi oare dacă această rugăciune, însoţită de alte rugăciuni speciale, s'ar întovărăşì cu rugăciunile înălţate de Bisericile participante la octava dintre 18—25 Ianuarie? N'ar fi o mai activă manifestare a dorinţei ei zilnic afirmate, întru realizarea marelui deziderat creştin al Unităţii tuturor Bisericilor lui Hristos?

Mirfield (Anglia), Decemvrie 1938.

Pr. **D. Veştemean**

Cuvinte regale

Consolidarea ţării este o datorie faţă de istorie, faţă de sutele de generaţii, care au luptat şi au pătimit pentru menţinerea unui neam statornic, care şi-a jucat, tăcut dar hotărât, rolul lui în desvoltarea civilizaţiei europene.

Nr. 101—1939

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că erezii după Părintele protopop Valeriu Judele din Mărgineni, decedat la 5 Decemvrie 1938, în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au primit dela Cassa arhidiecezană din Sibiu, în numerar, fără nici o reţinere, ajutorul preoţesc de Lei 40.000.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 4 Ianuarie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Organizaţiile germane şi toţi germanii cetăţeni români se încadrează, în mod corporativ, în «*Frontul Renaşterii Naţionale*».

Afară de această încadrare, germanii cetăţeni români pot constitui o proprie organizaţie în scopuri culturale, economice şi de opere sociale.

In comune rurale şi urbane, cu poporaţie mixtă, se formează secţii separate germane, care vor fi reprezentate prin 6 membri în Consiliul superior naţional, şi unul în Directorat.

Minoritatea maghiară are de asemenea posibilitatea de a intra în noua organizaţie.

Regulamentul de organizare al „Frontului Renaşterii Naţionale“

Dăm, în cele următoare, principiile călăuzitoare ale Regulamentului de curând apărut:

1. „Frontul Renaşterii Naţionale“ e singura organizaţie politică. Organele deliberatoare ale frontului sunt: *directoratul şi consiliul superior naţional.*

Directoratul este compus din 24 membri, din cari 8 reprezentanţi ai agriculturii şi muncii manuale, 8 reprezentanţi ai comerţului şi industriei, şi 8 reprezentanţi ai ocupaţiilor intelectuale.

Consiliul superior naţional este alcătuit din 150 membri, câte 50 de fiecare din cele 3 îndeletniciri prevăzute în regulament.

Membrii directoratului şi consiliului vor fi numiţi prin decret-regal pe termen de 2 ani.

Consiliul superior naţional formulează directivele politice ale Frontului;

Prezintă guvernului dezideratele;

Arată observaţiile asupra mersului administraţiei publice;

Aprobă candidaturile pentru alegerile parlamentare.

2. Organele de execuţie ale frontului sunt: *secretarii generali* **de Ţinut, judeţ, plasă şi comună.**

Sunt trei secretari generali.

Mandatul membrilor organelor deliberatoare, cât şi al secretarilor, poate fi revocat pentru abateri dela îndatoriri.

Membrii „Frontului Renaşterii Naţionale“, cari ocupă funcţiuni publice, sau deţin însărcinări speciale în ierarhia organizaţiei şi acei din formaţiile auxiliare, vor purta în mod obligatoriu uniformele şi insignele organizaţiei. Pentru ceilalţi purtarea uniformelor şi insignelor este facultativă.

Membrii „Frontului Renaşterii Naţionale“ cari se vor dovedì că fac parte din organizaţii secrete, chiar internaţionale, vor fi excluşi din organizaţie.

3. Se înfiinţează ca organizaţii auxiliare formaţiuni de gărzi naţionale, care vor funcţiona pe baza unui regulament special.

Femeile înscrise în „FRN“ vor putea constitui formaţiuni speciale.

4. Deviza „Frontului Renaşterii Naţionale“ este: *Regele şi Naţiunea, Muncă şi Credinţă.*

5. Salutul: ridicarea braţului drept cu cuvântul: *Sănătate.*

Organizaţi Reuniuni de femei

l-au îndemnat să mărturisească în revista *Libertatea* **din 1933 că a rămas profund impresionat de seriositatea metodei cu care sunt tratate în adunările eparhiale din Sibiu importante chestiuni de ordin religios, cultural şi educativ — seriozitate care l-a determinat să devină el însuş** *un apologet al ortodoxiei* **gata oricând să demonstreze convingător nuanţele ei distinctive: noblеţa, îngăduinţa, discreţia, modestia şi iertarea creştinească, cu care s'au obişnuit românii ortodocşi să întâmpine orice agresivitate impetuoasă din partea adversarilor.**

Comoara sufletului românesc: credinţa ortodoxă, şi *comoara pământului strămoşesc: munca pricepută, sistematică şi nepregetată* **să-şi reverse îmbelşugatele daruri — pentru o cât mai apropiată şi mai deplină izbândire a tuturor strădaniilor închinate operei epocale de înălţare a Patriei române! Aceasta a fost, aceasta rămâne lozinca tuturor acţiunilor de interes obştesc, intreprinse de ing. Ion Gigurtu.**

Câtă vreme alţii au cuvântat şi au pertractat, frământând ţara şi înveninând-o adeseori până 'n măruntaie, ing. Gigurtu — însufleţit de nestânsa i dorinţă de a contribui la realizarea progresului în oricare domeniu al vieţii româneşti — *a tăcut* şi *a făptuit*... Este în drept să-şi lase acum sufletul stăpânit de un adânc sentiment de mulţumire durabilă. Realizările lui, pregătite lent — cu meticuloasă metodă ştiinţifică şi cu îndelungă răbdare creştinească — vor fi necontenit preţuite ca tot atâtea pietri de temelie la minunata clădire a României rotunde, a României eterne.

Transilvania exprimă în clipa aceasta, prin rostul meu, cuvântul său de omagiu nu numai înţeleptului realizator în domeniul vieţii economice-financiare, ci mai ales generosului ctitor de aşezăminte religioase ortodoxe şi neobositului propoveduitor, cu cuvântul şi cu condeiul, al celui mai autentic postulat de resurecţiune naţională-românească şi creştină-ortodoxă.

Să trăiască ctitorul Ioan şi tovarăşa lui de viaţă, ctiţorita Ana,

Să trăiască propoveduitorul şi făptuitorul inginer Gigurtu! —

P. S. Acest cuvânt a impresionat adânc pe dl inginer Gigurtu îndemnându-l să mulţumească în mod special dlui prof. Lupaş pentru justele aprecieri rostite în numele Transilvaniei şi să facă preţioasa mărturisire că, deşi este oltean de naştere, totuş, *patria sa principală a devenit în timpul din urmă Transilvania...*

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Credinţă şi faptă

de Prot. Gh. Maior, profesor

E 24 Ianuarie.

Ca român şi creştin, care am să vorbesc unor buni români şi buni creştini, nu pot trece la subiectul meu fără a aminti de 24 Ianuarie 1859. In această zi mare, pe care a făcut-o Domnul să ne bucurăm şi să ne veselim noi într'însa, dou principate, apăsate de ruşi, de turci, de greci în aceeaş vreme şi duşmănite de vecinii, cari nu le puteau apăsa, îşi dau mâna, formează Principatele-unite pentru a ne da România independentă sub sceptrul unui rege, şi la 1918 baza închegării României de azi.

Văd o generaţie de tineri entuziasmaţi, cari se sfătuiesc, vorbesc, scriu, se organizează, se încălzesc jertfindu-se la flacăra caldă a unui românism, care nu mai e moldovenesc, nu mai e muntenesc, ci al tuturor celor de-un sânge şi de-o lege şi au o singură ţintă: cu orice preţ, cu orice suferinţă să vadă realizată unirea, căci:

Unde-i unul, nu-i putere
La necaz şi la durere;
Unde-s doi puterea creşte
Şi duşmanul nu sporeşte

de aceea:

Hai să dăm mână cu mână
Tot ce-i inimă română

şi unirea aceasta nu forţată de ascuţişul sabiei, nu impusă de afară, nu de puterea de stat, nu cu vărsare de sânge — şi e semnificativ, că s'a făcut fără să coste un singur strop de sânge omenesc —, ci din lăuntrul fiecărui moldovean şi al fiecărui muntean dela opincă până la vlădică. Văd pe mitropolitul Veniamin Costachi, pe mitropolitul Neofit Scriban, pe un Negri, Negruzzi, Alexandri, Alecu Russo, Mihail Kogălniceanu, Alexandru Cuza, Dimitrie Golescu, pe un Grigorie Alexandrescu, N. Bălcescu, D. Bolintineanu, I. Brătianu, boerul Boerescu, şi alţii, mulţi, ajunşi, ca nişte vulcani în erupţie, de un naţionalism sincer, curat, cuminte, desinteresat. Neamul mai presus de ei şi de suferinţele şi de interesele lor! Unirea cu orice preţ! Sunt devizele lor. Şi au suferit prigonire, temniţă, exil, lipsuri, chiar moarte pe pământ strein dar cu icoana patriei unite şi mărite în sufletul lor mare şi cald, cum a suferit Nicolae Bălcescu mort şi îngropat la Palermo în Sicilia.

Cine şi ce să fii stat în calea entuziasmului lor? Şi se putea să nu ajungă la rezultatul dorit?

Dupăce ei fac pe ambasadorii — fără diurne şi fără comisioane, ci dimpotrivă jertfind din al lor — în faţa puterilor Europei, acestea ajung să recunoască, că în Moldova şi în Muntenia locueşte acelaş po-

Preotul şi sănătatea poporului

Valoarea creştină a sănătăţii sufleteşti

Vorbind despre chemarea preotului în lupta pentru apărarea şi întărirea sănătăţii poporului nestru, socotesc potrivit ca mai întâi să arătăm care este valoarea creştină a trupului şi a sănătăţii lui. Este bine să fim lămuriţi asupra locului pe care-l ocupă trupul în economia mântuirii noastre. In felul acesta problema apărării sănătăţii va căpăta o valoare deosebită pentru noi preoţii şi ne vom sili să-i dăm atenţia ce o meritä în lucrul nostru pastoral. Şi pe lângă mila şi dragostea părintească vom avea un nou îndemn mai înalt, care ne va hotărî să pornim cu tot sufletul în lupta pentru apărarea sănătăţii poporenilor noştri.

De obicei nu ne prea dăm seama de valoarea creştină a trupului. Dacă ţinem la sănătatea noastră, o facem mai mult din instinctul de conservare. Nu ştim să ne preţuim valoarea trupului, şi asta pentrucă nu prea ne preţuim valoarea mântuirii sufletului. Aceasta e mentalitatea creştinilor de azi. Uităm repede că ne putem mântuì sufletul *numai* până suntem în acest trup, pe acest pământ. Ah, dar acest lucru e cu totul copleşitor de important pentru noi.

Numai până ce suntem în trup, ne putem mântuì sufletul. Numai în tovărăşia trupului putem da lupta pentru mântuire. Iată de unde vine preţul cel mare pe care creştinul îl dă trupului omenesc. Şi pentrucă trupul ne este un tovarăş atât de bun şi scump, într'o luptă atât de supremă, sufletul nu se va despărţì de el nici în bucuria vieţii veşnice. Ci la judecata de apoi se va împreuna iar cu el, dupăce va fi trecut şi el prin prefacerea şi înoirea vieţii veşnice. Insuş Domnul Hristos s'a înălţat la cer cu trupul înviat din morţi, arătând prin aceasta legătura cea strânsă între trup şi suflet şi valoarea şi cinstea ce merită trupul omenesc.

Având un preţ atât de mare pentru noi şi pentru mântuirea noastră, de bună seamă că trupul, şi deci sănătatea lui, merită toată grija noastră. Iar aceastä grijă va fi cu atât mai mare, cu cât sănătatea poporului nostru poate fi aşa de uşor atacată şi primejduită de duşmani aprigi şi nenumăraţi.

Grija noastră pentru trup nu poate avea însă alt scop decât păstrarea şi apărarea sănătăţii. Intru cât numai până suntem în trup, putem să ne mântuim sufletul, urmează că numai grija pentru sănătatea trupului are valoare creştină. Orce altă grijă pentru trup, pentru înfrumseţarea lui şi pentru împlinirea poftelor lui, este o abatere dela ţintă, este o cădere, o primejdie pentru mântuire.

Deci, dacă creştinismul dă trupului ómenesc cea mai înaltă valoare şi cinstë, totuş el limitează foarte precis grija pentru trup numai la păstrarea sănătăţiii şi curăţeniei lui morale. In privinţa aceasta sfântul apostol Pavel are câteva cuvinte apăsate: „Nu ştiţi că trupurile voastre sunt mădulare ale lui Hristos? Voi lua eu mădularele lui Hristos şi le voi face mădulare ale unei curve? Nu ştiţi că trupul vostru este Biserica Duhului Sfânt? Preamăriţi dar pe Dumnezeu în trupul şi în duhul vóstru, căci sunt ale lui Dumnezeu", (I Cor. 6, 15—20).

Trupul nostru e locaşul Duhului sfânt, e mădular al lui Hristos fiind mădular al Bisericii Sale, părtaş al vieţii veşnice. Ah, ce gânduri ameţitoare, ce adevăruri înălţătoare! Când mă gândesc că se putea să nu fiu, să nu mă fi născut, să nu mă fi împărtăşit de existenţă, de suflet, de viaţa veşnică, să nu fi cunòscut pe Dumnezeu, — mi se întunecă mintea şi mă înspăimânt ca de moarte. Ce dar mare este viaţa, *fiinţa*, în opoziţie cu *nefiinţa*. Deci uităm noi aşa repede acest lucru?

Şi dacă *suntem*, dacă avem viaţă, dacă avem suflet nemuritor şi dacă avem trup, în marginile căruia putem să câştigăm mântuirea şi fericirea veşnică lângă Dumnezeu, — de ce preţuesc òamenii aşa de puţin aceste daruri mari? E spăimântătoare neglijenţa şi indiferenţa noastră a oamenilor faţă de lucrul cel mai esenţial al vieţii, faţă de mântuire. Faptul acestə, dacă are o explicaţie în firea noastră decăzută prin păcat, totuş nu are nici o scuză dela Hristos încoace.

Dacă somnul lumii este adânc şi dacă besna neştiinţii e foarte întinsă, totuş noi preoţii putem face mult pentru mântuirea multorə, cu ajutorul Domnului nostru Isus Hristos. Dacă e lucru grozav ca cineva să moară nemântuit, apoi e şi mai grozav ca cineva să móară fără vreme şi nemântuit, din pricină că nu şi-a ştiut apăra sănătatea. Să ştii că cineva a murit tinăr şi nemântuit, din pricină că n'a cunoscut nici cele mai elementare regule de igienă, e lucrul cel mai dureros pentru oricine, cu atât mai mult pentru un părinte sufletesc.

Şi mor destui cu zile în jurul nostru, al preoţilor, prin satele ţării, din ignoranţă şi superstiţii şi din lipsa unui sfat înţelept dat la timp. Mor cu zile şi poate mor nemântuiţi. Ar fi putut să mai trăiască şi ar fi putut să se mântuiască. Oare conştiinţa noastră de preoţi şi părinţi ai poporului nostru nu ne spune nimic? Nu ne mustră de loc? Nu ne arată cumva vinovaţi, dezertori dela datorie? Cât n'am fi putut noi face pentru sănătatea multora şi deci pentru mântuirea multora?

Având în vedere înalta valòare pe care o are trupul în lupta mântuirii sufletului, problema apărării sănătăţii poporului nostru, pentru noi preoţii, încetează de a mai fi numai o problemă naţională, ci ea se înalţă mult mai sus, devenind o mare problemă de mântuire sufletească. Dacă misiunea noastră a preoţilor e grija pentru mântuirea turmei încredinţate nouă, şi dacă mântuirea se poate câştiga numai până suntem în trup, atunci grija pentru sănătatea trupească, a poporului nostru, se ridică pe planul întâi alături de grija pentru sănătatea sufletului.

Iată cum se încadrează, iată care e locul pe care trebue să-l ocupe grija pentru sănătatea poporului în lucrul nostru pastoral de fiecare zi.

Pr. Nicolae Vonica

Un răspuns frumos

Comentariile perfide şi depărtate de obiect pe cari „Unirea" blăjană le-a făcut cuvântării dela investitură a P. S. episcop ortodox al Maramureşului, Dr. Vasile Stan, au primit în articolul „Tulburătorii de bucurii româneşti" din „Renaşterea" dela 8 Ianuarie c., semnat de dl I. Matei, un răspuns frumos şi temeinic, de natură să înfunde gura definitiv palavragiilor de rea credinţă din redacţia monitorului blăjan.

Cu citate din chiar tabăra uniată, dl Ion Matei arată cât de just a vorbit P. S. Dr. Vasile Stan când a spus că „prin unirea cu Roma tăria coheziunii şi rezistenţii sufletului românesc pe plaiurile ardelene — şi în special în Maramureş — se frânge". Mărturii necontestate adeveresc că preoţimea uniată a Maramureşului se maghiarizase complect, ne mai folosind aproape de loc limba românească.

Cât priveşte zeflemelele de prost gust ca aceea că episcopia ortodoxă a Maramureşului este o „vlădicie a morţilor", dacă redactorii „Unirii" ar fi puţin mai conştienţi s'ar feri de ele, căci li s'ar putea spune că epitetul acesta se potriveşte mai bine la cel puţin două din episcopiile uniate şi la alte două din episcopiile romano-catolice din România, cari sunt incomparabil „cu mult mai cald şi mai bogat înzestrate" decât episcopia ortodoxă a Maramureşului şi n'au nici măcar justificarea de-a servì la întărirea coheziunii româneşti, ci dimpotrivă contribue la relaxarea acestei coheziuni.

Dar cine să se mai mire de insensibilitatea totală a redactorilor „Unirii" faţă de cele mai importante interese româneşti? Noi ne-am obişnuit demult să-i vedem totdeauna la extrema atitudinilor duşmănoase faţă de tot ce-i românesc şi în fruntea laudătorilor oricărui fapt defavorabil românismului, numai să servească intereselor acelora cari pe lângă vreo altă calitate mai au şi pe aceea de catolici.

In acelaş număr din „Unirea" în care episcopia ort. a Maramureşului e tratată cu toată fierea care li se scormoneşte redactorilor când vorbesc de ortodocşi, se înalţă pe pg. 1 ditirambele cele mai lipsite de măsură pentru actul statului român de-a fi ridicat legaţia sa dela Vatican la rangul de ambasadă. In febra entuziasmului vorbesc de nu ştiu ce „importanţă excepţională a Vaticanului", care „ca centru de informaţie şi de acţiune diplomatică are o situaţie unică".

E interesant până la ce deformare sufletească şi optică a putut duce pe aceşti bieţi oameni îndoparea lor continuă cu aceleaşi grandilocvente afirmaţiii despre importanţa Vaticanului, care în realitate s'a dovedit mai ales în evenimente internaţionale recente egală cu un caraghios zero. Cine mai întreabă Vaticanul în uriaşele crize prin cari trece omenirea, gata în orice clipă să vadă deslănţuindu-se războiul? Se trezeşte şi Papa, exact a treia zi după Scripturi, ca în criza cehoslovacă, adresând un mesagiu pentru pace, care trece neobservat în cine ştie ce colţ uitat al ziarelor.

Vaticanul, sărmanul, nu mai ştie ce feţe să mai ia faţă de tot mai puţin respectuoasele atitudini ale statelor totalitare faţă de catolicism. „Importanţa excepţională"? Haida de! El nu reprezintă în viaţa diplomatică decât o serie de uzanţe şi formalităţi faţă de cari se afectează încă un respect convenţional.

Suprimarea brevetelor de băuturi spirtoase. Guvernul continuă marea acţiune de întronare naţională, nu numai în sens moral şi economic, ci şi biologic. Acesta este tâlcul măsurilor de combatere a alcoolismului. Nu numai în Bucovina şi Moldova s'au anulat brevetele de băuturi spirtoase, ci ministerul de finanţe a întins acţiunea sa şi în capitală şi a suprimat deodată 280 brevete. Actul este menit să curme decăderea şi imoralitatea.

---

por; le recunosc dreptul de a simţi şi cugeta la fel. Nu le recunosc dreptul de a făptui aşa cum simţeau şi cugetau, dreptul de a făptui sub un comandament unic şi românesc, de a fi fiii aceleaşi stăpâniri româneşti. Căci ce înseamnă dreptul recunoscut de a se unì cele două principate, însă aşa ca fiecare să-şi aleagă domn separat, e adevărat că în locul grecilor de până acum pot fi români, şi fiecare să aibă guvern separat şi numai câteva afaceri o comisiune mixtă din moldoveni şi munteni la Focşani, unde era graniţa dintre principate. Alegerile aveau să se facă sub supravegherea ruşilor, cari ocupaseră de mult ţărişoarele, şi cu aprobarea turcilor, cari se socotiau un fel de stăpâni peste ele. Şi s'au şi fixat pentru Moldova la 5 Ianuarie, pentru Muntenia la 24 Ianuarie 1859. Acum începe din nou rolul frumos al acestei generaţii mari. Cei 48 deputaţi moldoveni şi cei 49 munteni în adevăr fac să sece Milcovul şi să dea mână cu mână cei depe ţărmurii lui. Streinii mari şi puternici şi cuminţi minune mare au uitat, că şi românii au puţină minte şi multă purtare de grijă dela Dumnezeu şi că „celuice crede toate-i sunt cu putinţă" cum a zis Mântuitorul; au uitat să pue în tratate, că fiecare ţărişoară trebue să aleagă altă persoană ca Domn. Şi înflăcărata şi înţeleapta generaţie de atunci prin această „scăpare de vedere" a puterilor mari şi în taină se înţeleg să aleagă Domn al Moldovei şi apoi Domn al Munteniei pe acelaş Alexandru I. Cuza, făcând unirea simbolic, unind toate simţurile în acelaş cap al ţării, cum Domnul din ceruri le-a unit pe ale omului în creer. Şi aşa cu mare însufleţire moldovenii *încep* unirea la 5 Ianuarie 1859 şi muntenii o *desăvârşesc* la 24 Ianuarie ale aceluiaş an.

La ce mai puteau slujì acum protestele puterilor? Unirea era faptă, faptă mare, faptă apărată de Dumnezeu şi voită de români! Cine mai cutează să o strice?

De aici încolo — drum greu, dar sigur!

Iată ce sărbătorim istoriceşte. Amănunte vi se vor da cu altă ocazie. Eu n'am acest rol şi nici n'am voit să fac istorie. Eu am voit să arăt în câteva vorbe *fapta* unirii şi sper, că din cele spuse s'a putut vedea, că e o faptă.

Ce i-a făcut însă pe cei de pela 1848 până la 1860 să se sbată aşa, să sufere, să se ostenească, să alerge prin străinătate jertfind dela ei? *Fapta* unirii e rezultatul muncii lor, iar munca lor rezultatul *credinţii lor* nemărginite în puterile vii ale neamului românesc, în dreptatea cauzei lor şi în dreptatea lui Dumnezeu.

Şi ca să vedeţi, că în adevăr în sufletul lor străjuia o credinţă mare, lăsaţi-mă ca din mărturiile vremii, să citesc numai două şi sper, că va fi deajuns:

Iată ce urare profetică a făcut Costache Negri pentru unirea tuturor românilor, în anul 1848, cu prilejul comemorării lui Ştefan cel Mare, la mânăstirea Putna din Bucovina:

«Aşezaţi precum suntem în mijlocul îndoitului despotism al Europei şi al Asiei, să ne dăm împreună frăţeasca şi ajutătoare mâna de unire şi să zicem cu toţii:

„Trăiască Moldova! Trăiască Valahia!"

„Dar învrednicească-ne Dumnezeu ca să putem striga într'o zi: „Trăiască România Unită!" Atunci, fraţilor, soarele luminii va pătrunde şi va împrăştia adâncul întuneric, în care zăcem; atunci numai vom fi ceeace trebue să fim, adecă, fiii unei singure şi puternice moşii!

„In visurile mele, înflorit se arată viitorul României. Suntem milioane de români răzleţiţi!... Ce ne lipseşte ca să ajungem un neam tare? Unirea, numai Unirea! Să trăiască dar Unirea Românilor!"

Scrisoarea lui Dimitrie Golescu:

Alt document interesant este scrisoarea pe care a adresat-o boerul Dimitrie Golescu, scriitorului Ion Ghica, în ziua de 7 August 1848, redactată în franţuzeşte, privitoare la unirea tuturor românilor într'un stat naţional unificat pe temeiul principiului naţionalităţii:

„Aruncam într'o zi ochii pe o hartă tipărită la Viena, acum mai bine de 20 nai, care nu cuprindea decât ţările de rasă română, Valahia, Basarabia, Moldova, Bucovina, Transilvania şi Banatul. Ştiţi dvs. că asta ar forma un frumos mic regat, rotunjit, cu frontiere pe care natura pare să le fi indicat? Marea Neagră, Dunărea, Tisa vor forma o frumoasă cingătoare de mireasă, un frumos zid împotriva ultragiilor străinului. Centrul acestui regat ne va da Iaşii, sau Romanul de capitală, care va fi ca un far pentru naţiunile slave ce ne înconjură şi care va împrăştia razele sale de lumină printre ele.

Nu ştiu pentru ce cred că această idee, care ar fi fost o utopie anul trecut, îmi pare astăzi atât de realizabilă, în cât s'ar putea aproape pune rămăşag că ea se va întâmpla, dar când? Iată singurul punct nesigur ce mai rămâne.

Revoluţia franceză din 48 a proclamat liberarea popoarelor, dar chiar mai mult, principiul naţionalităţilor. Fiecare naţiune are un drept la propria sa existenţă politică şi toţi oamenii care vorbesc aceaş limbă trebue să fie consideraţi formând o singură naţiune. Acesta e semnul distinctiv pe care Dumnezeu le-a dat spre a le separa unele de altele pe pământ; frontierele, care sunt legate de natura terenului, vin în al doilea rând. Dacă principiul naţionalităţilor trebue să triumfe, cum tot face să nădăjduim, românii vor fi un popor de opt milioane. Dar vor fi lupte grozave până când acest principiu se va transforma în fapt în Europa întreagă. Aceasta e una din ultimele probe pe care societatea noastră bolnavă le încearcă. Fraternitatea popoarelor nu va veni decât după aceea, spre a îndeplini opera civilizaţiei."

(Urmează)

Nr. 258/1939.

AVIZ

Marţi, la 24 Ianuarie a. c. se prăsnueşte aniversarea de optzeci de ani dela unirea Principatelor Române prin alegerea Domnitorului Ioan Alex. Cuza. Mulţumitori Proniei cereşti care a călăuzit paşii poporului şi ai fruntaşilor vieţii naţionale pe calea patriotismului luminat şi a iubirii de neam, îndrumăm On. cler să săvârşească în acea zi rugăciunea Doxologiei şi să reamintească credincioşilor însemnătatea acelui act naţional, care a avut o covârşitoare influinţă asupra poporului nostru ardelean, care se găsia într'o epocă de renaştere bisericească, sub cârmuirea nemuritorului ierarh Andrei.

Totodată se îndrumă On. cler să dea concursul bisericii la serbările naţionale, organizate de şcoală şi aşezămintele culturale şi patriotice.

Sibiu 9 Ianuarie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

INFORMAŢIUNI

Inscrierile în „*Frontul Renaşterii Naţionale*“ continuă cu multă însufleţire în toate judeţele ţării.

Sărbătorirea dlui inginer I. P. Gigurtu. *Duminecă seara a fost sărbătorit, printr'o agapă, dată în capitală, dl inginer I. P. Gigurtu, fost ministru al industriei şi conducător al societăţii «Mica», unde a lucrat şi lucrează pentru a îmbunătăţi soartea unei lumi necăjite din ţara moţilor, dând numeroase pilde întru ridicarea bisericii şi şcoalei româneşti. Cuvântări, care au subliniat rodnica şi stăruitoarea muncă a celui sărbătorit, au ţinut la acest prilej: dl prof. Rădulescu-Motru preşedintele Academiei Române, păr. I. Lupaş, prof. universitar, (cuvântarea sa o publicăm în foişoara de azi), dl I. Rădulescu, arh. I. Ionescu ş. a. A răspuns mulţumind dl ing. I. Gigurtu şi a spus: Trăim vremuri noi, şi de aceea trebue să ajutăm pătura dela sate, înzestrându-o cu unelte ieftine şi bune şi acordându-i credit lung şi nu prea scump. In deosebi trebue ca munca şi comerţul să fie cât mai mult în mâni româneşti, ear locurile libere să fie ocupate de fiii neamului nostru. Vorbitorul a grăit cald şi lămurit în aprobările tuturor participanţilor.*

Cu ziua de 18 Ianuarie 1939, intrând în vigoare regulamentul aplicării legii serviciului social, peste 7000 de tineri cărturari vor lucra anul acesta la ridicarea a 300 de sate româneşti.

Potrivit unei vechi tradiţii, în fiecare an, în ziua primă de Crăciun, Reuniunea meseriaşilor din Sibiu, aranjează un concert şi teatru. Ţinem să remarcăm, că în anul acesta s'a reprezentat, din prilejul alor 40 ani dela prima reprezentaţie teatrală dată dl *D. Axente*, în scopul acestei reuniuni, piesa „Niobe“, traducere liberă de C. Axente. Programul s'a desfăşurat în faţa unei numeroase şi selecte asistenţe. Corul, bine pregătit şi condus de o aleasă măestrie a tânerului profesor dl *Gheorghe Şoima*, a executat mai multe cântări, răsplătite de îndelungate aplauze. După aceasta s'a jucat piesa sus amintită, în care s'a distins talentul dlui D. Axente, cunoscut de publicul sibian, dna P. Olariu, în rolul „Niobe“, dna Axente, dl şi dna Cloţian, dl I. Duca precum şi restul persoanelor cari s'au achitat bine de rolurile încredinţate. Rezultatul, moral şi material obţinut, aduce cu sine cinste şi laudă meseriaşilor sibieni. — In urma succesului dela Sibiu, soc. „Principele Mircea“, filiala Sălişte de sub prezidenţia dnei A. Pop-Florian, autoarea poemului „Valuri sufleteşti“, a invitat în ziua de Anul nou pe diletanţii sibieni să reprezinte şi în fruntaşa comună Sălişte, în folosul societăţii amintite, piesa reprezentată la Sibiu. După ceaiul servit în cinstea oaspeţilor, s'a desfăşurat programul în faţa unei săli ce s'a dovedit neîncăpătoare pentru populaţia sălişteană. Recitările studentului Rareş Axente şi dialogul dnei Axente şi a tânărului Petrică Olariu au stârnit calde aprobări, ear piesa a fost întreruptă de vii aplauze. La sfârşit s'a servit o agapă, la care luând cuvântul dna prezidentă A. Pop-Florian aduce în numele tinerelor vlăstare ce stau sub ocrotirea soc. „Principele Mircea“, cele mai calde mulţumiri, pentru jertfa adusă în folosul copiilor noştri. — *Participant.*

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 15 Ianuarie 1939, va predica părintele *Iacob Bozocea*.

Oficiul stării civile din Sibiu a înregistrat în anul 1938 următoarele cifra: Naşteri 1268, căsătorii 451, decedaţi 866. (Numărul naşterilor întrece cu 402 pe al decedaţilor).

Institutul de credit fonciar din Sibiu

Se aduce la cunoştinţa generală, că consiliul de administraţie în şedinţa din 16 Decemvrie 1938 a hotărât să plătească creditorilor cuprinşi în aranjament conform art. 52 din Legea Conversiunii a opta rată în mărime de 4% cu începere dela 15 Ianuarie a. c.

Institutul de credit fonciar din Sibiu

(1) 1—1

Ad. Nr. 778/1938 prot. (3) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei de clasa I-a **Petroşani II**, protopopiatul Jiu, cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele aferente acestui post sunt:

1. Salarul — întregire dela stat.
2. Venitele stolare obişnuite şi nerăscumpărate, sau benevole, — conform hotărârilor consiliului parohial din şedinţa ţinută în 19 Octomvrie 1938 şi aprobată de adunarea parohială din 6 Noemvrie 1938.
3. Locuinţă şi încălzire gratuită, — potrivit aceloraşi hotărâri.

Pe lângă documentele prevăzute de regulament şi ordonanţele în vigoare concurenţii vor anexa şi o declaraţiune, cu forme legale, în care se obligă să observe întru toate hotărârile cuprinse în punctele 2. şi 3. ale prezentului concurs, de care pot lua cunoştinţă fie la P. Ven. Consiliu arhiepiscopesc, fie la oficiile: parohial Petroşani şi protopopesc Jiu.

Vor fi preferiţi reflectanţii cari ştiu bine muzica.

Concurenţii vor înainta cererile şi documentele cuvenite oficiului protopopesc ortodox român Jiu, — în termenul indicat, şi după aceea — cu aproparea prealabilă a protopopului — se vor putea prezenta în parohie pentru a cânta, predica, eventual a sluji şi a face cunoştinţă cu credincioşii alegători.

Petroşani, 22 Decemvrie 1938.

Ion Duma
protopop

Nr. 506—1938 (66) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei Turdaş, din protopresbiteratul Orăştie, devenită vacantă prin încetarea din viaţă a fostului paroh, în baza ordinului Prea V. Consiliu arhiepiscopesc, Nr. 12.966—1938, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. **Salarul dela stat.**
2. **Eclejie 13½ jug. pământ arător.**
3. **Casă parohială în foarte bună stare.**
4. **Venitele stolare statorite în trecut.**

Cererile de concurs, însoţite de încuviinţarea de a candida, obţinută dela P. V. Consiliua arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Orăştie.

Concurenţii, anunţând înainte oficiul protonopesc, e de dorit să se prezinte în parohie la serviciul divin, pentru a fi cunoscuţi de parohieni.

Orăştie, 10 Decemvrie 1938.

Din ordinul P. V. Cons. arhiepiscopesc:

Oficiul protopopesc al Orăştiei:

Prot. **Ioan Moţa**
adm. tractului

Nr. 615/1938 (2) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante **Gurarâului I**, parohie de cl. I-a, din protopopiatul Sălişte, în baza ord. cons. Nr. 11.100/1938 se publică concurs din oficiu cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Venitele stolare din parohie.
3. Jumătate din sesiunea parohială de 2 jug. 615 st. □.
4. Relut de locuinţă.
5. Administrează filia Orlat, depărtare de 3½ km de Gurarâului.
6. Cel ales va fi obligat să locuiască în filia Orlat.

Cererile de concurs, însoţite de autorizaţia P. V. Consiliu arhiepiscopesc şi de certificatele de studii, se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în terminul legal.

Concurenţii cu prealabila încunoştiinţare a oficiului protopopesc se vor prezenta la biserică, pentru a-i cunoaşte poporul.

Sălişte, la 18 Noemvrie 1938.

Dr. Dumitru Borcea
protopop.

Nr. 820—1938 (60) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Colibi**, din protopopiatul Sebeşului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Rom.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă în natură.
3. Sesiune parohială 20 jug, cad.
4. Venitele stolare obişnuite în parohie.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Sebeşului, în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi concesiunea dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc că pot candida la această parohie.

Candidaţii se por prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Sebeş-Alba, 19 Noemvrie 1938.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sebeşului în înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Oană
protopop.

Nr. 614/1938. (63) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante **Topârcia I**, parohie de cl. I-a din protopopiatul Sălişte, în baza ord. cons. Nr. 10408/1938 şi a hotărârii cons. par. din Topârcia din 16 Oct. a. c. se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat;
2. Venitele stolare obişnuite în parohie;
3. Jumătate din sesiunea parohială de 17 jug. şi din cele 2 cimitire.

Cererile de concurs, însoţite de autorizaţia P. V. Consiliu arhiepiscopesc şi de certificatele de studii, se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în terminul legal.

Concurenţii cu prealabilă încunoşiinţare a oficiului protopopesc se vor prezenta în biserică, pentru a-i cunoaşte poporul.

Sălişte, la 18 Noemvrie 1938.

Dr. Dumitru Borcia
protopop

N. 2—1939 (1) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Sâmbăta de sus răsăriteană**, din protopopiatul Făgăraş, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.
3. Sesiune parohială de 5 jugăre.

Cererile de concurs, cărora se va anexa încuviinţarea specială de candidare dela P. V. Consiliu arhiepiscopesc din Sibiu, se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis.

Concurenţii, cu înştiinţaren oficiului protopopesc, se vor prezenta în biserică spre a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc al Făgăraşului în înţelegere cu consiliul parohial respectiv.

Făgăraş, la 2 Ianuarie 1939.

Pavel Borzea
protopop.

Nr. 662—1938 [65] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Oprea-Cârţişoara, din protopopiatul Avrigului, se se publică concurs, cu termen de 30 de zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. **Salarul dela stat.**
2. **Stola uzitată în parohie.**
3. **Sesiune parohie de 5 jugăre.**
4. **Două sorţi de lemne: una în pădurea composesorală şi cealaltă în pădurea comunală.**

Cererile de concurs, cărora se va anexa încuviinţarea specială de candidare dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis.

Concurenţii, cu înştiinţarea oficiului protopopesc, se vor prezenta în biserică spre a face cunoştinţă cu poporul. Oficiul protopopesc al Avrigului în înţelegere cu consiliul parohial respectiv.

Avrig, la 8 Decemvrie 1938.

Pavel Borzea
adm. protopop.

Nr. 762/1938 [67] 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III, Ardeu, din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. **Salar dela stat;**
2. **Folosirea cimitirului şi curţii bisericeşti;**
3. **Dela fiecare familie câte o ferdelă [30 litri] porumb sfârmat, sau echivalentul său în bani, anual.**
4. **Nefiind casă parohială, parohia se obligă a închiria locuinţă potrivită pentru preot până la edificarea casei parohiale.**
5. **Lemne de foc după trebuinţă din pădurea bisericii, aduse acasă de credincioşi.**
6. **Stola uzitată în parohie.**

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român în terminul deschis, împreună cu încuviinţarea de candidare dela P. V. Consiliu arhiepiscopesc.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea of. protopopesc, în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Geoagiu, la 5 Decemvrie 1938.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Iosif Şerban Cornilă
adm. protopopesc.

Nr. 213/1938 (68) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. I, din I. **G. Duca (Cristur)**, prot. Odorhei, cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. 13 jug. cadastrale cl. I pe malul Târnavei-mari. Impozitul lor priveşte pe paroh.
3. 2 jugăre cadastrale pentru chirie; aceeaş calitate, acelaş loc.
4. Stola uzitată în parohie şi cel puţin 40 lei de familie la Bobotează.
5. Grădina bisericii rămâne în folosinţa parohului.

Cererile de concurs se vor înainta Onor. oficiului protopopesc ortodox român din Odorhei în terminul arătat.

Candidaţii vor anexa la cererea de concurs şi permisiune de-a candida, dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Sibiu, şi se vor prezenta cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a servi, a cânta şi a face cunoştinţă cu parohienii.

I. G. Duca (Cristur), din şedinţa consiliului parohial, ţinută în 26 Nov. 1938.

Prof. preotul **Simion Radu**
paroh.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial

Odorhei, 28 Noemvrie 1938.

Secretar: **Ioan Rusu** (institutor) — **Seb. Rusan** (adm. protop.)

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXVII — Sibiu 22 Ianuarie 1939 — Nr. 4

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Latinitate și ortodoxie

Cu ocazia congresului FOR-ului dela Tg.-Mureș, dl Sextil Pușcariu a rostit una din acele cuvântări de clasică limpiditate și de justă și adâncă viziune cu cari ne-a obișnuit și ne-a fermecat Dsa la toate congresele anuale ale FOR-ului. Reluând ideea Dsale scumpă că poporul nostru înfățișează o sinteză între latinitate și ortodoxie, care dă sufletului românesc o originalitate și un farmec unic, de astădată a pus în lumină valoarea acestei providențiale urziri a românismului și prin necesitatea simțită mai ales în timpurile noastre ca fiecare neam să se prezinte ca o notă diferențiată în melodia spiritualității umane. «*Ceeace crește valoarea noastră în ochii străinătății, nu sunt azi formele exterioare ale unei civilizații importate în măsură mai mare decât o putem asimila, ci ceeace ne diferențiază de oricare alt popor din lume, aportul de originalitate cu care intrăm în concertul popoarelor civilizate... Ortodoxia noastră este astăzi cel mai sigur criteriu de diferențiere, căci noi suntem în lume singurul popor latin de credință ortodoxă. Această împerechere fericită de sânge latin cu alese însușiri sufletești, venite dela Răsărit, ne dă acel complex de mari și originale calități, care ridică valoarea rasei noastre*».

Ideea cuprinde atâta evidență reală și logică, încât ca s'o poată contesta cineva, trebue să se dedea în argumentare la cele mai bizare și mai naive întortochieri. Și lucrul acesta era fatal să-l facă monitorul blăjan, care firește că trebue să lupte continuu cu evidențele pentru a da o aparență de legitimitate existenței uniației.

Intr'adevăr iată cum încearcă «Unirea» să răpească din puterea constrângătoare a argumentării dlui Sextil Pușcariu:

a) Intâi neagă că noi am avea sânge latin. Am avea numai «limbă latină; structura gândirii latine; spiritualitate romană». Prin aceasta «Unirea» ar vrea chipurile să spună că originalitatea noastră în concertul popoarelor latine e suficient de susținută prin sângele nostru oriental și nu mai avem lipsă de ortdoxie ca criteriu de diferențiere. Dar n'o spune apriat, pentrucă se teme ca nu cumva să se întoarcă argumentarea aceasta chiar împotriva sa, ridicându-se cineva să spună: dacă e necesar să fim diferențiați în cadrul popoarelor latine, iar această diferențiere se poate întemeia pe sângele nostru deosebit, atunci să arătăm de fapt această diferențiere în domeniul vizibil, palpabil, al culturii, al concepției noastre de viață, al spiritualității noastre; prin urmare să ne ferim de-a avea forma de religie comună cu popoarele latine.

Se tratează în mod precis numai despre necesitatea unei diferențieri vizibile și despre nimic altceva. «Unirea» n'a înțeles sau s'a făcut că nu înțelege și a încercat printr'o mică sofismă să deruteze pe cititori: a admis eventualitatea unei diferențieri de sânge între români și celelalte popoare latine — ca să înșele cu o satisfactie platonică pe cei ce sunt convinși despre necesitatea unei diferențieri — dar îndată a făcut inoperantă această eventuală diferențiere de sânge, adăugând că limba, gândirea și toată spiritualitatea noastră sunt latine. «Unirea» respinge deci, în concluzie, necesitatea oricărei diferențieri a noastre în cadrul latinității.

Este aceasta o răsturnare a teoriei dlui Sextil Pușcariu? Nicidecum. Pentru un asemenea rezultat trebuesc argumente, iar «Unirea» n'aduce niciunul, ci afirmă simplu că nu-i necesar să ne diferențiem. A! Ba da! Are un argument cuprins implicit în afirmarea că «spiritualitatea noastră este romană», deci nu putem să ne diferențiem, chiar dacă sângele nu ne e roman!? Dar argumentul acesta al neputinții de-a ne diferența de latini înseamnă o grosolană ignorare a realității dela care a pornit dl Sextil Pușcariu: ortodoxia noastră, care e altceva decât catolicismul celorlalte popoare latine.

In rezumat prima tentativă a «Unirii» de-a slăbi logica argumentării bazate pe realitate a dlui Sextil Pușcariu constă într'o afirmare simplă că nu e necesară diferențierea și într'o afirmare a neputinții de-a ne diferența, nu numai tot atât de simplă dar chiar potrivnică datelor masive ale realității care ne arată diferențiați.

b) Dar ca și când n'ar fi fost destul de slabă această opunere, monitorul blăjan se silește să și-o slăbească și mai mult. Căci adaugă puțin mai la vale: «Să ne lăsăm credința spre a întări rasa? Ne întrebăm însă care-i rasa noastră? Căci dacă avem sânge latin, apoi după toate teoriile de pe lume, suntem de rasă latină. Ar trebui deci să ne debarasăm de ceeace e oriental și străin în noi, spre a ne armoniza sufletul cu sângele».

De unde mai înainte «Unirea» declara că n'avem sânge latin («Sânge latin? Cât? Prea mult, *cu siguranță* nu») și totuși găsea că avem o spiritualitate integral romană, acum nu-i recunoaște și dlui Sextil Pușcariu dreptul să admită că sângele poate să fie de un fel, iar spiritualitatea de alt fel. Și conchide că dacă sângele ne este latin, atunci și catolicismul trebue să ne fie latin.

Așadar de unde înainte admitea că poate să existe o deosebire între sânge și spiritualitate, acum n'o mai admite. Iată cum își anulează prima tentativă de răsturnare a argumentării dlui Sextil Pușcariu, cu a doua. Cele rele se surpă prin ele înseși!

La urma urmelor pe lângă care părere rămâne «Unirea»? Pe lângă aceea că pot coexista într'un popor un sânge și o spiritualitate deosebite ca origine? In cazul acesta n'are motiv să se opună dlui Sextil Pușcariu, nici drept să mai tot pledeze pentru ideea cuprinsă în a doua tentativă de răsturnare a teoriei dlui Sextil Pușcariu: desfacerea de spiritualitatea răsăriteană, deoarece suntem popor latin.

Sau poate rămâne pe lângă a doua părere? Că sângele trebue să dicteze și spiritualitatea unui popor? Dar atunci, odată ce noi «cu siguranță» n'avem prea mult sânge latin, nu putem adopta catilicismul.

Biata «Unire» nu se poate fixa pe lângă nicio părere. Amândouă sunt dezastruoase pentru ea. Și atunci discută... în vânt. Fără păreri, fără convingeri, fără busolă.

Până acum se știa că uniația reprezintă o părere clară, indiferent că era justă sau ba: sânge latin, deci creștinism latin. Acesta era marele ei argument pentru catolicism.

Acum nu mai are nici una. Pentru a face numai decât opoziție dlui Sextul Pușcariu, a ieșit din rada unui liman sigur și neavând cârma nici unei convingeri, e purtată jalnic în toate părțile. Ei, așa se întâmplă când se încumetă un om prea nevoiaș să stea la discuție cu «cei din Olimp»: pierde echilibrul, amețește și ajunge într'o stare vrednică de toată mila, de se roagă lui Dumnezeu să-l scape cumva din beleaua în care singur s'a băgat.

*

De fapt creștinească este numai concepția că «spiritualitatea» (cel puțin cea religioasă) nu derivă din sânge, căci altfel creștinismul n'ar mai putea fi universal. Chiar pentru «Unirea» acesta e un motiv în plus să combată pe dl Sextil Pușcariu (care cică ar pune religia în slujba rasei, uitând biata că altceva este a pune religia în slujba rasei și altceva a o deduce din rasă, și că primul lucru într'un anumit înțeles nu-i chiar așa de vrednic de combătut), dar nu un motiv destul de puternic să o facă să se decidă între cele două ipoteze ale sale, pentru prima: sânge de un fel și spiritualitate de alt fel.

Dl Sextil Pușcariu, dimpotrivă, exprimă cu toată deciziunea punctul de vedere creștin, lăsând cu mult în urmă, în privința justeței creștine a cugetării, pe hamletianii serenissimi ai «Unirii». Dsa s'a exprimat la fel și în răspunsul ce l-a dat la o anchetă făcută între intelectuali de canonicul Georgescu. La întrebarea, cu anumit ascuțiș, a aceluia: «In ce direcție credeți că trebue orientat sufletul românesc: spre romanitatea apuseană sau spre greco-slavismul oriental?», dl Sextil Pușcariu răspundea: «Spre Dumnezeu, spre credința cea adevărată!» (Citez din memorie). Frumoasă lecție pentru un canonic care uitase de criteriul evanghelic al orientării religioase! Deci e fals și deplasat aerul de mironosiță cu care se smerește «Unirea»: «că credința e o convingere *religioasă*, asta pentru FOR n'are nici o importanță!».

Dl Sextil Pușcariu și tot FOR-ul presupun motivul religios al păstrării ortodoxiei, ca o temelie sigură și indiscutabilă. Dar când pe lângă el, pentru ortodoxie în viața românească omul învățat mai găsește și alte motive, e cu atât mai bine, cu condiția ca aceste noui motive să nu vină în contrazicere cu motivul principal, că ortodoxia e bună prin sine la orice popor, ca adevărul revelat. Iar dl Sextil Pușcariu e în formularea acestor altor motive, cu totul creștin, nu ca patării uniați cari fac atâta sgomot cu un motiv păgân («sântem rasă latină, deci să adoptăm catolicismul»!), pentru adoptarea catolicismului.

Poate vom încerca într'un articol viitor să restrângem analiza la obiectul concret și individual vizat de dl Sextil Pușcariu: latinitate și ortodoxie în cadrul românismului. E un raport extrem de interesant, în care o privire atentă ar putea descoperi multe aspecte ale sufletului românesc și un sigur criteriu pentru atitudinea noastră față de catolicism.

Dar peste aceste discuții de interes pur academic, rămâne în fața noastră marea și nedesmințita realitate că poporul nostru, cu mai mult sau mai puțin sânge latin, e ortodox. Dumnezeu l-a învrednicit cu lumina cea adevărată și nefalsificată a lui Hristos, singură ducătoare la mântuire.

Ortodoxia e atât de adânc înrădăcinată în ființa lui, încât toate încercările străine de-a o smulge din sufletul lui au rămas zadarnice, chiar dacă o mică parte din popor a putut fi, prin tot felul de cruzimi și înșelăciuni, desfăcută formal de ascultarea ierarhică a Bisericii ortodoxe.

Uniții nu sunt nici ei scoși în ființa lor din dogma și trăirea ortodoxă și aceasta va face cu certitudine absolută ca, mai curând sau mai târziu, să revie «acasă».

Despre aceasta nu ne îndoim, cum nu ne îndoim de răsăritul soarelui în fiecare dimineață. Vine ceasul acela, cu implacabilă certitudine. Episodul aparentei, dar destul de stricăcioasei desmembrări religioase a neamului nostru, va fi atunci o simplă amintire, ca atâtea altele din durerile trecute ale neamului acesta.

Patării de azi, cari se svârcolesc caraghios să oprească marșul irezistibil al unui neam spre indestructibila lui închegare într'o desăvârșită unitate, vor fi și ei niște mici și jalnice figuri disprețuite de istorie.

Așa să ajute Dumnezeu!

D. S.

Ministerul cultelor a încunoștiințat pe P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc că la intervenția sa, Ministerul educației naționale a reintegrat Academiile teologice cu învățământul superior. Ne bucurăm de această revenire, deși mai sunt unele detalii de lămurit în ce privește drepturile acestor școale.

Ideile de bază ale Frontului Renaşterii Naţionale

Din luminoasa cuvântare, ţinută de curând la radio de dl Armand Călinescu, ministrul de interne, rees ideile de bază ale FRN: ideea naţională, respectul familiei, credinţa creştină, ideea de muncă.

Ideea naţională ne dă rezistenţa necesară în faţa primejdiilor ce ameninţă ţara.

Respectul familiei, ca celula de bază a totalului social, trebue ocrotită şi întărită.

Credinţa creştină, pe care de asemeni se sprijină marea mişcare a F. R. N., dă vieţii un sens şi o valoare morală; şi aci, suntem pe linia celor mai înălţătoare tradiţii româneşti. In cursul sbuciumatei noastre istorii, credinţa creştină şi Biserica au dat poporului tăria sufletească şi încrederea în dreptatea cauzelor pentru care a luptat. Preoţii, cu crucea 'n fruntea oştilor, Biserica rămasă cu statornicie în cursul veacurilor factor de înalt naţionalism, credinţa care ne-a susţinut şi ne-a unit în ceasuri grele, — toate acestea sunt adânc săpate în sufletul nostru românesc. Prin credinţă am rezistat şi am izbândit, prin credinţă vom izbândi.

FRN îşi întregeşte ideologia de bază prin comandamentele muncii şi disciplinei.

Rectificări. La ministerul cultelor se studiază chestiunea rectificărilor unor dispoziţii din actuala lege a cultelor (promulgată în 1928, Aprilie 22), spre a le pune în concordanţă cu dispoziţiile din noua Constituţie „Regele Carol II" (dela 1938, Februarie 27).

Astfel, între alte dispoziţii, Constituţia, legea noastră fundamentală, prevede în Art. 20 că *binecuvântarea religioasă este obligatorie pentru toţi membrii cultelor.* Acest principiu nefiind legiferat până în prezent, mulţi cetăţeni continuă a nu primi binecuvântarea religioasă după întocmirea actelor stării civile. Se cere, prin urmare, să se introducă în legea cultelor dispoziţii care să reglementeze obligativitatea binecuvântării religioase pentru toţi membrii cultelor, sub sancţiunea nulităţii actului de căsătorie civilă.

Probleme-Recensii-Comentarii

Veniţi la Hristos. — *Indemnat de dragostea adâncă pentru turma Sa duhovnicească, I. P. S. Mitropolit* **Nicolae** *a inaugurat o nouă culegere de lucrări duhovniceşti, sub titlul:* **„Veniţi la Hristos".**

Din această colecţie nouă au apărut până acum trei numere.

Primul întitulat: **„Veniţi la mine",** *(68) pagini, Lei 12) cuprinde un mănunchi de măestrie pilde şi învăţături, unele culese, altele alcătuite de iubitul nostru Păstor, I. P. S. Mitropolit Nicolae. Trebue amintit că aceste pilde şi învăţături formează un nepreţuit tezaur pentru exemplificări în orice predică.*

Al 2-lea număr, întitulat: **„Sămânători, Sămânţă, Seceriş",** *de I. Gr. Oprişan, este un «tractat — cum spune autorul — pentru Ostaşii Domnului şi pentru ceice vor să intre în Oastea Domnului». Are 30 pagini şi costă 6 lei.*

In al 3-lea număr: **„Rătăciţi neştiind Scripturile"** *Păr. diacon Grigorie T. Marcu tratează despre folosul citirii Sf. Scripturi şi despre tâlcuirea ei. Are tot 30 pag. şi costă 6 lei. Toate se află la Librăria Arhidiecezană. — M. M.*

*

Contribuţiuni la studiul Testamentului Nou în Biserica ortodoxă română. — Cu acest titlu se inaugurează sub ingrijirea neostenitului profesor dela Academia teologică „Andreiană" din Sibiu, Părintele diacon *Grigorie T. Marcu,* o colecţiune de lucrări în care se vor trata diferite probleme în legătură cu Testamentul Nou.

In primul număr care a ieşit de sub tiparul arhidiecezan, Păr. Grigorie T. Marcu găseşte fericit prilej de a-şi duce la îndeplinire un gând frumos, isvorât din virtuosul simţemânt al recunoştinţei faţă de oamenii iluştri ai neamului, cari se străduesc o viaţă întreagă pentru a îmbogăţi pe alţii cu rodul muncii lor, gândul de a semnala cu veneraţiune lumina uneia dintre cele mai strălucitoare stele de pe cerul teologiei româneşti, de a prezenta celor cari nu-l cunosc cum se cuvine pe venerabilul prof. dela facultatea de teologie din Cernăuţi *Dr. Vasile Gheorghiu.* Punându-se dealtfel început unui ciclu de preocupări în legătură cu Testamentul Nou în Bisarica română ortodoxă, nu se poate vorbi fără a face amintire la fiecare pas de numele profesorului Dr. Vasile Gheorghiu. Opera acestui dascăl ilustru reprezintă însuşi culminaţia disciplinei teologice pe care a îmbrăţişat-o.

Deci amintirea lui, în fruntea acestei colecţii de studii, ocupă un loc foarte bine ales.

In acest prim număr al colecţiei inaugurate, autorul schiţează în prima parte întitulată «*Omul*» chipul personalităţii Păr. profesor Dr. V. Gheorghiu, iar în a doua parte sub titlul «*Opera*» prezintă, însoţite de comentariile necesare, multiplele lucrări ale ilustrului profesor, din întreg şirul anilor de muncă depusă cu desinteresare şi fără preget pentru sporul cunoştinţei adevărului şi slavei sfintei noastre Biserici.

Această meritată omagiere adusă marei personalităţi a profesorului nostru dela Cernăuţi poate fi un îndemn pentru cinstirea tuturor bărbaţilor aleşi ai neamului, până când sunt ei încă în viaţă. Căci nu de puţine ori se văd oameni îngropaţi de vii în morminte clădite din pietrile indiferenţei, pentruca apoi aceiaşi să fie târziu după moarte încununaţi cu lauri.

*

Vasile Loichiţă, profesor la Facultatea de teologie din Cernăuţi: *Doctrina sfântului Ioan Damaschin despre Maica Preacurată,* Cernăuţi 1937, pg. 60. Preţul 40 lei.

Domnul profesor de Dogmatică dela Facultatea de teologie din Cernăuţi ne oferă un studiu despre Sf. Fecioară în doctrina lui Ioan Damaschin, scris şi cu deplină competinţă, dar şi cu căldura unui suflet care trăeşte convingător în legătură cu realităţile de cari ne vorbesc dogmele Bisericii. Despre Fecioara Maria într'adevăr nu se poate scrie decât în stil înflorit şi omagial, aşa cum o cere sufletul plin de recunoştinţă şi de iubire pentru Maica cea bună şi pururea iubitoare a noastră,

Toate aspectele credinţii noastre despre Fecioara şi anume: 1. Conceperea şi încarnaţiunea Fiului din ea, 2. neprihănirea ei de păcatele personale şi chestiunea imaculatei concepţii, 3. Teotochia, 4. Pururea-fecioria şi convieţuirea ei căsătorială dar castă cu Iosif, şi 5. Adormirea Maicii Domnului, al cărei trup n'a suferit stricăciune, ci a fost înălţat îndată după adormire la cer, sunt tratate temeinic, pe baza scrierilor de autoritate ale Bisericii noastre şi cu consultarea literaturii ştiinţifice serioase.

Extrem de preţioase sunt textele referitoare la aceste chestiuni traduse din Sf. Ioan Damaschin după textul original şi adăugate la studiu.

Aşteptăm cu mare nerăbdare şi bucurie apariţia monumentalei opere a Sf. Ioan Damaschin «*Expunerea exactă a credinţii ortodoxe*» pe care dl profesor V. Loichiţă o anunţă în introducerea studiului prezent că o are tradusă şi gata de publicare. Va fi un moment hotărâtor pentru teologia românească, apariţia acestei opere care a influinţat toată teologia catolică a evului mediu. — *D. S.*

*

Preot profesor Dr. Ioan Stanciu: *Legea noastră strămoşească şi Unirea, în lumina istoriei,* Sibiu, tiparul tipografiei „Săteanului"; 1938, 110 pg. Lei 25.

Autorul acestui studiu s'a străduit, pe bază de documentee reale, să înfăţişeze „unirea" religioasă dela 1698, în lumina istoriei. Studiul este o serioasă înmănunchere de date şi îmbinare a documentelor pentru a înfăţişa adevărul aşa cum se prezintă.

Că neamul nostru s'a născut creştin, nu mai încape îndoială. Acest creştinism n'a fost nici uniat, nici romano-apusean, nici protestant, ci a fost ortodox pentrucă numai o biserică exista în acele timpuri binecuvântate, Biserica ortodoxă. Anul 1054, aduce Schisma cea mare în Biserica lui Hristos, când Roma, favorizată de împrejurări de ordin politic (Răsăritul fiind cutropit de puhoiul mohamedan), se trufeşte şi, râvnind la dreptul de primaţie, introduce inovaţiile cunoscute, în cele ale credinţei şi disciplinei bisericeşti.

Uniaţii noştri, dimpreună cu Roma papală, aruncă acuza în spatele Răsăritului şi al nostru, cari nu vrem să ne convingem că suntem pe calea cea rătăcită şi să ne întoarcem la credinţa cea adevărată: romano-catolicism (?!). Astfel, istoricii uniaţi ca Auner (catolic străin de neamul şi legea noastră), Dr. Nic. Lupu, prof. de teologie la Blaj, preotul I. Stanciu dela Craiova, (nu autorul cărţii de faţă), Dr. Aug. Bunea fost canonic la Blaj, prin truncheri de texte documentare şi pervertirea adevărului, folosesc afirmaţii numai ca să dovedească „greşala" noastră (?).

Dreapta mărturie a conştiinţei noastre netulburate şi a marilor istorici ca: *V. Pârvan, Erbiceanu, Xenopol, Dr. I. Lupaş, N. Iorga, Silviu Dragomir* ş. a. precum chiar şi a vechilor uniţi S. Bărnuţiu, Inocenţiu Micu Klein, Gh. Şincai, P. Maior şi Tr. Laurian, cari au privit cu ochi sinceri uniaţia şi răul ei, ne îndreptăţeşte stator-

---

* FOIŞOARA *

O comemorare

Marele cotidian din capitală, *România,* în comemorările sale dela 3 Ianuarie, scrie şi următoarele sub titlul *Apariţia „Telegrafului Român":*

3 Ianuarie 1853: La Sibiu apare «*Telegraful Român*» sub conducerea redacţională a lui Aron Florian, un cărturar emerit, şi din iniţiativa şi sub directa îndrumare a episcopului Andrei Şaguna. „Telegraful" a avut o importanţă istorică deosebită în zbuciumata luptă şi n'a fost numai o simplă „gazetă politică industrială, comercială şi literară" cum scriau în „Prenumeraţiunea la Telegraful Român", publicată în ajunul apariţiei — ci «*foaia cea mai modernă de preste Carpaţi*» care a urmărit neşovăelnic „politica modestă şi sigură a neuitatului Şaguna", *(M. Eminescu* în „Scrieri politice şi literare").

Cererea către autorităţile în drept, pentru autorizarea gazetei — al cărui nume iniţial fusese «*Telegraful popular*» — a fost înaintată sub a sa semnătură de Şaguna, care îşi asuma întreaga răspundere morală şi materială.

Şaguna sfârşia cu următoarele cuvinte petiţia pentru încuviinţarea apariţiei „Telegrafului": «*Deoarece întreaga conducere a acestei intreprinderi îndreptate spre înaintarea şi folosul poporului român — înapoiat culturalicește — şi spre binele statului, va rămânea totdeauna sub inspecţia mea, mă măgulesc cu plăcuta speranţă, că cererea mea va fi încuviinţată*», etc.

Răspunsul favorabil a fost primit la 15 Decemvrie 1852, iar la 3 Ianuarie 1853 apare primul număr al «*Telegrafului Român*», gazeta care va milita pentru politica realistă preconizată de Şaguna, foaie care alături de «*Gazeta Transilvaniei*» va binemerita recunoştinţa poporului român.

Intr'o frumoasă stilizare, Aron Florian preciza însemnătatea foilor periodice «*nişte izvoare nescurse de învăţătură, luminare şi binecuvântare*»... căci «*prin felurimea ideilor şi cunoştinţelor ce cuprind impodobesc mintea, îmbunătăţesc inima, îndreptează spiritul, prefac năravurile, formează caracterul şi perfecţionează atât viaţa privată, cât şi cea publică a unui popor*». Rostul gazetei, necesară poporului român din Transilvania „ca pânea de toate zilele"i era răspicat precizat de către redactorul foii: „Tendinţa acestei gazete va fi: a împărtăşi poporului român din politică, industrie, comerciu şi literatură idei şi cunoştinţa practice, potrivite cu timpul şi amăsurate trebuinţelor lui; a-l învăţa să-şi cunoască poziţiunea şi drepturile ce-i sunt asigurate în stat; a-l lumina asupra intereselor, care taie în viaţa privată şi publică a lui, şi a-i mişca activitatea puterilor fizice şi morale; a da direcţiunea spiritului lui către tot ce contribue la înaintarea şi desvoltarea sa, şi a-l convinge că numai prin îmbunătăţirea stării sale materiale şi morale poate ajunge la cultură şi fericire"...

Credinţă şi faptă

(2) de Prot. **Gh. Maior,** profesor

Mare le-a fost credinţa, mare străduinţa, şi fapta *a trebuit* să fie mare.

Cu drept cuvânt, văzând credinţa şi faptele celor dela 1859, se cuvine ca an de an la această zi să le facem cu laudă pomenirea şi să încercăm să le urmăm pilda, bineştiind, că Dumnezeu ne-a lăsat români, români să trăim, români să murim, că dela el e simţământul naţional, şi când ne iubim neamul şi ţara şi legea, fără să râvnim la nimic ce e altora, nu facem altceva decât sfântă voia Lui. Cei dela 1859 să ştie că nu le-am părăsit credinţa!

*

Dar mie astă seară mi s'a cerut să fac altceva. Şi numai faptul, că s'a nimerit să fiu la 24 Ianuarie, m'a determinat să amintesc cele de până acum. Acum să-mi daţi voie să-mi încep lucrul, care vi s'a anunţat pe afişe.

Subiectul meu se anunţă simplu de tot. Trei vorbe: *Credinţă şi fapte.*

Nimic senzaţional. Nimic de cuceritoare noutate. Nimic de captivantă modă sau „presantă" actualitate.

Despre credinţă şi fapte au vorbit mulţi şi vor mai vorbi mulţi, pentrucă e un subiect vechiu ca omul şi rămâne în preocupările noastre până va exista suflare omenească pe acest pământ. Şi nu poate fi altfel, câtă vreme credinţa e o realitate vie a sufletului omenesc.

Dacă am ales să vă pun răbdarea la grea încercare cu un subiect aşa de „comun", aşa de obişnuit şi ne la modă, am făcut-o din următoarele motive. Mi s'a părut, că tocmai fiindcă cele două cuvinte, *credinţă* şi *fapte,* închid în ele ca într'un sâmbure *un adevăr de viaţă* **vechiu** *ca lumea,* oamenii, spre nefericirea lor, înclină să-l arunce la vechiturile nefolositoare, deşi n'o vor putea face; şi mi s'a părut, că întocmai cum fac iubitorii de lucruri frumoase, când răscolind prin unghere uitate, înfundate cu lucruri vechi scoase din folosinţă de modă, dau de câte un obiect de preţ artistic sau de folos obştesc, îl scot cu grije, îl curăţă cu băgare de seamă, îl studiază, îi caută locul potrivit, se aşează în diferite părţi, ca să-l vadă mai bine, să-i guste frumuseţea, cheamă şi pe alţii să se bucure cu el, lasă să-l copieze, să-l imiteze, fiindcă i se pare, că din el se deslipeşte un simţământ, un gând, o faptă, — aşa şi eu, ştergând puţin praful şi nepăsarea depe acest adevăr vechiu şi punându-l înaintea privirilor Dvoastră binevoitoare, poate v'aşi putea procura câteva clipe de bucurie şi — cine ştie? — de nu şi de cugetare şi îndemn.

O, de-aşi putea face însă lucrul, cum îl doresc în adâncul sufletului meu! Căci adevărul credinţii e prea mare şi adânc şi puterile mele prea neîndestulitoare! Mă razim însă pe cuvântul sfânt, că «*Celce va crede... şi nu se va îndoi în inima sa, ci va crede în inima că ceeace spune se va face, fi-va lui orice va zice*» şi voiu urma în gândul meu şi povaţa cuprinsă în cuvintele Domnului: «*De aceea zic vouă: toate câte cereţi, rugându-vă, să credeţi*

nicia noastră în sfânta Biserică ortodoxă. Noi credem că e bine ca cineva când face un lucru, să-l facă din convingere şi să-l facă pe deplin.

Ori constatăm că dânşii nu au săvârşit un act de unire, ci un „act al desbinării neamului românesc". De ortodoxie nu s'au lăsat deplin, iar religia romano-occidentală n'o pot îmbrăţişa integral, ci stau la mijloc ca omul ce nu se poate decide.

Cartea merită să fie citită de toţi cei de bună credinţă. — *Nichifor Todor.*

*

Praznic bisericesc şi comemorare. — Parohia ortodoxă română din *Cristur* [I. G. Duca], jud. Odorhei, încrestează un moment istoric odată cu binecuvântarea provizorie, făcută în ziua de 11 Dec. 1938, noii sale biserici.

Până la 1922, slujbele bisericeşti s'au făcut într'o prea modestă casă din această fruntaşă comună, unde celelelte 3 confesiuni au locaşuri pompoase. Această biserică ortodoxă era un imperativ al vremurilor, ea trebuia să renască din propria-i cenuşă, găsindu-şi oamenii şi mijloacele prin care să se realizeze o dorinţă arzătoare.

In ultimii 5 ani [începând cu 1933], a venit în fruntea parohiei neobositul lucrător în via Domnului, părintele Simion Radu.

Strânşi în jurul său o seamă de oameni de bine, în deplină armonie, au obţinut ajutoare materiale dela binevoitori, începând cu Sf. Mitropolie şi sfârşind cu obolul tuturor acelora cari au răspuns cu inimă creştinească la apelurile Sf. Sale, premergător cu bun exemplu.

Biserica, o podoabă a neamului în întreg acest ţinut, a costat peste 1.300.000 lei. Clădirea s'a început în Septemvrie 1935 şi s'a putut preda menirei sale în 11 Dec. 1938 prin glasul P. C. protopop Sebastian Rusan din Odorhei, asistat de toţi preoţii din jur, în faţa unui mare număr de credincioşi din loc şi satele învecinate.

Cetindu-se actul încuviinţării de binecuvântare din partea Sf. Mitropolii a Sibiului de către parohul locului S. Radu, a vorbit păr. protopop S. Rusan accentuând însemnătatea mântuitoare a bisericii şi aducând mulţumiri călduroase, în numele I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae, ostenitorilor acestui sfânt locaş: preotului S. Radu, preotului Gh. Rădulescu, prefecturii judeţului, Reuniunii femeilor ortodoxe din parohie, apoi comunelor, primarilor, notarilor şi tuturor acelora cari au contribuit pentru înălţarea lui.

După o masă comună s'a desvelit placa comemorativă a marelui dascăl *Gheorghe Lazăr*, aşezată pe frontispiciul bisericii din Săcel, judeţul nostru, din partea „Astrei" şi a liceului „Il. Chendi" din Sighişoara.

După parastasul slujit pentru sufletul marelui apostol al neamului, de preoţii: S. Rusan, Marcu şi S. Radu, de faţă fiind dnii: Horia Teculescu, col. Pleşoianu prefectul judeţului Odorhei, I. Steriopol dir. liceului „Şt. O. Iosif" şi ceilalţi profesori ai liceului din Sighişoara. A vorbit frumos ca totdeauna dl Horia Teculescu, iniţiatorul acestei serbări.

In cadrul festivităţii se desfăşoară apoi o modestă şi emoţionantă serbare şcolară, în care micuţii străjeri dela şcoala primară rostesc versuri în amintirea strălucitului dascăl. — *v. s. t.*

*

Câteva cuvinte despre activitatea cercului cultural „Astra" *Aita-mare* din despărţământul Sf. Gheorghe, în anul 1938:

In comuna Aita-mare, din regiunea secuizată, comună unde astăzi sunt 62 familii de români, — am format la începutul anului 1927 un *cor*, pe o singură voce, cu 12 tineri-copii cari atunci ieşiseră de pe băncile şcoalei. Odată făcut acest început, restul celor rămaşi pe de margine au primit imboldul spre a ieşi din nepăsare şi a se afilia celor porniţi la lucru.

In anul 1930 ni s'a dat posibilitatea să ne constituim în societate, încadrându-se în vechea asociaţie *Astra*.

Constituirea noastră în societate n'a mers uşor: trebuia o dublă muncă de a scoate credincioşii din înrâurirea minoritară şi a-i pregăti pentru o muncă pozitivă şi naţională a poporului de unde au fost smulşi.

Cercul cultural „Astra" Aita-mare astăzi dispune de un cor pe patru voci, numărând 35 membri, fete, femei, feciori şi bărbaţi..

Această societate îşi are Casa culturală care poate primi 400 persoane, e aranjată cu scenă pentru reprezentaţii.

Dl inspector Ţeposu, încredinţat de On. minister, ni-a promis că ne va da o învăţătoare maestră care va învăţa tineretul spre a-şi putea confecţiona *costume* naţionale, necesare mai ales în această regiune. Am procedat cu râvnă şi energie, sub conducerea dnei Maria Bunuş, şi am putut procura şi confecţiona un număr de 20 costume naţionale pentru fete şi femei, formând patrimoniul societăţii.

La data de 17 Iulie corul societăţii a făcut faţă la sfinţirea bisericii ortodoxe din localitate, sfinţire făcută de către I. P. S. mitropolit *Nicolae* al Ardealului. După terminarea sfinţirii I. P. S. Sa, împreună cu suita, a vizitat şi Casa culturală.

Societatea îşi începe activitatea toamna şi durează până la sărbătorile Paştilor. In acest interval se ţin săptămânal trei şedinţe: Lunea, Miercurea şi Vinerea, în timpul serei, dela ora 7—10. La fiecare două săptămâni se aranjează o serată culturală, cu teatru, conferinţă şi cor.

In decursul anului 1938 au conferenţiat dnii: Dr. Maurer, preotul Ioan Bunuş. înv. dir. Al. Capşa, Maria Pozna ş. a.

In seara zilei de 1 Ianuarie 1939 societatea şi-a ţinut şedinţa obişnuită făcându-şi, în faţa membrilor şi familiilor lor, darea de seamă anuală, cu care ocaziune s'a procedat la alegerea noului comitet de conducere, mandatul celui vechi expirând la 20 Decemvrie 1938.

Din darea de seamă rezultă că în cursul anului 1938, în urma serbărilor aranjate de corul societăţii, s'a realizat un venit de 18.542 lei.

Din acest venit societatea a renovat întreg localul Casei culturale, achitând pentru lucrări de tâmplărie şi zidărie suma de 9791 lei, rămânând în casă un venit net de 8751 lei.

Cu această ocaziune s'a hotărât ca din venitele ce se vor mai realiza în viitor în urma serbărilor, să se procure mobilierul necesar bunei funcţionări a Casei culturale. S'a făcut apoi alegerea noului comitet, pe un termen de trei ani. Preşedinte reales este Ioan Bunuş, preot.

Pr. *I. B.*

*

Cantine şcolare. — „Rugăciunea este bună ca şi postul, dar milostenia face mai mult decât toate comorile de aur ce ar aduna cineva", [Tob. 11, 1].

Populaţia satelor se alimentează destul de slab, lucru cunoscut deajuns.

Un om subnutrit nu poate munci cu spor şi e expus şi la boale.

Copiii născuţi în case primitive, fără lumină şi aer, lăsaţi mai mult în de capul lor, puţini ajung vârsta de majorat. Pe ţară mor anual aproape 250 000 sub vârsta de 16 ani.

Ministerul sănătăţii, în scopul de-a îndrepta în parte răul, a hotărât să se înfiinţeze *cantine şcolare* pentru copiii săraci.

Un păhar de lapte şi o bucată de pâne completează hrana copilului.

Un gând bun nu trebue să se mărginească la un simplu proces-verbal. Preoţii prin urmare să folosească prilejul de-a exercita caritatea, şi să facă să dispară, sau să se împuţineze pe cât e posibtl, mizeria în şcoală. Cu puţină bunăvoinţă se găsesc şi mijloacele necesare. — Pr. *P.*

D. Boroianu „se cutremură"

Nu-l cunoaşteţi pe dl Boroianu? Se poate? Dânsul doar este aşa de cunoscut în cuprinsul Universului, încât nici nu-şi mai iscăleşte articolele ca toată lumea, cu numele de familie precedat de cel de botez, întreg sau prescurtat, ci numai simplu: „Boroianu", cam aşa cum s'ar iscăli „Cezar", sau „Napoleon", sau „Zaratustra".

Dela înălţimea acestei ameţitoare autorităţi dânsul administrează de câte două ori pe lună în revista „Viitorul" câte o lecţie severă Sf. Sinod, mitropoliţilor, episcopilor, şi întregei Biserici ortodoxe române, în enunţări apodictice: „asta e rău", „aceea e şi mai rău», fără să mai fie lipsă să-şi argumenteze vreodată verdictul, şi, evident, toată lumea cade în genunchi şi-şi pune cenuşe pe cap, căci doară „El a zis!"...

In numărul 22 din Noemvrie 1938, avem nenorocul noi să cădem sub verdictul sobru, fatidic, al dlui Boroianu. „Nu se cuvenea", sună neîndurata sentinţă, să vă atingeţi de proectul de modificare al legii bisericeşti prezentat de I. P. S. Visarion.

Nu se cuvenea să comitem „ indelicateţea" de-a spune că I. P. S. Visarion n'a gândit bine când a conceput acel proect. Dealtfel I. P. S. Visarion a gândit bine, căci ideea că mirenii pot să colaboreze în fórurile bisericeşti îl „cutremură" pe dl Boroianu.

Acesta e marele argument al dlui Boroianu împotriva participării mirenilor în fórurile administrative bisericeşti.

Noi, ce să zicem?

Ne impresionează această groazavă sensibilitate a dlui Boroianu, care reacţionează „prompt" la orice mică obiecţiune făcută ideilor unui ierarh.

Şi ne impresionează şi „cutremurarea" dânsului la gândul că se acordă şi „păcătoşilor" de mireni oarecari atribuţii în administraţia bisericească.

Dar nu ne putem dumeri:

Cum de nu se cutremură dl Boroianu de ceeace a săvârşit dsa o viaţă întreagă

---

că le luaţi şi le veţi avea» (Mc. 11, 23 – 24), fiindcă cred şi ştiu, că ajutorul lui Dumnezeu, ca şi toate lucrurile Lui, ca şi împărăţia Lui, nu vin cu alaiu, ca să le admirăm ca la bâlci, ci se strecoară în noi, în gândurile, în simţirile, în cuvintele, în faptele şi în jurul nostru *pe nesimţite* (Lc. 17, 20); şi mă razim şi pe bunăvoinţa Dv., ceri îmi veţi face parte de răbdarea şi-mi veti acorda plăcerea de a mă lăsa să vă arăt:

1. Ce e credinţa în general şi în ce raport stă cu forţa, şi 2. Ce e credinţa creştină şi ce bunătăţi revarsă asupra vieţii pământeşti, — şi să închei poate cu un îndemn.

Iubiţi ascultători!

Ca să arăt ce e credinţa în general şi care e raportul, legătura ei cu fapta, trebue să pornesc dela viaţa de toate zilele.

Spun dela început, că ceeace numim în adevăr credinţă, nu e ceva pentru preoţi numai şi nici numai pentru Dumineci şi sărbători. Credinţa însoţeşte şi trebue să însoţească pe om în fiecare clipă a vieţii sale. Şi mai cutez să spun, că tot ce a făcut omul pe lume şi tot ce face e rodul credinţii lui. Şi cu cât credinţa i-a fost mai mare cu atâta şi opera, lucrul lui, a fost mai grandios, mai de valoare, mai durabil şi mai frumos şi mai fericitor pentru semenii şi urmaşii săi. Şi acum să trec la dovezi, pentrucă nu vreau să rămân numai la afirmaţii.

Noi suntem încunjuraţi tot de taine. Celce lucră cu fierul, îmi poate spune ce e ferul? Ce pământul? Ce electricitatea? Ce viaţa? Ce moartea? Ce sunt ele în fiinţa lor? Şi cum au ajuns pe lumea noastră? Şi să-mi spună omul, cum am ajuns să le scoatem la iveală şi să ni le facem folositoare? Prin ştiinţă?

E adevărat, prin ştiinţă! Dar ce e ştiinţa? Cum am ajuns la ea? Un exemplu ne lămureşte îndată. Electricitatea nu e invenţie omenească. Există decând s'a descărcat în lume cel dintâi fulger, cel dintâi trăznet. Decând este electricitate au străbutul văzduhul în lung şi 'n lat şi nişte unde (nişte raze) nevăzute. Cine a ştiut de ele? A trebuit să *creadă* un învăţat german, cu numele Herz, din suta de ani trecută, şi crezând să-şi frământe capul şi să iscodească vreo maşină, care să le simtă. A crezut deci şi apoi a iscodit să vadă şi să dovedească şi altora că sunt asemenea unde, numite azi unde herziene. Din *credinţă* a şi ajuns apoi să afle, că în adevăr există. De aici au pornit alţii să *creadă*, că aceste unde pot fi folositoare. Şi câte nopţi nedormite, şi câte cheltueli, şi câte frământări de nervi şi de creer din partea a nenumăraţi învăţaţi până a ajuns Marconi să ne dea telegrafia fără fir, care lucrează cu undele herziene şi până au ajuns alţii să iscodească aparatele de radio, cari tot prin aceste unde călătoare în toată lumea cu o iuţeală de cel puţin 300.000 km pe secundă ne leagă de Paris, de Roma, America, de Australia şi aşa mai departe. Şi exact aşa, pornind dela o *credinţă* au ajuns învăţaţii să descopere cu ajutorul minţii, care încă e o taină de nepătruns, tot ce spune *ştiinţa*.

Doar ştiinţa nu e decât rodul credinţii unor aleşi ai lui Dumnezeu. A fost deci întâi credinţa, care apoi s'a adeverit oridecâteori a încercat omul, şi atunci cu drept cuvânt i-au zis ştiinţă. Ştiinţa nu e decât experienţă deagata, dar până acì, câtă credinţă!

De aici ar fi greşit însă să tragem încheierea, că ceeace numim credinţă ar fi un dar numai al unor oameni, al celor de ştiinţă bunăoară. Ea se găseşte în fiecare om şi-l însoţeşte pururea.

Cel dintâi plugar a crezut, că răscolind brazdele pământului îl face mai roditor şi a iscodit unelte cari perfecţionându-se ne-au dat plugul, plugul cu brazde multe tras de cai ce se hrănesc cu foc. Dar crede în lucrul lui şi cel de azi. De n'ar crede, că truda lui sporeşte şi măreşte roada, nu s'ar clintì din loc. Crede mai întâi, că e în stare să-l facă! Şi crede meseriaşul, că poate face un lucru cerut de patron sau de client aşa cum îl doreşte acesta, şi în urma credinţii acesteia se apucă de lucru; dacă nu crede, nu se apucă de el. Şi crede învăţatul, că poate deslega vreo taină de a lumii acesteia, şi crezând şi folosind şi ceeace ştie lucrează ani în şir la deslegarea ei, şi poate că uneori îi reuşeşte şi de multeori nu. Şi vin alţii după el şi cred mai departe nădăjduind să ajungă la ştiinţă; ori alţii având ştiinţa cred, că reuşesc să înveţe şi pe alţii, şi elevii şi învăţăceii cred, că pot învăţa *ceeace doresc* să ştie.

Din tot ce am spus până acum urmăriam să vă conving că toţi lucrăm îmboldiţi în primul rând de credinţa sădita în dar de sus şi că orice credinţă duce la fapta corăspunzătoare. Dar acest fel de credinţă e numai o şuviţă dintr'una mai bogată. E credinţă şi sunt credinţe, cari nu duc numai la o faptă, ci la un şir de fapte, la un fel anumit de a făptui, la un fel anumit de a trăi. Sunt oameni cari cred în mâncare. Toată grija lor şi tot ce fac e pentru mâncare, mâncare multă, aleasă; restul n'are preţ. Alţii cred că atunci sunt fericiţi când pot petrece; viaţa întreagă e un şir de petrecanii. Altul crede în hărnicie; nu-şi mai dă răgaz şi de odihnă. Altul crede în cinste; pentru lumea întreagă n'ar face o faptă, n'ar rosti o vorbă, care l-ar necinsti ori i-ar păta numele. Acest fel de credinţă nu e motorul numai al unei fapte, ci al unui şir de fapte şi aduce cu sine un fel deosebit de trai. După cum e credinţa lui despre viaţă, aşa va făptui!

Dacă ne-am lăsa însă stăpâniţi de acest fel de credinţe, n'am putea simţi bucurie adevărată şi nici multă vreme. Sgârcitul se bucură de ban şi nedreptăţeşte pe oricine numai să nu dea banul din mână ori să-l smulgă din mâna altuia. Dar câtă teamă e în sufletul lui, câte mâhniri, câte nemulţumiri şi griji. Şi atunci vai de bucuria şi de fericirea lui. Şi dacă fiecare om ar umbla numai după credinţa lui, toată lumea ar ajunge risipită ca făina orbilor şi nimic nu s'ar putea face durabil. Asta e credinţa care ne dă soartea găinilor; au aripi dar nu pot sbura să vadă departe. Nouă ne trebue, aşa cere sufletul, aripile vulturului, care să ne înalţe până în zările

crescând preoţi Bisericii, dsa care nu e decât un mirean. Cum de nu s'a „cutremurat“ de exercitarea unei atât de importante funcţii pentru rosturile Bisericii? Tu mirean să creşti preoţi?! In loc să stai acolo în „Biserica condusă“, te ridici să înveţi pe cei chemaţi să fie „Biserica conducătoare“! Grozav sacrilegiu?

Cât despre indelicateţă, ce să mai zicem? Să dăscăleşti tu mirean, pe conducătorii tăi, pe ierarhii Bisericii, în articole împrăştiate pentru a le citi toţi, desonorând bunul nume al Părinţilor tăi, singuri în drept să te înveţe! Intr'adevăr dl Boroianu ar avea de ce să se „cutremure“.

INFORMAŢIUNI

Ziua de 27 Februarie, când noua *Constituţie* a intrat în vigoare, este socotită sărbătoare naţională. In capitalele de Ţinuturi se vor desfăşura, la acest prilej, deosebite solemnităţi: după serviciile religioase, în şedinţe comemorative se vor sublinia prefacerile momentuoase produse prin aplicarea noii Constituţii.

Vineri, 20 Ianuarie ora 8 seara, intelectualii sibieni au sărbătorit printr'o agapă la restaurantul „Bulevard“ pe P. S. Dr. Vasile Stan, episcopul Maramureşului, din prilejul plecării P. S. Sale din Sibiu. Au omagiat pe P. S. şi i-au urat succes în noua misiune dnii: P. C. *Dr. Andrei Gâlea* în numele Consiliului arhiepiscopesc, *Dr. D. Stăniloae* în numele Academiei teologice şi al şcolilor noastre normale, *Dr. Em. Gheorghiu* în numele magistraturii, *Dr. N. Comşa* în numele mirenilor din Sibiu, *Dr. S. Pop* în numele municipiului Sibiu şi *Silviu Cosma* în numele Asociaţiei profesorilor secundari. Tuturor le-a răspuns P. S. Sa în cuvinte simţite şi bine alese.

Din Maramureş ni se scrie: Cazul P. C. păr. protopop *Mihail Munteanu* din Sighet, ţinut la suprafaţă aproape un an, a dat motiv la diferite comentării, izvorâte aproape toate din năzuinţa de a discredita ortodoxia în Maramureş. Parchetul tribunalului Maramureş [prin actul Nr. 6989, Dos. 1435, din 7 Nov. 1938,] văzând actele de cercetare dresate în afacerea întrodusă în contra numitului protopop, a adus hotărâre de *clasare*.

In chipul acesta se pecetluesc ca mincinoase şi meschine toate înscenările ticluite împotriva acestui vrednic protopop de duşmanii ortodoxiei şi ai neamului. Protopopul Munteanu e arătat chiar de justiţie drept ceeace ştiam dela început că este: o victimă a prigoanelor împotriva ortodoxiei, un om care a avut să sufere pentru credinţa sa şi a neamului.

Ultimul... Intr'un discurs, ţinut în 15 l. c. la Detmund (Germania), dl Alfred Rosenberg declară, că problema jidovească nu poate fi rezolvită pentru Germania decât atunci, când ultimul jidov va fi părăsit teritoriul german.

Ziare ungureşti din Ungaria îş încetează apariţia. Dela Budapesta se vesteşte, că secţia de presă a preşedinţiei consiliului de miniştri maghiari a hotărât să înceapă aşa zisa *epuraţie* a presei periodice. In cercurile iniţiate se crede, că dispar în total aproape *patru sute* de publicaţii periodice maghiare.

In ajunul plecării jidovii din Germania fac ofertă, nespus de mare, spre vânzarea proprietăţilor imobiliare, case şi pământuri, ce deţin în această ţară. Transacţiile deocamdată nu sânt aprobate: se aşteaptă publicarea regulamentului din legea prin care se limitează stăpânirea de pământuri pentru fiii lui Izrail.

Patima fumatului tutunului este aprig combătută în Italia şi Germania. Băeţi şi fete, stăpâniţi de această slăbiciune, sunt îndemnaţi în deosebi să nu-şi distrugă sănătatea prin nicotină. In fruntea mişcării, împotriva fumatului, stau înşişi căpeteniile ţărilor, dnii Mussolini şi Hitler.

Văduva de preot, dna *Lucreţia Peculea* născută Mihălţean, mulţumeşte pe această cale tuturor rudelor, prietenilor, cunoscuţilor etc. cari prin cununi, flori şi condoleanţe au luat parte la marea durere ce a încercat-o cu ocazia trecerii la cele eterne a aceluia care i-a fost scump soţ, *Ariton Peculea*, preot în comuna Slimnic, jud. Sibiu.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 22 Ianuarie 1939, va predica părintele protopop *Em. Cioran*.

Conferinţă publică. Ciclul conferinţelor publice din sala prefecturii judeţului Sibiu se continuă Duminecă, în 22 Ianuarie 1939, ora **17** (5 seara), când va vorbi dl *Dr. C. Petran*, prof. univ. Cluj, despre: Progresele Transilvaniei în artă şi istoria artei.

Poşta redacţiei

Pr. *D. T. Şoarş*. Mulţi preoţi — ca şi Cuc. Ta în rapoartele şi cererile către autoritatea bisericească indică pe lângă numele parohiei lor, numai judeţul căruia aparţine, fără să arate şi protopopiatul din care face parte parohia. Acest lucru este cu totul greşit şi nepotrivit, deoarece numai *parohia* face parte din organizaţia bisericească a unui protopopiat, iară nu şi comuna, care face parte din organizaţia politică a unui judeţ. Pe viitor, Cuc. Ta şi ceilalţi preoţi, în cererile lor vor arăta după numele parohiei şi protopopiatul căruia aparţin şi apoi, nu e rău, să arate şi numele judeţului în care se află parohia.

Nr. 689/1939

Notificare oficială

Comunicăm, că în 20 Februarie a. c. se va ţinea la sediul Consiliului nostru Arhiepiscopesc *examen de capacitate preoţească*, în sesiune reglementară.

La acest examen se pot prezenta:

1. Absolvenţii Academiei teologice Andreiane din Sibiu, dacă până la 15 Februarie crt. vor înainta cerere de admitere şi diploma de absolvire a Academiei.

2. Licenţiaţii Facultăţilor de teologie din Arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu, cari până la 15 Februarie c. vor înainta cerere de admitere la examen şi următoarele acte în original:

a) actul de naştere;

b) actul de botez;

c) diploma de licenţă;

d) dovadă că au primit dela Arhiepiscopie încuviinţare să studieze la facultate;

e) dovadă că în cursul studiilor teologice au stat într'un internat teologic, supunându-se disciplinei interne şi îndeplinind practicele duhovniceşti şi rituale din acel internat.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti a Consiliului arhiepiscopesc dela 19 Ianuarie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 627/1938 (3) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Şona,** din protopopiatul Oltul-Şercaia, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependenţe.
3. Sesiunea parohială: 3 jugăre cad. fânaţ.
4. Venitele stolare, stabilite de adunarea protopopească pentru întreg protopopiatul.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Oltul, în Şercaia jud. Făgăraş, în termenul arătat.

La cererile de concurs se va anexa şi concesiunea dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Şercaia, la 9 Ianuarie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român Oltul în înţelegere cu consiliul parohial.

Gheorghe Ivaşcu
adm. protopopesc

Nr. 342/1938. (62) 2—3

Concurs

La ordinul Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 11.679—1938, pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Idiciu,** cu filia **Cund,** protopopiatul Târnava-mare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Baneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială cu dependenţe.
3. Sesiune parohială 27 jugăre arător şi fânaţ.
4. Stola obişnuită.

Cererile de concurs, cu toate documentele şi cu încuviinţarea specială a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc, în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a se face cunoscuţi parohienilor.

Dumbrăveni, la 1 Decemvrie 1938.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Dragolea
protopop.

---

(4) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Satu-Nou,** protopopiatul Braşov, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima reproducere în Tel. Român.

Retribuţiile după acest post sunt:

1. Salar dela stat.
2. Stola uzitată conform regulamentului stabilit de adunarea protopopească pentru parohiile tractului Braşov, aprobat de V. Consiliu Arhiepiscopesc.
3. Sesiune parohială 8 jugăre fâneaţă şi 20 jugăre arător şi fâneaţă, hotărâte a se da din pământul comunei, prin ordinul Ministerului agriculturii şi domeniilor, cu Nr. 99.724/1932.
4. Casă parohială, în stare puţin corespunzătoare, cu 3 odăi, fără alte dependinţe.
5. Una ferdelă bucate dela fiecare familie şi $^1/_2$ ferdelă dela văduvi.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Braşovului, Piaţa Unirii 1, până la terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Oficiul protopopesc.

Braşov, la 29 Decemvrie 1938.

Dr. N. Stinghe
adm. protopresbiteral

Nr. 615/1938 (2) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante **Gurarâului I,** parohie de cl. I-a, din protopopiatul Sălişte, în baza ord. cons. Nr. 11.100/1938 se publică concurs din oficiu cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Venitele stolare din parohie.
3. Jumătate din sesiunea parohială de 2 jug. 615 st. □.
4. Relut de locuinţă.
5. Administrează filia Orlat, depărtare de $3^1/_2$ km de Gurarâului.
6. Cel ales va fi obligat să locuiască în filia Orlat.

Cererile de concurs, însoţite de autorizaţia P. V. Consiliu arhiepiscopesc şi de certificatele de studii, se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în terminul legal.

Concurenţii cu prealabila încunoştiinţare a oficiului protopopesc se vor prezenta la biserică, pentru a-i cunoaşte poporul.

Sălişte, la 18 Noemvrie 1938.

Dr. Dumitru Borcea
protopop.

Nr. 762/1938 [67] 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III, **Ardeu,** din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela stat;
2. Folosirea cimitirului şi curţii bisericeşti;
3. Dela fiecare familie câte o ferdelă [30 litri] porumb sfârmat, sau echivalentul său în bani, anual.
4. Nefiind casă parohială, parohia se obligă a închiria locuinţă potrivită pentru preot până la edificarea casei parohiale.
5. Lemne de foc după trebuinţă din pădurea bisericii, aduse acasă de credincioşi.
6. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român în terminul deschis, împreună cu încuviinţarea de candidare dela P. V. Consiliu arhiepiscopesc.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea of. protopopesc, în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Geoagiu, la 5 Decemvrie 1938.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Iosif Şerban Cornilă
adm. protopopesc.

N. 2—1939 (1) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Sâmbăta de sus răsăriteană,** din protopopiatul Făgăraş, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.
3. Sesiune parohială de 5 jugăre.

Cererile de concurs, cărora se va anexa încuviinţarea specială de candidare dela P. V. Consiliu arhiepiscopesc din Sibiu, se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis.

Concurenţii, cu înştiinţaren oficiului protopopesc, se vor prezenta în biserică spre a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc al Făgăraşului în înţelegere cu consiliul parohial respectiv.

Făgăraş, la 2 Ianuarie 1939.

Pavel Borzea
protopop.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

cerului şi acolo să planăm fericiţi, cuprinzând cu ochiul zările vremii şi pe cele ale veşniciei, ca să ne scalde în lumină şi să ne aprindă dor de mai sus şi de mai bine.

Prin urmare tot ce facem izvoreşte din credinţa noastră şi chiar şi cel ştiutor, celce a ajuns la ştiinţă, când face ceva pleacă tot dela credinţă, dela credinţa că poate să facă. Iată dar, ce e credinţa: *o putere mare lăuntrică, sădită acolo în tainiţele sufletului de Dumnezeu ca un dar ceresc care însufleţeşte pe om să urmărească ceva cu stăruinţă şi-l face să se jertfească cu bucurie pentru un lucru, pe care-l crede folositor şi plăcut lui şi altora.* Şi nu e suflet omenesc neîmpărtăşit de acest dar. (Urmează)

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII Sibiu 29 Ianuarie 1939 Nr. 5

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

BIBLIOTECA CENTR. „ASTRA" SIBIU

Latinitate și ortodoxie

II

Este un adevăr incontestabil că în neamul nostru se cuprinde multă latinitate. In sânge, în limbă, în fire, nu importă. In limbă e mai vizibilă. (In spiritualitate în nici un caz nu, cum crede „Unirea", pentru că din spiritualitatea noastră face parte esențială ortodoxia, a cărei prezență nu poate fi contestată). Avem în noi chiar atâta latinitate încât ne aflăm într'un mare pericol de-a ne pierde orice originalitate etnică, lăsându-ne ispitiți de acest fond de latinitate să împrumutăm fără încetare cuvinte și forme de viață dela unul din marile popoare latine.

Acest fapt incontestabil l-a văzut dl Sextil Pușcariu. Dacă a spus odată că latinitatea noastră constă în sânge, aceasta nu trebue luată în sensul precis al cuvântului, căci în aceeași cuvântare dela Tg.-Mureș Dsa se îndoește dacă mai există rase pure în Europa și declară că neamul nostru s'a format nu dintr'un sânge, ci în urma unor influințe climatice și culturale cari au desvoltat un mănunchiu de însușiri specifice („Dacă se poate discuta în ce măsură mai există rase pure în Europa bântuită de atâtea migrațiuni, nimeni nu se îndoește că în anumite regiuni, sub anumite influințe climatice și culturale, anumite neamuri au desvoltat un mănunchi de însușiri, cari în combinația lor dau un anumit caracter etnic").

Dl Sextil Pușcariu a văzut în genere latinitatea noastră. Și numai pentru a exprima mai pregnant ca un fapt accentuat, adânc, masiv, acest caracter al românismului, a spus că suntem prin sânge latini. Dsa a văzut caracterul latin al nostru, dar și pericolul ce ne paște de-a ni se tocì, tocmai din această pricină, reliefurile de popor cu o remarcabilă originalitate. Anticipațiile triste ale acestui pericol le contemplăm de aproape un veac în aspectul jalnic și caraghios ce-l prezentăm în multe privințe ca popor ce trăește din imitații. In fața acestei alunecări trebue să punem un stăvilar. In locul izvoarelor străine trebue să ne regăsim un izvor propriu. Și în ce altceva l-am găsì din ce avem propriu în cadrul popoarelor latine, decât în ortodoxie?

In zadar ne arată „Unirea" exemplul celorlalte popoare latine cari deși au aceeaș formă de creștinism nu s'au confundat întreolaltă. Mai întâi noi avem ambiția etnică de-a înfățișa în cadrul latinității o notă mai remarcabilă de originalitate, decât celelalte popoare latine, între cari un nelatin foarte anevoie poate distinge deosebiri mai importante. Și noi suntem privelegiați de istorie cu putința acestei originalități mai remarcabile, datorită ortodoxiei noastre.

Iar în al doilea rând soartea noastră în cazul când am adopta catolicismul, părăsind și ultimul izvor de inspirație etnică originală, nu s'ar putea compara nici pe departe cu aceea a celorlalte popoare latine. Acelea sunt popoare ce s'au desvoltat culturalicește sincronic, aflându-se totdeauna aproape la acelaș nivel de cultură. Ele n'au avut lipsă să se imite, iar catolicismul ca depozit cultural a fost creat prin contribuția activă a fiecăruia și fiecare recunoaște în el o parte născută din ființa proprie. Noi însă ca unii ce suntem rămași, — rămași într'un anumit înțeles, în acela că socotim numai cultura altora de adevărată cultură, iar pe a noastră o lăpădăm! — în urmă am adopta un catolicism desvoltat până la epuizare numai de alții și deodată cu el, ne mai existând frâna ortodoxiei, cultura adiacentă și întreagă a unuia din popoarele latine.

Adevărul acesta ne e confirmat de ceeace vedem că s'a întâmplat până acum, chiar fără să fi abandonat ortodoxia: am devenit mai francezi ca spaniolii de pildă.

S'ar putea obiecta: Bine, așa va fi până ce ne vom fi însușit toată cultura actuală a unui popor latin. Dar pe urmă vom păși și noi în rând cu ele, creind o cultură proprie pe baza celei împrumutate și desvoltând catolicismul mai departe într'o mlădiță culturală românească.

Speranța aceasta nu e decât o iluzie naivă. Mergând pe urmele unui popor latin — și nu pe o cale proprie — niciodată nu vom parveni să ne punem deplin la punct cu ce creiază el, decât în cazul unei degenerări culturale a lui — și atunci de ce să asimilăm o cultură ce duce la degenerare? Până ce noi asimilăm ultimile noutăți, el produce altele. Și apoi unde ar fi elementul sufletesc propriu cu care amestecând cultura unui popor latin să dăm o sinteză specifică, odată ce ne-am rupe de orice tradiție spirituală a noastră? Dealtfel unde s'a mai pomenit popor care să-și anuleze orice tradiție spirituală proprie, să-și desființeze temeliile proprii ale desvoltării sale culturale? O viață culturală ce-am începe-o cu totul din nou, fără temelii în trecut, e cu neputință. Dacă ar putea fi cugetată o asemenea cultură, ea s'ar întemeia propriu zis pe premisele din cari s'a desvoltat cultura poporului dela care s'a făcut împrumutul, pe trecutul lui, pe experiențele lui, în cazul nostru: pe trecutul și pe experiențele poporului francez. Dar poți asimila deplin trecutul altuia, îl poți iubi cu transfigurarea creatoare de cultură cu care îți iubești trecutul tău? Poate rodì o cultură ce-a crescut din premise străine în spiritul poporului care a făcut împrumutul? Chiar dacă prin absurd ar rodì, aceste roade ar fi aproape egale cu acelea cari rodesc mai departe în spiritul poporului dela care s'a făcut împrumutul, întrucât o cultură împrumutată dacă se impune cu exclusivitate în sufletul împrumutător îl face pe acesta după chipul și asemănarea sufletului care a rodit acea cultură.

Ortodoxia ni se înfățișează, mai ales în urma experiențelor ultimului veac de aprigă imitație a Apusului, ca singurul factor susținător și creator de originalitate etnică în cadrul latinității.

Poporul român se bucură, datorită sintezei dintre latinitate și ortodoxie, de privilegiul unui popor dotat cu însușiri spirituale și cu o cultură unică, de un deosebit farmec.

Aceasta se vede și din aceeea că tendințele moderne de-a subția pecetea ortodoxiei de pe latinitatea noastră, din limba noastră, din cultura noastră, amenință să alunge tot farmecul firii noastre. Ortodoxia reprezintă în firea noastră aburul mistic, senzația misterului. Dl Lucian Blaga distinge (Artă și Valoare, Gândirea, Ianuarie 1939) în fiecare conștiință umană, două moduri de-a „exista": „existența eului gânditor în orizontul lumii date și existența ca mister într'un orizont de mistere". (p. 31). Cu cât un om e mai animalic, mai preocupat de conservarea sa și de condițiile materiale ale conservării sale, predomină în el mai mult eul gânditor, rațional i s'ar putea zice și analitic și cu cât e mai „om", se simte existând ca un mister într'o mare de mister. („Omul există desigur și în lumea dată și pentru autoconservare ca animalele, dar aceasta numai în măsura animalității sale; ca „om", el există însă în orizontul misterelor și e înzestrat cu destinul ce se desprinde ca un corolar din acest mod, cu destinul de-a încerca revelarea misterelor") (p. 33).

Fără a stărui să pecetluim cu epitetele dlui Lucian Blaga cele două forme de existență, fără îndoială că ele coexistă în fiecare om și anume în doză diferită. Dar dozajul acesta diferit se observă și la popoare: unele se simt mai mult trăind în mister, altele mai mult în categoriile „pozitive" ale realității. In firea românească ortodoxia reprezintă polul mistic al existenții, în vreme ce latinitatea polul pozitivist, practic, raționalist, al preciziunilor tăioase și reci.

Neamul nostru reprezintă existența de cel mai perfect echilibru bipolar, în vreme ce la toate celelalte neamuri echilibrul tenziunii e turburat în favorul unuia sau altuia dintre acești doi poli. Numai „raționalismul" românesc nu e raționalism secular, siguranță netulburată în pașii rațiunii, ci alternare de siguranță în terenul de sub picioare și de fulgerătoare vedere că pășim pe valuri. Și numai „misticismul" românesc nu e val ce cutropește lumina minții și responsabilitatea conștiinții, ci privire trează, dar sfielnică în fața misterului. Armonia firii românești e un echilibru de fiecare clipă pe muchea tăioasă între prăpastia raționalistă și prăpastia misticistă.

In graiul nostru avem de pildă pentru marea realitate a timpului nu numai termenul geometric și fizic, de măsurare a lungimii și a temperaturii, „timp", cum e cazul la toate popoarele latine. Noi avem și cuvântul „vreme", de trăire sufletească a timpului. Cuvintele „vreme", „vremelnicie" n'au marginile înțelesului retezate în mod precis și pozitivist, ci plutesc într'un abur, într'o atmosferă de înțelesuri, de sugestii producătoare de trăiri totale ale ființii noastre, nu numai de sensuri mintale. Aceste cuvinte sunt ferestrele firii noastre spre orizontul de mistere. Prin ele respirăm curatul aer „de afară", din dincolo de închisoarea pozitivistă.

Am folosit numai un exemplu din domeniul linguistic. N'am arătat cu pilde din ideile ortodoxiei însăși — comparate cu altele din catolicism — atmosfera de mister ce-o întreține ortodoxia în viața românească, singură capabilă de acest lucru.

Este sigur însă că o prea exclusivă răzimare a noastră pe împrumuturi dela popoarele latine și o lăsare în uitare a factorului ce ne deosebește în cadrul latinității, ar fi pentru noi un mare pericol.

Latinitatea este prin sine spirit pozitivist ca și catolicismul dealtfel. La noi acest caracter ar fi și mai accentuat, datorită faptului că noi întărindu-ne latinitatea prin împrumut, ceeace împrumutăm nu are pentru noi și un conținut sufletesc, ci numai unul pozitivist. Noi, fără ortodoxie, am prezenta latinitatea cea mai goală de suflet.

Dar tema aceasta prea e vastă și bogată în sugestii pentru a putea fi tratată suficient de mulțumitor în cadrul unui restrâns articol. Ea ar merita o atențiune deosebit de stăruitoare. S'ar cuvenì privită și din laturea cealaltă: la nici un popor ortodox, forma aceasta de creștinism nu dă o sinteză atât de interesantă și de fermecătoare ca la cel român, datorită latinității lui. Și la puține alte popoare ortodoxe, formează ortodoxia în atât de mare măsură un element absolut necesar pentru diferențierea lui, pentru salvarea originalității lui, ca la cel român. Incât trebue să socotim ca o deosebită binecuvântare faptul că întrunim cele mai alese condiții pentru a creia o cultură de o originalitate bine reliefată.

D. S.

Preotul şi sănătatea poporului

Un alt motiv puternic

Chiar dacă nu toţi oamenii îşi preţuiesc sănătatea pentru înalta şi sfânta ei valoare creştină, totuş nu e om care să nu ţină la sănătatea lui din toate puterile. Şi asta cu atât mai mult atunci, când sănătatea e slăbită sau ameninţată de boală. E doar la mijloc puternicul instinct de conservare care strigă în noi în faţa primejdiilor.

E adevărat însă că omul până e sănătos, nu ştie să-şi preţuiască sănătatea şi să şi-o păstreze. Dimpotrivă el risipeşte această nepreţuită avere fără nici o grijă. Işi secătuesc puterile trupului cu păcătoasă nepăsare, până ce bieţii oameni cad doborâţi de boale. E şi aici cazul fiului risipitor din Evanghelie. Abia după ce omul a căzut la pat, se trezeşte din risipa vieţii ca dintr'o beţie cumplită. Şi ameninţat de perspectiva morţii, chinuit de suferinţele boalei, începe să regrete şi să-şi plângă sănătatea pierdută.

Boala este un eveniment mare, nu numai pentru viaţa trupului, ci şi pentru viaţa sufletească. Sănătatea ca şi bogăţia e o mare primejdie de pierzătoare amăgiri de sine. Sănătatea dă omului iluzia unei independenţe şi atotputernicii cari îl fac mândru, ambiţios şi încăpăţinat. E starea în care ispita capătă putere şi păcatul biruieşte cu uşurinţă. E starea care depărtează uşor pe om de Dumnezeu şi de oameni.

Iată paradoxul sănătăţii: de pe o parte ea trebue apărată din toate puterile, întrucât fără ea trupul intră în descompunere şi moarte, iar mântuirea n'o putem câştiga decât până suntem în acest trup. Deci sănătatea e un ajutor de mare preţ în lupta mântuirii sufletului. Pe de altă parte am văzut că sănătatea e şi o mare primejdie pentru mântuire, o continuă ameninţare a căderii în păcate. Sănătatea e ca un cal nărăvaş. Dacă nu-l ţii strâns în frâu, cu mare atenţie la orice pas, îndată te trânteşte în noroiul tuturor păcatelor.

Astfel stând lucrurile, boala apare ca un corectiv minunat, ca un regulator necesar al vieţii noastre sufleteşti. Boala înfrânează firea şi temperează pornirile ei păcătoase. Boala devine astfel un climat favorabil pentru suflet, eliberându-l pe încetul din cătuşele patimilor. Boala apleacă pe om spre pocăinţă, spre întoarcere la cele sufleteşti, la Tatăl ceresc, întocmai cum sărăcia l-a hotărât pe fiul cel risipitor să se întoarcă acasă.

Dar, iată, aici apare şi paradoxul boalei. Pe de o parte ea e primejdioasă ameninţând posibilitatea mântuirii, întrucât poate duce la moartea prea timpurie a trupului. Iar pe de altă parte boala cu suferinţele ei, potolind focurile firii păcătoase, ajunge să fie cea mai bună şcoală a cunoaşterii lui Dumnezeu, deodată cu cunoaşterea propriei vremelnicii şi nevredniciı. Dacă nici boala nu poate trezi în cineva o cât de mică licărire a veşniciei, atunci acela e cu totul pierdut.

Deci şi sănătatea şi boala îşi au valoarea lor înaltă în lupta supremă pentru mântuirea sufletului. Sunt două fronturi concentrice în lupta mântuirii din marginile trupului. In mijlocul lor, preotul trebue să fie un adevărat ofiţer, apostol şi părinte în acelaş timp. Toate trebue să le folosească pentru mântuirea turmei sale, şi vremea, de boală şi vremea de sănătate. Şi pentrucă suntem la problema apărării sănătăţii poporului nostru neştiutor, trebue să ne amintim că Domnul Isus sărea cu bucurie în ajutorul bolnavilor de tot felul. Aşa-i cerea inima Lui plină de dragoste şi milă.

Nimeni nu se întorcea dela Mântuitorul nevindecat, nemângâiat, neîntărit. Minunatele vindecări erau acelea cari mişcau inimile şi le pregătiau pentru primirea dumnezeeştilor Lui învăţături. Aşa e omul, fapta îl mişcă şi-l convinge mai mult decât vorbirea cea mai iscusită. Mai ales fapta dragostei mişcă inima. Iar dragostea nu-şi găseşte o împlinire de sine mai plăcută, mai folositoare altuia, ca grija pentru alinarea durerilor altora. Şi nimic nu mişcă inima spre Dumnezeu şi nu îndupleacă voinţa spre o viaţă plăcută Lui, ca această a dragostei în faţa suferinţei. De acî vine puterea de propoveduire şi convĕrtire a Mântuitorului şi a apostolilor Săi. Aci, în dragostea arzândă pentru mântuirea şi binele enoriaşilor noştri, trebue să căutăm şi noi preoţii puterea de foc a propoveduirii Evangheliei şi a convertirii sufletelor.

Dar cum spuneam, nicăiri ca în alinarea şi uşurarea unei dureri, nu lucrează dragostea cu mai multă putere de chemare la Hristos, la dragostea lui Dumnezeu. Cu nimic nu te poţi apropia de un suflet şi nu poţi deschide o inimă aşa, decât aplecându-te cu dragoste şi mângâiere asupra unei dureri. Suferinţa desolidarizează pe om de lume, îl încercue şi-l izolează într'un pustiu îngrozitor. Lumea rămâne departe indiferentă sau neputincioasă, aproape duşmană. Numai Dumnezeu poate intra în acest pustiu, ca o mângâiere, ca un soare nou dintr'o lume nouă, dacă omul îl chiamă sau dacă i-l duce cineva. Deci numai prin dragoste ne putem apropia de un suflet în suferinţă. Ah, ce binecuvântare e căldura dragostei pe ranele unei suferinţi! Şi ah, ce bucurie să poţi uşura o suferinţă, să poţi mângâia o durere!...

Şi cine ca preotul e mai mult chemat să caute suferinţele oamenilor şi să le mângâie, să le uşureze cu căldura dragostei părinteşti, cu balsamul îngeresc al rugăciunii şi cu cuvântul ceresc al Evangheliei? Nicăiri ca lângă bolnavi nu-şi poate exercita, cu mai mult folos de mântuire sufletească, măreaţa lui misiune de preot, păstor şi părinte. Boala şi suferinţele ei desfăcând pe om de lume şi de amăgirile ei păcătoase, îl aşază în faţa veşniciei şi-l lasă pradă marilor întrebări ale vieţii. O adevărată spaimă cuprinde pe bietul om. Dă disperat din mâni să nu se înece în apele veşniciei. Şi de multeori nu găseşte nici un reazim, nici un sprijin. Pământul îl fuge de sub picioare. Spaima de nefiinţă îl terorizează. Se sbate ca un căzut între tălharii îndoielilor sfâşiitoare.

Ah, unde e Samarineanul milostiv? Unde e preotul să-l ia în braţele dragostei, să-i lege ranele marilor îndoeli cu Adevărul cald al cuvântului evanghelic, să-i lumineze inima cu „Lumina lumii" şi să-l ducă la picioarele lui Isus cel răstignit? Şi întocmai ca Samarineanul milostiv preotul să-i îngrijească mai întâi ranele trupeşti, să-i dea un sfat potrivit, ca astfel prin dragostea faptei samarinene să deschidă inima bolnavului spre a primi pe Hristos. Grija samarineană pentru enoriaşi e o înaltă faptă a dragostei care apleacă inimile spre Dumnezeu. Este deci aici şi o mare metodă pastorală care nu dă greş niciodată.

Că lucrul acesta e adevărat, se vede şi de acolo că toate misiunile creştine de azi, din mijlocul lumii păgâne, îşi încep lucrul de propoveduire a Evangheliei prin înfiinţarea de dispensarii şi prin ajutorul medical de tot felul dat indigenilor. Călugării şi predicatorii misionari, înainte de a pleca în Africa sau în Asia pentru răspândirea Evangheliei, mai întâi fac serioase studii de medicină. Căci numai bolnavilor lecuiţi de ei pot să le predice Evanghelia cu succes. Şi prin ei şi altora. Dragostea şi fapta samarineană moaie şi inimile cele mai împietrite, potoleşte pornirile cele mai sălbatice. Ajutând pe cineva să scape de o boală grea, înseamnă a-l scăpa dela moarte şi a-i reda viaţa la care ţine atât de mult săracul şi bogatul. Or prin aceasta preotul, ca slujbaş şi ucenic al Domnului Hristos, câştigă inima şi dragostea oamenilor pentru Stăpânul lui în gradul cel mai înalt şi mai puternic. In focul acestei iubiri se produc convertirile. Fapta samarineană a grijei pentru bolnavi leagă inimile enoriaşilor de preotul lor cu legăturile unei iubiri puternice. In felul acesta preotul, stăpânind sufletele, prin puterea dragostei, poate aduce cu uşurinţă la pocăinţă.

Iată cum calea faptei samarinene e calea cea mai sigură care duce la inima oamenilor şi o deschide pentru Hristos. Iată deci încă un motiv puternic pentru preoţi de a sări cu toată dragostea în frontul cel nou al luptei pentru apărarea sănătăţii poporului nostru.

Calea faptei samarinene de îngrijire a bolnavilor e o cale veche cât creştinismul. In vremile de demult Biserica avea organizat lucrul samarinean pe o scară întinsă. Fiecare mănăstire avea şi la noi câte o „bolniţă", în care adăpostea şi îngrijea bolnavi. Vremile noastre materialiste au cam influinţat şi lucrul Bisericii. Ce dureros e momentul din pilda cu Samarineanul milostiv, când Mântuitorul ne spune că un „preot" şi un „levit", deci două feţe bisericeşti ale evreilor, au trecut fără grijă pe lângă cel plin de răni...

Ah, cât ne mustră pilda aceasta! Oare nu vom auzi vaetele atâtor suferinzi? Şi nu vom alerga la ei?

Pr. Nicolae Vonica

*

De îndreptat. In Nr. 3 din a. c. al foii noastre, în articolul părintelui N. Vonica, este a se îndrepta titlul astfel: „Valoarea creştină a sănătăţii *trupeşti*", — în loc de „sufleteşti".

---

* FOIŞOARA *

Credinţă şi faptă

(3) de Prot. **Gh. Maior,** profesor

Ne-a dat-o cineva din afară? Ne-o dă preotul? Măestrul? Ştiinţa? Nu! Ea este înlăuntrul nostru al fiecăruia dela zidirea noastră.

Şi care e legătura ei cu fapta? Orice credinţă duce la faptă sau la fapte. Nu e faptă omenească care să nu fi luat fiinţă din credinţa corăspunzătoare, din adâncul sufletului nostru, chiar şi atunci când noi nici nu ne dăm seamă că acolo, în lăuntrul nostru veghează o credinţă. Are dreptate sfântul apostol Iacob, când spune: «*Arată-mi* (de poţi) *credinţa ta fără fapte şi eu îţi arăt din faptele mele credinţa mea*» (2, 18).

Cred, că sunt înţeles: eu nu vorbesc de credinţa pe care o spune cineva cu buzele; cu gura poţi spune una, şi în lăuntrul tău să fie altă credinţă. Cea făptuitoare nu e cea rostită prin cuvinte, ci aceea care-ţi pune în lucrare toate ale tale. Credinţa rostită depe buze, oricât de frumos ai spune-o, dacă nu e şi în inimă şi 'n toţi nervii tăi, e ca norii fără ploaie deasupra unui pământ însetat, e ca umbra ce se întinde fără folos înaintea ta. E credinţă... teoretică, credinţă fără fapte şi despre ea sfântul apostol Iacob spune: „Că precum trupul fără suflet e mort aşa şi *credinţa fără fapte moartă este*» (2, 26). Şi nu despre această credinţă am vorbit şi vorbesc eu.

E ziua Invierii Domnului. Doi învăţăcei, Luca şi Cleopa, merg pe drumul ce duce dela Ierusalim la lafa. Aveau o ţarină în satul Emaus şi voiau s'o lucreze a doua zi. Era spre seară. Şi apusul soarelui, din faţă par'că la aduce undă de tristeţă în suflet şi sunt turburaţi de unele veşti şi nedumeriri. Merg cu pas cumpănit, lăsând răgaz vorbei şi mai ales gândului. Deodată aud o agrăire. Un „strein" îi ajunge din urmă şi li se alătură zicând: „Ce sunt vorbele acestea, pe cari le schimbaţi unul cu altul? Dece sunteţi trişti?" Şi-i povestesc toate câte s'au întâmplat cu Domnul nostru Isus Hristos în ultimele zile. Atunci le vorbeşte necunoscutul: „O nepricepuţilor şi zăbavnici cu inima a crede toate câte au grăit prorocii", şi le tâlcueşte toate prorociile, ca să le dovedească, că „toate trebuia să le sufere Hristos şi să intre întru mărirea Sa". Şi au ajuns la locul unde din drumul mare se despărţia drumul ce duce la Emaus. Streinul vrea să meargă mai departe; cei doi însă îl roagă să rămâie cu ei, că ceasul e târziu şi ziua a înclinat spre seară, şi noaptea nu e de-a merge la drum prin aşa locuri. Şi El a primit şi a intrat cu ei în Emaus în casa unui ţăran. Gazda i-a primit îndată după obiceiul locului cu pâne, un păhar de vin şi poate un fagure de miere. La masă streinul ia pânea o binecuvântă, o frânge şi le împarte; binecuvântă şi paharul... şi „atunci li se deschide ochii şi cunosc că e Mântuitorul. Dar îndată Domnul se face nevăzut. După aceasta, cea dintâi liturghie făcută după Invierea Domnulut, după această minunată împărtăşire cu Domnul, tristeţa li se schimbă în bucurie, frica de umblare noaptea în curaj. «*Oare nu ardea în noi inima noastră*, când ne vorbia pe cale şi ne tâlcuia scripturile?" şi în ceasul acela, ridicându-se dela masă s'au întors în Ierusalim să vestească, că au văzut pe Domnul.

Iată, care-i credinţa, care ne dă aripi ca ale vulturului. E credinţa care creşte în noi sub adumbrirea harului dumnezeesc şi al Sfintelor Scripturi, îmbiate prin mâna sfântă a Maicii noastre, a Bisericii, credinţa care ridică pe om la cer şi coboară cerul pe pământ, care ne arată şi ne face să aducem şi să vedem „cer nou şi pământ nou" (Apoc. 21, 1). care ne pune în legătură permanentă, neîncetată, neîntreruptă cu Dumnezeu, care ne spune să nu descurajăm niciodată, care ne opreşte să facem fărădelegea, căci vom avea să dăm seamă până şi de tot cuvântul deşert. E credinţa creştină, credinţa care mântuie şi sfinţeşte pe tot omul ce vine în lume, dacă voieşte să facă poruncile ei, credinţa care a bucurat pe Luca şi pe Cleopa, sare le-a alăturat pe Mântuitorul. care le-a dat curajul vieţii.

Nici această credinţă nu ni se dă din afară, ci se află în lăuntrul nostru ca un cărbune mare. Din afară, din cer, coboară numai flacăra şi suflarea Duhului sfânt, care-l aprinde şi aşa luminează şi întăreşte tot sufletul şi toate lucrările lui. Dumnezeu s'a descoperit pe Sine şi voia Sa, ne-a arătat cum trebue să fie credinţa noastră şi cum să îndreptăm voinţa noastră — după sfântă voia Lui, şi atunci vom putea face şi din lumea aceasta un raiu, o împărăţie a lui Dumnezeu.

Prin urmare ce e credinţa creştină? Puterea lăuntrică care-l face pe creştin să primească de adevărate toate câte Dumnezeu ni le-a descoperit deadreptul sau prin sfinţii proroci şi apostoli, deci prin aleşii Lui, îl face apoi să se bucure de ele ştiind ce binefaceri îi agoniseşte, şi să le urmeze cu însufleţire în fiecare clipă a vieţii sale, ştiind că dobândeşte fericire statornică, pace cu sine şi cu toată lumea. Şi fiindcă omul chiar şi când ştie, că are înaintea ochilor şi în urechile sale cuvântul lui Dumnezeu, uşor poate greşi şi rătăci, i-a lăsat Biserica să-i arate pururea ce să creadă şi ce să nu primească, pentrucă îndată ce schimonoseşte cuvântul lui Dumnezeu, credinţa se schimonoseşte şi ajunge şi la fapte schimbate. Şi religia creştină, în forma în care ne-a lăsat-o Mântuitorul şi ne-a propoveduit-o sfinţii apostoli, aşa ne-au lăsat-o şi cele şapte sfinte sinoade ecumenice şi aşa sfinţii părinţi până 'n zilele noastre, şi e cea mai aleasă, cea mai sfântă, cea mai înălţătoare şi mai binefăcătoare religie care a existat vreodată pe lume. Mai bună, mai presus de ea, nu mai poate apărea pe globul nostru.

Ce ne-ar da această credinţă? Ce a dat creştinilor celor dintâi şi tuturor creştinilor adevăraţi de 2000 de ani încoace. Ar duce exact la aceleaşi fapte mari.

Pomenirea marei Regine Maria

In catedrala episcopală dela Curtea de Argeş s'a ţinut parastasul de şase luni pentru odihna sufletului Reginei MARIA a Românilor, în prezenţa M. S. Regelui, a Marelui Voevod Mihai, a A. S. R. principesa Elisabeta, a consilierilor regali şi a membrilor guvernului în frunte cu I. P. S. patriarh Miron, preşedintele consiliului de miniştri.

Poporul român, şi în deosebi cel din Ardeal, îş îndreaptă recunoscător şi cucernic gândirea spre neuitata mare Regină a întregirii neamului între hotare firești şi eterne, spre Suverana cea statornică şi tare în credinţă... Amintirea Ei o purtăm peste veacuri în sufletele noastre.

Ziua de 24 Ianuar la Sibiu

Aniversarea de 80 de ani dela unirea Principatelor române prin alegerea Domnitorului *Ioan Alexandru Cuza* s'a prăznuit în cetatea Sibiului cu solemnitatea cuvenită.

In această zi, de Marţi 24 Ianuar 1939, s'a săvârşit rugăciunea Doxologiei atât în sfintele biserici ale satelor noastre, cât şi în catedrala din centrul mitropoliei Ardealului, reamintindu-se cu acest prilej credincioşilor însemnătatea actului naţional dela anul 1859, petrecut în epoca de renaştere bisericească pentru clerul şi poporul nostru ardelean.

La ora 11 dim. s'a slujit Doxologia în catedrala mitropolitană. Slujba religioasă a oficiat-o P. S. Sa episcopul *Vasile* al Maramureşului, înconjurat de un sobor de preoţi. Răspunsurile le-a dat corul Şcoalei Normale „A. Şaguna", condus de păr. profesor Gh. Şoima. Predica zilei a rostit-o păr. prof. A. Nanu. După ieşirea din sf. biserică, dl general *Gh. Oprescu* a trecut în revistă compania de elevi ai şcoalei militare şi unităţile de străjeri, rostind cu această ocazie cuvântul tălmăcitor al rostului serbării şi elogiind pe iubitul nostru Suveran.

Şcoalele au prăznuit de asemenea istorica zi de 24 Ianuar în salele lor festive, unde domnii profesori şi învăţători au vorbit tinerimii despre memorabilul act al unirii Principatelor şi despre patriotismul celor ce şi-au înscris în istorie numele pe vecie.

La ora 4 d. a. s'a desfăşurat, în teatrul comunal, un festival, cu recitări şi cântece, care au stârnit generală însufleţire în numeroasa asistenţă. Cuvântarea festivă a rostit-o dl prof. Gr. Someşan, care în vii culori zugrăveşte tineretului cum s'a muncit pentru înălţarea României Mici şi cum noi, cei de astăzi, sântem datori să continuăm munca pentru clădirea solidă a României celei Mari. Festivalul s'a terminat cu intonarea Imnului regal.

Dela F. R. N.

M. Sa Regele a numit pe termin de 2 ani, ca secretari generali ai „Frontului Renaşterii Naţionale", pe dnii: prof. *N. Cornăţeanu* pentru agricultură şi muncă, prof. *Silviu Dragomir* pentru intelectuali, prof. *Victor Vâlcovici* pentru comerţ şi industrie.

Prin decret regal se modifică unele articole din regulamentul „F. R. N.". Astfel art. 10: *Directoratul* Frontului se compune din **30** (în loc de 24) membri, dintre aceştia 10 reprezintă agricultura şi munca manuală, 10 ocupaţiile intelectuale, 10 comerţul şi industria. Art. 11 se modifică astfel: *Consiliul Superior Naţional* se compune din **150** membri, câte 50 de fiecare din cele trei îndeletniciri prevăzute de Constituţie.

De asemeni au fost numiţi, tot pe timp de doi ani, membrii Directoratului în număr de 22, şi membrii Consiliului superior, în număr de 122, — cei mai de seamă bărbaţi ai vieţii noastre publice.

Alţi membri, ai Directoratului şi ai Consiliului, vor fi numiţi ulterior tot dintre personalităţile active şi competente ale ţării. Consilierii Regali sânt îndreptăţiţi a participa la toate şedinţele Directoratului şi ale Consiliului.

O jumătate de veac dela moartea episcopului Ioan Popasu *se împlinesc în 17 Februar 1939. Biserica noastră, cler şi popor, îş aduce aminte cu profundă pietate de fostul vrednic protopop al Braşovului, apoi episcopul restaurator al eparhiei Caransebeşului. Fericitul întemeetor al acestei eparhii va fi comemorat după cuviinţă. Organul eparhial dela Caransebeş, «Foaia Diecezană», întemeiată de neuitatul mare vlădică, îi va consacra un număr festiv, conţinând articole şi note în legătură cu viaţa şi înfăptuirile celui sărbătorit.*

Probleme-Recensii-Comentarii

„Gândirea", în primul număr din anul curent, al 18-lea an de existenţă, aduce studiul dlui prof. Nichifor Crainic despre Rainer Maria Rilke, poet religios. Opera acestui poet, expusă din punct de vedere al religiei, nu este de ajuns apreciată de critica germană, care „ignorează cu aceasta o latură însemnată şi necesară în lămurirea concepţiei poetice a lui Rilka despre puterea divină". Valoroasa publicaţie, în jurul căreia se grupează iscusite condee, care sporesc an de an, are în paginile dela sfârşit o notiţă despre: «*Scriitorii străini cari ne vizitează*», în timpul mai nou. Dl prof. N. Crainic constată, în această notiţă, următoarele lucruri de luat în seamă:

„Ce caută aceşti scriitori la noi? Îi aduce cumva curiozitatea de a cunoaşte pe obscurii lor confraţi dela Dunăre sau setea de a lua contact cu viaţa noastră culturală? Absolut deloc. Ei coboară în România ca nişte perfecţi chineji faţă de lucrurile, ce ne sânt scumpe nouă. Si ceea ce e mai interesant să ştim, e că pleacă exact cum au venit, adică cu o masivă ignoranţă în ce ne priveşte. Am stat de vorbă cu unii dintre ei. Nu-i interesează absolut nimic din literatura, din cultura şi din arta noastră. Ei sunt convinşi că sântem un biet popor primitiv, incapabil să creem ceva. Fiecare ne consideră o colonie bună pentru a-şi desface aici marfa lor. Vin la noi cu orgoliul culturii lor şi cu disprețul ignorant pentru tot ce sântem noi în realitate...

Ce ne aduc în schimb? Ridicul de puţin. Câte-o conferinţă superficială, de locuri comune, pe care publicul nostru intelectual le cunoaşte de mult din revistele, ziarele, cărţile ţării respective. Îi aplaudă frenetic din gentileţe sau din snobism, iar ei pleacă cu încântarea că ne-au descoperit America...

Eu cunosc mulţi scriitori occidentali mari şi de mijlocia măsură a celor cari ne-au vizitat. I-am experimentat şi le cunosc bine mentalitatea. Cât despre comparaţia pe care o fac între ei şi valorile noastre autohtone orice cunoscător îmi va da dreptate. N'avem nimic, dar absolut nimic de câştigat din asemenea vizite, din moment ce cultura noastră continuă să fie ignorată..."

*

Conferinţe preoţeşti. — In 15 Decemvrie 1938, în oraşul Deva, s'a ţinut conferinţa catihetică a preoţimei ortodoxe din protopopiatul Deva sub conducerea Păr. protopop *Teofil Chiffa*.

La ora 9 dimineaţa preoţimea ia parte la serviciul divin din impunătoarea biserică, în frunte cu şeful tractului. Urmează lecţia practică a Pr. profesor *Gheorghe Grama* cu cl. IV Pr. de băieţi, tratând I articol din Simbolul credinţei.

La ora 11 a. m., în localul casinei române, se desvoltă celelalte puncte din program: Metodica Religiei, treptele psihologice după Nisipeanu, expunere făcută de Păr. prot. T. Chiffa.

Această lucrare aduce preţioase îndrumări şi îndemnuri de muncă pentru preoţimea tractuală.

Darea de seamă, a Păr. *Alexandru Vâjdea*, asupra cărţii „Pentru educaţia religioasă a copiilor" de Teodor Geantă, institutor, arată superioritatea treptelor psihologice în predarea religiunii.

Părintele *Teofil Sima* citeşte darea de seamă asupra cărţii „Educaţia morală şi religioasă în şcoala românească" de prof. univ. G. Antonescu, stăruind asupra principiilor pedagogice de care trebue să ţină seamă preotul în predarea religiunii.

Urmează apoi discuţie liberă, la care iau parte mai mulţi preoţi.

Conferinţa se închee la ora 13·30, ear preoţimea trece în localul Crucea albă, unde se serveşte masa comună.

Cu această ocazie preoţimea tractului Deva ţine să-şi dovedească dragostea faţă de venerabilul preot *Alimpiu Oprea* din Săcărâmbu (distins cu brâu roşu) pentru munca depusă pe altarul sf. noastre biserici şi a neamului românesc, împlinind în toamna aceasta 50 ani de preoţie.

Păr. Alimpiu, emoţionat mulţumeşte colegilor pentru sentimentele ce i le-au arătat, rugând pe bunul Dumnezeu ca tuturor să le dăruiască puteri spre îndeplinirea datoriilor totdeauna. Pr. *A. Guga*

*

— Preoţimea ort. rom. din protopresbiteratul Mediaş, s'a întrunit în conferinţă de toamnă, în oraşul *Mediaş*, în ziua de 24 Nov. 1938. La ora 10 a. m. s'a făcut invocarea Duhului Sfânt, în sf. biserică, de către P. C. Sa I. Crăciun, protopop şi părintele Dordea—Haşag, răspunsurile fiind date de către preoţii din tract.

Dela sf. biserică preoţimea a trecut la sediul protopopesc. Aici părintele protopop prin o frumoasă cuvântare, în care arată cum trebue să lupte preotul în parohie pentru a avea bune rezultate, declară şedinţa deschisă.

Păr. *Ciora*—Valea-Lungă citeşte lucrarea: „Mijloacele pentru cultivarea conştiinţei preoţeşti din zilele noastre". Recensia lucrării a făcut-o păr. M. Maier, spunând între altele:

„Cred că cel dintâi şi cel mai bun mijloc pentru preot de a se înarma cu râvnă în apostolatul său este de a redeschide izvoarele adânci de cucernicie şi de viaţă spirituală care ţâşnesc din fundul sufletului său.

„Primul din aceste izvoare e rugăciunea rostită cu toată râvna şi încordarea minţii şi a sufletului. Această rugăciune „să fie o necesitate sufletească", cum bine a spus I. P. Sf. nostru mitropolit. Cât de mult şi-ar spori puterea această rugăciune, când ar lua preotul obiceiul să se reculeagă zilnic în Sfântul Altar înaintea chivotului ce cuprinde pe Hristos. Acela să ne fie locul de înviorare duhovnicească, acolo să alergăm — noi preoţii — ca la o fântână de ape nesecate".

Apoi Păr. *V. Doroga*—Ţapu citeşte tema: „Sectele din România şi pericolul pentru biserică şi neam". Atât lucrarea păr. Ciora cât şi a păr. Doroga au fost declarate deplin reuşite de către on. conferinţă.

Păr. *Scutea* sen.—Păucea a citit: „Reflexii asupra materialului de religie din cl. II, III, IV dela şc. prim. rurală, iar păr. *A. Băcilă*—Curciu, asupra mat. de religie din cl. V, VI, VII, arătând părţile bune şi rele din acele cărţi.

După ce P. C. Sa I. Crăciun dă citire Ord. P. Ven. Cons. Arhiep. Sibiu Nr. 11,030, 11,256, 12,452/1938, conferinţa a votat următoarele deziderate:

1. Observarea strictă a repausului Duminical, cu aplicarea strictă a sancţiunilor prevăzute de lege.

2. Preoţii să nu funcţioneze în judecătoriile comunale, iar desbaterile acestor judecătorii să nu se facă în Dumineci şi sărbători.

3. Modificarea legii administrative ca preoţii rurali să aibă vot deliberativ în Consiliile comunale.

4. Inlocuirea primarilor eterodocşi din comune pur ortodoxe sau de majoritate ortodoxă, precum şi a acelor primari cari sunt certaţi cu morala.

5. Să se întocmească manuale de religie pentru şcoalele primare rurale.

6. Să se desfiinţeze toate sectele ca păgubitoare statului şi bisericii.

Apoi şedinţa este declarată închisă de către P. C. Sa I. Crăciun, printr'o scurtă rugăciune. — *Cor.*

Potopul timbrelor... Din cercurile necăjite ale meseriaşilor noştri ni se comunică: Avem toată simpatia (ce se cade) pentru instituţia „Fondul Aviaţiei", care incassează timbre după sumedeniile de acte fel de fel. Acum mai vine, pe deasupra, şi porunca impusă *fiecărui* negustor, cât de neînsemnat, să poarte *registre* timbrate, şnuruite, parafate şi mai nu ştiu cum... E absurd să ceri dela săraci necăjiţi astfel de cheltueli, plus cunoştinţe de contabilitate.

O grozavă frică de moarte stăpânea pe vremea venirii Domnului. Lumea troznea din încheieturi. Milioanele de sclavi, de robi, înspăimântau lumea cu groază totalei nimiciri. Nu mai era siguranţă, nu mai era încredere, nu mai era pace. Barbarii îşi rânjeau dinţii sălbatec şi marele imperiu roman, frumos la înfăţişare, era ros de carii necredinţii şi lipsiţi de ideal, n'avea ce-i mai încălzi şi îmboldi la fapte mari. Atunci apare în lume cuvântul: „Pace, pacea mea dau vouă; nu cum dă lumea, dau vouă"; „iubiţi şi pe vrăjmaşii voştri; cine vrea să fie mare, să fie tuturor slugă; în împărăţia lui Dumnezeu mare e cel cu inimă nevinovată, ne roasă de gânduri de răsbunare şi de nedreptate, ca a micilor copilaşi", căci toţi sunteţi egali în faţa lui Dumnezeu şi fraţi între voi, şi cei din urmă, dacă fac voia Lui vor fi întâi şi cei dintâi depe pământ vor fi pe urmă; — păstraţi-vă nepângărit sufletul vostru şi tot aşa şi trupul vostru, ca pe o biserică vie şi însufleţită, în care să-i placă lui Dumnezeu a locui; întemeiaţi familii sfinte, în care soţia e egala soţului ca împreună să facă mai uşor voia lui Dumnezeu; ajutaţi-vă unii pe alţii cu iubire; căci celce iubeşte pe Dumnezeu începe prin a iubi pe fratele său şi aşa întemeiaţi pe pământ împărăţia lui Dumnezeu, în care va porunci legea Lui şi va dăinui pace, dreptate, iubire, bunăînţelegere, mulţumire, fericire". Şi ca prin farmec, 12 pescari simpli, neînvăţaţi, fără diplome, fără averi, fără armate, fără traistă, fără două rânduri de haine, chiar fără toiag, răsbat lumea şi lumea se lasă biruită şi se începe împărăţia lui Dumnezeu. Şi s'a pornit şirul de fapte creştineşti, mici şi mari, dar nenumărate şi toată groaza şi tot răul şi tot întunerecul depe pământ s'a schimbat în lumină, în lumină din lumina lui Hristos, soarele dreptăţii. Şi s'au văzut apoi eroi sfinţi şi s'au văzut fapte de sfinţi. Să nu pomenesc decât de sf. mucenici, de sf. părinţi, de un Atanasie cel Mare, de un Vasile cel Mare, de un Ioan Gură de Aur, de un Spiridon, de un Nicolae din Mira Lichiei şi de câteva instituţiuni, cari n'au fost făcute de stat, nici de comitete cu directori şi diurne, ci izvorâte din dragoste creştină jertfitoare cu discreţie. In jumătatea întâi a secolului al patrălea găsim azile de copii orfani, leagăne de copii găsiţi, azile de văduve, azile de bătrâni, azile de săraci, spitale, case gratuite în oraşele mari pentru cei săraci, cari veniau siliţi de nevoi, şi mânăstiri pentru reeducarea fetelor şi a femeilor rătăcite (pierdute). Şi toate funcţionau admirabil şi fără sgomot. Şi era adevărată întrecere între bogaţi şi săraci la săvârşirea astorfel de fapte. Şi au venit apoi creaţiile cele mari. Catedrale, cari stau în picioare şi ne uimesc şi azi după zece, chiar patrusprezece veacuri cum e sfânta Sofia din Constantinopol, care peste trei ani împlineşte 1400 de ani dela sfinţire. Şi ne-a creat toată cultura şi toată civilizaţia cu care se fălesc albii. Căci nu vă miră faptul, că între toţi oamenii, cei cari înseamnă ceva sunt albii şi că toţi albii sunt creştini? E legătură între credinţa creştină şi faptele lor. (Urmează)

Nedumerire

Dl profesor Onisifor Ghibu a întrunit profesorimea din Blaj la o consfătuire în cadrul căreia dsa a făcut mai multe propuneri în legătură cu înfiinţarea pe lângă «Astra» a unei «Secţiuni pentru educarea naţiunii române», respective pentru modificarea vechei «Secţiuni şcolare» a „Astrei" în acest senz.

In decursul acestei consfătuiri un profestor din Blaj i-a pus dlui prof. O. Ghibu întrebarea de n'ar fi mai bine să se mute sediul „Astrei" la Cluj. Răspunzând la această întrebare, dl prof. O. Ghibu a găsit de bine să spună că a dus mai înainte o mare luptă pentru mutarea «Astrei» la Cluj şi dacă s'ar fi realizat această idee, «Astra» ar fi avut azi altă viaţă.

Cu ce scop a spus dl Ghibu acest lucru? Pentru a exprima indirect o dorinţă a dsale care e nu numai trecută, ci şi actuală?

Dacă acesta este scopul oftatului dela Blaj, să se ştie că s'a produs înzadar. «Astra» nu se poate muta la Cluj decât cu preţul prăbuşirii ei. De ce să desfiinţăm o tradiţie care şi-a verificat şi-şi verifică neîncetat puterea-i dătătoare de viaţă în activitatea «Astrei», pentru a încerca marea cu sarea?

Clujul nu s'a dovedit un mediu prielnic pentru viabilitatea «Astrei». Nu s'a distins prin nimic după războiu în cadrul activităţii desfăşurată de „Astra" în toate părţile Ardealului.

Iar dacă ar vrea să se distingă, nimic nu-l împedecă să o facă şi în situaţia actuală.

*

N. B. Dl prof. O. Ghibu a întrunit la o astfel de consfătuire şi profesorimea din Sibiu, în 27 Ianuarie 1939. Dar aici n'a mai îndrăznit să vorbească despre mutarea «Astrei» la Cluj. In Blaj însă ştia că găseşte aderenţă la un astfel de gând.

Dar tocmai modalitatea aceasta de-a ridica o astfel de problemă, condamnă iniţiativa dela sine.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Marţi dim. 24 Ianuarie a. c. la Bucureşti spre a lua parte la recepţia dela Palatul regal a membrilor ordinului Ferdinand, după care a mai rămas două zile în capitală pentru a rezolvì unele chestiuni bisericeşti pendente de Ministere; Vineri, 27 Ianuarie a. c. s'a reîntors la reşedinţă.

Mănăstirea „Regina Maria" se va ridica, întru pomenirea marei Suverane, în munţii Tarcăului, judeţul Neamţ, unde Consiliul de miniştri a aprobat, prin un jurnal al său, trecerea folosinţei unui teren de cinci hectare din poiana Crivaia dela ministerul agriculturii la ministerul cultelor, în scopul ridicării Mănăstirii „Regina Maria".

„Tribuna Basarabiei", care apare la Chişinău (abonamentul anual 400 lei), sub conducerea dlui Vasile C. Braiesku, luptă viguros în Basarabia, dela apariţia sa, din 1924, înfruntând mari sacrificii pentru promovarea scrisului românesc, intre Prut şi Nistru. Numărul Tribunei Basarabiei, apărut la 26 Ianuarie 1939, în 14 pagini, cu numeroase clişee, comemorează pe marele fiu al ţării, Mareşalul *Averescu*. Acalaş număr apreciază călduros operele strălucite, realizate în scurta domnie de şapte ani a Domnitorului Vodă *Cuza*. Ziarul dela Chişinău, reprezentând muncă, românism şi cea mai cinstită propagandă naţională în Basarabia, merită întreg sprijinul românilor de bine.

† **Pr. Nicolae Chicomban,** parohul bisericii „Sf. Treimi" din Braşov-Tocile, după scurtă suferinţă a încetat din viaţă, în 18 l. c., în etate de 62 ani, după o rodnică activitate pastorală timp de peste trei decenii. A păstorit mai întâi credincioşii parohiei bănăţene Ghilad timp de un sfert de veac, apoi în 1935 s'a înapoiat în oraşul său natal ocupând postul de conducător sufletesc al parohiei Braşov-Tocile. Venerabilul părinte, Nicolae Chicomban, distins cu brâu roşu, şi-a îndeplinit ca adevărat preot, cu răvnă rară, îndatoririle sale bisericeşti, naţionale şi culturale. Osemintele sale au fost aşezate spre odihnă veşnică, în 21 l. c., în cimitirul bisericii unde a slujit. Odihnească cu drepţii!

Act de mulţămire. Credincioşii din parohia ortodoxă română *Blăjeni-Grosuri*, protopopiatul Zarand, aduc pe această cale cele mai calde mulţămiri dlui *Candin Ciocan*, directorul liceului „Avram Iancu" din Brad şi soţiei dsale dnei *Iulia Ciocan* pentru frumoasa donaţie a trei perdele de catifea făcute pentru sf. noastră biserică, — precum şi dşoarei înv. *Maria Ciocan* pentru un tetrapod cu acoperitoare tot din catifea. — In numele credincioşilor: Pr. *Gh. C.*

Pentru ceice refuză să lucreze Sâmbăta. Ministerul educaţiei naţionale a dat ordin circular către şcoalele secundare şi a dispus ca toţi elevii şi toate elevele, — va să zică şi şcolărimea jidovească, — sânt obligaţi, fără considerare la religia lor, să execute programul de Sâmbătă al şcoalei. Ceice nu se vor supune, vor fi înlăturaţi din şcoalele statului.

In urma tratamentului de care *se bucură* — vorba vine — fraţii noştri români aflători în Ungaria, care tot mai pătimeşte de boala maghiarizării forţate, — 40 de familii române din comuna Cenadul unguresc s'au adresat autorităţilor locale din Arad, cerând să fie colonizate în România, în ori care ţinut al ei. Repatrierea cerută merită toată atenţiunea conducătorilor ţării noastre.

Cum se ajută familiile cu copii mulţi? Organizaţia „Ajutorul naţional" din Cehoslovacia vine în ajutorul familiilor cehoslovace care au mai mult de 7 copii, între aceştia cel puţin trei sub 14 ani de vârstă. Familiile acestea sărace vor primi, în mod sistematic, ajutoare pentru a li se uşura grijile şi traiul.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 29 Ianuarie 1939, va predica părintele *M. Neagu;* ear Luni (SS. Vasile, Grigorie şi Ioan) va predica părintele protopop *Em. Cioran.*

CARŢI ŞI REVISTE

In „Biblioteca învăţătorilor", Editura revistei „Satul şi Şcoala", Cluj, 1938, au apărut de curând: Nr. 9. *Octavian Goga* despre George Coşbuc, 48 pag. 10 lei; Nr. 10. *Dr. Lucian Bologa* despre Pedagogul Dr. Petru Şpan, 118 pag. 30 lei. — Se pot cere dela red. revistei „Satul şi Şcoala", Cluj, strada Mârzescu 21, trimiţându-se costul odată cu comanda.

N. 2—1939 (1) 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Sâmbăta de sus răsăriteană,** din protopopiatul Făgăraş, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Stola uzitată în parohie.
3. Sesiune parohială de 5 jugăre.

Cererile de concurs, cărora se va anexa încuviinţarea specială de candidare dela P. V. Consiliu arhiepiscopesc din Sibiu, se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis.

Concurenţii, cu înştiinţaren oficiului protopopesc, se vor prezenta în biserică spre a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc al Făgăraşului în înţelegere cu consiliul parohial respectiv.

Făgăraş, la 2 Ianuarie 1939.

Pavel Borzea
protopop.

Nr. 62—1939 (6) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. a doua **Apoldul de sus,** din protopopiatul Mercurea, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă în natură.
3. 32 jug. cad. sesiune parohială, arător şi fânaţ.
4. Lei 500 anual pentru luminat.
5. Venitele stolare uzitate în parohie.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Mercurea, în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi concesiunea dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie. Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Mercurea, 14 Ianuarie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român Mercurea, în înţelegere cu consiliul parohial

Vasile Oană
protopop.

Nr. 12/1939 parohial. [5] 1—1

Publicaţiune

Biserica ortod. română din Şeicamare vinde în ziua de 8 Februarie 1939 ora 2 p. m. prin licitaţie publică verbală, 360 fire sămânţani, esenţă stejar.

Cei interesaţi pot constata calitatea primă a materialului lemnos de lucru la faţa locului, în pădurea „Crânguri" din hotarul comunei Şeica-mare.

La licitaţie — ce se va ţinea la Oficiul parohial — se vor respecta condiţiunile caetului de sarcini, care poate fi văzut zilnic la Oficiul parohial.

Şeica-mare, la 23 Ianuarie 1939.

Preot Chirion Marcu,
paroh.

Nr. 342/1938. (62) 3—3

Concurs

La ordinul Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 11.679—1938, pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Idiciu,** cu filia **Cund,** protopopiatul Târnava-mare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Baneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială cu dependenţe.
3. Sesiune parohială 27 jugăre arător şi fânaţ.
4. Stola obişnuită.

Cererile de concurs, cu toate documentele şi cu încuviinţarea specială a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc, în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a se face cunoscuţi parohienilor.

Dumbrăveni, la 1 Decemvrie 1938.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Dragolea
protopop.

---

(4) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Satu-Nou,** protopopiatul Braşov, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima reproducere în Tel. Român.

Retribuţiile după acest post sunt:

1. Salar dela stat.
2. Stola uzitată conform regulamentului stabilit de adunarea protopopească pentru parohiile tractului Braşov, aprobat de V. Consiliu Arhiepiscopesc.
3. Sesiune parohială 8 jugăre fâneaţă şi 20 jugăre arător şi fâneaţă, hotărâte a se da din pământul comunei, prin ordinul Ministerului agriculturii şi domeniilor, cu Nr. 99.724/1932.
4. Casă parohială, în stare puţin corespunzătoare, cu 3 odăi, fără alte dependinţe.
5. Una ferdelă bucate dela fiecare familie şi 1/2 ferdelă dela văduvi.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Braşovului, Piaţa Unirii 1, până la terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Oficiul protopopesc.

Braşov, la 29 Decemvrie 1938.

Dr. N. Stinghe
adm. protopresbiteral

Nr. 627/1938 (3) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Şona,** din protopopiatul Oltul-Şercaia, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependenţe.
3. Sesiunea parohială: 3 jugăre cad. fânaţ.
4. Venitele stolare, stabilite de adunarea protopopească pentru întreg protopopiatul.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Oltul, în Şercaia jud. Făgăraş, în termenul arătat.

La cererile de concurs se va anexa şi concesiunea dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Şercaia, la 9 Ianuarie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român Oltul în înţelegere cu consiliul parohial.

Gheorghe Ivaşcu
adm. protopopesc

Ad. Nr. 778/1938 prot. (3) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei de clasa I-a **Petroşani II,** protopopiatul Jiu, cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele aferente acestui post sunt:

1. Salarul — întregire dela stat.
2. Venitele stolare obişnuite şi nerăscumpărate, sau benevole, — conform hotărârilor consiliului parohial din şedinţa ţinută în 19 Octomvrie 1938 şi aprobată de adunarea parohială din 6 Noemvrie 1938.
3. Locuinţă şi încălzire gratuită, — potrivit aceloraşi hotărâri.

Pe lângă documentele prevăzute de regulament şi ordonanţele în vigoare concurenţii vor anexa şi o declaraţiune, cu forme legale, în care se obligă să observe întru toate hotărârile cuprinse în punctele 2. şi 3. ale prezentului concurs, de care pot lua cunoştinţă fie la P. Ven. Consiliu arhiepiscopesc, fie la oficiile: parohial Petroşani şi protopopesc Jiu.

Vor fi preferiţi reflectanţii cari ştiu bine muzica.

Concurenţii vor înainta cererile şi documentele cuvenite oficiului protopopesc ortodox român Jiu, — în termenul indicat, şi după aceea — cu aproparea prealabilă a protopopului — se vor putea prezenta în parohie pentru a cânta, predica, eventual a sluji şi a face cunoştinţă cu credincioşii alegători.

Petroşani, 22 Decemvrie 1938.

Ion Duma
protopop

Au apărut urmatoarele compoziţii muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediţie nouă primenită şi îmbogăţită. Un exemplar legat frumos Lei 200.—

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediţia V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100.—
De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBL. „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXVII — Sibiu 5 Februarie 1939 — Nr. 6

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

„Personalitatea socială"

In luminoasa expunere a principiilor «Serviciului Social», făcută în ședința Comitetului central al «Astrei» în care s'a inaugurat solemn colaborarea acestor două instituții, dl prof. D. Gusti a formulat ca ideal al educației în ce privește pe individ: formarea personalității sociale.

Termenul acesta e cât se poate de nimerit pentru a exprima idealul de totdeauna al educației creștine, concepția creștinismului despre omul așa cum trebue să fie.

Cum bine a accentuat dl prof. D. Gusti, formarea personalității sociale e singura soluție ce armonizează socialul cu individualul, cu salvarea și promovarea amândouora. Câtă vreme individualismul anarhic (liberalism, democrație) destramă ordinea și dreptatea socială și aduce prin aceasta suferințe nesfârșite peste toți indivizii mai slab înzestrați, iar colectivismul de stat sau de clasă anulează și sacrifică persoana, concepția personalității sociale preconizează o cât mai puternică desvoltare a facultăților personale, dar nu în direcție centrifugală, nu pentru scopuri egoiste, ci pentru crearea de valori morale și materiale în favorul obștei. O societate nu trebue să se teamă de-a avea personalități puternice, ca intelect, voință, simțire, pentrucă numai unde există astfel de personalități se produce o înălțare de suflet, o dinamizare generală, numai acolo nu e amorțeală și decădere în formalism. Cu o condiție însă: personalitatea să nu urmărească scopuri egoiste, ci să-și conceapă viața ca o misiune în slujba societății.

Se vădește și aci că extremele se ating și se înrudesc. Individualismul și colectivismul născute una din reacțiune față de cealaltă, duc în definitiv la același rezultat: la secătuirea puterii și a fericirii personale și la desechilibrul social.

Constatăm așadar și în acest sector al vieții o întoarcere spre creștinism, o recunoaștere târzie măcar a genialității concepției creștine.

Intoarcerea aceasta în sectorul raporturilor dintre individ și societate e un fenomen ce se produce și pe planul înalt filozofic. Filozofia contemporană, așa zisă existențială, a descoperit, ceeace creștinismul a știut totdeauna, că singularitatea eului nu e un fapt primordial și normal, ci numai efectul bolnav al unui act păcătos: al închiderii sale de către un «tu». De viața complectă a eului, de constituția lui ține legătura cu un «tu» egal întru toate cu sine însuși. De altfel nici în cea mai exagerată singularitate eul nu se poate desface total de legăturile cu alți oameni; aceștia îl urmăresc fără încetare, îi chinuiesc gândurile, îi biciuesc ambițiile. E nefericit însă pentrucă a transformat legăturile de iubire între el și semeni — așa cum trebue să fie — în legături de concurență ambițioasă, de adversitate, pentrucă vrea să se ridice peste ceilalți, să și-i aservească, să-i reducă la nivelul unor obiecte, în loc să-i primească așa cum sunt, ființe de valoare egală, cărora numai servindu-le benevol poți fi fericit și le poți face să-ți servească cu aceeaș bunăvoință și iubire. Ne arată de altfel și constituția noastră de ființe vorbitoare, ce nu putem trăi fără să vorbim, fără să comunicăm altora sentimentele noastre, că esența noastră este relația între «eu» și «tu». (Despre aceste lucruri a se vedea cartea frumoasă: F. Ebner, Das Wort und die geistigen Realitäten, Regensburg 1921).

Creștinismul are chiar la baza sa, în persoana lui Isus Hristos, care cu cât a fost mai mare ca personalitate cu atât s'a jertfit mai total pentru oameni, o pildă a personalității sociale, pe care membrii lui s'au silit să o imite în toate veacurile. Iar învățătura creștină despre virtuțile morale ce trebue să și le dobândească orice om: iubire, milă, muncă, smerenie, ne dă cea mai sublimă pedagogie în vederea formării personalității sociale.

Ne pare bine că lumea se întoarce la concepția creștină despre creșterea omului. Dar trebue să i se spună dela început, pentru a o feri de alte osteneli sterile: nu există altă metodă pentru o astfel de creștere decât cea creștină, a întăririi omului în virtuțile aspre ale moralei creștine. Pentrucă să se știe: omul e slăbit de un păcat strămoșesc până în adâncurile firii sale. Deaceea nu ușor poți face din el o personalitate socială, altruistă și nobilă. Trebue lucrat aci nu cu biete argumente terestre, oricât s'ar prezenta ele cu girul științei exacte, ci cu puterile credinței, cu argumentale ei. Dacă n'ai reușit să-l faci pe om credincios, să-l faci să știe că nu numai viața lui pământească depinde de purtarea lui, ci și cea veșnică — adecă dacă nu l-ai convins despre existența vieții de veci — nici o putere și nici un argument nu va fi în stare să-l facă să ia asupra sa oboselile, privațiunile și sforțările, fără de cari nu se pot dobândi și păstra marile virtuți creștine.

Iată de ce «Serviciul Social» pornind la lucru cu astfel de idealuri, înțelege, cum a spus dl profesor D. Gusti, să dea o atențiune covârșitoare credinței. Și iată de ce rolul preotului, mai mult decât al medicului și al economistului, cari nu pot da sufletului nici un dinamism, este în Serviciul Social» un rol de frunte. Cu ajutorul lui Dumnezeu și cu o bună înțelegere generală, el va trebui să aducă roadele așteptate. **D. S.**

Viața lăuntrică a preotului

Celce a fost învrednicit de marea și sublima chemare a preoției, este fără îndoială conștient de înalta sa menire în lume, acea de mijlocitor între om și Dumnezeu și de chivernisitor al Tainelor Lui. Nici-o altă misiune nu poate să ridice o creatură la o demnitate atât de supraomenească și atât de incomparabilă. Pentru a fi însă într'adevăr vrednic de o așa chemare, preotul trebue să aibă fără încetare prezentă în fața ochilor săi sufletești această eminentă demnitate. Viața lăuntrică a preotului, adică practica continuă și permanentă a unei puternice trăiri de sfințenie și de puritate interioară, este mijlocul infalibil care-i asigură demnitatea cerută de preoție. Și care este și mai precis această viață lăuntrică a preotului? Este — după așa de cunoscuta expresie a Sf. apostol Pavel — viața lui «*în Hristos*». In teologia paulină această expresie — '*εν Χριστῷ* — ocupă un loc central. Ea este vatra de adevăr din care izvoresc infinitele energii de spiritualitate ale marelui apostol al neamurilor. Intreaga lui muncă de evanghelizare «cu vreme și fără vreme», experiențele lui mistice, ca și pătrunderea lui în cele mai tainice misterii ale vieții înduhovnicite, toate țâșnesc din fuziunea ontologică a vieții lui lăuntrice cu viața lui Hristos. «Nu mai sunt eu cel care trăiesc, ci Hristos trăiește în mine», (Gal. 2, 20). «In Hristos», deci, este sfera în care preotul trebue să se plaseze cu întreaga lui existență. Hristos cel preamărit prin strălucita înviere, este oceanul ființei divine în care preotul trebue să se scufunde în întregime. «In Hristos» preoția găsește unica și cea mai înaltă interpretare a ei, cea mai sublimă împlinire a ei. «In Hristos» pentru preot trebue să fie stabilirea unei realități care există prin trăire; căci preoția nu poate fi împlinită decât prin această trăire «în El» (I Ioan 5, 20) cum zice apostolul cel iubit al Domnului. A fi «în Hristos» înseamnă a fi «o făptură nouă» (Fiiip. 4, 13), care «poate totul» pentru Biserica lui Hristos, fiindcă «Hristos este cel care-l întărește« (Filip. 3, 20).

Cheia de boltă a vieții «în Hristos», sâmburele central al unei puternice trăiri lăuntrice, care situiază sufletul în plin centru al atenției divine, are o îndoită înfățișare: *meditația* și *rugăciunea*. Acestea două sânt plămânul de respirație al sfințeniei, purității, curățeniei. A medita zilnic — minimum o jumătate de oră — asupra minunei celei nepătrunse de minte a întrupării Fiului lui Dumnezeu, asupra adevărurilor veșnice ale propoveduirii Lui, asupra patimilor crucii Lui și mai ales asupra atotslăvitei Lui învieri, și apoi a te ruga cu căldură cel puțin tot pe atâta timp, este a te ridica dintr'odată duhovnicește în orizontul de lumină al veșniciei. Meditația stăruitoare este scânteia care aprinde în suflet flacăra unei învolburate iubiri de marea și dumnezeeasca operă săvârșită pentru omenire de Domnul și Mântuitorul nostru Isus Hristos. Iar rugăciunea ne pune în legătură directă și imediată cu Acela cu care avem să ne încorporăm, să ne identificăm, să ne integrăm. «Stăruiți în rugăciune, veghiați în ea cu mulțumire» (Col. 4, 2), ne îndeamnă glasul întemnițatului din Roma. Preotul în împlinirea sacerdoțiului său nu atinge sublimul decât atunci când îngenunchiat se roagă Celuice l-a chemat la sacerdoțiu. O preoție vrednică nu se poate concepe fără rugăciune; fiindcă rugăciunea este actul interior prin care preotul își însușește energiile spirituale indispensabile împlinirei apostoliei lui. Rugându-ne, descoperim cu o sfântă surprindere că Dumnezeu este în noi și noi în El; că sufletul nostru este altarul tainic în care prezența lui Dumnezeu încetează de a fi o simplă vorbă, ea fiind o îmbucurătoare realitate. Rugăciunea dar este mijlocul care asigură preotului «cetățenia cerului» (Filip. 3, 2), singura cetățenie la care are el dreptul. De aceea rugăciunea nu poate să fie pentru el numai o obligațiune de tagmă, o îndatorire de rasă, ci ea trebue să-i fie pânea duhovnicească cea de toate zilele, alimentul ceresc, mana sfântă din care are a se hrăni din plin.

Rostul preotului în mijlocul credincioșilor săi este de a face pe aceștia să nu mai privească lumea decât prin optica divină a Duhului sfânt. Pentru a realiza acest imperativ al misiunii sale, sfințenia personală dobândită prin neîntrerupta sa comuniune cu cerul, îi este categoric reclamată. «Pe Mine însumi Mă sfințesc pentru ei, ca și ei să fie sfințiți prin adevăr» (Ioan 17, 19), zice Mântuitorul. Puterea sfințeniei personale influențează pe credincios mai mult decât orice lucrare a preotului. Pentrucă acela care este chemat să conducă pe oameni la Dumnezeu, trebue să fie el însuși unit cu Dumnezeu. Un credincios care știe că preotul lui nu numai predică, ci și trăiește viața divină, este minunat stimulat pentru a face la fel. Deci el permanent trebue să-și aducă aminte de obligațiile sale sacerdotale. In acest scop meditația frecventă asupra preoției și în particular asupra înaltei datorii de a jertfi pe Domnul (Sf. liturghie) și de a împăca pe păcătoși cu Dumnezeu, trebue să-i fie speciala lui îndeletnicire. Dacă se va sili să-și amintească necontenit că el «este chemat să cheltuiască și să se cheltuiască în slujba Domnului» (2 Cor. 12, 15) și numai în această slujbă, viața lui de curățenie lăuntrică va crește și se va înmulți, iar influența ei în grabă se va

transmite şi asupra acelora cari au fost încredinţaţi îndrumării lui spirituale.

Preotul poate fi împodobit cu alese şi multe calităţi. Dar de-i va lipsì una singură, «*viaţa de sfinţenie personală*», puţin foloseşte.

Mântuitorul nostru Isus Hristos, într'unul din momentele solemne ale vieţii Lui pământeşti, adresându-se apostolilor Săi, le a zis: «Eu sunt viţa, voi mlădiţele»; cuvinte pe cât de mişcătoare pe atât de expresive, prin cari voia a-i face să înţeleagă, că toată viaţa şi sfinţenia viţei trebue să treacă în mlădiţe, pentru ca ei să rămână vrednici de El, vii şi rodnici ca El.

Deci deviza de totdeauna a preotului este: «*în Hristos*».

Mirfield-Anglia, Ianuarie 1939.

Preot **D. Veştemean**

Guvernul României este remaniat

In noul guvern, prezidat tot de I. P. S. Sa patriarhul **Miron**, *sânt chemate la acţiunea de guvernare persoane care fac parte din forurile de conducere ale «Frontului Renaşterii Naţionale». S'a căutat ca Ardealul să fie larg reprezentat în noul guvern, în care au intrat dnii:* **Silviu Dragomir** *ministru de stat, la minorităţi;* **N Zigre** *ministrul cultelor şi artelor:* **Traian Pop** *ministru de stat;* **Mihai Şerban** *subsecretar de stat la agricultură şi domenii;* **Coriolan Băran** *subsecretar de stat al afacerilor străine;* **Victor Jinga** *subsecretar de stat la economia naţională.*

Vicepreşedinte al consiliului de miniştri şi ministrul internelor şi ad interim al apărării naţionale este dl **Armand Călinescu.** *Noul ministru al agriculturii şi domeniilor e dl prof.* **N. Cornăţeanu.** *Ministrul înzestrării dl* **V. Slăvescu,** *de finanţe dl* **Mitiţă Constantinescu.** *S'au retras 5 miniştri: dnii Ionescu Şişeşti, Cancicov, general Ciupercă, gen. Iacobici şi P. S. Episcop Nicolae Colan. Ceilalţi membri şi-au reocupat posturile.*

Odată cu constituirea noului guvern s'au întregit şi locurile devenite vacante prin demisia unor rezidenţi regali. Dnii general Danila Papp şi Al. Marta îş menţin locurile.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Preotul şi sănătatea poporului

Starea sănătăţii poporului nostru

Despre starea sănătăţii poporului nostru s'a vorbit şi s'a scris mult. S'au făcut anchete şi statistice. Au apărut articole şi broşuri. Toate în tonuri grave şi alarmante. Amintim doar monografia serios documentată a dlui *Dr. Gh. Banu*, apărută în editura Fundaţiilor Regale. Dar nimeni nu se sperie şi nu se mişca nici în faţa celor mai grozave documente şi statistice. Vaetul suferinţelor neamului şi strigătul de alarmă în faţa prăpădului suna mai mult în pustiu.

De altfel nu se ridicau decât voci răslеţe. Doar cercetările monografice alе echipelor studenţeşti adunau metodic material documentar asupra vieţii satelor, deci şì asupra stării sanitare. Şi poate aceste rezultate au grăit mai răspicat, determinând acţiunea sanitară de azi. In sfârşit nouii conducători ai ţării au auzit, au cercetat şi s'au înduioşat de atâta jale, şi au pornit o viguroasă acţiune sanitară la sate. Dacă nu se schimba mentalitatea democratică, desigur că primejdia avea să se întindă nestingherită.

Aşa dar starea sanitară şi igienică a oamenilor dela sate e cu totul de plâns. Şi dacă ne gândim la toate progresele medicinii moderne, mizeria sanitară a satelor ne apare şì mai grozavă, iar indiferenţa conducătorilor din trecut, dela ministru până la preot şi învăţător, ne apare cu totul condamnabilă, dacă nu chiar criminală. Căci pentru starea aceasta a sănătăţii sătenilor, cu atâtea procente de tuberculoşi şi sifilitici şi cu atâţia tineri piperniciţi, neapţi pentru serviciul militar, cu atâta mortalitate infantilă şi cu atâţia oameni morţi cu zile, — pentru această jalnică situaţie sântem *cu toţii* răspunzători în faţa lui Dumnezeu şi a lumii civilizate. Nimeni n'are nici-o scuză, căci nimeni n'a făcut nimic pentru sănătatea satelor în locul în care era pus.

Dar mai ales medicii circumscripţiilor săteşti, preoţii şi învăţătorii, au mare vină în privinţa aceasta. Aceşti trei conducători ai satelor, prin situaţia şi misiunea lor au cea mai mare răspundere dacă starea sănătăţii sătenilor noştri a ajuns aşa de alarmantă. Căci ca medicul rural, ca preotul şi ca învăţătorul, nimeni nu cunoaşte mai bine răul care se întindea în lumea satelor.

Medicul însă abia dacă îşi făcea apariţia în sate odată, de două ori pe lună. Şi atunci în grabă trecea pela primărie, scria ceva într'o condică, vizita un bolnav, doi, dacă-i ieşiau în cale şi pleca mai departe. Să nu ni se spună că medicul de circumscripţie are prea multe comune cu prea mulţi locuitori. Nu ne gândim la ce n'ar fi putut să facă medicul rural, ci ne gândim cu revoltă la ce *n'a vrut* să facă din indiferenţă sau chiulangeală democratică şi birocratică. Cunoaştem lumea satelor şi activitatea multor medici rurali şi ştim ce spunem. Afară de rare excepţii, medicii rurali n'au făcut nimic pentru misiunea lor de apărători plătiţi ai sănătăţii poporului. N'au făcut decât să completeze unele registre. Nici măcar n'au dat alarma, căci de fapt nici ei nu cunoşteau bine grava stare sanitară dela sate. N'au făcut nimic, pentrucă ceeace totuş au făcut medicii rurali, e nimic faţă de ceeace *puteau* şi *trebuiau să facă* pentru sănătatea poporului nostru.

Că n'au avut medicamente şi dispensarii? Aceasta e scuza celor ce n'au vrut să muncească. Căci chiar dacă în domeniul curativ n'ar fi putut face mult, în domeniul luptei medicale *preventive* ei ar fi putut face totul. Şi asta ar fi fost enorm de mult. Dar ei n'au cercetat, n'au sfătuit, n'au luminat, n'au intervenit din casă în casă cu dragostea de a face binele, când la fiecare pas erau atâtea nevoi şi atâtea dureri. Iar când i-au chemat oamenii necăjiţi, ei au cerut onorarii atât de mari pentru punga săracă a ţăranilor, încât nu mai cuteza nimeni să se adreseze medicilor. Ci bieţii oameni preferau să alerge la babe, la descântece şi vrăjitorli.

Iată vina medicilor rurali cari se simţeau cu totul rău în lumea satelor, fără distracţiile dela oraş. Această mentalitate de exilaţi, veşnic nemulţumiţi, e una din marile cauze ale prăpădului sanitar la sate. Medicii rurali n'au cunoscut dragostea pentru marea lor misiune în mijlocul poporului nostru. Parcă ar fi fost din altă ţară, din alt neam, aduşi cu sila la sate. Excepţiile au fost rare.

După medicul rural, preotul şi învăţătorul poartă şì ei la rândul lor vină pentru înrăutăţirea sănătăţii poporului. Dacă medicul de circumscripţie nu şi-a făcut datoria cum trebuia, de vină e şi preotul şi învăţătorul că nu i-au cerut-o şi nu i-au impus-o ei prin toate mijloacele legale. Şi dacă medicul nu cunoştea grava stare sanitară a satului, din pricină că el trecea rar şi în fuga automobilului, apoi preotul şi învăţătorul puteau s'o cunoască bine şi deci puteau să alarmeze pe medic. Preotul trece zilnic prin casele sătenilor. Le vede viaţa, necazurile şi lipsurile, boalele, ignoranţa şi superstiţiile.

Sânt atâtea suferinţe care aşteaptă alinare, sânt atâtea boli care mocnesc în popor, dela cele mai uşoare până la cele mai complicate. Toate rod pe încetul în trupul ţăranului nostru sub cămaşa grozavă a resemnării, a ignoranţei şi a superstiţiilor de tot felul. Şi toate acestea aşteaptă *Samarineanul milostiv*, care să le vadă, să le cerceteze, să le aline şi să le tămăduiască. Şi toate aceste suferinţe gem sub ochii preotului... Pilda Samarineanului milostiv!. Oare cum putem trece nepăsători pe lângă atâta suferinţă?

Ce-ar putea face preotul? Aceea ce a făcut Samarineanul milostiv cu cel căzut între tâlhari. Mai întâi l-a cercetat, i-a spălat rănile şi i le-a legat. Apoi l-a pus pe asinul său şi l-a dus la o casă de oaspeţi spre îngrijire. Oare nu este aici un întreg program de lucru sanitar pentru preot? Ba da. Şi noi îl vom desvolta în cele ce urmează. Căci credem că Mântuitorul a spus pilda cu Samarineanul milostiv pentru oameni şi mai ales pentru noi preoţii, şi nu pentru îngerii din cer.

Deocamdată vorbind despre starea sănătăţii poporului nostru, vom spune că preotul n'are nevoie de studii şi statistice spre a se documenta. Documentele vii stau mereu sub ochii lui. Zilnic vede diferitele feţe ale răului, zilnic întâlneşte câte-un bolnav, câte-o nepricepere, câte-o superstiţie dăunătoare. Trebue doar să-şi deschidă ochii inimii şi ai milei, ca văzând într'adevăr să vadă tot răul care trebue îndreptat, şi auzind într'adevăr să audă toate vaetele pe lângă care trece.

Cu un cuvânt trebue doar ca preotul să fie adevărat *părinte*, cu inimă şi ochi de părinte, cu durere şi interes de părinte. Totul se reduce pentru preot la *a fi părinte*, aşa cum îl numeşte şi îl vrea poporul, şi misiunea şi Stăpânul lui. Vom continua oare să părem uneori părinţi vitregi?...

Pr. Nicolae Vonica

* FOIŞOARA *

Credinţă şi faptă

(4) de Prot. **Gh. Maior,** profesor

[Sfârşit]

Iată, iubiţi ascultători, ce ar aduce şi azi pe pământ sfânta credinţă creştină, dacă am aprinde-o dela flacăra Duhului dumnezeesc şi dacă am face poruncile ei.

Am simţi în fiecare clipă şi fiecare din noi, că avem un tată, care ne vede şi ştie tot ce cugetăm, ce vorbim, ce facem, bun, îndelung răbdător, iertător, purtător de grije, darnic. Şi n'am putea face nimic fără să ne gândim la el. Ochii sufleteşti ai fiecărui ar fi spre El şi ar sorbì aceeaş binecuvântare şi privind ochii am simţi în adevăr că suntem fraţi şi oameni, mai ales oameni slabi, neputincioşi, toţi cu păcate şi am fi mai buni, mai îngăduitori unii faţă de alţii. Câte năcazuri nu s'ar împuţina dacă am simţi numai acestea.

Am cunoaşte, că tot ce e pe lume e bunul lui Dumnezeu şi noi nu suntem decât bieţi chivernisitori, nişte administratori, cari avem să ne dăm seamă cum am folosit şi întrebuinţat bunurile lui Dumnezeu. Şi atunci toată zdroaba noastră după averi, capital, exploatare ar lua un caracter de dreptate, de blândeţe, de consideraţie.

In mijlocul crizei, în loc de văicăreală fără rost şi în loc de a bate apa în piuă, am vedea făcându-şi loc nădejdea de mai bine, am vedea pe oameni încrezându-se şi cerând şi ajutorul lui Dumnezeu, nu numai pe al experţilor, am vedea o cumînţire în risipirea, — nu zic pe lucruri fără rost —, ci pe lucruri, cari s'ar putea amâna, am vedea mai multă milă şi iubire de oameni din cele mai mici şi până la cele mai mari lucruri şi dela cei mai mici până la cei mai mari oameni. Ceice nu simt criza şi-ar ascunde cu decenţă belşugul, nu de frică, ci pentruca să nu facă pe fratele lui din suferinţă să sufere şi mai mult.

In ce priveşte lucrul, n'ar lucra ca pentru oameni, ci ca pentru Domnul, cum spune sfântul apostol, deci nici sabotând, nici exploatând fără milă. Ai face lucru, care să înfrunte veacurile, cum sunt catedralele cele mari, în cari oameni au zidit ceva din sufletul lor, ca meşterul Manole pe soţia sa iubită. N'am vedea goana după câştig de astăzi, care-i îndeamnă să facă zi de zi lucru tot mai rău, mai puţin durabil, crezând, că astfel poate dobândì mai mult.

In ce priveşte raportul dintre oameni, cu drept cuvânt s'ar putea numì „fraţi" şi „sfinţi". Nu s'ar truflì unul faţă de altul şi nu ar socotì, că unul e mai de preţ ca altul, ci fiecare ar zice: „Acesta e lucrul şi funcţia pe care mi-a dat-o Dumnezeu s'o fac pe lume, îl voiu face cu tot sufletul meu; celuilalt i s'a dat altul şi poate mai greu ca al meu". Căci poate să zică degetul: „unghie, tu eşti mică şi neînsemnată şi stai urât pe mâna mea, te disprejuesc, te lapăd?" Sau, poate să zică capul: „limbă sau gene, nu am lipsă de voi; eu sunt totul?" Aşa creştinul nu se poate trufi asupra semenului său, căruia Dumnezeu i-a hărăzit pe lume să facă un lucru mai modest. Dar la fel, nu poate spune unghia, limba, genele fără noi e vai de voi degete, cap, ochi, deci noi suntem cât voi şi fără noi n'aţi însemna nimic. De aceea creştinismul dreptmăritor învaţă că fiecare din noi, fie mare, fie mic, e necesar şi folositor lucrul lui pentru împărăţia lui Dumnezeu, şi societatea, biserica, îl sprijineşte să-şi întărească puterile sufletului fiecare fiu şi cere fiecăruia să o ajute în tendinţele ei. Cât bine, câtă binecuvântare nu s'ar revărsa asupra lumii, dacă toţi creştinii ar cugeta, ar simţi şi ar lucra aşa!

Şi ce binefacere, ce lumină nouă, ce căldură, ce fericire nu s'ar revărsa în lume, dacă fiecare om şi în fiecare clipă a vieţii şi-ar da aminte, că despre tot ce cugetă, simte, voieşte, cuvintează şi face, va avea să-şi dea seamă în faţa judecăţii universale, care va venì cu siguranţă, care trebue să vie! Nimic, nimic, chiar nimic nu se pierde pe această lume, nici când e vorba de gânduri sau acte de ale sufletului! Toate se păstrează şi se adună ca dovezi pentru noi sau împotriva noastră la ziua cea mare. Vai de celce va avea mai multe împotriva sa!

Iată numai câteva din urmările, din binefacerile, din puterile credinţei creştine.

Ca să vedem răsărind pe pământ asemenea fapte, asemenea vieţuire, în credinţa creştină nu e iertat să amestecăm credinţe omeneşti, nici să ne uităm cu un ochiu la cele dumnezeeşti şi cu altul la cele omeneşti sau chiar diavoleşti. Viaţa creştinului adevărat e *viaţă sinceră*, pentrucă credinţa lui e sinceră; e *viaţă întreagă* pentrucă primeşte să aprindă credinţa întreagă, primind toate învăţăturile câte ni le-a descoperit bunul Dumnezeu şi ni le împărtăşeşte prin maica noastră bună şi sfântă: biserica, de care ascultă necontenit, ştiind că nu caută ale sale, ci luptă pentru mântuirea lui şi întemeierea împărăţiei lui Dumnezeu, care împărăţie nu se zideşte după modelul celorce le avem în lumea aceasta. Şi viaţa lui, a creştinului adevărat, *e viaţă tare şi sfântă*, pentrucă tare e credinţa lui şi statornică în faptele ei. Şi viaţa lui e viaţă adevărată pentrucă credinţa e vie şi lucrătoare de fericire şi pe seama lui şi pe a altuia, bine ştiind, că nu poate exista fericire pentru sine numai, dacă nu lucrează şi ajută şi fericirea altora. Iată toate atârnă dela credinţa noastră.

Dacă azi e secetă de fapte mari, de oameni mari, de entuziasm, de bine, e dintr'o mare cauză: am lăsat să se stingă credinţa adevărată şi am pus în locul ei păreri omeneşti, dorinţe şi ambiţii pământeşti şi cu credinţe iscodite de oameni după pofta inimii. Aşa se întâmplă că deşi ne lăudăm, că suntem creştini, ne lipseşte şi cugetul şi simţirea şi faptele creştineşti. Am ajuns să mărturisim cu buzele simbolul credinţii, să arătăm cu bogăţie de

Serviciul Social şi Asociaţiunea culturală „Astra"

La Sibiu s'a întrunit, în 29 Ianuarie 1939, comitetul central al „Asociaţiunii „Astra", într'o şedinţă, de caracter solemn, la care, invitat de Asociaţiune, a participat dl ministru *D. Gusti*, preşedintele Serviciului Social, spre a consfinţi *incadrarea Asociaţiunii* în opera ocrotită şi îndrumată de Suveran prin legea Serviciului Social, — şi anume pentru Ţinuturile *Timiş*, *Someş* şi *Mureş*.

Şedinţa a fost onorată cu prezenţa I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae* al Ardealului, luând parte şi alţi numeroşi membri ai Comitetului central. Din partea Serviciului Social a mai participat dl Octavian Neamţu, secretarul general.

Dl profesor *Iuliu Moldovan*, preşedinte al Asociaţiei, în cuvântarea sa aduce mulţămiri dlui D. Gusti pentru distincţia acordată „Astrei", oferindu-i îndreptăţirea de-a aplica legea Serviciului Social în Ardeal şi Banat. Prin stăruinţa dlui D. Gusti s'a înfăptuit o singură organizaţie culturală pentru aceste ţinuturi ale ţării.

Răspunde dl ministru D. Gusti, desvoltând concepţia şi mijloacele de lucrare ale Serviciului Social. Asociaţiunea, moştenire a mitropolitului Şaguna, intră astăzi într'o nouă epocă, păstrând totuşi temeiul pe care s'a înălţat: stăpânirea culturalului asupra politicului, care e socotit în funcţie de sufletesc, dovedindu-se astfel acordul deplin al celor două instituţii. Dl ministru citeşte apoi hotărârea prin care sânt numiţi conducători ai Serviciului Social pentru Ardeal şi Banat, şi adecă: Pentru Ţinutul Someş dl profesor *Iuliu Hăţeganu* director, dl *Dr. I. Moga* inspector; la Ţinutul Mureş dl *Dr. Gh. Preda* director, dl *Dr. I. Stoichiţa* inspector; în Ţinutul Timiş dl *Sabin Evuţianu* director, dl prof. *I. Topliceanu* inspector. Dl prof. I. Gusti încheie cuvântarea citând dintr'o vorbire a I. P. Sfinţitului mitropolit *Nicolae*, care susţine de asemenea că sufletescul trebue să domine în toate împrejurările vieţii.

A luat apoi cuvântul I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae*, accentuând rolul pe care biserica l-a avut ca leagăn al Astrei şi în toate momentele hotărâtoare ale vieţii ei. E firesc deci ca nici acum, când se face încadrarea Astrei în Serviciul social, Biserica să nu lipsească. O deosebită satisfacţie încearcă I. P. S. Sa constatând că dl prof. D. Gusti a respectat în legea Serviciului social glorioasa tradiţie a Astrei şi strădaniile trecutului ei. Aduce de aceea mulţumiri preşedintelui Serviciului social şi făgăduieşte că Astra va fi demnă de încrederea ce i se arată. Intelectualitatea ardeleană a fot totdeauna expresia ţărănimii. Prin Astra ea s'a îndreptat totdeauna spre isvoarele de energie ale neamului cu dragoste şi avânt. Prin noul program al dlui profesor Gusti acţiunea Astrei va putea fi intensificată şi sistematizată. I. P. Sf. mitropolit subliniază importanţa istorică a momentului cultural prin care trecem: înfrăţirea românilor de pretutindeni prin colaborarea culturală. Dacă nici această eroică strădanie nu va reuşi, Dumnezeu care a fost totdeauna protectorul neamului nostru ne va încerca desigur din nou cu grele suferinţe asemeni faurului care îşi călеşte în flacări fierul înroşit.

I. P. S. mitropolit închee binecuvântând în numele celor două biserici surori opera culturală ce s'a închegat acum. —

La sfârşitul şedinţei s'a trimis M. Sale Regelui următoarea telegramă:

Comitetul central al Astrei, întrunit în şedinţa cinstită cu participarea I. P. S. Sale mitropolitului Ardealului şi cu prezenţa dlui preşedinte al Serviciului Social ministru Dimitrie Gusti, roagă respectuos ca M. Voastră să binevoiască a primi asigurarea profundului şi nestrămutatului devotament ca şi a hotărârei de a contribui cu toată munca sa la realizarea măreţului plan de ridicare a neamului românesc prin Serviciul social, operă patronată şi îndrumată de ocrotitorul gând al Majestăţii Voastre.

Preşedintele Astrei:
Dr. MOLDOVAN

In seara zilei dl profesor D. Gusti a fost sărbătorit de Comitetul Asociaţiunii printr'o masă, la care a luat parte şi I. P. S. mitropolit. S'au rostit vorbiri: pentru Suveran, pentru capii bisericeşti şi pentru cel sărbătorit.

Comunicat

Datele cerute prin Circulara cu Nr. 10.479/938, în chestia sectarilor nu le-am primit dela toate parohiile.

Oficiile parohiale în restanţă cu aceste date sunt îndrumate să raporteze de urgenţă.

Consiliul Arhiepiscopesc

Cămine şcolare în satele răsleţe din Munţii Apuseni

Problema aceasta a ridicat-o după războiu dl Ion Clopoţel, ziarist de mare talent, directorul revistei «Societatea de Mâine» şi actualmente inspector general administrativ pentru studii în Munţii Apuseni. Constatând, prin anchete la faţa locului, greutăţile de tot felul cu cari au să lupte copiii satelor cu case răsleţile pe vârfuri de munţi, la mari depărtări, dacă vreau să frecventeze şcoala, Dsa a preconizat într'o broşură din 1933 («Un program de cultivare a satelor», Cluj), înfiinţarea pe lângă şcoli a unor cămine în cari copii să primească hrana şi să poată dormi şi rămânea în cursul întregei săptămâni.

Ideea o lansase, fără preciziunile datorite sugestiilor vremurilor noastre şi pentru un cadru mai general, încă din 1910 Mitropolia din Sibiu, care spunea în circulara Nr. 13528 din 25 Nov.:

«Locuri muntoase, sate răsleţe, comunicaţie grea, depărtări, scurtimea zilei iarna, copiii osteniţi şi înghеţaţi, nu se pot recreia şi n'au răgazul să mănânce ceva.

Copii neajutoraţi, de oameni săraci. Puţină mămăligă cu brânză sau caş în vreme dulce, pâne cu mere şi cartofi copţi în timp de post».

Toate acestea impun înfiinţarea de «cantine şcolare cu dormitor, din motive culturale, naţionale şi igienice, umanitare şi creştineşti».

Ideea nu s'a putut realiza în 1933, cu atât mai puţin în 1910 când ne lipsea factorul de cel mai mare ajutor: statul.

Astăzi însă, când spiritul Statului nostru s'a îndreptat cu toată grija spre protecţia şi ajutorarea poporului, când problema biologică a rasei şi problemele sociale ocupă un loc de frunte în preocupările conducerii noastre de stat, ideea dlui Ion Clopoţel găseşte multă înţelegere şi credem că nu va întârzia mult să devină o realitate îmbucurătoare.

Sesizând posibilităţile actuale de înţelegere a problemei din partea Statului, d. Ion Clopoţel a păşit din nou cu ea în arenă prin memorii bine întemeiate, adresate forurilor competente şi ziarelor.

Din partea noastră dorim ca realizarea acestui mare deziderat de interes naţional să aibă loc cât mai în grabă. Intrucât pentru săvârşirea unei astfel de opere va fi necesară contribuţia de suflet, de interes, de grije, a tuturor, suntem siguri că preoţimea noastră va fi şi de astădată în frunte.

Iată cum îşi întemeiază dl Ion Clopoţel propunerea:

«La depărtări de sute de chilometri de centrele urbane, în adâncuri de văi, pe coaste abrupte, pe vârfuri de dealuri, există aşezări străvechi de viaţă umană, «conglomerate» comunele ce numără uneori chiar 6000 suflete. Astfel e Bistra de lângă Câmpeni, Scărişoara are 5500 suflete. Comuna Avram Iancu 4500, Arada lui Horia 4000, Albacul 4000, Neagra, Vidra şi Câmpenii câte 3000 de suflete.

Moţii, lăsaţi la propriile şi slabele lor puteri, niciodată nu se vor putea reculege. Autoritatea de stat e datoare cu intervenţiunile cuvenite, pentru ca Instituţiunile sociale de ocrotire a muncii, de stimulare a energiilor, de creare a posibilităţilor mai îndestulătoare de trai, de intensificare a învăţăturii, de combatere a bolilor, de industrializare agricolă să se introducă în inima acelor bătrâne vetre româneşti. Printr'un concurs organizat de jos în sus, dela oamenii locului însuşi, dela comună, plasă, prefectură şi Ţinut, să nădăjduim că unda binefăcătoare de refacere va cuprinde şi acele meleaguri.

O colaborare activă, între autorităţile şcolare, sanitare, agricole şi muncitoreşti, se face din primul moment necesară.

Dacă se va creia în fiecare sat răsleţ, instituţiunea unică: acea clădire comunală cu 5 compartimente (căminul şcolar cu casa de ocrotire), vom avea însuşi centrul de iradiaţie în toate direcţiunile.

Acea instituţie va fi pavăza energiei biologice. Va favoriza puterea de prestaţie intelectuală a copilului... Va îngriji de alimentaţie, haine, cărţi şi curăţenie. Va fi înzestrată cu atelier de tâmplărie. Va fi adevărata şcoală de pomicultură, grădinărit, legumărit. Va avea casă de ocrotire cu soră de ocrotire şi depozit de medicamente. Va fi căminul de iniţiere în cooperaţie şi experimentări agricole. Serviciul social şi Straja Ţării vor avea la îndemână cadrul pentru desfăşurarea activităţilor lor legale. Va avea baie pentru sat... Coordonatele ridicării satelor nu sunt numai trei, cum le vede Spiru Haret, ci cu mult mai multe.

Intr'un cuvânt clădirea aceea va fi în legătură cu locuitorii şi cu statul. Trăsura de unire dintre sat şi stat». —

Dumnezeu să ajute la înfăptuirea acestei bune instituţii!

---

cuvinte alese, chiar să paradăm cu credinţa creştină, dar nu iese din inimă; acolo nu simţim ca Luca şi Cleopa „arzând"; avem o credinţă moartă; înlăuntrul nostru, acolo în afunzimile tăinuite ale lui, pe vatra sufletului aprinde focul şi pune miresme credinţe streine de Dumnezeu şi de legea Lui sfântă, şi din aceste credinţe răsar faptele noastre, şi ne mirăm apoi că e rău şi ne plângem; din credinţa creştină am făcut ceva pentru preoţi, ceva ce să stea în biserică şi între tablele evangheliei, ceva ce e pentru dumineci şi sărbători, o simplă haină, în cuprinsul căreia nu se găseşte decât un băţ, ca să o ţie să nu se cocoloşească. Cu alte cuvinte suntem vulturi, cu aripile tăiate. Cum e credinţa noastră, aşa şi faptele noastre şi cum facem noi oamenilor, asemenea şi ei nouă.

Şi nimic nu se poate face mare, tralnic, fericitor, fără o puternică credinţă adevărată creştinească, din care ca nişte rămurele să răsară celelalte credinţe cari să să poarte flori: arta,— frunze: fapte mai mărunte de fiecare zi, şi roade: viaţa cea nouă, împărăţia lui Dumnezeu, raiul pe pământ!

N'am voit anume să vă vorbesc despre folosul şi roadele credinţii noastre pentru viaţa de veci. Eu m'am gândit numai la binele ce-l revarsă ea peste faţa pământului, peste viaţa noastră de aici chinuită din cauza gândurilor rele ce ni le facem despre ea, ştiind că oamenii de azi aicea vor raiul. Şi m'am străduit să arăt, că-l putem dobândi prin această putere mică la vedere ca un grăunte de muştar, dar mare prin efectele ei.

Puterea aceasta nu ni se dă de afară, ci se găseşte în noi, dela naştere, prin darul lui Dumnezeu. Noi, ca pe un obiect de preţ găsit aruncat în cine ştie ce ungher al sufletului, să o scoatem la iveală, s'o aşezăm la loc de frunte, să o curăţim cu ajutorul evangheliei sfinte al harului dumnezeesc, al cugetării, al rugăciunii şi al faptei creştineşti, aşa cum ne povăţuieşte biserica. Să n'o credem lucru de Dumineca şi sărbători, sau pentru cei proşti, sau numai pentru unii, ci putere, care însoţeşte în fiecare clipă toate bătăile inimii şi le face alese, nobile, sfinte, putere care aduce pe Domnul lângă noi cum L-a adus lângă Luca şi Cleopa ca să ne însoţească până şi gândurile cele mai tainice şi să ne bucure ca pe aceia şi să ne dea optimismul şi curajul lor.

Fie să auziţi pururea cuvântul Domnului: „Credinţa ta te-a dus la fapta asta bună; credinţa ta te-a mântuit".

Sfinţii apostoli, răscoliţi odată sufleteşte de cuvântul Domnului nostru Isus Hristos, au zis către El: „Dă-ne mai multă credinţă", (Luca 17, 5).

Frumoasă cerere! Ne umple inima de bucurie şi tot sufletul de-o binefăcătoare lumină! Par'că au exprimat gândul nostru al tuturora. Par'că ne-a zburat şi stă gata să ne zboare încă şi nouă rugăciunea lor: „Doamne, dă-ne mai multă credinţă". Simţim şi presimţim, că dacă ar fi pe lume mai multă credinţă oamenii ar fi mai buni, traiul mai uşor şi mai plăcut, viaţa mai liniştită, mai paşnică, familia mai tare şi mai curată, statul mai puternic şi fiecare din noi mai mulţumit.

In adevăr, frumoasă şi bună cerere: „Doamne, dă-ne mai multă credinţă".

Dar ce răspuns le dă Mântuitorul? Cetim îndată: „Domnul a răspuns: *De aţi avea credinţă cât un grăunte de muştar, aţi zice smochinului acestuia: desrădăcinează-te şi te aruncă în mare, şi v'ar asculta*», (Luca 17, 6).

Ei au zis: «*Dă-ne credinţă*» şi Mântuitorul le răspunde: «*De aţi avea credinţă*». Iată aici rezolvită o foarte mare problemă: credinţa nu se dă de-agata din afară; credinţa e înlăuntrul nostru şi stă acolo în unii ca un cărbune stâns, în alţii ca unul care arde pe sfârşite, în alţii îngropat în spuză, şi în alţii arde viu, ca jarul de pe vatra fierarului, în care suflă suflarea sa Duhul sfânt, cum suflă în cel depe vatră foii şi-i dă viaţă şi putere mai multă. Credinţa e acolo, înlăuntru nostru pe vatra sufletului, în inimă şi deacolo împrăştie lumină şi căldură în tot trupul, în tot gândul, în tot simţul, în toată vorba şi'n toată fapta noastră. Acolo trebue s'o simţim „arzând" ca Luca şi Cleopa. Şi atunci, iată, îndemnul meu: Să cerem Domnului să ne dea mai multă credinţă, deagata, ci să ne dea suflarea cea de viaţă nouă a Duhului sfânt, să ne dea harul Lui care să aprindă credinţa, ce doarme în noi, flacără peste apostoli noi, tremur sfânt peste fiecare din noi.

Când se va aprinde şi va arde fla cără vie cărbunele din noi, — se vor lumina toate cărările gândurilor noastre şi însuşi gândurile; se vor lumina şi încălzi toate vorbele noastre; se vor luminà, încălzi şi sfinţi toate faptele noastre după chipul cel voit de Dumnezeu.

In voi, în toţi, înlăuntrul vostru e credinţa. Aprindeţi dela flacăra Duhului sfânt ori măriţi flacăra ei cu suflarea acelui Duh sfânt ca să vedeţi bunătăţile Domnului coborând pe pământ. Fiţi lucrătorii cuvântului sfânt, nu numai ascultătorii lui; fiţi ziditorii împărăţiei lui Dumnezeu, ca să vă bucuraţi în veci!

Doamne, varsă din Duhul Tău cel sfânt, varsă cu îmbelşugare peste lume şi peste toţi ceice sunt în sala aceasta şi cu flacăra Lui de viaţă şi cu suflarea lui binecuvântată aprinde viu credinţa lor, ca să facă roade vrednice de ea şi de împărăţia ta. Amin.*)

*) Conferinţă ţinută la Universitatea Populară din Sibiu, la 24 Ianuarie 1934.

A scăzut acţiunea bezbojnicilor? In anii trecuţi se desfăşurase în ţara sovietelor, pe vremea sărbătorilor de Crăciun după vechiul stil, o specială propagandă antireligioasă. In anul curent însă propaganda de Crăciun a slăbit simţitor, ear bisericile dela Moscova şi din provincie au fost arhipline. S'au obosit bezbojnicii? Sau încep a se cumini?

Nr. 662—1939

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că erezii după Părintele Ioan Capătă din Şona, decedat la 28 Decemvrie 1938, în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au primit dela Cassa arhidiecezană din Sibiu, în numerar, fără nici o reţinere, ajutorul preoţesc de Lei 40.000.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 25 Ianuarie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 377—1939.

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că preotul Romul Cristiu dela parohia Potingani, jud. Hunedoara, în baza §-ului 5 din Regulamentului fondului de ajutorare preoţesc, a ridicat dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar fără nici o reţinere, ajutorul de înmormântare de Lei 15.000 (Lei cincisprezecemii) după soţia sa Elena, decedată la 7 Ianuarie 1939.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 25 Ianuarie 1939.

Consiliul Arhiepiscopesc

Conferinţe preoţeşti. In ajunul Duminecii Vameşului şi a Fariseului a. c., clerul ortodox din protopopiatul *Mercurea* s'a întrunit la şedinţă, condusă de P. C. protopop al Sebeşului, *Dr. V. Oană*, care în cuvântul de deschidere, arată că în urma sarcinii ce i s'a încredinţat, de a conduce sus numitul protopopiat, după-ce fostul protopop, P. C. Sa *A. Pecurariu* a trecut la binemeritata odihnă având la activul său o muncă depusă cu cinste şi vrednicie pe teren şcolar, cultural, pastoral şi naţional în timp de aproape şase decenii.

P. C. Prot. Dr. V. Oana a adresat părintelui protopop pensionat A. Pecurariu cuvinte de mulţămire pentru activitatea desfăşurată ca învăţător, preot şi protopop.

A răspuns profund emoţionat venerabilul părinte, că în lunga sa viaţă a muncit nu numai din datorinţă, ci mai ales din dragoste sfântă pentru biserică şi neam.

Cucernicul părinte *Dum. Ciuchendea*, administrator al parohiei centrale-Mercurea, a adresat cuvinte de bineventare P. C. S. Dr. V. Oană, noul administrator interimar al acestui protopopiat, precum şi cuvinte de vie mulţămire P. C. Sa A. Pecurariu pentru destoinicia cu care a condus protopopiatul şi parohia cu aşezămintele religioase şi pe credincioşi la viaţa cea mântuitoare.

In decursul conferinţei s'a discutat: chestiunea catehizaţiei în şcoala primară. Au vorbit mai mulţi preoţi, sugerând câte ceva nou pentru viaţa catehetică.

Chestiunea promovării vieţii religioase în parohii a fost expusă luminos tot de către păr. preşedinte.

S'au dat îndrumări de ordin administrativ şi s'au comunicat dispoziţiile în vederea alegerii de protopop al Mercurii. — Pr. *A. Străuţ.*

*

Cercul preoţesc Chişcădaga a ţinut conferinţă pastorală în parohia *Fornădia*, în 11 Decemvrie 1938.

In cadrul sfintei liturghii s'au făcut rugăciuni speciale cu ecteniile respective pentru bolnavi şi morţi.

La pricească a predicat Pr. *Al. Vâjdea*, preşedintele cercului, tâlcuind Evanghelia zilei, cu cei chemaţi la cină, şi chemând pe credincioşi a se apropia de cina mântuitoare la care ne chiamă Mântuitorul.

La sfârşitul sfintei liturghii a luat cuvântul Pr. *L. Lazăr* din Sulighete, vorbind despre post şi rugăciune şi arătând însemnătatea acestor puteri tainice.

Urmează conferinţa Pr. *Av. Muntean* din Bejan, care vorbeşte despre ură şi răsbunare, şi relevează păcatele izvorâte din aceste patimi.

Ultimul punct al programului este conferinţa intimă în cadrul căreia se discută chestiuni de liturgică practică şi pastoraţie. — Pr. *L. Lazăr.*

Comunicat

Oficiile parohiale, care n'au raportat despre colecta de sărbători, conform Circularei cu Nr. 13.492/938, sunt îndrumate a trimite urgent dare de seamă despre rezultatul colectei.

Consiliul arhiepiscopesc

INFORMAŢIUNI

Universitate populară în Sibiu. Cursurile acestui aşezământ cultural, bine apreciat din anii precedenţi, se reîncep în luna curentă şi durează până la *30 Martie* 1939. Ele se ţin în sala *Reuniunii culturale a meseriaşilor români* şi în sala *Căminului cultural C. F. R.*, în fiecare zi de **Joi,** ora 8—9 seara. Intâia prelegere a ţinut-o Joi, în 2 Februarie, părintele *Ilie Beleuţă*, profesor la Academia teologică „Andreiană". Distinsul cunoscător al istoriei bisericeşti a reuşit să tălmăcească, în mod instructiv şi atrăgător, subiectul ce şi l-a ales: „Starea lumii la venirea lui Iisus Hristos". In conferinţa a doua, care se va desfăşura tot în sala meseriaşilor, va vorbi părintele *Ion Beju*, profesor la liceul „Gh. Lazăr", despre: „Suferinţe sociale şi remedii creştine". Vor urma apoi cursurile, cu subiecte alese şi variate, ţinute de dnii: Const. Chealfă, N. Martin, Dr. Mihai Lupaş, Dr. Gh. Preda, I. Marinescu, Gr. Someşan, I. Popa, I. Isacu, Dr. L. Ionaş, Dr. Gh. Theodoru, P. Olaru, şi dna Ecat. Săndulescu profesoară la liceul „Domniţa Ileana". — Despărţământul Sibiu al „Astrei" şi „Federaţia corpului didactic" Sibiu, ale căror comitete organisează cursurile amintite, invită onoraţii cetăţeni să încurajeze prin prezenţa lor preţioasă această manifestare creştinească şi naţională. Intrarea liberă.

Hristos în Rusia. In timpul de două decenii şi mai bine, de când nestingherit stăpâneşte bolşevismul în Rusia, au pătimit moarte de martiri 80—100 de mii de episcopi, preoţi şi alţi creştini, după-ce partea cea mai mare dintr'înşii a fost supusă întâi unor cumplite chinuri. Şi totuşi, în Rusia actuală se desfăşoară o viaţă întinsă şi activă creştinească. Dacă prigonirile au redus numărul bisericilor despoiate de averi, în schimb creştinismul, ca putere sufletească, n'a stat nici odată atât de sus ca în zilele noastre. Astăzi viaţa creştină în Rusia se distinge prin o spiritualitate şi o puritate mai mare şi mai puternică. Bisericile, câte uu scăpat de furia bolşevică, nu pot să cuprindă nici pe departe numărul copleşitor al celorce, pe lâgă toate persecuţiile păgâneşti, se mărturisesc credincioşi ai lui Hristos în orce fel de împrejurări ale Rusiei pravoslavnice.

Măştile contra gazelor. Monitorul Oficial mai nou publică legea pentru procurarea măştii contra gazelor de către toate autorităţile, instituţiile şi întreprinderile de stat şi particulare.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 5 Februarie 1939, va predica părintele *M. Neagu.*

Conferinţă publică. Seria conferinţelor din sala prefecturii judeţului Sibiu se continuă Duminecă, în 5 Februarie 1939, ora **17** (5 seara), când va vorbi dl *O. Ghibu*, prof. univ. Cluj despre: Progresele şcoalei româneşti.

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit *Nicolae.* Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. *Grigorie T. Marcu* — Numărul pe Febr.—Martie 1939 cuprinde: I. P. S. Sa D. D. Dr. Nicolae Bălan: Biserica şi Renaşterea Naţională. Prof. univ. Dr. I. Lupaş: Chestiuni de metodă privitoare la lucrări de sinteză istorică. Pr. Dr. N. Terchilă: Elemente de filosofie creştină. Pr. prof. Dr. Gh. I. Ghia: Insinuările unui iezuit. Prof. Dr. N. Neaga: Eclesiastul (scurte note explicative). Prof. Em. Cioran: Corespondenţa unui preot din anii 1848 şi 1856 — fost şi duhovnic militar. Pr. Gh. Secaş: Invăţăturile duhovniceşti ale călugărilor Calist şi Ignatie, cei numiţi Xantopoli. Pr. M. Neagu: Predică la Dumineca „Fiului pierdut". Grigorie T. Marcu: Atitudini: Un detractor al ortodoxiei: Arhimandritul apostat Teodosie Bonteanu. Gr. T. Marcu, Nichifor Todor, Diacon Iosif E. Naghiu, Pr. D. Veştemean şi Il. V. F.: Mişcarea literară: Închinare I. P. Sf. Patriarh Miron cu prilejul împlinirii vârstei de 70 ani. Problema răului la Fericitul Augustin. Schisma între patriarhii Fotie şi Ignatie? Invăţăturile bunului şi credinciosului Domn al Ţării Româneşti Neagoe Basarab Voevod, către fiul său Teodosie Voevoda. Hristoitia. Legea noastră strămoşească şi unirea, în lumina istoriei. The elements of the spiritual life. Un manuscris din anul 1419 al Liturghiei Sf. Vasile cel Mare. La picioarele altarului. Gr. T. M.: Cronică: Maramureşul ortodox a fost reaşezat întru ale sale. Gr. T. M. şi Dr. N. T.: Note şi informaţii.

Ad. Nr. 778/1938 prot. (3) 3 3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei de clasa I-a **Petroşani II,** protopopiatul Jiu, cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele aferente acestui post sunt:

1. Salarul — întregire dela stat.
2. Venitele stolare obişnuite şi nerăscumpărate, sau benevole, — conform hotărârilor consiliului parohial din şedinţa ţinută în 19 Octomvrie 1938 şi aprobată de adunarea parohială din 6 Noemvrie 1938.
3. Locuinţă şi încălzire gratuită, — potrivit aceloraşi hotărâri.

Pe lângă documentele prevăzute de regulament şi ordonanţele în vigoare concurenţii vor anexa şi o declaraţiune, cu forme legale, în care se obligă să observe întru toate hotărârile cuprinse în punctele 2. şi 3. ale prezentului concurs, de care pot lua cunoştinţă fie la P. Ven. Consiliu arhiepiscopesc, fie la oficiile: parohial Petroşani şi protopopesc Jiu.

Vor fi preferiţi reflectanţii cari ştiu bine muzica.

Concurenţii vor înainta cererile şi documentele cuvenite oficiului protopopesc ortodox român Jiu, — în termenul indicat, şi după aceea — cu aproparea prealabilă a protopopului — se vor putea prezenta în parohie pentru a cânta, predica, eventual a sluji şi a face cunoştinţă cu credincioşii alegători.

Petroşani, 22 Decemvrie 1938.

Ion Duma
protopop

Nr. 615/1938 (2) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante **Gurarâului I,** parohie de cl. I-a, din protopopiatul Sălişte, în baza ord. cons. Nr. 11.100/1938 se publică concurs din oficiu cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Venitele stolare din parohie.
3. Jumătate din sesiunea parohială de 2 jug. 615 st. □.
4. Relut de locuinţă.
5. Administrează filia Orlat, depărtare de $3^1/_2$ km de Gurarâului.
6. Cel ales va fi obligat să locuiască în filia Orlat.

Cererile de concurs, însoţite de autorizaţia P. V. Consiliu arhiepiscopesc şi de certificatele de studii, se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în terminul legal.

Concurenţii cu prealabila încunoştiinţare a oficiului protopopesc se vor prezenta la biserică, pentru a-i cunoaşte poporul.

Sălişte, la 18 Noemvrie 1938.

Dr. Dumitru Borcea
protopop.

Nr. 62—1939 (6) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. a doua **Apoldul de sus,** din protopopiatul Mercurea, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă în natură.
3. 32 jug. cad. sesiune parohială, arător şi fânaţ.
4. Lei 500 anual pentru luminat.
5. Venitele stolare uzitate în parohie.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Mercurea, în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi concesiunea dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie. Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Mercurea, 14 Ianuarie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român Mercurea, în înţelegere cu consiliul parohial

Vasile Oană
protopop.

---

(4) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din **Satu-Nou,** protopopiatul Braşov, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima reproducere în Tel. Român.

Retribuţiile după acest post sunt:

1. Salar dela stat.
2. Stola uzitată conform regulamentului stabilit de adunarea protopopească pentru parohiile tractului Braşov, aprobat de V. Consiliu Arhiepiscopesc.
3. Sesiune parohială 8 jugăre fâneaţă şi 20 jugăre arător şi fâneaţă, hotărâte a se da din pământul comunei, prin ordinul Ministerului agriculturii şi domeniilor, cu Nr. 99.724/1932.
4. Casă parohială, în stare puţin corespunzătoare, cu 3 odăi, fără alte dependinţe.
5. Una ferdelă bucate dela fiecare familie şi $^1/_2$ ferdelă dela văduvi.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Braşovului, Piaţa Unirii 1, până la terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, spre a fi ascultaţi şi cunoscuţi de enoriaşi.

Oficiul protopopesc.

Braşov, la 29 Decemvrie 1938.

Dr. N. Stinghe
adm. protopresbiteral

Nr. 627/1938 (3) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Şona,** din protopopiatul Oltul-Şercaia, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependenţe.
3. Sesiunea parohială: 3 jugăre cad. fânaţ.
4. Venitele stolare, stabilite de adunarea protopopească pentru întreg protopopiatul.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Oltul, în Şercaia jud. Făgăraş, în termenul arătat.

La cererile de concurs se va anexa şi concesiunea dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Şercaia, la 9 Ianuarie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român Oltul în înţelegere cu consiliul parohial.

Gheorghe Ivaşcu
adm. protopopesc

Redactor responsabil: Prof. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII — Sibiu 12 Februarie 1939 — Nr. 7

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Creștinism practic

Noua lege a Serviciului Social e menită să concentreze toate energiile răslețe în scopul ridicării satelor și să creeze condițiuni prielnice de propășire spirituală, culturală și economică în sânul păturii țărănești.

Serviciul Social se execută prin Căminele culturale — spune legea în Cap. IV, art. 8; iar scopul acestuia e: de a ajuta, întări și adânci acțiunea Bisericii, a școalei și a autorităților de stat. Va coordona și unifica toate activitățile desfășurate în sat de organele de stat și sociale, prin desvoltarea armonică:

1. «A culturii sănătății, prin preîntâmpinarea și combaterea bolilor, precum și prin educația fizică a poporului;

2. A culturii muncii, prin îndrumarea ei către o mai bună producție;

3. A culturii minții, sufletului și de educație națională, pe toate tărâmurile vieții obștești».

E lucru cert că progresul unei țări nu constă din strângerea la orașe a bogățiilor și a confortului civilizației. Ci propășirea unei țări — cum este țara noastră cu 80% populație rurală — constă din bunăstarea păturii țărănești și din transformarea vieții dela țară și îndrumarea ei pe calea propășirii spirituale și economice.

Biserica noastră ardeleană a înțeles acest postulat și întreaga activitate inaugurată sub păstorirea neuitatului mitropolit Șaguna a isvorât dintr'un luminat *creștinism practic.*

Biserica și școala confesională au fost pârghiile de temelie ale renașterii din veacul trecut. Și alături de acestea a fost Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român.

Cu drept cuvânt spunea marele Ierarh în scrisorile Sale apologetice: «Școlile și institutele literare sunt partea esențială a Bisericii», în lupta grea de existență, sub stăpânire streină.

Din idealismul oamenilor bisericii au luat ființă în veacul trecut: prima reuniune a meseriașilor români, reuniunea agricolă, băncile populare, expozițiile industriale și agricole și acele minunate expoziții de copii mici, organizate prin satele din județul Sibiului.

Statul strein nu ne-a ajutat și ceice conduceau aceste acțiuni se mulțumiau să nu fie împiedecați a face binele, pe care-l doriau să-l realizeze pentru propășirea poporului.

Aveam atunci un suflet dar ne lipsiau mijloacele; după războiu am avut mijloacele dar a lipsit sufletul vrednic de ele.

Orașul a devenit un factor mai important decât satul.

Biserica noastră n'a încetat să se îngrijească de soartea populației dela țară. Dupăce școala a fost statificată, a creat așezăminte nouă pe seama credincioșilor dela țară: Oastea Domnului pentru înviorarea vieții religioase, Societatea Sf. Gheorghe a tinerimii adulte, Reuniunile de femei și Casele culturale. O importantă operă socială în spitale și orfelinate, o cruciadă susținută în contra plăgilor sociale și morale, cari bântue societatea fac din biserică cel mai însemnat centru de gravitațiune al serviciului social.

Biserica nu cuprinde întreagă populația de sub stăpânirea Statului. Și nu are la îndemâna sa nici mijloacele, de care dispune Statul.

Serviciul social de stat va avea tot sprijinul Bisericii. Ambele urmăresc aceiași țintă: Salvarea Satului, în care s'a păstrat sufletul, graiul și întreg patrimoniul spiritual al neamului.

Isus ne desleagă legăturile morții

Domnul Isus întâlnește într'o sinagogă pe o biată femee care de 18 ani era stăpânită de un duh de neputință. Ajunsese cu totul gârbovită neputând nicidecum să-și îndrepte spatele. Cu mare greutate se târa până la sinagogă să se roage lui Dumnezeu. Aci o întâlnește Domnul Isus și întinzându-și mânile peste ea i-a zis: „Femee, ești deslegată de neputința ta". Și ea s'a vindecat îndată.

Așa dar vindecarea aceasta săvârșită de Domnul Isus n'a fost decât o deslegare a legăturilor cu cari Satana o ținea legată de 18 ani pe biata femee. Doctorii ar fi zis că femeia gârbovită suferea de cine știe ce boală. Domnul Isus ne spune însă că neputința și gârbovirea îi venea bietei femei de legăturile nevăzute cu care diavolul o ținea legată de 18 ani, (Luca 13, 16.)

Deci diavolul poate să ne chinuiască trupul cu legături ascunse și cu duhuri de neputință. Uneori diavolul intră însuși în om și-l muncește. Desigur însă că puterea diavolului asupra noastră e mărginită, și el nu poate intra decât unde găsește ușa deschisă și unde i-se deschide când bate. Și cu ce se ocupă diavolul decât că aleargă fără odihnă cu fel de fel de amăgiri să-i deschidă oamenii ușile sufletelor să intre la ei.

Ah, dar lucrul acesta ar trebui să ne înspăimânte. Căci dacă legăturile diavolului pot să se întindă asupra trupului nostru și să-l chinuiască atât de mult, apoi cu atât mai primejdioase sunt aceste legături diavolești când ele se întind asupra sufletelor noastre schimonosindu-le cu grozave gârboviri și cu urâte duhuri de neputință.

Și într'adevăr diavolul râvnește numai la sufletul nostru chiar și atunci când se atinge de trup. Legăturile diavolului sunt de atât de multe feluri și atât de ascunse și viclene, încât nici nu bagi de seamă că unele din ele ți-au cuprins sufletul și ți-l țin mereu legat. Ah, dacă nu ne-am fi obișnuit cu aceste legături ale morții și dacă am vedea felurite gârboviri ale sufletelor noastre, cari nu ne lasă să ne îndreptăm toate gândurile către Domnul Isus și să ne alipim cu totul de el prin lepădare de sine, — dacă am avea o sănătoasă vedere sufletească, atunci ne-am spăimânta văzând sufletele noastre atât de schimonosite, cuprinse de atâtea duhuri de neputință și legate cu atâtea legături ale lumii și ale Satanii.

De pildă, noi nu ne putem ierta unii altora. Asta arată că suntem cuprinși de un rău, duh de neputință. Noi n'avem destulă dragoste, destulă smerenie, destulă pocăință, destulă milă și milostivire. Iată atâtea duhuri de neputință cu cari diavolul ne ține legați de el și nu ne lasă să ne apropiem deplin de Domnul Isus.

Și ne sbatem mereu cuprinși de atâtea legături diavolești. Ne târâm pe drumul vieții cu sufletele gârbovite de atâtea duhuri de neputință. Uneori simțim aceste legături ale morții. Și am vrea să ieșim din ele. Ne ducem la biserică, mergem la adunările Oastei Domnului. Ba, după o vreme ni-se pare că ne-am mai desfăcut de legăturile acestea grele, că ne-am isbăvit de unele neputințe ale sufletului nostru. Dar diavolul e viclean. Ne mai slăbește câte puțin ațele legăturilor lui, cum slobozesc copiii sforile cu cari se înalță smeii de hârtie în vânt, sau pasărele pe cari le-au prins și le lasă să sboare cu o ață legată de picior. Și nouă ni se pare că am scăpat de legăturile păcatelor. Dar de cele mai multeori ne înșelăm. De cele mai multeori n'am făcut

* FOIȘOARA *

Crăciun și An-Nou englez

Viața profund religioasă a credinciosului popor englez este fapt îndeobște cunoscut. Ceice au avut fericitul prilej de a trăi temporar în mijlocul lui, au putut verifica de visu acest adevăr. Numărându-ne printre aceștia, socotim că nu săvârșim lucru de prisos, încercând — pentru informarea cetitorilor noștri — să spicuim câte ceva din întregul manifestărilor de trăire religioasă a acestui popor. Și de data aceasta ne propunem să conturăm, în puține cuvinte, modul în care poporul englez înțelege să prăsnuiască slăvita întrupare a cuvântului lui Dumnezeu, ca și simțemintele cu cari însoțește expierea unui An-Vechiu și sosirea celui nou.

Grija de căpetenie a fiecărui credincios englez în preajma Nașterii-Domnului este de a se pregăti cât mai bine duhovnicește pentru această mare sărbătoare a creștinătății. Mărturisirea păcatelor, asistarea aproape zilnică la sfânta Liturghie, împărtășirea cu sfintele Taine, rugăciuni stăruitoare și meditații adânci, constitue ansamblul de exerciții spirituale pe cari orice fiu al Bisericii anglicane se simte îndatorat în conștiință să le săvârșească. In săptămâna ce premerge Crăciunului, bisericile sunt arhifrecventate de credincioși. Cei doi sau trei preoți ai fiecărei parohii — parohiile engleze fiind foarte mari — sunt nelipsiți dela biserică, dând continuă asistență duhovnicească celor ce au lipsă de ea. Ceea ce impresionează însă mai mult, sunt liturghiile zilnice la cari zeci de credincioși se împărtășesc cu sfintele Taine. Aranjate la o oră foarte potrivită, ora șapte dimineața, — aceasta nu numai în preajma sărbătorilor mari, ci în tot timpul anului bisericesc —, serviciile publice, începând în genere la ora nouă, dau posibilitatea oricui să asiste la ele, fără a-și întrerupe ocupațiile obișnuite. Liturghia anglicană este de altfel destul de scurtă; în special cea din zilele de lucru numită *Low-Mass*=liturghie recitată, nu durează nicicând mai mult de o jumătate de oră. Liturghia din dumineci și sărbători servită de un singur preot se numește *Sung-Mass*=liturghie cântată și durează de obiceiu patruzeci de minute, iar săvârșită de trei preoți *High-Mass*= liturghie solemnă, asemenea căutată și însoțită de mai bogat ceremonial, ține circa o oră.

In ajunul Nașterii-Domnului, Vecernia mare, la ora șapte și jumătate seara, este ascultată de mulțime mare de credincioși. La ora unsprezece în aceeași seară, în toate bisericile se organisează câte un frumos concert de colinde, acompaniat de orgă, de o jumătate de oră. La unsprezece și jumătate preotul, sau preoții fiecărei biserici, îmbrăcați în odăjdii luminate, asociați de șapte până la doisprezece copii purtători de sfeșnice aprinse, prapore și cădelnițe, își fac ieșirea solemnă din sacristier (diaconar), îndreptându-se spre altarul principal din mijlocul bisericii. După o scurtă rugăciune îngenunchiată în fața acestui altar, se începe o slujbă specială de sfințire a așa numitului «*Christmas-Crib*». Ce este acest Christmas-Crib? Este peștera din Vifleem în miniatură, așezată în partea de sud a bisericii, în care într'o iesle mică se află Pruncul ceresc Isus (o păpușe de porțelan) înconjurat de Preacurata Fecioară Maria, logodnicul ei Iosif, păstorii sfinți, îngerii slăvitori și blândele dobitoace: boi, miei, asini etc. (toate acestea sunt figurine de ghips).

Inceputul acestei slujbe este semnalat prin luarea Pruncului Isus, de către preotul liturgisitor, de pe sfânta Masă, aducerea Lui cu mare solemnitate la peșteră și așezarea Lui în ieslea sfântă. Apoi cu glas înalt preotul anunță bucuria nașterii Mântuitorului cu cuvintele: „Iată Prunc ni s'a născut, ca să ne isbăvească din moarte și din păcat". Urmează imediat citirea Evangheliei dela Luca cap. II, vers 1—21, iar după evanghelie otpustul.

Acest Christmas-Crib este obiect de înaltă venerație pentru credincioșii anglicani și în special pentru copiii acestora. In intervalul 25—2 Februarie, cât timp el rămâne în biserică, multe predici și meditațiuni se țin copiilor îngenunchiați în fața Pruncului adăpostit în peșteră. Zilnic și la orice oră am vizitat diferite biserici, mi s'a dat prilejul de a găsi credincioși de toate

decât să-l silim puţin pe diavol ca să nĕ lase legăturile mai lungi şi îndată ne amăgim crezându-ne liberi.

Ah, ce lucru grozav este acesta că mulţi creştini se cred isbăviţi de cel rău, se cred în braţele Domnului, când de fapt ei nu se pot depărta de ale lumii acesteia decât atât cât ţi lasă aţele legăturilor cu cari ea îi ţine legaţi. Şi te doare inima când vezi atâţia „pocăiţi" cari s'au „botezat" la diferitele secte, şi cărora diavolul le-a lăsat puţin mai lungi legăturile lui, încât ei pot să nu mai înjure ca înainte, să nu mai bea băuturi alcoolice, decât pe sub ascuns, sau chiar de loc. In schimb însă răutatea inimii lor e tot cea mai dinainte, lăcomia de asemenea e aceeaşi. Mândria însă le-a crescut mai pierzătoare, îmbrăcând-o într'o haină nouă, religioasă, încât ei se uită de sus şi disprețuitor la ceilalţi creştini „nepocăiţi".

Văzând acest lucru dureros şi pierzător în lumea sectarilor, parcă mi-e teamă să nu se întâmple acelaş lucru şi cu mulţi din fraţii noştri din Oastea Domnului. Ba, voi spune cu durere că chiar am văzut lucrul acesta la unii fraţi ostaşi. Căci într'adevăr aici e o mare primejdie. Bietul om se poate înşela foarte uşor asupra stării lui sufleteşti. Diavolul are în privinţa aceasta o mulţime de meşteşuguri viclene, încât el reuşeşte să ţină pe om mereu legat cu legăturile lui, lăsându-i-le doar puţin mai lungi ca să se creadă deslegat.

Dar atunci ce este de făcut? Cum am putea rupe aceste legături diavoleşti?... Iată aici marea întrebare a mântuirii noastre la care trebue să răspundem. Altfel rămânem mereu în amăgiri şi în moarte.

Biata femee gârbovită de legăturile diavolului ar fi putut să mai aştepte mult în sinagogă dacă nu s'ar fi întâlnit cu Domnul Isus. Deci, din această întâlnire cu Mântuitorul a venit deslegarea legăturilor cu cari Satana ţinea femeea legată şi gârbovită.

Intâlnirea omului cu Domnul Hristos e începutul mântuirii lui. Intâlnirea cu Domnul Hristos a deslegat pe mulţi oameni de grozavele legături ale Satanei. De pildă isbăvirea îndrăciţilor din laturile gadarenilor. Intâlnirea cu Domnul Hristos a ridicat din morţi pe fiul văduvei din Naîn şi a deslegat pe Maria Magdalena de legăturile celor 7 demoni cari o stăpâneau. Diavolul nu poate suferi apropierea Domnului Isus. In focul întâlnirii cu Isus se topesc toate legăturile diavolului şi ale lumii. Sufletul se simte eliberat şi cu bucurie mare se aruncă la picioarele Mântuitorului. Ah, bucuria acestei eliberări din cătuşele diavolului, cât este de mare!

In focul întâlnirii cu Isus şi în bucuria eliberării sufleteşti se petrece naşterea din nou a mântuirii. Aci se începe marea lepădare de sine şi trăirea cu Hristos după voia Lui. Intâlnirea cu Isus din lacrimi, întâlnirea de foc cu Isus viu, privirea ochi în ochi cu Isus cel Răstignit, iată numai aceasta ne poate mântuì, deslegându-ne toate legăturile cu cari lumea şi stăpânul ei, diavolul, ne ţine legaţi.

Lucrul acesta se întâmplă cam greu la oameni, pentrucă legăturile diavolului îi ţine pe loc. Chiar dacă diavolul mai lungeşte sforile legăturilor lui, totuşi el are de grijă să nu lase pe om să se apropie prea mult de Domnul Hristos. Ci doar aşa de departe dacă-l lasă pe om să privească Crucea Golgotei, şi să asculte glasul Evangheliei. El ştie că lângă Hristos legăturile morţii se topesc.

Iată de ce sunt ataţia „pocăiţi" nepocăiţi. Pentrucă n'au avut o adevărată întâlnire cu Domnul Isus. Şi n'au avut această întâlnire mântuitoare, pentrucă legăturile diavolului nu-i lasă să se apropie de Hristos şi nici ei n'au cerut şi nu cer „cu post şi cu rugăciune" ca Domnul să vină la ei să-i' deslege de aceste legături. De aceea ei nu sunt „nici reci, nici calzi". Ci zac într'o grozavă amăgire.

Iubite frate, care citeşti aici, ia seama bine cum stai tu în această privinţă? Ce s'a întâmplat cu legăturile cu cari erai legat de răutăţile şi deşertăciunile lumii? Te-i întâlnit tu ochi în ochi cu Isus cel Răstignit? Ai simţit tu focul mântuitor al acestei întâlniri? Ia vezi nu cumva diavolul te mai ţine legat cu vreo legătură ascunsă? Nu cumva ţi-a lungit doar puţin sforile cu cari te ţinea legat? Te simţi tu într'adevăr liber, desfăcut de toate legăturile lumii acesteia? Simţi tu pe Hristos stăpân al inimii tale? Eşti tu în stare să faci orce pentru Hristos ca să fii pe placul Lui? Dacă mai este ceva ce ştii că i-ar plăcea Domnului să faci, şi mai este ceva care te împiedecă să faci voia Lui, înseamnă că diavolul te mai ţine legat cu ceva. Şi bagă de seamă că o legătură cât de mică poate să-ţi aducă alta şi alta, până ce diavolul te are iar cu totul prins în legăturile morţii.

Ah, dacă am încerca să ne dăm seama de aceste legături mici şi ascunse cu cari diavolul şi lumea ne ţine legaţi, ne-am spăimânta ca psalmistul care strigă: „Mă înfăşuraseră legăturile morţii şi m'apucaseră sudorile mormântului. Dar am chemat Numele Domnului şi am zis: „Doamne, mântueşte-mi sufletul. Ascultă-mă Doamne că sunt robul Tău. Tu mi-ai desfăcut legăturile"... (Psalm 116, 3—16).

Doamne, Isuse, ne înfăşoară şi pe noi legăturile nevăzute ale morţii veşnice. Când ne gândim la ele simţim sudorile mormântului. Dar plini de nădejde şi credinţă chemăm numele Tău cel sfânt. Te chemăm pe Tine, Doamne Isuse, Mântuitorul nostru şi-Ţi strigăm: „Doamne, mântuieşte-ne de cel rău. Desleagă-ne legăturile cu cari diavolul şi lumea ne ţin legaţi. Depărtează dela noi orce duh de neputinţă, care ne gârboveşte sufletele şi nu ne lasă să ne apropiem de Tine şi să facem voia Ta cea mântuitoare. Doamne, ascultă-ne rugăciunea. Desleagă-ne legăturile morţii...

Pr. Nicolae Vonica

Bilanţul unei activităţi ministeriale

Prin noua schimbare intervenită în echipa guvernamentală, P. S. Episcop **Nicolae Colan** *s'a retras dela conducerea Ministerului Cultelor şi Artelor.*

Se cuvine să facem cu această ocazie o privire retrospectivă asupra activităţii P. S. Sale la acest departament şi în general ca membru al guvernului.

A fost pentru prima dată dela Melchisedec încoace — care n'a fost ministru însă decât foarte scurt timp — că un episcop a fost încredinţat cu conducerea unor importante rezorturi ministeriale şi experienţa, putem spune, a dat roade frumoase, datorită personalităţii proeminente a ierarhului chemat la asemenea rol. Om de aleasă cultură bisericească şi generală, spirit dotat cu preţioase însuşiri sociale şi cu un echilibrat simţ de comportare în cele mai pretenţioase şi mai variate împrejurări, P. S. Sa s'a achitat cu perfecţiune de îndatoririle ministeriale, sporind prestigiul Bisericii care s'a dovedit aptă să dea oameni pricepuţi nu numai în sectorul propovăduirii religioase, ci şi în conducerea trebilor generale ale Statului.

Ca ministru al Educaţiei Naţionale P. S. Sa a dat înţelepte şi salutare îndrumări învăţământului obştesc al Ţării. Ar fi nespus de bine pentru viitorul neamului ca aceste idei şi îndrumări să fie menţinute, căci o adevărată renaştere a sufletului românesc nu se poate întemeia decât pe o cultură cât mai străbătută de credinţa creştină.

Dar marele şi netrecătorul titlu de mândrie al P. S. episcop Colan, ca fost ministru al Educaţiei rămâne reorganizarea învăţământului teologic, prin care întreg acest învăţământ a fost pus sub supravegherea Bisericii, Academiilor li s'au dat toate drepturile universitare şi fiecărei episcopii i-s'a recunoscut dreptul să intre în conducerea câte unui liceu sau şcoale normale din centrul ei.

E drept că prin Legea învăţământului superior dela 1 Nov. 1938 s'a încercat coborîrea Academiilor sub nivelul universitar, dar această încercare n'a durat decât un moment. Astăzi, datorită în mare parte prezenţii în guvern a P. S. episcop Colan, Academiile sunt echivalate aproape în toate privinţele cu Facultăţile de Teologie: absolvenţii lor, cari au la bază diplome de bacalaureat sau de seminar, vor primi dela 1 Aprilie salar egal cu al licenţiaţilor şi se pot înscrie în şcolile normale superioare. Ar mai rămânea ca şi profesorii lor să fie echivalaţi în grad cu profesorii Facultăţilor, ca egalizarea să fie completă, cu salvarea caracterului lor de şcoli depinzând de autoritatea bisericească.

Iar dacă eparhiile n'au intrat încă în posesiunea liceelor sau şcolilor normale, aceasta nu e vina P. S. Sale. Sf. Sinod n'are decât să pună mai multă stăruinţă în traducerea în practică a unui drept recunoscut de lege.

O reformă principală impusă de P. S. Sa a fost aceea privitoare la situaţia sectelor în România. Măsurile fixate în Regulamentul lor sunt atât de efective încât ar fi în stare, bine aplicate, să oprească lăţirea acestui flagel naţional. Baptismul mondial, conştient de stavila puternică ce i se pune în cale în ţara noastră, a tuturor libertinităţilor, a reacţionat violent. Dar P. S. Colan n'a cedat nici unei presiuni, fiind mai degrabă dispus să se retragă din guvern. A dat astfel o dovadă de aprigă tenacitate într'o chestiune în care e identificat deplin cu o neclătinată convingere.

P. S. Colan a fost preocupat şi de stabilirea unor noui şi mai juste criterii de salarizare a clerului. In această direcţie a şi întreprins toate lucrările pregătitoare şi se spera că în bugetul viitor să se poată incadra această mult aşteptată reformă.

Plecând din guvern, unde a intrat la înaltă chemare, pentru a contribui cu prestigiul şi cu priceperea P. S. Sale la consolidarea Ţării în momente grele, P. S. Sa poate fi mulţumit că şi-a făcut din plin datoria.

Oastea Domnului

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

vârstele şi de toate clasele sociale, dar mai ales copii, rugându-se cu căldură Copilului ceresc aflat în iesle.

Originea acestui Christmas-Crib în Biserica engleză datează dintr'o epocă mult prereformatorică, (vezi relaţii ample asupra acestui cult în volumul: „The Cristmas-Crib", de Nesta Roebeck, London, 1937). Astfel se explică faptul că laturea protestantizantă din această Biserică nu agreează şi nu practică acest cult al Cristmas-Cribului. Anul acesta, pe când I. P. S. Sa Dr. Lang, Arhiepiscopul de Canterbury, săvârşia sfinţirea Cristmas-Cribului în capela Sf. Ştefan a catedralei din Canterbury, un credincios din curentul protestantizant, a protestat îndrăzneţ împotriva acestei datini, rugând pe I. P. S. Sa „să înceteze cu un obicei păgân de provenienţă antereformatorică". I. P. S. Sa, cu toată calmitatea, a invitat pe curagiosul întrerupător al serviciului, să găsească un moment mai potrivit pentru un astfel de protest împotriva unui cult atât de mult înrădăcinat în sufletul poporului englez, (vezi „The Times", 27 Dec. 1938).

După terminarea sfinţirii Christmas-Cribului, se începe, la ora douăsprezece din noapte, sfânta Liturghie, anunţată prin tragerea tuturor clopotelor. La sfârşitul Liturghiei toţi credincioşii prezenţi se apropie de sfântul Altar pentru a se împărtăşi cu Sf. Taine. In Biserica anglicană credincioşii se pot apropia de sf. Potir oridecâteori conştiinţa îi îndeamnă la aceasta. Mărturisirea nu este o condiţie sine-qua-non pentru împărtăşire. La scaunul mărturisirii vine cineva numai atunci, când îşi simte sufletul apăsat de sarcina unor păcate de moarte. Nesimţindu-şi împovărată conştiinţa cu nici un fel de păcat, credinciosul Bisericii anglicane se poate împărtăşi cât de des posibil, chiar zilnic. Responsabilitatea apropierii cu vrednicie de Sf. Taine, este lăsată în această Biserică în grija personală a fiecărui credincios, (vezi Beltonn: „A. Manual of. Confessors", pag. 87, London, 1931).

Ceice din motive binecuvântate n'au putut participa la Liturghia de miezul nopţii, şi deci nu s'au împărtăşit cu Sf. Taine, pot face acest lucru la una din cele trei liturghii din dimineaţa zilei de Crăciun. Ca şi în Biserica romano-catolică preoţii anglicani, la sărbătorile mari au dreptul şi chiar datoria de a săvârşi trei liturghii în aceeaşi zi. Iar în restul anului bisericesc oricând preotul anglican poate săvârşi o liturghie ca preot, poate participa la a doua ca diacon şi la a treia ca ipodiacon.

Impărtăşiţi cu Sf. Taine, credincioşii acestei Biserici petrec zilele de Crăciun exclusiv în sânul familiei. Se şi zice pretutindenea în Anglia: „Crăciunul este o sărbătoare a familiei". Operă, teatre, cinematografe, restaurante, etc. toate sânt închise. Străzile Londrei atât de extraordinar populate în alt timp, cu o circulaţie vehiculară atât de ameţitoare, acum sunt pustii. Metrourile, cari în zilele obişnuite servesc uimitor de perfect cele opt milioane de locuitori de pe cele două maluri ale Tamisei, acum abia la câte o jumătate de oră trece câte unul, pentru a lua pe foarte sporadicii pasageri. Intâia şi a doua zi de Crăciun, trebuind să merg la biserica grecească în partea de vest a Londrei, pentru a lua parte la Sf. Liturghie şi a mă împărtăşi cu Sf. Taine, nu mică mi-a fost mirarea constatând că într'un metrou de cinci vagoane, pe o distanţă de circa zece km., eram singurul pasager, din toate staţiile neurcându-se nici un călător. Englezii în aceste zile de sărbătoare nu părăsesc casa. Ei preferă petrecerilor sgomotoase şi balurilor transpiratorice liniştea caldă a familiei, între lecturi pioase, discuţii sănătoase şi între consumarea tradiţionalei „Christmas-Pudding" (budincă de Crăciun).

Dar Crăciunul în Anglia mai este şi un prilej de traducere în fapt mai activ, decât în restul anului, a îndatoririlor milei trupeşti faţă de aproapele nevoiaş. Orice credincios cu oarecare dare de mână simte obligaţiunea închinării obolului său fie în bani, fie în natură (haine, încălţăminte etc.) pentru ajutorarea celor lipsiţi. Biserica este cea care adună aceste jertfe benevole, spre a le împărţi apoi săracilor şi a lumina astfel şi acestora zilele de sărbătoare ale Naşterii Domnului.

Anul-Nou este serbat aproape tot atât de duhovniceşte ca şi Crăciunul. In ajun, de obicei la ora şase seara, în toate bisericile se săvârşeşte Vecernia-mare, urmată de un concert de colinde, cu numeroasă asistenţă de credincioşi. La unsprezece şi jumătate din noapte toţi credincioşii se adună din nou la biserici pentru a petrece o oră în rugăciuni de mulţămită lui Dumnezeu pentru binefacerile anului ce se sfârşeşte şi în rugăciuni de cerere pentru anul ce se naşte. Monumentala catedrală londoneză „Saint Paul", la acest serviciu mezonoptical a fost neîncăpătoare pentru mulţimea imensă venită să se închine. Lumea ticsită în piaţa din faţa catedralei, a ascultat descoperită slujba şi predica transmisă prin megafoane din timp pregătite pentru aceasta.

Revelionul, atât de indispensabil în concepţia multora pela noi şi pe aiurea, este un ce necunoscut pentru adevăraţii englezi. Când în vre-un colţ al Angliei se aranjează un revelion, toată lumea ştie că el este organizat de streinii ce petrec în această ţară, nu de englezii de sânge.

Din cele mai sus relatate se poate

Manifest-program

Consiliul de miniştri a examinat şi aprobat, în şedinţa sa de Luni, 6 Februarie 1939, *manifestul-program* al noului guvern.

Problemele de care se ocupă manifestul-program, se pot rezuma astfel:

Apărarea şi întărirea ţării: prin menţinerea unor raporturi normale cu statele străine, prin desvoltarea puterii noastre militare, prin asigurarea finanţelor publice, prin intensificarea producţiunii naţionale, prin asigurarea sănătăţii publice, şi prin sprijinirea muncii şi culturii poporului.

In ce priveşte regimul *cultelor*, programul de înfăptuire este următorul:

Vom proteguì Biserica naţională ortodoxă română, dominantă în stat, precum şi Biserica română greco-catolică.

Vom modifica legea pentru regimul general al cultelor din 1928, punând-o în concordanţă cu principiile Constituţiei Regele Carol al II-lea, şi vom întocmì regulamentul acestei legi.

Lucrăm la legea pentru salarizarea clerului de toate categoriile.

Se vor completa locurile vacante de preoţi şi de funcţionari eclesiastici; se vor înfiinţa parohìi şi posturi nouă, acolo unde trebuinţele locale necesită.

Toate cultele minoritare, istorice şi legal recunoscute, se vor bucura, ca şi în trecut, de toate garanţiile acordate de Constituţie şi de legile în vigoare.

Pentru Fundaţiunea Gojdu

Cu ocazia călătoriei recente la Bucureşti, I. P. S. mitropolit NICOLAE a avut o întrevedere cu dl ministru al Afacerilor străine, Grigorie Gafencu, şi cu acest prilej I. P. S. Sa între altele a cerut ca Ministerul nostru de externe să facă toate demersurile pentru grabnica soluţionare definitivă a chestiunii Fundaţiunii Gojdu. In urma acestei intervenţii, Ministerul nostru de externe a şi făcut demersurile necesare pe lângă guvernul din Budapesta pentru ratificarea acordului încheiat, care din partea Statului român a şi fost ratificat. Dl ministru Grigorie Gafencu a încunoştiinţat pe I. P. S. Sa că are cele mai bune speranţe că chestiunea va fi curând soluţionată.

Organizaţi Reuniuni de femei

Cu ocazia instalării dlui *N. Zigre* ca ministru al cultelor şi artelor, noul sfetnic regal, cunoscut ca o figură proeminentă a Ardealului, a declarat următoarele:

«Aduc cu mine în fruntea acestui minister sentimentul tradiţional al românilor ardeleni: Iubirea faţă de Biserică. Românii din Ardeal au desfăşurat lupta lor pentru păstrarea fiinţei etnice sub scutul Bisericii naţionale. Preoţii şi învăţătorii au fost conducători fireşti ai ţăranilor români secondând pe intelectualii dela oraşe. In cursul acestor lupte românii din Ardeal s'au unit cu biserica. Înţeleg prin urmare să arăt toată solicitudinea bisericilor naţionale. Sânt convins că prin religiozitate creăm o forţă sufletească morală care va contribuì mult vieţii de stat.»

Salutăm cu multă bucurie şi cu îndreptăţite nădejdi instalarea la conducerea departamentului cultelor, a dlui N. Zigre, fiu devotat al Bisericii şi al idealurilor, membru în corporaţiile noastre bisericeşti. Ştim că Dsa aduce în fruntea ministerului cultelor o profundă iubire şi înţelegere pentru biserica strămoşească.

Lumea creştină *şi toţi iubitorii de pace şi civilizaţie nu pot decât să se bucure, cu toată îndreptăţirea, că războiul fratricid din Spania este astăzi, după doi ani şi mai bine, la ultimul său act. Se semnalează înaintarea victorioasă a naţionaliştilor spanioli şi înfrângerea totală a comuniştilor.*

Eliberatorul Spaniei de sub tirănia păgână bolşevică este generalul ***Franco****, celce a izbutit să ducă la biruinţă* ***crucea*** *şi* ***naţionalismul*** *în mult încercata ţară spaniolă.*

Notarii comunali din întreagă ţara au îndatorirea, conform hotărârii ministerului de interne, să redacteze, în afară de orele de serviciu, *petiţii*, către autorităţi administrative, la cererea sătenilor din comunele lor de reşedinţă. Tariful, fixat (în sume de 10 lei până la 200) pentru aceste petiţii, are să fie *afişat*, în biroul notarial. Primirea de taxe mai mari decât cele prevăzute în hotărârea ministerială, este strict oprită, sub sancţiunea pedepsei disciplinare.

Nr. 281—1939

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că erezii după Păr. Avram Budoiu din Tolţia-mare, decedat la 6 Decemvrie 1938, în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au primit dela Cassa arhidiecezană din Sibiu, în numerar, fără nici o reţinere, ajutorul preoţesc de Lei 40.000.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 25 Ianuarie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Probleme-Recensii-Comentarii

Luăm act cu bucurie. — *Am asistat, vreme îndelungată, cu sufletească amărăciune, la mişcarea de coborâre a Academiilor noastre teologice în rândul şcoalelor secundare.*

Organele noastre superioare bisericeşti au reacţionat cu demnitate împotriva acestei mişcări a unor anumiţi «centrişti» cari, cu o exagerată încredere în sine, socotesc că studiu temeinic, în domeniul teologiei, se poate face numai la Universitate, şi că numai aici s'ar putea da societăţii preoţi cu bagaj suficient de cultură superioară.

Aceşti adversari, cu nume şi fără nume, au uitat că ştiinţa teologiei creştine îşi are obârşia în modestia Nazaretului şi a Vifleemului şi că cea dintâi slovă a creştinismului s'a scris departe de larma lumii şi de întreagă filosofia antică, prin pustiuri, prin peşteri, în surghiun, pe drum şi prin catacombe dela lumină de opaiţ.

Poate nu-şi dau seamă, că din sânul Academiei teologice au ieşit, înălţându-se, toţi Ierarhii de azi ai Ardealului.

In această privinţă pot reaminti că b. o. la Sibiu I. P. S. Mitropolit ***Nicolae****, pe vremuri fost profesor seminarial, în fiecare săptămână Joia urca treptele catedrei din sala de cursuri, ţinând prelegeri din domeniul teologiei în faţa studenţilor, cu atâta bogăţie de dovezi şi de exemple, încât ne răpea sufletul, uitând noi de orce grijă pământească. Sânt aproape 20 de ani de atunci, şi totuşi, adevărurile rostite la acele cursuri îmi răsună şi azi în suflet, iar îndemnurile calde îmi conduc paşii pe cărările complicate ale vieţii.*

Mă gândesc cu drag la anii petrecuţi în şcoala noastră teologică, unde deschiderea anilor şi examenele se făceau, ca şi azi, sub înalta preşedinţie a Chiriarhului, înafară de inspecţiile lunare inopinate la cursuri şi la ***internat****.*

Astfel funcţionează Academiile noastre teologice, din toate centrele eparhiale ale mitropoliei Ardealului, sub îndrumarea şi supravegherea părintească a Chiriarhilor, cari pun suflet din sufletul lor, alături de profesorii selecţionaţi în baza celor mai stricte criterii de cinste, hărnicie şi cunoştinţe, întru educarea viitoarei preoţimi.

Această preoţime, cu studii temeinice şi cu bogate daruri sufleteşti, obţinute în astfel de condiţii, conduce poporul credincios către înaltele idealuri creştine şi naţionale.

Academiile de teologie au dat neamului, şi vor da şi în viitor, cel puţin atâta, dacă nu mai mult ca alte aşezăminte de învăţământ superior.

In urma acestor adevăruri, preoţimea Ardealului primeşte cu deplină satisfacţie hotărârea recentă prin care Academiile noastre teologice fac parte din institutele superioare de învăţământ ale ţării. — Pr. A. Marcoviciu.

*

Conferinţe preoţeşti. — In 8 Decemvrie 1938, preoţimea tractului Sf. Gheorghe şi-a ţinut conferinţa preoţească de toamnă, sub preşedinţia P. C. părinte protopop Aurel Nistor.

După săvârşirea utreniei şi invocarea Sf. Duh, de către P. C. protopop şi Pr. V. Dancu, în sf. bis. din Sf. Gheorghe, preoţimea a trecut în sala de şedinţe a „Astrei" Sf. Gheorghe, unde a urmat desfăşurarea programului.

P. C. P. protopop deschide conferinţa prin o scurtă cuvântare, cu care ocazie prezintă pe Cuc. preoţi Ştefan Corpade din Arini şi Ion Rauca din Comolău, noi veniţi în tractul Sfântul Gheorghe.

Urmează apoi conferinţa ţinută de Pr. *Şt. Corpade* despre „Divinitatea şi omenitatea Domnului nostru Isus Hristos" şi conferinţa Pr. *Iacob Gheorghe* despre „Ortodoxie şi catolicism".

Conferinţele au fost bine apreciate de preoţi.

A urmat conferinţa ţinută de Pr. *Ilie Păştina* despre „Rolul preotului în străjerie". Autorul arată ce însemnat ajutor se îmbie preotului de către străjerie, în educarea morală şi religioasă a copilului şi a tineretului.

După acestea P. C. Pr. protopop face comunicări referitoare la activitatea viitoare a cercurilor preoţeşti, aducând vestea îmbucurătoare că, în anul ce vine, o să se înceapă zidirea unei monumentale biserici ortodoxe în centrul oraşului Sf. Gheorghe.

Se pune în discuţie felul în care vor activa cercurile culturale, îndemnându-se Cuc. preoţi să înfiinţeze asemenea cercuri acolo unde încă nu sunt înfiinţate.

In legătură cu acestea se hotăreşte înfiinţarea unor şcoli ţărăneşti în parohiile mai mari din tract.

După terminaren programului On. preoţime în frunte cu P. C. P. protopop s'a prezentat la dl colonel Ctin Petrini, prefectul jud. Treiscaune, ca să-i mulţumească pentru grija şi străduinţa deosebită întru ridicarea şi bunul mers al parohiilor româneşti. — Pr. *I. G.*

*

neforţat trage concluzia, că viaţa religioasă a ilustrului popor englez este minunat de conştient trăită. Dacă în imperiul Britanic soarele nu apune niciodată, el deţinând aproape o pătrime din tot globul pământesc, şi dacă rolul ce-l joacă Anglia în diriguirea destinelor omenirii este atât de imens, credem că aceasta se datoreşte în ordin primordial trăirii poporului ei în permanent contact cu cerul. Sf. Scriptură şi „Grayer Book"-ul (cartea de rugăciuni) sânt două lucruri de preţ ce nu lipsesc nici din casa, nici din sacul de călătorie al oricărui englez.

Intreţinându-mă într'una din zile, asupra acestor probleme, cu distinsul preot londonez F. E. P. S. Langton, Sfinţia Sa îmi spunea cam următoarele: Conştiinţa treaz religioasă a poporului englez este opera săvârşită cu multă trudă de Biserică. Preocuparea ei fundamentală este de a forma această conştiinţă din epoca fragedă a copilăriei fiecărui credincios englez. Menţinerea permanentă a poporului ei evlavios cu ochii ţintă la Hristos, este efortul pe care ea-l săvârşeşte cu neprecupeţită străduinţe.

Dar, despre metodele de pastoraţie ale Bisericii anglicane, cu alt prilej.

Londra, Ianuarie 1939.

Pr. D. Veştemean

Din suferinţele preoţilor noştri de altădată

de **Candid Muşlea**
preot-profesor

Acte şi documente:

Nr. 1131/797.

Adresa: Preacinstitului şi Preavrednicului al nostru Protopop şi a toată Ţara Bârsei Georgie Heines cu plecăciune să se dea — la Braşov.

Prealuminate şi Preacinstite Părinte Protopoape, cu plecăciune ne închinăm, nouă preavrednic stăpân!

Cu plecăciune jeluesc Preasfinţiei Tale, fiindcă acum la 12 Maiu anul acesta curgător, având eu un dascăl la biserică tocmit şi aşezat, din Zârneşti, anume Ioan al Bratului Duşescu, ce este iarăşi dascăl la Zârneşti, la care ţiind şi şcoală aicia din sus de Bran la biserica din Moeciu de jos, viind copii de pe la toate bisericile de dinsus de Bran la învăţătură, cu care purtându-se foarte bine, după rândueala şcolii, numai ce s'au pomenit unde vine un dărăbuţ de sas, anume Mechel, cu ştreangul în mână ca să-l lege la cătane. Aşadară el pe unde au putut au scăpat, şi şcoala s'au risipit. Şi acum întâmplându-se de au murit şi tovarăşul preot, ce au fost la această biserică, eu am rămas de tot singur şi sfânta biserică acum ca când ar fi pustie, fiindcă nici am cu cine mai sluji sfânta leturgie, ca să rog pe Preamilostivul Dumnezeu pentru Impăratul, sau pentru tot norodul creştinesc. La care noi partea preoţească am fost încredinţaţi după înaltele porunci cumcă feciorii preoţilor şi dascălii cei rânduiţi la slujba bisericească să fie de acest fel de lucru şi de alte forşponturi împărăteşti sau domneşti de toate apăraţi. Iară acum vedem că cu toată silinţa suntem siliţi şi la toate rânduielile satului împărtăşiţi, mai ales la regula cătăniei de totuluş cu totul împărtăşiţi.

Cu care ne rugăm milii Preasfinţiei Tale ca unde se cuvine să arăţi această jalbă a noastră unde se va cuveni, fiindcă de nu se va îndrepta acest lucru dela Cinstitul Scaun al Braşovului, noi vom fi siliţi mai nainte a căuta îndreptare pentru lucrul acesta, fiindcă este ocară, bajocură cu acest lucru de cinstea noastră preoţească şi a tot neamului nostru românesc neunit, fiindcă la alte naţii nu se fac de acest fel de lucruri a se lua feciorii preoţilor sau dascălii bisericilor la rândueala cătăniei. Cu aceasta jeluind rămânem. Bran din sus die 13 Mai 797.

Ai Sfinţiei Tale Plecate sluji
(ss) *Ioan Fota* nameasnic din sus de Bran şi paroh la Moeciul de jos. (ss) *Ioan Manoiul* paroh din Şimon. (ss) *Oprea Jorja* paroh la Cheie. (ss) *Stanciu Ciurea* paroh la Moeciul de sus. (ss) *Stan Moşoiu* paroh la Fundata. (ss) *Radu Ţeposu* paroh la Şirne. (ss) *Nicolae Tipeiu* paroh la Peştere. (ss) *Radu Talpă* dela Peştere. —

(Protopopul transpune această jalbă Magistratului, care decide că: deoarece acest fel de a prinde recruţi şi a tulbura şcoala nu se poate permite, să i se facă cunoscut castelanului ca în viitor să se abţină dela astfel de lucruri.)

*

Nr. 2622/1800.

Prea Cinstit Scaun Protopopesc,
Mie buni îndreptători!

Fiind eu chemat la o nuntă în Bran, unde logodnica (sau mireasa) era din Zârneşti, fiindu-mi şi neamul, de altă parte vedeam ţedula protopopească că eram rânduit să-i şi cunun, fiindcă parohul dela acea biserică din Cheie au fost murit, adecă Popa Oprea Jajii, aşa noi plecând cu nunta am trecut prin Bran cu pace, dar întorcându-ne a doua zi iarăşi prin Contromanţie (Contumacie! N. transcr.), am trecut cu pace, dându-ne Domnul Director omenie. Iară când am ajuns drept casa unde şade Domnul Castelanul, noi veneam din sus, Dl Castelan din jos dela cârciumă

Cerc pastoral. — Membrii cercului pastoral Nr. 1 din protopopiatul Târnava au ţinut şedinţă în parohia *Abuş*, în 6 Decemvrie 1938.

La serviciul divin, utrenia urmată de sfânta liturghie, servit în sobor de preoţii prezenţi, au luat parte în mare număr credincioşii din parohie.

La priceasnă a predicat Pr. *Emil Pop*, vorbind despre viaţa şi faptele marelui ierarh Nicolae.

După masă, la vecernie, a vorbit preotul *Vasile Popa*, arătând, prin exemple din viaţa de toate zilele, felul în care cel viclean activează în lume şi modul în care creştinii se pot apăra de atacurile lui, având ajutor pe Mântuitorul şi învăţătura Lui.

La sfârşitul slujbei, Păr. preşedinte *I. Stângaciu* mulţumeşte, în numele parohienilor, preoţilor cari prin slujbele şi predicile rostite au procurat credincioşilor adevărate momente de înălţare sufletească.

A doua conferinţă s'a ţinut în 22 Ianuarie 1939 în parohia *Bobohalma*.

Biserica, deşi spaţioasă, a fost neîncăpătoare pentru mulţimea credincioşilor doritori să fie de faţă la sf. slujbe. La priceasnă a predicat Pr. *Ieronim Stângaciu*, explicând evanghelia zilei: Precum Zachei vameşul a primit cu bucurie pe Mântuitorul în casa lui, aşa şi noi să-L primim în casa sufletului nostru, trăind o adevărată viaţă creştinească.

La vecernie a vorbit Pr. *V. Popa* despre rodurile vieţii sufleteşti ce izvoresc din jertfa crucii. — La sfârşit, preşedintele face un rezumat al activităţii acelei zile, îndemnând credincioşii ca cele auzite să le însuşească şi în modul acesta ogorul sufletului lor să producă îmbelşugată roadă duhovnicească.

A treia conferinţă pastorală s'a fixat pe ziua de 26 Martie în parohia Subpădure. — Pr. *I. St.*

Acţiunea călugăriţelor din Blaj

E o veche durere românească acţiunea călugăriţelor catolice din România, cari sub pretextul că dau o educaţie mai îngrijită fetiţelor înşeală buna credinţă a multor părinţi ortodocşi de aleasă situaţie socială de-şi dau copilele pe mâna lor ca să se trezească după câtva timp că fiicele lor au fost pierdute sufleteşte, pentru familie şi pentru neam, zăpăcite de vicleana persuasiune a acestor „cârtiţe", cum le numea acum câţiva ani Păr. Arhim. Iuliu Scriban.

Un asemenea caz ne relatează în ultima vreme Păr. protopop al Gorjului, Gr. Prejbeanu, în foaia „Pânea Vieţii" (Târgu-Jiu, 1 Ianuarie 1939).

E vorba de fiica unui bun român şi ortodox din Gorj care, studiind la Şcoala Normală de fete din Blaj, a fost convertită la catolicism după patru ani de neîncetată momeală din partea „Congregaţiei Surorilor Maicii Domnului". Biata copilă căzută victimă atâtor caracatiţe, cari i-au strecurat metodic în suflet licoarea rătăcirii de minte, a scris părinţilor că e hotărâtă să se facă călugăriţă catolică şi de nu-i vor da aprobarea, se va sinucide. Iată până la ce gânduri „creştineşti" a dus un suflet nevinovat de copil, vicleana lucrare din întunerec a acestor corupătoare de copii.

Tatăl fetei, profund revoltat, a cerut Congregaţiei socoteală. Superioara a răspuns declarând între altele: „Puteţi să ridicaţi oricând copila. Nu pot însă să-mi asum răspunderea vieţii ei dupăce va pleca din Institut. *Acest lucru nici nu-l vreau şi nici nu mă simt obligată să-l fac*».

Sigur, ce-i pasă ei de-o viaţă ortodoxă? După ce a dus copila până pe marginea prăpastiei, nu simte şi nu vrea să simtă nici o răspundere care s'o facă să dea fetiţii sfatul să părăsească asemenea gânduri. „Dacă nu-i a noastră, mai bine să moară!". Cruda mentalitate inchizitorială îşi găseşte un sălaş admirabil în sufletele secătuite de sentimente umane ale unor făpturi înrăite de fanatismul catolic.

Povestea însă nu se sfârşeşte aci. După încercări nereuşite de-a-şi vedea fata acasă, zădărnicite prin manopere de tot soiul ale călugăriţelor, tatăl fetei s'a adresat Parchetului general, Patriarhiei şi Ministerului cultelor. Acum se aşteaptă rezultatul cercetărilor.

Ce concluzie să tragem din toate acestea?

Să îndemnăm părinţii să nu-şi dea fetele în şcoalele catolice? De sigur că o facem. Dar aceasta nu-i destul. De câteori nu cade victimă omul de bună credinţă înşelăciunii care are în serviciul ei totdeauna un abil regisorat şi cel mai mieros vocabular călugăresc.

Mai trebue să se sesizeze şi autorităţile de stat, sancţionând aspru până la interdicţia activităţii şcolare congregaţiunile, prinse cu astfel de fapte la activul lor.

Au apărut urmatoarele compoziţii muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediţie nouă primenită şi îmbogăţită. Un exemplar legat frumos Lei 200—

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediţia V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100—
De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

INFORMAŢIUNI

Recunoştinţă, plină de pietate, s'a adus Duminecă, în 5 l. c., la Chişinăul Basarabiei, pe locul, în dreptul catedralei, unde s'a desvelit monumentul Regelui întregitor de neam, **Ferdinand I.** Monumentul marelui Rege mărturiseşte legătura pe vecie a românilor dintre Prut şi Tisa cu patria mamă şi devotamentul lor faţă de Tron şi Dinastie. Măreaţa statue, în granit şi bronz, s'a ridicat din iniţiativa şi ofranda comitetului ofiţerilor de rezervă din Basarabia, cu sprijinul întregului popor basarabean şi cu obolul ofiţerilor activi din comandamentul corpului III de armată. Înălţătorul prilej s'a tălmăcit, în strălucite cuvinte, rostite de fruntaşi ai neamului, prezenţi la sărbătoare.

Moartea profesorului Gh. Ţiţeica. In locuinţa sa din Bucureşti a încetat din viaţă profesorul universitar, membru şi secretar general al Academiei Române, *Gh. Ţiţeica*, în ziua de 5 Februarie 1939. Prin moartea sa, ştiinţa pierde un strălucit reprezentant, care prin lucrările sale a dobândit admiraţia neamului şi a străinătăţii.

† **Romul Simu,** fostul secretar administrativ al Asociaţiunii culturale „Astra", a răposat în Sibiu, în 29 Ianuarie 1939, la vârstă înaintată de 82 de ani. Decedatul era mult apreciat ca muncitor sârguincios şi desinteresat. A lucrat, câteva decenii, în calitate de învăţător, apoi conferenţiar şi secretar, în cadrele Asociaţiunii şi ale fostei Reuniuni române de agricultură din Sibiu. A publicat câteva scrieri folositoare poporului şi meseriaşilor noştri. Veşnică să-i fie amintirea!

Act de mulţămire. Credincioşii parohiei ortodoxe române *Batiz*, protopopiatul Hunedoara, aduc vii mulţămiri dlui fost deputat de Hunedoara, *Constantin Bursan*, pentru donaţiunea făcută pe seama sfintei noastre biserici, în suma de 140.000 lei. Donaţiunile făcute până în prezent sfintei noastre biserici de dl Constantin Bursan se ridică la respectabila sumă de Lei 450.000. Dumnezeu să-i răsplătească. — *Oficiul parohial.*

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 12 Februarie 1939, va predica părintele *M. Neagu*.

Conferinţă publică. Seria conferinţelor din sala prefecturii judeţului Sibiu se continuă Duminecă, în 12 Februarie 1939, ora **17** (5 seara), când va vorbi dl *Dr. V. Bologa*, prof. universitar Cluj, despre: Evoluţia medicinei în cei 20 de ani dela proclamarea unităţii naţionale.

Papa Pius XI a încetat din viaţă Vineri, 10 Februarie 1939 în etate de 82 ani. Inainte de a fi papă s'a numit Achile Rati. A fost ales papă în Februarie 1922.

Nr. 31/1939 par. (7) 1—1

Publicare de licitaţie

Parohia ortodoxă română din Batiz, protopopiatul Hunedoara (jud. Hunedoara), dă în intreprindere prin licitaţie publică tincuirea bisericii noui cu toate lucrările aparţinătoare tincuirii.

Licitaţia se va ţinea în *5 Martie 1939* ora 2 p. m., în localul casei parohiale (fosta şcoală confesională) în prezenţa consiliului parohial şi a consiliului de construcţie.

Planul şi devizul se pot vedea la epitropia parohială. Licitaţia se va face pe bază de oferte închise însoţite cu o garanţie de 5% din valoarea devizului în numerar sau efecte de stat în valoare nominală.

La licitaţie vor fi admişi numai antreprenori calificaţi cu dreptul de liberă practică a acestei specialităţi. Deplasările la faţa locului privesc pe concurenţi.

Batiz, în şedinţa consiliului parohial şi a construcţiei ortodoxe române ţinută la 1 Februarie 1939.

Ioan Truca
preot ort. rom.

Nr. 106—1939. (8) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh, devenit vacant prin moartea fostului paroh al parohiei de clasa a treia, **Tolţiamare** [protopopiatul Orăştiei], se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în „Telegraful Român".

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Eclejie: 3 jug. şi 1200 st. pătraţi.
3. Dela 43 familii câte o ferdelă (de 30 litri) porumb sfărâmat.
4. Venitele stolare obişnuite.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc pentru concurare, — se vor înainta Oficiului protopopesc ort. al Orăştiei în terminul dat.

Concurenţii e de dorit să se prezinte în parohie, în Dumineci sau sărbători, pentru a lua parte la serviciul divin, făcându-se cunoscuţi poporului

Orăştie la 30 Ianuarie 1939.

Oficiul protopopesc, în înţelegere cu Oficiul parohial.

Prot. **Ioan Moţa,**
adm. tract.

şi cărăuşul (sau unchiul miresii) neputând a opri caii, sau a trage înlături de drum, Domnul Castelanul s'au dat înlături, şi aşa stând şi noi cu carul, numai ce vedem pe Domnul Castelan unde vine cu al său toiag, şi au început a da în omul care mână caii înainte până au frânt bâtul, zicând că: „Eu sânt domn, pentru ce nu te dai înlături?". Atunci mergând cărăuşul al căruia era carul, adecă unchiul miresii, au început a-l ruga pentru care îl bate, că era un ginere al lui, şi rugându-se numai decât au poruncit slujitorilor, şi l-au luat prins, ducându-l în curte, văz din car unde ei gătea un scaun să-l bată, şi-l şi pusease pe scaun. Eu văzând acea necuviincioasă şi fără cale faptă, şi nejudecat omul, m'am grăbit şi m'am dat din car jos, şi m'am dus ca să mă rog, socotind că mi se va asculta rugăciunea. Aşa eu apropiindu-mă, am început a mă ruga zicând: „Domnule, iartă-l mă rog, că n'au făcut nici o stricare, iar dacă au făcut vr'o pagubă, ţine-l oprit până îl vei judeca, şi nu-i făcea această necinste, că e om bătrân, şi fruntea satului în Zârneşti?!. Şi aşa zicând eu aceste cuvinte de rugăciune, odată numai îl văz că vine asupra mea, şi începe a da cu bâtul cel frânt în mine zicând că: „Tu eşti popă numai în biserică, dar aici nu eşti!" şi altele, şi nu numai atâta, ci au lăpădat bâtul, şi au început a mă lua de păr, şi a-mi da palme, scoţându-mă afară din curte. Aşa eu toate aceste suferindu-le, ştiu că nimica n'am greşit, că era de faţă slujitori de ai vămii, şi cătane dela vartă, după cum atestatul cu litera A), arată.

Pentru aceasta cu plecăciune mă rog la Preacinstit Scaun Protopopesc, să binevoiască a arăta aceasta necinste şi scădere a Preoţiei mele unde se cuvine, că până nu mi se va face din destul satisfacţia, nu voiu înceta a jeluì şi a-mi arăta scăderea mea, rămân aşteptând mângâiere sânt

Al Prea Cinstitului Scaun Protopopesc
la toate plecat
(ss) *Ioan Komsá* Paroh Zerneşti.

*

Copia.

Attestatum.

Adecă noi cei mai jos iscăliţi arătăm în frica lui Dumnezeu, punând la mijloc martor pre Dumnezeul nostru, la care vom da seamă la înfricoşata judecată, după cum am văzut cum s'au întâmplat bătaia cu Preotul Ioan Comşa dela Zârneşti dela Domnul Castelanul Gandi într'acesta chip, că trecând numitul Preot din Bran de din sus cu nuntaşii cu caru, şi apropiindu-se cu trecerea de curtea Domnului Pârcălab şi atuncea s'au întâmplat de au venit şi Domnul Pârcălabul de din jos cu căruţa, şi mintenaş au sărit din căruţă cu bâţu în mână şi au alergat la car unde au fost nuntaşii, şi au apucat pe omu care au fost călare şi l-au bătut cât i-au fost voia, şi apoi s'au dus la curtea sa, şi iarăşi întorcându-se au poruncit de au băgat pe cărăuşu în curtea sa şi în casă, şi scoţându-l din casă au poruncit să pue scaunul să-l bată, iar Preotul s'a sculat din car şi s'au dus în curtea sa ca să-l roage să iarte pe cărăuşul acela, şi numai decât am văzut noi că-l scoate pe Popa bătându-l cu bâţu, şi dându-i palme, aceasta am văzut, şi mărturisim oriunde se cuvine [şi] vom răspunde cu sufletele nevătămate. Die 7 Sept. 1800.

(ss) *Ilie Dregan* fraiter din Varta de dinsosz. (ss) *George Ruszu* ketane. (ss) *George Renea* ketane. (ss) *Mihai* ketane.

*

Opinie.

Viind enaintja atsesztui szkaun Protopopeszk salba (jalba!) Parohului Popi Ioan Komsa din Zerneşti, deszpre Domnul Kasztelanul din Bran, luund noi ku ameruntul, szokotind viatza szau purtaria Preotului kum eszte en szlusba lui, lam geszit ke en szlusba Preotzii lui, nimeni nitsi un ponosz dekend je Preot aszupra lui nau dat, si szlusbele szale tsele enkredintzate lui toate liau enplenit, nitsi enpertesit ku betzia nitse odate nu szau aflat, tsi tot djauna enplinitoru poruntsilor szau geszit. Mai enkolo szokotind si deszpre Domnul Kasztelanul, umblend noi en Vizitatzie la Bran pentru Biszeritsi, foarte multzi oameni ni sze seluja nouo ke sze bat de Domnul Kasztelanul, noi nu krediam, si le reszpundiam ke noi nune mesztekem, datzi la Tsinsztitul szfat, sau la Domnul Sudetz. Dar akum tokma vedem ke faptele lui tsale mai denainte sze ved a fi adeverate pentru atsei. Devreme tse szau pusz tokma endrum, si en kalja nuntzii, nunumai pe kereusul nu era szlobod al bate, ke avia Domn eu szatul lui, dar kum au putut endrezni de abate pe numitul Preot, nau szokotit ke are kilin Iuriszdiktia, nau szokotit ke toate sudekata Preotul de ar fi si vinovat ku betaje nu sze pedepszeste, tsi ku lepedaria Popii, nau szokotit si atsaszta ke tot en drum fere sudekate etelhereszk lukru, tsi, atsesztja toate liau trekut cu vediaria, si sau fekut enszusi endesztulare deplin. Pentru atsaszta ku pleketsune fatsem aretare la Pria Tsinsztitul Magisztrat, si asteptem tsa de szeversit hoterire ka sze numai szuperem pe K. Gubernium, ke ne fekendunisze endesztulare vom fi szilitzi a areta si mai departe, ku atsaszta rugendune remenem. Brassov, 7. Sept: 1800.

Ai Tsinsztitului Magisztrat plekatzi
(ss) *Gheorghe Duma* Adm. Pr. Brassov. (ss) *Dimitrie Martinovici* Nam. par. Feld[ioara]. (ss) *Ion Popovici*, Nam. Prejmir. (ss) *Bratul Baiul*, Nameznic Zârneşti. (ss) *Ioan Fota*, Nam. din sus de Bran.

(Semnăturile sunt originale, cu cirile, iar cel care a scris adresa le-a scris şi cu caractere latine, la stânga.)

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII Sibiu 19 Februarie 1939 Nr. 8

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASTRA" SIBIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

„Credință și muncă"

A fost o bună inspirație aceea care a dat ca deviză noilor organizații de refacere a sufletului național cele două mari virtuți: credința și munca. Propriu zis ele formează un întreg și numai în împreunare se bucură fiecare din ele de plenitudinea de forță. Credința nu e credință deplină dacă nu e mânată, într'un avânt irezistibil, spre muncă, iar munca e lâncedă, obositoare, omorâtoare de suflet, fără spor și necreatoare de valori cari să dea o adevărată fericire oamenilor, dacă nu e din credință, ci din silă.

Nu știu de s'a gândit sau ba formulatorul lozincii, dar în orice caz, măcar sub impulsiunea unei juste viziuni a realității, a nimerit ca să fie în cel mai deplin acord cu dogma ortodoxă care cere dela om pentru a se mântui nu altceva decât: credință și muncă, având în vedere că faptele săvârșite nu numai răsleț, ci continuu, constitue munca.

Ar fi ispitit cineva să spună că credința de care vorbește deviza nu e credința în Dumnezeu, căci nu se vorbește de Dumnezeu în ea, ci numai despre: *Țară și Rege.* Dar oricât s'ar închina aceste virtuți Țării și Regelui, izvorul lor nu poate fi decât Dumnezeu. Cred și muncesc pentru viitorul Țării (sau și pentru binele Țării), dar o credință care nu-și are izvorul în Dumnezeu, e de ordin subiectiv, îmi închipui că viitorul Țării depinde de credința mea, că ea produce Țara tare a viitorului și nimic altceva. E propriu zis o încredere în mine și nimic altceva. Dar din ce se alimentează această încredere în mine? Din constatarea puterilor ce le am? Atunci n'ar mai fi credință, ci știință. Prin urmare această încredere în mine nu se razimă pe nimic. E suspendată în vid. Sau îmi închipui, că însași această încredere goală e în stare să creeze ca din nimic un viitor măreț pentru țară.

Dacă, așadar, credința de care vorbește deviza, n'ar fi credință în Dumnezeu, ea ar fi sau o vorbă goală, emfatică, exprimând mai mult o știință (despre puterile noastre), sau o nebunească închipuire că actul credinții ajunge prin sine, fără nici un ajutor dumnezeesc, să creeze din nimic. Las'că credința în sensul din urmă e tot o vorbă lipsită de conținut, căci nimeni nu are tăria să creadă cu adevărat dacă nu crede în Dumnezeu.

Credința cuprinsă în deviză nu poate fi deci decât credința în Dumnezeu. Dacă nu s'a spus explicit în deviză, s'a spus și se va mai spune aceasta chiar din partea locurilor oficioase. Și dacă-i așa, dacă există convingerea, că fără credință nu se poate asigura viitorul Țării, e de dorit ca aceasta să se și vadă în spiritul și în viața amintitelor organizațiuni și a membrilor lor. Pentrucă de ne vom mințî pe noi înșine, neîmplinind prima condiție a devizei și izvorul celei de-a doua, nu va putea urma nici renașterea națională.

Dar să spunem un cuvânt mai detailat și despre muncă. Ea este o virtute capitală atunci când izvorește din credință. Ea e atunci asceză mântuitoare, e sudoare a crucii. In ea se cuprinde atunci și credința. O astfel de muncă, pe lângă mântuirea individuală, creiază o stare de armonie, de împăcare, de reciprocă prețuire între membrii societății. O astfel de muncă va cuprinde în ea și iubirea deaproapelui și sobrietatea vieții și smerenia. Nu e munca singura virtute, dar munca din credință le concentrează în ea pe toate. Munca înțeleasă astfel e suprema virtute nu numai individuală, ci și socială, supremul merit și criteriu de cinstire și de răsplătire al omului.

Problema muncii și a muncitorilor este mai ales o problemă de ordin religios-spiritual. Turburările în jurul muncii nu pot înceta decât atunci când omul își concepe munca drept o datorie impusă nu de necesitățile materiale ale vieții, ci de Dumnezeu și aducându-i drept răsplată nu conforturi materiale, ci mântuirea sufletului.

Dar ca omul muncitor să-și poată concepe munca astfel, se cere ca cei mai învățați să arate că cinstesc munca așa ca pe o valoare de înaltă semnificație. Să cinstească pe omul muncitor, ca pe omul ce împlinește un destin general și de origine dumnezeească. Și să-și ia și ei asupra lor acest aspru dar înălțător și universal destin omenesc. Cine muncește nu numai creează valori, ci se și mântuește. Cine nu muncește nu numai că e un trântor, dar își și bate joc de Dumnezeu, neîmplinindu-și destinul de om. Cine nu muncește nu e vrednic de numele de om, ci e o ființă decăzută, subomenească.

Suprema cinste muncitorilor, supremul dispreț leneșilor! Aceasta trebue să fie atitudinea societății față de muncă pentru reabilitarea sufletului muncitorului, pentru împăcarea lui, pentru alungarea veșnicei înăcreli din acest suflet, pentru ca să facem ca munca lui să-i fie într'adevăr spre mântuire. Marxismul când a turnat oțetul veșnicei înăcreli în sufletul muncitorilor, cel mai mare rău l-a făcut nu burghezilor, ci muncitorilor înșiși, primejduindu-le mântuirea sufletului.

Dar prețuirea muncii și disprețul leneșilor trebue să se arate în toate consecințele ei. Bunurile materiale trebue repartizate numai celor ce muncesc — înțelegând orice fel de muncă — și proporționai cu munca lor. Trântorii cu tantieme la zeci de consilii de administrație sunt o sfidare a muncii sfințitoare și a lui Dumnezeu.

E greu, desigur, să cobori pe pământ o dreptate perfectă, urmând întru totul criteriul muncii. Dar aceasta nu înseamnă că nu trebue să ne străduim pentru împuținarea nedreptății.

Numai mână în mână cu aceasta poate merge refacerea sufletească a muncitorilor, reabilitarea în suprema cinste a muncii, creșterea avântului spre muncă.

D. S.

Preotul și sănătatea poporului

Cauze și efecte

Așa dar noi, preoții, cunoaștem bine starea sănătății poporului nostru. Sau cel puțin n'avem decât să deschidem ochii, să cercetăm viața țăranului nostru din punct de vedere sanitar și îndată vom fi cuprinși de durere și îngrijorare. Iar inima noastră părintească, plină de milă, ne va îndemna cu putere să facem ceva pentru a preveni, a ușura și a tămădui atâta jale și suferință ce ne înconjoară.

Dar înainte de a începe să facem ceva pentru sănătatea poporului, cred că e bine să ne lămurim asupra tuturor cauzelor care au provocat și întrețin în lumea satelor alarmanta situație sanitară. Și mai întâi vom observa că săteanul nostru se complace într'o revoltătoare indiferență față de boală și față de sănătate, ca și când acestea n'ar depinde deloc de el. Este aici *o grozavă inconștiență* de care preotul trebue să țină seamă și contra căreia trebue să lupte din toate puterile. Căci această stare de inconștiență este întunerecul în care se cuibăresc toate celelalte cauze, toți ceilalți dușmani ai sănătății poporului nostru.

Intr'adevăr, indiferența e foarte primejdioasă pentru sănătate. Ea face pe sătean să nu dea importanță simptomelor unei boale. Așteaptă ca boala să treacă dela sine. Sau dacă încearcă să se apere, să se lecuiască, apoi nu reușește decât să-și agraveze boala, prin procedee bâbești. Și până una, alta, boala își face drumul, starea generală se înrăutățește mereu. Cei din jur abia acum se alarmează. Insă nici acum nu aleargă la medic, ci încearcă alte metode bâbești dăunătoare.

Ei nu se adresează medicului pentru mai multe motive. Și anume: sătenii sau n'au încredere în medici, sau n'au bani să plătească consultațiile și medicamentele. Aici se ridică alte două probleme în fața celor ce vor să lupte pentru păstrarea și întărirea sănătății poporului nostru: 1. *lipsa încrederii în medic;* 2. *lipsa mijloacelor bănești pentru căutarea sănătății.*

Impreună cu ignoranța de care vorbiam mai sus, lipsa încrederii în medic și lipsa banilor, sunt cele trei mari cauze care au adus sănătatea poporului nostru în situația de multeori alarmantă în care se află azi. Dar dintre toate acestea, *ignoranța,* cu inconștiența și întunericul ei, este cauza tuturor cauzelor marelui dezastru. Căci și neîncrederea în medici și lipsa de mijloace bănești, vin tot din bezna spăimântătoare a ignoranței. Și iată cum se nasc una din alta aceste trei rele. Mai întâi neștiința și superstiția fac pe sătean indiferent în fața boalei. Tot din neștiință trece dela indiferență la leacuri și vrăjitorii bâbești. Abia când situația devine disperată, săteanul aleargă uneori la medic sau la spital. Și cum de multeori ajunge prea târziu, încât orce intervenție devine fără folos, săteanul aruncă vina pe medic, „că fac doar școală pe pielea oamenilor până îi omoară cu zile".

In felul acesta s'a născut neîncrederea țăranului față de știința medicilor și față de puterea medicamentelor. Nu mai vorbim că țăranul, chiar dacă se duce la timp la medic, apoi totuș nu se ține de prescripțiile date și deci nu ajunge la rezultatul dorit. Ori și de data aceasta tot asupra medicului aruncă vina. Iar dacă mai adaugăm că uneori într'adevăr și medicul rural sau orășan își are vina că nu prea se silește să trateze pe țărani cum trebue, apoi avem toate explicațiile neîncrederii țăranilor în știința medicului.

Această neîncredere duce uneori pe țăran și la lipsa banilor pentru plata medicului și a medicamentelor. Căci dacă ar avea toată încrederea în medic, de cele mai multeori ar găsi și banii trebuitori pentru apărare și câștigarea sănătății. Ba, neîncrederea în medic face pe țăran să cheltuiască îndoit și fără folos. Căci el aleargă la doctor când starea boalei e disperată. In aceste împrejurări medicul încearcă metodele cele mai costisitoare. Și cum organismul bolnavului e prea slăbit, nu mai poate rezista operației, sau nu mai poate fi întărit pe nici o cale, încât moartea e inevitabilă. Din contră, dacă țăranul ar fi avut încredere în medic, ar fi alergat la el din prima zi, ar fi cheltuit mai puțin și și-ar fi salvat sănătatea.

Totuș și lipsa banilor pentru țăranii noștri e adesea o mare piedecă pentru căutarea sănătății. Lipsa aceasta face pe mulți să se resemneze la o moarte lentă sau rapidă, în orce caz la o moarte cu zile. De sigur însă că și în privința aceasta s'ar putea îndrepta mult lucrurile printr'un sistem de asigurare socială sătească. Dar această problemă o vom desbate la locul ei.

Afară de aceste cauze și efecte dezastruoase pentru sănătatea poporului nostru, preotul trebue să caute și să combată și altele. Intre acestea amintim viața neigienică, slaba alimentație și superstițiile dăunătoare.

Viața neigienică a țăranului! Adecă promiscuitatea, călcarea tuturor regulilor de igienă din grozavă neștiință. Aici țăranul nostru e cu totul analfabet. Și nu numai că nu știe și nu ține nici-o regulă de igienă, dar pare cu totul lipsit și de o dreaptă judecată și de un elementar bun simț. De pildă: e îngrozitor, cum de nu-i spune mirosul greu din casă să deschidă ferestrile? Cât și-a torturat el simțul mirosului până și l-a obișnuit cu mirosul acela insuportabil pe care-l întâlnești adesea în casele dela sate? Și cum pot ei să stea grămădiți ziua și noaptea într'o cameră mică, și care e și bucătăria, neaer-

sită, când mai au alte camere, mai mari şi mai curate?

Am dat numai o pildă despre decăderea bunului simţ şi a dreptei judecăţi la ţăranul nostră când e vorba să-şi apere propria sănătate. Căci el e încă stăpânit de puterea vechilor deprinderi, păstrate din vremea când strămoşii noştri trăiau grămădiţi în cât-o colibă de pământ, în care iarna îşi adăposteau şi vitele.

La aceste urâte deprinderi se adaugă insuficienţa hranei, care de cele mai multe ori nu vine din sărăcie, ci tot din nepricepere şi rea deprindere. De regulă ţăranul nu pune preţ pe hrană, nu ştie să gătească şi să preţuiască mâncarea hrănitoare. Nu că nu are, dar nu se pricepe. Ci el se mulţumeşte să-şi umplă stomacul cu ciorbă lungă, acră, pipărată şi cu mămăligă. Şi astfel, cu o muncă prea istovitoare şi nechibzuită, şi cu o hrană insuficientă organismul cel mai robust slăbeşte pe încetul, iar boala îl încolţeşte uşor.

Iată altă cauză, altă primejdie grozavă pentru sănătatea poporului nostru, care şi ea coboară tot din întunerecul neştiinţei. Şi peste toate acestea flutură, ca nişte corbi ai morţii, diferitele forme ale superstiţiei, care uneori devin cu totul monstruoase. E destul să amintim în privinţa aceasta că prin multe părţi ale ţării circulă credinţa grozavă că dacă un bolnav de sifilis, sau altă boală venerică, reuşeşte s'o dea şi altuia, el scapă de ea. Iţi stă mintea în loc, şi totuş superstiţia aceasta face în poporul nostru mult mai multe victime decât ne-am putea închipui. Căci ea lucrează în ascuns, fără s'o putem controla cât de puţin...

Iată ce lucruri spăimântătoare se petrec în jurul nostru, al preoţilor dela sate. In faţa acestui dezastru mai poate o inimă de preot să nu se înfioare, să nu se umplă de milă şi să nu sară în ajutorul bietului popor căzut pradă atâtor tâlhari ai sănătăţii şi vieţii lui? Oare nu ne apare tot mai grozavă imaginea acestui căzut între tâlhari? Şi oare „preoţii" şi „leviţii" vor mai putea trece nepăsători pe lângă el ca în pilda Mântuitorului?

Ah, îmi dau seama că pilda Mântuitorului cu Samarineanul milostiv a căpătat o actualitate cu totul gravă şi mustrătoare pentru noi preoţii. Imi pare că prea multă vreme n'am înţeles tâlcul ei adevărat. Dovadă e chiar starea nenorocită în care am lăsat să ajungă ranele celui căzut între atâţia tâlhari ascunşi. Câţi au murit cu zile, necercetaţi la vreme şi nelecuiţi?...

E vremea să ne trezim şi să privim în jur. Şi nu numai să privim, dar să şi *vedem* şi să sărim în ajutorul celor neştiutori şi neajutoraţi. Este aceasta o mare misiune pentru preoţii noştri de azi. Şi este totodată un nepreţuit prilej de lucru pentru mântuirea şi convertirea multora.

Pr. Nicolae Vonica

Dumineca Ortodoxiei

Prăsnuirea Duminecii Ortodoxiei la 26 Februarie a. c. se va face în toate parohiile Arhiepiscopiei noastre prin sfânta liturghie, cuvântare ocazională şi festival.

Societăţile religioase îşi vor da concursul la aranjarea festivalului.

Ţara întreagă e străbătută de o adâncă primenire sufletească.

Datoria noastră în clipele de faţă e să ne coborâm în adâncul conştiinţei şi eternele comori ale idealului Evangheliei Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos şi ale sfintei noastre Biserici ortodoxe să întrarmeze sufletele noastre pentru apărarea bunurilor spirituale şi morale moştenite şi pentru propăşirea ţării şi a tuturor aşezămintelor ei.

Sibiu, 14 Februarie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Mesajul *rostit Duminecă seara în faţa microfonului de Maiestatea Sa Regele* **Carol II,** *către poporul american, — în vederea Expoziţiei universale dela New-York, unde şi România îş va avea pavilionul, — a fost primit peste ocean cu deosebită simpatie.*

«Printr'o cunoaştere mai adâncă a obiceiurilor şi produselor româneşti, — a spus Suveranul, — se poate ajunge la sentimente de respect şi afecţiune pentru ţara noastră».

Discursul M. Sale Regelui şi programul românesc, difuzate în cele 400 posturi americane, alcătuesc înalt îndemn la cercetarea, mai amănunţită, a ţării şi poporului nostru, din partea străinătăţii.

Ziua de 27 Februarie, când se împlineşte anul dela intrarea în vigoare a *Constituţiei* nuoi, va fi sărbătorită în toată ţara. In sfintele biserici se vor face slujbe religioase, ear în şcoalele de toate categoriile se vor rosti conferinţe, în faţa tinerimii şcolare, despre noua aşezare constituţională.

In amintirea lui Vasile Goldiş. *Implinindu-se cinci ani dela moartea distinsului fruntaş al neamului şi al bisericii noastre,* **Vasile Goldiş,** *s'a slujit parastas atât la Arad, la mormântul său, cât şi în Bucureşti şi în alte localităţi.*

Cu aceste prilejuri s'a rememorat, cu adâncă recunoştinţă, luptătorul neînfricat, pe care Dumnezeu l-a dăruit cu mari calităţi întru a sluji cu deplină izbândă marea operă a desrobirii provinciilor subjugate, realizând astfel întregirea neamului românesc.

Ardealul, Bănatul, Crişana şi Maramureşul nu vor uita nici odată, că măreţul act, din clipa istorică dela 1 Dec. 1918, se datoreşte, în bună parte, talentului şi energiei lui Vasile Goldiş.

† *Papa Pius XI*

Ştirea morţii papei Pius XI s'a răspândit pe când încheiam numărul trecut al foii. După scurta ştire ce-am dat-o atunci, revenim cu vre-o câteva date din viaţa acestui papă, care a avut să conducă naia bisericii catolice în vremuri destul de grele şi de învrăjbite.

Născut la 1857 într'o localitate de lângă Milan a trecut printr'o serie de funcţiuni eclesiastice, dovedind şi tact şi destoinicie. Deosebită pomenire merită faptul că a fost un timp bibliotecar al Bibliotecii Ambrosiane din Milan, în care calitate s'a putut dedica studiului istoric dând câteva lucrări cari, fără a-i crea un nume de savant, au făcut o figură destul de frumoasă.

După ce-a fost un scurt timp arhiepiscop al Milanului, a fost ales în Februarie 1922 ca papă. In această calitate a pus câteva probleme nouă pe cari le-a urmărit cu multă tenacitate. Aşa este de pildă concentrarea laicilor catolici din toate ţările în aşa zisa «Acţiune catolică», urmărind prin acest instrument şi un scop de unificare a spiritelor, dar evident, ca în toată istoria papalităţii, şi o dominaţie politică a statelor.

Grea a fost situaţia lui Pius XI şi a catolicismului în aceşti ani mai ales din pricina aprigelor ideologii politice, adversare şi între ele, dar primejdioase şi voinţei de stăpânire politică a Vaticanului. Deşi destul de diplomat şi de dornic să facă impresia că e la fel de departe sau de aproape şi de democraţie şi de naţionalismul de stil nou, în realitate politica ce-a urmat-o a dus catolicismul la o prietinie prea strânsă cu tendinţele de stânga şi la un mare antagonism cu ideologia naţionalistă. Se vede şi din faptul că democraţiile ridică acum osanale papei Pius XI, câtă vreme statele naţionaliste stau în rezervă.

Norocos a fost Pius XI în lichidarea «chestiunei romane», împăcându-se şi numai cu o reînviere extrem de redusă a Statului pontifical ca «Cetate a Vaticanului».

Ca toţi papii, dar poate cu silinţa de-a părea mai conciliant şi mai iubitor, a căutat şi Pius XI să câştige pe Ortodocşi arătându-se mare admirator al «ritului oriental». Dar Ortodocşii nu pot agrea această tradiţională politică de acomodaţiune formală din partea papalităţii, ci aşteaptă ca să se renunţe la însuşi principiul eretic al instituţiei papale, care e un păcat continuu faţă de Trupul mistic al lui Hristos şi faţă de adevărul nealterat al Revelaţiunii.

Unirea creştinătăţii nu se poate întemeia decât pe sinceritate şi pe adevăr; nu pe zâmbete înşelătoare şi pe acomodări de suprafaţă.

Nu spunem că papa Pius XI n'a fost ca om un spirit moderat şi înţelept.

Dar sistemul, instituţia angajează în cea mai mare parte omul pe căile şi în metodele ei.

Acum când şi-a încheiat o viaţă de muncă şi de strădanii în folosul bisericii Sale, noi rostim descoperiţi creştineasca implorare ce se spune la căpătâiul oricărui repausat: Dumnezeu să-L ierte!

Seviciile religioase la solemnităţi naţionale

Din *Monitorul Oficial* **publicăm următoarele:**

Toate cultele vor oficia servicii religioase la solemnităţile naţionale şi la cele ale familiei domnitoare.

Ora când se vor oficia aceste servicii religioase, va fi fixată în fiecare judeţ de prefectura judeţului. La servicii vor lua parte şefii autorităţilor de stat, judeţ sau comună şi ai instituţiunilor depinzând de acestea, cum şi comandantul celei mai mari unităţi din garnizoană; ei vor participa la serviciul religios ce se va oficia la biserica *ortodoxă română* din localitate.

La bisericile sau casele de rugăciune ale celorlalte culte vor participa delegaţi ai şefilor autorităţilor arătaţi la alineatul precedent şi al armatei. In măsura posibilului, aceşti delegaţi vor aparţine cultului bisericii sau casei de rugăciune unde se oficiază serviciul religios.

Dacă la solemnitate ia parte şi trupa sub arme, aceasta va participa la serviciul religios dela biserica *ortodoxă*. La serviciul religios dela aceeaşi biserică vor participa şi premilitarii. Se vor trimite delegaţiuni la bisericile sau casele de rugăciune ale celorlalte culte, dintre credincioşii acelor culte.

Elevii şcolilor de stat vor participa în corpore la solemnitatea dela biserica *ortodoxă*. Delegaţiuni, dintre elevii aparţinand celorlalte culte, vor fi trimise la bisericile şi casele de rugăciune aparţinând acelor culte.

Elevii şcolilor confesionale vor participa la serviciile religioase ce se vor oficia la bisericile sau casele de rugăciune ale cultelor cărora elevii aparţin.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

* FOIŞOARA *

Din suferinţele preoţilor noştri de altădată

(2) de **Candid Muşlea**
preot-profesor

Acte şi documente:

Nr. 916/1832

Adresa: Către Prea Slăvitul Magistrat al Braşovului — Umilită înstanţe a celui dinlăuntru iscălit.

Prea Slăvit Magistrat!
Al meu milostiv Părinte!

Cu plecăciune îndrăsnesc a arăta Prea Cinstitului Magistrat necinstea care mi-au făcut-o domnul arendator Dick, adecă:

Mergând eu în 15/27 Februar a. c. în pădurea cea oprită, auzind că ar fi vârfuri de lemne tăiate jos (mai ales că am văzut că au adus şi alţi oameni dela noi) şi am şi încărcat nişte vârfuri dela un lemn care l-au fost tăiat Cick István, anumit din Gura Romanului, şi aluni sau lemne neroditoare, care sunt slobode — şi fiind în ziua mai sus numită mai mulţi oameni în pădurea cea oprită, toţi au avut pace, numai mie au trimis de mi-au luat zălog de preţ de 1 fl., eu m'am dat tras. Şi în 1/13 Martie a. c. la trei ceasuri după amiazi m'am dus la mai sus numitul domn arendator ca să capăt zălogul, şi mergând am găsit numai pe doamna arendăşiţă, şi cum m'am dus, m'au întrebat: „Ni, ce ai adus la noi?" Eu am răspuns că am venit după zălogul care mi l-au luat în 15/27 Februar a. c. Dară doamna au zis că: „De aceea ţi-au fost luat zălog pentru ce ai mers în pădure oprită, că nu-i slobod, că nu mergi cu puşca la vânat". Iară eu am răspuns că nu sunt mai buni puşcaşii ca mine. Ei să fie slobozi, şi eu nu? Ba încă lăudatul domnul arendator nu numai că arde singur din pădurea cea oprită lemne, ci au dat încă slobozenie şi la alţii care-i lucră, cum lui Seciu Mihai, pentru că au lucrat vreo câteva zile la domnul arendator, i-au dat slobozenie de au tăiat vro câteva cară de lemne roditoare de stejar pentru spiţe de roate, şi puşcaşii tot din mai sus numita pădure taie, nu numai lemne de foc, ci şi lemne ca şteandu pentru obede de roate, încă şi spiţe de roate din lemne de stejar roditor, din care am şi întrebat pe doamna că dacă sunt slobozi puşcaşii să pădurească în pădurea cea oprită, să-mi arate dicretumul magistratual, cu numărul, ziua, luna şi anul în care s'au slobozit a tăia lemne roditoare din pădurea cea oprită — şi pe mine ca preot mă opreşte a tăia vârfuri de pe pământ, aluni şi alte lemne neroditoare. Şi după aceea am şi ieşit din casă, şi ieşind, au început lăudata doamnă a-mi zice: „Nu te-am cunoscut până acuma cine eşti. Dară eşti un mişel!" Şi nu numai în faţa mea m'au batjocorit, ci încă şi către un om, anume Matheas al Mateneşoaie, tot mişel m'au făcut tot atunci. Eu am tăcut şi am mers scârbit către casă, şi îndată au trimis lăudatul domnul arendator pe un pârgar să merg în grabă la dânsul. Fiind vreme de 7. ceasuri seara, eu am zis: „Pentru ce să merg noaptea, că voiu merge dimineaţa!" Şi pârgarul au zis că numai să merg, că aşa este porunca. Eu văzând atâta silă, am şi mers la birăul satului, şi birăul ca un [om] cinstit, mi-au zis să şez în casa lui până va spune la arendator că am venit, şi în grabă au şi venit birăul cu poruncă dela arendator că numai să merg la dânsul. Eu am zis: „Jupâne birău, eu ştiu că nicăirea nu scrie să se facă judecată noaptea, ci dimineaţă voiu veni oriunde a merge!" Dar birăul a zis că numai să mergem, că aşa au poruncit domnul arendator. După aceea m'am şi supus, şi am mers împreună cu birăul şi am aflat acolo şi pe D. Deak, şi cum am intrat, iară, ca şi doamna lui, m'au întrebat: „Ce ai adus la noi?" Eu am zis: „Nimica, domnule!" El iară mi-au zis: „Ce ai grăit astăzi către doamna mea?" Eu am zis: „Domnule, ce am grăit către doamna, grăiesc şi către domnia ta" şi i-am grăit tot mai sus numitele vorbe care am zis şi către doamna. Am mai zis: „Domnule, n'ai cale a mă judeca noaptea, că nu ţi se cade, că eu nu sunt tâlhar să mă judeci pe la 9 ceasuri noaptea, ci sunt preot, şi ca preot am mai marii mei, nu să mă chemi noaptea la judecată, că nu ţi se cade!" — Dară lăudat d. arendator au zis: „Eu sunt mai mare în satul acesta!" Eu am zis: „Adevărat că eşti mai mare peste arânda care ţi-au încredinţat-o Slăvitul Magistrat. Dară la judecată avem mai mare pe domnul Inspector şi pe Onoraţii domni ai Slăvitului Magistrat, dară nu pe domnia ta". Am mai întrebat pe lăudatul d. arendator cu ce putere au tăiat lemne din pădurea cea oprită, fagi şi stejari la „Grajdu Morii" din Nou, că eu ştiu că Cinstitul Magistrat foarte tare o ocoleşte şi o păzeşte. — Au mai zis dl arendator către mine că ai zis că este mai mare împăratul decât mine. Eu am zis: „Aşa am grăit că împăratul ia dajde dela o capră 3 creiţari m. c. şi domnia ta cu cât eşti mai mare decât împăratul de, în loc de 3 cr. m. c., iai $14^1/_2$ cr. Conventions Müntze pentru o capră!" Dară lăudatul domnul arendator cu vorbe aspre înaintea Deakului şi a birăului mi-au zis: „Tu nu eşti popă, ci eşti porc!" Eu am zis! „Porc este acela, care are atâta omenie la un

Nr. 2204—1939.

Comunicat oficial

Se aduce la cunoştinţă că la apelul cu Nr. 13.422 din 12 Decemvrie 1938 pentru ajutorarea săracilor de sfintele sărbători ale Naşterii Domnului s'au primit 244 rapoarte dela oficiile parohiale din Arhiepiscopia noastră.

Ajutoarele strânse în acest scop sunt Lei 505.456, precum şi alimente, îmbrăcăminte, lemne de foc etc.

Societatea „Mica" a distribuit ajutoare în sumă de 100.000 lei.

Consiliile parohiale şi reuniunile de femei au desfăşurat o acţiune filantropică vrednică de laudă, iar credincioşii noştri s'au arătat şi de astădată plini de înţelegere la apelul pentru ajutorarea celor lipsiţi.

O dare de seamă amănunţită vom putea face îndată ce ni se vor trimite rapoartele dela toate oficiile parohiale cari au primit Apelul nostru.

Deci, oficiile parohiale cari au întârziat să înainteze raportul lor, sunt provocate să-l înainteze până cel mai târziu la 1 Martie, având să justifice întârzierea.

Sibiu, 13 Februarie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Respectarea repaosului duminecal. Ministerul muncii aflând că repaosul duminecal nu se respectă în unele oraşe din ţară, a dispus ca, de către inspectoratele muncii şi comisiunile special instituite, să se facă dese inspecţii inopinate la intreprinderile comerciale şi industriale, pe care le ştiu că nu respectă prevederile legii.

Finanţa jidovească, — precizează una din agenţiile telegrafice italiene, — *alimentează propaganda războinică.* De ani de zile finanţa aceasta se trudeşte să aducă statele naţionale la capitulare în faţa banului ei atât de puternic în vremile trecute. Agitaţiile sale sânt susţinute de bursă, de presă şi de multe agenţii telegrafice.

Fiii „poporului ales" socotesc că războiul ce-l aţâţă banul jidovesc, va produce bolşevismul dorit, care va pune capăt statelor naţionale şi creştine, în profitul iudaismului: prin urmare, propaganda războiului trebue înteţită cu orce mijloace, ear acţiunea pentru pace combătută cu atât mai vârtos ori unde s'ar ivi...

Ca să se ştie.

Pentru apărarea sfintelor icoane

In conştiinţa Bisericii creştine s'a întipărit încă din primele veacuri creştine cultul sfintelor icoane. Acest cult s'a păstrat în decursul veacurilor cu mari jertfe. Lupta, pentru apărarea sfintelor icoane, nu s'a încheiat la anul 842, anul când s'a încheiat şirul luptelor iconoclaste, ci se continuă şi astăzi, fiind provocată de duşmanii bisericii noastre. Ceice au ieşit din sânul bisericii, nu se pot împăca cu nimic din ceace a păstrat aceasă instituţie sfântă întemeiată de Domnul nostru Isus Hristos. Atacurile lor se îndreaptă mai ales asupra crucii şi icoanelor, semnele cele mai însemnate ale biruinţei noastre. De data aceasta ne vom ocupa cu sfintele icoane, şi vom arăta, folosindu-ne de scrierea: „Cultul sfintelor icoane" al marelui învăţător al bisericii sf. Ioan Damaschin, care este învăţătura cea adevărată despre sfintele icoane. Scrierea aceasta o avem tradusă şi în româneşte de dl D. Fecioru (1937) şi ea cuprinde 3 apologii ale sf. Ioan Damaschinul, îndreptate împotriva iconocleştilor.

Autoritatea autorului acestei cărţi este cu atât mai mare, cu cât el însuşi a suferit pentru apărarea sfintelor icoane.

Ce este icoana? „Icoana este o asemănare (ὁμοίωμα), un model (παράλειγμα), o întipărătură (ἐκτύπομα) a cuiva, care arată în ea pe cel ce este înfăţişat în icoană", (p. 31). Ea nu este identică cu originalul, nici nu seamănă întru totul cu originalul. Ea are rostul de a ne pune în evidenţă originalul, un lucru pe care nu-l mai avem în faţă. Ea nu simte, nu gândeşte, nu vorbeşte, dar are de scop de a ne trezi sentimente şi stări sufleteşti. Pentru insuficienţele firii noastre a fost descoperită icoana, care serveşte la revelarea celor ascunse.

Lor nu le dăm închinarea absolută sau adorarea care se cuvine numai lui Dumnezeu, ci închinare relativă sau venerare, ce trebue dată obiectelor sfinte puse în slujba mântuirii noastre. Până aici sunt consideraţiuni de logică, cu cari s'ar fi putut împăca şi cei mai învierşunaţi iconoclaşti. Trecând la justificarea cultului icoanelor pe baza citatelor din Sf. Scriptură, autorul caută să dea o tâlcuire adevărată citatelor la cari se provocau duşmanii sfintelor icoane şi să arate că acestea nu contrazic întru nimic învăţătura despre icoane. E adevărat că Dumnezeu a dat porunca „să nu-ţi faci chip cioplit, nici altă asemănare şi să nu te închini lor", dar prin această poruncă nu se opresc icoanele, ci idolii păgâni spre care înclina aşa de uşor poporul ales. Dacă Dumnezeu ar fi oprit icoanele prin această poruncă, atunci n'ar fi poruncit să se construiască cortul sfânt cu icoanele heruvimilor şi cu celelalte obiecte sfinte. Deasemenea n'ar fi instruit pe Solomon la construirea şi împodobirea templului făcut după porunca lui Dumnezeu. Nu pot sta deci, obiecţiunile ce se aduc icoanelor. Dumnezeu nu se putea contrazice.

Dacă Dumnezeu a permis celor cari stăteau sub lege, închinarea la icoane, cu atât mai mult ne-a dat nouă celor ce suntem sub har, putinţa de a-l preamări prin sfintele icoane. Noi nu mai suntem copii sub greutatea păcatului, ci am ajuns la lumina cea adevărată. Dumnezeu s'a întrupat, a luat chip de rob şi s'a făcut asemenea nouă, şi de aceea îl putem vesti nu numai prin cuvânt, ci şi prin icoană: „Odinioară Dumnezeu cel necorporal şi fără formă nu se zugrăvea de loc. Acum însă prin faptul că Dumnezeu s'a arătat în trup, a locuit printre oameni, fac icoana chipului văzut al lui Dumnezeu". Hristos este doar icoana naturală a Tatălui. Prin el am cunoscut pe Tatăl. Asupra lui s'a coborât Duhul sfânt în chip de porumb. Astfel, folosindu-se de hristologie sfântul I. Damaschin justifică cultul sfintelor icoane.

Vorbind despre materia din care se fac sfintele icoane, spune că faptul acesta nu poate fi un motiv de sminteală. Materia nu este rea în sine. Poate fi rea dacă se întrebuinţează la lucruri rele, dar poate fi bună când se întrebuinţează în cele bune. „Nu mă închin materiei, ci mă închin Creatorului materiei, Creatorului care s'a făcut pentru mine materie şi a primit să locuiască în materie şi a săvârşit prin materie mântuirea mea, nu voi înceta de a cinsti materia prin care s'a săvârşit mântuirea mea".

Despre cultul sfinţilor se exprimă acelaş sfânt Părinte prin cuvintele: „Zugrăvim pe Hristos, Impăratul şi Domnul fără să-l lipsim de oastea Sa; căci sfinţii sunt oastea Domnului şi după cum un împărat pământesc nu se poate lipsi de oastea sa, tot aşa nici Impăratul ceresc".

Icoanele au un însemnat rol educativ şi haric. Prin ele credincioşii cunosc viaţa şi patimile Domnului şi ale sfinţilor, şi învaţă râvna şi abnegaţia, credinţa şi stăruinţa în fapte de cari au dat dovadă sfinţii. „Nu am prea multe cărţi, şi nici nu am timp liber pentru a le ceti, întru însă în biserică, spitalul obştesc al sufletelor, înăbuşit de gânduri ca de nişte spini: podoaba picturii mă atrage să mă uit, îmi desfătează vederea ca o livadă şi, pe nesimţite gloria lui Dumnezeu pătrunde în suflet. Am privit răbdarea mucenicului, răsplata cununilor şi mă aprind, ca prin foc, cu dorinţa de a-l imita. Căzând la pământ, mă închin lui Dumnezeu, prin mijlocirea mucenicului, şi mă mântui".

Aceasta este învăţătura Bisericii primare despre sfintele icoane. Cine vrea să fie ca şi primii creştini, şi acest fel de viaţă îl doresc mulţi sectari, n'au decât să se întoarcă la învăţătura bisericii despre sfintele icoane, şi atunci vor fi pe linia adevărului.

Dumineca Ortodoxiei indică pentru toate veacurile — biruinţa definitivă împotriva celor cari au atacat icoanele, şi pentru cei cari vor mai ataca pe viitor această învăţătură a mântuirii noastre.

Probleme-Recensii-Comentarii

Cantinele şcolare. — *Din frumoasa iniţiativă a dlui ministru al sănătăţii au purces toţi medicii la o cercetare serioasă a sănătăţii poporului.*

Investigaţiile au adus multă lumină în orientarea măsurilor ce trebue luate pentru îngrijirea **copiilor**.

In spiritul acestei îngrijiri, ministerul educaţiei naţionale a dat ordin ca pe lângă fiecare şcoală primară să se înfiinţeze câte o **cantină**, *unde copiii săraci vor primi hrană caldă. In acest fel se ajută familii numeroase şi copiii lor, cari locuesc la depărtări mari de şcoală, nevoiţi a se hrăni cu merinde rece în tot decursul anului şcolar. Meritul acestei dispoziţiuni este cu atât mai mare, cu cât ordinul dat nu admite excepţii şi nici amânări.*

In judeţul **Braşov**, *în urma ordinului dat din partea dlui prefect, neobosit în realizări frumoase, cantinele şcolare au luat fiinţă.*

Intr'una din zile am vizitat o cantină şcolară, unde, sub supravegherea dnelor învăţătoare, luau masa copiii săraci din parohia noastră.

Şcolarii cei mai lipsiţi din sat aveau acum o hrană caldă, substanţială şi puteau gusta din pânea, pe care altădată abea la zile mari o vedeau pe masă...

La acest prilej începură a învăţa ceva şi din deprinderile ce se cer la o masă. Rând pe rând micuţii meseni, îş manifestau recunoştinţa mulţămind pentru grija ce li se arată. La sfârşit s'au ridicat cu toţii rostind rugăciunea Tatăl nostru...

Din vatra cantinelor se ridică astfel un numai aburul de bucate calde pentru copii, ci tot de aici se desprinde şi duhul dragostei creştine.

Pe aripile gândului, mi se părea că văd obiceiul vechilor agape creştine, — despre care spune evanghelistul **Luca** *în Fapte:*

«Nimeni nu era lipsit între ei, căci toţi câţi aveau ţarini sau case, vânzându-le, aduceau preţurile celor vândute şi puneau la picioarele apostolilor, şi se da fiecăruia după cum avea cineva trebuinţă». — *Pr.* **Gheorghe Şerbu.**

*

Limbă română. — In vremea când se răspândeşte obiceiul stâlcirii limbii române, prin neologisme tot mai cumplite, este foarte îmbucurător faptul că se ivesc străduinţe însemnate pentru păstrarea bunei limbi româneşti.

Astfel, ministrul agriculturii, dl prof. *Gh. Ionescu-Sisesti*, a rostit de curând în faţa funcţionarilor ministerulu, următoarele: Am însărcinarea din partea Academiei Române de a mă interesa de vocabularul întregii ramure agricole. Cer tuturor concursul pentru a ne împlini o nobilă îndatorire faţă de naţiune: *Să vorbim cum ne e portul şi rostul nostru firesc.* Numai apropiindu-o în ceeace este fiinţa ei vie şi actuală, aşa se va înavuţi şi se va româniza limba noastră. Nu prin tendinţă de înoire cu orice preţ, dar nici prin împietrire, nesocotind legile naturale şi poruncile vremii, vom putea îmbogăţi vocabularul plugarului, lărgindu-i orizontul de preocupări.

*

Biblioteca Amvonului. — *Colecţie de cuvântări bisericeşti:* Sub acest titlu se tipăreşte în Tipografia Diecezană a Sf. Episcopii din *Oradea*, o colecţie de cuvântări bisericeşti, scrise de profesori de teologie, consilieri eparhiali, protopopi, profesori de religie şi alţi preoţi din eparhie.

Până acum au apărut cinci numere cu 63 predici pentru timpul dela *Duminecа Vameşului şi Farizeului* şi până la *Dumineca Rusaliilor.*

Un număr din Biblioteca Amvonului, costă 50 lei. Cinci numere adecă Vol. I (457 pagini cu 63 predinci) în legătură de lux costă Lei 250.

---

preot a-i zice porc!" Şi ieşind eu din casă, au şi sărit cu tirănie asupra mea afară din casă, ca să mă bată, cât abia am avut noroc cu fuga şi cu mai sus numitul Deak şi birăul satului (care pot cu sufletul lor adeveri) că altfel poate că mă şi omora.

Pentru aceea cu plecăciune rog pe Prea Slăvitul Magistrat ca să binevoiască a nu mă lăsa batjocorit de mai sus numitul domnul arendator Dick, care mi-au zis „porc" şi doamna lui mi-au zis, „mişel" — că mâine sau poimâne mă poate omorî, că nu se prea teme de Dumnezeu dacă nu cinsteşte pe preot, care este în locul lui Hristos, şi care nu ţine porunca mai marilor, căci pădurea cea oprită aşa s'au stricat decând este mai sus numitul d. arendator, cât omul când merge în acea pădure, caută să plângă, văzând atâta pagubă, mai ales cum este la Sedireaş şi la Roman, iară de nu se va încrede Slăvitul Magistrat cuvintelor mele, să binevoiască a face cercetare, ca mai bine să cunoască adevărul. Şi de nu mi se va face îndestulare (la necinstea, care mi-au făcut-o mai sus lăudatul domn arendator) dela Slăvitul Magistrat, voiu fi silit a arăta şi la Inălţata Gubernie. Pe lângă care aşteptând milostivă satisfacţie, rămân

Al Prea Slăvitului Magistrat
Plecată slugă
(ss) *Geraszim Weres*
paroh neunit la Krizbav.

Krizbav, 8/20 1832. —

— Arendaşul Dück şi Meldt se plâng contra preotului Veres, despre care au făcut arătare şi la protopopiat, acuzându-l că duce o viaţă imorală, face lucruri contrarii datoriei sale, se face vinovat de injurii şi e prevaricant de pădure. Urmarea a fost că preotul a insultat pe Meldt în mijlocul străzii şi a ameninţat că împuşcă pe oricine-i va intra în curte. Cer să se facă anchetă şi să li se dea satisfacţie.

Tot arendaşul se mai plânge că a zălogit pe Veres cu 1 florin, dar acesta s'a dus la curie să ceară să i se restitue zălogul. Aflând numai pe soţia lui Dück, în faţa ei i-a insultat soţul.

Câtva timp după aceea, senatorul inspector domenial Albrichsfeld raportează că preotul continuă a face prevaricaţie în pădure şi întreabă pe Magistratul braşovean ce pedeapsă să-i dea... Magistratul îi răspunde să cheme pe preot în faţa forului domenial şi să-l ancheteze, ca şi pe tovarăşul lui, Nica Pop, care e în arest. — Rezultatul anchetei nu l-am aflat, dar oricine şi-l poate imagina!

(Din Arhiva istorică a Municipiului Braşov).

Războaele şi revoluţiile sânt recoltele poporului jidovesc. — *RONALD.*

Aprecierile elogioase ce s'au făcut până acum Bibliotecii Amvonului, dovedesc îndeajuns, cât de necesară şi binevenită este această lucrare. O recomandăm pentru preoţi şi pentru bibliotecile parohiale.

Se poate comanda dela Tipografia Diecezană din Oradea, strada Episcop Ciorogariu Nr. 3.

*

Preotul Gh. Negură: *Pilde şi sfaturi duhovniceşti.* Editura mitropoliei Bucovinei, Cernăuţi, 1938. — Istorioarele acestui volum au fost publicate în decursul anilor în revista populară bisericească „Dumineca ortodoxă" din Bucureşti. La îndemnul I. P. Sf. mitropolit Visarion, părintele consilier şi-a cules aceste istorioare şi le-a publicat în broşură. Ele sânt aranjate în jurul următoarelor subiecte: Pilde, fapte minunate şi vorbe înţelepte, proroci mincinoşi, dreptatea lui Dumnezeu, familia, păcatul, binele şi răul, căsătoria şi sfântul maslu, şi o icoană de plâns.

Scurte tâlcuiri, în lumina evangheliei, o seamă de fapte şi întâmplări sânt supuse unei interpretări moralizatoare. Pentru combaterea sectelor aflăm un capitol special.

Stilul neaoş românesc, măreşte şi mai mult valoarea lucrării. — Pr. *Gh. Şerbu.*

Concertul dlui profesor P. Gherman

Publicul ales, care a luat parte la concertul din 12 Februarie a. c. al dlui prof. Petru Gherman, a verificat încăodată talentul de cântăreţ bine dotat şi de interpret subtil al distinsului profesor de muzică dela Academia teologică din Sibiu. Căci dl prof. P. Gherman nu este numai posesorul unei sănătoase voci de bas, ci şi stăpânul conştient şi inteligent al acestei voci, din care ştie şi poate să facă un minunat instrument de exteriorisare a celor mai variate şi mai puternice sentimente.

Intr'adevăr, ceeace se remarcă în primul rând la dl prof. P. Gherman este tocmai acea minunată putere de a înţelege şi de a pătrunde înţelesul şi nota specifică a fiecărei opere de artă pe care o fixează în program. Firește, se explică aceasta în primul rând prin realitatea talentului înăscut, dar în al doilea rând, prin cultura generală şi mai ales cea teologică de care s'a împărtăşit dl prof. P. Gherman.

Teologia deschide orizonturi largi asupra vieţii şi introduce, pe cel ce o studiază, în multe taine şi manifestări ale sufletului omenesc. Cât despre exegeza neotestamentară, ea îţi dă cheia interpretării celor mai variate şi mai complexe texte literare. Iată de ce credem că nu este o simplă coincidenţă faptul că cel mai apreciat cântăreţ dramatic din Bucureşti, dl G. Folescu, este un om cu şcoală teologică.

Consideraţiile de până aci explică suficient de ce tocmai punctele cu caractere epico-dramatic, deci cele mai grele din program, au fost cele mai reuşite. Balada „Groza" ne-a ţinut într'o tensiune puternică dela care n'am luat deslegare decât la sfârşit când urechile noastre au auzit cuvintele abia şoptite: „Dumnezeu să-l ierte". „Groza" împreună cu „A venit un lup din crâng" — amândouă de marele Gh. Dima, — şi cu „Cei doi grenadiri" de Schumann, au fost punctele în care talentul dlui profesor Gherman s'a revăzut mai generos.

Dar desăvârşit succes au avut şi bucaţele cu caracter liric ca: „Crizanteme" de S. Drăgoi, „Teiul" de Schubert, Psalmul 129 şi „Doina", dintre cari ultimele două, compoziţii proprii. Deşi unele din aceste bucăţi reclamau mai curând o voce mijlocie decât una de bas profund, totuşi dificultăţile vocale au fost învinse prin arta cântului şi puterea de interpretare a artistului.

Concertul din 12 Februarie a. c. ne-a întărit o veche credinţă şi o dorinţă pe care nu puţini români sibieni o împărtăşesc. Inzestrat cu un glas vibrant, c'o intuiţie de poet şi cu o mare putere de simţire artistică, toate aceste daruri însufleţite de un fond de credinţă şi evlavie pe care-l dorim şi-l presupunem, prof. de muzică dela Academia teologică este viitorul diacon mult aşteptat la cea dintâi biserică a mitropoliei ardelene.

Dorim să auzim cât mai curând glasul viitorului părinte diacon îndemnând pătrunzător la rugăciune: „iară şi iară cu pace Domnului să ne rugăm". Impreună cu viitorul cor al mitropoliei reorganizat, acest glas va mări mult strălucirea slujbelor arhiereşti ca şi a sfintei liturghii din toate duminecile şi sărbătorile de peste an!

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat în ziua de Vineri 17 Februarie a. c. la Bucureşti pentru resolvirea diferitelor chestiuni bisericeşti importante.

Răspuns pilduitor. Ministerul sănătăţii, dl *Dr. N. Marinescu,* a dat înainte cu trei luni, cum am anunţat, un apel pentru ajutorarea *copiilor,* cari în deosebi la sate se prăpădesc în lipsa de alimentaţie suficientă. Răspunsul oamenilor de bine, la apelul ministerial, a dat un rezultat strălucit: în timp scurt de câteva luni s'au strâns *16 milioane* de lei, din care s'au înfiinţat 5136 cantine şcolare în toată ţara. Zilnic iau masa, în aceste cantine, peste 158 mii de şcolari. Dărnicia, creştinească şi românească, a contribuitorilor generoşi, merită relevată fără şovăire.

Deschiderea *Universităţii muncitoreşti dela Sibiu* s'a făcut Duminecă în sala festivă a primăriei, prezenţi fiind numeroşi muncitori din toate breslele. Dl ministru al muncii, M. Ralea, împedecat de a participa, a fost reprezentat prin dl director general *Stavri Cunescu.* A cuvântat mai întâi dl primar al municipiului, *Dr. S. Pop,* salutând ideea şi realizarea acestui aşezământ, care este o netăgăduită binefacere pentru pătura zilnic muncitoare în ateliere. A vorbit apoi consilierul arhiepiscopesc, părintele *Spiridon Cândea,* arătând cum biserica noastră a căutat şi caută să îndrepte muncitorimea pe calea binelui şi adevărului, pe drumul Mântuitorului Iisus Hristos. P. C. Sa, în numele bisericii, salută adunarea şi aduce binecuvântările I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae* al Ardealului. Alţi vorbitori, între cari şi reprezentanţi ai muncitorilor şi meseriaşilor patroni, au salutat călduros deschiderea universităţii muncitoreşti. Dl director general al muncii, St. Cunescu, spune că ministerul se interesează de-aproape de toate aşezămintele muncitoreşti, luând o serie întreagă de iniţiative, aşa că avem astăzi realizări care nu sânt inferioare altor instituţii la fel din străinătate. Dl director Cunescu termină cu omagii călduroase aduse la adresa M. Sale Regelui Carol II. Intonarea „Imnului Regal" de corul muncitoresc, dirijat de dl Tănase, a încheiat festivitatea.

Chemată la nouă viaţă! Reuniunea română de muzică „Gh. Dima", mândria de pe vremuri a Sibiului românesc, de câţiva ani îş încetase cu totul activitatea spre marea părerea de rău a tuturor celor iubitori de muzică bună şi românească. Acum, în sfârşit, la 8 l. c., Reuniunea a ţinut o întrunire în sala prefecturii judeţene, sub preşedinţia dlui Dr. L. Ionaş, de faţă fiind personalităţi de seamă ale oraşului nostru. S'au desbătut, la acest prilej, noile statute ale Reuniunii şi s'a ales comitetul de conducere al ei, în frunte cu dl *Dr. S. Pop,* primarul municipiului, preşedinte, ear părinteie *Dr. D. Stăniloae* şi prof. *Candid Popa,* vicepreşedinţi. S'au ales apoi ceilalţi membri ai comitetului Reuniunii, precum şi noul dirigent al corului, în persoana dlui *P. Gherman,* profesor de muzică şi cunoscut compozitor. Urăm vechei Reuniuni reînviate să fie, conform tradiţiei sale, factorul important în viaţa culturală şi muzicală ardelenească.

In urma hotărârii preşedinţiei consiliului de miniştri, funcţionarii tuturor instituţiilor şi întreprinderilor de stat, vor adopta, în mod obligatoriu, atât în timpul serviciului, cât şi în ori cari alte ocaziuni, salutul Frontului Renaşterii Naţionale, prin ridicarea braţului drept şi cuvântul: *sănătate!*

Cursurile şcoalei ţărăneşti, organizate de Asociaţiunea culturală „Astra" despărţământul Sibiu, şi de Camera de agricultură, s'au redeschis, în ziua de 8 l. c., în Sibiu. Cercetate de 22 tineri agricultori din ţinutul Sibiului, vor dura două săptămâni şi, ca şi în anii precedenţi, vor fi predate cu binevoitorul concurs al intelectualilor sibieni. Cursiştii, cari ar putea să fie mai numeroşi, sânt găzduiţi în internatul liceului „Gh. Lazăr".

Surori de caritate. Ministerul sănătăţii, dl general Dr. N. Marinescu, a luat măsuri în scopul organizării unui corp de surori de caritate, care să uşureze munca medicilor din spitale. Acest corp e de dorit să fie recrutat dintre *călugăriţele mănăstirilor noastre.* Prin chemarea lor la îndeplinirea unei ocupaţiuni atât de creştineşti, cum este alinarea suferinţelor celor bolnavi, se va face în acelaş timp o operă naţională, înlăturându-se din spitale călugăriţele străine de neam şi lege, adăpostite în număr covârşitor, în aşezămintele statului nostru.

Act de mulţămită. Se aduce mulţămită publică, pentru donaţiunile făcute în scopul zidirii bisericii din Valea-Brad, următorilor: dlui *I. Gigurtu* dir. general al societăţii „Mica" pentru un vagon ciment şi 80.000 lei; dlui profesor *Avram Mateş* din Sibiu pentru 5000 lei; P. S. Sale episcopului *Nicolae Colan* fost ministru al cultelor pentru 5000 lei; dlui guvernator al Băncii Naţionale pentru 4750 lei; dlui *director* al băncii „Albina" din Sibiu pentru 500 lei; dlui înv. *Marin Popa* pentru 400 lei; dlor *N. Mateş* şi *Anghel Flilip* pentru 100 lei. —

Oficiul parohial Valea-Brad.

Au părăsit ţara, în ziua de 14 Februarie 1939, cinci sute de tineri jidovi, cari prin portul Constanţa emigrează în Palestina sub auspiciile organizaţiei sioniste. Cei mulţi înainte!

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 19 Februarie 1939, va predica părintele *M. Neagu.*

Conferinţă publică. Seria conferinţelor din sala prefecturii judeţului Sibiu se continuă Duminecă, în 19 Februarie 1939, ora **17** (5 seara), când va vorbi dl *Dr. V. Stanciu,* prof. universitar Cluj, despre: Războaele pentru materii prime.

Nr. 64/1939 (10) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentrn întregirea parohiei vacante de clasa III-a Mânierău, din protopopiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă în natură.
3. 5. jug. sesiune parohială, fânaţ.
4. 30 litri porumb nesmicurat dela fiecare familie.
5. Venitele stolare uzitate în parohie.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedoarei în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererea de concurs şi concesiunea dela P. V. Consiliu Anhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Hunedoara, 5 Februarie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Suciu
protopop

Dr. Georgia Lucian
fost asistent al clinicilor din Cluj şi Paris, specialist în boli şi operaţiuni de
Nas-Gât-Urechi
Sibiu, strada Regina Maria (fost Cisnădiei) Nr. 16, Etaj I. Consultaţii între orele 11½—15 şi 14½—18½. Telefon 373

Oficiul parohial ort. rom. Ruşi cu filia Streiu

Publicare de licitaţie

Consiliul parohial ortodox român din filia Streiu, judeţul Hunedoara, protopopiatul Haţeg, dă în întreprindere prin licitaţie publică cu oferte închise, tincuirea (văcăluitul) bisericii conform devizului şi planului aprobat de Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc sub Nr. 8941 din 6 Noemvrie 1936.

Ofertele închise şi sigilate însoţite de o garanţie de 5% în numerar, sau acte de valoare se pot depune până la începerea licitaţiei, care va avea loc în ziua de *12 Martie 1939* ora 3 p. m,, în biserica din Streiu.

Tot în această zi se va ţine licitaţie pentru sticla geamurilor.

Planul şi devizul se pot vedea în orce zi la oficiul parohial.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a da lucrarea aceluia în care va avea mai multă încredere.

Streiu, la 11 Februarie 1939.

Oficiul parohial ortodox român:
(9) 1—1 **Pr. Ştefan Păcurariu**

Publicare de licitaţie

Filia Grădişte-de-munte, protopopiatul Orăştie, publică concurs pentru zidirea bisericii ortodoxe române pe baza planului şi devizului aprobate de P. V. Consiliu Arhiepiscopesc cu Nr. 1108/1935.

Licitaţia se va ţinea în filia Grădişteade-munte, în ziua de *19 Martie 1939.*

Biserica se va construi din peatră şi cărămidă amestecate, numai în roşu, adecă pusă sub coperiş.

Filia va da materialul următor: peatra, cărămida, năsipul, varul, lemnul, laţurile şi ţigla transportate la locul destinat.

Muncitorii — privesc pe antreprenor.

Se vor admite şi antreprenori nediplomaţi.

Licitaţia se va face verbal.

Concurenţii nu pot pretinde spese de participare la licitaţie.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul a da lucrarea acelui concurent, în care va avea mai multă încredere.

Planul şi devizul se pot vedea la oficiul parohial din Grădişteа-de-munte.

Grădişteа-de-munte, la 5 Febr. 1939.

Oficiul parohial ortodox român:
Petru Tămăşoiu
preot adm.
(11) 1—1

Nr. 62—1939 (6) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. a doua **Apoldul de sus,** din protopopiatul Mercurea, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă în natură.
3. 32 jug. cad. sesiune parohială, arător şi fânaţ.
4. Lei 500 anual pentru luminat.
5. Venitele stolare uzitate în parohie.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Mercurea, în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi concesiunea dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie. Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Mercurea, 14 Ianuarie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român Mercurea, în înţelegere cu consiliul parohial

Vasile Oană
protopop.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul LXXXVII — Sibiu 26 Februarie 1939 — Nr. 9

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

CHEMARE

Către iubitul nostru cler și popor românesc din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș

In ziua de 27 Februarie 1939 se împlinește un an de zile de când M. Sa Regele CAROL II a întărit, cu Inalta Sa iscălitură, Constituția cea nouă a Țării Românești, ce a rodit din frământarea sufletului Său mare, închinat poporului român cu toate podoabele pe care I le-a hărăzit Atotputernicul Dumnezeu.

Gândindu-ne la tot ceeace însemnează pentru Țara Românească și pentru strângerea rândurilor între toți fiii neamului nostru această Constituție, Noi, Arhipăstorii celor două biserici românești din Ardeal, am găsit de cuviință a ne apropia gândurile și inima într'un singur simțământ de slavă, întocmai cum făceau odinioară, în zilele mari ale neamului, înaintașii noștri de glorioasă pomenire, cari au cinstit scaunele arhierești dela Sibiu și dela Blaj.

Iubiții noștri fii sufletești, — Inceputul anului trecut ne găsise în mari frământări, în mijlocul unor lupte între frați, ce ne iroseau puterile, în jurul unor dispute mărunte, în loc de a închina aceste puteri operei de consolidare a statului.

Totul era contestat în viața noastră publică.

Nu era hotărâre de guvernământ, nu era persoană, autoritate, valoare morală, lege și chiar Constituția, care să nu fi fost supuse îndoelilor, care să nu formeze obiect de controverse și de ceartă continuă.

Cu asemenea metode nu putea înainta această țară.

Mai ales în această epocă, la scurt timp după unirea națională, trebuia ca toate gândurile și puterile noastre să fie închinate acțiunei comune și închegate de întărire a Neamului și a Statului.

Dumnezeu însă a binevoit să aducă și această stare mult dorită prin înțelepciunea Regelui nostru prea iubit, care a avut voința de a merge drept la ținta salvatoare, scoțând Țara din frământarea care o slăbea din zi în zi. Iar în acțiunea pornită, M. Sa Regele a făcut apel la toți românii ca să vină în ajutorul și în slujba ei.

Pătrunși de spiritul acelei calde solidarități, care vibrează în litera nouei Constituții și recunoscător lui Dumnezeu pentru înțelepciunea, puterea de muncă și înflăcărata dragoste de neam, ce a binevoit a sădi în sufletul Suveranului nostru, Noi chemăm poporul binecuvântatului Ardeal la sărbătoarea aniversării Constituției, care va avea loc ***în ziua de 27 Februarie, în cetatea sfintelor împliniri naționale, la Alba-Iulia.***

România întreagă va prăznui, în această zi, roadele strălucite ale unui an de muncă stăruitoare, desfășurată cu încredere și cu elan răscolitor de către M. Sa Regele CAROL II.

Fiecare oraș, fiecare sat, va fi în sărbătoare, așa cum se cuvine în ziua de aniversare a celei mai de seamă dintre biruințele românești, dela Unire încoace.

Ardealul tradițiilor naționale trebue să prăsnuiacă, osebit de toate sărbătoririle locale, ziua aceasta, care a deschis larg porțile înfrățirii și ale redeșteptării noastre.

Iubit popor românesc, — In slujba operei de împăciuire și înfrățire, trebue să se găsească și acum, ca întotdeauna, Sfânta noastră Biserică strămoșească.

Cine nu știe că, decâteori s'a petrecut un eveniment important în trecutul neamului nostru, Biserica a fost de față cu ajutorul ei, cu binecuvântarea ei.

Cu atât mai mult se cuvine astăzi ca Biserica să fie angajată la această operă de Renaștere Națională, care nu e o acțiune cu caracter politic ci, în primul rând, are un caracter moral și se adresează adâncurilor noastre sufletești prin mijloace și argumente de ordin superior.

Deaceea, cu iubire de mamă, Biserica chiamă prin Noi pe toți fiii ei la o sărbătoare a păcii și a bunei învoiri.

Ceasul de față, în special, ne poruncește să ne strângem rândurile.

Când ne pândesc atâtea primejdii din afară, datori suntem până la unul să stăm în ajutor Înțeleptului nostru Suveran, ca să conducă destinul acestui neam spre limanuri fericite.

Și se cuvine, cu amândouă mânile, să prindem cu toții gândul mântuitor al Suveranului și al sfetnicilor Săi luminați, dovedind astfel lumii din afară solidaritatea și unitatea noastră de oțel, capabile de a înfrunta orice amenințare.

Iubitul nostru cler și popor, — Ne vom întâlni deci cu toții la ***Alba-Iulia****, frați români ardeleni dela vlădică până la opincă, legați strâns în simțământul de frăție românească, mai puternic și mai grăitor decât toate celelalte.*

Veniți în jurul Arhipăstorilor voștri, veniți cu sufletele larg deschise, ca să aducem închinare, după datina strămoșească, Celui ce este Bunul și Înțeleptul Părinte al Țării, Maiestății Sale Regelui CAROL al II-lea.

Convinși că Renașterea Națională, pe care toți o dorim, va fi posibilă, și va rămânea trainică numai dacă va fi așezată pe temelia elanurilor sufletelor noastre, noi îndemnăm pe fiii noștri sufletești, ca, ascultând de porunca conștiinței lor și de înalta poruncă a vremurilor de azi, să vină la această mare sărbătoare a sufletului românesc.

Binecuvântarea Noastră Arhierească să așeze în sufletele Voastre pacea senină și să întărească inimile Voastre întru dragostea de Neam, de Țară și de Rege.

Dat în ședințele Noastre dela Sibiu și dela Blaj, în ziua de 18 Febr. 1939.

† *NICOLAE*
Mitropolit ortodox al Ardealului.

† *ALEXANDRU*
Mitropolit unit al Ardealului.

Programul marei Adunări Naționale dela Alba-Iulia

Programul marei Adunări Naționale ce se va ține la Alba-Iulia în ziua de 27 Februarie c. sub conducerea I. P. S. L. Mitropoliților Nicolae dela Sibiu și Alexandru dela Blaj și cu participarea Românilor din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș se va desfășura după cum urmează:

1. La ora 10 dim. se vor oficia servicii divine în Biserica Incoronării și în Biserica protopopială unită.

2. Sosirea I. P. S. Mitropoliți și a PP. SS. Episcopi în fața Adunării din Piața Mare din Alba-Iulia. Corul școlii normale din Sibiu acompaniat de muzica regimentului 91 și de întreg poporul va cânta «Cu noi este Dumnezeu, Înțelegeți neamuri și vă plecați».

3. Cuvântarea I. P. S. L. Mitropoliților Nicolae dela Sibiu și Alexandru dela Blaj.

4. Cuvântul de bună venire rostit de E. S. dl rezident regal general Dănilă Papp.

5. Cuvântările celorlalți vorbitori: Părintele protopop I. Agârbiceanu-Cluj, protopop Florea Codreanu-Arad, Dr. P. Corneanu (Banat), Dr. Gavrilă Juga (Maramureș), Horia Teculescu-Sighișoara, Peneș-Cluj, Răcuciu (țăran din Săliște) și Dr. Comșa-Sibiu.

6. Incheerea adunării cu intonarea Imnurilor «Pe-al nostru steag» și «Trăiască Regele».

AVIZ

«*Dumineca Bolnavilor*» anul acesta se va prăznuì la 5 Martie a. c. cu pregătirea în ajun al bolnavilor prin mărturisire și împărtășire.

In spitale se va slujì sfânta liturghie și bolnavii se vor cumineca. In aceeaș zi după amiazi se va slujì sf. maslu.

Consiliul parohial și reuniunile de femei vor strânge ofrande pe seama celor bolnavi. Aceste daruri vor fi împărțite de către cucernicii preoți.

In termin de 8 zile, oficiile parohiale se vor îngrijì să raporteze despre prăsnuirea Duminecii Bolnavilor în parohie și vor anexa predica rostită cu acest prilej.

Consiliul arhiepiscopesc

Svârcolirile unui baptist

Există pe globul pământesc un om după specie și baptist după credință, care nu-și mai îngădue clipă de odihnă de când în România s'a prăsit și buruiana confesiunii lui. Această făptură ciudată este dl Dr. I. H. Rushbrooke, secretarul Alianței baptiste mondiale din Londra, despre care am avut nefericita ocazie să ne mai ocupăm și cu alt prilej. Domnia Sa sufere de o patologică obsesie, aceea că frații lui baptiști din România «sunt continuu bătuți, amendați, întemnițați, privați de drepturi civile și bisericile lor închise», (vezi: The Guardian, 10 Febr. 1939). In numele acestei obsesii, domnia sa face în orice împrejurări — în discursuri protestatoare ținute în cunoscutul «Hide-Park» din Londra, alături de alți rătăciți: adventiști, quakeri, socialiști, comuniști etc., în presă și în discuții personale — o bizară împerechiare de cuvinte, care sună și mai bizar. Iat-o: «Persecuțiile religioase din România». («Religions persecution in Rumania», The Guardian, 10 Febr. c.). Persecuție religioasă în România, iată cea mai absurdă întovărășire de cuvinte pe care o poate întocmì o minte incendiată de fanatismul aberațiilor ei sectare. Dacă ceeace se petrece azi cu sectele din România, în urma măsărilor luate de stat, se poate numì persecuție religioasă, atunci invităm pe ingeniosul creator de formule din Londra, să găsească în vocabularul uman un alt termen adecvat pentru suferințele creștinilor de douăzeci de ani în Rusia și de câțiva ani în Spania bolșevică. De sigur nu-l va găsì. Toleranța statului român în general, și cea religioasă în special, este atât de mare, încât — dacă n'am mărturisi-o — adeseori cu strângere de inimă trebue să constatăm că este chiar prea mare. Acest lucru îl știe și dl Dr. Rushbrooke. Dar domnia sa când întrebuințează la adresa României cele mai superlative peiorative urmărește un scop bine precizat; acela de a induce în eroare buna credință a cercurilor engleze și americane și a le determina să intervină protestatar pe lângă autoritățile noastre de stat și Biserică în favoarea baptiștilor dela noi. Manevra aceasta pare că i-a reușit într'o vreme dlui Dr. Rushbrooke, intervenția I. P. Sf. Arhiepiscop de York, Dr. Temple, pe lângă sfânta Patriarhia și aceea a ambasadorului Statelor Unite din București pe lângă guvernul român, producâdu-se câteva luni mai 'nainte. Răspunsurile lămuritoare ce le-au primit însă ambii intervenționiști dela autoritățile noastre, i-au făcut desigur să regrete ingerința lor într'o chestiune în cari ei nu-și aveau locul, dată fiind mai ales falsitatea premisilor pe cari și-au întemeiat demersurile lor. In ceeace privește pe I. P. S. Arhiepiscop de York, știm din sursă sigură, c'a regretat mult intervenția făcută în urma insinuărilor dlui Dr. Rushbrooke. Dar acest domn doctor, bine știind că orice calomie aruncată în spatele cuiva, chiar dovedită mai târziu ca minci-

noasă, totuşi lasă oarecari urme, continuă cu stăruinţă să ne gratifice cu tot felul de amabilităţi. «Persecuţiile religioase — spune dânsul — sunt săvârşite prin acţiunea şi influenţa Bisericii dominante din România. «Creştinii» (?!) suferă pentrucă sunt obligaţi de conştiinţă să propoveduiască adevărul aşa cum Dumnezeu li l-a revelat lor» (The Guardian, 10 Febr. 1939). Priviţi acest citat şi vă minunaţi cum acest domn pe fiii Bisericii ortodoxe nici nu-i consideră creştini, în concepţia îmbeznoşată a dsale creştini fiind numai membrii sectei baptiste, cuvântul «creştin» întrebuinţându-l numai când îi vizează pe aceştia.

I. P. S. Patriarh Miron ca şef al guvernului, şi P. S. Nicolae al Clujului ca ministru al cultelor, sunt indicaţi, pe un ton de necuviinţă, ca autori responsabili ai pretinselor persecuţii săvârşite de stat împotriva baptiştilor: «Este cu abundenţă evident că responzabilitatea suprimării vechilor drepturi ale baptiştilor din România şi inaugurarea politicei de represiuni cade în sarcina Patriarhului ca prim-ministru şi a episcopului Colan ca ministru al cultelor. Biserica ortodoxă română deci întrebuinţează pentru scopurile ei puterea exercitivă a statului», (The Guardian).

Cu prilejul venirii Maiestăţii Sale Regelui nostru Carol al II-lea în Anglia, dl Dr. Rushbrooke a crezut că este momentul potrivit să facă un nou protest împotriva fantezistelor persecuţii ale baptiştilor din Romăneia. In acest scop dsa, complet lipsit de simţul deferenţei ce-l datoreşte oricine suveranului unei ţări, obiectivele vizitei căruia erau cu totul altele decât de a se ocupa de o măruntă problemă sectară, a întocmit un memoriu protestatar, pe care avea să-l prezinte M. Sale o delegaţie ad hoc întrunch ată a aşa ziselor Biserici evanghelice: baptişti, adventişti, quakeri, milenişti etc. S'a întâmplat însă ceeace trebuia să se întâmple. Şefii Bisericii anglicane şi guvernul englez aflând despre această năzdrăvană şi necuviincioasă intenţie a dlui Dr. Rushbrooke, a intervenit hotărât, interzicând prezentarea memoriului şi dând o cuvenită lecţie de purtare acestui domn şi celor asociaţi cu el. Chestiunea însă nu s'a sfârşit aici. Nereuşind să înmâneze personal M. Sale sus zisul memoriu, dl Dr. Rushbrooke s'a înfăţişat cu el la Legaţia noastra din Londra, cerând să fie de urgenţă comunicat Suveranului, guvernului şi Sf. Sinod al României. Faptul înaintării acestui memoriu n'ar fi prezentat prea mare importanţă; şi aceasta o ştia şi sus-zisul domn. Evenimentul comiterii lui trebuia «strigat de pe acoperişuri» şi trâmbiţat prin presă pentru a-şi atinge scopurile subterane scontate de abilul doctor. Lucrul s'a petrecut întocmai. A doua zi după prezentarea lăcrămaţiei acesteia la Legaţia noastră din Londra, toate ziarele au publicat cu groase caractere evenimentul. Câteva zile mai târziu un alt titlu de senzaţie a fost dat spre publicare presei londoneze de dl Dr. Rushbrooke: «Prigoanele baptiştilor din România; 1500 de biserici închise». Toată lumea se întreabă cu vădită indignare, cum este posibil să se petreacă atari atrocităţi împotriva unei confesiuni într'un stat ce se numeşte creştin? Eu în instituţia în care mă găsesc, adeseori am văzut pe tabla neagră a anunţurilor câte un aviz cu următorul cuprins: «Sfânta noastră Biserică Anglicană a hotărât ziua de... ca zi de post şi rugăciuni pentru creştinii persecutaţi din Germania, sau pentru martirii din Rusia, sau pentru prigoniţii din Spania comunistă». Oridecâteori m'am apropiat de această tablă, m'am apropiat cu răsuflarea tăiată, gândindu-mă că într'o bună zi s'ar putea întâmpla să citesc anunţarea unei zile de post şi rugăciune pentru persecutaţii baptişti din România. Dacă lucrurile n'au ajuns până acolo în urma activităţii încrâncenate a doctorului Rushbrooke şi a bombelor lui de presă cu caracter de alarmare, aceasta se datoreşte acelor amici sinceri ai României şi sprijinitori convinşi ai înţelegeri ecumenice a Bisericilor, care cu cel puţin tot atâta zel ca şi denigratorul nostru, au ţinut de datoria lor să lămurească opinia publică engleză asupra problemei în discuţie, denunţând manoperile interesate ale acestui om pornit, care este secretarul Alianţei baptiste mondiale. Noi i-am arătat pe nume în articolul «Babtiştii în România» din 11 Dec. 1938, şi le-am exprimat cuvenitele mulţumiri. Facem azi o menţiune specială pentru I. P. C. canonic Iohn A. Dougias, secretarul general al «Consiliului Relaţiilor Externe ale Bisericii Anglicane», care este permanent în coastele blasfematorului nostru, risipindu-i toate acuzele pe cari încearcă să le debiteze pe socoteala statului şi Bisericii neamului nostru. Intr'un articol din «The Guardian», 27 Ian. a. c. întitulat «Protestanţii în România», Sfinţia Sa, cu aşa de cunoscuta-i competenţă, mai face următoarele preţioase precizări: Decretul împotriva cărora baptiştii protestează cu atâta vehemenţă, nu prevede decât interzicerea propagării acelor doctrine cari sunt subversive statului, adecă falsul comunism creştin şi prozelitismul iconoclastic care atacă credinţa şi cultul altor Biserici existente. «Baptiştii din România se declară constrânşi de credinţă să denunţe public erorile Bisericilor pământene într'o formă care a provocat nenumărate tulburări în ultimii douăzeci de ani. In cele din urmă statul, pentru buna pace generală, s'a văzut silit să intervină». Mai departe Sfinţia Sa pentru a pune în deplină evidenţă caracterul invadator şi strein al sectei baptiste în România, citează chiar din scrierile doctorului Rushbrooke: «*Comunitatea baptistă este cea mai caracteristică expresie a protestantismului anglo-saxon, sau s'ar putea zice al religiei anglo-saxone*» (vezi: «Some Chaplers of. European Baptist History», Kingsgate, 1929, pag. 10—11). «Raţiunea însăşi a existenţei confesiunii baptiste în România fiind convertirea a cât mai mulţi nebaptişti, conflictul cu autorităţile este inevitabil« (vezi: «The Baptists inEurope», Carey-Presse 1923, pg. 163). De fapt — spune Cucernicul canonic Douglas comentând aceste două citate ale doctorului Rushbrooke — baptiştii de prezent în România, constituind mult mai puţin decât un procent din întreaga ei populaţie, apar ca o bine echipată trupă a unei Biserici anglosaxone recent debarcate, a cărei bază este în America; iar actuala agitaţie în numele lor nu ţinteşte obţinerea unei simple libertăţi religioase, ci îngăduinţa practicării unui prozelitism iconoclastic. Incheindu-şi articolul Sf. Sa mai face o extrem de valoroasă punere la punct, denunţând opiniei publice engleze una dintre ultimele maşinaţiuni la care dl Dr. Rushbrooke a făcut apel pentru a induce lumea în eroare în privinţa stărilor din România: «Este imposibil, se întreabă Sf. Sa, ca măcar în acest al unsprezecelea ceas să cugete baptiştii mai bine la actuala lor campanie *şi să-şi redeschidă cele 1635 de biserici, pe cari ei, ca o demonstraţie tactică, le-au închis atât de dramatic*, şi să dea mâna cu celelalte culte pământene ajutând la crearea unei Românii înfloritoare?».

Dl Dr. Rushbrooke strivit sub greutatea acestor precizări, pentru a nu rămânea cu nimic dator Cucernicului canonic Douglas, a scâncit un răspuns care inspiră milă. Voind probabil să fie patetic, în cuvintele de expirare a acestui răspuns, dsa afirmă cu tărie: «Preoţimea ortodoxă rom. care în campania ei împotriva demersurilor baptiste se sprijineşte în mod vădit pe suportul anglican al canonicului Douglas şi al altora, se înşeală în calculele ei dacă-şi imaginează că va putea neutraliza protestele noastre făcute în numele libertăţii religioase» (The Guardian, 10 Febr. a. c.).

Foarte probabil ca preoţimea noastră să se înşele în anumite calcule ale ei, dacă proroceşte aşa oracolul din Londra. Noi însă îl asigurăm că şi dânsul se înşeală amar, dacă-şi închipue că atitudinea de viitor a clerului nostru faţă de toate sectele în general, şi faţă de secta baptistă în special, va fi una de pură pasivitate ca în trecut. Acel timp s'a sfârşit odată pentru totdeauna. Noi nu vom folosi, desigur, împotriva sectarilor nici «atrocităci, nici persecuţii, nici prigoane»; «păr din capul lor nu va fi atins», ci prin mijloace cari ţâşnesc din temelia adevărului propoveduirii Mântuitorului, adevăr conservat integru în sfânta noastră Ortodoxie, vom face tot posibilul, întocmai Păstorului celui bun, să readucem în sânul Bisericii pe toate oile rătăcite. Intru atingerea acestui scop, noi nu vom face convertiri cum obişnuesc sectarii, ci vom săvârşi operă de retrezire a conştiinţelor cari au fost adormite pentru un moment de narcoticul rătăcirii sectelor. Munca noastră în această direcţie nu se va termina decât în ceasul în care toţi fiii pierduţi ai Bisericii noastre vor fi fost readuşi la vatra luminii. Şi acest ceas, îl asigurăm pe dl Dr. Rushbrooke şi pe toţi cei de teapa d-lui, că va veni cu o implacabilă certitudine şi nu prea târziu.

Noi vrem să nădăjduim că autorităţile noastre de stat nu se vor lăsa intimidate nici de memoriile protestatar-lacrimofere prezente sau viitoare ale dlui Dr. Rushbrooke, nici de intervenţiile neavenite ale anumitor personalităţi streine, induse în eroare de acest domn. Măsurile luate până acum în privinţa reglementării poziţiei sectelor în stat, au fost inspirate de interesele superioare şi permanente ale conservării fiinţei noastre naţionale. Cosmopolitismul religios, provocat de prezenţa sectelor în stat, constitue cel mai iminent germene de disolvare a solidarităţii naţionale a unui popor. De aceea mijloacele de ocrotire a securităţii integrale a spiritualităţii naţionale nu trebue cu nimic să fie diminuate, ci dimpotrivă mereu şi necontenit sporite.

Mirfield-Anglia, Febr. 1939.

Pr. D. Veştemean

„Înţelegerea Balcanică“ s'a întrunit la Bucureşti, în săptămâna aceasta. Este a cincea sesiune a *Consiliului permanent* al „Înţelegerii Balcanice“, la care se adună miniştrii de externe ai României, Iugoslaviei, Turciei şi Greciei, cu menirea să promoveze raporturile de prietenie şi solidaritate care leagă cele patru state în dorinţa de a sluji ideea de pace între popoare prin amicală colaborare.

Miniştrii delegaţi sânt de astădată dnii: *Grigore Gafencu* ministru de externe al României, *Ţinţar Marcovici* ministrul afacerilor străine iugoslave, *Sükrü Saracioglu* ministrul de externe al Turciei, şi *I. Metaxas* preşedintele de consiliu şi ministrul de externe al Greciei.

Convenirea acestor patru domni miniştri s'a desfăşurat într'o atmosferă de perfectă cordialitate. La sfârşitul desbaterilor s'a dat un *comunicat*, care dovedeşte din nou unitatea de acţiune şi deplina solidaritate a instituţiei de pace şi linişte în sudestul european, aşa cum s'a prevăzut în pactul de alianţă dela Atena, încheiat în ziua de 9 Februarie 1934 între România, Grecia, Iugoslavia şi Turcia.

FOIŞOARA

In ţara fără reverii

(1) **V. Sămărtinean**

Iată America, cea mai frumoasă ţară din lume, ne spune comandantul vaporului Normandie, în dimineaţa aceea sumbră de Noemvrie, arătând cu o mişcare spontană şi hieratică a mânei drepte, spre depărtările în fundul cărora începea să se definească, inform şi estompat în ceaţa zorilor, New-Yorkul. Iată America, ţara făgăduinţelor şi a unor fericiri mai puţin problematice decât acelea pe cari ni le oferise bătrâna Europă, am exclamat noi, entuziasmaţi şi stăpâniţi de o mare efuziune, alergând pe puntea vavorului şi scurtând zările, cu adâncă curiozitate şi mirare, în direcţia indicată de comandant. Eram în culmea bucuriei. După 95 de ore de călătorie pe apele agitate şi telurice ale oceanului Atlantic, în nu mai puţin de o oră aveam să atingem, cu inima bătând sub năvala unei puternice emoţii, limanul ispititorului continent, ancorând în portul celei mai mari metropole de pe pământ, în New-York. In sfârşit, un vis vechiu pe care-l făurisem încă de pe băncile liceului şi care mă obseda cu puterea şi fascinaţia ideilorforţe ale lui Fouillé, avea să fie tradusă în realitate, mai curând decât mă aşteptasem, în toată impresionanta şi romantica lui urzeală. America! Ţara cea mai frumoasă din lume! Aveam s'o văd! Aveam s'o străbat! Aveam să trăesc indeaievea un basm minunat şi fermecător!... Dar în momentul acesta, când sub imperiul imaginaţiei mele aprinse şi a elanului meu interior, viziunea Americei îmi apărea mai patetică şi mai feerică ca niciodată, a trebuit să-mi aduc aminte că cineva mai mare şi mai renumit decât un căpitan de vapor, anume Mark Twain, celebrul scriitor american, a spus undeva, într'una din neperitoarele sale cărţi, că America e ţara cea mai tristă din lume, ţara fără reverii, fără visuri, fără poezie... E dinamică. E puternică. E bogată. Dar e, în acelaş timp, şi ţara cea mai tristă din lume, o ţară din care sufletul a fost izgonit... Aşa spunea odată Mark Twain, omul genial care a îmbogăţit patrimoniul literaturii americane cu cele mai splendide şi mai autentice pagini de humor, dar şi cu cea mai veridică şi mai tristă pagină despre profilul spiritual al Statelor Unite ale Americei de nord, atât de hidos desfigurat şi deformat în vârtejul formidabil al afacerilor de ordin financiar, în goana nebună după averi pământeşti. Constatarea scriitorului american, coroborată pe cea mai implacabilă realitate, aveam s'o verific pas cu pas în călătoria mea de-alungul şi de-alatul Americei. O iluzie avea să fie spulberată. O himeră frumoasă, eterică şi voalată în haină magică, avea să fie destrămată. Eu care veneam în Lumea nouă dintr'un continent, care, ori câte lacune şi incoherenţe spirituale va fi având, mai păstrează totuşi încă neştirbită dogma primatului sufletesc asupra celor pământeşti, eu care mi-am luat sborul în lume nu din sete de aventură şi publicitate, ci dintr'o profundă necesitate de experienţă şi expansiune lăuntrică, aveam să fiu dureros contrariat de ţara lui Columb, de ţara în care vocea sufletului abia se mai poate auzi de zgomotul infernal şi strident al uzinelor.

Intr'adevăr primul contact cu realităţile pământului american, mi-a dovedit cu prisosinţă că sufletul meu contrastează flagrant cu ţara unchiului Sam, cel mai vast şi mai trepidant şantier din lume, unde oamenii se sbat fără hodină într'o cumplită tensiune de încleştare la suprafaţa vieţii şi se concurează până la epuizare, unde totul se desfăşoară sub zodia efemerului şi totul se evoluiază în monetă forte, unde sufletul omului, care, dacă n'a putut fi încă înmormântat cu totul la temelia „zgârie-norilor“, după cum spunea eseistul francez Le Corbusier într'un admirabil şi documentat jurnal de călătorie în America, nu va mai putea rezista totuşi multă vreme în faţa valorilor masive şi tot

Chestiuni de educație

Intr'o conferință a preoților din Episcopia Aradului s'a tratat ca teză de studiu și discuții: «*Manifestările antisociale și antimorale la copil și combaterea lor*». O problemă ca aceasta depășește cadrul unui raport obișnuit pentru o conferință catihetică. Ea poate fi — și ar trebui să fie — obiectul unui studiu bogat în care intră o bună parte din pedagogie și aproape întreagă psihologia infantilă. Aci facem doar... o schițare a ei.

Copilul vine în lume cu o misterioasă zestre sufletească. Cu părți bune și rele, cu inclinațiuni spre bine sau rău, cari se desvoaltă după împrejurările familiare, școlare și sociale unde trăește. Dotat cu anumite calități și defecte, ele se desvoltă după cum este mediul și după cum este supraveghiat, îndrumat, sau lăsat la voia întâmplării. Familia, biserica, școala și mediul social, joacă aici rol hotărâtor.

După firea lor înăscută unii copii sânt de o bunătate îngerească; alții sânt de o răutate și de o cruzime animalică. Constatarea aceasta se poate face mai ales în raporturile lor întreolaltă, sau între ei și orătăniile din curtea casei. Intre ei copiii buni din naștere se iubesc și se înțeleg ca niște bătrâni. Fața de păsările și animalele de curte au o dragoste ocrotitoare, deadreptul pilduitoare: să le dea de mâncare, să le țină în brațe ș. a. m. d. Cei răi sânt mereu pe picior de războiu cu toată lumea. Lovesc, și ucid chiar, fără milă.

Acesta este copilul în starea lui naturală.

Caracterele lui morale și antimorale, sociale sau antisociale, sânt întâi de toate un reflex spontan al zestrei sau moștenirii sufletești cu care apar pe scena lumii. Apoi, cu creșterea puterii de înțelegere, ele se desvoltă în bine sau în rău, după cum sânt îngrijiți sau cultivați, — ca pomii din grădină și ca florile din seră, sau sânt lăsați în voia întâmplării și a instinctelor. Cugetările sau sentimentele de supărare, de cruzime, minciună, egoism, și altele, ca și cugetările și sentimentele de bucurie, de milă, adevăr, și altruism, se află în sufletul copilului în stare latentă, cu o ușoară înclinare spre bine sau spre rău, după cum îi este firea și moștenirea. Aici intervine rolul părinților și al educatorilor: să lupte cu urmările păcatului strămoșesc și cu caracterele rele moștenite dela părinți sau dela străbuni; să supravegheze și să îndrumeze creșterea bună a copilului.

Se vorbește despre dorința copilului de a fi aprobat. Apoi aceasta este o dovadă că copilul are lipsă de pedagog. El simte trebuința de a fi aprobat tocmai pentrucă este nepriceput; are oarecum conștiința binelui și a răului, dar nu are suficient desvoltată puterea discernământului, facultatea de a judeca și a vedea: ce este bine și ce este rău: Aici intervine covârșitoarea însemnătate a rolului de educatori, pe care sânt chemați să-l îndeplinească cu toată sfințenia: *părinții, dascălii* și *preoții*. Ei au misiunea sacră de a priveghea și povățui, cu vreme și fără vreme, creșterea odraslelor, desvoltarea mugurilor, cu care bunul Dumnezeu a voit să împodobească și să fericească familia omului.

Nu se știe dacă este adevărat că în fiecare om este un geniu; dar adevăr este că în fiecare om — recte copil, — se află latent, în potență, material pentru un stâlp de cârciumă sau pentru un stâlp de biserică.

Pentru *combaterea* pornirilor rele din sufletul copilului, pedagogia biblică și patristică, întărită de experiența veacurilor și de principiile sănătoase ale marilor pedagogi și psihologi, ne stau la îndemână o mulțime de mijloace salutare. Nu ne oprim la cărțile de *Înțelepciune* din Vechiul Testament; ele singure ne îmbie material atât de bogat în privința aceasta, încât să cumințească pe toți pedagogii și pe copii. Dar ne oprim întâi de toate la un principiu de temelie a pedagogiei și psihologiei infantile, formulat de sfântul Pavel apostolul:

— „Părinți, nu întărâtați pe copiii voștri spre mânie, ci creșteți-i în învățătura și în certarea Domnului", (Efes. 6, 4).

Un prim motiv, pentru desvoltarea caracterelor antimorale și antisociale, este întărâtarea copiilor spre mânie. Părinții și pedagogii, mai ales când sânt necăjiți, pedepsesc copiii adeseori pe nedreptul, sau nu le împlinesc anumite dorințe legitime și cu putință de satisfăcut; uneori din simple capricii, alteori nici nu sânt luați în seamă, și astfel toți se supără și toți se mânie.

Copilul are și el demnitatea și ambiția lui, care se cer respectate, când sânt bune, și demascate când sânt rele. Dar nu cu mânie, ci cu toată atenția și cu prudența. Copilul se supără când e nedreptățit sau din prostie. Și 'ntr'un caz, și în altul, când e tratat cu bunătate, îi trece repede răutatea și mânia; — scurtimea supărărilor la copii este proverbială.

Cruzimea se poate combate arătându-i-se urâțenia în raport cu mila și cu dragostea. Copiii lovesc, ucid puii de găină, sau se bat, fie din nepricepere, fie din trebuința de-a-și arăta puterea, fie din trebuința de a-și cheltui energia proaspătă ce clocotește în ei. Apelul la sentimentul de milă și iubire, când nu sânt copii degenerați sau vagabonzi, are ecou, care provoacă ușor lacrimi de părere de rău.

Mai greu se combate *minciuna* la copii. Dintr'un egoist instinct de conservare, copiii mințesc cu o ușurință uimitoare, chiar și la o vârstă precoce. Prin arătarea răului ce decurge din minciună și prin sancționarea dela început cu severitate a vinovatului, precum și prin desvoltarea simțului de sinceritate și de dreaptă judecată și răsplată, năravul se poate totuși lecui.

Mult mai ușor se poate desvolta simțul *altruist* în copii. Orce copil este gata pentru fapte bune. Toți copiii sânt generoși, cu condiția să fie stimulați. In acest caz, mai ales când părinții lor sânt zgârciți și se împotrivesc sentimentului altruist al copiilor, aceștia nu se sfiesc *să fure*, ca să facă binele ce stă în putința lor să-l facă.

Adevărata credință și moralitate a copiilor se formează mai ales prin exerciții și practice religioase: prin cercetarea bisericii de timpuriu și de mână cu părinții; prin învățarea și rostirea regulată a rugăciunilor acasă sau ori unde ar fi; prin îngenunchieri și convorbiri despre Dumnezeu și poruncile Lui, despre sfânta biserică și slujbele ei, despre preoți și purtarea față de ei; prin mărturisirea și cuminecarea lor; prin trezirea conștiinței lor, la care se adaugă instrucția școlară, ce trebue să se desvolte paralel cu practicile religioase și cu exercițiile morale.

Unde aceste cerințe sufletești ale copiilor sânt satisfăcute și supraveghiate cu toată atenția de către părinți, dascăli și preoți, manifestările antimorale și antisociale la copii se înlocuesc cu manifestări sociale și morale. Unde grija și pilda acestora lipsesc, copiii cresc la voia întâmplării.

Regula însă rămâne aceeași: *Copiii trebue crescuți în învățătura și cercetarea Domnului.*

Pr. Il. V. Felea

La Dumineca Ortodoxiei în Sibiu. Societatea ortodoxă națională a femeilor române și FOR, secția Sibiu, organisează pentru ziua de Duminecă, în 26 Februarie 1939, ora 11 a. m., în sala prefecturii județului Sibiu, un *festival religios* în scop de a comemora „Dumineca Ortodoxiei". Discursul festiv va fi rostit de prea distinsul publicist și profesor universitar, dl *Nichifor Crainic*. Subiectul conferinței sale este: Biserica și arta. Cu acest prilej se va face, ca și în anii precedenți, premierea celor mai bune lucrări de religie ale *elevelor* (de ce nu și ale elevilor? *Red.*) dela școalele secundare din Sibiu. Corul Școalei normale „A. Șaguna", secția de băeți și fete, sub conducerea dlui profesor Gh. Șoima, va executa câteva piese corale. Intrarea gratuită.

La Dumineca Ortodoxiei

Dumineca întâia din postul Paștilor este prin excelență Dumineca Ortodoxiei. Evanghelia acestei Dumineci arată în mod strălucit atributele divine ale Ortodoxiei. Ea spune cu claritate și adevăr, că Ortodoxia, al cărei întemeietor este propoveduitorul de totdeauna al adevărului: Hristos, nu-i o religie a formalismului care să impresioneze trecător simțurile, printr'un cult asemănător unei scene de teatru, ci Ortodoxia este religia *trăirii unei intense vieți spirituale.*

Adevărat este, că Bisericile ortodoxe sânt minunat decorate, iar cultul a ajuns la uimitoare desvoltare. Decorul ortodox însă — pictura și icoanele — „nu-i operă de artă care să-ți provoace emoții estetice, ci operă de *credință* menită să cheme pe oameni la închinare și la rugăciune", (W. A. Visser't Hooft: Ortodoxia văzută de un protestant), spre a le câștiga mintea și inima pentru cele cerești.

Creștinul ortodox ține la icoană deși poate nu-i frumoasă la exterior. Icoanele ortodoxe, spre deosebire de icoanele catolice care jertfesc fondul spiritual de dragul formei viu colorate, înlocuesc coloratura cu expresii inspiratoare de virtuți creștinești.

Privirea senină a sfântului din icoana ortodoxă, zâmbetul nevinovat, câteodată seriositatea adâncă, fața uscățivă și îmbrăcămintea modestă, îți inspiră evlavia, sfințenia, iubirea, tăria credinții, viața lipsită de pretenții deșarte, cu un cuvânt viața plină de har.

Cu drept cuvânt numește sf. I. Damaschin icoanele ortodoxe „canal al harului dumnezeesc".

Tot așa cultul ortodox, de frumusețe netăgăduită, este o adevărată dramă spirituală la care creștinul ortodox ia parte cu toată ființa sa.

Reiese deci, că Ortodoxia este *o putere dinamică, o putere sfântă*, ce îndeamnă cu blândețe omenirea de pretutindeni și de totdeauna la viața duhovnicească zicând ca odinioara Iisus lui Filip: «*Veniți după mine*».

Această putere sfântă, Ortodoxia o are dela Cel ce i-a sădit în sânul ei credința cea dreaptă ca și religia cea adevărată. Și precum Hristos întemeietorul ei este veșnic Același, așa și Ortodoxia a fost și va fi veșnic același tezaur de adevăruri religioase. Căci este un adevăr incontestabil, că Ortodoxia este religia care, prin puterea-i constantă, n'a fost atinsă de nici o reformă religioasă din nici o epocă. Aceasta, pentru faptul că Ortodoxia este o putere prin care ea s'a ținut departe de influențele lumii, păstrându-și neatinsă moștenirea bogată a spiritualității primordiale. „Sub mișcarea continuă a valurilor, apele adânci ale Ortodoxiei rămaseră nemișcate", (Op. citat). Ea a înțeles, că nu este din lume, ci pentru lume.

Ortodoxia este, așa dar, *chemare sfântă*. Ea, prin glasul Celui ce este calea, Adevărul și viața ei, cheamă pe cel bogat și pe cel sărac, pe învățat și pe cel neînvățat, pe bătrân și pe cel tânăr, la adevărul divin, pe care-l posedă, la sfințenia care este atributul prin eminență al ei. Cei ce aud chemarea ortodoxiei prin glasul lui Iisus, nu se pot numi ortodocși, dacă, întocmai ca Filip cel chemat, nu lasă ale sale și să urmeze glasului.

Și iară, ajunși la adevărul și sfințenia ortodoxiei divine, le revine tot rolul lui Filip. Filip cel ce aflase pe Iisus, s'a grăbit să ducă vestea aflării și lui Natanail. „Am aflat... pe Iisus care este din Nazaret". „Vino și vezi".

Aceeaș vestire se cuvine s'o facă ortodoxul, ajuns la „cunoștința adevărului", celor din „întunerec și umbra morții". Căci Ortodoxia însemnează *misionarism sfânt.*

„Am aflat în Biserica Ortodoxiei pe Iisus Nazaret", să fie strigătul de vestire al ortodoxului, „veniți și vedeți că El este".

Pr. Petru Comaniță

---

mai puternice ale materialismuluui american. Da, deocamdată „zgârie-norii voștri, americanilor, deși fenomenal de mari, sunt încă totuși prea mici" pentru ca să poată înăbuși definitiv strigările sufletului spre inima cerului. Dar ce va fi mâne, când cultul materialismului va fi dus la paroxism în toate domeniile de activitate, se poate prevedea de pe acum... Primul meu contact cu realitățile pământului american mi-a dovedit din plin și cu tărie peremptorie că America e tocmai ceeace nu mi-aș fi putut închipui niciodată, e tocmai antipodul visurilor mele din copilărie, e o țară fără viață spirituală, fără reverii și fără poezie. De aceea, n'am să vorbesc despre ceeace n'a putut găsi ecou durabil în sufletul meu, despre ceeace n'a putut stărui în mintea mea, despre ceeace se numește în termeni consacrați „ineditul și exoticul" Americei. Fără 'ndoială, e deosebit de interesant și de revelator acest „inedit și exotic" al Americei. America are peisagii și frumuseți naturale cum nu întâlnești în nici o altă parte a lumii. Dar pe mine nu m'au preocupat aspectele externe ale pământului american decât în mod cu totul subsidiar. Le cunoșteam din descrierile altora, din atlase și din cărțile de geografie. Le văzusem doar de atâtea ori și le-aș mai fi putut vedea pe pânza albă și eterică a ecranului cinematografic, șezând într'un scaun confortabil și odihnitor, fără oboseala și riscurile unei călătorii lungi și temerare. Evident, n'aș putea afirma că am trecut indiferent și apatic de-alungul meleagurilor americane. Sufletul meu a înregistrat avid și cu fidelitate de seismograf tot ce e minune naturală, tot ce m'a încântat și m'a uimit, tot ce m'a făcut să tresalt de fericire, tot ce a fost surpriză și exuberanță pentru mine. Dar sufletul meu n'a uitat, că mai presus de aceste încântări momentane, căuta o destindere mai adâncă și mai durabilă, căuta o evadare pentru toate suferințele pe cari le îndurase, un razim pentru toate durerile sale, un ostrov de lumină în care să-și tămăduiască toate rănile și să respire nestânjenit de nimeni. O respirație largă, transfiguratoare, care să-l ridice pe platourile albe ale Dumnezeirii, unde nu mai este suspin și năduf lăuntric. Asta căutam eu în America, țara tuturor libertăților omenești și odinioară, pe timpul peregrinilor, și a lui Dumnezeu. Dar n'am găsit ceeace căutam, cu toate că și astăzi în aparență tot Dumnezeu regizează destinul Americei. In aparență numai, pentrucă în realitate dolarul a fost ridicat deasupra lui Dumnezeu. Există chiar o legendă în această privință, cu circulație destul de mare. O legendă prozaică, dar cum nu se poate mai edificatoare. Ea definește, în mod uimitor de veridic, profilul spiritual al Americei. Legenda spune că America e cea mai frumoasă fecioară din lume. E dusă pe poteca fericirii chiar de Dumnezeu, tot mai sus, tot mai spre culme. Evident, o fecioară modernă, cu siluetă vaporoasă și fluidă. Fecioara urmează pe Dumnezeu pe drumul în continuă ascensiune. Dar înaintea lui Dumnezeu merge Dolarul. Atât. Aceasta e legenda. Acesta e conturul spiritual al Americei de azi, care a provocat un val întreg de literatură de compătimire și de reflexii amare din partea scriitorilor europeni, începând cu contele filosof Keyserling și combativul Duhamel. Bolnavă iremediabil de cancer material. Acesta e diagnosticul metehnei americane. Sufletul omului din America este aservit întru totul materiei, este robul dolarului. Hegemonia lutului asupra spiritului este o crudă, o dureroasă realitate în America. Și ce frumos răsuna odată aici cântecul Americei patriarhale, verbul într'aribat al poetului Longfellow! Era o altă atmosferă atunci, era un alt climat sufletesc, era vremea exaltărilor religioase și a unor idealuri de viață mai sfinte, era o Americă neîntunecată încă de zvârcolirea sinistră după aur, era America puritanilor cari refugiindu-se din fața prigoanei deslănțuite împotriva lor în Europa, au venit în aceste misterioase depărtări, pentru a afla pace și adăpost, pe bordul vasului Mayflower, prin anul 1620. Astăzi n'a mai rămas nimic din această Americă patriarhală...

Organizați Reuniuni de femei

Probleme-Recensii-Comentarii

„Preotul şi „Serviciul Social". — S'a legiferat de curând legea „Serviciului Social", care are de scop ridicarea satelor şi, odată cu ele, a Ţării, din punct de vedere moral, cultural, economic.

In cadrele acestei legi, preotul urmează a fi ales acolo unde competenţa-l cere şi unde societatea simte lipsa lui.

Un lucru trebue recunoscut, şi anume că cel mai indicat şi mai puternic factor pentru realizarea programului „Serviciului Social" este *preotul.*

El mai ales cunoaşte ranele sufleteşti ale societăţii şi, prin pregătirea şi prin calitatea sa, poate lucra mai cu efect pentru profilaxia sau pentru vindecarea lor. El ca părinte sufletesc, trăind şi necăjind alăturea de popor, îi cunoaşte păsurile sufleteşti şi nevoile materiale, în care se sbate. E deci necesar să se ţină seamă de preot, care dă puterea de realizare a programului prezentei legi.

Oricât de bună ar fi legea, dacă ea este lipsită de puterea misterioasă care face să o primească massele cu însufleţire, ea rămâne în cele din urmă fără efect.

Se poate întâmpla, pe unele locuri, ca preotului să nu i se ofere calitatea cuvenită în cadrele căminului cultural. Aceasta nu însemnează că preotul este exclus dela „Serviciul Social" şi nu mai poate munci pentru binele obştesc. Serviciul social a existat pentru preot şi înainte de a lua fiinţă această lege. Cea dintâi personalitate ideală socială a fost şi rămâne persoana Domnului nostru Iisus Hristos. Mântuitorul a făcut cel mai mare serviciu societăţii omeneşti, prin aceea că a scos-o din ghiarele morţii şi a ridicat-o dela iad la rai şi dela osânda de veci la fericirea cea fără de sfârşit. Pentru atingerea acestui ideal înalt, Domnul Iisus Hristos, s'a dăruit pe Sine, preţ de răscumpărare pentru noi. Opera Mântuitorului Hristos este deci: cea mai desăvârşită lege a serviciului social. Iar opera aceasta a fost continuată de Biserica lui Iisus şi slujitorii săi. Mântuitorul este aşadar acela, dela care preotul înainte de aceasta a învăţat să slujească omenirea şi să muncească pentru binele obştesc.

Ridicarea morală, culturală, economică a societăţii omeneşti a format, pentru preot, totdeauna cea mai sfantă poruncă.

Legiferarea legii „Serviciului Social" priveşte, în deosebi, pe acei slujbaşi, cari n'au prea cunoscut, până acum, ce este serviciul social, pe ceice cu un minimum de muncă, urmăreau un maximum de câştig...

Din clipa când preotul, are alăturea atâtea puteri de lucru, ca notari, pretori, medici, profesori, angajaţi la munca de folos obştesc prin legea „Serviciului Social", nu are altceva de făcut decât să-şi intensifice activitatea şi să-şi adâncească brazda.

Preotul, care a învăţat să slujească societăţii omeneşti dela însuşi Mântuitorul Hristos, are să cheme cu dragoste pe oamenii doritori de mai bine, ca în ogorul Bisericii lui Hristos să realizeze cât mai mult bine pentru ridicarea satelor. Dacă această muncă va avea binecuvântarea Bisericii, va putea aduce rezultatele dorite, care vor face ca soarele fericirii să strălucească puternic şi cât mai de vreme peste scumpa noastră ţară. — Pr. *Valeriu Voineag.*

*

D'ale sectelor. Statul a luat măsuri împotriva rătăciţilor, cari fac propagandă otrăvind viaţa obştească a celor lipsiţi de învăţătură. In contra acestor vrăjmaşi, al bisericii şi ai statului, preoţimea noastră de pretutindenea are să-şi facă datoria după cea mai bună conştiinţă. Fiecare preot va arăta exact *numărul* sectarilor din parohia sa, ca astfel statisticele oficiale despre mişcarea sectară să corespundă deplin stărilor de fapt. Unul dintre ziarele noastre afirmă, că s'ar găsi preoţi cari, pentru a nu li se reproşa vreo vină cu privire la sporirea numărului sectarilor în parohie, tăinuesc numărul exact al rătăciţilor. Prin asemenea tăinuiri, — dacă vor fi existând în adevăr, — evident că se aduce pagubă şi neamului, şi bisericii. Preoţimea să nu peardă din vedere nici pe un moment, că propaganda sectară este exploatată de toţi duşmanii ţării noastre.

La Alba-Iulia

I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE va pleca Luni, în 27 l. c., la adunarea din Alba-Iulia.

E mare şi viu interesul, în toate marginile Ardealului pentru adunare şi se prevede o deosebită afluenţă de popor.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* s'a reîntors dela Bucureşti la reşedinţa Sa, Luni în 20 Februarie a. c.

Număr comemorativ. Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeşului, *Foaia Diecezană,* din 19 Februarie 1939, se dedică în întregime memoriei episcopului *Ioan Popasu,* trecut la cele veşnice în anul 1889. Primul episcop, după restaurarea eparhiei de Dumnezeu păzite a Caransebeşului, este pomenit, cu cinste şi laudă, cuvenite în deplină măsură, prea vrednicului ierarh şi ctitor al acestei eparhii. In numărul comemorativ al Foii Diecezane semnează articole, — afară de redacţie, — preoţi din partea locului şi mireni. Note şi amintiri, preţioase şi interesante, semnează: Aurel Moaca, prot. Ioan Murgu, prof. C. Rudneanu, prof. î. r. E. Hodoş, pr. P. Toma şi pr. Ştefan Bololoiu, — arătându-se, în linii generale, înfăptuirile de seamă, care împodobesc figura fericitului vlădică răposat în Domnul înainte cu o jumătate de veac.

Manifestaţie culturală românească, într'o comună din judeţul Treiscaune, în *Aitamare,* s'a desfăşurat Duminecă, în 5 Februarie 1939. Intelectuali localnici au rostit: conferenţe pentru numeroşii ascultători, recitări de versuri naţionale, urmate de cântece alese, executate, cu mult avânt şi pricepere, de corul cercului cultural din localitate, condus de Cucernicia sa, preotul *Ioan Bunuş.* Cu muncă stăruitoare şi bună înţelegere între conducători se va repara trecutul de jale al acestui ţinut, unde elementul românesc a fost atât de stânjenit în firească sa desvoltare.

Act de mulţămire. Credincioşii parohiei ortodoxe române, în frunte cu parohul lor din *Noul-săsesc,* protopopiatul Târnava mare, aduc vii mulţămiri domnilor *C. Vlad, M. Tomescu, E. Brânzeu* şi *A. Sbârcea* cari au organizat o frumoasă serbare culturală, ear venitul ei în suma de *3280 lei* a fost predat în folosul sf. noastre biserici. — Pr. *Nicolae Petri.*

Conferinţa de presă a înţelegerii balcanice. Luni 20 Februarie 1939, au sosit în capitală delegaţiunile de gazetari din Înţelegerea Balcanică, în vederea conferinţei a IV de presă ce se ţine în Bucureşti. La ora 12 în sala Camerei de comerţ s'a deschis şedinţa conferinţei de presă sub preşedinţia dlui *Eugen Titeanu,* subsecretar de stat al propagandei, care a pronunţat cuvântarea de deschidere. După dsa a luat cuvântul dl Al. Săndulescu, preşedintele delegaţiei române, şi delegaţii ţărilor balcanice din Iugoslavia, Turcia şi Grecia.

Dr. Georgia Lucian

fost asistent al clinicilor din Cluj şi Paris, specialist în boli şi operaţiuni de

Nas-Gât-Urechi

Sibiu, strada Regina Maria (fost Cisnădiei) Nr. 16, Etaj I. Consultaţii între orele 11½—13 şi 14½—18½. Telefon 373 (2) 2—3

Direcţiunea publicităţii din subsecretariatul de stat al propagandei pune în vedere tuturor particularilor şi instituţiilor particulare, că toate cererile ce-i sunt adresate, trebue să fie *timbrate* (8+1). Celor netimbrate, sau insuficient timbrate, nu le va da curs, decât dacă se va plăti taxa îndoită, prin aplicarea de timbre mobile, conform art. 41 din legea timbrului şi a impozitului pe acte şi fapte juridice.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 26 Februarie 1939, va predica părintele *Iacob Bozocea.*

CARŢI ŞI REVISTE

Despre Cărţile funduare şi întabulări, o broşură apărută de curând, în ediţie nouă, şi publicată în Biblioteca poporală a Asociaţiei „Astra", de Dr. Valer Moldovan, adaptată legilor în vigoare de Dr. Salvator Jurca. 154 pg. Preţul 10 lei. Broşura cuprinde noţiunile elementare de Carte funduară şi sfaturi folositoare celor doritori de a se sluji de această instituţie. Se dau şi numeroase indicaţiuni cu privire la rugările de intabulare.

Transilvania, buletin de tehnică a culturii. Au apărut Nr. 5 şi 6 pe Sept.—Dec. 1938, cu rapoarte şi cuvântări dela adunarea generală din Abrud, şi cu material informativ şi cronici. Tip. „Dacia Traiană". Preţul 10 lei.

Poşta administraţiei

Mai multora. Binevoiţi a lua la cunoştinţă, că *nu mai dispunem* de exemplare din anii precedenţi ai ziarului nostru.

Nr. 33/1939 (13) 1—1

Publicare de licitaţie

Parohia ortodoxă română din Vulcez precum şi filia Herepea, protopopiatul Deva publică concurs pentru confecţionarea cărămizii necesare pentru zidirea bisericii din parohia Vulcez 100.000 - 120.000 cărămidă, pentru biserica din filia Herepea 60.000—70.000 cărămidă.

Licitaţia se va ţinea la *5 Martie 1939* la oficiul parohial ortodox român din Vulcez, of. p. Branişca, gara Halta Veţel.

Doritorii de a concura să-şi înainteze ofertele în scris.

In caz că se vor prezenta amatori fără să-şi trimită ofertele licitaţia se va ţinea verbal.

Noi vom da totul ce e de lipsă la confecţionarea cărămizii afară de forme, sepe, lopeţi şi de mâncare.

Concurenţii nu pot pretinde spese de participare la licitaţie.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a da confecţionarea cărămizii acelui concurent în care va avea mai multă încredere.

Cucernicii preoţi din protopopiatul Orăştie şi Deva sunt rugaţi a aviza despre aceasta pe acei cari sunt măeştri cărămidari din parohiile de sub păstorirea Cucerniciilor lor.

Vulcez, la 15 Februarie 1939.

Oficiul parohial ortodox român:

Pr. **Ioan Brătulescu**
paroh.

Au apărut urmatoarele compoziţii muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediţie nouă primenită şi îmbogăţită. Un exemplar legat frumos Lei 200 —

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediţia V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100 —
De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

(12) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa I-a a bisericii Sf. Treimi, **Braşov-Tocile,** din protopopiatul Braşovului, devenită vacantă prin încetarea din viaţă a fostului paroh Nicolae Chicomban, în baza ordinului Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, Nr. 688/939, se publică concurs cu termin de 30 de zile, dela cea dintâi publicare în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială 13 jugăre pământ arabil.
3. Locuinţă în casa parohială, compusă din 3 camere, bucătărie şi dependinţe.
4. Venitele stolare obişnuite.

Cererile de concurs, însoţite de certificatele de studii şi serviciu, precum şi de încuviinţarea prealabilă de a candida, exoperată dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Braşovului.

Concurenţii, cu înştiinţarea oficiului protopopesc, se vor prezenta în biserică pentru a-i cunoaşte poporul.

Braşov-Tocile, la 14 Februarie 1939.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Braşovului.

Dr. N. Stinghe
adm. protopresbiteral

Nr. 106—1939. [8] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh, devenit vacant prin moartea fostului paroh al parohiei de clasa a treia, Tolţiamare [protopopiatul Orăştiei], se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în „Telegraful Român".

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Eclejie: 3 jug. şi 1200 st. pătraţi.
3. Dela 43 familii câte o ferdelă [de 30 litri] porumb sfărâmat.
4. Venitele stolare obişnuite.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc pentru concurare, — se vor înainta Oficiului protopopesc ort. al Orăştiei în terminul dat.

Concurenţii e de dorit să se prezinte în parohie, în Dumineci sau sărbători, pentru a lua parte la serviciul divin, făcându-se cunoscuţi poporului

Orăştie la 30 Ianuarie 1939.

Oficiul protopopesc, în înţelegere cu Oficiul parohial.

Prot. **Ioan Moţa,**
adm. tract.

Nr. 64/1939 [10] 2—3

Concurs

Se publică concurs pentrn întregirea parohiei vacante de clasa III-a Mânierău, din protopopiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă în natură.
3. 5. jug. sesiune parohială, fânaţ.
4. 30 litri porumb nesmicurat dela fiecare familie.
5. Venitele stolare uzitate în parohie.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedoarei în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererea de concurs şi concesiunea dela P. V. Consiliu Anhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Hunedoara, 5 Februarie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Suciu
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIU

Anul LXXXVII — Sibiu 5 Martie 1939 — Nr. 10

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Cuvântarea M. Sale Regelui Carol al II-ea

— Rostită în Palatul Regal la împlinirea unui an dela promulgarea Constituției —

Domnilor,

In această zi de înălțătoare sărbătoare cele dintâi cuvinte le trimit Poporului Meu, căruia îi mulțumesc pentru impresionantul răspuns, dat prin plebiscitul de acum un an, la chemarea la salvatoare regenerare a Patriei, răspuns care Mi-a sporit puterile și Mi-a întărit forța morală pentru nobila cauză a unei mai bune și mai sănătoase așezări a orânduirii României.

Mulțumirile Mele se îndreaptă apoi către acei bărbați în cap cu I. P. S. S. Patriarhul, care au priceput năzuințele nouei așezări, și n'au precupețit o clipă munca lor pentru opera măreață a renașterii naționale.

Bilanțul anului ce a trecut, înfățișat Nouă astăzi prin frumoasa cuvântare a Vice-Președintelui Consiliului de Miniștri, arată ce s'a putut înfăptui într'un așa de scurt timp, grație unei lozinci noui, grație unui imperativ hotărîtor de salvare Statului.

Statul este nația organizată

Statul, în noua concepție, nu este o noțiune abstractă administrativă, ci este chiar sinteza comunității naționale; este chiar înfățișarea autoritară a tuturor intereselor obștești.

Statul este nația organizată.

Bilanțul ce Mi s'a supus astăzi este pozitiv, și roadele lui abia simțite astăzi vor sporì în viitor.

Efectele salvatoare ale actului din 10 Februarie 1938, se vor vedea pe zi ce trece.

Dacă România s'a putut înfățișa cu un progres vădit, aceasta se datorește faptului că la temelia muncii ce s'a depus a fost o desăvârșită credință că aceea ce se face este bine.

Guvernarea nouă, încătușată numai de interesele superioare românești și de acelea ale integrității naționale, — a putut înfăptui cu spor, a putut lucra cu conștiințiozitate pentru întărirea și ridicarea României.

Eu, care din locul Meu de răspundere și de veghe, am urmărit clipă cu clipă această muncă, Imi dau seama mai bine ca oricine de sforțările făcute.

Dar tot Eu, sunt dator astăzi să afirm că aceste sforțări nu sunt decât așezarea temeliei solide pe care se va ridica clădirea majestuoasă și de nedărâmat a României Renașterii Naționale.

Cu o nespusă mulțumire am putut constata că însuflețirea care a sguduit Poporul Meu cu prilejul plebiscitului, a fost reînoită după un an prin înscrierile în Frontul Renașterii Naționale.

Numai o credință desăvârșită și o muncă fără preget pot duce la o deplină izbândă

Am dovedit deci iarăși că înțelepciunea ce a arătat-o Neamul Românesc în decursul veacurilor, în marile clipe de mântuire, este tot așa de vie astăzi ca și în trecut.

Pe această înțelepciune colectivă, pe această pricepere a clipelor mari — M'am bizuit până astăzi și Mă voi bizui totdeauna în munca Mea fără șovăire pentru cel mai curat ideal al sufletului Meu: așezarea Patriei Mele la locul ce i se cuvine în lumea civilizată.

De când am început să muncesc în slujba Țării, un gând M'a condus ca un fir luminos al Ariadnei: acela că numai o credință desăvârșită și o muncă fără preget pot duce la o deplină izbândă. Cu această credință, care a fost călăuza primilor Mei pași în viața publică, M'am urcat pe Tronul Inaintașilor Mei, și cu această credință am muncit și voi muncì toată viața Mea în locul de răspundere în care grația lui Dumnezeu și Voința Națională M'au așezat.

Viitorul înfloritor al țării

Vor fi poate, în această zi, când se sărbătorește prima filă a nouii vieți Românești, unii cari să se îndoiască de viitorul înflor tor al nostru.

Eu unul nu mă îndoiesc și nu mă pot îndoi, căci toată cartea neamului ne arată vădit că suntem sănătoși, că avem posibilități fără margini de progres și că tocmai aceste posibilități trebuesc desvoltate prin mijloace noui izvorîte din timpuri și din credințe noui.

Toți Românii trebue să creadă fără șovăire în viitorul Țării și toți trebue, deci, să fie alături de conducătorii Statului pentru înfăptuirile ce le cer zilele de mâine.

Credința e singura salvatoare, și această credință trebue să fie în sufletul tuturora.

Domnilor,

In această zi aniversară, pentru prima dată am plăcerea de a avea înaintea Mea pe toți membrii înaltelor foruri ale Frontului Renașterii Naționale.

Cuvintele ce rostesc astăzi, dacă se îndreaptă către toată suflarea Românească, se îndreaptă și către Domniile Voastre care cei dintâi aveți sfânta datorie, ca elemente reprezentative ale puterii productive a Țării, să întreținеți acest suflu și această credință.

Să ne ferim de greșelile trecutului.

Ochii noștri trebuesc ațintiți cu hotărâre către viitor.

Dela sine se pricepe că în opera care s'a întreprins, se vor întâmpina greutăți, unele chiar poate foarte mari, dar cu cât greutățile vor spori, cu atât trebue să sporească energia colectivă a Nației pentru a le înlătura.

Unitatea Națională

Am putut realiza după lungi sforțări *unitatea națională; această unitate trebue păstrată cu sfințenie și întărită în orice clipă.*

Individul nu mai poate însemna ceva în viața publică decât în măsura folosului ce-l poate da obștei, — orișice pas, orișice progres făcut de azi înainte este de sigur spre lauda aceluia ce-l face, dar trebue să fie mai presus de toate în folosul național.

Domnilor,

De fapt, toată munca depusă, chiar sistemul aplicat, sistem în care credem cu fermitate, au menirea de desăvârșită întărire a României dându-i puterea de a progresa și aceea atât de imperioasă de a rezista tuturor valurilor, *apărând cu sfințenie integritatea ei teritorială și entitatea ei națională.*

Nici o jertfă nu e prea mare

Pentru atingerea acestui scop nici o jertfă nu e prea mare, nici un efort nu e de prisos.

Cu sacrificii crude am dobândit dreptul nostru, și acest drept va trebui păstrat orișice s'ar întâmpla.

Iată de ce rezistența noastră trebue, pe lângă puterea armată, pe care o vom întări continuu, — să se bizue pe o rezistență de solidaritate morală, pe o credință de unire a tuturor forțelor vii ale națiunii, — forțe ce se grupează astăzi în Frontul Renașterii Naționale.

Tot la Frontul Renașterii Naționale am avut deosebita plăcere de a constata că au aderat și cetățeni români de altă origine etnică, ceeace este un semn de întărire a Statului și o chezășie de liniște internă.

Domnilor,

Am început această cuvântare prin mulțumiri și o sfârșesc tot așa, pentru cuvintele de înaltă ținută patriotică ale Domnului Vice-Președinte al Consiliului și pentru acelea ce Mi le-a adresat așa de cald în această zi de sărbătoare a Renașterii Naționale.

Zilele de sărbătoare sunt zile de bucurie, sunt zile de înălțare sufletească, dar trebuiesc înainte de toate să fie zile de hotărîri morale. Trăim pentru viitor prin tot ce a fost bun și sănătos în trecutul nostru.

Datorăm urmașilor noștri moștenirea neprihănită a strămbunilor. Nu trăim pentru noi și pentru ziua de azi; noi, cei de acum, suntem pieritori.

Vecinică este entitatea națională, vecinic este progresul națiunii.

Iată scopul: pentru ea trebue să ne închinăm viața și toată munca noastră.

Nu producem pentru ceeace e pieritor, ci pentru ceeace rămâne deapururea, și simbolul veciniciei sunt copiii noștri, iar vecinicia noastră e România!

La muncă deci cu credință pentru Patria Noastră scumpă!

Trăiască România vecinică în hotarele ei firești!

(Aplauze puternice, urale, ovațiuni).

Cuvinte regale

Numai o credință desăvârșită și o muncă fără preget pot duce la o deplină izbândă!

*

Simbolul veșniciei sunt copiii noștri, iar veșnicia noastră este România.

TELEGRAMA

Din mijlocul adunării dela Alba-Iulia s'a trimis M. Sale următoarea *telegramă:*

«Poporul român din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș, întrunit la aniversarea unui an dela sancționarea nouii Constituții în cetatea Albei-Iulii, la chemarea și sub conducerea celor doi Mitropoliți ai Ardealului, vă exprimă toată adânca sa mulțumire pentru ordinea salvatoare și întărirea de țară pe care Ați instituit-o atunci cu minte înaltă și cu braț puternic. De asemenea vă asigură Majestate de iubirea și devotamentul său nețărmurit și Vă roagă a Vă bizui pe el în desfășurarea înțeleaptă de viitor a acestei noui orânduiri, ca și în tot ce veți face pentru întărirea Națiunii Române și pentru apărarea țării.

Să trăiți Sire, mulți ani îndelungați, pentru a vedea cum se înalță ca un fruct al ostenelilor Majestății Voastre tot mai puternică și mai mândră scumpa noastră România».

Semnează:

† *NICOLAE* — *Mitropolitul ortodox al Ardealului.*

† *ALEXANDRU* — *Mitropolitul greco-cat. al Ardealului.*

Serbarea dela 27 Februarie 1939

Marea Adunare dela Alba-Iulia. — Vorbirea I. P. Sfinţitului Mitropolit NICOLAE al Ardealului

Ţara întreagă a sărbătorit la 27 Februarie 1939 împlinirea unui an dela punerea în aplicare a nouei Legi de temelie a Statului nostru. S'a accentuat cu acest prilej valoarea înaltă a principiilor fundamentale ce stau la baza Constituţiei celei noui: unitatea organică a naţiunii şi binele ei, ridicate în faţa teoriilor individualiste şi de clasă ce se desvoltaseră la scutul vechei Constituţii; îndatoririle insului faţă de neam şi ţară ca unele ce primează asupra «drepturilor omului», după cuvântul pregnant spus de M. Sa Regele cu ocazia acestei aniversări: «individul nu mai poate însemna ceva în viaţa publică decât în măsura folosului ce-l poate aduce».

S'a mai accentuat cu acest prilej unitatea, liniştea şi concentrarea naţională ce-a adus o în viaţa politică Constituţia cea nouă, valori a căror însemnătate a desvoltat-o cu verb energic şi plin de adânc adevăr I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae la marea adunare dela Alba Iulia.

M. Sa Regele în cuvântul rostit la Palatul regal a apăsat cu stăruinţă asupra necesităţii credinţii, a unei cât mai mari credinţe, care se subînţelege că nu poate fi decât o credinţă în Dumnezeu: «De când am început să muncesc în slujba Ţării un gând M'a condus ca un fir luminos al Ariadnei: acela că numai o credinţă desăvârşită şi o muncă fără preget pot duce la o deplină izbândă».

Mai presus de toate însă toţi conducătorii zilei ca şi tot poporul a adus în această zi mulţumire Regelui pentru scoaterea ţării din impasul atâtor desbinări şi vrajbe şi pentru opera de redresare ce-a iniţiat-o şi a cârmuit-o în cursul anului trecut cu pricepere, cu energie şi cu iubire de popor.

Adunarea dela Alba-Iulia, unde s'a nimerit să fim martori oculari, a fost în deosebi o însufleţită şi grandioasă manifestare a poporului ardelean — venit cu zecile de mii — pentru desăvârşita unitate sufletească sub conducerea M. S. Regelui şi o afirmare hotărâtă a voinţii Ardealului de-a rămânea unit cu Ţara-Mamă. Cei doi Mitropoliţi — asistaţi de toţi vlădicii ortodocşi şi uniţi şi de aleşii reprezentanţi ai intelectualităţii — au tălmăcit cu glas de arhangheli voinţa poporului ardelean, cu accente de vibrant naţionalism şi de impunătoare demnitate. Cum de mult nu s'a mai văzut, Ardealul s'a înfăţişat una, compact, masiv şi dârz în voinţa sa de-a ajuta pe M. Sa Regele la întărirea Ţării şi la înfruntarea zilelor grele ce-ar putea să vie. Iar preoţii s'au văzut, înfrăţiţi între ei peste deosebirile confesionale, păşind cu crucea în frunte.

Adunarea dela Alba-Iulia cu cei 50.000 de participanţi ai ei e o dovadă strălucită despre ataşamentul în care trăeşte poporul ardelean faţă de Biserica lui, despre marele ascendent moral ce-l are Biserica asupra lui. Era impresionant să vezi demnitatea şi ordinea cu care s'a manifestat acest popor, ca şi adâncul lui simţ de respect pentru conducătorii lui: când a început să se audă prin radio cuvântul M. Sale tot poporul spontan s'a descoperit şi a întins braţele în semn de salut. Era un spectacol reconfortant să vezi pădurea de braţe şi de palme aspre, muncitoare, ridicate în lumina soarelui. Era cartea de vizită şi de mândrie, garanţia de viitor a unui neam vrednic şi demn. Văzându-le îţi venea să îmbrăţişezi tot poporul şi să strigi: De cine ne vom teme?...

*

Vorbirea I. P. Sfinţitului Mitropolit NICOLAE al Ardealului

I. P. Sfinţite şi Prea Iubite Frate,

Prea Sfinţiile Voastre,

Mărită adunare şi iubiţi credincioşi,

Nu puteam începe prin ceva mai potrivit acest praznic al nostru decât prin cântarea: «*Cu noi este Dumnezeu!*» Prin ea noi ne exprimăm o mare siguranţă, o neclintită încredere că aşa precum în tot trecutul nostru sbuciumat Dumnezeu a fost cu noi, ocrotindu-ne şi îndrumându-ne prin sfânta Sa Biserică, tot astfel şi în zilele noastre El veghează şi ne ajută prin aceeaşi sfântă Biserică strămoşească.

O dovadă despre aceasta este chiar felul cum s'a înfăptuit adunarea noastră de astăzi. Ea este un răspuns însufleţit la chemarea Bisericii, adresată prin glasul nostru, al celor doi mitropoliţi din Ardeal (Aplauze).

Precum în toate clipele mari ale istoriei Biserica ne-a călăuzit cu luminile şi cu binecuvântările ei, aşa şi azi, când neamul nostru trece din nou printr'un moment hotărâtor al vieţii sale, am simţit noi Păstorii Bisericii că trebue să chemăm în jurul nostru tot poporul cel credincios, ca să-şi încălzească sufletul şi să se umple de o nouă putere, de un nou avânt biruitor.

Am simţit această trebuinţă amândoi Păstorii Bisericii, eu dela Sibiu şi fratele meu dela Blaj (urale), căci în noi bate aceiaş inimă românească în toate marile momente naţionale, aşa cum spune poetul: «*Eu ţi-s frate, tu-mi eşti frate, în noi doi un suflet bate*» (urale).

Şi mânaţi de gândul acesta, răsărit ca dintr-o inimă, am convocat această adunare care să înfăţişeze sufletul întreg al Ardealului, care e azi una în cuget şi simţiri, aşa cum una suntem noi Păstorii lui (urale).

Am voit să ne strângem pentru o zi umăr la umăr, faţă iubitoare lângă faţă iubitoare, pentru a simţi în toată puterea frăţia şi unitatea cea dintre noi. Căci de multă vreme nu s'au mai putut întâlni Românii într'o adunare de frăţietate a tuturor (aprobări). Se ţineau adunări de grupuri vrăjmaşe între ele, cari în loc să întărească iubirea şi unitatea între toţi fiii neamului, aduceau şi mai multă vrajbă şi desbinare. Azi ne-am întâlnit sub cerul liber şi neîmpărţit, care ne trimite soarele său şi blagoslovenia sa, în această cetate a unităţii noastre naţionale, toată suflarea românească.

Această frăţietate a tuturor fiiilor neamului s'a înfăptuit în cursul anului din urmă, prin lucrarea înţeleaptă a iubitului nostru Rege (urale prelungite), care în părintească Sa grijă vedea că fără a opri desbinările şi certele Ţara nu mai putea înainta, ci da tot îndărăt.

Se împlineşte, dragii mei, astăzi un an de când Majestatea Sa a pus temelia acestor orânduieli nouă de viaţă românească în frăţie, prin întărirea Legii de căpetenie a Ţării, adecă a Constituţiei. Cu toţii trebue să-i fim recunoscători Majestăţii Sale pentru această mare faptă şi să-I dorim să vadă cum această nouă rânduială aduce roade tot mai bogate pentru binele neamului.

Ceeace a făcut Majestatea Sa acum un an, e un lucru atât de însemnat şi de binefăcător pentru viitorul Ţării, încât se cade ca ziua de 27 Februarie 1938 să o avem în aleasă cinste, aducându-ne aminte de ea ca de ziua în care a început o viaţă sănătoasă şi mai liniştită pentru Statul nostru. In ziua aceea am fost opriţi de pe un povârniş care ne-ar fi putut duce curând în mari greutăţi.

Intr'adevăr ajunsesem la un punct foarte periculos în viaţa noastră politică. In loc ca după întregirea naţională într'un stat liber, să ne simţim mai una ca înainte când ne despărţeau hotare neîndurate, noi ne-am tot împărţit. Şi pe măsura ce ne împărţeam, slăbeam. Nu ne mai reuşea par'că nimic şi nu mai aveam spor aşa cum ne-ar fi trebuit în ridicarea şi întărirea Ţării. Intocmai ca în legenda Meşterului Manole, în care zidul ridicat ziua se surpa noaptea, aşa şi la noi ceeace clădea un grup, venea a doua zi altul şi surpa, sau nici nu lăsa un grup pe celalalt să lucreze ceva în tihnă şi până la capăt. Se vede că, tot ca în legenda Meşterului Manole, trebuia să zidim şi noi tot ce avem mai scump în clădirea statului nostru: trebuia să punem *sufletul nostru întreg*, jertfiind ambiţiile şi nepăsarea. Ceasul acesta în care ni se cere sufletul nostru întreg, fiinţa noastră deplină cu toate puterile ei, a sosit. Să-i dăm ascultare dacă vrem să se ridice «înaltă cum n'a mai fost altă», Ţara noastră scumpă (urale prelungite).

Eu nu vreau să spun, dragii mei, nici o vorbă legănată despre bărbaţii cari au condus mai înainte Ţara noastră. Ei au vrut fără îndoială numai binele ei şi au fost sfetnicii Coroanei şi aleşii poporului. Nu hulesc nici partidele politice. Au făcut şi ele ce au putut. Dar nu se prea putea face mult în acele împrejurări de desbinare. Căci desbinarea e o boală care nu lasă să izbândească faptele cele mari.

Majestatea Sa Regele văzând aceasta şi-a zis: aşa nu mai merge! Trebue să fac ceva ca puterile neamului să se unească într'o singură forţă, ca silinţele lui să se închege într'o singură voinţă. Majestatea Sa s'a gândit aşadar şi a purces să facă mai bine decum au făcut toţi ceilalţi. Şi atunci — cum să nu-I dea toată suflarea românească ajutor? (aprobări). Cum să nu punem toţi mâna de ajutorare acolo unde vedem o voinţă şi o răspundere de a face numai bine pentru Ţară? Iar un lucru la care toţi Românii vom pune mâna, nu se poate să nu izbândească (aprobări). Nu se poate să nu scoatem carul statului la drumul cel bun şi drept, într'o frăţie desăvârşită, noi, toţi fiii neamului românesc (aplauze prelungite).

O concentrare naţională a tuturor forţelor neamului

Poate ar fi exagerat să spunem că ceeace se face de un an încoace sub oblăduirea Majestăţii Sale Regelui este o revoluţie. Revoluţia e o lucrare adâncă, zguduitoare şi unică în istoria unui neam. Ea este o coborâre a unei naţiuni în străfundurile sale, o confruntare a drumului parcurs cu destinul ei, o întoarcere definitivă la sine, o aşezare temeinică şi pentru totdeauna a rosturilor sale. O revoluţie nu se face decât o singură dată în viaţa unui neam şi ea presupune abateri grele dela destinul lui. Revoluţia sa nu şi-o poate face un neam înainte de a fi devenit de multă vreme o naţiune, înainte de a fi trecut din faza tinereştilor căutări şi consolidări în faza matură a existenţii sale, din care să fi parcurs o bună postată.

Ceeace se face la noi, este *o indispensabilă şi importantă concentrare naţională* a tuturor forţelor neamului, după împrăştierea în care erau ţinute. Concentrarea aceasta este în primul rând o liniştire a vrajbei dintre fiii neamului, o înlăturare a tuturor motivelor neserioase de desbinare, dar ea este în acelaş timp şi un avânt de unificare a forţelor noastre într'o singură putere pusă sub cârma şi la dispoziţia Majestăţii Sale Regelui pentru a o folosi spre întărirea Ţării.

Concentrarea aceasta nu s'ar putea face mai cu izbândă decât în jurul Regelui, căci El este ca steagul în mijlocul neamului (urale prelungite). Pătrunzându-ne de marea trebuinţă a mobilizării noastre sufleteşti, să ne strângem în jurul Majestăţii Sale ca un singur om. Să fim ca un singur trup cu o singură inimă, mişcându-ne în acelaş ritm cu o putere ce înlătură orice piedecă din calea sa. Toată Ţara să fie una ca un munte. In unitate stă tăria şi rezistenţa (Aplauze prelungite).

Concentrarea şi liniştirea aceasta este ceeace-i trebuia mai mult neamului nostru în aceste vremuri. Ea îi este necesară pentru multe motive, dar mai ales pentru următorul:

In străfundurile sufleteşti ale neamului nostru se petrece acum un proces de-o însemnătate unică. Procesul acesta a început mai ales de când s'a adunat într'un singur stat naţional, dar va mai avea să dureze până la deplina încheiere. Neamul nostru se află în plin proces de trecere din faza de popor în aceea de naţiune. Un popor este un neam de oameni cu origine, cu limbă, cu însuşiri specifice comune. Dar numai când această unitate naturală a devenit şi o unitate de conştiinţă, numai când în toţi fiii unui neam pulsează aceiaş conştiinţă, când fiecare trăieşte prin conştiinţa desăvârşită a naţionalităţii sale, acel popor a trecut în faza superioară a naţiunii. Un popor a ajuns o naţiune când fiecare membru al ei se simte în conştiinţa sa trăind prin ea şi pentru ea, ca o mlădiţă care datorează totul tulpinei care-i dă seva, viaţa şi însuşirile; când simte că dela naţiune are limba, comorile sufleteşti, moştenirile scumpe cari îl fac să fie ceeace este. Membrii unei naţiuni se simt dintr'un întreg, din trupul naţiunii, împărtăşind durerile şi bucuriile ei, trăind pentru ea în conştiinţa că numai aşa trăesc şi pentru ei. O naţiune însemnează nu numai o unitate naturală, ci şi o desăvârşită unitate de conştiinţă, o conştiinţă a identităţii de destin.

Procesul acesta îşi urmează azi cursul în poporul nostru cu necesitate absolută, neputând fi oprit de nimic. El poate fi însă opăcit şi întârziat, cum s'a făcut prin învrăjbirea sufletelor şi prin ideologiile democrato-liberaliste întemeiate pe principiul individualismului care nu este suport

pentru o viaţă de stat şi pentru o viaţă naţională organic închegată.

Noua orânduire de stat favorizează şi înlesneşte fermentaţia actuală din sufletul neamului nostru de trecere dela faza de popor la naţiune. Este pentru prima dată dela războiu încoace că statul nostru are posibilitatea să înţeleagă mai deplin neamul pentru care există şi să-i stee într'ajutor la împlinirea unei etape din desvoltarea sa. E mare bucuria să vedem statul nostru înţelegându-şi prin aceasta însuşi rostul şi misiunea sa: de a sta deplin în slujba naţiunii, de a fi instrument ce n'are alt scop decât să ajute la realizarea destinului ei (vii aplauze).

Căci aceasta este datoria lui şi a întregei intelectualităţi române: să ajute să se trezească, să se aprindă geniul naţiunii, prin care a trăit şi a răsbit ea prin veacurile grele ale istoriei. Şi lumina acestui geniu să dea o înfăţişare propriu românească statului nostru, şcoalei noastre, întregei noastre vieţi naţionale. Nu-i îngăduit să trăim din imitaţii, căci ele fac sufletul românesc să lâncezească. Să fim şi în organizarea Ţării şi a vieţii publice ceeace suntem în fiinţa noastră şi ceeace am devenit în urma desvoltării noastre istorice. Statul să-şi primească toată consistenţa naţională, ca să fie organul naţiunii, haina potrivită pe trupul ei, îngăduind sufletului românesc să-şi înfăţişeze fără greutate faţa şi făptura sa (Apl. prelungite).

Credem că azi mai mult ca oricând conducerea noastră de stat e pătrunsă de această mare îndatorire. Căci ceeace se urmăreşte azi de conducătorii noştri, nu e numai o chivernisire a gospodăriei statului, ci o renaştere a sufletelor, o prefacere a felului de a gândi şi de a lucra din anii de după războiu. Peste aceste străduinţe de prefacere în bine atât ale conducerii de stat cât şi ale tuturor fiilor neamului, Biserica îşi revarsă binecuvântările ei şi roagă pe Dumnezeu să trimită harul său în adâncul sufletelor, căci numai cu ajutorul Lui se poate îndeplini această importantă prefacere şi renaştere, (vii aplauze).

In conformitate cu cele desfăşurate aici şi din fruntea unei adunări ca aceasta a noastră, pătrunsă de seriozitatea zilelor ce le trăim, cred că sunt dator să concretizez în numele ei mai în amănunte ce aşteptăm noi dela conducerea de azi a Ţării. Iată aşteptările noastre:

Aşteptările poporului român

Mai întâi şi mai presus de toate *vrem să fim conduşi româneşte*, cât mai românește (urale prelungite) Dreptul neamului nostru la viaţă, nesocotit veacuri îndelungate, să fie ascultat şi împlinit cu toată grija şi cu toată atenţiunea.

Nu vrem să fie asupriţi în nici un chip conlocuitorii noştri de alt neam, aşezaţi de veacuri printre noi şi cari s'au bucurat în trecut de toate privilegiile. Dimpotrivă, vrem să trăim cu ei în cea mai armonioasă înţelegere. Dar baza pentru această viaţă în bună înţelegere vrem să fie iubirea comună faţă de statul nostru (aprobări, aplauze prelungite). Să iubească ţara aceasta şi pe Regele ei (ovaţiuni) cum o iubim noi şi să se simtă legaţi sufleteşte de ea. Iar drepturile noastre de viaţă şi de prestigiu ca naţiune creatoare şi susţinătoare a statului să nu fie neglijate.

In deosebi aici în Ardeal, unde elementul românesc se resimte de tratamentul maşter al îndelungatei stăpâniri străine, e necesar să se întreprindă opera de reparaţie şi de sprijinire a instituţiunilor noastre, ca să ne putem ridica acolo unde trebue să stăm.

Cuvintele acestea ale mele nu se referă însă şi la acele elemente străine strecurate de dată recentă la noi cu prea mare abundenţă din drojdia Galiţiei şi Rusiei şi din alte părţi (aplauze prelungite) pentru a-şi întemeia aici, pe spinarea unui popor slăbit de cea mai nemiloasă şi mai astută exploatare, un parazitism primejdios (vii aplauze). Dacă aproape toate ţările iau azi măsuri pentru a se scăpa de această plagă nenorocită, cu atât mai mult este în drept statul nostru să purceadă fără întârziere şi cu energie la apărarea vieţii naţionale şi la înlăturarea din mijlocul ei a acestui flagel (vii aplauze).

Aşteptăm apoi dela conducerea de azi să ia cu pricepere şi cu sistem toate acele măsuri cari sunt de trebuinţă şi de folos pentru *formarea păturii noastre de mijloc* ca un chiag şi ca o punte de trecere mai uşoară între pătura plugărească şi cea intelectuală. O naţiune e în suferinţă şi în stare nenormală atâta vreme cât îi lipseşte un organ atât de principal şi de necesar ca pătura meşteşugărească şi negustorească (vii aplauze). Banul muncit cu greu merge în mâni străine, iar intelectualii n'au nici o temelie pe care să se sprijinească la oraş (aprobări). Organismul nostru naţional va fi complect numai când vom avea, mai ales aici în Ardeal o puternică pătură de mijloc.

Mai cerem conducerii noastre de stat să aibă *cea mai mare grije de banul public*. Fiecare Leu, fiecare bănuţ, e produs în sudoarea feţii de poporul nostru şi acesta aşteaptă cu tot dreptul să fie chivernisit cu deplină cinste, folosindu-l pentru binele obştesc (aplauze prelungite).

In deosebi să fie folosit pentru *înarmarea oştirii* (urale prelungite) ca să fie în stare atunci când va suna ceasul, să ne apere pământul scump şi libertatea cu atâtea lacrimi şi cu atâta sânge dobândită (aplauze prelungite).

Eu care propoveduesc pacea între oameni, văd totuş că trebue să ne înarmăm. Suntem cel mai paşnic popor din lume, suntem adevăraţi fii ai păcii, dar trebue să fim nu mai puţin pregătiţi în toate privinţele de a ne apăra Ţara dându-ne până şi ultima picătură de sânge (urale prelungite).

Timpul nostru, dragii mei, e plin de multe primejdii. In cursul anului trecut era cât pe acî să se deslănţue o mare furtună. Să mulţumim lui Dumnezeu că norii s'au mai depărtat. Dar lumea totuş nu s'a liniştit deplin. In fiecare zi se aud veşti de războaie şi se ridică noui pricini de neînţelegeri între state. Toţi se pregătesc înarmându-se până în dinţi ca să poată face faţă zilelor grele ce-ar putea să vină. Să ne pregătim şi noi ca să ne putem apăra vetrele şi copiii şi graniţele Ţării în caz de primejdie (urale prelungite).

Am auzit din gura unor bărbaţi de stat străini că vreau o pace întemeiată pe dreptate. Noi suntem cei cari am însetoşat după dreptate 1000 de ani şi acum când avem şi dreptatea şi pacea, vrem să le ţinem pe amândouă (urale prelungite). Dar când cineva s'ar încumeta să ne răpească iarăşi dreptatea noastră, atunci nu va fi pace, oricât suntem de paşnici (urale prelungite). O spunem din această cetate, care a fost un altar de jertfă, un loc de mucenicie al neamului nostru în luptă pentru libertate şi întregire: duhul de jertfă al lui Horia n'a murit din noi, şi vitejia lui Avram Iancu suntem gata în orice moment ni s'ar cere să o dovedim şi noi (aplauze prelungite). Mărturisindu-ne deplina încredere în cei care şi-au luat marea răspundere de-a conduce Ţara în aceste vremuri, le spunem că se pot bizui pe toate puterile şi braţele noastre, (urale prelungite).

Nici nu s'ar putea să nu le dăm toată încrederea noastră. Un popor fără încredere în sine, fără încredere în conducătorii săi şi în forma sa de stat, este un popor periclitat şi fără puterea de-a se opune celor ce-i vreau răul (aprobări). Increderea în sine şi în conducătorii săi formează pentru un popor o forţă uriaşă de proprie apărare şi de biruinţă (aprobări).

De aceea în zilele acestea de prefacere ne trebuesc în frunte nu întru atâta mari meşteri în şurubăria tehnică a treburilor statului, cât mai vârtos oameni de suflet avântat şi idealist. Ne trebue inimă, însufleţire, sentiment adânc de răspundere şi iubire arzătoare de neam, mai mult decât rutină şi calităţi tehnice de guvernare (aplauze prelungite).

Neamurile se mântuesc şi-şi scriu pagini nemuritoare în istorie prin avântul lor nereţinut spre idealuri înalte, spirituale. Interesul cel mare al nostru al tuturora nu se întreabă în primul rând, ce are naţia în stomac, ci încotro merge, încotro e condusă şi cu ce suflet? (urale prelungite).

Nu poate fi scopul principal pentru cei cari conduc la un moment dat destinele unui neam, nici acela negativ de-a se apăra şi de-a lupta împotriva cuiva, ci unul pozitiv, lămurit prin răspunsul la întrebarea: pentruce există neamul meu, care-i rostul cel mare şi rostul său propriu, pentru care trăeşte şi, dacă e nevoie, pentru care luptă pe lume? (urale prelungite).

Un popor se valorifică prin duhul în care-şi trăieşte viaţa lui. Acesta e criteriul pentru valoarea şi demnitatea vieţii lui. După aceasta vom fi judecaţi şi la judecata cea mare şi mai de pe urmă. Dreptul Judecător nu ne va întreba atunci, în faţa întregei lumi, ce-aţi mâncat şi cu ce v'aţi îmbrăcat, ci ne va întreba, în ce duh aţi trăit voi şi neamul vostru? (urale prelungite).

Să ne ajute Dumnezeu şi să lumineze mintea şi a conducătorilor şi a mulţimei celei mari a neamului nostru cât ne aflăm pe pământ ca să putem răspunde la înfricoşatul Său Judeţ: *„Doamne, în lume cât am stat, pe Tine Te-am reprezentat!“* (aplauze prelungite).

Dar pentru a ne înălţa cu duhul, pentru a se aprinde în sânul neamului nostru avânturile mari cari trec dincolo de ţintele trăirii de pe o zi pe alta, e de lipsă nu atât de legi şi de tehnică, oricât ar fi de bune şi acestea, ci mai vârtos de oameni cu suflet mare, capabil să însufleţească şi să deslănţuiască energiile neamului (vii aplauze).

Un astfel de suflet mare iubitor de neam şi deschizător de zări înalte, este Majestatea Sa Regele nostru Carol II. Inimile noastre ale tuturor sunt cucerite de o nepărmurită dragoste şi de un profund ataşament faţă de Majestatea Sa, îndrumătorul şi ocrotitorul destinelor noastre naţionale. In lucrarea Sa de închegare a energiilor neamului, de ridicare şi înviorare a lor, pentru a le face în stare să aducă neamului şi Ţării noastre o strălucire care să impună lumii, — noi îi făgăduim să-L ajutăm cu toată inima (urale prelungite timp de mai multe minute).

Dumnezeu să ni-L ţină întru mulţi ani, ca să ne poată conduce pe cărările ce sue spre lumină şi putere românească.

Trăiască Regele! (adunarea ovaţionează timp de mai multe minute).

Aniversarea Constituţiei

In cuprinsul întreg al ţării s'a prăznuit Luni împlinirea primului an, de când Ţara noastră a primit noul aşezământ constituţional.

Punctele culminante ale marelui praznic s'au desfăşurat în **Capitală,** în faţa Suveranului, şi în măreaţa adunare a naţiunii române ardelene la **Alba-Iulia.**

In capitală, după doxologia dela Sf. Patriarhie şi după o strălucită defilare, care a ovaţionat puternic pe iubitul nostru Suveran, dnii consilieri regali, membrii guvernului, ai directoratului şi consiliului superior al „Frontului Renaşterii Naţionale“ s'au adunat în sala Tronului, unde peste câteva minute a intrat M. Sa **Regele,** însoţit de Măria Sa Marele Voevod **Mihai.** Dl **Armand Călinescu,** preşedinte interim al consiliului de miniştri, a rostit o luminoasă şi importantă cuvântare, constatând în rezumat următoarele:

„In ceasul de cumpănă, Ţara a fost unanimă în sentimentul ei, că îndreptarea nu mai putea veni decât dela Coroană.

Iniţiativa Regală însă nu a fost un act obişnuit, nu a fost exercitarea unui atribut legislativ. Ci ea a însemnat afirmarea rostului fundamental al Monarhiei noastre. Ea s'a manifestat în plenitudinea atributelor ce i-au fost încredinţate la întemeiere. Ea a reînviat astfel vechea tradiţie naţională a Domniei.

Când în Divanurile ad-hoc, după aproape o sută de ani de frământări în cari Ţara decăzuse tot mai mult, generaţia marilor patrioţi dela 1857 a pus pentru întâia oară temeiurile redeşteptării, ea a cerut în primul rând Principe dintr'o Casă Domnitoare a Europei. Grije de căpetenie a înaintaşilor noştri a fost, aşa dar, întărirea Domniei. Lunga experienţă a istoriei noastre la arătase că aici se afla chezăşia cea mai însemnată a vieţii noastre naţionale şi de Stat. Chemarea unui principe din afară cuprindea în sine ideia unei autorităţi neobişnuite, cu rostul de a impune tuturor hotărârea de atribut.

Iar un asemenea rol nu se putea înţelege fără toate puterile, care îi dau fiinţa. Deaceea, este neîndoelnic că în mintea generaţiei care a cerut o nouă Dinastie, a fost ideia de Monarhie activă, de Monarhie autoritară.

Unele influenţe ale romantismului politic împrumutat, au putut uneori schimba aparenţele, ele nu au alterat însă fundamentul istoric al Monarhiei la noi. Dealtminteri împrejurările au răsplătit îndeajuns pătrunderea patriotică a înaintaşilor noştri. Căci, în adevăr, evoluţia vieţii noastre de Stat este o minunată înşiruire a actelor marilor noştri Suverani. Prima formă de Stat modern şi independenţa lui este realizarea Regelui Carol I.

Unitatea naţională şi descătuşarea socială a poporului este opera Regelui Ferdinand I.

Iar oprirea acţiunii de disoluţiune şi renaşterea naţională, sunt înfăptuiri ale Maiestăţii Voastre.

Astfel toate culmile atinse în desvoltarea noastră istorică poartă pecetea Regalităţii.

Prin glasul Monarhului vorbeşte Naţiunea însăşi

Dacă dinastia noastră, la întemeierea Ei, prin rostul de salvatoare ce a impus-O, şi prin forma de largă plebiscitare ce a aşezat-O, s'a bucurat de o mare autoritate, apoi prin acţiunea desfăşurată dealungul timpului, s'a văzut organic împletită cu însăşi viaţa noastră naţională, pe care o întrupează astăzi şi o rezumă. Prin origina ei eiectivă şi prin opera ei patriotică, dinastia română reprezintă în chipul cel mai desăvârşit naţiunea Română. Pringlasul Monarhului vorbeşte, aşa dar, naţiunea însăşi.

Dacă subliniez aceasta, este pentrucă în realitate în ceasul de faţă noi sărbătorim un act care constitue o mare înfăptuire a Regalităţii. In faţa Ei poporul român se înclină recunoscător.

SIRE,

Dela 27 Februarie 1938, trăim sub regimul unei noui Constituţiuni.

Carn este caracterul acestui aşezământ? In ce constă schimbarea adusă? Pe ce drum nou suntem purtaţi? Mai întâi nu uităm că o constituţiune nu este un scop în sine şi prin urmare nu trebue privită prin prisma unui misticism naiv. Constituţiunea este un instrument, prin care se asigură desvoltarea unui Stat potrivit idealului ce urmăreşte. De aceea ea se justifică atâta timp, cât răspunde menirei sale.

Vechea Constituţiune se inspirase din romantismul politic al veacului al XIX-lea. Ea se preocupa numai de asigurarea libertăţilor individuale.

Dacă acest regim a putut funcţiona fără prea mari incoveniente, câtă vreme

am trăit o epocă de pace în afară şi de linişte socială înăuntru, ea nu mai poate garanta însă viaţa de Stat când această situaţiune s'a schimbat. In faţa curentelor subversive şi a ameninţărilor din afară, prima îndatorire devenea aceea de a întări ideea de Stat şi de a încuraja solidaritatea socială. Noua Constituţiune se inspiră, aşa dar, din aceste porunci ale prezentului.

Fără a micşora drepturile care dau putinţa de desvoltare individului ca factor de progres, ele sunt însă subordonate interesului colectivităţii. Prin urmare, interesul superior de Stat — al acelui Stat fără de care viaţa orcărui cetăţean în parte nu este posibilă — trebue să domine. Aici apare, pentru întâia în legislaţia noastră, ideea îndatoririlor cetăţeanului faţă de Patrie, a cărei apărare şi înălţare trebue să fie principalul rost în viaţă.

Deasemenea, noua Constituţie nu mai îngăduie deosebirea de clase, care a adus în trecut, la lupte sociale şi a micşorat forţa de rezistenţă a Naţiunii. Fiecare categorie de cetăţeni îşi poate susţine interesele, nu în luptă cu alte categorii şi împotriva lor, ci în măsura în care aceste interese slujesc armonic colectivităţii şi într'un spirit de solidaritate generală.

In fine, prin noul aşezământ se subliniază în mod deosebit ideea de muncă şi ideea naţională. Cetăţeanul nu mai este privit decât ca factor de muncă productivă. Constituţiunea nu-i recunoaşte dreptul de a participa la conducerea Ţării, decât dacă justifică practica efectivă a unei îndeletniciri productive, precum şi ţinând seamă de caracterul creator al Naţiunii Române.

Astfel, Constituţiunea dela Februarie 1938, aşezată pe un puternic fundament moral, atât în privirea rosturilor individului, cât şi acelea ale colectivităţii, a stabilit şi mijloacele potrivite pentru asigurarea Statului şi desvoltarea Naţiunii." —

M. Sa Regele a răspuns prin un înălţător discurs, pe care îl publicăm la pagina primă. —

La Alba-Iulia

In faţa celor 50 de mii de ascultători I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* a rostit o strălucită cuvântare. O publicăm la alt loc al foii noastre.

Au mai cuvântat: I. P. Sf. mitropolit *Alexandru Nicolescu* al Blajului; dl general *Dănilă Papp*, rezident regal; dnii *C. Brediceanu* (din partea Banatului); *G. Iuga* (din partea Maramureşului); prot. *Fl. Codreanu* (din partea Aradului).

Dl *D. Răcuciu*-Sălişte, din partea ţărănimii, a spus următoarele:

Inalt Prea Sfiinţiile Voastre,

Fraţi creştini şi români,

Mare şi negrăită bucurie copleşeşte inimile noastre ale celor ce din toate unghiurile Ardealului desrobit, ale Banatului, Crişanei şi Maramureşului am alergat la aceasta măreaţă adunare românească.

Mare şi negrăită bucurie simţim noi, având în mijlocul nostru pe bunii şi vrednicii noştri Păstori sufleteşti.

Mare şi negrăită bucurie citim de pe feţele Inalt Prea Sfinţiilor Voastre, — şi cu tot dreptul, pentrucă ne vedem, ca la zile mări, turmă şi păstori, uniţi într'un cuget şi într'o simţire, aşa cum totdeauna am fost în lungul nostru trecut de asuprire şi de suferinţă.

Atins în sufletul meu de ceea ce-mi văd ochii, strig: „Mare eşti, Doamne, şi minunate sunt lucrurile Tale!"

Noi am alergat astăzi aici, fraţi creştini şi români, la glasul de chemare al Părinţilor noştri sufleteşti, al Păstorilor sfintei noastre Biserici strămoşeşti. Noi am simţit că Dumnezeu le-a cerut să ne strângă aici, ei cari se roagă pentru noi şi veghează la binele nostru, la soarta cea bună a ţării noastre şi a urmaşilor noştri.

Noi ştim ce a însemnat Biserica noastră strămoşească pentru neamul nostru. Doar sub pavăza şi prin îndreptările ei a răsbit limba noastră, s'a luminat sufletul neamului, s'au păstrat obiceiurile, s'a mântuit cultura şi toate comorile noastre naţionale. Şi tot ea a ţinut trează în inimile naţiei nădejdea în zile mai bune, cari, cu ajutorul Domnului au sosit şi de cari ne bucurăm noi astăzi. Iată de ce, astăzi şi pururea noi vom asculta glasul sfintei noastre Biserici şi al Păstorilor ei.

Dar noi ne-am adunat astăzi aici ca să spunem drept şi fără şovăire, că aducem mulţumiri din adâncul inimilor noastre luminatului şi înţeleptului nostru Rege Carol al doilea, pentrucă ni-a dat Constituţia cea nouă şi a înlăturat prin ea gâlceava şi luptele păgubitoare dintre noi.

De un an de zile am început să simţim cât e de bună pacea şi liniştea fără de cari nu se poate înfăptui nimic trainic în viaţa obştească. Noi ţărănimea ne pusesem pe gânduri văzând învrăjbirile şi duşmăniile din sânul neamului nostru românesc — şi ni-am zis: *Până când va dăinui pacostea aceasta?*

Iată că Dumnezeu a dat gând bun Majestăţii Sale Regelui nostru şi prin constituţia pe care am votat-o a schimbat lucrurile şi de atunci, Ţara şi Neamul au găsit calea cea dreaptă a frăţiei, a muncii fără preget şi a propăşirii.

Ii mulţămim din adâncul sufletului marelui nostru Rege pentru rânduiala cea nouă, pentru pacea şi bunaînţelegere care domneşte în Ţară. Cuvintele noastre nu pot să tălmăcească toată mulţumirea noastră. Ci să aducem drept mulţumire faptele noastre şi viaţa noastră, ascultarea noastră şi credinţa noastră nestrămutată drept chezăşie a dragostei ce-i purtăm.

Regele nostru — cum a spus Inalt Prea Sfinţitul nostru Mitropolit — e steagul Ţării şi în jurul acestui steag ne strângem cu trupurile şi cu sufletele noastre, să-l apărăm şi să-i slujim.

Luaţi aminte, fraţi români, la tot ce se petrece în lumea de azi. Căci în zare se văd nori şi primejdii ridicându-se. Noi aici acasă trebue să stăm de strajă, gata în orice clipă să ne apărăm glia desrobită, mormintele strămoşilor şi viitorul urmaşilor noştri.

Cerem Inalt Prea Sfinţiilor Voastre să binecuvântaţi hotărârea adunării noastre de astăzi, prin care vorbeşte sufletul neamului întreg, de-a fi gata să jertfim totul pentru Neam, pentru Ţară şi pentru Rege!

Aşa să ne ajute Dumnezeu!"

Alţi vorbitori: *Şt. Peneş* (din partea meseriaşilor şi comercianţilor); *I. Agârbiceanu* din Cluj; *H. Teculescu* din Sighişoara; *O. Ghibu* din Cluj.

Dl *Dr. N. Comşa*, din Sibiu, a citit moţiunea următoare:

Poporul român din Ardeal, Banat, Crişana şi Maramureş, întrunit prin delegaţii săi în ziua de 27 Februarie 1939, la aniversarea unui an dela sancţionarea Legii de temelie a nouei vieţi româneşti, în Alba Iulia, cetatea jertfelor şi a unităţii româneşti, la chemarea şi sub conducerea celor doi Mitropoliţi ai Ardealului, I. P. Sf. Sa Nicolae al Sibiului şi I. P. Sf. Sa Alexandru al Blajului, a primit cu mare însufleţire următoarea:

MOŢIUNE:

Işi exprimă negrăita bucurie de care e cuprins că această adunare s'a înfăptuit sub binecuvântarea lui Dumnezeu prin chemarea comună şi frăţească a Mitropoliţilor celor două Biserici româneşti. El vrea să vadă în aceasta un semn că toată viaţa statului român se va desfăşura în duhul unei cât mai adânci şi sincere credinţe în Dumnezeul Părinţilor noştri şi al principiilor de viaţă creştină, aşa cum le propovăduieşte sfânta Biserică strămoşească, pe care dorim s'o vedem la fel de cinstită şi ocupând un loc tot aşa de însemnat în viaţa sufletească a neamului românesc ca în tot trecutul său.

Implinindu-se astăzi un an de când Majestatea Sa REGELE CAROL II-lea a pus capăt desbinărilor politice între fiii neamului, sancţionând noua Constituţie care formează temelia unei vieţi politice bazată pe adevărul că neamul românesc este o unitate organică peste veacuri şi mai presus de orice trebue urmărit de stat binele şi trăinicia acestei unităţi, exprimă Majestăţii Sale Regelui adânca şi fierbintea sa recunoştinţă, socotind ziua de 27 Februarie 1938 o zi epocală în istoria neamului românesc, iar pe Majestatea Sa un adevărat salvator al Ţării.

Din Alba Iulia, cetatea realizării unităţii româneşti, gândul lui se duce plin de recunoştinţă la toţi aceia cari au contribuit prin luptele şi jertfele lor la eliberarea sa din jugul stăpânirii străine. Ţine de datoria sa sfântă să exprime recunoştinţa sa îndeosebi fraţilor români de pretutindeni pentru marele ajutor şi pentru neprecupeţitele jertfe ce le-au adus pentru această eliberare. Deodată cu recunoştinţa aceasta le trimite salutul său frăţesc şi hotărârea neclintită de a rămânea cu ei pe veci în unitatea de astăzi, după care a însetat atâta vreme.

E fericit să constate că actuala conducere de stat interpretând în cursul anului trecut just duhul nouei Constituţii, a purces la întocmirea unui şir de orânduieli cari să aşeze viaţa statului român şi sufletul neamului pe temeliile de unitate strânsă între toţi fiii neamului, de naţionalism arzător, de credinţă în Dumnezeu şi de muncă şi sacrificiu în folosul obştesc. Cere conducerii de stat să meargă înainte cu hotărâre pe linia naţionalismului sănătos şi înflăcărat, căci numai urmând această linie românismul poate să se ridice din consecinţele apăsătoare ale asupririlor trecutului şi puterile lui vor fi cuprinse de un tot mai mare avânt şi de un neţărmurit curaj şi încredere în viitor.

Adunarea roagă conducerea de stat să urmărească cu tenacitate şi sistem crearea unei solide pături meşteşugăreşti şi comerciale şi românizarea întreprinderilor industriale şi a muncii din ele, pentru a realiza cu un ceas mai de vreme opera de neatârnare efectivă a Românismului.

Tot pentru întărirea Ţării adunarea socoteşte că e neapărat necesar ca conducerea actuală să continue a veghea ca avutul public să fie chivernisit în spirit de supremă cinste, descoperind şi pedepsind cu asprime neîndurată pe toţi cei cari s'ar abate dela această elementară datorie faţă de neam.

Atât în scopul chivernisirii cinstite a avutului public, dar şi pentru a încălzi inimile româneşti şi a electriza puterile neamului pentru acţiunea avântată în folosul obştesc, adunarea cere ca în toate locurile de conducere şi de răspundere să fie aşezaţi bărbaţi cunoscuţi pentru corectitudinea vieţii lor şi pentru naţionalismul lor sincer, nedesmintit şi intransigent.

De pe pământul Albei-Iulii, altarul atâtor jertfe de sânge pentru dobândirea libertăţii sale, unde se află întrunit, poporul român din Ardeal declară, cu conştiinţa luminată de Bisericile sale, că nu va ceda nicicând nimănui nici o palmă din pământul scump şi de atâtea ori mucenicit al Ardealului, Banatului, Crişanei şi Maramureşului. Oricât de paşnic este, când cineva s'ar atinge de pământul său, l-ar găsi întreg, până la unul, pe linia de frontieră, zid năpraznic şi nebiruit.

Mărturisindu-şi această hotărâre neclintită, poporul român din Ardeal îşi îndreaptă gândul cu mândrie spre viteaza armată a Ţării, căreia-i exprimă omagiul său şi pentru a cărei desăvârşită înzestrare declară că e în stare să facă orice sacrificii.

Paporul român din Ardeal, Banat, Crişana şi Maramureş asigură pe Majestatea Sa REGELE CAROL al II-lea de toată iubirea şi devotamentul său, rugându-L să se bizue pe inima, pe braţele şi pe toate puterile lui în opera de înălţare şi de ocrotire a Ţării, pe care o întreprinde cu atâta pricepere şi energie.

Cuvântul de închidere a adunării l-a rostit Inalt P. Sf. Sa Mitropolitul *Nicolae*, spunând:

DRAGILOR MEI,

De încheere, ţin să vă mulţumesc în numele meu şi în numele fratelui meu dela Blaj, care în simţimintele noastre româneşti astăzi şi totdeauna vom fi şi vom rămânea una; vă mulţumesc că aţi urmat învitarea ce v'am făcut de a participa la măreaţa adunare de astăzi.

Ne-am spus cuvântul nostru de părinţi sufleteşti ai Ardealului, că ţăria noastră astăzi şi întotdeauna este în frăţia şi dragostea netulburată dintre noi. Cu această înfrăţire şi dragoste românească în inimă să vă îndepărtaţi toţi dela această adunare şi mergând în familiile şi în satele voastre să vă faceţi purtătorii de cuvânt ai ei.

Noi trăim astăzi zile mari şi de aceea trebue să ne deschidem larg porţile sufletului ca să înţelegem misiunea pe care ne-a încredinţat-o bunul Dumnezeu pe acest pământ.

Noi, astăzi, suntem mai siguri ca oricând că ajutorul Cerului este pe acest pământ şi avem acest simţământ de siguranţă isvorît din adâncimile cele mai sfinte ale sufletului românesc, isvorît din luptele trecutului nostru de veacuri, isvorît din mormintele părinţilor şi ale marilor mucenici ai neamului nostru.

Simţământul siguranţei noastre în ziua de astăzi şi în viitorul nostru creşte când ştim că în fruntea ţării noastre se găseşte un domnitor înţelept, iubitor de neam şi gata de orice jertfă pentru ca să ne conducă la bine şi la fericire (aplauze prelungite).

Din inimile voastre, ale celor 50 de mii de români întruniţi în ziua de astăzi în Alba-Iulia, cetatea unităţii noastre sufleteşti, reprezentând milioanele de fraţi de pe întinsul Banatului, Crişanei, Maramureşului şi Ardealului nostru desrobit, să mulţumim Regelui nostru pentru tot ceeace a făcut şi face pentru noi, să-I trimitem cuvântul nostru de admiraţiune, de dragoste neţărmurită şi făgăduinţa noastră că suntem gata să-L urmăm la toate chemările mari pe care ni le va face.

Rog pe bunul Dumnezeu ca să-şi trimită odată cu binecuvântările mele arhiereşti, la care asociez pe acelea ale fratelui meu dela Blaj, binecuvântarea dumnezeească asupra voastră a tuturor, asupra satelor şi oraşelor ţării noastre, asupra întregului neam românesc, asupra acestei de Dumnezeu binecuvântată naţiune românească, asupra ţării noastre mărite, asupra Tronului şi asupra Celui care stă pe Tron, conducând destinul cel mare al neamului nostru (aplauze prelungite).

Cu noi este Dumnezeul, înţelegeţi neamuri şi vă plecaţi!

Fiindcă cu noi este Dumnezeu, cu această urare, cu această rugăciune, declar închisă adunarea noastră de astăzi prin care am sărbătorit promulgarea Constituţiei celei noui şi deodată cu ea introducerea celei mai desăvârşite uniri şi solidarităţi în sufletele naţiunii româneşti (aplauze, urale prelungite).

Festivitatea dela Sibiu

Aniversarea Constituţiei s'a serbat, cu tot fastul, în oraşul lui Şaguna.

Toţi conducătorii autorităţilor, tinerimea şcolară, unităţile premilitare şi străjereşti, au luat parte la doxologia, slujită de un sobor de preoţi, în catedrala mitropolitană. Insemnătatea momentului a tâlcuit-o, în alese cuvinte, păr. protopop, consilier mitropolitan, *Em. Cioran*.

După ieşirea din sf. Biserică şi după trecerea trupelor în revistă, a vorbit frumos şi cu însufleţire domnul general *Gh. Oprescu*, comandantul corpului 7 armată.

Mai remarcăm, cu această ocazie, discursul festiv al dlui profesor dela liceul Gh. Lazăr, *Gh. Nicolescu*, care tălmăcind ideea de constituţie a desfăşurat felul în care evoluează această problemă de drept.

Cinstirea învățătorimii din județul Sibiu

Impresionantă sărbătoare s'a săvârșit, Dumineca trecută, în cetatea Sibiului: Un număr de *patruzeci* de învățători, trecuți la binemeritata penzie, în ultimii 5 ani, în județul Sibiu, au fost sărbătoriți cu multă solemnitate. In acelaș timp am asistat și la depunerea jurământului noilor învățători.

După participarea învățătorimii la slujba religioasă din catedrala mitropolitană, — unde s'a slujit parastasul pentru odihna decedaților dascăli, — numeroasa asistență s'a adunat, la ora 12, în sala „Corso" din strada Regina Maria.

Solemnitatea a fost prezidată de I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, de față fiind: dl subsecretar de stat *D. V. Țoni*, dl primar al municipiului Dr. S. Pop, dl prefect M. Cămărașu și alte distinse persoane din localitate, precum și numeroase delegații de învățători din județ și reprezentanți din alte centre ale țării.

Au luat cuvântul: președintele asociației învățătorilor din Ardeal, dl I. Ciolan, organizatorul sărbătoririi; dnii: M. Cămărașu, Dr. S. Pop, Dr. V. Bologa, păr. E. Cioran, D. V. Țoni, care mulțumește călduros Inaltului chiriarh pentru deosebita cinste făcută învățătorimii ardelene acum cu prilejul cinstirii de trecere la pensie a celor 40 de învățători veterani și depunerii jurământului tinerilor învățători. In numele sărbătoriților au răspuns dnii: Petru Olariu, veteranul dascăl, Pr. Petrescu, fost inspector școlar general al învățământului primar din Ardeal, și Iacob Constantin, tiner învățător.

Seria vorbitorilor o închee I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*, spunând:

Deși timpul este înaintat totuși vreau să-mi exprim marea bucurie de a fi putut participa la serbarea dăscălească în mijlocul căreia m'am simțit ca acasă, căci și eu dascăl am fost; din mijlocul corpului didactic am fost chemat de Dumnezeu și Biserică în scaunul pe care îl ocup azi. Sunt mândru că pot fi dascăl al neamului meu. Am venit azi la sărbătorire, deoarece păstoresc Biserica sub aripa căreia s'au ocrotit și au înflorit școalele poporale românești din Ardeal. Nu cunosc o altă Biserică ca cea românească din Ardeal care să fi adus mai mari servicii școlii și poporului, decât Biserica ortodoxă din Ardeal. Iată de ce bucuria întregii Biserici este mare, când poate participa la astfel de sărbătoriri.

Mulțumesc celor 40 învățători pensionari cari sunt sărbătoriți și au servit la școala confesională ardeleană mereu în grele condițiuni, dând tot ceeace au putut da pentru păstrarea limbii noastre.

Răsplata Celui de sus pentru muncalor a fost mare: Ziua libertății cu soarele strălucitor e cea mai mare răsplată pe care a putut-o avea un neam.

Domnule ministru, vă mulțumesc pentru cuvintele calde ce mi le-ați adresat, mulțumesc și pentru înțeleptele sfaturi date tinerilor învățători de a fi strânși uniți în jurul Bisericii. Școala normală «A. Șaguna» prin dascălii lor cari au muncit în ogorul neamului, precisează în programa ei formarea caracterului religios și moral. Orce dascăl ieșit din această școală, dacă l-ai întreba, nu ți-ar putea răspunde decât așa: un popor trăiește și progresează numai prin forța sa morală și spirituală.

Invățătorul trebue să fie călăuzit de un ideal de educație care trebue să izvorască din idealul de viață. Și acest ideal nu poate fi altul decât cel trasat de Biserică prin dascălul cel mai mare, Iisus Hristos.

Cei 40 dascăli lasă generației un steag care îndrumă spre avântul și ridicarea neamului. Azi e mai ușor să fii purtătorul acestui titlu de dascăl decât în trecut, dar obligamentul este tot atât de apăsător pentru conștiință când te afli în slujba patriei.

Eu, prin națiune, înțeleg un popor care trăește prin conștiința unității sale sufletești și naționale. Toți oamenii de bine sunt chemați să ajute ca acest procces de unificare sufletească și națională să se îndeplinească cât mai neîntârziat, astfel ca să putem opune stavilă oricăror primejdii cari ar veni dinafara granițelor.

Cu aceste gânduri binecuvintez pe cei 40 învățători pensionari precum și pe cei din generația tânără cari prin jurământul depus azi s'au legat să slujească imperativelor vremii.

Conferința dlui prof. Nichifor Crainic

Cu ocazia Duminecii Ortodoxiei din acest an Sibiul a avut înalta bucurie sufletească să asculte pe dl Nichifor Crainic, doctrinarul de geniu al ortodoxiei în relațiile cu cultura, cu arta, cu întreaga spiritualitate românească.

Neîntrecutul scriitor și întemeietor al celei mai puternice și mai fecunde școale în literatura românească, a «Gândirismului», a desvoltat în fața unei săli arhipline și entuziaste subiectul: «Biserica și Arta».

A fost o oră de rară și aleasă încântare sufletească. Mulți ar fi tratat acest subiect după maniera obișnuită a unei predici nazalizate, de ieftină emfază și apologie.

Dl Nichifor Crainic s'a situat dela început pe planul unor cugetări și considerații de profundă și captivantă interpretare a senzului artei, a originei ei, a problemei stilului.

Talentatul conferențiar a demonstrat convingător, pe baza studiilor recente de etnologie, că arta nu e autonomă în origine, ci a fost dela început în slujba religiei și inspirată de religie.

Opere mari și nemuritoare în artă nu s'au creat decât acolo unde a pulzat o mare credință, unde au fost vii idealurile religioase, suprapământești. Iar stiluri în artă, stiluri grandioase, n'a creat decât religia: stilul egiptean, stilul grec, stilul bizantin și stilul gotic, adecă cele 4 mari stiluri de artă din istoria omenească au fost toate opera religiei. E și firesc să fie așa. Stilul e un ansamblu de linii și de forme comun unei serii durabile de produse artistice și culturale. Cine altul ar putea impune observarea disciplinată a acestor linii decât o instituție care rămâne una peste veacuri, fidelă tradiției sale, decât Biserica? Statul, ca unul ce e mai schimbător și mai puțin legat de anumite credințe suprapământești, n'a fost în stare să creeze stiluri atât de permanente ca Biserica.

Astăzi, în plină modă a exaltării subconștientului, se spune că acesta ar crea stilul în artă. Teza aceasta pe lângă faptul că nu poate fi demonstrată — poți spune ceva sigur despre ce nu cunoști, despre subconștient? — e desmințită de spectacolul ce ni-l oferă arta modernă care nu mai vrea să recunoască autoritatea disciplinatoare a Bisericii: e o artă anarhică, fără nici un stil, fiecare artist creind ce-l taie capul. Nu vedem în ea o unitate cum ar trebui să vedem în cazul când subconștientul ar sili la această unitate pe oamenii dintr'un timp.

Arta autonomă, ieșită de sub îndrumarea Bisericii, ajunge repede în plină disoluție și decădere și prin faptul că nu există motive mari și un duh transfigurator pentru artă înafară de idealurile de cari vorbește religia. Ne-o dovedește naturalismul, impresionismul și cubismul modern, cari vrând să se inspire numai din natură, fie ea concepută animalic-vegetativ, fie analitic, fie tehnic, n'au reușit să impună un stil și să se mențină. Artă adevărată nu este decât sau cea bisericească, sau cea creștină în senz larg.

Gânduri revelatorii a formulat dl Nichifor Crainic și despre dragostea pentru artă ce-o are Biserica ortodoxă, care nu împedecă nici un fel de artă, deși nu folosește pentru cult toate soiurile de artă cum face catolicismul.

Biserica ortodoxă nu utilizează la cult muzica instrumentală pentrucă aceasta se interpune între sufletul omului și Dumnezeu cari au să stea în contact nemijlocit. Muzica instrumentală oprește atenția la ea, împedecând sufletul să uite de ea și să se ridice la Dumnezeu, cum e cazul cu cuvântul cântat de care uiți privind numai la Dumnezeu.

Dar ceeace am dat aci din bogata și fermecătoarea conferință a dlui Nichifor Crainic, sunt numai crâmpeie lipsite de puterea de-a sugera întregul viu și închegat al conferinței.

Numerosul public care a asistat la această conferință, în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, au răsplătit pe distinsul conferențiar cu o atenție încordată și cu binemeritate aplauze.

Dna prezidentă a Soc. Ort. a Femeilor Elvira prot. Cioran care a aranjat festivalul, a premiat apoi cele mai bune lucrări la religie ale fetițelor dela Școalele secundare din Sibiu.

Corul Școalei normale de băeți și fete sub conducerea prof. Gh. Șoima a dat un prețios și bine apreciat concurs.

M. Sa Regele *acordând I. P. S. Sale Patriarhului* **Miron,** *președinte al consiliului de miniștri, un concediu de 30 zile, pentru a se recreia și însănătoși, I. P. S. Sa a plecat în străinătate, la Cannes. Consiliile de miniștri vor fi prezidate, în acest timp, de dl Armand Călinescu, vicepreședintele consiliului de miniștri.*

Noul papă. Din cetatea Vaticanului se anunță că în 2 Martie a. c. a fost ales ca papă cardinalul *Eugenio Pacelli* (năs. în 1875), ajuns în 1929 cardinal, ear în 1930 cardinal-secretar de stat. Noul papă și-a luat numele de *Pius XII.*

INFORMAȚIUNI

† **Pr. Ilariu Plotogea,** veteranul fost preot al Tohanului Nou, a adormit în Domnul în frumoasa vârstă de 93 ani. In slujba altarului a stat 69 ani. Hirotonit pe vremea marelui Șaguna, păr. Ilariu Plotogea, ca protopop onorar și membru în scaunul protopopesc al Branului, și-a împlinit cu multă râvnă misiunea preoțească în interesul bisericii și întru propășirea în cele bune a enoriașilor săi. Cel Atotputernic să-l împărtășească de odihna dreptilor Săi!

† **Prot. Iovian Mureșan.** Venerabilul protopop al Turzii, păr. *Iovian Mureșan*, a trecut la cele veșnice, în 23 Februarie 1939, în vârstă de 74 ani. A învățat sfânta teologie, în institutul nostru teologic din Sibiu, între anii 1888 și 1891. Timp de aproape 4 decenii s'a dovedit ca vrednic slujitor al sfintei biserici. De numele lui se leagă clădirea măreței biserici ortodoxe dela Turda și alte făptuiri de seamă bisericești și culturale. In două sesiuni parlamentare a reprezentat județul Turda ca senator. A fost distins cu rangul de protoiereu stavrofor și cu mai multe decorațiuni. Odihnească cu drepții!

† **Dr. Andrei Buzdug,** protoiereu, profesor titular al catedrei de teologie practică, fost rector al Academiei ortodoxe române din Cluj, a decedat, în 24 Februarie 1939, în vârstă de 48 de ani. S'a distins în deosebi ca profesor și ca predicator. Volumele sale de predici, de cuvântări la cununii și la înmormântări, cu citate numeroase biblice, sânt scrise cu multă îngrijire, „în limbă veche și înțeleaptă". Pentru studenții săi purta totdeauna cea mai părintească iubire, năzuind să-i facă harnici predicatori și neobosiți catiheți. Veșnică să-i fie pomenirea!

† **Pr. Nicolae Chirciu,** din parohia Almaș-Seliște, protop. Dobra, după lungi suferințe, a adormit în Domnul, în al 67-lea an al vieții și al 39-lea al activității sale de paroh, în ziua de 20 Februarie 1939. S'a dovedit, în toata viața sa, ca unul dintre cei mai muncitori preoți ai noștri. De origine din Șimon-Bran, e trimis de răposatul mitropolit Mețianu, pentru un an, să păstorească această parohie, din care l-a adus apoi la Rășinari, pe urmă la Almaș-Seliște. De numele său e legată înființarea unei bănci populare în 1910 care funcționează și astăzi. Ca bun părinte sufletesc al enoriașilor săi, a jertfit și alergat, prin văi și dealuri, în folosul lor cultural, moral și material. Copiii săi, bine pregătiți prin școale mai înalte, ocupă astăzi distinse funcții în viața noastră publică. In vremea stăpânirii străine fusese crunt prigonit din motivul sentimentelor sale românești, (la un prilej arborase tricolorul național în turnul bisericii sale, fără a lua în seamă urgia ce avea să o poarte). După războiu a întemeiat: casa culturală, cu bibliotecă, cooperativa de consum, și monumentul întru pomenirea Eroilor. La înmormântarea ce i s'a făcut în Almaș-Seliște, în 22 Februarie, au slujit patru preoți în frunte cu părintele protopop al Dobrei, Iosif Morariu, în asistența credincioșilor din loc și din satele vecine. A cântat frumos și înălțător corul școalei din Zam. Odihnească cu drepții!

Elevii *căzuți de trei ori la bacalaureat, dacă se înscriu din nou în clasa a 8-a, nu sânt socotiți repetenți.*

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 5 Martie 1939, va predica părintele protopop *Em. Cioran.*

Conferință publică. Seria conferințelor din sala prefecturii județului Sibiu se continuă Duminecă, în 5 Martie 1939, ora **17** (5 seara), când va vorbi dl *Gh. Șofronie*, profesor universitar Cluj, despre: Ideea de stat național și ocrotirea minorităților.

Poșta redacției

Pr. *A. T.* în *M.-Cl.* S'a primit cu întârziere.

Dr. Georgia Lucian

fost asistent al clinicilor din Cluj și Paris, specialist în boli și operațiuni de

Nas-Gât-Urechi

Sibiu, strada Regina Maria (fost Cisnădiei) Nr. 16, Etaj I. Consultații între orele 11½—13 și 14½—18½. Telefon 373

(2) 3—3

Nr. 58/1939 (16) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei de cl. III **Vărmaga,** din protopopiatul Devei, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în „Telegraful Român".

Venitele aferente acestui post sunt:

1. Salarul dela stat.

2. Locuința în casa parohială, în stare bună, cu trei camere și toate dependințele pentru gospodărie, și o grădină cu pomi de 1 jugăr.

3. Opt (8) jugăre sesiune parohială fânaț, 1 jug. arător, 1 și jumătate jug. livadă și folosirea cimitirului.

4. Darea obișnuită (adăul) în bucate dela 160 fam. câte una măsură de 30 litri porumb sfărmat, sau prețul de pe piață.

5. Stola obișnuită în tract.

6. Lemne de foc 15 metri (lungime 2 metri) în pădurea comunală.

Concurenții după ce-și vor fi exoperat binecuvântarea de candidare dela Chiriarh, își vor înainta cererile și documentele cerute, oficiului protopopesc ortodox român din Deva în termenul indicat, prezentându-se apoi cu aprobarea prealabilă a protopopului spre a face cunoștință cu credincioșii.

Deva la 20 Februarie 1939.

Teofil Chiffa
protopop

Publicațiune

Se publică spre cunoștința generală, că în ziua de *18 Martie 1939*, ora 11 a. m, în Biroul Consiliului parohial al Bisericii Sf. Nicolae din Brașov, situat în Piața Unirii 1., se vinde la licitație publică, cu oferte închise, în conformitate cu art. 88—110, întreg materialul lemnos ce va rezulta die exploatarea pădurii din Muntele Sf. Ilie, județul Prahova, proprietatea Bisericei.

Caetul de sarcini precum și alte relațiuni se pot vedea și lua la Biroul susnumit, în fiecare zi de lucru, între orele 10—12 a. m.

Consiliul Parohial:
Dr. N. Stinghe
adm. prot.

(14) 1—1

„ALBINA", institut de credit şi de economii în Sibiu

CONVOCARE

Domnii acţionari ai institutului de credit şi de economii „ALBINA" Sibiu, sunt invitaţi în virtutea art. 19 şi 25 din Statute pentru ziua de *25 Martie 1939, ora 11 a. m.*, la

a LXVI-a adunare generală ordinară,

care se va ţinea în localul de şedinţe al institutului „ALBINA" din Sibiu, strada Visarion Roman 1.

Adunarea generală ordinară va fi legal constituită, dacă conform art. 25 al Statutelor vor fi prezenţi cel puţin 20 acţionari, cari să reprezinte a 10-a parte din capital.

ORDINEA DE ZI:

1. *Deschiderea şi constituirea adunării generale;*
2. *Darea de seamă a Consiliului de administraţie, Bilanţul şi Contul Profit şi Pierdere pe anul 1938 şi raportul Consiliului de censori;*
3. *Descărcarea Consiliului de administraţie şi a Consiliului de censori;*
4. *Distribuirea beneficiului net;*
5. *Stabilirea indemnizaţiei pentru membrii consiliului de censori;*
6. *Fixarea preţului marcelor de prezenţă pentru anul curent;*
7. *Renunţarea dlui Petre Drăghici la mandatul său de membru al Cons. de adm.*
8. *Alegerea a doi membri în Consiliul de adm. cu mandat pe 6 ani; a unui membru cu mandat pe 4 ani, a unui membru pe 2 ani şi a unui membru pe 1 an.*

Domnii acţionari, cari voiesc să participe la adunarea generală în persoană sau prin plenipotenţiaţi, în conformitate cu art. 22, 23 şi 25 din statutele societăţii, trebue să depună acţiunile şi plenipotenţele cel mult până *Luni, în 20 Martie* a. c., la 12 ore, *la cassa Centralei în Sibiu.*

Depunerea acţiunilor resp. a plenipotenţelor în scopul indicat se poate face şi la filialele din Braşov, Bucureşti, Cluj, Diciosânmărtin, Lugoj, Mediaş, Târgu-Mureş şi Timişoara, precum şi la băncile „Ardeleana" din Orăştie, „Furnica" din Făgăraş, „Patria" din Blaj şi „Banca Românească" din Bucureşti, tot până la 20 Martie a. c.

Procurile trebue să fie timbrate.

Sibiu, 25 Februarie 1939.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE.

Bilanţ încheiat la 31 Decemvrie 1938

ACTIV

			Lei
Cassa			
a) Numerar efectiv		31.279.299.—	
b) Disponibil la B. N. R. şi C. E. C.		76.005.662'—	107.284.961'—
Disponibil la bănci:			
a) In ţară		8.792.644'—	
b) In străinătate		1.465.778'—	10.258.422'—
Portofoliul de Titluri:			
I. *Titluri româneşti:*	*In Portof.* v. r.	*In gaj* v. r.	
1. Cu venit fix:			
a) Efecte publice	740.490'—		
v. n. 43.198.650'—	21.781.276'—	22.521.766'—	
b) Scris. şi oblig.			
v. n. 3.118.475'—	1.796.367'—	1.796.367'—	24.318.133'—
2. Cu venit variabil:			
c) Acţiuni cotate la bursă:			
v. n. 16.547.550'—	13.486.107'—	13.486.107'—	
d) Acţiuni necotate la bursă:			
v. n. 27.243.950'—	15.180.343'—	15.180.343'—	28.666.450'—
II. *Titluri streine:*			
a) Efecte		1.132'—	
b) Acţiuni		900'—	2.032'— 52.986.615'—
Plasamentul fondului de rezervă.			
Efecte publice garantate de stat			
v. n. 7.217.500'—	4.474.850'—		4.474.850'—
Efectele fondului patronal de pensiuni.			
Fond „A"		20.849.380'—	
Fond „B"		850'500'—	21.699.880'—
Portofoliul de scont.			
I. *Plătibil în ţară.*	In Portof.	Reescont.	
a) Cambii fără garanţii	41.554.096'—	12.757.500'—	54.311.596'—
b) Cambii garantate cu mărf. şi titluri	3.854.968'—	200.000'—	4.054.968'—
c) Cambii gar. cu ipoteci	108.066.601'—	54.784.630'—	162.851.231'— 221.217.795'—
Din care în suferinţă Lei 12.427.364'—			
Debitori.	Cambii de circ. primite din care:		
I. *Din ţară.*	în Portof.	Reescont.	
a) Debitori fără garanţii	15.408.722'—	500.000'—	15.908.722'—
b) Deb. gar. cu ef. com.	1.224.354'—		1.224.354.—
c) Deb. gar. cu titluri	13.569.775'—	3.650.000'—	17.219.775'—
d) Deb. gar. cu mărfuri	4.321.990'—		4.321.990'—
e) Deb. gar. cu ipoteci	98.850.811'—	6.875.000'—	105.725.811'—
f) Deb. gar. cu gar. div.	34.277.680'—		34.277.680'— 178.678.332'—
II. *Din străinătate*			2.540.897'— 181.219.229'—
Creanţe în conv. conform legii din 7—IV 1934 (cota redusă)			
a) In portofoliu			110.659.287'—
b) Reescont la Banca Naţională a României			101.934.681'— 212.593.968'—
Participaţiuni:			
I. *In ţară:*			
a) La întreprinderi industriale şi comerciale			—'—
b) La alte întreprinderi			5.800.000'— 5.800.000'—
Împrumuturi pe termen lung			16.837.800'—
Imobile			
a) Pentru uzul propriu şi inmag. de mărfuri			13.321.203'—
b) Pentru locuinţele funcţionarilor			12.130.000'—
c) Alte imobile			59.863.489'— 85.314.692'—
Mobilier.			—'—
Conturi diverse debitoare:			
Plasamentul fondului cultural			1.484.290'—
Plasamentul fondului P. Cosma			1.042.750'—
Diverse conturi			4.610.562'— 7.137.602'—
			926.825.814'—

PASIV

				Lei
Capital social				100.000.000'—
Fonduri de rezervă:				
Rezervă legală				16.758.028'—
Fonduri de ajutoare:				
a) Fondul cultural			1.528.500'—	
b) Fondul P. Cosma			1.069.100'—	2.597.600'—
Fonduri de amortisment				
a) Pentru creanţe dubioase			28.885.493'—	
b) Pentru imobile			5.000,000'—	33.885.493'—
Diferenţe de curs nerealizate la portofoliul de titluri				7.647.629'—
Fondul patronal de pensiuni				25.504.882'—
Depuneri spre fructificare				
I. *Din ţară.*	la vedere	pe termen		
1. La purt. sau nom. dar plătibile la purtător				
a) Cu liv. de econ. la purt.	26.950.713'—	5.783.813'—	32.734.526'—	
b) Cu liv. de econ. nomin. dar plătibile la purtător	10.254.288'—	780.273'—	11.034.561'—	43.769.087'—
2. Nominative				
Pe livret de econ. nom.	181.166.144'—	22.448.301'—		203.614.445'—
3. Depuneri vechi reduse prin angajament				181.840.883'— 429.224.415'—
Creditori.				
I. *Din ţară.*				
a) Creditori reduşi				
Sold neexigibil		3.230.077'—	3.230.077'—	
b) Creditori nereduşi	88.074.335'—	5.777.300'—	93.851.635'—	97.081.712'—
II. *Din străinătate*	372.832'—	51.099'—		423.931'— 97.505.643'—
Angajamente de reescont				
I, *In ţară.*	Ef. scont.	Provenite din Cambii de circ.		
1. Curente				
a) La B. N. R.	65.009.630'—	11.025.000'—	76.034.630'—	
b) Gir. la B. N. R.	2.732.500'—		2.732.500'—	78.767.130'—
2. In conversiune (cota redusă)				
La Banca Naţională a României				101.934.681.— 180.701.811'—
Cecuri şi ordine de plată emise				
I. *Simple, cu plata în ţară*				4.835.027'—
Obligaţiuni proprii în circulaţie				17.000'—
Dividende neridicate				398.749'—
Conturi diverse creditoare				12.302.167'—
Conturi transitorii				1.449.562'—
Beneficiul net				
a) Reportat din anul trecut			953.104'—	
b) Beneficiul anului curent			13.044.704'—	13.997.808'—
				926.825.814'—

Conturi de ordine

DEBIT

	Lei
Cauţiuni statutare	4.432.000'—
Debitori pentru avaluri şi scrisori de gar. date de bancă: In ţară	23.536.201'—
Efecte comerciale în gaj: In portofoliu	1.444.290'—
Cambii de circulaţiune: *a)* In portofoliu	156.501.820'—
b) Reescontate	11.025.000'— 167.526.820'—
Efecte spre încasare:	
a) In portofoliu	6.133.154'—
b) La corespondenţi	3.552.117'— 9.685.271'—
Ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj şi garanţii diverse: In portofoliu	819.376.541'—
Titluri în gaj: In portofoliu	35.889.437'—
Depozite de titluri şi alte valori în păstrare	142.467.428'—
Debitori de titluri împrumutate	16.119.500'—
Debitori pentru acreditive şi diverse	400.000'—
	1.220.877.488'—

CREDIT

	Lei
Deponenţi de cauţiuni statutare	4.432.000'—
Creditori pentru avaluri şi garanţii date de bancă: In ţară	23.536.201'—
Deponenţi de efecte comerciale în gaj	1.444.290'—
Deponenţi de cambii de circulaţiune	167.526.820'—
Remiteri de efecte spre încasare	9.685.271'—
Deponenţi de ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj şi garanţii diverse	819.376.541'—
Deponenţi de titluri în gaj	35.889.437'—
Deponenţi de titluri şi alte valori în păstrare.	142.467.428'—
Creditori pentru titluri împrumutate	16.119.500'—
Creditori pentru acreditive şi diverse	400.000'—
	1.220.877.488'—

Contul Profit şi Pierdere

DEBIT

		Lei
Cheltueli de administraţie:		
a) Salare şi indemnizaţii	20.108.945'—	
b) Diverse	8.197.823'—	28.306.768'—
Impozite şi taxe		2.029.542'—
Dobânzi plătite: *a)* La depuneri	12.384.279'—	
b) La reescont	2.143.159'—	
c) La alţi creditori	7.384.692'—	21.912.130'—
Amortismente:		
a) La creanţe dubioase	6.000.000'—	
b) La imobile	2.000.000'—	8.000.000'—
Beneficiul net:		
a) Reportat din anul trecut	953.104'—	
b) Beneficiul anului curent	13.044.704'—	13.997.808'—
		74.246.248'—

CREDIT

			Lei
Report din beneficiul anului trecut			953.104'—
Dobânzi încasate.			
a) Dela portofoliul de scont		26.478.650'—	
b) Dela debitori		19.580.508.—	46.059.158'—
Comisioane încasate			14.178.966'—
Venitul portofoliului de titluri:			
Din cupoane exigibile			4.360.910'—
Venitul imobilelor			8.408.962'—
Beneficii diverse			285.148'—
			74.246.248'—

Sibiu, la 31 Decemvrie 1938.

Dr. I. Beu, Preşedintele Consiliului de Administraţie.

I. Vătăşianu, Directorul General.

Şeful contabilităţii, **N. Petruţiu,** Expert contabil.

Verificate şi găsite în conformitate cu codul de comerţ şi legea pentru organizarea şi reglementarea comerţului de bancă.

Sibiu, la 25 Februarie 1939.

CONSILIUL DE CENSORI:

Constantin Popp, Preşedinte. **Dr. Nicolae Schiau** **Emilian Cioran** **Dr. Gheorghe Proca** **Matei Jiga,** Expert-contabil.

(15) 1—1

Reproducerea nu se onorează.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

„ASOCIAȚIUNEA"

Anul LXXXVII — Sibiu 12 Martie 1939 — Nr. 11

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Inalt Prea Sfinția Sa Patriarhul Dr. Miron Cristea

In noaptea zilei de Luni, 6 Martie, s'a stins departe de Țara pe care a iubit-o și căreia i-a închinat o viață întreagă de mari și luminate fapte, I. P. S. Sa Patriarhul Dr. Miron Cristea, președintele în funcțiune al Consiliului de miniștri. Vestea ce se răspândea Marți dimineațe cu iuțeală de fulger din om în om cuprindea atâta neașteptată și uluitoare tristețe, încât pe oricine îl întâmpina îl lăsa pentru câteva minute înmărmurit și cu un acut sentiment de gol. Viața noastră națională și de stat se obișnuise atât de mult să-l știe stând la locul de frunte și de supremă și părintească veghiere, la locul de venerabilă prezidare, încât fără El par'că nu se poate.

Să spunem cine a fost și ce-a însemnat pentru neamul românesc I. P. Sf. Patriarh Dr. Miron Cristea în strălucita și laborioasa lui viață și activitate? Dar cum să cuprinzi într'un articol palid frământarea neîntreruptă de atâția ani a unei minți limpezi și superioare; cum să sugerezi măcar înălțimea și bogăția de simțiri închinate cu desăvârșire neamului propriu și puterea apostolească și farmecul cronicăresc al cuvântului său risipit cu dărnicie la atâtea ocazii în cari inima sa de Părinte al Țării îi cerea să dea un sfat, un îndemn, o mustrare; cum să faci să învie în fața privirii filmul magnific, copleșitor și continuu ascendent al unei vieți de lupte, de fapte eroice și luminate?

Personalitatea și activitatea Patriarhului Miron Cristea e din acelea cari determină în mare măsură o epocă decisivă și formează nădejdea, steaua conducătoare și curajul unei generații de timpuri de răspântie.

Activitatea Inalt Prea Sințitului Patriah Miron se oglindește și animă, la istoria neamului nostru din epoca cea mai hotărâtoare, care duce la înfăptuirea unității naționale, o realizează și o consolidează. Ea s'a desfășurat așadar într'un timp de extraordinară încordare a energiilor naționale și a stat în toată vremea pe creasta valului și înaintea lui, luptător din primele rânduri și diriguitor al luptei.

Pornit din Toplița, din apropierea izvoarelor Mureșului, dintr'o verde familie țărănească învârtoșată în lupta cu ungurii, copilul Ilie Cristea avea să crească ca Mureșul, să mângâie ca el și să facă tot ca el să rodească în sufletul românesc faptele mari din ultimii 50 de ani. Inălțimile pe cari avea să le urce se străvedeau dela început în mintea ageră, în sufletul mare și dogoritor de pasiunea pentru inițiative îndrăznețe în favorul neamului său, în prestanța făpturii sale spiri-

tuale și fizice care îl impunea de conducător oriunde era prezent. La liceul din Năsăud, în cl. VIII, era de pildă președintele societății de lectură a elevilor, iar trei ani mai târziu în 1889/90 era iarăși președintele societății de lectură «Andrei Șaguna», a studenților dela Institutul teologic din Sibiu. Preoții bătrâni, foști colegi ai lui, își mai amintesc și azi admirația ce-o aveau pentru excepționalul talent de orator al clericului Ilie Cristea.

Alegându-și pentru viață misiunea de slujitor al lui Dumnezeu, cea mai cinstită și mai râvnită de cucernicele familii ale dreptcredinciosului nostru popor, tânărul Ilie Cristea, remarcat de mitropolitul Miron Romanui, fu trimis după absolvirea cursului teologic, la continuarea siudiilor, deschizându-i-se astfel drumul spre locurile de conducere în Biserică și în viața națională.

La Sibiu, ca secretar consistorial și ca asesor se reliefează curând, ieșind pe primul plan nu numai în cercul de asesori, ci și între conducătorii politici și culturali ai neamului românesc cari, presimțind zilele ce aveau să vină, puneau la cale febril, acțiuni îndrăsnețe de luptă cu stăpânirea străină și de deșteptare și întărire a elementului românesc.

In curs de 3 ani (1 Ian. 1898—1 Ianuarie 1900) fiind și redactor al foii noastre, care era pe atunci un organ de luptă națională, Dr. Miron Cristea a dus o luptă continuă cu condeiul pentru idealul național, având prilejul să-și limpezească programul acțiunii sale de viitor în slujba Bisericii și a neamului. Iată cum formula, preluând redactarea ziarului, datoria intelectualilor ardeleni pentru timpul de atunci, datorie ce și-o simțea și a sa:

«Nu le-a succes germanilor în Austria desființarea neamurilor negermane.

...Așa nu le va succede nici maghiarilor desființarea popoarelor nemaghiare, dacă și noi nu vom sta cu mâna în sân, ci vom ști să creăm zidul de rezistență, de apărare.

Acel zid nu poate fi decât ***conștiința națională****. Preocupațiunile tuturor bărbaților noștri cărturari trebue să fi îndreptate spre cultivarea acesteia.*

...Toate ocaziunile și toate mijloacele trebuesc deci folosite pentru ca să se deștepte conștiința națională acolo, unde lipsește și să se întărească acolo, unde a încolțit.

Preoți, învățători și tot natul conștiu este dator să lucre în această direcțiune, propoveduind dragostea de limbă, de lege, de moșie, de instituțiunile bisericei, de obiceiuri, datini, jocuri etc. și cu un cuvânt de tot ce formează specifica noastră viață națională.

Numai aceasta poate fi garanția, că lucrăm pentru asigurarea viitorului neamului nostru; ear când conștiința națională va fi în toți fiii deșteaptă și întărită, atunci nici porțile iadului nu vor birui fortăreața noastră.»

Cu astfel de însușiri și de talente excepționale, nu e de mirare că în 1910 asesorul consistorial Dr. Miron Cristea urcă scaunul episcopesc dela Caransebeș. Profesorul Institutului teologic de pe atunci, Dr. Nicolae Bălan, actualul nostru mitropolit, îi caracteriza din acel prilej astfel personalitatea și activitatea de până atunci:

«Noul episcop al eparhiei Caransebeșului este un bărbat destoinic, care va purta cârja vlădicească spre binele și înflorirea Bisericii și neamului nostru. Viața de până acum a P. S. Sale îl indică a fi chemat să desfășoare o asemenea activitate binecuvântată dela locul înalt pe care îl ocupă... In frumoasa activitate ce a desvoltat o în funcțiile bisericești pe cari le-a ocupat, noul episcop nu s'a mărginit numai la rezolvirea agendelor de birou ce i-s'au încredințat, ci s'a preocupat și de problemele superioare de cultură și progres ale bisericii. Fiind înzestrat cu distinse calități intelectuale și morale, în chestiunile grele bisericești a dovedit pricepere, stăruință și conștiențiozitate. Față de cultura noastră națională și-a arătat dragostea sa, sprijinind cu zel instituțiile noastre culturale al căror membru a fost. De remarcat este și activitatea literară ce a desvoltat-o prin publicații de diferit cuprins, despre cari am amintit altădată în această revistă. Prin toate aceste și alte asemenea străduințe, noul episcop dă o puternică chezășie, că ajungând la locul înalt pe care-l ocupă, va înțelege să fie cât mai folositor pentru Biserica și neamul nostru."

Au venit apoi zilele de restriște ale marelui războiu și după ele ziua luminată de 1 Decemvrie, când la Alba-Iulia episcopul Dr. Miron Cristea a exprimat bucuria înduioșată a Bisericii strămoșești și rugăciunea de laudă și de mulțumită către Dumnezeu care după grele încercări ne-a scos la limanul libertății naționale.

Dar așa cum până la 1918 acest mare fiu al neamului și al Bisericii a rezumat în activitatea sa acea etapă

a istoriei româneşti, tot aşa, ba în măsură şi mai însemnată, faptele şi înălţările sale strălucitoare de după 1918 trasează şi descriu drumul de înălţare a neamului nostru. In 1919 urcă scaunul de mitropolit-primaţ al Ţării întregite pentru a pecetluì unitatea politică a neamului nostru, iar în 1925 devine primul patriarh al României Mari şi Ortodoxe urcând cu El această treaptă de suprem prestigiu spiritual însaşi Ţara şi poporul nostru dreptcredincios.

In această calitate a fost de faţă cu sfatul şi cu ajutorul cel mai efectiv la toate momentele grele, la toate prilejurile însemnate, din viaţa Statului nostru. Emanaţie a unui popor creştin până în adâncurile sale sufleteşti, obişnuit să ia toate hotărârile din viaţă cu întrebarea şi sub oblăduirea Bisericii, Statul nostru s'a dovedit pătruns de acest spirit popular şi de tradiţia noastră cea bună, chemând în toate ceasurile însemnate ale existenţii sale, la orice început de viaţă nouă pe Patriarhul Bisericii, dându-si seama de marele aport de autoritate pe care-l aduce.

Şi I. P. Sf. Patriarh Miron nu şi-a precupeţit forţele când Ţara şi neamul îl chema la datorie. Nu s'a uitat că e bătrân şi că are dreptul să se mai şi odihnească după cât bine a făcut Bisericii şi neamului. Şi-a închinat aceste forţe până la ultima lor pâlpâire acolo unde era trebuinţă. A fost un străjer credincios al Ţării, nepărăsindu-şi postul de veghe până în momentul respiraţiei din urmă, dând un sublim exemplu de sacrificiu total.

I. P. S. Patriarh Miron a fost un ierarh mare, atât în viaţa Bisericii cât şi a Statului. Prea mare pentru a încape numai într'un compartiment al vieţii, personalitatea sa a umplut şi a cârmuit toată viaţa noastră naţională. El a ţinut, ca Patriarh, ca Regent, ca Prim-ministru toate firele de conducere ale neamului în mâna sa. Purcezând acum a se înfăţişa în faţa Tronului ceresc aureolat de cununa strălucitoare a faptelor sale măreţe, gândul nostru nu se poate obişnui cu absenţa marelui Ierarh. Şi desigur că El nici n'a plecat de tot: duhul Lui, pilda Lui, linia începută de El rămâne pentru a fi urmată. Iar istoria îi va închina o pagină care să-I perpetueze memoria din generaţie în generaţie.

*

Note biografice. — I. P. S. patriarh Miron a văzut lumina zilei la 18 Iulie 1868, în satul ardelenesc, frumos şi mare, Topliţa Română. Părinţii săi, tatăl George şi mama Domniţa, ţărani fruntaşi, au avut opt copii. Al patrulea copil fu botezat în 20 Iulie 1868, primind numele Sfântului din acea zi, Ilie. Naş i-a fost mărgineanul din Săliştea Sibiului, Ion Herţa, care şi-a exprimat dorinţa şi nădejdea ca micul Ilie, patriarhul de mai târziu al României, să ajungă preot în Topliţa Română.

Carte a învăţat mai întâi în şcoala satului, apoi în Bistriţa (la saşi), şi în Năsăud, unde şi-a luat „maturitatea" (bacalaureatul).

In anul 1887 intră în seminarul nostru teologic din Sibiu. Terminând studiile teologice, a slujit ca învăţător în şcoala confesională din Orăştie, în anul 1890/91. In toamna aceluiaş an e trimis de mitropolitul Miron Romanul la universitatea din Budapesta, ca să se înscrie la facultatea de litere şi filosofie. Aicl, după patru ani de studiu, a luat în 1895 doctoratul cu o lucrare despre: Viaţa şi opera lui Mihai Eminescu, desfăşurând în acelaş timp o stăruitoare activitate ziaristică în gazetele noastre. Intors în Ardeal, e numit în postul de secretar al consistorului arhidiecezan; în 1898 redactează organul Telegraful Român, timp de trei ani. In 1902 e înaintat la rangul de asesor consistorial.

Tuns călugăr, de către arhimandritul Augustin Hamzea, stareţul mânăstirii Hodoş-Bodrog, ca monah a luat numele de Miron. Muncă întinsă a desfăşurat şi cu prilejul ridicării catedralei mitropolitane din Sibiu.

In 1908, împreună cu Dr. Aug. Bunea, Dr. Miron Cristea a fost primit în audienţă de arhiducele Francisc Ferdinand, moştenitorul tronului habsburgic, căruia i s'au comunicat plângerile românilor din statul ungar.

Din publicaţiile sale, menţionăm cartea: „Iconografia şi întocmirile din internul bisericii răsăritene".

In 1909 e ales episcop al Caransebeşului. Aici, ca devotat slujitor al Domnului, a păstorit zece ani; a îndurat necazurile şi sbuciumul marelui războiu, până când în 1919 e ales, în scaunul vacant, mitropolit-primat al României.

Episcopul Miron Cristea făcuse parte din delegaţia, care, după 1 Decemvrie 1918 a predat Regelui Ferdinand la Bucureşti hotărârea Ardealului de a se uni pe vecie cu Patria Mamă.

In 1925, când Biserica ortodoxă română e ridicată la rangul de patriarhie, devine întâiul ei patriarh.

După moartea Regelui Ferdinand şi până la restauraţie, Patriarhul face parte din Regenţă.

In Martie 1938 e încredinţat din partea Suveranului cu formarea guvernului, al cărui preşedinte a fost până în ultimele clipe. Vizitele sale în străinătate, în Polonia şi Londra, sânt încă vii în memoria cetitorilor noştri.

Departe de pământul României, după ce vreme de o jumătate de veac a slujit cu râvnă şi cinste Biserica şi Ţara, ca patriarh şi prim sfetnic al Tronului, după scurtă suferinţă, veneratul prelat a adormit în Domnul cu mulţumirea că şi-a închinat toată munca vieţii spre binele şi propăşirea Bisericii şi Neamului.

I. P. Sf. Patriarh s'a stâns în 6 Martie 1939 la Cannes.

In toate sfintele biserici ale mitropoliei noastre s'au săvârşit slujbe religioase pentru odihna sufletului distinsului ilustru ierarh trecut la cele veşnice.

*

Sibiul, *primind trista ştire despre încetarea din viaţă a I. P. Sf. Patriarh* **Miron,** *a rămas profund îndurerat, cu atât mai vârtos că aici, în Sibiu, regretatul defunct ocupase în tinereţe slujba de secretar şi de asesor consistorial, desfăşurând o rodnică şi binecuvântată activitate. Steaguri de doliu sânt arborate pe toate instituţiile publice, bisericeşti, civile şi militare, ca şi pe clădirile particulare. In 7 l. c., ora 12, s'au ţinut slujbe religioase în bisericile din localitate. Autorităţile au asistat la serviciul din catedrala mitropolitană, unde răspunsurile le-a dat corul studenţilor teologi. Public numeros şi ales a ţinut să fie de faţă la acest act, de pioasă pomenire, în frunte cu conducătorii aşezămintelor publice ale oraşului.*

O altă slujbă pentru odihna sufletului marelui ierarh a oficiat I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae cu un sobor de preoţi în capela mitropolitană Joi, 9 Martie, ora 12, participând consilierii arhiepiscopeşti, profesorii şi studenţii Academiei teologice Andreiane.

*

Guvernul a hotărât să facă funeraliile naţionale I. P. Sfinţitului Patriarh Miron.

— I. P. S. Sa Nicodim, mitropolitul Moldovei, a luat preşedinţia Sf. Sinod, a Consiliului central bisericesc şi locotenenţa patriarhală, — atribuţii ce revin de drept Scaunului mitropolitan al Moldovei în cazul vacanţei la Scaunul patriarhal până la alegerea Patriarhului.

— Trenul mortuar, cu rămăşiţele pământeşti ale I. P. Sf. Patriarh Miron, soseşte la Bucureşti astăzi, Sâmbătă seara. Inmormântarea se va face Marţi în Catedrala Sfintei Patriarhii.

Prin Inalt Decret Regal, *dl Armand Călinescu este numit Preşedinte al Consiliului de miniştri, rămânând, în acelaş timp, la departamentul Internelor şi ad-interim la Apărarea naţională.*

Programul pastoral al unui preot anglican

S'a zis adeseori, şi pe bună dreptate, că parohia — înţelegând viaţa religios-morală a ei — este oglinda fidelă a activităţii pastorale a preotului. Strădania trudnică a unei munci continue, sau idiferenţa şi pasivitatea parohului, sunt lucruri adânc impregnate în ogorul duhovnicesc al enoriei lui. Viaţa religioasă de o mai înaltă factură morală a parohienilor, sau indolenţa şi nepăsarea lor, sunt stări indisolubil şi organic legate de stăruinţa pe care o depune preotul întru împlinirea îndatoririlor lui pastorale. Un cunoscut om de stat, creştin până în măduva oaselor, făcând consideraţii în legătură cu rostul providenţial al Bisericii în lume, spunea următoarele: „Daţi-mi preoţi vrednici, conştii de misiunea lor, îndrăgostiţi de înaltul lor apostolat, şi voiu fi în stare să schimb faţa lumii". Intr'adevăr, nimeni în aşa de mare măsură nu poate influenţa şi hotărî destinele omenirii, ca preotul. Mesager al cerului, ales al Domnului, propovedultor nu al unor lucruri „ale înţelepciunii veacului", ci binevestitor al Evangheliei lui „Hristos Dumnezeu cel mai 'nainte de veci", el are prerogativa unică de a vorbi cu puterea Duhului Sfânt, care-l întăreşte, îl luminează, îl îndrumă. Cine altul dintre oameni se bucură de acest privilegiu extraordinar de a glăsui în numele lui Dumnezeu-Tatăl, prin puterea lui Dumnezeu-Fiul şi sub oblăduirea directă a Duhului Sfânt Intăritorul? Cine dispune de puterea pe care o dă preotului piscul de autoritate pe care se plasează el ca evanghelizator al adevărurilor celor veşnice ale dumnezeirii? Cine are un program de muncă mai vast ca programul împărăţiei lui Dumnezeu şi al evangheliei păcii Mântuitorului nostru Iisus Hristos? Cine posedă mijloacele supranaturale ale harului pe cari le posedă preotul, miraculoasele tonifiante ale sufletului, Sfintele Taine? Sublimitatea preoţiei, divinitatea ei, n'o putem înţelege ceice am fost chemaţi la ea, decât coborându-ne smeriţi în interiorul nostru, în tăcerea sufletului nostru, în liniştea omului nostru dinlăuntru, meditând şi rugându-ne.

Intr'un articol precedent, tangenţial punând problema minunatei conştiinţe religioase a poporului englez, spuneam că această conştiinţa îşi datoreşte existenţa muncii fără zăbavă a preoţimii anglicane. Pentru a ne face o idee de felul cum lucrează în parohie clerul englez, dăm mai jos programul pastoral al unui preot anglican. Făcând acest lucru, vom arăta mai întâi activitatea pastorală dintr'o zi de lucru, apoi dintr'o Duminecă şi apoi vom complecta-o cu activitatea specială de peste săptămână, rotaţia acestor trei rezumând în linii generale toată activitatea dintr'un an. Inducând programul zilnic, îl vom clasifica pe ceasuri. Şi-am vrea să nu fie nimeni surprins de acest lucru, ţinând cont de faptul că, pentru orice englez care se respectă „time is money", timpul este bani, pe care el apreciindu-l la justă valoare, ştie să şi-l împartă cum se cuvine.

Iată acest program, pe care-l redăm fără comentarii, rezervându-ne acest drept după expunerea lui:

Programul zilnic:

Ora 7—7^{20} a. m.: Utrenie; Ora 7^{20} – 7^{45} a. m.: Liturghe (recitată Low-Mass); Ora 7^{45}—8^{15} a. m.: *Meditaţie personală în biserică;* Ora 8^{15}—9 a. m.: Ducerea Sf. Taine bolnavilor din parohie; Ora 9—9^{15} a. m.: Breakfast (Dejunul mic); Ora 9^{15}—1 p. m.: Studiu, pregătirea predicilor, catihizaţie la şcoli, etc., etc.; Ora 1—1^{30} p. m.: Luncheon (Dejunul mare); Ora 1^{30}—3 p. m.: Rezolvarea corespondenţei, lectură etc.; Ora 3 - 5 p. m.: **Vizite pastorale în parohie;** Ora 5 - 5^{20} p. m.: Vecernie; Ora 5^{20} 6^{20} p. m.: Spovedania credincioşilor întâmplători; Ora 6^{20}—7 p. m.; *Rugăciuni personale în biserică;* Ora 7—7^{20} p. m.: Supper (Cină); Ora 7^{30}—·—: Diferite alte activităţi parohiale, (le cuprindem în programul săptămânal).

Programul de Dumineca:

Ora 8^{30}—9^{30} a. m.: Catihizaţie specială în biserică pentru copiii de şcoală, în legătură cu slujbele Bisericii şi mai cu seamă cu Sf. Liturghie; Ora 9^{30}—10 a. m.: Utrenie; Ora 10—11 a. m.: Liturghie cântată (Sung-Mass), cu predică; Ora 11—12 a. m.: Ducerea Sfintelor Taine bolnavilor; Ora 3^{30}—5 p. m.: Catihizaţia în biserică pentru adolescenţii ieşiţi din şcoală; Ora 5^{10}—6 p. m.: Vecernie *cu predică;* Ora 7^{30}— p. m.: Alte activităţi parohiale (vezi mai jos).

Programul de peste săptămână (seral):

Luni după ora 7^{30} p. m.: Prezidarea „Asociaţiei mamelor", (Mothers' Union).

Marţi după ora 7^{30} p. m.: Conducerea „Societăţii de îndrumare a copilelor" (Girls' Friendly Society).

Mercuri după ora 7^{30} p. m.: Prezidarea „Clubului cărbune şi îmbrăcăminte" (Coal and Clothing Club).

Joi după ora 7^{30} p. m.: Prezidarea „Comitetului misionar", (Missionary-committee).

Vineri după ora 7^{30} p. m.: Dizertaţie religioasă pentru cercetaşi, (Scouts).

Sâmbătă după ora 7^{30} p. m.: Participare la şedinţele „Asociaţiei sport şi sănătate", (Sport and Health Society).

Duminecă după ora 7^{30} p. m.: Prezidarea „Frăţiei de citire a Sf. Scripturi", (Bible Seading Felowship).

O privide de ansamblu, asupra acestui program de activitate pastorală a preotului anglican, ne face să mărturisim cu sinceră admiraţie că acest preot munceşte într'adevăr, munceşte intens. Dar pentru ca acest program să poată fi mai lesne înţeles, fie-ne îngăduit să-i facem cuvenitele comentarii, explicând punctele esenţiale ale lui.

Va fi trezit, desigur, mirare constatarea că în programul de fiecare zi funcţionează: Utrenie—Liturghie—Vecernie. Mirarea este explicabilă, noi fiind obişnuiţi a cuprinde aceste servicii fundamentale ale cultului nostru public doar în programul de Dumineca. Totuşi în Biserica anglicană ele există, cel puţin în ceeace priveşte Utrenia şi Vecernia, în programul zilnic. Liturghia, în parohiile cu minimum doi preoţi, şi acestea sunt cele mai multe, este deasemenea zilnică; în cele cu un singur preot, ea este trisăptămânală: Miercurea, Vinerea şi Dumineca. Obligativitatea servirii zilnice a Utreniei şi Vecerniei este prevăzută în termeni precişi în Prayer-Book, mărturisirea de credinţă anglicană, unde se spune: „Fiecare paroh va sluji Utrenia şi Vecernia zilnic, trăgând din timp un clopot, pentru ca parohienii auzindu-l să poată veni să asculte cuvintele lui Dumnezeu şi să se roage Lui", (pg. 66, ed. 1928). Ţinem să notăm că uzul servirii zilnice a Utreniei şi Vecerniei n'a fost creat de prevederile acestui articol al Prayer-Book-ului, ci Prayer-Book-ul a fixat numai o lungă tradiţie existentă în Biserică. Cât priveşte slujirea deasă, în majoritatea parohiilor chiar zilnică a Sf. Liturghii, aceasta este o datină care s'a născut din buna obişnuire a credincioşilor de a se apropia de Sf. Taine cât mai des posibil, spre a-şi lua tărie duhovnicească şi a putea astfel lupta mai uşor cu nevoile vieţii. Şcoala contactului continuu cu Sf. Potir a făcut-o poporului englez marea mişcare de înviorare spirituală, cunoscută cu numele de „Oxford Movement" (Mişcarea de Oxford), ivită acum un secol şi ceva, în fruntea căreia se găsesc astăzi distinşii monahi ai „Mânăstirii Invierii" din Mirfield. Dar despre această mişcare ne vom ocupa cu alt prilej.

Meditaţii şi rugăciuni personale în biserică, de minimum o oră, sunt două puncte de temelie în programul zilnic al preotului anglican. Nu voiu insista asupra acestora. Necesitatea imperativă şi folosul considerabil al meditaţiilor adânci şi rugăciunilor stăruitoare în viaţa preotului sunt atât de evidente prin ele însile, încât a insista

asupra lor ar însemna a le diminua importanţa. Ne întrebăm însă, cu toată sfiala, dacă nu cumva noi am avea serios motiv să cugetăm asupra acestor doi pioni ai vieţii spirituale, cari se pare că nouă ne sunt puţin cam streini.

Vizitele pastorale în parohie, constitue un alt punct şi credem punctul fundamental din programul activităţii zilnice a preotului angilcan. Nu ştim dacă vom putea să subliniem suficient importanţa covârşitoare ce-o reprezintă aceste vizite în opera de pastoraţie a credincioşilor. Noi suntem convinşi, că după Sf. Taină a Mărturisirii, care este punctul arhimedic al întregei activităţi pastorale a preotului, vizitele pastorale sunt cel mai important şi mai rodnic act în pastoraţie. A lua contact cu credinciosul la el acasă, a discuta problemele vieţii lui de toate zilele, a-l cunoaşte aşa cum este el în afară de relaţiile lui oficiale şi a-i şti toate preocupările cugetării lui în legătură cu lumea şi viaţa, este a obţinea un minunat indiciu al senzului spre care trebue îndreptată viitoarea activitate pastorală. Dar vizitele pastorale n'au numai rol explorativ, ci şi unul real educativ, ele fiind prilejuri admirabile de catihizare, de îndrumare, de sfătuire, de sădire a cuvântului evanghelic. Motivele acestor vizite, dacă mai poate fi vorba de motive? Iată cele cari determină pe preotul anglican a le face: Mai întâi datoria preotului de a ţinea contact continuu şi neîntrerupt cu fiii săi duhovniceşti, fiindu-le părinte nu numai în biserică, ci şi în viaţă. Apoi: boala unui credincios, pentru a-i duce medicina Sfintelor Taine; nenorocire în familie, pentru a-i duce mângăierea Bisericii; absenţa îndelungată a credinciosului dela biserică, pentru a cerceta cauzele acestei absenţe; săvârşirea de către un credincios a unor fapte publice incompatibile cu calitatea lui de creştin, pentru a-i duce certarea plină de iubire educativă a Bisericii; apropierea unei căsătorii, pentru a îndruma şi pregăti pe tineri pentru viaţa familiară pe care au a o închega, etc. Acestea sunt numai câteva din nenumăratele motive cari revendică cu hotărâre săvârşirea acestor vizite pastorale. Dar vizitele pastorale mai au o foarte însemnată latură în pastoraţie: Ele transformă pe preot în adevărat părinte, în sensul evanghelic al cuvântului, făcându-l intim al fiecărui credincios, al familiei şi al parohiei întregi. Căci preotul, aşa cum bine spunea dl profesor Amilcar Alivizatos dela Atena, la unul din cursurile sale de teologie pastorală, nu trebue să fie numai crainicul morţii, arătându-se ca o fantomă în familiile credincioşilor numai pentru a împărtăşi cu Sf. Taine pe muribunzi, ci el trebue să fie un obişnuit şi cu dragoste aşteptat oaspe al fiecărei case. Raportul dintre preot şi parohie este un raport de dragoste reciprocă bazat pe încredere nelimitată. Nicicând un preot nu va reuşi să polarizeze asupra-şi dragostea plină de încredere a parohienilor săi, de nu se va sili să fie factorul central al tuturor manifestărilor de viaţă ale acestora, pornind chiar din familiile lor.

Duminecă dimineaţa preotul anglican, înainte de Utrenie, are o oră de catihizaţie a copiilor de şcoală, în legătură cu slujbele Bisericii în general şi a Sf. Liturghii în special, iar după masă înainte de Vecernie o altă oră de educaţie religioasă şi socială a tinerilor scăpaţi de şcoală. Credem că este inutil să mai subliniem folosul rezultat din aceste ore de îndrumare a tineretului spre biserică şi spre o viaţă creştină.

Predica la liturghiile de Dumineca este un ce reclamat nu numai de Prayer-Book (vezi pg. 222, ed. 1928), ci pretins categoric de credincioşi. Nimeni nu-şi poate imagina o liturghie dela care să lipsească predica. Dar ceva şi mai mult: Vecernia de Dumineca la fel este însoţită de predică. Prayer-Book-ul n'o prevede. dar poporul o revendică, iar preotul nolens volens trebue s'o rostească.

Fiecare seară, a zilelor de peste săptămână, îi este absorbită preotului de conducerea diferitelor societăţi din parohie. Lunea prezidează şedinţele „Asociaţiei mamelor", societate care urmăreşte instruirea şi educarea mamelor, asupra rolului lor în viaţa familiei; Marţia conduce „Societatea dn îndrumare a copilelor", care are ca obiectiv formarea viitoarelor mame; Miercurea prezidează „Clubul cărbune şi îmbrăcăminte" o societate de ajutorare a săracilor, un fel de „Mila creştină" la noi; Joia prezidează „Comitetul misionar", care se ocupă cu strângerea de fonduri pentru misiunile externe din Africa, Asia şi Australia; Vinerea ţine o disertaţie morală cercetaşilor; Sâmbăta deschide, printr'o scurtă rugăciune, şedinţele „Societăţii sport şi sănătate", şi asistă la diferitele exerciţii de gimnastică ale tinerilor; Dumineca prezidează „Frăţia de cetire a Bibliei", o foarte importantă societate în Biserica anglicană, al cărei scop este introducetea credincioşilor în citirea cu folos a Sf. Scripturi, fără primejdia de a cădea în rătăciri.

Vom adauga la cele de mai sus, că bisericile din Anglia sunt totdeauna deschise în timpul zilei, începând dela ora şase şi jumătate dimineaţa, până la nouă seara. Aceasta credem că este o minunat de permanent-grăitoare predică pentru credincioşi, prin care îi face pe aceştia să înţeleagă, că biserica nu este numai lăcaş de închinare publică, ci şi de rugăciune privată. De fapt, nicl unde nu se poate ruga cineva mai cu căldură ca în umbra tainică a unei strane de biserici. N'am intrat în nici o biserică anglicană, deşi am intrat în foarte multe, fără să găsesc credincioşi îngenunchiaţi meditând şi rugându se. Iată rodul şi rostul bisericilor deschise. Ce mişcător tablou ar fi să vezi la noi pe badea Ion, lăsându şi, în zorii zilei, furca şi pălăria la uşa bisericii, înaintând spre iconostas, îngenunchind smerit şi cerând Atotputernicului puteri de muncă pentru o zi de casnă. Negrăit de frumos într'adevăr. Dar ce folos, dacă bisericile stau sub lacăt şase zile din şapte ale săptămânii...

Revenind la programul activităţii pastorale a preotului anglican, nădăjduim că suntem îndreptăţiţi să recunoaştem, pe temeiul celor de mai sus, că este un program vrednic de orice slujitor al lui Hristos. Unui preot care va lucra după un astfel de program, nu i se va mai putea nicicând arunca peiorativul de „preot de Dumineca". El va fi centrul motor al întregei trăiri a parohienilor, ghidul lor spiritual, îndrumătorul lor de fiecare clipă. Prezenţa lui nu va mai trezi surprize niciunde, ea fiind chiar insistent solicitată, atunci când nu va fi spontan arătată.

Se pare că ceasul unei Evanghelii sociale a sunat. Creştinismul practic, activ practic, existent în timpul primelor veacuri ale Bisericii, se cere restaurat. Operile de samaritean trebue sporite, înmulţite. Chemarea aceasta a vremii trebue s'o înţeleagă cel dintâi preotul şi să se pună în slujba ei cu toată viaţa lui.

Mirfield-Anglia, Februarie 1939.

Preot **D. Veştemean**

Nr. 374/1938. (17) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. a III a **Gânţaga,** din protopopiatul Haţegului cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat după, pregătirea pe care o are.
2. Sesiune parohială 5 (cinci) jugăre arător.
3. Câte 1 (una) măsură à 30 litri porumb neslărâmat de fiecare casă.
4. Câte 1 (una) zi de lucru (clacă) de fiecare casă.
5. Venitele stolare uzitate în protopopiat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Haţeg în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererea de concurs şi concesiunea dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică ca să fie cunoscuţi de credincioşi.

Haţeg, 28 Februarie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român Haţeg în înţelegere cu consiliul parohial.

Ieronim Ciocan
protopop

Cuvinte regale

Toată cartea Neamului ne arată vădit că suntem sănătoşi, că avem posibilităţi, fără margini, de progres şi că tocmai aceste posibilităţi trebue desvoltate prin mijloace noui izvorâte din timpuri şi din credinţe noui.

Pentru societatea „Principele Mircea" filiala Sibiu

(Dans în postul sf. Paşti?).

La noi, în Ardeal, orânduielile bisericeşti s'au înfrăţit atât de adânc cu viaţa credincioşilor, încât au devenit, demult, un adevărat îndreptar pentru fiecare pas al creştinului dreptcredincios. Postul a rămas, aşa cum l-a conceput şi l-a aşezat Biserica, un prilej de înfrânare a tuturor pornirilor şi plăcerilor trupeşti, un răstimp de înălţare sufletească şi un drum drept spre gustarea dumnezeieştilor bucurii dela prasnicul luminatei Invieri.

La noi, nimeni nu cugetă, în întinderea de vreme din postul sf. Paşti mai ales, la distracţii, petreceri şi joc. Pentru toate acestea rămâne destul loc în cealaltă vreme a anului.

Dar acum, iată, unele cercuri îndrăsnesc să introducă o spărtură dureroasă în pânza sănătoaselor noastre orânduiri, să rupă cu o tradiţie care ne-a menţinut întregi şi solidari prin veacuri şi veacuri. Şi ne mirăm deadreptul, că o asemenea acţiune porneşte tocmai din mijlocul societăţii „Principele Mircea", filiala Sibiu. Ignorând tot ceeace avem noi mai scump, conducerea acestei filiale a rămas pe lângă hotărârea de a organiza *«ceaiuri dansante»* în Duminecile din postul sf. Paşti. Rugate şi sfătuite chiar cu insistenţă să renunţe la o asemenea acţiune protivnică credinţei noastre creştineşti şi ortodoxe, ele au persistat în hotărârea luată şi au aranjat un asemenea ceai chiar Duminecă, 5 Martie, la Bulevard. Se'nţelege, a luat parte cam puţină lume. Fiindcă publicul ales al acestui oraş, publicul care ştie ce valoare are Sibiul în viaţa spirituală a întregului Ardeal ortodox, oamenii cari îşi dau seama de valoarea unei tradiţii mai mult decât milenare, au refuzat să ia parte la... petrecere în postul sf. Paşti.

Rugăm să se creadă că noi cunoaştem scopul mai mult decât frumos al societăţii „Principele Mircea", că îl aprobăm şi că ne bucură mult sârguinţele cari ţintesc la împlinirea lui. Dar nu ne vom identifica niciodată şi cu nici un preţ cu toate *mijloacele* pe care înţelege să le ia conducerea dela Sibiu întru realizarea lui. Dans în Postul Mare? Şi acesta e un mijloc de acţiune lăudabilă? Doar noi nu am ajuns să credem că scopul ar scuza mijloacele.

Nădăjduim deci într'o corectare de atitudine. Căci altfel ne vom vedea siliţi să revenim cu alte precizări şi amănunte. Ceeace nu ne-ar fi pe plac.

Cronicar

O carte importantă

Tânărul prof. dela Academia noastră teologică *Dr. L. Stan* a dat la iveală în zilele acestea un studiu de proporţii impunătoare (aproape 800 pagini) şi bazat pe o documentare masivă despre *„Mirenii în Biserică"*. Cartea a apărut în Seria Teologică şi e menită să pună definitiv capăt, prin cuvântul ei greu şi zdrobitor, tevaturii întreţinute de atâţia pretenţioşi doctrinari ai ortodoxiei cari nu se puteau împăca să vadă şi elementul mirenesc participând activ la înviorarea vieţii bisericeşti, cari declarau cu o gravitate pe cât de suficientă, pe atât de ignorantă de protestant duhul organizaţiei şaguniene.

Academia teologică din Sibiu îşi dovedeşte din nou prin această operă temeinic ştiinţifică înaltul nivel la care se găseşte şi munca constructivă în care e angajată dând teologiei româneşti opere durabile şi lăsând în acest timp pe alţii să-şi repete continuu afirmaţiile despre caracterul superior al şcolilor lor şi despre gradul inferior al Academiilor.

Dar despre cartea aceasta grea de ştiinţă a profesorului Dr. Liviu Stan va trebui să se vorbească mai stăruitor în foaia noastră.

Ceeace facem acum, e o simplă anunţare şi o manifestare a bucuriei noastre.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat în ziua de Sâmbătă, 4 Martie a. c. la Braşov unde a sfinţit casa aşezământului «Veturia I. Lapedatu», iar de acolo a plecat la Bucureşti pentru rezolvirea mai multor chestiuni bisericeşti importante. Aici a aflat de moartea I. P. S. Sale Patriarhului Miron. I. P. S. Sa s'a reîntors la reşedinţă, Marţi seara, 7 Martie a. c.

— I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* a plecat Sâmbătă, 11 Martie a. c. la Bucureşti pentru a lua parte la înmormântarea I. P. S. Sale Patriarhului Miron.

Din prilejul morţii I. P. S. Sale Patriarhului Miron a dat I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* Circulara Nr. 3891/1939 către toate oficiile protopopeşti şi parohiale din Arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu.

Teatru religios în Sibiu. *In capitala ţării a luat de curând fiinţă aşa numitul* **Teatrul Religios,** *sub înalta ocrotire a Sfintei Patriarhii, cu scop de a propovăduì iubirea către deaproapele şi către Dumnezeu şi a întări cinstea şi respectul datorit legilor şi mai marilor ţării. Acest teatru organisează acum un turneu misionar creştin şi va reprezenta piesa* **„Drumul Crucii",** *cu subiect din vremea prigonirii celor dintâi creştini. In Sibiu reprezentaţia piesei se va da în 17 Martie 1939, ora 9 seara, în sala teatrului. Va fi cercetată, negreşit, de numeroşi ascultători. Bilete se găsesc la Librăria Foii Poporului, în strada Regina Maria Nr. 57.*

Convocare. Onor. membri ai „Societăţii pentru ajutorarea bolnavilor şi anormalilor mintali, precum şi a familiilor lor" sunt rugaţi a lua parte la adunarea generală care se va ţinea Marţi 14 Martie 1939, ora 5 (17) în sala de lectură a Asociaţiunei culturale „Astra". Intru cât nu vor fi membri în număr cerut de statute, se va ţine a doua adunare generală la ora 5·30 (17·30) în aceeaşi zi cu orice număr de membri. — *Comitetul.*

Institutul Surorilor de ocrotire din Cluj, Calea Moţilor Nr. 27, aduce la cunoştinţă că anul acesta admiterile pentru anul I, se fac la 1 Aprilie. Candidatele sânt rugate a-şi înainta de urgenţă cererea şi următoarele acte: de naştere, doveditor că împlineşte 18 ani, de cetăţenie, şcolaritate (de cel puţin 4 cl. secundare), moralitate şi medical. Toate elevele sânt bursiere, întreţinerea gratuită, însă uniformele şi cărţile privesc pe eleve. Durata cursului: doi ani şi jumătate. Se apelează la elemente serioase, cu suflet dornice de a îmbrăţişa o carieră demnă şi frumoasă. După absolvire devin funcţionare de stat, cu leafă începătoare de 3500 lei şi vor fi imediat numite în post. — *Direcţiunea.*

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 12 Martie 1939, va predica studentul teolog *Nichifor Todor.*

Institutul de credit fonciar din Sibiu

Convocare

In conformitate cu art. 29 din statute, acţionarii Institutului de credit fonciar din Sibiu sunt convocaţi în

a 66-a adunare generală ordinară,

care se va ţine în ziua de *28 Martie 1939,* ora 16, în edificiul institutului (Cassa de schimb) cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Darea de seamă şi Bilanţul încheiat la 31 Decemvrie 1938, raportul consiliului de administraţie şi al consiliului de cenzori.
2. Hotărâre asupra întrebuinţării beneficiului net.
3. Fixarea onorariului pentru consiliul de cenzori.
4. Alegerea consiliului de Administraţie.
5. Alegerea consiliului de cenzori.

Sibiu, la 2 Martie 1939.

(4) 1—1 **Consiliul de Administraţie.**

Banca Generală de Economii din Sibiu

CONVOCARE

la adunarea generală ordinară ce se va ține Joi în 30 Martie 1939, ora 17, în sala de ședințe a institutului.

ORDINEA DE ZI:

1. **Raportul consiliului de administrație despre gestiunea anului 1938.**
2. **Raportul și propunerea consiliului de censori.**
3. **Fixarea remunerației respective a jetoanelor de prezență pentru membrii consiliului de administrație și de censori,**
4. **Alegeri în consiliul de administrație.**
5. **Alegeri în consiliul de censori.**

Posesorii de acții cu drept de vot, care vor lua parte la adunarea generală, sunt rugați a se prezenta la ghișeul așezământului central din Sibiu până cel mai târziu în 30 Martie, ora 12, pentru a-și lua în primire actele de legitimație.

Pentru exercitarea dreptului de vot în baza acțiunilor la purtător, mai este necesar ca aceste acțiuni să fie depuse la ghișeul institutiei sau la una din sucursalele ei.

Sibiu, la 7 Martie 1939.

Consiliul de Administrație a Băncii Generale de Economii din Sibiu.

Bilanțul încheiat la 31 Decemvrie 1938

ACTIV

			Lei
Cassa:			
a) Numerar efectiv		62.783.705	
b) Disponibil la B. N. R. și C. E. C.		67.696.905	
c) Cupoane scăzute		103.509	130.584.119
Disponibil la bănci:			
a) În țară (afaceri noui)		113.102.279	
b) În străinătate		330.983	113.433.262
Portofoliu de titluri:			
I. *Titluri românești:*			
1. Cu venit fix:			
a) Efecte publice v. nom. Lei	20.414.750	10.564.626	
b) Scrisuri și obligațiuni „ „ „	84.700	41.714	10.606.340
2. Cu venit variabil:			
a) Acțiuni cotate la bursă „ „ „	3.922.000	2.543.700	
b) Acțiuni necotate la bursă „ „ „	31.646.350	21.922.105	24.465.805
II. *Titluri străine:* „ „ „	90.000		90.000 35.162.145
Total (în portofoliu) v. nom. Lei	56.157.800		
Plasamentul fondului de rezervă:			
Efecte publice v. nom. Lei	500.000		213.750
Portofoliu de sconi:			
Plătibil în țară:			
a) Cambii fără garanții			92.431.008
b) „ garantate cu mărfuri, titluri etc.			23.663.999
c) „ „ „ ipoteci			13.732.530 129.827.537
Din acestea sunt impr. *noui*		114.326.675	
Din portofoliu de mai sus se află reescontat		11.613.010	
„ „ „ „ „ „ „ în suferință		5.282.838	
Debitori:			
I. *Din țară:*	Cambii de circ. primite, din care: *În portofoliu*	*Reescontat*	
a) Debitori gar. cu efecte comerc.	105.437.573	10.633.264	112.955.433
b) „ „ „ titluri	2.055.562		3.573.130
c) „ „ „ mărfuri	383.320		2.047.070
d) „ „ „ ipoteci			23.923.848
e) „ „ „ garanții diverse	44.708.570		67.821.300
			210.320.781
II. *Din străinătate:* În Lei			1.218.247 211.539.028
	152.585.025	10.633.264	
Din aceștia sunt împrumuturi *noui*		82.443.373	
Creanțe în conversiune, conf. legii din 7 Aprilie 1934 (cota redusă):			
a) În portofoliu			105.859.350
b) Reescontate la B. N. R.			52.163.795 158.023.145
Participațiuni: (în portofoliu)			
În țară:			
a) La întreprinderi industriale		501.600	
b) La alte întreprinderi		357.500	859.100
Împrumuturi pe termen lung			8.038.997
Imobile:			
a) pentru uzul propriu		27.696.947	
b) pentru locuințe funcționari		8.844.850	
c) alte imobile		41.488.061	78.029.858
Mobilier al băncii și întreprinderilor			6.790.274
Plasamentul fondului de gar. al scris. fonc.			400.000
Plasamentul fondului Dr. Carl Wolff			100.000
Conturi diverse			14.363.488
			887.364.703

PASIV

			Lei
Capital social			82.200.000
Fonduri de rezervă:			
a) Rezervă legală		37.730.751	
10% alocație din beneficiul net		300.897	38.031.648
b) Fondul de garanție al scris. fonc.			400.000 38.431.648
Fonduri de amortisment:			
a) Pentru creanțe dubioase		435.040	
alocație din beneficiul net		2.708.073	3.143.113
b) Pentru imobile			3.430.697 6.573.810
Diferențe de curs nerealizate la portof. de titluri și devize			6.021.490
amortizări			1.125.927
			4.897.563
Rezervă pentru diferențe de curs din 1938			460.416 5.357.979
Fond de pensii al funcționarilor			13.660.077
Fondul Dr. Carl Wolff			100.000
Depuneri spre fructificare:	La vedere	Pe termen	Total
Din țară:			
Depuneri noui:			
1. Cu livrete de economii la purtător	19.195.156	14.880.261	34.075.417
2. Cu livrete de economii nominative	119.388.308	66.416.424	185.804.732
	138.583.464	81.296.685	219.880.149
Depuneri vechi:			
Reduse prin aranjament conf. art. 52 leg. conv.		141.995.306	141.995.306 361.875.455
	138.583.464	223.291.991	
Creditori:			
I. *Din țară:*	La vedere	Pe termen	Total
1. Depuneri în cont-curent *noui*	219.430.222		219.430.222
2. Creditori nereduși *noui*	11.342.205		11.342.205
3. Creditori reduși vechi		90.724	90.724
	230.772.427	90.724	230.863.151
II. *Din străinătate:*			
În Lei	1.638.475	1.834.547	3.473.022
În valute (reduși prin aranjament conf. Art. 52 leg. conv.)		40.424.504	40.424.504 274.760.677
	232.410.902	42.349 775	
Angajamente de reescont: în țară:			
1. *Curente:*			
La B. N. R. (provenite din ef. scont.)		11.613.010	
„ „ „ „ („ „ cambii de circ.)		10.633.264	22.246.274
2. *În conversiune (cota redusă):*			
La B. N. R.			52.163 795 74.410.069
Obligațiuni proprii în circulațiune (scris fonc.)			6.237.258
Conturi diverse			23.757.730
Beneficiul net:			
Alocat rezervelor legale			300.897
Alocat fondului pentru creanțe dubioase			2.708.073
			3.008.970
			887.364.703

Conturi de ordine

DEBIT

	Lei
Cauțiuni statutare	8.190.000
Debitori pentru avaluri și scrisori de gar. date de bancă: În țară	18.733,390
Cambii de circulațiune:	
a) În portofoliu 152.585.025	
b) Reescontate 10.633.264	163.218.289
Efecte spre incasare:	
a) În portofoliu 16.584.088	
b) La corespondenți 14.453.843	31.037.931
Ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj și garanții diverse:	
În portofoliu	262.930.348
Titluri în gaj: în portofoliu, (val. nom.)	19.776.329
Depozite de titluri și alte valori în păstrare (val. nom.)	37.605.137
Debitori de titluri împrumutate	8.349.500
Debitori pentru acreditive și diverse	19.020.205
	568.861.129

CREDIT

	Lei
Deponenți de cauțiuni statutare	8.190.000
Creditori pentru avaluri și garanții date de bancă:	
În țară 17.720.470	
În străinătate 1.012.920	18.733.390
Deponenți de cambii de circulațiune	163.218.289
Remitenți de efecte spre incasare	31.037.931
Deponenți de ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj și garanții diverse	262.930.348
Deponenți de titluri în gaj	19.776.329
Deponenți de titluri și alte valori în păstrare:	
a) Din țară 34.195.169	
b) Din străinătate 3.409.968	37.605.137
Creditori pentru titluri împrumutate	8.349.500
Creditori pentru acreditive și diverse	19.020.205
	568.861.129

Contul de Profit și Pierdere la 31 Decemvrie 1938

DEBIT

		Lei
Cheltueli de administrație:		
a) Salarii și pensii	15.710.339	
b) Diverse	6.613.835	22.324.174
Impozite și taxe		2.630.099
Dobânzi plătite:		
a) La depuneri	6.876.335	
b) La reescont	503.491	
c) La alți creditori	3.759.766	11.139.592
Comisioane plătite		899.267
Amortizare la mobilier		316.840
Beneficiul net:		
Alocat rezervelor legale	300.897	
Alocat fondului pentru creanțe dubioase	2.708.073	3.008.970
		40.318.942

CREDIT

		Lei
Dobânzi incasate:		
a) Dela portofoliu de sconi	8.351.659	
b) Dela debitori	13.036.762	21.388.421
Comisioane incasate		7.764.797
Venitul portofoliului de titluri		1 394.692
Venitul participațiunilor		180.000
Venitul imobilelor		3.014.991
Beneficii diverse		6.548.096
Incasări din creanțe amortizate		27.945
		40.318.942

Sibiu, la 31 Decemvrie 1938.

DIRECȚIUNEA:

Dr. Hans Connert m. p. Președintele Consiliului de Administrație.

Dr. Gustav Adolf Klein m. p. director.

Harry Rose m. p. director.

Pentru contabilitate: **Wilhelm Schiesser** m. p. procurist, contabil autorizat.

Verificat și găsit în conformitate cu registrele, codul de comerț și legea pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă.

Sibiu, la 7 Martie 1939.

Pentru consiliul censorilor:

Iulius Henrich m. p. **Gustav Binder** m. p. **August I. Keller** m. p. **Dr. Heinrich Plattner** m. p. **Hugo Beer** m. p., expert-contabil.

(3) 1—1

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII — Sibiu 19 Martie 1939 — Nr. 12

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

CUVÂNTAREA

I. P. S. Sale Mitropolitului NICOLAE al Ardealului, la înmormântarea Patriarhului Miron

SIRE,

INTRISTATĂ ASISTENȚĂ,

Sufletul nostru și al întregii țări este copleșit de mâhnire și aplecat la pământ ca o grădină înfloritoare peste care s'a abătut o grea și necruțătoare vijelie. Căci ca o aspră și nemiloasă furtună am simțit noi fâlfâitul de aripi al îngerului morții, care a răsturnat cel mai falnic stejar al românismului și ne a sguduit profund semnul tainic și nepătruns al cerului care a smuls din mijlocul nostru pe cel care ne era un stâlp de lumină ce ne îndruma și ne da curaj în grelele și complicatele împrejurări ale actualei noastre vieți obștești.

I. P. S. Sa Patriarhul Miron nu mai este printre noi. Este atât de apăsător gândul acesta și greu ne putem împăca cu el! Se pot obișnui copiii cu pierderea tatălui lor, a celui care a ocupat locul central în sufletul lor și care le îndruma în fiecare clipă viața? Căci I. P. S. Sa patriarhul Miron a fost părintele duhovnicesc al țării și tot mai mult ne învățasem să-l vedem sfătuindu-ne și cârmuindu-ne din toate locurile supreme de conducere, în înțelesul și în urmarea cuvântului adânc al Apocalipsului: «Fii credincios până la moarte și îți voi da ție cununa vieții».

In dureroasa noastră meditație, în simțirea marelui gol lăsat în urma sa, ne crește în gând pentru a ne face și mai nemângâiați, în toată măreția ei, viguroasa și excepționala personalitate a celui pe care Biserica și țara l-au pierdut și se grăbesc să ni se înșirue prin minte faptele bogate și nemuritoare pentru neam și pentru lege ale marelui ierarh și român.

Răsărit ca o mlădiță sănătoasă din tulpina trainică a unei fruntașe familii țărănești din comuna Toplița, de pe cursul de sus al Mureșului, cel care avea să fie mai târziu mândria și sprijinul întregului neam românesc aducea cu sine, din acest rezervoriu de elită al națiunii noastre, viorâciune de spirit, înțelepciune limpede și realistă și râvnă de muncă neobosită, din toate puterile, pentru misiunile ce avea să i le hărăzească Dumnezeu; aducea voința tenace de a fi „credincios până la moarte" la locurile la care avea să fie chemat să slujească. Și într'adevăr credința aceasta, râvna de a-și împlini deplin datoria, conștiinciozitatea scupuloasă și fanatică a păstrat o impresionant, ca o pildă clasică, până la ultima sa respirație, chiar și când vedea că puterile i se sleesc și rămânând pe poziție își grăbește sfârșitul.

A fost credincios către Dumnezeu, către altarul lui cel sfânt pe care l-a ales la porunca unei chemări mai înalte, ca stăpân principal al vieții și al muncii sale, dându-și seama că altarul credinței ortodoxe este astăzi și va fi mâne și deapururi isvorul întregii puteri a neamului. Iar râvna, priceperea și devotamentul cu care a slujit lui Dumnezeu încă din tinerețe l-au impus curând atențiunii generale și aprecierilor unanime, care l-au ridicat la locurile de conducere ale bisericii.

Intr'adevăr, în urma activității strălucite, ca secretar și consilier la Sibiu, în centrul mitropoliei ardelene, unde s'a distins și ca dibaciu mânuitor de condei, dar și ca un priceput chivernisitor și organizator, în 1909 clerul și fruntașii mireni ai Banatului l-au ales ca episcop al eparhiei Caransebeșului, pe care a condus o cu destoinicie vreme de zece ani. In această calitate, după grelele încercări ale războiului mondial, Dumnezeu l-a învrednicit să dea, la 1 Decemvrie 1918, marei adunări dela Alba-Iulia, binecuvântarea bisericii strămoșești pentru Actul Unirii, pe care avea să-l hotărască și să înalțe către Cer rugăciunea de laudă și de mulțumită a neamului, care se vedea ajuns în ceasul mult așteptat al libertății.

Dar Dumnezeu nu împarte cu sgârcenie darul și bucuriile sale celor vrednici. Episcopului Dr. Miron Cristea i-a fost dată o fericire unică în istoria unui neam, i-a fost dat să celebreze cununia de veci între Transilvania și Regele tuturor Românilor, după cea mai arzătoare dorință a amândurora. Iar după întregirea neamului tot lui i-a revenit rolul să pecetluiască și să consolideze unificarea națională prin instalarea sa în scaunul de mitropolit primat al României întregite, ca un părinte al tuturor fraților regăsiți.

Înțelegându-și deplin această misiune, mitropolitul primat Miron Cristea, nu s'a mulțumit numai să simbolizeze unitatea națională dobândită cu atâtea jertfe, ci a purces la adâncirea și definitivarea ei prin întocmirea orânduelilor și așezămintelor fundamentale ale Bisericii românești unificate.

Dar minunea și simbolismul vieții acestui mare fiu al neamului nu avea să se închee prin acestea. Se vede că Dumnezeu a stabilit între drumul vieții și activității acestui iubit ales al său și între drumul neamului nostru, în etapa decisivă a lui, o legătură tainică, o împletire adâncă, până la capăt. Mitropolitul primat Miron Cristea trebuia să se înalțe la demnitatea cea mai înaltă bisericească, la aceea de patriarh, pentru a ridica neamul și țara noastră, vrednică, dreptcredincioasă, la un prestigiu care să strălucească departe dincolo de granițele ei.

I. P. S. Patriarh Miron Cristea a fost în toată această ascensiune a unui neam, omul care a corespuns întru totul, prin însușirile sale, înaltelor trepte la care s'a ridicat. Neamul nostru, în suișul său, n'ar fi avut de cine să fie înfățișat, cu o mai desăvârșită demnitate, inteligență și prestanță, pe culmile la care s'a ridicat, decât de Patriarhul Miron care ne reprezenta Biserica și țara cu strălucire lăsând impresiuni nesterse în soliile sale prin străinătate.

Dar iubirea caldă de neam a I. P. Sf. Patriarh Miron și însușirile de conducător înțelept și clar văzător, ca și trebuința neamului de a avea în frunte oameni destoinici și de autoritate, au fost tot atâtea motive cari porunceau marelui Ierarh să dea națiunii, și într'un mod mai direct, neprețuita sa contribuție de lumină și de muncă.

Luptător neînfricat pentru unitatea națională înainte de 1918, el a răspuns și în timpurile recente cu abnegație și entuziasm la chemarea țării și a Regelui ei în momentele grele în care se cerea și autoritatea și sufletul lui mare pentru trecerea cu bine printre împrejurările primejdioase și pentru refacerea întru tărie și unitate a statului și a neamului.

Astfel a fost credincios și neamului și Regelui său, până la ultima clipă a vieții, murind la post ca un ostaș.

Acum, când drumul ostenitor și bogat în fapte l a isprăvit, putem spune după judecățile noastre omenești, căci criteriile de judecată ale lui Dumnezeu nimenea nu le cunoaște desăvârșit și în concret, că patriarhul Miron se va înfățișa liniștit înaintea dreptului Judecător ca unul ce și-a făcut datoria deplin în marile slujbe la care a fost chemat, exclamând împreună cu apostolul Pavel: «Lupta cea bună am luptat, cursul am plinit, credința am păzit. De acum îmi stă înainte cununa dreptății pe care Domnul îmi va da-o în ziua aceea, El, dreptul Judecător».

Dacă celui ce a primit mulți talanți, multe i se vor cere, și dacă le-a împlinit și cununa va fi mai bogată, credem puternic că patriarhului nostru Miron i s'a gătit comoară în ceruri.

Știind însă că și cea mai strădalnică, mai isbânditoare și mai impunătoare activitate omenească, în ochii Tăi, Doamne, rămâne totuși cu totul neînsemnată, înălțăm lângă rămășițele pământești ale celui ce a fost patriarhul Miron al României rugile noastre fierbinți către Tine Dumnezeule al milostivirii și cu osârdie-ți cerem: împlinește cu harul Tău ceresc ceeace, pe lângă toată marea credință, din neîndestularea omenească a puterilor, mult regretatul nostru patriarh, în lume viețuind, ar fi trecut cu vederea, — și-l fă să locuiască în lumina feții Tale. Amin!

Pânea noastră

Pânea noastră cea de toate zilele:
Puterea de-a 'nfrunta
Soartea cea mai aspră și mai grea,
Dă-ne-o nouă, dă-ne-o, Stăpâne,
Astăzi și mâne
Și pururea...

Nu ni-e încă văzul scurt, nici mâna grea...
Avem încă de plugărit,
Și de gândit,
Și de zidit,
Din nesfârșit în nesfârșit...

Pentru asprul mers ce ne rămâne
Pe dincolo de azi și mâne,
Dă-ne vreri de oțel,
Și brațe la fel,
Și inimi la fel...
Și pași de fulger, Stăpâne!...

A. COTRUȘ.

Inmormântarea I. P. Sf. Patriarh Miron

In prezența M. Sale Regelui, a Măriei Sale Marelui Voevod Mihai de Alba-Iulia, a guvernului, a clerului, a înalților demnitari, precum și a reprezentanților celorlalte biserici ortodoxe în persoana mitropolitului Simion al sârbilor și a mitropolitului Mihail de Rusciuc, — primul Patriarh al României, I. P. S. Sa *Miron*, a fost coborât, în ziua de 14 Martie 1939, în cripta în care va dormi pe veci.

La ora 10, un sobor de înalți prelați, în frunte cu II. PP. SS. LL. mitropolitul *Nicodem*, locotenent al scaunului patriarhal, și mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, încep slujba religioasă lângă sicriul regretatului Patriarh al României.

I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului a rostit, în fața sicriului, cuvântarea ce o publicăm în fruntea ziarului nostru.

A urmat discursul magistral al dlui *Armand Călinescu*, președintele Consiliului de miniștri, care arată cum *nobila figură a Patriarhului evocă, în acelaș timp, unirea geografică și unirea sufletească a românilor împăcați între ei; națiunea română recunoscătoare, considerându-l printre întemeietorii vieții ei de stat, nu-l va uita niciodată.*

După ocolirea sfântului locaș, în frunte cu Mitropoliții și Episcopii bisericilor ortodoxe, sicriul cu rămășițele pământești ale patriarhului României a intrat pe poarta Catedralei, ca să fie așezat la locul de eternă odihnă, în fața altarului, pentru care a trăit, a luptat și s'a jertfit.

Bunul Dumnezeu să-l facă părtaș împărăției Sale și fericirii celei veșnice!

*

La Sibiu, *în ziua de 14 Martie 1939, s'a făcut, cu toată pietatea, pomenirea I. P. S. Sale Patriarhului* **Miron.** *In școalele din localitate s'a vorbit tinerimii școlare despre viața și opera distinsului și vrednicului decedat. In sf. catedrală a mitropoliei noastre s'a slujit parastasul de către un sobor de preoți, în prezența reprezentanților autorităților civile și militare și a unui numeros public. Corul studenților teologi a dat răspunsurile. La sfârșit, protoiereul militar, păr. Ion Dăncilă, a rostit o frumoasă cuvântare, în care a caracterizat ilustra figură a neuitatului patriarh.*

Scutiri de taxă școlară. S'a publicat de curând (15 Februarie 1939) în M. O. decretul de lege pentru acordarea scutirilor de taxă a tinerimii din școalele secundare. In art. II sânt scutiți de taxă școlară: fiii membrilor *corpului didactic*, precum și fiii de *ofițeri activi*. — Credem că ar fi lucru cu totul îndreptățit ca și *membrii clerului* nostru să fie împărtășiți de asemenea favoare pentru copiii lor din școalele secundare. Aceasta cu atât mai ales când se știe, că preoții predau învățământul religios, în școale primare, *gratuit*, — fără a mai aminti și alte acțiuni, în interes obștesc, săvârșite de preoții noștri alături de învățătorimea satelor.

Evenimente grave în apropierea ţării noastre

De unde se părea că după acordul dela München, din Septemvrie trecut, problema cehoslovacă a fost definitiv rezolvată, la sfârşitul săptămânii trecute a izbucnit în Republica vecină o nouă criză care i-a fost fatală. După mai multe frământări şi schimbări de guverne, parlamentul slovac, a proclamat Marţi în 14 Martie, după ce monseniorul Tiso, reprezentantul slovac, a luat contact cu dl Hitler la Berlin, independenţa Slovaciei rupând orice legătură cu Cehii.

In urma acestui eveniment, ca şi a faptului că în seara zilei de Marţi detaşamente de trupe germane au trecut pe teritorul ceh, iar trupele ungare încă de Marţi dimineaţa pe teritorul Ucrainei subcarpatice, dl Hacha, preşedintele Republicei cehoslovace, dându-şi seama că nu mai poate face nimic pentru salvarea ţării, s'a dus în noaptea de Marţi la Berlin, la dl Hitler şi a pus soartea ei în mânile Führerului german.

Trupele germane au ocupat în cursul zilei de Mercuri toată Boemia şi Moravia, cari au devenit acum două Protectorate, cu oarecare autonomie culturală, în cadrul Reichului german. Aceeaş soarte a primit-o şi Slovacia în urma cererii monseniorului Tiso, adresată Joi dlui Hitler.

Trupele ungare au ocupat şi ele Ucraina subcarpatină, deşi populaţia acestui ţinut e potrivnică aparţinerii la Ungaria.

Monseniorul Voloşin, prim-ministrul Ucrainei subcarpatice, a voit să alipească ţinutul la România, dar România n'a primit. Monseniorul Voloşin s'a refugiat în România.

In faţa acestor evenimente şi răsturnări, ţara noastră stă unită şi calmă în jurul M. Sale Regelui şi a conducerii de stat, aşteptând desfăşurarea lucrurilor.

N'avem nici o pretenţie de cuceriri. Visul nostru a fost ca hotarele ţării să coincidă cu hotarele neamului. Odată realizat, noi rămânem fideli ideii de sfântă dreptate naţională.

Dar acelaş sentiment adânc, legitim şi uman, ne dă hotărârea şi puterea să fim gata a ne apăra pământul nostru cu ultima energie.

Cu sângele rece al unei încordări şi hotărâri gata la orice sacrificiu pentru apărarea sfintei noastre moşteniri, stăm pe frontieră cu ochii aţintiţi în zarea unde se agită patimi şi armate.

Dacă s'ar întâmpla ca aceste patimi şi armate să se mişte spre noi, ne va găsi la datorie.

„Dorim o Biserică!"

Când a apărut «Chemarea» celor doi mitropoliţi ai Ardealului pentru adunarea dela Alba Iulia, toată lumea a văzut în această alăturare de iscălituri mai mult decât o accidentală şi trecătoare asociere pentru sărbătorirea unui eveniment naţional. A văzut anume arătarea la răsărit a clipei mult aşteptate în care se va pune capăt desbinării religioase din sânul poporului român. Cu aceste gânduri şi comentarii s'a adunat mulţimea cea mare la Alba-Iulia, fiecare cu siguranţa că va fi martorul celui mai frumos şi mai înfrăţitor moment din istoria naţională.

Ba nişte plugari din cine ştie ce colţ depărtat al Ardealului şi-au pus dorinţa şi pe plancarta cu care au pornit spre Alba-Iulia, simţind că la Alba-Iulia numai atunci merg Românii când trebue să se înfrăţească şi să alunge dintre ei orice deosebire. Cu o simţire şi cu o vedere justă, neîncurcată de sofisticăriile cărţilor, ei au scris pe tabla lor ca premise, ca argumente zdrobitoare pentru dorinţa întregului popor:

Avem *un* Dumnezeu!
Suntem *un* neam!
(Deci) Dorim *o* Biserică!

Aceasta-i judecata poporului. Şi ea se şoptea printre toţi cei 50.000 de Români adunaţi în piaţa Alba-Iuliei şi toţi aşteptau cu încordare să se spună în sfârşit marele şi mult aşteptatul cuvânt de pe tribună. «De ce nu ne spun odată? Că doar de asta ne-au adunat!»

Iar când profesorul O. Ghibu, trecând peste opreliştile programului căci îl ardea la suflet porunca de foc de pe tabla amintită, s'a ridicat şi-a spus cuvântul dorit, a fost o descătuşare de entusiasm cum nu s'a mai pomenit.

Poporul vrea reunirea Bisericilor româneşti. Şi a prins şi curajul s'o ceară. Dacă de astadată a venit la Alba-Iulia numai o tablă sau două strigând această dorinţă, când se va mai face o adunare în oraşul vechei Mitropolii al întregului Ardeal, porunca aceasta va fi scrisă pe toate tablele.

Poporul nu înţelege motivele menţinerii desbinării religioase, căci el nu vede nici o deosebire de credinţă; el se simte tot aşa de una ca în tot trecutul său. Partea unită nu ştie de 1700 şi de toată povestea papistăşească, de care aude vorbindu-se printre domni, nimic.

Ei ştiu doar în fiecare sat că au apucat din părinţi să meargă la biserica din vale şi nu la cea din deal ca alte familii din sat, dar aceasta e dintr'o pură obişnuiţă cu drumul şi cu locul, nu din vre-o deosebire de credinţă. Stau de aceea nedumeriţi şi dureros atinşi când văd certuri şi discuţii între cei doi preoţi.

Unitatea credinţii în poporul nostru e o dovadă zdrobitoare că încercarea dela 1700 n'a prins în suflete şi catolicismul a dat un fiasco deplin. Şi atunci e drept să se întrebe acest popor şi cu el toţi oamenii de dreaptă judecată: la ce încăpăţânarea aceasta de-a afirma o deosebire religioasă care nu există de fapt?

Dar să ne înţelegem: chiar dacă nu e nici o deosebire religioasă în popor, desbinarea se poate menţine şi chiar adâncì, întâi între intelectuali apoi în popor. Căci desbinarea se poate baza chiar şi numai pe simplă încăpăţânare de a nu sta în grup cu ceilalţi, ci de-a forma un grup separat, în faţa celuilalt şi de-a zice *nu* la orice *da* al celuilalt.

Acum suntem în faţa desbinării şi certelor între intelectuali. Cu timpul ele vor prinde în popor, aşa cum au trecut şi desbinările politice dela domni în popor. Şi cum suntem un popor iubitor de contraziceri şi de certuri, va fi vai de ţara noastră când se va obişnui poporul cu ele.

Tichie de mărgăritar ne trebue nouă? Să ne aflăm şi noi, aşa din lux sau din ambiţia şi rătăcirea câtorva zeci de capete — cum totdeauna se află în sânul unui neam —, cu o problemă religioasă, cu o desbinare religioasă? Aşa cum suntem acum ne aflăm exact în situaţia lui Caţavencu, obsedat de ambiţia să «avem şi noi faliţii noştri».

Deocamdată la noi nu există decât în capul câtorva victime ale Propagandei din Vatican o deosebire religioasă. Dela acest fapt să pornim la oprirea unei acţiuni menite să creeze la noi de fapt o desbinare care ne va slăbì tot mai mult, ameninţând existenţa şi dominaţia noastră într'o parte a ţării unde prezenţa atâtor minorităţi destoinice şi unitare sunt o continuă ameninţare.

Legenda umflată a existenţii unui catolicism la o parte din poporul nostru trebue aşezată în domeniul legendelor. Neamul nostru e întreg ortodox. Conducerea de stat n'are decât să constate acest lucru şi să se conformeze în consecinţă. Cine vrea să fie catolic n'are decât să fie, dar n'are dreptul să treneze după el, printr'o condamnabilă mascare de realitate, valuri mari de popor. Inşelăciunea este oprită pe toată linia de codul penal. Cu atât mai mult ar trebuì să se fixeze interdicţia ei pe teren religios.

Unitatea religioasă formală nu se poate realiza decât pe baza unităţii religioase reale. Când mergi cu realitatea e uşor, lucrul merge dela sine. Ba, dela o vreme realitatea chiar se impune. Căci ea nu se lasă niciodată prea mult stăvilită sau înfofolită.

Păr. Dr. Sebastian Stanca dela Cluj vorbeşte într'un articol din revista «Viitorul» despre nu ştiu ce recunoaştere a papii ca primus-interpares, ca un patriarh egal cu ceilalţi. Lucrul nu e greşit din punct de vedere dogmatic, căci atunci când papa ar renunţa la aşa numitul primat de jurisdicţie şi s'ar mulţămì să fie numai un patriarh egal cu ceilalţi, ar ieşì din erezie şi toate dogmele stabilite de el personal decând se socoteşte infailibil ar cădea şi deci biserica ortodoxă l-ar putea primì atunci în comunitate ca pe unul ce se căeşte de greşala sa.

Dar practic soluţia propusă de păr. Sebastian Stanca este deocamdată inoperantă. Cu papa nu putem întra în legături nici noi şi nici el nu primeşte până nu renunţă la infailibilitate şi la pretenţia primaţiei de drept divin. Şi la aceasta nu se poate ajunge prin tratative cu uniţii noştri. Aceasta e problema capitală a catolicismului întreg. Va aduce Dumnezeu şi ziua aceea. Noi suntem singuri de ea. Ochii popoarelor catolice se vor deschide şi vor vedea absurditatea primatului papal. Dar noi nu putem aştepta cu lichidarea artificialei desbinări uniate până atunci, fără a risca viitorul statului şi al neamului nostru.

Aceasta se va lichida mult mai curând, depinde numai s'o vrem serios, fără a angaja în discuţie nu ştiu ce mari probleme dogmatice, de cari existenţa uniaţiei e cu totul străină.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

* FOIŞOARA *

In ţara fără reverii

(2) **V. Sămărtinean**

Dar să pun capăt acestei disocieri şi să revin la momentul în care am debarcat pe pământul Americei la New-York. Starea mea sufletească în acest moment era aceea a omului în căutare de sine însuşi, a omului care căutând în lume cea mai grea povară şi descoperind că el însuşi este această povară, această enigmă nedeslegată a pornit pe căi necunoscute ca să găsească undeva cât de departe, chiar la hotarăl dintre viaţă şi moarte, o deslegare pentru chinurile sale lăuntrice. Un suflet fecundat de o puternică credinţă în destinul său transcendental ştie că el viază numai întrucât trăeşte în conul de lumină sfântă al dumnezeirii, ştie că omul numai întru atâta este om în senzul înalt al cucântului, întru cât stă în apropierea lui Dumnezeu, fiind o fiinţă prin participare, nu autonomă şi independentă, cum foarte bine spune marele şi adâncul scriitor bisericesc din occident, fercitul Augustin. Numai întru cât omul stă în nemijlocita vecinătate a lui Dumnezeu, isvorul unic şi suprem a tot ce este pe pământ şi în ceruri, numai întru atât omul este deplin şi desăvârşit. Altminteri, depărtându-se de Dumnezeu, îşi săracieşte fiinţa spirituală până ce nu mai rămâne nimic din ea. Şi desgolit de conţinutul lui spiritual, omul e un simulacru, o mână de argilă coruptibilă şi fără senz. Sentimentul acesta de participare în dumnezeire mi s'a părut că nicăiri nu poate primì o mai fericită expresie şi o potenţare mai adâncă decât în timpul unei călătorii pe o apă nesfârşită. In legănarea melodică şi plină de fiorul nemărginitului de pe apele Atlanticului, am lăsat gândurile mele să se ridice impetuos pe aripile diafane ale sufletului, tot mai sus, tot mai către Dumnezeu, tot mai spre înaltul cerului. Insă, ori cât ar fi fost de avântată şi de înaltă verticala gândurilor mele pure către Dumnezeu, am putut să văd, şi de data asta, cât sunt de mic şi de netrebnic şi să spun, faţă de concesiunile pe cari le făceam instinctelor ieşite din subsolul trupului meu păcătos, cu nestăpânită durere: Sunt, Doamne, pentru că vin dela Tine. Dar nu sunt, pentru că nu sunt ceeace eşti Tu. Oricât de mari ar fi eforturile mele să mă spăl de tina care mă spurcă, nu pot să mă ridic până la Tine. Voi putea oare vreodată?... Cu sentimentul infinitului în suflet? Aşa am coborât la New-York. Sentimentul acesta a fost profund ultragiat la vederea edificiilor de proporţii fantastice, cari, proectându şi siluetele pe fundalul mohorât al cerului autumnal, nu puteau să mărturisească decât o concepţie de viaţă materialistă, nu puteau să fie decât o eclatantă carte de vizită a Americei materialiste şi un categoric certificat de paupertate spirituală. Când am văzut Statuia Libertăţii, sfidând cerul cu înălţimea ei uluitoare, am putut să fac trista constatare pe care o făcuse odinioară Mark Twain despre ţara sa, că America este fără nici-o putinţă de desminţire, o ţară din care sufletul a fost izgonit, a fost coborât tot mai jos, în măsura în care „zgârie-norii" se ridicau tot mai sus... Ce mai putea să rămână din idealul cu care venisem în America, acela de a mă face preot misionar, atunci când totul îmi mărturisea că fenomenul religios a trebuit să fie lăsat pe un plan cu totul secundar, în favorul fenomenelor de ordin economic? Când totul îmi arăta că biserica e despoiată de vechea ei aureolă? Mai poate găsì oare o rugăciune ecou în sufletul americanului, stăpânit de pasiunea patologică a banului, mai poate oare căuta în penumbra sfântă şi reconfortantă a unul altar dumnezeesc odihnă şi alinare pentru suflet, omul care de dimineaţa până seara târziu lucrează încordat numai pentru strângerea de bunuri pământeşti? Făceam aceste reflexii triste într'un hotel din metropola new-yorkeză, unde mă conduse să mânânc agentul companiei de navigaţie cu care venisem... Iar când bătrânul negru, gârbov şi şchiop, s'a apropiat de mine, cu un trepied şi cu o perie de ghete, băiguind „shoe-schine" şi oferindu-şi serviciile, scepticismul şi melancolia mea au devenit şi mai mari. Fiindcă negrul, lustruindu-mi ghetele, a început să cânte cu accent de adâncă nostalgie, cântecul acela duios şi seducător, care poate să facă să plângă şi pe alb, care arată cât de mare e durerea omului ţinut în captivitate spirituală, în robie sufletească... Away, away upon the sunny river... Far, far away... There's where my heart is turning ever... Accolo în jos pe râul însorit: — Departe, tare departe... Acolo bate inima mea pentru totdeauna... Un suflet crucificat, sufletul acesta al negrului, deşi blândul preşedinte al Statelor Unite, Abraham Lincoln, şi-a sacrificat viaţa pentru abolirea sclaviei negrilor. Le-a dat libertate consituţională, ca celorlalţi cetăţeni ai Statelor Unite. Dar n'a putut să le dea libertatea spirituală pe care o doreau ei, n'a putut să le redea paradisul acela pe care l-au avut odată în Africa lor de baştină. De aceea sufletul obidit al negrului irumpe în cântec greu de jale şi durere.

Şedinţa Sf. Sinod

Luni, 13 Martie 1939, s'a ţinut în palatul patriarhiei sesiunea extraordinară a Sf. Sinod sub preşedinţia I. P. S. Sa **Nicodim,** *mitropolit al Moldovei.*

Dl **Dr. Nicolae Zigre,** *ministrul cultelor şi artelor, a dat citire Inaltului Decret Regal de deschidere a sesiunii extraordinare a Sf. Sinod.*

A luat cuvântul I. P. S. Sa Nicodim, descriind personalitatea fostului Patriarh, fiu de sătean, care a urcat toate treptele ierarhice până la cea de patriarh al României. Toată viaţa lui, a precizat mitropolitul Moldovei, a fost acţiune, muncă, în serviciul neamului, al ţării, al bisericii.

A luat cuvântul apoi dl ministru al cultelor care s'a asociat în numele guvernului la cuvintele de mare tristeţă a bisericii.

Dl Dr. N. Zigre a scos în evidenţă luptele fostului patriarh pentru neamul lui, — lupte ce rămân în istoria ţării.

Ultimul a luat cuvântul P. S. Sa **Nicolae** *al Clujului, care a reamintit iubirea Prea Fericitului patriarh faţă de ţărani, dintru cari s'a născut. Şi-a iubit ţara până la sacrificiu de sine, şi-a iubit fraţii preoţi, şi-a iubit pe fraţii mireni, a iubit pământul României, a iubit pe Regele României.*

Cuvântul de închidere a fost pronunţat de I. P. S. Sa **Nicodim.** *I. P. S. Sa a adus mulţumiri tuturor delegaţiilor străine care au luat parte la doliul bisericesc şi naţional. Sf. Sinod a încuviinţat depunerea unei cunune de flori pe mormântul I. P. S. Sale Miron, fostul patriarh al României.*

Dl ministru al cultelor dă citire apoi Inaltului Decret Regal de închidere a sesiunii extraordinare a Sf. Sinod.

Moartea unui veteran luptător

In Chişinăul de pe Criş a încetat din viaţă Duminecă, în zorii zilei, în vârstă de 77 de ani, bătrânul luptător naţionalist, *Dr. Ioan Suciu*, unul dintre principalii organizatori ai marei adunări naţionale, din 1 Decemvrie 1918, dela Alba-Iulia.

A făcut parte din instituţiile de frunte ale ţării, ca membru: în congresul naţional-bisericesc, în congregaţia, consiliul judeţean al Aradului, în comitetul central al partidului naţional din Ardeal, în parlamentul dela Budapesta etc.

In vremea războiului, guvernul ungar l-a internat — se putea oare altfel? — în tabără de concentrare, pe la Şopronul de tristă amintire, unde alături de atâţia tovarăşi a suferit aproape un an de zile.

După război a ocupat înalte posturi administrative, în care a desfăşurat o muncă tăcută şi binefăcătoare. Mai în urmă a fost numit membru în Consiliul superior al Frontului Renaşterii Naţionale.

In ultimii ani ai vieţii sale s'a retras în comuna Chişinău-Criş, unde a lucrat ca notar public.

Inmormântarea i s'a făcut în Arad, Joi în 16 l. c. Guvernul a dispus să se facă defunctului funerarii naţionale. Serviciul religios s'a oficiat de P. S. Sa episcopul Andrei, înconjurat de preoţi.

Poporul şi biserica noastră îi va păstra în veci o bună amintire. Odihnească cu drepţii!

Cine întreţine focul iredentismului? Presa vieneză actuală constată, că de când legea presei în Ungaria a redus la 20% numărul jidovilor admişi să lucreze în presă şi literatură, spiritul iredentist contra statelor succesoare pe urma prăbuşirii monarhiei austro-ungare, scade pe zi ce merge. De alt fel şi marii bogaţi jidovi, industriaşi şi comercianţi din Ungaria, nu mai sânt bucuroşi să finanţeze iredentismul acesta, dupăce fiii lui Izrail îş pierd tot mai mul simpatiile chiar şi ale stăpânirilor maghiare.

Probleme-Recensii-Comentarii

Adunarea protopopească a *Sibiului* şi-a ţinut şedinţa obişnuită în 7 Martie 1939 într'o sală a Academiei teologice din Sibiu, fiind prezenţi *toţi* cucernicii membri, — ceeace denotă interesul aşteptat faţă de această instituţie.

După cuvântul de deschidere prin care se ia la cunoştinţă, cu cel mai profund regret, încetarea din viaţă a Patriarhului *Miron*, părintele protopop *Emilian Cioran* dă citire raportului despre mersul protopopiatului şi a socotelilor în anul 1938, precum şi a bugetului pe anul 1939.

Cu această ocazie, ceice au luat cuvântul, au accentuat meritele deosebite ale vrednicului nostru conducător din acest protopopiat.

Avansarea P. Cucernicului protopop Em. Cioran la rangul de consilier mitropolitan o considerăm ca dreaptă şi deplin meritată. — *Asistent.*

*

Dumineca Ortodoxiei la Blaj. — Dumineca Ortodoxiei a fost sărbătorită la Blaj într'un mod deosebit. Din iniţiativa Soc. femeilor ortodoxe a fost invitat să ţină o conferinţă Pr. *Dr. Nicolae Terchilă*, profesor la Academia teologică din Sibiu. Conferinţa a fost mult gustată de numerosul public asistent şi de sutele de elevi ortodocşi ce urmează la şcoalele din localitate. Am remarcat măestria cu care părintele conferenţiar ştie să captiveze interesul publicului, iar ideile expuse au pătruns direct în inimi.

Asemenea manifestări, după cum a observat păr. V. Popa prezentând pe conferenţiar, ar trebui să fie mai dese aici la Blaj, unde trăim într'o atmosferă străină de biserica noastră.

Soc. „Sf. Gheorghe" a elevilor a dat preţiosul concurs artistic.

La urmă au fost premiate lucrările cele mai bune, ce s'au făcut la concursul de religie, organizat de Soc. femeilor ortodoxe. Au fost premiate 11 eleve.

S'au împărţit ca premii cărţi donate de Ven. Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu şi iconiţe de argint donate de Soc. femeilor ortodoxe. — *Cor.*

*

Copiii şi Dumineca bolnavilor. — Dumineca a doua din postul cel mare, în care se citeşte Evanghelia slăbănogului din Capernaum, a fost rânduită drept prilej pentru credincioşii noştri spre a-şi manifesta în mod deosebit atenţia spre cei aflaţi în suferinţă. Indemnul acesta creştinesc îşi are obârşia în atitudinea milostivă ce manifesta Mântuitorul pentru oamenii robiţi de felurite neajunsuri.

In acest fel avem fiecare prilej de a ne apropia de patul unui suferind şi, prin vorbă şi faptă de milostenie, să aducem mângâieri celui încercat de Domnul.

Pentru ca deprinderea bună să fie o îndemânare plăcută şi obişnuită, ea trebue începută şi printre *copiii de şcoală.*

Cel mai încercat în suferinţă din lumea celor mici, la noi în sat, este un copilaş de doisprezece anişori. In vara trecută, căutând să aducă câteva vreascuri uscate din pădure, băiatul a căzut dintr'un arbore fracturându-şi coloana vertebrală. De atunci bolnavul s'a înfrăţit cu patul şi cu suferinţa...

In Dumineca bolnavilor, copiii dela şcoala noastră s'au cugetat la colegul lor, au colectat ceva bani, au cumpărat două cărţi de rugăciuni, şi le-au dat bolnavului coleg în semn de dragoste multă şi spre mângâere în suferinţă. Cărţile, întovărăşite de alte daruri, i-au fost date de un cuib de străjeri, cari au îngenunchiat lângă patul de suferinţă, s'au rugat împreună cu părintele localnic şi au cerut dela Dumnezeu să uşureze starea celui suferind. — Pr. *Gh. Ş.*-Satulung.

*

La Braşov, în ziua de 6 Martie 1939, în sala Of. protopopesc s'au întrunit la o consfătuire sub conducerea părintelui Dr. N. Stinghe, insp. col. Strat, comandantul premilitarilor col. Petrovici, preoţii Z. Popovici, Saftu, V. Coman, D. Tohăneanu şi Gh. Şerbu, spre a alcătui un plan de activitate pentru readucerea *sectarilor* la calea cea bună.

Ca urmare a acestui plan de muncă, la care dă tot concursul dl prefect col. Tocineanu, pe ziua de 12 Martie 1939 s'a deplasat o echipă în comuna Ţânţari, unde în localul şcoalei primare au fost chemaţi toti poporenii pentru a asculta cuvântări în cadrul F. R. Naţionale. Programul a fost următorul: Dl colonel insp. *Strat* a vorbit despre Constituţia Regele Carol al II-lea, explicând noua orânduire din ţară. Părintele protopop *Dr. N. Stinghe* a cuvântat despre credinţa locuitorilor din Ţânţari manifestată cu ocazia evenimentului din 1700, şi trece apoi la viaţa Patriarhului Miron, pe care o prezintă în toată bogăţia ei de fapte pilduitoare. S'a păstrat câteva clipe de reculegere pentru patriarhul Miron. Au mai rostit cuvântări, potrivite ocaziei, preoţii Gh. Şerbu şi Turcu. A doua adunare este anunţată pentru 26 Martie 1939. —Pr. *Gh. Ş.*

*

Postul. — Din părerile unui medic despre post:

Biserica a orânduit posturi, înaintea sărbătorilor mari, din motive psihologice şi igienice. Sărbătorile mari, cum sânt ale Paştilor ce le aşteptăm, cer o reculegere, o pregătire. Pustnicii din vechime se hrăneau cu ierburi şi cu rădăcini, ca să-şi poată înălţa sufletul. Dar postul are şi un rost igienic, secundar ce e dreptul. Silind pe credincioşi să-şi schimbe alimentaţia, limitând-o la legume şi fructe, se produce astfel o *binevenită schimbare* în organism. Cu mâncările îngăduite în post, omul muncitor se poate hrăni foarte bine. Legume verzi nu se prea găsesc în Postul Paştilor; dar cu cele ce se află conservate şi cu puţinele ce apucă să iasă: urzici, păpădie, untişor, etc. se poate adaoga şi verdeaţa, care consumată crudă aduce vitamine preţioase. Murăturile, de care nu vor abuza bolnavii de rinichi şi stomac, au rostul lor bine hotărât, aducând preţioşi fermenţi şi oarecare vitamine. Fructele hrănesc prin zahărul lor şi uneori prin grăsimea lor (nucile). *Postul poate fi ţinut nu numai fără primejdie pentru sănătate, ci cu folos, de oamenii sănătoşi.* Pentru bolnavi, înşeşi rânduirile bisericeşti dau deslegare.

*

Reformă agrară în Ungaria? O reformă agrară, după modelul altor ţări, este cu neputinţă în actuala Ungarie, stăpânită de latifundiarii grofi şi baroni.

Faptul iese la iveală şi dintr'un recent discurs, ţinut la o adunare publică, în Kunszentmárton, de ministrul agriculturii în Ungaria, Mihai Teleki.

Ministrul a legat problema reformei agrare de problema *jidovilor*, arătând că aceştia înainte de 1848 nu erau proprietari de pământ în Ungaria.

Astăzi, firește, situaţia se prezintă aşa că jidovimea, atât de răsfăţată de toate guvernele maghiare, stăpâneşte întinse propietăţi în Ungaria.

Guvernul de astăzi, spune ministrul, a hotărât ca în primul rând să silească să treacă pământurile de sub stăpânirea jidovilor în mâni ungureşti, — pe urmă vor veni poate alţii la rând.

Pământurile liberate însă — în considerare că guvernul nu dispune de fonduri în acest scop — vor fi date *cu arândă* micilor agricultori...

Din planul acesta se învederează, că proprietăţile *nobilimii* maghiare nu vor suferi, decât cel mult foarte neînsemnate schimbări.

Astfel, actuala Ungarie, cheltuitoare pentru fantazia revizionismului, nu poate săvârşi o reală împărţire a pământurilor între mici agricultori... fiindcă ţara „n'are bani".

Gazeta Farmaciilor. A apărut Nr. 46 din Gazeta Farmaciilor, laboratoarelor şi industriilor chimico-farmaceutice de sub direcţia dlui Aurel Scurtu cu un sumar bogat şi ales. Redacţia: strada Gh. Anghelescu 145, Bucureşti.

Un moment unic pentru întoarcerea sectarilor

Cei cari au avut de lucru cu sectarii, cunosc pe deoparte încăpăţinarea lor de a nu recunoaşte adevărurile ortodoxiei, orcât de evidentă e documentarea lor biblică, precum şi ruşinea unora de a-şi recunoaşte rătăcirea şi de-a se întoarce în Biserica strămoşească. Aceste două sunt poate cele mai grele piedeci cari se ridică atât în calea celor cari vor să readucă pe sectari în sânul Bisericii dreptmăritoare, cât şi în calea celor cari ar voi să se reîntoarcă.

Iată, însă, că s'au ivit acum unele împrejurări cu totul excepţionale, cari au reuşit să schimbe situaţia şi să înlăture aproape cu totul aceste mari piedici. Anume, întrucât sectarii nu s'au conformat deciziei ministeriale din Iunie 1938, aproape toate casele de adunare sectare au fost închise în toată ţara. Organele ordinei publice au fost neînduplecate în aplicarea dispoziţiilor legale. Au trecut peste 2 luni de când sectarii nu se mai pot aduna.

Şi faptul acesta începe să-şi arate roadele. Mai întâi prozelitismul sectar a încetat cu totul. In al doilea rând sectarilor le vine foarte greu că nu se mai pot aduna. Inchiderea adunărilor e cea mai grea lovitură pentru ei. Şi când văd că nu mai e nădejde să li se deschidă casele de adunare, au ajuns să se gândească la o întoarcere către Biserica strămoşească. Dar încăpăţinarea unora şi ruşinarea altora dintre sectari îi mai ţine încă în loc.

Acum, e deci, un moment unic pe care slujitorii Bisericii trebue să-l folosească cu dragoste şi cu tact mult. Şi anume, pentru a înlesni întoarcerea sectarilor, e nevoie ca preoţii să le întindă braţele cu toată dragostea ca nişte adevăraţi părinţi. Dar pe lângă asta mai trebue să li-se întindă sectarilor şi *o punte de trecere.* Această punte de trecere nu poate fi alta mai bună ca lucrarea Oastei Domnului.

Căci iată ce se întâmplă: Incăpăţinarea şi ambiţia şi ruşinea sectarilor nu-i lasă să se întoarcă deodată şi să-şi recunoască rătăcirea. Afară de asta, ei sunt obişnuiţi cu adunările lor de rugăciune de cari nu se pot lipsi. De aceea ei sunt bucuroşi că găsesc la Oastea Domnului atmosfera duhovnicească plăcută lor. Ba în tovărăşia fraţilor din Oastea Domnului ei sunt gata să ia parte şi la slujbele dela biserică. Lucrul acesta ni l-a mărturisit mai mulţi sectari.

Iată, deci, cât de favorabile sunt actualele împrejurări pentru lucrarea de întoarcere a sectarilor la Biserica din care au plecat lăsându-se amăgiţi. *E acum un moment unic* în privinţa aceasta. Preotul trebue doar să înceapă lucrul cât mai de grabă. Trebue să se apropie de sectari şi să le vorbească cu blândeţe propunându-le să ia parte la adunările Oastei şi la slujbele Bisericii, fără a le cere imediat o declaraţie de întoarcere la ortodoxie. Asta o va face mai târziu, când va socoti că a venit momentul potrivit. Dar în nici un caz să nu lase adunările ostaşilor cu sectari singure. Ci preotul trebue să fie mereu prezent în adunări spre a nu lăsa să se nască discuţii dogmatice. Dela început să pună în vedere sectarilor că nu au voie să predice în adunări decât contra păcatului. El însuş, preotul, poate să vorbească despre anumite chestiuni spre a lămuri pe sectari asupra adevărurilor ortodoxiei, dar s'o facă asta cu grijă şi tact că să nu-i supere jignindu-i cumva.

In felul acesta cred că prin mijlocirea Oastei Domnului, şi prin sârguinţa preotului, s'ar putea stabili o comuniune de dragoste între sectari şi ortodocşi. Această legătură sufletească, prin dragoste, e cea mai sigură cale de întoarcere a celor rătăciţi.

Cred că fraţii preoţi înţeleg chemarea cea mare a împrejurărilor de cari am vorbit aici şi se vor apuca de lucru. Dacă pierdem acest moment atât de prielnic, poate nu ne mai întâlnim cu el. Cât de mare este, deci, răspunderea noastră a preoţilor, dacă nu umblăm după oile noastre cele rătăcite la vremea potrivită de acum?

Pr. Nicolae Vonica

INFORMAȚIUNI

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a sosit la reședință Joi seara, venind dela București, unde a participat la înmormântarea I. P. S. Sale Patriarhului Miron.

Plugurile dăruite plugarilor, ca simbol de muncă nouă, din partea M. Sale Regelui, au fost acum expediate de fabrica „Reșița" căminelor culturale și vor fi împărțite, în număr de 1123, celor mai vrednici agricultori din 1123 de sate, în ziua de Duminecă, 19 Martie 1939, în cadrul unei potrivite sărbătoriri.

Un legat al I P. S. Patriarh Miron I. P. S. Patriarhul Miron a lăsat un legat de 5 milioane lei ca sumă inițială pentru un fond din care să se dea ajutoare pentru clădirea de biserici în parohiile ce se vor înființa din nou în cuprinsul Ardealului.

Soc de lectură „Andrei Șaguna" a studenților dela Academia noastră teologică a comemorat Vineri, 17 l. c., ora 6 d. a. în cadrul unei ședințe pe I. P. S. Patriarh Miron, care a fost odinioară președinte al acestei societăți. Au participat, afară de studenți, profesorii Academiei, reprezentanții P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, profesoarele și elevele școalei normale de fete.

Președintele de onoare al societății dl prof. Grigorie T. Marcu a exprimat în cuvinte măestrite doliul Academiei și al Societății, iar studentul Nichifor Todor, curs IV a descris cursul vieții Patriarhului Miron, insistând îndeosebi asupra activității Lui ca student la Sibiu. Programul a fost încadrat în piese corale, dirijate de prof. Petre Gherman.

† **Preot Maniu M. Lungu,** primparoh și protopop onorar în Rășinari, a adormit în Domnul în ziua de 14 Martie 1939, în etate de 68 ani, după o laborioasă activitate de 45 ani în slujba sfintei noastre biserici. Inmormântarea rămășițelor pământești ale decedatului s'a făcut în 16 Martie, în cripta familiară din cimitirul ortodoxă din Rășinari. Fie-i memoria binecuvântată și în veci neuitată!

† **Pr. Gheorghe Henția** dela parohia Ghelar, protopop. Hunedoara, a încetat din viață la 13 Martie 1939, în an 39 lea an de preoție, la vârsta de 62 ani. Dumnezeu să-l odihnească cu drepții.

Congres de eugenică la București. In toamna anului 1939, în 25—30 Septemvrie, se ține la București *al doilea* Congres internațional al *Federației societăților latine de eugenică*, sub președinția dlui profesor Dr. C. I. Parhon. (Primul congres se ținuse, în 1937, la Paris). Subiecte interesante vor fi puse la ordinea zilei și în congresul dela București.

„Gazeta Transilvaniei", cea mai veche foaie românească, anunță că, „Tipografia Gazeta Transilvaniei", începând cu ziua de 3 Martie 1939, a reintrat în posesiunea imobilului dobândit, din prilejul centenarului său, prin grația M. Sale Regelui Carol II-lea, din partea statului român. Imobilul (din Calea Victoriei Nr. 35 în Brașov), care se compune din subsol, parter, etaj și mansardă, va servi pentru instalarea redacției, administrației, editurii și tipografiei ziarului. Imobilul nu poate fi înstrăinat, nici cedat; ear dacă societatea proprietară a ziarului s'ar disolva, imobilul reintră în patrimoniul statului. — Confrații brașoveni vor putea prin urmare să ducă mai departe, și în condiții mai priincioase, munca și truda de un veac a veteranului ziar pus în slujba neamului, la a cărui desrobire și înălțare a contribuit în toată vremea cu abnegație și pilduitor românism.

Fericită țară! Din Berlin se vestește, că în ultimele luni și până astăzi au părăsit Germania peste 240 de mii de fii ai „poporului ales"...

Act de mulțămire. Credincioșii noștri din filia *Târnăvița* (par. Boz, protop. Ilia) aduc vii mulțămiri dlui director general *Rudolf Oprean* dela ministerul lucrărilor publice pentru dania sa de 21 mii de lei, ear societății miniere „Mica" pentru ajutorul de 25 mii lei, în scopul zidirii bisericii ortodoxe române din Târnăvița (a cărei veche bisericuță de lemn datează din anul Domnului 1701). Sumele, ce ni s'au dăruit până acum, ating aproape 600 de mii lei. — Pr. *Ioanichie Oprean.*

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 19 Martie 1939, va predica studentul teolog *Ioan Săbău.*

Poșta redacției

Pr. *A. M.* în *L.* Sânt lucruri destul de cunoscute.

Nr. 945—1939

Comunicare

Se aduce la cunoștință, că erezii după Păr. Nicolae Chicomban din Brașov-Tocile, decedat la 18 Ianuarie 1939, în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoțesc au primit dela Cassa arhidiecezană din Sibiu, în numerar, fără nici o reținere, ajutorul preoțesc de Lei 30.000.

Sibiu, din ședința secției economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 1 Martie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 158/1939 (18) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh devenit vacant prin moartea preotului parohiei **Costești,** tractul Orăștie, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela întâia apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Folosința alor 2 cimitire (cel vechi și cel nou) în întindere de circa un jugăr, și un fânaț de un jugăr.
3. Dela 120 familii câte o ferdelă de cucuruz sfărîmat și câte o zi de lucru, sau răscumpărarea ei cu 40 Lei. (Din acestea $^1/_3$-a parte se dă cantorului și crâsnicului).
4. Lemnele de foc necesare.
5. Stolele obișnuite în trecut.

Casă parohială deocamdată nu este, — dar credincioșii sunt cu toată bunăvoința să ajute noului preot a face și casă parohială.

Cererile de concurs, însoțite de documente și de încuviințarea P. V. Consiliu Arhiepiscopesc pentru a concura, se vor înainta subscrisului oficiu în termenul dat.

Concurenții e de dorit să se prezinte într'o Duminecă sau sărbătoare la biserică în parohie, pentru a se face cunoscuți poporului.

Orăștie, 27 Februarie 1939.

Oficiul protopresbiteral ortodox român al Orăștiei, în înțelegere cu oficiul parohial:

Prot. **Ioan Moța**
adm. tractului

Banca de industrie și comerț s. a. din Sibiu

Convocare

Se aduce la cunoștință dlor acționari, că sunt convocați în a 75-a adunare generală ordinară care va avea loc în ziua de *12 Aprilie a. c.* ora 5 p. m., la sediul societății Sibiu, în sala școlii Brukenthal.

Ordinea de zi:

1. Aprobarea bilanțului și contului de profit și pierdere încheiat la 31 Decemvrie 1938.
2. Raportul cenzorilor și propunerea despre distribuirea beneficiului net.
3. Stabilirea jetoanelor de prezență a cenzorilor și a consiliului de administrație.
4. Modificarea statutelor art. 16 *b) c) d),* art. 26, art. 35.
5. Alegerea a 4 membri în consiliul de administrație, alegerea a 1 membru-supleant în consiliul de cenzori.

Bilanțul și contul de profit și pierdere s'au depus la judecătoria competentă.

(5) 1—1 **Consiliul de administrație.**

Nr. 157/1939 (19) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh, devenit vacant prin încetarea din viață a fostului preot al parohiei **Ludești,** protopopiatul Orăștie, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela întâia apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială corăspunzătoare, cu supraedificatele necesare: șură, grajd, etc.
3. Grădină în întindere de 439 stânjini pătrați, un fânaț de 1000 st. □ și folosința la 20 jugăre pădure.
4. Dela 100 familii câte un „Liter" (20 litri) cucuruz sfărîmat și câte o zi de lucru, sau răscumpărarea ei cu 30 lei.
5. Dreptul în păsunea comunală.
6. Stolele obișnuite în trecut.

Cererile de concurs, însoțite de documentele necesare și de încuviințarea P. V. Consiliu Arhiepiscopesc de a concura, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Orăștiei, în termenul dat.

Concurenții e de dorit să se prezinte în oarecari Dumineci sau sărbători la biserică în parohie, pentru a se face cunoscuți poporului.

Orăștie, 27 Februarie 1939.

Oficiul protopopesc, în înțelegere cu oficiul parohial:

Prot. **Ioan Moța**
adm. tractului.

Nr. 58/1939 (16) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei de cl. III **Vărmaga,** din protopopiatul Devei, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în „Telegraful Român".

Venitele aferente acestui post sunt:

1. Salarul dela stat.
2. Locuința în casa parohială, în stare bună, cu trei camere și toate dependințele pentru gospodărie, și o grădină cu pomi de 1 jugăr.
3. Opt (8) jugăre sesiune parohială fânaț, 1 jug. arător, 1 și jumătate jug. livadă și folosirea cimitirului.
4. Darea obișnuită (adăul) în bucate dela 160 fam. câte una măsură de 30 litri porumb sfărmat, sau prețul de pe piață.
5. Stola obișnuită în tract.
6. Lemne de foc 15 metri (lungime 2 metri) în pădurea comunală.

Concurenții după ce-și vor fi exoperat binecuvântarea de candidare dela Chiriarh, își vor înainta cererile și documentele cerute, oficiului protopopesc ortodox român din Deva în termenul indicat, prezentându-se apoi cu aprobarea prealabilă a protopopului spre a face cunoștință cu credincioșii.

Deva la 20 Februarie 1939.

Teofil Chiffa
protopop

Nr. 374/1938. (17) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. a III a **Gânțaga,** din protopopiatul Hațegului cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat după, pregătirea pe care o are.
2. Sesiune parohială 5 (cinci) jugăre arător.
3. Câte 1 (una) măsură à 30 litri porumb nesfărâmat de fiecare casă.
4. Câte 1 (una) zi de lucru (clacă) de fiecare casă.
5. Venitele stolare uzitate în protopopiat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Hațeg în termenul indicat.

Candidații vor anexa la cererea de concurs și concesiunea dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică ca să fie cunoscuți de credincioși.

Hațeg, 28 Februarie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român Hațeg în înțelegere cu consiliul parohial.

Ieronim Ciocan
protopop

---

(12) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa I-a a bisericii Sf. Treimi, **Brașov-Tocile,** din protopopiatul Brașovului, devenită vacantă prin încetarea din viață a fostului paroh Nicolae Chicomban, în baza ordinului Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, Nr. 688/939, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela cea dintâi publicare în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială 13 jugăre pământ arabil.
3. Locuință în casa parohială, compusă din 3 camere, bucătărie și dependințe.
4. Venitele stolare obișnuite.

Cererile de concurs, însoțite de certificatele de studii și serviciu, precum și de încuviințarea prealabilă de a candida, exoperată dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Brașovului.

Concurenții, cu înștiințarea oficiului protopopesc, se vor prezenta în biserică pentru a-i cunoaște poporul.

Brașov-Tocile, la 14 Februarie 1939.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Brașovului.

Dr. N. Stinghe
adm. protopresbiteral

Nr. 106—1939. (8) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh, devenit vacant prin moartea fostului paroh al parohiei de clasa a treia, Tolțiamare [protopopiatul Orăștiei], se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român".

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Eclejie: 3 jug. și 1200 st. pătrați.
3. Dela 43 familii câte o ferdelă (de 30 litri) porumb sfărâmat.
4. Venitele stolare obișnuite.

Cererile de concurs, însoțite de documentele necesare și de încuviințarea Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc pentru concurare, — se vor înainta Oficiului protopopesc ort. al Orăștiei în terminul dat.

Concurenții e de dorit să se prezinte în parohie, în Dumineci sau sărbători, pentru a lua parte la serviciul divin, făcându-se cunoscuți poporului

Orăștie la 30 Ianuarie 1939.

Oficiul protopopesc, în înțelegere cu Oficiul parohial.

Prot. Ioan Moța,
adm. tract.

Nr. 64/1939 (10) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentrn întregirea parohiei vacante de clasa III-a Mânierău, din protopopiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela stat.
2. Locuință în natură.
3. 5. jug. sesiune parohială, fânaț.
4. 30 litri porumb nesmicurat dela fiecare familie.
5. Venitele stolare uzitate în parohie

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedoarei în termenul indicat.

Candidații vor anexa la cererea de concurs și concesiunea dela P. V. Consiliu Anhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuți de către parohieni.

Hunedoara, 5 Februarie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei în înțelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Suciu
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNEA” SIBIU

Anul LXXXVII — Sibiu 26 Martie 1939 — Nr. 13

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Un cuget și o simțire

Evenimentele recente de peste hotare au provocat o stare de maximă încordare în toată Europa. Urmările acestei încordări nu pot fi de nimeni prevăzute. Deaceea popoarele se pregătesc să preîntâmpine cu cât mai multă vrednicie orice s'ar putea să aducă ziua de mâne.

Țara noastră, atât de apropiată de locurile pe unde s'ar putea aprinde focul, dovedește în actualele împrejurări o deplină unitate și stăpânire de sine. Și e bine că e așa. Căci nici o virtute nu e mai necesară astăzi ca unitatea desăvârșită între toți fiii neamului, pentru a sta zid în fața oricărei încercări grele.

Am văzut dispărând o țară din lipsa ei de unitate internă. Nimic nu slăbește și macină așa de mult existența unui stat ca lipsa de coheziune între membrii lui. Coheziunea indestructibilă întărește puterea de rezistență și susține elanul sufletesc și încrezător în ziua de mâne. Unde nu-i unitate, unde unii varsă apa rece a criticii și a scepticismului peste însuflețirea și încrederea altora, puterile de rezistență și avântul care înmulțește forța, se paralizează.

Când vin zile grele pentru țară, se uită toate micile motive de critică, inimile se topesc într'una singură, dragostea de neam și de libertate națională covârșind totul. Inalt Prea Sfințitul Mitropolitul nostru a vorbit la Alba-Iulia de această unitate și de necesitatea să trecem din starea de popor în aceea de națiune. Niciodată nu e mai necesară această unitate ca azi.

Cu ochii țintă la Comandantul pe care Dumnezeu ni l-a dat în aceste vremuri, la Regele Țării, să așteptăm poruncile Lui și să le executăm fără întârziere, cu entuziasm și cu convingerea că aportul de însuflețire și de faptă al fiecăruia dintre noi contribue enorm la salvarea Țării. Fiecare și cu deosebire noi preoții, îndrumătorii de totdeauna ai sufletului românesc și susținătorii încrederii în el, să ne facem un centru din care să radieze curajul creator de energie, optimismul dătător de putere.

Preoți, ridicați crucea sus, în ochii poporului, cu inimă bărbată și cu înfățișare de siguranță în ziua de mâne!

Iubim pacea și stăm calmi până nu vom fi siliți să ne apărăm.

Dumnezeu să nu aducă acel moment. Dar de va fi să-l aducă, să-i facem față în strânsă unire și cu entuziasm biruitor.

Preotul și meditația

Este impresionantă solidaritatea întregei literaturi spirituale a Răsăritului și a Apusului, atunci când este vorba de afirmarea necesității inexorabile a meditației zilnice pentru viața duhovnicească a oricărui fiu al Bisericii lui Hristos. Această solidaritate care de fapt este unanimitate, trebue să ne fie o probă neîndoielnică și un îndemn stăruitor de a întroduce în viața noastră cea de toate zilele un capitol de meditație, adică de aprofundare a adevărurilor lui Dumnezeu-Tatăl, descoperite nouă în forma cea mai desăvârșită în Dumnezeu-Fiul, și conservate în Biserică prin lucrarea lui Dumnezeu-Duhul Sfânt Intăritorul și Mângăitorul. A-și închipui cineva că menținerea vieții pe linia comandamentelor creștine este posibilă fără practica continuă și neîntreruptă a adâncirii adevărurilor revelaționale, este a comite cea mai gravă prin consecințe eroare. A nu căuta, a nu stărui și a nu iubi meditația, este a te plasa direct în imposibilitatea de a duce o adevărată viață creștină, nu numai perfectă, dar nici măcar mediocră, sau comună. Fără meditație căderile — adeseori destul de grave — sunt inevitabile. „Dacă n'aș fi meditat asupra Legii Tale, Doamne, aș fi pierit în ticăloșia mea“, zice profetul David (Ps. 119, 92). La fel grăesc și Sf. Părinți: „O zi fără meditație este o zi pierdută“; „Cine părăsește meditația, dezertează de pe calea mântuirii“; „O viață fără meditație este o călătorie pe mare fără busolă, în care rătăcirea este sigură“. Prin meditație însă, din contră, găsim adevăratul scut al orientării noastre, drumul nostru spre veșnicie. In ea gustăm mereu din aroma înmiresmată a divinului, cuprinzând pe Dumnezeu în inima noastră, inundându-ne întreaga ființă cu prezența Lui atotfericitoare. Din meditație izvorește apa vie a virtuților, curățenia gândurilor, puritatea faptelor și pacea sufletului. Ea ne întărește în lupta noastră cu păcatul, ne încurajează în detestarea răului și ne dă încredere în Acela care ne fortifică întreaga-ne viață prin bogăția harului Său nesfârșit.

Dar dacă meditația este un „ce“ atât de indispensabil necesar pentru orice fiu al Bisericii, se înțelege dela sine cât de infinit mai mult se constitue ea în imperativ categoric al vieții preotului. Oricare creștin ar putea găsi o scuză a absenței acesteia în slăbiciunea și ticăloșia omenească. Preotul însă, ca reprezentant prin excelență al chipului neîntinat și neprihănit al Mântuitorului nostru Iisus Hristos pe pământ, ca cel ce prin sfințenia sa personală și cu ajutorul mijloacelor harice ale Bisericii are să conducă pe ceice i-au fost încredințați păstoririi lui, înaintea tronului ceresc drepți și fără prihană, nu va găsi nici un cuvânt de justificare pentru lipsa meditației din practica de toate zilele a exercițiilor lui de duhovnicie, pentrucă ea singură poate să-i asigure climatul spiritual necesar trăirii lui permanente în sfera sfântă și sfințitoare a Duhului Sfânt.

Preotul, printre celelalte îndatoriri ale sacerdoțiului său, are și pe aceea de propoveduitor al adevărurilor veșnice ale Bisericii sale. Pentruca aceste adevăruri să poată fi predicate însă cu încredere și cu convingere, ele nu pot și nu trebue să fie dibuite de preot, ci ele au să formeze pentru el certitudini de cremene, părți integrale alé ființei lui spirituale, un singur tot al existenții lui. Spre a deveni însă aceste elemente ontologice ale lăuntrului lui, proprietăți inalienabile ale trăirii lui, ele trebue meditate mult, aprofundate cu stăruință, adâncite cu tenacitate. Un principiu de elementară pedagogie psihologică spune că, cu cât meditezi mai cu insistență asupra unui adevăr deja cunoscut, pătrunzându-l prin reflexiune personală, cu atât el se topește mai mult în ființa noastră lăuntrică, transformându-se în substanță a spiritului nostru. Din uniunea aceasta perihoretică a sufletului nostru cu adevărurile revelaționale, răsare mai întâi curățenia, puritatea și sfințenia vieții noastre personale, apoi puterea de a convinge pe alții, ca efect al convingerii noastre prealabile. „Vă propoveduim Evanghelia nu numai cu vorbe, ci și cu putere și cu Duhul Sfânt“ (I Tesal. 1, 5).

Dar poate ne va întreba cineva asupra a ce să mediteze mai cu deosebire? Iată asupra a ce; meditează asupra stihului: „La început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul. Toate printr'însul s'au făcut și nimic fără de Dânsul nu s'a făcut, din ceeace s'a făcut“ (Ioan 1, 1—3). Stăruie asupra iubirii lui Dumnezeu prin care a adus pe om din neființă la ființă, dându-i chipul și asemănarea Sa. Adânceste cuvinte: „...și i-a suflat Dumnezeu suflare de viață și omul s'a făcut un suflet viu“ (Gen. 2, 7). «*Și omul s'a făcut un suflet viu*»; ce motiv de profundă meditație. Fericitul Augustin reflectând desigur la aceste cuvinte, zicea: „Eu nu știu ceeace Tu mi-ai dat, Dumnezeule, dându-mi un suflet de această natură; este o minune pe care numai Tu singur o cunoști; nimeni n'o poate înțelege; iar dacă eu aș putea-o pricepe, aș vedea clar, că după Tine, nu mai este nimic mai mare cu sufletul meu“. Gândește apoi la iubirea lui Dumnezeu din care a purces după căderea omului în păcat, făgăduința trimiterii Răscumpărătorului (Gen. 3, 15); cugetă la minunea cea preste minte a realizării acestei făgăduințe: „La plinirea vremii a trimis Dumnezeu pe Fiul Său,... născut sub Lege, ca pe cei de sub Lege să-i răscumpere“ (Gal. 4, 4). Pătrunde atât cât îți stă în putință înțelesul acestei întrupări a Cuvântului lui Dumnezeu, celce a fost dela început în Dumnezeu, fiind el însuși Dumnezeu. Intră în peștera din Betleem și privește pe Emanuil zăcând în ieslea dobitoacelor, în cea mai supremă smerenie; închină-te împreună cu magii și cu păstorii, măririi dumnezeirii Lui; însoțește-L în drumul spre Egipt, fugind de urgia pustiirii lui Irod; pătrunde în atelierul umil al teslarului Iosif din Nazaret și urmărește existența de muncă de treizeci de ani a lui Hristos-Dumnezeu; mergi cu El la botezul smereniei din Iordan, pentru a simți fâlfâitul aripilor Duhului Sfânt și a asculta cuvintele Tatălui: „Acesta este Fiul Meu cel iubit, întru care bine am voit“, (Mateiu 3, 17); întovărășește-L în pustia celor patruzeci de zile de post integral și de rugăciuni neîntrerupte, și asistă la învingerea ispititorului Său; ieși cu El la propoveduire și te pătrunde de melodia divină a învățăturilor Lui; observă săvârșirea tuturor minunilor Lui și înțelege dumnezeirea Lui; urcă-te pe Tabor și vezi transfigurarea Lui; mergi în grădina Ghetsemani și privește puterea rugăciunii Lui celei izvorîtoare de sfinte sudori de sânge; participă la tâlhăreasca Lui prindere din ajunul răstignirii Lui; întovărășește-L la sinedriul batjocorii Lui; încearcă să simți spinii cununei hulirii Lui; însoțește-L în drumul calvarului Lui; îndură povara crucii Lui; îngenunchează în căderile Lui; ascultă scrâșnirile piroanelor care-I pătrund mâinile și picioarele Lui; privește-L înălțat pe crucea Golgotei suferințelor Lui; auzi batjocurile dușmanilor Lui; înfricoșează-te de revolta întregei firi, din momentul morții Lui; ascultă din gura sutașului mărturia divinității Lui; ajută la punerea în mormânt a Lui; așteaptă înfrigurat ziua ridicării din groapă a Lui; înalță cu îngerii cerului doxologii de slavoslovire pentru preamărita înviere a Lui; îmbrățișează cu iubire împreună cu Maria din Magdal picioarele sfinte înălțate din moartea Lui; așteaptă cu apostolii din nou arătarea Lui; pune împreună cu Toma, dacă vrei, degetul în ranele Lui și fortifică-ți credința în învierea Lui; du-te cu cei unsprezece „până spre Betania“ și asistă la înălțare la cer a Lui; însoțește pe apóstoli în propoveduirea învățăturii Lui, și adânceste împreună cu sf. Evanghelist Matei semnificația și felul parusiei Lui. Iată câteva subiecte de strădalnică meditație. Dar pe lângă aceasta preotul nu va lipsi să mediteze și asupra sacerdoțiului lui, asupra chemării lui de mijlocitor între Dumnezeu și om și mai ales asupra datoriei lui de a jertfi pe Domnul în Sf. Liturgie. Meditația singură procură preotului „armatura lui Dumnezeu“, încingându-i mijlocul cu adevărul, îmbrăcându-l cu platoșa neprihănirii, încălțându-l cu râvna Evangheliei păcii, dându-i scutul credinței, înmânându-i coiful mântuirii și sabia Duhului, care este Cuvântul lui Dumnezeu (Efes. 6, 11—17).

Se pare că vremile în care trăim, reclamă Bisericii să nască din nou, ca în timpul primar al creștinismului, nebuni pentru Hristos, nebuni în senzul paulin al cuvântului (I Cor. 1, 17—28; 4, 10), cari în dragostea lor pentru săvârșirea operei lui Hristos în lume să fie în stare să-și dea până și viața lor

(I Tesal. 2, 8). Preotul trebue să fie cel dintâi înrolat voluntar în renăscuta oaste a nebunilor pentru Hristos. Dar cinstea de a face parte din această oaste pretinde iubirea până la ultima limită a lui Hristos, iubire născută din cunoaşterea lui Hristos. Iar o cunoaştere a lui Hristos în senzul cel mai profund al cuvântului, nu este posibilă fără meditaţie stăruitoare asupra a tot ceeace cuprinde numele Iisus Hristos, „nume în faţa căruia se pleacă orice genunchiu al celor cereşti, al celor pământeşti şi al celor de desubt" (Filip. 2, 10). „Şi Să-L cunosc pe El şi puterea învierii Lui şi să mă fac asemenea cu moartea Lui" (Filip. 3, 10). Intreg sufletul înflăcărat de iubire pentru Hristos al Sf. Ap. Pavel este cuprins în aceste cuvinte de foc. Pentru el a cunoaşte pe Hristos este „totul", raţiunea existenţei lui, justificarea trăirii lui. Toate celelalte lucruri ale lumii sunt nimica, sunt neînsemnate, sunt fără importanţă, sunt „gunoaie" în ochii lui [Filip. 3, 7–8].

Să-L cunosc pe El şi puterea învierii Lui", iată ceeace rezumă cvintesenţa sufletului preoţesc. Căci până când sufletul preotului nu va câştiga siguranţă întru cunoaşterea credinţii lui Dumnezeu, întru primirea puterii simţirii ei, nu va putea nicicând să înţeleagă tărâmul de lumină al spiritului, nici să se înfioreze de fierbinţeala cea cerească a harului. Devotarea integrală în slujba Domnului, fără iubirea lui Hristos izvorâtă din cunoaşterea Lui dobândită prin meditaţie continuă, este în modcert cu neputinţă: Nihil volitum, nisi praecognitum". Să încercăm dară să facem din meditaţie una din esenţialele noastre îndeletniciri zilnice.

Mirfield-Anglia, Febr. 1939.

Preot **D. Veştemean**

Nr. 3605–1939.

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că preotul Nic. Cigmăian dela parohia Simeria veche, jud. Hunedoara, în baza § 5 din Regulamentului fondului de ajutorare preoţesc, a ridicat dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar fără nici o reţinere, ajutorul de înmormântare de Lei 15.000 (Lei cincisprezecemii) după soţia sa Valeria, decedată la 23 Februarie 1939.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 18 Martie 1939.

Consiliul Arhiepiscopesc

Organizaţi Reuniuni de femei

Preotul şi sănătatea poporului

Preotul-sanitar

In sfârşit, după toate acestea spuse, se ridică tot mai stăruitoare marea întrebare care ne preocupă: Ce poate face preotul pentru apărarea şi întărirea sănătăţii poporului nostru?

Vom răspunde îndată, şi pe scurt, că preotul poate face mult şi multe pentru sănătatea poporului. Preotul, prin situaţia şi chemarea lui în mijlocul poporului nostru, prin o pregătire necesară şi prin dragostea lui, poate face atât de mult şi prin mijloace atât de multe, încât aportul lui în lupta pentru refacerea, apărarea şi întărirea sănătăţii poporului nostru, poate fi socotit egal cu al medicului.

Insă din capul locului vom mai spune că pentruca preotul să-şi poată îndeplini marea lui misiune de apărător al sănătăţii poporului, adecă pentru a putea face tot ceeace-i permite, îi înlesneşte şi-i cere misiunea lui spre a veni în ajutorul sănătăţii enoriaşilor săi, *preotul, pe lângă dragostea şi mila inimii părinteşti, trebue să aibă sau să-şi însuşească şi cât mai multe şi mai temeinice cunoştinţe de igienă şi de medicină populară.*

Noţiunile puţine şi vagi de igienă şi medicină, despre boală şi sănătate, despre microbi şi medicamente, ce le avem nu sânt deajuns. Ci, pentrucă noi avem să pornim la o luptă, trebue să ne cunoaştem vrăjmaşii şi să ne înarmăm bine cu toate armele pe cari ni le dă ştiinţa.

Noi nu sântem medici. Nici nu ne-o cere nimeni, deşi cred că preotul-medic ar fi preotul ideal. Dar dacă aceasta nu se poate, totuş trabue să năzuim spre ceeace se poate, anume spre **preotul-sanitar.**

Da, *formula preotului sanitar* ne spune tot ceeace trebue să fie preotul în marea ofensivă sanitară dela sate. Pentru asta desigur că e nevoie de studii speciale şi de un stagiu pe care preoţii şi candidaţii la preoţie ar trebui să-l facă în spitale. Lucrul acesta e cu totul necesar pentru misiunea preotului. Şi dacă în trecut ar fi fost mai greu de împlinit, acum când el e atât de imperios necesar şi atât de uşor de realizat, lucrul acesta nu mai poate întârzia.

Preotul-sanitar, adecă preotul care să aibă cunoştinţele şi practica unui agent sanitar spre a-şi putea împlini marea lui misiune de apărător al sănătăţii poporului, iată soluţia pe care o propunem pentru a putea rezolva în mare parte problema apărării sănătăţii poporului nostru. Şi asta s'ar putea obţinea în timp scurt şi uşor pe cale de legiferare. O lună sau două de studii şi practică sanitară în anumite centre medicale, nu e nici mult, nici greu pentru fiecare preot şi candidat la preoţie. Nu intrăm în amănunte asupra acestei probleme, căci nu e locul aici. Ci vrem doar să sugerăm conducătorilor noştri o soluţie, o formulă salvatoare: *preotul sanitar.* Preotul familiarizat cu toate problemele de igienă şi medicină generală preventivă şi curativă; preotul care să-şi poată da seama despre starea orcărei boli şi de măsurile cerute de moment. Preotul care să poată da toate îndrumările necesare cerute de orce caz de boală ar întâlni şi care la nevoie să poată mânui siringa cu serul sau medicamentul salvator, cerut cu urgenţă de o anumită stare gravă.

Ah, dar cât de mult spune această formulă a preotului sanitar! Cât de mult bine ar putea face el cu dragoste în satele noastre fără medici, fără farmacii şi chiar fără sanitar sau soră de ocrotire. Da, preotul-sanitar, având în casa lui toate instrumentele şi medicamentele de prim ajutor medical, şi care lângă molitvelnic să aibă totdeauna un termometru şi câteva prafuri, antiseptice, şi vată, iată ce gânduri încălzesc inima mea.

Iată de unde ar putea veni alinarea atâtor dureri dela sate; iată vindecarea atâtor răni ascunse. Iată preotul care îngrijindu-se cu dragoste părintească de ranele trupului ar putea pătrunde uşor în ascunzişurile suftetului spre a le lumina, încălzi şi însănătoşi cu lumina şi căldura Evangheliei lui Hristos. Căci, repet, grija pentru nu e şi nu trebue să fie un scop, nici pentru om şi nici pentru preot, ci doar un un mare mijloc şi ajutor în lupta mântuirii sufletului.

Dar dacă formula preotului-sanitar, aşa cum o cer împrejurările dela noi, nu poate fi realizată în toată puterea şi frumuseţea ei, rămâne să ne folosim de ceeace avem la îndemână, adecă de preotul cu mai puţine cunoştinţe de igienă şi medicină.

Căci aceasta este realitatea: noi preoţii n'avem prea multe cunoştinţe de medicină generală. Şi nici n'am avut de unde lua aceste cunoştinţe. N'am fost pregătiţi pentru marea misiune sanitară pe care ni-o cer împrejurările dela sate, şi chiar dela oraşe. Iată un paradox al învăţământului nostru teologic: cu gramatica limbii ebraice mi-am bătut capul vreo 2 ani până ce am ştiut-o pe derost, căci altfel nu se putea cu părintele prof. Popescu-Mălăeşti, — dar cum se poate lecui o rană nu mi-a cerut nimeni să ştiu. Această lacună a pregătirii viitorilor preoţi trebue înlăturată cât mai curând. Trebue puse studii şi examene serioase de igienă şi medicină şi un stagiu de 1–2 luni la un spital, şi lăsarea gramaticei ebraice ca studiu facultativ. Prea multă ştiinţă seacă se face în unele şcoli teologice şi prea puţin pregătesc ele pentru viaţa şi misiunea de preot şi părinte.

Dar să lăsăm chestiunea lacunelor învăţământului teologic şi să vedem ce putem face ca să răspundem chemării imperioase pentru apărarea sănătăţii poporului. Pentru câştigarea cunoştinţelor de igienă şi medicină, necesare pentru lucrul nostru sanitar, ar trebui să se organizeze cât mai curând cursuri de igienă pentru preoţi. Durata acestor cursuri ar putea să fie la început de o lună. In felul acesta preotul şi-ar putea însuşi cu uşurinţă cunoştinţele strict necesare pentru a începe o rodnică lucrare de luminare, apărare şi prevenire sanitară în lumea satelor.

Dar, până să ajungem la aceste cursuri de igienă, preotul trebue să se silească să-şi câştige singur strict trebuitoarele cunoştinţe de igienă şi medicină. Şi anume, lucrul acesta îl poate face procurându-şi câteva tratate de igienă şi medicină generală. De asemenea la conferinţele preoţeşti ar trebui să se ia totdeauna în desbatere şi câte-o problemă de igienă şi medicină socială. Aici, la conferinţele preoţeşti, preoţii şi-ar putea comunica unii altora rezultatele experienţelor sanitare şi şi-ar putea da lămuriri, îndemnuri şi sfaturi pentru lucrul sanitar în parohie.

Şi astfel, cu dragoste de a ajuta pe fiii noştri sufleteşti neştiutori şi uneori greu loviţi de boale; cu dragoste de a şti cum se poate face binele în toată ziua şi la tot pasul, preotul se poate uşor instrui pentru a răspunde orcărei nevoi urgente. Dar trebue să aibă lângă el un bun tratat de medicină populară. Ori în privinţa aceasta literatura medicală e foarte săracă la noi. Afară de un tratat scris de *Dr. Igrec:* «*Doctorul casei*» premiat de Academia Română şi afară de recenta carte cu «*Sfaturile medicului*» a dlui Dr. N. Vătăman apărută în editura „Universul", n'avem aproape nimic. Mai amintim şi lucrarea dlui Dr. V. Voiculescu: «*Toate leacurile la îndemână*», apărută în editura Fundaţiei Regale „Principele Carol", colecţia „Cartea satului". Dar lucrarea dlui Dr. V. Voiculescu nu e propriu zis un tratat de medicină populară, ci ea ne arată toate leacurile pe care orice sătean le poate avea la îndemână, folosind mai ales florile şi buruienile de leac. De aceea nici această carte preţioasă, şi care costă numai 30 lei, nu trebue să lipsească din casa preotului.

Afară de aceste cărţi de medicină populară, preotul ar trebui să-şi aboneze o revistă de medicină populară, ca de pildă «*Trup şi Suflet*». In aceste reviste găseşti întotdeauna arătarea unor boale,

---

FOIŞOARA

In ţara fără reverii

(3) **V. Sămărtinean**

De aceea bătrânul negru cânta cu atâta patimă... De unde vii, m'a întrebat chelnerul care mă servea la masă? Chelnerul era student la universitatea Columbia din New-York. In America aproape fiecare student se întreţine singur, lucrând orice, fiindcă munca este deopotrivă de respectată în toate domeniile de activitate... Vin din România, i-am răspuns eu laconic. România? O ţară mică, situată undeva prin răsăritul Europei, revenì el. O ţară necivilizată, balcanică, se spune, pe-aici. Da, necivilizată, dacă înţelegi prin civilizaţie săpun şi hârtie igienică, am replicat la rândul meu. Insă în ţara mea nu bea omul apă cu iod ca la voi, nici nu mâncă friptură ca iasca. In ţara mea, în locul sirenelor de fabrică, se aude glas de clopot sfânt şi toaca de vecernie. In ţara mea, necivilizată şi primitivă, sufletul omului se poate afirma nestânjenit de nimic şi de nimeni şi poate respira din toate adâncurile sale. Fiindcă înzadar aţi dat omului toate libertăţile, dacă l-aţi aservit întru totul înfăptuirilor materiale. Liber în aparenţă, în realitate sufletul americanului e robul pământului, inima lui e lipită iremediabil de ceeace trece ca fumul în lume. O, da... altădată... acum câteva veacuri, alta era fizonomia spirituală a Americei. N'avea zgârie-norii de dimensiuni fantastice de astăzi, dar avea un suflet mare. Atunci a a fost vremea patriarhală a pionerilor, a puritanilor lui Knox. Veniseră în America, pământul acesta întins pe care năerul Isabelei de Castilia, celebrul navigator Cristofor Columb, îl descoperise din întâmplare, din Europa persecuţiilor şi intoleranţelor religioase. Veniseră să-şi odihnească sufletul în Dumnezeu şi să poată crede în ceeace se convinseră ei că-i adevărul, aici, departe, în inima vastă a pădurilor de palmieri. A fost un exod impresionant. In „Istoria puritanilor" a lui Neal găsim descris evenimentul plecării corăbiei Mayflower (Floare de Mai) din micul port olandez Delft, în anul 1620. La ţărmul mării, înainte de a pleca spre depărtările sălbatice şi necunoscute ale Americei, ei au rugat pe Dumnezeu să meargă cu ei, să le călăuzească paşii în toată vremea. Şi într'adevăr puritanii au adus pe Dumnezeu în America. Fiindcă toţi erau lucru mânilor Lui şi toţi numele Lui îl chemau. Dumnezeu le-a fecundat puterile fizice în aşa de mare măsură încât ei au putut să înfăptuiască pe meleagurile americane adevărate minuni. Organizându-şi viaţa socială prin acele rigide „blue laws", primii colonişti americani au ajuns în scurtă vreme la o surprinzătoare eflorescenţă materială. Insă ei nu şi-au uitat niciodată de Dumnezeu. Nimic nu le-a putut adormì conştiinţele, nimic nu le-a putut cloroforniza simţul religios. Au răzbătut prin marea lor credinţă în Dumnezeu... Studentul chelner, surprins de această incursiune strategică în trecutul istoric al Americei, a trebuit să recunoască că astăzi America e deposedată de idealurile religioase şi morale care au călăuzit-o altădată. Că ceeace constitue armătura de temelie a Americei de azi, e bogăţia ei materială, nu sufletul puritanilor de altădată... puritanism, care oricât ar fi fost de exagerat şi de excesiv pealocuri (în Ohio ere interzis cetăţenilor să se bărbierească Dumineca... în Pennsylvania era oprit jocul de popice), a fost totuşi forţa magică care a dus America la progres, la o rapidă evoluţie. Şi ducându-se sufletul acesta, America va trebuì să se oprească odată... Vin din România şi va tiebuì să mă întorc tot acolo. Pentrucă n'am găsit o Americă pe care o căutam. Pentrucă America pe care o căutam eu, este demult dusă. Eu sunt o fire contemplativă, nu practică, ca voi americanii. Mă sufoc de pe acum în atmosfera asta sportivă, în goana aceasta frenetică după afaceri, în maşinismul acesta strivitor. — Dacă ai de gând să stai mai mult în Amarica, te previu, îmi spuse studentul chelner, să înveţi boxul, pentrucă s'ar putea întâmpla să fi provocat de cineva şi să fii făcut una cu pământul. In urma mea, am putut auzì hohotul de râs al studentului. Râsul americanului. Carnal, de suprafaţă, standardizat. Râs care vine la comandă, automat, oprindu se automat Râs care nu înseamnă destindere lăuntrică, ci o simplă contractare a muşchilor. Râs protocolar, fără aderenţe sufleteşti. In America totul râde. Dar numai în aparenţă. Totul pare miraculos. Dar numai în aparenţă. Viaţa e frumoasă. Dar numai în aparenţă. Chiar moartea e frumoasă, căci toate cimitirele americane râd. Dar numai în aparenţă. Unul din cei mai mari dramaturgi ai Americei de azi, anume O'Neill, în piesa sa de mare răsunet „Lazar râde", concepe lumea ca râsul etern al lui Dumnezeu. Atunci cum să nu râdă americanul? Dar râsul americanului, e râs sec, fără rădăcini în adâncurile sufletului. Fiindcă de fapt aceste rădăcini nici nu există, fiindcă de fapt viaţa spirituală e o himeră în America...

— *In faţa lui Dumnezeu ca şi în faţa oamenilor, măsura binelui şi a răului nu sânt deopotrivă.*

cu simptomele şi îngrijirea medicală necesară. Se mai găsesc în aceste reviste de popularizare multe sfaturi şi reţete medicale.

Şi în felul acesta atât preotul, cât şi soţia lui s'ar putea instrui şi pregăti pentru marea şi sfânta misiune samarineană în mijlocul poporului dela sate.

Aici trebue să spunem câteva cuvinte şi despre ajutorul preţios pe care-l poate da *preoteasa* în lupta de apărare a sănătăţii sătenilor. Anume preotesei îi rămâne în grijă marea problemă a sănătăţii femeilor, a mamelor lăuze şi a copiilor sugaci. Căci cine ca preoteasa ar putea lucra în acest domeniu cu mai mult folos şi cu mai multă iscusinţă şi uşurinţă?

Sânt atâtea chestiuni delicate pentru sănătatea femeilor dela sate, pe care numai preoteasa şi învăţătoarea le pot descoperi şi îngriji. Şi e atâta întuneric în viaţa femeilor dela sste, încât nici inima preotesei nu mai poate rămânea nepăsătoare. Este atâta prăpăd între copiii sugaci şi femeile lăuze, că te cuprinde groaza. Aici, în acest sector, trebue dată o luptă mare la sate. Şi ajutorul preotesei nu poate fi înlocuit.

Pr. Nicolae Vonica

Exemplul ţărilor din preajma noastră, care s'au descompus din lipsa de unire, din lipsa forţelor naţionale, este prea elocvent pentru ca să nu ţinem seamă de importanţa *factorului patriotic* în munca pentru făurirea României de mâne.

Istoria neamului ne arată că, în vreme de grea cumpănă, Dumnezeul părinţilor noştri ni-a dat conducători luminaţi şi viteji cari au ştiut să facă faţă împrejurărilor grave.

In aceste vremuri când se prăbuşesc pe neaşteptate graniţe de popoare, făurite prin lupte de veacuri, — în România domneşte M. Sa Regele *Carol II-lea*, având colaboratori aleşi dintre elitele neamului, dornici de muncă şi pregătiţi pentru a reface patria în timpul cel mai scurt.

Programul de lucru al guvernului nostru este semnificativ pentru ritmul cel nou de renaştere naţională.

Problema care se impune de urgenţă este armata şi apărarea teritoriului. Dl prim-ministru *Armand Călinescu*, dela apărarea naţională, este o chezăşie că programul de înarmare se va desăvârşi în cele mai bune condiţii.

O bună înzestrare a oştirii presupune o bună stare materială şi o prosperitate economică: S'a purces astfel cu hotărâre la echilibrarea bugetului, cu o serie de măsuri binecuvântate, ca: apărarea monetei naţionale, echitatea fiscală, apărarea şi sprijinirea pieţii interne a capitalului nostru, intensificarea industrializării ţării şi produselor agricole etc.

Clerul şi poporul nostru punându-şi toată încrederea în M. Sa Regele şi în sfetnicii Săi, poate să nădăjduiască în viitor la zile de linişte şi prosperitate.

Pentru aceasta să muncim cu toată credinţa pentru ţară şi neam, făcând zid nelimitat în jurul Suveranului.

Nr. 1908—1939

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că erezii după Părintele Vasile Botean din Ludeşti, decedat la 1 Februarie 1939, în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au primit dela Cassa arhidiecezană din Sibiu, în numerar, fără nici o reţinere, ajutorul preoţesc de Lei 40.000.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 1 Martie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Aşezământul Veturia I. Lapedatu

Duminecă în 5 Martie a. c. I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* a sfinţit casa dela Braşov a Aşezământului Veturia I. Lapedatu.

Domnul Ioan I. Lapedatu, profesor la Academia de înalte studii comerciale şi industriale din Cluj, director la Banca Naţională din Bucureşti, fost ministru al finanţelor etc. a constituit, pentru totdeauna, în amintirea neuitatei sale soţii Veturia I. Lapedatu născută Papp, o fundaţiune cu numele de mai sus, pe seama arhiepiscopiei noastre.

Scopul acestui aşezământ este ajutorarea tineretului şcolar cu merite la învăţătură şi fără mijloace materiele suficiente, precum şi ajutorarea intelectualilor ajunşi la bătrâneţe în lipsă şi suferinţă.

Averea acestui aşezământ este astăzi în valoare de aproape şase milioane lei. Acestui aşezământ aparţine şi casa nouă cu două etaje, situată la poalele Tâmpei din Braşov care a fost sfinţită.

După sfinţire I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* a ţinut o duioasă cuvântare, arătând cum inimile pline de bunătate, noblete şi iubire îşi revarsă şi de dincolo de mormânt lumina virtuţilor şi faptelor lor bune.

Răposata Veturia I. Lapedatu a fost o soţie duioasă, mamă iubitoare. Dar inima ei nu s'a mulţămit numai cu îndeplinirea îndatoririlor sale către propria sa familie, ci şi a găsit o familie mai mare. Ea era purtătoarea de grijă a multor serii de elevi cari se alimentau la masa studenţilor susţinută de banca „Albina" din Sibiu.

Şi aceşti elevi nu primeau numai hrană trupească, ci sufletul lor se încălzea şi întărea din sfaturile acestei venerabile femei. Din jertfirea de sine pentru cei în suferinţă a luat fiinţă acest aşezământ, înfiinţat de înţelegătorul şi iubitorul ei soţ care astfel a făcut ca opera de milostenie începută de răposata să se perpetueze şi după moartea ei prin acest aşezământ.

I. P. S. Sa mulţămeşte apoi dlui Lapedatu care în timpul nostru materialist şi-a cinstit memoria soţiei şi neamul cu un aşezământ atât de frumos.

A mai vorbit apoi dl profesor univ. Dr. Ioan Lupaş, arătând calităţile răposatei Veturia I. Lapedatu şi mulţămind dlui Ioan I. Lapedatu pentru constituirea acestui aşezământ.

Dl Ioan Lapedatu arată fazele prin care a trecut proiectatul aşezământ, scopul ce l-a urmărit şi mulţumeşte I. P. S. Sale pentru sfinţirea casei.

Solemnitatea a avut un caracter de intimitate

Comemorare şi întrunire. Duminecă 12 Martie 1939 s'a făcut în parohia *Grânari*, prot. Cohalmului, în cadrele Căminului cultural local, comemorarea I. P. S. Patriarh *Miron*. A participat la serbare poporul credincios din parohie şi un însemnat număr de locuitori minoritari, aşa încât sala mare a şcoalei primare nu putea cuprinde pe toţi ceice doreau să-şi manifesteze durerea pentru marele dispărut. Intelectuali şi popor au ascultat cu evlavie cuvântarea ţinută de preotul locului, care în cuvinte adânc simţite a făcut evocarea personalităţii celuice a fost Patriarhul României şi primul sfetnic al Suveranului. Poporul recunoscător i va purta în suflet o pioasă şi veşnică amintire.

— In aceeaş zi s'a ţinut la Grânari o întrunire obştească, drept ecou al adunării dela Alba-Iulia din 27 Februarie 1939. S'a făcut poporului o dare de seamă asupra mersului acelei mari adunări, ţinute sub oblăduirea bisericii.

S'au cetit cuvântările II. PP. SS. LL. Mitropoliţilor dela Sibiu şi Blaj, — ascultate de întreaga asistenţă cu veneraţie şi nemărginită dragoste.

La urmă s'a trimis din adunare o adresă de mulţămire înalţilor prelaţi. Pr. *I. M.*

Probleme-Recensii-Comentarii

Pentru „Straja Ţării" — *In opera de refacere a neamului şi a ţării, prin o bună îndrumare a tineretului, — «Straja Ţării» solicită concursul şi sfaturile bune ale tuturor românilor şi româncelor noastre.*

Astfel glăsueşte un comunicat dat recent de comandamentul instituţiei.

«Straja Ţării» este o instituţie tânără, întemeiată de Suveran, şi răspunde unor necesităţi naţionale şi sociale adânc simţite, pe care El cel dintâi le-a înţeles.

A grupat peste trei milioane de străjeri, — întreg tineretul şcolar. A creiat un regim nou, de viaţă sănătoasă, fizică şi sufletească. A insuflat ideal nou, care impune tânărului, la orice vârstă, obligaţii corespunzătoare, ce trebue împlinite cu conştiinţă şi cu jertfă, în urmărirea scopului suprem de servire, prin credinţă şi muncă, a Regelui şi Ţării. A format, în sfârşit, o disciplină naţională a tineretului.

Intregind opera de educaţie a copilului pe care o îndeplineşte familia, trezind iniţiativele de muncă şi de creaţie şi toate răspunderile într'un cadru de activitate corespunzător fiecărei vârste, — «Straja Ţării» răspunde unei meniri superioare.

Intr'o vreme de puternică manifestare a tuturor virtuţilor care caracterizează popoarele civilizate, — prin acţiunea de organizare şi educaţie străjerească ţara noastră îşi pregăteşte generaţiile de elită care să-i asigure viitorul.

Fie sigur comandamentul «Străjii Ţării» de concursul, sfaturile bune şi sprijinul, pe care le acordă neprecupeţit naţiunea întreagă instituţiei măreţe, ce se poate mândri după abia câţiva ani de activitate că a sădit în sufletul tineretului îndemnul cel bun de cultivare a tuturor virtuţiilor morale şi a oţelit braţele tinere la muncă rodnică, într'o disciplină şi însufleţire a muncii, care înobilează scumpa noastră ţară.

*

Conferinţe preoţeşti. — **Miercuri 8 Martie, preoţimea tractului *Avrig* s'a întrunit în conferinţă de primăvară, sub conducerea Părintelui *Pavel Borzea*, adm. prot.**

Atât slujba Utreniei, oficiată în Biserica din Avrig, cât şi sf. Liturghie mai înainte sfinţită au fost ascultate cu evlavie de numeroşii credincioşi. A predicat părintele *Voineag*, cu tâlc şi convingător.

Intr'o atmosferă de adâncă evlavie a urmat împărtăşirea preoţilor, după mărturisirea făcută mai înainte la duhovnic.

La finea sf. Liturghi s'a făcut rugăciune peutru odihna sufletului I. P. S. Sale *Miron*, Patriarhul României.

Conferinţa s'a ţinut în localul Şcoalei primare. Aci Păr. adm. Prot. P. Borzea înainte de deschiderea şedinţei a róstit un impresionant cuvânt în care a spus: „Sau credem în Dumnezeu şi în misiunea noastră sfântă, şi atunci sântem iubitori ai lui Hristos, sau nu credem şi atunci sântem cel mult nişte funcţionari inutili; misionarismul nostru să fie activ şi viu, inspirat dintr'o credinţă care mută munţii.

După deschiderea şedinţei, adunarea se constitue alegându-şi un notar şi doi bărbaţi de încredere.

Preoţii: I. Prie, V. Bogdan şi Gh. Bica, dau cetire meditaţiilor ce le-au lost încredinţate. Temeinic alcătuite lucrările sânt primite cu mulţumită de conferinţă.

Pr. *M. Budac* expune în scris o propunere în legătură cu activitatea preoţească în cadrul «Serv. Social", pentru o cât mai reuşită promovare a vieţii religioase în popor.

Conferinţa şi-a însuşit propunerea, urmând ca *preoţimea să colaboreze cu Serviciul Social* în cadrul căruia „Secţia Suflet" îi compete de drept. Nu vor neglija nici rolul activ, ce trebue să-l aibă în cadrul vechilor societăţi ca: Reun. ort. a Fem; Soc. Sf. Gheorghe, Oastea Domnului, etc.

Se face constituirea cercurilor religioase şi se deleagă preoţii Voineag şi Burs, la şedinţa Asoc. A. Ş. şi la congres.

La ora 3 d. a. şedinţa se ridică, plecând fiecare preot întărit şi însufleţit la lucrul Domnului. — *Coresp.*

*

— In 16 Martie 1939 s'a deschis conferinţa de primăvară a despărţământului Haţeg. Des de dimineaţă preoţii s'au prezentat la biserica din loc. Preotul Leonte Dăncescu rosteşte meditaţia pentru mărturisire, după care preoţii, în frunte cu P. C. Protopop Ieronim Ciocan, se mărturisesc la duhovnicii tractului.

Sfânta Liturghie se serveşte în sobor. Meditaţia de împărtăşire a rostit-o preotul Eugen Uieţ.

După invocarea Duhului Sfânt, P. C. Păr. Protopop, deschizând şedinţa, face pomenire despre morţii neamului în timpul din urmă: M. S. Regina Maria, marele luptător naţionalist Octavian Goga, iar mai de curând I. P. S. Sa Patriarhul Miron al României; în protopopiat am pierdut doi fraţi colaboratori: Ion Fărcaş şi Mihail Popovici. Conferinţa păstrează un moment tăcere, în memoria celor dispăruţi. In continuare arată importanţa şi misiunea preoţimii în momentele de faţă şi apelează la o activitate cât mai intensă şi disciplinată.

Pr. Ştefan Păcurariu citeşte lucrarea cu titlul «Iniţiative de organizare pentru promovarea vieţii religioase şi culturale în cuprinsul protopopiatului nostru şi propăşirea Asociaţiei noastre». In legătură cu aceasta s'a deschis o discuţie animată între preoţimea protopopiatului şi se decide în concluzie: preoţimea, cu deosebire prin serviciile divine din cele două posturi mari, să caute a înrâuri cât mai mult educarea religioasă a păstoriţilor; catehizarea elevilor să se facă temeinic şi stăruitor în duhul evangheliei; activitatea, în cadrele premilităriei şi străjeriei, să fie susţinută prin predici anume pregătite, tot asemenea şi la cununii şi înmormântări, unde asistă mulţi credincioşi, chiar şi sectari.

După aceasta preoţimea participă la serviciul religios făcut de P. C. Păr, Protopop în curtea gimnaziului, la pavilionul naţional al străjerilor, unde prestau jurământul toţi comandanţii străjerilor din plasele Haţeg şi Sarmisegetuza. P. C. Păr. protopop rosteşte aici o călduroasă cuvântare şi apelează la o colaborare cât mai frăţească pentru consolidarea, prin formarea caracterelor religioase-morale, a cetăţenilor de mâne prin străjerie.

Darea de seamă a preoţimii şi cercurilor religioase, pe anul expirat 1938, constată stări mulţumitoare. — Pr. Pompiliu Bobeş.

*

Drama *recentă a Cehoslovaciei, precum şi istoria lumii, ne arată în mod clar cum în vremuri de grea cumpănă au izbutit să fie victorioase numai acele neamuri care au avut permanent trează conştiinţa naţională, — conştiinţa că armata bine pregătită va putea să apere fruntariile ţării.*

In ultimul timp, s'a arătat în mod răspicat că toate fruntariile româneşti actuale sunt înăuntrul drepturilor noastre, — stâlpii noştri de graniţă nu încalcă pământul nimănui. România vrea să trăiască în linişte în configuraţia actuală, reprezentând un factor de ordine şi civilizaţie în sud-estul Europei.

Dacă însă, se va găsi cineva, care să ne ştirbească din pământul sfânt, udat de sângele strămoşilor, vor sări toţi românii, cu un singur gând, cu un singur avânt, ca să şi apere Patria.

Istoria românească dovedeşte că aceste afirmaţiuni nu sunt vorbe goale.

Vitalitatea poporului român s'a verificat dealungul veacurilor, în românii

ardeleni, bucovineni, bănăţeni etc., cari nu numai că nu şi-au vândut sufletul străinului, — dar au luptat eroic pentru a-şi păstra obiceiurile, credinţa şi graiul românesc. Galeria eroilor noştri este pilduitoare în această privinţă, — şi oricând numele unui Horia, Cloşca şi Crişan şi al altora, vor fi îndemnuri vii pentru urmaşi.

Ţara, unită astăzi în jurul iubitului Suveran, conştientă de rolul său, poate să aştepte în linişte viitorul, care va fi acela dorit şi făurit de munca şi vitejia fiilor ei.

Deniile

Imn seral de slavă Creatorului lumii, **deniile,** *— adevărate chemări de sus — sânt momente sublime ale contemplării lui Dumnezeu şi a cercetării rostului nostru pe pământ. Sosind odată cu apus de soare şi alunecări de umbre, ele ne cheamă la spălarea sufletelor şi la înălţarea spre Domnul universului.*

Niciodată par'că nu sântem chemaţi mai tare la meditaţie ca în timpul sfintelor denii, când descătuşaţi de balastul vremelniciei, de gândul zilei de mâne, glasul duios al clopotelor, purtate pe undele nevăzutului, ne aduce aminte de nimicnicia vieţii noastre în faţa Celui ce toate le ţine în mâna Sa.

Odată cu fum de tămâie şi îngenunchieri cucernice, deniile ne amintesc peregrinările neamului omenesc prin întunerecul neştiinţei, prin pustiul depărtării de Dumnezeu, şi de Răsăritul răsăriturilor, ce apare la orizontul vieţii chemând pe toţi cei osteniţi şi însărcinaţi spre a le face odihnă.

Când protopărinţii noştri au fost isgoniţi din rai, ei au rămas cu nostalgia paradisului pierdut ca şi fiul rătăcit prin codrul păcatelor, dar veşnic cu nădejdea de întoarcere la tatăl cel primitor.

Această nostalgie formează credinţa şi nădejdea ce ne împing mereu înainte, convinşi că ne aşteaptă o fericire pe care nu o avem acum aici pe pământ.

Căutat-au oamenii fericirea în speculaţii filosofice, în bucurii şi plăceri trecătoare dela Cain şi până la materialiştii zilelor noastre fără a o fi aflat decât în contopirea omului cu Dumnezeu.

Din vârtejul acestor două concepţii de viaţă, adecă dorul de lumină cerească, şi fata morgană a bucuriilor trupeşti, concepţii ce se războesc în sufletul omului, aerul sfânt al deniilor ne apare ca soarele ce luminează calea vieţii spre Domnul.

Deniile sânt oaza de reculegere duhovnicească, loc de popas la răscruci de drumuri pentru recrearea sufletelor spre a ne învrednici să participăm la Învierea Domnului Iisus.

Ele sânt un cântec al depărtărilor şoptit sufletului nostru de murmurul văii, de freamătul codrului, de vântul călător şi de corul îngerilor, cântec ce ne cheamă să ne întoarcem la Dumnezeu, să ancorăm în portul înfrăţirii creştineşti şi să medităm mai mult la viaţa de dincolo.

Numai celce va putea prinde cu sufletul său concertul mistic şi întrematător al deniilor cu întreaga atmosferă de evlavie şi nădejde în faţa Mântuitorului şi-şi va forma o stare perpetuă de pietate şi de nostalgie după viaţa neprihănită a celui ce-şi duce crucea 'n spinare pentru mântuirea omenirii, va putea spune că a participat la sfintele denii cu adevărat.

Altfel, zadarnic a sunat clopotul, în zadar l-a chemat natura şi l-a îndemnat Dumnezeu la desăvârşire, urechea sufletului său a fost surdă, ochii lui n'au văzut, mintea lui nu s'a înălţat spre Făcătorul său.

Senini în orce vreme, în faţa orcărei întâmplări, cu ochii spre cer şi spre jertfa Domnului Iisus Hristos curăţiţi în aceste denii, vom putea primi mărita Inviere cu mare bucurie.

Pr. **Viorel Ogradă**

INFORMAŢIUNI

Câte milioane? După socoteli, făcute în anii din urmă, trăesc astăzi pe pământ *2139 milioane* de oameni. Ceva peste jumătate, din acest număr, trăeşte în Azia; Europei îi revine cam un sfert (470 milioane), Americii o optime, din numărul total al locuitorilor pământului. Pe un kilometru cvadrat Europa are 48 de oameni, Azia 28, Africa 4, America 5, ear Australia *unul* singur. — Cel mai mare număr de locuitori se găseşte la *New-York*, urmează apoi: Londra, Tokio, Berlin, Paris, Moscova, Chikago şi Shanghai. Sânt cu totul 38 de oraşe, fiecare cu peste un milion de locuitori. Aceste 38 mari oraşe adăpostesc aproape 90 de milioane de oameni; va să zică mai mult de 4 procente din omenime se află în oraşele cu peste un milion de locuitori, — ceeace, din punct de vedere economic, nu prea este princios. Anglia şi Germania actuală încep a recunoaşte tot mai mult părţile umbroase ale oraşelor cu totul prea mari.

Din „raiul" dela Moscova. In marea lipsă de alimente, publicul moscovit poate fi văzut, nopţi întregi, făcând „coadă" în faţa magazinelor alimentare. Unt, lapte, ouă rar se mai pomenesc în prăvălii. In comerţul clandestin se cer preţurile următoare: 1 kg cartofi o jumătate de dolar (69 lei), 1 kg morcovi costă 1 dolar (138 lei), carnea $2^1/_2$—$3^1/_2$ dolari, 1 kg pâne albă 1 dolar, 1 kg unt 4 dolari... Locuitorii, în parte covârşitoare, pòartă, cu tot îngheţul dela Moscova, ghete de pânză; piei, pentru încălţăminte, nu există, sau sânt enorm de scumpe. — Rezultatele grăitoare ale *colectivismului!* Unde e Karl Marx, părintele lui, să vadă, să se bucure şi să se veselească?!

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Sâmbătă (Bunavestire) 25 Martie 1939, va predica părintele *A. Nanu;* ear Duminecă, în 26 Martie va predica păr. *Gh. Secaş.*

CARŢI ŞI REVISTE

„Viaţa şi învăţătura Sf. Grigore Palama" de Dr. D. Stăniloare. Gazeta bisericească, *Păstorul Creştin Ortodox*, dela Curtea-de-Argeş, acum apărut, spune despre cartea aceasta:

„Profesorul Stăniloae, împletind descrierea vieţii şi învăţăturii Sf. Grigore Palama, a cărui doctrină e crescută din mediul religios răsăritean, cu istoria controversei isihaste, ne face să cunoaştem deodată viaţa şi învăţătura unui om, care prezintă notele caracteristice mediului său, şi a epocii în care omul acela a trăit, una din cele mai frământate prin care a trecut Ortodoxia.

Pe rând cunoaştem pe Sf. Grigore, tânăr, aflăm cine a fost monahul Varlaam, apoi începutul disputei şi controversa propriu zisă, cu cele patru probleme care preocupau: 1. Valoarea ştiinţei, 2. Despre Rugăciunea lui Iisus, 3. Vederea luminii dumnezeeşti, şi 4. Deosebirea între fiinţa şi lucrările lui Dumnezeu. Urmează şirul vieţii Sf. Grigore şi continuarea controversei cu Achindin şi Nichifor Gregora.

La sfârşit are trei tratate apologetice ale Sf. Grigore în traducerea făcută în excelente condiţiuni de prof. Stăniloae."

Problema cultelor în România, misiune şi răspundere, de Pr. *Dumitru Cristescu* dela Biserica Sf. Vineri-Herasca. Bucureşti, 1939, Tip. „Carpaţi". — O broşură de 27 pg. Preţul?

Fericirea de a trăi de Sir Iohn **Lübbock,** în **româneşte** de *Al. Lascarov-Moldovanu.* Ed. Noua Colecţie Delafras, „Cugetarea" 1939, Bucureşti IV. Str. Popa Nan 21. Un vol. de 212 pg. Preţul 35 Lei.

Cunoscutul şi bine apreciatul scriitor religios, dl Al. Lascarov-Moldovanu ne dă earăş, în traducere excelentă, lucrare menită să lumineze şi înobileze sufletele celor mulţi, iubitori de cetanie spre binele lor.

Viaţa şi activitatea episcopului Vasile Moga, 1774—1845, de *Dr. Sebastian Stanca,* consilier eparhial, Cluj, Tip. Eparhiei ortodoxe române 1938. — Un volum de 125 pg. Lei 40. Autorul, părintele consilier eparhial, Dr. S. Stanca, în noua lucrare, încearcă, nu fără succes, pe temeiul cercetărilor de documente originale, să prezinte figura chiriarhului ortodox din Ardeal, Vasile Moga, într'o lumină mai favorabilă, — spre deosebire de felul în care unii dintre istoricii noştri au scris despre episcopul pomenit aducându-i multe şi grele învinuiri. Lucrarea dela Cluj urmăreşte scopul de a reabilita memoria celui nedreptăţit de urmaşi.

Gânduri sănătoase, vol. II, de *Dr. Mircea Suciu-Sibianu,* medic primar-Braşov. Inst. „Astra", 1938. Un volumaş de 200 pg. Preţul 40 Lei. — Primul volum, apărut în 1929, e continuat acum. Conţine, în expuneri scurte şi clare, „sprijin... şi îndreptar de oţelire corpului, căci suferinţele noastre trupeşti şi sufleteşti sânt imprudenţe comise din necuviinţă sau din slăbiciune de voinţă".

E de dorit ca lucrarea iscusitului medic braşovean să ajungă la mai multe volume în cursul anilor. Cartea ce se ocupă, în mod atât de inteligent, cu problemele morale, merită toată atenţiunea bunilor creştini.

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa I-a a bisericii Sf. Treimi, **Braşov-Tocile,** din protopopiatul Braşovului, devenită vacantă prin încetarea din viaţă a fostului paroh Nicolae Chicomban, în baza ordinului Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, Nr. 688/939, se publică concurs cu termin de 30 de zile, dela cea dintâi publicare în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială 13 jugăre pământ arabil.
3. Locuinţă în casa parohială, compusă din 3 camere, bucătărie şi dependinţe.
4. Venitele stolare obişnuite.

Cererile de concurs, însoţite de certificatele de studii şi serviciu, precum şi de încuviinţarea prealabilă de a candida, exoperată dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Braşovului.

Concurenţii, cu înştiinţarea oficiului protopopesc, se vor prezenta în biserică pentru a-i cunoaşte poporul.

Braşov-Tocile, la 14 Februarie 1939.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Braşovului.

(12) 3—3 **Dr. N. Stinghe**
adm. protopresbiteral

Nr. 158/1939 (18) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh devenit vacant prin moartea preotului parohiei **Costeşti,** tractul Orăştie, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Folosinţa alor 2 cimitire (cel vechi şi cel nou) în întindere de circa un jugăr, şi un fânaţ de un jugăr.
3. Dela 120 familii câte o ferdelă de cucuruz sfărîmat şi câte o zi de lucru, sau răscumpărarea ei cu 40 Lei. (Din acestea $^1/_3$-a parte se dă cantorului şi crâsnicului).
4. Lemnele de foc necesare.
5. Stolele obişnuite în trecut.

Casă parohială deocamdată nu este, — dar credincioşii sunt cu toată bunăvoinţa să ajute noului preot a face şi casă parohială.

Cererile de concurs, însoţite de documente şi de încuviinţarea P. V. Consiliu Arhiepiscopesc pentru a concura, se vor înainta subscrisului oficiu în termenul dat.

Concurenţii e de dorit să se prezinte într'o Duminecă sau sărbătoare la biserică în parohie, pentru a se face cunoscuţi poporului.

Orăştie, 27 Februarie 1939.

Oficiul protopresbiteral ortodox român al Orăştiei, în înţelegere cu oficiul parohial:

Prot. **Ioan Moţa**
adm. tractului

Nr. 157/1939 (19) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh, devenit vacant prin încetarea din viaţă a fostului preot al parohiei **Ludeşti,** protopopiatul Orăştie, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială corăspunzătoare, cu supraedificatele necesare: şură, grajd, etc.
3. Grădină în întindere de 439 stânjini pătraţi, un fânaţ de 1000 st. □ şi folosinţa la 20 jugăre pădure.
4. Dela 100 familii câte un „Liter" (20 litri) cucuruz sfărîmat şi câte o zi de lucru, sau răscumpărarea ei cu 30 lei.
5. Dreptul în păşunea comunală.
6. Stolele obişnuite în trecut.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea P. V. Consiliu Arhiepiscopesc de a concura, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Orăştiei, în termenul dat.

Concurenţii e de dorit să se prezinte în oarecari Dumineci sau sărbători la biserică în parohie, pentru a se face cunoscuţi poporului.

Orăştie, 27 Februarie 1939.

Oficiul protopopesc, în înţelegere cu oficiul parohial:

Prot. **Ioan Moţa**
adm. tractului.

Nr. 58/1939 (16) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei de cl. III **Vărmaga,** din protopopiatul Devei, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în „Telegraful Român".

Venitele aferente acestui post sunt:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţa în casa parohială, în stare bună, cu trei camere şi toate dependinţele pentru gospodărie, şi o grădină cu pomi de 1 jugăr.
3. Opt (8) jugăre sesiune parohială fânaţ, 1 jug. arător, 1 şi jumătate jug. livadă şi folosirea cimitirului.
4. Darea obişnuită (adăul) în bucate dela 160 fam. câte una măsură de 30 litri porumb sfărmat, sau preţul de pe piaţă.
5. Stola obişnuită în tract.
6. Lemne de foc 15 metri (lungime 2 metri) în pădurea comunală.

Concurenţii după ce-şi vor fi exoperat binecuvântarea de candidare dela Chiriarh, îşi vor înainta cererile şi documentele cerute, oficiului protopopesc ortodox român din Deva în termenul indicat, prezentându-se apoi cu aprobarea prealabilă a protopopului spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Deva la 20 Februarie 1939.

Teofil Chiffa
protopop

Nr. 374/1938. (17) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. a III a **Gânţaga,** din protopopiatul Haţegului cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat după, pregătirea pe care o are.
2. Sesiune parohială 5 (cinci) jugăre arător.
3. Câte 1 (una) măsură à 30 litri porumb neslărâmat de fiecare casă.
4. Câte 1 (una) zi de lucru (clacă) de fiecare casă.
5. Venitele stolare uzitate în protopopiat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Haţeg în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererea de concurs şi concesiunea dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică ca să fie cunoscuţi de credincioşi.

Haţeg, 28 Februarie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român Haţeg în înţelegere cu consiliul parohial.

Ieronim Ciocan
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIU

Anul LXXXVII — Sibiu 2 Aprilie 1939 — Nr. 14

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Întemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. 4538/1939 Pres.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Isus Hristos.

Pe temeiul articolelor 132 și 134 din Statutul pentru organizarea Bisericii ortodoxe române, prin aceasta convocăm și declarăm convocată **Adunarea eparhială** a Arhiepiscopiei noastre, în sesiune ordinară pe ziua de **Dumineca Tomii, 16 Aprilie** a. c. ora 9 dimineața, în biserica catedrală din Sibiu, când se va oficia sfânta Liturghie și invocarea Duhului Sfânt, după care va avea loc deschiderea Adunării în localul designat spre acest scop.

Dat în Sibiu la 30 Martie 1939.

(ss) **NICOLAE**
Arhiepiscop și Mitropolit.

Țara a răspuns la chemare

Ne-a fost dat să trăim în ultimele săptămâni clipe pe cât de îngrijorate sub raportul viitorului acestei lumi ce stătea gata — și poate mai stă — să se încaere într'un războiu distrugător, pe atât de reconfortante prin spectacolul ce ni l-a oferit poporul nostru care a alergat cu mic cu mare, chemat sau nechemat, să-și ofere brațele și sângele pentru apărarea sfintei noastre moșteniri.

Fiecare Român declara, plecând să se înfățișeze la unitatea sa, că va lupta și cu dinții, și decât să se întoarcă într'o viață de robie ca cea deacum 21 de ani, mai bine vrea să moară pe front.

Conștiința libertății a prins o atât de viguroasă consistență în sufletul poporului românesc, că e în stare fiecare să lupte ca un leu, unul contra zece, ca o fiară încolțită, făcând prăpăd în jurul său.

Popor pașnic și bun, nu vrea să ia nimic ce-i al altuia, dar să nu cumva să se atingă cineva de pământul Țării sale, de libertatea sa și de viitorul demn al copiilor săi, că se pornește ca o furtună, aprig în mânia sa deslănțuită.

Dacă zilele viitorului sunt ascunse în grave semne de neliniști, dovada ce ne-a dat-o în aceste săptămâni poporul nostru, e de natură să ne dea cel puțin dintr'o parte o mare siguranță: zilele acelea nu vor fi în nici un caz pentru noi zile de rușine, ci de scânteietoare glorie, de înaltă și nemuritoare istorie, atât prin vitejia ce-o va arăta acest neam, cât și prin uriașa capacitate de răbdare în mijlocul suferințelor.

Întăriți de această dovadă a bravului și admirabilului popor românesc, cârcotașii prizăriți oricând printre intelectuali, nu ne inspiră nici un pic de grije, căci poporul nostru, cu minunatul lui simț de-a vedea esențialul și de-a nu se împedeca de micile ranchiune și «păreri« personale, știe în toate momentele mari un lucru: Țara e în pericol; ea are lipsă de brațele noastre; mergem și luptăm și, de va trebui, vom muri pentru ea!

Un popor care se manifestă astfel trezește teamă în dușmani și încredere în pretini. Și astfel primejdia scade.

Dușmanul prinde curaj numai când te vede desbinat înăuntru și incapabil de-a face o sforțare pentru a înfrunta calm dar hotărât semnele de amenințare: el vede aci o boală, o lâncezire a puterilor de viață și de rezistență. Și atunci dă năvală.

Prin dovada ce-a dat-o poporul nostru cu ocazia acestor concentrări, răspunzând cu însuflețire chemării vigilentului și înțeleptului nostru guvern, a fost de natură să reteze pentru multă vreme pofta dușmanilor ce stăteau la pândă la granița noastră dinspre Apus. Poate că-și închipuiau că noi nu suntem în stare să ridicăm un deget să ne apărăm; poate credeau că noi suntem atât de desbinați încât suntem gata în orice moment să ne sculăm unii contra altora, cum le plăcea să scrie prin gazetele lor, dând pe socoteala noastră fel de fel de svonuri.

Le-am dovedit acum din nou că suntem un popor plin de vitalitate și vai de cine va îndrăsni să se atingă de hotarele noastre. Noi am mai fost, de când avem România Mare, în capitale străine: vitejia și mândria românească e aceeaș ca și atunci!

Poporul nostru e un popor credincios. Iar credința e o forță uriașă care susține în fiecare clipă nădejdea în ajutorul dumnezeesc și siguranța în trecerea cu bine peste greutățile prezente. Atâta timp cât sufletul românesc va fi stăpânit de credința în Dumnezeu, el va rămânea nebiruit și va fi totdeauna gata de luptă pentru apărarea drepturilor sale.

Acum zările la hotarul Țării noastre s'au mai limpezit.

Acordul economic româno-german, încheiat de curând, fără să știrbească întru nimic independența Țării, la care ținem ca la viața noastră, întrucât ne asigură, pe lângă o mai puternică desvoltare și prosperare economică, relații de pace și cordialitate cu marele Reich german, e de natură să ia din curajul dușmanilor noștri cari sunt prea mici și neînsemnați ca să îndrăsnească ceva față de noi când nu se știu ajutați de alții mai mari.

Dar cu toate acestea, în timpuri de încordare generală ca cele de azi, când nu știi de unde se poate aprinde focul și până unde poate ajunge, trebue să fim de-o extremă vigilență.

Și noi suntem siguri că scumpul nostru popor, înțelegând încordarea timpurilor, e în permanență gata să răspundă la datorie, așa cum a răspuns de astădată.

Telegramă

I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a trimis dlui prim-ministru Armand Călinescu următoarea telegramă de felicitare pentru atitudinea demnă și vigilentă ce-a arătat-o guvernul în săptămânile trecute:

«Suntem mândri de atitudinea bărbătească și vă felicităm din toată inima».

*

Ziarul „România", comentând acest gest al Arhipăstorului nostru, scrie:

„Biserica Ardealului, prin marele ei arhipăstor Mitropolitul Nicolae Bălan, se situiază, ca în marile clipe ale Neamului, în fruntea poporului pentru a exprima mândria și bucuria față de atitudinea bărbătească a guvernului Țării".

Nr. 3342—1939

Comunicare

Se aduce la cunoștință, că erezii după Păr. Nicolae Chirciu din Almaș Săliște, decedat la 20 Februarie 1939, în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoțesc au primit dela Cassa arhidiecezană din Sibiu, în numerar, fără nici o reținere, ajutorul preoțesc de Lei 30.000.

Sibiu, din ședința secției economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 1 Martie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

* FOIȘOARA *

Răspuns omonimului meu dela Craiova, Pr. unit Dr. Ioan Stanciu

Prof. Pr. **Dr. Ioan Stanciu**

Am citit în foișoara Unirii din Blaj Nr. 9 a. c. unele observații ale omonimului meu dela Craiova, preotul unit Dr. Ioan Stanciu, cu referire la broșurica mea: *Legea noastră strămoșească și unirea, în lumina istoriei.*

Aceste observări se pot împărți în două părți mai principale și anume: în prima parte mi se ridică grava acuză, că am falsificat în două locuri textul din broșura Sfinției Sale: *Religia strămoșească a românilor*, iar în a doua parte, autorul acestei broșurele, îmi dă anumite sfaturi și anumite lecții.

Să le examinăm scurt pe amândouă.

In ceeace privește falsul imputat mie, în primul moment am rămas foarte surprins, deoarece eu nu știam să fi comis așa ceva.

Am căutat să verific și, spre surprinderea mea, ce am aflat?

In cărticica mea la pg. 57 se află propoziția între ghilemele: „iată dar că și în țările române a înflorit catolicismul, dar perfida ortodoxie bizantină ne-a stricat tot rostul" — cu nota în jos, că această propoziție s'ar afla în broșurica autorului unit, Pr. Dr. Ioan Stanciu dela Craiova. Ca să verific am căutat manuscrisul meu, dar aci propoziția se află în tocmai, însă fără ghilimele. Se vede că la corectura tiparului am scăpat din vedere neînsemnata greșală cu ghilimele Constatarea aceasta a mea nu înseamnă, că așĭ revoca ceeace am scris, și cu atât mai puțin, că m'așĭ simți obligat să-mi cer scuze, din simplul motiv, că ideile din întreaga propoziție se află în broșura Sf. Sale, ba poate în măsură și mai accentuată, decum le-am reprodus eu. Așĭ vrea să știu, dacă își recunoaște, sau nu, ideile ce sunt în aceasta propoziție, ca făcând parte din convingerile și scopul urmărit în broșurica C. Sale, pentrucă aci e vorba mai mult de idei și nu de ghilemele. Dacă le recunoaște, atunci n'ar mai trebui să mai vorbim de un oarecare fals, iar dacă nu și le recunoaște, atunci ar fi cazul să-și revizuiască toată broșurica, și se va convinge, că foarte puțin va mai rămânea din ea.

Să vedem cum stăm cu aceste idei ale Sf. Sale.

In broșurica amintită, la pg. 8, înșiră *«episcopiile catolice dela noi după desbinare»*, cari au fost 6 la număr și datează dela 1227, câtă vreme *«Mitropolia ortodoxă a Ungrovlahiei s'a întemeiat numai în 1359, iar Mitropolia Moldovlahiei numai în 1401»*.

Omonimul meu dela Craiova intenționat trece sub tăcere părerile celor mai mari istoriografi ai noștri, păreri ce se referă la episcopiile catolice dela noi, respectiv din țările române. Așa părerile dlui Iorga nu contează, ba ce e mai mult, nu ia în seamă nici cele susținute de canonicul și istoriograful unit, Dr. A. Bunea. Pentruce? Pentrucă aceștia declară net, că acele episcopii au fost numai niște parodii, fără credincioși și fără o durată de peste câțiva ani. Insă prietinul nostru vrea cu tot dinadinsul, să ne arate, că acele au trăit

„Drumul Crucii“

Vineri în 17 Martie a. c., scena teatrului orăşenesc din Sibiu a fost transformată în amvon de propoveduire a veşnicelor şi suprapământeştilor valori creştine, prin reprezentaţia piesei religioase: «*Drumul Crucii*», de către «*Teatrul religios*» din Bucureşti. Acest teatru religios s'a deschis la Bucureşti sub înaltul patronaj al mult regretatului *Patriarh Miron*, al *P. S. Sale Episcopul Nicolae Colan* al Clujului, pe când era ministru al cultelor, şi are preşedinte al comitetului de conducere pe *P. S. Sa Episcopul Irineu Craioveanul*, până de curând preotul prof. *Ioan Mihălcescu*, dela Facultatea de teologie din Bucureşti. Directorul teatrului e un tânăr artist, cu suflet creştin şi entuziast, dl *I. Frumuşani*.

Cu prilejul reprerentaţiei dela Sibiu, Păr. *Zosim Oancea* a rostit o scurtă cuvântare, în care a arătat lucrarea însemnată a teatrului religios în societatea românească, obişnuită să vadă pe scenă mai mult «*realitatea banală, uneori ridicolă, foarte adesea desgustătoare, a vieţii omeneşti, trăită numai pentru clipă şi numai pentru pământ*». Teatrul acesta religios, însă, «*a plecat în turneu misionar prin ţară... ca să înfăţişeze publicului un crâmpei de viaţă, din vremi îndepărtate, trăită pentru cer şi pentru veşnicie, sub semnul şi sub puterea Sf. Cruci. Şi scopul lui nu e ca să trezească în sufletul spectatorilor numai emoţie artistică, sau numai admiraţie pentru acele vremi de demult, ci, făcându-se un glas puternic de chemare al sfintei noastre Biserici ortodoxe, să contribue la readucerea în suflete a singurului ideal de viaţă, dătător de pace statornică şi de fericire veşnică*, **Crucea Domnului**“.

Realizarea artistică şi psihologică a reprezentaţiei a fost peste toate aşteptările. Suferinţele creştinilor, în frunte cu *Sf. Apostol Pavel*, din cele dintâi zile ale creştinismului, redate cu multă simţire de artiştii „Teatrului religios“, au stors lacrimi multe din ochii ascultătorilor, iar seninătatea lor în suferinţă a scos nenumărate suspine din sufletele flămânde şi însetate de idealul Crucii mântuitoare.

Trist de tot, însă, că publicul care aleargă la „Tănase„ şi „Alhambra“, s'a arătat aşa de indiferent în faţa unei reprezentaţii teatrale, care a înfăţişat seriozitatea şi spiritul de jertfă a adevăratei vieţi creştine.

Noi dorim «*Teatrului religios*» din Bucureşti deplină biruinţă în calea grea a misionarismului creştin, pe care a pornit, şi îndemnăm pe tinerii şi entuziaştii lui artişti să nu desnădăjduiască niciodată în faţa indiferenţei omeneşti, *ci să aibă întotdeauna în suflete adevărul*, pe care-l propoveduesc, *că orice biruinţă creştină vine numai prin multă răbdare, nenumărate suferinţe şi neţărmurită nădejde în ajutorul Atotputernicului Dumnezeu*.

„Una şi singură, cuget şi trup“

— Procesul, care ne cimentează sufleteşte, are să continue neîmpedecat —

Distinsul scriitor, director al ziarului *România*, dl *Cezar Petrescu*, — când constată că de douăzeci de ani, după marele războiu, cu toată fiinţa noastră am fost pregătiţi pentru pace şi pentru consolidarea unei Românii de tânără şi optimistă civilizaţie, — sfârşeşte cu următoarele cuvinte de reţinut:

O presimţire, care şi ea însemna un simpton viu şi nealterat al instinctului de conservare naţională, de câteva luni încoace stârpea dintre noi cei din urmă spini pe câţi nu-i pliviseră încă generaţiile unirii. Înfrăţirea cea mare dela Alba-Iulia, când cei doi păstori sufleteşti ai bisericilor din Transilvania s'au îmbrăţişat chemând norodul credincios la muncă şi veghe întru ascultarea poruncii istorice care trece peste capetele noastre: aceasta publică mărturisire n'a fost un fenomen izolat, nici întâmplător. Era numai o etapă, dintr'un proces mai îndelung şi cuprinzător, care ne-a cimentat sufleteşte Români într'o mare şi veşnică Românie. In vreme ce alături de noi, un nesocotit desbin, disloca o ţară din temelie, oferind-o pradă tuturor nesaţiilor, încă înainte de acest avertisment, România îşi dovedea unitatea nesfărmată, vârtoasă hotărâre de a se înfăţişa neamurilor şi veacurilor, una şi singură, cuget şi trup.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Probleme-Recensii-Comentarii

Membrii Asociaţiei clerului „A. Şaguna“ din despărţământul *Băiţa*, de sub conducerea P. C. părinte protopop D. Secărea, au reuşit să realizeze şi în cursul anului expirat un bogat şi frumos program, desfăşurat în cadrul celor 3 conferinţe preoţeşti, ţinute la sediul oficiului protopopesc din Băiţa.

Prima conferinţă s'a ţinut în 29 şi 30 Martie 1938, a doua în 24 Mai 1938, a treia în 1 Noemvrie 1938.

In cadrele acestor conferinţe au predicat preoţii: *Aurel Moga* din Măgura şi *Viorel Todoran* din Crăciuneşti, iar rapoartele şi lucrările, ce s'au citit la aceste conferinţe, au fost pregătite de preoţii: *I. Popa*-Hărţăgani, *L. Borza*-Ormindea, *Z. Enescu*-Peşterea, *P. Diniş*-Nevoeş şi *N. Perian*-Săliştea.

Pr. I. Popa a pregătit şi citit raportul asupra activităţii pastorale şi a cercurilor religioase pe a. 1937 şi darea de seamă asupra activităţii despărţământului pe 1937. Din rapoartele citite se constată că preoţimea tractuală a căutat să satisfacă, cât mai mult, imperativele impuse de misiunea ce i-a fost încredinţată. Se mai constată, că membrii despărţământului au ţinut — împreună cu cercurile religioase — 17 şedinţe.

Pr. *L. Borza* a pregătit lucrarea: „Sf. Tradiţiune şi sectele“, iar preotul *Z. Enescu* a pregătit lucrarea: Raţionalismul zilelor noastre“. Pr. *P. Diniş* a pregătit lucrarea: „Colaborarea bisericii cu străjeria“, iar Pr. *N. Perian* a pregătit lucrarea: „Familia preotului, ca factor educativ al vieţii poporului nostru dela sate“. — Toate lucrările de mai sus, bine documentate şi bine expuse, au fost ascultate cu viu interes de preoţimea tractuală. — Fiecare conferinţă a fost prezidată de P. C. păr. protopop *D. Secărea*, care la deschiderea şedinţelor, a arătat — prin cuvinte alese — rostul şi necesitatea conferinţelor preoţeşti, cum şi vastul program, pe care îl are de desfăşurat, asociaţia clerului nostru în mijlocul preoţimii şi al enoriaşilor din parohie. — *Cor.*

*

Activitatea cercului preoţesc cu sediul în Crihalma, tractul Cohalm. — Anul 1838, în cercul nostru, se remarcă prin o evanghelizare întinsă. In 22 Aprilie s'a ţinut întrunire în Cohalma, unde după Maslul de obşte a predicat Păr. Dumbrescu-Ticuşul nou, despre: Gânduri sub umbra crucii Mântuitorului.

In Vinerea mare a urmat maslu în biserica Ticuşul nou. Aici a predicat păr. Dionisie Bucur-Crihalma: Ce îndemnuri dau creştinilor Patimile Mântuitorului.

Joi 22 Mai a urmat cerc pastoral religios împreună cu cercul cultural al învăţătorilor în Ticuşul nou. După sfânta liturghie în sobor, a predicat gărintele Cristea-Ungra: „Eu vă dau apă vie ce se preface în izvor de viaţă dătător“, ascultată cu adâncă religiositate de mulţimea credincioşilor. După masă a conferenţiat pentru popor Păr. Comaniţă-Fântâna: „Aportul laicilor în evanghelizare şi moralizarea masselor“ şi Pr. Dion. Bucur: Viaţa şi activitatea lui Octavian Goga, Invăţătorul Niciu a vorbit: Despre omenie.

In 5 Iunie cercul s'a întrunit în conferinţă la Crihalma.

După sfântul Maslu a predicat păr. protopop Al. Brotea: Datorinţa de a fi bun creştin.

In 27 Iunie s'a ţinut şedinţă în Fântâna. La sfânta liturghie a predicat păr. Dion. Bucur. La Maslu, în sobor de 4 preoţi, vorbeşte păr. protopop Brotea. Seara s'a desfăşurat o producţie cu skiopticonul în curtea şcoalei despre: Viaţa lui Iisus. Intre filme a conferenţiat păr. Neacşu-Bogata: Rolul bisericii ortodoxe în desvoltarea moralităţii poporului.

In 6 Noemvrie s'a ţinut conferinţă în Crihalma, cu ocazia sfinţirii noului iconostas aşezat în acea biserică. Sfintele slujbe s'au săvârşit într'un cadru înălţător. Răspunsurile liturghice le-a dat corul tineretului condus de dl înv. Bunuş. La priceasnă a predicat Pr. I. Neacşu, tălmăcind evanghelia zilei. La sfârşitul liturghiei a vorbit păr. protopop Alex. Brotea.

După masă, în casa culturală, Pr. Ieronim Dumitrescu conferenţiază despre „Ortodoxia neamului românesc“, în faţa unui numeros public. La sfârşit vorbeşte păr. Bucur mulţumind tuturor pentru munca depusă la reuşita acestei sărbări. — *Asistent.*

*

în mod serios până pe la anii 1600—1800.

Aşa Sf. Sa susţine, că episcopia dela Severin a fost întemeiată la 1238, câtă vreme Dr. Bunea ne spune, că această episcopie catolică a luat fiinţă abia în 1376. Apoi cel dintâiu susţine că această episcopie a funcţionat până la anul 1502, iar cel din urmă afirmă, că ea abia a avut un episcop, şi după câţiva ani a rămas numai cu numele. Tot aşa stăm şi cu celelalte episcopii catolice, înfiinţate la noi exclusiv cu scopuţ vădit de prozelitism papistaş. Aceste fapte istorice însă C. Sa dela Craiova le înconjoară, pentrucă dacă le-ar suleva, i-ar zădărnici toată teoria referitoare la episcopiile catolice din ţările române. Constatăm deci, că nu urmăreşte adevărurile istorice, ci alte scopuri, cam dosite, dar foarte vizibile.

Am fi curioşi, să ni se explice pentru care motiv ridică în relief aşa tare, că în ţările române încă n'au fost mitropoliile ortodoxe organizate, dar episcopii catolice erau deja? Nu cumva autorul dela Craiova ar vrea să facă conclusia, că în acel timp noi nu aveam nici episcopi, nici episcopii ortodoxe prin ţările române, ci toată lumea era papistaşe? Il rog să citească puţin epistolele papilor adresate regilor catolici unguri şi se va convinge, cum ne-au protejat aceşti omnipotenţi ai Romei, dispunând distrugerea totală a episcopilor şi a episcopiilor *clandestine* ortodoxe. Deci ele existau.

Dacă examinăm atent broşurica C. Sale dela Craiova, începând cu prefaţa şi până la ultima pagină, mereu accentuează şi vrea să scoată în relief că noi românii am fost supuşi „vicarului“ lui Iisus pe pământ (oare să aibă Iisus nevoe de locţiitor?), dar nu dovedeşte cu nimic, ba că unirea dela Florenţa (1439) a fost primită de mitropolitul ortodox Damian al Moldovei, câtă vreme istoria ne arată, că acest Damian n'a fost nici mitropolitul Moldovei, dar nici moldovean, suntem în drept să punem întrebarea: ce înseamnă aceste pervertiri ale adevărurilor istorice?

Apoi când mereu ni se spune, că ritul roman l-am pierdut prin bulgari, iar credinţa catolică prin greci, şi când în repetate rânduri ne afirmă, că ortodoxia greacă e antinaţională, ce urmăreşte? Asemenea cu accentuarea continuă mama Roma şi Roma mamă, faţă de «*bizantinismul străin de neam*», poate crede, că ne va duce în apele papistaşismului internaţional? Pe noi nu ne interesează de loc grecii ca neam, ci doar ca credinţă, în schimb, dacă avem origina latină, nu ne interesează papistaşismul.

Pe marele mitropolit Teoctist, viţă de neam domnesc, după cum ne spune dl Iorga, îl face bulgar nu numai lipsit de sentimente româneşti, dar deadreptul duşmănos neamului nostru. Acest bulgăroi a introdus în serviciul religios limba slavă şi literile cirilice, după părerea papistăşitului nostru dela Craiova, iar părerile istoriografilor serioşi, cari sunt total altele, le delătură, pentrucă nu-i servesc scopului. Ce urmăreşte cu aceste afirmaţii deadreptul în opoziţie cu adevărurile istorice?

Şi numai atât ajunge să constatăm, că Frăţia Sa a voit să ne arate cu tot dinadinsul, că în ţările române a înflorit catolicismul, dar ortodoxia greacă şi bulgară a stricat tot rostul. Deci propoziţia, ce s'a pus din greşală între ghilemele, poate rămânea neschimbată, pentrucă este un logic rezumat al celor afirmate de omonimul meu dela Craiova. Iar dacă nu vrea să-şi recunoască aceste idei, va fi pentru faptul, că prea mult şi-a bătut joc de adevărurile istorice, şi pentru un preot lucrul acesta vine cam jenant. Iar noi, dacă am voi să ofensăm, ocolirile aceste ale adevărurilor istorice, ocoliri intenţionat şi cu anumite scopuri făcute, am putea să le taxăm mai just de falsuri, de cum o face Sf. Sa pentru nişte ghilemele nevinovate.

Un falsificat constă în ştergerea unor cuvinte din textul autorului, sau în adăugirea unor cuvinte la acel text, cu scopul vădit de-a schimba sensul şi a-i da alt înţeles. Asemenea fals este şi când cineva înconjoară adevărurile istorice, şi provocându-se la texte interesat plasate, sau afirmând fără dovezi unele fapte contrare cu datele istoriei. Aşa purcede C. Sa dela Craiova, când schimbă total adevărul istoric. Un clasic exemplu ne dă, când afirmă, că în urmă *tot* papii au împiedecat desnaţionalizarea noastră prin bulgari, pentrucă au intervenit prin epistolele lor la regii unguri în interesul nostru. Crede Frăţia Sa din aceste afirmaţii cel puţin un cuvânt? Dacă nu crede, atunci e un fals istoric; iar dacă le crede, atunci va trebui să ne dovedească cele susţinute cu vreo epistolă cel puţin, ca să vedem şi noi întru cât ne-au salvat papii din ghiarele bulgarilor.

Eu — în modesta mea broşurică — am arătat cari au fost sentimentele papilor faţă de noi, Valahii schismatici din ţara ungurilor şi chiar din ţările române. In epistolele lor adresate regilor unguri dădeau ordine şi pretindeau cu ameninţarea anatemei, ca aceştia să distrugă toate lăcaşurile de rugăciune, să expulzeze pe toţi preoţii „schismatici“ şi să nu cruţe nimic pentru estirparea totală a celor, cari nu voesc să asculte de „locţiitorul“ lui Iisus pe pământ.

(Urmează)

In ţara fără reverii

(4) **V. Sămărtinean**

Chiar de aici, din New-York, am putut constata că viaţa spirituală e o himeră în America. Şi nici nu se putea să fie altfel acolo unde maşina e suverană în toate. In această privinţă marele filosof creştin, Nicolae Berdiaev, are minunate reflexii în cartea „L'homme et la machine“. Mişcare, frenezie, alergare după milioane, în ritmul de celeritate cosmică al maşinei. Asta e America de azi. Iată Broadwayul. Inima New-Yorkului. Artera principală din marea metropolă. Plină de lume, de automobile, de larmă infernală, de accidente. Câţi oare dintre americanii aceştia cari se grăbesc la afaceri, americanii aceştia roşi de patima banului, mai au oare timp să-şi dea măcar câteva clipe de răgaz sufletului, sau cel puţin să-şi aducă aminte de acel mare eliberator al lor, de George Washington, prin vitejia căruia s'a proclamat independenţa coloniilor americane în Philadelphia la 1778, uriaşul Washington, şi să facă un pelerinaj la mormântul lui dela

Arhim. Iuliu Scriban: «*Biblia ca unealtă culturală*» (Edit. Sf. Episcopii a Argeşului. Pag. 20); «*Arma Domnului în folosul omului*» (Extras din rev. „Misionarul" Nr. 5—6 din 1938, Chişinău).

Cine s'ar oprì cu luare aminte asupra constatărilor pe care I. P. C. Sa Arhim. I. Scriban le face în publicaţiile citate, în legătură cu nepăsarea cu care e ocolit azi cuvântul Domnului din Sf. Scriptură, s'ar putea alege cu sugestii foarte preţioase pentru modul de a-şi întocmì cu folos şi pricepere programul citirilor zilnice.

Se atrage acì atênţiunea asupra setei nebune a lumii de azi care, ca în toate domeniile de viaţă, şì în domeniul cititului aleargă după ultimele noutăţi, neglijând tocmai isvorul cel mai bogat în comori de puteri pururea nouă pentru hrana sufletului: *Sf. Scriptură.*

Dacă ar avea ecou cuvintele I. P. C. Sale, poate şi-ar da seama toţi cei ce ocolesc Cartea Cărţilor, cât de mult greşesc, tocmai... spre paguba lor proprie.

*

Profesor Dr. Gheorghe Moroianu: *Chipuri din Săcele*, scoasă de Fundaţia culturală „Principele Carol".

Prof. Dr. Gh. Moroianu, descendent al unei alese familii din Satulung-Braşov, a răscolit vadul amintirilor şi din apusul îndepărtat al vremurilor a conturat icoana lui Moş Vasile, Mariei Caciului, Ivaşca, Călţuna, Părintele Radu şi Lelea Nuţa.

Amintirile copilăriei, păstrate cu sfinţenie în duhul timpului de atunci, sunt redate într'o formă plăcută, cu mulţime de amănunte, reuşind pe deplin să reliefeze măreţia oamenilor ce nu mai sunt. Minuţios în descriere, lăsându-i să grăiască în felul lor, păstrându-le imaginea reală, autorul aduce un prea frumos dar cititorilor.

Din cele peste 200 pagini, putem cunoaşte viaţa mocănească sub toate aspectele ei, dela modestia soţiei Baciului până la bogăţia Moşului Vasile, precum şi chipurile pline de cucernicie ale preoţilor din familia Popeea, cari au păstorit cu duh evanghelic. Şi era părintele Radu „om venerabil, respectát de toţi, aşezat la vorbă şi cu sfaturi bune şi sănătoase... făcea o slujbă de ţi-era mai mare dragul s'o asculţi. Prin cuviosia lui, prin faţa lui măreaţă, prin vrednicia cu care ştia să se arate în lume, precum şi prin întreaga lui viaţă cinstită şi cucernică, el insuflase un adânc respect şi o neţărmurită dragoste şi încredere poporenilor".

Cartea are minunate clişee, prin cari cititorul poate să cunoască şi mai bine Săcelele Braşovului. Reflecţiile şi sugestiile maturităţii formează laturea actuală. Scrisă într'o limbă aleasă, îngrijită, chipurile trecutului prind viaţă, trăiesc şi prin bogata simţire a autorului primeşti în suflet icoanele apuse ale unora cari au trecut pragul veşniciei. — Pr. *Gh. Şerbu.*

„La biserică!" Măsurile de siguranţă, luate de guvernul român, au chemat sub arme, cum se ştie, o parte din rezerviştii noştri. Aceştia s'au şi grăbit să se prezinte la regimente fără nici o şovăire şi cu cel mai impresionant avânt patriotic. In faţa cazarmelor, din oraşele Ardealului, publicul a primit pe voinicii satelor cu mare bucurie şi cu multe urări de noroc. Rezerviştii tineri răspundeau la rândul lor întonând câte-o doină adusă dela munte sau dela şes. Ear unul, bărbat mai în vârstă, — raportează un confrate dela Cluj, — la un moment dat ridică glasul, zicând: — «*Măi feciori, înainte de-a intra în cazarmă, haidaţi la biserică*».

Asociaţia clerului „A. Şaguna", secţia Sibiu

Anunţ

1. Pentru conducerea *Căminului preoţesc dela* **Bazna** pe timpul *dela 15 Mai până la 1 Octomvrie a. c.* se caută un **administrator,** cu preferinţă un candidat de preot sau o preoteasă văduvă, care va avea locuinţă şi întreţinere gratuită şi un onorar de 1000 lei lunar. Acesta va avea să angajeze şi supravegheze personalul de serviciu, să poarte evidenţa oaspeţilor şi a incasărilor şi va avea toată răspunderea pentru buna administrare a Căminului.

2. Se caută totodată şi o **bucătăreasă** bună, pe timpul dela 1 Iunie până la 30 Septemvrie a. c. care va avea locuinţă şi întreţinere şi plata corespunzătoare.

Cererile se vor înainta până la 10 Mai a. c. P. C. Sale prot. Emilian Cioran, consilier mitropolitan, Sibiu, str. Tribuna 28.

Cuc. preoţi sunt rugaţi a atrage atenţiunea celor interesaţi asupra acestui anunţ şi a ne recomanda persoane potrivite.

Biroul Asociaţiei Clerului.

Asociaţia clerului „A. Şaguna", secţia Sibiu

AVIZ

Aducem la cunoştinţa Cuc. preoţi, că la *1 Iunie* a. c. se va deschide **Căminul preoţesc dela Bazna** şi va fi deschis până la 30 Septemvrie a. c.

Preţul camerelor pentru Cuc. preoţi şi membrii familiei lor, cari sunt membri ai Asociaţiei şi au contribuit la zidirea Căminului, va fi:

Cameră cu 1 pat în Iunie şi Septemvrie 30 Lei pe zi;

Cameră cu 1 pat în Iulie şi August 40 Lei pe zi;

Cameră cu 2 paturi în Iunie şi Sept. 45 Lei pe zi;

Cameră cu 2 paturi în Iulie şi August 60 Lei pe zi;

Cameră cu 3 paturi în Iunie şi Sept. 60 Lei pe zi;

Cameră cu 3 paturi în Iulie şi August 80 Lei pe zi.

Pentru alţi oaspeţi:

Cameră cu 1 pat în Iunie şi Septemvrie 50 Lei pe zi;

Cameră cu 1 pat în Iulie şi August 80 Lei pe zi;

Cameră cu 2 paturi în Iunie şi Sept. 70 Lei pe zi;

Cameră cu 2 paturi în Iulie şi August 100 Lei pe zi;

Cameră cu 3 paturi în Iunie şi Sept. 85 Lei pe zi;

Cameră cu 3 paturi în Iulie şi August 125 Lei pe zi.

Celce doresc să li se reţină cameră, se vor anunţa la preşedintele secţiei: protopop Emilian Cioran, consilier mitropolitan, Sibiu, strada Tribunei 28, şi anume: pentru camerele pe *Iunie* până la 1 Mai, pentru camerele pe *Iulie* până la 1 Iunie şi pentru *August* şi *Septemvrie* până la 1 Iulie a. c.

Camerile se închiriază dela zi întâi până la sfârşitul lunei.

După aceste termine se vor putea închiria camerele şi la nemembrii la Asoc. Clerului, iar prenotările se vor face de administratorul Căminului în Bazna.

Acordarea camerelor se va face în ordinea întrării cererilor.

După primirea bonului de rezervare a camerei, în termen de 48 ore avea să trimită 50% din preţul camerei, în caz contrar se va închiria altuia camera. La cererea preoţilor din Arhiepiscopie preţul camerei se poate reţinea într'o singură rata din salar.

Biroul Asociaţiei Clerului.

† Maniu Lungu

paroh, protopop onorar

Păr. Maniu Lungu, paroh în Răşinari şi protopop onorar, după o activitate desfăşurată cu adevărat în duh preoţesc, 9 ani ca învăţător şi 36 ani ca preot — a trecut la cele veşnice în vârstă de 68 ani, în ziua de 14 Martie c.

A fost unul din preoţii noştri cei mai de seamă care s'a ştiut impune în chip neforţat prin evlavie, modestie, cinste şi conştienţiozitate. Prin firea sa plină de blândeţe şi răbdare, prin tactul necesar pastoral, a condus atâtea corporaţiuni sălăşluidu-se pacea fără de care nu se poate zidì nimic durabil. El a activat pe toate terenele vieţii de obşte în firul tradiţiei şi ca urmaş al atâtor vrednici preoţi cari au slujit la cele două altare din comuna Răşinari.

Legat de satul său natal, nimic nu l-a putut desprinde de acest mediu rural, iniţiind atâtea înjghebări religioase şi culturale legate de numele şi contribuţia sa morală şi materială fiind totdeauna la datorie, din „straja dimineţii şi până în noapte", ca un ostaş credincios şi ca pildă pentru mulţi, până în clipa din urmă.

In special pentru vizitatorii aşezămintelor din Răşinari ca: „Mausoleul mitropolitului Şaguna", „Casa veche episcopească" din veacul al XVIII-lea etc. era călăuza neostenită, dând acestora toate informaţiunile istorice legate de aceste aşezăminte, câştigând stima şi aprecierea tuturora.

Prevenitor şi senin faţă cu oricine, plin de bun simţ în toate, disciplinat mai întâi cu sine însuşi, ordonat şi punctual şi-a dedicat viaţa sa întreagă în slujba lui Dumnezeu, a bisericii şi a neamului.

Nu e locul acì şi acum a înşira toate realizările înfăptuite, ele vor eşi în evidenţă cu cât va trece vremea.

A fost petrecut la mormântul de veci de obştea credincioşilor din comună, de cunoscuţi şi preoţimea din protopopiat. Activitatea sa pilduitoare ca preot şi om deopotrivă a fost înfăţişată de prot. Em. Cioran şi de directorul şcoalei Emilian Dancăşiu. Preoţimea protopopiatului a contribuit cu 1000 lei la un fond de binefacere, ca răscumpărare a cununei peritoare.

Organizaţi Reuniuni de femei

Mount Vernon? Niciunul. Câţi oare dintre americanii aceştia îşi mai aduc oare aminte că părinţii şi strămoşii lor citeau în fiecare seară Biblia cu glas tare, că dincolo de alergarea după câştig e o altă alergare în lume, mai fatală şi mai fulgerătoare, alergarea spre moarte, care ne va primì pe fiecare dintre noi cu afrontul sceptic al Eclezíastului: Aţi văzut că nimic nu prisoseşte omului din toată osteneala cu care se osteneşte sub soare? Nici unul. Câţi dintre americanii aceştia au o concepţie de viaţă mai superioară, mai puţin legată de efemer şi de aproximativ? Nici unul. Toţi aleargă după dolari. Toţi poartă în creer o invenţie, în scop de a se îmbogăţi. Toţi se concurează, devorându-se cu voracitate, cu necruţare. In aparenţă, toţi sunt de omenie. In fond însă, dacă le sondezi adâncurile sufletului, vezi că ele sunt pline de cancer şi de alte stigmate degradante. Fiindcă cine umblă în întunerec, cine orbecăeşte în subsolul materialismului abject, nu poate să aibă un suflet curat şi plin de fericirea celui care umblă întru lumină. Sunt foarte puţini oamenii bogaţi, cari fac binele. Sunt foarte puţini milionarii idealişti, iubitori de adevăr, dreptate şi frumos... Aşa i-am cunoscut eu pe americani la New-York. Le-am admirat zgârie-norii (sky-scrapers). M'am extaziat în faţa Statuei Libertăţii. Am rămas deadreptul consternat în faţa clădirilor gigantice de pe Broadway şi de pe Fifth Avenue. Mi s'a părut că Woolworth Building, Chrysler Bld., Bank of. Manhattam, ating cerul, cu cele 66, 69, 72 etaje ale lor. Opera temerară a omului, fără'ndoială. Dar oare performanţele acestea extraordinare şi uimitor de rapide în domeniul tehnic ale americanilor, i-au făcut mai fericiţi? Sufletul lor s'a înălţat oare şi el, în măsura în care se înălţau edificiile, spre tările cerului? Mie mi s'a părut că nu... Intr'un om devenit maşină, într'un robot, într'o făptură mecanică, într'un manechin, nu poate să vieze sufletul... E prea masiv, prea de nepătruns, obrocul materiei care învălue sufletul americanului, ca să mai poată pătrunde lumina cerului prin el. Prea mare a fost strădania omului, acì, pe drumul blestemat al deşertăciunilor, ca să-şi mai poată da acum o adevărată elevaţiune sufletească...

Inşelat în aşteptările mele, în visurile pe cari mi le făurisem despre America, am plecat spre gara Erie, de unde aveam să iau trenul spre orăşelul din Pennsylvania, ultimul popas al călătoriei mele. Ce era să mai văd în New-York? Nimic din ceeace m'ar fi putut mulţumì. Să depozitez în suflet imagini şi impresii, pentru a scrie un reportaj senzaţional? Să vorbesc despre celelalte oraşe ale Americei, tot aşa de colosale şi de stereotipe ca şi New-Yorkul? Despre Philadelphia, Chicago, Detroit, Cleveland, Los Angelos, Youngstown etc.? Toate oraşele, din cele 48 de state americane, sunt construite după acelaş sistem, exasperant de uniform şi de inestetic. Să vorbesc despre tot ceeace formează, în domeniul tehnic, recordul american? Despre codul elegantelor maniere yankeu? Să vorbesc despre faimoasa Atlantic City, de pe litoralul Atlanticului, unde se făceau renumitele concursuri de frumuseţe, azi căzute în desuetudine? Sau despre oraşul Reno din Nevada, vestita localitate a divorţurilor rapide? Despre vedetele dela Hollywood din California, despre plajele din Florida, despre cascada Niagarei, despre amatoarele companiei Armour din Chicago, despre gangsterii Al. Capone şi Dillinger, despre Coca-Cola şi despre chewinggumul lui Wrigley, despre cerealele Kellog şi despre mămăliga din America? Să vorbesc despre întreprinderile comerciale, despre magazinele cu zeci de etaje, despre băncile americane, despre regii neîncoronaţi ai dolarului Melon, Rockeffeler, Carnegie, Ford? Despre democraţia americană, masoneria americană, despre parlamentul american, despre justiţia americană? Să vorbesc despre Westul sălbatec al Americei, cu cawboy şi întinse savane? Despre Yellowstone Park, despre Rocky Mountains, şi despre celelalte minuni naturale din Colorado, New-Mexico, Arizona, Montana? Să vă vorbesc despre sondele de petrol din Texas şi Oklahoma, despre minele de cărbuni din Pennsylvania şi aurul din munţii Allegheny? Să vă vorbesc despre Pieile roşii, azi în dispariţie, şi să evoc în verb de văpae şi nostalgie frumoasa poveste de dragoste dintre prinţesa indiană Pocahontas şi căpitanul englez Bill? Despre minunile geologice din Arizona-Pădurea pietrificată, Deşertul pictat, Gran Canyon şi altele? Despre boxul, dansul american şi linşarea negrului de către alb? Sau să vă duc sub bolta culturii americane, la Universităţile Harvard din Cambrigde Mass., Yale din New-Haven Conn., Princeton din New-Jersey, Columbia din New-York, South California din Los Angelos, Western Reserve din Cleveland O.? Să vă plimb prin bibliotecile şi muzeele americane, sălile goale de concert, prin pieţele împodobite cu monumente uriaşe şi reci? Să vorbesc despre literatura americană? Despre scriitorii Upton Sinclair, Sinclair Lewis, Theodor Dreiser, despre romanul „Ileana din Aciliu" a compatriotului nostru Petru Neagoe?

Primim prin corpul Portăreilor de pe lângă Tribunalul Sibiu, o întâmpinare din partea dnei Col. Lucia Savu în numele Comitetului Societăţii „Principele Mircea", filiala Sibiu, ca răspuns la un articolaş din Nr. 11 (12 Martie) al ziarului nostru în care reafirmam, faţă de faptul că numita Societate organiza ceaiuri dansante în Postul Mare, porunca bisericească a 9 în care se opresc nunţile şi petrecerile în Post.

Intâmpinarea vrea să apere prin tot felul de consideraţii dansul în Post.

Regretăm că nu putem publica această întâmpinare deoarece ziarul nostru, prin care se face propovăduirea învăţăturilor bisericeşti, nu-şi poate oferì coloanele contestării acestor învăţături, aşa cum amvonul nu poate fi făcut loc de combatere a credinţii, pe motiv că de acolo se face şi afirmarea ei.

Aflăm că numita preşedintă a dat ziarul nostru şi la Parchet, unde cererea de improcesuare este înregistrată sub Nr. 3943 din 27 Martie a. c.

Să râzi sau să plângi?

A se slăbi...

„Unirea" se găseşte să ne reproşeze că în aceste vremuri de mare îngrijorare a Ţării, am scris în Nr. din 18 Martie c. articolul «*Dorim o Biserică*». Dar ce strică dacă, pe lângă comentariile evenimentelor la ordinea zilei, pe lângă îmbărbătările ce le-am adresat poporului, am dat glas în spaţiul celalalt al foii, între alte probleme, şi acestei mereu permanente probleme de care depinde tăria şi unitatea românească? Exact în Nr. din aceeaş săptămână (18 Martie c.), în care lumea era cuprinsă de cutremurarea ameninţătoarelor semne de războiu, „Unirea" se ocupa în pg. I în 3 articole exclusiv de papa Pacelli, în pg. 3—4—5 batjocurea ortodoxia, iar despre evenimentele la ordinea zilei *n'avea absolut nici un cuvânt*. Aceasta după ce de luni întregi publică în coloanele ei ineptiile şi injuriile lui Teodosie Bonteanu la adresa credinţei neamului românesc şi după ce uniaţia otrăveşte relaţiile frăţeşti cu svonuri ofensătoare la adresa Bisericii neamului, angajând în ele chiar şi numele M. Sale Regelui.

Precum nu i-a interesat pe extaticii papolatri din redacţia „Unirii", marea manifestare de solidaritate românească dela Alba-Iulia din 27 Februarie a. c., *de care n'au scris decât 3 rânduri*, aşa nu-i interesa nici îngrijorarea Ţării sau problemele mari ale neamului.

Orizontul preocupărilor lor e ocupat întreg de papa.

Ce legătură are papa cu frământarea lumii de acum, şi cu năcazurile Ţării noastre din ultimele săptămâni? Unde s'a simţit eficacitatea vre-unui cuvânt al lui. Cu ocazia morţii lui Pius XI şi a alegerii lui Pacelli presa mondială s'a oprit, e drept, în câteva numere asupra acestor subiecte, dar numai pentrucă formalităţile înlocuirii unui papă prin altul, ofereau, prin acele naive, teatrale şi copilăreşti forme de „foc în paie ude", de sărut al călcâiului, de purtare în leagăn, un material de mare preţ pentru rubrica de curiozităţi.

Dar când a început cutremurul mondial, cine s'a mai gândit la papa?

A rămas biata „Unire" uitată cu degetul în gură privind extatic la papa.

Şi acum tot ea vine să dea lecţii. Caragiale avea pentru asemenea plictisitoare stăruinţe din partea celor ce sufereau de eclipse de bun simţ un cuvânt bun: *A se slăbi!* E cazul să-l repetăm şi noi faţă de „Unirea".

Nr. 158/1939 (18) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh devenit vacant prin moartea preotului parohiei **Costeşti,** tractul Orăştie, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Folosinţa alor 2 cimitire (cel vechi şi cel nou) în întindere de circa un jugăr, şi un fânaţ de un jugăr.
3. Dela 120 familii câte o ferdelă de cucuruz sfărîmat şi câte o zi de lucru, sau răscumpărarea ei cu 40 Lei. (Din acestea $^1/_3$-a parte se dă cantorului şi crâsnicului).
4. Lemnele de foc necesare.
5. Stolele obişnuite în trecut.

Casă parohială deocamdată nu este, — dar credincioşii sunt cu toată bunăvoinţa să ajute noului preot a face şi casă parohială.

Cererile de concurs, însoţite de documente şi de încuviinţarea P. V. Consiliu Arhiepiscopesc pentru a concura, se vor înainta subscrisului oficiu în termenul dat.

Concurenţii e de dorit să se prezinte într'o Duminecă sau sărbătoare la biserică în parohie, pentru a se face cunoscuţi poporului.

Orăştie, 27 Februarie 1939.

Oficiul protopresbiteral ortodox român al Orăştiei, în înţelegere cu oficiul parohial:

Prot. **Ioan Moţa**
adm. tractului

INFORMAŢIUNI

In a doua ediţie! *Toate exemplarele din* **Biblia Regele Carol II,** *tipărite în prima ediţie, s'au vândut într'un scurt interval de patru luni de zile. In urma acestui strălucit succes se va pune sub tipar, în curând, a doua ediţie a sfintei cărţi. — Cinste şi laudă se cuvine atât celorce au tălmăcit-o şi au editat-o, cât şi celorce n'au întârziat să şi-o cumpere.*

Distribuirea sărbătorească a plugurilor, dăruite de M. Sa Regele, s'a făcut în cadre impresionante în ziua de Duminecа trecută. In comuna *Grănari*, protop. Cohalmului, au participat la solemnitate, cum ni se raportează: dl prefect al judeţului Târnava Mare, *Dr. D. Ivan*, P. C. protopop *Alex. Brotea*, dela Cohalm, preotul local *Ioan Munteanu* şi alţi numeroşi cărturari şi multă ţărănime. In sala şcoalei primare P. C. păr. protopop, asistat de preotul locului, a săvârşit serviciul religios, după care au luat cuvântul părintele protopop Brotea, dl prefect Dr. D. Ivan, dl profesor Dr. Babeş, amintind fiecare despre opera măreaţă şi munca de reînoire a ţării, stăpânite şi chivernisite de iubitul nostru Suveran. Plugul, dăruit de M. Sa Regele, a fost dat, prin Căminul cultural, vrednicului plugar din Grănari, *D. Braga*. Din partea ţărănimii a răspuns plugarul *Achim Novac*, care a zis: «*Astăzi am primit un plug din partea M. Sale Regelui Carol al II-lea; mâne, dacă va fi nevoie, vom face, din toate plugurile noastre, arme de apărare a moşiei strămoşeşti, a legii noastre creştine şi a Tronului scumpului nostru Rege...*» — Poporul ovaţionează îndelung. Programul sărbării a fost întregit prin frumoase cântece şi recitări de versuri patriotice executate de tineret.

Un mirean despre Oastea Domnului. Dl Dr. Suciu-Sibianu din Braşov are despre Oastea Domnului următoarea apreciere (apărută în nrul mai nou al „Gaz. Trans."): «*Oastea Domnului este cea mai merituoasă societate culturală religioasă din Ţara românească, — căci a scăpat dela beţie vreo 80 mii de oameni şi a adus pentru prima oară în conştiinţa românească necesitatea citirii zilnice a Cărţii sfinte şi datoria de a avea orce român această carte în casa sa şi servindu-i drept carte de căpătâi*».

† **Pr. Nicolae Vlad** din parohia Şelimbăr, prot. Sibiu, după scurte suferinţe, împărtăşit cu Sf. Taine, şi-a dat sufletul în mâinile Creatorului, Marţi în 28 Martie 1939, în vârstă de 89 ani, în al 62-lea an al fericitei căsătorii şi după 46 ani de binecuvântată păstorire. Rămăşiţele pământeşti ale venerabilului defunct s'au aşezat spre veşnică odihnă în 30 Martie 1939, în cimitirul din Şelimbăr. Odihnească cu drepţii!

Act de mulţămire. Credincioşii parohiei ortodoxe române *Haşdău*, protopopiatul Hunedoarei, cu filiile Dobâca şi Goleş, aduc călduroasele lor mulţămiri dlui *Constantin Bursan*, fost deputat de Hunedoara, pentru darurile făcute bisericilor lor. Şi anume: Bisericii din Haşdău, un rând complet de odăjdii în valoare de 6500 Lei, una sobă Vesta în valoare de 2480 Lei şi un prapore. — Bisericii din Goleş, una sobă Vesta în valoare de 2480 Lei, un clopot în greutate de 74 kg şi un rând complet de odăjdii în valoare de 5500 Lei. — Totodată credincioşii parohiei Haşdău aduc mulţămirile lor Direcţiunii generale a uzinelor metalurgice unite „Titan, Nădrag, Călan" care la cerere a donat o sobă pentru biserică. — Pr. *David Olariu*.

Dl Dr. Ioan Mafteiu, advocat în Sibiu, anunţă că şi-a mutat cancelaria advocaţială şi locuinţa în Piaţa Unirii Nr. 10, Etaj I, lângă hotelul Bulevard (în casele Arhidiecezei noastre).

Vacanţa de sfintele sărbători ale Invierii Domnului începe, pentru toate şcoalele, cu ziua de 2 April 1939 (în Dumineca Floriilor).

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 2 Aprilie 1939, va predica părintele consilier *Tr. Scorobeţ*.

„Cassa de Păstrare"

institut de credit şi economii S. A. în Sălişte, judeţul Sibiu.

Capital deplin vărsat: Lei 1.250.000
Reg. Soc. Banc. 9/1939.

CONVOCARE

Acţionarii institutului de credit şi economii „CASSA DE PASTRARE" S. A. în Sălişte, sunt invitaţi la

a LIV-a adunare generală ordinară,

care va avea loc Marţi în 18 Aprilie 1939, orele 10 a. m. în sala de şedinţe a institutului.

ORDINEA DE ZI:

1. *Deschiderea şi constituirea adunării generale;*
2. *Raportul Consiliului de Administraţie, Bilanţul şi contul Profit şi Pierdere pe anul 1938 şi raportul Consiliului de cenzori;*
3. *Descărcarea Consiliului de Administraţie şi a Consiliului de cenzori.*
4. *Alegerea unui membru în Consiliul de Administraţie cu mandat de 7 ani, în locul devenit vacant prin tragere la sorţi.*
5. *Fixarea jetoanelor de prezenţă.*
6. *Hotărâre cu privire la preschimbarea acţiunilor vechi cu titluri noi şi înglobarea — privit declaraţiunilor subscrise de creditori — a creanţelor lor în capitalul societar.*
7. *Eventuale propuneri admise la discuţiune de către consiliul de administraţie.*

In cazul că la această adunare generală, convocată pe ziua de 18 Aprilie 1939, nu s'ar depozita numărul de acţii sau nu ar fi prezenţi acţionari, conform dispoziţiunilor statutare, se convoacă acţionarii la o a doua adunare generală ordinară pe ziua de Miercuri în 26 Aprilie 1939, orele 10 a. m. în localul sus amintit, putând această adunare să aducă concluze valide, fără considerare la numărul acţiunilor depozitate şi la numărul acţionarilor prezenţi.

Sălişte, la 22 Martie 1939.

Consiliul de Administraţie

NOTA. Acţionarii cari doresc a lua parte la această adunare generală sunt invitati a-şi depune acţiunile cu 3 zile înainte de adunarea generală la cassa institutului sau la institutul „Albina" din Sibiu, „Banca Centrală" din Cluj şi „Banca Românească" Sucursala Sibiu.

Totodată li-se aduce la cunoştinţă că Bilanţul încheiat la 31 Decemvrie 1938 precum şi contul Profit şi Pierdere au fost depozitate, conform dispoziţiunilor Legii pentru organizarea şi reglementarea comerţului de bancă, la Tribunalnl competent din Sibiu şi se pot vedea atât acolo cât şi în biroul institutului în orele de oficiu.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Librăria Arhidiecezană

Sibiu Str. Mitropoliei 45

oferă cu preţuri convenabile şi în calitatea cea mai bună:

Odăjdii, Potire, Candele, Discuri şi Stelniţe, Cădelniţe, Cruci de metal şi de lemn pictate, Clopoţei, Căldăruşi de aramă cositorite, Garnituri de cuminecat şi de miruit, Chivote, Cărţi, Linguriţe, Icoane pe pânză, pe tablă, pe lemn şi pe hârtie, Clopote, Policandre şi Sfeşnice în cea mai îngrijită executare şi cu gust lucrate.

Nr. 157/1939 (19) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh, devenit vacant prin încetarea din viaţă a fostului preot al parohiei **Ludeşti,** protopopiatul Orăştie, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială corăspunzătoare, cu supraedificatele necesare: şură, grajd, etc.
3. Grădină în întindere de 439 stânjini pătraţi, un fânaţ de 1000 st. □ şi folosinţa la 20 jugăre pădure.
4. Dela 100 familii câte un „Liter" (20 litri) cucuruz sfărîmat şi câte o zi de lucru, sau răscumpărarea ei cu 30 lei.
5. Dreptul în păşunea comunală.
6. Stolele obişnuite în trecut.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea P. V. Consiliu Arhiepiscopesc de a concura, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Orăştiei, în termenul dat.

Concurenţii e de dorit să se prezinte în oarecari Dumineci sau sărbători la biserică în parohie, pentru a se face cunoscuţi poporului.

Orăştie, 27 Februarie 1939.

Oficiul protopopesc, în înţelegere cu oficiul parohial:

Prot. **Ioan Moţa**
adm. tractului.

ANUNŢ

Tuturor oficiilor protopopeşti şi parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispoziţiile testamentare ale fericitului mitropolit Şaguna precum şi regulamentele pentru administrarea Librăriei şi Tipografiei arhidiecezane, atragem atenţiunea oficiilor parohiale şi protopopeşti ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate şi tipărituri oficiale precum şi obiecte rituale şi cărţi bisericeşti, să se procure dela Tipografia şi Librăria arhidiecezană.

Aceste aşezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale şi protopopeşti.

Consiliul arhiepiscopesc

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII — Sibiu 9 Aprilie 1939 — Nr. 15

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. 4537/1939

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Isus Hristos.

„Pace las vouă, pacea mea dau vouă; nu precum lumea dă, eu dau vouă. Să nu se tulbure inima voastră, nici să se spăimânteze". (Ioan 14, 27)

Cuvintele Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos sunt toate pline de viață și de lumină cerească și prin ele ni se descopăr tainele împărăției lui Dumnezeu. Sunt însă între ele unele cari taie atât de adânc în trebuințele oamenilor încât, cetindu-le ori auzindu-le, ni se par ca și când ar fi fost rostite anume pentru zilele noastre.

Așa un cuvânt este și acesta pe care vreau să vi-l tâlcuesc, iubiții mei fii sufletești, cu prilejul luminatului praznic de astăzi al Invierii Domnului: *„Pace las vouă, pacea mea dau vouă; nu precum lumea dă, eu dau vouă. Să nu se tulbure inima voastră, nici să se spăimânteze"*. Domnul a rostit acest cuvânt din pragul patimilor și a morții sale pe cruce. Ce dar îndoelnic ni se pare această pace, dacă ne gândim la împrejurările în cari a fost făcut! Toate zilele acelei săptămâni le-a petrecut Mântuitorul în mijlocul dușmanilor săi, plini de răutate și viclenie, cari pe față căutau să-l afle vinovat cu vorba, iar la întuneric făceau planuri cum să-l piardă. Mai pomenitu-s'a oare vreodată o săptămână atât de zbuciumată și lipsită de pace ca acea „săptămână a patimilor"? Și peste tot, mai cunoaștem vre-o viață atât de prigonită și care să fi avut atât de puțin parte de pace, ca viața Mântuitorului? Dela începutul și până la sfârșitul petrecerii sale pe pământ a fost rău înțeles, îndușmănit și persecutat amar. Dacă după toate acestea la despărțire le-ar fi spus învățăceilor săi: „curajul meu, statornicia și răbdarea mea vi le las vouă", aceasta ar fi fost o moștenire mai ușor de înțeles.

Și totuși, precum la nașterea lui Hristos mulțime de oaste cerească vestea *„pe pământ pace"*, tot asemenea și acum în apropierea despărțirii Domnul le împărtășește apostolilor săi darul păcii: *„pace las vouă, pacea mea dau vouă"*. Pacea aceasta nu era numai o vorbă, ci era un dar pe care Mântuitorul l-a scos din sufletul său și l-a împărtășit ucenicilor săi. Căci în sufletul Mântuitorului stăruia pururea pacea lui Dumnezeu. De aceea în neliniștea și învălmășeala lumii ce-l încunjura El stă ca o stâncă în mijlocul valurilor mării. Intre ucenicii săi, înaintea celor ce-i ascultau cuvântările, în casa lui Zacheu din Ierihon, în mijlocul furtunii de pe mare, în luptă cu dușmanii săi, la intrarea în Ierusalim, în fața lui Caiafa, a lui Pilat, pe drumul Golgotei, pe cruce — pretutindenea și în orice împrejurare sufletul său e stăpânit până în adâncurile lui de o liniște și siguranță nezdruncinată, de acea pace a lui Dumnezeu despre care apostolul Pavel zice că „covârșește toată mintea" [Filipeni 4, 7]. Nici când n'a fost surprins, nici când n'a trebuit să-și retragă vre-un cuvânt și nu s'a contrazis, nici când n'a fost scos din liniștea sa, ci vorbele lui, purtarea și faptele lui au izvorît totdeauna dintr'o siguranță netulburată din lăuntrul său.

Pacea aceasta e darul pe care Domnul l-a lăsat apostolilor săi, știind că de el vor avea ei cea mai mare trebuință ca să biruiască împrejurările cele mai anevoioase prin cari aveau să treacă și să rămână neclătinați în slujba ce li-o încredințase.

Acest dar al păcii sale l-a lăsat Domnul moștenire nu numai apostolilor săi, ci și tuturor celor ce aveau să păsească dealungul veacurilor pe urmele lui. Toți slujitorii și închinătorii lui, în valurile lumii acesteia au nevoie de pace și au dreptul să o primească. Noi cei de astăzi trăim într'o lume tulburată și amenințată în toate încheieturile ei. Mai ales în zilele acestea din urmă ne-am găsit sub o statornică amenințare de război. O schintee ar fi fost de ajuns să se aprindă flacăra năpraznică a războiului pe tot întinsul pământului. Și de hotarele țării noastre s'au apropiat norii cei negri ai lui, dar când ne-am arătat gata întregul nostru popor să ne apărăm moștenirea cu orice jertfă, primejdia s'a mai îndepărtat și a mai slăbit, fără să fi încetat însă cu totul. Intr'adevăr astăzi lipsește în cea mai mare măsură pacea dintre oameni, dintre state și popoare.

Și de aceea, întrucât nu putem ști unde poate duce această tulburare a lumii, poporul nostru românesc trebue să se întărească cu toate acele puteri ale sufletului cari să-l facă în stare să înfrunte neclătinat toate valurile. Mai presus de toate trebue să ne întărim sufletele cu *pacea lui Hristos* care ne dă liniște și inimă bărbată, curaj și încredere în mijlocul oricăror tulburări ale vieții. Pacea aceasta să ne închege pe toți fiii neamului într'o strânsă și iubitoare frățietate în fața primejdiei.

Mulțămim lui Dumnezeu că așa s'a și arătat poporul nostru în aceste zile de îngrijorare: plin de bărbătească și liniștită încredere și pătruns de o unică voință și simțire românească, închinată apărării Țării. Ca un singur om au alergat toți cei chemați la datorie, pentru a face, dacă e de lipsă, din piepturile lor zid de apărare al pământului și al viitorului nostru. Cu toții ne-am topit într'o unitate, toți am simțit că bate în noi o singură inimă, ascultând de un singur ordin, acela al binelui obștesc. O voce mai puternică decât noi și decât interesele fiecăruia dintre noi ne spunea că sunt bunuri comune ale nației, mai presus nu numai de interese personale, ci chiar și decât viața noastră. Fără libertate și fără țară, fără credință și fără demnitate, ce preț ar mai avea viața?

Poporul nostru purtându-se în aceste momente astfel a arătat că în sufletul lui sălășluește nu o pace omenească *„cum dă lumea"*, ce se împrăștie la cea mai mică încercare, ci pacea de sus care izvorește din credință. Pacea aceasta din credință să vă siliți să o dobândiți, iubiții mei, și mai mult în inimele Voastre. Credința Voastră să sporească în aceste timpuri neîncetat. Să vă întăriți încrederea în Dumnezeu și în atotputernicia lui. Să aveți siguranța că El stă și astăzi la cârma lumii și că în toate întâmplările ei, cu înălțări și coborîri de popoare, cu ciocniri și împăcări, cu fapte mari și mai mici, sunt în lucrare planuri ascunse și înțelepte ale lui Dumnezeu și la urma urmelor tot El rămâne biruitorul împreună cu cei ce nu-și perd încrederea în El. Dumnezeu ne pune înainte fel de fel de încercări, ca să ni se întărească bărbăția și să ni se dovedească vrednicia. El vrea să ne câștigăm fericirea ca niște bărbați vrednici de cinstire, nu să ne-o dee de-a gata ca la niște neputincioși și nevoiași.

Să avem încrederea în Cel de sus: *„Să nu se tulbure inima voastră, nici să se înspăimânte"*. Domnul e cu noi! Puterea și încurajarea lui se coboară în tot cel ce crede în El. Și se coboară prin sfânta sa biserică. Iar întrucât biserica însoțește pe toți fiii neamului cu iubirea și cu rugăciunile ei, pe ostași și pe cei rămași la vetre, însuși Domnul e alăturea de tot neamul nostru.

Mai ales azi, iubiții mei, să ne pătrundem de siguranța aceasta, când știm că El este Domnul cel înviat, care a biruit moartea și toate patimile și neajunsurile. El este Domnul vieții și al puterii de viață. Puterea aceasta biruitoare asupra neputințelor și a slăbiciunilor o varsă în toți cei cari sunt aproape de El prin credință și rugăciune. Hristos cel înviat este izvor de viață și de tărie, izvor de biruință sigură pentru noi toți. Când știm că Domnul cel care a învins moartea, cel care are mai multă putere decât orice pe lume, este cu noi, de cine ne vom teme? Gândul la învierea lui Hristos să ne umple de pace și încredere desăvârșită în ziua de mâne.

Spre Tine Doamne ne îndreptăm ruga noastră ferbinte și în Tine ne punem toată nădejdea. Tu dă-ne pacea și tăria Ta. Curajul ostașilor noștri îl întărește și cu brațul Tău puternic ocrotește Țara și libertatea ei. Tu insuflă înțelepciune conducătorilor noștri, iar pe noi ne ia sub scutul Tău și ne umple de dragoste frățească și de tărie pentru ca ceasul încercării să ne găsească vrednici de a-i face față. Fii ajutor celor în suferință, doftor al celor ce au lipsă de tămăduire. Căci copiii Tăi suntem și alt ajutor afară de Tine nu avem.

Cu această rugă către Domnul Vă împărtășesc părintească mea binecuvântare și Vă urez ca praznicul Învierii să-l petreceți întru pacea lui Hristos și să-l ajungeți întru mulți ani.

Hristos a înviat!

Dată în Reședința Noastră arhiepiscopească din Sibiu, la sărbătoarea Învierii Domnului din anul 1939.

Al Vostru al tuturor de tot binele voitor:

(ss) **NICOLAE**
Arhiepiscop și Mitropolit.

„Din mormânt viață“

Răstignirea ducând la înviere, moartea la viață, suferința la fericire, plânsul la mângâiere, sărăcia la bogăție, este unul din marile paradoxe aparente ale creștinismului.

Cum se poate ca moartea să ducă la viață? Cum se poate ca linia ce merge spre puținătatea vieții în loc să ajungă, cum e legea minții omenești, la un capăt echivalent cu sfârșitul vieții, să pătrundă la un moment dat în plinătatea de viață și fericire? Cum se face că ceeace ni se pare nouă că coboară, în realitate urcă și viceversa ceeace urcă, în realitate coboară? Creștinismul ne învață că cine coboară în mormânt pășește spre înviere și cine se urcă în onorurile și bunurile vieții văzute, coboară. Desigur că e vorba de coborîrea benevolă, fără proteste, de o coborîre care-și păstrează toată frumusețea etică, sau e produsă tocmai de această frumusețe etică. In lumina creștinismului mormântul e mai aproape de cer, decât un scaun de onoare. Direcția cerului nu e în sus, spre acea parte spre care aleargă oamenii de obiceiu în viața socială, ci în josul vieții.

Intr'un articol din această foaie din Septemvrie anul trecut, în care exprimam câteva gânduri despre problema răului, ajungeam la concluzia că răul vine dintr'o lăcomie neînfrânată a firii noastre actuale după viață, lăcomie alimentată de-o teamă neîncetată și chinuitoare de împuținare a vieții noastre, de sleire și de sfârșire a ei. Aceasta e tot una cu o neîncredere în Dumnezeu, adevăratul izvor și susținător al vieții. Ca și când numai de noi ar depinde să ne conservăm și înmulțim viața, trăim într'o permanentă ferbințeală de-a ne consolida existența, într'o grijă bolnăvicioasă de-a nu scădea. Și 'n vuetul acestei frământări și încordări, nu observăm că suntem robii unei amarnice iluzii, că în loc ca să ne întărim și înmulțim viața, ne-o uzăm, ne-o slăbim și atunci când ni se pare că am dobândit lumea în groapă ne sălășluim. Intr'o povestire rusească, mi se pare de Tolstoi, se concretizează admirabil acest adevăr în pățania unui om care, lăsându-se ispitit de oferta cuiva (trimis de cel rău) de-a lua în stăpânire atâta pământ cât va putea ocoli în timpul unei zile, a alergat atât de tare, lărgindu-și mereu cercul ce voia să l cuprindă, încât în ultimele clipe ale zilei a căzut mort cu sângele țâșnindu-i pe gură și pe nas la doi metri de punctul de unde plecase dimineața, cu mânile întinse spre el. Și povestirea se termină cu sentința că în realitate acelui om nu-i trebuia decât acei doi metri pentru mormânt.

Aceasta a fost urmarea păcatului strămoșesc: deslănțuirea firii, a poftei ei nemăsurate după viață, ieșirea din frâna spiritului care ar fi guvernat-o rațional, din viziunea adevărului că Dumnezeu este în ultima analiză asiguratorul vieții nnastre. Deslănțuirea aceasta a echivalat cu uitarea lui Dumnezeu, a credinței și a nădejdii în El, și cu războiul tuturor contra tuturor, fiecare văzând în celalalt o piedecă și un concurent în întărirea propriei vieți.

Mântuirea de această stare nenorocită nu poate veni decât prin facerea drumului întors. Din alunecarea pe panta ce duce în prăbușire, nu este altă mântuire decât urcușul spre culme. Din inundarea poftelor egoiste și neînfrânate nu există altă ieșire decât prin retragerea lor în matca originară.

Dacă păcatul e exaltarea, umflarea vieții noaste pământești, mântuirea nu poate fi decât în înfrânare, în *asceză*, înțeleasă în tot cuprinsul ei vast și în toate aspectele ei: abnegație, jertfă, sărăcie, suferință, moarte, care toate însemnează **Cruce**.

Când ai de combătut o extremă, ca să obții măcar temperarea ei, trebue să opui cealaltă extremă. Fără îndoială că Dumnezeu vrea viața pământească, cu toate funcțiunile cari o întrețin în mod natural. Și în starea primordială nu a cerut tăierea acestor funcțiuni. Dar odată ce omul a ajuns în stare de acută exaltare și umflare a poftelor de viață, pentru a putea sta în calea lor Dumnezeu ne cere o atitudine cu mult mai energică, mai combativă, mai radicală față de ele, un spirit cu mult mai accentuat ascetic, decât s'a cerut poate în staria primordială.

Dacă omul după păcat e dominat de ideea că viața și-o poate susține numai prin sine, Dumnezeu îi cere să meargă atât de departe cu lepădarea de această iluzie și cu lăsarea încrezătoare în seama lui Dumnezeu, încât să-și dea chiar viața văzută pentru El, fără să se îndoiască o clipă că El i-o va reda mai puternică, înviată și înoită. Abia când omul, în ciuda arătării simțurilor că viața lui încetează și el nu va mai putea face nimic pentru sine, totuși e de ferma convinere că Dumnezeu îl va învia, credința în atotputernicia lui Dumnezeu și nădejdea în El își serbează triumful deplin și starea de păcat e cu adevărat depășită.

Acest lucru ni l-a arătat Isus Hristos care a progresat spre înviere prin cruce și mormânt. Prin aceasta El a descoperit lumii, care se sbătea în întunerec și în tot felul de păreri neadevărate, contrazise de realități, o înțelegere a răului și o cale a scăpării de el, cu alte cuvinte o teodicee și prin aceasta o deslușire a sensului frământării acestei lumi și a destinului adevărat omenesc. Acum știm cum să privim răul, cum avem să acceptăm suferința și mormântul, cunoaștem marele ei rost pozitiv.

Paradoxul creștin exprimat în primele rânduri ale acestui articol nu înseamnă în realitate decât afirmarea biruinței lui Dumnezeu. Când spunem că prin moarte ajungem la înviere, ne dăm la o parte cu pretențiile noastre păcătoase că numai prin noi ne susținem viața și mărturisim că, dimpotrivă, numai Dumnezeu este izvorul ei, înviind-o chiar când noi nu mai suntem în stare să ridicăm nici măcar un deget.

De aceea este moartea treaptă spre adevărata viață și smerenia pas spre înălțime și suferința suiș spre cer — când în ele pulsează încrederea nețărmurită în Dumnezeu — pentrucă prin ele ne apropiem de Dumnezeu, apelăm iarăși la El, venim din înstrăinarea încrederii în noi, de care s'a făcut vinovat Fiul rătăcitor, cel dornic după autonomie, căruia nu-i convenea oblăduirea părintească.

In multe feluri exprimă Sf. Scriptură acest tâlc al autoîmputinării noastre pentruca să creștem prin Dumnezeu. Mântuitorul spune: »Oricine voiește să vină după mine (nu numai pe pământ, ci și în cer, la înviere), *să se lapede de sine*, să-și ia crucea sa și să-mi urmeze. *Căci cine va voi să-și mântuiască sufletul, îl va pierde; iar cine va pierde sufletul său pentru mine și pentru evanghelie, acela îl va mântui*« (Mc. 834—35). Iar apostolul Pavel desvoaltă aceste gânduri stăruitor în ep. II către Corinteni spunând în rezumat, »tocmai când sunt slab atunci sunt tare» și că se laudă »întru neputințele sale« (cap. 12, v. 9—10). Creștinismul privește împuținarea vieții și dispariția ei prin moarte, nu ca o împuținare și încetare de fapt, ci ca o ascundere a ei în Dumnezeu, ca o adâncire în intimitatea sânului părintesc al Lui. Apostolul Pavel spune: »Căci voi ați murit și viața voastră este ascunsă cu Hristos în Dumnezeu. Iar când Hristos, *care este viața noastră* (deci nu noi suntem viața noastră), se va arăta, atunci și voi, împreună cu El, vă veți arăta întru mărire« (Colos. 3, 3—4).

Se discută adeseori între teologi, care este mai importantă: crucea sau învierea lui Hristos. E o discuție oțioasă și inutilă, ba chiar primejdioasă când devine tendință religioasă practică de-a accentua mai mult crucea sau mai mult învierea. Aceste două sunt un întreg, așa cum vârful muntelui și panta ce duce spre vârf sunt un întreg și una fără alta nu se poate închipui, așa cum arderea în cuptor și pânea coaptă nu se pot despărți. Invierea e rezultatul crucii. Alt drum spre înviere nu există. Crucea e pregătirea, mormântul e laboratorul necesar al învierii. Când ne bucurăm de înviere, nu se poate să nu lăudăm crucea. Când ni se strânge inima la contemplarea sau la suportarea crucii, nu e permis să uităm că ea duce la înviere, căci dacă desnădăjduim sub apăsarea ei și nu vedem dincolo de ea învierea, nu mai înviem, ca unii ce nu credem în atotputernicia și bunătatea lui Dumnezeu.

Bucuria învierii e o bucurie gravă, nu ușuratică, odată ce știm cum se ajunge la ea; durerea crucii, e o durere transfigurată de bărbătească nădejde, când știm că duce la înviere.

D. STĂNILOAE

Praznicul Invierii în ortodoxie

Dintre praznicele Bisericii noastre, cel mai caracteristic ortodox este Praznicul Invierii Domnului. In inima ortodoxiei stă Sărbătoarea Invierii, care aduce la expresie, în largă măsură, întreaga spiritualitate specific ortodoxă.

Soteriologia ortodoxă are în centrul ei minunea Invierii lui Hristos. Evident, Hristos ne-a mântuit prin întreaga sa viață, dar cu deosebire prin moartea și învierea sa. Cum, însă, în concepția soteriologică ortodoxă se îmbină armonic și misterios dragostea cu dreptatea lui Dumnezeu, prevalând cea dintâi, *în ortodoxie accentul fundamental se pune pe mila lui Dumnezeu.* Mântuirea nu este numai o satisfacție adusă majestății și dreptății divine, ci mai ales o revărsare din plin a iubirii și milei cerești nemărginite. Deaceea în cugetarea teologică ortodoxă se pune pe primul plan actul Invierii. Aici moartea pe cruce a Mântuitorului apare indisolubil legată cu Invierea sa. Pentru Biserică, teologia și spiritualitatea ortodoxă, *mântuirea s'a împlinit definitiv abia prin Inviere.* Abia Invierea este chezășia propriuzisă a mântuirii și a vieții veșnice.

Cu totul altfel se prezintă fizionomia soteriologiei în teologia romano-catolică. Aici creștinismul altoindu-se pe duhul eminamente juridic, caracteristic poporului roman, s'a ajuns la juridismul exagerat al soteriologiei apusene, care a făcut ca accentul fundamental să se pună pe dreptatea lui Dumnezeu. In miezul soteriologiei romano catolice stă jertfa morții pe cruce a Mântuitorului. Pentru catolicism, mântuirea nu-i atât un act al iubirii și milei divine, cât mai ales o satisfacție adusă majestății și dreptății lui Dumnezeu. Deaceea, în cugetarea teologică apuseană, accentul se pune mai mult pe actul Răstignirii, decât pe cel al Invierii Mântuitorului.

Dar deosebirile dintre catolicism și ortodoxie nu se opresc aici. In veșnică luptă cu puterea lumească, catolicismul și-a dobândit un minunat simț istoric și a simțit totdeauna nevoia cadrului și mediului istoric ca ceva inerent devoltării sale. Din pricina aceasta, în Occident domină, în toate împrejurările, conștiința istorică. In schimb, duhul ortodox este antiistoric; în Orient domină conștiința eshatologică, viziunea unei împărății divine dela sfârșitul veacurilor. De aceea sufletul ortodox, la fel primilor creștini, este mereu chinuit de dorul după viața de dincolo.

Aceste deosebiri, de concepție teologică și de spiritualitate creștină se oglindesc profund și în cultul divin, respectiv în modul de a prăznui sf. Paști.

In centrul ortodoxiei a stat întotdeauna Sărbătoarea Invierii, Paștile. In Biserica ortodoxă, Paștile sunt praznicul cel mai mare și cel mai sfânt, care constitue apogeul vieții creștine. Pentru ortodocși, sf. Paști însemnează împăcarea deplină a lui Dumnezeu cu omul, unirea atât de mult dorită a cerului cu pământul prin Dumnezeu-Omul cel înviat. Invierea garantează pentru toți viața cea vecinică și transformarea întregei lumi. Deaceea, deși Invierea lui Hristos este sărbătoarea întregei lumi creștine, nicăiri Praznicul Invierii nu se serbează cu atâta exuberantă bucurie și strălucire ca la ortodocși.

In cultul pascal apusean și în trăirea romano-catolică, sensibilitatea și tristețea unui etern prohod, provocate de răstignirea pe cruce a Mântuitorului, birue și lasă oarecum în umbră bucuria luminoasă a Invierii. Aici, formula ortodoxă de salutare (»Hristos a înviat«) din zilele luminate de până la Înălțare, devine o formulă liturgică abstractă și lipsită de entuziasmul ortodox.

Din cele vremelnice, ortodoxia și-a ales categoriile organicului (viața și întreaga natură creată, cosmosul), pe cari — deși aparțin vremelniciei — le-a echivalat oarecum cu viața de dincolo, cu veșnicia. Deaceea la Paști, sufletul creștinului ortodox tresaltă de bucurie nu numai pentrucă Invierea Domnului i-a deschis larg porțile în spre viața veșnică, ci și pentrucă la Paști se serbează triumful vieții, al vieții organice asupra morții: »Alergați și propoveduiți lumii, că s'a sculat Domnul omorând moartea«; »Hristos, soarele vieții, tuturor viață răsărind;« »Prăznuim omorîrea morții, sfărâmarea iadului și începătura altei vieți veșnice«. Paștile sunt sărbătoarea vieții fără de moarte și a tinereții fără de bătrânețe. Invierea lui Hristos rupe virtual lanțurile morții și pune început primăverii eterne a omului: »Astăzi este primăvara sufletelor, pentrucă Hristos ca un soare răsărind din mormânt a treia zi, a gonit iarna cea întunecată a păcatului nostru«. Lumea stricăciunii păcatului se învălue potențial în lumina nestricăciunii și a vieții. De acum se inaugurează o viață asemănătoare cu cea din starea paradisiacă, iar calea spre îndumnezeire și viața veșnică este deschisă: »Luminatu-s'au toate cu învierea Ta, Doamne, și raiul iarăși s'a deschis și toată zidirea, lăudându-Te, cântare Ție totdeauna aduce«.

In ortodoxie, Praznicul Invierii este prin excelenţă praznicul bucuriei. Bucuria pascală este mai intensă, mai vie şi mai exuberantă în ortodoxie şi constitue tonul fundamental al spiritualităţii ortodoxe (Cf. N. Arseniev, Biserica răsăriteană, pg. 15 s.).

Canonul pascal este plin de bucurie divină şi de entuziasm: »Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm şi să ne veselim într'însa«; »Ziua Invierii, şi să ne luminăm cu prăznuirea şi unul pe altul să îmbrăţişem«. Bucuria Invierii covârşeşte doliul morţii. Căci moartea fizică, privită din perspectiva eshatologică, nu mai este prilej de îndurerare, ci o punte de trecere în veşnicie. Bucuria învierii se răsfrânge asupra întregei făpturi. Pământul e transfigurat şi inobilat prin Intruparea şi prin moartea pe cruce, dar mai ales prin Invierea Mântuitorului. Precum făptura întreagă suspină cu omul păcătos, tot astfel tresaltă de bucurie cu omul fericit, căci fericirea plămădită de har se împărtăşeşte, prin om, întregei făpturi. Cosmosul, adecă întreaga natură creată, s'a răstignit cu Domnul pe Golgota, iar acum cosmosul întreg învie cu el, în mod potenţial, întru bucurie şi slavă, până când va deveni realmente »cer nou şi pământ nou«. In ortodoxie, Invierea lui Hristos este un eveniment de însemnătate cosmică şi prăznuirea ei este o sărbătoare a bucuriei cosmice. Bucuria Invierii este bucuria reînvierii întregei naturi; deaceea cântă biserica noastră: »Bucură-te făptură şi înfloreşte ca un crin! Căci Hristos a înviat din morţi ca un Dumnezeu«; »Cerurile după cuviinţă să se veselească şi pământul să se bucure şi să prăznuiască toată lumea cea văzută şi cea nevăzută«. Bucuria învierii noastre se îmbină cu bucuria transfigurării întregului univers şi explozia de lumină a Invierii străbate prin inima întregei făpturi: »Acum toate s'au umplut de lumină şi cerul şi pământul şi cele de desubt. Deci, să prăznuiască toată făptura Invierea lui Hristos, întru care s'a întărit«.

Sublimitatea şi bucuria de proporţii atât de mari a Praznicului Invierii să ne fie tuturora un îndemn de a-l aştepta întotdeauna cu sufletele cât mai curate şi mai pline de duhovnicie, spre a nu-i turbura şi întuneca seninătatea şi lumina.

Prof. **Corneliu I. Sârbu**

Să plivim buruienile

In holda rumenă a credinţei noastre strămoşeşti s'a prăsit, în special în epoca de după războiu, o mulţime de buruieni confesionale, cari în limbajul obişnuit se numesc secte. Nesimţite la început prin lipsa de importanţă numerică ce-o prezintau, ele au devenit cu timpul tot mai periculoase, prin caracterul lor de râie ce se întinde tăcut dar continuu, manifestându-se tot cu mai multă evidenţă în ultima vreme. Primejdia ce-o reprezintă ele, prin existenţa lor între graniţele Ţării, este departe de a avea numai un aspect religios, ea având şi unul profund naţional. Cuvântul **„primejdie“**, *folosit cu acest prilej, nu exprimă nici cea mai mică exagerare, el traducând doar o realitate care din păcate există.* **Primejdie** *naţională şi bisericească, acesta este adevărul care trebue să ne ardă permanent conştiinţele, stimulându-ne la muncă hotărîtă întru stârpirea cât mai curândă, din holda spiritualităţii româneşti, pecetluită de sfinţenia Ortodoxiei, a tuturor buruienilor religioase de provenienţă streină sufletului şi fiinţei neamului nostru. Strădania noastră în această direcţie trebue să fie cu atât mai neobosită, cu cât avem datoria de a arăta, în felul acesta, tuturor şefilor ierarhici ai sectelor, — cari de peste graniţă, din America sau din Anglia, dirijează destinele sectarilor dela noi, — că Biserica ort. rom. nu este nici »grosier superstiţioasă«, nici «coruptă«, iar preoţimea noastră nu este nici »incultă«, nici »incapabilă«, aşa cum vor s'o prezinte streinătăţii aceste cucuvaie internaţionale cu sediul în Londra sau în New-Jork, în Honolulu sau în Patagonia, pentru a justifica necesitatea inexorabilă a* **misionarismului (?!)** *lor în România.*

Trebue să fim conştii, că opera de disoluţie a unităţii credinţei noastre strămoşeşti şi a solidarităţii noastre naţionale, este susţinută cu fanatică tenacitate şi stăruinţă de toate sectele, fără deosebire, sprijinindu-se reciproc atunci când de undeva s'ar ivi vreun »ce« care să le ameninţe libertatea prozelitismului lor iconoclastic. Vreţ ipoate probe pentru această afirmaţie? Iată-le: In August 1937, dl Dr. Nussbaum, campionul mondial al adventiştilor de ziua a şaptea, s'a întovărăşit cu belicosul Dr. Rushbrooke, secretarul general al «Alianţei Baptiste Universale«, pentru a convinge — prin orice mijloace — pe membrii »Mişcării irenice şi ecumenice«, întruniţi atunci la Edimburgh-Anglia, despre necesitatea imediată a asocierii lor la campania de protest a acestora împotriva persecuţiilor creştinilor (?!) din România. (vezi: The Guardian, 3 Martie, 1939). Conjuraţia celor doi n'a rămas integral fără efect, un protest producându-se, deşi nu în numele »Mişcării ecumenice«, ci numai în numele personal al preşedintelui acesteia. Cu prilejul venirii M. Sale Regelui nostru Carol al II-lea în Anglia, toate neghinele confesional-internaţionale existente la Londra şi cu tentacule şi în România: adventişti, evanghelişti, milenişti, quakeri, molocani etc. etc., s'au asociat cu acelaş mult înăcrit Dr. Rushbrooke, pentru a bineventa pe Suveranul nostru cu un memoriu-protest împotriva iluzionistelor »prigoane religioase a sectelor din România«. Mai adăogaţi la cele de mai sus şi faptul, că majoritatea sectarilor d-lui Dr. Rushbrooke, ai d-lui Dr. Nussbaum şi ai altor domni doctori de teapa acestora, nu înţeleg să se supună legii militare a recrutării, — datoria sfântă a apărării pământului în care zac moaştele străbunilor noştri neexistând pentru dânşii, — şi veţi avea astfel tabloul complet a ceeace reprezintă sectele pentru Stat şi pentru Biserică.

Pentru noi stă neclintit un adevăr veşnic, ca veşnicia ce-o dorim neamului nostru: acela, că oricine trăieşte în România, trebue să gândească româneşte, să-şi inspire faptele din realităţile spiritualităţii româneşti şi să asculte exclusiv de autorităţile noastre pământene. Oricine gândeşte peste graniţe şi stă în subordinile unor autorităţi streine (Dr. Rushbrooke, Dr. Nussbaum etc.), conspiră criminal la viaţa statului şi a neamului românesc. Este un lucru de mare importanţă pentru interesele superioare şi permanente ale Ţării, — astăzi când atâtea viforniţe îşi vântură ameninţările pela hotarele noastre, — să apărem în faţa lumii întregi bloc de granit în solidaritatea noastră naţională, dând astfel dovada supremei noastre iubiri de Patrie. Ori, această solidaritate este imposibil de realizat, atunci când fii ai Ţării, în loc de a asculta bătăile inimii neamului, îşi întind urechile peste graniţe, pentru a auzi poruncile glasului strident al doctorului Rushbrooke, Nussbaum etc., nume cari chiar prin articulaţie estropiază grosolan fonetica limbii şi simţirii noastre româneşti.

Preotul este azi, aşa cum a fost ieri şi cum va fi întotdeauna, chiagul spiritual al unităţii noastre naţionale. La glasul lui, turma duhovnicească a tuturor fiilor Ţării, cunoscându-i vocea de păstor, s'au aliniat în tot trecutul nostru, pe firul de lumină al comandamentelor româneşti. Sectarii noştri însă nu mai cunosc astăzi glasul de chemare al păstorului neamului, păstorii lor având-şi reşedinţa undeva departe de Ţară, în suburbiile cine ştie cărei citadele a continentului nostru, sau a altui continent. Iată dar primejdia de care pomeneam la începutul acestor rânduri, primejdie care ameninţă pe mulţi copii ai neamului cu desaxarea, cu centrifugalizarea dela unisonul simţirii româneşti, cu ruperea legăturii cu pământul sacru al nădejdilor strămoşeşti. Aceasta fiind situaţia, o întrebare se impune: Care este imperativul datoriei noastre de preoţi »preoţi ai deşteptării neamului?« Unul singur: acela de a face chiar imposibilul pentru a trezi pe toţii fii rătăciţi ai sfintei noastre Biserici, îmbătaţi de narcoticul ameţirii sectare, dându-le antidotul Duhului Sfânt şi sfinţilor ai Ortodoxiei. Nici o violenţă să nu întrebuinţăm întru atingerea acestui scop, violenţa fiind mai curând o dovadă de slăbiciune, care va întări şi mai mult pe cei greşiţi în cerbicia lor. Să folosim numai mijloacele pozitive ale Evangheliei, arătând tuturor copiilor noştri rătăciţi, că Biserica părinţilor, moşilor şi strămoşilor lor, îi aşteaptă cu braţele deschise ale iubirii ei părinteşti, punându-i în cinstea de mai înainte, atunci când se vor întoarce din calea pierzării pe care au apucat.

Ziua în care rushbrookii şi nussbaumii nu vor mai avea în numele cui să-şi strige protestele pe toate coclaurile planetei Pământ şi poate şi a altor planete, va fi ziua popasului nostru, în care bucuria gândului că prin stârpirea sectelor am servit şi Biserica, şi Neamul, ne va umplea întreaga fiinţă de satisfacţia datoriei împlinite.

Mirfield-Anglia, Martie 1939.

Preot D. Veştemean

Nr. 3909/1939

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă că erezii după Părintele Ilarie Plotogea din Tohanul nou, decedat la 12 Februarie 1939, în baza § 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar fără nici o reţinere, ajutorul preoţesc de Lei 40.000.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 18 Martie 1939.

Consiliul Arhiepiscopesc

FOIŞOARA

Creştinismul faţă de problemele actuale ale claselor sociale din oraşele noastre[1]

Locuitorii oraşelor de astăzi se împart după cultura ocupaţiunea şi starea lor economică în trei clase principale şi anume: intelectuali, clasa mijlocie şi proletari.

Prin intelectuali înţelegem, în primul rând, pe oamenii aceia cari au o pregătire academică, cari au o diplomă de absolvire a unei şcoli superioare şi cari prin şcoala sau pe cale autodidactă şi-au dobândit o cultură destul de înaltă, pentruca să-i intereseze deaproape toate problemele mari şi serioase ale vieţii.

Clasa mijlocie o alcătuesc meseriaşii de toate categoriile şi micii comercianţi. Iar proletariatul îl formează muncitorii aceia din oraşe, cari n'au nici un fel de proprietate individuală, muncitorii cari prin munca fizică pe care o săvârşesc cu braţe proprii în fabrici, în ateliere, în magazine, în prăvălii, sau la case private, îşi câştigă existenţa lor de fiecare zi.

Incepând din veacul XIX-lea anumiţi factori de ordin social şi material au dus, în oraşele din apusul Europei, la o învrăjbire cumplită aceste trei clase sociale întreolaltă. Din fericire în România veche ca şi în ţinuturile locuite de Români, dar subjugate de alte neamuri, ura şi lupta de clasă între fiii neamului românesc n'a fost cunoscută. In oraşele mici din Vechiul Regat — şi oraşe mici erau toate cu excepţia Bucureştiului şi a Iaşului — ca şi în oraşele copleşite de neamuri streine din provinciile subjugate, clasele sociale româneşti trăiau sub influenţa şi îndrumarea înţeleaptă a Bisericii strămoşeşti, o viaţă curată naţională şi creştină. Românii, veniţi în oraşe, în cea mai mare parte, de prin satele din jur, când se mutau în oraş, aduceau cu ei şi toate credinţele şi toate tradiţiile şi toate idealurile moştenite din moşi şi strămoşi şi îşi trăiau în aceste oraşe, cu foarte mici deosebiri, întru toate viaţa trăită mai înainte la ţară, viaţa pe care o învăţaseră în casele părinteşti. Din această cauză nici nu s'a pus pe vremea aceea la noi problema vieţii şi a raporturilor acestor trei clase sociale întreolaltă, aşa cum se punea ea atunci în ţările din Apusul Europei.

Astăzi însă lucrurile s'au schimbat şi la noi. Ţara s'a mărit, numărul oraşelor mari a crescut şi chiar oraşele mici, sub influenţa unui curent general, se desvoltă şi cresc într'un chip uimitor. Şi paralel cu creşterea oraşelor s'a schimbat şi se schimbă tot mai mult şi la noi forma de viaţă a locuitorilor din oraşe. Cei mai mulţi locuitori din aceste centre de viaţă au abandonat sănătoasele tradiţii româneşti şi şi-au îmbrăcat sufletul într'o haină a internaţionalismului. Sub diferite influenţe streine credinţa strămoşească a slăbit şi viaţa religioasă moraiă a Românilor din oraşe e lipsită de entuziasmele ei de odinioară. Mulţi intelectuali s'au înstreinat cu totul de religie şi Biserică şi un mare număr de comercianţi, de meseriaşi şi de muncitori din oraşele noastre se desinteresează şi calcă zi de zi în picioare creştinismul, legea lui Iisus Hristos. Intre clasele sociale româneşti din oraşe, în urma războiului, a început să se desemneze un separatism, să se sape o prăpastie, care s'a accentuat din an în an tot mai mult şi care, dacă nu va fi remediat, va duce într'un viitor apropiat la un desnodământ fatal şi în ţara noastră.

Starea actuală a claselor noastre sociale din oraşe, starea care poate fi caracterizată prin o puternică rupere de tradiţie, prin înstreinarea de religie şi Biserică şi prin o lipsă de înţelegere reciprocă şi mai ales prin o totală lipsă de iubire a membrilor cari fac parte din clase sociale deosebite, se datoreşte unor anumite cauze, pe cari e bine să le amintim aici, fie şi într'o formă sumară, aşa cum ne permite timpul în cadrele unei astfel de conferinţe.

Onorat auditoriu,

E adevărat că nu putem spune că există astăzi pentru intelectualii din oraşele noastre un anumit sistem filozofic, care să stăpânească în chip absolut viaţa acestora. E adevărat că chiar materialismul, această filozofică concepţie care a fost la modă în veacul trecut, a încetat astăzi de a mai fi o concepţie despre lume, dar n'a încetat de a fi o concepţie de viaţă. In special clasele sociale din oraşele de astăzi trăesc în viaţa lor de fiecare zi sub influenţa ideilor de filozofie materialistă. Lupta înverşunată pentru o existenţă cât mai confortabilă, setea şi pornirea de a aduna prin orice mijloace bogăţii materiale, goana nebună a orăşenilor de astăzi după tot felul de plăceri, cari adeseori sunt de cea mai josnică natură, sunt toate dovezi că ecoul filosofiei materialiste n'a dispărut încă din instinctele oamenilor şi că acest ecou se resimte puternic şi în viaţa oraşelor româneşti. Numai prin prelungirea acestui ecou peste graniţele veacului trecut se pot explica abuzurile şi însuşirile nedrepte a bunurilor materiale în viaţa politică şi socială de astăzi.

Dar pe lângă prelungirea acestui ecou al concepţiilor materialiste, desvoltarea

[1] Conferinţă ţinută în cadrele Universităţii populare în Sibiu.

Preotul şi sănătatea poporului

Mica farmacie parohială

Preotul sanitar şi preuteasa soră de ocrotire, iată ce ne trebue la sate, iată ce trebue să înfăptuim cât mai curând pentru salvarea sănătăţii poporului! Şi asta pentru o mie de motive creştine şi naţionale.

Dar, afară de asta, mai e nevòie de *o mică farmacie parohială*. Căci chiar soldaţii cei mai bine instruiţi nu pot face nimic fără arme şi muniţiuni. Deci, mica farmacie parohială trebue să ne dea instrumentele şi medicamentele strict necesare şi de prim ajutor în lupta noastră sanitară.

Mica farmacie parohială trebue înjghebată de fiecare preot. Şi lucrul acesta nu e greu de realizat. Mulţi preoţi au pentru sine o mică farmacie a casei cu prafuri, antiseptice, vată, termometru etc. Punându-o în slujba sătenilór are doar s'ó completeze cu cele trebuitoare şi în cantităţi mai mari. Iar cei cari n'au avut o mică farmacie a casei lor, pot uşor să-şi întemeieze una pentru enoriaşi.

Dè sigur că ásta cere o sumă de bani şi unele îndrumări. Banii se pot găsì în mai multe feluri. Se poate prevedea anual o sumă de 500—600 lei în bugetul parohial pentru farmacie. Se poate interveni la primărie, ca să se prevadă cel puţin tot atât, sau mai mult, în bugetul comunal. Se pot face mici colecte între credincioşi. Aceşti bani adunaţi pot da anual o sumă de 1500—2000 lei. Şi ar fi destul pentru înjghebarea şi aprovizionarea farmaciei parohiale cu drogurile, antidoturile, prafurile, pastilele, antisepticele, vata şi pansamentele necesare, precum şi 2—3 termometre şi 2—3 irigatoare pentru clisme etc.

Şi, de sigur, că sătenii cei mai cu stare nu vor pretinde să li se dea medicamentele pe deageaba. Ci vor fi bucuroşi să plătească medicamentele folositoare.

Cu banii adunaţi din vinderea medicamentelor cu preţul lor de cost, s'ar putea cumpăra altele în loc. Iar celor cu totul săraci li s'ar putea da ajutoare de antiseptice şi medicamente de prim ajutor în mod gratuit, cheltuielile acestea acoperindu-sè din sumele prevăzute în bugetul parohiei, al comunei, sau strânse din colecte.

Preotul va ţinea o *evidenţă scrisă* despre întrebuinţarea tuturor medicamentelor, spre a da seama de mersul farmaciei la sfârşitul fiecărui an, şi spre a se pune la adăpost de orce bănuială.

Am dat aici unele indicaţii despre felul cum s'ar putea găsi banii pentru înjghebarea şi întreţinerea micuţei farmacii parohiale şi câteva îndrumări despre felul cum ar trebui să funcţioneze. De aici se poate vedea cât de uşor s'ar găsi mijloacele necesare pentru întemeerea unui mic aşezământ sanitar la sate dar de mare importanţă pentru apărarea sănătăţii poporului. Căci e de neînchipuit ca, în secolul al XX-lea, să nu găseşti la sate nici un fel de antiseptic, purgativ sau un termometru. Şi nu găseşti uneori nici chiar în casa preotului, sau a învăţătorului. E spăimântătoare această sălbatică indiferenţă faţă de binefacerile ştiinţei.

Acum, în ce priveşte cuprinsul unei mici farmacii parohiale, dăm următoarele indicaţii generale:

Ca instrumente sanitare termometrul şi irigatorul să nu lipsească. Şi nu unul, ci două sau trei exemplare din fiecare. Căci se întâmplă că sânt 2—3 bolnavi cari trebuie să aibă în acelaş timp câte un termometru lângă ei, spre a-şi măsura zilnic temperatura, sau au nevoie de irigator pentru clisme sau spălături repetate. Că irigatorul trebue mereu desinfectat prin fierbere în apă sau spălare cu un antiseptic puternic [sublimat în soluţie concentrată] după ce bolnavii l-au folosit, asta cred că nu e de prisós s'o spunèm şi s'o accentuăm. Căci altfel irigatorul devine un focar de răspândire a diferitelor boli. Acestea despre termometru şi irigator. Când preotul va ajunge să poată mânui şi siringa, desigur că mica farmacie va trebui să aibă şi o siringă. Nădăjduim că va veni în curând şi vremea aceea.

Apoi mica farmacie are să fie aprovizionată cu toate acele medicamente gata preparate, de care e nevoie în toată ziua pentru medicina şi igiena preventivă şi curativă de primă necesitate, de prim ajutor, şi care pot fi uşor recunoscute şi prescrise de preot. Amintim aici grupa antisepticelor, a antidoturilor, a purgativelór şi a pansamentelor. Intre antiseptice amintim apa oxigenată, tinctura de iod, hipermanganatul de potasiu şi alcoolul. Le cunoaştem cu toţii pe acestea, la cari putem adăoga acidul fenic şi acidul boric. Desigur că fiecare antiseptic îşi are întrebuinţarea lui anumită, lucru pe care-l putem afla din cărţile de medicină populară.

Mai amintim următoarele medicamente: aspirina, piramidonul [la răceli], salicilatul [reumatism], bicarbonatul [supraaciditate stomacală] etc. Dintre purgative cele mai eficace sînt: sarea amară şi uleiul de ricin. Pentru vindecarea ranelor sânt anumite alifii antiseptice pe care orce farmacist ştie să ni le dea la cerere. Totuş preotul trebue să ceară şi sfatul medicului de circumscripţie atunci când vrea să-şi aprovizioneze mica farmacie cu cele necesare.

Desigur că lista ce am dat aici şi la care se mai adaogă dermatol tot pentru răni, apă de plumb pentru umflături şi un preparat contra râiei, nu este totuş completă. Am înşirat doar medicamentele de care avem mai des nevoie. Lista poate fi completată după nevoi şi împrejurări.

Acum mai spunèm câteva cuvinte despre importanţa *florilor şi buruienilor de leac*, care s'ar putea aduna, la timpul potrivit, pentru farmacia parohială.

In ce priveşte plantele de leac recomandăm încă odată cartea dlui dr. V. Voiculescu: «*Toate leacurile la îndemână*», spre a se vedea mai bine ce comoară de medicamente binefăcătoare se află împrăştiată prin fâneţe şi grădini, pe dealuri şi prin păduri. E o întreagă farmacie cu buruieni de leac pentru tot felul de necazuri; o comoară atât de ieftină, încât nu costă nimic, dar pe lângă care sătenii trec neştiutori.

Preotul are să trezească interesul enoriaşilor pentru aceste plante de leac arătându-le cum să le culeagă şi cum să le întrebuinţeze.

De asemenea preotul trebue să strângă, cu ajutorul sătenilor şi a străjerilor, la vreme potrivită, toate plantele medicinale aflătoare în partea locului pentru farmacia parohială. Şi va strânge din toate în cantităţi cât mai mari, ca pentru tot satul. Tot aici recomandăm şi broşura «*Buruieni de leac*» de A. Volanschi, editura „Cartea Românească" colecţia „Cunoştinţe Folositoare", seria B Nr. 45, preţul 8 lei.

Ea cuprinde amănunte preţioase referitor la adunarea buruienilor de leac şi la modul de uscare, lucru foarte important pentru valoarea medicinală a buruienilor de leac.

Am recomandat aceste două lucrări asupra plantelor de leac pe care preotul trebuie neapărat să le aibă şi să le consulte, pentrucă aici nu putem intra în amănunte, şi pentrucă acest capitol al plantelor de leac ni se pare deosebit de important pentru farmacia parohială şi pentru activitatea sanitară a preotului.

Comunicat oficial

Vineri în 14 Aprilie a. c. se va ţinea obişnuitul pelerinaj la Mânăstirea Brâncoveanu dela Sâmbăta de sus.

Pelerinajul va fi condus de către I. P. S. Nicolae, asistat de clerul dela Sibiu şi din parohiile protopopiatelor din jur.

Invităm la această pioasă închinare credincioşii noştri cucernici.

Asociaţia Oastea Domnului va avea program special la acest pelerinaj.

Consiliul arhiepiscopesc

In felul acesta, aprovizionând mica farmacie parohială cu toate cele necesare dela farmaciile mari din oraş şi dela vasta farmacie împrăştiată de bunul Dumnezeu în florile şi buruienile pământului, preotul realizează un aşezământ de mare binefacere pentru sănătatea poporului. Mica farmacie parohială ar fi un binecuvântat izvor de lumină, mângâiere şi alinare pentru suferinzii satelor. *Şi cu fiecare medicament preotul poate tămăduì o rană, poate respinge atacul unei boale şi poate deschide o inimă pentru dragostea lui Hristos.*

Căci *aceasta* este ţinta tuturor lucrărilor preotului: Hristos, chemarea la Hristos. *Şi mica farmacie parohială ar putea fi un nou amvon al vestirii Evangheliei*, o nouă şi minunată cale de a duce în lume lumina dragostei lui Hristos.

Şi iar îmi vine înainte chipul înduioşetor al Samarineanului milostiv din pilda Mântuitorului. El se apleacă cu nespusă dragoste asupra celui plin de răni, i le spală, le leagă şi-l ridică pe azinul său. Poate fi ceva mai mişcător şi mai cuceritor, mai măreţ şi mai creştinesc, ca această faptă a dragostei samarinene pe care preotul are ocazie s'o facă aproape zilnic?

Eată de unde şi cum trebue să înceapă preoţii lui Hristos lucrul de renaştere creştină a lumii de azi! Căci, azi ca totdeauna, nimic ca *fapta dragostei* nu deschide mai bine inimile pentru Hristos.

Pr. Nicolae Vonica.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

ştiinţelor naturale şi în general a aşa ziselor ştiinţe pozitive face ca cultura de astăzi să fie o cultură unilaterală. Tineretul începând din şcoala primară şi până termină universitatea este instruit, dar nu este educat. Pedagogia modernă, a săvârşit în alcătuirea programelor învăţământului de toate gradele o enormă greşeală, o adevărată erezie faţă de ceeace se numeşte cultura adevărată.

Erezia pedagogiei moderne constă în aceea că socoteşte drept cultură orice îngrămădire de cunoştinţe, orice îmbogăţire unilaterală a intelectului omenesc. Ori este lucru în de obşte cunoscut că dacă nu se face paralel cu îmbogăţirea intelectului şi cultivarea inimii, dacă nu se face, paralel cu instrucţia, şi o bună educaţie atunci toate jertfele şi toate strădaniile şcolii rămân fără rezultatul dorit.

Un tată care avea un copil la şcoală a caracterizat într'un chip admirabil *intelectualismul unilateral* al culturii moderne spunând: „Şcoala a făcut ca copilul meu să aibă acum două capete, dar în acelaş timp ea a făcut ca el să nu mai aibă nici un fel de inimă.

Aristotel a spus că omul este un animal cu judecată, cu raţiune. Şi într'adevăr, dacă şcoala cultivă numai intelectul atunci omul rămâne un animal şi cu cât va fi cineva mai instruit, cu cât va şti mai mult, cu atât va fi mai animalic, dacă paralèl cu cultivarea intelectului nu se face şi cultivarea inimiii. Deaceea cu drept cuvânt se spune că dascălul care împărtăşeşte numai cunoştinţe este un meseriaş, pecând învăţătorul şi profesorul acela care odată cu instrucţia face şi educaţia caracterului acela este un adevărat artist. Şcoala de astăzi cultivă şi perfectionează până la desăvârşire intelectul, dar lasă în paragină simţirea omului. Şi rezultatul acestei culturi se vede la tot pasul, căci lipsesc aproape integral caracterele. „Oamenii de caracter sunt astăzi tot aşa de rari ca şi corbii cei albi".

Şcoala de azi ne dă destule exemplare de oameni cu muşchi de oţel, cu trupuri perfect antrenate pentru sport, ori firfizoni, buni de pus drept manechin în galantar, oameni a căror valoare constă în ceeace se vede la suprafaţă. Interiorul lor este însă părăginit, iar cuvintele lor, faptele lor, gândurile lor şi tot felul lor de viaţă este strein de orice nobleţă şi de orice superioritate morală. Este foarte mare numărul celor ce au terminat cu succes cele mai înalte şcoli din lume şi cu toate acestea, în viaţă sunt cele mai desacordate fiinţe. Sunt aceşti oameni tot ce vrei, dar nu sunt fiinţe echilibrate, oameni armonizaţi în toate acţiunile lor. Nu, pentrucă cultura lor este o cultură trunchiată, o cultură schiloadă, o cultură care în loc să le deschidă orizontul unor idealuri superioare, îi face ca din fragedă tinereţe să fie oameni blazaţi, fiinţe egoiste, utilitariste şi materialiste.

„Cât de rar ni-se îmbie astăzi ocaziunea de-a întâlni un adevărat caracter, un suflet format în chip artistic, un om care are un ideal superior şi e gata în orice clipă de a trece şi prin foc pentru realizarea acestui ideal, un om al cărui suflet trăeşte în înălţimea regiunilor curate şi nu se scaldă nici când în mocirla fărădelegilor şi nu gustă din apa cea murdară şi plină de otravă a păcatelor de tot felul. Ce rari sunt astăzi oamenii cari au o convingere, oamenii statornici, oamenii pe al căror cuvânt poţi să te bazezi, oamenii cari nu se schimbă şi nu se îndoesc în fiecare clipă ca trestia, oamenii de caracter!"

Lipsa caracterelor, în special în lumea intelectualilor de astăzi, se datoreşte în cea mai mare parte intelectualismului unilateral, se datoreşte culturii incomplecte din zilele noastre. Iar cultura este o problemă care interesează deaproape viaţa orăşenilor, o problemă dela care atârnă mult armonia claselor sociale şi bunul mers al întregii societăţi omeneşti.

Dar cultura nu este unica problemă care a schimbat cu totul viaţa din oraşele româneşti de după războiu, faţă de ceeace a fost înainte de răsboiul mondial. Sunt, alături de cultură, şi alţi factori cari au determinat şi determină într'un fel sau altul viaţa socială din oraşele noastre. Şi în această ordine de idei trebue să amintim liberalismul cu toate consecinţele lui pentru viaţa claselor sociale din oraşele de astăzi.

Se ştie că doctrina liberalistă a proclamat libertatea absolută de desvoltare a tuturor puterilor în toate domeniile vieţii omeneşti. Principiul acesta a dus, pe deoparte, la crearea unui individualism exagerat, pe de altă parte la crearea capitalismului atotputernic. Capitalismul a dat naştere marei industrii moderne, care prin libertatea de producţiune şi prin concurenţa nestăvilită de nici o piedecă, a înfrânt cu totul puterea de rezistenţă a meşteşugarilor. Viteza maşinilor a întrecut cu mult, în ce priveşte cantitatea, posibilitatea de producţie a braţelor omeneşti şi capitalismul organizat s'a dovedit mult mai puternic şi mai rezistent decât breslele meseriaşilor. Din această cauză mulţi meseriaşi din oraşe au căzut şi cad şi astăzi în rândurile proletariatului.

(Sfârşitul în Nr. viitor)

Eroare barocă. In „Istoria Românilor" de N. Iorga, vol. IX, acum apărut, e scris la pg. 191, încele două rânduri de jos că *„Avram Iancu era credincios al bisericii unite"*. Aceasta-i cam egal cu a spune că d. N. Iorga nu trăeşte pe pământ, ci în lună.

† MOISE OPRIŞIU

Voia lui Dumnezeu, arătată prin taina cea adâncă şi neînţeleasă a morţii, a luat dintre cei vii pe vrednicul şi de toţi preţuitul şi stimatul comerciant Moise Oprişiu. Ne obişnuisem atât de mult să-l întâlnim regulat până în zilele trecute în sfânta catedrală la fiecare slujbă bisericească alături de iubita sa soţie, încât multă vreme de acì înainte figura sa ne va răsărì înaintea ochilor sufleteşti stând într'un scaun din hora stângă a acestei biserici. Faţa şi făptura sa de bărbat cu dreaptă chibzuială, cu serioase judecăţi, iubitor de muncă şi de bună şi înţeleaptă chiverniseală şi orânduire a vieţii, inspira o mare încredere şi te făcea să simţi că te afli în faţa unui exemplar ales al naţiei noastre în ce are ea mai solid şi mai opus superficialităţii.

Se vădea în înfăţişarea sa omul care ştie că viaţa ne este dată nu să ne jucăm cu ea, ci să împlinim cu temeinicie o misiune prin angajarea noastră într'o muncă serioasă, pentru a folosì talanţii ce ni i-a dat Dumnezeu, pentru a-i înmulţì nu pentru noi, ci pentru Cel care ni i-a dat, adecă pentru aproapele, pentru binele şi folosul altora.

Şi înfăţişarea aceasta nu înşela. De fapt mult regretatul răposat a fost un om de muncă stăruitoare şi destoinică. Născut în comuna Armeni la 1858, după ce şi-a ales o tovarăşe de viaţă cu care se potrivea în dragostea de muncă şi în sănătoasa înclinaţie de bună chiverniseală, s'a apucat cu nădejde a se îndeletnicì cu comerţul, făcându-se astfel în vremuri cari nu erau favorabile unui comerţ românesc, un premergător al unor preocupări pe care va trebuì să şi le însuşească tot mai mult neamul nostru. Comerţul cere însuşiri atât de accentuate de isteţime şi de grije, încât chiar azi, în regim de libertate naţională, neamul nostru se familiarizează atât de greoiu cu el. Cu cât mai mari însuşiri trebue să fi avut regretatul Moise Oprişiu dacă a fost în stare să conducă în acele timpuri un comerţ prosper, care i-a adus o frumoasă bunăstare.

Dar regretatul a fost nu numai un om înzestrat cu rari însuşiri de înţelepciune practică, ci şi un suflet de-o noblеţe puţin comună, făcându-se şi în această privinţă pildă înaltă şi dând o lecţie de moralitate mai ales într'un timp atât de gol de măreţie reală.

Regretatul a fost toată viaţa un binefăcător. Încă pe când trăia în satul său, în Armeni, a pus la cale zidirea unei biserici, cu larga sa contribuţie materială şi a înzestrat satul cu alte lucruri de folos general.

Dar frumuseţea neasemănată a sufletului său — învăluit până în clipele din urmă în modestie şi discreţie — ni s'a desvăluit strălucitoare şi întreagă acum la sfârşitul vieţii sale.

Ne binecuvântându i Dumnezeu casa cu copii, el şi-a lăsat prin testament, împreună cu vrednica sa soţie Ana, întreaga agoniseală instituţiilor culturale sibiene pentru ajutorarea fiilor neamului său, a cărui propăşire a voit să o ajute. Liceului «Gh. Lazăr» i-a lăsăt 40% din veniturile averii sale pentru burse pe seama elevilor săraci, Academiei teologice 20% cu acelaş scop, Liceului comercial 5%, Astrei 5% pentru tipărirea de cărţi pe seama poporului, Reuniunii meseriaşilor 8% pentru ajutorarea tinerilor daţi la meserii; iar averea din satul său natal a lăsat-o instituţiilor de acolo.

Grija şi ajutorul regretatului răposat vor fi simţite de acì înainte de sute şi mii de tineri români dornici să se pregătească pentru a fi neamului lor de cât mai mare folos. Bunătatea lui se va revărsa ca un balsam în sufletele lor şi numele lui va fi binecuvântat şi pomenit cu laudă şi cu recunoştiţă cât va fi neamul nostru.

Iar dreptul Judecător care are drept criteriu de judecată măsura în care omul a ajutat pe aproapele, îi va spune: Vino fiule întru fericirea care este gătită ţie, căci lipsit am fost şi m'ai ajutat cu mână largă, dându-mi toată agoniseala muncii tale necurmate şi înţelepte. Mare comoară ţi-ai adunat în cer.

Fie pilda regretatului răposat dătătoare de impulsuri nobile, memoria lui în veci neuitată şi sufletul lui să-l aşeze Dumnezeu în loc luminat, de negrăită şi veşnică bucurie!

Inmormântarea regretatului binefăcător a avut loc Marţi, 4 Aprilie, în comuna Armeni, după ce slujba prohodului s'a făcut în catedrala noastră de I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, înconjurat de un sobor de preoţi. Au cuvântat Pr. protopop Em. Cioran şi Păr. Rector Dr. D. Stăniloae pentru instituţiile cărora răposatul şi-a testat averea.

Gânduri asupra predicei

Trăim vremuri de grea încercare duhovnicească, de sbuciumări şi griji.

Dragostea lui Iisus, pacea Lui, bucuria veşnică a vieţuirii creştineşti, au scăzut, şi scad. Par'că peste toate a început să se lase o ceaţă grozavă, care acopere cu uscăciune bătrânul pământ.

Cu toate acestea, un predicator conştient, deşi se întristează de starea jalnică a omenirii de faţă, totuşi nu dă înapoi dela chemarea de a propovedui, ci luptă, în „lupta cea bună", cu puteri sporite.

Acum, când răul este mai adânc înrădăcinat în lume, când duhul diavolului întunecă multe suflete, acum este şi seceriş bogat pentru predicatorul inimos.

Vremea de faţă este a luptei, prin felurite mijloace, dar mai ales prin *predică*. Patronul veacului nostru ar trebuì să fie ales: *Sf. Ioan Gură de Aur*. Credem cu tărie, că prin o vie şi puternică predicare se vor risipi norii şi volbura care tulbură pacea lumii şi se va aduce biruinţa tainică a Mielului.

Predica are de îndeplinit un rol cât se poate de însemnat. Ea va avea mai puţin de criticat, şi *mai mult de lămurit*.

Un cuvânt de lămurire, spus cu bunăvoinţă stăruitoare, aduce îndreptare mai totdeauna.

Critica însă adesea înrădăcinează răul şi mai mult în suflete.

Sf. Scriptură ne zice: «*Nu judecaţi, pentruca să nu fiţi judecaţi*», «*Cel ce este fără păcat, să arunce cu piatra*».

In predicile de azi se critică de obicei prea des şi se lămureşte prea rar. Se predică astfel în pustiu, — pentrucă nu se respectă cerinţele momentului de faţă, care nu constau în nevoia de critică, ci în cea de mai multă lumină.

Astăzi nu ne putem mulţămì cu simple predici de învăţătură duhovnicească. Se cere o predicare apologetică şi misionară, ca să reconvertim lumea la creştinism. E zadarnic, să te provoci de pildă la autoritatea Sf. Scripturi în faţa unei mulţimi care nu s'a încălzit niciodată din slovele ei, pentrucă n'a putut înţelege şi simţi limpede legătura dintre Scriptură şi ţelurile înalte ale omenirii.

Predica trebue să lămurească anumite simţăminte nedeslusite ale omului, anumite legături ale lui cu lucrurile cuprinse în Scriptură şi să arate care sânt motivele ce opresc biruinţa idealismului omenesc.

«*Anima naturaliter christiana*», zicea Tertulian în Apologeticul său, dând o exprêsiune limpede unui mare adevăr. Lumea, în esenţa ei, este creştină. Deaceea, ori câte ispite ar şti născoci diavolul, el nu reuşeşte să ucidă această subconştiinţă a firii omeneşti, ci numai să devieze pornirile ei, în direcţia răului. Deci răul nu este o proprietate a naturii omeneşti, ci o alunecare a ei.

Pentruce spunem aceasta? Pentru a arăta că, principial, lumea de azi cuprinde virtualitatea unei desmorţiri a vieţii creştineşti. Nu trebue creiat sufletul creştinesc, ci numai retrezită această subconştiinţă creştină.

Toate încercările idealiste ale umanităţii, chiar când au fost înfrânte, dovedesc pornirea sufletului omenesc spre bine şi spre perfecţiune morală. Coborând în cadrul experienţelor personale, câţi nu însetează după milostenie şi dreptate! Toate ne arată că în lume există tendinţa binelui, dar este desorganizată.

De aici răsare şi rostul predicei: Cu toate mijloacele unei arte şi ale unei credinţe superioare, trebue să învăţăm că tendinţele lumii spre acţiuni morale sânt semnele unei înrudiri creştine, ale unui suflet creştin ancestral, şi că prin urmare ea nu-şi poate afla liniştea ce o caută, decât încadrându-se integral în ritmul vieţii creştineşti.

Pe scurt, rostul predicilor este să indentifice intenţiile bune, dar disparate ale oamenilor, cu firul statornic şi unitar al Evangheliei, reamintind omului conştiinţa creştinătăţi sale ancestrale; să polarizeze forţele binelui în jurul Bisericii, să înlocuiască individualismul printr'o cooperare creştină organizată şi disciplinată, după învăţătura Sf. Scripturi şi a pravilelor bisericeşti.

Iată ce are de lămurit prĕdica şi în ce constă rostul ei.

Ioan Opriş
licenţat în teologie

Organizaţi Reuniuni de femei

Jurământul noilor recruţi s'a făcut în *Sibiu*, în cadrul unei înălţătoare festivităţi militare, în ziua de Duminecă, 2 April 1939. In piaţa mare, frumos împodobită, au luat loc în tribună reprezentanţii autorităţilor locale, precum şi ai diferitelor culte. Au depus jurământul peste 2400 recruţi, dupăce s'a săvârşit o scurtă slujbă religioasă, oficiată de protoiereii militari I. Dăncilă şi Gh. Secaş. Răspunsurile le-a dat corul studenţilor dela Academia teologică andreiană, sub conducerea dlui prof. C. Popa. Cuvântări inimoase au adresat tinerilor ostaşi păr. Ion Dăncilă şi dl general Cealde. Defilarea noilor recruţi a produs excelentă impresie asupra privitorilor.

In ţara fără reverii

(5) **V. Sămărtinean**

[Sfârşit]

Despre filosofia empirică, gragmatică a lui Wiliam James? Despre proporţiile şi tirajul gazetelor şi revistelor americane? Despre mormântul lui Woodrow Wilson, marele ideolog şi luptător pentru dreptu-rile de autodeterminare ale popoarelor şi marele binefăcător al românilor în timpul războiului mondial? Despre „goodtimul" tinerilor americani în „moon-light"? Despre drumurile şi viteza americană? Despre foot-ballul şi jazzul american? Sau să vă duc în centrele industriale, să vedeţi la porţile fabricilor, legiunile negre ale şomerilor americani, cu feţe crispate de foame şi suferinţă?... Da, acolo în fumul şi căldura fabricilor... acolo vă voi duce, să vedeţi cât de mult poate pătimì un suflet omenesc într'o ţară civilizată şi cu libertăţi omeneşti garantate prin constituţie. Acolo unde mă chema umbra unui emigrant român de acum vreo 30 de ani, mort într'un accident oribil într'o fabrică din Alliance. Umbra unchiului meu, o victimă a maşinismului american, un mort al cărui portret era păstrat de către bunica mea în lada unde îşi ţinea propria sa îmbrăcăminte de moarte... De aceea, la plecarea mea din New-York, spre oraşelul din Pennsylvania, eu îmi luasem hotărârea să nu vizitez în călătoria mea din America decât ceeace m'ar putea edifica complet asupra fizionomiei spirituale a acestei lumi îndepărtate. Consecvent cu această hotărâre, mai târziu aveam să cunosc eu însumi rigorile vieţii de simplu muncitor în fabrica Ford din Dearborn-Michigan. N'am avut timp să mă plimb, să văd lucrurile înşirate mai sus, să scriu reportaje senzaţionale despre o Americă edenică, cu râuri de lapte şi miere, despre America patriarhală şi romantică din poveştile Atala şi René ale lui Chateaubriand. Şi chiar dacă aş fi avut, eu n'am întreprins călătorie ca să înregistrez, ca o placă de ebonit, tot ce am văzut, apoi, să epatez lumea cu minunile văzute, să deştept nostalgii în inima cetitorului, să determin plecări intempestive spre continentul cu ascunse miraje. Eu m'am dus în America, ca un muritor neînsemnat şi necunoscut, să mă fac preot misionar într'o colonie de români americani. Iar dacă aceasta nu s'a putut şi a trebuit să revin în ţară, am exploatat prilejul acesta unic al vieţii mele ca să mă documentez personal şi numai pentru mine, asupra vieţii spirituale din America, nu ca să scriu jurnale de călătorie. Iar dacă astăzi dau la lumină aceste fugare însemnări, după mai bine de un an de zile, o fac cu conştiinţa că ele deşi străbătute de un nerv subiectiv, ar putea trezì interesul şi curiozitatea cetitorului pentru problemele cari m'au preocupat pe mine în decursul călătoriei... şi ar putea constituì, în cadrul în care le-am prezentat, chiar o destindere şi o delectare..

Eram în America. Ţara care se defineşte prin dolarul ei tare, prin reţeaua imensă de afaceri comerciale, prin tehnica ei extraordinară, prin superlativul şi excepţionalul ei. Ţara fumului. Ţara fabricilor. Ţara oamenilor cu altă concepţie de viaţă decât a noastră a europenilor, cu altă optică despre rostul omului pe pământ, cu alte perspective despre ziua de mâne. Ţara în care toată energia omului e canalizată pentru scoaterea aurului din piatră. In care sufletul omului e strivit sub egida implacabilă a maşinismului, fiindcă americanul trăeşte în cotidian şi efemer. Cât mai multă comoditate pentru corp, chiar cu preţul uciderii sufletului. Deviza americanului. Crezul şi mistica americanului. Business, business... afaceri, numai afaceri. Trupul să jubileze, să se hrănească copios, să se desfete până la epuizare. Ochiul să vadă cât mai mult, urechea să audă cât mai mult, simţurile, în loc de flagelare, să fie exaltate până la ultima limită. Civilizaţie şi comoditate americană. O formulă de fericire americană. Americanii, mozaic de ţionalităţi adunate din toate colţurile pământului, n'au limba lor, n'au istoria lor, n'au omogenitate de coherenţă naţională. Totuşi se luptă să creeze un climat specific american, un tip american deosebit de toate celelalte, o formulă de fericire, mai fecundă şi mai autentică decât toate fericirile din lume. O, fericirea americană! Civilizaţie... adecă mulsul vacilor cu instrumente electrice... mătură electrică... maşină de bărbierit electrică... adecă confort şi îndestulare. Dar se chiamă oare toate aceste fericire, adevărată fericire?

Eram în America. Ţara în care toţi oamenii sunt egali în faţa legii. In care nu există clase sociale, nici clasa a treia şi a doua la trenuri şi tramvae. Unde fiecare cetăţean se poate duce la Casa Albă dela Washington, să-l bată pe umeri pe preşedintele suprem şi federal. Ţara lui „all right", a legendarului „Uncle Sam". In care ultimul muncitor, atunci când nu şomează, are în casa lui confortul şi comodităţile unui prefect de judeţ din România. Ţara unde omul nu-şi pune probleme adânci de viaţă, concentrându-şi toate puterile numai pentru realizarea unei fericiri pământeşti, cât mai mari şi mai covârşitoare. Ancorarea omului în lutul rece al plăcerilor superficiale şi trecătoare. Asta e fericirea pe care o respiră sufletul americanului. Plăceri ieftine, de câteva clipe. Paliative, surogate.

Probleme-Recensii-Comentarii

Paştile creştinilor au sosit!

Sânt aproape 20 de veacuri de când Acela ce a fost răstignit pe cruce, de către iudei, a înviat din morţi: *„cu moartea pe moarte călcând"*. De atunci, în fiecare an, la o dată stabilită de Sf. Sinoade, acest fapt religios este sărbătorit cu mult fast de creştini.

Dela bogatul împrejmuit de bunălăţile lumii şi până la umilul sărac, toţi simt o covârşitoare bucurie la venirea praznicului Invierii Domnului.

Satele, în special, îmbracă haine de sărbătoare. Bucuria revenirii acestei sărbători creştine ni se pare mai accentuată la sate. Nici oraşele, firește, nu stau mult îndărăt, dar jocurile şi petrecerile organizate acolo, cu ocazia Învierii Domnului, capătă câteodată caracter strein de sufletele românilor. Satele şi-au păstrat însă imaculate obiceiurile lor de veacuri...

Creştinestile cuvinte *„Hristos a înviat"* răsună totuş vesele, atât în colibele săracilor, cât şi în palatele celor înstăriţi. Un suflu de înfrăţire generală cuprinde, cel puţin pentru o clipă întreaga omenire creştină. Răspunsul *„Adevărat a înviat"* vine să pecetluiască existenţa unui fenomen împlinit cu atâtea veacuri înapoi şi care se sărbătoreşte cam la aceeaş epocă, în fiecare an.

Astăzi când nori negri se ivesc la orizontul politic al bătrânei Europe, tinzând să întunece măreţia acestui eveniment creştinesc, dorim ca sforţările marilor oameni politici, — de a opri cu un ceas mai de vreme, pericolul unui măcel omenesc, — să izbutească deplin.

Dorim ca vorbele Mântuitorului Isus: *„Pace vouă"* să prindă rădăcini în sufletele oamenilor de pretutindeni. Numai aşa vom binemerita cuvântul de *adevăraţi creştini*.

Pr. *Const. Haşcău*

*

Conferinţa preoţească. — Preoţimea din protopopiatul **Mercurea** şi-a ţinut conferinţa de primăvară în Marţia a şasea din Post.

Obicinuitele slujbe şi chemarea Duhului Sfânt s'au făcut de un sobor de preoţi, în frunte cu P. C. prot. Avr. Pecurariu şi Dr. V. Oana adm. prot. al protopopiatului.

Meditaţia pentru pregătire la mărturisire a ţinut-o Pr. *Gh. Buzea* cu textul svetelnei din săptămâna Patimilor.

A fost o expunere temeinică şi profundă.

Spovedania s'a făcut la duhovnicii numiţi în locul celor cari au fost reţinuţi de boală.

Programul s'a continuat în sala de şedinţe dela şcoala primară.

Deschiderea adunării a făcut-o, în cuvinţe binesimţite, părintele protopop *Oana*, care a subliniat imperativele ce trebue să le îndeplinească fiecare părinte sufletesc în parohia sa. In decursul acelei vorbiri a omagiat pe I. P. S. Patriarhul Miron pentru amintirea căruia clerul a păstrat câteva clipe de profundă pietate.

Darea de seamă, asupra activităţii pastorale pe 1938 a preoţimei tractuale, a făcut-o Pr. *N. Opriş*, iar asupra activităţii cercurilor religioase din despărţământ pe 1938 a făcut-o Pr. *D. Ciuchendea*.

Darea de seamă asupra activităţii aşezămintelor religioase-culturale din despărţământ pe 1938 a făcut-o Pr. *I. Albu*.

Pentru intensificarea vieţii religioase-morale şi culturale Părintele protopop Oana a îndrumat preoţimea să facă festivale cu program religios.

S'au discutat chestiuni de pastorală practică şi rituale cu gândul ca să se uniformizeze slujbele. — P. *A. Str.*

Dar cu preţul câtor abdicări îşi plăteşte bietul om, chiar şi aceste false fericiri! Cinci luni, mai târziu, în fabrica Ford din Dearborn-Michigan, aveam să mă conving personal de calvarul sufletesc cu care îşi răscumpără fericirea pământească americanul. De tortura morală, care depăşeşte cu mult scenele de chin scrise de Dostoievski în cartea sa „Amintiri din casa morţilor", pe care o îndurau muncitorii în năduful uzinelor, pentru a-şi plăti iluzia de fericire de care aveau parte. Aveam să văd ce a mai rămas din sufletul omului, cum i-a stors maşinismul american toată vlaga şi toată vigoarea. Şi-aveam să plâng în fumul şi căldura îngrozitoare a fabricei, de data asta în realitate, aşa cum am plâns odinioară, în imaginaţie, pe paginile romanului Martin Eden, în care scriitorul american Jack London, îşi descrie suferinţele de muncitor de fabrică... Aveam să văd pentru prima oară, că într'adevăr mă găseam într'o ţară fără reverii, fără visuri, fără poezie, fără mană pentru suflet.

INFORMAŢIUNI

La marele praznic *al Invierii Domnului şi Mântuitorului Isus Hristos, urăm iubiţilor noştri cetitori duhovnicească bucurie şi multă propăşire în toate cele bune. Hristos a înviat!*

Episcopul R. Beaussart, oaspe al Sibiului. Episcopul auxiliar al Parisului a vizitat Luni, 3 Aprilie, oraşul nostru, fiind primit cu mare cordialitate de toate autorităţile şi instituţiile sibiene. Venind cu maşina dela Alba-Iulia, la ora 11, s'a făcut în cinstea sa o recepţie la Prefectură în prezenţa reprezentanţilor tuturor instituţiilor. Dl Prefect M. Cămăraşu i-a adresat cuvinte de bun sosit, iar ilustrul oaspe şi-a arătat simpatia pentru Ţara noastră şi poporul român. A făcut apoi la ora 12 a. m. o vizită I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae, căre a primit pe alesul oaspe înconjurat de preoţimea din centrul arhiepiscopiei.

Ilustrul sol al Franţei a mai vizitat Academia teologică, Şcoala Normală, Muzeul „Astra", comuna Răşinari, iar Luni seara I. P. S. Mitropolit Nicolae a dat o cină în onoarea sa, la reşedinţa mitropolitană.

A fost o zi de reciprocă apropiere şi înfrăţire română-franceză. Acest reprezentant de elită al strălucitului popor francez, a putut cunoaşte, deodată cu dragostea noastră pentru Franţa, însuşirile şi realizările naţiei noastre, putând duce în ţara sa o impresie bună şi un cuvânt de dreaptă preţuire.

Alte 160 de pluguri. *De sfintele sărbători ale Paştilor din acest an, se vor împărţi încă 160 de pluguri din cele dăruite de M. Sa Regele Carol II.*

† Preotul pensionar Ioan Pinciu, fost paroh în Peştişul-mare, protopopiatul Hunedoara, a încetat din viaţă în vârstă de 74 ani, după o laborioasă activitate preoţească de 46 ani. Odihneasă cu drepţii!

Donaţia Păr. Ioan Ghişa. Ni se scrie: In comuna Răchita, din prot. Sebeşului, păstoreşte cu multă vrednicie, de mulţi ani, Părintele *Ioan Ghişa*. Ajungând, cu ajutorul lui Dumnezeu, la adânci şi cinstite bătrâneţe şi fiind în pragul retragerii la binemeritata odihnă, Sfinţia Sa s'a gândit la viitorul parohiei. Cunoscând greutăţile cu care a avut de luptat în vremea pastoraţiei, a socotit că este bine să scutească pe viitorul preot, care-i va urma în scaun, măcar de una din aceste griji. În acest scop a donat Bisericii din *Răchita* casa Sf. Sale cu toate dependinţele ei (şoproane, şură, grădină cu pomi şi cu vie, şi o frumoasă stupină), aflătoare toate în bună stare, ca să slujească de casă parohială viitorilor preoţi. Iar cu destinaţia de sesiune parohială, a mai donat o vie ce se află în hotarul comunei Răchita. Filiei *Strungari* i-a donat o altă vie din hotarul comunei Răchita, tot ca sesie parohială. Valoarea donaţiei se ridică la aproape 200.000 Lei. Protopopiatul Sebeşului şi conferinţa pastorală de primăvară a preoţilor susnumitului protopopiat, luând act cu mare bucurie de acest mărinimos gest, au adus Sf. Sale Păr. I. Ghişa cuvinte de mulţămiri şi l-au ovaţionat cu multă căldură şi recunoştinţă. Ţinem să scoatem în evidenţă această pildă de profundă conştiinţă preoţească şi dorim ca ea să servească drept exemplu şi altora.

Nou director al băncii „Albina". *Directorul general, al vechiului aşezământ financiar «Albina» din Sibiu, dl Ioan Vătăşanu, după lungi şi preţioase servicii aduse institutului, a trecut la pensie. In locul dsale, în fruntea băncii «Albina», este numit dl* ***Lucian Cioranu****, fost director al Băncii Naţionale sucursala Sibiu. Bine apreciat economist, dl Lucian Cioranu a dat şi până acum lămurite dovezi de pricepere temeinică, împreunată cu o bogată experienţă şi destoinicie trebuitoare în postul pe care înaintaşii săi, chibzuiţi şi înţelepţi, l-au ilustrat spre binele şi propăşirea economică a poporului ardelean. Urăm noului director o activitate lungă şi la fel cu a prea vrednicilor săi înaintaşi.*

Noul tarif poştal intră în vigoare cu 1 Aprilie 1939. Scrisoarea simplă până la 20 grame se taxează pentru loco 5 lei, alte localităţi 7 lei, — *în care sumă se cuprinde şi timbrul de aviaţie.* O carte poştală simplă loco sau alte localităţi 4 lei. O ilustrată, loco sau alte localităţi, 5 lei.

ŞTIRI LOCALE

Reuniunea meseriaşilor români din Sibiu a împărţit Dumineca trecută obişnuitele daruri pentru ucenicii dela meserii. Preşedintele Reuniunii, păr. protopop Em. Cioran, aminteşte ucenicilor, în cuvântarea sa, însemnătatea clipei sărbătoreşti, şi spune că lucrurile ce se împart acum prezintă o valoare de 12 mii 500 lei, din care 6000 lei au fost contribuiţi de P. V. Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, restul l-au dat diferiţi particulari. Cu suma aceasta s'au cumpărat: rufărie şi alte lucruri necesare şi distribuite ucenicilor. Generoşilor donatori li se aduc viile mulţămiri recunoscătoare ale ucenicilor.

CARŢI ŞI REVISTE

„Mirenii în biserică". Intr'o notă oficială, semnată de P. S. episcop *Vasile* al Caransebeşului şi apărută de curând în organul eparhial, se comunică preoţimii următoarele:

Profesorul Dr. Liviu Stan dela Academia teologică din Sibiu a publicat de curând o lucrare întitulată «Mirenii în Biserică». Cartea nu este numai o întemeiere ştiinţifică a reformei Şaguniene, ci şi un răspuns definitiv dat detractorilor marelui Mitropolit şi ai reformelor sale. Mai este, în acelaş timp, o documentare a rolului pe care îl au mirenii în Biserică, a modului cum ierarhia şi cu poporul împreună urmăresc şi realizează scopul Bisericii.

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit *Nicolae*. Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. *Grigorie T. Marcu* — Numărul pe Aprilie 1939 cuprinde: Pr. Il. V. Felea: Credinţa şi morala învierii. Nichifor Todor: Patriarhul Miron. Pr. Dr. N. Neaga: Eclesiastul (scurte note explicative). Pr. Dr. Nicolae Terchilă: Elemente de filosofie creştină. Grigorie T. Marcu şi Pr. Ioan Bunea: Atitudini: Pe marginea schimbărilor dela Ministerul cultelor. Ortodoxie şi etnocraţie. Pr. Dr. N. Neaga, Pr. Dr. Liviu Stan, Pr. Sp. Cândea, Pr. Il. V. Felea, Pr. D. Veştemean şi Nichifor Tedor: Mişcarea literară: Biblia adecă Dumnezeiasca Scriptură. Dogma haritologică a Bisericii ortodoxe orientale. Cultul nostru văzut de cunoscători străini. Probleme şi fapte ortodoxe. A short review of the History of the Roumanian. Contribuţiuni la monografia Sf. Cruci. Figuri din trecutul cultural al Ardealului. Ioan Halmaghiu, Ion Suciu, Gr. T. Marcu: Pr. D. Veştemean şi L. S.: Cronică: † Prof. Dr. Andrei Buzdug. Aniversarea Constituţiei la Alba-Iulia. Funeraliile I. P. Sf. Patriarh Miron. Hirotonirea diaconeselor şi pururea fecioria Maicii Domnului în discuţia bisericii anglicane. Facultatea de teologie ortodoxă din Varşovia are un profesor român. † Papa Pius XI. Papa Pius XII. Gr. T. M., Pr. Z. Oancea, L. S. şi Pr. D. V.: Note şi informaţii.

Asociaţia clerului „A. Şaguna", secţia Sibiu

AVIZ

Aducem la cunoştinţa Cuc. preoţi, că la *1 Iunie* a. c. se va deschide **Căminul preoţesc dela Bazna** şi va fi deschis până la 30 Septemvrie a. c.

Preţul camerelor pentru Cuc. preoţi şi membrii familiei lor, cari sunt membri ai Asociaţiei şi au contribuit la zidirea Căminului, va fi:

Cameră cu 1 pat în Iunie şi Septemvrie 30 Lei pe zi;
Cameră cu 1 pat în Iulie şi August 40 Lei pe zi;
Cameră cu 2 paturi în Iunie şi Sept. 45 Lei pe zi;
Cameră cu 2 paturi în Iulie şi August 60 Lei pe zi;
Cameră cu 3 paturi în Iunie şi Sept. 60 Lei pe zi;
Cameră cu 3 paturi în Iulie şi August 80 Lei pe zi.

Pentru alţi oaspeţi:

Cameră cu 1 pat în Iunie şi Septemvrie 50 Lei pe zi;
Cameră cu 1 pat în Iulie şi August 80 Lei pe zi;
Cameră cu 2 paturi în Iunie şi Sept. 70 Lei pe zi;
Cameră cu 2 paturi în Iulie şi August 100 Lei pe zi;
Cameră cu 3 paturi în Iunie şi Sept. 85 Lei pe zi;
Cameră cu 3 paturi în Iulie şi August 125 Lei pe zi.

Ceice doresc să li se reţină cameră, se vor anunţa la preşedintele secţiei: protopop Emilian Cioran, consilier mitropolitan, Sibiu, strada Tribunei 28, şi anume: pentru camerele pe *Iunie* până la 1 Mai, pentru camerele pe *Iulie* până la 1 Iunie şi pentru *August* şi *Septemvrie* până la 1 Iulie a. c.

Camerile se închiriază dela zi întâi până la sfârşitul lunei.

După aceste termine se vor putea închiria camerele şi la nemembrii la Asoc. Clerului, iar prenotările se vor face de administratorul Căminului în Bazna.

Acordarea camerelor se va face în ordinea întrării cererilor.

După primirea bonului de rezervare a camerei, în termen de 48 ore avea să trimită 50% din preţul camerei, în caz contrar se va închiria altuia camera. La cererea preoţilor din Arhiepiscopie preţul camerei se poate reţinea într'o singură rata din salar.

Biroul Asociaţiei Clerului.

Nr. 34—1939 (21) 1—1

Publicare de licitaţie

Parohia ortodoxă română din oraşul Dumbrăveni, jud. Târnava Mică, dă în întreprindere prin licitaţie publică partea I. din lucrările de construcţie ale bisericii ortodoxe române din Dumbrăveni, adecă: Terasamente şi betoane până la nivelul solului.

Licitaţia se va ţinea în 7 Mai 1939, ora 4 p. m., în localul oficiului parohial str. Cuza Vodă Nr. 11, în prezenţa consiliului parohial.

Planul şi devizul se pot vedea la oficiul parohial. Licitaţia se va face pe bază de oferte închise însoţite cu o garanţie de 5% din valoarea devizului în numerar sau efecte de stat.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenorii diplomaţi, introduşi în tabloul întocmit de minister.

Concurenţii nu pot pretinde spese de participare la licitaţie.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul a da lucrarea acelui concurent în care va avea mai multă încredere.

Dumbrăveni, la 4 Aprilie 1939.

Oficiul paroh. ort. rom.
Ioan Dragolea
protopop, paroh

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul LXXXVII — Sibiu 16 Aprilie 1939 — Nr. 16

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Biserica noastră la o cotitură a istoriei

De **Tr. Scorobeț**
Consilier arhiepiscopesc

Mâine în 16 Aprilie a. c., la Duminecа Tomii, se deschide în Sibiu a douăzecea sesiune anuală a Adunării Eparhiale din Arhiepiscopia ortodoxă română a Ardealului desrobit.

Această sesiune e întocmită să fie un eveniment bisericesc de primul rang prin evocarea trecutului și prin conturarea perspectivelor de viitor.

Rapoartele Consiliului arhiepiscopesc către adunarea eparhială sunt oglinda realizărilor din anul de gestiune bisericească 1938|39 și cuprind următoarele capitole principale, în:

a) raportul secțiilor unite:

1. Noul regim de stat și Biserica;

2. Pomenicul național: Oct. Goga, Regina Maria, Patriarhul Miron și morții Arhiepiscopiei;

3. Sibiul în două decenii;

4. Adunarea dela Alba-Iulia.

b) raportul secției bisericești:

1. Dela Centrul eparhial;

2. O moștenire națională: bisericile vechi;

3. Progrese realizate în Secuime;

4. Asociația «A. Șaguna» a clerului;

5. Academia teologică.

c) raportul secției culturale:

1. Serviciul social și Biserica;

2. Problema tineretului;

3. Presa bisericească;

4. Educația religioasă în școli;

5. Școlile confesionale.

Imprejurările extrem de grele ale crizei politice europene, cu spectrul sinistru al unui nou războiu monstru, gata să isbucnească, cu toată febrila activitate diplomatică mondială care încearcă să împiedece deslănțuirea puhoiului, fac ca adunarea noastră eparhială să fie așteptată de toată suflarea românească cu o supremă încordare.

Pentrucă poporul nostru simte prin instinctul său sănătos și e adânc convins că Biserica și Evanghelia Mântuitorului sunt călăuza vieții și dela ele așteaptă directivele spirituale sigure și neînșelătoare.

Credinciosul adevărat știe că nu e tot una să urmezi lui Hristos în psalmi de mulțămire și de laudă ori să-ți iai Crucea jertfei și a răstignirii. Mântuitorul Hristos a pus în vedere sfinților Săi învățăcei, în vremea pregătirii lor pentru apostolat că nu se vor face vrednici de El până ce nu vor fi gata să-și ia Crucea și să-I urmeze Lui. Calea mântuirii e calea Crucii și fără Cruce creștinismul e o mistificare dezolantă. Izbăvirea vine prin suferință și numai acela se mântuește care înfruntă suferința cu bucurie și cu eroică hotărâre.

La Paștile recente priviam trenurile militare într'un grup de țărani dintr'un sat și zicea unul: **Să vie războiul să putem arăta că suntem vrednici să stăpânim țara aceasta!**

Poporul nostru iubește pacea, dar nu se teme de războiu. Dar nu orice pace se potrivește cu demnitatea și aspirațiile lui.

Până să ajungem la rugul de foc al suferinții și să ne sfințim prin Cruce, este o lungă distanță de străbătut și această distanță e rezervată asprei discipline individuale și naționale, jertfirii de sine pentru neam și deaproapele și mai ales o atmosferă profundă și curată de rugăciune, de sinceră căință de păcatele egoismului, lăcomiei și trufiei, de împlinirea datoriților și de smerenie fără prihană.

Ori tocmai acestea le-a avut în programul său Biserica dealungul celor două decenii, strigând neîncetat: **Renaștere, Premenire sufletească, Intoarcere la Hristos** *și la izvoarele cele veșnice ale vieții individuale și colective!*

Noi nu ne plângem că glasul Bisericii a răsunat în pustiu, dar totuși au răsunat și alte glasuri, cari nu veniau de sus ci din tumulturi răgușite și amăgitoare.

Biserica noastră în Arhiepiscopie a intreprins în aceste două decenii o operă uriașe de refacere a vieții spirituale și naționale. Cu un curaj admirabil a experimentat căi și metode nouă de lucrare duhovnicească, culturală și socială. A reînviat adevăruri din vistieriile ei consacrate și ideile nouă, desprinse din sbuciumul zilelor noastre le-a adăugat patrimoniului sacru, asimilându-le prin puterea firii sale conservative.

Biserica nu este menită să se petrifice în forme vechi, din care suflul vieții a ieșit, nici să se aventureze în extravaganțe de sentimentalism religios, după capriciile efemere ale celor lipsiți de rădăcini înfipte în dogmele sacre ale ortodoxiei și ale doctrinelor ei adevărate.

In această perioada de transiție s'a dovedit că poporul nostru nu este reacționar și e capabil de o progresivă viață religioasă.

Rămâne să consolidăm terenul experimentat și să începem o viață constructivă religioasă de aici înainte, pe temeliile vechi și nesdruncinate ale ortodoxiei.

Arhiepiscopul rus Wedensky făcând diagnoza tragediei sufletului rusesc, scria următoarele:

„Fastul extraordinar al slujbelor noastre religioase a avut consecințe — defavorabile. Biserica noastră a stăruit să dea poporului pompă exterioară în loc de virtute lăuntrică, manifestări fascinante în loc să caute desăvârșire spirituală. A urmărit pompă, mărire și putere, dar a neglijat sufletul. Revoluția ruseaecă a dovedit cât era de șubred sufletul în valurile tumultului apocaliptic."

Și mai departe spune îndureratul observator:

„Statura spirituală a poporului rus s'a închircit. Fără cultivarea sentimentului viu și fără pătrunderea scopului real al credinții și al rostului slujirii, întreagă viața lui spirituală s'a redus la un misticism mecanic. De aceea țăranul rus nu s'a putut descurca din inconsistențele și contradicțiile, în care revoluția l-a îmbrâncit. Pentru intrelăsările slujitorilor Bisericii, Dumnezeu i-a trimis mărtirajul, care o va purifica și reda adevăratei sale misiuni".

Enigma rusească a făcut să se cutremure întreagă creștinătatea de azi.

Să veghiem, și din încercările altora să învățăm a cultiva cu zor și pricepere ogorul sufletesc alpoporului nostru și a prețui bunurile noastre spirituale, Biserica și toate așezămintele ei, în vremi de pace și de adversități, prin întărirea unității sufletești, și printr'o muncă constructivă de fiecare zi.

Preotul și rugăciunea

Noțiunea de «preot» include în sine în mod necesar noțiunea «rugăciune». A zice preot, fără a zice în acelaș timp și rugăciune, sau a și imagina cineva un preot care să nu fie îndătinat cu practica continuă a rugăciunii, este a-l desbrăca pe acesta de însăși esența funcțiunii lui. Preotul prin chiar poziția lui de mijlocitor între om și Dumnezeu, se situiază în mod nemijlocit în sfera de permanent contact cu cerul, contact care prin nimic altceva nu poate fi menținut decât prin rugăciune. Preotul, este preot numai în măsura în care se roagă. Preotul care nu se roagă, încetează de a fi adevărat preot.

Omul, în genere, este om în toată plenitudinea definiției lui, numai atâta timp cât ține contact cu cerul, cât stă în uniune tainică cu Dumnezeu prin rugăciune. Ruptă legătura cu cerul și cu Dumnezeu, omul pierde rând pe rând toate atributele umanității lui, rămânând o biată făptură foarte puțin, sau chiar deloc deosebită de celelalte făpturi ale pământului.

Insușirile fundamentale ale preotului sunt acestea trei: *hristoforia*, *pnevmatoforia* și *theoforia*. Să poarte adecă în lăuntrul ființei lui pe Hristos, pe Duhul Sfânt, pe Dumnezeu. Aceasta este viața lui spirituală, aceasta este podoaba preoției lui, aceasta este coroana sacerdoțiului lui. Pentru a-și putea însă conserva curată și neîntinată viața lui lăuntrică, rugăciunea i se ofere ca mijloc unic și infalibil, ca apă vie a Duhului Sfânt, în care păstrarea ei este cu certitudine divină asigurată. Precum peștele nu poate trăi în afară de apele râurilor și ale mărilor, tot așa preotul nu poate să-și mențină viu și intact tezaurul theoforic al sufletului său, în afară de apa spirituală a rugăciunii. Acul magnetic al busolei vieții lui are un singur pol spre care trebue să bată continuu: Dumnezeu. Rugăciunea îl duce la Dumnezeu, ea este convorbirea intimă cu Dumnezeu, coloquiul familiar cu Dumnezeu. A nu practica și a nu iubì rugăciunea, este a priva sufletul de esențialele lui tonifiante spirituale de cari el are atâta lipsă pentru a putea trăi.

Sf. Grigorie Palama, acest mare dascăl al rugăciunii în Ortodoxie, afirmă cu hotărâre, că cel mai puternic mijloc de purificare lăuntrică, și totodată cea mai vie expresie a iubirii noastre de Dumnezeu, este a fi găsită în rugăciune, unită, negreșit, cu tot restul activității noastre interioare și în general cu întreaga noastră viață. In concepția acestui sfânt rugăciunea are chiar mai superioară valoare pentru viața spirituală, decât însăși practica unor virtuți particulare. Recunoscând că uniunea cu Dumnezeu este atinsă fie prin comuniune în virtute, fie prin comuniune în rugăciune, Sf. Grigorie Palama dă mai mare importanță rugăciunii, accentuând că numai prin puterea ei, creatura poate să fie în mod real unită cu Creatorul. El zice: «Rugăciunea ofere această uniune, ea fiind legătura dintre creatura rațională și Dumnezeu», (περὶ προσευχῆς, Migne, 150, 1117, B.).

Preotul trebue să se roage mult, «să se roage neîncetat», pentru a se putea păstra curat, pur și neîntinat, având permanent în minte marea și supranaturala lui chemare de a naște, prin lucrarea Duhului Sfânt, în Taina Sf. Euharistii, pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos, a-L purta pe brațe întocmai ca Preacurata Fecioară Maria, a-L jertfì pe Sf. Altar și a se împărtăși cu preasfântul Lui trup și cu preascumpul Lui sânge.

Fără îndeletnicirea habituală cu rugăciunea, oricât am fi de susținuți de harul special pe care l-am primit în Taina Hirotoniei, căderile noastre în păcate, uneori destul de grele, nu pot fi înlăturate, — suntem doar așa de slabi. Rănile păcatului original, deși vindecate în Taina Botezului, totuși au lăsat urme cari ne fac convalescenți pentru toată viața. Fără tonifiantul rugăciunii, luat zilnic în cantități cât mai mari posibile, scăpătările în fapte cari ne fac nevrednici de divinitatea preoției, sunt inevitabile. Iar din nevrednicia în care vom aluneca, se va naște curând desgustul de funcțiunile noastre sacerdotale; și cum inima omenească nu poate trăì în vid complet, inima noastră de va fi goală de Dumnezeu, se poate ușor prevede de ce fel de iubire păcătoasă se va umplea. Instreinați de Dumnezeu, noi nu mai suntem preoții și păstorii demni ai lui Hristos Mântuitorul nostru, ci năimiții despre cari

El vorbeşte în Evanghelie cu atâta desconsiderație.

Apostolatul preotului, pentru a fi fecund şi abundent, trebue să poarte nemijlocit pecetea duhovnicească a rugăciunii. Munca şi rugăciunea, rugăciunea şi munca au să se înfăţişeze sub chipul unui singur ipostas, acela al rugăciunii, ambele fiind într'o permanentă concomitenţă, alternativă între ele neexistând. *Preotul trebue să fie imaginea vie a Martei, dar să seamene desăvârşit cu Maria. Să fie adică harnic şi muncitor ca Marta şi contemplativ ca Maria.* Având această înfăţişare, preotul dând altora din ale sale, primeşte deasemenea neîncetat din ale lui Dumnezeu.

Heinrich Seuse, marele mistic german al secolului al 14-lea, care se pare c'a întrecut pe maestrul său Eckart în gingăşie şi profunzime spirituală, grăia aşa de frumos în minunata sa «Cărticică a Veşnicei înţelepciunii»: «Fericit este omul căruia Tu Doamne, îi porţi de grijă cu atâta dragoste, încât nu-l laşi să se odihnească până ce nu-şi găseşte numai în Tine odihna lui». Rugatu-ne-am noi vreodată în felul acesta lui Dumnezeu, cerându-I sfânta nelinişte a necontenitei căutări a odihnei în El şi numai în El? Dorit-am alinările ostenelilor trăirii în El, prin El şi pentru El? Străduitu-ne-am să facem pe Hristos începutul, mijlocul şi sfârşitul ansamblului nostru întreg de viaţă? Să năzuim dară a transforma pe Mântuitorul, prin permanenta comuniune cu El în rugăciune, în «calea, adevărul şi viaţa» noastră.

Mirfield-Anglia, Aprilie 1939.

Pr. **D. Veştemean**

Solidarizare. *Un grup de meseriaşi muncitori, agricultori şi intelectuali din Cluj, aderenţi la secţia* **maghiară** *a Frontului Renaşterii naţionale, a adresat dlui prim-ministru Armand Călinescu o entuziastă scrisoare, în care declară că se solidarizează deplin cu poporul român* **întru apărarea neatârnării şi integrităţii ţării faţă de orce agresiune din afară.**

Probleme-Recensii-Comentarii

Conferinţe preoţeşti. — La reşedinţa protopopiatului *Odorhei*, sub conducerea păr. protopop Seb. Rusan, s'a ţinut conferinţa de primăvară a preoţilor din tract, în 23 şi 24 Martie 1939.

In 23 l. c. se face în noua biserică sfânta slujbă a „Chemării Duhului Sfânt", după care, în localul şcoalei primare, păr. protopop printr'o cuvântare înălţătoare deschide şedinţa, evocând memoria M. Sale Reginei Maria, a marelui luptător naţionalist O. Göga şi a I. P. Sf. Patriarh Miron.

Urmează darea de seamă despre activitatea despărţământului în anul 1938

Pr. *Ilarie Căpâlnean* din Racoşul de sus dă citire raportului despre activitatea pastorală a cercurilor religioase. Se constată cu bucurie, că preoţii tractului au muncit fiecare, din toate puterile, pentru promovarea sfintei noastre ortodoxii, în această parte de ţară.

După amiazi, la slujba vecerniei, a predicat preotul *Haritan Ieşianu* din Biborţeni.

Se face mărturisirea preoţilor, a credincioşilor din parohie, şi a tuturor elevilor şi a elevelor dela şcoalele primare şi secundare din loc.

Seara, la denii, participă mulţi credincioşi, în frunte cu dl colonel I. Pleşoianu, prefectul judeţului.

Vorbeşte păr. Seb. Rusan, făcând apel la toţi bunii români, să facă zid de apărare în jurul tronului, în jurul M. Sale Regelui Carol al II-lea, care veghează cu înţelepciune şi energie la bunul mers al treburilor publice.

In ziua a doua, după sfânta slujbă, predică preotul *Vasile Paşca* din Mugeni. Se face cuminecarea celor mărturisiţi cu o zi înainte. La ora 12 a. m. preoţii trec în localul şcoalei primare, unde salută bu bucurie pe dl colonel I. Pleşoianu, prefectul judeţului, şi pe dl I. Steriopol, dir. liceului şi comandantul „Legiunii de străjeri". Dl colonel arată dragostea ce simte pentru adevăraţii apostoli ai neamului şi ai sfintei noastre biserici, şi aduce calde mulţămiri I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae* pentru grija ce o poartă acestei regiuni, trimiţând preoţi aleşi şi dornici de muncă stăruitoare şi românească. La urmă părintele protopop dă binevoitoare sfaturi pastorale. Şedinţa se ridică la ora 1 p. m. — Pr. *V. P.*

*

— Conferinţă preoţească s'a ţinut la 23 Martie a. c. în *Sălişte*. După săvârşirea sfintei liturghii înainte sfinţite s'a făcut sfeştanie şi maslu, la care au funcţionat 12 preoţi în frunte cu păr. protopop *Dr. D. Borcea*. La finea acestor ceremonii am îngenunchiat cu toţii, până ce protopopul a rostit o frumoasă rugăciune făcută pentru pace, apoi preotul *Iacob Steflea* a ţinut vorbirea ocazională, în legătură cu lumea învrăjbită de astăzi.

După acestea preoţimea s'a spovedit având de duhovnici pe veteranii preoţi I. Iosof şi Al. Vlad.

Din biserică preoţimea a trecut în sala direcţiunii şcolare din Sălişte, unde s'a ţinut conferinţa.

Şeful tractului în vorbirea de deschidere, amintind de moartea patriarhului Miron, a descris activitatea lui rodnică desvoltată în decursul vieţii sale. Preoţimea a ţinut un moment de tăcere, exprimând apoi „Dumnezeu să-l ierte".

Meditaţiunea despre taina pocăinţei, în lipsa celui însărcinat cu aceasta, a ţinut-o preşedintele.

Preotul *Ioan Răceu* a citit meditaţiunea despre taina Euharistiei, bine desvoltată. La discuţiune s'a făcut amintire despre deosebirea între cuminecătura ortodocşilor şi catolicilor, ceeace e precizat în cartea Epicleza Euharistică de P. S. Sa Episcopul Dr. N. Popoviciu, la care s'a provocat preşedintele. — Pr. *A. V.*

*

— In 28 Martie 1939 s'a ţinut în parohia *Şercaia* conferinţa pastorală de primăvară, a preoţilor din despărţământul *Oltul* De dimineaţă cucernicii preoţi s'au spevedit, de către cei doi duhovnici tractuali, după meditaţia pătrunzătoare a părintelui *Ilariu Cocan*. Sfânta liturghie e slujită în sobor. Părintele *Alexandru Florea* rosteşte predica înainte de cuminecătură, adânc impresionând sufletele ascultătorilor. In cancelaria protopopească pentru şedinţă, păstrăm un minut de tăcere în amintirea regretaţilor dispăruţi din sânul neamului şi-al Bisericii. Păr. *Gh. Ivascu*, administratorul prototopopesc, evocă personalitatea I. P. S. Patriarh, pomeneşte pe protopopul Valeriu Jindele şi preotul Ioan Capătă, decedaţi în restimpul din urmă. Se recomandă nou venitul în protopopiat, păr. *Ioan Dadu*, de curând introdus în parohia Şercăiţa. Părintele *Remus Mircea*, citeşte tema „Despre post şi însemnătatea lui pentru viaţa noastră sufletească şi trupească", lucrare cu largă documentare şi bine primită. Secretarul despărţământului, păr. *Ioachim Călin*, citeşte „Darea de seamă despre activitatea aşezămintelor culturale parohiale, a cercurilor religioase şi în genere despre activitatea publică a membrilor din despărţământ, pe anul 1938. Se poartă apoi largă discuţie asupra activităţii viitoare a despărţământului, fraţii preoţi dând preţioase sugestii pentru îmbogăţirea felului de a lucra: se discută şi noua acţiune pentru combaterea sectelor şi readucerea în sânul Bisericii a rătăciţilor, Păr. Călin expune planul de lucru în această acţiune.

După ce se fac cunoscute ordinele date de autorităţile superioare, şedinţa se'nchide. — Pr. *I. C.*

*

Preoţimea ortodoxă română din protopopiatul *Oituz*, In frunte cu Prea Cucernicul protopop Pr. *Ioan Rafiroiu*, şi-a ţinut conferinţa de primăvară, împreună cu adunarea şi consiliul protopopesc, în parohia misionară de curând înfiinţată, *Boroşneul Mare* [Treiscaune], în ziua de Miercuri 29 Martie 1939.

Meditaţia de pregătire, înainte de mărturisire, a ţinut-o Pr. locului *I. Teodorescu*. A urmat oficierea, de către un sobor de preoţi, a Sfintei Liturghii înainte sfinţită, în capela ortodoxă din loc, la care au participat preoţii, membrii adunării protopopeşti şi autorităţile comunale. Predica, înainte de împărtăşire, a fost rostită de Pr. *Romul Ioan Cioara*-Mărtineni.

---

* FOIŞOARA *

Creştinismul faţă de problemele actuale ale claselor sociale din oraşele noastre

(Urmare din Nr. trecut şi sfârşit)

In oraşele româneşti această problemă are un aspect şi mai dureros. Meşteşugarii şi comercianţii români, cari din cauza vremilor trecute, atât de vitrege faţă de neamul nostru, n'au putut ajunge să-şi consolideze situaţia, să prindă rădăcini puternice în branşa meseriei lor, au fost şi sunt şi astăzi zi de zi striviţi şi îmbrânciţi cu şi mai multă uşurinţă de marele capitalism şi de marea industriie modernă. Clasa mijlocie românească din oraşele noastre este înfrântă şi pusă în stare de robie de cele mai multeori de-un capital şi de o industrie complet străină de credinţa, de interesele şi de idealul neamului românesc. Şi această tragedie se trăeşte şi acum în România mare, pentrucă conducerea statului, care a fost liberalistă şi democrată, nu a luat măsuri ca să împiedece sugrumarea claselor româneşti de către capitalismul strein şi acaparator.

Dar capitalismul şi marea industrie n'a isbit numai în clasa mijlocie. Fabricile de tot felul, înălţate pe la periferiile oraşelor, au mobilizat din satele apropiate şi îndepărtate braţe muncitoare pentru nevoile lor. Zeci şi sute de mii de oameni sunt angajaţi la o muncă grea în tot cuprinsul fabricilor din ţară. Şi aceşti muncitori umili, cari lucrează — de cele mai multeori — pentru îmbogăţirea patronilor streini, sunt în majoritatea cazurilor fii ai neamului nostru. Starea religioasă-morală, starea igienică şi chiar starea sentimentelor naţionale este, la aceşti muncitori, adeseori foarte scăzută şi aceasta din cauza condiţiilor economice în care sunt obligaţi să trăească.

Muncitorii din oraşe neavând nici un fel de independenţă economică, sunt constrânşi să muncească şi atunci când condiţiunile de muncă sunt cu totul nefavorabile pentru ei. Sunt constrânşi să muncească continuu, pentrucă ei numai prin muncă pot să-şi menţină viaţa lor şi a familiilor lor. Dar prin munca pe care ei o săvârşesc zi de zi în tot felul de întreprinderi, nu se stabileşte nici un fel de legătură sufletească între patron şi lucrători. Pentru patron nu contează persoana muncitorului, patronul nu vrea să ştie nimic despre faptul că muncitorul nu câştigă adeseori nici atât cât este indispensabil pentru existenţa lui şi a familiei sale, nu vrea să ştie că muncitorul a rămas fără cămin, fără o locuinţă stabilă, fără proprietate, fără nici un contact cu natura şi că lucrătorul şi familia sa luptă cu tot felul de greutăţi, pecând patronul şi familia sa trăesc în deplină îndestulare, în confort, în lux şi de multeori chiar în huzur. Patronii protejaţi de legile politice şi organizaţi în trusturi isvorâte din concepţiile liberalismului îşi impun totdeauna interesele for faţă de cele ale muncitorilor. De aceea liberalismul a creat, sub masca libertăţii individuale, un sclavaj modern, un sclavaj mai cumplit decât cel vechi, a creat sclavajul clasei proletare din zilele noastre.

Exploatarea neumană a muncitorilor şi lipsa oricărei consideraţiuni faţă de jertfele lor a trezit în chip natural în sufletul proletariatului o nemulţumire, care se transformă uneori în adevărate revolte. Nemulţumirea sufletească a lucrătorilor din oraşe este un fapt general, o stare care stăpâneşte pe toţi muncitorii din marile întreprinderi comerciale şi industriale.

Dar precum doctrina liberalismului, care dă drept oamenilor şi capitalului să exploateze truda celor săraci şi nenorociţi este o creaţie a veacului al 19 lea, tot astfel veacul trecut a dat naştere unei alte doctrine, cere exploatează tot atât de neuman tocmai starea de nemulţumire sufletească a muncitorilor. Această doctrină este socialismul şi comunismul cu toate anexele lui de astăzi. Adepţii acestei doctrine predică mereu muncitorilor că din cauza capitalismului ei sunt ţinuţi în cea mai neumană robie, că ei n'au alt drept decât acela de a munci pentru fericirea altora, că ei sunt victimele unei organizaţii sociale, care trebue nimicită cu orce preţ. Socialismul propovedueşte mereu necesitatea organizării politice a muncitorilor, pentruca prin luptă dârză să dărâme actuala organizare a statelor şi a societăţii, iar pe ruinele acestor prăbuşiri să se înalţe apoi biruitoare lumea socialistă. Socialismul susţine despre sine că e singura doctrină care are în vedere drepturile clasei muncitorilor şi că aceştia numai atunci vor fi preţuiţi după adevărata lor valoare, când steagul cel roşu va flutura biruitor peste întreg pământul. Comunismul va face ca toţi oamenii să muncească la fel şi toţi să se împărtăşească în măsură egală de bunurile cari isvorăsc din munca săvârşită de fiecare. Asemenea idei au fost totdeauna şi sunt şi astăzi cele mai potrivite, cele cari prind rădăcină mai puternică în sufletul muncitorilor atât de nemulţumiţi de starea lor actuală. Deaceea muncitorii s'au asociat alcătuind clasa proletariatului, d aceea şi astăzi majoritatea muncitorilor din toate ţările şi din toate oraşele sunt înrolaţi în organizaţii socialiste-comuniste şi luptă din toate puterile ca prin forţă să câştige preţuirea propriei lor persoane şi o mai bună răsplătire a muncii lor. Socialismul propovedueşte pretutindeni ura şi lupta de clasă socială. Socialismul, fiind o doctrină materialistă, este duşmanul de moarte al oricărei doctrine spirituale, duşmanul religiilor şi în special duşmanul creştinismului. De aceea comunismul de astăzi lucrează asiduu în toate ţările din lume ca să detroneze din inima muncitorilor şi a tuturor adepţilor săi pe Dumnezeu şi să pună în locul Lui pe şeful socialist, iar în locul iubirii creştine pune frăţietatea proletară, care este plină de ură faţă de celelalte clase sociale. Socialismul şi comunismul încearcă să rezolve toate problemele sociale pe baze pur materialiste, neglijând cu totul valorile spirituale. De aceea cu drept cuvânt a putut spune P, Antoniewicz următoarele lucruri: „Socialismul hrăneşte poporul cu o nădejde fantastică, cu ceva ce nu se poate realiza niciodată, dar răpeşte omului nădejdea în viaţa cea veşnică, el hrăneşte lumea cu vorbe, dar îi răpeşte hrana supranaturală a sufletului. Socialismul a ridicat de pe umerii muncitorilor jugul cel uşor al lui Iisus Hristos şi a pus jugul comunist care e mult mai greu de purtat. Voi muncitori suferiţi în acest jug acum şi mai mult, căci suferinţa voastră nu mai are nici o nădejde, voi plângeţi acum dar fără nici o mângâiere, voi trăiţi dar fără nici o iubire". Experienţa din ţările unde socialismul a ajuns să fie puternic, sau atotputernic — ca d. ex. în Rusia — este cea mai puternică dovadă de felul cum el a amăgit, a

In sala de şedinţe a primăriei au urmat desbaterile adunării şi cons. protopopesc. P. C. S. păr. I. Rafiroiu deschide şedinţa cu omagiale cuvinte adusé M .S. Regelui Carol al II-lea. Raportul oficial, despre activitatea protopopiatului „Oituz" în anul 1938, întocmit de păr. protopop începe cu amintirile scumpilor noştri morţi: Regina Maria, Octavian Goga, Mareşal Averescu, Patriarhul Miron.

Din citirea raportului se pot constata, în tractul nostru, progrese îmbucurătoare materiale şi morale: Clădiri de biserici, case culturale, parohiale, ajutoare din partea autorităţilor şi a credincioşilor. Numărul concubinajelor şi a sectarilor în continuă scădere. Numărul sufletelor în creştere. Catehizaţia în şcoale aduce din ce în ce roade mai bune. Tineretul este educat, prin străjerie şi premilitărie, în spirit naţional şi ortodox. Bibliotecile parohiale numără 5718 volume, în valoare de 177.172 Lei. Mulţumind bunului Dumnezeu pentru toate, P. C. Sa păr. Protopop încheie raportul îndemnând pe preoţi la muncă cu dragoste pentru sufletele ce ni-au fost încredinţate.

Se prezintă adunării gestiunea pe 1938 şi bugetul protopopiatului pe 1939 care după examinare se aprobă.

După masă, la ora 3, continuă conferinţa. S'au împărţit cărţipentru bibliotecile parohiale şi se dă citirea rapoartelor de activitate pastorală a preoţilor în anul 1938. Se citesc rapoartele preşedinţilor cercurilor religioase şi se discută mijloacele prin care s'ar putea activa şi mai mult în cadrul acestor cercuri. Se fixează apoi subiectele pentru conferinţele viitoare.

Urmează conferinţa Pr. *Aurel Radu* —Teliu despre: „Datoria preotului în mijlocul frământărilor actuale dinăuntru şi dinafară a ţării".

Vorbitorul arată că: Preotul trebue să fie mângăitorul şi sfătuitorul celor ce pleacă, şi tatăl şi sprijinitorul celor ce rămân, şi tuturor să le inspire, prin Darul Duhului Sfânt, pace şi linişte. Pentru aceasta se cere dela preót: Să alimenteze mereu în sine candela plină de lumină şi căldură a Darului Duhului Sfânt, pe care l-a primit la hirotonie.

Pr. *S. M. O.*

Paştile la Sibiu

Marele praznic al Invierii Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos s'a desfăşurat în oraşul de reşedinţă al mitropoliei Ardealului, şi în anul acesta, în mijlocul unei mari mulţimi de credincioşi, în frunte cu reprezentanţii tuturor autorităţilor civile şi militare ale Sibiului.

Atât în seara de Joi, la citirea celor 12 evanghelii, cât şi Vineri la Prohodul Mântuitorului, deasemenea la Inviere, a slujit în fruntea soborului de preoţi I. P. S. Sa mitropolitul nostru NICOLAE, rostind impresionante predici, la Inviere şi la Sf. Liturghie din ziua întâi, ascultate cu multă evlavie de bunii noştri creştini.

Tălmăcirea măeastră a cuvintelor Mântuitorului: «Să nu se tulbure inima voastră, nici să se spăimânteze», a trezit şi mai mult încrederea noastră în Cel de sus, aducându-ne putere şi încurajare, în deosebi azi, la zile de îngrijorări, când chemaţi la datorie avem să ne apărăm pământul şi viitorul nostru...

Un cor excelent, condus de păr. prof. Gh. Şoima, a cântat ca totdeauna, frumos şi înălţător. Sărbătoarea sărbătorilor se dovedeşte mereu prilej de reculegere şi de renaştere sufletească.

† Generalul Alexandru Văitoianu. Marţi d. a. în Săptămâna luminată, s'a făcut, la cimitirul Belu-militar din Bucureşti, înmormântarea regretatului general *Alexandru Văitoianu*, fratele dlui Consilier regal general Artur Văitoianu. In capela cimitirului unde corpul defunctului fusese depus, s'a săvârşit serviciul religios de un sobor de preoţi, în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului. La trista ceremonie au fost prezenţi membrii familiei, numeroşi ofiţeri şi alte distinse persoane din capitală. O companie de onoare a grănicerilor şi alta a vânătorilor au dat onorurile. Veşnică să fie amintirea celui trecut în lăcaşurile drepţilor!

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

INFORMAŢIUNI

Mulţumiri arhiereşti. I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae mulţumeşte călduros pe această cale tuturor cari i-au adresat felicitări din prilejul praznicului Invierii Domnului şi le împărtăşeşte arhiereşti binecuvântări.

Suveranul vizitând trupele concentrate. *In preajma Sfintelor sărbători ale Paştilor, M. Sa Regele, însoţit de Măria Sa Marele Voevod Mihai, de dl prim-ministru Armand Călinescu şi de alţi înalţi demnitari, a vizitat localităţile din vestul ţării, unde se găsesc trupele noastre concentrate, şi a controlat hrana şi armamentul diferitelor unităţi. Ţinuta trupelor este excelentă. Suveranul a fost întâmpinat cu toată dragostea şi însufleţirea atât din partea ostaşilor, cât şi a populaţiei civile din întreg ţinutul.*

Ocuparea Albaniei. In timpul sărbătorilor sfintelor Paşti, trupele italiene au ocupat întreaga Albanie, al cărei rege Zogu, împreună cu familia sa, a părăsit ţara şi s'a refugiat în străinătate, deodată cu membrii guvernului albanezi

Ocuparea Albaniei întâmpină o vie activitate diplomatică. — Din Roma se vesteşte, că Adunarea naţională constituantă, ţinută în 13 Aprilie a. c. la *Tirana* Albaniei, a decis cu unanimitate de voturi să ofere Regelui Italiei şi Impăratului Etiopiei coroana tronului albanez.

Pelerinaj la Avrig. Optzeci de elevi ai liceului „Gh. Lazăr" din Bucureşti, conduşi de directorul lor, dl N. Creţu, şi întovărăşiţi de elevi ai liceelor din Sibiu şi Râmnicul Vâlcii, au făcut zilele trecute un pios pelerinaj la Avrig, pentru a se închina, la mormântul lui *Gh. Lazăr*, amintirii nemuritorului cărturar şi patriot. S'a slujit un parastas, urmat de sfinţirea şi desvelirea plăcii puse pe casa părintească a lui Gh. Lazăr, purtând inscripţia următoare:

«1779—1823. Aici, în casă săracă de ţăran român robit, s'a născut omul cu credinţă tare, **Gheorghe Lazăr,** *predicatorul mândriei trecutului şi pregătitorul începuturilor viitorului. — N. Iorga».*

Simple închipuiri

Unele ziare din Capitală au scris, din prilejul vizitei pe care Monseniorul Beaussart a făcut-o I. P. S. Mitropolit Nicolae la Sibiu, că cei doi ierarhi ar fi discutat şi chestiunea apropierii celor două biserici naţionale din Ardeal.

Ştirea nu corăspunde câtuşi de puţin adevărului. Chestiunea apropierii celor două biserici din Ardeal e o chestiune exclusiv românească şi ca atare ea nu poate fi discutată decât între Români.

Bucureştii se pregătesc de sărbătoare. Implinindu-se adecă anul acesta 100 de ani dela naşterea Regelui Carol I, organizatorii „Lunei Bucureştilor 1939" au hotărât să cinstească acest eveniment aşa cum se cuvine întemeetorului României moderne şi făuritorului independenţei naţionale. Sub înaltul patronaj al Suveranului, „Luna Bucureştilor 1939" va organiza o expoziţie retrospectivă, în care vor fi înfăţişate toate amintirile şi relicvele rămase dela gloriosul Rege.

Nr. 5142/1939

Comunicat

Sf. Sinod cu adresa Nr. 991 dela 12 Aprilie a. c. a dispus, ca în ziua de *Sâmbătă, 22 Aprilie a. c. ora 11.* să se oficieze în toate bisericile slujba de pomenire de patruzeci de zile (parastas) pentru adormitul întru fericire, *Miron*, primul Patriarh al României.

Aducând la cunoştinţa cuc. preoţimi această dispoziţiune, o îndatorăm să o execute întocmai.

Sibiu, 15 Aprilie 1939.

Consiliul Arhiepiscopesc

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 16 Aprilie 1939, va predica părintele *Gh. Secaş.*

Conferinţă publică se ţine în Teatrul municipiului Sibiu, în ziua de Duminecă 16 April 1939, ora 18 (6 seara). Va vorbi dl profesor universitar din Bucureşti, *Mihai Antonescu*, despre: Napoleon, precursor al statelor totalitare. Intrarea benevolă. Publicul este invitat să participe şi să asculte un subiect de actualitate, desvoltat de un valoros conferenţiar.

nşelat şi exploatează pentru scopuri străine, chiar şi de interesele clasei proletare şi de interesele neamului respectiv, buna nădejde a muncitorilor oropsiţi. Comunismul n'a uşurat cu nimic suferinţa, n'a mângăiat cu nimic durerea neamului omenesc. Ba din contră, sbuciumul popoarelor, ura claselor sociale, nefericirea societăţii şi a indivizilor este mai mare, mai cumplită dela ivirea socialismului şi a comunismului ateu.

Onor. auditoriu,

După cum am văzut din cele expuse până acuma, nici una din problemele cari preocupă clasele sociale din oraşele de astăzi, nu are darul să armonizeze viaţa acestor clase sociale şi să satisfacă sufleteşte şi trupeşte, deopotrivă, individul şi colectivitatea. Puterea întreagă de a fericì lumea şi a desăvârşi pe om o are în tot pământul şi în toate veacurile o singură doctrină, şi aceea este învăţătura Mântuitorului Iisus Hristos, este creştinismul.

Fără creştinism nu poate fi cultură în senzul adevărat al cuvântului. „Cultura e o valoare abia atunci când înseamnă nu o totalitate de cunoştinţe fără legătură cu nevoile noastre sufleteşti, ci când ea înseamnă o voinţă hotărâtă, o energie morală, un suflet ales care ne mistue ca o flacără luminând şi încălzind". Deci unde lipseşte cultura inimii, acolo nu poate fi vorba de om cu adevărat cult, iar această cultură a inimii o dă numai creştinismul, numai religia lui Iisus Hristos. Deaceea şi spune Sf. Scriptură că „începutul înţelepciunii este temerea de Dumnezeu". Istoria culturii este dovadă că creştinismul a fost totdeauna şi este şi astăzi iniţiatorul şi susţinătorul cel mai autentic al adevăratei culturi, dar creştinismul vtne totdeauna în contrazicere cu acea falsă cultură, care vrea să stâlcească şi să desfigureze chipul şi asemănarea omului cu Dumnezeu, creatorul său. Deci orice orăşan, care vrea să se adape din izvorul adevăratei culturi, trebue neapărat să se adape în primul rând din creştinism, care este începutul şi sfârşitul culturii.

Creştinismul a fost totdeanna şi este şi astăzi vatra de lumină şi de căldură a tuturor claselor sociale. Invăţătura lui Hristos nu asmuţă pe oameni contra oamenilor, creştinismul este singura doctrină care sprijineşte, în măsura dreptăţii divine, interesele tuturor claselor sociale din lume. Hristos s'a apropiat de cărturarii veacului său şi a căutat din templul din Ierusalim să completeze cultura acestora cu stropi de înţelepciune dumnezeească, stropi cari dau totdeauna aureolă, culturii omeneşti. Creştinismul face şi astăzi acelaş lucru şi se apropie cu dragoste să dea strălucire sfântă culturii veacului nostru. Dar Hristos a iubit şi iubeşte în aceeaşi măsură clasa mijlocie. Şi cum n'ar iubì El această clasă socială? Se ştie doar că El însuşi a crescut, şi s'a hrănit cu pânea câştigată de mânile teslarului Iosif din Nazaret. Hristos a îndrăgit în chip special clasa mijlocie, din rândul căreia şi-a ales cei mai mulţi apostoli, şi aceasta poate şi pentru motivul că El însuşi în anii copilăriei s'a jucat adeseori în atelierul de lucru al bătrânului Iosif. Deaceea doctrna creştină pretinde ca statul să păşească hotărât şi prin legi speciale să apere clasa mijlocie şi s'o salveze din abisul în care o adânceşte capitalismul.

Dar o înţelegere supremă şi o dragoste nemărginită a avut Hristos totdeauna pentru clasa proletariatului. Suferinţele fără de număr ale acestei clase sociale a căutat Hristos să le aline, să le vindece, deopotrivă şi sufleteşte şi trupeşte. Cu glas dulce chiamă la sine pe toţi ceice se găsesc în suferinţă când le spune: „Veniţi la mine toţi cei osteniţi şi însărcinaţi şi eu voi uşura pe voi". „Fericiţi sunteţi voi săracilor" (Luca 6, 24) pentrucă prin suferinţele pe cari le îndurati cu resemnare, veţi dobândì răsplătire desăvârşită prin credinţa voastră în Dumnezeu Tatăl şi în viaţa viitoare.

Hristos n'a exploatat niciodată în chip demagogic nemulţumirile omeneşti şi n'a îndemnat niciodată la ură şi la răsvrătirea unei clase sociale în contra celeilalte. A combătut însă în formă drastică puterea capitalismului precum şi poftele şi răutatea bogaţilor nemilostivi. „Vai vouă bogaţilor" (Luca 6, 24) că mai uşor intră cămila prin urechile acului decât bogatul în împărăţia lui Dumnepeu.

In schimb, creştinismul recomandă bogaţilor milostivi ca ei să poarte grijă şi să uşureze cu ajutorul lor suferinţele celor nenorociţi. Hristos spune acestor bogaţi: Vindeţi averile şi le împărţiţi săracilor (Luca 18, 24) şi luaţi aminte că milă voesc faţă de toţi cei neputincioşi.

Creştinismul este singura doctrină, care prin dragostea coborâtă din cer pe pământ, are putere să armonizeze în chip desăvârşit diferitele clase sociale din oraşele noastre şi din toate oraşele şi satele din lumea întreagă.

Creştinismul e singura doctrină care caută să pătrundă mai întâi interiorul omului, să satisfacă cerinţele sufletului şi prin satisfacerea acestora să rezolve apoi problemele de ordin material, aşa zisele probleme ale vieţii externe. Şi drumul care porneşte din interior în afară şi nu invers, este singurul drum adevărat, singurul drum care duce la isbândă, la pace, la fericire. Deaceea, numai atunci când creştinismul va fi o realitate pe care s'o trăească deopotrivă conducătorii statelor ca şi cetăţenii conduşi de aceştia, pe care s'o trăească bogaţii şi săracii, orăşenii şi sătenii, atunci, abia atunci vor dispare nedreptăţile sociale, exploatările neumane, lupta şi ura dintre neamuri şi clase sociale. Deaceea, numai atunci când creştinismul se va încetăţeni mai puternic în oraşele româneşti, problemele vieţii din aceste oraşe vor primi o deslegare care va fericì pe toţi fără deosebire de clasa socială din care cineva face parte.

Pr. **Sp. Cândea**

Răspuns omonimului meu dela Craiova, Pr. unit Dr. Ioan Stanciu

Prof. Pr. **Dr. Ioan Stanciu**

[Urmare din numărul 14]

In ultima analiză, eu când am citat propoziţia cucernicului dela Craiova aşa: Că ungurii catolici au împiedecat desnaţionalizarea noastră prin bulgari, aceasta se datoreşte *în primul rând* papei dela Roma..., nici prin minte nu mi-a trecut ca să-i schimb sensul propoziţiei. Şi ori cine, judecând desinteresat, tot aşa va vedea lucrurile. Ba mai mult, în propoziţia mea, când reproduc că *salvarea ne-a venit în primul rând dela papa*, se mai presupune, că la aceasta salvare ar mai fi putut contribuì şi alţi factori, câtă vreme în propoziţia cucernicului meu coleg, când afirmă, că în ultimul loc *tot* papei dela Roma avem să-i mulţămim aceasta salvare, mi se pare că ar vrea să susţină, că nici un alt factor n'a putut contribuì cu nimic decât papa dela Roma. Deci eu înfăţişez situaţia, sau cele afirmate de confratele, într'o formă mai puţin gravă, deşi voiam

Institutul de credit fonciar din Sibiu

Bilanțul încheiat la 31 Decemvrie 1938

ACTIV. Cassa: *a)* Numerar efectiv 8.411.198 *b)* Disponibil la B. N. R. şi C. E. C. 2.492.341 *c)* Cupoane scăzute 38.670 total 10.942.209. Disponibil la bănci: *a)* în țară 1.972.192 *b)* în străinătate 101.914 otal 2.074.106; Portofoliu de titluri, titluri românești: în portofoliu: *I.* Cu venit fixt Efecte publice v. n. 4.490.200 v. r. 1984200; *II.* Cu venit variabil: *A)* Acțiuni cotate la bursă v. n. 1.409.500, v. r. 1.061.400; *B)* Acțiuni necotate la bursă v. n. 11.194.000, v. r. 6.466.078, total 9.511.678. Piasamentul fondului de rezervă: Efecte publice v. n. 2.227.566; în portofoliu v. r. 1.095.387, gajate v. r. 590.000, total v. r. 1.685.387. Portofoliu de scont, plătbii în țară: *a)* Cambii fără garanție în portof. 16.914.625; reescont. 1.544.197, total 18.458.822; *b)* Cambii garantate cu mărfuri, titluri etc. în portof. 247.325; reescont. 12.000, total 259.325; *c)* Cambii garantate cu ipoteci în portof. 8.317.637; reescont. 678.098, tota 8995.735, totalul portofoliului 27.713.882; din care în suferință, în portof. 321.424; reescont 521.695. Debitori în țară: *a)* Debitori fără garanți 6.368.696; *b)* Debitori garantați cu efecte comerciale 18.611.536; *c)* Debitori garantați cu titluri 2.510.510; *d)* Debitori garantați cu mărfuri 2.605.256; *e)* Debitori garantați cu ipoteci 15.190.656; *f)* Debitori garantați cu garanții diverse 4.747.587, total 50.034.241. Creanțe în conversiune: în portof. 15.525.214; reescontate la B. N. R. 6.776.483, total 22.301.697. Participațiuni în țară, în portofoliu la întreprind. indust. 13.764.801; Imprumuturi pe termen lung 3.634.691. Imobile: *a)* Pentru uzul propriu 16.807.426; *c)* alte imobile 13.700.368, total 30.507.794. Mobilier 1, Conturi diverse 887.083. Conturi tranzitorii 35.923. Total general 173.093.493.

Conturi de ordine: Cauțiuni statutare 1.862.400. Debitori pentru scrisurt de garanție date de bancă 6.306.680. Cambii de circulațiune 90.506.331. Efecte spre încasare: *a)* în portofoliu 1.290.602; *b)* la corespondenți 1.273.675, total 2.564.277. Ipoteci, cesiuni, mărfuri şi garanții diverse 91.875.572. Titluri în gaj în portofoliu 2.470.300. Depozite de titluri şi alte valori în păstr. 14.792.836. Debitori de titluri împrumutate 2.204.100. Total general 212.582.496.

PASIV. 1. Capital social: 40.000.000 2. Fond de rezervă: Rezervă legală 2.834.270. 3. Fonduri de amortisment: *a)* pentru creanțe dubioase 300.000; *b)* penmobile 28.260.485, total 28.560.4.8 4 Dobânzi nerealizate la creanțe în conversiune 2.840.112. 5. Diferențe de curs nerealizate 1.797.387.. 6. Rezervă pentru pensii 533.994. 7. Depuneri spre fructificare: noi în țară 1. *a)* Cu livrete de economie la purtător la vedere 7.194.365. pe termen 8.654.440. Total 15.848.805. *b)* Cu livrete de economie nominative, dar plătibil la purtător la vedere 9.488.760, pe termen 1.147.972, total 10.636.732. 2. Cu livrete de economie nominative la vedere 5.128.868. pe termen 7.437.088. Total 12.565.956. 3. Reduse prin aranjament pe termen 30.337.544. Totalul depunerilor 69.389.037. 8. Creditori din țară: *a)* Creditori reduşi, sold neexigibil pe termen 2.575.603. Rate întârziate (neridicate) la vedere 2.307.860. Total Lei 4.883.463. *b)* Creditori nereduşi noi la vedere 10.761.817. Totalul creditorilor 15.645.280. Angajamente de reescont în țară provenite din efecte scontate 1. Curente scăzute şi nescăzute la B. N. R. 2.234.295. 2. In conversiune (cota redusă) la B. N. R. 6.776.483. Total 9.010.778. 10. Conturi diverse: 779.229. 11. Conturi transitorii 271.432. Beneficiul net 1.431.489.

Conturi de ordine: Deponenți de cauțiuni statutare 1.862.400. Creditori pentru garanții date de bancă în țară 6.306.680. Deponenți de cambii de circulațiune 90.506.331. Remitenți de efecte spre încasare 2.564.277. Deponenți de ipoteci, cesiuni, mărfuri şi garanții diverse 91.875.572. Deponenți de titluri în gaj 2.470.300. Deponnnți de titluri şi alte valori în păstrare din țară 14.792.836. Creditori pentru titluri împrumutate 2.204.100. Total 212.582.496.

Contul Profit şi Pierdere. DEBIT.: Cheltuieli de administrație: *a)* Salarii şi pensii 5.049.815. *b)* Diverse 963.281. Total 6.013.096. Impozite şi taxe 546.330. Dobânzi plătite: *a)* La Depuneri 1.494.849. *b)* La reescont 50.814. Total 1.545.663. Comisioane plătite 61.094. Amortismente: *a)* pierderi din conversiune 167.218. *b)* diferite 143.296. *c)* dotarea fondului pentru creanțe dubioase: 300.000. Beneficiul net 1.431.489. Total 10.208.186. CREDIT Dobânzi încasate: *a)* Dela portofoliu de scont 2.472.874. *b)* Dela debitori 3.829.013. Total 6.301.887. Comisioane încasate 569.563. Venitul portofoliului de titluri: *a)* Din diferențe de curs realizate 25.178. *b)* Din cupoane exigibile 612.815. Total 637.993 Venitul participațiunilor 553.159. Venitul mobilelor 1.521.003. Beneficii diverse 574.012. Incasări din creanțe amortizate 50.569. Total 10.208.186.

Aprobat de către adunarea generală din 28 Martie 1939.

In adunarea generală ordinară ținută în 28 Martie 1939 Consiliul de Administrație a fost reales cu unanimitate. Membrii: Michael Ambrosi, Emil Antoni, Sigmund Dachler, Dr. Adolf Eitel, Dr. Wilhelm Müller, Leonard Pantlè, Martin Roth şi Hans Schöpp.

In Consiliul de cenzori s'au ales: Rudolf Edvin Fritsch, expert contabil, Ernst Stenzel şi Viktor Wolff. Supleanți: Wilhelm Gromen, Friederich Müller, Kurt Wermescher.

Institutul de credit fonciar din Sibiu.

No. 181/939. 22 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a *Lupşa*, din protopopiatul „Oltul" Şercaia, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. Sesiunea parohială 10 jug. fânaț şi 9 jug. pădure.

3. Una măsură bucate dela fiecare familie (jumătate grâu şi jumătate cucuruz).

4. Venitele stolare, stabilite de adunarea protopopească pentru întreg protopopiatul.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român „Oltul" Şercaia jud. Făgăraş în termenul arătat.

La cererile de concurs se va anexa şi concesiunea dela Prea Venerat Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, că pot candida la această parohie.

Candidații se vor prezenta cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vre-o Duminică, sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuți de către parohieni.

Şercaia, la 30 Martie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român „Oltul" în înțelegere cu consiliul parohial.

Pr. **Gheorghe Ivaşcu**
adm. protopopesc

Nr. 500/1939 (23) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a *Dridif* din protopopiatul Făgăraş, în termeiul ord. P. V. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 4419/1939, se publică Concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat.

2. Sesiunea parohială: 3 măsuri loc de arător; 1 jug. şi 800 st. p. fânaț; iarba din cimitire şi curtea bisericii.

3. O ferdelă de bucate dela fiecare gazdă sau echivalentul în bani după piața Făgăraşului.

4. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs însoțite de certificatele de studii şi de încuviințarea de concurare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc se vor înainta Of. protopopesc al Făgăraşului în termenul deschis.

Concurenții, cu încuviințarea oficiului protopopesc, se vor prezenta în parohie în Dumineci sau sărbători pentru a se face cunoscuți parohienilor.

Făgăraş, la 12 Aprilie 1939.

Prot. Pavel Borzea

Dr. Georgia Lucian
fost asistent al clinicilor din Cluj şi Paris, specialist în boli şi operațiuni de
Nas-Gât-Urechi
Sibiu, strada Regina Maria (fost Cisnădiei) Nr. 16, Etaj I. Consultații între orele 11½—13 şi 14½—18½. Telefon 373
3 1—3

Poşta redacției

Pr. *M. M.* în *B.* Publicându-se în altă parte, nu o putem folosi.

Organizați Reuniuni de femei

să fac evidentă absurditatea celor susținute de dânsul. Ori cum, pe noi ne interesează, să constatăm dacă papii ne-au salvat, sau nu din primejdia bulgarizării? şi nici decum amănuntele de stilizare. S'a afirmat, că din situația precară în care ne aflam ne-au salvat papii prin epistolele lor adresate regilor unguri catolici şi nu ni s'a făcut, spre susținerea acestei afirmații, nici o dovadă, iar eu cu oarecari epistole de ale papilor, am dovedit, că aceştia au intervenit la regii unguri catolici cu amenințări, ca să ne distrugă total din țările unde aceştia stăpâneau. Aici e miezul lucrului şi nu în căutarea de ghilemele şi de virgule, pentrucă discuția nu se duce în jurul acestora, ci în jurul ideilor. Din acest motiv, eu nu am dat prea multă atenție formelor, ci am ținut să reproduc ideile confratelui. Dacă presupuneam, că e aşa gingaş îl reproduceam exact şi atunci nu mai avea nici o observație de făcut, dar nici cele susținute de mine nu se schimbau cu nimic. In acest sens se discută chestiunea şi atunci nu vom afla nici o intenție frauduloasă.

Confratele susține că toți sfinții Părinți au fost catolici şi înțelege sub acest catolicism papistaşismul de azi, dar nu îndrăzneşte să-l spună, ci lasă lumea în încurcătură cu privire la termenii neprecişi, cu cari îşi expune această părere. Noi vorbim clar şi admitem, că toți sfinții Părinți au fost catolici, însă ortodocşi-catolici, precum suntem şi noi şi nici decum papistaşi-catolici, cum ar vrea fratele dela Craiova să ni-i prezinte.

Am mai putea indica multe alte inexactități şi mistificări istorice, cari toate ne-ar arăta tendința cucernicului din capitala Olteniei, în care se invederează clar că vrea să denatureze senzul ideilor, pentru anumite scopuri dorite de Sfinția Sa. Dacă eu aşi fi dovedit în un singur loc cu o astfel de intenție, îmi pun cenuşe pe cap şi voi zice: mea culpa, — până atunci însă nimenea nu are dreptul să-mi ridice vre-un cap de acuzare.

Incolo vom putea rămânea prietini cu colegul unit şi mă bucur chiar, că mi-a dat prilejul să constat, că în afară de ghilemele a primit tot ce am susținut eu în broşurica mea.

Va trebui să insist şi asupra lecțiilor şi îndrumărilor, ce mi le dă fratele, cu atâta noblețe şi marinimie. De sigur, mare nevoe n'am avut de ele, dar ce să-i faci omului, care în lipsa altor argumente aleargă la toate mijloacele permise şi nepermise, ca să arate că poate scrie nu numai două pasagii, ci chiar şase.

Inainte de toate sunt curios să aflu, ce a intenționat când îmi dă sfaturi, ce şi cum trebue să scriu? Şi exclamă cu oarecare mândrie, ca şi fariseul din fața altarului: Noi papistaşii nu obişnuim a face aşa, ci când vorbim despre un subiect, ne ocupăm numai cu el. Eu adecă am îmbrățişat prea multe subiecte într'un tratat de 110 pagini. Am amintit în treacăt despre infalibilitate, despre şefia apostolului Petru, despre Filioque, sau alte chestiuni aparținătoare domeniului dogmatic, pe cari bine-înțeles nu le-am putut desvolta, neavând acest scop, ci urmăream un fir istoric, pe care nu-l puteam abandona şi dela care nu mă puteam îndepărta prea tare. O să le vină rândul şi acestora, numai să aibă confratele puțină răbdare.

Vreau însă să fixez un lucru: colegul meu dela Craiova tratează acelaş subiect istoric în o broşurică de numai 40 pagini şi atinge mai multe chestiuni decât mine. Cele mai multe sunt numai afirmate fără nici o dovadă. Fățarnicule — zice Scriptura — tu vezi paiul în ochiul altuia, iar bârna în ochiul tău nu o vezi. Sfinția Sa susține, dar nu dovedeşte, că noi românii am primit unirea dela Florența, că Damian a fost mitropolitul Moldovei pe acele vremuri, că Teoctist a fost bulgar, că el a introdus limba slavă şi literile chirilice în biserică, că am avut în țările române episcopii catolice, aşa precum dânsul vrea să ni le înfățişeze şi multe alte bazaconii, cari te pun în uimire. Mai are şi noțiuni echivoce, când susține că legea strămoşilor noştri a fost multe veacuri cea catolică şi lasă să se înțeleagă sub acest catolicism papistaşismul de azi, deşi nu-l afirmă şi nici nu încearcă să-l dovedească, pentrucă acest catolicism nu era cunoscut la noi.

Cucernicia sa e tare surprins că numesc credința lor unație. Noi ştim că o unire înseamnă dragoste, conlucrare şi întărirea unui neam şi nu vrajbă, ură, clevetire şi o slăbire a forțelor lui, care şi altfel a fost bătut de soartă cu toate vrăjmăşiile timpurilor şi ale oamenilor, deci nu am avut nici o nevoe ca, în corpul sănătos al neamului, să se nască şi cangrena aceasta primejdioasă. Din acest motiv noi nu vom înceta a considera unația ca o usurpațiune şi o spărtură în unitatea neamului, provocată de elemente străine şi dușmănoase nouă.

Acum îmi vine rândul meu să fiu surprins. Iubitul meu coleg numeşte unația *legea noastră*, adecă a uniților. Noi nu ştiam, că unația ar fi o lege, ci ştiam că sunt două legi cu caracter universal: cea papistaşe-catolică şi cea ortodox-catolică. Care ar fi legea uniților dintre aceste două? Dacă e cea papistaşe ar trebui să se conformeze total învățăturilor acastei biserici, dar nu o fac. Deci este cea ortodoxă, pentrucă în 1698, când s'a făcut unirea, s'a declarat categoric, că „legea noastră (cea ortodoxă) să rămână pe loc, altfel pecețile să fie rupte".

Ceeece sustine confratele, că turma trebue să asculte de păstori, poate să fie adevărat în alte biserici, dar nu în cea unită. Să încerce păstorul unit să dea credincioşilor sfânta cuminecătură cu azimă şi nu cu pâne dospită, cum e obiceiul nostru strămoşesc şi nu după cum e învățătura bisericei papistaşe. Sau se încerce să introducă celibatul obligatoriu în biserica lor, după cum e învățătura bisericei papistaşe. Sau încerce alte inovații la noi necunoscute, dar în biserica apuseană introduse împotriva canoanelor şi se vor convinge că turma nu va urma pe păstori.

Nu ştiu dacă fratele dela Craiova a urmărit discuția ivită mai recent între părintele asesor dela Cluj, Dr. Seb. Stanca, şi între Unirea dela Blaj?.

Se discutau modalitățile unei eventuale reuniri ale acestor două biserici naționale. E lucru firesc că părintele dela Cluj preconizează tot o revenire politică. aşa după cum prin politică s'a făcut unația. Unirea dela Blaj, tot într'un ton manierat, — pentru care ținută demnă aducem laude ambelor părți — ar admite toate dorințele bisericei ortodoxe, în afară de primatul papal, care ar avea origină divină, şi infalibilitatea. Acelaş principiu îl exprimă şi profesorul de teologie unită din Oradea, Dr. A. Tăutu în lucrarea sa: Primatul papilor în istorie. Ne surprinde că oamenii de azi ai bisericei unite nu privesc cum au fost lucrurile când s'a făcut unirea, ci văd totul prin prisma învățăturilor bisericei papistaşe de azi. Ori atunci nu era infalibilitatea papei decretată ca dogmă şi papa era considerat de cei cari au făcut unirea ca un patriarh, ca toți ceilalți patriarhi. Nici nu s'ar putea afirma că uniația s'a făcut pe baze dogmatice.

[Va urma]

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII — Sibiu 23 Aprilie 1939 — Nr. 17

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASACHI SIBIIU

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Şaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole şi corespondenţe se adresează **Redacţiei** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preţul inserţiunilor un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele şi inserţiunile se adresează **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

CUVÂNTAREA

I. P. S. Mitropolit NICOLAE la deschiderea Adunării eparhiale

Hristos a înviat!

Prea Cucernici Părinţi, Domnilor Deputaţi!

Purtând în suflete mireasma duhovnicească a praznicului Invierii Domnului ne-am întrunit în sesiunea din acest an a Adunării eparhiale a Arhiepiscopiei noastre.

Dar deodată cu pacea şi înălţarea suprafirească coborâte ca un dar de sus peste gândurile noastre, aducem de astă dată în sfatul nostru şi un mai puternic sentiment pe răspundere pentru Biserică şi neam, datorită împrejurărilor deosebit de critice prin cari am trecut în ultimele săptămâni şi prin cari mai trecem încă. Zilele pline de primejdii pe cari le trăeşte şi neamul nostru împreună cu toate popoarele, ne obligă şi pe noi, cari ne numărăm între factorii constitutivi ai Bisericii, să o întărim şi sprijinim în măsură cât mai mare, împreună cu instituţiunile ei, ca să-şi poată îndeplini cât mai efectiv opera ei de sprijinire şi întărire a neamului şi statului nostru. Şi sunt sigur că membrii Adunării eparhiale au toată pregătirea sufletească pentru ca din sfaturile lor să răsară hotărîri de cât mai mare folos spre acest scop.

Cu aceste gânduri Vă zic un părintesc: Bine aţi venit!

Onorată Adunare eparhială!

Dela ultima noastră întâlnire Dumnezeu a chemat la sine câteva din personalităţile cele mai proeminente şi mai merituoase ale istoriei recente a neamului nostru. S'a dus dintre noi marea *Regină Maria*, care alături de neuitatul Rege Ferdinand a animat războiul desrobirii şi a prezidat marele eveniment al unirii noastre politice definitive. Curajul ei viguros, crescut dintr'o credinţă neşovăelnică, a susţinut vie în sufletele româneşti, chiar în mijlocul celor mai grele momente, nădejdea în biruinţa finală. Cu gingăşie de mamă ea a alinat durerile răniţilor şi a dat mângăiere şi putere de răbdare tuturor celor împovăraţi de greul războiului. Bogata sa personalitate s'a manifestat însă şi pe alte multe terene, din cari merită deosebită pomenire aleasa ei activitate literară, creând opere în cari se oglindeşte nesfârşita ei iubire de ţară, de frumuseţile ei, de poporul nostru şi de comorile lui sufleteşti.

Pentru toate îi vom păstra o veşnică recunoştinţă!

Tot în cursul anului trecut s'a stins flacăra neostenită care a fost *Octavian Goga*. Fiu de preot din Răşinari, crescut în atmosfera cucernică a unei familii preoţeşti, lângă mormântul lui Andrei Şaguna, s'a resimţit în toată activitatea lui de naţionalism înflăcărat mireasma sufletească de credinţă şi de poezie a troparelor. A fost profetul întregirii naţionale, dinamizând conştiinţa românească pentru înfăptuirea acelui „vis neîmplinit, copil al suferinţii". Dumnezeu i-a hărăzit fericirea să vadă visul devenit scumpă realitate, pentru a cărei consolidare a luptat şi după aceea, printr'o admirabilă atitudine rectilinie, până la capătul vieţii sale.

Şi atunci într'o adâncă înfiorare de durere tot neamul l-a însoţit cu iubire la locul de veci!

Iar de curând s'a dus la odihna binemeritată Prea Fericitul *Miron*, primul patriarh al României. Crescut aici la noi în Sibiu pentru misiunea preoţească, trecând apoi ca episcop la Caransebeş şi după războiu la Bucureşti întâi ca mitropolit-primat, după aceea ca patriarh, chemat de necesităţile statului nostru profund creştin şi la locurile de cea mai înaltă conducere politică, vrednicul adormit întru Domnul şi-a închinat cu devotament neamului său toate puterile şi însuşirile alese cu cari l-a înzestrat Dumnezeu.

Cu adâncă veneraţie l-am petrecut pe drumul cel din urmă!

Insoţim cu adânci regrete trecerea din această viaţă a membrilor adunării eparhiale: Protopopul *Ioan Cândea* şi prot. *Sergiu Medianu* cari au servit o viaţă întreagă cu vrednicie la altarul Domnului şi al neamului. De asemenea deplângem moartea membrului mirean *Dr. Gh. Dubleşiu*, model de intelectual iubitor de Biserică şi devotat aspiraţiunilor ei.

Onorată Adunare eparhială!

Din problemele cărora le-am acordat în decursul celor două decenii cea mai caldă solicitudine amintesc: *acţiunea în regiunea săcuizată*. Nu pentru a lua ceva de-al altora, ci pentru a redobândi ceeace a fost al nostru. Căci am perdut acolo mulţi fii ai neamului nostru, sub stăpânirea străină, maşteră şi asupritoare pentru elementul românesc. Instrăinarea s'a făcut prin ruperea acelor fii dela sânul Bisericii strămoşeşti, ceea ce e o dovadă în plus că tot numai prin Biserică se poate reaprinde sufletul naţional în Românii secuizaţi. Am perdut acolo multe zeci de parohii cu un număr impresionant de suflete. Bună oară în judeţul Odorheiu în veacul al XVIII-lea aveam 35% credincioşi de legea românească, iar pe la mijlocul veacului trecut [1844] cam 25%. Azi abia avem 3—4%. [Vezi: Sabin Opreanu, Săcuizarea Românilor prin religie. Cluj 1927 pag. 17].

Chiar în clipele de agonie ale stăpânirii străine, poporul a fost forţat prin ordine comunicate cu doba şi prin dărâmarea bisericilor strămoşeşti, să treacă la cultul romano-catolic sau la cel reformat.

Conduşi de marele imperativ naţional al recâştigării acelor suflete răpite, cea dintâi vizitaţiune canonică după instalarea Noastră ca mitropolit acolo am făcut-o pentru a cunoaşte situaţia şi pentru a duce un cuvânt de încurajare celor în cari conştiinţa românească începea să se reaprindă de sub spuza înstrăinării. Indată după acea vizitaţie am luat măsuri de a întări punctele de iradiere ale luminii româneşti ortodoxe. Aveam până atunci un singur protopopiat retras într'o localitate mărginaşe [Breţcu]. L-am scindat în două, pe unul aşezându-l în Sf. Gheorghe şi pe altul în Tg. Săcuesc, cele două centre ale judeţului Trei-Scaune.

Am creat după aceea şi un al treilea protopopiat, la Odorheiu.

După multe silinţe ne-a reuşit să convingem guvernele Ţării că problema recâştigării Românilor secuizaţi este o mare, o capitală problemă de stat şi această recâştigare nu se poate realiza în primul rând decât prin Biserică. Nici şcoala, nici administraţia, nu poate îndeplini această operă, căci omul până ţine de o biserică minoritară rămâne minoritar.

Câştigând astfel sprijinul statului am înfiinţat în protopopiatul *Sf. Gheorghe* 11 parohii, în protopopiatul *Oituzului* 13 parohii, în protopopiatul *Odorheiu* 12 parohii. Total: 36 parohii nouă.

Biserici nouă s'au clădit ori se găsesc în stadiul din urmă al lucrării în protopopiatul Sf. Gheorghe: 13, costând 8.840 000 Lei şi vechi s'au reparat 18. Iar case parohiale nouă: 12.

In protopopiatul Oituzului s'au construit 6 biserici nouă costând Lei 16.577.446 şi s'au reparat 11 vechi. Case parohiale nouă s'au construit 11.

In protopopiatul Odorheiu: 8 biserici nouă, costând 5.480.461 Lei. Case parohiale nouă: 3.

Reveniri la ortodoxie au fost:

In protopopiatul Sf. Gheorghe: 2169.

In protopopiatul Oituzului: 442.

In protopopiatul Odorheiu: 1091.

Preoţi avem în protopopiatul Sf. Gheorghe: 19 cu pregătire reglementară şi 8 cu pregătire extraordinară; în protopopiatul Oituzului: 26 cu pregătire reglementară şi 1 extraordinară; la Odorheiu 11 cu pregătire reglementară şi 2 extraordinară.

Cu acest corp de preoţi misionari, pe lângă toate greutăţile ce le întâmpinăm într'un ogor mai mult decât înţelenit, vom putea duce înainte opera începută, cu tot mai multă râvnă. Peste tot nădăjduim că odată puse aceste temeinice baze de lucrare vom avea de aici înainte rezultate tot mai frumoase.

Ţin să exprim dela acest loc mulţumita mea şi a Bisericii tuturor preoţilor şi bunilor noştri credincioşi din regiunea secuizată, precum şi luminaţilor reprezentanţi ai autorităţilor publice de acolo pentru zelul şi concursul dat cu inimă românească la toate înfăptuirile pline de nădejdi din acea regiune.

Onorată Adunare eparhială!

Edificiul şcoalei normale „Andrei Şaguna" din centrul arhiepiscopiei noastre, cu ajutorul Domnului e terminat. Şcolarii şi profesorii au intrat în el cu începutul anului şcolar curent. După multe oboseli şi încordări am reuşit să dăm acestei vrednice instituţii localul care e şi o satisfacţie pentru binefăcătoarea ei activitate de peste 150 ani, dar şi o condiţie pentru a-şi putea împlini în viitor menirea în chipul cel mai corăspunzător vremurilor tot mai pretenţioase. Am şi eu o mare bucurie să văd şcoala noastră normală care poartă numele nemuritorului mitropolit Şaguna, înzestrată cu un edificiu care-i satisface toate trebuinţele.

Despre starea religioasă-morală a credincioşilor, despre activitatea instituţiilor şi despre lucrările mai importante în arhiepiscopia noastră în decursul anului trecut, veţi binevoi a lua cunoştinţă din rapoartele înaintate de Consiliul arhiepiscopesc.

Cu acestea rugând pe bunul Dumnezeu să-şi coboare binecuvântarea sa asupra lucrărilor noastre, declar sesiunea din anul 1939 a Adunării eparhiale deschisă.

Procesiune religioasă la Sâmbăta de Sus

An de an, în fiecare Vineri din săptămâna luminată, miile de credincioşi se întrunesc la Izvorul Tămăduirii dela biserica mănăstirii Brâncoveanu din Sâmbăta de Sus, în judeţul Făgăraşului.

Un mare sobor de preoţi, în frunte cu I. P. Sf. Sa mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, a săvârşit, pe o vreme frumoasă primăvăratică, sub cerul liber, sf. liturghie, ascultată în cucernicie adâncă de mulţimea credincioşilor adunaţi să primească, în clipe de neuitat, binecuvântarea arhiereului lor.

La reuşita pelerinajului pios au contribuit în bună parte şi membrii «*Oştii Domnului*», sosiţi din multe părţi şi desfăşurând, după masă, un program nimerit alcătuit. Dela Zărneşti s'au grăbit să asiste la înălţătoarea procesiune treizeci de închinători, conduşi de P. C. păr. protopop Vasile Stoicanea, ear dela Braşov a venit dl Dr. Suciu Sibianu împreună cu păr. Tohăneanu.

Impăcaţi şi întăriţi sufleteşte, copleşiţi de darul ceresc, pelerinii la sfârşitul slujbelor s'au înapoiat la căminul din satele lor.

Adunarea eparhială din 1939, la Sibiu

— 16—19 Aprilie —

Ca în fiecare an,

şi oarecum ţâşnind din îndelungatul tradiţionalism al bisericii ortodoxe a neînfrântului Ardeal, la Dumineca Tomii au urcat şi poposit iarăşi, în Sibiul izbânzilor noastre creştineşti şi româneşti, aleşii clerului şi poporului nostru dreptmăritor. Ca totdeauna, ei au venit aici cu suflet larg, cu pietatea credincioşilor luminaţi, cu darul de a complecta şi desăvârşi un patrimoniu strămoşesc şi cu râvna celor cari, sub ochiul veghetor al *I. P. S. Mitropolit Nicolae*, vor să asiste la o tot mai măreaţă desvoltare a aşezămintelor bisericeşti din mitropolia lui Şaguna.

La Sf. Liturghie

din catedrala mitropolitană au luat cu toţii parte: ca să împlinească un îndemn al conştiinţei creştineşti, pentrucă aşa au pomenit din neam în neam, dar şi pentruca să-l vadă şi audă pe vlădicul nostru slujind înconjurat de soborul preoţilor şi diaconilor.

Deschiderea Adunării

s'a făcut în aceeaş Duminecă, la ora 11, în Sfânta Catedrală. După strămoşescul şi cuprinzătorul salut: «Hristos a înviat», *I. P. S. Mitropolit Nicolae* a rostit cuvântul înţelept şi deschizător al muncii, cuvânt ascultat de aceiaşi cărturari vrednici şi de octogenarii protopopi ca părintele *Păcurariu* dela Miercurea Sibiului şi ca prea modestul *Ion Moţa* din scumpa noastră Orăştie.

La recepţia

din palatul mitropolitan au fost iarăşi cu toţii faţă. Şi gândul lor pios, şi stima cu adevărat fiiască, şi admiraţia nefăţărită, şi toate simţămintele curate ce-i poartă *I. P. S. Mitropolit Nicolae* au fost tălmăcite acolo, în casa lui Şaguna, de către dl *Dr. A. Curta* dela Agnita. Inaltul ierarh a rostit apoi cuvânt de caldă mulţămire şi părintească înţelepciune.

Pomenire de laudă

am auzit a doua zi, Luni 17 Aprilie. Atunci, *I. P. S Mitropolit Nicolae* înconjurat de sobor preoţesc a slujit un parastas întru vrednica pomenire şi vecinica odihnă a neuitaţilor mitropoliţi ardeleni: Andrei Şaguna, Miron Romanul, Ioan Meţianu, etc. şi a mecenaţilor: Emanoil Gojdu, Dr. I. Mihu, Al. Lebu, M. Oprişiu, etc. Toţi deputaţii eparhiali au luat parte, cinstind şi aşa memoria ierarhilor deschizători de drumuri şi împletitori de istorie şi aceea a credincioşilor mireni cari şi-au înveşnicit amintirea prin danii către instituţia cea vecinică.

Două vizite

s'au făcut în aceeaş zi: la noua şcoală normală «A. Şaguna» şi la ferma model a aceleiaşi instituţiuni. Să scriem cumva că deputaţii eparhiali au rămas mulţumiţi de cele văzute pe acolo? Ar însemna să dovedim prea puţin spirit de apreciere. Numai mulţumiţi? Deadreptul înmărmuriţi. Şi ce au admirat? Casa cea nouă a binemeritatei »şcoli de dăscălie» din Sibiu? O realizare arhitectonică de proporţii neaşteptate şi de un caracter permanent? Cea mai măreaţă instituţie şcolnră de pe întinsul României? O fermă model? Sau realizările celui mai mare urmaş al lui Şaguna? Ori toate acestea... Inclinăm a conchide că toate acestea au stors nu numai admiraţie neprecupeţită, dar au şi cucerit până în adâncime fiinţa spirituală a membrilor Adunării noastre eparhiale.

La lucru

în sala festivă a prefecturii de judeţ, Marţi 18 Aprilie. Pe masa verde străluceşte sf. Cruce, tronează Sf. Evanghelie şi în fruntea ei prezidează *I. P. S. Mitropolit Ntcolae.* Bătrânul consilier arhiepiscopesc *Dr. Gh. Proca*, fără a cărui prezenţă par'că nu s'ar putea deschide sesiunea Adunării, îşi face şi acum slujba de secretar general, iar P. C. *Dr. Vasile Oană* dela Sebeş-Alba şi-o indeplineşte, cu conşienţiozitatea cunoscută, pe aceea de secretar de şedinţă. Răsună troparul «Hristos a înviat» şi apoi şedinţa se deschide.

Comisia organizatoare

îşi prezintă raportul de activitate anuală. P. C. protopop *Em. Stoica* din Sighişoara este raportor. In fraze bine aşezate şi în termeni propri numai unei limbi născute din cartea stranelor bisericeşti, raportul desvăluie o lucrare sistematică, stăruitoare şi încununată de succes. — Pe feţele ascultătorilor răsare fiorul adevăratei mulţumiri când raportul scoate în relief progresul realizat în Secuime întru *reromânizarea*, prin Biserică, a fraţilor noştri oarecând înstrăinaţi de trunchiul viguros al Neamului.

O atmosferă de adâncă reculegere

şi mai ales de pietate uşor înţeleasă coboară peste membrii Adunării când se face pomenirea slăvitei Regine *Maria*, cea care şi-a înfrăţit sufletul cu fiinţă adevărată a românismului, a hotărât pe front, în tranşee şi în mizerie o cotitură în istorie şi a închegat prin încoronare o Românie Mare; când se reînvie memoria lui *Octavian Goga*, «cântăreţul Oltului şi al pătimirii noastre», şi tot aşa când par'că revine printre noi figura blândă, optimistă şi mereu încrezătoare a răposatului întâi patriarh al României, *Miron Cristea.* Pioasă pomenire se face şi membrilor răposaţi ai Adunării; protopopii: S. Medean, I. Cândea, V. Judele şi mireanul cel credincios Gh. Dubleşiu.

Prestigiul centrului eparhial,

adică al Sibiului, despre care tocmai face pomenire raportul, atrage atenţia tuturor. In cei 20 ani dela Unire, centrul acesta a obţinut o ascensiune de prestigiu. S'ar putea spune că nici un alt oraş al ţării nu poate sta în aceeaş strălucire. O serie întreagă de ierarhi s'a ridicat şi a pornit de aici pe întreg cuprinsul ţării: *I. P. S. Mitropolit Nicolae*, fericitul patriarh *Miron*, PP. SS. *Lucian* al Romanului, *Vasile* al Caransebeşuiui, *Nicolae Colan* al Clujului, *Nicolae Popovici* al Orăzii răposaţii *Iustinian Teculescu* al Ismailului, *Nichita Duma* al Argeşului, *Ioan Stroia* şi *Nicolae Ivan*, etc şi acum în urmă P. S. *Vasile Stan* al Maramureşului. Ce ar putea aduce un elogiu mai înalt şi mai ales pentru Sibiu, ca tocmai aceste personalităţi proeminente din viaţa Bisericii şi Neamului? Cu adevărat, frumos dar pentru neam, dar şi nepieritoare brazdă adâncită în câmpul de lungă tradiţie bisericească, naţională şi culturală a Sibiului! Cine va putea vorbi oare despre acest oraş străvechiu, fără a pomeni rolul Arhiepicopiei ardelene şi lungul şir de ucenici ai providenţialului vlădic-Şaguna?

Si către Suveranul ţării,

mai ales către El se îndreaptă gândurile Adunării şi o telegramă trimisă Lui duce şi repetă neţărmurita mărturie de dragoste, supunere şi veneraţie pe care o aşează poporul dreptcredincios al Ardealului la picioarele Celui care întruchipează azi nădejdile de statornicie, de reînviere naţională şi izbânzi spre bine, ale Neamului românesc.

O telegramă leagă Sibiul şi cu Sighetul, ducând în slova ei cuvânt de mulţumire, de preţuire şi de urări spre rodnică păstorire P. S. episcop *Vasile Stan* al Maramureşului.

Adunarea dela Alba-Iulia,

sensul naţional-religios al ei, reuşita şi ecoul ei în rândul credincioşilor ambelor strane, ocupă un loc frumos paginile raportului.

După alte câteva încrustări referitoare la adunările protopopeşti, şedinţele consistoriale, etc. urmează

Raportul comisiei bisericeşti

pe care îl citeşte P. C. protopop *I. Duma* dela Petroşani. In linii mari raportul glăsuieşte limpede despre: «F. R. N.» şi adâncul rost al acestuia, misiunile religioase, Oastea Domnului, congresele de psihiatrie şi al presei naţionale dela Sibiu, ajutorarea săracilor, bisericile vechi, Secuime, Asociaţia clerului «A. Şaguna», Academia teologică, Şcoala de cântăreţi, bursierii Arhiepiscopiei, spovedania şi cuminecarea credincioşilor, trecerea preoţimii la Casa de pensii a Statului, etc.

„Pe linia tradiţiilor

bisericeşti". Aşa caracterizează *I. P. S. Mitropolit Nicolae* activitatea desfăşurată în cadrul tuturor organizaţiilor şi aşezămintelor pomenite mai sus. Dar pe linia unor tradiţii pe cari suntem datori «să le facem vii, să le facem să pulseze cu toată vigoarea în viaţa Bisericii noastre»

„Moştenire naţională"

Aşa se exprimă înaltul ierarh despre valoroasele noastre bisericuţe de lemn şi de piatră rămase din vechime. Asemenea bisericuţe mai dăinuiesc şi prin alte ţări. Dar ale noastre «reprezintă un caracter specific. Ele nu exprimă numai evlavia celor cari le-au făcut şi s'au închinat în ele, ci ceva mai mult: sunt închegate cu toată tradiţia noastră cea mai veche şi mai românească». Iată pentruce ele reprezintă o moştenire naţională şi iată de ce dl prof. univ. C. Petran a primit nobila însărcinare de a cerceta fiecare bisericuţă şi a înfăţişa valoarea tuturor într'o lucrare model.

„O problemă de stat"

Aceasta este concepţia oficială de azi cu privire la regiunea secuiască. Concluzia la care s'a ajuns astăzi, coincide cu atitudinea încă dintru 'nceput a Bisericii, atitudine care s'a rezuma

---

* FOIŞOARA *

Răspuns omonimului meu dela Craiova, Pr. unit Dr. Ioan Stanciu

Prof. Pr. **Dr. Ioan Stanciu**

[Urmare şi sfârşit, din numărul 16]

In ceeace priveşte conciliile ecumenice — la cari se provoacă confratele dela Craiova — acele nu prea le dau dreptate, după cum crede, — şi în curând le vom da dovada şi în aceasta privinţă.

Iar ca cucernicul meu coleg să nu mai susţină, că eu nu aşi fi ortodox-catolic şi că dânsului nu i-se poate aplica axioma: sutor ne ultra crepidam, voi fi nevoit să întru puţin şi în declaraţiile marelui patriarh al Constantinopolului, Tarasie (784—806)

Când acest sfânt şi mare patriarh a fost ales în acest scaun, l-a primit numai cu condiţia, ca să se convoace un sinod ecumenic, pentru aplanarea divergenţelor ivite în biserică pe chestia icoanelor. Fiind obiceiul vechiu de-a anunţa şi celelalte patriarhate despre primirea acestei demnităţii ca să albă raporturi amicale şi de comuniune, Tarasie scrie şi papei Adrian despre acest eveniment şi — lucru 'natural — după stilul bizantin îi aduce elogii exagerate, dar fără importanţă jurisdicţională, sau mai puţin cu vre-o aluzie la origina, divină a papalităţii. Acest mare ierarh de altfel a declarat, că primeşte scaunul patriarhal numai cu condiţia ca împărăteasa Irina să convoace un „sinod ecumenic, pentruca să nu fim, decât un corp sub un singur şef, care este Iisus Hristos". (Labbe VII). De ce presupune fratele dela Craiova, că eu nu aşi putea accepta aceste declaraţii ale lui Tarasie, chiar împreună cu frazele bombastice adresate papei?

Dar ca să cunoască şi cititorii desvoltarea lucrurilor din acele timpuri, ţin să le expun eu, dacă colegul meu se fereşte de ele, sau dacă nu le cunoaşte.

Impăratul şi împărăteasa avizează pe toţii patriarhii, că au convocat un sinod ecumenic în Niceia la anul 787. Papa dela Roma, Adrian, le răspunde într'un ton arogant, până acum necunoscut nici la episcopii Romei, cu atât mai puţin la ceilalţi episcopi: „Noi am fost foarte surprinşi de a vedea că, în scrisarea Voastră se dă lui Tarasie titlul de patriarh ecumenic. Patriarhul de Constantinopol n'ar avea nici chiar rangul al doilea, *fără consimţământul scaunului nostru*".

Pe ce îşi întemeiază Adrian — şi de aci încolo şi urmaşii săi — tonul acesta arogant? Pe falsele Pseudo-izidoriene, care la 785 au fost trimise de Adrian episcopului din Metz şi cari aveau tendinţa de-a susţine divinitatea papalităţii, până acum necunoscută în biserică. Aceste falzuri cari azi sunt recunoscute de falsuri şi în biserica apuseană, pe vremea aceea, când preoţimea apusului, din cauza invaziunilor barbare, a fost în totală ignoranţă şi lipsită de cea mai elementară cultură, în apus au fost primite de bani buni şi ele au format apoi piatra fundamentală a papalităţii de azi.

Sinodul din 787 se ţine sub preşedinţia lui Tarasie, de faţă fiind şi delegaţii papei. De ce nu s'a ţinut sub presidenţia acestor delegaţi, deoarece teoria papiştaşilor şi a papistăştţilor este, că un sinod ecumenic nu se poate ţinea decât sub presidenţia papei, sau a delegaţilor săi?

In sinod s'au examinat declaraţiile de credinţă ale patriarhilor, inclusiv a celui din Roma, după cum era obiceiul la sinoadele ecumenice, şi după ce s'au aflat în ordine şi în conformitate cu ecumenica dreapta credinţă, au fost aprobate. Deci în acest timp papii încă nu aveau pretenţia, că numai ei ar avea puterea doctrinală, ci acela aparţinea sinodului ecumenic.

Aceasta a fost situaţia, când marele Tarasie a fost patriarh.

In legătură cu chestiune Tarasie, pusă pe tapet de prietinul dela Craiova, să-mi dea voe să mai amintesc ceva şi de un alt conflict în legătură cu titlul de patriarh ecumenic, Eu aşa ştiu, că pe vremea papei Grigorie cel Mare (a. 602) s'a ivit o discuţie acută în legătură cu acest titlu, pe care şi l-a luat patriarhul din Constantinopol, Ioan Postelnicul, un om smerit şi de o evlavie proverbială. Papa Grigorie — asemenea un bărbat cu însuşiri alese, — a protestat împotriva acestui titlu atât la împăratul, cât şi la patriarhul. Din vasta corespondenţă ce a purtat-o cu aceste două personalităţi importante, precum şi cu ceilalţi patriarhi în aceasta chestiune, citez aci câteva fragmente.

Din epistola lui Grigorie, adresată patriarhului Ioan Postelnicul:

„... prin această încredere de sine cutezătoare,... sunteţi vrajmaşul harului, ce s'a dat tuturor *deopotrivă*... iubiţi smerenia, care păstrează unitatea în sfânta biserică sobornicească.... ce veţi zice la judecata cea de pe urmă, voi cari, prin titlul vostru de universal, vroiţi a îngenunchia pe toţi membrii... In urmarea titlului vostru criminal şi în plin de mândrie, Biserica e des-

în credinţa că numai revenirea la ortodoxie însemnează şi revenirea la românism. Aceasta este şi precizarea făcută în faţa Adunării de însuşi I. P. S. *mitropolit Nicolae.*

Şi o preocupare de interes adânc

se desemnează Secuimea în activitatea Adunării. Aceasta se vădeşte din precizările aduse cu prisos de 'nţelepciune din partea unor pricepători ca: păr. protopop *A. Nistor*, director *H. Teculescu*, prof. *A. Popa* şi *Al. Lucescu*

Academia teologică

a dobândit un drept demult meritat: să libereze licenţă absolvenţilor ei. Iată un fapt care produce o satisfacţie legitimă, care încoronează munca tinerilor noştri teologi cu un titlu vrednic de capacitatea lor, care asigură drepturi egale pentru munci şi cunoştinţi egale. Era de altfel o orânduire care nu mai putea întârzia, iar P. S. episcop *Nicolae Colan*, sub ministeriatul căruia s'a înfăptuit ea, şi-a asigurat un capitol de meritată laudă.

O ţară, o măsură!

Aşa ne-am putea exprima resumând constatările Adunării cu privire la situaţia absolvenţilor şcoalei de cântăreţi bisericeşti. Remuneraţi doar 30 dintre ei, ceilalţi aşteaptă să intre în drepturi. Şi cât se va mai întârzia cu bugetarea lor, când colegii din celelalte părţi ale ţării primesc cu toţii obolul statului? Doar au şi ei aceeaş pregătire, slujesc acelaş ideal şi sunt îndreptăţiţi la acelaş tratament.

„Barometrul credinţei"

arată semne tot mai bune. Revenim la vremea dinaintea năpăstuitului războiu. Credincioşii se mărturisesc şi se cuminecă în număr tot mai mare. In medie, numărul acestor împlinitori ai legii sfinte saltă la 80%. Să tălmăcim lucrul în amănunt? De ce? E prea limpede grăitor de vremuri mai cucernice şi de reintrare în fagaşul dreptei moşteniri bisericeşti.

Raportul cultural-şcolar

îl citeşte deputatul eparhial dl *Victor Păcală*. El adânceşte cu folos probleme noui şi referează despre aşezăminte de cultură. Serviciul Social, problema tineretului, presa bisericească, activitatea catehetică, şcoala normală «A. Şaguna» de băieţi şi fete, liceele din Braşov şi Brad şi şcoala primară «I. Popasu» — toate trec prin faţa Adunării cu problema lor de realizări şi vrednicii.

Discuţie curat academică

deschide noul organ de ridicarea satelor: Serviciul Social. Aducând mărturii de-ale filosofilor şi sociologilor recunoscuţi, dnii *H. Teculescu* şi *A. Popa*, P. C. protopop *I. Duma*, etc. arată însemnătatea noului aşezământ regal. El cere hărnicie multă, activitate intensă şi sistematică. Intrând şi lucrând eu el, preoţimea va duce în noul organism căldură şi convingere creştină ortodoxă. Aşa se va dobândi convingerea că lumina porneşte tot din uşa altarului.

La acestea se adaugă înţeleptul comentar al I. P. S. Mitropolit. «Astra» s'a încadrat în Serviciul Social, păstrându şi toată tradiţia sa culturală şi a acceptat tot ceeace a adus el nou. Şi preoţimea trebue să intre acolo cu toată convingerea.

Elogiu purtătorilor de condeiu

se aduce deodată cu discuţia referitoare la presa bisericească. Telegraful Român, Revista Reologică, Lumina Satelor, — iată organe cari răsbesc în public cu o faţă aproape nouă, asigurându-şi un piedestal deadreptul remarcabil. Desigur, datorită redactorilor şi colaboratorilor cari îşi întâlnesc condeiul în paginile presei noastre bisericeşti. Şi prot. *I. Duma* exprimă acestora un omagiu binemeritat.

Catehizaţia

păşeşte pe drum bun: cea primară şi cea secundară. Cateheţii deţin locuri pentru cari s'au pregătit şi caută să-şi împlinească din plin datoria. Dar mai sunt şi lipsuri. Orele puţine rezervate în program, lipsa manualelor pentru elevii şcoalelor primare şi condiţiile nemulţumitoare în cari se prezintă unele manuale existente, sunt pricini cari se cer îndreptate. Dl deputat *V. Păcală* aduce o documentată contribuţie întru limpezirea acestor chestiuni.

Şcoalele confesionale

bătătoresc drumul cel vechiu, sârguindu-se şi reuşind să împace pasul ştiinţei cu duhul şi cu înţelepciunea Evangheliei.

Raportul financiar economic

este citit de dl deputat *I. Olariu*. Prof. *Gh. Dragoş* este acum secretar de şedinţă. Raportul tratează despre: salariile preoţilor, fosta Universitate săsească, mănăstirea Brâncoveanu, clădirea şcoalei normale, înfiinţarea unei mănăstiri pentru maice, biserica în construcţie din Blaj, terminarea bisericii din Valea Lungă, bisericile şi casele parohiale noi, donaţiuni, situaţia diferitelor fonduri şi fundaţiuni, averea Arhiepiseoplei, etc. Toate arată spor în bine. Unniversitatea săsească a trecut în administrarea cea dreaptă românească, şcoala normală a dobândit casă măreaţă şi corăspunzătoare, biserica din Valea Lungă s'a isprăvit reprezentând spiritul de jertfă al preoţimii noastre, iar cea din Blaj va fi şi ea isprăvită. Nici mult dorita mănăstire nu va întârzia să se ridice la Sibiu.

Mecenaţii

n'au dispărut. Daniile, în valoare de 14.571.000 Lei de anul trecut, demonstrează aceasta. Iar unor oameni ca dnii *C. Bursan*, *I. Gigurtu*, ing. *D. Bogdan*, etc. li se îndreaptă mulţămirea Bisericii şi a Adunării.

Răsplata muncii

a coborât asupra bătrânului protopop *Ioan Moţa* dela Orăştie şi păr. rector Dr. *D. Stăniloae* dela Sibiu. Amândoi au fost aleşi consilieri arhiepiscopeşti onorifici. Să le aducem şi noi prinos de laudă? Sunt prea modeşti ca să-l primească şi sunt prea distinşti ca să le putem rosti cuvântul de omagiu potrivit. Căci, într'adevăr ce am putea adăuga la activitatea şi la viaţa luptătorului *I. Moţa* şi cum am putea încadra noui aprecieri la adresa teologului cărturar şi consacrat Dr. *D. Stăniloae?* Le facem doar urări de ani îndelungaţi şi plini de toate bucuriile duhovniceşti, în noua dregătorie onorifică în care pe drept au fost aleşi.

Şi secretar nou,

la Arhiepiscopie, în persoana păr. diacon *Al. Popa*. Tânăr, cu pregătire frumoasă, cu elan şi cu muncă, noul referent şi secretar va putea desigur răspunde bine onoarei pe care i-a făcut-o Adunarea.

In congresul Naţional bisericesc,

ca delegat, în locul regretatului Dr. Gh. Dubleşiu, a fost ales Dl ing. *I. Gigurtu*. Cine n'a auzit de acest om? Ştim că duce deci, în forul în care a fost trimis, un nume bun, o zestre de om cinstit, luminat şi jertfelnic şi o nădejde din cele mai îndreptăţite.

Cuvinte de încheiere

La sfârşit, stăpânit de o justificată mulţumire, I. P. S. Mitropolit *Nicolae* a rostit: «Ajungând la sfârşitul lucrărilor noastre sunt dator să-mi exprim marea Mea satisfacţie pentru ordinea mai mult decât exemplară şi pentru interesul atât de viu arătat desbaterilor. S'au purtat aici discuţiuni la înălţimea academică, şi prin hotărârile luate sunt convins că se asigură bunul mers al tuturor instituţiunilor noastre bisericeşti Adunarea s'a văzut adânc pătrunsă de dorul spre progres, dor pe care ea l-a arătat todeauna. Voi fi bucuros dacă în fiecare sesiune voi putea prezenta realizări ca acelea din anul trecut. Mulţumesc pentru tot ajutorul şi concursul dat şi rog pe bunul Dumnezeu să reverse binecuvântările Lui asupra lucrărilor noastre şi asupra Domniilor Voastre, ca să puteţi duce veştile cele mai bune în mijlocul clerului şi poporului nostru dreptcredincios».

Cuvântul Adunării

l-a rostit, cu înţelepciunea bătrâneţelor, *dl Al. Lucescu*. Omul acesta blând şi cuminte a exprimat fericirea că Adunarea a avut norocul să fie condusă de I. P. S. Mitropolit Nicolae vreme de două decenii şi a subliniat că nimeni nu va putea descrie toată opera ce s'a realizat aici sub veghea Inaltului păstor. Istoria va trebui să-l aşeze în locul cuvenit.

A exprimat omagii şi urări de lungă şi prea fericită păstorire.

Şi noi,

cronicari mărunţi, încrustând cu scrupulozitate ce s'a desbătut într'un sobor atât de copleşit de stimă, facem urarea bunului creştin:

Să dea Dumnezeu tot fapte ca acestea şi realizări de caracterul celor înscrise de I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului!

D. Călugăr

O sută de ani dela naşterea unui mare domnitor

In 20 April 1939 s'a împlinit o sută de ani, de când în castelul de Sigmaringen a văzut lumina zilei principele **Carol**, *al doilea fiu al principelui Karl Anton de Hohenzollern-Sigmaringen şi al principesei Iosefina de Baden, Tinerul principe Carol şi-a făcut primele studii la Dresda, apoi la universitatea din Bonn. E numit sublocotenent în regimentul 2 al dragonilor de gardă. In 1864 ia parte la războiul contra danezilor în Schleswig-Holstein, săvârşind acte de bravură. Chemat în România e ales prin plebiscit (în zilele de 2—8 April 1866) cu 685 mii voturi (contra 224 voturi) Domn al României, după detronarea lui Cuza Vodă (11. Febr. 1866).*

Lunga sa domnie, ca Principe dela 10 Mai 1866 şi ca Rege dela 14 Martie 1881, a fost una din cele mai binecuvântate pentru ţară şi popor. Intemeetorul României moderne şi al unei glorioase dinastii este viu în amintirea românilor prin marile sale însuşiri sufleteşti: încredere în Cel Atotputernic, — deviza i-a fost **Nihil sine Deo**, *— conştiinţa datoriei, omul muncii stăruitoare şi al ordinei, voinţa puternică de a săvârşi binele, dragostea pentru noua sa patrie, respectul nebiruit pentru lege, daniile măreţe menite în scopuri culturale şi naţionale, toate acestea au făcut ca memoria marelui Rege Carol I să fie prăznuită astăzi cu toată pietatea şi recunoştinţa românilor din întreaga ţară. Amintirea Lui şi a Reginei-poete Carmen-Sylva, Elisaveta de Wied, rămâne pentru totdeauna înscrisă în inimele româneşti.*

---

binată şi inimile tuturor fraţilor sunt scandalizate..."

Deci papa Grigorie, —ridicat de apuseni între sfinţi — consideră titlul de patriarh ecumenic, ca ceva criminal, izvorât din îngâmfare. Ce ar zice acest mare ierarh, dacă ar vedea azi titlurile urmaşilor săi pe scaunul papal: pontif suprem, căpetenia bisericii universale, infalibilul, care nu e supus nici unei autorităţi şi nu poate fi tras la răspundere de nimeni.

In epistola către împăratul între altele scrie şi următoarele:

...Dacă dar cineva uzurpă în biserică un titlu care resumă în el pe toţi credincioşii, atunci, Biserica universală, o blasfemie!, va cădea cu dânsul, fiindcă se numeşte universalul! Să respingă deci toţi creştinii acest titlu blasfemător, acest titlu care răpeşte cinstea tuturor preoţilor, de îndată ce e nebuneşte uzurpat de către unul singur... acest titlu conferit în mod onorific de sinodul din Calcedon, episcopului Romei, s'a dat acestuia nu pentrucă ap. Petru ar fi avut o autoritate universală şi nici ca o moştenire dela acest apostol, ci având în vedere martiriul suferit de acest apostol în Roma. Chiar dacă Grigorie explică textele evangheliei în aparenţa în favorul primatului ap. Petru, e departe de gândul de a-şi pretinde vre-un drept moştenit dela acesta, nu cum se face azi în biserica apuseană, când se pretinde, că papii au moştenit autoritatea divină prin Petru.

După Grigorie toţi episcopii iau parte la guvernarea bisericei, autoritatea zace deci în episcopat şi nu în un singur episcop. Tot celce trece peste acest principiu, este asemănat cu satana, care în trufia sa a zis: mă voi sui în cer, voi înălţa scaunul meu mai presus de stelele ceriului... mă voi sui deasupra norilor, voi fi asemenea ceriului Prea Inalt... (Scris. Sf. Grigor. V.)

De aceeaşi idee erau toţi sfinţii Părinţi: Ciprian, Vasile cel Mare, Ioan Gură de aur, Grigorie din Nazians şi cel din Nissa, Augustin, ca şi Ambrosie.

Iată cum să exprimă fericitul Augustin în privinţa şefiei ap. Petru:... „când a zis Domnul: Tu eşti Petru şi pe aceasta piatră voi zidi biserica mea, înţelege prin această piatră pe acea pe care Petru a mărturisit-o zicând: Tu eşti Hristosul fiul Dumnezeului celui viu..." (De retract. 1—21). Iar mai departe se exprimă aşa despre acelaş apostol: „El nu avea întâetate asupra ucenicilor, ci între ucenici aceeaş cum era a lui Ştefan între draconi..."

După Sf. Ieronim nu e nimeni întâiu, ci Iisus, iar biserica e super profetas e apostolos constituta.

Sfântul Ambrosie are următoarea părere:

„Credinţa este temelia bisericii, căci nu de persoana, ci de credinţa lui Petru s'a zis că porţile iadului nu o vor birui" (De încarn.)

Aşi mai putea cita multe texte de ale sfinţilor Părinţi şi din Răsărit ca şi din Apus, în cari să arată clar rătăcirile mari în care se află biserica apuseană ş cu ia împreună şi unii dintre uniţii noştri.

Poate sunt eu mai în drept să mă adresez cucernicului dela Craiova cu dictonul:

HIC RHODUS, HIC SALTA.

Sibiu în 20 Martie 1939.

CARŢI ŞI REVISTE

„Viaţa Ilustrată", (Cluj, Piaţa Cuza Vodă 6), unica revistă de familie, publicaţie frumos şi bine alcătuită, a apărut de sfintele sărbători cu un material ales şi bogat şi cu numeroase ilustraţii. Semnează, în acest număr, articole şi cronici: P. Sf. Episcop Nicolae al Clujului, directorul revistei, dnii: Dr. S. Stanca, I. G. Munteanu, Gr. T. Marcu, A. Faur, L. Bologa, ş. a. Abonamentul 100 lei pe ½ de an

Dr. Georgia Lucian
fost asistent al clinicilor din Cluj şi Paris, specialist în boli şi operaţiuni de
Nas-Gât-Urechi
Sibiu, strada Regina Maria (fost Cisnădiei) Nr. 16, Etaj I. Consultaţii între orele 11½—13 şi 14½—18½. Telefon 373
(3) 2—3

Un glas care nu se ridică la cer

Printre creaturile atotmilostivirii lui Dumnezeu, există câte una, care atunci când tace şi-şi vede de treburile ei, dacă nu inspiră simpatie, ce puţin rămâne în umbra indiferenţei, modestiei ei, netulburată şi nesupărată de nimeni. Trezeşte însă multă milă şi simţită compătimire, atunci când semeţ îşi înalţă capul spre zări, încercând pe o gamă guturală să-şi transmită cerului preocupările, gândurile şi impresiile ei. Ele nu se gândesc bietele că „glasul lor nu se ridică la cer", ori cât de pretenţioase le-ar fi eforturile.

Un asemenea glas a răsunat recent în cunoscuta revistă engleză „Theology" [Aprilie 1939], desvăluind o ciudată şi bolnavă ură faţă de Biserica ortodoxă română, faţă de Teologia şi clerul ei ca şi faţă de credincioşii ei. Purtătorul acestui glas este un membru nenorocit al distinsei preoţimi anglicane, care sfidând cea mai elementară regulă a bunului simţ, bun simţ care este atât de specific poporului englez, s'a căznit, în cadrul unui articol, să situeze întregul complex de viaţă al Bisericii noastre în cea mai odioasă lumină posibilă. Făptura aceasta ciudată răspunde la numele de H. C. Bell.

Articolul din revista „Theology" este întitulat aşa: „Câteva caracteristici ale cugetării religioase în România". Din primul rând autorul porneşte la atac, implântându-şi viguros mâna în noroi şi aruncând voiniceşte cu el în noi. „Acest articol — scrie d-sa, a pornit cu intenţia de-a se numi: „Câteva tendinţe în teologia românească". Schimbarea titlului este semnificativă, continuă d-sa. Atât cât am putut noi cunoaşte, nu există nimic în această ţară, care în mod just ar putea fi numit teologie românească, şi nimic în legătură cu o cugetare religioasă, care ar putea fi descrisă ca o „tendinţă". Cugetarea religioasă, ca şi orice alt fel de cugetare, este statică aici. Ceea ce s'ar părea că este cugetare religioasă, poartă nemijlocit pecetea politicului. Starea aceasta îşi are rădăcinile în sistemul general de educaţie. Intr'o ţară a cărei administraţie este şi arierată şi coruptă, şcolile [clădirile] sunt cât mai moderne posibil. Educaţia, atâta câtă se face, este perfectă, dar lipsită de suflet. Copiii dela început până la sfârşit sunt îndopaţi cu fapte, examenele fiind simple probe, foarte severe, de memorie. In instituţiile teologice acelaş sistem se continuă. Profesorii dictează anumite note, studenţii le copiază, le învaţă pe de rost şi le reproduc întocmai la examene. Trebue notat că majoritatea candidaţilor la preoţie sunt recrutaţi din clasa ţărănească şi că ţăranul român este prin definiţie un „oriental" [sens peiorativ]. Educaţia preoţilor nu este continuată după hirotonie, numărul celor cari facultativ mai fac vre-o lectură privată fiind extrem de redus.

Preoţiii îşi sporesc venitele făcând comerţ de tutun şi de chibrite, adeseori fiind şi posesorii unor licenţe de localuri publice, provăzute cu săli de dans şi de petreceri. O asemenea preoţime se complace minunat într'o Biserică conservativă şi neinteresată în problemele doctrinale. O literatură teologică este aproape inexistentă. Traducerea „Ortodoxiei" lui Bulgakoff se foloseşte în seminarii. La Sibiu există o casă de editură teologică, care a ajuns atât de departe cu publicaţiile, încât într'o aşa zisă „serie teologică" au apărut vre-o zece cărţi, iar într'o altă serie numită „didactică" vre-o opt cărţi... Mai există la Bucureşti o tipografie particulară a unui preot, care a publicat un număr oarecare de tratate de elementară doctrină şi practică creştină. Autorităţile Bisericii române s'au trezit la faptul că o mare renaştere religioasă este necesară. In acest scop nici un efort nu este cruţat. Cele de mai sus o dovedesc [?!]. Pretinsul naţionalism românesc a afectat întreg cultul Bisericii. Toate practicile religioase sunt boite în culori româneşti. Cu ocazia aniversării nouei Constituţii, armata, tineretul şi autorităţile au ascultat un serviciu special, care a fost numit „Te-Deum Solemn". El a fost rostit în româneşte [parcă am obişnui să-l rostim cândva poate turceşte], conţinând repetate rugăciuni pentru Rege şi pentru guvern, şi având în mod evident un caracter pur oficial. Problema pare a se rezuma la năzuinţa şefilor religioşi ai României de a introduce într'un popor ignorant şi înapoiat practica unei religii înrudite cu morala şi cu viaţa. In concluzie respectabilul nostru repetă afirmaţia dela început, că în România nu există nici un fel de evoluţie în gândire, ideile acceptate aici fiind tot atât de vechi şi stabile, ca şi Carpaţii cari despart România-Veche de restul Europei apuseene".

Citind aceste mari absurdităţi, cari frisează obrăznicia cea mai respingătoare, obligându-le să pui la îndoială buna stare mintală a autorului lor, te întrebi, cu legitimă indignare: Ce urmăreşte acest om prin publicarea unor atari enormităţi? Noi am înţeles perfect aberaţiile mintale ale sectarului doctor Rushbrooke, pentrucă acesta urmărea crearea unei anumite atmosfere în cercurile engleze, favorabile corătăciţilor lui baptişti din România. Nu putem însă înţelege, şi rămân un mare mister pentru noi, scopurile scontate de A. C. Bell prin aşternerea pe hârtie publică a unor atât de bolnave elucubraţiuni cerebrale. Să fi intenţionat, poate să impieteze asupra încercărilor de apropiere dintre Biserica Anglicană şi Biserica ortodoxă română? Sau poate vrea să compromită mişcarea irenico-ecumenică prin crearea unor anumite adversităţi în Biserici? In ambele cazuri d-sa se înşală amarnic, când îşi imaginează că prin atari acte va putea realiza ceva, şi comite o culpabilă şi capitală eroare când uită că glasurile făpturilor din specia d-sale, oricât de curagioase ar fi, nu se urcă nici la cer şi n'au ascultare nici la oameni. Il anunţăm însă deocamdată, că hârtia peste care şi-a vărsat dânsul cerneala gândurilor dsale, a produs în rândurile prietenilor şi cunoscătorilor României din Anglia o furtună de revoltă, furtună pe care în curând o va simţi şi d-sa.

Noi nu vom încerca să arătăm acestui om, care ignorează realităţile dela noi, nici care este teologia românească, nici care este gândirea românească, nici cari sunt curentele şi tendinţele cugetării româneşti, pentrucă s'ar putea să ni se suspicioneze obiectivitatea. Lăsăm această sarcină mulţilor şi marilor noştri prieteni din Biserica Anglicană, cari cunoscând temeinic adevăratele stări dela noi, vor da cu prisosinţă publicităţii referinţele cuvenite în această materie, referinţe cari izvoresc din stima, consideraţia şi iubirea ce ne-o împărtăşesc. Vom arăta însă cum şi-a furnizat acest H. C. Bell informaţiile sale suspicioase despre Biserica ortodoxă română. Stimabilul este, de aproximativ două luni, preotul capelei anglicane din Ploeşti. Două luni deci, numai două luni de şedere în România, i-au fost suficiente acestui domn, fără a şti o boabă româneşte, să-şi adune toate datele necesare unei perfecte informări asupra întregului ansamblu de gândire al teologiei ortodoxe române şi asupra tuturor manifestărtlor religioase ale Bisericii noastre. Rezultatul acestor profunde [?!] cercetări este articolul din revista „Theology", articol pe care un om responsabil s'ar jena să-l semneze.

Prea Sfinţitul Dr. Harold Buxton, episcopul eparhiei Gibraltarului, a cărei jurisdicţie se întinde şi asupra parohiilor anglicane din România, după vizita ce nu-a făcut-o în toamna trecută scria următoarele despre Biserica noastră: „In România trebue să ne amintim că Biserica ortodoxă a fost mama şi santinela de totdeauna a naţiunii, care i-a ţinut spiritul luminat dealungul epocilor întunecoase de stăpânire otomană în Vechiul-Regat şi ungară în Transilvania. *Biserica este străjerul naţiunii*» [The Church Guards the Nation.] In privinţa educaţiei clerului nostru, P S. Sa arăta că ea nu este cu nimic inferioară educaţiei ce se face preoţimii engleze: «*Eu n'aş ezita — zice P. S. Sa — să afirm, că şcolile teologice din Bucureşti, Cernăuţi, Sibiu şi Arad pe cari le-am vizitat, se pot foarte bine compara cu instituţiile engleze de acelaş fel. Trebue notat — adaugă P. S. Sa — că* pregătirea superioară *ce se face în aceste şcoli este rezervată clerului mirean, care serveste bisericile dela sate.* Eu nu sunt un observator necritic al Bisericii ortodoxe — completează P. S. Sa, — cunosc bine mărginirile ei, sau mai bine zis trăsăturile cari apar ca mărginiri unui englez comun; *dar eu cunosc tot aşa de bine şi măreţia ei, credinţa ei, învăţătura ei. Locul pe care-l deţine ea în sufletul poporului român, este mai mult decât profund*». [The Church Times", 26 Octomvrie 1938].

Oare cum va putea părintele H. C. Bell că coordoneze aceste declaraţii autoritare ale P. Sf. Sale Dr. Harold Buxton, Stăpânul şi Părintele lui duhovnicesc, cu afirmaţiile sale aventuroase din articolul menţionat? Trebue să recunoaştem că biet ul om se află într'o foarte dificilă poziţie.

Noi nu ne îngăduim să sugerăm P. S. episcopului Gibraltarului nici un fel de măsuri ce s'ar cuveni luate împotriva acestui preot. Ne întrebăm însă cu toată deferenţa, dacă — fără a-l considera încă pe părintele Bell **indezirabil** în România — n'ar fi poate cazul să fie trimis la vatră, şi ca oricărui iresponsabil să-i fie pus scrisul sub severă cenzură, pentru a evita în felul acesta pe viitor ieşirile lui necugetate, cari ar fi şi triste, şi regretabile. N'am vrea ca bunele raporturi, dintre cele două Biserici: Anglicană şi Ortodoxă română, să fie prejudiciate prin actele de nechibzuinţă ale unor oameni de talia morală şi intelectuală a părintelui Bell dela Ploeşti, acte cari pot trezi, în lumea mai puţie informată, confuzii dureroase.

Mierfield-Anglia, Aprilie 1939.

Preot D. Veştemean

INFORMAŢIUNI

In „Casa Românească" dela expoziţia universală, ce se deschide la 1 Mai 1939 în *New-York*, vor fi expuse obiecte care prin arta şi tehnica lor scot la iveală specificul românesc. Obiectele, culese din toate centrele ţării noastre, au fost selecţionate de o comisie specială, prezidată de preşedintele Uniunii camerelor de muncă, dl Virgil Molin. Măeştrii noştri din Sibiu, pe cât aflăm, vor fi bine reprezentaţi. Obiectele bisericeşti vor avea de asemenea standul lor la New-York, cu ornate, cărţi şi obiecte religioase executate în atelierele de specialitate dela sediile episcopiilor şi mitropoliilor ţării.

Act de mulţămire. Credincioşii parohiei *Fundata*-Bran aduc cele mai călduroase mulţămiri doamnei *Maria Cojanu* şi domnului *Nicolae Cojanu*, proprietari în Bran, cari au dăruit cu ocazia sfintelor sărbători ale Invierii Domnului suma de 12.000 (douăsprezecemii) Lei, din care să se cumpere un rând de odăjdii pentru sf. biserică. Bunul Dumnezeu să le răsplătească nobila faptă.

Arhiepiscopul de Canterbury a făcut în 17 l. c., o vizită Patriarhului ortodox dela Constantinopol. Cu această ocazie Patriarhul a dăruit înaltului prelat britanic mai multe ouă de Paşti, frumos încondeiate. Arhiepiscopul de Canterbury, primind darul, a zis: Facă Cerul ca din aceste ouă de Paşti să se ivească porumbelul păcii!

In curând va ieşi de sub tipar: *„Preoţii şi protopopii Radu Tempea"*. Şase generaţii de preoţi la biserica Sf. Nicolae din Şcheii-Braşovului, dintre cari unul este autorul cronicei: *„Istoria Besearecei Şcheailor"*, altul directorul *şcoalelor neunite naţionaliceşti prin Marele Prinţipat al Ardealului* şi autorul gramaticei româneşti din 1797, iar cel din urmă: directorul seminarului „Sf. Nicolae" din Râmnic-Vâlcea şi autor al mai multor lucrări. „Preoţii şi protopopii Radu Tempea" sânt a cincia monografie a Părintelui *Candid Muşlea*, din seria: *„Protopopi de altădată ai Braşovului"* având peste o sută de pagini şi mai multe clişee interesante.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 23 Aprilie 1939, va predica părintele *Mihail Neagu*.

Nr. 500/1939 (23) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a *Dridif* din protopopiatul Făgăraş, în temeiul ord. P. V. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 4419/1939, se publică Concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat.
2. Sesiunea parohială: 3 măsuri loc de arător; 1 jug. şi 800 st. p. fânaţ; iarba din cimitire şi curtea bisericii.
3. O ferdelă de bucate dela fiecare gazdă sau echivalentul în bani după piaţa Făgăraşului.
4. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs însoţite de certificatele de studii şi de încuviinţarea de concurare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc se vor înainta Of. protopopesc al Făgăraşului în termenul deschis.

Concurenţii, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, se vor prezenta în parohie în Dumineci sau sărbători pentru a se face cunoscuţi parohienilor.

Făgăraş, la 12 Aprilie 1939.

Prot. Pavel Borzea

No. 181/939. 22 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a *Lupşa* din protopopiatul „Oltul" Şercaia, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiunea parohială 10 jug. fânaţ şi 9 jug. pădure.
3. Una măsură bucate dela fiecare familie [jumătate grâu şi jumătate cucuruz].
4. Venitele stolare, stabilite de adunarea protopopească pentru întreg protopopiatul.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român „Oltul" Şercaia jud. Făgăraş în termenul arătat.

La cererile de concurs se va anexa şi concesiunea dela Prea Venerat Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vre-o Duminică, sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Şercaia, la 30 Martie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român „Oltul" în înţelegere cu consiliul parohial.

Pr. Gheorghe Ivaşcu
adm. protopopesc

Au apărut urmatoarele compoziţii muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediţie nouă primenită şi îmbogăţită. Un exemplar legat frumos Lei 200·—

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediţia V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100·—
De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul LXXXVII — Sibiu 30 Aprilie 1939 — Nr. 18

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Există vre-o legătură între Sociologia lui Durkheim și Serviciul Social?

Iată o întrebare care s'a pus în ședințele Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei noastre, un distins membru al ei susținând că există o astfel de legătură și ea este în favorul Serviciului Social, iar altul afirmând că nu-și poate închipui ca să se fi acceptat vre-o influință dela Durkheim asupra acestei importante orânduiri românești, căci Durkheim este evreu după origine și ateist în concepțiile sale.

Părerea mea a fost până la această discuție, ca și în decursul ei, că Serviciul Social nu e afectat de vre o concepție sociologică, cu pretenții de explicare într'un fel sau altul a formelor și conținuturilor religioase, morale, artistice, aflătoare în viața și în sufletul omenesc, ci este o simplă organizare și sistematizare formală a activității de ridicare a satelor noastre. Căminul cultural nu e confiscat de nici o concepție de viață, ci este doar un loc și un îndemn pentru munca de propagare a acelor idei și sfaturi cari ni se vor părea mai potrivite cu firea și cu trebuințele poporului nostru.

Dar discuția amintită m'a îndemnat să urmăresc chestiunea aceasta mai deaproape. Căci despre Durkheim a început să se vorbească la noi nu numai dela o academică și inofensivă catedră universitară, ci și la prilejuri publice și în legătură cu probleme și nevoi concrete românești. De pildă dl ministru Petre Andrei, pe care multă lume îl socotește om foarte învățat, nu uită în nici unul din discursurile sale ca ministru să citeze din Durkheim, invocându-l ca o mare autoritate, ceea ce poate avea ca urmare că și alții vor începe să-l citeze. (Mai nou dl Petre Andrei a citat din Durkheim teoria că la început societatea a fost condusă de mag, apoi de preot, iar acum urmează la rând omul de cultură, deci religia este o formă socială legată doar de-o anumită fază din evoluția societății).

Dar de ce ne-am feri de influența lui Durkheim asupra Serviciului Social, ar întreba unii oameni cari nu cunosc teoriile acestuia? Pentru că acest «fiu de rabin cu temperament benedictin», cum îl definește sociologul Bouglé (vezi citatul în cartea temeinică a dlui Emilian Vasilescu: Interpretarea sociologică a religiei și a moralei, București 1936, ed. Cugetarea, pg. 45), mergând pe urmele lui Auguste Comte, a imprimat Sociologiei un caracter declarat ateist.

Sociologia poate să se păstreze în limitele oneste ale unei științe care observă diferitele feluri de societăți, din diferite timpuri, cu manifestările lor, stabilind apropierile între ele, influențele — totdeauna limitate și complexe — ale diferiților factori, felul în care se poate influența în bine asupra unei societăți etc. E ceea ce a întreprins școala dlui prof. Gusti prin monografiile sale scrupuloase și obiective și prin lucrarea echipelor Fundațiilor Regale. Dar Durkheim a depășit marginile impuse de știință și a împletit Sociologia atât de strâns cu anumite teorii filosofice, ateiste, încât azi cu mare greu reușesc unii sociologi să înlăture obișnuința că Sociologia nu se poate dispensa de astfel de teorii.

O astfel de teorie metafizică este că tot ce e în sufletul omenesc se explică prin societate. Religia e produsă de societate, morala, dreptul, arta; societatea este un fel de Dumnezeu, un izvor misterios al tuturor. «Cette philosophie sociale professe l'athéisme puisq'elle raméne expressément la notion de la divinité à celle de la Société», zice marele sociolog francez, adversar al școlii lui Durkheim, Gaston Richard (Prefața la cartea citată a dlui Em. Vasilescu).

«Durkheim și școala sa au reluat ideea dominantă a lui August Comte, adecă identitatea Sociologiei cu a unei filosofii prime care prezintă Societatea ca subiectul unic posibil și chiar imaginabil al cunoștinții și al conștiinței morale» (acelaș, l. c.)

Durkheim a făcut deci din Sociologie: *a)* o știință foarte pretențioasă care vrea să explice și să monopolizeze tot. Psihologia, morala, teologia, dreptul, arta, istoria, nu mai au nici un rost, sau toate trebue să se lase dominate și invadate de sociologie și de explicațiile ei; *b)* tocmai pentru ca să poată explica totul din legile societății, el a făcut din sociologie o filosofie ateistă.

Pentru a susține ideea că societatea cu legile ei este totul, Durkheim a formulat teoria că tolemismul este cea mai veche religie, dar el nu înseamnă decât o îndumnezeire a clanului, a grupului social. Esențialul totemismului, care se întâlnește la unele triburi din Australia, este că membrii unui clan se consideră înrudiți între ei și cu un anumit animal, d. ex. un clan cu lupul, altul cu cânele etc. Membrii clanului poartă numele acelui animal și au chipul lui ca emblemă pe corp, pe scuturi, pe case etc. Ei cred că este o forță comună, *mana*, atât în animalul respectiv, cât și în ei.

Durkheim în loc să derive ideea acestei forțe, mana, dintr'o credință în supranatural, spune că ea derivă dela emblemele și simboalele totemice. «Dumnezeul clanului, principiul totemic, nu este altceva decât clanul însuși, dar ipostasiat și reprezentat sub formă sensibilă de vegetal și animal, sub formă de totem» (Em. Vasilescu, op. c. p. 81). «Cum s'a produs această ipostasiere a societății, a clanului, pentru a fi adorat sub forma de totem? Australianul, ne explică Durkheim, își petrece o parte din viață în chip privat, la munca lui, și altă parte în adunări publice. Intre viața lui privată și cea colectivă este o mare deosebire. Pe cât de uniformă și neînsemnată este viața particulară, pe atât de antrenantă este viața în adunările colective, în care întreaga ființă sufletească și trupească a primitivului se găsește într'o mare surescitare. In momentele de entusiasm colecliv, primitivul se simte galvanizat, forțele îi sunt mărite, i se pare că a devenit altcineva, că nu mai este el însuși. Nu se poate deci, ca întorcându-se la viața sa privată, să nu păstreze în suflet amintirea acelor momente de depășire de sine, momente ce-i apar ca o altă lume, o lume eterogenă față de aceea în care-și duce el viața sa zilnică. Lumea aceea e lumea lucrurilor sacre, pe când aceastălaltă este lumea profană» (Em. Vasilescu, op. c. 81).

Astfel Durkheim ajunge să afirme: «Forțele în fața cărora se închină credinciosul, nu sunt simple energii fizice, așa cum sunt ele date simțurilor și imaginației, ci sunt forțe sociale», sau: «Eu nu văd în divinitate decât societatea transfigurată și gândită simbolic», (citate după Em. Vasilescu op. c. p. 70).

In strânsă legătură cu teoria aceasta stă aceea că la primitivi toate manifestările vieții sociale se confundă cu religia. Iar religia fiind produsul și îndumnezeirea societății, toate aspectele vieții colective își au izvorul în societate: morala, dreptul, formele politice, știința, arta etc. «Religia, spune Durkheim, conține în ea încă dela început, dar în stare confuză, toate elementele care disociindu-se, determinându-se, combinându-se în o mie de feluri cu ele înseși, au dat naștere diferitelor manifestări ale vieții colective. Din mituri și legende au ieșit știința și poezia; din ornamentica religioasă și din ceremoniile cultului au venit artele plastice; dreptul și morala s'au născut din practicele rituale» (citat după E. V. op. c. p. 30).

Acesta este motivul pentru care sociologii din școala lui Durkheim se ocupă atât de asiduu cu manifestările religioase ale unor triburi pe cari le socotesc că stau la capătul inițial al desvoltării omenirii. Ei au comparat mentalitatea aceasta a triburilor australiene cu a altor popoare la cari diferitele activități sociale nu mai sunt atât de strâns îmbinate și afirmând că triburile acelea sunt la punctul inițial al evoluției societății, iar celelalte popoare pe trepte mai înaintate ale desvoltării, au pretins că e o lege socială ca valorile, activitățile sociale să se diferențieze tot mai mult.

Intâi s'au diferențiat activitățile economice de cele spirituale, apoi «s'au diferențiat, dintre valorile spirituale, cele cu caracter regulativ: morala, dreptul și politica... religia restrângându-și din ce în ce mai mult domeniul la raporturile omului cu divinitatea». Citatul din urmă l-am luat din manualul de Sociologie pentru cl. VIII secundară al dlor. prof. D. Gusti și Traian Herseni (Elemente de Sociologie, ed. III, 1937, pg. 204).

Precum se vede Durkheim a dat Sociologiei ca temelie, ca cheie a tuturor explicațiilor ei, ipoteza, dovedită azi mincinoasă, a totemismului ca stare inițială a societății omenești. Și multora li se pare că fără totemism nu poate exista Sociologie.

Ea a afectat în oarecare măsură și manualul mai sus amintit al dlor D. Gusti și T. Herseni, care prezintă sinteza simplificată a Sociologiei dlui Gusti și ajunge astfel să influențeze într'un sens defavorabil sufletul fraged al elevilor de liceu.

E drept că teoria specifică a totemismului e dată în acest manual numai într'un lung interval cu litere mici și autorii nu declară fățiș că și-o însușesc, dar toate concluziile ce le-a tras Durkheim din acea teorie le aflăm în manual ca doctrină cardinală a autorilor. Ni se vorbește și aci de «originea socială a valorilor omenești» (p. 199) și ca argument (!) ni se dă afirmația că toate s'au cuprins la început nediferențiate în religie (care, dată fiind originea socială a tuturor valorilor, nu-și poate avea izvorul decât în societate), iar cu timpul s'au diferențiat treptat. «Valorile sociale așa cum le cunoaștem astăzi: valori religioase, economice, științifice, morale, etc. nu se întâlnesc în toate treptele de desvoltare ale vteții sociale, ci numai în cele mai înaintate. In societățile mai puțin desvoltate, ele formează o singură realitate cu societatea întreagă, confundându-se una cu alta. Sunt adică nediferențiate. Arta se confundă cu economia, dreptul cu morala etc. și sunt de regulă cuprinse în forma de organizare religioasă a societății» (p. 200).

Despre religie se spune în manual: «Prin urmare și *ca origine* și ca funcțiune și ca desvoltare, religia este un fenomen social» (p. 211). Definiția religiei este luată cuvânt de cuvânt dela Durkheim. «Religia este un sistem unitar de credințe și practici religioase relative la forțe supranaturale și la lucrurile sacre legate de ele, credințe și practici care unesc în aceeaș comunitate morală, numită Biserică, pe toți cei ce aderă la ele» (p. 210; definiția lui Durkheim, vezi la Em. Vasilescu, op. c. p. 66).

Definiția din manual se deosebește de a lui Durkheim numai prin adausul cuvintelor: *forțe supranaturale*, adaus într'adevăr foarte important, dat fiind că Durkheim nu-l admitea, dar lăsat cu totul nevalorificat în contextul în care nu se stărue decât asupra caracterului social al religiei, susținut ca și la Durkheim prin insuficienta deosebire față de magie, care s'ar distinge de religie numai prin caracterul ei personal, secret, asocial.

Linia concepției lui Durkheim duce, în ce privește morala, la afirmarea că și aceasta trebue să se detașeze, pe o treaptă socială superioară, de religie, devenind o morală autonomă, dedusă din legile evoluției sociale. Este morala laică pentru a cărei introducere în Franța s'au făcut sforțări răsunătoare la sfârșitul secolului trecut și la începutul celui actual, când s'a legiferat separarea Bisericii de Stat. In manualul de care ne ocupăm, ideea detașării moralei de reli-

gie e formulară numai ca posibilitate, ca principiu, dar e admisă.

«Am amintit la discuţia clanului tolemic (prin urmare iată că autorii manualului consideră primordialtatea totemismului ca fapt singur, ca izvor incontestabil al întregei teorii despre separarea valorilor n. pr.) că şi dreptul şi morala la origine sunt cuprinse în religie. Interdicţiile religioase, *tabuurile*, sunt cele dintâi reguli de conduită sancţionate în societate. Nici în zilele noastre diferenţierea nu e complectă. Dacă dreptul s'a desprins de religie, în schimb morala este legată *pentru multă vreme* în chipul cel mai firesc de ea. Dreptul se poate impune singur prin constrângere organizată, prin forţa de care dispune, *morala desprinsă de religie, adică* **laică,** presupune oameni atât de înaintaţi încât să-şi dea seama de necesitatea ei şi s'o asculte din convingere» (p. 230).

Realizarea acestei separări e în funcţie de un anumit progres al oamenilor. Dar odată ce oamenii sunt încredinţaţi că aceasta e o lege socială, nu vor socoti mulţi că e o chestie de demnitate de-a se socoti destul de înaintaţi pentru a nu mai sta cu activitatea lor morală sub tutela religiei? Mai ales că manualul acesta spune chiar elevilor: «Nu este om moral decât acela care acceptă din convingere legea morală *şi şi-o impune singur. Voinţa morală este autonomă, ea îşi impune singură legea morală*» (p. 233).

(Să fie oare vre-o legătură între ideea aceasta şi faptul că prin Legea de raţionalizare a învăţământului superior din toamna trecută catedra de Teologie morală dela Academiile teologice a fost preschimbată în catedră de Filosofie morală? Dacă din pregătirea viitorilor preoţi poate lipsi morala creştină, cu atât mai uşor, se va zice, poate fi în licee înlocuită religia cu un fel de educaţie morală, detaşată de religie).

Morala e concepută în şcoala sociologică a lui Durkheim, evident, ca avându-şi norma ei în utilitatea socială. Conştiinţa nu e o scânteie divină cu care se naşte omul şi care i porunceşte să facă binele chiar şi împotriva societăţii, ci ea e un produs al educaţiei de către societate. Binele şi răul nu sunt valori în sine, neschimbabile, ci bine se numeşte ceeace slujeşte intereselor societăţii, iar rău ceeace le deserveşte. «Temeiul moralei nu se găseşte nici în individ, nici în Dumnezeu, ci în colectivitate, în Societate... Este deci *rău* numai ceeace condamnă societatea, şi este *bine* numai ceeace isvorăşte din dragoste pentru ea» spune dl Em. Vasilescu (p. 141, 143), rezumând punctul de vedere al lui Durkheim. Iar în manualul mai sus pomenit cetim: «Morala este deci *socială* atât ca origine, cât şi ca *obiect* şi *funcţiune*. Este socială ca origine, pentrucă nu există morală fără caracterul de datorie, de conduită impusă. *Datoria nu poate veni însă decât dela societate*, pentrucă numai ea are puterea şi autoritatea să impună datorii».

In general morala este definită în manual astfel: «Ea cuprinde totalitatea regulilor de conduită impuse de societate ca o datorie pentru toţi indivizii care o compun şi dorite pentrucă reprezintă b.nele societăţii întregi». (p. 232) Iar despre bine şi rău se spune: «Ce e bine şi ce e rău pentru o societate, ce e binele moral? Cu expresia cea mai simplă: *tot ceeace ar face cu neputinţă viaţa socială dacă ar fi generalizat la toţi membrii societăţii este un rău... Dimpotrivă, tot ce o întăreşte, este un bine atât pentru ea, cât şi pentru indivizii care o compun*» (p. 234).

Repetăm, nu se găseşte în manualul dlor Gusti şi Tr. Herseni nici o expresie direct ostilă religiei. Dimpotrivă, foar-e des se află dovezi de apreciere pentru ea. Dar aceste dovezi prea au caracterul unor intercalări atenuante în linia unor principii cu cari nu se îmbucă într'un tot armonios. In fiecare pagină principiul e mai tare decât dovezile formale, nedesvoltate în alte principii, de apreciere pentru religie. Principiile sociologice cardinale sunt dela Durkheim, deşi inima celor ce-au scris manualul se vede că e creştină şi luptă să tempereze aspectul prea făţiş anticreştin al unei concepţii care probabil că se bucură încă de multă autoritate la unii sociologi de nu cutează să o înlăture radical din această ştiinţă. Ştim că dl Gusti e în stare să opereze această înlăturare şi poate numai ocupaţiile sale multiple şi atât de fecunde în realizări de mare folos pentru viaţa românească l-au impiedecat până acum să întreprindă acest lucru. Dacă şi-ar găsi timp să înlăture radical concepţia lui Durkheim dela temelia Sociologiei, aceasta n'ar pierde nimic. Dimpotrivă, numai ar câştiga. D. Gusti a dovedit câte orizonturi de muncă şi de înţelegere a realităţilor românesti poate deschide Sociologia fără să aibă nevoie să facă vre-un uz de teoriile lui Durkheim.

Despre falsitatea acestor teorii şi despre chestiunea dacă a străbătut vre-o influinţă de-a lor în legea Serviciului Social, vom scrie într'un număr viitor.

D. STĂNILOAE

Preotul şi sănătatea poporului

VII. Activitatea sanitară a preotului

Dupăce preotul şi-a însuşit cunoştinţele sale medicale trebuitoare pentru chemarea lui de apărător al sănătăţii poporului, şi dupăce a reuşit să-şi înjghebeze mica farmacie parohială, lucrarea lui sanitară poate începe cu mare folos. De acum îi trebue doar dragostea de a se apropia de cei suferinzi ai săi. Inima şi mila de părinte îi va da curaj şi putere în lucrul său salvator. Nu poate o inimă de preot să nu simtă milă pentru cel bolnav, lipsit de ajutor şi neştiutor, precum nu se poate să nu-l mişte bucuria de a putea face binele.

Dar lucrarea sanitară a preotului în mijlocul poporului e atât de întiusă şi felurită, încât e nevoe dela început de un plan bine stabilit. Să nu uităm că aici e vorba de o lurtă şi încă de o luptă care va trebui să se desfăşoare pe mai multe fronturi diferite în acelaş timp. Ca să simplificăm vom spune, însă, că activitatea sanitară a preotului se împarte în două părţi mai mari: *asistenţa preventivă şi asistenţa curativă*. Fiecare din acestea îşi au obiectul lor de lucru, îşi au ţinta lor precisă, şi amândouă la un loc duc la marea ţintă a luptei sanitare la sate: apărarea şi întărirea sănătăţii poporului.

Şi iată cum: Asistenţa preventivă are de scop prevenirea, înlăturarea ocaziunilor de îmbolnăvire a omului. Lucrul acesta e de însemnătate nespus de mare pentru sănătate. Căci de bună seamă e mult mai uşor să te aperi de o boală ca să nu te cuprindă în ghiarele ei, decât să te lupţi să scapi de ea dupăce te-a cuprins bine. Dar despre importanţa asistenţei preventive vom stărui mai mult în capitolul următor. Aici vom arăta doar în linii mari problemele care se pun asistenţei preventive la sate.

Anume, ca să previi boalele de tot felul care macină viţile în lumea satelor, trebue să afli cauzele care ajută îmbolnăvirile şi apoi să începi lupta contra lor. Aceste cauze se pot afla uşor. Le-am arătat într'un capitol anterior, şi le vom repeta acum. Cauza tuturor nenorocirilor sanitare dela sate e marele întuneric al ignorantei în care se sbat bieţii săteni. Impotriva acestei cauze preotul trebue să înceapă lupta luminii, să lămurească, să familiarizeze pe ţăran cu toate chestiunile elemenare de igienă şi medicină populară. Şi, mai mult decât cu vorba, va reuşi cu apta, cu pilda şi cu experienţa înfăptuirilor practice.

Din ignoranţă, am arătat că se nasc toate celelalte cauze nenorocite: neîncrederea în medic şi medicină, superstiţia şi încrederea în babe şi vrăjitori. Tot din ignoranţă vine de multe ori slaba alimentaţie, precum şi lipsa de bani pentru căutarea sănătăţii. E adevărat că de cele mai multe ori acestea din urmă nu sânt decât gravele urmări ale sărăciei. Dar şi în cazul acesta s'ar putea găsi o cale de îndreptare.

Vorba este că mai întâi lupta de asistenţă preventivă se începe prin luminarea minţii; deci prin împrăştierea întunerecului. Asta în general. In special asistenţa preventivă se va ocupa cu cazurile concrete de igienă şi medicină preventivă şi profilactică prin întrebuinţarea antisepticelor, izolarea bolnavilor, injecţii preventive etc.

Acestea ar fi câteva capitole ale asistenţei preventive la sate. Să spunem acum câteva cuvinte despre *asistenţa curativă*. Dacă ignoranţa face pe ţăran să nu se ştie apăra de boale, apoi tot imgnoranţa îl împiedică să apuce calea cea bună a vindecării dupăce s'a îmbolnăvit. Aşa că şi în ce priveşte asistenţa curativă, primul lucru ce trebue făcut este tot lămurirea necesităţii unei bune asistenţe medicale dictată de împrejurările boalei.

Apoi, întrucât asistenţa curativă are de scop lecuirea şi vindecarea boalelor, intervenţia preotului trebue să se exercite uneori cu mult tact, alteori cu multă energie. Desigur preotul va trebui să înduplece pe enoriaşii săi dintru început să-l anunţe cât mai curând despre toate cazurile de boală ivite. Apoi el se va deplasa la bolnav, îl va cerceta şi-i va da primul ajutor de medicamente şi sfaturi.

Tot aci la lucrul de asistenţă curativă trebue rezolvită de preot şi problema ajutorului bănesc pe care-l cer imperios atâtea cazuri de bolnavi săraci dela sate. Problema e pe cât de importantă, pe atât de grea. Totuş cred că ea s'ar putea soluţiona uşor prin organizarea unei asigurări sociale la sate.

Despre aceasta, mai pe larg, într'un capitol viitor.

Preot Nicolae Vonica

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

* FOIŞOARA *

Amintiri despre patriarhul Miron Cristea

de **Vintilă Popescu**
Prof. la Acad. teol. din Arad

In 20 Iulie 1868, când pământul ţării noastre este în cea mai abundentă producţie, în căsuţa modeştilor dar vrednicilor părinţi ţărani din Topliţa Română s'a născut un fiu cu numele fulgerătorului Ilie, pe care pronia divină l-a ales a fi reprezentantul cel mai nedesmintit al sufletului românesc şi întruparea legii strămoşeşti sub blândul nume de Miron, mai întâiu episcop de Caransebeş, apoi sol al împlinirii idealului naţional, mitropolit primat, regent şi primul patriarh al Românilor.

O personalitate este cu atât mai mare, cu cât raza ei de influenţă este mai mare. Iar această influenţă se realizează mai perfect numai atunci când acea personalitate întruneşte în sine într'un mod cât mai concentrat şi mai complect caracterele perfecţiunii acelora asupra cărora se exercită influenţa sa.

Cu asemenea personalităţi natura este darnică, dându-le toate calităţile de care ea dispune, iar Pronia cerească esta milostivă revărsându-şi din belşug harul său asupra lor, pentru ca ele să-şi poată înmulţi talantul primit şi să fie de folos semenilor, naţiunii şi omenirii şi să aducă astfel slava lui Dumnezeu pe pământ.

O astfel de personalitate a fost şi Prea Fericitul întru Domnul Miron Patriarhul României.

Neamul românesc nu are o aristocraţie moleşită şi amestecată cu elemente streine, ci o clasă intelectuală conducătoare, ieşită şi mereu împrospătată din pătura sănătoasă a ţărănimei.

Patriarhul Miron al României a fost un vlăstar al acestei clase viguroase. Natura a fost aşa de darnică cu el, încât l-a înzestrat cu calităţi excepţionale cu ajutorul cărora a străbătut, prin muncă şi talent, în primele rânduri ale societăţii româneşti din Transilvania şi a îndeplinit sarcini şi funcţiuni, culturale bisericeşti şi naţionale de primul rang.

El a intrat în România Mare cu cea mai deplină şi înaltă conştiinţă naţională. Inima lui înaltă şi mintea lui luminată a înţeles porunca vremii: să îmbrăţişeze cu aceeaş căldură, dragoste şi frăţietate pe toţi fiii Neamului din oricare parte ar fi fost ei şi să lucreze împreună pentru buna înţelegere şi unire, iar nu pentru învrăjbire şi desbinare.

Calităţile cele mai alese ale Neamului românesc s'au arătat şi fructificat în el. Inteligenţa pătrunzătoare şi clară, bunătatea, umilinţa, dragostea şi demnitatea poporului nostru, toate s'au întrupat în el.

Iar Dumnezeu Cel ce priveşte din înaltul Ceriului spre fii oamenilor, l-a ales vas al Său, revărsându-şi în îndurare harul Său asupra lui, despărţându-l dintre ceilalţi şi hărăzindu-l chemării pe care i-o rezervase în planul Său.

Prin aceasta se dovedeşte chemarea unui om: El face binele, creează frumosul sau construeşte sisteme dintr'un prisos al inimei, cu înlesnirea cu care soarele ridică nuorii pe cer, iarba din pământ sau dă drumul cântecului fermecător al păsărilor, primăvara.

De aceea Patriarhul Miron al României nu se plângea niciodată de truda grea la care singur se înhăma dintr'o nepotolită pornirse lăuntrică şi dintr'un comandament numai de el simţit. L-am văzut adesea îngândurat, câteodată supărat, că cine ştie ce încercare de el făcută nu i-a reuşit, dar nu arunca vina decât pe el însuşi, pe pricepere şi puterile lui, pe care dintr'un asemenea moment şi le îmboldea prin noi adăpări de credinţă şi nădejde, zicând cu apostolul: Fiindcă avem slujba aceasta, după îndurarea pe care am căpătat-o, noi nu cădem în oboseală..., ci chiar dacă omul nostru din afară s'ar trece, omul nostru dinăuntru se înoeşte din zi în zi" (II. Cor. IV, 1, 16).

Ceea ce nu vor putea înfrânge niciodată celce l-au cunoscut este amintirea acelui chip în tot timpul înfrumuseţat de lumina lăuntrică a dragostei pentru semeni, a acelei dragoste care transfigurează pe om şi-l face părtaş desăvârşirii. Căci simţămintele lui se împrospătau şi se înnobilau dintr'o continuă hrănire a lor cu seva dătătoare de puteri a dragostei pentru neam şi lege.

El avea şi o voinţă hotărâtă şi un spirit organizator, care ştia să fertilizeze înmiit darurile inimei.

Dinamismul lui lăuntric nu-i îngăduia să sfârşească în apele nelămurite ale reveriei sau ale meditaţiei intelectuale, ci se prelungea în fapte de zidire, aşa cum de pe hârtie, planul arhitectural al unui edificiu trece în matarialitatea lui dimensionabilă

Trecut el însuşi prin gama treptelor vieţii, luptând el însuşi cu nevolle câştigării unei luminări a minţii şi înobilări a

Probleme-Recensii-Comentarii

Pentru desăvârşirea operei. — Numărul recent al ziarului *Neamul Românesc*, al cărui fondator şi proprietar este dl prof. N. Iorga, transcrie din cuvântarea rostită de I. P. S. mitropolit Nicolae în Dumineca Tomii la Adunarea eparhială dela Sibiu, cuvintele despre *acţiunea bisericii*, în problema românilor desnaţionalizaţi în ţinutul aşa zis săcuesc al ţării noastre. Organul dlui prof. N. Iorga speră, că în sfârşit guvernele româneşti vor acorda atenţia cuvenită acestui fapt spunând: *Chibzuitei acţiuni a bisericii din Ardeal trebue însă să-i urmeze neapărat o acţiune politică pentru desăvârşirea operei de readucere în mijlocul nostru a celor înstrăinaţi.*

*

Iată ce scrie ziarul „Universul" din 23 Aprilie 1939, despre noua carte a păr. rector Dr. D. Stăniloae:

„Ortodoxism şi Românism":

„Sub acest titlu părintele profesor Dumitru Stăniloae rectorul Academiei teologice din Sibiu, a reunit într'un elegant volum de patru sute de pagini, apărut în tiparul tipografiei Arhidiecezane din Sibiu, o parte din substanţialele şi luminoasele studii publicate de sfinţia Sa în „Gândirea" şi „Telegraful Român" al cărui prestigiu intelectual l-a indicat atât de mult prin colaborarea sf. Sale.

Despre acest volum, care îmbogăţeşte realmente tezaurul doctrinar al ortodoxismului românesc, ne vom ocupa cu respectul pe care-l datorăm autorului, în care am preţuit totdeauna aristocraţia eruditului, unită vieţii de profundă şi adevărată trăire spirituală.

Relevăm deci apariţia volumului, — care umple un simţit gol, cu convingerea că va aduce multă lumină în problemele religioase care frământă atât de mult conştiinţa neamului nostru, în aceste vremuri de închegare şi întărire spirituală".

*

Problema timpului liber al muncitorului. — Simţim cu toţii cum, sub noua orânduire, se mişcă treburile în ţară într'o formă viguroasă, cu tendinţă de ascensiune vădită şi cu lecuiri pentru multe metehne.

Se rezolvă, fără întârzieri, probleme, care până acum erau sortite unei lungi aşteptări.

Printre problemele de stat este socotită şi grija de timpul liber al muncitorului.

Până acum bunăoară nu se întreba nimeni: ce face muncitorul cu timpul, din moment ce părăseşte atelierul fabricii până când se întoarce la muncă. Muncitorul îşi risipea timpul liber mai ales departe de cămin, robit de patimi, irosind energie mai multă decât în zilele de muncă. In fiecare Luni, dimineaţa, patronul observa că muncitorul e obosit, plictisit, şi într'o stare improprie începutului de muncă.

Acum e altfel: muncitorul este tot mai serios îndrumat cum să-şi ocupe timpul liber.

Măsurile luate nu sânt mărginite la teorie, ci s'au alocat sume necesare pentru îngrijirea de muncitori. Li se dă posibilitatea să-şi cunoască ţara prin excursii, să se recreeze prin sport şi alte îndeletniciri, li se organizează biblioteci, cursuri muncitoreşti, se iau şi alte măsuri menite să rezolve cu succes problema timpului liber al lucrătorului.

Sânt strădanii lăudabile prin care se caută a se introduce în viaţa lui rânduiala, ordinea morală şi civilizată, cu bucuria şi voia bună ce recreează sufletul şi trupul.

In locul individului morocănos şi duşman al orânduirii societăţii omeneşti, avem un muncitor vesel, optimist, plin de vlagă şi dragoste pentru muncă şi pentru societatea omenească.

Ferit de curentele certate cu morala şi cu ordinea în stat, muncitorul sub supravegherea necesară va progresa atât în direcţie spirituală, cât şi fizică.

Timpul liber al creştinului este acela din Dumineci şi sărbători. Acest timp este consacrat, prin legiuire dumnezeească, pentru *îngrijirea sufletului.* O bună parte dintre oameni s'a înstrăinat însă dela această orânduire divină, socotind că dacă muncă fizică pentru existenţă nu se face, atunci timpul din Dumineci şi sărbători este menit — somnului şi feluritelor petreceri uşoare.

Biserica noastră ortodoxă cunoaşte însă şi propoveduieşte ca muncitorul român, de orce categorie, în Dumineci şi sărbători să cerceteze sfânta biserică, să se roage şi să ispitească Sfânta Scriptură şi cărţile scrise în duhul sfinţirii omului.

In faţa sfintelor altare, întâlnindu-se prin rugăciuni cu Tatăl ceresc, muncitorii se vor recreia sufleteşte, îşi vor împrospăta puterea de muncă şi respectul pentru societatea omenească.

Un muncitor credincios munceşte în conştiinţa că Domnului ceresc munceşte.

Să căutăm de cursuri, de biblioteci, terenuri de sport igienic în centrele muncitoreşti, — dar să ne ridicăm întâi spre biserici.

Să intensificăm asistenţa religios-morală paralel cu ofensiva de îndrumare serioasă a muncitorimii. Păcatele care au consmuat timpul liber al muncitorului şi i-au nărăvit viaţa, nu se pot izgoni de cât numai prin plantarea deprinderilor bune.

Muncitorul român să apuce earăş calea bisericii, a rugăciunii, şi — apropoplat de Dumnezeu putem fi siguri că este îndrumat sănătos întru întrebuinţarea timpului liber.

Pr. *Gheorghe Şerbu*

*

Conferinţe preoţeşti. — In 28 şi 29 Martie 1939, preoţimea ortodoxă din protopopiatul *Jiu* şi-a ţinut adunarea generală ordinară de primăvară la Petroşani, sub preşedinţia păr. prot. Ion Duma. După serviciul chemării Sf. Duh, s'au început lucrările adunării: *Preot C. Drăgan* citeşte: Raport despre activitatea cercurilor religioase. Din raport se poate vedea că în anul 1938, în cele 20 parohii ale tractului Jiu, s'au ţinut cercuri în 10 parohii. La toate cercurile se constată un mare număr de credincioşi participanţi, care creşte an de an.

Pr. Ion Popiţa prezintă: Raport despre activitatea extra-pastorală a preoţimii jiene. Pe baza rapoartelor primite la oficiul protopopesc, se constată că, înafară de oficiul sacerdotal, preoţii lucrează intens, fiind în fruntea atâtor societăţi, ca organizatori F. O. R.-ului, Reuniunilor de femei, Oastea Domnului, Astra, cămine culturale; mulţi sunt în fruntea societăţilor de binefacere, toţi fac educaţia religioasă la şcolile primare, străjerie etc.

Prot. Ion Duma arată: Activitatea despărţământului Jiu al Asociaţiunii clerului „A. Şaguna" în anul 1938;

Preot Gh. Zemora aduce: Raport şi propuneri în legătură cu activitatea din viitor a cercurilor religioase.

La ora 18, în biserică, s'a făcut serviciul Pavecerniţei celei mari, unde a predicat păr. *Eus. Opreanu.* Urmează apoi mărturisirea preoţilor.

In ziua următoare la ora 8 dim. s'a servit în biserică Sf. Liturghie de către prot. Ion Duma şi preoţii Zoican şi Opreanu.

După masă, urmează raportul casierului, curuia şi se acordă descărcarea.

Cor.

Parastas pentru Patriarhul Miron. *Implinindu-se 40 de zile dela trecerea la cele veşnice a Patriarhului Miron, în 22 l. c. s'a slujit, în catedrala mitropolitană din Sibiu, un parastas pentru odihna sufletului înaltului chiriarh. Slujba religioasă a fost săvârşită de I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae, înconjurat de un sobor de preoţi. Răspunsurile le-a dat corul studenţilor teologi sub conducerea dlui prof. C. Popa. Au asistat, la pioasa solemnitate, reprezentanţii autorităţilor civile şi militare şi alţi numeroşi credincioşi localnici.*

INFORMAŢIUNI

Ziua de 1 Mai, ziua muncii va fi sărbătorită anul acesta în oraşele şi centrele mari muncitoreşti din ţară. Se vor face pretutindeni slujbe religioase, precum şi manifestări locale, — dar pentru aceste din urmă se cere aprobarea prealabilă a forurilor chemate.

Muncă în folos obştesc. Primăria municipiului Sibiu a întocmit un regulament, prin care îndatorează pe toţi locuitorii Sibiului, până la 60 de ani, să execute 5 zile pe an prestaţie în natură pentru refacerea drumurilor în raza municipiului şi pentru executarea altor lucrări de folos obştesc: O măsură de aprobat şi de imitat.

Cifre grăitoare. *In vremea stăpânirii* **româneşti** *s'a înfăptuit în ţara noastră, cum se ştie, reforma agrară: 744.510 ţărani sânt împroprietăriţi în Transilvania, Basarabia şi Bucovina; din aceştia* **260 165 sânt minoritari.** *Din 82.640 ţărani minoritari, împroprietăriţi în Transilvania,* **sânt unguri 45.628.** — *Agitatorii de meserie să reproducă aceste cifre, dacă le dă mâna.*

Ziua sădirii arborilor. Tineretul şcolar şi străjeresc dela şcoalele din ţară a sărbătorit zilele acestea, în cadre înălţătoare, ziua sădirii arborilor. In *Sibiu,* unităţile străjereşti dela toate şcoalele locale, în frunte cu fanfara Şcoalei Nomale „Andrei Şaguna", s'au adunat, încolonate, pe platoul de lângă şcoala pregătitoare de ofiţeri, lângă parcul Sub-arini, unde după slujba religioasă şi după vorbirile rostite în scop de a lămuri rostul zilei sădirii de arbori, tinerii sub supravegherea comandanţilor străjeri au sădit puieţii de pin puşi la dispoziţie de primăria municipală. Ziua aceasta — bun prilej de înviorare fizică şi sufletească, — s'a încheiat cu executarea unui reuşit program artistic în prezenţa unui distins şi numeros public sibian.

† **Maximilian G. Dopp,** fost timp îndelungat harnic muncitor în Tipografia noastră arhidiecezană din Sibiu, a încetat din viaţă în vârstă de 64 de ani şi a fost înmormântat, în 19 Aprilie, în cimitirul acestui oraş. Cât timp a trăit, a ţinut să fie totdeauna om al datoriei bine şi exact împlinite. A funcţionat, timp de 18 ani, şi ca notar al Consiliului parohial din suburbiul Iosefin al Sibiului. Colegii săi pierd un tovarăş devotat, care era în acelaş timp bun ortodox şi neînfricat naţionalist. Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii!

Autonomie teritorială? Ucraina carpatică sau fosta Rusie subcarpatică, declarată de unguri drept parte întregitoare a coroanei „Sfântului Ştefan", se află astăzi sub administraţie *militară* ungurească. Inainte de ocuparea acestui teritoriu, atât prim-ministrul contele Teleki, cât şi regentul Horthy, declaraseră că fosta Rusie subcarpatică va primi, în cadrul statului unguresc, autonomie teritorială. Acelaş prim-ministru declară acum că stăpânirea militară în pomenita regiune va fi de o durată cu mult mai lungă decât a fost în aşa zisa Ţară de sus, adecă în teritoriile luate dela Slovacia. Numărul minoritarilor se redică acum la aproape 30 la sută din întreaga populaţie a Ungariei, în care şi numărul *românilor* prezintă o cifră considerabilă. Ce fel de regim se va croi pe seama minorităţilor Ungariei, judecând după trecutul ei „milenar" de guvernământ şovinist, nu este greu de prevăzut.

In curând va ieşi de sub tipar: „Preoţii şi protopopii Radu Tempea". Şase generaţii de preoţi la biserica Sf. Nicolae din Şcheii-Braşovului, dintre cari unul este autorul cronicei: „Istoria Besearecei Şcheailor", altul directorul şcoalelor neunite naţionaliceşti prin Marele Principat al Ardealului şi autorul gramaticei româneşti din 1797, iar cel din urmă: directorul seminarului „Sf. Nicolae" din Râmnic-Vâlcea şi autor al mai multor lucrări. „Preoţii şi protopopii Radu Tempea" sânt a cincia monografie a Părintelui Candid Muşlea, din seria: „Protopopi de altădată ai Braşovului" având peste o sută de pagini şi mai multe clişee interesante.

---

inimei şi având intuiţia clară, providenţială, a viitorului Neamului nostru, el şa dat, din primul moment al călcării sale în Capitala Ţării, seamă de necesitatea creerii unei generaţii tinere cu minţi luminate şi inimi calde. Inceputul l-a făcut — şi nu fără mare greutate — încă din anul 1920, când deşi nu împlinise anul de când fusese ales mitropolit primat, ne-a chemat la sine pe titraţii teologi din acel an, şi a ales dintre noi 10 inşi, care obţinusem cele mai bune note, ne-a dat câte-o bursă şi ne-a spus următoarele: „Recunosc că acest ajutor este mic, dar nu am mai mult; ce să fac? suntem săraci, însă Vă dau binecuvântarea mea ca Duhul lui Dumnezeu să întregească lipsa materiei. Mergeţi, dragii mei, în lumea largă, la institutele de mare cultură ale omenirii şi aduceţi lumină, lumină cât de multă pentru poporul nostru. Nu vă cer să-mi veniţi cu doctorate, ci ca albinele să-mi aduceţi nectarul vieţii evanghelice în sufletele voastre, şi să fiţi de folos Neamului şi legii noastre în oricare ramură a activităţii omeneşti vă va chema Domnul".

Şi am plecat cei zece, şi când ni se împlinea sorocul — care pe unde eram — ne trezeam cu alţii care veneau şi ne luau locul, iar noi întorşi în ţară eram chemaţi la locuri după puterile noastre. Aşa a început Patriarhul Miron cu sufletul său veşnic tânăr să reîntinerească cadrele vieţii noastre.

La baza acestei acţiuni şi a izbânzilor sale stă concepţiunea lui despre viaţa omenească şi menirea ei. Iar la baza acestei concepţiuni stă ideia credinţei creştine în realizarea Impărăţiei lui Dumnezeu pe pământ. Din această credinţă făcuse el jertfelnic pe care se consuma cu toată fiinţa lui, desinteresat până la uitare.

Aşa ne explicăm acea muncă titanică întreprinsă de el pentru apropierea dintre bisericile creştine, dar mai ales dintre biserica Angliei şi a României.

Când în Iunie 1935 a sosit în Bucureşti delegaţia bisericii anglicane şi s'au început lucrările conferinţei anglicane-române, am putut citi pe faţa lui o grijă adâncă. Eram în camera ce-mi pusese la dispoziţie în însuşi palatul Patriarhiei, şi îndeplineam lucrările cu delegaţii noştri, când iată că intră Patriarhul Miron, şi fără să ne dea răgaz se adresează teologilor noştri în frunte cu P. S. Mihălcescu şi prof. Dr. V. Gheorghiu zicând: „momentul este foarte mare. Au venit la noi să stea de vorbă cu opinca românească purpura Angliei. Arătaţi că şi noi suntem profunzi, iar creştinismul nostru este cel adevărat". După cum progresau discuţiile şi hotărârile, aşa i se înseninа faţa. Iar când anglicanii au recunoscut Mărturisirea de credinţă ortodoxă, Patriarhul Miron era de o voioşie îngerească. Cu toată şubrezenia sănătăţii fizice, nu cruţase nici-o oboseală pentruca oaspeţii să se simtă ca la un adevărat frate.

Iar când în 1936 a făcut vizita Bisericii anglicane, oficiosul acestei Biserici din Londra a scris: „niciodată nu ne-a vizitat vre-un ambasador mai reprezentativ ca Patriarhul Miron al României".

In Personalitatea Patriarhului Miron a fost revărsată o bogăţie spirituală fără margini, un talent neîntrecut şi o bunătate cuceritoare de suflete, în complexa desfăşurare a activităţii sale. Când prin însuşirile lui alese, prin cunoştinţele lui înalte şi prin împrejurările fericite ale vieţii, omul capătă un rost cu totul deosebit în viaţa unui popor, atunci liniştea, bunătatea şi înţelepciunea lui nu mai pot rămânea restrânse în jurul persoanei sale, ci se revarsă larg cât mai departe, spre bucuria şi fericirea acestui popor.

Cap al Bisericii strămoşeşti, podoabă a Academiei Române, cârmaciu al Statului Românesc, Patriarhul Miron a fost pentru toată suflarea românească cel mai strălucit simbol al unirii desăvârşite.

Iar când omul se ridică la înălţimea geniului nu mai aparţine unui neam ci este al omenirii întregi. Luptând pentru împărăţia păcii în ţara noastră, alături de luminatul nostru rege, Patriarhul Miron a luptat pentru împărăţia păcii lui Dumnezeu pe pământ.

Nr. 5562

Comunicat

Luni în 1 Mai a. c., fiind sărbătoarea Muncii, va fi prăznuită de muncitori şi bresle, cu serviciu religios la sfintele altare şi cuvântări ocazionale, după programul stabilit de On. Minister al Muncii.

Cuc. Preoţime e invitată a oficia slujba Doxologiei şi va explica muncitorilor rostul adevărat al muncii ca izvor de trai şi de agonisire a bunurilor materiale şi morale.

Munca săvârşită cu voe bună şi credinţă în Dumnezeu e mijloc de îndestulare şi de propăşire naţională.

Şi vor aduce rugăciuni de mulţămire lui Dumnezeu că a binecuvântat străduinţele Majestăţii Sale Regelui nostru şi a sfetnicilor Săi pentru înlăturarea primejdiei războiului, iar cetăţenii Ţării şi-au putut relua îndeletnicirile lor obişnuite în fabrici şi ateliere la oraşe iar cei dela ţară la coarnele plugului.

Sibiu, 26 Aprilie 1939.

Consiliul Arhiepiscopesc

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit *Nicolae*. Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. *Grigorie T. Marcu* — Numărul pe Mai 1939 cuprinde: Grigorie T. Marcu: Saul din Tarsus. Pr. Dr. Liviu Stan: Alegeri de preoţi în trecut. Pr. Dr. Nicolae Neaga: Eclesiastul (Scurte note explicative). Pr. Mihail Neagu: Predică la Dumineca Samarinencii. Pr. Dr. Liviu Stan, Pr. Dr. Nicolae Neaga şi Grigorie T. Marcu: Mişcare literară: Un document creştin apusean de conştiinţă ortodox orientală. Mânăstirea Bodrog. Importanţa Vechiului Testament, Biserica ortodoxă din Rusia sovietică. Sf. Petru n'a fost şi Papa nu esta capul Bisericii. Grigorie T. Marcu, Pr. D. Veştemean, şi Pr. S. Cândea: Cronică: Adunarea eparhială. Conferinţă teologică la Sofia. † Patriarhul Nicolae V. al Alexandriei. Gr. T. M. şi Pr. D. V.: Note şi informaţii.

Direcţiunea Şcoalei Normale Ortodoxe de băieţi „Andrei Şaguna", Sibiu

No. 1059/1939

Convocare

Se convoacă Adunarea generală a Şcoalei Normale ort. române pe ziua de 7 Mai 1939 ora 11^{30} (după slujba divină) în localul secţiei de băieţi din strada Orfanilor cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Raportul comitetului despre realizările înfăptuite în anul şcolar 1938-39.
2. Gestiunea anului financiar 1938—39.
3. Bugetul anului 1939—40.

In caz că la prima convocare nu se întruneşte numărul reglementar de membri, adunarea se va ţinea la 14 Mai 1939 cu orice număr de membri, prezenţi.

Sibiu, 27 Aprilie 1939.

Tr. Scorobeţiu preşedinte — **I. Sandu** secretar

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 30 Aprilie 1939, va predica părintele prot. *Em. Cioran*.

Aviz

La băile Ocna-Sibiului se găsesc camere mobilate cu reducere pentru preoţi la Vila Păr. Partenie Popa, cu accesila bucătărie.

(Nr 8) 1—3

Asociaţia clerului „A. Şaguna", secţia Sibiu

AVIZ

Aducem la cunoştinţa Cuc. preoţi, că la *1 Iunie* a. c. se va deschide **Căminul preoţesc dela Bazna** şi va fi deschis până la 30 Septemvrie a. c.

Preţul camerelor pentru Cuc. preoţi şi membrii familiei lor, cari sunt membri ai Asociaţiei şi au contribuit la zidirea Căminului, va fi:

Cameră cu 1 pat în Iunie şi Septemvrie 30 Lei pe zi;
Cameră cu 1 pat în Iulie şi August 40 Lei pe zi;
Cameră cu 2 paturi în Iunie şi Sept. 45 Lei pe zi;
Cameră cu 2 paturi în Iulie şi August 60 Lei pe zi;
Cameră cu 3 paturi în Iunie şi Sept. 60 Lei pe zi;
Cameră cu 3 paturi în Iulie şi August 80 Lei pe zi.

Pentru alţi oaspeţi:

Cameră cu 1 pat în Iunie şi Septemvrie 50 Lei pe zi;
Cameră cu 1 pat în Iulie şi August 80 Lei pe zi;
Cameră cu 2 paturi în Iunie şi Sept. 70 Lei pe zi;
Cameră cu 2 paturi în Iulie şi August 100 Lei pe zi;
Cameră cu 3 paturi în Iunie şi Sept. 85 Lei pe zi;
Cameră cu 3 paturi în Iulie şi August 125 Lei pe zi.

Ceice doresc să li se reţină cameră, se vor anunţa la preşedintele secţiei: protopop Emilian Cioran, consilier mitropolitan, Sibiu, strada Tribunei 28, şi anume: pentru camerele pe *Iunie* până la 1 Mai, pentru camerele pe *Iulie* până la 1 Iunie şi pentru *August* şi *Septemvrie* până la 1 Iulie a. c.

Camerile se închiriază dela zi întâi până la sfârşitul lunei.

După aceste termine se vor putea închiria camerele şi la nemembrii la Asoc. Clerului, iar prenotările se vor face de administratorul Căminului în Bazna.

Acordarea camerelor se va face în ordinea întrării cererilor.

După primirea bonului de rezervare a camerei, în termen de 48 ore avea să trimită 50% din preţul camerei, în caz contrar se va închiria altuia camera. La cererea preoţilor din Arhiepiscopie preţul camerei se poate reţinea într'o singură rata din salar.

Biroul Asociaţiei Clerului.

Asociaţia clerului „A. Şaguna", secţia Sibiu

Anunţ

1. Pentru conducerea *Căminului preoţesc dela* **Bazna** pe timpul *dela 15 Mai până la 1 Octomvrie a. c.* se caută un **administrator,** cu preferinţă un candidat de preot sau o preoteasă văduvă, care va avea locuinţă şi întreţinere gratuită şi un onorar de 1000 lei lunar. Acesta va avea să angajeze şi supravegheze personalul de serviciu, să poarte evidenţa oaspeţilor şi a încasărilor şi va avea toată răspunderea pentru buna administrare a Căminului.

2. Se caută totodată şi o **bucătăreasă** bună, pe timpul dela 1 Iunie până la 30 Septemvrie a. c. care va avea locuinţă şi întreţinere şi plata corespunzătoare.

Cererile se vor înainta până la 10 Mai a. c. P. C. Sale prot. Emilian Cioran, consilier mitropolitan, Sibiu, str. Tribuna 28.

Cuc. preoţi sunt rugaţi a atrage atenţiunea celor interesaţi asupra acestui anunţ şi a ne recomanda persoane potrivite.

Biroul Asociaţiei Clorului

Dr. Georgia Lucian

fost asistent al clinicilor din Cluj şi Paris, specialist în boli şi operaţiuni de

Nas-Gât-Urechi

Sibiu, strada Regina Maria (fost Cisnădiei) Nr. 16, Etaj I. Consultaţii între orele 11½—13 şi 14½—18½. Telefon 373

(7) 3—3

Poşta redacţiei

Pr. *I. M.* în *C.* Trimiteţi o rectificare scurtă de-a dreptul ziarului cu pricina.

Ad. Nr. 1386/1938 (25) 1—3

Concurs

Publicăm concurs, cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei *Sohodol, biserica veche*, de clasa I-a, Protopopiatul Bran.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Venitele stolare, aprobate de Ven. Consiliu Arhiepiscopesc cu ord. Nr. 4544—1929.

Cererea de concurs, provăzută cu toate documentele necesare şi cu autorizaţia de a candida dela Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se va înainta în termen Oficiului protopopesc Bran, iară concurenţii se vor prezenta în parohie în vre-o Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios.

Zârneşti, jud. Braşov, 15 Aprilie 1939.

Vasile Stoicanea
protopop

(27) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din comuna *Cărpeniş*, protopopiatul Braşovului, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român".

Retribuţiunile după acest post sânt:

1. Intregirea dotaţiunii dela Stat.
2. Stola uzitată, conform Regulamentului stabilit de Adunarea protopopească pentru parohiile tractului Braşov, aprobat de Ven. Consiliu arhiepiscopesc.
3. Sesiune parohială 4 jug. teren arabil.

Cererile de concurs însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare dată de P. Ven. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta Oficiului protopopesc ort. rom., Braşov, Piaţa Unirii 1, până la terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, cu preavizul Oficiului protopopesc, spre a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Braşov, la 19 Aprilie 1939.

Dr. N. Stinghe
adm. protopresbiteral

Ad. Nr. 1121/1938 (24) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa I-a, *Intorsura-Buzău*, protopopiatul Oituz, jud. Braşov devenită vacantă prin retragerea în pensiune a parohului Gheorghe Negoesc, conform ord. P. V. C. Nr. 7687/1938 Bis. şi a hotărârii Consiliului Parohial din 17. X. 1938, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela Stat.
2. Locuinţă în natură - casă parohială nouă, în construcţie, compusă din 5 camere.
3. Folosirea cimiterului primit prin reforma agrară, circa 2 jug. şi grădina caselor parohiale 400 st. p.
4. Stola (veniturile Epatrafirului) uzitată în parohie şi aprobată de adunarea protopopească.

Cererile de concurs, însoţite de prealabila încuviinţare a I. P. S. Sale de a concura, se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc.

Concurenţii, cu înştiinţarea oficiului protopopesc, se vor prezenta în parohie, la sf. biserică pentru a face cunoştinţă cu parohienii.

Oficiul protopopesc al Oituzului, în înţelegere cu Consiliul parohial.

Poiana Sărată, j. Treiscaune, 15 Aprilie 1939.

Ioan Rafiroiu
protopop

Nr. 1064/1939 [26] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh, devenit vacant prin pensionarea fostului paroh Moise Greceanu, din parohia *Băcel*, protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială corăspunzătoare cu supraedificate.
3. Sesie parohială de 10 jugăre arător de clasa a IV-a situată în hotarul comunei Ozun.
4. Stola obişnuită.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea P. V. Consiliu Arhiepiscopesc de-a concura, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Sf. Gheorghe, în termenul dat.

Candidaţii se vor prezenta, pe lângă prealabilă aprobare a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a servi, a cânta şi predica în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sf. Gheorghe, 15 Aprilie 1939.

Oficiul protopopesc, în înţelegere cu consiliul parohial:

Aurel Nistor
protopop.

Nr. 129/1939 (28) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a, *Homorod-Joseni*, din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela Stat.
2. Casă parohială nouă, cu dependinţe necesare.
3. Sesiune parohială; 9 (nouă) jug. cadastrale 707 st. p. pământ arător şi fânaţ.
4. Stola obişnuită în parohie.

Doritorii de-a ocupa acest post îşi vor înainta cererile de concurs cu documentele necesare şi încuviinţarea din partea P. V. Cons. arhiepiscopesc, în termen legal, oficiului protopopesc ort. român din Geoagiu, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică pentru a fi cunoscuţi de către popor.

Geoagiu 2 Aprilie 1939.

Oficiul protopopesc ort. român al Geoagiului, în înţelegere cu Consiliul parohial.

Indescifrabil
adm. protopopesc.

No. 181/939. 22 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a *Lupşa* din protopopiatul „Oltul" Şercaia, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiunea parohială 10 jug. fânaţ şi 9 jug. pădure.
3. Una măsură bucate dela fiecare familie (jumătate grâu şi jumătate cucuruz).
4. Venitele stolare, stabilite de adunarea protopopească pentru întreg protopopiatul.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român „Oltul" Şercaia jud. Făgăraş în termenul arătat.

La cererile de concurs se va anexa şi concesiunea dela Prea Venerat Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vre-o Duminică, sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Şercaia, la 30 Martie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român „Oltul" în înţelegere cu consiliul parohial.

Pr. Gheorghe Ivaşcu
adm. protopopesc

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXVII — Sibiu 7 Maiu 1939 — Nr. 19

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Există vre-o legătură între Sociologia lui Durkheim și Serviciul Social?

II

Ca să rezumăm cele scrise în articolul anterior, în manualul de Sociologie pentru cl. VIII de liceu al dlor Gusti și Herseni am identificat următoarele teorii ale lui Durkheim: 1. Prima formă de religie în omenire e totemismul, iar acesta nu e altceva decât un produs al Societății și o îndumnezeire a ei. 2. Totemismul se înfățișează nu numai ca o religie, ci ca o formă de viață care cuprinde nediferențiat toate manifestările sociale: morală, artă, drept, economie etc. Evoluția omenirii duce însă la o detașare treptată a diferitelor activități omenești. Ultima care se va desface de religie e morala. Vom avea deci într'o formă mai progresată a societății o morală rațională și o religie redusă numai la cult. 3. Conștiința, binele și răul moral, nu sunt realități mai presus de societate, ci sunt produse de ea și în funcție de ea.

Mai remarcăm acum încă următoarele teze durkheimiste în manualul de care vorbim: 4. Prima unitate socială n'a fost familia, ci clanul. «In formele primitive ale vieții sociale, dintre cari am amintit clanul, unitatea socială se confundă cu societatea întreagă. *Clanul nu e diferențiat înăuntru, toți membrii lui compun aceeași unitate socială.* (A se observa tendința de atenuare sau de disimulare: în prima propoziție se caută a se acoperi părerea exprimată fățiș în a doua, că cea dintâi unitate socială e clanul n. pr.)... Cu desvoltarea vieții sociale, lucrurile se schimbă însă treptat. Unitatea socială primitivă *se desface înlăuntru* în mai multe unități componente.. Clanurile se unesc între ele, dar se *desfac* înlăuntru în clase de vârstă (inițiați și neinițiați), de sexe (bărbați și femei cu atribuții diferite), *în familii* statornice și oficiale» (p. 271—272). Oricât se silesc autorii să atenueze prin felul de exprimare teoria ce-o reprezintă, e clar că susțin aci teza că la început a fost o promiscuitate generală între sexe, căsătoria de grup, singura unitate socială fiind clanul care abia mai târziu s'a diferențiat în familii. (Această teză, o susține și dl Petre Andrei, în cursul său de Sociologie, vezi I. G. Savin: Ființa și origina religiei, București 1937, p. 168). Dar teoria promiscuității sexuale originare, lansată de L. H. Morgan la 1877, a primit lovitura de grație din partea savantului de mare competență în acest domeniu E. Westermark în monumentala sa operă asupra căsătoriei, History of Human Mariage. Astăzi etnologii, cercetătorii popoarelor primitive, sunt unanimi în a recunoaște că monogamia e prima formă de familie. Marele savant Wilhelm Schmidt, care prin cercetările aprofundate și analizele ingenioase ale unui material etnologic uriaș a lămurit deplin cari dintre triburile socotite primitive s'au menținut în formele de viață cele mai vechi, a demonstrat definitiv că la început a fost monogamia — așa cum se întâlnește și azi la acele triburi — și poligamia este o formă ulterioară, de decadență. Prin cercetările sale și ale altor etnologi mai noui s'a constatat cu uimire că la Pigmeii din Africa centrală, la cei din Ceylon, la Andamanesi, tot triburi dovedite ca aflându-se în cea mai veche fază de cultură, domnește monogamia. In Australia s'a stabilit că nu tribul Aranda din centrul Australiei, pe baza căruia și-au formulat sociologii atei toate teoriile, prezintă cea mai veche formă de viață socială, ci Kurnai la care este însă în uz monogamia. W. Schmidt aduce (în opera sa monumentală «*Der Ursprung der Gottesidee» în 6 volume*, vol. I, p. 234) între mărturiile multor etnologi despre prioritatea familiei și următoarele cuvinte ale lui R. H. Lovie (din cartea aceluia «Primitive Society» New-York 1920, pg. 152): «Scurt, cu o singură excepție a Australienilor, treptele cele mai simple de cultură sunt lipsite de clan și posedă familia și nici pentru Australia nu există nici o dovadă că clanul ar fi fost mai vechiu ca familia care îl întovărășește neschimbat».

Teoria promiscuității primordiale a fost lansată ca o construcție mintală, fără întemeiere pe material doveditor, din prejudecățile masonice contra familiei. In felul acesta se urmărea să se dea o lovitură de moarte acestei instituți divine, fără de care nu poate exista societate și moralitate socială. 5. Mai dăm din manualul pomenit un amănunt care se încadrează în teoria generală pe care a împrumutat-o dela Durkheim și dela alți sociologi anticreștini și neștiințifici. E un amănunt care servește autorilor la susținerea tezei că la început toate activitățile au fost amestecate cu religia, dar în același timp ne revelează ca o dovadă în plus că prin religie ei nu înțeleg decât magia. Se afirmă în manual că arta a stat la început în strânsă legătură cu munca colectivă, cu lucrul efectuat în comun. «După cum a arătat Karl Bücher, orice muncă în colectivitate cere un ritm, o armonizare a mișcărilor, ca să obțină efectul dorit. Dacă împingem de pildă un car cu lemne sau cu fân, nu reușim să-l urnim din loc decât dacă împingem deodată... Pentru păstrarea ritmului însă oamenii trebue să comunice între ei prin strigăte tot ritmice. Chiar la noi, lucrătorii în gări, când descarcă butuci dintr'un vagon, apucă mai mulți câte unul și legănându-l strigă deodată: *heei rup*, ca să-i dea drumul în același timp. Deci ritmul comun dansului, poeziei și muzicei a luat naștere din munca făcută în colectivitate».

Comică explicație! Par'că arta în ceeace are ea specific ar consta în ritmuri cari să disciplineze mișcările colective. E mai multă artă de o mie de ori într'o doină care nu disciplinează și nu mecanizează mișcări de grupuri, decât într'un marș. Dar contemplația, care e una cu inspirația creatoare de artă, ce are comun cu strigătele de heei-rup!

E caraghioasă această forțare a notei numai ca să se demonstreze originea socială a artei.

Scopul acestei teorii este și acela de a se susține că mentalitatea oamenilor dela început era stăpânită total de magie, în virtutea căreia ei credeau că o muncă fizică nu-și produce efectul atât prin lucrarea mânilor, cât prin ritm. Teoria aceasta a formulat-o T. K. Preuss (Der Ursprung der Religion und Kunst, 1904—5) care socotea pe omul dela început atât de lipsit de judecata cauzală, încât nu era în stare să vadă că un lemn îl poate tăia și fără ritm și cântec, ci credea că ritmul și cântecul provocau tăierea.

W. Schmidt împrăștie această fantazie cu dovada că triburile cari se prezintă ca păstrându-se în cea mai veche formă de viață nu săvârșesc jocuri și cântece la adunarea fructelor și la vânătoare. Un ritm a putut să se impună la munca în comun, dar când primitivii lucrează singular nu se observă așa ceva. Iar dacă numai mișcările săvârșite de mai mulți în același timp se efectuiază întovărășite de un ritm, aceasta-i dovada că nu poate fi vorba la primitivi de credința că fără ritm și cântec nu se poate obține un rezultat în muncă (op. c. 527).

Munca s'a făcut totdeauna și fără cântec, iar cântecul s'a manifestat totdeauna și fără muncă.

Asupra magiei ca religie primordială și primitivă s'a insistat de vre-o 40 de ani încoace și se insistă și azi enorm, pentrucă prin ea s'ar înlătura originea și ființa supranaturală a religiei. Pe magie se întemeiază și totemismul. De aceea e necesar să ne oprim puțin la ea. Omul primitiv, după teoria magismului, impresionat și înfiorat de natura înconjurătoare socotea că aceasta e, în unele lucruri mai mult, în altele mai puțin, îmbibată de o putere ciudată, nedefinită, căreia însă nu-i atribuia un caracter personal și supranatural. Forța aceasta ascunsă — căreia Melanesienii îi zic *mana*, Indienii americani *orenda* — poate fi stăpânită, depărtată sau adusă asupra oamenilor în deosebi de anumite persoane, de magi, vrăjitori. Credința aceasta explică de ce primitivii n'ar judeca asemenea omului de azi, ci altfel. Primitivul spune chiar dacă a săvârșit el o lucrare că nu el a săvârșit-o, ci cutare animal, sau cutare dușman sau pretin. Iar dacă a fost omorât un anumit animal, crede că îi va veni moartea și lui, deci el nu cugetă după legea cauzalității, a identității și a contradicției, ci după cea «a participării» și aceasta din motivul că după el multe lucruri se confundă prin acea «fluiditate» comună din ele.

Teoria aceasta a stabilit-o un alt evreu, elev al lui Durkheim, Lévy-Bruhl. Ea încă este dată ca fapt cert în manualul cu care ne apărăm. Ea urmărește să prezinte religia ca un fenomen ce ține de faza naivă, copilărească a omenirii. Astăzi, cu mentalitatea noastră logică, care nu mai vede cauze misterioase acolo unde nu sunt, ne-am trezit din iluzia religioasă.

Teoria aceasta a prelogismului oamenilor de altă dată a devenit foarte populară. Orice intelectual care se respectă trebue să facă la noi uz de ea. De pildă în Nr. de pe Aprilie a. c. al revistei tinerești «Eu și Europa», care tocmai acum mi-a căzut în mână, într'un articol întitulat «Condiția psihologică a creației artistice populare», dl prof. Al. Dima voește să explice și poezia populară românească din această mentalitate prelogică primitivă a poporului. «Există și aci o logică, dar ea se desvoaltă după noua lege a participării, după care o simpatie universală leagă fenomenele între ele, le șterge granițele, le asimilează reciproc, unul este totul, același obiect poate fi el însuși, dar și contrarul lui, o «fluiditate» cum spunea Lévy-Bruhl cuprinde ființe și lucruri, cari de aceea se pot metamorfoza unele în altele fără a-și schimba natura... Aceasta este *psihologia primitivă* care ar sta la baza creației populare, ar fi factorul modelator al artei populare și ca atare elementul ei definitoriu esențial. Conceptul nostru s'ar identifica prin urmare — sub această perspectivă — cu conceptul artei primitive ca și cu acea a copilului care are aceleași caractere».

Iți vine să zâmbești de asemenea afirmații spuse pe un ton atât de grav. Poporul nostru creiază și azi poezii populare și prelucră povești. Cugetă el așa cum spune dl Dima? Nu cugetă foarte treaz, ca orice intelectual pretențios, ba și mai bine? Personificările fantaziei poetice își au altă explicație, una pur estetică și e naiv cine ia aceste personificări cu adevărat drept persoane.

De ce țin spiritele necredincioase să identifice religia cu magia? Pentrucă nu vreau să știe de un Dumnezeu personal. Ca magie o mai admit, pentrucă în ea se vorbește de niscai forțe necunoscute încă, magnetice sau de altă natură, necunoscute încă, și e mai poetic așa. Am văzut că în manualul de care ne ocupăm religia e definită ca atitudine temătoare față de anumite forțe (e drept, le zice supranaturale, dar forțe, nu persoană) și lucruri sacre, în cari se varsă acea forță. Dar aceasta-i magie. Manualul nu află nici el între religie și magie altă deosebire decât că religia e socială, iar magia nu e socială, deși după teoria din el nu există nici o

activitate care să nu fie produsă şi legată de societate; şi cum s'ar practica magia fără întâlnirea între oameni? De fapt deosebirea aceasta e dată numai de formă. Manualul reprezintă şi el teoria că religia e una cu magia, deci înfiorarea în faţa unor forţe impersonale, naturale.

Teoria magiei ca religie primordială am spus că îi trebue Sociologiei ateiste franceze (interesant că teza aceasta are ca protagonişti celebri 5 evrei francezi: Solomon Reinach, Durkheim, Huber, Maus, Lévy Bruhl) şi pentrucă pe ea îşi întemeiază afirmarea că totemismul e religia iniţială. De fapt totemismul nu e decât o formă socială, în care se amestecă multă magie. Clanurile tribului Aranda din centrul Australiei sunt nişte formaţiuni de câteva familii. Fiecare clan îşi are animalul său cu care poartă un nume comun şi pe care îl socotesc ca un fel de strămoş, în care văd ceva comun cu membrii clanului. Un membru al unui clan nu se poate căsători decât cu persoane din alt clan (exogamie). Copiii aparţin clanului mamei, poartă numele animalului de care ţine ea. Chipul animalului sau plantei respective e zugrăvit şi pe casele, pe emblemele clanului.

Totemismul e explicat cu ajutorul magiei de către Durkheim. Ar fi aci o credinţă în puterea socială a clanului, ca forţă misterioasă, care impune fiecărui membru o serie de obligaţii şi interdicţii.

Construcţia durkheimistă azi e total părăsită în lumea etnologilor. Totemismul nu mai e considerat de nimeni ca prima religie şi nici ca o formă prin care ar fi trecut toate popoarele. El a apărut numai în unele părţi şi nu mai este azi socotit ca o religie, ci ca o organizare socială care şi-a luat în sprijin şi religia. Nu clanul a produs religia, ci clanul ivit ulterior, a apelat şi la elementul religios preexistent, aşa cum statul caută să se sprijine şi pe religie. (O expunere şi o critică a totemismului ca religie primordială se află la I. G. Savin, în: Fiinţa şi origina religiei).

Marele etnolog Wilhelm Schmidt a dovedit definitiv că totemismul nu se află la triburile cu cea mai veche formă de viaţă. Pigmeii nu-l au şi nici triburile Kurnai, Kuli din sudul Australiei. «Rezumând pot spune, zice W. Schmidt, că tocmai *Kurnai*, la cari poziţia Fiinţei supreme a rămas liberă de orice mitologie, aparţin celui mai vechiu strat al culturii negritice care posedă căsătoria individuală cu exogemia locală, în care femeia are cea mai onorată stare, chiar participă în mare măsură la ceremoniile iniţierilor. Lipseşte totemismul căsătorial, ca şi scoaterea dinţilor, circumciziunea şi subinciziunea la ceremoniile iniţierilor. Prin toate acestea Kurnai stau în cea mai mare apropiere de popoarele de Pigmei, cele mai vechi popoare ale pământului», (pg. 245).

In general W. Schmidt a dovedit că la cele mai vechi popoare nu exista nici animism (credinţa în spirite ce locuesc în obiecte), nici magism, nici clase de magi. Bolile nu erau socotite ca provenite toate din cauze misterioase, ci unele erau considerate ca efecte ale unor cauze naturale. Aşadar nu există o confuzie generală între medicină şi magie şi nici motiv de mentalitate «prelogică», (vezi vol. VI al operei citate). Oamenii cugetau şi atunci şi logic şi mai puţin logic, ca şi azi. In magie, în «prelogism», în practice de tatuări şi în tot felul de aberaţii au căzut ulterior (de ex. pg. 386).

Pe Durkheim, W. Schmidt îl înfruntă că susţine un magism învârtoşat, care nu vrea să ştie de noile rezultate ale ştiinţei etnologice.

Pe la 1912, zice W. Schmidt «teoria magistă începu a se dovedi ca neavând rădăcini adânci, fiind sortită să se usuce... Ea începu să se învârtoşeze şi nu mai avea elasticitatea să primească confruntarea cu noile fapte şi teorii, şi sau să le învingă, sau să se acomodeze. In neputinţa ei recurse la mijlocul copilăresc, de a-şi ascunde capul în nisip. Această caracterizare se referă mai ales la şcoala sociologică franceză a lui Durkheim. Dar adversarii de cari se apăra pur şi simplu necitându-i deveniră din toate laturile tot mai puternici în etnologie. Pe lângă toţi, această şcoală a trecut încăpăţânată cu o nonchalance care trebuia să fie suverană, dar care nu era în stare să ascundă nemulţumirea neputinţei...

Toate acestea ating în chip tipic opera şefului acestei şcoale, care sigur e socotită de ea ca cea mai înaltă prestaţie a ei: «Les formes élémentaires de la vie religieuse» (Paris 1912). Nu există poate în toată literatura modernă de acest fel o carte care să fi recoltat atâtea laude, dar care să fi fost respinsă în tezele ei principale atât de general, ca această operă.

S'a întrebat cum s'a putut întâmpla că în această carte nu numai că a fost apărată natura religioasă a totemismului, ci a fost urcat până la originea oricărei religii, într'o vreme în care cercetarea ştiinţifică nega tot mai mult că totemismul are ceva cu religia» (op. c. vol. I, p. 579—80).

Iar de L. Lévy-Bruhl, W. Schmidt spune: «Un exemplu limpede al acestui fel de neputinţă, de-a se orienta după noile cunoştinţe, oferă un alt membru al şcolii lui Durkheim, L. Lévy-Bruhl, cu ambele sale opere: Les fonctions mentales dans les Sociétés inférieures (Paris 1910) şi: La mentalité primitive (Paris 1921)... Sunt două exagerări proprii întregei şcoale şi frecvente în această operă: 1. se neglijează total faptul că şi în civilizaţia noastră există stări prelogice în mulţime, în modă, în curentele timpului, în prejudecăţi, în superstiţii etc.; 2. şi la aşanumitele popoare din starea naturală, pe lângă cugetarea «prelogică», există domenii vaste ale cugetării logice juste, a căror cercetare în orice caz a fost neglijată de anumiţi cercetători, pentrucă nu le socoteau destul de «interesante».

In sfârşit Lévy-Bruhl neglijeaza atât într'o operă, cât şi în alta să studieze chestiunea dacă şi la primitivi desvoltarea cugetării «prelogice» se află pe treptele mai vechi, sau nu cumva de abia pe cele de mai târziu. Deja rezultatele de până acum ale cercetării de istorie culturală lasă să apară cu siguranţă alternativa din urmă într'o mare măsură ca cea dreaptă». «Timpul acestor cărţi şi teorii, încheie W. Schmidt, a trecut» (op. c. vol. I, p. 582).

Marele, uimitorul rezultat al cercetărilor lui W. Schmidt şi ale altor etnologi, recunoscut azi aproape unanim în lumea ştiinţifică, este că cele mai vechi popoare cred într'o Fiinţă supremă ale cărei însuşiri sunt aproape identice cu ale Dumnezeului creştin: omniştient, atotputernic, creator al tuturor, atotbun, drept, răsplătind pe oameni după faptele lor bune sau rele, ajutându-le când îl cheamă în rugăciunile lor şi de care nu poate dispune cum vrea tehnica magică.

Dar despre concluziile ce rezultă din aceste uimitoare rezultate, cari confirmă întru totul relaţiile cărţii Facerii, concluzii cari fac să se topească ca ceara de faţa focului toate temeliile ateiste, aprioric construite, ale unei Sociologii arierate şi vulgarizate în cercurile româneşti şcolare pentru promovarea anticreştinismului, vom scrie în alt număr.

D. STĂNILOAE

La Vinerea

— In memoria lui Dr. Ioan Mihu —

Duminecă, 30 Aprilie a. c. memoria neuitatului fondator Dr. Ioan Mihu a fost din nou cinstită după toată cuviinţa. I. P. Sf. Mitropolit Nicolae *al Ardealului, asistat de consilierii: Dr. Andrei Gâlea, Virgil Nistor, de protopopul Ioan Moţa dela Orăştie, preotprofesor Z. Stanciu din Orăştie, preotul Nicolae Cerbiceanu din Vinerea şi diaconii Ioan Circov şi Simion Macarie dela catedrala mitropolitană din Sibiu, a sfinţit monumentul dela mormântul marelui Dr. Ioan Mihu.*

La aleasa solemnitate au mai luat parte dnii: Dr. Silviu Dragomir ministru, Ioan Lapedatu fost ministru, pref. jud. Hunedoara Col. Benghiu, D. Scorţescu directorul uzinelor din Cugir, dl Dr. Aurel Buteanu preşedintele Sindicatului ziariştilor din Ardeal, membrii fundaţiunii culturale «Dr. Ioan Mihu», mulţi credincioşi din jur şi toată suflarea din Vinerea.

După sfinţirea monumentului s'a slujit şi un parastas, iar apoi I. P. Sf. Mitropolit a rostit o cuvântare plină de înţelepciune în care a evidenţiat personalitatea distinsă a neuitatului binefăcător şi om de cultură Dr. Ioan Mihu.

Cu acest prilej s'au împărţit la săracii din comună daruri (giolgiu, încălţăminte etc.) în valoare de 10.000 Lei.

Eforia fundaţiunii «Dr. I. Mihu» a ţinut după serbare o şedinţă, în care s'au discutat şi s'au soluţionat mai multe chestiuni de ordin intern şi curente. Cele două locuri vacante au fost tot atunci complectate prin cooptarea în eforie a dlor miniştri Dr. Silviu Dragomir şi Ioan Lapedatu.

După masă, însoţit de aleşii oaspeţi şi de suită, I. P. Sf. Mitropolit Nicolae s'a întors la Sibiu.

AVIZ

Fixând sfinţirea bisericei noastre din *Valea Lungă* (judeţul Târnava mică, cu gara în loc), pe ziua de *Duminecă 14 Mai* a. c., la zidirea căreia a contribuit cu obolul ei întreaga preoţime din Arhiepiscopia noastră, Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* invită pe această cale Cuc. preoţime să ia parte la acest praznic, împreună cu cât mai mult popor din satele din jur.

Sfinţirea va fi făcută de Prea Sfinţia Sa Episcopul *Dr. Nicolae Popoviciu* al Orăzii.

Consiliul Arhiepiscopesc de Alba-Iulia şi Sibiu

Nr. 2920/1939.

Comunicat

La intervenţia Consiliului arhiep. On. Minister de Finanţe, prin actul cu Nr. 510348 din 10 Febr. a. c. către administraţiile financiare a aprobat reducerea impozitului pe spectacole la 4% (patru la sută) pentru şezătorile culturale şi concertele fără artişti profesionişti, ce asociaţiile: Oastea Domnului, Reuniunile de femei, Soc. Sf. Gheorghe şi Frăţia Ort. Rom., pendente de Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba Iulia şi Sibiu, le-ar organiza până la 31 Decemvrie 1939.

Se comunică celor interesaţi spre ştire şi orientare. —

Sibiu la 28 Aprilie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Şcoalele secundare din ţară îş vor încheia cursurile la 31 Mai, cu excepţia clasei a 8-a, care va înceta cursurile la 20 Mai. Intre 1—8 Iunie se organisează săptămâna străjerilor. Examenele pentru clasa a 8-a se ţin între 22 şi 23 Mai, pentru celelalte clase între 22 şi 28 Iunie.

„Războiul nevăzut“

Aşa se numeşte una din multele şi bogatele cărţi, ale lui Nicodem Aghioritul «unul din cei mai fecunzi autori şi desigur monahul cel mai muncitor cu care se mândreşte Biserica greacă de câteva secole».

Părintelui Ierom. Nicodem Ioniţă, un harnic slujitor al sf. noastre biserici care ne-a dat şi alte cărţi ziditoare de suflet, îi revine meritul de a ne prezenta prin traducerea amintită o adevărată hrană duhovnicească.

Nicodem Aghioritul a trăit în veacul al XVIII-lea, fiind contemporan cu Atanasie dela Paros, autorul multor opere de mare însemnătate, din îndemnul căruia pregăti el ediţia operilor lui Grigorie Palama.

Impreună cu un alt călugăr atonit, cu numele Agapiu, Nicodem pregăti o preţioasă colecţie de canoane ale Bisericii ortodoxe, însoţite de comentarii care s'a tradus în mai multe limbi. Colecţia aceasta se numeşte Pidalion şi s'a tradus în româneşte la anul 1844 sub păstorirea mitropolitului Veniamin Costache. Dar opera cea mai însemnată prin care Nicodem Aghiositul devine un «mare îndrumător al vieţii spirituale», este preţioasa colecţie de texte din scrierile sf. Părinţi, care a primit numirea de «Filocalia». Trăind mult timp în mănăstirile Sf. Munte Athos, el a avut râvna nu numai să-şi desăvârşaască viaţa sa, dar să lucreze şi pentru desăvârşirea celorlalţi oameni prin cartea pomenită mai sus, care este un adevărat buchet de flori duhovniceşti culese din scrierile Sf. Părinţi.

Revenind la cartea pomenită la început, aceasta a primit numirea de «Războiul nevăzut» pentru conţinutul ei, care cuprinde lupta ce trebue să o ducă fiecare creştin în această viaţă împotriva patimilor şi păcatelor de tot felul cari sunt marii duşmani ai mântuirii omului.

Şi fiindcă aceşti duşmani sunt nevăzuţi, şi lupta care trebue dusă împotriva lor este nevăzută.

Fiecare creştin prin taina Sf. botez devine cetăţean al împărăţiei harului, primind apoi prin celelalte sfinte taine toate armele câte trebuesc unui bun ostaş al lui Hristos. «Adăpostul şi apărarea luptătorilor este completa neîncredere în sine; scutul este încrederea şi nădejdea tare în Dumnezeu; povăţuitorul lor este meditarea suferinţelor Domnului; încingătoarea lor este obţinerea dela pasiunile trupeşti; încălţămintea lor, umilinţa şi cunoaşterea propriei lor neputinţi; pavăza lor, lupta în ispite; sabia ce o ţin în mâna lor este sfânta rugăciune atât mintală cât şi orală, precum şi aceea ce vine prin meditaţie; suliţa ce o au în cealaltă mână este neînvoirea cu patimile cari luptă împotriva lor, şi respingerea lor cu indignare; porţiile şi hrana cu care se întăresc împotriva inimicilor sunt continua participare la dumnezeiasca împărtăşire, atât împărtăşirea sacramentală la altar, cât şi comuniunea spirituală; iar ochianul cu care să poată vedea pe inimic din depărtare, este continua formare a minţii, a recunoaşte faptele în chip just şi desprinderea continuă a voinţei de a dori să fie bineplăcut lui Dumnezeu: presum şi pacea şi liniştea deplină a inimei». pg. 4.

Cu această armătură a duhului şi sub conducerea spirituală a Domnului nostru Isus Hristos, creştinul adevărat iasă învingător din lupta cu păcatul şi dobândeşte mântuirea sufletului său. Toţi cei cari doresc mântuirea sufletului lor, sunt datori să lupte cu deplină încredere în ajutorul lui Dumnezeu. Cine renunţă la luptă, acela renunţă şi la biruinţă. Lupta ţine toată viaţa pământească. Făgăduinţa că vom lupta, am făcut-o fiecare la Sf. botez când ne-am lepădat de Satana şi de toate lucrurile lui.

Răsplata ce o vom primi pe urma acestei lupte, o exprimă cuvintele din Sf. Apocalipsă: «Celui ce va birui, îi voi da să mănânce din pomul vieţii care este

Probleme-Recensii-Comentarii

Cuvinte nimerite, care n'ar trebui să rămâie numai pe hârtie, ci dimpotrivă să dea de gândit şi să se schimbe în realitate cât mai neîntârziat.

E vorbă că tineretul nostru, de ieri şi de astăzi, se năzuieşte din răsputeri să între într'o *funcţie publică de birou*, ocolind orce funcţie socială productivă. Dece? Din motivul simplu că îmbulzindu-se la slujbele publice, întâmpină mai puţine piedeci artificiale, decât în activităţile economice.

Una dintre revistele noastre mai noui o spune pe faţă:

„Concepţia statului nostru modern este că industriaşul, comerciantul, agricultorul de orce fel, meşteşugarul şi toţi cei cu ocupaţii libere, adică toţi cari nu trăesc pe seama bugetului statului, trebue supraveghiaţi de aproape ca nişte răufăcători cari trişează cu legile şi dijmuesc drepturile statului... Deschiderea unui atelier, întreprinderea unui comerţ sânt legate de atâtea formalităţi, încât s'ar părea că aceste îndeletniciri constituĕ mai de grabă primejdii decât foloase pentru colectivitate şi stat. Celce vrea să întreprindă ceva, să construiască ceva, să producă ceva, are de-a face cu primăria, fiscul, serviciul sanitar, asigurările sociale, camera de comerţ şi de muncă ş. a. Apoi trebue să cunoască toate legile, regulamentele, deciziile, circulările tuturor autorităţilor... ca să nu cadă în contravenţie şi să fie amendat, adică păgubit înainte de a fi agonisit, să cunoască şi să aplice toate taxele şi timbrele tuturor autorităţilor publice. Unui funcţionar public nu i se cere să cunoască decât mecanismul funcţiei sale, pe când unui producător i se cere să cunoască tot mecanismul statului, cu toate organele, şi rotiţele"...

Avem, cu alte vorbe, o biurocraţie publică atât de celebră, încât e vremea ca cei chemaţi să se gândească mai seriŏs la vorba ăluia *„a se slăbi"*. — sau mai precis a sprijini temeinic virtuţile puse în slujba progresului economic şi a nu le paraliza şi amorţi prin multele piedeci puse sistĕmatic în drumul spre activităţile economice...

*

Cum avem să privim „Străjeria"? — Din iniţiativa şi sub înalta ocrotirĕ a iubitului nostru Suveran, a luat fiinţă la noi aşa zisa mişcare a „Străjeriei".

Izvorâtă din necesităţile ţării mărite între graniţele firești, ţinta „Străjeriei" este să ridice generaţiile tinerimii, de astăzi şi de mâne, spre a fi întru toate de cel mai desăvârşit folos patriei nŏastre frumoase, mari şi bogate.

Armele de luptă ale străjerilŏr noştri nu sânt altele decât: *credinţa* şi *munca*.

Credinţa dă muncii sprijinul moral; munca devotată aduce la rândul ei ro-

---

în mijlocul Raiului lui Dumnezeu» (II. 7) «nu va fi răpit de a doua moarte» (V 11); «să şeadă cu mine pe scaunul meu» (III. 21); «va vedea cer nou şi pământ nou» (XXI 1).

Felul în care suntem datori să ne luptăm cu patimile şi păcatele de tot felul, îl găsim descris în capitolele acestei cărti, care este un adevărat îndreptar de viaţă creştină. Cartea se oferă cetitorului prin însuşi cuprinsul ei bogat, în stare să mulţumească sufletul. Doritorii o pot cumpăra dela Tipografia «Uniunii clericilor ortodoxi din Basarabia» — Chişinău; preţul 100 Lei.

Traducătorului, Păr. Ierom. Nicodem Ioniţa, i se cuvine un cuvânt de mulţumita pentru osteneala ce şi-a luat-o de a da în traducere românească o carte aşa de preţioasă pentru viaţa noastră în Domnul.

Diacon **D. Popescu**

---

durile văzute ale credintei. Carĕ este această credinţă? E credinţa în Dumnezeul părinţilor şi al strămoşilor noştri; e credinţa în Ţara noastră şi în Celce întruchipează patria, în Regele nostru.

Privim „Străjeria" ca o şcoală, care are să desvolte calităţile de energie, de hotărâre, de iniţiativă ale tineretului, întărindu-i voinţa de a lucra, de a lupta, de a se supune când trebue, de a birui când e nevoe, de a crede şi a sluji, de a concepe cât mai mult cu puterea minţii şi a săvârşi cu puterea braţelor, de a cunoaşte cât mai adânc contactul direct cu lumea, cu oamenii, cu lucrurile...

Patria română are trebuinţă, în primul rând, de voinţe oţelite, conduse de clare inteligenţe, mânate de un suflet cald şi slujite de braţe tari.

„Străjéria" să fie şcoala adaptată împrejurărilŏr, ca să facă faţă tuturor neajunsurilor şi primejdiilor ce ne-ar putea ameninţa, înălţând împotriva lor blŏcul energiilor româneşti...

Aşa avem să privim instituţia străjerească: pe temelie de credinţă şi muncă, pentru Ţară şi Rege!

Pr. Miron Maier

*

Conferinţe preoţeşti. — **In 16 Martie 1939 s'a ţinut la Cohalm [Rupea] întrunirea preoţimii din tractul Cohalmului, în conferintă de primăvară. Au participat la conferinţă aprŏape toţi preoţii tractului.**

La deschiderea şedinţei, în cancelaria of. protopopesc, s'a făcut de către P. C. S. Păr. Protopop *Alex. Brotea* evocarea bunului păstor al Bisericii noastre regretatul Patriarh Miron.

P. C. S. arată pe scurt meritele şi viaţa pilduitoare a patriarhului care a dat bisericii noastre o mare strălucire.

După această pioasă evocare, păr. protopop a adresat conferinţei un cuvânt de îndemn la lucru, prin colaborare frăţească, într'o solidaritate plină de dragoste, pentruca păstoriţii noştri să poată lua pildă dela noi în primul rând.

Păr. *Iacob*-Racăş prezintă raport asupra stărilor din parohia sa, arătând piedecile ce au de întâmpinat în pastoraţia din comuna secuizată.

In jurul acestui raport s'au indicat diferite planuri de lucru, potrivite împrejurărilor noastre speciale.

S'a citit referatul Păr. *Ion Florea* Lŏvnic întitulat „Biserica şi serviciul social", lucrare frumoasă şi bine tratată.

Şedinţa a fost alternată cu clipe de meditaţii şi rugăciuni, în care preoţii *Gheorghe Bordeanu*-Gibert şi *A. Ştefan*-Dăişoara au ţinut reuşite meditaţii privitor la starea de neprihănire în care trebue să se afle preotul ca slujitor al Domnului Iisus Hristos.

In şedinţa de după masă, după săvârşirea slujbei vecernici la care s'au mărturisit toţi preoţii prezenţi, preşedinţii cercurilor religioase au prezentat rapoarte despre activităţile din trecut.

S'a constatat că preoţii activează cu multă râvnă în aceste cercuri şi n'au lăsat nici o parohie necercetată în cursul anului.

Poporul cercetează în mare număr conferinţele acestor cercuri. — Pr. *J. Munteanu*.

*

— Conferinţa, de primăvară a despărţământului Mediaş s'a ţinut în 17 Martie 1939.

In impunătoarea biserică s'a săvârşit slujba utrenici de P. C. S. prot. Ioan Crăciun, Pr. I. Popovici şi A. Basarab. Răspunsurile la strană au fost date de preoţi.

După slujba utreniei păr. *A. Basarab* a cetit meditaţia, [mânecând dela Ev. Ioan 17 4] şi a trezit în suflete sentimentul şi dorinţă de uşurare a conştiinţei prin sfânta taină a mărturisirii.

Mărturisirea preotilor şi-a credincioşilor prezenţi e urmată de Vecernia şi Sf. Liturghie înainte sfinţită. La priceasnă Păr. *Tomuţa* ţine meditaţia pentru împărtăşire.

După aceasta păr. prot. *Ion Crăciun* deschide şedinţa în sala oficiului protopopesc prin o conferinţă de îndrumare în pastoraţie. A arătat rolul preotului în straja ţării, la premilitari şi în serviciul social.

După aceste expuneri se evoacă memoria roposatului patriarh Miron, figură proeminentă a bisericii şi a statului; preoţii păstrează câteva momente de reculegere.

De încheere păr. protopop comunică mai multe ordine şi, dorind spor tuturor în via Domnului, ridică şedinţa.

— Pr. *P. Pătărău*.

*

Sf. Ioan Damaschin: «*Dogmatica*», în românește de *D. Fecioru*; Editura Librăriei teologice, Bucureşti, pg. 358.

Prin dragostea arătată pentru lucrul cel bun, din partea scriitorilor, Dr. D. Fecioru şi Pr. Dr. Olimp Căciulă, se încrestează în literatura teologică românească începutul uneia din cele mai mult aşteptate opere: scoaterea la lumină în românește a tezaurului scrierilor sfinţilor Părinţi ai Bisericii. Distinşii tălmăcitori, al căror plan este să dea la lumină, în curs de 5 ani, 60 de volume cu scrierile cele mai importante ale sfinţilor Părinţi, inaugurând colecţia întitulată: «*Isvoarele Ortodoxiei*», au şi oferit bunilor cetitori primul volum «*Dogmatica*» *Sfântului Ioan Damaschin*.

Cartea este partea III-a, cea mai importantă, din opera dogmatică a Sf. Ioan Damaschin, „Isvorul cunoştinţei"; ea poartă în original titlul: «*Expunerea credinţei ortodoxe*». Traducătorul, Dr. D. Fecioru, cunoscător al operelor acestui sfânt Părinte, a ţinut să fie pusă în fruntea colecţiei „Isvoarele Ortodoxiei". Această lucrare dogmatică cuprinde tot ceeace a frământat, în materie de teologie, întreg şirul sfinţilor Părinţi.

După o întroducere în care traducătorul se ocupă de complexul personalităţii Sf. Ioan Damaschin, cartea aceasta, în cele 100 capitole grupate pe 4 „cărţi", cuprinde în rezumat toată dogmatica ortodoxă. Deşi îi lipseşte o aranjare sistematică a multiplelor chestiuni, totuş valoarea ei nu e umbrită prin aceasta; deoarece fiind întocmit unitar fiecare capitol, se pot înţelege cu uşurinţă toate învăţăturile dogmatice ale creştinismului, aşa cum le-au stabilit sinoadele ecumenice şi cum le-au predat toţi sfinţii Părinţi ai Bisericii ortodoxe.

Cu toate că pentru teologia apuseană Dogmatica aceasta a servit drept bază, iar pentru Biserica noastră este până astăzi normativă, puţini se vor putea lăuda că au citit-o şi că o cunosc. Cu atât mai mult deci, acam când stă la îndemâna oricui prin preamodestul preţ de 50 lei cu care Editura Librăriei teologice o oferă abonaţilor la colecţia „Isvoarele Ortodoxiei", poate înţelege orcine că ar fi o nepăsare din partea acelora cari, având posibilitatea să şi-o procure, n'ar face aceasta.

Pentru cine ştie ce însemnează a cunoaşte Ortodoxia din înseşi isvoarele ei autentice, orce alt cuvânt de recomandare a acestor „Isvoare", acum desfundate şi devenite accesibile orcui, este de prisos.

— *M. M.*

*

Anuarul Eparhiei Huşilor pe anul 1938. Cinci ani de păstorire, 11 Martie 1934—1939. Tip. Cerchez, Huşi, 1939. Vol. de 365 p. — Una din cele mai mici eparhii din ţară, eparhia istorică a Huşilor, păstorită azi de P. S. episcop *Nifon Criveanu* şi alcătuită numai din 294 parohii, este înfăţişată, în acest anuar, într'o expunere documentată şi cât mai completă a înfăptuirilor pastorale, culturale şi de gospodărie, izvorâte din munca luminatului vlădică în strânsă colaborare cu preoţimea şi cu adunarea eparhială întrunită an de an. Şi astfel, mica eparhie, realizând cu adevărat mari progrese, este cu totul în duhul vremii şi în serviciul bisericii şi al neamului.

Gânduri asupra predicei

Am arătat altădată, sub acelaşi, titlu că lucrarea predicei nu e chiar atât de grea pe cât se pare, pentrucă, oricât de vitrege ar fi vremurile de faţă sufletul creştin nu trebue creat ci *retrezit*. Tendinţele altruiste, disparate ale oamenilor, trebue doar *integrate* în acţiunea unitară şi sfântă a Bisericii lui Hristos. Căci numai printr'o disciplinare a elanurilor se poate realiza triumful idealismului omenesc.

Toate încercările oamenilor de a realiza un bine durabil, s'au prăbuşit în efemer, pentrucă a nesocotit disciplina unei unităţi de criterii practice. Câte capete atâtea păreri. Lipsa credinţei religioase a adus cu sine un relativism moral cât se poate de dăunător.

Din lipsa de unitate s'a născut imperfecţiunea concepţiei şi a conduitei practice a oamenilor. Ea se manifestă prin unilateralitate şi spirit fragmentar. Căci fiecare om, fiecare concepţie etică reprezintă *un punct de vedere*. Mórala este însă o sinteză, care îmbrăţişează toate punctele de vedere. Ea nu priveşte viaţa din poziţie orizontală — care ne revelează doar o latură — ci este o viziune isvorâtă dintr'o perspectivă de culme. O astfel de perspectivă, independentă de orice contingenţă, această viziune de sus a vieţii — din viziunea ei integrată — este apenajul lumii celei mai presus de fire. Este un act de revelaţie, nu de contemplare teoretică.

Totuşi un lucru rămâne în sfera contemplării filozofilor: Postularea unei viziuni sperioare a vieţii şi constatarea duhului sintetic al moralei creştine. Morala creştină este unicul sistem de etică în care simţi fiinţa întregului. Toatĕ celelalte sisteme etice, par nişte cioburi, pa lângă potirul minunat care este morala Celui jertfit pe Golgota. Apoi, aceeaşi morală priveşte acţiunea omenească prin prisma prevederii — deci a libertăţii umane — subordonând interesele indivizilor, marilor invizibilelor interese ale speciei.

Acest duh sintetic, această integritate a moralei creştine, această perfectă acoperire cu nevoile firii omeneşti, înlesnesc Evangheliei să se impună ca criteriu moral unic. Pentru mine personal, această perfecţiune sintetică a moralei creştine are valoarea unui argument demonstrativ al dumnezeirii creştinului. Spiritul omenesc nu are atâta forţă de autoanaliză, de pătrundere şi de prevedere. Astfel de putere stă în mâna Domnului care a creiat pe om şi care-i cunoaşte rosturile până la un fir de păr.

Ce concluzii omiletice putem trage din această scurtă disertaţie asupra moralei? In primul rând o întărire a entuziasmului, ceeace este un lucru esenţial în lucrarea cuiva. Căci entuziasmul, ca şi nevoia, te învaţă totdeauna ce să faci. Apoi, faptul că morala răspunde nevoilor firii omeneşti, ne impune şi nouă o datorie: Dacă vrem să retrĕzim sufletele la viaţa creştină, dacă vrem le insuflăm duhul moralei creştine, trebue să cunoaştem şi noi tainele firii omeneşti. Deci predicatorul trebue să-şi facă o pregătire psihologică.

Ioan Opriş

Nr. 5477/939 Ep.

Publicaţiune

Consiliul arhiepiscopesc ort. român din Sibiu dă în întreprindere executarea continuării lucrărilor de construcţie a bisericii ortodoxe din Blaj.

Planurile, condiţiunile şi devizul ofertă tip se pot vedea în fiecare zi între orele 8—12 în cancelaria Consiliului arhiepiscopesc ort. român în Sibiu, unde sunt a se înainta ofertele până la 1 Junie 1939.

Sibiu, 2 Maiu 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

INFORMAŢIUNI

Primul congres al breslelor muncitoreşti, ţinut la 1 Mai în capitală, s'a desfăşurat într'o atmosferă de caldă şi vibrantă solidaritate naţională. In toată manifestarea lui se constată starea de spirit cea mai îmbucurătoare: aceea că muncitorimea s'a încadrat cu devotament în nouile orânduiri sociale, afirmându-şi puternic încrederea în conducătorii de azi ai ţării.

România are, conform datelor Institutului central de statistică din Septemvrie 1938, publicate de curând, **19.750.004** locuitori. Minoritari avem 5 milioane (28·1 procente). Unguri sânt 1.426.000 (sau 7·8 procente); germani 745.000 (sau 4·1 procente); jidovi 725 mii (sau 4 procente); ruteni-ucrainieni 582 mii (sau 3·2 proc.), ruşi 407 mii (sau 2·3 proc.), bulgari 365 mii (2 proc.), ţigani 262 mii (1·5 proc.), turci 154 mii, găgăuţi 105 mii; sârbi, croaţi, sloveni 50.800, cehoslovaci 51.000, polonezi 48.100, greci 25.900, tătari 22 mii, armeni 13.400, huţani 12.400, albanezi 4600, alte neamuri 61.300. — In toate ţinuturile, afară de Bucovina şi Dobrogea, populaţia românească are o majoritate absolută faţă de fiecare minoritate în parte şi faţă de totalul lor.

Turneu jubilar. Cunoscutul şi distinsul actor al Teatrului Naţional din Bucureşti, dl *Victor Antonescu*, făcuse înainte cu un sfert de veac (în 1913) un turneu bine primit în Ardealul de pe vremuri. In amintirea acelui turneu, care a întărit în sufletele ardeleneşti iubirea pentru arta românească, dl V. Antonescu, în fruntea unei excelente trupe de artişti ai Teatrului naţional din capitală, face acum un turneu comemorativ, în centrele de seamă din Ardeal şi Banat, sub patronajul dlor rezidenţi regali ai acestor ţinuturi. In *Sibiu* se va da reprezentaţia jubilară în ziua de *Marţi, 9 Mai* 1939, ora 9 seara, în sala teatrului municipal. Se joacă piesa românească „Glumele Destinului" de I. C. Aslan. Publicul sibian e invitat să participe în număr cât mai mare la această reprezentaţie şi la sărbătorirea măestrului care, după 25 de ani, organisează turneul teatral în ţinuturile ţării întregite pe dreptate şi pe vecie.

† **Eugenia Vecerdea n. Popescu,** văduva regretatului om de bine, Dr. Nic. Vecerdea, a încetat din viaţă, după grele suferinţe, în 30 April 1939 în etate de 66 ani. Inmormântarea rămăşiţelor sale pământeşti s'a făcut în 2 Mai, din catedrala mitropolitană din Sibiu, în cimitirul central al oraşului. Veşnică să-i fie amintirea!

† **Baronul Gustav Bedeus de Scharberg,** fost funcţionar î. r. al judeţului Sibiu şi una din personalităţile marcante sibiene, a răposat, în 30 Aprilie 1939, în vârstă de 78 de ani, şi a fost înmormântat din capela cimitirului orăşenesc în 2 Mai 1939. Răposatul s'a ocupat temeinic, între alte lucrări, şi cu problema reformei calendaristice din timpul mai nou, făcând propuneri documentate solid şi, poate, cele mai izbutite în chestiunea de calendar. Coloanele ziarului nostru au adăpostit câteva din lucrările sale în această materie, ce ni le-a pus la dispoziţie însuşi autorul lor. Alături de concetăţenii noştri saşi, îi vom păstra şi noi o vie şi bună amintire.

Lucrarea, de proporţii vaste, de a transforma Bucureştii într'un *port de Dunăre*, este pe cale de a fi executată. S'au început a se face amenajările necesare înfăptuirii canalului Argeş—Dunăre. Acest canal va deschide capitalei orizonturi nouă de înflorire şi progres.

Sădirea pomilor. In 27 April 1939, s'a ţinut pe teritoriul comunei *Cernatu* serbarea sădirii pomilor. Slujba religioasă a fost săvârşită de părintele Silvestru Garcea din parohia Cernatu. La ora 11 a. m. peste 400 elevi şi eleve dela şcoalele primare din Cernatu şi Satulung, grupaţi în echipe de lucru, se găseau, în frunte cu învăţătorii lor, în pitoreasca vale a Garciunului, proprietatea comunei. După terminarea slujbei religioase, preotul Silvestru Garcea a vorbit despre însemnătatea serbării, arătând cât de recreiat se simte sufletul omenesc în mijlocul naturii, unde fiecare firicel de iarbă ne vorbeşte despre puterea lui Dumnezeu. Cercetând munţii şi văile, spune C. Sa, elevul străjer învaţă să cunoască, să iubească şi să se jertfească pentru apărarea lor. La urmă, primarul Dr. Gologan mulţumind oficialităţii prezente pentru participare la această serbare, spune câteva cuvinte despre foloasele deosebite ale pomilor. După solemnitate, echipele străjereşti au purces la desăvârşirea părţii practice a serbării. — *Asistent.*

Pedeapsa beţivilor. Judecătoria din Mercurea-Ciuc, pe temeiul legii, a pedepsit pentru beţie pe trei tineri ţărani cu arest de o zi şi amendă de câte 500 lei, ear pe unul mai bătrân cu arest de cinci zile şi amendă de 500 lei. Numele celor condamnaţi au să fie afişate în cârciumile din comună, cu adaosul că respectivii au fost osândiţi pentru beţie.

Act de mulţămire. Credincioşii parohiei ortodoxe române din *Hosman*, protopopiatul Agnita, aduc cele mai sincere mulţămiri dlui *Şerban Duca* din Răşinari Nr. 575, pentrucă a binevoit să cumpere, cu ocazia prăznuirii Invierii Domnului din acest an, un rând de vesminte preoţeşti în valoare de 5000 lei pentru biserica noastră. — Mulţămim tinerilor elevi dela şcoli secundare din Sibiu, fii ai comunei noastre, Valer Ioaneş, Nicolae Rotar, Victoria Ioaneş, Elena Pinciu şi Ioan Pinciu, cari în această vacanţă de Paşti, în calitatea lor de străjeri, au ţinut de datorie, ca în vederea serbării Invierii Domnului să înconjure biserica noastră ortodoxă cu un frumos strat de flori. — *Consiliul parohial.*

Act de mulţămire. In numele credincioşilor parohiei *Folt*, protopopiatul Geoagiu, aduc cele mai călduroase mulţămiri generoasei dne *Eleonora Grinţescu*, directoara şcoalei de gospodărie din loc, care a donat cu ocazia sfintelor sărbători ale Invierii Domnului, pe seama bisericii noastre, un prapore pictat în ulei, o acoperitoare albă pe sf. prestol, frumos lucrată de elevele şcoalei şi o acoperitoare de catifea. Bunul Dumnezeu să-i răsplătească nobila faptă! — Pr. *Alexandru Iacobescu.*

Anunţ. Doritorii de a ocupa funcţiunea de secretar-dactilograf al Căminului cultural judeţean Sibiu — în cadrele Serviciului social, — cu un salariu până la 6300 lei lunar, îşi vor înainta cererile însoţite de actul de naştere, şcolaritate şi alte acte ce dovedesc aptitudinile solicitatorului, până la 12 Mai a. c. pe adresa: Direcţiunei Căminului cultural judeţean Sibiu, strada Altenberger 14.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 7 Mai 1939, va predica păr. *M. Neagu.*

CARŢI ŞI REVISTE

Sfânta Liturghie, pe înţelesul tuturor, de Pr. *Ioan N. Ionescu-Amza*, prof. la Liceul Eminescu, Bucureşti, 1939, vol. de 71 pg. Lei 20. — Cartea, aprobată de Sf. Mitropolie a Ungro-Vlahiei, este o lucrare folositoare mai ales pentru tineret, dar şi pentru cateheţi şi cântăreţi.

Aviz

La băile **Ocna-Sibiului** se găsesc **camere mobilate cu reducere pentru preoţi** la Vila Păr. Partenie Popa, cu acces la bucătărie.

[Nr 8] 2—3

Au apărut urmatoarele compoziţii muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediţie nouă primenită şi îmbogăţită. Un exemplar legat frumos Lei 200·—

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediţia V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100·—
De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

Ad. Nr. 1386/1938 (25) 2-3

Concurs

Publicăm concurs, cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei *Sohodol, biserica veche*, de clasa I-a, Protopopiatul Bran.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat.

2. Venitele stolare, aprobate de Ven. Consiliu Arhiepiscopesc cu ord. Nr. 4544—1929.

Cererea de concurs, provăzută cu toate documentele necesare şi cu autorizaţia de a candida dela Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se va înainta în termen Oficiului protopopesc Bran, iară concurenţii se vor prezenta în parohie în vre-o Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios.

Zărneşti, jud. Braşov, 15 Aprilie 1939.

Vasile Stoicanea
protopop

(27) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din comuna *Cărpeniş*, protopopiatul Braşovului, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român".

Retribuţiunile după acest post sânt:

1. Intregirea dotaţiunii dela Stat.

2. Stola uzitată, conform Regulamentului stabilit de Adunarea protopopească pentru parohille tractului Braşov, aprobat de Ven. Consiliu arhiepiscopesc.

3. Sesiune parohială 4 jug. teren arabil.

Cererile de concurs însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare dată de P. Ven. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta Oficiului protopopesc ort. rom., Braşov, Piaţa Unirii 1, până la terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, cu preavizul Oficiului protopopesc, spre a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Braşov, la 19 Aprilie 1939.

Dr. N. Stinghe
adm. protopresbiteral

Ad. Nr. 1121/1938 (24) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa I-a, *Intorsura-Buzău*, protopopiatul Oituz, jud. Braşov devenită vacantă prin retragerea în pensiune a parohului Gheorghe Negoesc, conform ord. P. V. C. Nr. 7687/1938 Bis. şi a hotărârii Consiliului Parohial din 17. X. 1938, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela Stat.

2. Locuinţă în natură - casă parohială nouă, în construcţie, compusă din 5 camere.

3. Folosirea cimiterului primit prin reforma agrară, circa 2 jug. şi grădina caselor parohiale 400 st. p.

4. Stola (veniturile Epatrafirului) uzitată în parohie şi aprobată de adunarea protopopească.

Cererile de concurs, însoţite de prealabila încuviinţare a I. P. S. Sale de a concura, se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc.

Concurenţii, cu înştiinţarea oficiului protopopesc, se vor prezenta în parohie, la sf. biserică pentru a face cunoştinţă cu parohienii.

Oficiul protopopesc al Oituzului, în înţelegere cu Consiliul parohial.

Poiana Sărată, j. Treiscaune, 15 Aprilie 1939.

Ioan Rafirolu
protopop

Nr. 500/1939 (23) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a *Dridif* din protopopiatul Făgăraş, în temeiul ord. P. V. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 4419/1939, se publică Concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat.

2. Sesiunea parohială: 3 măsuri loc de arător; 1 jug. şi 800 st. p. fânaţ; iarba din cimitire şi curtea bisericii.

3. O ferdelă de bucate dela fiecare gazdă sau echivalentul în bani după piaţa Făgăraşului.

4. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs însoţite de certificatele de studii şi de încuviinţarea de concurare dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc se vor înainta Of. protopopesc al Făgăraşului în termenul deschis.

Concurenţii, cu încuviinţarea oficiului protopopesc, se vor prezenta în parohie în Dumineci sau sărbători pentru a se face cunoscuţi parohienilor.

Făgăraş, la 12 Aprilie 1939.

Prot. **Pavel Borzea**

Nr. 1064/1939 [26] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh, devenit vacant prin pensionarea fostului paroh Moise Greceanu, din parohia *Băcel*, protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. Casă parohială corăspunzătoare cu supraedificate.

3. Sesie parohială de 10 jugăre arător de clasa a IV-a situată în hotarul comunei Ozun.

4. Stola obişnuită.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea P. V. Consiliu Arhiepiscopesc de-a concura, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Sf. Gheorghe, în termenul dat.

Candidaţii se vor prezenta, pe lângă prealabilă aprobare a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a servi, a cânta şi predica în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sf. Gheorghe, 15 Aprilie 1939.

Oficiul protopopesc, în înţelegere cu consiliul parohial:

Aurel Nistor
protopop.

Nr. 129/1939 (28) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a, *Homorod-Joseni*, din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela Stat.

2. Casă parohială nouă, cu dependinţe necesare.

3. Sesiune parohială; 9 (nouă) jug. cadastrale 707 st. p. pământ arător şi fânaţ.

4. Stola obişnuită în parohie.

Doritorii de-a ocupa acest post îşi vor înainta cererile de concurs cu documentele necesare şi încuviinţarea din partea P. V. Cons. arhiepiscopesc, în termen legal, oficiului protopopesc ort. român din Geoagiu, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică pentru a fi cunoscuţi de către popor.

Geoagiu 2 Aprilie 1939.

Oficiul protopopesc ort. român al Geoagiului, în înţelegere cu Consiliul parohial.

Indescifrabil
adm. protopopesc.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII Sibiu 14 Maiu 1939 Nr. 20

BIBLIOTECA CENTRALĂ A ASOCIAȚIUNII SIBIU

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

CONVOCARE

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș

Către membrii Societății misionare ortodoxe „OASTEA DOMNULUI"

In temeiul articolului 39 din Statutele Societății misionare ortodoxe, „OASTEA DOMNULUI", convocăm prin aceasta și declarăm convocat al 8-lea congres al Societății noastre în sesiunea ordinară, pe zilele de 28 și 29 Mai a. c. în catedrala din Sibiu.

Congresiștii vor lua parte în amândouă zilele la Sfânta Liturghie, iar a doua zi 29 Mai ora 11, va avea loc, adunarea festivă în sala desemnată spre acest scop.

Tot pe data de mai sus se convoacă și Sfatul Central al Oastei Domnului, la Sibiu.

Dat în Sibiu la 5 Mai 1939.

(ss) **NICOLAE**
Arhiepiscop și Mitropolit

Pârga cugetării Părintelui D. Stăniloae

Ortodoxie și Românism

Suntem un neam care am răsbit la luminișul isbăvirii naționale prin neclintita noastră credință în Dumnezeu. In ea ne-am găsit reazimul de căpetenie dealungul sbuciumatului nostru trecut, sub aripa ei ocrotitoare ne-am păstrat ființa noastră etnică și tot ea este aceea care a pompat în inima românului puterea de viață dătătoare de care avea nevoe ca să-și justifice existența pe acest pământ. Nimic mai logic deci decât ca luând aminte la înrâurirea covârșitoare pe care factorul religios a exercitat-o în chip pozitiv asupra sufletului românesc din toate vremurile, ajutându-l să se conserve și să dee toată măsura puterii sale de creație multilaterală și spornică, să postulezi fără primejdia de-a putea fi contrazis de nimeni, că în aceeași credință — și numai în ea — zace chezășia propășirii noastre viitoare.

Această credință *creștină prin origine*, trecută prin sufletul românesc, a fuzionat organic cu el, a fost asimilată de acesta atât de intim încât a devenit un bun al lui. De-aici și numele de *credință* sau *lege românească* pe care i l-a dat simțul negreșelnic al poporului care a trăit în ea, care și-a făurit istoria de două ori milenară sub flamura ei.

Această «românizare» a credinței creștine nu trebue înțeleasă însă ca o confiscare și modelare a ei de către și după făptura sufletului românesc. Nu! Românismul s'a împărtășit din ecumenicitatea ei, și-a însușit tezaurul ei și și-a ajustat simțirea după întocmirile ei consimțând întru totul cu ea și împlinind astfel voia Mântuitorului care dorea să vadă toate neamurile întrunite la vatra Evangheliei.

Procesul acesta de absorbire a dreptei credințe de către sufletul românesc, care s'a săvârșit fără falsificarea Ortodoxiei și fără păgubirea acestui suflet, s'a soldat cu plămădirea *firii românești* de totdeauna, ale cărei componente originare sunt acestea două.

Lucrul acesta n'a putut fi înțeles cum trebue de mulți dintre ceice s'au aplecat asupra lui. Și nefiind înțeles cum trebue, a fost interpretat în felurite chipuri, unele mai nefericite decât altele. Problema fiind pusă la ordinea zilei, ea trebuia discutată și trebuia clarificată.

Revista «Gândirea» ale cărei preocupări ortodoxe sunt prea bine cunoscute ca să mai aibă nevoie de sublinierile noastre, prin peana nuanțată și competentă a directorului ei, dl *Nichifor Crainic*, a dus o campanie susținută de definire a raportului firesc dintre Ortodoxie și Românism.

Strădaniilor ei li s'a adăugat discursul de proporții grandioase și de fină pătrundere pe care l-a rostit I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului cu prilejul întemeierii «Frăției Ortodoxe Române», precum și două studii magistrale asupra subiectului în chestiune publicate de revista «Viața Ilustrată» (Sibiu, 1934, nrii 1 și 2).

Pe urmele acestor autentici gânditori ortodocși, lărgind zarea discuției, aprofundând subiectul ei și clarificându-l definitiv, a pășit, încărcat de prestigiul unei cugetări agere și pătrunzătoare și ajutat de posibilitățile inepuizabile ale stilului său colorat și precis, actualul rector al Academiei teologice «Andreiane» din Sibiu, Păr. Prot. *Dr. Dumitru Stăniloae*.

Intr'o serie de articole și studii ocazionale, publicate parte în «Telegraful Român», al cărui conducător este, și parte în revista «Gândirea», Păr. Stăniloare a contribuit ca nimeni altul la lămurirea și așezarea pe temelii de neclintit a relației firești dintre Ortodoxie și Românism.

Trei motive au provocat întocmirea acestor originale articole și studii de atitudine ortodoxă și românească ale eminentului gânditor creștin dela Sibiu — dacă i-am înțeles bine scrisul:

1. Fuziunea desăvârșită dintre Ortodoxie și Românism — adică dintre credința în Hristos și sufletul nostru național — precum și inseparabilitatea lor, este evidentă. Ea trăiește în firea poporului nostru.

2. Această evidență jenează, contrazice și anulează concepția artificială pe care și-a format-o romano-catolicismul despre raportul dintre creștinism și națiune.

3. Impotriva acestei evidențe, unii filosofi de-ai noștri, oameni de convingeri aproximative dar de sgomotoasă celebritate, au opinat recent că Ortodoxia și Românismul — chiar dacă au stat în trecut într'o legătură strânsă — astăzi trebue să se despartă. Ele nu pot fi contopite fără să se păgubească reciproc, fiindcă natura spiritualității uneia este cu totul diferită de a celuilalt.

Consolidând-o pe cea dintâi și năruind șubredele concepții cari i se puneau deacurmezișul, Păr. Stăniloae a realizat o adevărată capodoperă. Intreaga viață a românului, așa cum se scurge ea în singurătate sau în societate — fie acestea natura creată de Dumnezeu, satul, familia, Biserica, munca lui, cântecul lui — sunt invocate pe rând și analizate cu finețe ca să ne arate așa cum mulți dintre noi n'am fost în stare să vedem până acum, cât de covârșitoare este înrâurirea dreptei credințe asupra traiului poporului nostru. Două mari pasiuni are românul: pământul și credința. Pe cel dintâi îl gospodărește și-l înfrumsețează pentrucă-i o parte din natură și el vrea să ridice această natură cu sine, spre Dumnezeul care i-a făcut pe amândoi. Credința lui însufletește lucrurile neînsufletite realizând aievea, fără opintiri ce depășesc puterile lui, fără cazna care îngenunche și obosește, ci cu cel mai natural aer de pe lume, minunatul sentiment al înfrățirii cosmice. Sunt lucruri pe cari, ca să le sesizezi în toată frumusețea lor originală, îți trebue spiritul ascuțit al Păr. Stăniloae și splendorile stilului său. Câștigul cu care te alegi de pe urma examinării minuțioase a plenitudinii de viață românească săvârșită de Păr. Stăniloae, este mare și întăritor ca o certitudine: *mai aproape de Ortodoxie înseamnă mai aproape de noi înșine și de misiunea noastră.* Ca atare șubrezenia tezei arătate la punctul 3 este evidentă.

Fuziunea dintre creștinism și națiune — a cărei posibilitate este ilustrată cu pilda relației dintre Ortodoxie și Românism — nu este pe placul gândirii romano-catolice. După concepția teologilor papali, națiunile nu sunt realități voite etern de Dumnezeu, ci niște pomi pădureți pe cari se altoește mlădița nobilă a vieții creștine. Ca atare, creștinismul și națiunea stau într'un raport de exclusivitate. Primul trebue s'o anuleze pe cealaltă. Și cum episcopul Romei se socotește capul creștinătății, concluzia practică ce reiese de-aici dovedește că teza romano-catolică e cu tâlc: națiunile trebue să dispară în marea visatei monarhii universale a papii. Altfel, în loc să se încreștineze, ele se împăgânesc tot mai mult.

Pe ce argumente se sprijinesc romano-catolicii?

După doctrina papistașe, omul primordial constă din două secțiuni: *natura* și *supranatura* (donum superadditum). Natura avea în ființa ei germenele morții și pofta păcătoasă și nu avea nemurirea și curățenia. Ultimele două însușiri i-au fost infuzate din afară. Prin căderea în păcat, omul le-a pierdut. N'a pierdut însă prin aceasta nimic din natura sa, din însușirile cu cari a fost creat, ci numai pe cele cu cari a fost dotat. Consecințele acestei doctrine antropologice sunt catastrofale. Dumnezeu este făcut creator al păcatului și al morții. Omul pe care El l-a creat, este în acest caz imperfect. Deci Dumnezeu creiază și imperfecțiuni. «Ortodoxia nu știe de acest dualism ontologic în omul primordial, ci învață că nemurirea și curățenia erau potențe naturale ale lui, pe cari avea să le desvolte deodată cu întreagă natura sa. Doar *chipul* dumnezeesc a fost impregnat în însăși constituția naturii omenești, nu a fost ceva adaus ca un supra, ca ceva nesențial ei». Ca atare, starea omului după căderea în păcat nu e starea sa naturală, starea «naturii pure», ci o stare de stricăciune, de știrbire a ei. Dacă omul se dorește după Dumnezeu, aceasta se'ntâmplă în urma faptului că natura lui îi cere să participe la viața spirituală să se lanseze în divin, să absoarbă divinul. Această viață spirituală nu este ceva extranatural așa cum nu este extranaturală nutriția materială. Deci *viața naturală a omului este viața în Dumnezeu.* In ea se'ntâlnesc într'o unitate misterioasă harul dumnezeesc cu actele sufletești și trupești, exprimând și realizând împreună viața deplină a naturii omenești. Aceste acte imprimă vieții spirituale a fiecărui om un caracter deosebit de-al celorlalți. Omul participă la ea așa cum a fost făcut de Dumnezeu, cu darurile ce i s'au dat. «Din sinteza între creștinism și starea pe care o aduce fiecare om sau națiune, rezultă mereu și mereu alte tipuri de creștini. Altfel de creștin a fost apostolul Ioan și altfel apostolul

Pavel. Harul face să înflorească germenii ce se cuprind în fiecare om, precum ploaia şi soarele, deşi aceleaşi, fac să înflorească fiecare plantă altfel». Prin aceasta, ecumenicitatea creştinismului nu este vătămată, ci vivificată. Aceasta nu este uniformitate, nu este unilateralitate, ci unitate în varietate. Aceasta trebue cugetată ca «o simfonie, ca un câmp de flori stropit de aceeaş ploaie, încălzit de acelaşi soare, îngrijit de acelaş grădinar», fiindcă aşa este. Creştinismul orchestrează maestru zestrea sufletească a naţiunilor, n'o anulează, n'o nimiceşte. Ecumenicitatea lui nu e sfâşiată prin nota naţională. Toţi creştinii şi toate popoarele privesc spre acelaşi soare duhovnicesc, dar întrucât privesc spre el cu *ochii lor* şi nu cu ai altora, e de tot firesc ca lumina ce cade pe spaţii istorice şi sufleteşti diferite, să aibă efecte variate.

Iată dece creştinismul este supranaţional şi naţional tot odată, fără ca să'ncurajeze însă cătuş de puţin internaţionalismul papal.

*

Aceste scăpărări de gând ortodox nu puteau să zacă prea multă vreme în publicaţiile cari le-au găzduit sclipitoarea slovă. Ele trebuiau să circule, să lumineze, să încălzească şi să întărească pe toţi cei preocupaţi sincer de problema raportului firesc dintre Ortodoxie şi Românism. Celorlalţi, ele trebuiau să le stârnească interesul faţă de-o problemă vitală ca aceasta. Şi mai mult decât atât: să facă din indiferenţi apostoli cuceritori, cu atât mai vârtos cu cât paralèl cu o viziune complectă a problemei, Păr. Stăniloae oferea şi deslegarea ei — singura deslegare în duh şi adevăr.

Cedând îndemnurilor insistente ce i-au venit din atâtea părţi, Păr. Stăniloae s'a hotărât să adune la un loc articolele şi studiile în chestiune. Aşa s'a întocmit cartea grea de duh şi de-o optimă eleganţă tehnică **Ortodoxie şi Românism** (Sibiu, Tip. Arhidiecezană, 1939, 396 pagini), a cărei apariţie am întâmpinat-o, cu rară bucurie, în săptămâna Sf. Paşti ale anului acestuia.

Din cele cincisprezece compartimente ale ei, noi ne-am reţinut aici numai asupra câtorva. Ne era cu neputinţă să facem altfel. Cartea aceasta este inepuizabilă. In tot cuprinsul ei stăpânesc aceleaşi idei, aceeaşi minte generos înzestrată de Dumnezeu se cheltueşte cu cel mai bun câştig pentru sporirea slavei Ortodoxiei şi pentru întărirea — prin *ea* — a neamului românesc. Păr. Stăniloae ne-a învăţat să le iubim pe amândouă deodată, împreunate şi nu desfăcute, fiindcă acestea două *una sunt*. Fuziunea Ortodoxiei cu firea românului nu-şi putea găsi un interpret mai fidel decât această carte strălucită şi tăgăduitorii ei un mai vajnic apologet decât Păr. Stăniloae. Prevedem că ea va face ocolul tuturor cercurilor iubitoare de'nţelepciune şi adevăr. Primele ecouri — entuziaste ecouri — ale bucuriei cu care a fost semnalată apariţia ei, au şi răsbit până la noi.

Pentru Ortodoxia românească, lucrarea aceasta este o lespede grea care striveşte sub povara ei multe erezii. Pentru luminatul Ierarh care a luat sub scutul Său tipărirea ei — o nouă piatră unghiulară în strălucita i operă de înălţare prin cultură a Bisericii strămoşeşti. Pentru autor — un spor al prestigiului şi aşa considerabil de care se bucură în cercurile intelectuale ortodoxe. Iar pentru noi toţi, cartea Păr. Stăniloae este un eveniment şi o lumină pe care o vrem să «lumineze în întuneric» şi să înzdrăvenească conştiinţa ortodoxă a multora.

GRIGORIE T. MARCU

TELEGRAME

I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a primit, din prilejul Adunărilor eparhiale întrunite în Dumineca Samarinencii dela 7 Mai a. c., următoarele telegrame:

Membrii Adunării eparhiale a Clujului, întruniţi azi în şedinţa ordinară, Vă asigură Inalt Prea Sfinţite de întregul lor devotament şi Vă felicită pentru patriotica ţinută dovedită şi în decursul anului expirat făcându-Vă în faţa noilor încercări de robie purtătorul de cuvânt al poporului român din Transilvania unit pe vecie cu ţara mamă România.

NICOLAE COLAN
episcop

*

Adunarea eparhială întrunită în sesiune ordinară, recunoscătoare Inalt Prea Sfinţiei Voastre, primul urzitor al reînviatei episcopii maramureşene, Vă exprimă cu însufleţire omagii, devotament şi stimă.

Episcop VASILE
al Maramureşului

*

I. P. S. Sa a exprimat PP. SS. LL. vii mulţămiri pentru felicitările şi simţămintele exprimate cu acest prilej.

Monumentul Regelui Carol I

In faţa palatului regal din Calea Victoriei, la Bucureşti, se ridică astăzi în bronz măreaţa statuie ecvestră a Regelui Carol I, opera în dimensiuni impunătoare a sculptorului renumit sârb Mestrovici.

Momente, din cale afară solemne, au trăit cetăţenii capitalei, la evlavioasa comemorare, patronată de M. Sa Regele Carol II, nepotul gloriosului Intemeetor al Dinastiei române.

Dar nu numai bucureştenii, ci toţi cei cu inimă românească din întreg întinsul ţării au participat sufleteşte la comemorarea centenarului naşterii Domnitorului care a pus temeliile regatului României.

In prezenţa Suveranului, a Marelui Voevod Mihai, a membrilor guvernului şi a înalţilor demnitari ai ţării, s'a desvelit falnicul monument.

Serviciul religios a fost săvârşit de I. P. S. mitropolit **Nicolae** *al Ardealului şi P. S. episcop Partenie Ciopron al armatei, înconjuraţi de clerul Sfintei Patriarhii. Răspunsurile erau date de corul Patriarhiei, dirijat de maestrul Nicolae Oancea.*

Preşedintele consiliul de miniştri, dl **Armand Călinescu**, *într'un discurs magistral, înfăţişează figura complexă a Regelui Carol I ca mare ostaş, mare om politic şi erou moral, care va rămânea etern pilduitoare în memoria posterităţii.*

Cuvântarea M. Sale Regelui **Carol II** *este primită cu urale şi ovaţiuni nesfârşite. Iubitul nostru Suveran a zis:*

Printr'o muncă de stăruitoare răbdare şi de desăvârşit simţ politic, ştiind să aştepte momentul prielnic, Regele Carol I a putut să săvârşească primul pas al marei opere de mai târziu: Unirea tuturor Românilor.

In această muncă de răbdare perseverentă se poate vedea una din marile calităţi ale acestui Suveran.

Pot să afirm că, nu I-a fost totdeauna uşor să păstreze această virtute de căpetenie a unui Domnitor.

Simţul politic dus la extrem şi marea Sa dragoste pentru armată, eată calităţile care au făcut din Carol I un Mare Rege.

Ni-a lăsat o Românie consolidată, pe care urmaşul Său Ferdinand a mărit-o până în graniţele ei fireşti.

Iată moştenirea pe care am primit-o noi cei de azi şi pe care vom trebuì s'o lăsăm la rândul nostru urmaşilor noştri, neştirbită.

Azi, ca şi în 1866, prima problemă pe care o avem de săvârşit, este de a întări oştirea Ţării; trebue să facem din ea acel instrument pe care l-a visat Regele Carol I.

Astăzi n'avem altă năzuinţă decât a păstra şi a întări ceeace avem.

România este hotărât paşnică.

Ea vrea să desăvârşească în linişte opera de consolidare, dar tot aşa de hotărâtă este de a păstra integritatea şi independenţa ei.

Uitându-ne la acest monument, care vine să împlinească puţin cam târziu golul unei uitări, să ne amintim de parabola talanţilor şi să fim servitorii credincioşi cari să meritäm frumoasa moştenire ce ni-a lăsat-o Carol I.

*

Presa, din toată ţara, a închinat coloane respectuoase de omagiu, proslăvind amintirea Regelui Carol I, sărbătorind în aceeaş vreme pe străluciţi săi urmaşi: întregitorul de ţară Ferdinand I, şi consolidatorul operei lor, M. Sa Regele Carol II.

Ce-a însemnat Regele Carol I în domeniul moral-creştin, o subliniază revista «Gândirea» (Nr. din Mai 1939), când, pomenind de întâiul nostru Rege, spune următoarele:

Catolic credincios, Carol I e totuşi creatorul autocefaliei Bisericii ortodoxe române, care îi datoreşte în cea mai mare parte organizarea naţională. El e restauratorul magnific al Curţii de Argeş şi al Trei Ierarhilor. Dela el a pornit curentul de refacere a sfintelor altare în ţara noastră. Opera sacră a Voievozilor şi-a găsit în el pe augustul tâlmaci în faţa neamului şi a lui Dumnezeu. Până departe, în capela ortodoxă a Românilor din Viena, dăinuie şi azi mărturiile adânc mişcătoare ale generosităţii acestui Rege profund creştin.

Crezul străjeresc: — «*Cred în Dumnezeu şi în biserica strămoşilor mei.*

Cred în Regele ţării, Marele nostru Străjer, cârmuitorul destinelor poporului român.

Cred în muncă şi jertfă, închinându-mi întreaga mea fiinţă pentru ridicarea şi propăşirea patriei.

Cred în Straja ţării, chezăşia unităţii neamului, hotarelor şi sufletului românesc».

* FOIŞOARA *

Din vremuri trecute

— Acte şi documente publicate de Candid Muşlea, preot-profesor —

Fruntaşa comună Vlădeni de lângă Braşov este dintre multele, în cari — mai ales în trecut — au avut loc mari frământări şi turburări din cauza alegerilor de preoţi. Românii — împărţiţi în două — şi uneori şi în mai multe partide — se răsboiau între ei, ceeace făcea mare plăcere Magistratului săsesc al Braşovului, care însă nu-şi arăta prea făţiş bucuria, ca să nu dea de gândit Românilor.

Aceste frământări şi-au ajuns apogeul acum o sută şi mai bine de ani, când în anul 1832 birăul din Vlădeni Toma Dragoş se adresează Magistratului cu rugămintea că deoarece comunitatea doreşte, fiul său Gheorghe să meargă din nou la şcoala din Sibiu, pentru a se pregăti şi mai bine pentru cariera preoţească. Arendaşul din sat se învoieşte să-i dea în acest scop o recomandaţie către episcop, şi după ce va învăţa toate ştiinţele, să-şi poată lua şi censura (examenele). Magistratul braşovean însă nu se învoieşte, căci — zice el — nu ştie dacă şi întru cât fiul birăului este apt pentru învăţătură mai înaltă. Tatăl să se adreseze, dacă vrea, el însuşi episcopului. (Nr. 3322 din 23 Nov. 1832.)

Birăul însă nu se dă bătut şi — la 6 Dec. — prezintă un certificat dela şcoala nemţească din Ţânţari, din care se vede ce progrese a făcut fiul său în cei patru ani cât a învăţat acolo. Aşadară e vrednic să treacă şi la o şcoală mai înaltă. Cere deci din nou ca Magistratul să recomande pe fiul său episcopului, şi Magistratul se învoieşte în sfârşit. (Nr. 3431/1832.)

După patru ani de zile tânărul Gheorghe este candidat de preoţie. El se prezintă deci în faţa Magistratului cu o cerere făcută în numele judelui Zorca şi a 130 de Români, în care aceştia arată că numărul lor fiind *foarte* mare, au lipsă de un al doilea preot, care să fie Gheorge Dragoş, cu atât mai mult, cu cât a sfârşit cu bun rezultat şcoala de preoţi. (Nr. 3896 din 15 Dec. 1836.)

Preotul Balcăş însă văzuse ceea ce se punea la cale, şi chiar a doua zi se adresă şi el Magistratului cu următoarea cerere-protest:

Adresa: Prea Cinstitului Nemişesc Magistrat al Braşovului, umilită rugare a celui înlăuntru arătat, şi deodată dreaptă protestaţie.

Prea Cinstit Nemişesc Magistrat!

In zilele trecute au făcut lăcuitoriul din Satul Vlădeni cu numele Toma Dragoş publicaţie înaintea bisericii ca să meargă oamenii la casa lui să se iscălească ca să facă pe feciorul lui cu numele Gheorghe Dragoş popă, nefiind nici o lipsă, zicând că ar fi poruncit domnul Senator şi dominal inspector Iohann Lange, împreună cu dl arendator Fridirich Kinn, şi făgăduind la oameni cum că dacă vor da iscălitură să se facă mai sus numitul Gheorghe Dragoş popă, le va lua pentru toate slujbele cele preoţeşti simbria cea cuviincioasă numai pe jumătate, din care pricină doar s'au şi iscălit foarte mulţi lăcuitori întru acest lucru cu mare prevaricaţie făcut, fiindcă prea bine iaste cunoscut Prea Cinstitului Nemişescului Magistrat că oamenii cei proşti tot la lucru ieftin trag şi silesc, necunoscând bunumul cel adevărat.

Prea Cinstit Magistrat! Toate lucrurile mai sus arătatului Toma Dragoş cu acele iscăliturі dela Satul Vlădeni lucrate şi către Cinstitul Magistrat îndreptate, sunt cu mare prevaricaţie împotriva prea înaltelor normativuri făcute, pentru cari şi rog mila Prea Cinstitului Magistrat, şi protestăluesc ca aşa jalbă să se socotească tocma întru nimica, fiindcă mai de multeori pomenitul Toma Dragoş, care nice cum iaste cunoscut a face nici o publicaţie înaintea sfintei biserici, nice nu se cade să silească pe oameni să meargă la casa lui să facă astfel de tulburări între oameni şi să strice milostivile porunci împărăteşti. Drept aceea de nou protestăluesc ca Cinstitul Magistrat să-mi ia în socoteală această dreaptă şi pe calea legii dată protestaţie, şi lucrul cel cu mare prevaricaţie al Tomii Dragoş către Cinstitul Magistrat în treaba aceasta făcut, întru nimic să se socotească, ci mai vârtos, pentru pilda altora şi învăţul lui aspru să se pedepsească şi deodată să se şi poruncească a înceta de a mai face astfel de prevaricaţii şi tulburări, atât mie, obştii, ba şi mai înaltelor stăpâniri, pe lângă care şi rămâiu aşteptâne milostivă părintească rezoluţie spre urmare mai încolo, neplăcându-mi hotărârea.

Al Prea Cinstitului Nemişesc Magistrat
Vlădeni, die 16 Dec. 1836.

Plecat slugă
(ss) **Iakob Balkes.**

Parohus Loci. — (Nr. 3932/1836)

După alie câteva zile, juraţii din sat, trimit şi ei Magistratului o adrisa, în care arată că de mai mulţi ani se simte lipsa unui al doilea preot, deoarece Iacob Balcăş, — având moşie mare, — adeseori lipseşte din sat. Oamenii îl vreau pe tânărul Gheorghe Dragoş, cu care tatăl său a cheltuit mulţi ani ca să înveţe cele trebuincioase preoţiei, Balcăş însă, văzând ce vreau ei, se grăbeşte să plece cu ginerile său, Ion Morar din Feldioara, la episcopie, cerând să i-l dea ca ajutor, fără a mai întreba pe oameni. Satul însă nu-l vrea pe Morar, ci pe Dragoş. (Nr. 3968 din 21 Dec. 1836.)

Balcăş se adresează din nou Magistratului:

Zece Mai

Ziau de zece Mai însemnează, pentru noi românii, răspântia luminoasă de unde patria şi-a luat avântul cel mare.

In ziua de 10 Mai 1866 a sosit în ţară Domnitorul Carol I, — dela naşterea căruia s'a împlinit zilele acestea un secol.

Tot într'o zi de 10 Mai, în anul 1877, ne-am căpătat neatârnarea, după ce am stropit din belşug, câmpurile Bulgariei, cu sânge românesc.

Şi tot într'o zi de 10 Mai, în anul 1881, s'a produs proclamarea Regatului, ear Domnitorul cel viteaz a devenit primul Rege al României.

De atunci însemnătatea ţării noastre s'a profilat din ce în ce mai demn pe orizontul european.

Prinţul viteaz, adus de peste hotare a pus capăt neînţelegerilor, pentru domnie şi norocul neamului nostru i-a ajutat să înceapă cu vrednicie ghirlanda Dinastiei române.

Sângele vărsat la Griviţa, la Plevna şi Smârdan a dovedit că numai prin eroism şi sacrificiu se înalţă o ţară şi un popor.

Acest adevăr s'a mai verificat la Mărăşeşti şi Oituz în focul războiului ce ni-a adus unirea tuturor rvmânilor. De curând, la chemarea M. Sale Regelui Carol II, — au alergat din nou românii, gata să-şi apere hotarele cu preţul sângelui, asemenea strămoşilor. După această încordare, ziua de 10 Mai din anul acesta a fost ca o destindere şi un prilej nou de afirmare naţională.

*

In Sibiu, aniversarea a 73-a, a zilei naţionale de zece Mai, s'a făcut, înainte de amiazi, prin serviciu religios în catedrala mitropolitană şi prin o strălucită defilare, în Piaţa Regele Ferdinand I, ca şi în anii precedenţi; au urmat apoi, în sala prefecturii judeţului, obişnuitele felicitări, rostite în numele autorităţilor locale. După ameazi un pubtic numeros a asistat la un festival, reuşit desfăşurat, în teatrul municipal şi organizat din partea despărţământului judeţului Sibiu al Asociaţiunii şi de Federaţia corpului didactic din Sibiu. Cuvântul festiv l-a ţinut dl profesor Silviu Cosma, preşedintele asociaţiei profesorilor secundari. Tinerimea şcoalelor noastre sibiene a executat frumoase bucăţi corale, recitări, dansuri naţionale şi exerciţii de gimnastică.

Pomenirea lui Octavian Goga

Admiratorii şi foştii prieteni şi colaboratori ai marelui poet şi luptător Octavian Goga au făcut la mormântul dela Ciucea un pios pelerinaj în ziua de Duminecă, 7 Mai 1939, când s'a împlinit anul dela moartea adânc regretatului dispărut.

Aproape trei mii de ţărani şi cărturari, din toate părţile ţării, s'au grăbit să asiste la parastasul închinat pentru odihna sufletului celui ce a fost Octavian Goga.

In jurul criptei sale îngenunchea mulţimea de ţărani încărunţiţi de vremuri; ţărance, cu feţele cernite şi brăzdate de lacrimi, şopteau calde rugăciuni în amintirea celui prea de vreme trecut la cele veşnice.

La ora 11 dimineaţa s'a format cortegiul dela castel spre mormânt, unde s'a săvârşit slujba religioasă, celebrată de un sobor de preoţi, în frunte cu I. P. S. mitropolit **Nicolae** *dela Sibiu. Răspunsurile le-a dat corul studenţilor teologi dela Academia teologică din Cluj, condus de dl Prof. V. Petraşcu.*

Discursuri nu s'au rostit.

După ameazi au sosit la Ciucea, venind dela Cluj, deputaţii Adunării eparhiale, conduşi de P. S. episcop Nicolae al Clujului, cari au depus în semn de pietate şi recunoştinţă o cunună de flori pe mormântul nemuritorului bărbat.

Nr. 6083/939.

Comunicat

Ziua Eroilor se va prăznui anul acesta Joi 18 Mai c. Cucernicii preoţi vor face pelerinaj cu întreg poporul la cimiterele de eroi, conform împrejurărilor locale, unde se va sluji parastas şi se vor rosti cuvântări ocazionale.

Intru cât această pioasă comemorare se va face cu participarea autorităţilor, a societăţilor patriotice şi culturale, Onor. preoţime va lua contact cu acestea pentru întocmirea programei zilei Eroilor.

Sibiu, 8 Mai 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Maiestatea Sa Regele, pentru a răspunde unei vechi dorinţe a ţinutului Olt, a hotărât ca Episcopia de Vâlcea să fie transformată în *Mitropolie a Craiovei*, având în dependenţa sa Episcopia de Argeş.

Prefaţă scrisă de Suveran. — *De sub teascurile editurii Fundaţiei pentru literatură şi artă «Regele Carol II», au apărut trei volume de «Cronica vieţii şi vremii lui Aurel Vlaicu», — «Maistorăşul Aurel, ucenicul lui Dumnezeu». Autorul cărţii este dl Victor Ion Popa, cunoscutul scriitor, ear prefaţa cărţii este scrisă de M. Sa Regele Carol II.*

„Venit din părţile patriei încă nedesrobite, — *scrie M. Sa* — **el, Aurel Vlaicu, întrupa într'adevăr viitorul: unirea neamului şi cucerirea văzduhului... Credinţa nestrămutată, stăruinţa fără şovăială, eată calităţile lui sufleteşti, care azi, după mai bine de un deceniu, formează un nimb strălucitor împrejurul amintirii lui. Acum, noi cei care sântem chemaţi spre a-i îndeplini visul, să păstrăm şi să desvoltăm în sufletele noastre aceste virtuţi ale lui Vlaicu: credinţă şi stăruinţă".**

Apel referitor la traiul în concubinaj

Primarul municipiului Sibiu, dl *Dr. Sever Pop*, invită, printr'un apel, pe toţi slujbaşii primăriei noastre să stea în fruntea tuturor cetăţenilor cu exemplul vieţii lor. Dl primar al municipiului spune în acest apel:

Dacă între cei angajaţi în slujbe publice, dar şi în mijlocul populaţiei oraşului nostru s'ar găsi cumva cetăţeni cari au la temelia familiei lor concubinajul, *îi îndemnăm părinteşte a-şi cerceta situaţia şi a nu mai continua viaţa în afară de hotarele legii. Fiecare cetăţean e dator să-şi amintească învăţătura bisericii referitoare la păcatul trăirii în concubinaj, să ştie ce urmări morale şi sociale defavorabile creează urmaşilor săi, ce exemplu detestabil dă semenului, şi cât de puţin stau ei în concordanţă cu noul duh al reînvierii bunelor orânduiri creştineşti şi româneşti. Numai întemeindu-şi viaţa familiară pe cele mai sfinte îndatoriri va dovedi oricare locuitor că ştie să fie bun cetăţean, patriot luminat şi conştient.*

Cum ni se vesteşte, foarte mulţi au şi urmat înţeleptul sfat dat de celce conduce cu râvnă şi succes primăria sibiană.

Vom avea nuoi corpuri legiuitoare

A apărut decretul pentru convocarea corpului electoral în vederea alegerii deputaţilor şi senatorilor, cât şi convocarea adunărilor legiuitoare.

Alegerea membrilor *Adunării deputaţilor* se va face în *1 Iunie* 1939, ear alegerea membrilor *Senatului* în *2 Iunie* 1939. Adunările legiuitoare se întrunesc în *7 Iunie 1939.*

După *legea nouă electorală*, publicată în M. O., vor fi 258 deputaţi, 88 senatori aleşi şi 88 senatori numiţi şi de drept.

Circumscripţii electorale sânt 11, şi anume de fiecare ţinut plus capitala ţării. Durata mandatelor de deputaţi este de 6 ani. Numărul mandatelor pentru adunarea *deputaţilor* va fi 24 în ţinutul *Mureş*, în celelalte circumscripţii dela 15—30 mandate.

Numărul mandatelor de *senatori aleşi* se stabileşte: Pentru agricultură şi muncă 44; Pentru industrie şi comerţ 22; Pentru ocupaţii intelectuale 22, (între care Asociaţia Clerului alege 2 membri); total 88.

Au dreptul de vot, pentru alegerea *deputaţilor*, cetăţenii români, bărbaţi şi *femei*, cari au vârsta de 30 ani împliniţi şi sânt ştiutori de carte. (Femeile, deşi au dreptul de vot, nu sânt eligibile în Adunarea deputaţilor, numai la Senat).

Pentru a fi eligibil în *Senat*, bărbaţii şi femeile, trebue să fie cetăţeni români şi să aibă vârsta de 40 ani împliniţi.

Au dreptul de vot, pentru alegerea *senatorilor*, cetăţenii români, bărbaţi şi femei, cari au vârsta de 30 ani împliniţi şi sânt ştiutori de carte. Durata mandatelor senatorilor, numiţi şi aleşi, va fi de 9 ani.

Ceice ocupă o funcţie, de orce natură, retribuită de stat, ţinut sau comună, nu pot fi aleşi decât dacă demisionează din funcţiune cel mai fârziu cinci zile după convocarea Corpului electoral. (Sânt însă şi unele excepţii).

Alegerile se fac cu vot secret şi obligatoriu. Lipsa dela vot, fără motive dovedite, se va pedepsi mai aspru decât în trecut.

Dl prof. Ioan Lupaş în misiune românească peste hotare

Dl profesor universitar Ioan Lupaş, istoricul de vastă erudiţie şi conferenţiarul de mare avânt, a vorbit în 5 Mai la München în faţa unui public numeros şi select despre „Octavian Gogas Leben und Täthigkeit" (Viaţa şi activitatea lui Octavian Goga). Alte conferinţe de conţinut istoric a ţinut în zilele următoare la Lipsca şi în alte oraşe din Germania.

Adresa: Către Prea Cinstitul Magistrat al Slobodii Cetăţi şi District al Braşovului, Domnilor Domni, cu toată încuviinţata cinste, umilita instanţie a celui dinlăuntru iscălit.

Prea Cinstit Magistrat!

Amuma merge pe 10 ani, de când eu mai jos numitul fungăluesc ca singur paroh în satul Vlădeni fără nici o scădere, după cum aicia alăturatul sub litera A. atestat din destul dovedeşte, că la toate slujbele cele sufleteşti sunt foarte îndestulaţi şi mulţămiţi cu mine, fiindcă în mai sus numita vreme am fost în pace, linişte şi dragoste cu poporanii mei, şi din pricina sărăciei, după cum este de obşte cunoscut, că Vlădărenii sunt cei mai mare parte oameni săraci, dela care nice obişnuita simbrie nice dela a treia parte nu o pociu căpăta, de unde urmează că şi eu însumi caută să port economie ca oricare poporan al meu dacă vreau a trăi, căci cu simbria care o capăt eu dela dânşii, nice o slugă pentru economie nu pociu a ţinea. Dară mai sus zisa pace, linişte şi dragoste care o aveam eu până acuma în parohia mea, văz că un neodihnit, nesubordinat şi împotrivitor la toate poruncile, anume Toma Dragoş, în tot chipul, pe căi stângace, strâmbe şi nedrepte se sileaşte a o risipi din poporul meu, căci are un fecior iarăş adăpat cu duhul sumeţiei şi nesubordinat, anume Gheorghe Dragoş, pe care cu puterea, cu sila şi fără cale, nefiind nice vrednic, vrea a-l face preot, făgăduind fel de fel de minciuni poporanilor mei, că dacă va (sic!) sta lângă dânsul să se facă popă, le va sluji numai pe simbria jumătate, măcar că astfel de făgăduieli sunt cu totul oprite dela mai înaltele locuri, şi aşa acest tulburător, al meu poporan Toma Dragoş, în zilele trecute chemând şi adunând cu verbuncaşii pe poporanii mei la casa sa, şi ducând şi pe notarăşu satului acolo, au făcut alegere, şi au luat votumuri că: care vrea pe feciorul lui a se face popă, care alegere după înaltele normativuri tocma este tare oprit a se face mai înainte până a nu se sloboade dela Scaunul Episcopesc, apoi fiind protopopul locului faţă şi cu un domn dela Cinst. Magistrat. Cu toate acestea, acest mai de multe ori pomenit tulburător al meu şi a toată obştea Vlădeni, cu mare sumeţie nu vrea a şti nimica. Apoi dacă am întrebat că cu a cui slobozenie face acest fel de călcări de porunci prea înalte, care zic că numărul preoţilor să se împuţineze, pentru a lor mai bună subsistenţie, mi-au răspuns că au slobozenie dela dl arendator şi dela dl inspector a face acea alegere de al doilea preot, asupra căreia fără de cale şi împotriva legilor alegere m'am fost şi jeluit încă odată la Prea Cinst. Magistrat, de unde până acuma n'am căpătat nici o îndestulare. Apoi de altă parte, la 2 Ianuarie a. c. au venit dl inspector Ioan Lange, care au adunat pe poporanii mei la olaltă, iarăş împotriva prea înaltelor orânduieli, tot lucrul acela l-au făcut, ţiind (?) tot de faţă la acea întrebare pe jeluitorul Toma Dragoş şi pe fiul său Gheorghie Dragoş, tocma ca când ar fi fost ei comisarişi, iară nu jeluitori, apoi pe oameni pe toţi de obşte laolaltă i-au întrebat, şi nu pe câte unul numai; de unde se poate cunoaşte că ce comisie dreaptă au fost aceea, care nu s'au mai auzit, necum văzut, măcar că şi acuma văzând de nou am protestăluit să nu se facă nice o alegere sau votizaţie de preot până când această alegere nu se va slobozi la vremea sa mai întâi pe calea sa dela Scaunul Episcopesc, totuşi nu mi s'au luat în samă, ba şi mai înainte de aceasta am văzut că singur lăudatul domnul inspector încă înainte de aceasta, împotriva orânduielilor prea înalte de împreună cu domnul arendator au pus toate deregătoarele satului după cheful tulburătorulni meu poporan Toma Dragoş, toate neamuri fiind între sine, cu care socotesc că ce vor vrea, vor putea face; de unde se vede că pricina pricinilor acestei tulburări şi neodihniri iaste domnul inspector şi domnul arendator, de vreme ce la lucrul ce s'au făcut prin domnul inspector al locului, după rânduieli se cădea a fi şi domnul protopop al locului faţă.

Acuma aşadară umilit mă rog de Cinst. Magistrat ca acelea alegeri şi votizaţii de al doilea preot făcute, atât prin tulburătorul meu poporan Toma Dragoş, înainte de această fără cale culeasă (?), cât şi cele prin dl inspector de acuma iarăşile fără cale întrebată, să nu se ia la nici o socotinţă, ci neodihnitul meu poporan T. Dragoş cu stângacele sale cereri să se îndrepteaze a fi în pace, în linişte, şi dela astfel de tulburări pe vremea viitoare să înceteaze, almintrilea mă voiu vedea silit a mă jelui mai încolo, pentru a se aduce dânsul la odihnă, pe lângă care protestăluind pentru toate pricinuitele cheltuieli şi osteneli a mi se întoarce, prin tulburătorul numit şi incitator acestuia (?), şi pentru a mea mai încolo îndreptare, mă rog să am cinstit răspuns. Cu toată cinstea sunt

Al Prea Cinstitului Magistrat
Plecat slugă
(ss) **Iacobus Balkes**
Fungens Paroh la satul Vledeny.
(Nr. 137 din 12 Ianuarie 1837.)

Iu acest timp Magistratul dispune să se facă cercetare şi trimite la faţa locului pe Senatorul Iohan Lange care la 19 Ian. îşi prezintă raportul, arătând între altele că preotul Balcăş i-a prezentat pe ginerile său, Morar, îmbrăcat în reverenzi, rugându-l să amâne afacerea cercetării, pentru că erau aproape sărbătorile Naşterii Domnului, şi astfel el să-şi poată prezenta la timp protestul. I-a dat termin de 8 zile. — Magistratul răspunde anchetatorului să cerceteze dacă tânărul Dragoş a promis că va face slujbele cu jumătate taxa? (Nr. 189—1837). —

Nr. 6082/939.

Comunicat

«Ziua Mamei» se va prăznuì la 21 Mai a. c. Cucernicii preoţi vor arăta prin predici rostul acestei serbări şi al colaborării familiei cu Biserica.

Reuniunile de femei vor prăznuì aceasta zi, potrivit instrucţiunilor date.

Sibiu, 8 Mai 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

„Slavă şi Mărire"

Sub acest titlu, distinsul preot şi profesor al Academiei de muzică religioasă din Bucureşti, *Paraschiv Angelescu*, adânc cunoscător al limbilor slave, care a îngrijit, împreună cu P. S. arhiereu Irineu Mihălcescu, noua ediţie a Liturghierului românesc, publică sub acest titlu o savantă lucrare de filologie şi teologie liturgică în care arată de ce, spre deosebire de uzul mai nou, n'a folosit în Liturghier numai cuvântul *Mărire*, ci şi pe cel de Slavă. Intemeiat pe textele vechilor ediţii greceşti şi slavoneşti ale cărţilor de slujbă, arată că şi acelea făceau totdeauna deosebire între corespondentele greceşti şi slavoneşti ale acestor cuvinte, întrebuinţându-le cu mare grijă şi nu de-avalma, căci şi înţelesul lor e diferit. *Mărire* şi corespondentul lui grecesc şi slavonesc are un înţeles de măreţie, asemănător măririlor din lume, pe când *Slava* şi echivalentul grecesc şi slavonesc e un atribut specific al lui Dumnezeu, de esenţă religioasă şi mistică.

Nu vrem să ne pronunţăm în această chestiune, căci n'am făcut studii speciale asupra ei, deşi am avea câteva obiecţiuni de făcut. Ea formează o problemă care rămâne să fie încă desbătută de cei ce-şi vor dedica o parte din timp pentru studiul special al ei.

In orice caz argumentele bazate pe textele vechi sunt concludente şi lucrarea Păr. Paraschiv Angelescu le pune în evidenţă cu multă erudiţie şi cu severă metodă ştiinţifică. **D. S.**

Organizaţi Reuniuni de femei

INFORMAŢIUNI

Distincţii binemeritate. *M. Sa Regele a binevoit a acorda PP. SS. LL. episcopului Vasile Stan al Maramureşului şi Dr. Nicolae Popoviciu al Orăzii ordinul «Coroana României» în gradul de Mare ofiţer. Călduroase felicitări!*

O uimitoare izbândă pastorală. Episcopia ortodoxă a Orăzii, condusă de vajnicul episcop *Dr. Nicolae Popoviciu*, poate înscrie cu mândrie şi bucurie duhovnicească la activul realizărilor ei pastorale recente, aducerea pe calea creştinească a vieţii a 12.000 perechi de concubini, cu peste 30.000 copii. Este o operă impresionantă, care întrece orice cuvânt de apreciere.

După un an. Publicaţia săptămânală a Cercului cultural naţional „Oct. Goga" din capitală, foaia *Flacăra*, închină numărul său recent vieţii şi operei mult regretatului mare român Octavian Goga, cu prilejul împlinirii unui an dela moartea sa. Numărul comemorativ al *Flacărei* conţine preţioase contribuţii, puse la îndemâna căutătorilor de adevăr şi semnate de dnii: I. P. Gigurtu, Arhit. Enescu, *Stan Ghiţescu* (cu interesante amănunte, de puţini cunoscute), *I. Lupaş*, Gh. M. Ivanov şi mulţi alţii.

Act de mulţămire. Dela marele războiu rămânând biserica din *Mag*, tractul Sălişte, numai cu un clopot, fiul acestei comune, dl *Dr. Ioan Alămorean*, medic în Curtici, a comandat la firma Novotny în Timişoara 2 clopote la fel cu cel avut. Tonul celui vechi s'a luat de reprezentantul firmei la faţa locului. Clopotele au sosit chiar în săptămâna Paştilor. Joi, după cuminecarea creştinilor, în faţa lor s'au sfinţit clopotele şi s'au aşezat în turn. Paştile din anut acesta au fost o sărbătoare deosebită pentru poporul din Mag, fiind chemat la biserică cu 3 clopote în loc de unul. Consiliul parohial întrunindu-se a primit a cu recunoştinţă clopotele şi aduce mulţămiri numitului donator. — Pr. *Al. Vlad.*

Internaţii politici din 1916—1919. *Se ştie că după întrarea României în războiu, peste trei mii intelectuali şi ţărani fruntaşi din Ardeal au fost deţinuţi, unii închişi şi condamnaţi la 2—20 ani închisoare şi alţii internaţi în lagărele dela Şopron şi Zombor, iar 12 au fost condamnaţi la spânzurătoare. Aceşti mucenici ai neamului s'au constituit în 1929 în Uniune ale cărei statute au fost aprobate în 1930 de forurile în drept. Incheindu-se zece ani dela înfiinţarea Uniunii urmează să se reorganizeze în vederea realizării scopurilor fixate în statute. In acest scop se va ţinea o adunare generală în ziua de Duminecă 14 Mai în Cluj în sala Camerei de comerţ din strada Mareşal Foch, la ora 4 d. m. Aceasta se aduce la cunoştinţă tuturor celor interesaţi, cu dorinţa unei participări cât mai numeroase a membrilor.*

Văd. Marioara Munteanu (Debu), mama zdrobită de durere pentru pierderea scumpului şi în veci neuitatului fiu, sprijinul bătrâneţelor ei, Dr. Viorel Vasile Debu, fostul procuror-şef al parchetului Treiscaune, răpus de mâna criminală din Sf. Gheorghe, invită rudele, prietenii şi cunoscuţii a lua parte la slujba parastasului de 6 săptămâni, Duminecă în ziua de 21 Mai a. c., la ora 11 a. m. în catedrala ortodoxă din Sibiu.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 14 Mai 1939, va predica păr. *Iacob Bozocea.*

CARŢI ŞI REVISTE

„Gândirea", de sub conducerea îngrijită a dlui profesor *Nichifor Crainic*, a apărut pentru luna lui Mai 1939. Revistă creştină, de reală valoare, „Gândirea" aduce şi în acest număr preţioase contribuţii, în proză şi versuri, datorite unor iscusiţi scriitori, grupaţi în jurul ei. Se remarcă în deosebi articolul semnat de redactorul publicaţiei, sub titlul de: *Frumuseţea naturii.* — Abonamentul revistei este de 200 lei pe an. Administraţia: Bucureşti I, strada Domniţa Anastasia Nr. 16.

Poşta redacţiei

Pr. *A. M.* in *L.* S'a urmat conform dorinţei exprimate.

Aviz

La băile **Ocna-Sibiului** se găsesc **camere mobilate cu reducere pentru preoţi** la Vila Păr. Partenie Popa, cu acces la bucătărie.

[Nr 8] 3—3

Nr. 243—1930 (29) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Apoldul de sus,** din protopopiatul Mercurea, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă în natură.
3. 32 jug. cad. sesiune parohială, arător şi fânaţ.
4. Lei 500 anual pentru luminat.
5. Venitele stolare uzitate în parohie.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Mercurea, în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi concesiunea dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie. Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Binecuvântarea de candidare primită de candidaţi la Concursul I, ce s'a publicat în Februarie 1939 pentru parohie de clasa a doua, este valabilă şi la acest concurs.

Mercurea, 2 Mai 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român Mercurea în înţelegere cu consiliul parohial.

Prot. **Dr. Vasile Oană**
adm. prot.

Ad. Nr. 1386/1938 (25) 3—3

Concurs

Publicăm concurs, cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei *Sohodol, biserica veche*, de clasa I-a, Protopopiatul Bran.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Venitele stolare, aprobate de Ven. Consiliu Arhiepiscopesc cu ord. Nr. 4544—1929.

Cererea de concurs, provăzută cu toate documentele necesare şi cu autorizaţia de a candida dela Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se va înainta în termen Oficiului protopopesc Bran, iară concurenţii se vor prezenta în parohie în vre-o Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios.

Zârneşti, jud. Braşov, 15 Aprilie 1939.

Vasile Stoicanea
protopop

Ce s'a mai întâmplat, nu ştim, căci în Arhiva istorică a Municipiului Braşov, unde am dat peste aceste acte, nu se mai află nimic despre birău şi fiul lui, timp de câţiva ani de zile. Gheorghe însă nu ajunse preot în acest timp, ci Morar.

Iată însă că în anul 1843 inspectorul domenial Iohann Imbrich, încredinţat de către Magistrat cu o nouă anchetă, raportează la 14 Aprilie că Gheorghe Dragoş, sfinţit preot, dar neales, vrea să se îndese ca al treilea preot. El a făcut cunoscut poporului prin publicaţii în faţa bisericii că face slujbele mult mai ieftin decât ceilalţi. Gh. Dragoş a recunoscut că a făcut acest lucru, iar tatăl lui (Toma) a aprobat fapta ilegală a fiului. Principalul urzitor al tulburărilor este Toma, care a îndemnat pe o parte din oameni să iscălească un contract ca fiul său să fie al treilea preot în sat. Astfel Imbrich a dat ordin birăului (acum era Nistor Balcăş birău! din anul 1833! Se înţelege deci pentru ce n'a ajuns Dragoş preot, ci Morar, ginerile preotului Balcăş!) să trimită pe bătrânul Dragoş în arest. Acesta însă se prezintă în faţa inspectorului însoţit de mai mulţi partizani şi se roagă să se amâne cu o zi trimiterea în arest. Inspectorul se învoieşte, dar cere chizaşi. Toma Dragoş însă nu se prezintă a doua zi, şi în arest ajung cei doi chizaşi: Gheorghe Ţărănea şi Ioan Balcăş. Inspectorul cere Magistratului ca atât Gheorghe, cât şi Toma Dragoş să fie pedepsiţi. (Nr. 1384/1843).

Ce a urmat, vom vedea cu altă ocaziune!

N. RED. George Dragoş, de care vorbesc documentele de mai sus şi care a fost preot în Vlădeni, este strămoşul Pr. rector Dr. D. Stăniloae şi bunicul Păr. Oct. Dragoş din Sibiu-Lazaret.

Cu prilejul sădirii pomilor

„Că m'ai veselit, Doamne, prin făpturile tale, şi lucrurile mâinilor tale mă minunează", (Psalm 91, 4).

Am împlinit o deprindere creştinească, ne-am rugat lui Dumnezeu înainte de a săpa cu hârleţul pământul şi de a sădì pomi, ce vor face, la vremea lor, roduri bune şi frumoase. Am simţit în suflet mângăerea cerului revărsându-se prin întărirea trupească şi prin asigurarea nădejdii noastre care nu se va lua dela noi. Munca precedată de rugăciune este adevărata muncă creştină, aşa cum o aflăm la ţăranii noştri.

Sântem întraţi în oprada primăverii, ne-am luminat sufletele cu praznicul Invierii Domnului, am primit cu toţii spălare de întinăciunea păcatului şi prin făcliii aprinse ne-am legat să ne mistuim trăirea în luminata cale a Evangheliei. Invierea este praznicul împrimăveririi sufletelor, el este soarele vieţii creştine la lumina căruia se desmorţesc făpturile, încolţesc gândurile bune şi izbăvitoare de suflet. Tot prin acest praznic se topeşte indiferenţa multora, şi seva dătătoare de viaţă începe să coloreze sufletele omeneşti cu iubire sfântă, cu săvârşiri alese şi cu petrecere de pace între oameni.

Natura înconjurătoare se alătură acestor transformări, determinând pe om să se adâncească mai mult în tainele lui Dumnezeu ce se petrec în jurul nostru. Invierea naturii este minunea care obligă pe om să cugete la Dumnezeu. Primăvara este un total infinit de minuni, este un colorar al învierii. Un fir de iarbă, ca un vârf de sabie, o floare ca un degetar, un degetar, un tăpşan ce a schimbat haina cenuşie cu una verde, un pom numai petale, o gâză grăbită trezită dintr'un somn alb de iarnă: iată lumea care se deşteaptă la viaţă şi care te minunează. Materia inertă sub influenţa apei şi a soarelui se transformă, devine viaţă prin ordinea care stăpâneşte lumea.

In micul laborator al unei plante există atâta organizare, se întâmplă atâtea prefaceri, se săvârşesc în taină lucrări ce minunează şi care te constrâng să cugeţi la Creator, Atotputernicul Dumnezeu, care stăpâneşte şi conduce toate. Din acelaş pământ se ridică atât de felurite plante, folosind acelaş soare şi aceleaşi substanţe.

Contemplarea naturii ofere cele mai alese ocazii pentru a ajunge la Dumnezeu. Plante şi animale, tot cuprinsul acestei lumi, în care fiecare poartă un mandat, sânt stăpânite de o disciplină înaltă, de o înţelepciune dumnezeiască. Viaţa din lume este o revărsare din Acela, care este izvorul vieţii. Nu o forţă oarbă şi nici capriciile nestăpânite nu pot explica acest proces de organizare desăvârşită, ci autorul acestei lucrări, conducătorul acestei organizări desăvârşite este o persoană, este Dumnezeu cel etern, atotprezent şi atotputernic. Aplecat pe marginea faptelor care se petrec în aceste zile sorite, omul se minunează şi exclamă cu Psalmistul: „Mare eşti Doamne şi minunate sânt lucrurile Tale şi nici un cuvânt nu este de ajuns spre lauda minunilor Tale. Cerurile spun mărirea lui Dumnezeu şi facerea mâinilor lui o vesteşte tăria". (Ps. 18, 1.) Cartea Sfântă ne spune răspicat că Dumnezeu este autorul acestor prefaceri: „El îmbracă cerul cu nori; el trimite pământului ploaie; el face să răsară iarbă în munţi, şi verdeaţă pentru trebuinţa oamenilor. El dă hrană dobitoacelor şi puilor de corb ce strigă către dânsul". (Psalm 146, 8—9). Lineu, om de ştiinţă, spunea: Toate lucrurile create poartă dovada înţelepciunii şi puterii dumnezeeşti şi sânt în acelaşi timp tezaurul şi alimentul fericirii noastre. Intrebuinţarea lor arată bunătatea acelui care le-a făcut, frumuseţea lor demonstrează înţelepciunea sa, în vreme ce armonia, conservarea... arată puterea acestui mare Dumnezeu".

Mulţi oameni de ştiinţă, prin contemplarea naturii, au ajuns la Dumnezeu. S'au minunat alături de Sf. Pavel şi au exclamat cuvintele: „O, adâncul bogăţiei şi al înţelepciunii şi al ştiinţei lui Dumnezeu". (Rom. 11, 33). Dacă aceste mici făpturi vorbesc de Creator şi îl slăvesc prin măreţia lor, cu atât mai mult trebue ca omul să vădească în lucrurile sale pe Părintele ceresc. Omul credincios, „este ca un pom sădit pe malul unor ape, care-şi dă rodul la vreme, şi ale cărui frunze nu se vestejesc".

Noi sântem sădiţi de Domnul în lume şi trebuie să facem roduri vrednice de credinţa noastră „pomul care nu face rod, se taie şi în foc se aruncă". „Cei răsădiţi în casa Domnului înflorì-vor în curţile Dumnezeului nostru. Aceştia şi la bătrâneţe vor înmugurì şi vor fi verzi şi plini de vlagă" (Ps. 91, 13).

Pr. **Gheorghe Şerbu,** Satulung

Traiul este povarnic numai pentru sufletele care s'au depărtat de Mântuitorul.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII — Sibiu 21 Maiu 1939 — Nr. 21

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Există vre-o legătură între Sociologia lui Durkheim și Serviciul Social?

— Religia, morala, magia —

III

Toate tezele ateiste și laiciste ale Sociologiei stil Durkheim zac astăzi prăbușite în țărână pe urma rezultatelor celor mai noui ale etnologiei prin cari s'a dovedit că oamenii la început au avut credința într'un singur Dumnezeu atotputernic, drept, bun, atotștiutor, creator al cerului și al pământului și că prin urmare la început n'a fost nici magia, nici animismul, nici areligiositatea sălbatică.

Dar dacă în planul superior cu adevărat științific, terenul a fost curățit de aceste necurățenii morale și intelectuale, ele mai stărue încă în straturile de jos ale unei pseudoștiințe, așa cum aerul încărcat cu miasme fiind mai greoiu se lasă totdeauna în jos, unde perzistă cu o tenacitate uimitoare.

Am trecut în revistă câteva din aceste teze de stil Durkheim prăbușite în țărână, într'un număr anterior.

Azi să privim un moment la teza cea mai scumpă a acestei Sociologii, la teza — mare vedetă. E vorba de teoria că la început toate îndeletnicirile omenești au fost în strânsă împletire cu religia, iar apoi, în baza unui proces firesc și fatal, s'au emancipat una câte una și acum e pe cale să se emancipeze, ca cea din urmă, și morala.

Lucrurile însă nu stau tocmai așa. Intre religie, înțeleasă ca credință într'una s'au mai multe ființe *personale*, și morală a existat totdeauna și există și azi o legătură atât de strânsă, încât nu se poate una fără alta. Morala a fost și este în religie un derivat necesar. Și morala a fost cu atât mai înaltă și cu atât mai dependentă de religie, cu cât religia a fost mai curată, atingând culmile supreme în monoteism. Ce zic teoreticienii evoluției spre morala detașată de religie, față de faptul că în creștinism, care a apărut târziu în istorie, morala a fost și este atât de esențial legată de religie, spre deosebire de atâtea religii de dinainte în cari legătura era cu mult mai slabă și morala destul de coborâtă?

Legăturile moralei cu religia se văd și din faptul că decadența moralei e un fenomen ce întovărășește ca umbra decadența religiei, ca o dovadă că moralitatea nu se poate susținea fără sprijinul religiei. Iar slăbirea religiei a fost totdeauna în istorie un aspect al unei decadențe generale a culturii și spiritualității omenești. Dacă se umblă azi după o eliberare a moralei de religie, rog să se mediteze puțin asupra acestor adevăruri evidente de istorie.

Morala a fost foarte strâns legată de religie în faza primordială a umanității. Toate faptele omului stăteau din punct de vedere moral (nu tehnic) sub judecata lui Dumnezeu. După fapte era judecat omul, ele îi dădeau un sentiment de mai strânsă legătură, sau de mai mare depărtare de El. Căci într'adevăr, ce-ai și face cu credinta în Dumnezeu, fără concluzia că El veghează asupra ordinei morale și judecă faptele omenești? Chiar pentru ce-ar mai exista Dumnezeu? Ce Dumnezeu ar mai fi acela care e indiferent din punct de vedere moral? Dacă morala nu poate exista fără religie — ca o coroană de frunze fără sevă — și religia se usucă fără concluziile morale. Acestea două fac una. Numai cu intenții orientate spre ateism vreau multe capete superficiale moderne să vadă în religie doar un fel de simțire vagă și dubioasă a unui fel de comunitate de substanță, cu o realitate vărsată în toate; aceasta e magie însă și nu religie și mulți moderni spun pe față că înțeleg să fie îngăduitori cu magia, dar nu cu religia.

Cum am spus, legăturile strânse ale religiei cu morala au început să slăbească pe măsură ce ideea de Dumnezeu personal s'a estompat în sufletul omenesc, apropiindu se de magie, ca apoi să reapară în toată strălucirea pe acea treaptă de supremă reînălțare a spiritului omenesc și de reînviere în toată plenitudinea a ideii de Dumnezeu personal și unic, care este creștinismul (când ideea de unitate a lui Dumnezeu slăbește și omenirea coboară spre politeism, ideea de persoană plenitudinară a Lui se întunecă, trecând spre magie).

Tocmai în totemismul cu pecete de magie, pe care îl dau teoreticienii primordialității lui ca dovadă de legătură strânsă între religie și morală, morala e foarte coborâtă, cu mult mai coborâtă decât în fazele anterioare ale umanității și într'o legătură cu mult mai laxă față de ceeace am mai putea numi în el religie. Dovadă este faptul că în culturile totemiste, ca în orce culturi predominate de magie, au un rol extraordinar vrăjiitorii, magii dlui ministru Petre Andrei, rol pe care în culturile mai vechi nu-l au. Și ce rost are vrăjitorul? Să *silească* forțele magice, impersonale, să satisfacă dorințile clienților lor. Să silească, nu să se roage la ele. Cum s'ar și ruga de altfel la forțe impersonale! Ori când silești aceste forțe să-ți fie favorabile, nu mai poate fi vorba de morală. Favoarea lor nu o dobândești prin fapte morale, pe cari ele să le judece liber și să le aprecieze, ci printr'o anumită tehnică: joc, cântec, gest, sunet fără senz. Se exercită o mistrioasă presiune fizică asupra acelor forțe — dovadă că sunt concepute ca realități fizice — nu se adresează lor cereri, ca unor persoane și nu li se arată iubire și ascultare ca unor ființe spirituale, conștiente, voluntare, drepte, mai puternice decât noi. Putem observa și în viața poporului nostru că în sporadicele practice vrăjitorești lipsește total morala. Tocmai în ele e o eclipsă a criterului moral. Și practicele acestea le săvârșesc tocmai ființele mai puțin morale, cu scopuri păcătoase, egoiste.

Așadar absența moralei și a legăturii ei cu religia se observă tocmai în magie și în general pe treptele de decadență ale omului.

Dar ce este cu legătura celorlalte îndeletniciri omenești cu religia?

Fără îndoială unde religia este puternică, ea își întinde bolta ei maternă peste toate îndeletnicirile omenești. In toate omul primește ajutor dela Dumnezeu. Dar legătura religiei cu aceste îndeletniciri, economice, medicale, politice etc. e de altă natură, decât legătura ei cu morala. Morala derivă direct din religie și stă sub judecata ei. Economia nu. Ea își are legile ei fizice, de muncă. Plugul nu ară când te rogi, pe când o faptă de milostenie adevărată emană din credință. Nu religia, ci magia face pe aderenții ei să creadă de pildă că dânțuind se adună lemnele din pădure lângă foc; magia îi face să creadă că prin cântec emană din om o substanță care se varsă în lemne, mânându-le cu o forță fizică spre foc.

Avem așadar fenomenul următor: în practicile magice — spunem practici magice, pentrucă ele se întâlnesc parțial numai și sporadic la orice popor, și nu magie, pentrucă nu există popor la care să nu aflăm alăturea, în proporții mai mari sau mai mici, și religia, care e cu totul altceva — există credința într'o legătură strânsă, substanțială, emanativă, între gestul magic și alte îndeletniciri fizice, dar aproape nici o legătură între el și morală,

In religie, ca formă infinit superioară magiei, lucrurile stau invers: legătură strânsă, logică, derivativă — prin voința personală a credinciosului însă — între ea și morală și o legătură indirectă între ea și celelalte îndeletniciri. Cum indirectă? Prin morală. Omul moral, care împlinește prin fapte și prin rugăciune voia lui Dumnezeu, primește ajutorul Aceluia în tot ce face; nu un ajutor stors prin silă, tehnic; ci dobândit prin mijloace spirituale, așa cum se dobândesc ajutorările reciproce între persoane.

Așa a fost în religia primordială, n'a mai fost așa în decadența ulterioară, așa a început să fie în creștinism, care doar nu va fi mai jos ca totemismul.

Așadar a se slăbi cu semețele teorii, pe cât de semețe pe atât de ignorante, despre o treptată detașare a indeletnicirilor omenești, inclusiv morala, de religie. Se poate vorbi de o detașare a moralei de religie, unde a slăbit credința, unde se ivesc zările triste ale decadenții spirituale în general. Și tot acolo încep să se împletească celelalte îndeletniciri omenești — nu și morale însă — cu o inferioară și obscură credință magică, ceeace nu e cazul în religie. Epoca modernă, în această privință e identică cu cele pe cari le disprețuim ca primitive: omul crede și azi că prin credința în sine, fie în el personal, fie în altă persoană deadreptul idolatrizată, poate schimba fața lumii, fără să aibă lipsă de Dumnezeu.

Să mai lungim aceste considerații? Cred că nu mai e necesar.

Dar la chestiunea concretă a Serviciului Social încă n'am ajuns. In numărul viitor vom spune numai despre ea câteva cuvinte.

D. STĂNILOAE

M. Sa Regele și Marele Voivod Mihai

Contribue la fondul pentru apărarea granițelor

Scrisorile adresate dlui Armand Călinescu, președintele consiliului de miniștri:

Sâmbătă 13 Mai 1939

Scumpe Domnule Președinte al Consiliului, — Adânc mișcat de avântul cu care chiar cel mai sărac contribue în aceste clipe la înarmarea Patriei cred că este o elementară datorie către Țară să-mi dau și eu obolul meu. Vă remit deci ací alăturat suma de 5.000.000 (cinci milioane) lei pentru fondul apărării naționale.

CAROL

Sâmbătă 13 Mai 1939

Domnule Președinte, — Văzând că toată suflarea românească contribue la sporirea fondului pentru înzestrare, vă remit și eu suma de 500.000 lei pe care o dau din toată inima pentru întărirea scumpei noastre oștiri. Vă rog, Domnule Președinte, să credeți în sentimentele mele de bun român și iubitor al scumpei noastre țări.

MIHAI

„Oastea Domnului" la Sibiu. *Societatea religioasă misionară ortodoxă, „Oastea Domnului", cu numeroși membri răspândiți în toate satele din cuprinsul țării, se întrunește în al 8-lea congres, în zilele de Rusalii, 28 și 29 Mai 1939, la Sibiu, în catedrala mitropolitană.*

Congresul ostașilor Domnului este așteptat cu vădit interes. Vor fi prezenți și la această adunare distinși credincioși clerici și mireni.

Cetatea Sibiului îi primește cu însuflețită dragoste frățească.

Sfinţirea bisericii din Valea Lungă

La marginea comunei Valea-Lungă (jud. T. Mică) străjuieşte o troiţă la căpătâiul alor 30 eroi români omorâţi mişeleşte în războiul pentru întregire. Toţi erau români ortodocşi din părţile Braşovului şi din vechiul Regat. Cu ocazia sfinţirei acestei troiţe şi a primului părastas slujit la căpătâiul lor reprezentanţii Biserici strămoşeşti au aflat de bine, la cererea credincioşilor din Valea-Lungă, să înfiinţeze aici o parohie ortodoxă drept omagiu al jertfei lor sfinte. Astfel a luat fiinţă parohia ortodoxă română din această localitate, având ca prim organizator şi administrator pe P. S. Sa Episcopul Dr. Nicolae Popoviciu al Orăzii, pe atunci profesor la Academia teologică «Andreiană» din Sibiu.

Prin purtarea de grije a I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae s'a ridicat cu ajutorul P. Ven. Consiliu arhiepiscopesc şi din contribuţia preoţimei din Arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu un frumos locaş de închinare pe seama credincioşilor din această parohie, care-şi aştepta târnosirea. Ziua de 14 Maiu a. c. a fost designată de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae pentru acest mare şi neuitat praznic al credincioşilor ortodocşi din Valea-Lungă şi din satele dimprejur, încredinţând cu săvârşirea acestui act pe P. S. Sa Episcopul Nicolae al Orăzii.

P. S. Sa Episcopul Nicolae — plecat dela Sibiu — însoţit de consilierii V. Nistor şi I. Grovu, — a fost primit la marginea judeţului Târnava mică, în comuna Ţapu, de dl prefect Dr. Tr. Mija, Maiorul Bercea, comand. Legiunii de jand., preotul ortodox şi unit din Ţapu, împreună cu autorităţile comunale şi elevii şi credincioşii din comună. După tradiţionala bineventare din partea dlui prefect şi a preoţilor, cărora le-a răspuns emoţionant P. S. Sa, şi-a continuat drumul spre Valea Lungă.

La intrarea în comună în faţa unei porţi de triumf erau postate şcolile, armata şi o parte din credincioşi în frunte cu dl primpretor Ion Ganea, căpitan N. Iorgulescu şi întregul corp didactic. La coborârea din maşină P. S. Sa a fost întâmpinat cu flori şi cu cuvântul de bun venit al dlui pretor I. Ganea şi al dlui căp. Iorgulescu, cărora le-a răspuns P. S. Sa în cuvinte calde şi pline de învăţături.

In faţa bisericii celei noui, la a doua poartă de triumf aşteptau în odăjdii PP. CC. LL. protopopii I. Crăciun al Mediaşului, I. Dragolea al Dumbrăvenilor, diaconii I. Dinu şi I. Circov, încunjuraţi de un sobor de 12 preoţi şi mulţi intelectuali şi popor din loc şi jur.

P. C. Sa prot. I. Crăciun a întâmpinat pe P. S. Sa cu sf. cruce şi evanghelie, şi în cuvinte pline de dragoste şi mulţumire, arătând că acela care cu trei ani în urmă era admin. parohial în această parohie, vine astăzi ca vlădică să-şi desăvârşească munca.

A răspuns P. S. Sa arătându şi mulţumirea ce o simte în sufletul său, văzându-şi opera, pentru care a ostenit atâta, — concretizată în biserica cea nouă, care va rămânea pildă peste veacuri pentru toţi românii de pe Târnave.

S'a purces apoi la actul sfinţirei, urmat de sf. Liturgie, la care au asistat reprezentanţii administraţiei, armatei, şcoalei, numeroşi intelectuali din loc şi jur, între cari am observat pe Dr. Il. Holom, adv. Dumbrăveni, N. Sida rev. şcolar, I. Lupeanu dir. poliţiei Blaj, Maior Miclăuş etc. împreună cu mult popor, pentru cari de astădată biserica a fost neîncăpătoare.

La sfârşitul sf. Liturgii P. S. Sa pornind dela cuvintele psalmistului «aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul ca să ne bucurăm şi veselim într'însa» într'o magistrală predică — de mai bine de jumătate oră — a arătat rostul bisericei în viaţa creştinului şi în viaţa neamului. A tălmăcit apoi evanghelia zilei, a orbului din naştere, pe care o aplică credincioşilor întorşi la lumina adevărului lui Hristos. Işi exprimă părerea, că mulţi credincioşi din aceste părţi ar trebui să meargă ca orbul din evanghelie să se spele în apa Siloamului, ca să poată vedea şi ei lumina cea adevărată a credinţei noastre strămoşeşti.

După stropirea cu apă sfinţită asistenţa cu sufletele pline de învăţătură şi mulţumire, asistenţa a părăsit sf. biserică, îndreptându-se sub arşiţa binefăcătoare a razelor de soare de primăvară spre sala de recepţie, unde au prezentat P. S. Sale omagii preoţimea ortodoxă, preotul reformat, prefectul judeţului, armata şi revizorul şcolar, cărora le-a răspuns P. S. Sa cu multă dragoste şi înţelepciune, cu îndemnuri pentru o viaţă pusă în slujba Bisericei, Neamului, Tronului şi Ţării.

A urmat apoi o masă dată de către parohie în cinstea P. S. Sale, la care au participat oaspeţii şi intelectualii din sat.

P. S. Sa a închinat în sănătatea M. Sale Regelui Carol II, dorindu-i domnie îndelungată în pace şi sănătate spre a putea conduce şi pe mai departe ţara şi neamul pe cărările propăşirii.

Dl prefect al judeţului şi protop. G. Opreanu au închinat pentru I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae şi a P. S. Sale Nicolae, dl Dr. I. Holom pentru consilierii şi diaconii arhiepiscopeşti, şi Dr. A. Ciocan, medic în Valea Lungă, un bun colaborator şi sprijinitor la organizarea parohiei pentru P. S. Sa şi biserica ortodoxă.

Seria cuvântărilor a încheiat-o preotul locului, Valeriu Ciora, mulţumind în primul rând I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae şi Consiliului arhiep. pentru părinteasca purtare de grije şi sprijinul material acordat la zidirea bisericei; iar în rândul al doilea P. S. Sale Episcopului Nicolae pentru munca depusă în parohie şi jertfa de a veni dela graniţa de vest a Ţării pentru a le procura această neuitată bucurie. Mulţumeşte apoi autorităţilor administrative: prefectura şi primăria pentru ajutorul acordat la zidirea bisericei. Exprimă deosebita sa recunoştinţă preoţimei ortodoxe din Arhiepiscopie pentru obolul cu care a contribuit din modestul ei salar la ridicarea bisericei, precum şi celorlalţi oameni de bine din parohie, în deosebi harnicului colaborator Dr. Avram Ciocan şi căpit. Iorgulescu pentru ajutorul dat la înfrumuseţarea comunei în vederea acestui praznic ortodocs şi românesc.

P. S. Sa a părăsit în aclamaţia mulţimei comuna plecând spre Sibiu, iar ceilalţi oaspeţi au plecat fiecare — cu sufletul înălţat de măreţia acestui act — la datoria sa.

Asistent

Filme româneşti de propagandă

Caravana cinematografică a Subsecretariatului de stat al propagandei, odată cu venirea primăverii îşi îndreaptă activitatea spre centrele ţării.

Cele trei grupuri motoare, cu cinci remorci transformabile într'o modernă sală de cinematograf, vor fi montate în diferite oraşe şi sate din ţară.

Acolo se vor proecta filme culturale, aspecte din viaţa economică şi industrială a ţării, şi tablouri înfăţişând noile aşezări şi orânduiri în stat.

Scopul este a face, în rândurile populaţiei de toate categoriile, o întinsă propagandă culturală, sprijinind sentimentele militare. Intre locurile de popas, alese pentru început, se găsesc şi următoarele: Braşov, Făgăraş, *Sibiu*, Alba-Iulia, Turda, Cluj, Huedin, Oradea, Arad, Timişoara ş. a.

Cu gândul la trecut

(=) Evocăm mereu şi cu râvnă înţelegătoare toate clipele măreţe ale trecutului neamului nostru românesc.

Din negura vremii reîmprospătăm **vitejia** *şi* **credinţa** *părinţilor, moşilor şi strămoşilor, ca să slujească drept pilde de jertfă şi patriotism pentru tinerele generaţii de azi şi de totdeauna.*

In ziua de 3|15 Mai 1848 ne-am adunat, românii ardeleni, în ceasuri de grea cumpănă, pe câmpia, numită de atunci, a **„libertăţii"**, *la Blajul istoric, unde veniseră, nu fără greutăţi, şi câţiva fraţi de-ai noştri de peste munţi.*

Intre figurile fruntaşe ale adunării de trezire naţională se înalţă în deosebi marele arhiereu **Andrei Şaguna,** *conducătorul adunării, şi vajnicul apărător al drepturilor istorice ale poporului român,* **Simeon Bărnuţ.**

Aceste drepturi, desfăşurate în strălucitul cuvânt al lui Bărnuţ şi tălmăcite poporului de tinerii tribuni veniţi la adunare, sânt afirmate pe faţă şi într'un chip măreţ de întreaga adunare a celor 40 mii de români, ţărani şi cărturari.

Zadarnic s'au sbătut, în fel şi chip, duşmanii seculari ai românismului să opintească şi să sfarme avântul românilor pornit pe urma adunării din 3|15 Mai. Prigonirile sângeroase n'au reuşit decât să întărească şi mai mult dârzenia prigoniţilor în mersul lor pe drumul sfânt al înfăptuirii idealului naţional.

Cei strânşi astăzi, între graniţe fireşti şi eterne, pomenim an de an, cu nesfârşită evlavie şi recunoştinţă, numele tuturor celor înscrişi cu glorie în cartea suferinţelor de martiri ai Ardealului...

Să mulţămim bunului Dumnezeu, care ne-a făcut părtaşi să vieţuim în ţară liberă şi unită sub stăpânirea părintească şi înţeleaptă a Suveranilor Dinastiei române, întemeiate de marele Carol I.

Pioasă comemorare

«Inălţarea Domnului» şi «Ziua Eroilor», îndoită sărbătoare, bisericească şi naţională, s'a prăznuit, în toate sfintele noastre biserici, Joi în 18 Mai 1939, cu profundă cucernicie, ce se cuvine praznicului mai ales în vremuri de prefaceri neaşteptate ca cele de astăzi.

Pelerinajul la cimitirile de eroi, slujirea parastaselor, vorbirile şi rugăciunile rostite, alcătuesc prinosul de recunoştinţă adus mucenicilor luptători pentru întregirea neamului. De lângă mormintele lor ne întoarcem, an de an, cu fruntea ridicată, cu inimile înviorate şi cu braţele oţelite. Cultul eroilor conţine astfel îndemnul puternic şi irezistibil de-a urmă fără şovăire calea arătată de-a fi apărători nebiruiţi ai graniţelor moşiei, pentru care ei s'au jertfit având credinţă tare în Dumnezeu şi în vrednicia lor.

Cetatea **Sibiului** *a cinstit şi de astădată amintirea eroilor dispăruţi. La serviciul religios, din catedrala mitropolitană, au asistat reprezentanţii autorităţilor şi instituţiilor locale. Festivitatea, organizată de comanda pieţei, s'a desfăşurat în prezenţa unui numeros şi distins public. De faţă au fost: I. P. S. mitropolit* **Nicolae** *al Ardealului, P. S. episcop Nicolae Colan al Clujului, dl maior Stavropol, dl M. Cămăraşu prefectul judeţului, dl Dr. Sever Pop primarul municipiului etc. P. C. Sa consilierul arhiepiscopesc* **Tr. Scorobeţ,** *după celebrarea slujbei religioase, a ţinut o cuvântare adresată în deosebi tineretului de faţă, tălmăcindu-i virtuţile luptătorilor căzuţi pentru patrie. Mormintele eroilor au fost cercetate sub conducerea I. P. S. Sale mitropolitului Nicolae. Numeroase şi admirabile coroane de flori s'au depus pe locurile de veşnică odihnă a vitejilor marelui război.*

„Fundaţiunea Patriarhului Miron"

Se creiază, prin lege apărută în M. O., «*Fundaţiunea Patriarhului Miron*». Scopul fundaţiunii, care este persoană juridică, se statoreşte în Art. II, prin cuvintele: «*întărirea ortodoxiei române*».

Patrimoniul Fundaţiei se compune din suma de cinci milioane lei numerar, destinată de Patriarh în scopul indicat. Din venitul lor 80 la sută se întrebuinţează pentru zidiri de biserici ortodoxe unde nu sânt asemenea locaşuri, dar şi pentru ajutorarea de clădiri de biserici în altè locuri, dacă se va simţi necesitatea.

Organul de conducere a fundaţiunii este Consiliul central bisericesc; administraţia bunurilor aparţinând fundaţiunii o are eforia bisericii ortodoxe române, în conformitate cu prevederile Statutului de organizare bisericească.

O sumă de 200.000 lei e destinată pentru amenajarea şi organizarea unui muzeu instalat în palatul Patriarhiei, unde se vor păstra obiectele evocatoare de amintiri din viaţa chiriarhilor bisericii ortodoxe române.

Bunurile imobile din Topliţa (grădină, casă, fânaţ) rămân în proprietatea mănăstirii „Sf. Ilie Prorocul" din Topliţa, supusă jurisdicţiei Episcopiei ortodoxe române a Clujului.

Toate celelalte bunuri rămase în succesiunea Patriarhului, (afară de imobilul din Dragoslavele, care trece în proprietatea dnei Emilia Antal), se vor administra de organele arhiepiscopiei Bucureştilor, în proprietatea căreia trec.

Ministerul Cultelor va înfăptui împărţirea bunurilor, rămase pe urma I. P. S. Patriarh Miron, potrivit dispoziţiilor din această lege.

Ziua Mamei în Sibiu

Societatea Ortodoxă Naţională a femeilor române, filiala Sibiu, şi Legiunea de străjere Sibiu organisează în ziua de *Duminecă, 21 Mai 1939*, ora 11 a. m. în Teatrul Municipal un bogat şi ales festival de Ziua Mamei.

Programul serbării conţine: Imnuri, rugăciuni, coruri, urmate de cuvântul dlui prefect al judeţului Sibiu şi de cuvântul Comandantei de legiune.

Cu acest prilej se vor premia lucrările cele mai bune despre mamă ale elevelor din şcoalele secundare din localitate.

Mamele din judeţul nostru, cari au mai mult de zece copii, vor fi de asemenea premiate.

Corurile se vor executa de Stolul Liceului „Domniţa Ileana", condus de dna profesoară Minodora Lupu.

Publicul nostru este invitat să participe, la acest festival, în număr cât mai mare. Intrarea liberă.

Prof. I. Lupaş în Germania. Despre conferinţele dlui prof. I. Lupaş în *Berlin* şi *Lipsca* raportează elogios ziarele de acolo, care scriu că aceste conferinţe ale profesorului român au fost viu urmărite de un auditoriu foarte numeros, răsplătind cu puternice aplauze expunerile clare şi documentate ale istoricului nostru.

Coferinţele s'au ţinut în 9 şi 11 Mai 1939 la universităţile din Lipsca şi Berlin, cu subiectele: *Regele Carol I şi independenţa României* (la Lipsca) şi *Congresul din Berlin şi consecinţele lui în istoria românilor* (la Berlin).

Decanii facultăţilor de filosofie dela numitele universităţi au exprimat mulţămiri profesorului I. Lupaş pentru promptitudinea cu care a răspuns invitaţiilor acestor facultăţi.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

„Dorim o Biserică!"

Cuvântarea dlui profesor universitar Onisifor Ghibu la adunarea naţională din Alba-Iulia, 27 Februarie 1939

Inalt Prea Sfinţite,
Fraţilor,

Ingăduiţi-mi şi mie să spun un cuvânt, în afară de program. In afară de programul oficial al adunării, dar nu în afară de programul în care, sunt sigur că aţi plecat fiecare în sufletul Dvoastre, la Alba-Iulia.

Am ascultat cu toţii, cu sufletul plin de evlavie, luminosul discurs pe care l-a rostit, înainte cu un ceas, la Palatul Regal, M. Sa Regele, cu prilejul primei aniversări a sancţionării noii constituţii. Să-mi daţi voie să desprind din acest discurs cuvintele prin care M. Sa a ţinut să arate care este cea mai mare putere din lume.

«*Singura putere mântuitoare* — a spus M. Sa — *este credinţa*».

Da, fraţilor, aceasta este cea mai mare putere, care mântueşte atât pe oameni singuratici, cât şi popoarele. Şi credinţa cea mai puternică este credinţa în Dumnezeu. Aceasta a fost pârghia de susţinere dealungul veacurilor şi pentru poporul nostru românesc. Dacă vrem să avem, ca popor, un viitor mare, trebue să ne îndreptăm întreg gândul nostru spre întărirea cât mai solidă a acestei puteri. Neamul românesc, atât de fericit întregit în hotarele sale politice, înainte de aceasta cu 20 de ani, n'a ajuns, însă, până în clipa de faţă, să-şi aibă întregită credinţa sa în Dumnezeu într'o singură biserică. Din această pricină, forţa sufletească a poporului nostru nu este la înălţimea trebuinţelor lui şi ea nu-i poate asigura împlinirea misiunii sale istorice.

Eu cred că astăzi, în această adunare naţională istorică, cum n'a mai fost alta dela 1 Decemvrie 1918, suntem datori să dăm glas acestui gând care palpită în toate sufletele româneşti din Ardeal, şi să mărturisim deschis, că socotim ca o trebuinţă de neînlăturat ca *în timpul cel mai scurt poporul român să ajungă şi la unitatea de credinţă religioasă, fără de care el nu mai poate trăi şi lupta.*

Iată, văd acolo, printre tablele, cu cari aţi venit de prin toate unghiurile Ardealului, una pe care citesc cuvintele: **Avem un Dumnezeu, — Suntem un neam, — Dorim o Biserică.**

Cu adevărat, fraţilor, *aceasta este dorinţa cea mai mare a Ardealului,* căreia nu se putea să nu i se dea astăzi glas şi a cărei împlinire nu mai poate întârzia.

De aceea, cred că vorbesc în numele Dvoastră al tuturora când, de aici, dela acest loc, fac mărturisirea că după cum fericitul Rege Ferdinand I, întregitorul de ţară, a fost sortit de Pronia cerească să împlinească testamentul politic al lui Mihai Viteazul, Augustul Său Fiu, M. Sa Regele Carol II este sortit să împlinească, în ţara a cărei conducere i-a fost hărăzită, unitatea sufletească, dând întregului său popor, o singură credinţă în Dumnezeu, cu o singură Biserică, făcând astfel, în zilele noastre, ceeace înainte cu şaisprezece veacuri a făcut, pentru împărăţia strămoşilor noştri romani, *sfântul Impărat Constantin cel Mare.*

(Adunarea face o puternică manifestare, subliniind ideea exprimată acì, prin lungi aplauze şi prin strigăte de: **Vrem o singură Biserică!)**

Din chipul în care văd că aţi îmbrăţişat această idee, care frământă Ardealul dela un capăt la celalalt al lui, eu înţeleg că ceasul împlinirii ei s'a apropiat.

Drept aceea socotesc că *trebue să ne adresăm astăzi, de aici, către M. Sa Regele,* rugându-L ca **să cheme din nou cât mai curând poporul român la Alba-Iulia,** pentru ca în această sfântă cetate a suferinţelor, a bucuriilor şi a nădejdilor noastre, **să se pecetluiască pentru vecii vecilor şi unitatea noastră religioasă.**

Insufleţit de acest gând sfânt, strig din adâncul inimii mele, încredinţat că tălmăcesc gândul tuturor celor de faţă: *Trăiască M. Sa Regele Carol II. împlinitorul, pentru zilele noastre, al testamentului religios al Impăratului Constantin cel Mare!*

Probleme-Recensii-Comentarii

Aprecieri asupra cărţii „Ortodoxie şi Românism", a Păr. Rector *D. Stăniloae.*

Pr. *I. Goron* scrie într'un editorial din „Renaşterea", foaia eparhială din Cluj No. 19 din 7 Mai 1939, următoarele:

„Sub acest titlu sugestiv păr. D. Stăniloae, distinsul rector al Academiei teologice din Sibiu, şi-a adunat într'un impunător volum cincisprezece articole — complectate şi revizuite — publicate în ultimii ani în „Gândirea" şi „Telegraful Român". Scrise în timp diferit şi din prilejuri diferite aceste articole constitue totuşi, cea mai desăvârşită unitate, şi apariţia volumului e eveniment de covârşitoare importanţă în viaţa culturală românească. E peatră de hotar; conducătorii destinelor româneşti, pe ori ce teren ar lucra, vor trebui să ţină seamă de conclusiile la cari a ajuns acest subtil cugetător în materie de filosofie religioasă

Cele cinsprezece capitole ale cărţii au apărut prima oară parte în „Telegraful Român", ziar cu vechi tradiţii româneşti şi observator atent al vieţi religioase, parte în „Gândirea", revistă, care îşi îndeplineşte cu plină competinţă rolul de îndrumătoare a vieţii culturale româneşti. Imprejurarea aceasta trădează caracterul de actualitate al cărţii.

Ea nu e numai resultatul unei stăruitoare munci cărturăreşti; a fost chemată la viaţă de reale şi grele primejdii ale veacului prin care trecem. Dar această actualitate a cărţii nu e efemeră, ca zilele trecătoare, ca trupul supus morţii; e de actualitate veşnică, întocmai ca a duhului, în slujba căruia s'a scris. Indrăznesc să afirm, că atâta vreme cât va exista o conştiinţă românească, va fi cetită cu folos, căci va lumina mintea şi va întări dragostea de neam şi lege.

Acest sentiment — unul în fiinţă, îndoit în aspecte — al dragostei de neam şi lege se desprinde din fiecare pagină a cărţii. Autorul se constitue apărătorul vajnic al celor două realităţi atât de concrescute cu sufletul românesc şi al unităţii indisolubile dintre ele: ortodoxia şi naţionalismul românesc. Cartea e mărturisirea de credinţă — sprijinită pe o vastă erudiţie teologică, pe o deplină cunoaştere a filosofiei religioase contimporane a unui om, care îşi iubeşte neamul din care face parte şi îşi iubeşte cu aceaşi nestrămutată alipire credinţa strămoşească. Acest caracter apologetic dă cărţii o notă de profetică seriozitate. Ortodoxia şi românismul constitue o unitate; renunţarea la una dintre aceste două ar însemna ireparabila noastră decădere şi barbarizare." —

După ce face un rezumat esenţial al câtorva studii din carte, Pr. Ion Goron încheie:

„Utilizând toate armele erudiţiei, străbătute de râvnă apostolească, cartea păr. Stăniloae expune adevăruri, cari existau latent mai ales în sufletul românului ardelean asaltat de concepţiile tuturor confesiunilor creştine. Imprejurarea aceasta îl califică pe autor drept cel mai de seamă reprezentant al spiritualităţii ardelene, ortodoxă şi românească."

*

Revista „Fântâna Darurilor" No. 14, din 7 Mai a. c. scrie:

„Ortodoxie şi Românism de *Dumitru Stăniloae.* — Părintele profesor Dumitru Stăniloae dela Sibiu este, fără îndoială, una din personalităţile cele mai strălucite ale ortodoxismului românesc.

Cine i-a urmărit, cu luare aminte, în deosebi, scrisul prin diferitele organe de publicitate, la care a colaborat — în special „Gândirea" — părintele Stăniloae, ştie să aducă o mulţime de temeiuri puternice pentru socotinţa exprimată mai sus.

In deosebi ceeace caracterizează scrisul remarcabil al acestui gânditor în domeniul teologiei şi, în genere, al culturii, este îmbinarea perfectă a unui fond de idei adânci şi puternice, cu haina unui scris desăvârşit ca limbă şi culoare.

Simţul nuanţelor de cugetare şi de exprimare este foarte puternic la părintele Stăniloae.

Cartea massivă de aproape 400 de pagini şi frumos editată de Tipografia Arhidiecezană Sibiu, intitulată: „Ortodoxism şi Românism", este, socotim noi, cea mai de seamă lucrare a cugetătorului ardelean, din câte a scris până acum.

Concepută şi realizată în linii mari, ea vrea să pună, oarecum definitiv, la punct, una din problemele abordate foarte mult, mai ales în scrisul nostru de după război.

Mişcându-se, în genere, pe aceaşi linie de gândire cu cea a dlui Nichifor Crainic, ea aduce fără îndoială, şi contribuţii mari, care vor trebui reţinute, în rezolvarea problemei: „Ortodoxie şi Românism".

Şi findcă voim să dăm un loc mai mare acestei prea valoroase cărţi în coloanele viitoare ale revistei noastre, deaceea ne oprim, pentru moment, la aceste puţine cuvinte pentru recomandare către publicul nostru cititor." — *T. C.*

*

Ioan Moşoiu, director: *Anuarul liceului «Andrei Şaguna»,* pe anul şcolar 1937—38. — Liceul „A. Şaguna" din Braşov şi-a înscris de mult numele în „Cartea de Aur" a neamului, la a cărui unitate a contribuit cu râvnă şi jertfă apostolică. Pe linia acestor tradiţii şi contribuţii glorioase îşi continuă activitatea sa rodnică, nu numai între zidurile şcoalei, ci şi în afară, în mijlocul poporului.

Nu este sărbătoare naţională sau ortodoxă din Braşov, în programul căreia să nu găseşti contribuţia largă a liceului „A. Şaguna". El este interpretul năzuinţelor şi simţemintelor româneşti din Ţara Bârsei, al cărui promotor a fost totdeauna. Aceasta este convingerea la care ajunge orcine citeşte „Anuarul liceului pe anul 1937—38, publicat de inimosut director, I. Moşoiu, sufletul liceului.

Bilanţul acţivităţii şcolare este întocmit după două planuri: activitatea în interiorul şcoalei, şi în afară de şcoală, aşa cum ne mărturiseşte în întroducere.

Dacă multe şcoli se mulţumesc cu împlinirea programelor numai între zidurile şcolii, liceul „Andrei Şaguna" a trăit totdeauna prin conştiinţa chemării sale misionare, apostolice, de a depăşi aceste ziduri — fără bineînţeles să neglijeze instrucţia prevăzută de programe — şi de-a-şi închina tot surplusul său de energii — profesori şi elevi deopotrivă — desvoltării conştiinţii naţionale şi propagandei religioase şi culturale în afară de şcoală.

Semnează în întroducere dl I. Moşoiu: Princìpii călăuzitoare în educaţie. Profesor S. Gane semnează un articol despre Mitropolitul Antim Ivireanul, ca „un precursor al faptei".

Urmează dări de seamă despre diferitele activităţi extraşcolare în decursul anului.

Fanfara liceului, — care deşi tânără a luat la „Tinerimea Română" premiul I (şi rivalizează cu cea a saşilor dela Honterus), orchestra, corul liturgic, societăţile de lectură, religioasă „Sf. Gheorghe", cea de matematică, precum şi activitatea lăudabilă pe terenul educaţiei fizice, unde elevii au fost clasaţi de multe ori primii la concursuri, formează o a doua parte a anuarului.

Tot aici se cuprinde contribuţia neprecupeţită pe care a dat-o liceul A. Şaguna în cadrul Străjeriei.

Partea a treia a „Anuarului" cuprinde date şcolare. Acestea sânt de asemenea bogate. Liceul este bine înzestrat. Tot prin stăruinţa harnicului director s'a edificat o aripă nouă, cu o sală de gimnastică, modern amenajată, una de lucru manual şi una de muzică. Iar deasupra se înalţă observatorul astronomic.

Corpul didactic are 31 profesori la aproape 600 elevi. — Pr. *V. C.*

*

Preot Gh. Paschia: *Tineri biruitori.* „Cuvântul Românesc», 1939, Lei 60. — Nu există plan de viaţă sau sector de manifestare al ei, pentru care să nu găsim deslegări şi lumini călăuzitoare în Sfânta Scriptură. Aşa precum raza soarelui pătrunde şi încălzeşte până şi cel mai dosit ungher, tot aşa adevărul veşnic al Scripturii nu scapă, din raza sa de binefăcătoare influinţă, pe nici una din etapele vieţii omeneşti. Şi, între aceste etape, cea mai importantă, cea mai critică şi mai decisivă este vârsta tinereţelor.

Prin valoarea puterilor sale crescânde, prin problemele, care cer deslegare în faţa conştiinţii lui, tineretul a format totdeauna centrul de gravitate al preocupărilor din fiecare timp.

Dascăli mari sau mici, metode mai bune sau mai rele, au încercat să prelucre sufletul şi să-l îndrume în direcţia pe care o avea şcoala respectivă. Fiecare vedea pe tânăr printr'o prizmă, uneori motivată pe anumite cercetări psihologice, de cele mai multe ori determinată de interese meschine.

De aceea tineretul a căzut şi îngenunchiat de atâtea ori, pentrucă puterile lui proaspete şi noi s'au întins numai orizontal, spre lume, şi nu s'au îndreptat spre Cer, ca să se sfinţească şi întărească prin harul divin.

Ba, s'a crezut uneori că Cerul nu face nimic pentru desvoltarea puterilor unui tânăr, că tinereţea nu este destul de apoteozată în concepţia creştină. Nimic mai greşit decât o asemenea credinţă. Sfânta Scriptură, cel dintâi izvor al revelaţiei divine, are atâtea locuri în care ne vorbeşte despre apropierea tinerilor de Hristos şi despre binefacerile acestei întâlniri.

Păr. Gh. Paschia, harnicul preot dela biserica „Bărbătescu Vechi", duhovnicul „Străjii Ţării" şi prieten sincer al tineretului virtuos, şi-a luat osteneala să strângă într'un mănunchi, comentate în lumina cerinţelor vremii, toate îndemnurile, sfaturile şi adevărurile veşnice ale Cărţii Sfinte, care privesc în special pe tineri. E, în această carte, un buchet de virtuţi expuse clar şi în termeni aleşi, care trebue să încununeze viaţa unui tânăr creştin.

De noţiunea tânăr este legată în mod indisolubil cea de biruitor, căci nimic mai desgustător decât un tânăr blazat, îmbătrânit înainte de vreme. Insă cununa biruinţii nu o poate câştiga un tinăr până nu se apropie de Hristos şi nu trăeşte în climatul de ozon spiritual al harului divin şi al virtuţii. Tineri şi bătrâni, cari vor să fie biruitori, trebue să ştie că: „Fără de Mine nu puteţi face nimic" (Ioan 15, 15).

In cartea Păr. Paschia sunt meditaţii şi texte biblice pentru tineretul înrolat în „Straja Ţării" şi „Oastea Domnului", precum şi mici alocuţiuni literare cu teme creştine. E o hrană potrivită pentru orice tânăr, care vrea să fie virtuos.

Iată dece cartea se recomandă tuturor tinerilor şi celor întineriţi, prin convertire, la o viaţă nouă. — Pr. *V. C.*

*

Rugăciuni pentru pacea lumii. — Dela sărbătorile Invierii Domnului încoace, în fiecare zi de Duminecă şi sărbătoare se ţin în parohiile învecinate din protopopiatul *Cohalmului* şi *Sighişoarei* rugăciuni pentru pacea lumii.

Aceste rugăciuni sunt făcute la cererea şi iniţiativa poporului credincios, care îngrozit de urmările unui război deslănţuit, roagă pe Dumnezeu să abată primejdia înfiorătoare dintre popoare.

Intoarcerea din calea răutăţilor, iată porunca de ordine morală a zilei, pe care poporul înţelege să o urmeze, cu un ceas mai de vreme.

Dumnezeu, prin sacrificiul divin al Fiului Său, a arătat semn din nou lumii: Dragostea, răbdarea, iertarea, jertfa...

Şi poporul credincios a înţeles acest semn al Părintelui ceresc care singur poate fi Salvatorul greutăţilor de azi...

In toate parohiile s'a slujit Sfântul Maslu împreunat cu rugăciuni.

La *Meşindorf* a predicat Părintele *I. Munteanu*-Grânari, interpretând scopul acestor rugăciuni şi rostind o cuvântare adânc simţită.

La *Criţ*, deasemenea s'a săvârşit Sf. Maslu cerut de popor, care a înălţat lui Dumnezeu rugăciuni înduioşătoare.

A cuvântat Păr. *Pavel Morariu*-Roades, tălmăcind pastorala I. P. Sf. Păr. Mitropolit Nicolae dată de Sărbătorile Invierii Domnului, zicând:

„Arhipăstorul nostru are grijă de turma Sa, se roagă împreună cu noi, ca bunul Dumnezeu, să-şi reverse pacea peste poporul nostru, ferindu-l de răul tuturor duşmanilor săi".

In toate celelalte parohii, în care s'au săvârşit rugăciunile pentru pace, poporul a participat în massă, în frunte cu conducătorii săi. — Pr. *I. M.*

INFORMAŢIUNI

La sate. Duminecă, în 14 Mai a. c. clasa VIII-a a şcoalei normale „A. Şaguna», secţia fete, Sibiu, având în frunte profesorii Pr. Zosim Oancea, dna Cosma, dna Barbu şi dra Coman au descins în comuna Ludoş. S'a servit sfânta Liturghie în sobor, iar la priceasnă Păr. Oancea mânecând dela evanghelia zilei a înălţat sufletele numeroşilor ascultători printr'o frumoasă şi pilduitoare predică. Răspunsurile liturgice au fost date de corul clasei sub conducerea elevei Vinţan. După vecernie, în faţa unui numeros public, în şcoala din loc, dşoara prof. Coman, într'o conferinţă temeinic lucrată, scoate în evidenţă rolul covârşitor al Mitropolitului Andrei Şaguna în luptele românilor ardeleni din anul 1848; iar „Zorile" lui Ştefan O. Iosif, jucată cu multă măestrie de elevele şcoalei, au făcut pe mulţi să retrăiască clipe emoţionante din trecutul de luptă şi jertfă al preoţimii ardelene. Intreg programul a fost încadrat în bucăţi de cor bine executate. Este pentru prima dată când în comuna Ludoş a venit o clasă a şcoalei normale; fie ca acest frumos început să se repete.

Manifestare în Săcele. In ziua naţională de 10 Mai publicul românesc din Săcele a trăit momente de înălţare sufletească. De dimineaţă a început să sosească în piaţă, îmbrăcată în haină de sărbătoare lume multă din cele 4 comune săcelene, înşiruindu-se în faţa monumentului eroului necunoscut, unde se găsea tribuna frumos împodobită cu brad, covoare şi tricolor. La ora 10 a. m. biserica era plină de lume. Slujba tedeumului a fost oficiată de soborul preoţilor săceleni în număr de 6, iar răspunsurile au fost executate de corul gimnaziului industrial de fete din localitate. La urmă peotul locului, Silvestru Garcea, a tălmăcit însemnătatea zilei. După terminerea sfintei slujbe, dnii colonel Petrovici şi maior Vasilescu, însoţiţi de reprezentanţii autorităţilor, au trecut în revistă formaţiunea premilitară, dl colonel a ţinut o scurtă cuvântare elogiind pe Suveran. Oaspeţii şi autorităţile locale, trecând în faţa monumentului, au primit frumoasa defilare a premilitarilor, a tuturor şcoalelor, a voluntarilor din războiu, etc. După defilare, dl director N. Zamfir a citit o frumoasă conferinţă despre însemnătatea zilei şi apoi s'a desfăşurat un bogat program artistic cu declamări şi jocuri naţionale. — Pr. *S. G.*

† **Valer Bociat,** inginer inspector general silvic î. p., a încetat din viaţă, după scurtă suferinţă, în etate de 63 ani, în ziua de 15 Mai 1939. Inmormântarea i s'a făcut cu deosebită pompă în 16 Mai din capela Cimitirului central, Sibiu. Il deplâng: o îndurerată soţie, fiică, numeroase rudenii, prieteni şi cunoscuţi. In veci amintirea lui!

Act de mulţămire. Credincioşii parohiei ortodoxe române Batiz, protopopiatul Hunedoara, aduc vii mulţămiri binefăcătorului ctitor de biserici, dl *Constantin Bursan*, fost deputat de Hunedoara, pentru suma de şase sute mii lei, donată sfintei noastre biserici. Sumele donate până în prezent de acest mare binefăcător se ridică la suma de un milion cincizeci mii lei. Bunul Dumnezeu să-l răsplătească! — Pr. *Ioan Truca.*

Inaugurare. Corpul învăţătoresc, constituit în societatea „Gheorghe Lazăr" invită la serbarea ce se ţine, în cadrul „Străjii Ţării", Duminecă, (sărbătoarea Sf. Constantin şi Elena) 21 Mai 1939, ora 11 a. m. cu ocaziunea inaugurării monumentului închinat fostului învăţător folklorist *Ion Pop Reteganul* şi ridicat în grădina casei învăţătorilor din Cluj, cu concursul şi sacrificiul material al nepotului său, dl Alexandru Anca, editor-librar din Cluj.

Răscumpărare de felicitări. Văd. preoteasă *Elena D. Nistor* a dăruit 200 lei la Mila Creştină ca răscumpărare a felicitărilor de ziua onomastică.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 21 Mai 1939, va predica păr. *Zosim Oancea.*

Nr. 5553—1939.

Comunicare

In baza § 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoţesc, au ridicat dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar fără nici o reţinere, ajutorul preoţesc de câte *Patruzecimii (40.000) Lei* erezii după cucernicii preoţi:

1. Nicolae Opriş din Dridif,
2. Ieromonah Iustin Dobrotă-Râu Vadului,
2. Gheorghe Henţia din Ghelar,
4. Nicolae Răchiţan din Galiş,
5. Maniu Lungu din Răşinari,
6. Nicolae Vlad din Şelimbăr,
7. Ioan Radu din Alma,
8. Gheorghe Jurcovan din Drăguş,
9. Valer Puşcariu din Sohodol.

Consiliul Arhiepiscopesc

Ad. Nr. 150/1939. (32) 1—1

Publicaţiune

Comitetul de construcţie al bisericii ortodoxe române din Crişeni (Uzinele Călan), jud. Hunedoara, dă în întreprindere pictarea bisericii nou clădide.

Ofertele se vor prezenta în termen de 14 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Planul şi devizul se poate vedea în orice zi de lucru la dl preşedinte al consiliului de construcţie.

Concurenţii vor trebui să dovedească cu acte oficiale, că sunt autorizaţi de către Sfântul Sinod de-a executa pictură bisericească.

Asupra deplasărilor şi ofertelor comitetul nu ia nici o obligaţiune asupra sa şi nu plăteşte nici o despăgubire.

Comitetul îşi rezervă dreptul de a da în întreprindere pictarea bisericii aceluia, în care va avea încredere mai mare.

Din şedinţa comitetului de construcţie din 18 Aprilie 1939.

Comitetul de construcţie.

Cu aprobarea oficiului prot. al Haţegului:

Ieronim Ciocan
protopop

Ad. Nr. 1121/1938 (24) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa I-a, *Intorsura-Buzău*, protopopiatul Oituz, jud. Braşov devenită vacantă prin retragerea în pensiune a parohului Gheorghe Negoesc, conform ord. P. V. C. Nr. 7687/1938 Bis. şi a hotărârii Consiliului Parohial din 17. X. 1938, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela Stat.

2. Locuinţă în natură - casă parohială nouă, în construcţie, compusă din 5 camere.

3. Folosirea cimiterului primit prin reforma agrară, circa 2 jug. şi grădina caselor parohiale 400 st. p.

4. Stola (veniturile Epatrafirului) uzitată în parohie şi aprobată de adunarea protopopească.

Cererile de concurs, însoţite de prealabila încuviinţare a I. P. S. Sale de a concura, se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc.

Concurenţii, cu înştiinţarea oficiului protopopesc, se vor prezenta în parohie, la sf. biserică pentru a face cunoştinţă cu parohienii.

Oficiul protopopesc al Oituzului, în înţelegere cu Consiliul parohial.

Poiana Sărată, j. Treiscaune, 15 Aprilie 1939.

Ioan Rafiroiu
protopop

Nr. 6287/1939 Bis.

Concurs

In conformitate cu art. 11 §. 4 din Regulamentul Academiei teologice „Andreiane" din Sibiu, se publică concurs pentru *ocuparea catedrei vacante de drept bisericesc* dela această Academie.

Concurenţii vor înainta în termin de 15 zile dela prima publicare a acestui concurs în «Telegraful Român» cerere Consiliului Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, cu următoarele documente:

1. Act de naştere şi de botez,
2. Certificat de cetăţenie,
3. Doctoratul în teologie dela o Facultate ortodoxă,
4. Lucrări tipărite de specialitate,
5 Alte eventuale certificate de serviciu şi documente recomandatoare.

Candidaţii se vor supune examenului de concurs pentru această specialitate în faţa unei comisiuni la termenul ce se va fixa de Consiliul Arhiepiscopesc.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, ţinută la 16 Mai 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 1064/1939 [26] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh, devenit vacant prin pensionarea fostului paroh Moise Greceanu, din parohia *Băcel*, protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. Casă parohială corăspunzătoare cu supraedificate.

3. Sesie parohială de 10 jugăre arător de clasa a IV-a situată în hotarul comunei Ozun.

4. Stola obişnuită.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea P. V. Consiliu Arhiepiscopesc de-a concura, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Sf. Gheorghe, în termenul dat.

Candidaţii se vor prezenta, pe lângă prealabilă aprobare a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a servi, a cânta şi predica în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sf. Gheorghe, 15 Aprilie 1939.

Oficiul protopopesc, în înţelegere cu consiliul parohial:

Aurel Nistor
protopop.

Au apărut urmatoarele compoziţii muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediţie nouă primenită şi îmbogăţită. Un exemplar legat frumos Lei 200·—

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediţia V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100·—
De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

Nr. 133—1939 (30) 1—3

Concurs

La ordinul Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 4448—1939, pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Aţel,** protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat,
2. Casă parohială cu dependenţe în stare foarte bună.
3. Sesiune parohială 14 jugăre, arător şi fânaţ.
4. ¼ jugăr grădină.
5. Circs 2 stânjini lemne dela primăria comunală, făcutul şi adusul lemnelor priveşte pe preot.
6. Una zi clacă dela fiecare familie în cazul când preotul lucrează sesiunea parohială în regie.
7. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, cu toate documentele şi cu încuviinţarea specială a Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc, în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a se face cunoscuţi parohienilor.

Dumbrăveni, la 5 Mai 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Dragolea
protopop.

(31) 1—1

Publicare de licitaţie

Parohia ortodoxă română Vlăhiţa, protopopiatul Odorhei, publică concurs, pentru zidirea din roşu şi acoperirea bisericii, pe baza planului şi devizului aprobate de P. V. C. Arh. cu Nr. 11.527—1938.

Licitaţia se va ţinea în Vlădiţa, jud. Odorhei, în ziua de *4 Iunie 1939*, la ora 11 a. m. după Sf. Liturghie, la primăria comunală.

Parohia dă următorul material:

a) piatră; *b)* nisip; *c)* var; *d)* lemne, toate transportate pe şantier.

Parohia nu dă schelăria.

Muncitorii, — afară de specialişti, — după posibilitate, se vor recruta dintre credincioşii din Vlăhiţa.

Nu se vor admite antreprenori nediplomaţi.

Ofertanţii vor depune, odată cu înaintarea ofertelor în scris, o garanţie de 5%.

Licitaţia eventual se va continua şi verbal, în aceeaşi şedinţă.

Spesele de transport, la licitaţie, privesc pe concurenţi, nu pe parohie.

Consiliul parohial va da lucrarea aceluia, în care are mai multă încredere.

Planul şi devizul, se pot vedea la oficiul parohial ort. romând din Vlăhiţa.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial din Vlăhiţa.

Odorhei, la 11 Mai 1939.

Seb. Rusan
adm. prot.

Nr. 129/1939 (28) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a, *Homorod-Joseni*, din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela Stat.

2. Casă parohială nouă, cu dependinţe necesare.

3. Sesiune parohială; 9 (nouă) jug. cadastrale 707 st. p. pământ arător şi fânaţ.

4. Stola obişnuită în parohie.

Doritorii de-a ocupa acest post îşi vor înainta cererile de concurs cu documentele necesare şi încuviinţarea din partea P. V. Cons. arhiepiscopesc, în termen legal, oficiului protopopesc ort. român din Geoagiu, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică pentru a fi cunoscuţi de către popor.

Geoagiu 2 Aprilie 1939.

Oficiul protopopesc ort. român al Geoagiului, în înţelegere cu Consiliul parohial.

Indescifrabil
adm. protopopesc.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII — Sibiu 28 Maiu 1939 — Nr. 22

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

La coborârea Duhului Sfânt

Ziua de Rusalii e ziua de întemeiere, ziua de naștere a Bisericii, ziua în care a început înoirea lumii în Dumnezeu, fuziunea neamestecată a făpturii cu Creatorul. Toate înoirile de după aceea, toate convertirile, toate darurile ce se primesc de sus, au o legătură cu acea zi binecuvântată, în care s'a restabilit contactul haric între cer și pământ.

Ziua Rusaliilor a fost ziua deschiderii ochilor duhovnicești ai apostolilor ca să vadă că nu sunt singuri, ci cu Hristos-Dumnezeu, și fiecare om care vede acest lucru, s'a împărtășit de darul Rusaliilor. Mare a fost ziua nașterii Domnului Iisus Hristos, dar ea s'a petrecut întru întunerecul orbiei oamenilor. Lumina ei a strălucit întru întunerec. A trebuit viața lui de jertfă, culminând în răstignirea de pe Golgota, ca să ia întunerecului suportul lui care consta în supărarea dintre Dumnezeu și oameni, în întoarcerea feței lui Dumnezeu dela oameni și a feței acestora dela Dumnezeu. Norul care mai plutea pe cer după răstignirea Domnului, nu mai avea consistență și nu mai era alimentat din mari depărtări și adânci izvoare. Când și-a trimis Duhul Sfânt razele Sale prin el, cerul s'a luminat de tot.

Duhul Sfânt a adus apostolilor în ziua Rusaliilor convingerea adâncă și neclătinată în împreuna lor petrecere cu Hristos. Această convingere o aduce în orice suflet se sălășluește. Nu e aceasta un sentimentalism. Sau nu e numai sentimentalism. Sentimentalismul e o stare inconsistentă și trecătoare, neavând rădăcini adânci într'o convingere ce dă privirii reflexul înmărmuririi într'o obsedantă ațintire spre marile depărtări nefixate. Omul sentimental e omul-minge, ce sare dintr'o stare într'alta, dela o preferință la alta. Când viața lui religioasă constă numai din atâta și caută numai satisfacții de acest ordin, greu va sta într'o credință, ci va colinda dela o sectă la alta, după cum găsește acum ací, acum dincolo mediul și omul care să știe să-i pună în mișcare mai puternică sentimentalismul.

Nu adevărul îl interesează pe el, ci satisfacția de ordin sentimental. Nu-l susține o axă adâncă, cu autoritate de adevăr dumnezeesc, ci e sedus, ca un desrădăcinat, de orice meșter al frazei sentimentale și al lacrimilor la comandă.

Ori Duhul Sfânt e și adevăr și numai pentrucă e adevăr, e și viață (deși viața nu stă numai în sentimentalism).

Aceasta nu înseamnă însă că omul de convingeri religioase adânci, statornice și întemeiate mai presus de toate pe adevăr, e un om rece. Nici acolo nu e cu adevărat Hristos și Duhul Sfânt.

Acela e un om cald, dar de-o căldură concentrată, arătată statornic în fapte, nesăltăreață. E o viață ce merge pe o linie de aprige, dârze și consistente convingeri, manifestate în vibrante, adânc vibrante, hotărâte și serioase cuvinte și fapte. Un om care se schimbă dela o zi la alta în intensitatea vieții sale, ca și un om care schimbă la intervale scurte convingerile religioase, un om a cărui viață nu e o linie și un întreg unitar, vădind necontenita strădanie de a-și aduce toată viața la o unitate dominată de Hristos, nu e un om cu adevărat religios, oricât de sentimental s'ar manifesta uneori la auzul unei predici bune. Accesele acestea de sentimentalism pot și trebue explicate din cauze foarte naturale, dar nu ca trezite de degetul de foc al Duhului Sfânt, care unde se așează trebue să lase rană și durere durabilă.

Cine a privit bine în sufletul poporului nostru și în manifestările lui religioase, cine i-a simțit acea dârză dar liniștită și nețâfnoasă tenacitate în neschimbarea credinței, pe care o prețuește nu pentru satisfacții sentimentaliste, ci pentru convingeri manifestate în adânci și absorbite și fixe priviri dincolo de lume, cu cari stă în fața altarului și urmărește sfintele slujbe și interpretează cuvintele preotului, acela a putut să-și dea seama pe ce înaltă și nesdruncinată poziție religioasă stă acest popor și de ce nu l-a putut mișca nimeni și nimic de pe ea.

Duhul Sfânt al Rusaliilor să dea preoților noștri aceste adâncimi hotărâte, absorbitoare, formatoare de caracter unitar religios și de îndrăzneală pentru a birui lumea, chiar dacă această lume s'ar înfățișa cu toate armele de bogăție, de forță, de știință, iar ei împovărați de năcazuri, de sărăcie și de modestie. **D. S.**

„Mirenii în Biserică" de Dr. Liviu Stan

— O problemă rezolvată definitiv —

de Prof. Dr. NICOLAE POPOVICI
Rectorul Academiei teologice din Arad

Oricine se ocupă cât de cât de studiul dreptului bisericesc a trebuit se simțească o mare bucurie, citind lucrarea apărută de curând: «*Mirenii în Biserică*», studiu canonic-istoric de Preotul *Dr. Liviu Stan*, tânărul profesor dela Academia teologică Andreiană din Sibiu.

Problema importanței elementului mirean în Biserică, și în special participarea mirenilor la exercitarea puterii bisericești, a fost pusă la ordinea zilei mai ales odată cu organizarea Bisericii noastre din Ardeal și Banat înfăptuită de nemuritorul mitropolit Andrei Șaguna. De atunci și până astăzi discuțiile și frământările pe această chestiune de mai multe ori au devenit foarte intense, ba câte odată luau și un caracter pătimaș. Așa în anii premergători legiferării organizației noastre bisericești din 1925, și iarăși acum, când s'a pus la ordinea zilei o eventuală modificare a legii din 1925. S'au adus de multe ori argumente și pro și contra, dar nici una din părți n'a putut să aibă convingerea sigură a biruinței definitive. Acum, ceice au susținut părerea participării mirenilor în măsură mai largă ca colaboratori ai clerului la exercitarea puterii bisericești au câtigat prin lucrarea Păr. Stan, biruința definitivă. De ací înainte trebue să urmeze o destindere binefăcătoare și pace durabilă, având cele mai sigure temeiuri pentru ulterioara evoluție a organizației noastre bisericești, care nu se poate abate dela moștenirea șaguniană.

Nu cred a fi exagerare afirmația că lucrarea Păr. Stan va forma începutul unei epoci în studiile de drept bisericesc dela noi, și va fi considerată, dela apariția lucrărilor episcopului canonist N. Milaș, ca cea mai de seamă lucrare de drept bisericesc în întreagă Biserica ortodoxă. Cel puțin cu această impresie am rămas după prima ei citire.

Dacă cercetăm literatura științei dreptului bisericesc ortodox răsărtean numai cu mare greutate putem găsi vreo lucrare specială, care să se fi ocupat de problema situației juridice a mirenilor în Biserică și nici una care să îmbrățișeze această problemă în întregimea ei. De pildă lucrarea lui *A. Pawlow: Despre participarea laicilor la afacerile bisericești*, Kazan 1866, dată fiind situația științei dreptului bisericesc de pe atunci, nici pe departe nu putea să ne ofere o rezolvare a problemei noastre, deoarece o tratează prea sumar și fără temeiuri doctrinare puternice, din care cauză a și rămas aproape necunoscută în cercuri mai largi.

Problema situației mirenilor în organismul bisericesc, care până acum în toate lucrările de drept bisericesc, atât în cele sistematice, cât și cele speciale, era tratată numai în câte 1—2 capitole, și pentru care se aduceau argumente mai mult raționale decât pozitive, canonice și istorice, în cartea Păr. Stan este expusă pe o extensiune de 816 pagini cu un lux de argumente luate și din Sf. Scriptură și din viața întregei Biserici creștine.

Prin lucrarea aceasta, se lămurește *deplin* și cu un perfect aparat științific problema vitală a măsurii participării mirenilor și a colaborării lor cu clerul la exercitarea puterii bisericești, aducând dovezi într'un număr impresionant, care stoarce admirația cititorului. Intâi prezintă temeiurile dogmatice ale problemei și apoi la fiecare capitol urmează șirul nesfârșit al dovezilor luate din legislația și practica bisericească și civilă bisericească, al unei cât mai complecte documentări istorico-canonice, începând cu întemeierea Bisericii și urmărind istoria și literatura de drept bisericesc a tuturor Bisericilor ortodoxe până în zilele noastre, iar pe cea a Bisericii apusene până la schisma cea mare.

*

Cartea cuprinde, afară de o prefață și introducere, 4 capitole și la sfârșit bibliografia și un indice.

In introducere (pag. 1—23) autorul stabilește cadrele generale, dela care va purcede la examinarea problemei puse, fixând ca premise necesare: *a)* doctrina corectă despre Biserică și *b)* doctrina corectă despre forma de guvernământ a Bisericii, ca o consecință a celei dintâi, deoarece problema participării mirenilor la exercitarea puterii bisericești, este o problemă subordonată, dependentă de forma de guvernământ a Bisericii. Arată că atitudirea greșită a Bisericii romano apusene și a celei protestante își are originea în alterarea noțiunii doctrinale despre Biserică, pe când Biserica ortodoxă a păstrat prin tradiția ei principiul primordial, duhul adevărat al Bisericii creștine în toată puritatea lui. Biserica ortodoxă a fost astfel în situația să pună și problema situației juridice a mirenilor, acordându-le drepturi de participare la exercitarea puterii bisericești, ferindu-se de atitudinile extremiste ale Bisericii romano-apusene și protestaote.

In capitolul I (pag. 24—45) autorul lămurește temeiurile doctrinale ale importanței mirenilor în Biserică și ale drepturilor lor de participare la exercitarea puterii bisericești, întemeindu-se numai pe locuri bine interpretate din Noul Testament. Numai în două locuri citează izvoare (la pg. 29 și 30), ceeace denotă faptul că autorul a fost nesesitat să facă singur cercetări și să se adâncească în subiectul tratat. Așa fiind, acest capitol se prezintă ca o contribuție cu totul personală și originală a autorului, ceeace sporește mult meritul și valoarea cărții. Potrivit celor expuse în acest capitol, forma de guvernământ a Bisericii se definește prin expresia «*ierarhic-sinodală*» sau «*episcopal-sinodală*». Dar nici mirenii nu apar ca o simplă turmă, ca un element pasiv, ci ca *membrii constitutivi* ai Bisericii, ca unul dintre cele două elemente constitutive ale acestui organism social, având îndreptățirea de a colabora cu clerul la exercitarea puterii bisericești, care colaborare se prezintă și ca o garanție, ca un regulator al funcționării normale, adecă creștine, a organismului bisericesc. Indreptățirile mirenilor însă la nici un caz nu se pot raporta la acele funcțiuni ale puterii bisericești, a căror exercitare presupune numai decât darul preoției, și nu se vor putea extinde până la știrbirea principiului autorității ierarhice. Partiparea mirenilor la exercitarea puterii sacramentale este cu totul de altă natură decât participarea lor la exercitarea puterii învățătorești și a celei jurisdicționale, ceeace se lămurește deplin în cap. II.

Capitolul II (pag. 46—63) tratează despre laici și puterea sacramentală, lămurind caracterul specific

al acestui ram al puterii bisericeşti şi colaborării laicilor cu clerul la exercitarea ei. S'ar părea că această problemă ar fi tratată prea liber, dar trebue să se ţină seama de împrejurarea, că acest capitol capătă o înţelegere corectă numai în cadrul doctrinei *eclesiologice* (din punct de vedere dogmatic) despre trupul mistic al lui Hristos (Biserica), ceeace, de altfel, autorul precizează încă în cap. I, stabilind astfel *cadrul dogmatic* şi lămurind cu destoinicie problema aceasta cu caracter dublu: *dogmatic* şi *juridic.* Dela mireni se cere nu numai o prezenţă simplă la serviciile divine, ci una de colaborare activă cu clerul. Ca membrii ai trupului lui Hristos, mirenii fac parte din preoţia generală, ei jertfesc împreună cu preoţii propriu zişi şi slujesc Domnului împreună cu aceştia. Prezenţa lor la Sf. Liturghie este activă, iar nu numai de spectatori. Ei cheamă împreună cu preotul Duhul Sfânt asupra darurilor puse înainte. Deasemenea participă mirenii în mod activ şi la săvârşirea celorlalte taine.

In capitolul al III-lea (pg. 64—109) autorul arată la ce fel de activitate învăţătorească au luat şi pot lua parte mirenii. Temeiurile biblice, canonice şi istorice, înşirate aici din belşug, dovedesc că şi laicii sunt chemaţi *să răspundească, să întărească şi să apere* învăţătura bisericii. Canonul 64 al sinodului trulan, care zice: «că nu se cuvine ca laicul să cuvinteze sau să înveţe în public, arogându-şi de aici funcţiune învăţătorească», şi care era interpretat până acum în sens mai riguros, este interpretat de autor ca nefiind îndreptat decât numai împotriva învăţământului public (predici) al laicilor, fără permisiunea ierarhiei (pag. 85—86). Cât priveşte discuţiile publice cu ereticii, acestea sunt permise, bine înţeles tot sub controlul Bisericii (pg. 82—84). Autorul se mai ocupă în acest capitol şi de rolul femeilor în slujba misionară (pag. 92), de cetirea din cărţile sfinte în biserică (pg. 93), de cântarea în biserică, etc. Rezumând acest capitol, autorul spune că: «episcopul şi numai episcopul deţine în eparhia sa toată puterea învăţătorească, pe care el o exercită independent de orice autoritate, ca orice apostol. Lui îi este dată această putere pe baza hirotoniei... Preotul, ca un reprezentant permanent al episcopului în parohie, exercită acest drept în dependenţă de episcop, care i-l poate retrage... Diaconului... episcopii i-au permis să exercite puterea aceasta... Laicii, prin încuviinţarea primită dela episcop, pot exercita, în limitele încuviinţării, puterea învăţătorească. Lor nu le revine acest drept ca preoţilor şi episcopilor în baza puterii sacramentale, ci numai în urma îndreptăţirii, pe care le-o dă episcopul... Biserica din motive disciplinare, trebue să reglementeze acest drept al laicilor şi să-l pună sub control riguros, pentru a nu se produce în Biserică împărecheri, nuclee de erezii...»

«Pe laicul, care-şi sprijină biserica în activitatea ei învăţătorească, biserica nu poate decât să-l primească cu bucurie şi dragoste, iar nu să-i strige «turmă» sau «ce te faci păstor oaie fiind, de ce te faci cap picior fiind», căci o stare după această analogie strictă, nu există, nu poate exista în biserică. In ea toţi trebue să activeze conştient în uniunea dragostei, iar nu mecanic. Supunerea nu este oarbă, ci conştientă,»

Capitolul IV, ultimul, este cel mai lung (pg. 110—752). In acesta autorul se ocupă în primul rând de adoptarea *constituţionalismului* în guvernarea Bisericii şi principalele sale elemente: principiul *reprezentativ* şi cel *electiv.* Capitolul este împărţit în trei părţi principale după cele mai de seamă acţiuni ale puterii jurisdicţionale, la cari participă mirenii: I. lucrările sinoadelor, II. alegerea clerului, şi III. administrarea averii bisericeşti.

Făcând deosebire între *sinodalitatea pură* cu adunări curat arhiereşti, şi sinodalitatea mixtă, cu adunări mixte, de arhierei, clerici şi laici, se arată în deosebi temeiurile acesteia din urmă şi felul în care ea s'a prezentat în viaţa bisericească dela început până astăzi, în toate Bisericile ortodoxe, precum şi în Biserica apuseană până prin sec. XI—XII. Autorul citează în mare abundenţă dovezi din practica tuturor Bisericilor, din actele sinoadelor vechi ale primelor veacuri, din actele sinoadelor ecumenice şi din practica Bisericilor slave, insistând în special asupra datelor din istoria Bisericii noastre naţionale (pg. 140 sq.). Relevă împrejurarea neobservată până acum, că *soboarele mari* şi *soboarele mici* erau soboare mixte, atât în Ardeal, cât şi dincolo de munţi, şi că alături de ele mai existau şi alte organe colegiale mixte de conducere în Biserica românească. Acestea toate s'au menţinut din vechime şi până azi, ca organe consultative. Se rezolvă problema canonicităţii congresului naţional bisericesc şi sinoadelor eparhiale din «Statutul organic» ardelean, prin care deşi aceste corporaţiuni erau independente şi cari formal ar fi putut aduce hotărâri şi împotriva arhiereilor, prin ceeace s'ar părea că s'a ştirbit formal caracterul ierarhic-sinodal al Bisericii din Ardeal, totuşi în realitate, acestui caracter practica vieţii bisericeşti nu i-a adus nici o ştirbire, deoarece felul cum s'au constituit şi funcţionat aceste corporaţiuni, a fost în deplin acord cu canonicitatea şi cu superioara concepţie canonică a lui Şaguna.

Autorul combate teoriile lui A. Grama din ale sale «Instituţiuni calvineşti», dându-le cuvenitul răspuns, după care reformele lui Şaguna n'au adoptat elemente protestante, ci se întemeiază pe vechea tradiţie a Bisericii ecumenice şi a celei româneşti.

Nici congresul naţional bisericesc şi adunările eparhiale din legea de organizare bisericească din 1925, nu sunt formal deplin canonice, dar nici nu sunt în contrazicere cu tradiţia Bisericii ortodoxe române de pretutindeni, şi mai ales funcţionarea lor nu s'a dovedit de loc necanonică. Insistă asupra înrudirii cu *statutul şaguniun* a tuturor legilor de organizare din Bisericile ortodoxe, apărute după acest statut. Iată la ce constatare ajunge autorul în această privinţă: «Statutul său (al lui Şaguna) organic este prototipul noilor legi şi statute de organizare ale bisericilor ortodoxe, care în majoritate covârşitoare, au adoptat parţial sau integral, nu numai principiile, ci şi formele şaguniene. Opera lui rămâne ca un munte semeţ, a cărui imagine se proiectează în serii, ca într'o oglindă miraculoasă, în conştiinţa bisericii ortodoxe.»

In partea a doua din acest capitol (pag. 244—709) se tratează despre participarea mirenilor la alegerea clerului, şi anume, întâi arată temeiurile scripturistice, canonice şi istorice ale practicei alegerii ierarhilor prin colaborarea mirenilor. Autorul aduce contribuţii noui cu privire la lămurirea definitivă a practicei primelor veacuri sub acest raport, arătând totodată şi practica veche a Bisericilor ortodoxe. Astfel, lămureşte şi dă sensul real al controversatei epistole a 68-a a episcopului Ciprian din Cartagina, şi dă apoi câteva interpretări mai complete şi mai corecte a unor canoane, cari privesc alegerea ierarhilor şi cari au fost mult controversate. Astfel, a canonului 18 al sinodului din Ancira (pg. 305), a can. 4 al sin. I. ecumenic (pg. 307—321), a can. 6 al sin. I. ecum. (pg. 321—323), a can. 16, 18, 19, 21 ale sin. din Antiohia (pg. 327—332), a can. 26 al sin. din Sardica (pg. 332—334), a can. 12 şi 13 ale sin. din Laodiceia (pg. 336—342), a can. 3 al sin. VII ecum. (pg. 413—414), a can. 22 al sin. 8 zis ecumenic (pag. 423—430). In sfârşit, indică o mulţime de canoane ale altor sinoade atât răsăritene, cât şi apusene, cari privesc alegerea ierarhilor prin colaborarea mirenilor. Dupăce lămureşte rostul *visitatorului* (mijlocitorului) la alegerile ierarhilor (pg. 372, 396—399, 576), autorul se ocupă de toate legile politico-bisericeşti, cari reglementează alegerea ierarhilor prin colaborarea mirenilor. Aşa: Novela împăratului Valentinian III din anul 445 (pg. 358), cea a lui Zenon dintre anii 479—491 (pg. 370), pe toate ale lui Iustinian, Legea Nr. 42 din Cod. lib. I. tit. III a. 528 (pg. 384—385), novela 123 din a. 546 (pg. 386), novela 137 din a. 564—5 (pg. 388), apoi toate colecţiunile şi decretele ulterioare civile-bisericeşti din răsărit şi apus. Autorul remarcă o reînoire a dispoziţiunilor novelei 137 a lui Iustinian, privitoare la alegerea ierarhilor prin participarea şi colaborarea poporului, reînoire făcută de Andronic II Paleologul la a. 1295 printr'o novelă, păstrată parţial, numai în versiune slavă veche, şi scoasă la iveală în a. 1913 de rusul Pl. Sokolov (pg. 489). Această novelă permite să continuăm neîntrerupt, până azi, pe firul istoriei şi al legislaţiei, practica alegerii ierarhilor prin colaborarea mirenilor. Autorul se ocupă apoi în special de felul, în care se prezintă această practică în Biserica română şi ajunge la concluzia bine întemeiată, că ea a existat totdeauna, atât în Ardeal, cât şi dincolo de munţi (pg. 436—500, 505—506, 512, 518 - 522, 549 - 659, 579—591, 606—607). Dar şi situaţia tuturor celorlalte Biserici ortodoxe este prezentată — sub acelaş raport — în mod cât mai complect.

Din cercetarea felului, în care Biserica a privit, legiuit şi practicat alegerea ierarhilor prin colaboratea poporului credincios, rezultă clar din studiul de faţă adevărul, că marele mitropolit Şaguna s'a menţinut şi în această privinţă pe linia tradiţiei şi a legislaţiei canonice ortodoxe şi nu s'a inspirat din izvoare streine de ortodoxie.

Acelaş lucru se dovedeşte şi din cercetarea participării mirenilor la alegerea preoţilor şi a diaconilor (pag. 610—709). Autorul procedează şi aici la fel ca şi la alegerea ierarhilor, indicând temeiuri, lăsate până acum în umbră sau ignorate, din Biserica întreagă, şi anume din legislaţia şi practica mai veche şi mai nouă, până în zilele noastre, insistând cu deosebire asupra situaţiei din Biserica noastră. Deşi cei mai mulţi canonişti, răsăriteni şi apuseni, au negat şi neagă încă, orice drept de participare a mirenilor la alegerea preoţilor şi diaconilor, pe motivul că nu s'ar găsi dovezi suficiente despre aşa ceva în istoria şi în legislaţia Bisericii, autorul găseşte astfel de dovezi, şi încă multe, foarte multe. Scoaterea la iveală a acestora e unul dintre meritele mari ale studiului de faţă.

Partea a 3-a din capitolul al IV-lea tratează despre participarea mirenilor la administrarea averii bisericeşti. Aecastă chestiune, fiind mai puţin controversată, e tratată mult mai sumar (pag. 709—742).

•

Am redat foarte sumar cuprinsul şi am scos în evidenţă numai câteva dintre calităţile eminente ale acestei importante lucrări, dar ne rezervăm dreptul de a revenì mai pe îndelete şi mai pe larg asupra ei. Invăţatul ei autor şi-a câştigat merite de nepreţuit, lămurind şi rezolvind definitiv problema participării mirenilor la exercitarea puterii bisericeşti. Chiar dacă în viitor n'ar mai da la iveală nici o altă lucrare, numele lui totuşi va rămâne între autorii de frunte ai ştiinţei dreptului bisericesc. Noi avem însă toată nădejdea că acest debut răsunător este numai începutul altor opere valoroase, între cari ni s'a şi anunţat „Instituţiunile de drept ale Bisericii române", care va să îmbrăţişeze întreaga viaţă bisericească a Românilor sub raportul dreptului bisericesc general şi al dreptului bisericesc special românesc. O aşteptăm cu nerăbdare, ştiind mai ales că Sf. Sa are tot sprijinul părintesc al Inalt Prea Sfinţiei Sale Părintelui Mitropolit *Nicolae.*

Cu Dumnezeu înainte!

Programul

celui de-al 8-lea congres al „Oastei Domnului", la Sibiu

Ziua I-a de Rusalii, 28 Maiu:

Ora 6: Dimineaţa, mai mulţi duhovnici vor fi în Catedrală şi'n capela mitropolitană pentru mărturisirea fraţilor şi surorilor.

Ora 9: Liturghie slujită de *I. P. Sfinţitul Mitropolit Nicolae* cu mare sobor de preoţi. Cuvântarea *I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae* al Ardealului.

Impărtăşirea celor mărturisiţi cu sfintele taine. Binecuvântarea credincioşilor din partea *I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae.*

Din catedrală, lumea ostaşilor va trece în curtea Academiei teologice, unde vom cânta Domnului, bucurându-ne pentru cea de-a *8-a întâlnire a noastră.*

Ora 3 - 6: Adunarea frăţească în sala festivă a Academiei teologice, unde fiecare grupare, reprezentată de Rusalii la Sibiu, îşi va putea spune cuvântul. Va fi un prilej de-a ne sfătui duhovniceşte, de-a ne rosti răspicat asupra mersului în viitor a lucrării noastre, legată atât de strâns de Biserica ortodoxă şi de conducătorii ei legiuiţi.

Prezentarea darurilor de Rusalii, cărţile nouă din biblioteca populară: *„Veniţi la Hristos"*, apoi a cărţii *„Toată suflarea să laude pe Domnul"*, ediţia a II-a, şi *„Cartea Biruinţelor"*.

Ora 9: In „Aula Academiei Teologice" se va rula filmul cu: *Viaţa şi patimile Domnului nostru Iisus Hristos.* Vom face apoi o noapte a Domnului.

Ziua a II-a de Rusalii, 29 Maiu:

Ora 7—9: Mărturisirea celor sosiţi numai Duminecă.

Ora 9: Sfânta Liturghie, cu mare sobor de preoţi, în frunte cu *I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae* şi *P. S. Sa episcopul Nicolae al Oradiei.*

Ora 11: După obiceiul din ani trecuţi, ne vom pune în rând cu drapelele şi cu praporii în frunte, vom purcede spre sala teatrului municipal, unde va avea loc adunarea sărbătorească a noastră.

Ora 12: In SALA TEATRULUI, vor avea loc cuvântările conducătorilor mişcării noastre duhovniceşti.

Ne va prezida adunarea *I. P. S. Sa Mitropolitul NICOLAE al Ardealului,* al cărui cuvânt ziditor îl aşteptăm cu toţii.

Din vechii luptători vom auzi pe *P. S. Sa episcopul Nicolae al Oradiei, I. P. C. Sa Arhimandritul Iuliu Scriban* din Bucureşti, pe iubiţii noştri fraţi *I. Gr. Oprişan* şi *Al. Lascarov-Moldovanu,* pe fratele *Dr. M. Suciu-Sibianu* din Braşov, Preoţii *I. Gafton* şi *Gh. Paschia* din Bucureşti şi alţii după cum ne va îngădui timpul.

Ora 4 d. m. Adunarea de despărţire a fraţilor.

Slăvit să fie Domnul!

Nr. 4369/1939

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă că erezii după Părintele Gheorghe Maxim din Cărpiniş, decedat la 3 Martie 1939, în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar fără nici o reţinere, ajutorul preoţesc de Lei 40.000.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 20 Maiu 1939. **Consiliul Arhiepiscopesc**

Omagiu adus Suveranului

M. Sa Regele **Carol II** *a dovedit totdeauna pentru Ardeal şi Banat, în deosebi, o caldă şi părintească grijă.*

Drept omagiu pentru aceasta, Academia de înalte studii comerciale şi industriale din Cluj a oferit M. Sale Regelui titlul de Doctor honoris causa.

Hotărârea Consiliului profesoral a fost adusă, de dl rector al Academiei, Ion Mateiu, la Inalta cunoştinţă a Suveranului, care a binevoit să accepte distincţia oferită de Academia dela Cluj.

Solemnitatea de înmânare a diplomei se va desfăşura la data ce va fi aleasă de M. Sa Regele.

Ziua aceea, cu dor aşteptată, va fi fără îndoială o nouă manifestare a devotamentului şi recunoştinţei datorite marelui Ctitor al culturii româneşti.

Biserica noastră şi Regele Carol I

In ziua când s'a proclamat independenţa României (10 Mai 1877), Clerul ortodox s'a prezentat la Palat, aducând omagii Domnitorului Carol I, care a răspuns următoarele:

«*In zilele mari ale României, Clerul a fost pururea alături cu naţiunea, sau mai bine zicând, a fost însăşi naţiunea.*

«*Nu putea să fie altfel nici astăzi, când naţiunea română proclamă hotărârea sa de a trăi cu propria sa viaţă, de a fi stăpână destinelor sale, de a fi de sine stătătoare.*

«*La voturile Corpurilor legiuitoare bserica aduce binecuvântările sale. Cum să nu credem succesul cauzei noastre, cum să ne îndoim că glasul poporului nu va fi şi glasul lui Dumnezeu?*

«*In numele naţiunii primesc binecuvântările Clerului şi cu toţii strigăm:*

Să trăiască România! Să trăiască Biserics ei».

La solemnitatea deschiderii Lunii Bucureştilor, în 22 Mai 1939, M. Sa Regele a rostit următoarea cuvântare:

Domnule Primar, — Este pentru Mine totdeauna o vie bucurie de a putea asista la această manifestaţie anuală care este «Luna Bucureştilor». Bucuria Mea creşte în fiecare an, văzând progresele care se fac şi realizările unei Capitale mari şi demne de Ţara Românească. Aduc cele mai vii mulţumiri Primăriei, în cap cu Domnul Primar, pentru tot ceeace s'a lucrat şi declar «Luna Bucureştilor anul 1939» deschisă.

„O faptă de cultură la Blaj". Cu ocaziunea comemorării zilei de 3/15 Mai pe Câmpul Libertăţii de lângă Blaj, asistenţa, după serbarea dela Peatra Libertăţii, a trecut la *Muzeul*, a cărui inaugurare s'a făcut în aceeaş zi. In foaia „Neamul Românesc" de Duminecă (21 l. c.) dl prof. *N. Iorga* scrie, sub titlul „O faptă de cultură la Blaj", că acest Muzeu, care este o adevărată comoară, cuprinde rezultatele muncii culturale, naţionale româneşti ale unor mari înaintaşi ai neamului. Comoara aceasta, spune dl N. Iorga «*s'a prezintat celor cari s'au întâmplat să fie de faţă, căci nu s'au trimes, nu invitaţii, dar nici măcar simple înştiinţări, — doar jicnirile grosolane ale Pâclişenilor suspecţi nu pot fi considerate ca o amabilitate, chiar dacă Inalt Preasfinţitul Mitropolit Alexandru Niculescu le consideră ca atare... Fiinţa ei* (a acestei comori adevărate) *chiar acolo va fi nu numai o mândrie, ci şi o învăţătură: aceea că sânt momente când a se ţinea un grup de oameni sau un aşezământ la punctul de vedere confesional, e un păcat faţă de naţie*».

Aşa declară, în „Neamul Românesc", dl prof. N. Iorga. Blajul însă, cel de astăzi, cu greu îşi va schimba obiceiul.

Asociaţia Clerului „A. Şaguna" — secţia Sibiu

Convocare

Potrivit art. 24 din Statutele Asociaţiei clerului „Andrei Şaguna" — având arhiereasca binecuvântare, convocăm adunarea anuală a secţiei, *la Odorheiu*, pe ziua de *Joi, 15 Iunie* a. c. cu următorul

PROGRAM:

1. Ora 9 dimineaţa: Slujba sfintei liturgii şi chemărea Duhului Sfânt. Predica: protopop Sebastian Rusan.
2. Ora 10·30: Deschiderea adunării.
3. „Problema românească din ţinutul secuizat şi Biserica ortodoxă" — conferinta P. C. Sale Aurel Nistor, protopop.
4. „Biserica şi Serviciul social" — conferinţa păr. Constantin Zoican.

Masă comună

5. Ora 3: Raportul general pe anul 1938.
6. Raport în chestia „Căminului preoţesc dela Bazna".
7. Fondul de ajutorare preoţesc.
8. Propuneri (se vor anunţa în scris comitetului cu cel puţin 3 zile înainte de adunare).
9. Alegerea comitetului.
10. Inchiderea adunării.

NOTĂ. 1. Preşedinţii de despărţăminte împreună cu cel puţin doi delegaţi, sunt obligaţi să participe.

2. Membrii comitetului sunt convocaţi la şedinţă în Odorheiu, pe ziua de Mercuri, 14 Iunie, ora 6 d. a.

3. Pentru încuartiruire şi masă, preoţii se vor adresa direct părintelui protopop S. Rusan, din Odorheiu.

Sibiu, la 19 Maiu 1939.

Em. Cioran preşedinte. — **I. Bânda** secretar.

Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu

Convocare

Membrii „Reuniunii culturale naţionale a meseriaşilor români din Sibiu" se convoacă la

Adunarea generală ordinară

ce se va ţinea *Dumineca în 11 Iunie* a. c., la ora 3 d. a., în localul Reuniunii din strada Brukenthal Nr. 17, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării.
2. Constatarea membrilor prezenţi.
3. Raportul general al comitetului şi raportul despre încheierea socotelilor pe anul 1938.
4. Luarea la cunoştinţă a raportului general, aprobarea socotelilor şi darea absolutorului comitetului.
5. Alegerea noului comitet pe timp de 3 ani.
6. Eventuale propuneri.

Sibiu, la 19 Maiu 1939.

Prot. **E. Cioran** preşedinte. — **Stefan Duca** secretar.

Intrucât nu se prezintă membri în număr suficient după statute la ora 3 d. a., adunarea generală se ţine cu ori câţi membri prezenţi ar fi în aceeaş zi şi în acelaş local la ora 3½ d. a.

Propunerile din afară trebue trimise comitetului Reuniunii cel puţin cu cinci zile înainte de adunarea generală.

Dela Soc. română de înmormântare din Sibiu

Convocare

Adunarea generală ordinară se convoacă pe această cale pe Duminecă *4 Iunie 1939* la ora 11·30 în sala festivă a Reuniunii meseriaşilor români din Sibiu (strada Brukenthal 17) cu următoarea ordine de zi: Citirea şi luarea la cunoştinţă a raportului general; aprobarea bilanţului şi inventarului încheiate la 31 Dec. 1938 şi descărcarea comitetului şi a comisiei censorilor pe baza propunerii comisiei censorilor; alegerea comitetului şi a comisiei censorilor şi hotărârile asupra celorlalte propuneri cuprinse în raportul general. Stimaţii membri sânt rugaţi a lua parte.

Sibiu, la 24 Mai 1939.

Timotei Popovici preşedinte

„Ziua Mamei" la Sibiu

Cu fastul cuvenit s'a serbat, în ziua Sfinţilor Constantin şi Elena din acest an, ziua cinstirii mamelor.

In faţa unui numeros public, întrunit la Teatrul municipal, dna Constanţa Cristea-Danu, comandanta legiunii de străjere, — care împreună cu dna E. Cioran a organizat festivalul, — a ţinut o frumoasă vorbire în cinstea mamelor în general, şi nu mai puţin în cinstea *celor 18 femei-mame*, aduse din judeţ, — vrednice mame care au dăruit vieţii şi au crescut fiecare *zece* sau peste zece copii.

Acestor 18 mame, străjerele dela Sibiu şi femelle ortodoxe li-au distribuit, cu prilejul sărbătoririi, icoane sfinte şi tabloul M. Sale Regelui şi al Marelui Voevod Mihai, urmând ca autorităţile locale să mai împartă şi alte premii.

Numele mamelor premiate sânt următoarele:

Ana Maniţ şi Ileana Lazăr (Poiana) cu câte 12 copii;

Suzana Lazăr Cojocaru (Ocna-Sibiului) 12 copii, ultimul botezat de M. Sa Regele;

Ana Cruciat (Răşinari), Marina Bogdănel (Jina), Ana Stoia (Orlat), Ana Banciu (Tilişca), Maria (Beu Apoldul de jos), Ana I. Ciovică (Ocna-Sibiului), Maria Mărginean (Topârcea), Maria Roman (Sadu), Maria Gheorghe (Gura-râului) fiecare cu câte 11 copii;

Maria Blana (Doştat), Maria Lăzăroae (Avrig), Paraschiva Cătănici (Slimnic), Ana Mălai (Caşolţ) fiecare cu câte 10 copii; Ana Dordea (Haşag, văduvă de războiu, *fără penzie)* 9 copii.

După cuvântarea rostită de dna E. Cioran, prezidenta Societăţii femeilor ort. Sibiu, au fost premiate cu cărţi mai multe eleve, dela şcoalele noastre secundare, care au prezentat cele mai reuşite lucrări asupra subiectului „Mama".

Festivalul s'a încheiat cu cântece ocazionale şi cu Imnul Regelui, sub conducerea profesoarei M. Lupu.

Mamele premiate au luat apoi masa în comun; ear trei dintre ele vor fi trimise la Ţinut şi în Capitala ţării.

Nr. 6287/1939 Bis. (33) 2—2

Concurs

In conformitate cu art. 11 §. 4 din Regulamentul Academiei teologice „Andreiane" din Sibiu, se publică concurs pentru *ocuparea catedrei vacante de drept bisericesc* dela această Academie.

Concurenţii vor înainta în termin de 15 zile dela prima publicare a acestui concurs în «Telegraful Român» cerere Consiliului Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, cu următoarele documente:

1. Act de naştere şi de botez,
2. Certificat de cetăţenie,
3. Doctoratul în teologie dela o Facultate ortodoxă,
4. Lucrări tipărite de specialitate,
5. Alte eventuale certificate de serviciu şi documente recomandatoare.

Candidaţii se vor supune examenului de concurs pentru această specialitate în faţa unei comisiuni la termenul ce se va fixa de Consiliul Arhiepiscopesc.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, ţinută la 16 Mai 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

AVIZ

Se atrage atenţiunea *preoţilor pensionaţi* şi *văduvelor preotese* asupra dispoziţiilor art. 6 din Regulamentul Fondului de ajutorare preoţesc, potrivit căruia calitatea de membru încetează dacă nu-şi achită cotizaţiile timp de 6 luni, indiferent de cauză.

Preacucernicii protopopi şi cucernicii preoţi sunt rugaţi a atrage atenţiunea celor interesaţi asupra acestor dispoziţii.

Consiliul arhiepiscopesc

INFORMAŢIUNI

Distincţii. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, din prilejul praznicului Pogorârii Duhului Sfânt, şi apreciind activitatea pe teren pastoral, având în vedere totodată bunele servicii aduse bisericii de preoţii notaţi mai jos, li-a dat binecuvântarea de a purta *brâu roşu*, şi anume următorilor: *Dr. Liviu Stan*, protesor la Academia teologică, *Ioan Bânda* din Roşia (protopopiatul Sibiu), *Dumitru Ciuchendea* din Poiana-Sibiului (prot. Mercurea), *Ştefan Corpadea* din Arini (prot. Sf. Gheorghe) şi *Miron Maier* din Brateiu (prot. Mediaş). — Călduroase felicitări!

Electorale. In *Sibiu* s'au prezentat, şi au fost înscrişi în listele electorale, *10.192 alegători*, bărbaţi şi femei.

Şi anume la: I. cat. *agricultură şi muncă* 5668 bărbaţi, 1016 femei; II. cat. *industrie şi comerţ* 787 bărbaţi, 46 femei; III. cat. *ocupaţiuni intelectuale* 2181 bărbaţi, 494 femei. — O comisiune electorală lucrează în sala mică, Nr. 10, a municipiului primăriei Sibiu, în vederea apropiatelor alegeri dela 1 şi 2 Iunie 1939.

Candidaturi parlamentare. In listele de candidaturi pentru *Senat* aflăm că Asociaţia clerului ortodox (cu 2 locuri) are următorii candidaţi: *Ciuhandu Gh. Dr.*, Iconom Stavrofor, Arad; *Popescu Nicolae*, Bucureşti, subsecretar de stat; *Partenie Petre*, Bucureşti, preşedintele Asociaţiei clerului ortodox.

In cinstea unui venerat profesor. Corpul profesoral dela Facultatea teologică din Cernăuţi a sărbătorit pe părintele profesor *Dr. Vasile Gheorgiu* la trecerea Prea Cucerniciei Sale în stare de pensionar, rămânând şi pe mai departe profesor onorar. Revista „Candela" a închinat sărbătoritului, la acest prilej, un număr festiv.

Societatea „Cultul Eroilor" ne comunică: 1. Datorită aprobării şi măsurilor luate de către Preşedinţia Consiliului de miniştri, „Ziua Eroilor" s'a sărbătorit, anul acesta, în toată ţara şi la toate cimitirele în care se află morminte de Eroi, cu o deosebită însufleţire şi cu toată strălucirea demnă de jertfa celor căzuţi pentru Intregirea Neamului; — 2. Cu ocazia „Zilei Eroilor", Societatea „Cultul Eroilor", Comitetul central a depus la monumentul Regelui Carol I, din Piaţa Palatului Regal Bucureşti, o coroană de flori naturale, cu panglică tricoloră, având inscripţia «*Inchinare Intâiului Rege al României*».

Cursurile de vară ale Universităţii Populare „Nicolae Iorga" din Vălenii de Munte, se ţin între 15 Iulie—15 August 1939, sub conducerea directă a dlui prof. Nicolae Iorga. In timpul cursurilor va funcţiona, ca şi în anii trecuţi, o cantină şi căminuri pentru băeţi şi fete. Costul este de 1300 lei de persoană la cantină şi 200 lei pentru cămin (pe întreaga lună). Inscrierile se fac pe adresa următoare: Universitatea Populară „Nicolae Iorga", Bdul Schitul Măgureanu Nr. 1, Bucureşti I, unde se află secretariatul.

Cursurile pot fi cercetate de: profesori, preoţi, învăţători, studenţi, precum şi de eleve şi elevi din ultimul an de liceu, de şcoală normală etc.

Mulţămire. Din prilejul sfinţirii bisericii ortodoxe române din *Valea-Lungă* îmi ţin de plăcută datorie să aduc mulţămirile mele şi ale credincioşilor mei I. P. Sfinţitului nostru mitropolit *Nicolae*, Consilului Arhiepiscopesc, Domnilor profesori dela Academia teologică Andreiană şi întregii preoţimi din Arhiepiscopie, care, din salarul modest, a contribuit cu daruri la zidirea bisericii noastre. — Pr. *Valeriu Ciora*.

Revenire la Hristos. Ministrul preşedinte al Slovăciei, Dr. Tiso, a declarat într'o recentă adunare, că statul slovac n'are să fie clădit pe partide politice, care şi-au sfârşit rolul, ci pe pătura lucrătoare şi creatoare. Muncitorul are să fie pe viitor membru deplin îndreptăţit al poporului slovac, al cărui conducător nu va mai fi

un Marx sau Lenin, ci exclusiv Hristos. Dr. Tiso a terminat zicând: „Noi reprezentăm o doctrină creştină; toate celelalte teorii şi sisteme trebue să înceteze, dacă n'au şi încetat; o singură idee are să rămâie şi să biruească: a fi slovac şi creştin."

Aniversare de 100 de ani. Reuniunea de muzică «*Hermania*» în Sibiu serbează la Rusaliile din anul curent 1939 aniversarea de o sută de ani dela înfiinţare. Vreme de un veac reuniunea concetăţenilor noştri saşi a stat credincioasă în serviciul artei muzicale. Reuniunea «*Hermania*» invită compatrioţii şi toate reuniunile prietene, din apropiere şi depărtare, să participe la festivitatea comemorării existenţei sale de o sută de ani. Serbările se vor desfăşura în zilele de 25—29 Mai, în Sibiu, conform unui bogat şi îngrijit program. Informaţiuni se dau la biroul de organizare: Reuniunea „Hermania", Sibiu, strada General Moşoiu 2.

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit *Nicolae*. Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. *Grigorie T. Marcu* — Numărul pe Iunie 1939 cuprinde: Diacon Grigorie T. Marcu: Apostolia Oştii Domnului. Pr. Dr. Nicolae Terchilă: Elemente de filosofie creştină. Pr. D. Vestemean: Atitudini noi faţă de adevăruri vechi. Pr. Dr. N. Neaga: Eclesiastul (Scurte note explicative). Pr. Mihail Neagu: Predică la Dumineca a patra după Sf. Rusalii. Grigorie T. Marcu: Atitudini: Pe marginea desfiinţării catedrelor de Teologie morală dela Academiile teologice şi a celei de Drept bisericesc dela Universitatea din Cluj. Grigorie T. Marcu, Prof. Dr. N. Neaga, Pr. D. Vestemean şi Dr. T. Bodogae: Mişcarea literară: Doctrina Sfântului Ioan Damaschin despre Maica Preacurată. Iudeii şi Românii. Arhimandritul Mitrofor Clementie Constantin Popovici. The humiliated Christ in modern russian thought. Pâinea vieţii. Cel mai vechiu ceaslov românesc. Vechiul Testament în gândirea românească. Arta de-a ghici viitorul la babiloneni. Statistica bisericească. Reşedinţa mitropolitană din Cernăuţi. Maica Domnului. I. H.: Cronică: Alegerea şi personalitatea actualului Mitropolit Primat al Greciei. Gr. T. M. şi Preot D. V.: Note şi informaţii.

Problema jidovească este la ordinea zilei în toată lumea. Firesc şi bine ar fi ca ea, problema aceasta, cu toată gravitatea ei, să nu întârzie prea mult nici la noi, cari sântem, ca proporţie de jidovime, a *doua* ţară pe suprafaţa pământului.

Mai de curând *Olanda* a socotit că trebue, mai pe sus de toate, să se apere împotriva elementului distrugător al poporului „ales", luând măsuri legislative în acest senz.

Chiar şi parlamentul *Ungariei* a hotărât, în sfârşit, să ocrotească elementul naţional copleşit de numărul excesiv de mare al fiilor lui Izrail, acaparatori ai profesiunilor libere de tot felul: medici, farmacişti, advocaţi, ingineri, arhitecţi etc. Legea ungurească interzice pentru jidovi toate posturile de stat, sau serviciile publice, precum şi deţinerile de proprietăţi funciare. Se admite o participare de numai 6 la sută în profesiunile libere şi de 12 la sută în industrie şi comerţ. In presă se admit 12 la sută jidovi, ear din anul 1940 numai 6 la sută, — din motivul că s'a dovedit de nenumărate de ori cum jidovii exploatează presa în scopuri contrare intereselor naţiunilor, în mijlocul cărora au fost toleraţi cu o neînţeleasă ospitalitate.

*

Ce este teosofia? Teosofia este cea mai îndrăzneaţă înşelătorie spirituală a vremurilor, propagată de „marele profet" Krishnamurti, fiul lui Solomon Kalman Grünberg din Varşovia, Miss Anny Besant şi Leadbeater, toţi francmasoni. In ultima analiză, teosofia urmăreşte să scoată pe Hristos din suflete şi să propage dezordinea spirituală în întreaga omenire. Intre iudaism şi teosofie se dovedeşte astfel existenţa unei legături organice de interese.

MINISTRUL AERULUI ŞI MARINEI
COMANDAMENTUL APĂRĂRII ANTIAERIANE A TERITORIULUI

Măsuri de protecţie contra atacurilor aero-chimice

Orice locuitor al ţării are îndatorirea să se intereseze de pericolul aerian şi să cunoască măsurile ce trebue luate în caz de atac aero-chimic.

Acest pericol va fi cu atât mai mic, cu cât fiecare locuitor va respecta din convingere următoarele:

I. Măsuri de luat de îndată ce se întrevede un conflict armat

Să se ia toate măsurile ca, iluminatul interior al apartamentelor de orice fel, să fie făcut complect invizibil din afară, de îndată ce s'a anunţat iminenţa pericolului aerian.

Să se procure masca şi trusa contra gazelor după tipul admis de autorităţi şi să se poarte tot timpul asupra locuitorului.

Să înveţe mânuirea măştii şi să se antreneze în portul ei.

O foarte bună mască, rău aplicată pe faţă, nu serveşte la nimic. Să se ferească masca păstrându-se în bună stare ferită de umezeală. Să se ducă pentru verificare atunci când se anunţă, la autorităţile locale indicate în instrucţiunile ce însoţesc masca.

Să se înveţe mânuirea trusei de gaze.

Să se recunoască din timp adăpostul cel mai apropiat de locuinţă.

Să fie la îndemână două pături pentru a se pune la intrare în pivniţă, materialul necesar pentru astuparea repede a oricărei crăpături din pivniţă, materialul lemnos pentru întărirea boltelor pivniţei rezervate de adăpost.

Să se păstreze în adăpost, într'un vas bine închis, o rezervă de apă şi care să se reînoiască săptămânal.

Să se golească podurile locuinţelor, de orice fel de materiale inflamabile.

Să se întindă pe sufrafaţa podului un strat de nisip de 2 cm.; iar la colţurile podului să se aşeze câte o ladă cu nisip şi o lopată, pentru a servi la stângerea bombelor incendiare ce eventual ar pătrunde în pod.

II. Măsuri de luat când s'a auzit semnalul de alarmă dat de autorităţi
(sunete, sirene, clopote, etc.)

1. Dacă locuitorul este la domiciliu:

Să stângă lumina, să tragă obloanele, rulourile, jaluzelele, etc., să închidă comptoarele de gaze şi electricitate.

Să ia masca şi trusa de gaze şi să se ducă în grabă la adăpostul cel mai apropiat.

Să astupe eşirile adăpostului cu două pături umede, iar crăpăturile cu bucăţi de stofă umede.

Să se proptească dacă este posibil, tavanul adăpostului cu stâlpi de lemn, iar la ferestre să se pună saci cu nisip.

Să stea liniştit în adăpost, să nu fumeze, să nu mănânce de cât când simte absolută nevoie; să nu se frece la ochi, să nu părăsească adăpostul decât când se dă semnalul de încetarea alarmei.

Să se urce unul din membrii lamiliei cu mai mult sânge rece, în pod pentru a stânge bombele incendiare sau să localizeze un început de incendiu.

2. Dacă locuitorul este departe de casă:

Să fie calm, să nu strige. Să se grăbească la adăpostul cel mai apropiat arătat de gardian, să intre în adăpost fără a se îmbulzi şi să respecte întocmai regulele afişate în adăpost sau spuse verbal de şeful adăpostului.

3. Dacă locuitorul este surprins de un atac cu gaze şi n'a avut timp să între într'un adăpost:

Să se ascundă după un zid gros.

Să se culce repede la pământ în caz că aude şuerat de bombe în apropiere, să fie liniştit, să nu strige, că produce panică, să pună masca imediat căutând să se depărteze de acel loc mergând pe cât posibil contra vântului sau curentului, fără să alerge.

Dacă din întâmplare n'are masca asupra lui: să pună o cârpă udă la gură şi nas şi să şi reţină respiraţi cât mai mult. Să nu atingă nici un obiect stropit de gaze.

Dacă locuitorul a fost atins de gaze: (fie că s'ar afla la domiciliu sau pe stradă,

Să procedeze aşa cum spun instrucţiunile scrise pe capacul trusei de gaze aflat asupra oricărui locuitor şi anume:

a) In caz de yperitare (miros de muştar şi stropi verzui-bruni):

Să se spele imediat pielea cu apă şi şi săpun, să se usuce bine şi apoi să se pudreze cu praf de clorură de var.

Să se desbrace imediat şi hainele se vor fierbe într'un cazan (găleată) după care se vor usca la aer curat.

Să se spele ochii cu o soluţie slabă de hypermanganat de potasiu sau accid boric.

Să se pună în nas oleum gomenlat, să se bea un pahar cu apă caldă, în care să se pună o lingură de bicarbonat de sodiu.

Să se ducă pentru vizitare şi control la primul post de ajutor sanitar.

b) In caz de fosgenare (miros de mucegai sau fân stricat):

Să se stea apoi liniştit, să se cheme medicul, iar până la venirea lui să ia următoarele măsuri:

Spălarea generală a gurei şi nasului cu o soluţie slabă de hypermanganant.

Să se înghită din trusa de gaze 2 perle de eter (1—10 minute) *dacă n'au început vărsăturile*, se va lua un pahar cu apă caldă.

III. Măsuri de luat la încetarea alarmei
(sunete scurte de sirene şi clopote)

Să nu se părăsească locuinţa sau adăposturile, să nu se circule pe străzi, până ce nu se anunţă de echipele speciale organizate de autorităţi.

Să nu se bea apă şi să nu se atingă sau consuma alimente, să nu se îmbrace haine, etc., bănuite că ar fi gazate, până ce nu s'a cerut avizul medicului sau al echipelor organizate special de autorităţi.

Să se aerisească adăposturile şi pivniţele.

Toate mijloacele de apărare contra atacurilor aero-chimice vor fi puse în acţiune de autorităţi pentru a face faţă pericolului.

Locuitorii ţării să nu aştepte însă totul dela stat, ci să ajute şi să se apere singuri pe ei, familiile şi pe aproapele lor.

Cea mai bună apărare contra pericolului aero-chimic este părăsirea oraşelor mari şi împrăştierea în comunele vecine sau la moşie, vie, rude, etc.

Cei ce nu au nici o întrebuinţare în armată sau în serviciile publice, să plece din oraş imediat ce s'a anunţat de autorităţi evidenţa pericolului aero chimic.

Nr. 5830/1939.

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că erezilor preotului Nic. Vlad dela parohia Şelimber, judeţul Sibiu, în baza § ului 5 din Regulamentului fondului de ajutorare preoţesc, a ridicat dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar fără nici o reţinere, ajutorul de înmormântare de Lei 15.000 (Lei cincisprezecemii) după soţia sa Ana Vlad născută Nandrea, decedată la 3 Maiu 1939.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 20 Maiu 1939.

Consiliul Arhiepiscopesc

---

(27) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a din comuna *Cărpeniş*, protopopiatul Braşovului, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român".

Retribuţiunile după acest post sânt:

1. Intregirea dotaţiunii dela Stat.
2. Stola uzitată, conform Regulamentului stabilit de Adunarea protopopească pentru parohille tractului Braşov, aprobat de Ven. Consiliu arhiepiscopesc.
3. Sesiune parohială 4 jug. teren arabil.

Cererile de concurs însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea de candidare dată de P. Ven. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta Oficiului protopopesc ort. rom., Braşov, Piaţa Unirii 1, până la terminul fixat.

Concurenţii vor binevoi a se prezenta în parohie, în o Duminecă sau sărbătoare, cu preavizul Oficiului protopopesc, spre a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Braşov, la 19 Aprilie 1939.

Dr. N. Stinghe
adm. protopresbiteral

C. preoţi să stea în fruntea mişcării
Oastea Domnului

Dr. EUGEN POP
Medic-Dentist
(9) 1—3
Consult: 12—1 şi 3—7
Sibiu, Piaţa Unirii Nr. 3
Palatul Primei Ardelene

Nr. 243—1939 (29) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Apoldul de sus,** din protopopiatul Mercurea, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă în natură.
3. 32 jug. cad. sesiune parohială, arător şi fânaţ.
4. Lei 500 anual pentru luminat.
5. Venitele stolare uzitate în parohie.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Mercurea, în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi concesiunea dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie. Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Binecuvântarea de candidare primită de candidaţi la Concursul I, ce s'a publicat în Februarie 1939 pentru parohie de clasa a doua, este valabilă şi la acest concurs.

Mercurea, 2 Mai 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român Mercurea în înţelegere cu consiliul parohial.

Prot. **Dr. Vasile Oană**
adm. prot.

Nr. 133—1939 (30) 2—3

Concurs

La ordinul Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 4448—1939, pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Aţel,** protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat,
2. Casă parohială cu dependenţe în stare foarte bună.
3. Sesiune parohială 14 jugăre, arător şi fânaţ.
4. 1/4 jugăr grădină.
5. Circs 2 stânjini lemne dela primăria comunală, făcutul şi adusul lemnelor priveşte pe preot.
6. Una zi clacă dela fiecare familie în cazul când preotul lucrează sesiunea parohială în regie.
7. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, cu toate documentele şi cu încuviinţarea specială a Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc, în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a se face cunoscuţi parohienilor.

Dumbrăveni, la 5 Mai 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Dragolea
protopop.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae
Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII — Sibiu 4 Iunie 1939 — Nr. 23

BIBLIOTECA ASOCIAȚIUNII SIBIU

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Pelerinajul dela Sibiu

Cele opt congrese ale «Oștii Domnului», ținute an de an la Sibiu, în zilele Rusaliilor, au creat o obișnuință și o trebuință atât de puternică printre credincioșii Bisericii noastre de-a veni în aceste zile la scaunul Mitropoliei, încât e sigur că aceste pelerinajii vor continua în tot viitorul ca una din manifestațiile religioase devenită regulă și așezământ statornic al poporului nostru.

Că se vor numì sau nu totdeauna «ostași ai Domnului» cei ce vor veni la aceste pelerinajii, puțin importă. Nici la congresele de până acum n'au venit numai «ostași», ci și foarte mulți credincioși neîncadrați, dornici să asculte cuvântul vibrant al ierarhului și al atâtor preoți vestiți, să ia parte la sfintele slujbe săvârșite în sobor și să se scalde în marea de simțire și de înfrățire religioasă care îi cuprinde pe toți.

Printre multele fapte prin cari I. P. S. Mitropolit *Nicolae* a trezit o nouă epocă, o epocă mai adânc religioasă, în viața bisericească a poporului și în preocupările preoțimii noastre, se va numì totdeauna la loc de frunte și inițierea și statornicirea pelerinajului de Rusalii la centrul Mitropoliei Ardealului.

Congresul din anul acesta s'a caracterizat prin câteva trăsături nespus de îmbucurătoare, cari arată că în materie de mișcare religioasă am trecut peste dibuelile firești ale oricărui început, și experiențele făcute ca și cunoașterea teologică mai aprofundată a ortodoxiei, dau în primul rând preoțimii, pe lângă avântul necesar, și o siguranță și o lărgire de orizont în lucrarea de propoveduire.

Dacă după războiu imediat, datorită inexperienții în materie de mișcări religioase populare, se vorbea poate de Iisus Hristos într'o formă care putea da unora impresia că Iisus ar sta izolat, azi se vorbește, printr'o înțelegere aprofundată și nu rece dogmatică, ci caldă și convingătoare, despre Iisus cel din Biserică, din Taine, dintre sfinți, despre Iisus aflător nu în singurătatea insului, ci în legătura de iubire dintre membrii comunității care i-a păstrat și adevărul. Din mai toate cuvântările preoților dela acest congres, cari se inspirau pe lângă Sf. Scriptură din Viețile Sfinților, din Pateric, din tradiția noastră scumpă, pe care știu cum să o valorifice acum ca trăire și nu ca teorie, ca element viu și înviorător, se desprindea impresia hotărâtă că «Oastea Domnului» se definește tot mai mult ca o mișcare specific ortodoxă, ce curge pe alvia unei ortodoxii adâncite și reînviorate. Și nu voi greși, cred, spunând că ea va prilejui și mai departe o adevărată reaprindere a ortodoxiei de sub spuza automatismului, o adevărată adâncire, prin emoție și trăire, a valorilor și învățăturilor noastre tradiționale, pe de o parte prin presiunea ce-o exercită această mișcare asupra preoțimii cu setea ei de apă vie, autentic religioasă, iar pe de alta prin necesitatea ce rezultă pentru preoți de-a stâmpăra totuși această sete din izvoare ortodoxe și de-a le arăta chiar, ca potențial de înviorare religioasă, superioare celor străine.

Deocamdată, cum am spus, se observă un început de admirabilă capacitate și familiaritate în valorificarea afectivă a tuturor dogmelor ortodoxe. Nădăjduim că nu peste mult vom vedea această preoțime — care așa silită cum e de ciocan și nicovală trebue să caute să scoată apa din ceeace aparent e piatră — știind să valorifice altfel și sfintele slujbe, și atunci vom putea fi siguri că orice mișcare religioasă populară din sânul Bisericii noastre va fi deplin și pasionant cucerită de realitatea mistică de pe altar.

Dar siguranța și lărgimea de orizont vădită de preoți, a manifestat-o la acest congres și poporul. De unde altedăți se observa la unii participanți o anumită răceală, când se vorbea de legătura acestei mișcări cu religiositatea tradițională a poporului nostru, sau de Biserică, sau de interesul ce e dator să-l aibă un membru al mișcării față de pământul Țării, la congresul actual întreaga asistență își arăta lărgimea de iubire și de înțelegere — în opoziție cu îngustimea și izolarea sectară — în aplauzele furtunoase cu cari sublinia asemenea pasagii din cuvântări.

Așa încât am putea socotì congresul «Oștii Domnului» din acest an ca începutul unei faze nouă în istoria mișcării și prin aceasta chiar în a vieții noastre bisericești generale, care în sfârșit e pe cale de-a stabilì — după oarecari dibueli și frământări — sinteza deplină între noile trebuințe de viață religioasă populară și între adevărul și spiritul neschimbat al sfintei noastre Biserici. **D. S.**

Congresul societății misionare „Oastea Domnului“

An de an, la măritul praznic al Cinzecimii, «Ierusalimul Oastei» se dovedește mereu prea bucuros să-i găzduiască frățește pe cei renăscuți prin Duh la o viață nouă și plină de bucurii duhovnicești, pe ceice se sârguiesc din toate puterile lor să transforme pământul într'un popas spre împărăția cerurilor. Și an după an, numărul celor cari, urmând graiului tainic al convingerii lor nesdruncinate, se îngroașe, grăbind să aducă, la Sibiu, suflet cald, prinos de umilință ortodoxă, măreție de ostași disciplinați și glas limpede, din toate unghiurile țării sănătoase.

Cu adevărat, «Oastea Domnului», săltând peste granițele începutului modest și lăsându-le mult în urmă pe acelea ale scepticismului inerent oricărui așezământ de orânduire nouă, se dovedește a fi ajuns în poziția de netăgăduit a făgașului definit printr'o îngrădire temeinică, luminată și trainică. Congresul din acest an — Rusalii 1939 — este o chezășie despre aceasta.

Ostașii Domnului au început să pună piciorul în cetatea de scaun a Mitropoliei ardelene și al Oastei încă din Sâmbăta Rusaliilor. Fiecare tren a vărsat aici câte un mănunchiu viguros și fiecare ostaș a fost apoi îmbrățișat cu toată dragostea și găzduit, aici, de bunii frați întru ale mântuitoarelor silințe și nădejdi. Făcând zid în jurul steagurilor — multe la număr, mărețe la înfățișare și grăitoare despre locuri dragi și depărtate — ei au străbătut, cântând, străzile orașului, lăsând peste tot și reînviind mireasma duhovnicească a unor vremi cari, dacă trăiau în adâncul multora dintre noi, păreau totuși oarecum zăvorâte în cămara întâielor veacuri de creștinătate.

Dar duhul renașterii spre o viață numai ziditoare întru cele bune, l-au vădit congresiștii și în zilele de praznic. Ei au grăbit urcușul lor în catedrală, s'au mărturisit sub patrafirul preoților și s'au împărtășit cu Hristos Domnul chiar din potirul ținut de însuși I. P. S. mitropolit Nicolae al Ardealului. Doamne, ce aspect bogat în avânt, convingere și măreție creștinească! Să vezi bătrâni gârboviți sub povara anilor, tineri purtând în făptură chipul bradului și vigoarea gorunului, schiopi purtați de un avânt lăuntric, copii cu ochii plini de bunătate și nevinovăție, oameni cu carte multă și de cei puțin pricepători în ale slovei, — toți veniți de cine știe unde și tre când, acum, prin fața înaltului ierarh!

In întâia zi, cu toții au grăbit la sf. Liturghie, care s'a slujit în sobor măreț și de însuși I. P. S. mitropolit *Nicolae*.

La sfârșitul slujbei, congresiștii au ascultat cuvântul plin de adâncă înțelepciune și de părintească învățătură al I. P. S. Mitropolit. Din acest cuvânt au putut ei pricepe ce însemnează renașterea în Duh, trăirea în Duh și mântuirea în El, pentru omul singuratic și pentru neamuri.

După masă, adunările s'au ținut la Academia teologică, unde vremea a fost înflorită cu cântări și cu vorbiri pline de tâlc.

A doua zi a Rusaliilor, adică ziua propriu zisă a congresului, a trecut într'un cadru și mai măreț. Acum și numărul fraților s'a dovedit și mai impunător. Și ei au avut din nou bucuria duhovnicească de a asculta sf. Liturghie slujită tot de I. P. S. Mitropolit Nicolae și de sobor preoțesc numeros. Iar la sfârșit, cuvântul de învățătură al Inaltului Ierarh a căzut din nou ca o ploaie binefăcătoare, arătând că sufletul este cea mai mare comoară dată nouă de Dumnezeu, iar grija de mântuirea lui însemnează chemarea de căpetenie a fiecărui creștin.

După ce și I. P. C. Sa păr. arhimandrit *I. Scriban* a rostit îndemnuri bune, toți cei veniți la adunare s'au încolonat formând un cortegiu mai disciplinat și mai bogat ca oricând. Având preoțimea — multă la număr — și steagurile în frunte, congresiștii au străbătut, cântând, străzile cari duc spre teatrul orășenesc. Acolo, în mijlocul unei săli care s'a dovedit de astădată neîncăpătoare, s'a ținut congresul prezidat de I. P. S. nostru Mitropolit și în prezența: I. P. C. arhimandrit *I. Scriban*, primarul Sibiului *Dr. S. Pop*, dl *I. Gr. Oprișan*, dl *Al. Lascarov-Moldovan*, păr. *Turicu-Arad*, etc.

Inălțătorul cuvânt de deschidere l-a rostit și acum I. P. S. Mitropolit *Nicolae*, evocând mai întâi cu adâncă evlavie și cu românească pietate memoria slăvitei regine Maria, a primului patriarh Miron Cristea și a neuitatului poet Octavian Goga. A prezentat apoi noile lucrări tipărite pentru hrana duhovnicească a ostașilor, a subliniat stadiul în care se găsește punerea în aplicare a Statutelor aprobate de sf. Sinod și a definit astfel rostul Oastei pentru vremea noastră:

Oastea Domnului lucrează în Biserică și prin Biserică. Căci a fi ostaș al Domnului însemnează a sluji lui Hristos prin Biserica Lui. Iisus Hristos și Biserica Sa sunt una. Iisus este în Biserică.

Furtuna care a trecut peste Oastea Domnului am biruit-o. Oastea Domnului este acum iarăși una. Iar celor cari mai sunt încă în nedumerire le zicem: „Veniți la noi să lăudăm pe Domnul împreună și să ne bucurăm împreună la sânul cald al Bisericii noastre“.

Când vom avea organizația după statute ne va cunoaște lumea din afară, și atunci vom putea să spunem: iată ce vrem noi. Vremea de astăzi ne cere să fim trezi la posturile noastre de ostași ai Domnului. Vremea de acum cu frământările ei ne-a pus într'o lumină nouă însemnătatea Oastei Domnului. Se pune mereu acum chestiunea Renașterii Naționale, dar noi din anii trecuți vorbiam de o înoire a celor dinlăuntru prin credință, dragoste și ajutorul Duhului Sfânt.

O renaştere sufletească porneşte numai din contactul cu Izvorul Vieţii. Când s'a ivit Frontul Renaşterii Naţionale am zis: iată acum rosturile Oastei. Oastea Domnului a ajuns actuală prin ideia renaşterii. Nu-i posibilă o renaştere naţională fără o renaştere religioasă. Numai prin credinţă în Dumnezeu se va putea face o renaştere sufletească. Oastea Domnului prin credinţă stă în slujba renaşterii naţionale. Celce a contribuit cu ceva la renaşterea sufletului românesc, este cu adevărat un iubitor de ţară şi neam.

Gândul nostru s'a oprit la înoirea sufletească a neamului prin Oastea Domnului. Lucrul acesta a mers dela om la om. Să ne rugăm cu toţii ca psalmistul: „Inimă curată zideşte întru mine Dumnezeule...". Să răspândim credinţa în familiile noastre şi apoi în obştea cea mare a neamului nostru. Dumnezeu să coboare Duhul Său cel Sfânt asupra Oastei înviorându-o şi dându-i puteri de luptă. Duhul Sfânt să se coboare asupra neamului şi a Tronului. Doamne fii cu noi. Ne vom strădui să ascultăm voia Ta, să fim la postul nostru şi să avem candele aprinse. Ţie îţi închinăm viaţa noastră.

Mai rostind şi bune cuvinte de salut pentru oaspeţii cei mai aleşi, pentru preoţime şi pentru ostaşi, I. P. S. Mitropolit a declarat congresul deschis.

Un sentiment de înţeleasă admiraţie s'a născut, în congres, pe urma vorbirii dlui *Dr. S. Pop* primarul municipiului Sibiu. Este pentru prima dată când un laic şi deţinând slujbă atât de înaltă aduce cuvânt de apreciere dreaptă într'un congres general al «Oastei Domnului».

Să mai adăugăm şi constatări pe urma cuvântării I. P. C. arhimandrit *I. Scriban*? Doar această personalitate proeminentă, ca totdeauna, şi-a mărturisit întreaga dragoste pentru «Oaste» şi a definit venirea sa la fiecare congres ca o trebuinţă întăritoare de suflet.

Cuvântări tot atât de bogate în frumuseţe şi înţeles au mai rostit apoi: dl *Al. Lascarov-Moldovanu* pentru «Serviciul Social», păr. *I. Ioja* Oradea în numele fraţilor de acolo şi a P. S. episcop Nicolae Popoviciu, păr. *I. Gafton* (Bucureşti), dl *I. Gr. Oprişanu* (Bucureşti), păr. *Turicu* (Arad), *I. Miron* (Basarabia), înv. *C. Ursu* (Severin), păr. *Munteanu Muntmarg* şi, în sfârşit, neobositul părinte *Gh. Secaş*.

Dupăce s'a trimis o telegramă de adânc devotament M. S. Regelui Carol II, congresul «Oştii Domnului» s'a închis, iar congresiştii au luat calea 'ntoarsă ducând în toate satele şi unghiurile ţării un suflet şi mai întărit în calea virtuţii şi învăţăturii culese iarăşi tocmai din izvorul «Oştii».

D. Călugăr

Despre noua lucrare, apărută în „Seria teologică" dela Sibiu, şi purtând titlul de *Mirenii în Biserică*, — lucrare datorită păr. Liviu Stan, profesor la Academia teologică Andreiană, — cetim în *Renaşterea* dela Cluj un prim articol semnat de directorul ei, dl I. Mateiu, care spune despre această lucrare:

„Călăuzită de adevăr şi iubire, scrisă obiectiv şi documentat, această carte fundamentală onorează în cea mai mare măsură pe autorul ei, aşezându-l pe linia competinţelor reale din domeniul dreptului bisericesc.

Clericii şi mirenii intelectuali se vor simţi mândri ispitind paginile elocvente ale acestei scripturi canonice, fiindcă din ea se desprind învăţăminte sigure pentru întărirea convingerii noastre în canonicitatea şi utilitatea organizaţiei actuale a Bisericii străbune.

Şi astfel vor sta neclintiţi în jurul ei, continuând o tradiţie istorică sănătoasă, rodnică şi mântuitoare."

Nr. 6325/1939 Ep.

Notificare oficială

Ministerul educaţiei naţionale — Direcţiunea învăţământului profesional cu adresa Nr. 51.538/799/1939 ne-a încunoştiinţat, că acel Minister, călăuzit de ideea de a promova introducerea şi consolidarea elementului naţional în toate domeniile activităţii industriale, a înscris în art. 122 din legea pentru organizarea şi funcţionarea învăţământului industrial de băeţi şi fete (Monitorul Oficial Nr. 88 şi 89 din 16 şi 17 Aprilie 1936) — prin derogare dela legile în vigoare — dispoziţiunea, ca absolvenţii şi absolventele şcoalelor de învăţământ industrial, grupaţi în cooperaţiune de producţie, legal constituite, să fie preferaţi la licitaţiunile publice, altor ofertanţi, chiar dacă ar fi cu 7% (şapte la sută) mai scumpi decât aceştia, iar garanţia ce urmează să depună, să fie de 2% (doi la sută) din valoarea comenzii.

In consecinţă, având în vedere scopul naţional urmărit, dispunem respectarea în totul a dispoziţiunilor cuprinse în textul arătat mai sus, având licitaţiunile să fie adjudecate cooperaţiunilor de absolvenţi şi absolvente cari intră în dispoziţiunile legale sus arătate, atunci când se găsesc printre ceilalţi ofertanţi.

Sibiu, din şedinţa secţiunei economice a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 20 Mai 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Obligativitatea oficierii serviciilor religioase la solemnităţile naţionale

Monitorul Oficial publică următoarea decizie a consiliului de miniştri:

Toate cultele vor oficia servicii religioase la solemnităţile naţionale şi la cele ale Familiei Domnitoare.

Ora când se vor oficia aceste servicii religioase, va fi fixată în fiecare judeţ de *prefectul* judeţului.

In afară de cazul, când legi, regulamente, sau dispoziţiuni speciale nu dispun participarea în corpore la serviciile religioase ce se vor oficia la solemnităţile naţionale şi la cele ale Familiei Domnitoare, vor lua parte *şefii* autorităţilor de stat, judeţ sau comună şi a instituţiunilor depinzând de acestea, cum şi comandantul celei mai mari unităţi din garnizoană; ei vor participa la serviciul religios ce se va oficia la biserica *ortodoxă-română* din localitate.

Dacă în localitate este biserică greco-catolică (unită), *ajutorii* şefilor autorităţilor de stat, judeţ sau comună, cum şi ajutorul comandantului celei mai mari unităţi din garnizoană vor lua parte la serviciul religios ce se va oficia la această biserică.

La bisericile sau casele de rugăciune ale celorlalte culte vor participa delegaţi ai şefilor autorităţilor arătaţi la alineatul prim şi ai armatei. In măsura posibilului, aceşti delegaţi vor aparţinea cultului bisericii sau casei de rugăciuni unde se oficiază serviciul religios.

Dacă la solemnitate ia parte şi *trupă* sub arme, aceasta va participa la serviciul religios dela biserica *ortodoxă*.

Trupa sub arme va lua parte şi la solemnităţile dela *catedralele* Episcopale ale bisericii române-unite din Blaj, Cluj, Oradea, Lugoj şi Baia mare.

Premilitarii vor participa la serviciile religioase ce se vor oficia la bisericile sau casele de rugăciune ale cultelor cărora aparţin.

Elevii şcoalelor de stat sau confesionale vor participa la serviciile sau casele de rugăciune ale cultelor cărora ei aparţin.

Cu executarea dispoziţiunilor acestui jurnal se însărcinează miniştrii: cultelor, internelor, apărării naţionale, aerului şi marinei, şi educaţiunii naţionale.

Sărbătoarea cea mare a tineretului

Comandantul „Străjii Ţării" a fixat *Săptămâna străjerilor* în care, dela un hotar la celalalt al ţării, străjerimea va activa pe ogorul înălţării patriei.

Săptămâna străjerilor este popasul făcut în preajma *zilei de 8 Iunie*.

Trei milioane şi jumătate de străjeri, şi 30 mii de comandanţi şi comandante din 20 mii de unităţi se găsesc în ogorul de muncă al ţării.

Primele trei zile din Iunie 1939 au fost închinate: localităţii, sănătăţii şi naturii. Ziua de mâne, Duminecă, 4 Iunie, va fi închinată *bisericii şi familiei*. In ziua a şaptea din Săptămâna străjerilor se împart premiile. In anul curent 1939 vor fi premiate şi *mamele* cu mai mulţi copii; din acestea se va alege câte una de judeţ, — aceste mame vor fi sărbătorite în cadrul festivităţilor dela *8 Iunie*, când vor fi prezentate Marelui Străjer.

Ziua aceasta va fi şi de astădată marea sărbătoare a tineretului ţării.

Monument pe „Câmpul Libertăţii"

— Dintr'un apel —

S'au împlinit 90 ani dela marea adunare de pe „Câmpul Libertăţii" din 3/15 Mai 1848, când peste 40.000 de români, în frunte cu episcopii şi cărturarii lor, şi-au afirmat voinţa nenfrântă de a trăi liberi pe pământul strămoşesc.

Evenimentul, dela 3/15 Mai 1848, se comemorează în fiecare an cu toată smerenia; dar un adevăr dureros trebue să întristeze pe toţi românii: *nu există nici un semn de amintire, decât o modestă peatră, care pomeneşte actul istoric.*

Este o datorie a cinsti trecutul de glorie care constitue hrana sufletelor urmaşilor şi isvorul de inspiraţie a generaţiilor viitoare pentru a urma pilda înaintaşilor.

In acest scop s'a constituit un comitet de iniţiativă, sub preşedinţia de onoare a I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae* al Ardealului şi I. P. S. Sale *Alexandru Niculescu* dela Blaj, având ca scop a strânge sumele necesare, pentru ridicarea unui monument vrednic de marele act istoric.

Cu aprobarea celor în drept, acest comitet face călduros apel la *toată obştea românească* de a contribui, în mod simbolic, cu *cel puţin 1 leu*, la înfăptuirea gândului propus.

Sumele strânse se depun la Administraţia centrală capitulară Blaj, sau la CEC prin oficiul poştal, cu destinaţia «*Fond pentru ridicarea unui monument pe Câmpia Libertăţii Blaj*».

*

Comitetul de iniţiativă, pentru ridicarea monumentului pe Câmpul Libertăţii, e compus din dnii: Dr. Victor Macavei, vicar mitropolitan; Părintele Vasile Popa, paroh ortodox; maior Th. Miclăuş, subinspector P. P.; Dr. Traian Mija, prefectul judeţului T.-mică; Lt.-Colonel Ion Nicolau, comandantul cercului de recrutare; Dr. I. Bianu, primarul oraşului Blaj, şi Dr. Ştefan Manciulea, insp. şcolar, delegatul „Astrei".

Aspră critică la adresa Vaticanului. Episcopul de Birmingham, *Dr. Barnes*, a ţinut în 24 Mai a. c. un discurs în faţa adunării înaltului cler anglican. Episcopul a făcut o vie critică „Sfântului Scaun" faţă de acţiunea ţărilor totalitare şi a protestat în deosebi tăcerii papei cu prilejul cuceririi Etiopiei şi a acţiunii în Albania. In sfârşit vorbitorul a subliniat, că papii au fost de veacuri numai italieni şi că influenţa italiană la Vatican împiedecă, după părerea multor oameni, ca papa să fie atât de neutru, pe cât ar fi de dorit în chestiunile internaţionale.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării Oastea Domnului

Viaţa religioasă în Rusia sovietică

Redăm mai jos, dintr'un articol al ziarului *Neue Zürcker Zeitung* din 7 Mai 1939, următoarele:

Sălbatica propagandă, purtată ani de zile din partea „ateiştilor", este *stavilită* din momentul când Stalin în constituţiunea sa a asigurat „libertatea convingerii" pentru toţi cetăţenii sovietici. Chiar şi organul oficial «*Besbojnic*», al disprefuitorilor religiei, recomandă aderenţilor săi să păstreze „tact şi bun simţ" şi să continue propaganda numai cu „arme ideale".

Altă foae, «*Antireligiosnik*», se plânge că discuţiile publice, în materie religioasă, aşa cum se desfăşoară în vremea din urmă în Rusia, se termină adeseori cu înfrângerea agitatorilor comunişti. Inainte vreme propagandiştii aveau de furcă în deosebi cu preoţi bătrâni, cari primeau lupta; astăzi însă fac opoziţie tot mai pronunţată în faţa argumentelor „ştiinţifice" înşişi noii *intelectuali sovietici, cari se declară credincioşi religiei.*

In discuţia despre credinţă şi cunoştinţă, oamenii aceştia fac obiecţiunea, că materialismul rusesc sovietic nu înţelege rostul ideilor moderne despre materie. „Lucrurile în sine" („Dinge an sich") le putem crede; numai fenomenele se pot şi vedea. Ear dacă agitatorii stăruesc asupra superiotităţii moralei comuniste în asămănare cu cea creştină, sânt imediat întâmpinaţi cu o grindină de observări, ca b. o.: „Pentruce tinerii noştri sânt atât de sălbăticiţi", sau „Pentru ce avem copii aşa de rău păziţi", — întrebări la care propagandiştii de obicei tac.

Dar evoluţia vieţii religioase în Rusia merge mai departe. Chiar concepţia comunistă despre religie şi biserică, — având în vedere mai ales noua preţuire a creştinismului în istoria Rusiei, — a trecut prin transformări, din care iese la iveală faptul, că „ateiştii" nu mai au siguranţa biruinţii în lupta lor. „Religia este opiu pentru popor", se zicea în anii sbuciumărilor bolşevismului. Astăzi însă se declară în Moscova, că creştinismul, între toate religiunile, este totuşi «*un opiu cu bune însuşiri*». Aşa s'a rostit profesorul de istoria culturii, Ranovici, într'o prelegere ţinută în institutul istoric al Academiei de ştiinţe; ear asistenţa, reprezentanţii partidului şi ai alianţei ateiştilor, au răspuns cu aprobări. Ranovici este de părere, că creştinismul a jucat un „rol progresiv uriaş" în lupta popoarelor împotriva ori cărui fel de impilare; creştinismul a propoveduit egalitatea între toţi oamenii şi a răspândit „spiritul democraţiei", şi de aceea i se cuvine cea mai mare recunoştinţă, spune profesorul.

Un invalid de războiu, Tatişcev, la rândul său şi-a luat curajul să pună „besbojnicilor" patru întrebări, care dovedesc lămurit, că în Rusia este totuşi admisă oarecare libertate a opiniilor. Tatişcev zice: Mai întâi, preoţimea va fi având de bună seamă multe scăderi omeneşti, dar ce are a face aceasta cu religia? Al doilea: pentruce partidului nu-i place învăţătura despre iubirea deaproapelui? Al treilea: pentruce partidul nu admite, că în om există un duh, un suflet, un fond spiritual? Şi, în sfârşit: la ce foloseşte partidului afirmarea, că omul coboară neapărat dintr'o maimuţă?...

Intrebările invalidului au produs nu puţină zăpăceală în redacţia celor dela „Besbojnic".

Faptul că a încercat totuşi să răspundă, arată că ateismul se află în defensivă şi nu în ofensivă ca mai înainte.

Douăzeci de milioane. Biroul de Statistică demografică vesteşte că România, sub oblăduirea M. Sale Regelui Carol II desvoltându-se în pace, va atinge, în cursul lunii lui August 1939, cifra impunătoare de *20 milioane de suflete*. — Rămâne ca această respectabilă cifră să înfăţişeze, cât mai neîntârziat, şi conţinutul necesar.

Nr. 6821/1939

Ziua Restauraţiei

Joi, în 8 Iunie a. c. se prăznueşte *Ziua Restauraţiei*, în cadre solemne. Programul serbării de concentrare naţională e întocmit de *Straja Ţării*, cu participarea Bisericii, a autorităţilor publice şi a instituţiilor publice şi a instituţiilor culturale şi patriotice din ţară.

Ziua Restauraţiei e închinată cimentării legăturilor indestructibile dintre neam şi Regele ţării, a cărui dăruire de fiecare zi pentru propăşirea generală a înălţat prestigiul ţării şi a creiat condiţiuni de real şi vădit progres pe toate tărâmurile vieţii.

Sfânta noastră Biserică depune la treptele Tronului tributul loialităţii şi al gratitudinii sale şi al tuturor credincioşilor săi şi roagă pe Dumnezeu să dăruească Majestăţii Sale Regelui nostru Carol al II-lea şi întregei Dinastii Române darurile proniei cereşti şi să binecuvinte opera Regală.

Cucernicii slujitori ai sfintelor noastre altare vor slujì Doxologia în Ziua Restauraţiei, vor ţinea cuvântări ocazionale şi vor participa cu toţi credincioşii la serbările aranjate de Straja Ţării.

Sibiu, 31 Mai 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Două zile de praznic naţional. — *Joi şi Vineri, 1 şi 2 Iunie, cetăţenii cu drept de vot s'au prezentat în faţa urnelor pentru a desemna pe viitorii membri ai parlamentului român. Alegerile s'au desfăşurat în deplină libertate şi exemplară ordine, fără enervările obişnuite de altă dată.*

Deşì, după prescripţiile nouei constituţii, nu votează decât cei care au împlinit vârsta de 30 de ani şi care au o profesiune bine stabilită, totuşi cei înscrişi în listele de alegători înglobează un număr cu mult mai mare, decât cei înscrişi în ultimele alegeri.

Acest fapt se explică prin marea adeziune a oamenilor la noul regim de guvernământ şi la noua ordine întronată în ţară.

De dreptul pe care îl au cetăţenii României, de a desemna pe viitorii membri ai Corpurilor legiuitoare, sânt astăzi mai conştienţi ca orând şi înţeleg normele constituţionale şi ale legii electorale.

Viitorul parlament, constituit şi ales pe baze corporatiste, va reglementa o nouă viaţă politică şi se va ocupa de rezolvarea tuturor chestiunilor şi problemelor cu caracter obştesc.

Nr. 6893/1939 Ep.

Publicaţiune

Consiliul Arhiepiscopesc ort. român din Sibiu publică nouă licitaţie pentru darea în întreprindere a continuării lucrărilor de construcţie a bisericii ortodoxe din Blaj.

Planurile, condiţiunile şi devizul-ofertă tip se pot vedea în fiecare zi între orele 8—12 în cancelaria Consiliului Arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, unde sunt a se înainta ofertele în scris până la *16 Iunie 1939*.

Sibiu, la 1 Iunie 1939.

Consiliul Arhiepiscopesc

AVIZ

Se atrage atenţiunea *preoţilor pensionaţi* şi *văduvelor preotese* asupra dispoziţiilor art. 6 din Regulamentul Fondului de ajutorare preoţesc, potrivit căruia calitatea de membru încetează dacă nu-şi achită cotizaţiile timp de 6 luni, indiferent de cauză.

Preacucernicii protopopi şi cucernicii preoţi sunt rugaţi a atrage atenţiunea celor interesaţi asupra acestor dispoziţii.

Consiliul arhiepiscopesc

Asociaţia Clerului „A. Şaguna" — secţia Sibiu

Convocare

Potrivit art. 24 din Statutele Asociaţiei clerului „Andrei Şaguna" — având arhiereasca binecuvântare, convocăm adunarea anuală a secţiei, *la Odorheiu*, pe ziua de *Joi, 15 Iunie* a. c. cu următorul

PROGRAM:

1. Ora 9 dimineaţa: Slujba sfintei liturgii şi chemarea Duhului Sfânt. Predica: protopop Sebastian Rusan.
2. Ora 10·30: Deschiderea adunării.
3. „Problema românească din ţinutul secuizat şi Biserica ortodoxă" — conferinta P. C. Sale Aurel Nistor, protopop.
4. „Biserica şi Serviciul social" — conferinţa păr. Constantin Zoican.

Masă comună

5. Ora 3: Raportul general pe anul 1938.
6. Raport în chestia „Căminului preoţesc dela Bazna".
7. Fondul de ajutorare preoţesc.
8. Propuneri (se vor anunţa în scris comitetului cu cel puţin 3 zile înainte de adunare).
9. Alegerea comitetului.
10. Închiderea adunării.

NOTĂ. 1. Preşedinţii de despărţăminte împreună cu cel puţin doi delegaţi, sunt obligaţi să participe.

2. Membrii comitetului sunt convocaţi la şedinţă în Odorheiu, pe ziua de Mercuri, 14 Iunie, ora 6 d. a.

3. Pentru incuartiruire şi masă, preoţii se vor adresa direct părintelui protopop S. Rusan, din Odorheiu.

Sibiu, la 19 Maiu 1939.

Em. Cioran preşedinte. **I. Bânda** secretar.

Nr. 6627/1939.

AVIZ

Se aduce la cunoştinţă că sunt vacante şi libere următoarele catedre şi ore de religie ortodoxă dela şcolile secundare ale statului din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu:

A) Catedre:

1. Şcoala norm. de învăţători din Cristur,
2. Şcolile secundare din Blaj,
3. Şcoala normală de fete din Tg.-Secuesc,
4. Gimnaziul de băeţi şi gimnaziul de fete din Sf. Gheorghe,
5. Şcolile secundare din Petroşani.
6. Gimnaziul mixt din Sebeş-Alba (combinată cu muzică),
7. Gimnaziul de fete din Făgăraş (combinată cu muzică),
8. Gimnaziul de băeţi din Miercurea Ciucului (combinată cu muzică),
9. Gimnaziul mixt din Mediaş (combinată cu muzică),
10. Gimnaziul de fete din Orăştie (combinată cu muzică)
11. Şcolile secundare din Sălişte (combinată cu muzică)
12. Liceul „I. Meşotă" din Braşov.

B) Ore:

1. *Braşov:* Liceul comercial de băeţi 4 ore, Liceul comercial de fete 4 ore, Liceul industrial de băeţi 3 ore, Liceul industrial de fete 6 ore, Şcoala de menaj 4 ore,
2. *Sibiu:* Liceul comercial de băeţi 6 ore, Liceul comercial de fete 6 ore, Gimnaziul industrial de băeţi 2 ore şi Liceul industrial de fete 2 ore,
3. *Haţeg:* Liceul comerc. de băeţi 8 ore,
4. *Hunedoara:* Gimnaziul industrial de fete 4 ore,
5. *Odorhei:* Gimnaziul de fete 4 ore, Gimnaziul industrial de băeţi 2 ore,
6. *Tg.-Secuesc:* Gimnaziul mixt 8 ore,
7. *Brad:* Gimnaziul ind. de fete 3 ore,
8. *Sighişoara:* Gimnaziul de fete 8 ore,
9. *Satulung:* Gimnaziul ind de. fete 4 ore,
10. *Mediaş:* Şcoala aeronautică 3 ore,
11. *Diciosânmărtin:* Gimnaziul mixt 6 ore.

Doritorii de a ocupa una din catedrele vacante sau ore libere îşi vor înainta cerere la Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu până cel mai târziu la 30 Iunie 1939.

Sibiu, la 1 Iunie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Probleme-Recensii-Comentarii

Ecouri ale adunării dela Alba-Iulia din 27 Februarie a. c. — In revista „Ideea românească" din 31 Martie a. c. dl Radu Dragnea comentează, într'un articol întitulat „Un program politic", cuvântarea memorabilă „adânc gândită", a I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, ţinută în ziua de 27 Februarie a. c. la adunarea dela Alba-Iulia. Socotind-o vrednică să fie înscrisă „printre îndrumările noastre publice dintre cele mai durabile", dl Radu Dragnea continuă:

„Mitropolitul Bălan e unul dintre cei mai serioşi gânditori ai creştinătăţii de azi, iar în cuprinsul neamului, şi ca o consecinţă atât a specificităţii ortodoxiei, cât şi a obârşiei sale ardeleneşti, un sigur călăuzitor în trebile politicei naţionale... Transilvania, conform tradiţiei sale istorice de-a lungul vieţii celor două biserici româneşti, nu putea să se reprezinte mai fidel în configuraţia sufletească a României întregite de cât printr'un ierarh ca mitropolitul ei drept-credincios".

După ce analizează ideile din cuvântare şi le opune democraţiei indiferentă faţă de etnic, dl Radu Dragnea încheie:

„In faţa acestei orientări falite, pe care o mai reprezintă în taină câteva epave ale trecutului, se ridică viguroasă, robustă şi biruitoare concepţia Statului naţional integral a mitropolitului Nicolae Bălan, care a formulat credinţa noastră politică a tuturor şi pentru totdeauna".

*

Semne bune! — Am remarcat adeseori interesul şi dragostea ce le manifestă faţă de Biserica ortodoxă revista „Libertatea" de sub direcţia dlui I. P. Gigurtu.

In Nr. 10 din 20 Mai al acestei reviste avem iarăşi bucuria să aflăm sub titlul: «*Biserica noastră ortodoxă*», câteva însemnări, constatări şi deziderate foarte favorabile şi îmbucurătoare în legătură cu sfânta instituţie care a ocrotit ca o mamă neamul românesc în tot timpul istoriei lui.

Intrebându-se cu un accentuat simţ de răspundere: „Ce facem noi pentru a cultiva această forţă formidabilă, pe care românismul s'a sprijinit în trecut şi poate se va mai sprijini şi în viitor?", autorul articolului care semnează Dinu Roco găseşte că fiecare mirean ar trebuì să contribue ca Biserica neamului să fie pusă în situaţia de a-şi putea exercita cu cât mai mult efect acţiunea ei binefăcătoare asupra vieţii noastre naţionale.

„Acum când se întocmesc noui aşezări în toate domeniile şi când viaţa naţională trăeşte momente de reînoire, ar trebuì să ne gândim mai mult şi la Biserica noastră ortodoxă.

Este în domeniul acesta foarte mult de lucrat. Şi nu e numai rolul preoţilor şi al statului de-a lucra în această direcţie, *dar al fiecărui Român*, căci aceasta nu este numai sprijinul nădejdilor sufletelor noastre, dar şi unul din temeiurile cele mai de seamă ale românismului».

Inregistrăm cu bucurie aceste tresăriri de responsabilitate şi de simţ al datoriei faţă de Biserică din partea unora dintre mirenii noştri. Când îi vom vedea pe cei mai mulţi ridicaţi la această stare de suflet, va începe o mare epocă de glorie pentru Biserìca noastră şi pentru neamul românesc.

*

Cassulo, Fireza şi... Românismul. — Ciudată împreunare de cuvinte! Cine ar putea, având oarecare simţ al armoniei, să apropie pe cei ce răspund la cele două nume dintâi derealitatea Românism?

Şi totuşi aceste încercări se fac, fie chiar de purtătorii înşişi ai celor două nume exotice, fie de alţii cari sunt tot aşa de străini şi de departe de sufletul românesc şi de trecutul lui.

Astfel papa Pius XII felicitând pe nunţiul Andrea Cassulo dela Bucureşti cu ocazia împlinirii a nu ştiu câţi ani în nu ştiu ce demnitate, a trimis în acelaş timp „binecuvântarea sa apostolică atât arhiereului jubilant, cât şi neamului nostru românesc" (Unirea, Nr. 21, dela Rusalii).

Ce legătură e între jubileul nunţiului musafir Cassulo şi neamul românesc? Nici una, de nici un fel.

Cât priveşte binecuvântarea însaşi pe care papa se îmbie s'o trimită poporului român în „marea zi" a jubileului nunţiului Cassulo, e oportun să notăm că poporul român nu s'a înduioşat de ea şi nici n'a luat cunoştinţă de ea. Pentrucă n'a simţit nici o trebuinţă de binecuvântarea aceluia care în tot cursul istoriei româneşti nu-i trimitea decât blesteme şi urgii prin regi unguri şi prin generali austriaci.

Cum nu l-a mişcat blestemele, nu-l mişcă nici „binecuvântările", cari vin din aceeaş sursă, tot aşa de nedorite.

*

Mai mult ne atinge la inimă vizita lui G. Fireza, căpetenia iezuiţilor din România, la mânăstirea Prislop, în zilele de 13—14 Mai a. c.

Trebue să ai lipsa de simţire iezuită ca să calci pragul ctitoriei lui Nicodim şi domniţelor române, sfidând şi îndurerând din lăuntrul ei, sufletele lor trecute la cele veşnice.

Când se va trezì în fiinţele iezuite simţul pentru delicateţele imponderabile sufleteşti ca să regrete şi să se ruşineze de impietatea ce-o comit de 200 de ani încoace faţă de ctitoriile evlavioaselor suflete ortodoxe şi să fugă departe de ele, căindu-se cu amar?

*

Dr. L. G. Munteanu: *Pe drumul desăvârşirii creştine.* Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj, 1938. — Desăvârşirea creştină este ţinta supremă pe care Mântuitorul Hristos o aşază drept scop vieţii omeneşti. Orişice creştin, râvnitor după desăvârşire, poate deveni sfânt.

Creştinismul a triumfat prin sfinţi, ei au constituit superioritatea creştinismului. „Sfinţii sânt incarnaţiunea tipică a idealului creştin în oameni" (pag. 9).

Sfinţi au fost în toate timpurile, însă mulţi au rămas în anonimat. In Noul Testament cuvântul sfinţenie are înţeles cultic şi unul mai profund „când designeză persoane sau grupări de persoane".

Ce este sfinţenia?

„Sfinţenia este o stare internă supranaturală a sufletului, la care omul se ridică pe temeiul harului mântuirii din păcatul strămoşesc, prin credinţă şi botez (sau, după păcatele personale ulterioare botezului, prin taina pocăinţei şi printr'o adâncă căinţă)" pag. 12).

Tipul sfinţeniei propriu zilelor noastre: In acest capitol autorul arată cum în biserica străveche se pot distinge două tipuri de sfinţi: tipul mistic şi tipul activist. Aceste tipuri nu se exclud între ele, trăiesc deodată, se întregesc, acel care predomină are la bază avantajul naturii fiecărui sfânt.

Epoca noastră cere tipul activist. Sfântul să nu fie izolat şi nici înstrăinat de lume, ci erou în a realiza viaţa morală în mijlocul oamenilor. Sfinţenia se cucereşte. Sfinţii au voit şi au avut tăria de a realiza idealul creştin, ei s'au ostenit şi au luptat pentru el.

„Sfântul nu se naşte, ci se formează". Viaţa sfântului este bazată pe convingeri nestrămutate în superioritatea creştinismulut, de acì prefaceri interne şi realizări prin muncă.

Natura omului şi sfinţenia: In acest capitol se arată starea omului după păcatul strămoşesc.

Lumea şi sfinţenia: Prezintă păcatele lumii şi arată că acestea nu pot constituì o piedică absolută în calea sfinţeniei. Lumea pune obstacole, dar sfinţenia poate fi realizată şi poate să exercite influinţă binefăcătoare. Relele din lume nu trebue căutate spre a nu forţa puterile omeneşti, ci a le cruţa.

Duhul vremii şi sfinţenia: Duhul vremii de astăzi este o piedică în calea

desăvârşirii. Duhul vremii are un spirit de negaţie, plin de păcate: imoralitate, răzvrătire contra ordinei sociale, prea multă grije pentru corp etc. Sfântul nu se subordonează acestui duh, „ci îl transformă într'un spirit nou, demn de om şi rosturile lui în lume".

Cucerirea sfinţeniei: In partea aceasta se arată modul de luptă contra naturii noastre, contra lumii şi contra duhului vremii de azi: a ne disciplina şi întări voinţa, a face o desintoxicare a sufletului de păcate şi a planta în noi o viaţă morală superioară.

Sfinţenia se poate realiza numai în biserica lui Hristos. Răsplata sfinţeniei este fericirea al cărei început sfinţii îl gustă începând de pe pământ. — Moartea sfântului este frumoasă, o trecere din cele vremelnice spre cele veşnice.

Cartea se încheie cu îndemnul: «*Cuceriţi sfinţenia!*».

Autorul analizează problema sfinţeniei, piedicile ei şi modul cum pot fi înlăturate. Cartea este ziditoare de suflet, picură entuziasm pentru cucerirea sfinţeniei şi ofere un mijloc de întărire a credinţei. — Pr. *Gheorghe Şerbu.*

INFORMAŢIUNI

Senator de drept. *In temeiul articolului 8 din noua lege electorală, Măria Sa Marele Voevod* **Mihai** *de Alba-Iulia, împlinind la 25 Octomvrie 1939 vârsta de 18 ani, va face parte, ca senator de drept, în viitorul senat.*

Hirotoniri. La praznicul Pogorârii Duhului Sfânt a fost hirotesit întru protoereu părintele Mihail Neagu, duhovnicul Academiei teologice „Andreiane" din Sibiu; iar clericul Victor Boţoman a fost hirotonit întru presbiter pentru parohia Satul-nou (prot. Braşov).

In vârstă patriarhală sărbătorit. Mitropolia Bucovinei a avut fericitul prilej să prăznuească în 24 Mai a. c. vârsta de 90 ani ai P. S. Sale Arhiereului vicar *Dr. Ipolit Vorobchevici-Rădăuţeanu.* Născut în 24 Mai 1849, a studiat la Suceava, în Cernăuţi şi Viena. In 1873 e hirotonit întru preoţie, în 1905 e protosinghel şi egumen al mănăstirii Dragomirna, ear în 1919 e hirotonit ca episcop al Rădăuţilor, în acelaş timp facultatea teologică din Cernăuţi îi decerne titlul de doctor honoris causa. Sărbătoarea de acum s'a făcut în cadru solemn. Personalităţi marcante din Cernăuţi au prezentat veneratului nonogenar, care a stat 66 de ani în slujba bisericii, omagiile mitropoliei, ale clerului şi ale tuturor creştinilor ortodocşi din ţara fagilor. Urăm şi din partea noastră încă mulţi ani Celui înverednicit de binecuvântarea cu multe zile.

† **Pr. Toma Giurgiu,** venerabilul slujitor al altarului din parohia Purcăreni, protopopiatul Braşov, după scurtă suferinţă, a trecut la cele veşnice în 26 Mai la vârsta de 87 de ani. După absolvirea sfintei teologii din Sibiu pe timpul marelui mitropolit Andrei Şaguna, a fost hirotonit preot pe seama bisericii din Purcăreni, la altarul căreia a slujit neîntrerupt timp de 64 de ani. Toată viaţa a muncit pentru binele sufletesc şi material al păstoriţilor săi. Cele mai de seamă realizări în parohia sa se leagă de numele lui. Intre acestea se numără: zidirea şi înfrumseţarea bisericii, o adevărată podoabă în întreg protopopiatul Braşov, monumentul eroilor, casa culturală ş. a. Pentru această rodnică activitate în slujba bisericii şi a şcoalei a fost distins cu brâu roşu, decorat cu Răsplata muncii cl. I. şi Steaua României. Doi fii ai săi, Emilian şi Octavian, astăzi ocupă distinse funcţii în viaţa noastră publică. Colegii săi în preoţie din protopopiatul Braşov, în special cei din cercul preoţesc Săcele, îi aduc prinosul de recunoştinţă pentru sfaturile sale alese, deosebita bunătate sufletească şi adâncul spirit de colegialitate.

La înmormântarea, care s'a făcut în prima zi de Rusalii, au slujit preoţii Z. Popovici, N. Furnică, G. Saftu confesorul garnizoanei Braşov, P. Leucă, I. Bărbat, Silv. Garcea, D. Purcăroi şi I. Steflea, în faţa poporului întreg din parohie şi a unui numeros public din comunele vecine. La urmă, păr. Z. Popovici a vorbit în numele păr. protopop Dr. N. Stinghe, reprezentând preoţimea din protopopiat, G. Saftu, în numele familiei cu care se înrudeşte, iar dl Pascu, dir. şcolar, în numele şcoalei şi a întregului popor. Inmormântarea i s'a făcut în cavoul familiar din cimitirul bisericii. Veşnică să-i fie amintirea! — Pr. *S. Garcea.*

Parastas. Se aduce la cunoştinţa prietinilor şi cunoscuţilor, că Sâmbătă, 10 Iunie a. c. ora 11 se va celebra în biserica catedrală din Sibiu parastasul de o jumătate de an pentru odihna sufletului Dr. Nicolae Vecerdea şi de 6 săptămâni al soţiei sale Eugenia.

Mulţămire. Parohia ortodoxă română din Blaj aduce mulţămiri călduroase dlui Lt.-Colonel *Ion Nicolau,* comandantul garnizoanei Blaj, pentru diferite obiecte donate în scopul înzestrării capelei, în valoare de circa 20.000 lei. Fapta dsale, de ostaş iubitor de biserică, servească altora drept pildă! Pr. *V. P.*

Cum se ocrotesc, la alţii, mamele. Comuna *Praga* a creiat în anul trecut, pentru protejarea locuitorilor săi, un fond dotat cu un milion de coroane cehe. Cu începere dela 1 Iunie 1939 se vor plăti din acest fond câte *o mie* de coroane cehe pentru fiecare al treilea copil şi următorii, tuturor familiilor sărace care locuesc în Praga, neîntrerupt, de trei ani. Ajutorul se dă în două rate de câte 500 coroane; rata a doua se plăteşte după ce copilul a împlinit şase luni şi se va face dovadă că a fost consultat lunar de medicul comunal. Familiilor sărace cu mai mult de cinci copii li se vor acorda ajutoare şi pentru chirii.

Aviz. Pentru reţinere de camere la „Căminul preoţesc din Bazna" — Onor. preoţime se va adresa la Administraţia acestui cămin, Bazna, jud. Târnava-mică. — *Comitetul.*

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 4 Iunie 1939, va predica păr. *Aurel Nanu.*

CARŢI ŞI REVISTE

O carte nouă ne dă editura „Cugetarea" din capitală. E cartea lui *Alexis Carrel,* în traducere făcută de Lia Busuioceanu. Autorul, în cele peste 300 de pagini ale lucrării, şi-a ales drept subiect *omul,* pe care îl priveşte sub toate aspectele sale.

Capitolele volumului desvoltă pe larg: Necesitatea de a ne cunoaşte pe noi înşine, urmată de: Stiinţa despre om, Corpul şi activităţile fiziologice, Activităţile mintale (cu interesante date despre marea înrâurire ce o exercită *rugăciunea* asupra organismului omenesc) etc. Alexis Carrel ne ofere, în acest volum, o bună operă de actualitate prin subiectul ce şi-a ales. Cartea sa merită să fie luată în seamă atât de particulari, cât şi de bibliotecile publice.

Nr. 6141/1939.

Concurs

La Şcoala normală „Andrei Şaguna" din Sibiu sunt vacante, cu începerea anului şcolar 1939/40 următoarele catedre:

A) Secţia de băeţi:

1. Catedra de limba franceză,
2. „ „ ştiinţe agricole,
3. „ „ muzică,
4. „ „ pedagogie, nou înfiinţată.

B) Secţia de fete:

1. Catedra de ştiinţe agricole,
2. „ „ limba franceză şi latină,
3. „ „ ştiinţe pedagogice, I.
4. „ „ ştiinţe pedagogice, II,

Candidaţii şi candidatele care doresc să ocupe una din aceste catedre, vor înainta Coosilului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, până la 30 Iunie 1939, cerere însoţită de actele de naştere, de botez şi de studii. Vor fi preferaţi candidaţii aceia care au şi studii teologice.

Sibiu, 1 Iunie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Dr. EUGEN POP
Medic-Dentist
(9) 2—3
Consult: 12—1 şi 3—7
Sibiu, Piaţa Unirii Nr. 3
Palatul Primei Ardelene

Nr. 1950/1939.

Concurs

La liceul ortodox român „Avram Iancu" din Brad sunt vacante următoarele catedre:

1. Catedra Nr. 2, Română,
2. „ „ 3, Română,
3. „ „ 5, Latină-Elină,
4. „ „ 6, Franceză,
5. „ „ 7, Germană,
6. „ „ 9, Geografie,
7. „ „ 11, Matematici,
8. „ „ 14, Desemn-Caligrafie,
9. „ de Muzică.

Cei care doresc să ocupe una din aceste catedre să-şi înainteze Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu cerere până cel mai târziu la 30 Iunie 1939. La cerere se vor anexa următoarele acte: diplomă de bacalaureat, diplomă de licenţă, certificat de absolvire a seminarului pedagogic univ., diplomă de capacitate şi extras de botez.

Candidaţii trebue să fie de religie ortodoxă, cu preferinţă absolvenţi ai unei şcoli teologice.

Sibiu, 1 Iunie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 6771/1939.

Concurs

La liceul ortodox român „Andrei Şaguna" din Braşov sunt vacante următoarele catedre:

1. Catedra Nr. 1, Religia,
2. „ „ 3, Limba Română,
3. „ „ 4, Limba Română,
4. „ „ 12, Istorie, Geografie,
5. „ „ 13, Filosofie, Drept,
6. „ „ 16, Matem., Fizico Chimice,
7. „ „ 20, Muzica vocală.

Cei care doresc a ocupa una din aceste catedre să-şi înainteze Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu cerere până, cel mai târziu, la 30 Iunie 1939. La cerere se va anexa copie de pe următoarele acte: diplomă de bacalaureat, diplomă de licenţă, certificatul de absolvire a seminarului pedagogic universitar, diploma de capacitate, extras de botez şi alte acte recomandatoare.

Candidaţii trebue să fie de religie ortodoxă, cu preferinţă absolvenţi ai unei şcoli superioare de teologie.

Sibiu, la 1 Iunie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 243—1939 (29) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III a **Apoldul de sus,** din protopopiatul Mercurea, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă în natură.
3. 32 jug. cad. sesiune parohială, arător şi fânaţ.
4. Lei 500 anual pentru luminat.
5. Venitele stolare uzitate în parohie.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Mercurea, în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi concesiunea dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie. Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Binecuvântarea de candidare primită de candidaţi la Concursul I, ce s'a publicat în Februarie 1939 pentru parohie de clasa a doua, este valabilă şi la acest concurs.

Mercurea, 2 Mai 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român Mercurea în înţelegere cu consiliul parohial.

Prot. **Dr. Vasile Oană**
adm. prot.

Nr. 202/1939 (34) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Mânierău,** din protopopiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă în natură.
3. 5 jugăre sesiune parohială fânaţ.
4. 30 litri porumb nesmicurat, dela fiecare familie.
5. Venitele stolare uzitate în parohie.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedoarei în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererea de concurs şi concesiunea dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Hunedoara, 21 Mai 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Suciu
protopop

Nr. 154/1939 prot. (35) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa III-a **Şapartoc,** protopopiatul Sighişoara, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 de zile dela cea dintâi apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Folosinţa curţii şi a grădinii parohiale în extensiune de 420 st. □.
3. Folosirea sesiunii parohiale în extindere de 16 jugăre, arătură şi fânaţ.
4. Dela fiecare familie (circa 38) câte un dublu decalitru porumb sfărmit. Văduvii vor plăti jumătate.
5. Una soarte de lemne dela comună cu preţul strigării.
6. Stola obişnuită în parohie.
7. Până la zidirea casei parohiale parohia se obligă a se îngriji pe cheltuiala ei de locuinţă corăspunzătoare pe seama preotului.

Concurenţii îşi vor înainta în termenul dat petiţiile, însoţite de certificatele de studii şi de încuviinţarea Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc de a concura, oficiului protopopesc ortodox Sighişoara şi cu încuviinţarea subsemnatului se vor prezenta în parohie spre a servi, cânta, cuvânta şi a fi cunoscuţi de popor.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sighişorii în înţelegere cu consiliul parohial din Şapartoc.

Sighişoara, la 23 Mai 1939.

Emilian Stoica
protopop.

Nr. 133—1939 (30) 3—3

Concurs

La ordinul Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 4448—1939, pentru întregirea parohiei de clasa III a **Aţel,** protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat,
2. Casă parohială cu dependenţe în stare foarte bună.
3. Sesiune parohială 14 jugăre, arător şi fânaţ.
4. 1/4 jugăr grădină.
5. Circs 2 stânjini lemne dela primăria comunală, făcutul şi adusul lemnelor priveşte pe preot.
6. Una zi clacă dela fiecare familie în cazul când preotul lucrează sesiunea parohială în regie.
7. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, cu toate documentele şi cu încuviinţarea specială a Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc, în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a se face cunoscuţi parohienilor.

Dumbrăveni, la 5 Mai 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Dragolea
protopop.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae
Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul LXXXVII — Sibiu 11 Iunie 1939 — Nr. 24

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Există vre-o legătură între Sociologia lui Durkheim și Serviciul Social?

IV

După ce-am trecut în revistă tezele principale cari stau la temelia Sociologiei durkheimiste și am văzut că, din nefericire, ele se regăsesc în manualul de Sociologie pentru licee al dlor profesori D. Gusti și Tr. Herseni, ne putem întreba cu o îngrijorare pe deplin îndreptățită: nu cumva dl profesor D. Gusti și-a coborât sistemul de Sociologie, atât de influințat de teoriile lui Durkheim, și în Serviciul Social?

Mânat de această îngrijorare am comparat manualul de Sociologie mai sus amintit cu Legea și Regulamentul Serviciului Social și pot spune că am răsuflat ușurat negăsind nicăiri vreo urmă clară a stricăcioaselor teze durkheimiste. E drept că dependența organizării Căminului cultural (inima Serviciului Social) de manualul pomenit se observă cu ușurință.

Manualul tratează elementele societății începând cu cele materiale și sfârșind cu cele sufletești, iar în capitolul final, în care se schițează un plan al acțiunii culturale, se construește, în acord cu ordinea problemelor din manual, următoarea schemă:

1. Cultura sănătății,
2. Cultura muncii,
3. Cultura sufletească (moral-religioasă)
4. Cultura minții (intelectuală).

Exact în aceeaș ordine se fixează și problemele Căminului Cultural. El va avea în vedere desvoltarea:

«1. Culturii și întăririi sănătății,
2. Culturii și punerii în valoare a muncii,
3. Culturii minții, sufletului și conștiinții naționale» (§ 90).

Conform acestor îndatoriri, Căminul Cultural va avea următoarele secții:

«*a)* Secția culturii și întăririi sănătății;
b) Secția culturii și punerii în valoare a muncii;
c) Secția culturii minții;
d) Secția culturii sufletului» (§ 91).

Dar altă legătură între manualul pomenit și între Serviciul Social nu se poate constata.

Trădează oare ordinea mai sus arătată a problemelor Căminului Cultural o mentalitate influințată în sens defavorabil religiei, mai ales că ea reproduce exact ordinea cuprinsă ca o concluzie la sfârșitul unui manual a cărui concepție puțin măgulitoare despre religie am cunoscut-o?

Cred că am exagera dacă am răspunde afirmativ. Trebue să privim Serviciul Social ca o creațiune în sine, cercetând numai ceeace se cuprinde în dispozițiunile lui, fără să-i căutăm numai decât cu excesivă scrupulozitate și temere legăturile directe și indirecte cu alte scrieri, chiar dacă sunt ale aceluiași autor. Intrucât autorul Serviciului Social s'a ferit de-a transpune în dispozițiunile lui teorii din alte cărți ale sale (de fapt nici nu se prea putea, căci o Lege de ordin cultural dă cadrele lucrării nu însuși conținutul), trebue să considerăm această grijă ca un element asigurător că n'a voit să imprime Serviciului Social pecetia acelor teorii. Trebue să interpretăm acest gest al dlui profesor D. Gusti așa cum e dator să l interpreteze acela care vrea să acorde toată încrederea unui om ce-a pornit la lucru afirmând cele mai bune intențiuni: Domnia Sa și-a dat seama că e periculos să așezi o acțiune atât de importantă ca aceea a ridicării satelor pe temelii atât de dubioase ca cele ale Sociologiei lui Durkheim.

In orice caz pentru o complectă clarificare a situației ar fi fost nimerit să se dea altă ordine problemelor Căminului Cultural. Să nu se fi pus cele materiale întâi, ci cele spirituale.

Poate că autorul Legii n'a voit să exprime prin aceasta un primat al materialului, o dependență a spiritualului de material, sau un rost de planul al doilea al spiritualului. Concepția aceasta, popularizată de marxism, a fost răsturnată și teoretic și practic pe toată linia. Poate să se afle un ins sau un popor într'o foarte bună stare materială și totuși efectele acestei bunăstări asupra spiritului și deci în general asupra viitorului acelui ins sau popor să fie dezastruoase.

Cum am spus însă, nu credem că această însirare a valorilor în Legea Serviciului Social să isvorască din vreo anumită intenție a autorului acestei Legi. Și tocmai de aceea ar fi fost bine ca să se pună în rândul întâi problema sufletului, arătându-se simbolic că și autorul Legii Serviciului Social crede în primatul spiritualului asupra celor materiale.

Am văzut din articolele precedente că religia nu e o preocupare sufletească desfăcută de celelalte preocupări omenești, ci ea are între toate îndeletnicirile de viață rolul excepțional de protectoare, de animatoare și de determinatoare. Bine au făcut legiuitorii Serviciului Social că au legat religia în mod special de partea sufletească a naturii omenești, dar sufletul are rolul diriguitor al întregei vieți. Religia nu poate fi aruncată la un colț lăturalnic, în penumbra vieții și a preocupărilor omenești, de care să se apropie omul numai după ce-a terminat toate serviciile sale capitale închinate materiei; religia nu e pentru om numai o clipă de satisfacții misticobscure, în care și din care să nu ducă nici o amintire ca întărire și lumină în lupta și înobilarea vieții. Religia ca și locașul bisericii are, e drept, un loc și un rol deosebit, excepțional, scos din rândul egalizator al îndeletnicirilor pământești, dar locul acesta nu e unul de margine, în afară de cercul vieții, ci de centru.

In legătură cu aceasta, notez în treacăt că afirmația ce se aude uneori că de acì înainte Căminul Cultural va fi centrul satului, iar toate celelalte instituțiuni ca: biserica, școala, primăria etc. vor fi numai ca niște sateliți ce au să graviteze în jurul Căminului Cultural, poată să fie corectă numai în ce privește raportul Căminului Cultural cu celelalte instituțiuni, nu și cu biserica. Aceasta reprezentând spiritualul, fiind locul de unde binecuvintează Dumnezeu întreg satul, cu toată munca, îndeletnicirile și bunurile lui, are un rol central și față de Căminul Cultural. Satul ca și trupul omenesc nu se poate orândui decât în jurul spiritualului ca centru.

E de observat că Legea Serviciului Social desparte religia chiar și de cultura minții, care încă are prioritatea față de religie în ordinea preocupărilor Căminului Cultural. E drept că religia nu e tot una cu logica, cu cultura minții, dar cuprinde și mintea și are o legătură atât de strânsă cu ea încât la omul religios — și așa este întreg poporul nostru — practic ele nu se pot despărți. Omul religios aduce toată cultura sa în relație de subordonare cu religia. Dacă autorii Legii Serviciului Social ar cugeta că ele se pot despărți practic, s'ar arăta influințați de Sociologia durkheimistă a manualului analizat.

Poate că autorii Legii Serviciului Social s'au gândit numai la deosebirea teoretică între religie și cultura minții. Dar chiar dacă s'au gândit numai la atâta și numai din acest motiv le-au pus ca două probleme deosebite între preocupările Căminului Cultural, n'a fost potrivit că au așezat întâi cultura minții și apoi a sufletului, atât pentrucă relația reală între ele este inversă, cât și pentrucă această ordine dă impresia că religia e ceva inferior minții.

Ca să încheiem aceste observațiuni, vom amintì că nu demult în programa școalelor religia era pusă la locul întâi, arătându-se respectul față de ea și rolul ei atotdeterminant asupra tuturor preocupărilor omenești. A venit apoi obiceiul recent de-a fi pusă pe la sfârșit, printre dexterități.

In lumea satelor însă continua dreapta prețuire a religiei ca prima îndatorire a omului. Azi însă constatăm că prin Serviciul Social se va arăta, poate fără intenție și numai teoretic, nu și practic, și poporului că religia e lucrul cel din urmă.

Și aceasta nu e bine. Nici educativ.

De aceea noi ne exprimăm dorința ca la o viitoare punere la punct a Legii Serviciului Social să se inverseze ordinea problemelor Căminului Cultural.

In general, afară de observațiunile referitoare la ordinea îndatoririlor Căminului Cultural, nu se poate face nici un reproș Legii Serviciului Social din punct de vedere al concepției și al bunului gând din care a pornit. Dimpotrivă, trebue să recunoaștem că ea urmărește o vastă și sistematică acțiune de ajutorare și întărire a oropsitelor noastre sate și a bietului țăran român, izvorul viitorului românesc. E pornită dintr'o mare iubire de popor, e străbătută de o impresionantă voință idealistă.

Numai un lucru trebue accentuat: Legea e bună, dar întrucât cei ce vor conduce aplicarea și interpretarea ei pe teren vor fi mai ales discipolii din școala sociologică a dlui Gusti, aceștia trebue făcuți atenți să aibă o grijă excesivă ca să nu strecoare ceva din teoriile și prejudecățile durkheimiste de cari poate că unii sunt influințați, în această aplicare. Precum s'a ferit dl profesor Gusti de un asemenea lucru la întocmirea Legii, nu ne îndoim că va veghea ca nici la aplicarea ei să nu ducă nici unul din elevii Dsale astfel de teorii.

E necesar să se aibă în această privință ca îndreptar nu voința de-a importa la sate tot felul de influințe și teorii străine, cari ar anula originalitatea românească, ci voința de-a asculta de spiritualitatea lor tradițio-

Ziua Restaurației în Sibiu

Pe o splendoare de timp, cu soare cald și cer senin, s'a desfășurat, în cetatea Sibiului, programul serbărilor zilei de 8 Iunie, praznicul urcării pe tron a M. Sale Regelui Carol al II-lea.

In dimineața acestei zile s'a slujit, cu deosebită evlavie, doxologia și s'a ridicat pavilionul național în Piața Regele Ferdinand I.

Am asistat la o imposantă defilare a tineretului școlar străjeresc, în frunte cu comandanții și membrii corpului didactic.

După amiazi, s'au executat, în cadru de tinerească voioșie, pe terenul A. N. E. F., diferite exerciții străjerești, cântări și dansuri naționale; ear seara la ora 8, după clipe de bucurie generală, s'a făcut coborârea pavilionului național. —

Suveranul a ținut să dea zilei de 8 Iunie semnificația de *zi a tineretului*, pe care l-a încadrat în oastea *Straja Țării*, condusă de El, Marele Străjer, pe calea disciplinei sănătoase, în cultul tradițiilor strămoșești, cu îndatoriri pentru fie-ce vârstă față de familie, de oameni, de biserică și de țară. Cu toată grija părintească M. Sa Regele se ocupă de tineretul care este nădejdea de mâne și chezășia împlinirii destinului național. Acest tineret, încălzit de flacăra unui ideal, s'a regăsit pe linia unei discipline naționale românești.

Avem un tineret viguros, în care M. Sa Regele Carol al II-lea își poate pune cu temei încrederea pentru zilele ce ne așteaptă, căci — după cuvintele regale — «*Străjerii au înscris în crezul lor: primatul muncii, primatul propășirii neamului, prin tot ceeace e sănătos în poporul nostru*».

nală şi de-a lucra pe linia ei. Aşa concepe M. Sa Regele Serviciul Social şi cuvântul Său de profundă înţelepciune să fie ordin pentru toţi. Iată acel cuvânt:

«Programul nostru este bazat în primul rând pe o dragoste nesfârşită către aceia cărora se adresează *şi în al doilea rând pe aceea că noi nu venim cu buchea către ei, ci venim să învăţăm dela ei ceeace ne trebue nouă*». (Din discursul dela Congresul Căminelor Culturale din 5 Iunie a. c.).

D. STĂNILOAE

Cuvinte regale

«Nu pot, — văzând aici, în faţa Mea întruniţi reprezentanţii Românilor dela Nistru pân' la Tisa, din Hotin şi pân' la Mare, din Boian la Vatra Dornei, din Sătmar pân'n Săcele şi dela Turnu la Dorohoi, — să nu mă gândesc cu nespusă evlavie la cei 800 de mii de morţi şi la acei luptători din Ardeal, Bucovina şi Basarabia, cari, prin sângele lor, au închegat pentru totdeauna unirea Naţiei în graniţele ei fireşti».

(Din cuvântarea Majestăţii Sale Regelui Carol II, ţinută în şedinţa Adunării Naţionale dela 8 Iunie 1930).

Conferinţele profesorului I. Lupaş în Germania. Dintre aprecierile, aduse dlui profesor *Ion Lupaş* în presa germană, remarcăm următoarele rânduri, apărute în Münchner Neueste Nachrichten, despre conferinţa „Octavian Goga", ţinută în Germania de numitul domn profesor:

«Octavian Goga este un mare nume, care timp de 44 zile — cât a guvernat — era în preocupările politicii mondiale. A dispărut însă, ca o cometă, din discuţiunile internaţionale cu aceeaşi rapiditate, cu care intrase în ele, fără să fi putut devenì reformatorul poporului său, pentru care simţea o chemare specială. Goga era prin naştere, în egală măsură luptător politic, ziarist şi poet. Ca fiu de preot din satul Răşinari, lângă Sibiu, întemeiat pe puternica realitate etnică a poporului român, a creiat astfel de opere care i-au făcut cu putinţă să-şi supravieţuiască tragicul sfârşit, continuându-şi acţiunea şi asupra generaţiilor viitoare.

O primire, organizată de Comitetul Sud-Ost european al Academiei Germane din München, în onoarea profesorului Lupaş, — istoricul dela Universitatea din Cluj, cunoscut şi dincolo de graniţele României — a dat acestuia ocazie să ţină o conferinţă despre viaţa şi opera lui O. Goga. Ţinută într'o suverană stăpânire a limbii germane, a fost ascultată cu plăcere conferinţa, care a înfăţişat pe Goga ca pe un pasionat cântăreţ al libertăţii, ca pe un om cu viziune profetică, anunţând prin versurile sale realizarea unirii politice româneşti dela 1918.

Profesorul Dölger dela Universitatea din München, salutând pe dl prof. Lupaş, a schiţat tendinţele de colaborare culturală între Germania şi România; auditoriul a exprimat dorinţa să poată citì cât mai curând poeziile lui Octavian Goga în traducere germană».

Modificarea legii de pensiuni privitor la preoţi

La ministerul cultelor şi artelor s'a întocmit un proect de decret-lege pentru modificarea legii generale de pensiuni în sensul următor:

„Preoţii şi diaconii cari ocupă funcţiuni în administraţiile bisericeşti, vor fi scoşi din oficiu la pensie, pentru limită de vârstă, conform statutului funcţionarilor publici".

Nu intră în prevederile de mai sus eforul-cleric, consilierii referenţi clerici dela Consiliul central bisericesc şi dela eparhiile ortodoxe române, precum şi canonicii dela eparhiile unite.

Parlamentul

Intr'o sărbătorească atmosferă s'a deschis, Miercuri, în 7 Iunie 1939, întâia sesiune ordinară a Corpurilor legiuitoare. La ora 11 s'a celebrat doxologia la Sf. Patriarhie în prezenţa înalţilor demnitari ai ţării. La ora 11 jum. domnii senatori şi deputaţi, precum şi reprezentanţii înaltelor autorităţi, s'au întrunit în sala şedinţelor Adunării deputaţilor. La ora 12 M. Sa Regele, însoţit de Măria Sa Marele Voevod Mihai, a intrat în sala de şedinţe şi, înconjurat de miniştri, a cetit *Mesajul regal* de deschidere a sesiunii ordinare a Corpurilor legiuitoare. Intreaga asistenţă aclamă şi ovaţionează pe Suveran şi pe Marele Voevod.

S'a procedat apoi la muncă, domnii senatori trecând în localul senatului.

Cu raport la sfânta noastră Biserică, Mesajul regal cuprinde următoarele:

«*In fine,* **— spune M. Sa Regele, —** *va trebuì să se procedeze la completarea vacanţei ivite în fruntea bisericii ortodoxe române prin încetarea din viaţă a Inalt Prea Sfinţiei Sale Patriarhului Miron.*

Pierderea încercată prin dispariţia acestui mare luptător ardelean, acestui distins bărbat de stat şi nobile figuri a bisericii noastre, a fost adânc simţită de noi.

Ţara întreaga va păstra o amintire recunoscătoare primului Patriarh al României şi preşedintelui de consiliu care a prezidat la marile prefaceri ce stau la temelia aşezărilor publice de astăzi.»

Nr. 6141/1939.

Concurs

La Şcoala normală „Andrei Şaguna" din Sibiu sunt vacante, cu începerea anului şcolar 1939/40 următoarele catedre:

A) Secţia de băeţi:

1. Catedra de limba franceză,
2. „ „ ştiinţe agricole,
3. „ „ muzică,
4. „ „ pedagogie, nou înfiinţată.

B) Secţia de fete:

1. Catedra de ştiinţe agricole,
2. „ „ limba franceză şi latină,
3. „ „ ştiinţe pedagogice, I,
4. „ „ ştiinţe pedagogice, II,

Candidaţii şi candidatele care doresc să ocupe una din aceste catedre, vor înainta Coosiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, până la 30 Iunie 1939, cerere însoţită de actele de naştere, de botez şi de studii. Vor fi preferaţi candidaţii aceia care au şi studii teologice.

Sibiu, 1 Iunie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Danii Domneşti

Istoria poporului nostru este întreţesută cu larga bunătate a Voevozilor şi Domnilor noştri.

Dela migala lucrului de mână al domniţelor, cu care se împodobeau iconostasele şi sfintele altare, dela jertfirea avutului propriu pentru prosperarea ţării şi până la pioşia ce făcea pe Domni să ridice locaşuri de închinare drept mulţumită lui Dumnezeu pentru biruinţele date, toată această istorie nu e decât un poem de eroism, de iubire de ţară şi de puternică credinţă, un cântec al legăturii cu pământul un imn de preamărire a puterii Celui de sus.

A fost o binecuvântare cerească toată această dăruire de conducători şi capete încoronate menită să ne schimbe viaţa şi să ne dea drepturi pe care, cine ştie de le-am fi putut câştiga, de nu-i-am fi avut pe ei.

Prin dărnicia lor, ni-au venit multe din realizările care ne ţin în pas cu vremea şi care fac azi fala neamului întreg.

Domnii au iniţiat cei dintâi existenţa socială în această ţară. Din larga lor bunătate ni-au rămas atâtea aşezări de cultură şi mai cu seamă atâtea aşezăminte spitaliceşti de folos obştei. Sânt prea multe ca să le însirăm pe toate, şi prea proaspete în amintirea unei istorii atât de apropiate, ca să se fi putut uita.

Să mai amintim de evlaviosul **Neagoe Basarab**, *de jertfa cea atât de mult grăitoare a Domnei* **Despina,** *ca să poată fi desăvârşită minunea dela Argeş?*

Să evidenţiem opera cea mare a Regelui **Carol I** *cel înţelept şi a Marei Regine* **Elisabeta** *Doamna, întemeetorii unei Dinastii atât de fericit înzestrată pentru binele acestui popor.*

Peste anii acelor vremi uitarea se aşterne din ce în ce mai tăcută. Rămâne, însă, neuitată, dăinuitoare peste veacuri, opera lor de bine. Faptele lor înscrise în Cartea Neamului rămân nemuritoare.

Iată că pe linia generozităţii domneşti, care a fericit această naţie, vine şi se aşează, la vreme de nevoe a ţării, gestul mare al M. S. Regelui Carol II-lea şi al fiului Său Voevodul Mihai de Albalulia, cari, dau din avutul lor personal pentru cauza de seamă a înzestrării oştirii, sprijinind o operă atât de actuală.

Şeful statului care a manifestat totdeauna cea mai sinceră dragoste pentru armata Sa, a dinamizat prin gestul său mare această pornire românească, patronând împreună cu fiul Său, prinţul moştenitor, un entuziasm care înflăcărează chiar pe cei mai slabi şi care va fi pildă generaţiilor viitoare pentru gradul de jertfă pe care au ţinut să o facă atunci când ţara avea mai imperioasă nevoe.

Darul M. S. Regelui şi al Măriei Sale Marelui Voevod de Alba Iulia se înscrie, astfel, printre dărniciile generoase alê Voevozilor şi ale Domnilor făuritori de ţară, rămânând istoriei să-l aprecieze cum se cuvine.

Nr. 6627/1939.

AVIZ

Se aduce la cunoştinţă că sunt vacante şi libere următoarele catedre şi ore de religie ortodoxă dela şcolile secundare ale statului din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu:

A) Catedre:

1. Şcoala norm. de învăţători din Cristur,
2. Şcolile secundare din Blaj,
3. Şcoala normală de fete din Tg.-Secuesc,
4. Gimnaziul de băeţi şi gimnaziul de fete din Sf. Gheorghe,
5. Şcolile secundare din Petroşani.
6. Gimnaziul mixt din Sebeş-Alba (combinată cu muzică),
7. Gimnaziul de fete din Făgăraş (combinată cu muzică),
8. Gimnaziul de băeţi din Miercurea Ciucului (combinată cu muzică),
9. Gimnaziul mixt din Mediaş (combinată cu muzică),
10. Gimnaziul de fete din Orăştie (combinată cu muzică)
11. Şcolile secundare din Sălişte (combinată cu muzică)
12. Liceul „I. Meşotă" din Braşov.

B) Ore:

1. *Braşov:* Liceul comercial de băeţi 4 ore, Liceul comercial de fete 4 ore, Liceul industrial de băeţi 3 ore, Liceul industrial de fete 6 ore, Şcoala de menaj 4 ore,
2. *Sibiu:* Liceul comercial de băeţi 6 ore, Liceul comercial de fete 6 ore, Gimnaziul industrial de băeţi 2 ore şi Liceul industrial de fete 2 ore,
3. *Haţeg:* Liceul comerc. de băeţi 8 ore,
4. *Hunedoara:* Gimnaziul industrial de fete 4 ore,
5. *Odorhei:* Gimnaziul de fete 4 ore, Gimnaziul industrial de băeţi 2 ore,
6. *Tg.-Secuesc:* Gimnaziul mixt 8 ore,
7. *Brad:* Gimnaziul ind. de fete 3 ore,
8. *Sighişoara:* Gimnaziul de fete 8 ore,
9. *Satulung:* Gimnaziul ind de. fete 4 ore,
10. *Mediaş:* Şcoala aeronautică 3 ore,
11. *Diciosânmărtin:* Gimnaziul mixt 6 ore.

Doritorii de a ocupa una din catedrele vacante sau ore libere îşi vor înainta cerere la Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu până cel mai târziu la 30 Iunie 1939.

Sibiu, la 1 Iunie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

FOIŞOARA

Răspuns anonimului meu dela Craiova, preot unit Dr. Ioan Stanciu

I. Jurisdicţia papilor asupra Illiricului

(1) de Prof. **Dr. IOAN STANCIU**

In foiţa Unirii Nr. 9 a. c. au apărut unele observaţii cu referire la cărticica mea: Legea noastră strămoşească şi unirea, în lumina istoriei, — făcute de cucernicul meu omonim dela Craiova. Netemeinicia acestor observaţii am arătat-o în Nr. 14, 16 şi 17 ai Telegrafului Român.

Văzând că iubitul meu prieten, cu Nr. 12 al Unirii, continuă a face aceiaşi critică neserioasă şi nebazata, am socotit ca să aştept până ce omul suferind de boala tiparului şi de şovinismul papistaş îşi mai domoleşte nervii cu expunerea teoriilor fantaziste cu cari face harcea-parcea pe domnii N. Iorga, Dr. I. Lupaş, Silviu Dragomir, precum şi pe marii istoriografi uniţi Dr. A. Bunea, N. Densuşeanu, Maior, Sincai, Bărnuţiu, Bariţiu etc. iar pe pedestalul rămas în felul acesta liber se ridică ilustrul meu coleg din mahalalele Craiovei şi — poate — o altă nulitate care în mânăstirea Bicazului răspunde la numele de Teodosie Bonteanu.

Acest din urmă călugăr apostat, cu un trecut foarte dubios, necunoscător al canoanelor şi dogmelor statorite în sfintele Sinoade şi necunoscător al istoriei bisericeşti, vrea să scrie în aceste domenii unde uşor se pierde şi un cunoscător temeinic al chestiunilor — ne-cum hamal, sau chelner care habar n'are de astfel de terenuri spinoase. (Rev. Teol. nr. 2—3 a. c.)

Cel dintâi, marele necunoscut dela Craiova, are şcoala iezuiţilor din Roma, dară se şi ştie folosi de toate apucăturile arhicunoscute ale acestui nefast ord călugăresc.

Iată un caz tipic. In nr. 12 al Unirii îmi reproduce o jumătate de propoziţie aşa: „Noi susţinem că mitropolitul din Tesalonic a fost independent..." — iar continuarea propoziţiei o omite, pentru faptul că aceasta ar explica sensul adevărat al ideei întregi. Propoziţia întreagă sună aşa: „Noi susţinem că mitropolitul din Tesalonic a fost indepnndent, ca şi cel din Cartagina, sau Aquilea şi nu a depins de papa". Mai înainte cu o propoziţie vorbisem respicat că aci e vorba de primele veacuri ale creştinismului şi nu de veacul al X-lea, când desigur nu se mai poate vorbi de independenţa Cartaginei, nici a Mediolanului, nici a Acvileei sau a altor biserici cari cu vremea şi-au pierdut independenţa, dar cari în primele veacuri, ca şi Illiricul, au fost independente şi se considerau cel puţin egale cu biserica Romei.

Ca aceste afirmaţii să mi le pot sprijini, m'am provocat la autori istoriografi papistaşi cum e Rauchen, Duchene, dar ilustrul meu coleg dela Craiova îi trece cu vederea şi îi desconsideră.

Dar pentru care motiv vorbesc eu de primele veacuri ale creştinismului? Pentrucă papistăşiţii noştri susţin că episcopul Romei a fost totdeauna şi este şi azi singurul cap al Bisericei creştine, capul creştinătăţii, pontifex suprem şi suveran, iar noi ortodocşii susţinem că episcopul Romei, nici în trecut, nici în prezent n'a fost şi nu este capul creştinismului. Prezentul n'ar fi nevoie să-l mai dovedim, iar dacă miopii nu-l văd, nu e vina noastră. In primele patru veacuri, după cum ne relatează istoriograful roman Rufini, episcopul Romei avea sub jurisdicţia sa „suburbicarium eccleziarum", adică teritoriul din Italia de mijloc şi de miazăzi cu insulele Sicilia şi Corsica. In acest timp Italia de nord, Africa, Galia şi Illiricul erau independente bisericeşte.

„In contra acestor afirmări şi susţineri, îndresneţe până la inconştienţă...." ale mele, bineînţeles, confratele ne chiamă să cercetăm istoria. Dar curios lucru că la el

Episcopul Heckel în Sibiu

D. Episcop *Heckel*, conducătorul oficiului bisericesc de externe al bisericii evanghelice luterane din Germania şi unul dintre bărbaţii reprezentativi ai acestei biserici, însoţit de colaboratorul său juridic, consilierul consistorial, dl *Dr. Wahl*, s'a oprit, în călătoria întreprinsă în sudostul european, şi la Sibiu.

In ziua de Sâmbătă, 3 Iunie a. c., D. Episcop Heckel, împreună cu dl consilier amintit, au făcut o vizită I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae* al Ardealului, care în aceeaş zi seara a dat o masă în onoarea oaspeţilor veniţi din Germania. Au participat, la această masă, D. Episcop al bisericii ev.-luterane din România, *Dr. Victor Glondys*, d. vicar Müller şi alţi factori ai bisericii luterane şi ai celei ortodoxe din localitate. I. P. S. Sa mitropolitul nostru, care a condus pe ilustrii oaspeţi la noua capelă şi în biblioteca mitropolitană, a rostit inspirate cuvinte la adresa episcopului din Germania, subliniind bunele raporturi ce dăinuesc între biserica luterană şi cea ortodoxă. Inaltul ierarh a pomenit, cu multă recunoştinţă, de anii studiilor Sale făcute în Germania, ai cărei teologi s'au distins în propoveduirea cu multă dragoste a învăţăturii Domnului.

In ziua următoare, Duminecă, după cuvântarea înălţătoare, rostită credincioşilor în biserica luterană din Sibiu, Episcopul Heckel a luat masa ca învitat al Episcopului Glondys, care a întrunit, cu acest prilej, la reşedinţa sa personalităţile marcante din Sibiu şi din alte locuri. Prezenţi au fost: I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, Episcopul bisericii ev. germane din Iugoslavia, Dr. *Filip Popp*, inspectorul general ca reprezentant din ministerul cultelor, dl *Moise Ienciu*, mai mulţi delegaţi ai bisericilor ev. germane etc.

Episcopul Dr. Glondys a salutat călduros învitaţii. Au răspuns mulţumind atât Episcopul Heckel, cât şi I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, care a stăruit pentru o amicală colaborare a celor două biserici, scoţând în evidenţă în deosebi sămnul comun al lor: alipirea poporului pentru sfintele locaşuri. «*Popoarele noastre*, — a spus vorbitorul, — *nu pot să trăească fără biserica lor*».

Tot în ziua de Duminecă, la sfinţirea căminului Luther pentru misiuni poporale, — ridicat pe un plai frumos aproape de comuna Cisnădie, — a fost de faţă şi I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*, rostind, în numele bisericii noastre, şi la această ocazie, doriri de bine noului aşezământ.

In memoria celor duşi şi aproape uitaţi...

— Cu ocazia unei aniversări —

Organul financiar-economic din Sibiu, *Revista Economică* (în Nrul dela 27 Mai 1939), a avut bunul gând ca, prin condeiul directorului său, dl *Constantin Popp*, să înfăţişeze cetitorilor, şi în deosebi celor din generaţiile noastre mai tinere postbelice, *două* dintre figurile marcante ale vieţii publice ardelene din veacul trecut.

Pornind dela aniversarea a 40 de ani dela moartea lui Valeriu P. Bologa, fost director al filialei „Albina" din Braşov, — dl C. Popp, unul din contimporanii tot mai rari ai celui dispărut, s'a simţit dator ca, drept omagiu pios fostului său prim şef, să aştearnă pe hârtie câteva date biografice, note şi aprecieri, atât despre *Valeriu P. Bologa*, cât şi despre consilierul aulic *Iacob Bologa*, tatăl celui dintâi.

Aceste note şi aprecieri, din organul de publicitate amintit, — meritând să fie cunoscute în cercuri cât mai largi, cel puţin în ţinuturile ţării de dincoace de munţi, — le redăm, în parte, şi în coloanele ziarului nostru.

Incepem cu *Iacob Bologa* (1817—1888). Ieşit din ţărani nelobagi dintr'un sat al aşa numitului „Fundul Regiu", a învăţat carte în şcoalele dela Sibiu, unde părinţii săi, ca oameni săraci, aduceau alimentele, cu traista de acasă, pe seama iubitelor odrasle dela învăţătură.

Iacob Bologa s'a impus de timpuriu atenţiunii episcopului Vasile Moga, care îl primea călduros la reşedinţa episcopală decâteori tinerul Iacob trecea pe la Sibiu.

La Tg.-Mureş, Iacob Bologa, ajunge „cancelist" la „Tablă" (Curtea de apel). Participă la mişcările tineretului, în vederea evenimentelor ce aveau să urmeze la 1848–49, alături de Avram Iancu, I. Măcelariu, Secăreanu şi alţii.

In adunarea naţională dela 3/15 Mai 1848, pe „Câmpul Libertăţii", a fost unul dintre secretarii marei adunări. Insoţeşte pe Şaguna, ca secretar şi ca membru al delegaţiei, la Olmütz, Praga, Innsbruck, în deputaţia încredinţată să prezinte monarhului hotărârile dela Blaj.

După revoluţie, guvernatorul Ardealului, Br. Wohlgemuth, se foloseşte de serviciile şi cunoştinţele lui Iacob Bologa în călătoria întreprinsă în întreg Ardealul pentru liniştirea spiritelor şi pentru a găsi mijloacele de alinare a multelor necazuri şi suferinţe îndurate de poporul român. Ca recunoaştere a calităţilor sale şi a serviciilor aduse, este înaintat, în scurtă vreme, în diferite posturi însemnate administrative şi judecătoreşti, până ce în 1865 este înălţat consilier aulic la Cancelaria transilvană (secţia juridică) din Viena, forul suprem judiciar pentru Ardeal. Iacob Bologa n'avea atunci decât 48 de ani. In această înaltă funcţie a muncit, împreună cu alţi fruntaşi români, pentru redobândirea mitropoliei ardelene a românilor orlodocşi.

Cu schimbarea sistemului de guvernamânt, după decretarea dualismului austro-ungar, Iacob Bologa, trecut la penzie, se stabileşte la Sibiu. Membru în reprezentanţa „Universităţii Săseşti", obţine, susţinut de ceilalţi colegi români, ajutoare pe seama instituţiilor româneşti, izbutind ca „Universitatea", alcătuită în majoritate de saşi, să voteze o hotărâre (în 1 Mai 1871) prin care se recunoaşte averea acestei corporaţii drept proprietate *comună* a celor 11 „Scaune" istorice *fără deosebire de naţionalitate şi confesiune*.

In conferinţele naţionale era unul dintre conducătorii cei mai de frunte.

A desfăşurat şi în viaţa *bisericească* o neobosită activitate: la introducerea Statutului Organic, ca membru în comitetul fundaţiei Gojdu, ca fiscal mitropolitan, deputat în sinoade şi congrese. A condus şi comitetul parohial al bisericii din Sibiu-cetate.

„Cercetător regulat al bisericii, glasul său puternic şi de un timbru deosebit de plăcut răsuna, în zile de sărbătoare, adeseori, din strană, atât în bisericile din Sibiu, cât şi la sate, spre lauda şi mărirea lui Dumnezeu şi plăcerea şi admiraţia credincioşilor."

Munca şi ostenelile sale s'au îndreptat şi spre Asociaţiunea culturală „Astra", fondarea băncii „Transilvania" din Sibiu, întemeierea primului institut de credit şi economii „Albina" ş. a.

— Fiul său *Valeriu Bologa*, dela a cărui moarte s'au împlinit, în 23 Mai 1939, patru decenii, era o adevărată mândrie a societăţii braşovene, unde conducea sucursala băncii „Albina", după strălucite studii făcute în străinătate. A organizat şi lărgit serviciul de informaţiune al sucursalei, instituind în acest scop o reţea de bărbaţi de încredere recrutaţi dintre preoţi, învăţători şi alţi preţioşi ajutători.

In timpul directoratului său, de un deceniu şi jumătate, sucursala s'a bucurat de încredere tot mai sporită atât la români, cât şi la străini.

Activitate vie a desvoltat Valeriu Bologa în corporaţiile bisericeşti, începând cu comitetul parohial, şi continuând cu sinodul arhidiecezan şi congresul naţional bisericesc, ca membru sau deputat, ales serii de ani.

Moartea lui, cu mult prea timpurie, a fost o simţită pierdere pentru obştea Braşovului, ca şi pentru viaţa publică ardelenească.

Celibatul nu-i ortodox!

Precizări pe marginea unor „precizări"

In „Renaşterea" dela Cluj (Nr. 21 a. c.), diaconul Iosif E. Naghiu scrie un articol: „Canoanele şi celibatul", pe care-l subîntitulează: „Câteva precizări". Citindu-l, am constatat că „precizările" diaconului Naghiu sufăr de oarecari impreciziuni ce trebuesc semnalate şi îndreptate.

„Citind necrologul păr. Maniu Lungu din Răşinari — scrie dânsul — se spune că a fost hirotonit *fără căsătorie*». Şi continuă: „E bine să precizăm ce spun canoanele despre celibat".

Diaconul Naghiu sau nu e învoit cu expresia: „hirotonie fără căsătorie", sau face confuzie între starea aceasta şi celibat. Una din două! Dar să mergem mai departe.

„Uneori chiar feţe bisericeşti susţin că celibatul e o influinţă catolică" — adaugă diaconul Naghiu, foarte sigur că contribue la rezolvirea unei neînţelegeri. Apoi: „Mai întâi celibatul e *recomandat* (nu impus!) de Noul Testament. Nu citez texte neotestamentare, crezând că orice om de bună credinţă vede în Evanghelii şi în Epistole că celibatul (şi pentru mine celibatul e identic cu fecioria) e mai duhovnicesc decât căsătoria". In sfârşit, dupăce a invocat mai multe canoane, conchide sentenţios: „Iată că baza canonică... confirmă celibatarismul ortodox. Negaţia teologilor şi a neteologilor e rezultatul influenţei protestante şi a liberalismului pozitivist. In aceste mreje cade şi Pastorala lui Ieremiev şi afirmaţiile sporadice ale unor teologi".

Diaconul Naghiu este aşadar împotriva celorce susţin că celibatul e o influinţă catolică. Altă greşală! Nu! Celibatul e mai mult decât o influinţă catolică: el e o *instituţie* catolică papală, pe care Biserica ortodoxă a respins-o şi o va respinge totdeauna. Diaconul Naghiu face confuzie între *hirotonia ortodoxă fără căsătorie* şi între *celibatul apusean*. In Biserica ortodoxă nu există *celibatul*, adică «*acea lege generală pentru preoţi, care-i opreşte de a trăi în căsătorie*». El a fost introdus în apus pentru prima dată, de sinodul din Elvira (305 sau 306) în sensul că acei episcopi, presbiteri, diaconi şi în genere toţi clericii qui in ministerio positi sunt şi cari au intrat în cler ca oameni căsătoriţi, nu mai au voie să trăiască în căsătorie, căci altfel vor fi depuşi. Sinodul I ecumenic dela Niceea (325) a respins propunerea de a se generaliza această măsură, la intervenţia venerabilului episcop Pafnutie, care a zis: „Nu e bine să se pună preoţilor un jug prea greu, căci căsătoria e un lucru cinstit şi legăturile ei sunt curate...". Mai departe! Când biserica romană a început să silească pe preoţi să rămână celibatari, Sinodul VI ecumenic a socotit aceasta ca o împotrivire la rânduiala stabilită a Bisericii şi a hotărât în can. 13: „Dacă va îndrăzni cineva, împotriva rânduelilor apostolice, să lipsească pe careva din persoanele sfinţite — preot, diacon sau ipodiacon — de unirea sau de comunitatea cu femeia lui legiuită, să fie caterisit. Asemeni şi dacă vreun preot sau diacon ar voi să-şi lase soţia, sub pretext de evlavie, să fie caterisit" (cf. Mihălcescu: Dogma soteriologică, Buc. 1926 p. 300—301).

Practica Bisericii vechi, care cel puţin în Biserica ortodoxă ardeleană s'a păstrat nealterată, este aceasta: Episcopul trebue să fie necăsătorit; preotul şi diaconul, pot rămânea necăsătoriţi, *dacă vreau* şi dacă cred că posedă darul înfrânării. Nefiind siliţi să rămână necăsătoriţi, urmează că ei *nu sunt celibatari*.

Şi atunci, cine are dreptate? Feţele bisericeşti cari susţin că celibatul e o influinţă catolică — şi pe cari diaconul Naghiu se grăbeşte să le corecteze — sau autorul articolului citat, care aici spune că pentru dânsul „celibatul e identic cu fecioria", aici vorbeşte despre „celibatarismul ortodox" care nu există decât în concepţia C. Sale şi a celor cari nu şi-au precizat sensul expresiei? (Vezi amănunte la Dr. Nicolae Bălan: E obligată căsătoria pentru preoţi? art. în „Revista Teologică" V, 1911 p. 303–306).

Să rămânem deci, părinte Naghiu, la expresiile noastre de „hirotonie fără căsătorie", de „stare necăsătorită" sau de „fecioríe" şi să nu mai amestecăm unde nu se potriveşte termenul romano-catolic de „celibat", pe care ortodocşii trebue să-l ocolească întocmai cum bunii români se feresc să zică „bonjour" în loc de „bună ziua" sau „mersi" în loc de „mulţumesc". Şi mai mult decât atât!

începe istoria bisericii în această privinţă numai la sfârşitul veacului al IV-lea., cu împăratul Graţian şi Valentinian II, câtă vreme nouă ne place să o începem cel puţin cu Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel. Dacă împăratul Teodosie cedează Illiricul la începutul veacului al V-lea episcopului Romei, Bonifaciu I, şi dacă împrejurările politice, precum şi neputincioşii împăraţi ai apusului ajută tentinţele de exclusivă dominaţiune în biserică a episcopilor Romei, aşa încât încetul se macină rezistenţa bisericilor independente, din apus, aceasta nu înseamnă drept divin, ci o simplă cucerire omenească. Că Illiricul a căzut mai de timpuriu, decât celelalte biserici independente asta nu dovedeşte că totdeauna a fost sub jurisdicţia papilor. Acelaş Illiric s'a şi rupt mai curând de sub influenţa jurisdicţională a papilor. Noi aşa ştim că deja Iustinian I în mijlocul veacului al VI-lea, când a mutat mitropolia dela Tesalonic în Iustiniana I, i-a dat o independenţă totală şi a trebuit să treacă 10 ani de intervenţii şi rugăminţi necontenite ale papei Vigiliu, ca acest metropolit să fie pus iar sub jurisdicţia episcopului Romei. Apoi istoria ne mai spune că Leo Isaurul, cam prin mijlocul veacului al VIII-lea, a luat această jurisdicţie definitiv din mânile episcopului Romei.

Dacă noi, cei din Sibiu, cunoaştem în felul acesta istoria, ne bazăm pe istoriografi serioşi, pe cari i-am indicat în cărticica mea, iar dacă cucernicul omonim dela Craiova o ştie altfel.... îl felicităm.

Ca cititorii noştri să se convingă cum se scrie istoria de unicul unit propăşit prin Craiova, las să urmeze aci câteva date, cu cari vrea să ne dovedească jurisdicţia papilor asupra Illiricului.

Ilustrul meu omonim începe istoria cu anul 380 şi cu papa Damas, dar nu spune nimic că până aci cea fost Illiricul. Apoi continuă cu papii Siriciu, Anastasiu, Inocenţiu I, cu amestecul împăraţilor în jurisdicţia Iiricului în veacul al V-lea, pe urmă cu Bonifaciu I şi aşa înşiră toţi papii, chiar şi pe cei de după Leo Isaurul, până după ruptura cea mare (1054) ca să încheie cu anul 1700, când Românii din Ardeal au *revenit* sub ascultarea scaunului verhovnicului Petru. Oare nu era vorba despre jurisdicţia episcopului Romei asupra Illiricului?. Ce caută aci sinodul din Lion şi cel din Florenţa (1274–1439)?, dar mai ales ce caută Românii din Ardeal şi ce legătură ar fi avut ei cu Illiricul? Ştiţi vorba: toate drumurile duc la Roma, în Craiova se aplică în sensul: toată istoria bisericească se încheie cu „sf. unaţie".

In privinţa Illiricului un alt istoriograf unit cu mare renume (?!): Dr. Nicolae Lupu, profesor la teologia din Blaj, în cartea sa „Religia strămoşilor" pag. 62 scrie că Sf. Niceta pe la anul 398–402 a făcut două călătorii în Italia, ca să cerceteze mormântul Sf. Felice la Nola şi pe pretinul său Paulin, care ne spune aceste lucruri în acest sens. Dar istoriograful unit mai adaugă că „va fi mers de bună seamă să-şi dea raţiunile pontificelui Roman". Adică ceea ce spune Paulin, pretinul Sf. Niceta, este întregit de fantazia unitului dela Blaj, ca noi să fim siguri că Illiricul a fost jurisdicţia Papei. Insă şi acest autor tace în ceea ce priveşte primele veacuri ale creştinismului, în care nici pomeneală de jurisdicţia papală asupra Illiricului. Acest fel de istorie unită cum am putea-o noi taxa, dacă nu cu termenul cel mai blând de iezuitism?

La acest capitol atât.

Comemorare în Sibiu. Din iniţiativa unui comitet, în frunte cu profesoara E. Săndulescu, se va cinsti Joi, în 15 Iunie 1939, împlinirea unei jumătăţi de veac dela moartea lui *Eminescu*. Solemnitatea, care se va începe cu o slujbă religioasă, se va face la ora 11 dimineaţa în parcul „Sub arini" al Sibiului, unde se ridică bustul în bronz al poetului.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat în 6 Iunie c. la Bucureşti pentru a lua parte la deschiderea Corpurilor legiuitoare şi pentru resolvirea mai multor chestiuni bisericeşti.

Părintele profesor *dela Academia teologică «Andreiană», diaconul* **Grigorie T. Marcu,** *talentatul redactor al «Revistei Teologice» şi distinsul colaborator al ziarului nostru, a fost proclamat, Sâmbătă în 3 Iunie a. c.* **doctor** *al Facultăţii de Teologie din Cernăuţi* **„magna cum laude".** *Felicităm din toată inima pe tânărul doctor, care-şi are încă de pe acum un loc de cinste în publicistica şi teologia românească.*

Numire de senator. *M. Sa Regele a numit 71 senatori. Intre noii parlamentari, şi anume între reprezentanţii cultelor, se află şi părintele consilier eparhial* **Dr. Gheorghe Ciuhandu** *dela Arad.*

Hirotoniri. Clericul Teofil Doctor a fost hirotonit întru presbiter pe seama parohiei Cernatul de jos (protopopiatul Oituz).

Nou redactor. La cererea proprie, păr. Iconom Stavrofor Dr. Gh. Ciuhandu a fost desărcinat de redactarea organului eparhial dela Arad, *Biserica şi Şcoala;* ear în locul P. C. Sale este numit, pe data de 1 Iunie 1939, profesorul dela Academia teologică din Arad, C. Sa Pr. *Ilarion V. Felea,* redactor al numitului organ. Cucernicia Sa, — ale cărui lucrări apărute în coloanele foii noastre, erau întâmpinate de preoţimea Arhiepiscopiei cu deosebit interes, — s'a dovedit totdeauna ca iscusit purtător de condei. Prin cunoştinţele sale temeinice în materie de teologie, — cum arată activitatea sa de până acum, — noul redactor va şti negreşit să continue cu succes munca vrednicilor înaintaşi, foşti redactori ai revistei dela Arad.

Salarizarea parlamentarilor. Legea diurnelor, pentru deputaţi şi senatori, s'a abrogat. Conform textului din decretul-lege, acum apărut, deputaţii şi senatorii vor primi o indemnizaţie de 15 mii lei lunar pe tot timpul cât iau parte la lucrările parlamentului.

Apărătorului creştinătăţii, marelui voevod *Mircea cel Bătrân,* i se va ridica un monument la Tulcea. Dl profesor C. Giurescu, Rezidentul regal al ţinutului Dunării de jos, a luat iniţiativa ridicării acestui monument pe locul unde în vremea marelui războiu a fost distrus bronzul gloriosului domnitor, care purta titlul măreţ de: «*Singur stăpânitorul, io Mircea Mare Voevod şi Domn a toată ţara românească şi părţile de peste munţi, încă şi spre părţile tătăreşti, Duce al Amlaşului şi Făgăraşului şi al Banatului Severin, Domn şi de amândouă părţile, de peste toată Dunărea, până la Marea cea mare şi al cetăţii Dârstorului stăpânitor*». —

S'a format un comitet de fruntaşi tulceni, pentru strângerea fondurilor, prezidat de dl Rezident C. Giurescu, care a subscris o primă sumă de una sută mii lei.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 11 Iunie 1939, va predica păr. *Gh. Secaş.*

CARŢI ŞI REVISTE

Anuar festiv. — Părintele director Ştefan Morariu publică *Anuarul festiv,* pe 1927—1937, al Şcoalei ortodoxe române de cântăreţi „Dimitrie Cunţan" — Sibiu.

Intocmit cu îngrijire şi imprimat în Tip. Arhidiecezană-Sibiu, Anuarul conţine, — pe lângă tabloul profesorilor în cei zece ani de şcoală, împreună cu situaţia elevilor din anii 1927/8—1936/7, — şi câteva lucrări vrednice de atenţia cetitorilor slujitori ai amvonului şi ai catedrei. Despre cântarea bisericească la români, scurt istoric, de Pr. N. Topolog, şi câteva chestiuni de educaţie, de diaconul D. Călugăr, sânt contribuţii bune şi folositoare, care mărturisesc că autorii lor mai au şi altele de acelaş fel, — sperăm să le putem ceti în viitoarele anuare.

Cuvinte calde are păr. director Şt. Morariu la adresa regretatului profesor Cunţan şi la împlinirea primului deceniu al şcoalei.

Cu plăcere şi interes se citesc şi paginile despre excursiile şcoalei, datorite profesorului Vasile Chira, sub a cărui conducere elevii cântăreţi au vizitat numeroase mânăstiri şi biserici din cuprinsul ţării.

Anuarul e împodobit cu câteva clişee, care înfăţişează pe: I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae,* întemeetorul şcoalei, *D. Cunţan* fostul profesor, membrii corpului profesoral şi primii elevi ai şcoalei ş. a.

Sporul numărului elevilor este remarcabil: dela 17 câţi au fost în primul an, numărul lor se urcă la 56 în al zecelea an.

Nr. 7012—1939.

AVIZ

Casa Clerului aduce la cunoştinţa membrilor săi că, pentru a le veni în ajutor în vederea căutărei sănătăţei în staţiunea balneară „Carmen-Sylva" (jud. Constanţa), a închiriat pe tot timpul sezonului de vară, începând dela 10 Iunie 1939 „Vila Miramare" cu 30 de camere.

Inchirierea se va face în ordinea cererilor înregistrate la Casă, în care se va arăta timpul pentru care se cer camerile.

Preţurile camerilor sunt mult sub nivelul preţului camerilor din staţiune, întrucât Casa suportă o cotă de 25% din preţul de închiriere. Preţul camerilor variind după mărime şi numărul paturilor (dela 1—3 paturi) dela 1500 la 3000 lei lunar, pentru sezonul din Iulie şi August. Pentru lunile Iunie şi Septemvrie aceste preţuri vor fi reduse cu 50% faţă de cele de mai mai sus, (adecă dela 750—1500 lei camera).

Pe lângă vilă, pentru lunile Iulie şi August când afluenţa vizitatorilor este mare şi preţurile din staţiune sunt exagerate, va funcţiona şi o cantină organizată de Casă în condiţiunile cele mai avantajoase de pensiune.

Pentru orice informaţiune de amănunt, membrii se vor adresa Casei Clerului, Str. Maria Rosetti 63, Bucureşti.

Consiliul arhiepiscopesc

---

(40) 1—1

Publicaţie de licitaţie

Biserica ortodoxă română din Arpaşul de sus, judeţul Făgăraş, dă în licitaţie repararea turnului bisericii în conformitate cu planul şi devizul Nr. 1608 din anul 1935, aprobat de Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc ortodox român Sibiu.

Doritorii se vor adresa oficiului parohial spre a primi lămuririle necesare.

Licitaţia se va ţinea în ziua de *9 Iulie 1939.*

Arpaşul de sus, 9 Iunie 1939.

Vasile Bogdan
preot-paroh

---

(39) 1—1

Publicare de licitaţie

Comitetul parohiei Sibiu sub. II Lazaret, cu aprobarea Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 6033—939, dă în licitaţie publică în *24 Iunie 1939,* **ora 12, în capela bisericii, strada Vasile Lupu 44, cu oferte închise şi sigilate, zidirea unei biserici în Sibiu.**

Lucrarea se va face numai din roşu, conform devizului. Participanţii vor depune odată cu oferta şi o garanţie de 10% din valoarea devizului, în numerar sau efecte de stat.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenori diplomaţi.

In ofertele prezentate la licitaţie se va arăta de către concurenţi că s'a luat cunoştinţă de caetul de sarcini al lucrării în chestiune.

Ofertele neînsoţite de garanţia legală nu vor fi luate în considerare.

Caietul de sarcini, devizul şi planurile se pot vedea în fiecare zi la preşedintele comitetului de construcţie în Sibiu strada Vasile Lupu 92.

Sibiu, 29 Mai 1939.

Preşedinte: **O. Dragoş** — Secretar: **N. Vinerean**

Nr. 6976/1939 (37) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Galeş,** protopopiatul Sălişte, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român. Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Venitele stolare uzitate în parohie.
3. Sesiune parohială de 10 jug. fânaţ.
4. Relut de lemne şi luminat în cadrul bugetului anual.

Cererile de concurs, provăzute cu documentele de studii şi cu autorizaţia dela Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc în termin.

Concurenţii cu încuviinţarea oficiului protopopesc se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare pentru a se face cunoscuţi parohienilor.

Sălişte, la 30 Mai 1939.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu oficiul parohial din Galeş.

Dr. Dumitru Borcia
protopop

Parohia ort română din Petecu, jud. Odorhei

Nr. 38—1939. (36) 1—1

Publicare de licitaţie

Parohia ortodoxă română din Petecu, protopopiatul Odorhei, dă în întreprindere prin licitaţie publică în ziua de *25 Iunie 1939* la ora 11 după sfânta liturghie, la primăria comunală din Petecu următoarele:

1. Construirea clopotniţei la biserica nou construită.
2. Pictarea (zugrăvirea) bisericii şi a iconostasului.

Planurile şi devizurile aprobate de P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc după care se vor executa lucrările, se pot vedea şi cerceta la parohia ortodoxă din Petecu.

Lucrarea va începe de îndată după aprobarea licitaţiei.

Garanţia de 10% se va depune în numerar sau efecte garantate de stat.

Petecu, la 29 Mai 1939.

Preşedinte: Pr. **Val. Cojocariu** — Secretar: **Ioan Puşcaşiu**

Am văzut:
Odorhei, la 5 Iunie 1939.

Seb. Rusan
adm. prot.

Nr. 30—1939 (38) 1—1

Publicaţiune

Biserica ortodoxă română din Cisnădie, prin aceasta publică concurs pentru facerea planului şi devizului pentru edificarea bisericii.

Doritorii pot lua informaţiuni atât dela oficiul parohial, cât şi dela referentul Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc din Sibiu.

Termenul pentru depunerea schiţei de plan este până la *20 Iunie 1939.*

Cisnădie, la 7 Iunie 1939.

Oficiul parohial:
Simion Nanu
paroh

Nr. 6771/1939.

Concurs

La liceul ortodox român „Andrei Şaguna" din Braşov sunt vacante următoarele catedre:

1. Catedra Nr. 1, Religia,
2. „ „ 3, Limba Română,
3. „ „ 4, Limba Română,
4. „ „ 12, Istorie, Geografie,
5. „ „ 13, Filosofie, Drept,
6. „ „ 16, Matem., Fizico-Chimice,
7. „ „ 20, Muzica vocală.

Cei care doresc a ocupa una din aceste catedre să-şi înainteze Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu cerere până, cel mai târziu, la 30 Iunie 1939. La cerere se va anexa copie de pe următoarele acte: diplomă de bacalaureat, diplomă de licenţă, certificatul de absolvire a seminarului pedagogic universitar, diploma de capacitate, extras de botez şi alte acte recomandatoare.

Candidaţii trebue să fie de religie ortodoxă, cu preferinţă absolvenţi ai unei şcoli superioare de teologie.

Sibiu, la 1 Iunie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Dr. EUGEN POP
Medic-Dentist
(9) 3—3
Consult: 12—1 şi 3—7
Sibiu, Piaţa Unirii Nr. 3
Palatul Primei Ardelene

Nr. 1950/1939.

Concurs

La liceul ortodox român **„Avram Iancu"** din Brad sunt vacante următoarele catedre:

1. Catedra Nr. 2, Română,
2. „ „ 3, Română,
3. „ „ 5, Latină-Elină,
4. „ „ 6, Franceză,
5. „ „ 7, Germană,
6. „ „ 9, Geografie,
7. „ „ 11, Matematici,
8. „ „ 14, Desemn-Caligrafie,
9. „ de Muzică.

Cei care doresc să ocupe una din aceste catedre să-şi înainteze Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu cerere până cel mai târziu la 30 Iunie 1939. La cerere se vor anexa următoarele acte: diplomă de bacalaureat, diplomă de licenţă, certificat de absolvire a seminarului pedagogic univ., diplomă de capacitate şi extras de botez.

Candidaţii trebue să fie de religie ortodoxă, cu preferinţă absolvenţi ai unei şcoli teologice.

Sibiu, 1 Iunie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 202/1939 (34) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Mănierău,** din protopopiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă în natură.
3. 5 jugăre sesiune parohială fânaţ.
4. 30 litri porumb nesmicurat, dela fiecare familie.
5. Venitele stolare uzitate în parohie.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedoarei în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererea de concurs şi concesiunea dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Hunedoara, 21 Mai 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Suciu
protopop

Nr. 154/1939 prot. (35) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa III-a **Şapartoc,** protopopiatul Sighişoara, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 de zile dela cea dintâi apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Folosinţa curţii şi a grădinii parohiale în extensiune de 420 st. □.
3. Folosirea sesiunii parohiale în extindere de 16 jugăre, arătură şi fânaţ.
4. Dela fiecare familie (circa 38) câte un dublu decalitru porumb sfărmit. Văduvii vor plăti jumătate.
5. Una soarte de lemne dela comună cu preţul strigării.
6. Stola obişnuită în parohie.
7. Până la zidirea casei parohiale parohia se obligă a se îngriji pe cheltuiala ei de locuinţă corăspunzătoare pe seama preotului.

Concurenţii îşi vor înainta în termenul dat petiţiile, însoţite de certificatele de studii şi de încuviinţarea Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc de a concura, oficiului protopopesc ortodox Sighişoara şi cu încuviinţarea subsemnatului se vor prezenta în parohie spre a servi, cânta, cuvânta şi a fi cunoscuţi de popor.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sighişorii în înţelegere cu consiliul parohial din Şapartoc.

Sighişoara, la 23 Mai 1939.

Emilian Stoica
protopop.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII — Sibiu 18 Iunie 1939 — Nr. 25

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Un caz supărător

Intr'unul din numerile noastre precedente, am arătat cum preotul capelei anglicane din Ploești, H. C. Bell, într'un moment de eclipsă de bun simț, a scris un articol pentru revista engleză «Theology», în care ultragiază Biserica noastră, Teologia noastră, gândirea noastră, clerul nostru și credincioșii noștri. Surpriza, nedumerirea și indignarea produsă de acest articol, n'au fost numai de partea noastră. In cercurile distinșilor noștri prieteni din Anglia, cunoscători ai stărilor dela noi, articolul a făcut să isbucnească o adevărată revoltă. Părintele Victor Shearburn, vice-principalul «Colegiului teologic din Mirfield», care a fost de două ori în România și care vorbește fluent și scrie românește, Păr. John Perret, care a fost de două ori în România și care citește românește, Păr. canonic Dr. G. A. Moreton, directorul cunoscutei reviste anglicane «Oecumenica» scrisă în franțuzește, Păr. canonic Dr. John Douglas, secretarul «Consiliului afacerilor străine ale Bisericii engleze», și alții ca aceștia, au trimis redacției revistei «Teology» scrisori de indignat protest împotriva articolului injurios al Păr. H. C. Bell, manifestându-și mirarea că o revistă de seriozitatea acesteia, a putut publica un atare articol.

Păr. Victor Shearburn, cunoscut apostol al apropierii anglo-române, inițiatorul schimbului de studenți teologi englezi și români, a publicat în numărul pe Mai al revistei «Teology» și un cuvenit răspuns onorabilului H. C. Bell. Sfinția Sa, pe un ton de fină și subtilă ironie, a arătat cititorilor numitei reviste, cât de monumentală a fost ignoranța Păr. H. C. Bell când a produs acel articol despre Biserica ortodoxă română. El n'a cunoscut nimic din destul de bogata și de sănătoasa literatură teologică existentă în România (citează liter.) și nimic din originalitatea cugetării gânditorilor ortodocși români contimporani. Cum era dealtfel posibil că cunoască aceste lucruri păr. Bell, fără a ști un singur cuvânt, sau a fi citit un singur rând românesc. Este ușor — continuă Sf. Sa — să iei din vânt cuvântul «conservatism» și să-l legi de acela de «Biserică» într'un senz derogativ, fără a vedea valoarea pozitivă a menținerii Ortodoxiei pe linia tradiției sobornicești a creștinismului. Și este și mai ușor să iei noțiunea de «țăran» și s'o asociezi noțiunei de «ignorant și înapoiat», fără a te apropia de acest țăran, a-i cunoaște viața lui de adâncă trăire religioasă, a-i pipăi pulsul gândirii lui sănătoase și a încerca noblețea lui sufletească. «Țăranul român este coloana vertebrală a unui stat perfect creștin». Păr. H. C. Bell nu cunoaște nimic din vasta activitate socială a Bisericii ortodoxe române și nici unul din curentele sociologice creștine existente în România. El ignorează atâtea realități și înfățișări ale vieții ortodoxiei românești — încheie Păr. V. Shearburn — încât îți este imposibil să înțelegi cum s'a putut încumeta acest om, să scrie ceva despre aceasta.

Păr. H. C. Bell este proaspăt reîntors în Anglia. Nu suntem încă în măsură de a ști, dacă revenirea lui la vatră are sau nu vreo legătură cu aiurelile savante ce le-a publicat în revista «Theology» despre noi. A fost însă întrebat recent de către Păr. Dr. Frence, directorul renumitei «Societăți pentru promovarea literaturii creștine», unde se tipărește revista «Theology», despre modalitatea în care și-a furnizat informațiile despre Biserica ortodoxă română, el necunoscând limba română. Răspunsul a produs stupoare. Ascultați și vă mirați: La Ploești există câțiva petroliști englezi căsătoriți cu românce. Aceste românce, soții de petroliști, i-au procurat păr. Bell toate datele informative necesare unei perfecte informări despre literatura noastră teologică, despre cugetarea teologiei noastre, despre originalitatea gândirii noastre, despre manifestările religioase ale Bisericii noastre și despre întregul complex de viață al Ortodoxiei românești. Credem că nu lezăm susceptibilitățile opticei literare ale nimănui, spunând c'ar trebui — după zisa poporului «să înghețe apele în luna lui cuptor», aflând modul în care cineva se poate informa despre o Biserică, pe care are pretenția s'o treacă prin dușul unei severe critici.

Oricum, diversiunea pe care H. C. Bell a încercat s'o producă în Anglia despre Biserica ortodoxă română, a dat un lamentabil faliment. Acțiunea de lămurire a opiniei publice, pornită de diferitele reviste engleze, ca și numeroasele conferințe ce le-au ținut în ultimul timp prietenii noștri despre România și Biserica ei națională, a sporit considerabil prestigiul nostru. Păr. John Perret, cunoscător și admirator al Ortodoxiei române, a ținut nu mai puțin de opt conferințe în cele două luni din urmă. Nu mai amintesc de conferințele Păr. Howard Green, a Păr. Martin Pierce (foști stud. ai Acad. teologice «Andreiane»), a Păr. Walton Hannah și a altora ca aceștia, pentru a arăta ce serviciu negândit ne-a făcut H. C. Bell, fost preot la Ploești, prin paginile revistei «Theology».

Legăturile de prietenie dintre Biserica anglicană și Biserica ortodoxă română sunt prea solide și întemeiate pe prea multă iubire și stimă reciprocă, pentru a putea fi clătinate de asemenea afirmări.

Mirfield-Anglia, 1939.

Preot D. Veștemean

Congresul Asociației clerului „Andrei Șaguna", secția Sibiu

— O caldă dorință a preoțimii noastre —

In ziua de 18 Iunie a. c. s'a ținut la Odorhei congresul anual al Asociației clerului «A. Șaguna», secția Sibiu.

Despre interesantele lui desbateri în jurul unor foarte actuale probleme bisericești și naționale vom refera în numărul viitor al ziarului.

Dăm de astădată numai apelul stăruitor și de-o mare duioșie pe care l-a adresat preoțimea Arhiepiscopiei noastre din acest congres I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae*, rugându-L cu toată căldura inimii să nu o părăsească pentru a trece eventual în scaunul de Patriarh al Țării, așa cum dorește curentul general.

Cine a asistat la congres în momentele în cari s'a hotărât să I-se trimită I. P. S. Sale această ferbinte rugare, și-a putut da seama cât de copleșitoare este iubirea preoțimii noastre pentru Arhipăstorul ei.

Iată acest apel:

Inalt Prea Sfințite,

Preoțimea Arhiepiscopiei de Alba-Iulia și Sibiu, întrunită prin reprezentanții ei în congresul anual al Asociației clerului «A. Șaguna», la Odorhei, în ziua de 15 Iunie, străbătută de cele mai adânci sentimente de devotament și iubire duhovnicească față de Părintele și Cârmaciul înțelept al ei, îndreaptă către I. P. S. Voastră următorul cald și stăruitor apel:

Incă dela trecerea la cele eterne a I. P. S. Patriarh Miron inima noastră a tresărit de îngrijorarea că s'ar putea să ne fiți luat dintre noi, dată fiind personalitatea de covârșitoare proeminență a I. P. S. Voastre în viața noastră bisericească și națională și prestigiul impunător de care Vă bucurați în toate cercurile hotărâtoare ale vieții publice. Neliniștea noastră a crescut treptat de atunci încoace văzând că într'adevăr s'a cristalizat tot mai puternic și mai dominant curentul care urmărește chemarea I. P. S. Voastre în scaunul de Patriarh al Țării.

Privind cu temere spre eventualitatea ca să nu Vă mai avem în fruntea noastră, în starea de suflet a unor copii cari aud că ar putea fi despărțiți de Părintele lor cel bun și înțelegător și a unor ostași cari înțeleg că ar putea fi părăsiți de Comandantul lor mare și destoinic, care le-a știut răscoli energiile și duce din biruință în biruință, — îndreptăm către I. P. S. Voastră din adâncul sufletelor noastre un apel, să nu ne părăsiți!

Ne-ați fost, I. P. Sfințite, profesor iubit și apoi Păstor luminat și mare, s'au stabilit între I. P. S. Voastră și noi duioase și adânci legături sufletești. Eram mândri că avem în fruntea noastră un Arhipăstor admirat de toată lumea, care dă centrului nostru eparhial și întregei noastre Arhiepiscopii o strălucire fără seamăn, iar activității și luptei noastre pastorale un impuls de puternică eficacitate și un suport de mare autoritate.

Socotim că mai ales în aceste vremuri, centrul spiritual al Ardealului are mai mare lipsă de personalitatea I. P. S. Voastre, care are toate însușirile și toată autoritatea ca să concentreze și să reprezinte toate energiile de dincoace de munți într'o voință unitară integrată în blocul indestructibil al României pe veci întregite.

Nu ne părăsiți Inalt Prea Sfințite! Nu lăsați Ardealul, care are cea mai mare lipsă de I. P. S. Voastră pentru a fi de cât mai mare folos întregei Biserici și întregului neam românesc.

Rămâneți mai departe în fruntea noastră! Iubirea noastră, inima noastră, care e întreagă la picioarele I. P. S. Voastre, Vă cere aceasta.

Odorhei, 15 Iunie 1939.

Prot. Em. Cioran președinte — **Pr. Ioan Bânda** secretar

*

Tot din congresul preoțimei ținut la Odorhei s'a trimis I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicodem* al Moldovei următoarea telegramă:

I. P. S. Sale

Mitropolit Nicodem

IAȘI

Preoțimea ortodoxă română din Arhiepiscopia Sibiului, întrunită în congresul ei anual la Odorhei, Vă asigură de tot devotamentul ei ca unui înțelept Păstor și mare cărturar al Bisericei noastre, a cărui prietenie față de Ierarhul nostru știm cât de mult este prețuită de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae. Rugăm pe bunul Dumnezeu să Vă dăruiască încă mulți ani cu sănătate spre a Vă putea avea în fruntea Bisericei noastre.

Prot. Em. Cioran
președinte

Nr. 7048/1939

Notificare oficială

Se aduce la cunoștința absolvenților Academiei Teologice «Andreiane» din Sibiu și a licențiaților în teologie din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu că *proxima sesiune a examenului de capacitate preoțească* se va ține în 6 Iulie și zilele următoare a. c.

Pentru admitere la acest examen, absolvenții Academiei noastre vor înainta Consiliului Arhiepiscopesc, Sibiu, până la 3 Iulie a. c.:

Diploma de absolvire a Academiei, iar Licențiații în teologie tot până la termenul de mai sus diploma de licență, diploma de bacalaureat, actul de naștere și extrasul de botez, dimpreună cu dovada că în timpul studiilor teologice au stat într'un internat teologic.

Sibiu, din ședința secției bisericești a Consiliului Arhiepiscopesc dela 14 Iunie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Societatea Ortodoxă a femeilor

In sala de festivităţi a Internatului Ortodox din capitală (strada Principatele Unite Nr. 63) s'a ţinut, Sâmbătă şi Duminecă, adunarea generală a Societăţii Ortodoxe naţionale a femeilor române, sub conducerea harnică şi înţeleaptă a venerabilei doamne prezidente *Alexandrina Gr. Cantacuzino.*

Azistă la adunare peste 600 de membre, venite aproape din toate filialele societăţii.

După terminarea sfeştaniei, săvârşite de un sobor de preoţi, dna Al. Gr. Cantacuzino a rostit următoarele:

Anul acesta, al 29-lea de activitate, privim cu deosebită mulţumire rezultatele unei munci de mai bine de un pătrar de veac, mai ales că aproape tot programul nostru s'a înfăptuit şi a atins apogeul prin sfinţirea **Bisericii Neamului dela Mărăşeşti,** *ce s'a făcut cu o deosebită strălucire la 18 Septemvrie 1938. Prin acest monument de pietate, de veşnică recunoştinţă şi proslăvire a eroismului românesc, Societatea ortodoxă naţională a femeilor române şi-a îndreptăţit menirea şi titlul ce-l poartă de ortodoxă şi naţională.*

In mijlocul frământărilor de tot felul, Societatea Ortodoxă a stat la postul de comandă şi a dat o zestre bogată în aşezăminte de tot soiul.

Societatea Ortodoxă naţională a femeilor române s'a înjghebat prin iscusinţa, dărnicia unui modest şi bun creştin, al cărui nume nu se găseşte în nici o dare de seamă a societăţii, care n'a apărut niciodată la nici o festivitate, căruia nimeni cât a trăit nu i-a spus un cuvânt de mulţămire...

Din punct de vedere financiar nu ne putem plânge, facem în toate direcţiile faţă îndatoririlor noastre, cum se va vedea din bilanţul ce-l prezintăm.

S'au cetit apoi rapoartele financiare şi s'a dat descărcare gestiunii financiare a comitetului.

Adunarea generală, în urma propunerii dnei prezidente, donează suma de 50 mii lei pentru înzestrarea armatei.

Telegrame omagiale s'au trimis din mijlocul adunării: M. Sale Regelui Carol II şi II. PP. SS. Mitropoliţi Nicodim al Moldovei, Nicolae al Ardealului, şi Visarion al Bucovinei.

Probleme-Recensii-Comentarii

Cercul preoţesc *Chişcădaga*, **prot. Deva, a ţinut o conferinţă pastorală în 4 Iunie 1939 în parohia Sulighete. Au participat preoţii: Alex. Vâjdea, din Chişcădaga, preşedinte, Aurel Igna din Boholt şi Leonida Lazăr din Sulighete.**

In cadrul celebrării sfintei liturghii în sobor, au luat cuvântul Pr. A. Igna vorbind despre: Mărturisirea credinţii şi puterea ei.

Al doilea a luat cuvântul Pr. L. Lazăr, tratând despre: „Cei vrednici de a participa la Cină".

In partea a doua a programului, Pr. A. Vâjdea a vorbit despre: Credinţa strămoşească, scut şi călăuză sănătoasă pentru ţară şi neam.

A luat apoi cuvântul Pr. A. Igna, grăind despre tema: „Dacă trăim cu duhul, cu duhul să şi umblăm". Pr. Leonida Lazăr desvoltă subiectul: „Curăţenia ca mijloc de înfrumseţare a sufletului".

Toate subiectele au fost îngrijit lucrate şi cu interes urmărite de ascultători. — Pr. *L. L.*

*

Cerc pastoral. — Membrii cercului pastoral Nr. 3 din protopopiatul Mediaş au ţinut şedinţă în parohia Agârbici, în 21 Mai 1939 (Sf. Imp. Const. şi Elena).

La serviciul divin, utrenia urmată de sfânta liturghie, servit în sobor de preoţii prezenţi, au luat parte în mare număr credincioşii din parohie.

La priceasnă a predicat Pr. A. Fleşariu din parohia Şoala, vorbind despre cei 318 Sfinţi Părinţi cari au participat la primul sinod ecumenic şi la combaterea lui Arie. A arătat faptele marilor Sf. Impăraţi Constantin şi Elena.

După masă, la vecernie, s'a făcut sfinţirea apei împreunată cu rugăciune pentru ploaie; a vorbit Pr. I. Dordea, din parohia Haşag, despre praznicul mamelor, după cartea de predici a I. P. Sf. Patriarh Miron.

La sfârşit preotul local A. Basarab mulţumeşte în numele parohienilor, preoţilor, cari prin slujbele şi predicile rostite au procurat credincioşilor adevărate momente de înălţare sufletească.

Pr. *M. B.*

*

Prof. Vasile Grecu: Isvorul principal bizantin pentru „Cartea cu Invăţătură" a diaconului Coresi din 1581. Omiliile patriarhului Ioan XIV Caleca (1334—1347). (în colecţia „Studii şi Cercetări" XXXV, a Academiei Române) Bucureşti, 1399, VIII, 166 pag. + 6 planşe. Preţul 150 lei.

Eminentul cercetător al „Erminiilor de pictură" dl profesor universitar V. Grecu aduce prin această publicaţie o importantă contribuţie la cunoaşterea trecutului nostru cultural şi religios. Rămaşi în orbita de influinţă a Bizanţului, noi am primit deaici — mai ales prin filieră slavonă — veacuri dearândul merindea duhovnicească a dreptei credinţe.

Detractorii interesaţi ai convieţuirii noastre spirituale cu Bizanţul ultimelor veacuri din evul mediu pot vedea şi din această lucrare că merindea noastră duhovnicească venea dela Bizanţ.

Când s'a publicat de către S. Puşcariu şi al Procopovici textul Cărţii cu Invăţătură (Bucureşti, 1916) a lui Coresi, s'a crezut că materialul acestei Cărţi, Omiliile acestea, care „constitue un însemnat monument de limbă" (N. Iorga: Istoria literaturii române I (1926, Buc.) pg. 200) pot fi atribuite sfântului Ioan Hrisostom. Chiar şi C. Litzica, întocmitorul Catalogului de manuscrise greceşti din Biblioteca Academiei Române, credea aşa. Ori iată că din comparaţia mss. 500 (sec. XIV) din acea bibliotecă şi a unui mss. din arhiva mânăstirii Sf. Pavel din Athos cu textul traducerii lui Coresi, reese că 424 de pagini faţă de 109 din traducerea acestui diacon au la bază textul bizantin din codicele grecesc.

Sigur că traducerea Cărţii cu Invăţătură s'a făcut după o altă traducere slavonă făcută de un necunoscut. Dacă se vor cerceta însă toate manuscrisele (sau şi cărţile) slavone din bibliotecile noastre care cuprind omilii la duminecile Triodului, se va putea da de originalul slavon — şi probabil de autorul lui — care a servit acestei Cărţi cu Invăţătură a lui Coresi. Textul grecesc, încă inedit (colecţia Migne Patr. gr. 150, 249—252 are publicate abia 2 omilii din vreo 67 câte sunt cunoscute) se mai află cu mici variante şi în câteva msse. din Halki, Viena şi Paris. Deaceea lucrarea dlui V. Grecu de a publica deodată cu acest studiu şi textul (în original şi traducere) a 11 omilii venite dela patr. Ion Caleca prin intermediul lui Coresi, ne dă posibilitatea să gustăm câteva roade din cel mai vechi câmp al omileticei noastre. Dacă aceste predici erau atât de apreciate în Bizanţ, încât după 100 de ani erau folosite de împăraţii Cantacuzini, nu trebue să uităm că şi roadele date de Coresi „au îndulcit inima jupânului Hârjilu Lucaci" şi a multor doritori de cuvânt creştinesc de pe acea vreme.

Să mânecăm deci şi noi spre ea şi „să ne bucurăm foarte" de această importantă lucrare. — *Dr. T. Bodogae.*

*

Din Săcele. — Peste 600 de străjeri şi străjere, dela şcoalele de toate gradele din *Cernatu şi Satulung*, **în frunte cu comandanţii lor şi alături de reprezentanţii autorităţilor locale sânt de faţă la desfăşurarea festivităţii din 8 Iunie a. c. După prezentarea raportului, preoţii Zenovie Popovici, Petre Leucă şi Silvestru Garcea au săvârşit slujba religioasă, după care Pr. Z. Popovici a vorbit, în cadrul textului biblic, despre importanţa muncii de obşte. In timpul ridicării pavilionului, întreaga asistenţă a cântat cu însufleţire imnul regal, pentruca îndată să-şi plece genunchiul şi să-şi împreune mânile la rostirea rugăciunii Tatăl nostru. S'au executat apoi o seamă de coruri şi exerciţii străjereşti în aplauzele mulţimii. De aceleaşi aplauze s'a bucurat şi defilarea tineretului străjeresc şi premilitar. Programul s'a continuat d. a. cu jocuri străjereşti şi cu o frumoasă şezătoare. — Pr.** *S. G.*

Nr. 6953/1939

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă că erezii după Părintele Nicolae Tiu din Bârsău decedat la 16 Aprilie 1939, în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar fără nici o reţinere, ajutorul preoţesc de Lei 40.000.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 10 Iunie 1939.

Consiliul Arhiepiscopesc

* FOIŞOARA *

Biblia Regele Carol II

Tertulian zice undeva, într'una din scrierile sale, că „anima naturaliter christiana", — sufletul omenesc sau, mai bine zis, omul din fire, este creştin. Dela Dumnezeu fiind, spre Dumnezeu năzueşte şi spre Cel ce l-a răscumpărat din izbeliştea ucigaşă a păcatului, — spre Hristos Iisus, Fiul lui Dumnezeu. Năzueşte sufletul omenesc întru cunoaşterea Dătătorului şi Susţinătorului său de viaţă. Şi-i lesnicioasă această cunoaştere, pentrucă Insuş Domnul Hristos o vrea şi o face de aşa fel. De nouăsprezece sute şi ceva de ani răsună dumnezeiescu-I glas, stăruitor şi plăcut îmbietor pentru toţi: «*Cercetaţi Scripturile, căci socotiţi că în ele aveţi viaţă veşnică şi tocmai ele sânt care mărturisesc despre Mine*», (Ioan 5, 39). Sânt, adică, nişte Scripturi ce mărturisesc despre Domnul, pe care ispitindu-le, sufletul omenesc izbândeşte să-şi mulţumească năzuinţa de cunoaştere a Ziditorului lui. Aceste Scripturi alcătuesc laolaltă un întreg minunat, botezat generic *Biblia*, care-i cartea de temelie a creştinismului, cartea împărtăşitoare de putere mântuitoare, de viaţă veşnică tuturor celorce se nevoesc în a cunoaşte cu adevărat pe Domnul Hristos şi a crede într'Insul cu tărie (conf. Rom. 1, 16; Ioan 5, 39). Deaceea, pe drept cuvânt, Biblia a fost necontenit învrednicită de-o sfântă cinstire, de-o caldă îndrăgire din partea lumii cucernice peste tot şi a obştei româneşti în deosebi.

La noi, la români, s'au tălmăcit în româneşte, mai întâi, numai unele părţi din dumnezeiasca Scriptură. Pentru întâia dată s'a tradus Biblia în întregime, în limba românească, în anul — piatră de hotar a culturii noastre ortodoxe — 1688 (e vorba de Biblia lui Şerban). Au urmat apoi cunoscutele tălmăciri săvârşite în duhul ortodox: Biblia dela Petersburg (1819); Biblia tipărită la Buzău; Biblia lui Şaguna (1858), Biblia Sfântului Sinod (1914), Biblia bisericească (1936) şi, ca o frumoasă încoronare a strădaniilor de până acì, Biblia botezată «*Regele Carol II*», ieşită de sub teascurile tiparniţei în ziua de 10 Noemvrie, 1938, când se împliniau două veacuri şi jumătate dela apariţia Bibliei Voevodului Şerban. Asupra ultimei tălmăciri încercăm să zăbovim în rândurile ce urmează.

Dintru început se iscă o firească întrebare: de ce s'a simţit nevoia unei noui tălmăciri şi tipăriri a Sfintei Scripturi, după o scurgere de abia doi ani dela tipărirea versiunii amintite mai sus? Mai întâi, Biblia din 1936 se desfăcea pe un preţ prea ridicat şi, prin urmare, era greu accesibilă pungilor modeste, îndeobşte ale celor dela ţară. In al doilea rând, precum glăsueşte prefaţa proaspetei traduceri, se simţea trebuinţa tălmăcirii «*din nou, din textul original ebraic, a tuturor acelor cărţi care până acum fuseseră tălmăcite numai din Septuaginta*», (pg. VII; asta, având în vedere lupta cu sectanţii mai vechi sau mai noui, cu cari nu poţi discuta decât înarmat cu un text biblic tradus din originalul ebraic). Şi, în sfârşit, s'a scos această nouă Biblie, pentrucă aşa a vroit augustul Suveran al României: să facă un dar regesc spre folosul sufletesc al obştei româneşti.

Este — cu adevărat — după spusele celor pricepuţi în materie, cel mai măreţ şi mai de lăudat fapt de cultură din zilele noastre, traducerea nouă şi tipărirea Bibliei regale. Gândul tălmăcirii s'a zămislit prin anul 1923, pe vremea când actualul nostru Rege era principe moştenitor. Şi, ceeace a gândit, a şi izbândit Suveranul a săvârşi, mulţumită trudnicei hărnicii a doi cărturari de seamă ai Bisericii noastre dreptmăritoare: părintele *Vasile Radu*, profesor de studiu exegetic-biblic al Testamentului Vechiu la Facultatea de teologie din Chişinău, şi părintele *Gala Galaction* (Gr. Pişculescu) deţinătorul catedrei de studiu neotestamentar tot la Chişinău. Părintele Radu s'a nevoit cu tălmăcirea primei părţi din Biblie, a T. V., slujindu-se de data aceasta de textul original ebraic, iar părintele Galaction a tălmăcit T. N. după originalul grecesc. In această lucrare de migală a tălmăcirii, cei doi ostenitori, precum însişi zic, au fost mereu preocupaţi de «*problema limbii literare cuvenite unei traduceri a Sfintei Scripturi. S'au străduit să ţină, în traducerea aceasta, o cale mijlocie, nelăsându-se înduplecaţi nici de ceice doreau să regăsească în noua Biblie toate arhaismele şi tot graiul traducătorilor Bibliei dela 1688, nici de progresiştii şi neolatiniştii de azi*»... (prefaţa, pg. IX) Cu alte cuvinte, prea cucerniciile lor s'au trudit să toarne cuvântul sfânt într'un grai cât mai potrivit vremii de faţă. Intru aceasta, un binecuvântat aport l-a adus iscusinţa literară a părintelui Gala Galaction. Se resimte condeiul încercat al P. C. Sale peste tot, în prefaţă, ca şi'n textul tradus.

In Biblia Regele Carol II, în ce priveşte T. V., avem de-a face cu o versiune nouă, întrucât privim T. N., versiunea părţii acesteia o întâlnim în Biblia din 1936.

De sigur sunt multe de spus despre această traducere, pentrucă nu e destul să fi literat pentru a fi iscusit traducător al Sf. Scripturi. Se observă pe alocurea o abatere prea mare dela textul traducerii noastre vechi.

Am dori ca viitoarea ediţie a Bibliei regale să conţină şi locuri paralèle, trimiteri cum li se mai spune. Aceste locuri sânt mult sprijinitoare aceluia care se îndeletniceşte cu cetirea Scripturii, cu facerea unei predici, etc. (Poate-i o scăpare din vedere că pe coperta Bibliei lipseşte semnul sfintei Cruci).

Drept încheere constatăm cu sufletească mulţumire că, dintr'o vrere şi supraveghere regală, s'a pus la îndemâna poporului dreptcredincios, după cum prea nimerit se exprimă dl profesor Nichifor Cranic, «*întâia Biblie cu garanţii ortodoxe*», editată în condiţii tehnice superioare, simplă, portativă şi cu un preţ moderat.

Ion I. Suciu

Zi să fie înţelepciunea sora ta, şi minte înţelegătoare îţi câştigă ţie. Pilde 7, 4.

Meditaţii

„Vrei să te faci sănătos?“

(Ioan 5, 6)

Câtă înmiresmată simplitate în aceste cuvinte, şi cât tainic înţeles poartă ideea lor... Uşor se desprinde acest înţeles când ţi-ai desfăcut sufletul de cele din afară şi te-ai retras în adâncul liniştit al lui. Stăruind în această linişte, simţi cum cuvintele se fac înţelese şi lămurite, şi atunci, ca o undă uşoară, te învălue o bucurie isvorâtă din fericirea sufletului ce s'a apropiat de adevărul dumnezeesc.

Aşa sânt cuvintele Domnului nostru Iisus Hristos: simple, fără înfloriturі ce impresionează pentru o clipă urechea, dar care se risipesc neputincioase îndată ce s'au născut; ci pline de adevăr, de înţeles cē tranformă sufletul celui ce cu sinceritate se apropie de ele.

„Vrei să te faci sănătos?“ e întrebarea Mântuitorului pusă slăbănogului dela „scăldătoarea oilor“.

Mântuitorul s'a adresat în primul rând inimii, purtătorul vieţii trupeşti şi duhovniceşti, căci pe *aceasta* trebue s'o vindeci întâi, ca apoi din ea să se reverse putere de tămăduire şi trupului istovit.

Bolnavul slăbit de îndelungată suferinţă, doar prin inimă mai trăia, prin inima în care sfioasa lumină a nădejdii căuta să alunge întunerecul ce se lăsa apăsător în jurul ei.

In clipele grele, când ameninţa să se risipească şi această ultimă putere a sufletului, se apropie Mântuitorul şi se opreşte lângă bolnav. Din privirea Lui se revarsă milă şi dragoste.

Bolnavul a simţit apropierea, inima lui a tresărit ca de ceva neobişnuit, şi atunci Mântuitorul i-a grăit blând: „Vrei să te faci sănătos?“... Şi iată că, bucuria dela început, sub revărsarea puterii dumnezeeşti, isbucneşte ca un torent într'un singur cuvânt: „Doamne... n'am om cine să mă bage în scăldătoare“.

Aşa a zis bolnavul gândindu-se şi la trupul său, dar a simţit îndată că, nu mai trebue să intre în apă, căci inima tămăduită şi plină de putere şi lumină dumnezeească împărtăşa din belşug şi trupului din darul primit dela Domnul. Şi a fost destul ca Mântuitorul nostru să-i ordone: „Scoală-te, ridică-ţi patul şi umblă“ (Ioan 5, 8) şi „îndată omul acela s'a făcut sănătos, şi-a luat patul şi umblă“ (Ioan 5, 9). —

Meditând în liniştea sufletului asupra acestei minuni a Mântuitorului şi interiorizându-te câteva clipe îţi simţi inima tresărind, căci auzi şoptindu-ţi-se: „Vrei să te faci sănătos?“ şi atunci înţelegi că Mântuitorul nu s'a adresat cândva numai unui slăbănog, ci El se adresează mereu tuturor, şi mai cu seamă celor slăbănogi sufleteşte.

Se adresează tuturor celor cari am lăsat ca întunĕricul să slăbească puterile poftelor, se adresează celor cari poate mai bine de 38 ani sufer de această slăbănogeală şi cari orbiţi de întunerecul păcatelor nu văd starea lor vrednică de plâns, ci se socot sănătoşi fără să aibă lipsă ne puterea mântuitoare a Domnului nostru, — se adresează tuturor celor fără putere.

Să-l ascultăm dar, căci, ascultând şoaptele curăţitoare ale Domnului, ne vom da seamă de slăbănogeala sufletului nostru şi atunci vom îngădui harului revărsat de Domnul asupra noastră să readucă la viaţă puterile sufletului nostru.

Astfel, prin lucrarea dumnezeească a Mântuitorului, ne vom ridica din patul neputinţelor omorâtoare ale păcatelor, vom învăţa să umblăm pe cărările mântuirii, vom stărui lângă Domnul, îl vom primi tainic în adâncul inimii şi vom fi pururea cu El.

Vrei să te faci sănătos, iubite creştine? Lasă pe Mântuitorul să se apropie de sufletul tău, şi vei afla ceeace doreşti să afli.

Pr. Gh. Iacob

Apel. — *Societatea Filarmonică «Gh. Dima», în înţelegere cu «Comitetul pentru editarea operelor compozitorului Iacob Mureşianu», a hotărât ridicarea busturilor compozitorilor Gh. Dima şi Iacob Mureşianu, în Cluj. In acest scop facem apel către toate asociaţiile corale, conservatoare, instituţii financiare româneşti, către toţi foştii colegi, elevi şi admiratori ai marilor dispăruţi, pioneri şi întemeetori ai operei de artă muzicală naţională a Ardealului, să contribue cu obolul lor la augmentarea fondului pentru ridicarea acestor busturi. Sumele rugăm a se trimite la adresa «Banca Albina» sucursala Cluj, pentru: «Fondul busturilor Gh. Dima şi Iacob Mureşianu».* **Societatea Filarmonică „Gh. Dima“ Cluj, Piaţa Ştefan cel Mare Nr. 24.**

„The Church Times“ vorbeşte despre:

Manifestări ortodoxe în Australia

In prima Duminecă a lunii Octomvrie, 1938, s'au ţinut măreţe ceremonii în oraşul australian Canberra: pentru prima dată, o faţă bisericească răsăriteană ortodoxă, păr. econ. *Michael Shehadie*, capul Bisericii ortodoxe antiohiană-siriană din regiunile New South Wales şi Queensland, luă parte la serviciile dela biserica Sf. Ioan Botezătorul. Mulţimea mare de norod strâns a ascultat cu încordată luare aminte impunătoarele vechi melodii bisericeşti siriene şi a primit cu sinceră apreciere mesajul Economului de bunăvoire şi de frăţească dragoste.

După rostirea Simbolului credinţei, arhidiaconul *C. S. Robertson* a bineventat pe păr. Shehadie ca pe un prelat al Bisericii-mame a creştinismului. In predica sa, înaltul oaspe a adus credincioşilor anglicani salutările patriarhului *Alexandru* al Antiohiei şi şi-a exprimat propria sa şi a superiorului său arzătoare dorinţă pentru o deplină inter-comuniune între cele două Biserici. A intonat apoi o *Litanie*, parte în englezeşte, parte în arabă, pentru: Regele Britaniei, familia regală, patriarhul Antiohiei, arhiepiscopul de Canterbury, — pentru reunirea celor două Biserici şi pentru pacea lumii. La otpustul Liturghiei, binecuvântarea a fost dată întâi în limba arabă de Păr. econ. Shehadie şi apoi în englezeşte de arhidiaconul Robertson.

Arhiepiscopul şi mitropolitul grec al Australiei şi Oceaniei, Excelenţa Sa *Timotheos Evangelinidis*, a fost împedecat de boală dela a participa la ceremoniile din Canberra.

Relaţiile dintre Biserica ortodoxă şi cea anglicană în Australia au fost strânse şi mai mult prin faptul tălmăcirii în englezeşte pentru folosul Anglicanilor a Liturghiei Sf. Ioan Gură de Aur, de către Arhimandritul *Nicon Patrinacos*, parohul bisericii greco-ortodoxe din Brisbane.

De ortodoxismul de Australia, activ cum e, ne bucurăm din inimă; îi poftim rapidă propăşire, frumoasă înflorire.

Ion Suciu

Omagiu. *Duminecă se va inaugura la Silistra, statuia Regelui Ferdinand I, una dintre primele ridicate pe pământul Dobrogei, drept omagiu de recunoştinţă Monarhului sub care s'a făcut întregirea hotarelor şi unirea cea mare.*

COLEGIUL ELECTORAL pentru alegerea noului Patriarh al ţării a fost convocat pe ziua de 30 Iunie 1939.

Colegiul se compune din: membrii congresului naţional-bisericesc, membrii adunării eparhiale a arhiepiscopiei Bucureştilor, împreună cu deputaţii şi senatorii de religie ortodoxă.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicodem, locţiitor de patriarh, a trimis Marţi convocările.

Congresul va fi prezidat de I. P. Sf. Mitropolit Nicodem.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* s'a reîntors dela Bucureşti la reşedinţa Sa în ziua de Marţi, 13 Iunie a. c.

Ajutorarea bisericilor. Din bugetul ce i s'a delegat de către Ţinut, dl colonel *Vasile Nica*, prefectul judeţului Ialomiţa, a repartizat suma de lei 480 mii pentru completări de construcţii şi reparaţia bisericilor. Din suma aceasta s'au dat ajutoare, de câte 10.000 lei până la 50.000 lei, la 21 parohii din judeţ. — Posibilităţile bugetare socotim că vor permite ca asemenea ajutoare să se dea şi bisericilor din judeţele celorlalte Ţinuturi.

Jubileu. Regia autonomă a Căilor Ferate Române îş serbează 70 de ani dela punerea în circulaţie a primului tren. Era ziua de 26 August 1869, când Domnitorul Carol I s'a urcat în gara Filaret în primul tren din Vechiul Regat pentru a merge la Giurgiu. In epoca Regelui Carol I s'au pus temeliile drumului nostru de fier. După şapte decenii, reţeaua CFR înconjură şi străbate întreaga ţară.

Făcând o comparaţie între voturile exprimate la alegerile făcute în 1931, 1932, 1933, 1937 şi 1939, se poate vedea că în acest an s'a înregistrat cel mai mare număr de voturi. Bogata participare — care a ajuns uneori la 98·4 la sută, — ilustrează interesul pe care l-au arătat cetăţenii ţării faţă de modul cum vor fi reprezentate în parlament interesele lor şi în acelaş timp dă cea mai bună dovadă că alegerile au decurs în perfectă libertate.

Cămin cultural în Săcele. In vederea constituirii Căminului cultural din Săcele, zilele trecute au sosit în Cernat: dnii *Dr. Pompiliu Nistor* medicul şef al judeţului, în calitate de inspector al Cămi-

---

Răspuns omonimului meu dela Craiova, preot unit Dr. Ioan Stanciu

II. Unirea Moldovei

(2) Pr. de Prof. **Dr. IOAN STANCIU**

In numărul 14 al Unirii criticul meu tratează despre unirea Moldovei cu biserica Romei la sinodul din Florenţa, ţinut în 1439. Acest subiect l-a tratat omonimul meu şi în faimoasa sa broşurică, pe care am scărmănat-o niţel. Şi acolo, ca şi în foiletonul Unirii, susţine că mitropolitul Grigorie Ţamblac, apoi Damian, protopopul Constantin şi mitropolitul Ioachim au fost uniţi, iar marele mitropolit Teoctist a fost bulgar.

Eu am susţinut bazat pe istoriografi cu renume, că Damian n'a fost în realitate mitropolit în Moldova, ci un simplu călugăr grec, că Constantin n'a fost protopop ortodox, ci arhipresbiter papistaş, că Ioachim a înclinat spre unire, dar opinia publică l-a măturat de pe scaunul arhieresc, că Teoctist n'a fost bulgar, nici n'a introdus literile cirilice şi limba slavă în biserica ortodoxă.

Iată câteva din citatele mele:

„Văzând împăratul şi patriarhul această răceală a moldovenilor pentru cauza unirii, fac iarăşi un act de autoritate faţă de ei. Se rânduieşte anume un călugăr grec, Damian, care să reprezinte Moldova la sinodul din Florenţa (1439) unde îl şi găsim subsemnat ca mitropolit al Moldovei (Xenopol Ist. Rom. III, 259)“.

Chiar acest Damian, care era rivalul lui Grigorie, la Florenţa a făcut împotriva unirei părere deosebită de-a patriarhului Iosif, (Nic. Iorga Istoria Bis. 85 vol. II, şi Melhisedec: Grigorie Ţamblac).

Episcopul Melhisedec, cel mai mare cunoscător al istoriei bisericii noastre, ne spune în biografia mitropolitului Grigorie Ţamblac, că sinoadele ţinute în Moldova au condamnat unirea dela Florenţa, asemenea tot acì la pg. 50 aflăm despre Constantin că n'a fost protopop ortodox, ci arhipresbiter et vicarius apostolicus.

Despre mitropolitul Ioachim, care era aplicat spre unire, dl N. Iorga în opul citat vol. II, pg. 87 ne spune că în faţa revoltatei opinii publice a trebuit să părăsească nu numai scaunul mitropolitan, ci şi ţara şi să se refugieze în diferite locuri, până ce în cele din urmă a ajuns în Roma. Tot acest savant european al nostru ne spune despre Teoctist că a fost rudă de voivod, un om învăţat, etc. (o. c. 87), iar Melhisedec susţine tot despre Teoctist în legătură cu învinuirile ridicate asupra lui următoarele:

„Mai toate aceste aserţiuni sunt pure invenţiuni, fără nici o bază istorică şi contra adevărurilor istorice cercetate şi descoperite în urmă. Cantemir lipsit de documente istorice le îndeplineşte prin fantazia sa bazat poate pe nişte tradiţiuni vage şi degenerate ale contimporanilor săi (o. citat).

Dacă cei mai mari istoriografi ai noştri ca dl N. Iorga, Xenopol, Melhisedec au scris aşa, iar eu în ghilimele le-am reprodus constatărilor bazate pe îndelungate cercetări şi studii, trebue să ne pună să tragem la îndoială seninătatea mintală a necunoscutului meu omonim dela Craiova, că îndrăsneşte să-mi atribue mie acele constatări şi să combată în felul acesta pe iluştrii noştri istoriografi. Sau şi aceasta este o însuşire a papistaşiţilor?

Concluzia: confratele vorbeşte ceva în foiţa Unirii despre Grigorie Ţamblac, despre Damian, despre Ioachim, despre Constantin, despre Teoctist în legătură cu sinodul dela Florenţa, dar nu ne spune nimic precis, ci doar se provoacă la Cantemir şi la anumite mandate de plată dela Florenţa, cari spun mai puţin decât nimic. La urmă cu multă satisfacţie îmi pune întrebarea: Cum rămânem dar cu Grigorie, cu Damian, cu Constantin, cu Ioachim şi cu Teoctist? Uşor de răspuns: Rămânem aşa după cum afirmă dl N. Iorga, Xenopol şi Melhisedec.

Dar să pun şi eu întrebare: unde e unirea Moldovei cu Roma? nu cumva tot acolo, unde a fost totdeauna, în fantazia bolnăvicioasă a agenţilor papistaşismului intolerant?

Va fi unirea Moldovei cu Roma ca şi episcopiile „catolice înfloritoare“ din principatele române, cari episcopii au trăit sute de ani, după părerea marelui necunoscut din Craiova, dar cari în realitate abia au tânjit 5—10 ani şi din lipsa de credincioşi s'au stins. Aceasta este părerea dlui N. Iorga, a lui Xenopol şi a unitului Dr. A. Bunea, despre care confratele papistăşit dela Craiova nu poate afirma că ar fi apostat.

Dar ce să-i faci omului? boala este de multe neamuri. Unul sufere trupeşte, altul sufere sufleteşte. Confratele dela Craiova vede totul îmbrăcat în haina papistaşismului şi reduce toate evenimentele la o oarecare unaţie, sau papistaşism. Aşa după dânsul aproape toţi Românii din Ardeal au îmbrăţişat unaţia la 1700, iar moldovenii au fost uniţi dela 1450, ba ce e mai mult cu vr'o 200 ani mai înainte aveau apiscopii catolice în Milcov, Siret etc., iar acum este în Craiova o parohie uniată foarte puternică, constătătoare din un preot pripăşit acì cine ştie de pe unde şi din vreo două trei servitoare flotante şi aşezate prin mahalalele capitalei Olteniei. Obsedat zi şi noapte de grijile propagandei papistaşe, încearcă să prindă ici-colo câte un suflet naiv, dar mi se pare că nu prea reuşeşte. In partibus infidelium, nu se poate pescui, (Rev. Teologică Nr. 2—3 a. c).

Aşa se face istoria în Craiova şi în alte locuri unde se află câte o codiţă de a papalităţii. Oameni desbrăcaţi de demnitate şi de elementarele însuşiri ale omului civilizat şi lipsit de patime, indivizii aceştia vin sfidători şi-ţi mai pun întrebarea: aşa se face istoria la Sibiu? Răspundem net: da aşa se face, cu dovezi, cu autori renumiţi şi nici decum nu ca în mahalalele Craiovei cu afirmaţii nesusţinute şi cu citate pe jumătate reproduse, cu poate, posibil, dacă, desigur, evident, etc. argumente, cari nu infirmă cu nimic contrarul celor susţinute de autori şi cu atât mai puţin le întăresc. In orice caz Sibiul nu se referă la autori de o valoare indoielnică şi nerecunoscută, cum fac confraţi noştri, cari îşi iau ideile unul dela altul: Dr. Tăutu, Dr. Lupu, Dr. Stanciu unitul, Bonteanul şi ici colo să mai provoacă şi la necunoscutul Cernăianu.

Să le fie de bine.

nului cultural judeţean, *Dr. Nicolae Căliman* medic, în calitate de director al Căminului cultural judeţean, şi *Dr. Gheorghe Cuteanu* primarul municipiului Braşov. Distinşii oaspeţi au fost primiţi în faţa monumentului eroilor din piaţă de către reprezentanţii autorităţilor locale în frunte cu preotul Silvestru Garcea şi dl Dr. I. Gologan primarul comunei, fiind conduşi în sala festivă a subcentrului pregătirii premilitare, unde erau aşteptaţi de numeros public din localitate. După discuţiuni care au îmbrăţişat întreaga problemă de ordin cultural, economic şi sanitar din Săcele, reprezentanţii Serviciului Social judeţean au dat o seamă de îndrumări în legătură cu această instituţiune. Făcându-se constituirea, adunarea şi-a ales din sânul său un sfat al Căminului, compus din 21 de membri, în frunte cu părintele Silvestru Garcea ca preşedinte şi dl Dr. Gologan ca director. In acelaş scop, şi în aclamaţia mulţimii, oaspeţii au plecat spre Satulung. — Pr. *S. G.*

„Raza" este o valoroasă gazetă săptămânală de afirmare creştinească şi românească din Chişinăul Basarabiei. In comitetul, sub a cărui îndrumare se tipăreşte gazeta basarabeană, cetim şi numele cunoscuţilor scriitori: prof. univ. *Nichifor Crainic* şi Păr. Arhimandrit *Iuliu Scriban.* O recomandăm călduros clerului nostru şi altor intelectuali. (Administraţia: Chişinău, Casa Eparhială).

Din urmările războiului între fraţi. Ziarul francez Le Matin primeşte următoarea informaţie: In cercurile autorizate din Madrid se socoteşte că numărul bolnavilor mintali din toată Spania a sporit cu 25 la sută faţă de situaţia dinaintea anului 1936; ear în Madrid numărul acestor bolnavi s'a îndoit, drept consecinţă a războiului civil, care a durat câţiva ani de zile şi s'a purtat cu mare sălbătăcie din partea celor „din stânga", a „roşilor" cari nu ştiu să roşească.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 18 Iunie 1939, va predica păr. *Iacob Bozocea.*

CARŢI ŞI REVISTE

„Punct de glorie", *Stilismul şi Arhiepiscopia Iaşilor,* de Pr. Const. Nonea, consilier referent în Mitropolia Moldovei. (Extras din revista „Mitropolia Moldovei" Nr. 5 din 1939). Iaşi, tip. „Albina Românească". — O broşură de 20 pag., privitoare la mişcarea stilistă în Arhiepiscopia Iaşilor.

Referatul, după ce arată care este fiinţa, originea şi propaganda stilismului, constată că dela un total de 19.097 stilişti câţi erau în 1936, în mai puţin de doi ani cifra lor a scăzut (în anul 1938) la 873 suflete, în cele 5 judeţe (Baia, Neamţ, Iaşi, Botoşani, Dorohoi). Intre aceşti 873 aparţinători stilismului sânt 569 bărbaţi şi 294 femei.

In urma cuvenitelor măsuri, luate de forurile administrative şi bisericeşti, se înţelege că stilismul, — adecă împotrivirea faţă de hotărârea Bisericii de a îndrepta calendarul, — îşi trăeşte, în graniţele eparhiei Sfintei Mitropolii a Moldovei şi Sucevei, ultimile clipe de agonie.

Nr. 202/1939 (34) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Mânierău,** din protopopiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă în natură.
3. 5 jugăre sesiune parohială fânaţ.
4. 30 litri porumb nesmicurat, dela fiecare familie.
5. Venitele stolare uzitate în parohie.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedoarei în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererea de concurs şi concesiunea dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Hunedoara, 21 Mai 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Suciu
protopop

Nr. 154/1939 prot. (35) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa III-a **Şapartoc,** protopopiatul Sighişoara, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 de zile dela cea dintâi apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Folosinţa curţii şi a grădinii parohiale în extensiune de 420 st. □.
3. Folosirea sesiunii parohiale în extindere de 16 jugăre, arătură şi fânaţ.
4. Dela fiecare familie (circa 38) câte un dublu decalitru porumb sfărmit. Văduvii vor plăti jumătate.
5. Una soarte de lemne dela comună cu preţul strigării.
6. Stola obişnuită în parohie.
7. Până la zidirea casei parohiale parohia se obligă a se îngriji pe cheltuiala ei de locuinţă corăspunzătoare pe seama preotului.

Concurenţii îşi vor înainta în termenul dat petiţiile, însoţite de certificatele de studii şi de încuviinţarea Prea Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc de a concura, oficiului protopopesc ortodox Sighişoara şi cu încuviinţarea subsemnatului se vor prezenta în parohie spre a servi, cânta, cuvânta şi a fi cunoscuţi de popor.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sighişorii în înţelegere cu consiliul parohial din Şapartoc.

Sighişoara, la 23 Mai 1939.

Emilian Stoica
protopop.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Tribunalul Sibiu, secţia II-a

Nr. Fi. 147/1939. Dos. Nr. Fsoc. 1/1915.

Institutul de Credit Fonciar Sibiu, prin petiţia înregistrată sub Nr. Fi, 147, din 6 Iunie 1939, cere aprobarea modificării statutelor ce a avut loc în adunarea generală extraordinară, ţinută în ziua de 14 Octomvrie 1938.

Tribunalul deliberând în cameră de consiliu, după examinarea petiţiei şi anexelor ei, în ziua mai jos arătată a dat şi pronunţat următoarea

Incheiere:

Tribunalul admite cererea, şi în consecinţă dispune înregistrarea următoarelor schimbări:

Conform hotărârii adunării generale extraordinară, ţinută în ziua de 14 Octomvrie 1938, se înregistrează faptul, că institutul a modificat art. 16. i) al statutelor ducă cum urmează: „Plasează capitalurile rezervei pentru pensiuni, care formează proprietatea institutului şi-l administrează sub controlul consiliului de cenzori:"

Art. 16. k) se elimineză.

Art. 37. aliniatul ultim „Indată ce s'a efectuat lichidarea faţă de creditorii societăţii, cărora le aparţin şi funcţionarii cu drept la pensie şi pensionarii, precum şi faţă de debitorii băncii, lichidatorii vor convoca ultima adunare generală. Ea va împărţi sumele rămase disponibile între acţionari în proporţia acţiunilor ce posedă, după satisfacerea tuturor pretenziunilor de pensii justificate, iar capitalurile „Rezervei pentru pensiuni" le va atribui unor scopuri filantropice."

Se dispune publicarea încheierii de faţă în Monitorul Oficial şi în Buletinul Oficial Bancar.

Despre aceasta se încunoştinţează direcţiunea Institutului, cu un exemplar statute modificate şi Camerei de Comerţ şi industrie Sibiu cu un exemplar statute modificate, pentru a face menţiunea cuvenită în registrul comerţului.

Dată şi pronunţată, azi 7 Iunie 1939.

Preşedinte:
(ss) **S. Banciu**

Judecător:
(ss) **Marian Gr. Mohanu**

Grefier: (ss) **T. Sinu**

Pentru conformitate:
(L. S.) **Sinu**
aj. grefier.

(10) 1—1

Nr. 6771/1939.

Concurs

La liceul ortodox român „Andrei Şaguna" din Braşov sunt vacante următoarele catedre:

1. Catedra Nr. 1, Religia,
2. „ „ 3, Limba Română,
3. „ „ 4, Limba Română,
4. „ „ 12, Istorie, Geografie,
5. „ „ 13, Filosofie, Drept,
6. „ „ 16, Matem., Fizico Chimice,
7. „ „ 20, Muzica vocală.

Cei care doresc a ocupa una din aceste catedre să-şi înainteze Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu cerere până, cel mai târziu, la 30 Iunie 1939. La cerere se va anexa copie de pe următoarele acte: diplomă de bacalaureat, diplomă de licenţă, certificatul de absolvire a seminarului pedagogic universitar, diploma de capacitate, extras de botez şi alte acte recomandatoare.

Candidaţii trebue să fie de religie ortodoxă, cu preferinţă absolvenţi ai unei şcoli superioare de teologie.

Sibiu, la 1 Iunie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 6976/1939 (37) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Galeş,** protopopiatul Sălişte, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român. Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Venitele stolare uzitate în parohie.
3. Sesiune parohială de 10 jug. fânaţ.
4. Relut de lemne şi luminat în cadrul bugetului anual.

Cererile de concurs, provăzute cu documentele de studii şi cu autorizaţia dela Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc în termin.

Concurenţii cu încuviinţarea oficiului protopopesc se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare pentru a se face cunoscuţi parohienilor.

Sălişte, la 30 Mai 1939.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu oficiul parohial din Galeş.

Dr. Dumitru Borcia
protopop

Nr. 6627/1939.

AVIZ

Se aduce la cunoştinţă că sunt vacante şi libere următoarele catedre şi ore de religie ortodoxă dela şcolile secundare ale statului din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu:

A) Catedre:

1. Şcoala norm. de învăţători din Cristur,
2. Şcolile secundare din Blaj,
3. Şcoala normală de fete din Tg.-Secuesc,
4. Gimnaziul de băeţi şi gimnaziul de fete din Sf. Gheorghe,
5. Şcolile secundare din Petroşani.
6. Gimnaziul mixt din Sebeş-Alba (combinată cu muzică),
7. Gimnaziul de fete din Făgăraş (combinată cu muzică),
8. Gimnaziul de băeţi din Miercurea Ciucului (combinată cu muzică),
9. Gimnaziul mixt din Mediaş (combinată cu muzică),
10. Gimnaziul de fete din Orăştie (combinată cu muzică)
11. Şcolile secundare din Sălişte (combinată cu muzică)
12. Liceul „I. Meşotă" din Braşov.

B) Ore:

1. *Braşov:* Liceul comercial de băeţi 4 ore, Liceul comercial de fete 4 ore, Liceul industrial de băeţi 3 ore, Liceul industrial de fete 6 ore, Şcoala de menaj 4 ore,
2. *Sibiu:* Liceul comercial de băeţi 6 ore, Liceul comercial de fete 6 ore, Gimnaziul industrial de băeţi 2 ore şi Liceul industrial de fete 2 ore,
3. *Haţeg:* Liceul comerc. de băeţi 8 ore,
4. *Hunedoara:* Gimnaziul industrial de fete 4 ore,
5. *Odorhei:* Gimnaziul de fete 4 ore, Gimnaziul industrial de băeţi 2 ore,
6. *Tg.-Secuesc:* Gimnaziul mixt 8 ore,
7. *Brad:* Gimnaziul ind. de fete 3 ore,
8. *Sighişoara:* Gimnaziul de fete 8 ore,
9. *Satulung:* Gimnaziul ind de. fete 4 ore,
10. *Mediaş:* Şcoala aeronautică 3 ore,
11. *Diciosânmărtin:* Gimnaziul mixt 6 ore.

Doritorii de a ocupa una din catedrele vacante sau ore libere îşi vor înainta cerere la Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu până cel mai târziu la 30 Iunie 1939.

Sibiu, la 1 Iunie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Petre Paulescu: *Luceferi de rouă — psalmi;* editura „Cugetarea", Bucureşti.

Talentat slujitor al condeiului, dl Petre Paulescu, întipăritor de gânduri în revistele de înaltă ţinută — *Gândirea* şi fosta *Sfarmă Piatră* — amândouă zăbavnice pe albia valorilor autohtone ortodoxe şi româneşti, prezintă sub titlul de mai sus un mănunchi ales de fragede poezii religioase, adevărate şoapte de taină ale inimii sale învăluite de credinţă şi poposite sub streaşina misterului.

Aceste poesii-psalmi, adânc simţite şi măestru aşternute, clocotesc de seva dorului după Dumnezeu, de seva credinţei, după cum însuşi autorul se spovedeşte chiar în primele versuri:

«Scriu aceşti psalmi cu ochii la icoană
Şi la măicuţa ce m'a'nvăţat să crez;
Sunt, ciucur de credinţă diafană
Şi numai în Iisus mă luminez».
(Luceferi de rouă)

Toată truda sufletului său e spre unirea mistică, totală, cu Hristos, pe care-L caută în „parastasul toamnei", în colindul bucuriilor de crăciun, în adâncurile gândului şi în frumuseţile firii:

«Demult te-adun din biblii, vecernii şi
[utrenii
Şi din ţări şi-abisuri, Te ctitoresc mereu.
Ţi-aduc în dar Iisuse metanii şi smerenii
Şi-ţi pironesc icoane de taină'n rostul meu»
(Iisus).

Alături de poet, natura toată îşi înmoaie fruntea în rugăciune şi chiar bătrânul jitar:

«Bătut de vânturi şi pârlit de soare
El stă de veghe peste şesul tot;
In asfinţit se roagă lui Domnul Savaot
Să plouă des, să crească grâul mare»
(Moş Marin).

Dăruirea sa e totală şi fără gând de încetineală, iar truda din afară sau lupta din lăuntru ţintesc acelaş scop:

«In căutarea Ta, eu sunt neostenit
Şi'n glastra vieţii mele, Tu creşti ca
[niciodată.
Te dăltuesc din rugă şi danie curată
Şi am făcut din Tine: troiţă, tâlc şi schit.
(Stingher).

Se simte aşa de liniştit, autorul, când sălăşlueşte pe Dumnezeu în miez de inimă, încât îl simte ca pe-o supremă mângâiere chiar şi în cele mai mari dureri:

«Când mi-or doini, sub straşini, cavale
[de durere,
Te am pe Tine Doamne, altar şi mângâiere.
(Psalm).

Râvna apropierii de Dumnezeu îl stăpâneşte cu tărie, găsind că cel mai bun drum e cel „pe unde altă dată a întâlnit pe Domnul pe cruce răstignit" (Călătorie):

«De cad în moarte, voiu urca la Tine,
De urc în slavă, în Tine mă cobor.
Mă dor, Părinte, păcatele, mă dor,
Că azi Te-am răstignit din nou în mine».
(Drumul).

Dl Petre Paulescu are o puternică predispoziţie spre inspiraţii creştine; e o inimă ce simte cu serafice înfiorări misterul religios. După dl Nichifor Crainic numai la Dsa nota creştină mai deţine un loc atât de covârşitor.

Avem cele mai întemeiate nădejdi să vedem în Dsa un mare poet de viitor al tematicei religioase. **Nichifor Todor**

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII — Sibiu 25 Iunie 1939 — Nr. 26

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

BIBLIOTECA ARHIEPISCOPIEI SIBIU

Cuvânt la încheierea anului școlar în Academia teologică „Andreiană"

Cu darul și cu ajutorul Celui de sus, ne aflăm în preajma încheierii unui nou an de străduință închinată cunoașterii lui Dumnezeu și pregătirii sufletești a viitorilor Lui preoți. Este al 128-lea an pe care îl încrestează la răbojul existenții sale trecute această instituție și al 15-lea de când a fost ridicată la nivelul de Academie cu 4 ani de studii, prin înțelepciunea superioară a I. P. S. Mitropolit Nicolae și prin râvna Sa de-a da Bisericii preoți cât mai bine înzestrați cu toate armele Duhului, impuse de necesitățile timpurilor actuale.

Ca să ne referim numai la acești 15 ani din urmă, putem afirma, fără să uităm de virtutea modestiei, că școala aceasta a înscris în decursul lor o linie de continuă înălțare în activitatea ei teologică și didactică, în seriozitatea educației și în prestigiul de care se bucură în opina întregei Biserici românești. Urcând necontenit, ea a atins în anul pe care îl încheiem o culme cărturărească impresionantă, care o va obliga să se mențină și în viitor la altitudini identice. In acest singur an profesorii ei au dat la iveală 5 opere teologice impunătoare atât sub raportul numărului de pagini, cât și al calității lor înalte, în afară de alte scrieri mai mărunte și de publicațiile periodice pe cari le redactează sau la cari colaborează. Din cele 5 opere amintite unele vor avea un rost hotărâtor în spiritualitatea românească și sunt socotite ca rezolvări definitive a unor importante probleme din viața noastră bisericească.

Academia teologică din Sibiu putem spune că are azi, prin activitatea ei publicistică urmărită în toată Biserică noastră cu cel mai viu interes, prin competența de multe ori decisivă cu care își spune cuvântul de câțiva ani încoace în toate problemele actuale bisericești și românești, — un rol de frunte în direcțiunea vieții bisericești și în general a spiritualității neamului nostru.

Dar forțele ei intelectuale, patronate și concentrate în mănunchiu unitar de Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae, sunt tinere și întineresc mereu. Lucrarea lor e deabia la început. Alte opere sunt pe cale să iasă de sub tipar și altele sunt în pregătire. Dumnezeu ne va ajuta să înălțăm acì, în Sibiul șagunian, unul din cele mai puternice, mai autentice și mai luminoase faruri ale sufletului românesc.

Iubiți studenți,

Vă duceți acum în mijlocul poporului nostru, după ce ați avut ocazia să vă adăpați acì cu convingeri întăritoare de suflet, după ce v'ați umplut ființa cu lumina cea mai curată, care singură e în stare să înfrumsețeze cu adevărat pe om și să-l mântuiască, cu lumina lui Hristos. Așì vrea să vă duceți de acì caractere tari, zidite din granitul virtuților creștine, capabili să polarizați în jurul vostru tot poporul ca în jurul unor oameni cari știu ce vreau și încotro merg și impun prin convingerea lor nesovăelnică. Conducători ai poporului nu pot fi decât aceia cari sunt miruiți cu darul personalității, cari stăpâniți atotputernic de porunca neîntreruptă a unei convingeri într'o misiune a lor, într'o datorie față de-o realitate superioară, păsesc înaintea poporului și cu cuvânt de foc, dar și cu consecvență și cu bărbăție de atitudine, în general cu toate puterile sufletești potențate și întărite peste nivelul comun.

Un conducător trebue să se impună prin mintea lui deosebit de capabilă să distingă țintele și calle ce trebuesc alese și sugerate poporului; prin puterea convingătoare a cuvântului său pentru a fi în stare să exercite asupra condușilor acea vraje și căldură irezistibilă care-i face să uite de toate obiecțiunile, greutățile și rezervele lor; prin desinteresarea și jertfelnicia personală ca să nu se poată nici când pune la îndoială bunele lui intențiuni; prin consecvența rectilină a atitudinii sale, păstrând fidelitate neîncovoiată principiilor fundamentale cărora s'a decis să slujească; aceasta îl va aduce de multe ori în situația de-a fi părăsit chiar și de prietini, de-a fi persecutat ca om incomod, dar el trebue să persevereze, cu curățenie de suflet, fără ură personală față de cei de alte păreri, folosind practic cele mai blânde, mai potrivite, dar totuși cele mai morale mijloace pentru a-i scoate din dușmănia lor; conducătorului îi mai trebue o mare, o nesfârșită iubire față de cei pe cari vrea să-i conducă, chiar când unii din ei nu-l înțeleg, îi stau împotrivă sau îl urăsc. Fără iubire se va stinge focul cuceritor din el și-și va înstrăina inimile tuturor.

Toate aceste virtuți le poate da numai convingerea adâncă, totală, că stai întreg și exclusiv în slujba unei realități superioare, că viața îți este dată numai pentru acest lucru. Dar nu există nici o altă realitate superioară care să fie în stare să te cucerească printr'o convingere atât de totală, ca Dumnezeu. Iar oamenii nu se vor lăsa nici ei conduși cu deplină fericire și cu elan, decât de aceia cari vin să-i conducă în numele lui Dumnezeu. Căci omul numai pe Dumnezeu îl recunoaște ca stăpân deplin al existenței sale, numai sub conducerea lui Dumnezeu și a celor trimiși de El se simte fericit. Numai Dumnezeu poate păși cu pretenții totalitare în fața oamenilor, căci numai El știe unde-i duce și-i poate duce cu adevărat la fericire durabilă, atât pământească cât și cerească.

Dumnezeu, cu marea lui putere și autoritate, poate face personalități conducătoare, și oameni mai modești după însușirile lor naturale, fie prin forța cu care se așează ca stăpân peste conștiința lor, fie prin autoritatea cu care îi arată și-i impune celor conduși.

Așa încât preotul este prin firea misiunii sale sortit să fie conducătorul poporului, cel mai iubit, cel mai respectat conducător, cu atât mai respectat și mai urmat cu cât conștiința lui e mai puternic robită de convingerea că stă în slujba Stăpânului Cerului și al Pământului, că-L reprezintă pe El în fața oamenilor.

Iubiți absolvenți,

Pășiți în mijlocul poporului cu această conștiință înălțată, că sunteți conducătorii lui, singurii lui conducători care-l duceți la țintele din urmă ale vieții sale, la adevărata lui fericire. Așa vă consideră și poporul. Și vă va considera cu atât mai mult cu cât această conștiință de conducător de păstor ce-și pune sufletul pentru turmă, va fi mai vie în voi. Ceilalți slujitori ai poporului, sunt foarte utili și pricepuți profesioniști, cari servesc uneia sau alteia din laturile pământești ale vieții omului: inginerul îi face drumurile, notarul hârtiile către autorități, medicul îi dă leacuri pentru răni. Aceștia sunt sfătuitorii competenți ai poporului în ce privește diferitele lucruri și împrejurări externe ale vieții în cursul ei scurt de aici. Singurul conducător al *omului*, al ființei lui din adânc, al subiectului, este preotul. Omul încredințează multe din cele ce le are acestor sfătuitori să i le întocmească, chiar trupul și-l încredințează doctorilor sau copiii învățătorilor pentru a-i învăța scriscetitul și talentele unei bune gospodăriri a vieții acesteia; dar sufletul însuși și soartea sa netrecătoare, ca și sufletul copiilor săi nu l încredințează decât preotului ca reprezentant al lui Dumnezeu. Preotul poartă cu un cuvânt cârma vieții sufletești, răspunderea destinului etern al poporului. Preotul are în grija sa centrul netrecător al ființii omenești.

Deci să mergeți în miljocul poporului nu umiliți, ca oameni de puțin folos, ca specialiști ai unor trebuințe exterioare ale lui, ci ca conducători cari veți sta nu la marginea vieții lui, ci în centru. Medicul va fi urmat și ascultat numai în chestiuni de sănătate, învățătorul numai în chestiuni de cunoștințe utile pentru viața aceasta, voi ca preoți veți fi consultați și ascultați cu seriozitate, cu fior adânc, cu sentiment de răspundere, în toate chestiunile vieții, căci toate au și o atingere cu mântuirea sufletească, primejduind o sau ajutând-o. Vă va întreba și Vă va asculta cu ce stare de suflet trebue să se comporte față de boala lui, cum are să interpreteze cunoștințnle ce i se dau în școală, cum are să se simtă în stare de bogăție și în stare de sărăcie și peste tot preotul dă credința pozitivă și tonul sufletesc care-l face pe om să folosească în bine tot ce-l învață diferiți sfătuitori și îndrumători specialiști pentru viața lui în trup. Am putea spune, referindu-ne la o instituție modernă de mare utilitate că preotul este inima și centrul «Serviciului Social».

Conștiința aceasta de conducători prin excelență ai poporului să Vă facă să pășiți cu tărie de suflet și cu siguranță, bizuiți pe importanța excepțională și neînlocuibilă a rolului vostru. Nu zic să Vă facă această conștiință mândri disprețuitori sau tirani. Ci să aveți tăria și siguranța ce le are părintele între copii. Autoritatea voastră să se manifeste cu iubire. Să pulseze siguranța în sfaturile ce le dați, chiar în mustrările ce le veți adresa, dar o siguranță manifestată în maniera părintelui, nu a jandarmului.

Conștiința rolului vostru de conducători să nu se întemeieze pe calitățile voastre personale — deși trebue să le cultivați neîncetat și pe acestea — ci pe certitudinea că reprezentați pe Dumnezeu, că El e cu voi în toată clipa, întărind autoritatea voastră, și că prin conducerea voastră se validitează conducerea lui Dumnezeu.

Fiecare dintre voi să aibă ca lozincă și ca gând sigur în orice moment: «Dumnezeu este cu mine, cu preoția mea!».

*

Sânt întruniți la această bucurie a Școlii noastre și absolvenții deacum 10 ani ai ei. Au venit să-și împrospăteze împreună amintirile timpului de studiu, a acelui timp de frumos curaj și idealism în care s'a făurit în sufletele lor elanul cu care au pornit în misiunea de cucerire a societății pe seama lui Isus Hristos. Își arată prin aceasta dragostea și recunoștința față de instituția care le-a dat și pregătire și însuflețire pentru lucrarea lor. Cu duioșie de Alma Mater, Școala noastră îi salută și-i îmbrățișează, urându-le ca din această întâlnire cu ea să li se reaprindă în inimi din nou elanul și curajul idealist de acum 10 ani, pe care să-l întărească cu robustețea bărbăției și experienții câștigate în acești ani de lucrare. Cu vie mulțumire constată că acest rând de absolvenți ai ei a dovedit multă vrednicie și destoinicie în timpul ce s'a scurs de atunci încoace, unii dintre ei câștigându-și frumoase merite pe teren școlar și cărturăresc, iar doi dintre ei ajungând să facă parte din corpul didactic actual al Academiei noastre.

Și acum gândul meu se îndreaptă către Inalt Prea Sfințitul Părinte, ocrotitorul și îndrumătorul prevăzător, luminat și iubitor al acestei școli, pe care împrejurări superioare l-au împedecat să ia parte la această serbare. Am spus mai la începutul acestui cuvânt că nădăjduim ca Acade-

Congresul Asociaţiei clerului „A. Şaguna“, secţia Sibiu

In ziua de 15 Iunie a. c. s'a ţinut la Odorhei congresul Asociaţiei clerului «A. Şaguna», secţia Sibiu. Intrunirea reprezentanţilor preoţimii din Arhiepiscopia noastră în acest centru al regiunii secueşti şi secuizate a însemnat o frumoasă manifestaţie românească, de înaltă şi întăritoare ţinută spirituală.

In acea regiune care a aşternut stratul unei limbi străine şi de multe ori şi al unei religii şi conştiinţe străine peste fiinţa românească a unei populaţii ce se socotea nu prea de mult cu sutele de mii, Biserica noastră a început o lucrare de desgropare, de chemarea sufletului românesc din amorţirea înstrăinării.

Preoţii noştri, trimişi de I. P. S. Mitropolit Nicolae în satele în cari până nu demult elementul românesc era treaz şi puternic, îndeplinese acolo cu răbdare de mucenici şi cu optimism neşovăelnic o operă de misionari pentru care le trimitem toată recunoştinţa noastră. Ei sunt torţele legii şi conştiinţii româneşti, cari luminează şi răspândesc văpae desmorţitoare peste pojghiţa de ghiaţă ce acopere fiinţa românească în acele locuri. I-am văzut la congres: modeşti dar plini de nădejde, povestindu-şi greutăţile şi strâmtorările, dar nedescurajaţi de ele. Sunt punctele magnetice cari vor polariza în jurul lor pe fraţii noştri pe cale de trezire, sunt paznicii fideli ai vetrelor calde româneşti la cari vor veni, mânaţi de amintirile subconştiente, de poruncile firii, aceia ai căror strămoşi la aceste vetre şi-au încălzit viaţa şi au aflat mângăiere în cursul unei îndelungate

Inima ne-a săltat de bucurie văzând că chiar în Odorhei începe a se reaprinde vechea vatră românească şi ortodoxă. Locul de scaun al vechiului protopopiat, în care din zidurile vechei biserici ortodoxe s'a amenajat mai târziu una din marile biserici minoritare actuale, s'a înviorat din nou de viaţă românească şi de aşezăminte ortodoxe. Energia Păr. administrator protopopesc Sebastian Rusan şi înţelegerea caldă a unor buni români dintre intelectualii locului au ridicat în scurtă vreme o falnică biserică şi o frumoasă casă parohială,

---

mia noastră teologică să devină unul din cele mai luminoase focarc de cultură spirituală românească.

Pentru aceasta însă avem lipsă şi mai departe de îndemnul încurajator, de ajutorarea părintească şi de conducerea pricepută, lămuritoare de ţinte şi deschizătoare de orizonturi largi, a Inalt Prea Sfinţiei Sale. I. P. S. Sa a ctitorit această şcoală în forma ei actuală, i-a înălţat aspiraţiunile şi posibilităţile. Ea simte, ca întreaga preoţime a Arhiepiscopiei, care a trecut prin această şcoală avându-l ca profesor şi apoi ca Arhipăstor şi Cârmaciu înţelept al activităţii ei pastorale, că are şi mai departe neapărată trebuinţă de îndrumarea I. P. S. Sale. Deaceea, asociindu se preoţimii din Arhiepiscopie, cu aceeaş adâncă iubire şi căldură, Il roagă să continue a rămânea lângă ea, cu toate chemările stăruitoare ce I-se fac de-a se duce dintre noi.

Mulţumind I. P. S. Sale pentru solicitudinea ce ne a arătat-o, împreună cu Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, anul academic 1938/39 îl declar închis.

Prot. **D. STĂNILOAE**
rector

în jurul cărora se strâng ca la ei acasă şi se însufleţesc pentru marea misiune de care se simt părtaşi, toţi Românii de acolo. La sfânta liturghie ce s'a ţinut în dimineaţa zilei congresului am avut bucuria să văd întruniţi în biserica sveltă şi intimă ca o casă părintească, pe toţi intelectuali cu soţiile şi copiii lor. Slujba era înălţată de corul «Doina», care sub preşedinţia vrednicului fost prefect Mişu Constantinescu, unul din marii ajutători ai operii de reromânizare, s'a angajat cu dragă voie, la o poruncă a sufletului, în lucrarea de-a ajuta trezirea conştiinţei româneşti cu ajutorul cântecului bisericesc şi naţional purtat prin satele întregei regiuni. La sfârşitul sfintei Liturghii, cuvântul de bun venit al Păr. Sebastian Rusan, adresat congresiştilor a răsunat cald şi încrezător.

Şedinţa de deschidere a congresului s'a ţinut în sala festivă a liceului condus cu multă înţelepciune şi vrednicie de dl director Steriopol. Au asistat, afară de preoţi, delegaţii autorităţilor şi un ales public românesc din oraş. Cuvântul chibzuit şi plin de sfat şi de blândeţe preoţească al preşedintelui, Păr. Prot. Em. Cioran, a dat dela început congresului un cadru de aşezată demnitate şi caldă intimitale.

A vorbit apoi P. C. Sa Păr. consilier arhiepiscopesc Tr. Scorobeţ, aducând binecuvântarea şi asigurarea iubirii I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae şi înălţând gândurile cu sugestiile şi cu problemele spirituale pe cari le-a scos, ca totdeauna, din sufletul abundent al P. C. Sale.

In numele autorităţilor au salutat congresul dnii: Prot. Ivan din partea Bisericii greco-catolice, primpretor Mafteiu din partea prefectului judeţului, colonel Pleşoianu, revizor Ţurcanu din partea şcolii.

S'au expediat apoi telegrame M. Sale Regelui, dlui Armand Călinescu, prim-ministru, I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, I. P. S. Mitropolit Nicodim. Remarcăm telegrama către dl prim-ministru Armand Călinescu prin care preoţimea donează salarul pe-o zi pentru apărarea naţională. Ultimul punct al şedinţei dinainte de amiazi a fost citirea lucrării Păr. Prot. Aurel Nistor: *Problema românească din ţinuturile secuizate şi Biserica ortodoxă*. A fost o lucrare extrem de interesantă, vădind pe cunoscătorul desăvârşit al problemei, al psihologiei ungurilor şi secuizaţilor, al datelor şi al condiţiilor de lucru. A fost ascultată cu o vădită şi plăcută încordare, iar soluţiile propuse merită să fie luate în atentă considerare atât prin faptul că atacă problema din mai multe lături, după complexitatea ei reală, cât şi prin faptul că sunt aplicabile şi înţelepte.

Păr. Aurel Nistor a ştiut să evidenţieze însuşirea care apropie Biserica noastră de sufletul poporului, făcând din ea o mare forţă de cucerire şi de apărare a sufletului românesc.

Păr. Rector Dr. D. Stăniloae luând la sfârşitul conferenţei cuvântul a remarcat acest fapt, caracterizând Biserica ortodoxă ca o *Biserică a harului*, a prezenţii lui Dumnezeu pe pământ, între oameni, unde ajută oamenilor efectiv în năcazurile lor şi le dă mângăiere şi biruinţă peste puterile satanice. Câtă vreme preoţii altor confesiuni dau omului numai raţionamente despre Dumnezeu, dar Dumnezeu însuşi rămâne departe, iar omul singur cu încrederea în sine sau cu disperarea, cu raţiunea sau cu voinţa, — preotul ortodox dă harul însuşi; el nu vine cu discuţii şi cu teorii, cu apeluri la dreapta cugetare a omului, ci cu siguranţa masivă şi liniştită că aduce în sfintele Taine pe Dumnezeu. Aceasta nu e magie cum le place apusenilor să ne acuze, pentrucă acì e *credinţa* neşovăelnică în *Dumnezeu ca persoană*, în ajutorul, în atotputernicia Lui. Iar în magie nu e nici credinţă, nici Dumnezeu personal. E forţă difuză care e socotită ca lucrând şi dacă nu e credinţă. In magie nu e moralitate, nu se face o legătură între moralitatea omului (inclusiv credinţa) şi ajutorul dumnezeesc. Dar poporul românesc e cel mai îmbunătăţit, cel mai moral popor.

Lucrarea Păr. Aurel Nistor se va publica la Foişoara ziarului nostru.

Şedinţa de după amiazi, deschisă la ora 3, s'a început prin aprobarea unanimă şi însufleţită a unui apel adresat I. P. Sf. Mitropolit Nicolae de-a nu părăsi Arhiepiscopia noastră. Rugarea aceasta, publicată în numărul anterior al ziarului nostru, a fost citită de Păr. Prot. G. Oprean. A fost un moment de spontană şi emoţionantă manifestare a iubirii preoţimii pentru Arhipăstorul ei.

Păr. Prot. Pavel Borzea a dat apoi cetire unei moţiuni către Ministerul Educaţiei Naţionale prin care se cere repararea marilor nedreptăţi ce s'au făcut Academiilor teologice prin Legea de raţionalizare a învăţământului superior din Nov. 1938. Păr. Dr. D. Stăniloae, rectorul Academiei teologice «Andreiane», a dat unele lămuriri în chestiune, după cari moţiunea a fost aprobată cu aclamaţiuni. Textul ei îl dăm în altă parte a ziarului nostru.

A urmat la rând Păr. C. Zoican cu cetirea lucrării C. Sale «*Biserica şi Serviciul Social*». A fost o lucrare remarcabilă prin înalta ei ţinută ideologică, prin expunerea clară, aleasă, prin analizele fine şi juste ale unor chestiuni de ordin general şi abstract. Problema satului, a tineretului, a muncii şi a culturii, au fost limpezite rând pe rând după semnificaţia lor adevărată, care e cea spiritualistă creştină. Lucrarea se va publica deasemenea la Foişoara ziarului.

La discuţia plină de interes ce s'a născut au luat parte Păr. Aurel Radu-Teliu, Dr. D. Stăniloae, Păr. Sebastian Rusan, Prot. Pavel Borzea ş. a., toţi fiind de părere că preoţii trebue să se angajeze cu toată râvna în lucrarea Serviciului Social, căci numai aşa pot ocupa locul de frunte şi de conducere în cadrul Căminului Cultural. Păr. Aurel Radu a propus ca fiecare preot să caute să facă şcoala de comandanţi a Serviciului Social (eventual P. V. Consiliu Arhiepiscopesc să le impună aceasta), pentru a-şi câştiga locul de conducere la Căminul Cultural.

Păr. Dr. D. Stăniloae a lămurit că articolele ce le-a scris în «Telegraful Român» relativ la Serviciul Social trebuesc interpretate după intenţiunea lor pozitivă, în sensul că preoţii sunt datori să lucreze înzecit în cadrul acestei acţiuni pentru a-i imprima prin aplicare dela început o interpretare şi o tradiţie de interpretare cât mai conformă cu spiritul creştin şi autohton.

Preoţii să lucreze asiduu în Căminul Cultural pentru a face să dispară ideile unora că religia nu e factor de cultură, iar ei nu sunt purtători de lumină culturală. Religia nu e magie obscură, ci relaţia vieţii tale întregi cu Dumnezeu. Iar din Dumnezeu se revarsă lumină peste toate faptele ce le ai de făcut, peste întreg rostul vieţii tale, pe care trebue să-l aduci la unison cu voia lui Dumnezeu. Ba chiar numai religia e în stare să arunce lumina plenară a unor sensuri peste întreaga viaţă omenească, în toată complexitatea preocupărilor ei. Omul fără religie trăeşte în întunerec şi în îndoeli, în linie frântă de nesiguranţe.

Religia fiind focar de raze peste întreaga viaţă, preotul e cel mai important misionar al luminii.

El e chemat de credincios în toate referinţele şi momentele însemnate ale vieţii să i le tălmăcească în funcţie de voia lui Dumnezeu şi de destinul său etern. Medicul e întrebat numai în chestiuni de sănătate, agronomul numai în chestiuni de plugărie, preotul însă e întrebat de om în ce relaţie să se pună şi faţă de boală, deci de medic, şi faţă de muncă, de economie, deci de agronom. Preotul dă interpretarea tuturor relaţiilor ce le are sau vrea să le aibă omul, preotul aduce la un sens comun şi într'o legătură cu sufletul, cu rostul permanent al omului, ocupaţiunile şi contactul lui cu diferiţii meşteşugari şi tehnicieni cari îl sfătuesc în treburile cele exterioare ale vieţii. Rolul preotului este deci prin definiţie central în toată opera de culturalizare a satelor. Medicul nu poate spune nimic despre plugăria omului, nici agronomul despre boalele lui. Intre ei nu este nici o legătură. Legătura o face preotul din centrul unei viziuni, unei interpretări din credinţă a întregii vieţi. Preotul încheagă cultura omului într'un întreg, atât prin legătura ce-o face între diferitele cunoştinţe ce se dau omului, cât şi prin ridicarea acestora într'o legătură cu un sens superior, în legătură cu cerul şi cu destinul etern al omului. Dealtfel închegarea cunoştinţelor într'un întreg armonic, plin de sens şi producător de fericire, nu se poate face fără atârnarea lor de un sens de sus, fără îmbrăcarea lor într'o lumină coborâtoare din cer, care e voia lui Dumnezeu. Cultură fără credinţă, fără religie, nu e cu putinţă. Cunoştinţele şi tehnica vieţii neîmbrăcată în lumina de sus, e civilizaţie, purtând în ea întunerec şi destrămare. Noi nu suntem contra civilizaţiei în satele noastre, dar ea trebue văzută, utilizată prin suflet străbătut de cultură, trebue atârnată de credinţă, de cer, ca să fie şi cultură şi ca să dureze, să fericească şi să dea tărie neamului.

Dar dacă transformarea civilizaţiei în cultură o face numai religia, rolul preotului este uriaş. Prin el se realizează continuu culturalizarea civilizaţiei, el e marele filtru de transformare a unor cunoştinţe tehnice, de suprafaţă, cu scop pur pământesc, într'un organism unitar, de viziune adâncă a lumii.

Dacă Căminul Cultural vrea să fie cu adevărat cultural şi nu numai cămin de civilizare — dând sfaturi de economie, de igienă şi alte cunoştinţe — el trebue să aibă în centrul său pe preot. Iar preotul trebue să fie necontenit la datorie.

Preotul nu trebue să lipsească în această fază epocală din istoria poporului român. Azi când se face trecerea poporului nostru la starea de naţiune, cum a spus I. P. Sfinţitul Mitropolit Nicolae, preotul trebue să fie de faţă ca să toarne în acest proces cât mai multă spiritualitate creştină.

După aceste discuţii s'a dat citire moţiunii generele a congresului către forurile în cădere şi s'a făcut o dare de seamă despre lucrările efectuate în legătură cu ridicarea Căminului preoţesc dela Bazna, care se va sfinţi în curând.

Vechiul comitet prezentându-şi demisia, s'a ales următorul:

Prot. Em. Cioran, preşedinte; Păr. Ioan Bânda, secretar; Membri: Tr. Scorobeţ, Virgil Nistor consilieri arhiepiscopeşti; Prot. Dr. D. Stăniloae, rectorul Academiei teologice «Andreiane»; Aurel Nistor, I. Duma, Dr. V. Oană, Ioan Crăciun, Gh. Oprean,

Seb. Rusan, protopopi; Aurel Radu, O. Medrea, Ioan Roman, Val. Voineag şi Romul Iacob, preoţi.

Cu mulţumirile din partea Păr. preşedinte pentru gazde şi pentru participanţi şi cu ale Păr. Seb. Rusan pentru oaspeţi, congresul dela Odorhei a luat sfârşit la ora 8 seara.

Moţiunea

Congresului preoţesc dela Odorhei în chestiunea Academiilor teologice

Domnule Ministru.

Preoţimea ortodoxă română din Arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu, întrunită prin reprezentanţii ei în congres anual al Asociaţiei clerului «A. Şaguna», la Odorhei, în ziua de 15 Iunie a. c., Vă roagă respectuos şi stăruitor să faceţi să se revină asupra acelor dispoziţiuni din Legea de raţionalizare a învăţământului superior, prin cari Academiile teologice ortodoxe din Ardeal sunt scoase de sub jurisdicţia bisericească şi din categoria învăţământului superior.

Preoţimea din Ardeal ţine la ambele aceste princìpii în ce priveşte caracterul instituţiunilor menite să formeze pe viitorii preoţi. Dependenţa acestor şcoli de Biserică decurge din dreptul firesc al Bisericii ca ea să-şi crească preoţii şi nu vreo altă organizaţie şi din convingerea şi experienţa noastră că aşa e bine, că numai o preoţime crescută la sânul Bisericii, e deplin ataşată ei şi deplin solidară cu aspiraţiunile ei. Numai o Biserică ce-şi creşte ea preoţii, e o Biserică tare, e o Biserica unitară.

Iar la caracterul de şcoli superioare al Academiilor teologice ţinem pentrucă şcoala ce se face în ele, condiţiunile de primire a studenţilor, durata şi extensiunea studiilor, pregătirea profesorilor sunt aceleaşi ca şi la şcolile superioase, ba studenţii mai fac în plus şi practica liturgică ce nu se face în Facultăţile de teologie. Nu înţelegem deci de ce absolvenţii Academiilor teologice nu se pot bucura de titlul de licenţiaţi, când ştiut este că preoţimea ardeleană formată din aceşti absolvenţi e tot atât de vrednică şi de destoinică în lucrarea ei ca şi preoţimea altor provincii formată din licenţiaţi.

Nu înţelegem nici pentru ce profesorii Academiilor teologice cari au doctorate în teologie şi studii în străinătate nu numai că n'au fost ridicaţi dela rangul de profesori agregaţi la acela de profesori de învăţământ superior, ca profesorii dela Academiile de comerţ şi agricultură, ci au fost coborâţi prin Legea de raţionalizare a învăţământului superior la starea de conferenţiari.

Regretăm şi măsura prin care s'a tăiat la Academia teologică din Sibiu catedra studiilor filosofice şi catihetice şi a fost coborâtă la rang de asistenţă cea de Drept bisericesc. Amândouă aceste materii sunt foarte necesare în pregătirea viitorilor preoţi.

Preoţimea doreşte ca pregătirea viitorilor preoţi să înscrie un continuu progres, potrivit cu pretenţiunile tot mai mari ale vremurilor, nu se regreseze.

Rugămintea noastră în această materie se concretizează în următoarele puncte:

1. Academiile teologice să fie lăsate sub jurisdicţia Bisericii;

2. Să se recunoască caracterul de şcoli superioare al lor, acordându-se absolvenţilor şi profesorilor toate drepturile ce decurg de acì şi din cari amintim mai ales licenţa pentru absolvenţi;

3. Lăsarea în fiinţă la Academia teologică din Sibiu a tuturor celor 8 catedre câte le avea în Nov. 1938.

Nădăjduim, Domnule Ministru, că veţi avea cea mai dreaptă înţelegere şi consideraţie pentru legitimele noastre cereri

Odorhei, 15 Iunie 1939.

Prot. Em. Cioran preşedinte — **Pr. Ioan Bânda** secretar

Telegrame

Telegrama Congresului preoţesc dela Odorhei către M. Sa Regele:

Majestăţii Sale

REGELUI CAROL II

Bucureşti

Preoţimea ortodoxă română din Arhiepiscopia Sibiului adunată în congres anual în Odorhei, sediul regiunei secuizate, martoră şi părtaşe activă de fiecare zi a renaşterii naţionale a poporului prin minunatele instituţii create de înalta înţelepciune şi adânca dragoste de neam a Majestăţii Voastre, depunem la picioarele strălucitului Tron devotamentul său neţărmurit oferindu-şi întreaga sa credinţă şi muncă pentru Ţară şi Rege.

Preşedinte E. Cioran protopop
Secretar Pr. I. Bânda

*

Răspunsul M. Sale Regelui:

Protopop Cioran

Odorhei

Mulţumesc preoţimei Arhiepiscopiei Sibiului pentru frumoasele sentimente de credinţă ce Mi le trimiteţi în numele ei.

CAROL R.

*

Preoţimea Arhiepiscopiei noastre cedează salarul pe o zi pentru înzestrarea armatei:

Domnului

ARMAND CĂLINESCU
Preşedintele Consiliului de Miniştri

Bucureşti

Preoţimea ortodoxă română din Arhiepiscopia Sibiului, întrunită în congres la Odorhei, a hotărât cu unanimitate şi însufleţire să cedeze salariul pe una zi pentru înzestrarea scumpei noastre oştiri. Reţinerea se va face prin Casieria Consiliului arhiepiscopesc.

Protopop Cioran
preşedinte

Meritate omagii memoriei lui Eminescu

Neamul întreg românesc a adus, zilele acestea, omagii de pietate şi profundă recunoştinţă memoriei lui Mihai Eminescu.

Paginile ziarelor, din capitală şi provincie, au fost închinate uriaşului gândirii, cu prilejul unei jumătăţi de veac dela moartea lui.

Pelerinagii, împreunate cu servicii religioase, la mormântul din cimitirul Bellu şi la busturile ridicate în oraşele de seamă ale ţării, s'au organizat de cinstitorii memoriei maestrului, a cărui statuie îş va avea în curând loc de onoare în capitala ţării.

Pomenirea din anul acesta s'a desfăşurat ca una din evocările cele mai mişcătoare şi cele mai sincere, aduse geniului eminescian.

In fruntea acestor evocări stă sărbătorirea dela **Academia Română.**

In şedinţa înaltei corporaţii, şi în prezenţa **Suveranului** *şi a membrilor guvernului, dl preşedinte Rădulescu-Motru a rostit cuvântul comemorativ despre viaţa de glorie a poetului, care prin opera sa a ridicat la culmi poezia românească, şi pe care îl recunoaştem ca pe cel mai reprezentativ maestru al nostru. După aceasta,* **M. Sa Regele,** *în discursul ţinut, arată:* **importanţa celuice a dat ţării o absolută încredere în forţele ei intelectuale; în cursul ascendent al culturii româneşti Eminescu înseamnă deci una din pietrele de hotar cele mai însemnate.**

La rândul lor **şcoalele** *noastre, în care tineretul de astăzi desfăşoară un cult cam exagerat pentru spectacole sportive, au dovedit totuşi, prin conferinţe şi recitări, cuvenita înţelegere şi dragoste pentru scriitorul cu sbuciumată viaţă, cu adâncă simţire, cu înaltă concepţie de neîntrecut îndrumător al neamului şi ctitor al unităţii naţionale.*

Pentru a cunoaşte ţara şi poporul ei

La capătul fiecărui an de studii — şi nu odată chiar în lunile de învăţătură — Măria Sa Marele Voevod **Mihai** *porneşte prin ţară, poposind la străvechi locaşuri de închinăciune, în faţa mărturiilor concrete ale slavei şi biruinţelor strămoşeşti: monumente, muzee, morminte sau case ale marilor înaintaşi, purtându-şi paşii oriunde s'au legat cu pământul şi sufletul românesc semnele şi urmele virtuţilor noastre etnice.*

Pe meleagurile ţării, ca în foile altei cărţi, decât acelea pe care şi-a purtat, un an întreg, augustele priviri, — Marele Voevod Mihai citeşte tâlcurile adânci ale dăinuirii noastre naţionale şi ale tuturor strădaniilor, care au fost ancorate de ţărmurile luminoase ale biruinţelor definitive.

In recenta călătorie prin ţară, Marele Voevod a poposit prin satele natale ale marilor scriitori Eminescu şi Creangă. Vlăstarul regesc a cunoscut clipe de reculegere la mânăstiri şi în faţa monumentelor istorice, presărate pe întreg cuprinsul pământului românesc, ca o mărturie concretă a virtuţilor strămoşeşti.

Desprindem din aceste călătorii ale Voevodului Mihai, sensurile indestructibilei legături sufleteşti cimentată, încă depe acum, între Ţară şi Regele ei de mâne.

Sf. Sinod *este convocat pentru ziua de 26 Iunie 1939, ora 11 dim., sub preşedinţia I. P. S. mitropolit Nicodim al Moldovei.*

Pomenirea întâiului patriarh al al României. *Sâmbăta trecută s'a slujit, în catedrala mitropolitană din Sibiu, un parastas pentru odihna sufletului întâiului nostru patriarh Miron.*

Au asistat, la pioasa pomenire, credincioşi localnici în frunte cu reprezentanţii bisericeşti, civili şi militari din Sibiu.

Mitropolia Olteniei. La ministerul cultelor s'a întocmit proectul de lege pentru înfiinţarea Mitropoliei Olteniei, cu reşedinţa la Craiova. Noua mitropolie ia fiinţă în urma dorinţei exprimate de M. Sa Regele Carol II.

Proectul de lege va fi trimis Sfântului Sinod spre a-şi da avizul; ear după aceasta, proectul va fi adus în desbaterile adunărilor legiuitoare.

Asociaţia clerului „A. Şaguna", secţia Sibiu

Nr. 33—1939.

Înştiinţare

In conformitate cu hotărârea adunării generale a secţiei Sibiu, ţinută în ziua de 15 Iunie a. c. în Odorhei, înştiinţăm Onor. preoţime, că inaugurarea *Căminului preoţesc dela Bazna* se va face în ziua de *Duminecă, 2 Iulie* a. c. la ora 9 a. m. Serviciul religios se va oficia de P. S. Sa Episcopul *Nicolae* al Clujului cu un sobor de preoţi. Dorinţa ar fi, ca la această solemnitate să fie reprezentat fiecare despărţământ al Secţiei măcar printr'un delegat, afară de despărţămintele din apropiere, care sunt rugate să se prezinte cu un număr cât mai mare de preoţi şi credincioşi. Preoţii participanţi se vor anunţa P. C. Sale Păr. protopop I. Crăciun, Mediaş, pentru transport la Bazna.

Comitetul

Nr. 6704/1939.

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că erezilor Păr. Dimitrie Bărbat dela parohia Şercăiţa, jud. Făgăraş, în baza § ului 5 din Regulamentului fondului de ajutorare preoţesc, a ridicat dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar fără nici o reţinere, ajutorul de înmormântare de Lei 15.000 (Lei cincisprezecemii) după soţia sa Maria decedată la 22 Aprilie 1939.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 10 Iunie 1939. **Consiliul arhiepiscopesc**

Primul vas de răsboi construit în ţară

Cu binecuvântare bisericească s'a făcut lansarea navei *«Amiral Murgescu»*, primul vas de răsboi construit în ţară. Eată un eveniment care umple de mândrie inima oricărui român.

In şantierele noastre a fost construit un vas mare, o navă cu maşini complicate, concepută de ingineri români, executată de lucrători români. O trainică dovadă a capacităţii industriale româneşti şi o verificare concretă că şi românul poate să conducă şi să execute lucrări tehnice dintre cele mai importante.

Un întreg program de construcţiuni va fi realizat, punct cu punct, în şantierele din ţară.

Cu acest prilej (în 14 Iunie 1939, la Galaţi) M. Sa Regele a zis:

Nădăjduesc că ceremonia de azi să fie un nou imbold pentru Marina Mea, să fie un semn de încredere că marinarii Mei vor pricepe întreaga importanţă a ei, muncind cu mai multă râvnă şi cu mai multă dragoste de mare.

Un fapt, care pe Mine Mă bucură, este că primul vas de răsboi, construit în ţara noastră, nu este un vas de Dunăre, ci un vas de mare, — deci va răspunde adevăratului spirit marinăresc.

Cu această nădejde şi cu acest imbold spre un mai mare avânt de mare, numesc acest vas: «Amiral Murgescu», — care, cu binecuvântarea bisericească, va păşì în apă, pentru gloria Neamului Românesc şi prosperitatea Marinei!

In primul rând: educaţie religioasă şi morală

Dl Petre Andrei, ministrul Educaţiei Naţionale, vorbind în seara de 19 Iunie 1939 la Radio despre noua lege a învăţământului primar, a spus între altele următoarele cuvinte înţelepte, cari vor trebui urmate:

„Societatea are nevoe de ordine şi de încadrarea fiecăruia la locul cuvenit, pentruca fiecare să-şi dee aportul său de muncă. Trebue să existe însă şi un suport moral, o credinţă, care să justifice activitatea şi jertfa care se cere tuturor. Bătrânii noştri aveau o maximă, în care se cuprindea o întreagă înţelepciune morală. Ei ziceau: Să-ţi fie teamă de Dumnezeu şi ruşine de oameni. Aceasta, noi suntem datori să o actualizăm, să o reînviem, să o răspândim. Pentru acest motiv am accentuat rolul educaţiei religioase în special, deoarece numai instrucţia religioasă, pe care o putea face în trecut şi învăţătorul, nu este tot una cu educaţia religioasă pe care trebue să o facă în şcoală preotul, cu toată căldura şi cu toată dragostea. Educaţia religioasă şi morală în primul rând. Copiii trebue să înveţe a trăi, odată cu fiorul credinţei religioase, maximele morale care se degajează din religie. Teama respectuoasă de legea morală trebue să fie unită cu jena morală de oameni, cu jena faţă de blamul semenilor. Prin aceasta se explică multe din dispoziţiile legii învăţământului primar.

Pentru ce credeţi că am prevăzut în lege putinţa de a se întocmì aşa zisul ziar al clasei, în care se notează faptele mai importante care s'au petrecut în clasă, în şcoală, în sat? Tocmai pentru a fi discutate şi a servì ca exemple pentru conduita şi viaţa morală a şcolarilor."

In alte ţări... Din Praga se anunţă, că poliţia din comuna Budeioviţe a luat o serie de măsuri cu privire la jidovimea locală. Astfel, este cu totul oprit jidovilor să participe la manifestaţiile naţionale cehe; ear cetăţenilor cehi nu li se permite să întreţie nici un fel de relaţii sociale cu cei din neamul lui Izrail.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat în ziua de 25 Iunie a. c. la Bucureşti spre a lua parte la şedinţele Sf. Sinod şi la alegerea de Patriarh.

Incheierea anului şcolar la Academia teologică „Andreiană" a avut loc Duminecă în 18 Iunie la ora 11, după sfânta Liturghie, în Aula Academiei.

După cuvântul Păr. rector Dr. D. Stăniloae, P. C. Sa Păr. consilier arhiepiscopesc Tr. Scorobeţ a rostit, în numele I. P. S. Sale, o cuvântare bogată în sfaturi şi îndemnuri duhovniceşti. Corul studenţilor, sub conducerea dlui Prof. Petru Gherman, a executat mai multe cântări.

Hirotoniri. Au fost hirotoniţi întru presbiter următorii clerici: Gheorghe Grovu pentru parohia Sf. Gheorghe (prot. Sf. Gheorghe) şi Nicolae Bârsan, catihet la Şcoala de ucenici a fabricei „Astra" Braşov-Dârste.

S'a inaugurat în 20 Iunie 1939 în capitala ţării, în Parcul „Regele Carol II", expoziţia «*Muncă şi voie bună*», o minunată oglindă a înfăptuirilor muncitorimii noastre sub regimul de redeşteptarea naţională şi socială al Frontului Renaşterii Naţionale. In cadrul acestei mişcări, de ridicare sufletească şi trupească a muncitorilor români, s'au obţinut până acum rezultate din cele mai îmbucurătoare: pe lângă un teatru, s'au înfiinţat biblioteci, o revistă, fanfare, coruri şi alte folositoare aşezăminte.

Număr comemorativ. *Revista Sf. Sinod, «Biserica Ortodoxă Română», numărul dublu, 3 şi 4 din 1939, a apărut întru pomenirea Prea Fericitului Patriarh* **Miron.**

Articole de închinare, în legătură cu moartea şi îngroparea din Martie 1939, alcătuesc o dreaptă cinstire a memoriei bunului părinte sufletesc, ale cărui strădanii, în ogorul Bisericii şi spre folosul naţiunii, într'o activitate neobosită de o jumătate de veac, au fost încununate cu înaltele demnităţi de întâiul stătător al sfintei noastre Biserici şi întâiul sfetnic al Suveranului românilor.

S'a tipărit acest număr din «Biserica Ortodoxă Română» prin îngrijirea diaconului Gheorghe I. Moisescu, secretarul Sfântului Sinod şi redactor al revistei.

Congresul general anual al *Ligii Culturale* se va ţinea anul acesta în Bucureşti, în sala teatrului ei din b-dul Schitu Măgureanu Nr. 1, în zilele de 29 şi 30 Iunie 1939.

Mai puţine cârciumi — deocamdată nu la noi, ci în Cehia şi Moravia, unde prin decret ministerial s'a oprit eliberarea de noui licenţe pentru băuturi spirtoase, pe teritorul Cehiei şi Moraviei, până la sfârşitul anului 1942.

EXEMPLU de biurocratism, dus până la ridicol, este, între altele, un *Act de deces*, copiat de un confrate aşa cum le-a găsit într'un registru al unei stări civile din ţară. Actul spune: *„Numitul Vasile Ionescu, de sex masculin, mort în etate de o lună, fără profesie, necăsătorit"...*

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 25 Iunie 1939, va predica păr. *Mihail Neagu.*

CARŢI ŞI REVISTE

„Minunate sânt lucrurile Tale!" In colecţia îngrijită de P. S. Sa osârdiosul episcop Nicolae al Clujului a apărut de curând cartea cu titlul de mai sus, scrisă de distinsul cărturar *Victor Stanciu* şi imprimată în Tipografia eparhială. Un volum de 162 pag. Lei 45. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. — Această lucrare e menită a face să se înţeleagă cât mai bine tainele naturii şi a simţi cât de mari şi minunate sânt lucrurile Domnului. Astfel de citiri nu pot decât să întărească credinţa religioasă a celor mulţi.

„De ce sânt eu teolog?"

Germania actuală are, în cifră rotundă, 4500 studenţi cari se pregătesc pentru inginerie, — şi mai are, tot în cifră rotundă, 9000 (nouă mii) studenţi, cari sânt înscrişi la facultăţi de teologie evanghelică (luterană) sau în seminarii catolice, pregătindu-se pentru preoţie. Cum se face că în timpul de azi studiază teologia un număr de studenţi atât de mare? „Şi de ce sânt eu teolog?"

Cu problema aceasta se ocupă recent o revistă germană bisericească, publicând, sub titlul de mai sus, observările unui student teolog. Câteva din aceste observări le redăm aici, după revista săptămânală sibiană „Kirchliche Blätter" (dela 23 Mai 1939):

Nu pentru bani, — scrie tinărul student (Horst Langer din Lipsca), — nu de dragul unui viitor asigurat, nu pentru glorie şi onoruri studiăm noi teologia. Şi nici din motivul că ar costa bani mai puţini şi trudă mai mică, ci din contră: ori cât de mult ar costa şi ori câtă trudă ar cere, noi vrem să slujim Domnului şi, prin aceasta, poporului nostru. Eată patima noastră! Nu vrem să ajungem în starea burghezului bine situat, ci voim să ne câştigăm pregătirea pentru lupta misiunii noastre: *lupta dragostei împotriva urei.* Dacă, urmând astfel, împrejurările noastre materiale şi de altă natură s'ar înrăutăţi, noi ştim că stăm în mâna Domnului. Această conştiinţă depăşeşte orce simţemânt de siguranţă materială omenească. Această conştiinţă, care ne face să fim cu voie bună şi mulţumiţi, va cuceri mereu şi în viitor sufletele tineretului.

Nr. 1950/1939.

Concurs

La liceul ortodox român „Avram Iancu" din Brad sunt vacante următoarele catedre:

1. Catedra Nr. 2, Română,
2. „ „ 3, Română,
3. „ „ 5, Latină-Elină,
4. „ „ 6, Franceză,
5. „ „ 7, Germană,
6. „ „ 9, Geografie,
7. „ „ 11, Matematici,
8. „ „ 14, Desemn-Caligrafie,
9. „ de Muzică.

Cei care doresc să ocupe una din aceste catedre să-şi înainteze Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu cerere până cel mai târziu la 30 Iunie 1939. La cerere se vor anexa următoarele acte: diplomă de bacalaureat, diplomă de licenţă, certificat de absolvire a seminarului pedagogic univ., diplomă de capacitate şi extras de botez.

Candidaţii trebue să fie de religie ortodoxă, cu preferinţă absolvenţi ai unei şcoli teologice.

Sibiu, 1 Iunie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 6141/1939.

Concurs

La Şcoala normală „Andrei Şaguna" din Sibiu sunt vacante, cu începerea anului şcolar 1939/40 următoarele catedre:

A) Secţia de băeţi:

1. Catedra de limba franceză,
2. „ „ ştiinţe agricole,
3. „ „ muzică,
4. „ „ pedagogie, nou înfiinţată.

B) Secţia de fete:

1. Catedra de ştiinţe agricole,
2. „ „ limba franceză şi latină,
3. „ „ ştiinţe pedagogice, I,
4. „ „ ştiinţe pedagogice, II,

Candidaţii şi candidatele care doresc să ocupe una din aceste catedre, vor înainta Coosiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, până la 30 Iunie 1939, cerere însoţită de actele de naştere, de botez şi de studii. Vor fi preferaţi candidaţii aceia care au şi studii teologice.

Sibiu, 1 Iunie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 706—1939 (44) 1—3

Concurs

La ordinul Nr. 7146 Bis. din 14 Iunie a. c. publicăm din nou concurs, cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei, **Sohodol, biserica veche,** de clasa I, protopopiatul Bran.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Venitele stolare, aprobate de Ven. Consiliu Arhiepiscopesc cu ordinul Nr. 4544—1929.

Cererea de concurs, provăzută cu toate documentele necesare şi cu autorizaţia de a candida dela Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se va înainta în termen oficiului protopopesc Bran, iară concurenţii se vor prezenta în parohie, în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu obserbarea dispoziţiilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios.

Zârneşti, jud. Braşov, 21 Iunie 1939.

Vasile Stoicanea
protopop

Publicare de licitaţie

Consiliul parohiei ortodoxe române din Săsciori, prot. Sebeşului, judeţul Alba, dă în întreprindere prin licitaţie publică pictarea bisericii.

Licitaţia se va ţinea în ziua de *2 Iulie 1939*, ora 2 p. m. în localul Casei culturale din Săsciori.

Planul şi devizul se pot vedea la oficiul parohial.

Licitaţia se va face pe bază de oferte închise, însoţite de o garanţie de 10% din valoarea devizului, în numerar sau efecte de stat.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât pictorii autorizaţi de a executa lucrări de pictură bisericească.

Concurenţii nu pot pretinde cheltueli pentru participare la licitaţie.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a da lucrarea aceluia dintre concurenţi în care va avea mai multă încredere.

Săsciori, 17 Iunie 1937.

Oficiul parohial ortodox român:

Ioan Stoicuţa
paroh

Publicare de licitaţie

In baza devizului şi a condiţiilor de licitaţie stabilite de consiliul parohial pentru împrejmuirea faţadei cimitirului, aproximativ 90 m. cu zid de piatră, stâlpi de ciment şi grilaj de fier, se publică concurs cu oferte închise pe ziua de *Duminecă 2 Iulie* a. c. ora 3 p. m. în localul şcoalei.

Devizul şi condiţiile de licitaţie se pot vedea în orice zi la oficiul parohial.

Poplaca, la 18 Iunie 1939.

(41) 1—1 **Consiliul parohial**

Nr. 6976/1939 (37) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Galeş,** protopopiatul Sălişte, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român. Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Venitele stolare uzitate în parohie.
3. Sesiune parohială de 10 jug. fânaţ.
4. Relut de lemne şi luminat în cadrul bugetului anual.

Cererile de concurs, provăzute cu documentele de studii şi cu autorizaţia dela Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc în termin.

Concurenţii cu încuviinţarea oficiului protopopesc se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare pentru a se face cunoscuţi parohienilor.

Sălişte, la 30 Mai 1939.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu oficiul parohial din Galeş.

Dr. Dumitru Borcia
protopop

Ad. Nr. 178/1929 (42) 1—1

Publicaţiune

Comitetul de construcţie al bisericii ortodoxe române din Crişeni (Uzinele Călan) în condiţiunile făcute în „Publicaţiunea" apărută în „Telegraful Român" Nr. 21 din 21 Mai a. c. aduce la cunoştinţa celor interesaţi că în ziua de *5 Iulie 1939* la ora 11 a. m. la Direcţiunea uzinelor se va ţinea desbaterea ofertelor pentru pictarea bisericii nou clădită.

Oferte se primesc până la 5 Iulie c. ora 11 în condiţiunile publicate, adecă să dovedească cu acte oficiale că au autorizaţiunea Sf. Sinod de-a face pictură bisericească, şi fără pretenţii la despăgubiri sau restituirea cheltuelilor împreunate cu deplasările pe cari le vor face, şi ţinând seamă de condiţiunea că comitetul de construcţie va da aceluia pictarea bisericii care va prezenta mai multă garanţie sau capacitate în materie de pictură bisericească dovedită cu acte oficiale.

Din şedinţa comitetului de construcţie cu aprobarea oficiului protopopesc.

Haţeg, 19 Iunie 1939.

Ieronim Ciocan
protopop

Nr. 7150 – 1939

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea postului de menajeră (bucătăreasă) la Internatul şcoalei normale de fete „Andrei Şaguna" din Sibiu. Postul devine vacant pe ziua de 15 Iulie şi este plătit din bugetul statului. Menajerele care doresc să ocupe acest post vor înainta Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, până la data de 5 Iulie a. c. cerere însoţită de următoarele acte: extras de botez, certificate şcolare şi eventual alte acte recomandatoare.

Sibiu, 14 Iunie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 154—1939 (43) 1—2

Publicare de licitare

Consiliul parohiei ortodoxe române Baraolt-Treiscaune, în baza hotărârei consiliului parohial Nr. 21/1939, escrie concurs pentru darea în întreprindere a picturei bisericei în stil bizantin.

Biserica este construită după planul şi devizul Tip D 1 al sfintei patriarhii.

Licitaţia va avea loc în cancelaria parohială în ziua de *9 Iulie 1939* imediat după celebrarea sfintei liturghii.

Valoarea picturei este după deviz Lei 300.000.

La acest concurs vor fi admişi numai pictori autorizaţi de către On. Minister al cultelor şi artelor.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a adjudeca.

Se vor prefera pictori cari au mai executat asemenea picturi şi cari s'au remarcat în cuprinsul Arhiepiscopiei.

Cheltuelile de deplasare pentru luarea cunoştinţei caetului de sarcini, studierea picturei etc., privesc pe concurenţi.

Baraolt, la 10 Iunie 1939.

Preot-preşedinte: **Octavian Stoian**
Epitrop-casier: **Piperea Filon**

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXVII — Sibiu 2 Iulie 1939 — Nr. 27

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

I. P. S. Sa Mitropolitul Moldovei locțiitor de Patriarh, NICODIM, este ales Patriarh al României

Colegiul electoral, pentru alegerea de Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei și Patriarh al României, s'a întrunit în ziua de 30 Iunie 1939.

După terminarea sfintei slujbe în catedrala Patriarhiei, s'a deschis Colegiul electoral în palatul Camerei deputaților și s'a procedat la alegerea de Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei și Patriarh al României, în scaunul vacant prin trecerea cătră Domnul a Fericitului întru amintire Patriarh Miron.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului face înainte de începerea votării o declarație prin care roagă pe cei ce ar voi să-L voteze, să renunțe dela acest gând, deoarece socotește că cea mai bună slujbă ce-o poate aduce în împrejurările actuale Bisericii și Țării este să rămână Păstor sufletesc al poporului din Ardeal pentru a-l întări în credință și a-i sporì puterile de luptă pentru viitorul liber și măreț al Patriei întregite și pe veci neștirbite. Colegiul electoral a făcut I. P. S. Sale o caldă manifestație.

Procedându-se la votare, I. P. S. Sa Mitropolitul NICODIM obține 406 voturi din cele 458 câte s'au dat, și este astfel ridicat la înalta vrednicie de a cârmuì Patriarhia română.

Deși au declarat că renunță la candidare, pentru I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului s'au dat 12 voturi, pentru I. P. S. Sa Mitropolitul Visarion tot 12 voturi. Au mai obținut P. S. Sa episcopul Tit Simedrea 8 voturi și P. S. Sa episcopul Nifon un vot. S'au anulat 19 voturi.

Rezultatul votării a fost enunțat de președintele Colegiului electoral, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului, și primit cu mare bucurie.

I. P. S. Sa Mitropolitul dela Sibiu felicită călduros pe noul Patriarh. In numele guvernului a vorbit dl prim-ministru Călinescu, salutând pe noul ales; ear I. P. S. Sa Patriarhul Nicodim, profund mișcat sufletește, a rostit cuvânt de mulțămire pentru actul săvârșit de Venerabilii membri ai Colegiului electoral.

Vom avea ocazie de-a revenì și a învedera și mai mult figura de mare Ierarh, scriitor, orator, apologet, dogmatist a Celui chemat să ducă mai departe îndrumarea și întărirea sfintei noastre Biserici.

Intru mulți ani, Stăpâne!

Sfântul Sinod

In 26 Iunie 1939 Sf. Sinod s'a întrunit în ședință și prin glasul I. P. S. Sale Mitropolitului Nicodim a omagiat pe M. Sa Regele pentru solicitudinea dovedită din nou sfintei noastre Biserici, mulțumind în acelaș timp dlui ministru Dr. N. Zigre pentru bunăvoința arătată față de problemele bisericești.

Ministrul cultelor, dl Dr. N. Zigre, asigură înaltul for bisericesc de întreg concursul său și propune să se ia în desbatere, în prezenta sesiune, înființarea mitropoliei Olteniei și noua arondare a eparhiilor de Argeș și Caransebeș.

In ședința din ziua următoare sf. Sinod a luat cunoștință de înscăunarea patriarhului Cristofor al Alexandriei.

Inaltul for bisericesc aduce următoarele hotărâri:

să se intervie la ministerul educației naționale, ca la numirile profesorilor de religie în școale secundare să se ia și avizul chiriarhilor respectivi;

personalul de control al învățământului religios să fie recrutat dintre persoanele pe care biserica le socotește cele mai destoinice pentru aceste posturi;

preoții, înainte de a deschide acțiune în justiție, au să ceară avizul chiriarhilor, acțiunile lor fiind altfel nule;

o mănăstire din Cernăuți să fie transformată în mănăstire de maice, având să se înființeze pe lângă mănăstire și un institut al surorilor de ocrotire;

depunerea jurământului, în fața instanțelor judecătorești civile, să se facă pe lângă un ceremonial deosebit și numai în cazuri grave;

sf. Sinod, spre a da putință tuturor tinerilor cu studii teologice de a practica, va intervenì la cei în drept ca să fie trecute în buget toate parohiile nou înființate în eparhii.

[continuare în p. 2]

Meditația în viața preotului

Raportul de dragoste dintre om și Dumnezeu — este religia. Religia este mai mult decât cunoașterea atributelor lui Dumnezeu, — este cunoașterea lui Dumnezen însuși.

Cugetând în acest fel despre religie, în mod necesar, trebue să presupunem existența unor convorbiri familiare între noi și Dumnezeu. Adecă, noi vorbim lui Dumnezeu și Dumnezeu ne ascultă; sau Dumnezeu ne vorbește nouă și noi Il ascultăm pe El. Vorbirea aceasta alternativă ne asigură o cunoaștere mai temeinică și o iubire mai profundă a lui Dumnezeu. Fără ea, Dumnezeu rămâne un strein pentru noi.

A ne ruga — este a vorbì lui Dumnezeu; a medita — este a asculta pe Dumnezeu vorbindu-ne nouă. Legătura dintre «a vorbì lui Dumnezeu» și «a asculta pe Dumnezeu vorbindu-ne nouă» este indisolubilă. Sporul nostru în rugăciune, dacă adeseori este foarte neînsemnat, aceasta se datorește faptului că nu medităm. Noi vorbim poate uneori lui Dumnezeu, dar nu dăm și lui Dumnezeu posibilitatea de a ne vorbì nouă. Iată dar necesitatea meditației. Va zice însă cineva: «Da, simt urgenta și arzătoarea nevoie a meditației, nu pot însă și nu știu cum să meditez». Iată cheia meditației: Singura cale de a afla totul despre meditație și unicul mijloc de a învăța să meditezi, este meditația însăși. Să începi, adică, să meditezi și să te străduești a continua să meditezi, acesta este dascălul suprem al meditației. Meditând descoperi toate tainele și întreaga tehnică a meditației. Totul este să faci efortul începutului și să continui; celelalte vin dela sine.

Există o seamă de metode, zise metode clasice de meditație. De pildă: metoda ignatiană, metoda salesiană, metoda sulpiciană etc. (apusene) și metoda isihastă (răsăriteană). Noi am sfătuì pe toată lumea să le ignoreze complet. Ele nu pot ajuta nimic, sau aproape nimic. Sufletul omenesc este un lucru curios, care nu încape în anumite tiparnițe à priori alcătuite. Și apoi, în afară de aceasta, nu există două suflete la fel. Deosebirea dintre un suflet și altul este enormă. Ceeace este comun tuturor sufletelor, este numai materie acestora: spiritul. Conținutul spiritului însă variază dela suflet la suflet. Deaceea încercarea de a întocmì forme exacte după cari să modelezi toate sufletele, este cel puțin îndrăzneață. Dar fiindcă am pomenit mai sus de metoda isihastă, de ce n'am spune adevărul pe față? Sf. Grigorie Palama, de numele căruia este legată această metodă (deși ea este mai veche decât acest sfânt, cu destule secole), considera practica ei, acomodarea după principiile ei, numai ca un lucru secundar, foarte neînsemnat, — totul, esențialul zăcând în meditația însăși. Varlaam denigratorul isihasmului, vedea în concentrarea asupra cuvintelor: «Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, mântuiește-mă», și într'o anumită ținută fizică, centrul și inima isihasmului, lucru care a constituit grotteasca lui înșelare. Metoda isihastă poate fi rezumată în trei cuvinte: *începere*, *continuare* și *stăruire* cu tenacitate în meditație, adică întrarea în contact cu Dumnezeu și rămânerea de cât mai lungă durată în prezența Lui, în El. Dacă în acest fel privim metoda isihastă, ea ne poate fi folositoare; altfel, este mai bine s'o ignorăm.

Am spus că a medita este a asculta la Dumnezeu, așa cum rugăciunea este a vorbì lui Dumnezeu. Dar dacă a vorbì lui Dumnezeu este exact la fel cu a vorbì unui părinte de exemplu, nu tot așa este a asculta la Dumnezeu. Pentru a asculta, la un părinte n'avem decât să facem uz de aparatul auditiv; pentru a asculta la Dumnezeu însă, trebue să facem apel la memorie, la imaginație, la înțelegere, la afecțiune și la voință. Această formulă de meditație sună, de sigur, cam bizar. Totuși este foarte inteligibilă. A medita este egal cu a asculta la un părinte care ne vorbește printr'o scrisoare. Sf. Scriptură este scrisoarea lui Dumnezeu către noi. Când primim o scrisoare dela un părinte al nostru, mai întâi o citim; apoi punând-o la o parte cugetăm asupra ei, rememorându-ne cuprinsul (memorie); ne facem o imagine, un tablou a ceeace el ne scrie (imaginație); căutăm să înțelegem ceeace vrea să zică prin cele scrise (înțelegere); încercăm un sentiment de bucurie sau de întristare, de recunoștință sau de mulțumire (afecțiune); în sfârșit luăm o hotărâre de a face ceva (voință). Aceasta este absolut exact ceeace avem de făcut cu scrisoarea lui Dumnezeu — Sf. Scriptură. Și făcând aceasta meditățm. Meditația deci nu este nici grea, nici imposibilă. In viața noastră cea de toate zilele medităm foarte mult; fenomenul însă nu-l numim meditație. Deosebirea dintre meditația seculară și meditația religioasă este numai de obiect. Obiectele celei dintâi sunt lucrările vremelnice ale lumii acesteia; obiectele celei de a doua sunt adevărurile cele veșnice ale lui Dumnezeu.

Cel mai potrivit timp pentru meditație pare a fi dimineața. Seara citești un pasagiu din Sf. Scriptură reținându-i conținutul, iar dimineața adânceștì cugetarea lui Dumnezeu cuprinsă în el, luând hotărârea de a coordona toate faptele tale din ziua începută, cu acea cugetare divină. Este așa de frumos să meditezi dimineața. Să trezești sufletul în lumina purificatoare a Duhului Sfânt, invocat în meditație, așa cum Dumnezeu trezește lumea în lumina soarelui. Să

petreci un pătrar de oră în adâncurile Puterii, pentru a ieşi din ele fortificat şi încurajat pentru lupta cu necazurile unei zile. Să evadezi din lumea simţurilor şi să te afunzi câteva clipe în Dumnezeu, ne mai reţinând nimic din ceeace eşti tu însuţi, ci primind tot binele din El, Autorul atot binele. Să dai libertate duhului tău să se piardă în Duhul lui Dumneceu, pentru ca reîntorcându-se apoi din nou în tine să poarte pecetea Duhului.

Viaţa preotului este în esenţă o viaţă de uniune cu Dumnezeu, uniune rezultată din puterea sacerdoţiului său. Ceeace alimentează şi asigură continuitatea acestei uniuni, este meditaţia de fiecare zi. Din rătăcire, prin meditaţie în Dumnezeu, omul se regăseşte mai om, mai profund uman, mai bun. Preotul în meditaţie câştigă seninătatea angelică a cerului şi bunătatea de părinte a Părintelui tuturor. Iubirea integrală a lui Dumnezeu, iubirea lui Dumnezeu pentru Dumnezeu, răsare numai din conlocuirea cu Dumnezeu în meditaţie. Pătrunderea în ungherele tainelor lui Dumnezeu, nu poate decât să te facă să iubeşti pe Dumnezeu cu puterea infinitului mărginirii tale. Cineva care s'a îndeletnicit cea mai mare parte a vieţii sale cu meditaţia, a ajuns să iubească pe Dumnezeu în aşa măsură, încât a putut rosti acest extraordinar nonsens: «Doamne, dacă eu N. N., aş fi Dumnezeu, iar Tu ai fi N. N., eu aş dorì ca Tu să fi Dumnezeu şi eu N. N.» Preotul de nu va iubì pe Dumnezeu până la aceste limite, puţin foloseşte; nicicând nu va ajunge la acea sfinţenie şi curăţenie personală, care să constitue hrana duhovnicească a credincioşilor lui. Căci credincioşii ce i-au fost încredinţaţi păstoririi lui, trebue să soarbă din sfinţenia lui, să se hrănească din cerul purităţii vieţii lui. «Preotul — cum atâta de adevărat zicea un sfânt — trebue să fie un om mâncat». Da, preotul trebue să fie un om mâncat, hrană neperitoare, pâne duhovnicească fiilor lui spirituali. Vorbele lui, învăţăturile lui, sfaturile lui, îndemnurile lui, exemplele lui, rugăciunile lui, toate trebue să fie mană cerească pentru sufletele păstoriţilor lui. Iar pentru a ajunge la acest stadiu de înduhovnicire, meditaţia strădalnică i se ofere preotului ca singur ajutor.

Cea mai mare primejdie care ne paşte pe noi preoţii, trăind în valurile lumii, este primejdia *laicizării* noastre. Fără practica asiduă a meditaţiei, a contactului nostru neîntrerupt cu cerul şi cu Dumnezeu, laicizarea noastră intervine cu implacabilă certitudine. Şi nu există nenorocire mai mare pentru o Biserică a lui Hristos ca aceea de a avea o preoţime laicizată. Meditaţia şi rugăciunea ni se ofere ca scut invincibil împotriva acestui duşman numărul unu al vieţii noastre sacerdotale. Lipsì-vom noi oare dela datoria înaltă de a folosì acest scut dumnezeesc întru apărarea patrimoniului nostru spiritual? De sigur *nu*, cu certitudine *nu!*

Mirfield-Anglia, Iunie 1939.

Preot **D. Veştemean**

[urmare din p. 1]

Sfântul Sinod

In şedinţa din ziua a treia, Miercuri, s'a luat în discuţie proectul de lege pentru înfiinţarea mitropoliei Olteniei şi Severinului, dându-i-se forma definitivă. Proectul are să fie înaintat guvernului spre a fi adus în desbaterile parlamentului.

S'a aprobat înălţarea la rangul de arhiereu vicar la mitropolia Bucovinei a arhimandritului **Eugen Laiu,** *cu numele de Sucevanul.*

Astăzi, Sâmbătă, Sf. Sinod se întruneşte spre a face canonica cercetare a noului patriarh al României.

Asociaţia Clerului ortodox român „Andrei Şaguna" — Secţia Sibiu

Moţiunea

votată de adunarea generală a Secţiei Sibiu a Asociaţiei „Andrei Şaguna" a Clerului ortodox român din Ardeal, în şedinţa adunării generale, ţinută în ziua de 15 Iunie 1939, în Odorhei

Preoţimea ortodoxă română din secţia Sibiu a Asociaţiei „Andrei Şaguna" a Clerului ortodox român din Ardeal, întrunită în adunare generală la 15 Iunie 1939 în Odorhei, înnoeşte următoarele deziderate:

1. Preoţimea ortodoxă din Arhiepiscopia Sibiului exprimă dezideratul: să se păstreze necondiţionat actuala organizaţie unitară bisericească, în principiile şi fundamentele sale de autonomie, admiţându se numai modificări şi întregiri necesare de acord cu principiul autonomiei bisericeşti, — şi ca totodată să se asigure Bisericei ortodoxe române din întreaga ţară, toate condiţiile morale şi materiale, de complectarea organizaţiei sale şi de salarizarea conformă a clerului şi slujitorilor bisericeşti.

2. Legiferarea armonizării salariilor preoţeşti de toate gradele conform pregătirei şi funcţiunei ce ocupă şi egalarea lor cu ale membrilor corpului didactic, cu consultarea şi a Asociaţiei clerului din Ardeal.

3. Să se calculeze 5 gradaţii de vechime la salarii, plus o gradaţie de merit. Preoţilor cu teologia ordinară să li se acorde salarii egale, indiferent dacă au la bază 6 sau 8 clase liceale.

4. Să se achite gradaţiile şi ajutoarele familiare din prima a lunei ce urmează dela data când s'a făcut anunţarea, ca şi la corpul didactic, gradaţiile nefiind un ajutor, ci o parte integrantă din salar.

5. Faţă de scumpetea creşcândă din zi în zi, căreia cu salariile de astăzi nu se poate face faţă, până la votarea armonizării salariilor să se şteargă *toate curbele aplicate*, revenindu-se la salariile din anul 1929.

6. Să se acorde sporul de 25 la sută asupra salariilor preoţilor, cari nu au în folosinţă sesiuni şi case parohiale.

7. Să se acorde şi preoţilor din Secuime, Munţii apuseni şi Zona culturală spor de 50% la salarul brutto, sesiune parohială, etc.

8. Scutirea de taxe şcolare pentru copiii de preoţi, ca şi la aceia ai corpului didactic şi acordarea de burse în aceleaşi condiţiuni.

9. Să se ia în buget salar pentru preoţii misionari, revizorì şi secretari eparhiali, posturi suprimate în 1931.

10. Consilierii referenţi eparhiali din Ardeal, — care stau sub restricţii duble: că li se interzice şi nici nu au vreo funcţie secundară plătită şi în aceeaşi vreme li s'au redus esenţial lefurile de odinioară, corespunzătoare demnităţii şi muncei lor — să fie restabiliţi în drepturile de salarizare din 1929.

11. Repararea integrală a nedreptăţilor trecutului faţă de celelalte culte în ceeace priveşte numărul protopopilor, consilierilor, funcţionarilor bisericeşti, aplicarea articolului 31 din legea cultelor, numărul sufletelor, a averii şi a nevoilor reale a diferitelor culte, fără a le face pendente de situaţia bugetului, precum şi reducerea numărului consilierilor şi protopopilor cultelor ne-ortodoxe în raport cu numărul sufletelor şi în proporţia celor din Biserica ortodoxă.

12. Să se respecte arondarea protopopiatelor ortodoxe în Ardeal şi tuturor protopopilor ortodocşi în funcţiune să li se acorde salar cu adaus de gradaţii şi îndreptăţire la pensionare în conformitate cu hotărârea adunării eparhiale a Arhiepiscopiei Sibiului.

13. Să se înlăture cu totul cumulul, ca nimeni să nu poată avea decât o singură funcţiune şi un singur salar.

14. Să se sistemizeze catedre de religie pentru şcolile primare şi secundare unde sunt ore suficiente pentru o catedră, iar la şcolile secundare cateheţii să fie plătiţi ca profesorii secundari.

15. In şcolile de toate gradele să se prevadă câte două ore de religie de fiecare clasă pe săptămână şi să se introducă în şcolile secundare şi examenul de religie.

16. Să se ia în bugetul Statului toţi absolvenţii şcoalei de cântăreţi din Sibiu cu aceleaşi drepturi, ca şi absolvenţii şcoalelor de cântăreţi din vechiul regat. In special să se ia în buget cântăreţii bisericilor din oraşe şi cei din secuime.

17. Să se prevadă în noua lege administrativă, ca preotul — în calitatea de membru de drept — să aibă în consiliile comunale şi judeţene şi în viitor, — ca şi în trecut, — *vot deliberativ* şi nu numai consultativ, căci - întrucât nu i s'ar acorda acest drept avut până acum — refuză de a participa la şedinţele consiliilor comunale şi judeţene.

18. Denunţarea Concordatului cu Roma, fiind dăunător intereselor Statului şi Bisericei şi redactarea cât mai urgentă a regulementului de aplicare a legii cultelor.

19. Observarea strictă a repausului duminecal cu aplicarea sancţiunilor prevăzute de lege.

20. *a)* Academiile teologice să fie lăsate sub jurisdicţia Bisericii; *b)* Să se recunoască caracterul de şcoli superioare al lor, acordându-se absolvenţilor şi profesorilor toate drepturile ce decurg de aci, şi din care amintim mai ales licenţa pentru absolvenţi; *c)* Lăsarea în fiinţă la Academia teologică din Sibiu a tuturor celor 8 catedre, câte le avea în Noemvrie 1938.

Odorhei, din şedinţa adunării generale a Secţiei Sibiu a Asociaţiei „Andrei Şaguna" a Clerului ortodox român din Ardeal, ţinută la 15 Iunie 1939.

(ss) Protopop **Emilian Cioran**
preşedinte.

(ss) Preot **Ioan Bânda**
secretar.

TELEGRAME

Dela adunarea generală a secţiei Sibiu a Asociaţiei clerului „A. Şaguna":

Intregim raportul apărut în Nrii 25 şi 26 din Telegraful Român, cu următoarele telegrame:

Dsale Dlui Ministru al Cultelor
Dr. NICOLAE ZIGRE
BUCUREŞTI

Preoţimea ortodoxă română din Arhiepiscopia Sibiului, întrunită în adunarea generală anuală ţinută în sediul regiunei secuizate Odorhei, recunoscându-Vă sentimentele de caldă iubire faţă de Biserica ortodoxă şi faţă de străduinţele ei mucinicesti pentru renaşterea naţională a poporului, Vă roagă a-i acorda sprijinul necesar în opera de readucere prin Biserică în sânul neamului a tuturor fiilor pierduţi.

Preşedinte (ss) Prof. E. Cioran
Secretar (ss) Pr. I. Bânda

*

E. CIORAN, protopop ortodox
ODORHEI

Mulţumesc călduros preoţimii din Arhiepiscopia Sibiului pentru frumoasele gânduri şi sentimente ce-mi arată şi o asigur de întreaga mea râvnă pentru binele şi prosperitatea Bisericii.

NICOLAE ZIGRE
ministrul cultelor şi artelor.

*

Facem întregirea cuvenită, menţionând că în Comitet pe lângă membrii publicaţi, a mai fost ales părintele profesor Nicolae Topolog, ca reprezentant al Şcoalei de cântăreţi, Sibiu. **Comitetul**

FOIŞOARA

Biblia lui Şerban Cantacuzino din 1688

Biblia, cartea cărţilor, care ne arată voia lui Dumnezeu şi tot ce-a făcut Dumnezeu pentru mântuirea noastră, este astăzi tradusă în peste o mie de limbi şi dialecte.

La popoarele din Europa, ea s'a tradus în sec. XII şi următoarele.

Traducerile în limbile naţionale au avut deosebită influinţă asupra limbii literare.

Primele scrieri în limba românească au fost, cum ştim, traduceri din Sf. Scriptură. Călugări cucernici din mănăstiri s'au ocupat cu tălmăcirea Sf. Scripturi.

Aşa apare la începutul secolului al XVI cel mai vechi manuscris în limba română de conţinut religios: *Codicele Voroneţean* (descoperit la 1871 de profesorul Creţu) cu fragmente din Noul Testament, Faptele Apostolilor, şi trei epistole sobornicesti, a lui Iacob şi cele două ale lui Petru.

Apar apoi în acest secol şi în cel următor alte cărţi de cuprins religios. Amintim aici Noul Testament al Mitropolitului *Simeon Ştefan*, tipărit la Belgrad în 1648. Din prefaţa acestui nou Testament, scrisă de Mitropolitul Simeon Ştefan, se vede preocuparea lui de a-l da într'o limbă înţeleasă de întregul neam românesc. — Mitropolitul Moldovei *Dosoftei* la rândul său, dorind ca psalmii să fie cât mai atrăgători şi să se răspândească în lumea credincioşilor, traduce şi versifică Psaltirea (la 1673).

Aceste scurte enumerări fac dovada unei dorinţe învederate a poporului nostru după Cuvântul lui Dumnezeu.

Toate silinţele mirenilor şi ale clericilor în această direcţiune au fost încununate cu apariţia în întregime a Sf. Scripturi în limba românească, *la Bucureşti, în anul 1688.*

Apariţia Bibliei lui *Şerban Cantacuzino*, Domnul Munteniei, a avut mare rol, atât în istoria literaturii româneşti, cât şi în viaţa noastră bisericească. Cartea a servit ca orientare în traducerea tuturor Bibliilor făcute ulterior. Titlul ei, este:

«Biblia adecă Dumnezeiască scriptură ale cei vechi şi ale cei noao lege. Toate care sau tălmăcit dupre limba elinească spre înţelegerea limbii româneşti cu porunca preabunului creştin şi luminatului domn Ioan Şărban Cantacuzino basarabă voevodă, şi cu îndemânarea dumnealui Costadin Brâncoveanu marele logofăt Nepot de soră al măriei sale»

Mitropolit, în acel timp, era Theodosie Veştemeanul, din Ardeal de origine.

Biblia, de format mare, are peste 900 pagini.

„Titlul este tipărit în negru şi roşu, e încadrat de un chenar format din florî de compoziţiune tipografică, textul e tipărit pe 2 coloane, iar prefeţele pe una singură. Pe verso titlului se află stema lui Şerban Cantacuzino".*

Hârtia şi tiparul se prezintă în condiţii bune, considerând că meşteşugul de a tipări era la începutul lui, pentru noi, românii. Inainte de începerea textului sfânt, Biblia are o prefaţă a Domnului Ţării româneşti Şerban. Şi Dositheu „Patriarhu a sfintei cetăţi Ierusalimului şi a toată Palestina" din acel timp se prezintă cu o prefaţă.

Motivele care au determinat pe Domnitorul Şerban să săvârşească opera, se văd din prefaţa sa: Işi dădea adecă seamă, că un adevărat domnitor al ţării trebue să se îngrijească nu numai de starea materială, ci şi de cea sufletească a supuşilor săi. Era stăpânitor creştin, conştient de situaţia ce-o deţine, îşi dăda seamă de răspunderea ce o avea înaintea lui Dumnezeu, pentru talentul cu care era înzestrat, şi a căutat astfel să nu îngroape acest talent, ci să lucreze pentru mântuirea celor de sub oblăduirea sa.

Cine a fost *traducătorul* acestei Sf. Scripturi? La întrebarea aceasta s'au dat mai multe răspunsuri.

„Azi se susţine că traducerea e făcută de Spătarul *Nicolae Milescu*, iar Fraţii Radu şi Şerban Greceanu, fiii lui Tudor Sătrarul, Stolnicul Constantin Cantacuzino, Germano de Niş, Sevastos Chimenitul din Trapezunt, directorul şcoalei greceşti din Bucureşti, au revizuit şi adnotat traducerea Spătarului".**

* I. Bianu şi N. Hodoş: Bibliografia Românească veche 1508—1830, Bucureşti, 1903, p. 281.

** I. Naghiu Biblia în rom., Revista Teol. 11—12, Şibiu 1938, p. 490.

Preotul şi Oastea Domnului

Iată o problemă care nu se prea discută, pentru faptul că principial e rezolvată şi pare o chestiune închisă, de care toată lumea e de acord. Dacă forul suprem al Bisericii noastre, Sfântul Sinod, a recunoscut societatea misionară Oastea Domnului şi dacă însuşi Ierarhul Ardealului e în fruntea ei, poate cineva să conteste datoria preoţimii de a primi şi susţinea mişcarea? Evident că nu. Mai ales că prin girul Bisericii se spulberă toate obiecţiile cari i s'au adus.

Cu toate acestea, în fapt, problema este destul de dificilă, pentrucă nu întreagă preoţimea e convinsă de utilitatea Oastei Domnului.

In cele ce urmează vom căuta să spulberăm unele obiecţiuni, desvăluind în acelaş timp întreita importanţă a Oastei Domnului: bisericească, naţională şi pastorală.

Apariţia Oastei în Biserica noastră a adus surprize. In deosebi ea răsădea în câmpul vieţii religioase o idee nouă: aceea a apostolatului laic. Până să se înpământenească această idee, au trecut multe clipe de zbucium. Martore sunt atâtea atacuri înverşunate chiar din partea multor oameni luminaţi, dar şi tot atâtea entuziaste şi strălucite adeziuni cum sunt acelea ale Arhim. Scriban, Lascarov-Moldovanu, I. Gr. Oprişan etc. şi o bună parte din preoţimea noastră.

Dar cea mai elocventă afirmare a valorii Oastei Domnului sunt miile de convertiri la adevărata viaţă creştinească săvârşite de ea în însuşi sânul Bisericii. După părerea Arhim. Scriban, Oastea a făcut de pildă în privinţa beţiei ceeace n'au putut face toţi medicii din ţara asta la un loc. De aceea se înţelege că Biserica nu avea decât să aprobe o asemenea mişcare, recunoscând legitimitatea apostolatului laic şi necesitatea colaborării efective dintre cler şi popor.

Oastea Domnului este o mare putere de trezire duhovnicească. Este singura asociaţie religioasă care prin puteri proprii şi-a generalizat activitatea, trecând graniţa strâmtă a unui simplu misionarism eparhial. Ea a devenit o mişcare cu ramificare în toată ţara, ca un bun comun al tuturor eparhiilor. De aceea, putem spune, că prin întinderea ei, Oastea Domnului este organul de trezire al întregului românism, la vieţuirea întru Hristos.

Dar această înviorare pe care o aduce ea, nu slujeşte numai Bisericii, ci şi naţiei. Oastea Domnului nu e numai năvodul credinţei întins peste pământul românesc, ci e în acelaşi timp năvod al conştiinţei naţionale. Unirea prin credinţă e chezăşia unităţii sufletului românesc, — cum aşa de bine a remarcat-o şi cu ocazia recentului congres al Oastei Domnului, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae. Apoi, prin prefacerile sufleteşti pe care le-a săvârşit Oastea, s'a pregătit terenul prefacerilor naţionale. Aşa încât putem socoti Oastea Domnului drept plugul care a arat ogorul sufletului românesc pentru a face să rodească într'însul nădejdile de mai bine ale neamului.

Iată deci că Oastea Domnului are pe lângă însemnătate bisericească şi una naţională. Principial, credem, nimeni nu mai are dreptul să se îndoiască de dreptul la viaţă al ei. Dar să cercetăm mai în amănunt valoarea ei practică, pentru a ne da seama despre utilitatea ei pastorală.

Convingerea noastră rămâne că Oastea Domnului este un minunat instrument în lucrarea pastorală a preotului. Ea realizează trei lucruri de mare importanţă:

1. Stabileşte o legătură vie între turmă şi păstor;

2. este un nucleu de păstoraţie în interiorul parohiei;

3. este un organ de misionarism antisectar, de primă calitate.

Oastea Domnului a venit peste neamul nostru, ca o izbăvire din grozăvia morală în care ne târâse marele război. In momentul când toate puterile răului se coalizează ca să ne distrugă sufletul, Oastea a ridicat împotrivă Crucea, ca pe o stavilă de neînvins. Când nimeni nu mai credea în Cruce, Oastea a adus biruinţa Crucii, contribuind mult la umplerea din nouă bisericilor cu credincioşi.

Acestea sunt lucruri pe care nimenea nu le poate contesta serios. Oastea a făcut, din mulţi creştini cu numele, creştini de fapt. A trezit în suflete conştiinţa datoriilor creştineşti şi a restabilit legătura dintre turmă şi păstor.

Ostaşii sunt dornici să audă de Hristos — nu numai la praznice, ci cât mai des. De aceea setea lor duhovnicească nu poate decât să bucure preoţimea. Credincioşii nu vreau să asculte numai slujba altarului şi cuvintele amvonului, ci doresc sfătuire în nedumeririle lor duhovniceşti. Oastea a trezit în poporul nostru interesul religios, care mocnea sub pojghiţa aparentă a desorientării.

Ostaşii caută în preoţi prisosinţa de har cu care sunt înzestraţi prin puterea Duhului sfânt. Ostaşii treziţi la viaţă nouă îl vreau pe preot la datorie: efectiv în fruntea lor.

Preotul adevărat trebue să ţină seamă de această sete duhovnicească pe care a născut-o şi o întreţin în poporul nostru Oastea Domnului şi să o astâmpere, prin cunoştinţele lui superioare în ale Scripturii. Să-şi facă datoria şi să se bucure că prin Oastea Domnului el are format nucleul activităţii pastorale.

Unii preoţi neglijează această favoare, scontând fals pericolele care se pot ivi din pricina Oastei Domnului. Işi închipue că prin existenţa unui nucleu ostăşesc se face zăzanie în popor şi se deşteaptă mândria în unele suflete. E adevărat că dacă preotul nu e la datorie se pot întâmpla şi lucruri de acestea. Dar preotul trebue să vegheze. El trebue să lămurească pe credincioşi că ostăşia nu e o îngâmfare, că ea este felul de viaţă la care sunt chemaţi cu toţii. Ostaşii nu au nici un drept să se mândrească cu curăţenia vieţii lor, pentrucă ei nu săvârşesc un lucru deosebit faţă de datoria lor de creştini.

Datorită Oastei Domnului, preotul nu mai e singur lucrător în ogorul vieţii creştineşti. El are în orice ostaş nu numai un bun enoriaş, ci şi un harnic conlucrător. Fiecare ostaş este o adevărată oaie cuvântătoare, care poartă cuvântul preotului mai departe şi aprinde focul credinţei între cei care vin în contact cu el. Oastea face din credincioşi, creştini activi.

Ce minuni n'ar putea realiza cu Oastea Domnului preoţii, dacă ar sta dârzi în fruntea ei! Ar aduce o mare înflorire sufletească în poporul acesta. Ar dispărea o bună parte din plăgile sociale şi s'ar stârpi definitiv sectarismul.

Cred că unica armă eficace împotriva sectelor este Oastea Domnului. Ceeace nu pot face broşurile, predicile izolate ale preotului, disputele, mustrările sau jandarmii, face Oastea Domnului, din două motive: 1. pentrucă este putere organizată, 1. pentrucă este rezolvarea ortodoxă a cauzelor psihologice care au determinat sectarismul.

Este un principiu de tactică militară: Pe un duşman îl poţi bate cel mai bine cu propriile lui arme. Acest lucru îl săvârşeşte într'un mod surprinzător Oastea Domnului cu sectele. După cât ştim, sectele sunt organizaţii puternice, cele mai multe în legătură cu străinătatea. Oastea Domnului este şi ea o organizaţie, legată strâns de tulpina Bisericii ortodoxe. Secretul biruinţelor sectare constă într'o cooperare de forţe. Această cooperare este acum şi la îndemâna Oastei Domnului. Preotul nu mai lucrează izolat, şi Oaste îi serveşte ca o vastă reţea misionară.

Dar şi mai important este faptul că Oastea remediază cauzele psihologice ale sectelor. Sectel s'au născut între altele şi din cauza puţinei râvne pastorale. Poporul e mai dornic de Cuvântul lui Dumnezeu, decât credeau sociologii şi alături de ei unii preoţi. Din lipsa de activitate mai intensă a câtorva din preoţi, sectarii au tras folosul, prin generalizări false. Indulgenţa unor preoţi a fost interpretată ca o neputinţă a Bisericii ortodoxe. Astfel că sectele — pentru majoritatea oamenilor simpli — erau unicul mijloc de ieşire din comun, de trăire mai intensă a credinţei, Biserica rămânând loc de întâlnire la praznice, pentru creştini cu numele.

Acestea sunt cauzele psihologice ale sectelor. Majoritatea creştinilor s'au svârlit în braţele lor nu din motive dogmatice, ci din sete duhovicească pe care n'o găseau în Biserică şi pe care le-o promiteau sectele. De aceea când a apărut Oastea Domnului ca mişcare duhovnicească a Bisericii ortodoxe, minciunile sectare s'au spulberat. S'a dovedit viabilitatea Bisericii ortodoxe şi s'a restabilit sanctitatea preoţiei. Oastea Domnului a dăruit sufletelor însetate după Hristos apă vie în cadrul Bisericii. Această duhovnicească ieşire din comun este mult mai ispititoare în cadrul Bisericii decât la secte. Marea forţă antisectară o are Oastea Domnului prin calitatea ei de societate ortodoxă. In Oaste râvna duhovnicească se contopeşte cu puterea tradiţiei. Ostaşul nu este ca sectarul un izolat, un înstrăinat, ci este înfrăţit cu mormintele şi Biserica strămoşilor. Glasul sângelui este cel ce dă putere Oastei să dărâme spiritul sectar.

Iată în câteva cuvinte pentruce autoritatea bisericească a socotit că Oastea Domnului merită protecţia şi girul ei. Oastea este una din armele cele mai de preţ ale Bisericii ortodoxe. Pericolele pe cari le bănuesc unii că ar surveni în cazul când ar întemeia Oaste în parohia lor, sunt infime faţă de câştigul pe care îl aduce ea activităţii pastorale a preotului. Dar nici aceste mici riscuri nu se pot întâmpla, dacă preoţii sunt înţelepţi şi gata la datorie.

Care este îndemnul nostru? Nu altul decât acesta, pe care îl întâlnim atât de des între coloanele Telegrafului: „Cucernicii preoţi să stea în fruntea mişcării Oastea Domnului!"

Ioan Opriş

Această traducere s'a făcut din limba elinească, după textul „celor 70 de dascăli", dar s'a ţinut seama şi de textul latin şi slavon. Traducerea s'a făcut cu „multă nevoinţă şi destulă cheltuială".

Această Biblie a fost destinată pentru întreg neamul românesc, căci după cuvintele Mitropolitului Kir Theodosie «*toţi românii dintr'o fântână cură*» şi s'a «*dăruit neamului românesc pentru cea de obşte priinţă*».

Tipărirea Bibliei s'a făcut în tipografia Mitropoliei din Bucureşti, iar cheltuiala susţinându-o Domnitorul Ţării, Şerban, având binecuvântarea Mitropolitului Kir Theodosie.

In traducerea Bibliei, traducătorii s'au lovit de aceleaşi piedici pe care le întâmpinase şi Mitropolitul Simeon Ştefan la traducerea Noului Testament care apăruse la Bălgrad (în 1648).

Biblia din 1688 cuprinde pe lângă cărţile canonice şi cele necanonice ale Vechiului Testament. Cartea Tovit, Iudit, Varuh, trimiterea Ierimiei, Cântarea celor trei cuconi, Inţelepciunea lui Solomon, Cele trei cărţi ale Macabeilor şi altele. Noul Testament începe cu Sf. Ev. Matei şi se încheie cu Apocalipsa.

Cu toate că au trecut două secole şi jumătate, graiul Bibliei lui Şerban face bună impresie şi astăzi, şi, cetindu-l, ne simţim parecă într'un sat din creerii munţilor unde s'a păstrat curat graiul strămoşesc.

Dl profesor *N. Iorga* spune despre această Biblie că: „e cel dintâi document sigur de limbă literară stabilită pe înţelesul tuturor românilor şi la înălţimea oricăror concepţii generale omeneşti".*

Apariţia acestei Biblii la Bucureşti poete fi socotită în numărul celor mai însemnate evenimente literare din veacul al XVII. Această tipărire a adus, după cum ne spune tot dl Iorga, „o schimbare hotărâtoare în ceeace priveşte rolul pe care-l au de acum înainte în literatura bisericească cele trei ţări româneşti, a căror muncă pe terenul acesta se leagă într'un singur mănunchi în marea publicaţie a lui Şerban-Vodă".**

Stilul, deşi nu înfăţişează energia din scrisul cronicarilor, este mai domol şi de o claritate desăvârşită.

Biblia, această carte sfântă, hrană duhovnicească a poporului, a menţinut legătura sufletească a neamului din toate provinciile pământului românesc veacuri de-a rândul.

Biblia dela Bucureşti a avut influinţă asupra traducerilor ulterioare. Făcând o confruntare cu Sf. Scriptură din 1914, constat că această din urmă are aproape aceeaşi traducere, stil şi dicţiune ca cea din 1688. Spre dovedirea citez următoarele texte:

Biblia din 1688	Biblia din 1914
A doua lege cap. 18, 15 „Prorocu dentru fraţii tăi ca mine va rădica ţie Domnul, Dumnezeul tău, de dânsul să ascultaţi după toate". Apocalipsă cap. 2 2—5. „Ştiu lucrurile tale şi truda ta şi îngăduinţa ta şi cum că nu poţi să porţi pre cei răi şi ai ispitit pre ceia ce zicu că sânt apostoli şi aflaşi pre ei mincinoşi. Şi ai purtat şi îngăduinţă ai şi pentru numele mieu ai ostenit şi n'ai pregetat. Ce am asupra ta căci dragostea cea dentâiu ai lăsat. Deci aduţi aminte de unde ai căzut şi te pocăieşte şi cele dentâiu fapte fă",	A doua lege cap, 18. 15. Proroc din fraţii tăi ca pre mine va scula ţie Domnul Dumnezeul tău, de el să ascultaţi". Apocalipsă cap. 2 2—5. „Ştiu faptele tale, şi osteneala ta. şi răbdarea ta, şi cum că nu poţi suferi pre cei răi; şi ai ispitit pre cei ce se zic pre sine apostoli, şi nu sunt. şi i-ai aflat pre ei mincinoşi; Şi ai purtat, şi ai răbdare şi pentru numele meu te-ai ostenit şi nu ai încetat. Ci am asupra ta, că dragostea cea dintâi o ai părăsit. Drept aceea adu-ţi aminte de unde ai căzut şi te pocăeşte, şi fă faptele cele dintâi".

Biblia lui Şerban se prezintă ca o comoară nestemată pentru români.

Cărţile religioase, Cuvântul lui Dumnezeu, au fost acelea, care ne-au făcut să simţim cu toţii la fel, cu toate că eram sub stăpâniri diferite.

Acum când au trecut 250 de ani dela apariţia acestei cărţi, nu putem decât să ne închinăm în faţa acelor vrednici şi de veşnică amintire ostenitori, pentru idealul măreţ de care au fost inspiraţi în traducerea şi tipărirea ei.

Un popor, fără cuvântul lui Dumnezeu, este ca un popor fără pâne, fără hrana zilnică...

Biblia dela Bucureşti din 1688 va trăi în veci ca un monument literar şi religios scump neamului nostru.

Nichita Bălescu
stud. teolog

* Istoria bisericii româneşti şi a vieţii religioase a Românilor ed. II Vol. I, Bucureşti, 1929, pag. 407.

** Istoria literaturii religioase a Românilor până la 1688, Bucureşti, 1904, p. 208.

Căminul preoţesc dela Bazna este apreciat în coloanele marelui cotidian *Universul*, care scrie: Acum, căminul preoţesc dela Bazna este în întregime terminat. El reprezintă o adevărată podoabă de arhitectură şi este o realizare cu totul modernă. Compus din 15 camere şi din toate dependinţele, căminul acesta este o miminune a Baznei E în acelaş timp singugurul local provăzut cu instalaţie de apă etc. Nu ne îndoim că acest local va avea două meniri: să adăpostească preoţimea dornică de recreaţie şi odihnă, şi să îndemne organizaţiile similare le realizări asemănătoare.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării Oastea Domnului

Probleme-Recensii-Comentarii

Universitatea Populară „Nicolae Iorga" îşi ţine în fiecare vară la Văleniide-Munte, — de treizeci şi unu de ani, — cursurile sale, la care îşi spun cuvântul luminat distinse personalităţi ştiinţifice şi culturale. Rostul acestei Universităţi, în viaţa spirituală a neamului nostru, este unanim recunoscut. In jurul acestui isvor, de reîmprospătare a culturii naţionale şi de înviorare a forţelor sufleteşti ale neamului, se adunau, până în preajma războiului celui mare, intelectuali din toate ţinuturile locuite de români, spre a lua îmbărbătare de a se pregăti de marea biruinţă a românismului.

Mai târziu, după fericita unire, tot de aci au pornit lumini, pentru a se fixa temeinice orientări generaţiilor noi şi a se lămuri atâtea probleme, ce se puneau în cadrul hotarelor lărgite ale ţării.

Pe lângă un isvor de cultură românească, acum cursurile Universităţii Populare au devenit şi un isvor de unificare naţională, de închegare sufletească, de înfrăţire a tuturor cetăţenilor ce trăesc sub acelaş acoperământ al statului românesc, apropiindu-i pe unii de alţii, prin cunoaşterea reciprocă.

Şi nu lipsesc nici oaspeţi de peste hotare, cari, atraşi de personalitatea profesorului *Nicolae Iorga*, vin la această înaltă şcoală de spiritualitate românească spre a dobândi o icoană cât mai fidelă a poporului românesc.

Universitatea, cu am anunţat, îşi deschide cursurile în ziua de 15 Iulie 1939 sub conducerea personală a dlui profesor Nicolae Iorga.

*

Manifestaţii străjereşti în judeţul Târnava-mare. — Retişul, comună curat românească, aşezată pe colina unui deal, cu case frumoase, înconjurate de pomi, grădini şi muşcate în fereastră, cu oameni sănătoşi şi copii mulţi, a sărbătorit Duminecă sfinţirea şi ridicarea pavilionului naţional al stolului de străjeri de pe lângă şcoala primară, de sub conducerea drei Marioara Regneală.

La ceremonial au luat parte intelectuali şi mult popor.

In cadrul serviciului religios, oficiat de preoţii prezenţi, a cuvântat părintele *I. Munteanu*-Grânari care a predat steagul sfinţit dnei comandante de legiune, spunând: — „Fie ca, fâlfăirile acestui drapel naţional, adiat de vântul renaşterii naţionale, ce străbate poporul nostru dela un capăt la altul al ţării, să trezească, în sufletele tuturora, conştiinţa demnităţii noastre naţionale şi împlinirea datoriei întru înfăptuirea ideii pe care o întruchipează".

Dna comandantă de legiune a predat drapelul comandantei de stol, care l-a primit rostind următoarele:

„Primesc acest steag, simbol al patriei, pe care îl vom servi cu credinţă şi muncă pentru ţară şi Rege".

După acestea a urmat ridicarea pavilionului, în timp ce străjerii cântau Imnul Regal. Au ţinut cuvântări: dna Viorica Dr. Dobre şi dl director al şcoalei primare. A urmat apoi un program străjeresc de cântări şi jocuri, mult aplaudate de asistenţă. — Pr. *I. T. M.*

*

Cercul preoţesc VI — prot. Deva. — In temeiul imperativului dat de Mântuitorul, prin cuvintele: „Mergând, învăţaţi toate neamurile...", precum şi în urma înaltelor îndemnuri, date, încă din primele clipe ale înscăunării Prea Cucernicului Părinte prot. Teofil Chiffa, ca protopresbiter al tractului Dêva, eşit-am noi la propoveduirea sfintelor şi dumnezeeştilor învăţături.

Cêrcul preoţesc VI — prot. Deva şi-a ţinut prima şedinţă, în parohia Leşnic, în Dumineca doua după Rusalii a. c. sub preşedinţia păr. Aron Muntean din Bejan.

La liturgia slujită în sobor — de vrednicul preot local I. Comşa şi pr. A. Muntean, — mulţimea de femei evlavioase şi bărbaţi cucernici au executat cântările liturgice. Am predicat subsemnatul, purcezând dela cele două momente însemnate ale evangheliei acestei Dumineci: „Şi a străbătut Iisus toată Galileia, învăţând în adunările lor şi propoveduind Evanghelia împărăţiei şi tămăduind toată boala şi toată neputinţa întru popor", (Mat. 4, 23) şi: „Veniţi după mine şi vă voi face pe voi vânători de oameni", (Mat. 4, 19).

Actul liturgic se termină prin conferinţa păr. I. Comşa: „Aportul Bisericii noastre la unitatea naţională", conferinţă istorică-naţională, ce a ridicat mult moralul poporului, în aceste vremuri de grea încercare, prin care trec popoarele lumii.

Partea doua a programului s'a desfăşurat la şcoală, în faţa copiilor adunaţi pentru examen, precum şi în faţa numeroşilor părinţi ai copiilor, unde am vorbit despre „Rolul mamei creştine pentru sănătatea trupească şi sufletească a familiei", — conferinţă socială.

Cuvântul ultim, de mulţămire, îl are păr. I. Comşa. — Pr. *Aron Muntean.*

*

Peste 23 de milioane. — Numărul exact al jidovilor, răspândiţi în lume, nu se cunoaşte, din motivul, — cum se afirmă, — că forul misterios de conducere generală a jidovilor opreşte pe coreligionari să ajute la cunoaşterea precisă a numărului lor.

După cercetările ultime însă, făcute de presa din străinătate, s'a aflat că cifra aproximativ exactă a jidovilor de pe glob este de, *cel puţin, de 23 de milioane.*

America îşi socoteşte cel puţin 6 milioane. Cifra de 3 milioane, pentru New-York, este sigură.

In Polonia jidovii sânt socotiţi la 4 mllioane şi jumătate, dacă nu mai mult. Asemeni în Rusia.

România are 2 milioane şi mai bine, socotind năvală de după războiu.

Anglia „se bucură" şi ea de un însemnat număr de jidovi.

Germania, cevaş mai norocoasă, tot mai are vreo şase sute de mii. Franţa îi socoteşte cam la un milion.

Ungaria şi celelalte tări, la rândul lor, încă nu se pot plânge că ar avea un număr prea mic de fii ai lui Izrail...

Problema este destul de arzătoare, ca să preocupe toate statele.

ANUNŢ

Tuturor oficiilor protopopeşti şi parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispoziţiile testamentare ale fericitului mitropolit Şaguna precum şi regulamentele pentru administrarea Librăriei şi Tipografiei arhidiecezane, atragem atenţiunea oficiilor parohiale şi protopopeşti ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate şi tipărituri oficiale precum şi obiecte rituale şi cărţi bisericeşti, să se procure dela Tipografia şi Librăria arhidiecezană.

Aceste aşezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale şi protopopeşti.

Consiliul arhiepiscopesc

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* s'a reîntors la reşedinţă, venind dela Bucureşti, Sâmbătă, 1 Iulie a. c.

Nou prefect. Dl colonel *Dumitru Tocineanu-Petrescu* a fost instalat, în 23 Iunie a. c,, cu deosebită solemnitate, în postul de prefect al judeţului Sibiu, în locul dlui colonei M. Cămăraşu, trecut la comanda teritorială a Corpului de armată. Noul prefect, în cuvântul său rostit cu acest prilej, a făgăduit să lucreze pentru binele şi progresul păturei rurale din această binecuvântată parte a ţării, accentuând că va fi omul legilor şi al bunelor înfăptuiri. Urăm dlui prefect Tocineanu mult spor la muncă, pentru a duce la îndeplinire, cât mai desăvârşită, tot ce a făgăduit. A doua zi dl prefect a luat contact, în sala prefecturii, cu reprezentanţii locali ai presei române şi minoritare.

Prim preşedinte al tribunalului din Sibiu este numit dl *Vasile Bilegan*, în locul dlui *Em. Gheorghiu*, avansat consilier al Curţii de apel din Cluj Şi unul, şi altul sânt cunoscuţi ca unii dintre cei mai distinşi magistraţi ai tribunalelor noastre.

Pentru martirii revoluţiei dela 1848. In 28 Iunie 1939 s'a ţinut un parastas pentru martirii revoluţiei dela 1848. In capitala ţării, la biserica Albă, s'au pomenit toţi luptătorii naţionalişti din Ardeal, cari acum aproape un veac, în cursul acestei luni, au desfăşurat steagul revoluţiei dela 1848, pentru eliberarea românilor de sub jugul stăpânirii străine. Această pomenire îşi are astăzi tâlcul ei, în cadrul atitudinii dârze româneşti de păstrarea integrităţii şi libertăţii noastre, oricare ar fi împrejurările din afară.

Serbarea Şcoalei de ucenici din Săcele. Duminecă, în 25 Iunie, şcoala profesională de ucenici industriali din Săcele a ţinut o frumoasă serbare la Cernatu cu prilejul încheerii anuale a cursurilor. La ora 4 p. m. erau de faţă în sala festivă a şcoalei primare membrii corpului didactic, cnmpus din dnii profesori: Vasile Ivan, prect Silvestru Garcea, Ioan Voicu, Ioan Balaban etc., membrii eforiei şcolare în frunte cu dnii Ioan Dobros vicepreşedinte şi Gheorghe Filip, casier, precum şi elevii ucenici în număr dă peste 150, însoţiţi de patronii lor. După rostirea unei frumoase cuvântări de deschidere din partea dlui V. Ivan directorul şcoalei, prin care se arată rostul şcoalei, dsa face o amănunţită dare de seamă despre activitatea şcolară anuală, din care se constată un lăudabil progres în ce priveşte modul de frecventare şi clasificare a elevilor. La examenul de absolvire au reuşit 17 elevi, dintre cei mai merituoşi. S'au distribuit apoi premii în bani elevilor cari s'au distins la lucrările lor de specialitate, după care a urmat o producţiune şcolară. La urmă, absolventul C. Stefănescu, în numele colegilor săi, rosteşte o cuvântare de rămas bun, mulţumind dlor profesori pentru părinteasca lor îndrumare.

Ca încheere întrega asistenţă, cu deosebită însufleţire, intonează imnul regal. — Pr. *S. G.*

Se bat sectarii! La un congres sectant, dintr'o localitate a Statelor Unite americane, s'a produs Duminecă seara o sângeroasă încăerare. De faţă erau cam 18 mii de congresişti ai sectei „Martorii lui Iehova". Nu se cunoaşte încă pricina bătăii generale, în care au căzut vreo 50 persoane rănite. Poliţia, intervenind, a arestat mai mulţi „martori", ear pe răniţi i-a dus la spitale.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 2 Iulie 1939, va predica păr. *Mihail Neagu.*

CARŢI ŞI REVISTE

Concepţia Sf. Ioan Hrisostom *asupra bunurilor materiale*, de Diacon *P. T. Alexandru*, Tip. Cerchez, Huşi, 1939. Pag. 72, Lei 30. — Broşură bine venită mai ales în timpul, când scrierile marelui predicator şi apostol al caritătii din veacul al 4-lea, sânt răstălmăcite de fruntaşi socialişti şi comunişti.

[46] 1—1

Publicare de licitaţie

Comitetul parohiei Sibiu sub. II Lazaret, cu aprobarea Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 6033—939, dă în licitaţie publică pentru a doua oară în *16 Iulie 1939*, ora 12, în capela bisericii, strada Vasile Lupu 44, cu oferte închise şi sigilate, zidirea unei biserici în Sibiu.

Lucrarea se va face numai din roşu, conform devizului. Participanţii vor depune odată cu oferta şi o garanţie de 5% din valoarea devizului, în numerar sau efecte de stat.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenori diplomaţi.

In ofertele prezentate la licitaţie se va arăta de către concurenţi că s'a luat cunoştinţă de caetul de sarcini al lucrării în chestiune.

Ofertele neînsoţite de garanţia legală nu vor fi luate în considerare.

Caetul de sarcini, devizul şi planurile se pot vedea în fiecare zi la preşedintele comitetului de construcţie în Sibiu strada Vasile Lupu 92.

Sibiu, 1Iulie 1939.

Preşedinte: **O. Dragoş** — Secretar: **N. Vinerean**

Nr. 706—1939 (44) 2—3

Concurs

La ordinul Nr. 7146 Bis. din 14 Iunie a. c. publicăm din nou concurs, cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei, **Sohodol, biserica veche,** de clasa I, protopopiatul Bran.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. Venitele stolare, aprobate de Ven. Consiliu Arhiepiscopesc cu ordinul Nr. 4544—1929.

Cererea de concurs, provăzută cu toate documentele necesare şi cu autorizaţia de a candida dela Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se va înainta în termen oficiului protopopesc Bran, iară concurenţii se vor prezenta în parohie, în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu obserbarea dispoziţiilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios.

Zârneşti, jud. Braşov, 21 Iunie 1939.

Vasile Stoicanea
protopop

Nr. 154—1939 (43) 2—2

Publicare de licitare

Consiliul parohiei ortodoxe române Baraolt-Treiscaune, în baza hotărârei consiliului parohial Nr. 21/1939, escrie concurs pentru darea în întreprindere a picturei bisericei în stil bizantin.

Biserica este construită după planul şi devizul Tip D 1 al sfintei patriarhii.

Licitaţia va avea loc în cancelaria parohială în ziua de *9 Iulie 1939* imediat după celebrarea sfintei liturghii.

Valoarea picturei este după deviz Lei 300.000.

La acest concurs vor fi admişi numai pictori autorizaţi de către On. Minister al cultelor şi artelor.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a adjudeca.

Se vor prefera pictori cari au mai executat asemenea picturi şi cari s'au remarcat în cuprinsul Arhiepiscopiei.

Cheltuelile de deplasare pentru luarea cunoştinţei caetului de sarcini, studierea picturei etc., privesc pe concurenţi.

Baraolt, la 10 Iunie 1939.

Preot-preşedinte: **Octavian Stoian** — Epitrop-casier: **Piperea Filon**

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII — Sibiu 9 Iulie 1939 — Nr. 28

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Noul Patriarh

Marele Colegiu electoral pentru alegerea Patriarhului, întrunit în 30 Iunie la București, a indicat pentru această supremă demnitate din Biserica noastră pe I. P. S. Nicodim Munteanu, mitropolitul Moldovei. Alegerea a decurs într'o înaltă atmosferă sufletească, fiind o manifestare a purității și unității de gând și simțire de care au fost însuflețiți în acele importante momente aproape toți membrii Colegiului.

La pregătirea acestei înălțătoare stări de suflet mult a contribuit I. P. S. Mitropolit Nicolae, atât prin atitudinea premergătoare zilei de 30 Iunie, cât și prin declarația ce a cetit o în adunare, înainte de începerea votării.

Se știe că Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae, din primul moment în care s'a deschis problema succesiunii la demnitatea de patriarh, a fost ferm decis să nu părăsească scaunul de Arhipăstor al Mitropoliei ardelene, fiind convins că mai ales în vremurile actuale este absolut necesar să rămână aci.

Dacă ar mai fi rămas la unii vre-o îndoială asupra acestei neclintite hotărâri a I. P. S. Sale, declarația din adunarea electorală, prin care roagă să nu-L voteze nimeni, a împărtășit-o cu totul, cu tonul ei sincer, cu cuvintele ei convingătoare, cu măreția de suflet ce se degaja din toată ținuta ei. Aplauzele puternice, cari au punctat fiecare propoziție a declarației, ca și manifestațiile dese de simpatie ce i-au fost adresate în repetate rânduri în cursul ședinței, au dovedit în ce mare măsură a atins sufletele în coardele lor cele mai sensibile și mai duioase, atitudinea admirabilă a I. P. S. Sale.

Noi cei din Mitropolia Ardealului îi suntem profund recunoscători I. P. S. Sale că ne-a ascultat și ne-a înțeles dela început puternicul sentiment că ne este necesar mai departe, că avem lipsă să rămână în fruntea noastră, pentru a ne întări sufletește în aceste vremuri grele, pentru a ne sporî încrederea și optimismul în ziua de mâne, pentru a ne însufleți avântul de muncă și de luptă pentru evanghelie și neam. Suntem informați că nu puțin a contribuit la această hotărâre a I. P. S. Sale chemarea ce I-a făcut-o preoțimea Arhiepiscopiei noastre din congresul dela Odorhei, arătându-și astfel marea și părinteasca iubire care Il însuflețește față de această nobilă armată a Sa.

Trebue să accentuăm că declarația din adunare a fost ultimul act al unei stăruințe ce-a depus-o I. P. S. Sa necontenit în ultimele luni în sensul exprimat de ea. Declarația aceasta n'a fost un act prin care și-ar fi retras în ultimul moment o candidatură, pentru care ar fi luptat înainte.

Dar dacă avem o nemărginită bucurie că I. P. S. Sa a rămas în mijlocul nostru, pentru a-Și continua magnifica operă spirituală, nu mai puțin ne bucură faptul că în fruntea treburilor generale ale Bisericii noastre a ajuns omul cel mai chemat, cel mai potrivit, ierarhul atât de venerabil prin înțelepciunea Sa încercată, prin cărturăria Sa impunătoare și specific duhovnicească, prin însușirile de tact, de energie, de simțire religioasă, prin vederile Sale potrivite intereselor Bisericii și ortodoxiei noastre.

Cu I. P. S. Sa Nicodim s'a urcat în scaunul patriarhal al Bisericii române cea mai bună și mai autentică tradiție național-bisericească a noastră, tradiția monahismului cărturar și misionar, ceeace s'a păstrat bun în monahismul nostru. Ca reprezentant al acestei tradiții, I. P. S. Sa patriarhul Nicodim e împodobit cu trei însușiri alese: curățenia călugărească și si simțirea duhovnicească a vieții, pasiunea cărturărească și preocupările misionare. Spiritul misionar determină direcția cărturărească și amândouă se resimt de pecetea specific duhovnicească a atitudinii în fața vieții. De pildă cărțile I. P. S. Sale sunt cărți de predici, de combatere a plăgilor sociale, de edificare sufletească, sunt cărți practice și duhovnicești. Acesta e călugărismul răsăritean realizat ca un întreg organic, neciuntit, așa cum îl găsim în epocile lui de glorie din trecutul Bisericii. Așa îl dorim renăscut, pentruca să constitue din nou marea forță de înviorare a vieții noastre religioase.

I. P. S. Patriarh Nicodim e cel mai chemat să retrezească în monahismul românesc aceste virtuți în gradul maxim așa cum îi este propriu monahismului adevărat. Virtuțile acestea de supremă importanță pentru viața bisericească trebuesc imprimate însă, chiar dacă într'un grad mai moderat, întregului cler al Bisericii noastre. Facă Dumnezeu ca duhul cel bun al Patriarhului Nicodim să influințeze întreaga activitate din Biserica noastră.

Când am amintit între laturile personalității I. P. S. Patriarh Nicodim pe cea misionară, ne-am gândit la activismul pastoral al acestui ierarh care a înscris de pildă între succesele Sale, recenta și uimitoarea biruință definitivă asupra stilismului.

E adevărat că I. P. S. Sa Nicodim e bătrân. Are 75 de ani. Dar un bătrân care adauge fără încetare la numărul cărților Sale (acum de vre-o 52, între cari și traducerea Bibliei) alte și alte, un bătrân care curăță o eparhie de stiliști și restitue prin grele lupte unei Mănăstiri ca Neamțul, pe lângă patrimoniul ei material, strălucirea spirituală de odinioară, — nu numai că nu ne neliniștește în privința posibilităților Sale viitoare, ci ne dă o asigurare și mai mare, ca unul care pe lângă vigoarea capabilă de muncă aduce și experiența și înțelepciunea bogată a vârstei.

Intemeiați pe nădejdile ce ni le dă un asemenea trecut bogat în fapte mari de toate felurile și pe însușiri ca cele amintite, așteptăm cu încredere viitoarea desfășurare de muncă, de lumină și de rod duhovnicesc a I. P. S. Patriarh Nicodim în folosul sfintei noastre biserici. Biserica română va urca prin I. P. S. Sa o nouă treaptă în înălțarea ei cărturărească și misionară.

Cu dragoste de fii duhovnicești, cu admirație și cu urare din adânc de suflet îi strigăm noului Patriarh:

Intru mulți ani, I. P. S. Stăpâne!

Alegerea noului patriarh al Bisericii ortodoxe române

Măritul Colegiu electoral, potrivit pravilelor bisericești și legilor țării, a ales, cum am vestit, un nou păstor sufletesc al Bisericii și neamului nostru, în persoana I. P. S. Sale **Nicodim Munteanu,** *mitropolitul Moldovei și Sucevei.*

Cu acest prilej s'au rostit următoarele cuvântări:

I. P. S. Sa Mitopolitul *Nicolae* al Ardealului face declarația:

„O datorie de conștiință mă îndeamnă să fac următoarea declarație ca o contribuție prealabilă la împlinirea cât mai promptă și mai frumoasă a importantei misiuni, pentru care a fost convocat acest colegiu electoral.

Intru cât unii dintre membrii Onoratului colegiu electoral s'ar putea gândi să onoreze cu votul lor persoana mea, le adresez, odată cu mulțumirile mele cele mai adânc simțite, rugămintea sinceră și stăruitoare să renunțe la această intențiune, făcând și de acì cunoscută neclintita mea voință de a rămânea mai departe în scaunul Mitropoliei ardelene pe care o păstoresc până în prezent. Am ferma convingere că în împrejurările de astăzi, identificându-mă integral cu idealurile ortodoxiei și cu ceeace însemnează ea pentru noi, cea mai mare slujbă ce o pot face credinții și Bisericii, țării și neamului meu, este să rămân la postul de păstor sufletesc al poporului român din Ardeal, întărind în el credința către Dumnezeul părinților noștri și făcând să-i crească puterile de luptă pentru viitorul liber și puternic al patriei întregite și pe veci neștirbite.

Dumnezeu să ajute Onoratului colegiu electoral să indice, pentru locul de patriarh al Bisericii ortodoxe române, pe acela care să corespundă întru totul acestei înalte situațiuni prin însușirile sale de superioară și încercată înțelepciune și de arzător devotament pus în slujba dreptei credințe și a intereselor sfintei noastre Biserici, atât de strâns împletite cu binele neamului și al statului nostru". —

Președinția ședinței, la votare, este luată de I. P. S. mitropolit **Nicolae** *al Ardealului.*

Terminată votarea, I. P. S. Sa arată rezultatul ei și proclamă pe noul Patriarh, zicând următoarele:

„Mărit Colegiu, în conformitate cu acest rezultat, proclam ales Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei și Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, pe I. P. S. Sa Mitropolitul Nicodim al Moldovei și Sucevei.

Inalt Prea Sfinția Voastră, am onoarea a vă face cunoscut toată bucuria noastră că Măritul Colegiu Electoral, prin votul său, v'a chemat la scaunul de Arhiepiscop al Bucureștilor, de Mitropolit al Ungro-Vlahiei și de Patriarh al Sfintei noastre Biserici ortodoxe-române.

Impărtășindu-vă această veste bună, îngăduiți-mi să vă exprim cele mai respectuoase felicitări și să vă fac cele mai călduroase urări, pentru o păstorire îndelungată și rodnică.

Suntem convinși cu toții că prin încercata experiență, prin înțelepciunea și râvna Inalt Prea Sfinției Voastre, veți face Biserica noastră vie în stare să reverse asupra sufletului dreptcredinciosului nostru popor românesc, acele puteri divine ale credinței, de care are atâta nevoie, în epoca de azi a istoriei sale.

Suntem siguri, Inalt Prea Sfințite, că prin activitatea binecuvântată a Inalt Prea Sfinției Voastre, se va pogorî Duhul cel sfânt al păcii, al iubirii, al luminii, în cuprinsul Bisericii și că strălucirea ei va trece dincolo de granițele Sfintei noastre Patrii (vii aplauze).

Noi, ierarhii Bisericii, prin glasul meu, precum și întreg clerul și poporul nostru dreptcredincios vă asigurăm de toată veneratia, de tot sprijinul, de tot devotamentul și de toată iubirea noastră (aplauze prelungite).

Inalt Prea Sfințite, de acì înainte, adăogăm la acest titlui al Inalt Prea Sfinției Voastre, și pe acela de „prea fericit Patriarh" (aplauze). Rugăm pe bunul Dumnezeu, să nu fie acesta numai un titlu, ci să fiți — în inima caldă a Inalt Prea Sfinției Voastre, — într'adevăr fericit; să faceți fericită Biserica și Nația noastră românească, pe veci unită (aplauze prelungite)".

I. P. S. Sa *Nicodim*, noul Patriarh al României, urcându-se la tribună în aplauzele unanime ale Adunării, rosteşte următoarea cuvântare :

„Inalt Prea Sfinţite Preşedinte,
Mărit Colegiu,

Votul Dvs. mă onorează, dar în acelaş timp mă şi îngrijorează.

Ştim că Dumnezeu a dăruit păunului o strălucită podoabă, dar i-a făcut parte şi de nişte biete picioare, care abia îl poartă. Se făleşte păunul, când îşi răsfaţă penele, dar când îşi zăreşte picioarele, penele se lasă şi el rămâne, bietul, ca o simplă pasăre plouată...

Cam aşa mă găsesc şi eu! Votul Dv. este, pentru mine, ca o frumoasă podoabă, dar când mă văd în pragul anului 75 al vieţii mele, atunci titlul de mândrie piere şi mă găsesc în situaţiunea bietului păun, — mai ales când aud şi cuvintele Sfintei Scripturi, care zice: „Zilele omului, 70 de ani; dacă e în putere, 80 de ani; peste 80, slăbiciune şi povară.

Am avut până azi o sarcină grea pe umerii mei. Votul Dv. mă chiamă acum la o sarcină întreită: Aceea de Arhiepiscop al Bucureştilor, — grija şi păstrarea unei eparhii de şase judeţe şi pe deasupra capitala ţării, — aceea de mitropolit al Ungro-Vlahiei şi sarcina unei Patriarhii, cu grijile ei, cu legăturile ei, din ţară şi de peste hotare.

O sarcină, în faţa căreia, mi-aşi putea spune: Nu îndrăznì!

Totuşi, dacă arunc ochii mei pe întinsul istoriei Bisericii noastre, văd că nici unul din păstorii ei — atât cei mari, cât şi cei de rând, — n'au fost fără de griji şi fără povară.

Iată, astăzi Biserica face pomenirea celor 12 Sfinţi Apostoli. Intre ei, — Petru, — bătrân şi cu toate acestea, gata, în orice clipă, să moară pentru Domnul şi Mântuitorul său; apoi Pavel, marele apostol al neamului creştin, — şubred la trup şi cu toate acestea, neobosit luptător al Bisericii, care, înfruntând toate primejdiile, pe uscat, pe mare, în cetăţi duşmane, propovăduieşte învăţătura Domnului.

Dacă citim istoria Bisericii noastre naţionale, vedem, tot aşa, pe sfântul Mitropolit Nifon, care şi-a dus sarcina până la capăt, în ciuda tuturor suferinţelor şi durerilur; dincolo, la Suceava, vedem pe Iosif I-iul, vlăstar de Voevod, care se străduieşte până la moarte, să apere autocefalia Bisericii sale; vedem pe marele Dosoftei, cărturar şi predicator vestit şi adânc cunoscător al Scripturilor; apoi, Grigorie al IV-lea, Veniamin, — acesta a păstorit 40 de ani! Iar dacă mă uit peste munţi, zăresc acolo, pe nemuritorul Şaguna, care se străduieşte şi pregăteşte desrobirea poporului său. Iată acì aproape, fericitul Miron, Intâiul Patriarh al României, se străduieşte 50 de ani, pentru binele poporului său, iar după întregirea ţării, păstoreşte 20 de ani, între altele şì ca Regent, iar mai târziu, ca Sfetnic distins al Tronului.

Toate acestea, fac, parcă, să nu mă uit la îndemnnl acela, de care vă pomeneam adineauri şi care spune: „Nu îndrăznì!" Dar din cele petrecute, mai trag o învăţătură. Fac o mărturisire: Scaunul acesta mi s'a îmbiat, acum 27 de ani în urmă. Era în anul 1912, când bărbaţii cu răspundere din acea vreme, m'au îndemnat să primesc această înaltă sarcină. Dar mă socoteam prea tânăr membru al Sf. Sinod, — şi am spus: „Cu nici un chip nu trec înaintea celor mai bătrâni", (Vii aplauze).

Acum unii dintre Domniile-Voastre ar putea socotì că aş fi prea bătrân... Apoi, dacă ascult glasul Dv., chemarea Dv. aşa de plină de dragoste şi de încredere, cum aş putea eu oare să mă împotrivesc şi să nu răspund cu aceeaşi dragoste? Şi îmi aduc aminte, în clipa aceasta, de cuvintele: „Nimeni să nu se laude ca toată lauda să fie a lui Dumnezeu"... Tot astfel şi voinţa Dv., acelor ce mă chemaţi la această înaltă sarcină, nu este glasul poporului, ci las să fie glasul lui Dumnezu, las să fie voinţa lui Dumnezeu. Mă supun acestei chemări şi primesc această sarcină. (Aplauze prelungite).

Vă mulţumesc din suflet pentru dragostea Vv. şi vă sunt recunoscător pentru increderea arătată. Vă fac însă şi eu o rugăminte: Să nu mă lipsiţi de această dragoste, fiindcă ea îmi vine într'ajutor în purtarea grijilor mele.

Domnul să binecuvinteze Marele Colegiu Electoral şi să binecuvinteze şi poporul şi ţara noastră.

Şi acum (întorcându-se către I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului) mulţumesc Inalt Prea Sfinţiei Voastre, pentru urarea aşa de călduroasă ce mi-aţi făcut şi nu mă îndoesc că această urare mi-aţi făcut-o din inimă, fiindcă ne leagă, încă de multă vreme, o prietenie strânsă pe care eu totdeauna am preţuit-o şi o preţuesc. (Aplauze prelungite).

Sfârşind, vă împărtăşesc binecuvântările mele şi rog pe bunul Dumnezeu să ne binecuvinteze pe toţi". (Adunarea, în picioare, cântă în cor „pe Stăpânul şi arhiereul...").

I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, preşedintele Marelui Colegiu Electoral, închee solemnitatea cu următoarele cuvinte:

„Cu conştiinţa împăcată de a fi săvârşit un lucru bun pentru Biserică, Ţară şi Neam, cu gândul la mult iubitul şi Înţeleptul nostru Rege dreptcredincios, (Adunarea în picioare ovaţionează îndelung pentru Suveranul ţării şi intonează Imnul regal), declar şedinţa marelui Colegiu închisă".

Noul Patriarh este apoi felicitat călduros de dl Armand Călinescu, preşedintele Consiliului de miniştri, şi de ceilalţi membri ai colegiului.

*

Note biografice. — Noul patriarh al României, I. P. S. Sa Nicodim Munteanu, s'a născut în 1865 în comuna Pipirig, judeţul Neamţu.

Studii: şcoala primară în comuna natală. Seminarul teologic la „Veniamin Costachi" din Iaşi. Studiile universitare le-a făcut la Kiev (Rusia).

Dudă terminarea studiilor universitare îmbrăţişează schima monahală în mănăstirea Neamţu.

Funcţiuni:

După ce s'a călugărit, a fost numit predicator şi apoi mare eclesiarh al catedralei mitropolitane dela Iaşi, în timpul mitropolitului Iosif Naniescu.

Mai apoi trece ca Arhimandrit de scaun la Galaţi sub episcopul Pimen Georgescu, care îi încredinţează între timp şi conducerea şi organizarea seminarului „Sf. Andrei" din Galaţi.

In anul 1909 trece ca arhiereu-vicar al mitropoliei Moldovei şi Sucevei, unde stă până în anul 1912 când i se încredinţează scaunul episcopal al Huşilor. In 1918, fiind încă episcop al Huşilor, este numit şi arhiepiscop-locotenent al Chişinăului şi Basarabiei.

In anul 1924, obosit de greaua sarcină a conducerii numitelor eparhii, se retrage la mănăstirea Neamţului, unde îşi îndrumează toată activitatea pe teren cultural, dând Bisericii române şi neamului românesc opere de mare valoare teologică. In acelaş timp s'a ocupat şi de reorganizarea vieţii mănăstireşti, reînviind timpurile de înaltă viaţă duhovnicească de pe vremea marelui stareţ Paisie.

Tot în vremea stăreţiei obţine restituirea vetrei înconjurătoare a mănăstirii şi a grupului de mănăstiri şi schituri dimprejur în număr de şapte. In Ianuar 1935 este ales în scaunul de mitropolit al Moldovei şi Sucevei, potrivit dorinţei unanime a clerului şi poporului moldovean.

Iar în 30 Iunie 1939 este ales patriarh al României de către marele colegiu electoral al Bisericii ottodoxe române.

Investirea şi înscăunarea noului Patriarh I. P. S. Nicodim

Cu ceremonialul deosebit de solemn s'a îndeplinit, în ziua de Miercuri, 5 Iulie 1939, investirea I. P. S. Sale Patriarhului *Nicodim*, în prezenţa membrilor Sfântului Sinod îmbrăcaţi în odăjdii, a guvernului, a consilierilor regali, a corpului diplomatic şi a autorităţilor civile şi militare.

După serviciul religios dela Sf. Patriarhie, la ora 11·40 cortegiul a pornit spre Palatul Regal din Calea Victoriei.

In prima trăsură regală se afla I. P. S. patriarh *Nicodim*, având la stânga pe I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului.

Investitura s'a dat de către M. Sa Regele Carol al II-lea în sala Tronului.

I. P. S. patriarh *Nicodim* a rostit următorul discurs:

SIRE,

La începutul lui Martie, anul curgător, a trecut către Domnul Preafericitul Miron, întâiul Patriarh al României, care în acele zile era şì preşedintele Consiliului de miniştri.

Pentru munca lui neobosită şi rodnică, desfăşurată timp de peste 50 de ani din care 30 în Ardeal, în grele şi vitrege vremuri de robie pentru poporul românesc, iar alţi 20 de ani în România întregită, unde şi-a câştigat mari merite şi pe tărâmul bisericesc, şi pe cel politic, ca Ierarh, ca senator şi ca sfetnic al Tronului: Biserica l-a înfăşurat în dragostea Ei, în rugăciunile Ei şi în panegiricile de laudă ale Ei, ca într'un minunat şi luminos giulgiu de îngropare şi de trecere la cele veşnice. Ţara i-a rânduit negrăite funeralii naţionale şi însuşi Majestatea Voastră L-aţi petrecut duios până la locuinţa lui de veci. Cu toţii ne-am rugat şi ne rugăm lui Dumnezeu, ca să-l fericească în veşnicele Sale locaşuri şi i-am făgăduit neştearsă amintire.

Rămânând astfel vacant scaunul de Patriarh al României, în ziua de 30 Iunie recent, a fost convocat prin Inaltul Decret al Majestăţii Voastre, Marele Colegiu Electoral, pentru complectarea acestei vacanţe. Marele Colegiu, prin votul său, a chemat pe smerenia mea, la seaunul de Patriarh, iar Majestatea Voastră a binevoit să întărească acea chemare. In puterea acestui act m'am înfăţişat astăzi înaintea Majestăţii Voastre şi am primit toiagul păstoresc al Patriarhiei Române din Augustele Voastre mâni.

Nu fără ezitare şi nu fără examinare de sine, am îndrăznit la aceasta. Am examinat puterile mele sufleteşti şi fizice şi le-am găsit prea slabe pentru purtarea sarcinei, ce îmi pune pe umeri, noua chemare. Mai ales când m'am gândit că mă aflu în pragul anului 75 al vârstei mele, mi-am adus aminte numaidecât, de cuvintele Scripturii, care glăsuesc, că zilele omului sunt 70 de ani, iar dacă omul e în putere, atunci zilele lui sunt 80 de ani. Ce-i mai mult decât atâta, e osteneală şi durere. Acestea îmi spuneau hotărât: nu îndrăznì! Dar m'am gândit apoi la chemarea ce mi-a făcut-o Biserica şi Ţara prin glasul Marelui Colegiu; m'am gândit la binevoitoarea întărire ce a dat Majestatea Voastră acelei chemări, şi am zis: dacă acestea toate sunt dela Dumnezeu, atunci cine sunt eu să mă împotrivesc chemării poporului, voinţei Regelui şi mai presus de toate, voinţii lui Dumnezeu? Mi-am mai adus aminte apoi şi de alt loc din Scriptură, care zice: Puterea lui Dumnezeu întru neputinţi se săvârşeşte, ca nimenea să nu se laude, ci toată lauda să fie a lui Dumnezeu. Atunci am zis: Fie voia Bisericii, fie voia Regelui, facă-se voia lui Dumnezeu! Şi numai aşa am îndrăznit să viu şi să primesc toiagul acesta.

In clipele acestea, se aşteaptă, poate, vestirea unui plan, a unui program de lucru. Dar ce plan mai bun pot eu enunţa, decât cel al Bisericii, completat cu paragrafele impuse de nevoile vremurilor de astăzi?

Voi evangheliza dar poporul, voi vestì poporului Legea Domnului cu timp şi fără timp; voi creştina mereu poporul şi-l voi sfinţì, până vor devenì toţi, dacă e cu putinţă, cetăţeni destoinici ai Impărăţiei Cereşti şi prin aceasta şi cetăţeni destoinici ai împărăţiei celei de pe pământ, ai Patriei.

Şi fiindcă Legea dumnezeească învaţă că stăpânirea este dela Dumnezeu şi porunceşte ca tot sufletul să se supună stăpânirii, de aceea voi propovăduì respectarea stăpânirii şi supunerea la legile ţării, nu de frică numai, ci mai ales din dragoste şi din simţul datoriei. Mai ales astăzi, când naţiile pământului se turbură, cum zice Scriptura, şi căpeteniile lor se frământă, se adună şi se sfătuesc, se cere ca şi naţia noastră să fie unită în cuget şi în simţire şi toată să fie roată împrejurul Regelui iubit şi a căpeteniilor rânduite de El, ştiind că această unire e poruncită şi ea de Legea Domnului şi în ea stă puterea şi mântuirea şì a naţiei, şì a patriei, şi a fiecărui cetăţean în parte.

Aceste puncte din programul Bisericii isvorăsc din dumnezeiesca Scriptură, dar şi din istoria străveche a vieţii poporului român, căci poporul român este dela naştere creştin, născut fiind cam odată cu creştinismul.

Când Dumnezeu a vrut să creeze poporul nostru, a frământat lut roman şi argilă dacică şi din ea l-a făcut. A suflat apoi în faţa lui suflul Evangheliei Fiului Său şi aşa poporul român s'a făcut creştin chiar dela naştere. Toate popoarele dimprejurul nostru au o dată a creştinărilor. Poporul român nu are în istoria sa o asemenea dată, căci e dela naştere creştin.

Viaţa politică şi viaţa religioasă a poporului român sunt contopite. Biserica naţională românească şi voevodatul sau statul sunt legate indisolubil, pentrucă fiii credincioşi ai Bisericii sunt cetăţenii statului, iar cetăţenii statului sunt, în acelaş timp, fiii credincioşi ai Bisericii. Cârmuitorul politic al statului e primul fiu al Bisericii naţionale şi cel mai mare ocrotitor al Ei; iar Ierarhul Bisericii naţionale e primul cetăţean al statului după cârmuitorul lui politic, şi primul sfetnic al acestui din urmă.

Deci despre o înstreinare a Bisericii de stat a statului de Biserică nu poate fi vorba. Ele trebue să se ajute şi să se spijinească reciproc.

Dacă se zăresc câteodată ramuri şi chiar câte o cracă rupte din arborele Bisericii naţionale române, apoi acestea sunt numai urmări ale vreunei furturi; grădinarii iscusiţi însă le curăţă.

Sunt şi alte multe puncte în programul Bisericii, dar aceste două sunt capitale, sunt cele mai însemnate. Pentru realizarea lor, Ierarhul are la îndemână două tagme de lucrători, două feluri de oştire: o oştire aşa zicând de front şi alta de geniu: preoţimea de mir şi călugărimea. Preoţimea de mir e oştirea de front; ea e pururea în popor. Ea zi de zi, ceas cu ceas, clipă cu clipă, catehizează, evanghelizează şi sfinţeşte poporul. Armele de luptă, ca orice oştire de front, nu şi le poate făurì singură, ci trebue să i se pună la îndemână; cealaltă oştire, oştirea de geniu, monastirile sunt arsenalele Bisericii. Cartea de cult, cartea de propagandă,

produsele de artă, care împodobesc locaşurile sfinte şi cultul, trebue să i le pună la îndemână monastirile.

Se ivesc apoi necontenit, la ordinea zilei, probleme şi chestiuni noui, deslegarea cărora cere aprofundarea scripturilor, a ştiinţelor teologice şi chiar a celei profane. Preoţimea nu are vreme să facă aceasta. Pentru aceasta sunt monastirile. Monastirile trebue apoi să formeze falange de genişti abili, cete de misionari iscusiţi şi devotaţi, care să apară oriunde lupta e grea şi să asigure victoria.

In Biserica noastră românească, raportul de ajutorare reciprocă dintre cele două tagme, trebue deasemenea să fie grija patriarhului şi colaboratorilor săi, a P. S. Ierarhi.

Dar pentru această restabilire, se cere, Sire, să se înlăture un alt neajuns. Biserica pe vremuri şi-a întemeiat şcoli bisericeşti pentru formarea candidaţilor de preoţie şi şcoli pentru formarea candidaţilor la călugărie. Statul însă, când a secularizat averile bisericii, a secularizat şi şcolile bisericeşti. El a zis bisericii: Nu te îngriji tu de partea materială şi de şcoală bisericească. De acestea port eu grija. Şi iată de vreo 80 de ani se ocupă statul cu şcoala bisericească şi rezultatele nu plac astăzi multora şi nici chiar statului. Şi cu drept cuvânt. Fiecare tagmă de lucrători trebue să-şi pregătească ea oamenii săi. Dacă statul ar zice comandanţilor oştirii: nu vă îngrijiţi voi de şcoala militară şi de formarea ofiţerilor şi a soldaţilor. Asta o fac eu; voi numai să conduceţi oştirea la războiu. Ce înfăţişare ar avea o asemenea oştire? Ce disciplină ar domni într'însa? Şi mai ales ce rezultate ar obţine ea în războiu?

De aceea problema şcolii bisericeşti, pentru formarea candidaţilor la preoţie şi călugărie, deasemenea va fi o mare grije a Patriarhului şi a celorlalţi Ierarhi ai sfintei noastre Biserici.

SIRE, — Toate acestea nu se vor putea uşor realiza, decât numai cu sprijinul efectiv al Majestăţii Voastre şi cu concursul binevoitor al Guvernului Majestăţii Voastre, şi aceste realizări vor fi de real folos şi pentru Biserică, şi pentru stat.

Cu aceste mărturisiri vin, Sire, să mulţumesc prea respectuos Majestăţii Voastre pentru încrederea ce mi-aţi arătat, întărind alegerea mea la vrednicia de Patriarh al României şi încredinţându-mi acest toiag păstoresc.

Voi ruga pururea pe Dumnezeu şi Vă dăruiescă domnie îndelungată şi glorioasă pentru binele ţării şi a neamului.

Să trăiţi, Sire, mulţi ani fericiţi cu sănătate şi spor la toate!

Să trăiască scumpul Vlăstar al Majestăţii Voastre, Măria Sa Marele Voevod de Alba-Iulia, Mihai, Moştenitorul Tronului!

Să trăiască Augusta Dinastie a Majestăţii Voastre!

Să trăiască Patria cât soarele ceresc şi pururea să înflorească într'însa Sfânta noastră Biserică — cea de Dumnezeu întemeiată!

*

Cuvântarea Suveranului este următoarea:

Inalt Prea Sfinţia Ta,

Intărindu-te prin înmânarea cârjei arhiepiscopeşti, ca Patriarh al Bisericii ortodoxe române, nu îndeplinesc numai un drept şi o datorie după datinele strămoşeşti, ci un act care porneşte din sufletul Meu.

Votul Marelui Colegiu, care te-a chemat la locul de răspundere şi de cinste în care păşeşti astăzi, ţi-a dat cea mai înaltă răsplată pentru lungul şir de ani de muncă pentru folosul Bisericii dominante.

Prin studiile ce le-ai făcut la Kiev, prin demnităţile ce le-ai ocupat la Episcopia Huşilor, la Locotenenţa mitropolitană a Basarabiei şi în sfârşit ca Mitropolit al Moldovei şi Sucevei, cât şi râvna ce ai depus-o să ridici nivelul cultural al Mănăstirii Neamţului, ai arătat că eşti pregătit pentru Scaunul Patriarhiei.

Eşti chemat la locul ce l-a ocupat timp de 20 ani regretatul adormit întru Domnul, Miron, primul patriarh al României. Prin alegerea sa dintre vlădicii Ardealului în anii de după marele războiu, România întreagă a văzut hotărît un simbol al unificării naţionale, un semn vădit că după unirea politică urma fără întârziere unirea sufletească.

Aşezarea pe scaunul Arhiepiscopiei Ungro-Vlahiei, care fusese ilustrat de atâţia boeri Munteni şi Moldoveni, al unui fiu de ţăran din Topliţa, a fost un semn al vremurilor.

S'a dovedit prin această alegere că, graniţa între ceeace este românesc, nu mai sunt Carpaţii, şi după cum avem o singură ţară, avem şi o singură Biserică ortodoxă, iar cel mai vrednic era aşezat la locul de frunte.

Am avut prilejul de a urmări de aproape opera patriarhului Miron şi straduinţele sale pentru ocârmuirea şi civilizarea Bisericii.

Vremurile, în cari a trăit, au făcut din el un episcop, ca în vremurile vechi, el a înţeles, că Biserica este o parte vie a Naţiunii şi că nu poate să rămâie străină de năzuinţele poporului.

In Ardeal ca episcop al Caransebeşului, ca membru în Casa Seniorilor din Budapesta şi mai ales ca sfătuitor al Arhiducelui Franz Ferdinand, a dus o aprigă luptă pentru apărarea şi întărirea poporului său — o dovadă şi mai evidentă că la noi românii, Biserica şi Naţiunea e tot una.

Acest trecut şi deosebita lui cultură au făcut, ca în zilele de Renaştere naţională să-l chem să-Mi fie Prim sfetnic care să prezideze la opera de reînoire a Ţării.

Acesta a fost predecesorul I. P. S. Tale.

Cu cât lupta politică se linişteşte, cu atât Biserica reintră în rolul său de fapt, acela de a fi ocrotitoarea şi îndrumătoarea sufletească a credincioşilor.

Patriarhatul Inalt Prea Sfinţiei Tale va fi cu ajutorul Celui Atotputernic unul, în care această grije va fi opera de căpetenie; programul aşa de frumos ce-l enunţaţi este o singură indicaţie pentru acest drum, ce sunteţi hotărît a-l urma.

Inalt Prea Sfinţia Ta, — Tradiţia noastră istorică, care a confundat în decursul vremurilor naţiunea cu Biserica, este o probă, că dacă toţi, dela cel mai mic până la cel mai mare, sunt demni de locul lor, arată ce rol covârşitor are credinţa în desvoltarea României, — rol covârşitor, deci şi o răspundere covârşitoare.

Felul vieţii s'a schimbat, din contemplativă a devenit vie şi activă, Biserica fără a se îndepărta dela învăţăturile lui Hristos, trebue să se adapteze vieţii de azi, dacă vrea să-şi păstreze rolul binefăcător.

De aceea, am văzut cu mare bucurie dorinţa, ce aţi enunţat de a veghea cu deosebită atenţie la pregătirea preoţilor, căci ei sunt aceia cari au datoria de a păzi sufletul poporului, deci către pregătirea lor trebue să se îndrepte grija de căpetenie a conducătorilor eparhiilor.

Credinţa trebue să între în viaţa de toate zilele, trebue să facă parte din reflexele naturale ale fiecăruia, şi pentru aceasta preoţii trebuesc să fie hotărâţi, la înălţimea chemării lor, căci numai aşa Biserica noastră va deveni vie.

Inalt Prea Sfinţia Ta, — Cuvintele ce le-ai rostit, Imi întăresc încrederea cu care ţi-am înmânat cârja patriarhală, văd şi mai bine prin aceste cuvinte felul în care doreşti, cu toţi anii care îţi apasă pe umeri, să păstoreşti Biserica, şi îţi doresc să-ţi îndeplineşti gândurile.

Mulţumindu-ţi pentru cuvintele ce Mi le-ai adresat, rog pe Domnul Dumnezeul nostru să-ţi binecuvinteze paşii.

*

După înapoierea cortegiului la Sfânta patriarhie, a urmat solemnitatea *instalării* noului patriarh.

După slujba divină dl *Dr. N. Zigre*, ministrul cultelor, a cetit decretul regal de înscăunare. Apoi dsa a rostit o cuvântare, la care a răspuns I. P. S. patriarh.

Noul patriarh a fost felicitat de toţi reprezentanţii insiituţiilor superioare ale statului.

Telegrame

Ex. Sa Domnul *Armand Călinescu*, preşedintele Consiliului de miniştri, a trimis următoarea telegramă:

I. P. S. Sale

NICOLAE

Mitropolitul Ardealului

SIBIU

Mulţumesc I. P. S. Voastre, clerului pastoral al acelei arhiepiscopii, funcţionarilor consiliului arhiepiscopesc, corpului didactic al Academiei teologice «Andreiane» şi al Şcoalei de cântăreţi din Sibiu, pentru contribuţiunea adusă la sporirea fondului de înzestrarea a oştirii.

Preşedintele consiliului de miniştri:

ARMAND CĂLINESCU

Un gest frumos

Legea Serviciului social prevede, ca fiii unui sat — înţelegând pe aceia, cari pentru un motiv sau altul a trebuit să părăsească locul de naştere — sunt îndatoraţi a contribuì la ridicarea morală şi materială a locului de origine.

Adevărat fiu al satului s'a dovedit a fi Domnul **Dr. Ilie Beu,** *medic în Sibiu, când a donat parohiei noastre din Apoldul de jos, judeţul Sibiu, suma de Lei 120 000.*

Cu această sumă s'a cumpărat Rentă perpetuă în valoare nominală de Lei 200.000, care va da un venit anual brut de Lei 10.000, rămânând după scăderea impozitelor către stat un venit curat de Lei 8.550.

Incă în anul acesta şi anume la Sf. Mărie se vor distribuì din venitul acestei danii patru premii de câte Lei 855 familiilor, cari au cele mai îngrijite grădini de pomi, grădini de legume, cele mai bune vaci de lapte şi cei mai mulţi copii în viaţă.

Inaintea sfintelor sărbători ale Crăciunului se vor da ajutoare la săraci în sumă de Lei 2565.

Suma premiilor şi ajutoarelor va sporì din an în an.

Ar fi de dorit ca exemplul acesta să fie imitat.

Fiecare sat să aibă cât mai mulţi fii cu dragoste pentru consătenii lor.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Nr. 7368/1939

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă că erezii după Păr. Toma Giurgiu dela parohia Purcăreni, decedat la 26 Mai 1939, în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar fără nici o reţinere, ajutorul preoţesc de Lei 40.000.

Consiliul Arhiepiscopesc

Porunca iubirii

In mijlocul ucenicilor Săi iubiţi, îşi petrecea ultimile zile, Divinul Mântuitor. Nici unuia nu-i venea a crede, că „Puţin şi nu-L vor mai vedea", (Io. 16, 16), că se va întoarce la Tatăl Său din Ceruri, acolo de unde venise şi într Mărirea Căruia fiinţase mai înainte de a fi lumea.

Singur El, Atotştiutorul, pătrundea în chip tainic prin negura neştiinţei şi vedea toate cele ce aveau să se întâmple. Era neliniştit, întrucât trebuia să părăsească pe ucenici iubiţi. Era întristat, întrucât trebuia să pătimească din cauza răutăţii oamenilor. Totuşi o bucurie superioară stăpânea fiinţa Sa, bineştiind că prin suferinţa Sa, prin Patimile Sale, avea să mântuiască neamul omenesc din pierzania morţii.

In aceste momente Mântuitorul dădea apostolilor Săi sfaturile necesare spre întărire duhovnicească. Porunca cea nouă, accentuată în ultimul timp de împreună vieţuire cu ei, a fost porunca iubirii: «*Poruncă nouă dau vouă, ca unul pe altul să vă iubiţi, precum v'am iubit şi Eu pe voi*», (Io. 13, 34).

Despre iubire pea puţin s'a vorbit până la venirea Mântuitorului. Era cunoscută prietenia, dar numai pentru prieten. Au auzit de iubire, dar numai pentru cei de neam. Au practicat chiar ospitalitatea pentru străini, dar într'un mod foarte restrâns. S'a ajuns, în unele părţi, la îngrijirea bolnavilor şi mângâierea celor îndureraţi. Toate acestea sunt mult departe de adevărata iubire, de iubirea pentru cei nedreptăţiţi, iubirea pentru cei în suferinţă, pentru cei asupriţi, iubirea care nu face deosebire între bogat şi sărac, între prieten şi duşman. Această iubire a propoveduit-o Mântuitorul, încă dela începutul activităţii Sale. In predica de pe munte, vorbea poporului: «*Aţi auzit că s'a zis să iubeşti pe deaproapele tău şi să urăşti pe vrăjmaşul tău. Iar eu vă zic vouă: iubiţi pe vrăjmaşii voştri, binecuvântaţi pe cei ce vă blestemă, faceţi bine celor ce vă urăsc şi rugaţi-vă pentru cei ce vă vatămă şi vă prigonesc*», (Mt. 5, 43—44). Cuvinte ce sânt peatră de hotar între cele două lumi, lumea înainte de Hristos şi cea după Hristos.

Printr'o iubire cât mai curată, cât mai cuprinzătoare posibilă, ne apropiem mai mult de Dumnezeu, de iubirea însăş şi putem să ajungem la cunoaşterea cea adevărată a Lui, căci «*Cel ce nu iubeşte, n'a cunoscut pe Dumnezeu, căci Dumnezeu iubire este*», spune Sf. Apostol şi Evangelist Ioan, (Io. I 4, 8).

Iubirea e nota caracteristică a religiei creştine. Fără ea nimeni nu poate fi recunoscut ca făcând parte din creştinism. Drept aceea zice Mântuitorul: «*Intru aceasta vor cunoaşte toţi că sânteţi ucenicii mei, dacă veţi avea iubirea unii către alţii*», (Io. 13, 35).

Iubirea este izvor nesecat, de unde ţâşnesc toate însuşirile nobile şi mântuitoare pentru sufletul uman, căci „este îndelung răbdătoare, este plină de bunătate, nu ştie de pizmă, nu se laudă, nu se trufeşte, nu se poartă cu necuviinţă, nu caută ale sale, nu se aprinde la mânie, nici nu ia în seamă răul, nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr. Toate le sufere, toate le rabdă. Dragostea nu pierde niciodată", (I Cor. 13, 4—8).

Datorită acestor virtuţi, creştinii din primele secole au dus o viaţă superioară, supunându-se fără şovăire acestei porunci. Sângele vărsat cu atâta cruzime secole dearândul nu este altceva decât recolta iubirii pentru Hristos.

Pan Crăciunean

Sfinţirea căminului preoţesc dela Bazna

Secţia Sibiu a Asociaţiei clerului „Andrei Şaguna" a avut Duminecă, 2 Iulie a. c. o mare sărbătoare şi minunat prilej de înălţare sufletească. Munca, stăruinţa şi perseverarea depusă de conducerea secţiei în ultimii trei ani — 1936—1939, — a fost din belşug răsplătită prin mulţumirea sufletească şi satisfacţia ce au simţit cu ocazia încoronărei operei lor, terminată cu sfinţirea căminului preoţesc dela Bazna.

Solemnitatea a fost onorată cu prezenţa PP. SS. LL. Episcopii Nicolae al Clujului şi Nicolae al Orăzii, care — venind dela Bucureşti — au sosit la ora 8 dimineaţa în staţiunea balneară Bazna.

Vestea sosirii PP. SS. LL. s'a răspândit cu iuţeală şi toţi oaspeţii români intelectuali, precum şi mulţime mare de ţărani din satele învecinate — în special din Blăjel şi Boian, — s'au aşezat în faţa căminului aşteptând cu nerăbdare începerea slujbei arhiereşti.

Pe terasa — frumos împodobită cu covoare şi flori — a căminului, într'o frumoasă zi de vară, cu cer senin şi soare dogoritor, se începe la ora 9·30 slujba sfintei Liturghii, pontificată de P. S. Sa Episcopul Nicolae al Orăzii înconjurat de PP. CC. LL. consilierii arhiepiscopeşti şi mitropolitani Virgil Nistor şi Emilian Cioran, protopopii I. Duma, Gheorghe Oprean, Ioan Crăciun, Ion Dragolea, mai mulţi preoţi şi diaconul Ioan Circov. Răspunsurile stranei le-a dat un mănunchi de preoţi şi cantori sub conducerea cunoscutului şi veteranului prof. Candid Popa.

Slujba sfeştaniei, cu rugăciunea pentru intrarea în casă nouă, a fost făcută de P. S. Sa Episcopul Nicolae al Clujului, după care a urmat stropirea cu apă sfinţită şi binecuvântarea — din partea PP. SS. Arhierei — a noului cămin.

După terminarea serviciului religios, P. S. Sa Episcopul Nicolae al Orăzii aducând la cunoştinţă, că Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul *Nicolae* neputând participa, transmite prin Prea Sfinţia Sa arhiereştile Sale binecuvântări, a ţinut o caldă şi impresionantă predică, explicând Evanghelia Duminecii cu îndrăciţii din ţinutul Gadarenilor. Cu tot soarele arzător şi căldura caniculară, asistenţa a ascultat cu răbdare şi dragoste frumoasele şi convingătoarele cuvinte şi îndemnuri arhiereşti.

A urmat apoi darea de seamă în legătură cu ridicarea căminului, rostită de P. C. Păr. consilier V. Nistor, care a adus mulţumiri tuturor donatorilor, cari au contribuit cu bani şi obiecte la înzestrarea Căminului, terminând cu mulţumirea, adusă în numele preoţimei — PP. SS. LL. pentru cinstea făcută prin participarea la sfinţirea căminului.

Terminate acestea, asistenţa a vizitat interiorul căminului, rămânând impresionată de frumuseţea, aranjamentul şi confortul ce-l oferă acest cămin, care după expresia dlui Dr. V. Bidu, medicul şef al băilor, este „perla Baznei şi cel mai frumos şi modern edificiu la băile Bazna."

S'a servit apoi o gustare vizitatorilor în sufrageria căminului, după care a urmat masa comună în sala cea mare a restaurantului Umbradt.

Seria toasturilor a deschis-o P. S. Sa Episcopul Nicolae al Clujului, închinând în sănătatea M. Sale Regelui Carol al II-lea, la care asistenţa a intonat imnul regal ovaţionând pe Suveran; apoi P. S. Sa Episcopul Nicolae al Orăzii pentru I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, căruia i s'a făcut prin urale şi aplauze o puternică manifestare de dragoste. Au mai vorbit: P. C. Păr. consilier E. Cioran, preşedintele secţiei pentru PP. SS. LL. Episcopii, dl Livianu Sorentin, primarul staţiunei în numele dlui prefect al judeţului şi a comunei Bazna, dl Dr. V. Bidu, medicul şef al băilor Bazna, dl Koch, directorul fabricei de ţiglă „Hercules" din Diciosânmărtin, care a donat terasitul necesar la tencuitul căminului şi care cu ocazia aceasta a promis toată ţigla necesară viitoarei biserici din Bazna, în mod gratuit, apoi P. C. Păr. protopop Oprean în numele protopopiatului şi P. C. Păr. protopop I. Duma din Petroşani.

La ora 4 p. m. în faţa aceleiaşi asistenţe, care a participat la sfinţire, în sala restaurantului amintit, a ţinut o prea frumoasă şi instructivă conferinţă dl Lăzărescu, profesor şi preşedintele „FOR"-ului din Diciosânmărtin, tratând într'o limbă frumoasă şi cu multă competenţă diferite aspecte ale ortodoxiei noastre. Conferenţiarul a fost răsplătit cu sincere manifestaţii de mulţumite şi recunoştinţă prin aplauze, totuşi P. C. Păr. Cioran a ţinut să-i mulţumească şi cu grai viu şi să-l roage, ca să ia contact cu autorităţile noastre bisericeşti în drept, ca să se publice într'o broşură această folositoare conferinţă.

La ora 5 p. m. praznicul secţiei a luat sfârşit. PP. SS. LL. au plecat cu maşina spre Cluj, preoţii din jur cu autobusele şi trăsurile spre casele lor cu bucuria şi satisfacţia, că au asistat la înfăptuirea unei realizări, care face cinste tagmei preoţeşti, şi care dovedeşte plauzibil ce se poate face prin iniţiativă, conducere înţeleaptă, înţelegere şi solidaritate.

Căminul este ocupat până la ultima cameră, toţi vizitatorii români şi chiar străinii ar dorî să-şi petreacă vilegiatura în camerile sănătoase, curate, provăzute cu tot confortul modern, care poate satisface orce pretenţii de civilizaţie, — cuvântul de ordine este însă: în primul rând preoţimea din cuprinsul secţiei şi numai dacă nu sunt cereri din partea ei, atunci se închiriază şi străinilor. Să dea bunul Dumnezeu, ca în acest „Tekirghiol" al Ardealului să-şi găsească cât mai mulţi fraţi preoţi de ai noştri alinare şi vindecare neputinţelor trupeşti, căci atunci mulţumirea lor va fi şi suprema mulţumire şi a acelora, care au ostenit pentru realizarea acestui aşezământ pentru preoţimea noastră.

Pr. **Ioan Bânda**
secretarul secţiei

Consiliul parohial al bisericii ort. rom. Buceş

(47) 1—1

Publicaţiune

Consiliul parohial ortodox român din comuna Buceş-Vulcan, protopopiatul Zarand, publică concurs pentru zidirea bisericii ortodoxe române pe baza planului şi devizului aprobat de Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu cu Nr. 7595/1939.

Licitaţia se va ţinea la şcoala primară din comuna Buceş-Vulcan în ziua de *23 Iulie 1939*, ora 16; iar în caz de nereuşită, a doua licitaţie se va ţinea în ziua de 30 Iulie 1939 în acelaş local şi aceeaş oră.

Concurenţii vor înainta odată cu ofertele şi vadiul de 10% din suma oferită, în numerar.

Parohia va da materialul următor: peatră şi cărămidă.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenori diplomaţi.

Concurenţii nu pot pretinde spese de participare la licitaţie.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a da lucrările acelui antreprenor, în care va avea mai multă încredere.

Planul, devizul şi caietul de sarcini se pot vedea la oficiul parohial.

Actele de licitaţie se vor aproba de către Consiliul arhiepiscopesc Sibiu.

Supraoferte nu se primesc.

Din şedinţa consiliului parohial, ţinută la 2 Iulie 1939.

Consiliul parohial

AVIZ

1. In bugetul Ministerului de culte pe anul 1939/40, nu s'au prevăzut fonduri pentru plătirea *ajutoarelor de familie şi gradaţiilor noui* şi nici nu s'a luat în buget vre-un spor de salar.

S'a făcut intervenţie pentru îndreptarea bugetului.

2. Preoţii, cari au de primit salariu din bugetul anului 1938/39, îl vor putea primì numai după ce va deschide credite Ministerul de Finanţe.

3. Ceice cer binecuvântare de candidare la vre-o parohie vacantă, vor arăta în cerere adresa şi şcoala teologică făcută, nota examenului de capacitate preoţească, precum şi ce au la baza studiilor teologice.

Consiliul arhiepiscopesc

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Marţi, 4 Iulie a. c. la Bucureşti spre a lua parte la învestitura şi instalarea I. P. S. Sale Patriarhului Nicodim.

Dela Bucureşti I. P. S. Sa va pleca pentru 2 săptămâni la băile Eforie-Techirghiol pentru căutarea sănătăţii.

Promoţie de doctor în teologie. *Cu deosebită bucurie anunţăm, că Păr. consilier arhiepiscopesc Spiridon Cândea a fost proclamat în 30 Iunie a. c. doctor în teologie al Facultăţii teologice din Bucureşti, cu teza de frumos succes:* Contribuţiuni la problema păstoririi oraşelor.

Felicităm din toată inima pe noul şi merituosul doctor în teologie.

Act de mulţămire. Oficiul parohial ortodox român Ţapu, protopresbiteratul Mediaşului, exprimă viile sale mulţămiri *Reuniunii femeilor ortodoxe* din loc, care, deşi puţine la număr, prin stăruinţa ce le-a animat, au reuşit într'un timp scurt să realizeze din contribuţie personală suma de 6100 (şase mii una sută) Lei, cu care au cumpărat un rând de odăjdii şi o masă pentru sf. altar. Dumnezeu să răsplătească pe ceice iubesc Sf. lăcaş şi munca la înfrumseţarea lui. Pr. *V. Doroga.*

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 9 Iulie 1939, va predica păr. protopop *Aurel Nanu.*

CARŢI ŞI REVISTE

Anuar apreciat de presă. Unul din marile ziare ale capitalei publică următoarea apreciere:

Sub îngrijirea părintelui profesor Dr. Dumitru Stăniloae, rectorul Academiei teologice „Andreiană" ortodoxă română din Sibiu, s'a publicat *«Anuarul» al XV-lea pe 1938—1939 al Academiei.* Despovărat de obişnuitele statistici şcolare, prin care excelează în deosebi zelul administrativ al celor mai mulţi directori, anuarul voluminos şi elegant ca format, prezintă în cele 260 de pagini un bogat şi interesant material de studii şi doctrină ortodoxă, semnat de neobosiţii şi distinşii profesori ai Academiei: Prof. Dr. D. Stăniloae, prof. I. Beleuţă, prof. Dr. I. Hradil, prof. Dr. N. Neaga, prof. Dr. Grigorie T. Marcu, prof. Spiridon Cândea, prof. Al. Popa, prof. Dr. Liviu Stan, prof. Petru Gherman, Virgil Runceanu stud. în an. IV. — Aceste preţioase contribuţii din partea profesorilor, tineri în majoritatea lor, dar care s'au întrecut să-şi lege numele de valoroase lucrări de specialitate şi cercetări, ca şi de o rodnică activitate misionară, ne îndreptăţesc să socotim Sibiul ca adevăratul centru al ortodoxismului activ, şi care, sub impulsul marelui ierarh cărturar, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, a deschis o eră de renaştere în viaţa Bisericii româneşti.

Teologie şi preoţie, de Pr. *Ilarion V. Felea.* Tip. Diecezană, Arad, 1939. Extras din Anuarul Academiei teologice dela Arad. — 50 pag. Lei 20.

In paginile lucrării de faţă autorul arată, lămurit şi documentat: ce este teologia şi preoţia, şi cum anume trebue să fie atitudinea preotului faţă de Sf. Scriptură, faţă de Molitvelnic şi faţă de predică şi colportaj.

Publicaţia neobositului scriitor, profesor şi redactor, este menită nu numai penmai pentru studenţimea Academiilor şi Facultăţilor teologice, ci e potrivită pentru fiecare preot al Bisericii lui Hristos. O lucrare bine scrisă. Merită să fie citită.

Institutul de credit fonciar din Sibiu

Se aduce la cunoştinţa generală, că consiliul de administraţie în şedinţa din 23 Iunie 1939 a hotărât să plătească creditorilor cuprinşi în aranjament conform art. 52 din Legea conversiunii a noua rată în mărime de 4% cu începere dela 10 Iulie a. c.

Institutul de credit fonciar din Sibiu

(11) 1 1

Publicare de licitare

Consiliul parohial ortodox român din Sibişelul nou, protopopiatul Orăştie, dă în întreprindere prin licitaţie publică renovarea bisericii, conform planului aprobat de P. V. Consiliu arhiepiscopesc sub Nr. 1408 din 23 Februarie 1932.

Licitaţia se va face verbal, care se va ţinea în ziua de *20 Iulie* a. c., ora 3 p. m. în biserica din Sibişelul nou.

Planul şi devizul se pot vedea la oficiul parohial.

Se vor admite şi antreprenori nediplomaţi.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul a da lucrarea acelui concurent, în care va avea mai multă încredere.

Spesele de deplasare privesc pe concurenţi.

Sibişelul nou, la 4 Iulie 1939.

Oficiul parohial ortodox român:
(49) 1—1 Pr. **Ioan Căliman**

Consiliul parohial al bisericii ort. rom. Mihăleni

(48) 1—1

Publicaţiune

Consiliul parohial ortodox român din comuna Mihăleni, protopopiatul Zarand, publică cuoncurs pentru zidirea bisericii ortodoxe române pe baza planului şi devizului aprobat de Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu cu Nr. 6764/1937.

Licitaţia se va ţinea la şcoala primară din comuna Mihăleni, în ziua de *23 Iulie 1939*, ora 13; iar în caz de nereuşită, a doua licitaţie se va ţinea în ziua de 30 Iulie 1939, în acelaş local şi aceeaş oră.

Concurenţii vor înainta odată cu ofertele închise şi vadiul de 10% din suma oferită, în numerar.

Ofertele se vor face pentru lucrarea în roşu, adecă pusă sub acoperiş conform devizului.

Parohia va da materialul următor: peatră şi cărămidă.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenori diplomaţi.

Concurenţii nu pot pretinde spese de participare la licitaţie.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a da lucrările acelui antreprenor în care va avea mai multă încredere.

Planul, devizul şi caetul de sarcini se pot vedea la oficiul parohial.

Actele de licitaţie se vor aproba de P. V. Consiliu arhiepiscopesc.

Supraoferte nu se primesc.

Spesele ivite cu afacerea licitaţiei privesc pe Comitetul de construcţie al bisericii.

Din şedinţa consiliului parohial, ţinută la 25 Iunie 1939.

Consiliul parohial

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII Sibiu 16 Iulie 1939 Nr. 29

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. 7975/1939.

Notificare oficială

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu se primesc absolvenți de liceu cu bacalaureat și absolvenți cu diplomă de seminar teologic.

Cererile de primire pentru anul academic 1939/40 se vor adresa Consiliului Arhiepiscopesc până la 20 August 1939, însoțite de următoarele documente:

1. Extrasul de naștere dela oficiul stării civile;

2. Extras din matricola botezaților;

3. Diploma de bacalaureat sau de absolvire a seminarului teologic;

4. Certificat medical despre starea sănătății dela medicul de circumscripție;

5. Alte eventuale documente recomandatoare.

Toți studenții sunt obligați a locui în internatul Academiei, unde contribuind cu suma de 8000 Lei anual, vor avea toată întreținerea.

Inscrierile la Academie se vor face în zilele de 11—13 Septemvrie, în 15 și 16 Septemvrie studenții se vor mărturisi și cumineca.

Paralel cu înscrierile se vor ține și examenele sesiunii de toamnă (corigență, anuale, fundamentale).

Deschiderea solemnă a anului academic se face Duminecă în 17 Septemvrie, iar începerea cursurilor Luni în 18 Sept., ora 8 dimineața.

Studenții cari nu se vor prezenta la timp la înscriere, vor fi considerați retrași din Academie.

Inainte de înscriere fiecare student va achita la oficiul de cassă al Consiliului Arhiepiscopesc suma de Lei 3000 ca primă rată din taxa de întreținere în internat, plus Lei 200 didactru. Rata a doua de Lei 3000, și rata a treia de Lei 2000, se plătesc în prima zi de școală după vacanța Crăciunului și a Sfintelor Paști. La rectorat studenții anului I vor achita, la înscriere, taxa de Lei 925, Lei 1508 pentru cărți didactice și Lei 1500 jumătate din costul reverenzii restul îl va plăti Consiliul Arhiepiscopesc; an II Lei 790 plus Lei 1512 pentru cărți didactice; an III Lei 790 plus Lei 513 pentru cărți didactice; an IV 790 Lei plus Lei 1251 pentru cărți didactice.

Studenții cu slabe mijloace familiare, dar cu purtare aleasă și notați bine la studii vor primi ajutoare (burse), ce se vor putea urca până la 6000 Lei, eventual chiar întreținerea gratuită în internat. Aceste ajutoare se vor vota numai după înscriere.

Inscrierea se face la rectoratul Academiei, dupăce studenții vor dovedi cu chitanțe, că au achitat rata I din taxa de întreținere. Tot la înscriere studenții anului I sunt obligați să prezinte o declarație subscrisă și de părinți ori tutori la oficiul parohial, în care se obligă, că după absolvirea cursurilor teologice vor intra și vor servi cel puțin 5 ani în clerul arhiepiscopiei, — în caz contrar, vor restitui ajutoarele de cari vor fi beneficiat în Academie.

Cei primiți în Academia teologică (an I) de către Consiliul Arhiepiscopesc, vor fi supuși înainte de înmatricolare, în ziua de 11 Sept. a. c. ora 9 dimineața, unei vizite medicale și unui examen de aptitudini muzicale, cu caracter eliminatoriu. Primirea definitivă în Academie este deci în funcție de rezultatul favorabil al acestei vizite și al acestui examen.

Fiecare student va aduce cu sine îmbrăcămintea necesară *(obligator reverandă)*, precum și hainele de pat și anume: o plapomă, sau straiu, trei cearceafuri, și trei cearceafuri pentru plapomă eventual straiu, o perină cu trei fețe de perini, două cămăși de noapte, 4 ștergare, 4 servete și o învelitoare de pat.

Părinții protopopi, preoții și profesorii de religie sunt învitați a sfătui pe tinerii buni, ieșiți din școlile secundare, ca să îmbrățișeze chemarea preoțească. *Vor atrage în special atențiunea asupra faptului că tinerii merituoși se vor bucura de burse.*

Preoția a fost slujba cea mai de cinste și mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este și astăzi chemarea care dă cele mai înalte rosturi pentru viața unui om. Pentru omul de studiu, teologia deschide cele mai vaste și mai atrăgătoare perspective cu problemele ei vitale, cu realitățile cele mai esențiale, spre care se îndreaptă preocuparea omului. Pentru omul de acțiune, care vrea să joace rol important în direcționarea vieții neamului și a societății, preoția oferă marile ei posibilități și necesități misionare cu cuvântul și cu fapta.

Nu există azi nici o misiune mai nobilă căreia să-și închine omul viața, ca preoția și studiul teologic.

Sibiu, din ședința secției bisericești dela 4 Iulie 1939.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 8448—939.

Comunicat

Implinindu-se Marți la 18 Iulie a. c. un an dela încetarea din viață a neuitatei Regine Maria, în toate bisericile din Arhiepiscopie se va oficia la ora 12, parastasul de un an, în prezența autorităților locale.

Sibiu, 15 Iulie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

„Educația religioasă și morală în primul rând"

Am reprodus într'un număr anterior al foii noastre un pasagiu din-tr'o cuvântare mai nouă a dlui ministru al Educației Naționale, Petre Andrei, rostită la Radio cu scopul de-a lămuri princìpiile nouei Legi a învățământului primar. Pasagiul arăta necesitatea absolută a creșterii religioase și morale a tineretului, culminând în propoziția pusă în fruntea acestor rânduri.

Cetitorii știu că ziarul acesta e un ziar închinat cu desăvârșire concepției creștine de viață, pe care o apără și o propovăduește cu toată consecvența și sinceritatea, fără a căuta la față de om, nici pentru a adula din teamă, nici pentru a bârfì din aversiune.

Lipsit de orice prejudecăți de ordin personal, ziarul n'are pretini nici dușmani, ci notează cu bucurie manifestările de concepție creștină și cu tristețe pe cele ce nu se încadrează în această linie, indiferent de unde ar venì.

Așa se explică faptul că după ce ne-am arătat, mai deunăzi, nedumerirea față de anumite cuvinte ale dlui minisru Petre Andrei, azi putem fără nici o pedică interioară să remarcăm cu toată lauda cuvintele de rară înțelepciune spuse tot de Domnia Sa ca o justă apreciere a primordialei valori a educației creștine.

Ne-am exprimat la o ocazie anterioară grija că sunt azi în locuri de mare autoritate tendințe de-a prezenta morala ca putând exista și fără religie. Cu mare ușurare de suflet putem constata din cuvintele dlui ministru Petre Andrei, că Domnia Sa judecă în această privință ca și noi și ca și Biserica creștină, că morala fără credință e lipsită de suport, iar religia nu e o preocupare sufletească lipsită de consecințe morale. «*Trebue să existe însă și un suport moral, o credință care să justifice activitatea și jertfa care se cere tuturor*», declară dl ministru Petre Andrei cu multă dreptate și spre deplina noastră satisfacție sufletească. Intr'adevăr nimic nu poate «justifica» pretențiile cu cari se adresează societatea și Statul individului, de-a se jertfì pentru ele, dacă nu există în sufletul aceluia «credința» că mai presus de societate și de stat există o putere personală care înregistrează jertfa lui cu mulțumire și o va încununa cu răsplată veșnică. Societatea și statul nu pot constituì în ochii omului, în realitatea existenții lor și a aprecierilor lor, ca și în neputința lor de-a reda omului după moarte o veșnică existență conștientă, — un suport rezistent, un motiv serios, o autoritate atotconvingătoare, o «justificare» suficientă pentru făptuirea altruistă a omului.

Cât va fi omul om, adecă ființă ce nu se poate menține în existență și fericì veșnic prin sine, ființă cu dor nestins după veșnicie dar incapabilă să și-o dea singur, iar pe de altă parte ființă cu mărginiri morale, adică atâta vreme cât omul nu va fi Dumnezeu, morala va avea în religie cel mai puternic, ba chiar singurul suport.

Cu adevărat moral e numai omul religios, vrea să ne spună dl ministru Petre Andrei în cuvintele citate, ca și în cele următoare: «*Copiii trebue să învețe a trăì odată cu fiorul credinței religioase, maximele morale care se degajează din religie*».

Prin aceste cuvinte dl ministru Petre Andrei se dovedește contrar teoriilor că religia nu implică în sine o morală, ci ea e o magie obscură. Religia, dacă e orientare a omului după voia unui Dumnezeu personal, are ca față întoarsă spre oameni și spre lume în mod necesar o atitudine și o concepție morală. Religia și morală sunt un întreg, sunt două fețe ale aceleiași medalii.

In sfârșit n'avem putere cât am vrea să punem în accentuarea cuvântului de ordin general, pregnant, just și cuprinzător, cât o maximă, a dlui ministru Petre Andrei: **„Educația morală înaine de toate".**

Aceasta formează temelia de granit pe care se zidește omul cu toate preocupările, cunoștințele și îndatoririle lui. Ea dă caracterul, fără de care toată clădirea sufletească, mintală și profesională a omului se destramă la cea mai mică suflare externă, oricât ar arăta de complicată și de strălucitoare.

E bine că acest mare adevăr e sesizat și formulat cu luciditate și pregnanță de însuși ministrul care are în răspunderea sa buna îndrumare a educației viitoarelor generații.

E ceeace cerem și noi fără încetare.

Singurul lucru pe care îl mai dorim, este ca această lozincă să fie urmărită cu tenacitate, în toate împrejurările concrete și accidentale ale școalei, prin programe, prin inspecții, prin pilda tuturor celor ce vin în legătură cu copiii.

D. STĂNILOAE

Nr. 8093/939.

Notificare oficială

Şcoala de cântăreţi bisericeşti din Sibiu, înfiinţată în anul 1927, a Arhiepiscopiei ortodoxe de Alba-Iulia şi Sibiu, are menirea să dea Bisericii noastre cântăreţi pricepuţi, conducători de coruri săteşti şi credincioşi luminaţi.

In afară de cântarea bisericească, elevii ei au primit educaţie religioasă îngrijită şi au avut prilejul să deprindă câte o îndeletnicire practică. Programul şcoalei prevede cursuri de albinărit, pomărit, de tâmplărie ş. a.

Cu începerea noului an şcolar, şcoala de cântăreţi din Sibiu se recomandă din nou fiilor de credincioşi, cari doresc să-şi creeze o carieră liniştită, o viaţă frumoasă şi pusă întreagă în slujba măririi lui Dumnezeu.

Tinerii, cari doresc să fie primiţi în această şcoală pentru anul şcolar 1939/40, îşi vor înainta până la 1 Septemvrie cererile lor «*Direcţiunii Şcoalei de cântăreţi din Sibiu*», însoţite de documentele următoare:

1. Carte de botez şi certificat de naştere,
2. Certificat şcolar (cel puţin 4 clase primare)
3. Certificat de moralitate şi recomandaţie dela parohul local,
4. Certificat medical, dovedind că solicitantul nu sufere de boli contagioase şi că nu are nici alte defecte corporale.

In această şcoală se primesc numai fii ai Bisericii noastre, în etate de 15 ani împliniţi dar nu trecuţi de 20 ani şi cari reuşesc la examenul de primire. Acest examen se va ţinea în zilele de 2—3 Octomvrie.

Elevii primiţi vor aduce cu ei: două rânduri de schimburi, haine de pat: străjac, saltea, ţol, perină, cuvertură albă pe pat, 2 ştergare (fiind la toate cusute literile iniţiale ale numelui), cuţit, furculiţă, lingură şi o ceaşcă pentru ceai, *precum şi un costum naţional care va servì de uniformă şcolară.*

Toţi elevii vor locuì în internatul şcoalei. Taxa de întreţinere este de Lei: 8000 anual plătibili în trei rate: rata primă de Lei 3000 la înscriere, rata a doua de Lei 3000 la Crăciun, iar a treia de Lei 2000 la Paşti.

Cursurile vor începe la 4 Octomvrie ora 8 a. m. a. c. şi vor dura doi ani de teorie şi unul de practică.

După absolvirea şcoalei se eliberează diploma de cântăreţ bisericesc. Pe baza acestei diplome cântăreţii bisericeşti vor fi retribuiţi din bugetul statului cu un salar lunar fix.

Această măsură s'a pus în aplicare pentru o parte din absolvenţii şcoalei cu 1 Aprilie 1937. Pe lângă aceasta cântăreţii vor avea uzufructul sesiunii cantorale, obţinută din reforma agrară.

Onorata preoţime e poftită a citì acest avis credincioşilor noştri în sfânta biserică în trei Dumineci consecutive şi a îndemna părinţii cu fii buni să şi-i trimită la şcoala de cântăreţi bisericeşti.

Pe lângă aceasta mai dispunem oficiilor parohiale spre ştire şi strictă conformare următoarele:

a) Parohiile cari angajează absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi din Sibiu, până la introducerea acestora în statele de salarizare, să le asigure din casieria parohială un salar de 500 Lei lunar conform hotărârii Adunării eparhiale din 1933 emisă de Noi cu Nr. 6621/933.

b) Cântăreţii cu diplome dela Şcoala de cântăreţi din Sibiu să fie angajaţi pe lângă cei bătrâni *calificaţi* din parohiile noastre, Consiliul parohial având obligaţii să le asigure jumătate din uzufructul sesiei şi jumătate din toate venitale cantorale.

c) Cântăreţii cu diplome dela Şcoala de cântăreţi angajaţi în parohii cu cântăreţi *necalificaţi* să se bucure de dreptul de-a ocupa strana dreaptă având consiliul parohial îndatorirea a le asigura două din trei părţi a sesiunei şi venitelor cantorale.

Posturile de cântăreţi devenite vacante nu se vor mai putea întregì decât cu absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi.

Parohiile noastre cari dispun de mijloace materiale, întru cât vor avea tineri săraci dornici de a ajunge cântăreţi bisericeşti, sunt poftite a vota pe seama acestora taxele de întreţinere la şcoală.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc ţinută la 6 Iulie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

„Viaţa Ilustrată“, revistă de familie, a apărut pentru luna lui Iulie a. c., cu un sumar bine ales şi bogat, în care mai multe pagini sânt închinate amintirii lui *Mihai Eminescu.* Pe lângă acest prinos, revista aduce alte interesante contribuţii şi multe ilustraţii de actualitate. Abonamentul 100 lei pe o jumătate de an. Adresa: Cluj, Piaţa Cuza Vodă 6.

Creaţie şi intelectualitate

A fi preot, însemnează a fi păstor, conducător spiritual. Deci, se înţelege că întru preoţie şi intelectualitate trebue să fie oarecare legătură. Dacă „turma cuvântătoare“, pe care preotul are a o conduce, nu este lipsită de această calitate, fără îndoială că şi pentru preoţie ea este indispensabilă. Aceasta cu atât mai mult, cu cât superioritatea preoţiei faţă de starea mirenească, este de ordin spiritual — în ordinea căreia cade şi intelectualitatea. Ea este necesară preotului, atât din punct de vedere teoretic, cât şi practic.

Din punct de vedere teoretic, necesitatea activităţii intelectuale a preotului este cât se poate de evidentă. Dacă religia e bazată pe supra-cunoaştere, pe revelaţiune, apoi oare nu e normal să cerem şi din partea preotului — reprezentant al religiei — intelectualitate, capacitate de înţelegere superioară a lucrurilor? Condiţia acceptării adevărurilor religioase este fie ignoranţa, fie intelectualitatea, desăvârşită. In primul caz, cunoasterea religioasă împlineşte un gol, în al doilea, insuficienţa înţelepciunii omeneşti. Deci, cu cât cineva este mai profund intelectual, cu atât este mai religios, căci îşi dă seama mai bine de neputinţele raţiunii şi este împins în mod necesar să ancoreze cu certitudinea revelaţiei.

Tot atât de imperios este cerută apoi intelectualitatea şi în activitatea practică a preotului. Ea nu însemnează posesia cutăror, sau cutăror diplome, ci inteligenţa vie, care ştie să adapteze scopurilor sale, toate mijloacele posibile, pentru a le face să izbândească. Şi acum să ne punem întrebarea: Oare în parohia sa, nu cumva e pus preotul adesea în situaţii când nu mai are ce face, cu toate lucrurile învăţate şi când nu-l poate scoate din încurcătură decât instinctul şi tactul înăscut? De cele mai multeori. Personalitatea, gradul de intelectualitate este acela care distinge pe preoţi unii de alţii, în păstori buni şi în păstori slabi.

A păstorì însemnează în primul rând a-ţi face un plan de activitate, şi în al doilea rând a dispune de spirit practic, de puterea de a-ţi aplica planul. Sunt însă situaţii când se cer aceste două calităţi deodată, când trebue să răspunzi la moment nevoii. Atunci nu mai ai atâta timp de chibzuinţă şi de informaţie de prin cărţi. Atunci trebue să reacţionezi repede, bazându-te pe propriile tale forţe. Orice lucrare mintală, bazată pe propria noastră putere de gândire, este dovadă de intelectualitate.

Pe preot pastoraţia îl obligă chiar să fie un intelectual, adecă să se sprijine pe propriile sale puteri. Greu poate cineva răspunde bine la nevoile parohiei sale, dacă nu e obişnuit să gândească în sensul acesta. Arta de a păstorì nu se învaţă, dacă cel ce doreşte aceasta nu este un intelectual. Principiile pastorale sunt scoase din mii de experienţe, făcute de preoţi „intelectuali“ în medii şi timpuri diferite. Ele pentru a putea fi aplicate cer o anumită fineţe sufletească, o anumită capacitate de a deosebì, ceeace se potriveşte şi în ce măsură se poate aplica la situaţia sau problema specială pe care trebue să o rezolvi. Deci se cere iniţiativă personală, adecă intelectualitate.

Noi credem că în problema atât de dificilă a criteriilor de selecţionare a elementelor bune pentru demnitatea clericală, intelectualitatea este o latură care ar trebuì relevată.

Ioan Opriş

Nr. 7398—1939.

AVIZ

Parohienii din parohiile vacante: Ardeu, Bulbuc, Cheile Cibului, Mănierău, Nemşa, Nojag, Silvaşul de sus, Prihodişte şi Lăpugiul superior au renunţat la dreptul de alegere de paroh.

Aceste parohii se vor întregì prin numire.

Candidaţii cari doresc să ocupe vre-una din aceste parohii, îşi vor înainta cererea pentru numire la Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu.

Consiliul arhiepiscopesc

Anuarul Liceului „Gh. Lazăr“, Sibiu, pe anii şcolari 1937/8 şi 1938/9, Sibiu. Inst. „Dacia Traiană“, 1939. — Anuarul conţine: Comemorări, cuvântări, de dir. *Ioan Popa,* şi profesorii: S. Cosma, I. Isac, Gr. Someşan, A. Bosch, Pr. Ioan Stanciu; studii de O. Dragoş, L. Pop şi Gr. Someşan; date statistice etc. Corpul didactic, în ultimul an, este alcătuit din 35 profesori; numărul elevilor a fost **631,** din care 511 ortodocşi şi 82 greco-cat. (601 români, şi 30 de alt neam; 19 rom.-cat., 11 luterani, 8 mozaici). Societatea religioasă «*Sf. Gheorghe*», a elevilor ortodocşi, şi-a continuat cu râvnă activitatea binefăcătoare, constituindu-se sub conducerea păr. prof. Ioan N. Beju. In 10 şedinţe s'au citit 12 lucrări de cuprins religios creştinesc.

---

* FOIŞOARA *

Principele nostru moştenitor de tron

Ziarul *Il Telegrafo* a publicat, de curând, un însufleţit articol, datorit dnei *A. Silvestri Giorgi,* despre Măria Sa Marele Voevod *Mihai* al României. — *Acest fiu de rege,* — scrie dna A. Silvestri Giorgi, — *a trăit totdeauna în nemijlocită legătură cu poporul, pământul şi natura.*

Voevodul Mihai n'a fost educat în străinătate. Şi-a făcut studiile în România; cele primare sub conducerea unor profesori aleşi, cele secundare într'un fel de liceu în miniatură, conceput de Suveran, întocmai cu dispoziţiunile şi programele liceelor publice şi în care tânărul Principe a petrecut cinci ani împreună cu unsprezece tovarăşi, aleşi pentru a reprezenta diferitele clase sociale. Trei copii de ţărani, doi de profesori, doi de avocaţi, un copil de învăţător, unul de mecanic, unul de ofiţer, unul al unui industriaş, un copil al unui ministru plenipotenţiar, iar aceştia luaţi din regiunile cele mai deosebite din România, pentru a familiariza pe viitorul Rege cu caracterul, aptitudinile şi spiritul tuturor viitorilor săi supuşi.

O cameră luminoasă şi simplă, care are ca singur ornament o icoană şi candela aprinsă sub imaginea Aceluia care a iubit atât de mult copilăria, a primit între pereţii săi pe cei 12 tovarăşi. In locul de mijloc stă Principele, elev între elevi, bun tovarăş, vesel şi prietenos, care la terminarea lecţiunilor dinaintea prânzului va lua cu sine adeseori la prânz pe unul dintre tovarăşii săi de şoală, înveselind pe Augustul părinte cu povestirea incidentelor şi a micilor drame şcolare.

Joia este ziua hotărâtă pentru străjerie, pentru exerciţiile cerute de Straja Ţării, această şcoală a vieţii care izvoreşte din necesităţile ţării, atât de înrudită cu organizarea noastră G. I. L., care într'o muncă paşnică oţeleşte sănătoasele energii ale neamului. Două automobile duc dis-de-dimineaţă stolul cel vesel, pentru a cunoaşte muncile dela ţară, aratul, cositul şi pentru a sădì sau doborâ arbori, sau a ridica planul unei anumite regiuni, spre a cunoaşte bogăţiile vegetale sau minerale. Pleacă cu o punctualitate desăvârşită şi tot drumul un necontenit schimb de impresiuni, glume, observaţiuni copilăreşti sau înţelepte, în care cei 12 copii revarsă bucuria de a trăì, sub cerul liber, o zi întreagă.

Veselă şi senină deci, viaţa tânărului Principe: perfectei sănătăţi fizice, Suveranul a voit să se alăture un desăvârşit echilibru spiritual. Cuvântul lui Saint François de Sales «Un saint triste est un triste saint» se schimb aici: «un principe trist este un trist principe».

Senin şi voios este Voevodul Mihai, însă gata să vibreze la unison cu sufletul altuia, în orele de durere. Moartea unuia dintre tovarăşii săi Il loveşte ca cea dintâi experienţă directă a durerii şi pe care o întâmpină, veghind la căpătâiul micului camarad şi plângând asupra-i.

In timpul unei plimbări, într'o Joi, află de o sărmană bătrână rămasă singură într'o cocioabă ce stă să cadă. Şi-a pierdut cei trei copii în războiu.

«Nu mai are nici un copil», le spune un ţăran care-i călăuzeşte — «au devenit eroi». Şi el se duce cu tovarăşii Săi şi munceşte toată după amiaza pentru a întărì bârnele, a lipì crăpăturile acoperişului, a cârpì micile ferestre, sub ochii uimiţi ai bătrânei, care şi-a îmbrobodit capul pleşuv cu marama sa de sărbătoare, pentru a cinstì pe Principe.

Faţă de principiile care au stat la baza educaţiunii Principelui şi anume nevoia şi datoria de a cunoaşte ţara cu toate frumuseţile şi bogăţiile sale, viaţa poporului, obiceiurile şi tradiţiile, se înţelege cum în program intră şi călătoriile. O lună pe an a fost într'adevăr hotărâtă pentru această strânsă şi directă apropiere cu realitatea vieţii româneşti. Cei 12 elevi cu profesorii lor au trecut prin imensitatea holdelor câmpiei valahe şi dela Porţile de fier ale istoricei Transilvanìi, dela Sarmisegetuza şi Alba-Iulia până dincolo de Dunăre, în Bucovina împădurită până la porturile Mării Negre, au cutreerat în toate direcţiunile ţara atât de variată şi de frumoasă, în tren sau automobil sau de cele mai multeori cu sacul în spinare şi bâtul în mână, şezând la masa ţăranului în aşteptarea mămăligei, odihnindu-se pe prispă acoperiţi cu învelitoare înfloritâ, mirosind a levenţică şi ascultând cum se stinge viaţa satului în liniştea profundă a nopţii cu lună.

Această viaţă activă, sănătoasă, igienică nu înăbuşe tendinţa de visare care reprezintă urma slavă asupra acestei rase latine. Voevodul iubeşte vânătoarea, însă nu pentru plăcerea de a ucide; îi place pentrucă îi dă putinţa să se piardă în pădurea unde aude numai murmurul părâului, o scuturare de aripi şi fiorii divini ai singurătăţii. Iar dacă animalele se apropie încrezătoare spre făptura neclintită, sprijinită de trunchiul unui copac, nu trage. Un fel de încredere reciprocă se statorniceşte între om şi animal. Trage împotriva acelora care-l par fiare «nu cum ar fi trebuit să facă»; deoarece şi în lumea vânatului, spune El, sunt deosebiri între cei buni şi cei răi.

Zile care încep cu ceremonia înălţării Steagului şi sfârşesc cu binecuvântarea preotului, care se desfăşoară în sănătoasa muncă a pământului, sub arşiţa soarelui sau în păduri printre arbori; luni de studii care se sfârşesc cu premierea, cel dintâi premiu nefiind acordat cu necesitate Principelui; ceremonii solemne în care străjerul asudat, cu mânile pline de pământ, se transformă în mândrul moştenitor al Tronului, serios şi modest. în demnitatea inerentă a gradului; ce comoară de amintiri, ce bogat seceriş de experienţe pentru acel care într'o zi va trebuì să conducă destinele României.

„Saul din Tars"

Sub acest titlu Părintele diacon *Dr. Grigorie T. Marcu*, profesor la Academia teologică „Andreiană", a tipărit recent în „Seria Teologică" o scânteietoare biografie a Apostolului Pavel din epoca dinainte de convertire.

Cartea aceasta, de 126 pagini cu note cu tot, se ceteşte dintr'o răsuflare şi la sfârşit nu te poţi descurca uşor de întrebarea, cum a fost posibil ca atâta erudiţie, — câtă e condensată în ea şi care l-a ajutat pe autor ca, pornind dela câteva date din Testamentul Nou, să facă să învie o lume întreagă, bogată în pitoresc şi în împrejurări concrete să se transforme în viziune unitară, în sbor uşor şi înalt, în descriere vioaie şi povestire cucerităoare?

Taina nu poate fi înţeleasă decât aşa, că autorul a trăit mult cu subiectul tratat, a asimilat pe îndelete şi cu dragoste tot ce se referă la el, s'a cufundat tot mai intim în lumea apostolului Pavel, în viaţa şi preocupările lui. Aceasta e un element de înţelegere al frumoasei lucrări. Iar al doilea e talentul de scriitor al Păr. prof. Dr. Grigorie T. Marcu. Căci talentul de scriitor nu însemnează numai o virtuozitate exterioară de-a lega frumos cuvintele, ci o nuanţată sensibilitate şi înţelegere interioară a situaţiilor, a persoanelor, a problemelor ce le descrii, o mare şi obsedantă capacitate de mediaţie, de pătrundere şi intuire a lumii. Scriitorul este un cugetător cu inima, cu întreagă fiinţa lui.

Păr. Dr. Gr. T. Marcu a reuşit prin rarile virtuţi de strădanie şi de talent ale C. Sale să ne dea o captivantă descriere a vieţii, a caracterului, a ideilor lui Saul din Tars. Ceeace ne-a dat e o perlă a literaturii biografice creştine, un model ce va trebui să facă şcoală.

Un astfel de scris ne trebue, dacă vrem ca idealurile creştine să pătrundă în cercurile largi ale societăţii, pentru a se lua la piept cu ideile răspândite de o literatură necreştină. Numai cu savantismul uscat, care maschează un suflet sărac de avânturi nobile şi lipsit de talent, nu facem decât să batem apa în piuă în colţurile „talmudice" ale disputelor între teologi.

Toate felicitările pentru autor. A scris o carte care prezintă într'o înfăţişare fermecătoare, simpatică pe marele apostol al neamurilor. Dorim ca acest început să fie urmat de alte biografii asemănătoare.

D. S.

Probleme-Recensii-Comentarii

Cercul preoţesc I Mediaş. — Duminecă, în 25 Iunie 1939, cercul religios Mediaş a ţinut şedinţă în parohia *Nemşa*-Târnava-mare.

Intr'o atmosferă de profundă evlavie s'a săvârşit utrenia şi sfânta liturghie de către P. C. Sa I. Crăciun, protopop, şi preoţii: D. Filimon, V. Scutea sen., A. Băcilă, I. Roman adm. parohiei, P. Pătărău, M. Maier şi R. Gheaja.

La priceasnă a predicat frumos bătrânul şi vrednicul părinte *V. Scutea sen.*, din Păucea. Predicatorul a arătat icoana „sutaşului păgân" şi a fariseilor, cari erau mai păgâni la suflet de cât acela despre care Domnul a spus că „nici în Israil nu a aflat atâta credinţă", îndemnând pe credincioşi să urmeze credinţa şi umilinţa sutaşului.

La stârşitul sfintei liturghii a luat cuvântul părintele protopop *I. Crăciun*, arătând în cuvinte alese drumul pe care trebue să meargă toţi credincioşii dacă vreau ca să fie pe acest pământ fericiţi, iar în ceruri să stea de-a „Dreapta Tatălui". Cuvintele de îndemn, la credinţa ortodoxă şi naţionalism creştin, ale părintelui protopop, au fost primite cu multă dragoste şi bucurie de credincioşii din această mică parohie.

Apoi P. C. Sa părintele I. Crăciun citeşte Ord. P. V. C. A. Nr. 6586/939, prin care I. P. S. Mitropolit *Nicolae* a dat binecuvântarea arhierească părintelui M. Maier-Bratei pentru a purta brâu roşu.

Păr. M. Maier, adânc impresionat, mulţumind pentru această distincţie, promite că va lucra cât timp va trăi din toate puterile ca biserica noastră ortodoxă să câştige, iar bunul Dumnezeu să fie slăvit.

La ora 2 d. m. s'a slujit vecernia şi sfinţirea apei celei mici. Apoi păr. *Băcilă* din Curciu a ţinut o conferinţă despre „Impărăţia lui Dumnezeu". Conferinţa a fost gustată cu multă plăcere de către credincioşii cari se aflau în biserică. A vorbit apoi păr. adm. parohial al locului *I. Roman*, care a mulţumit preoţilor veniţi să procure astfel de bucurii duhovniceşti credincioşilor din Nemşa.

A mai vorbit şi părintele preşedinte *Filimon* din Dârlos, aducând mulţumiri credincioşilor veniţi la sf. slujbe, precum şi preoţilor cari au cuvântat.

S'a hotărât — în conferinţa intimă — ca proxima şedinţă să se ţină în parohia Moşna. — Pr. *M. M.*

*

Viaţa religioasă din Rusia n'a murit. — Intr'o revistă bisericească belgiană cunoscutul scriitor rus, Soltikov, arată că poporul rus e în permanenţă devotat simţămintelor şi obiceiurilor religioase ca şi înainte de războiu, chiar dacă i-au fost luate nenumărate biserici. E vorba în special aci de: botez, obiceiurile la înmormântare, ţinerea sărbătorilor religioase şi o serie întreagă de obiceiuri care dovedesc adâncul lui simţământ religios, şi aceasta atât la populaţia dela ţară, cât şi la cea din oraş. Motivul pentru care propaganda antireligioasă sovietică n'a dat rezultatele dorite, este, după părerea lui Soltikov, că şefii luptei ateiste n'au avut un program bine definit şi au fost lipsiţi şi de metode. In multe locuri s'a putut observa că această anarhie în lupta antireligioasă a servit mai degrabă în favoarea bisericii. Propagandiştilor ateişti li-a lipsit complet pregătirea sufletească. Lăsând la o parte aceste consideraţii de ordin tactic, trebue să remarcăm, că şi numeroşi membri ai partidului comunist se anunţă la vreo comunitate religioasă, chiar dacă o fac în sens panteistic. Marea lor majoritate se opune susţinerilor oficiale ale partidului comunist că omul provine din maimuţă şi că'n om nu există nici un principiu sufletesc, mărind astfel opoziţia contra teoriilor ateiste ale comunismului.

*

Solemnitatea introducerii preotului *Valeriu Voineag* în parohia Sf. Treime din Braşov s'a desfăşurat Duminecă, în 2 l. c. Serbarea s'a început la ora 8 dim., când credincioşii parohiei de pe Tocile au întâmpinat pe noul preot în gara Braşov. După un scurt cuvânt de bun venit, adresat de păr. profesor Candid Muşlea, adm. parohial, la care a răspuns păr. V. Voineag, s'a format cortegiul compus din 26 călăreţi îmbrăcaţi în minunatul lor costum naţional din Scheii-Braşovului. La sfânta biserică noul preot a fost întâmplinat de Prea C. părinte Dr. N. Stinghe, adm. protopopesc al tractului Braşov, cu Sf. Evanghelie, cu Sf. Cruce şi cheile bisericii. A urmat Sf. liturghie în sobor. Credincioşii din toate părţile Braşovului au venit să se împărtăşească din bucuria acestui praznic. La finea sfintei liturghii păr. adm. protopopesc Dr. N. Stinghe dă cetire actului prin care Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit *Nicolae* înveşteşte ca paroh al parohiei Braşov-Tocile pe păr. Valeriu Voineag, după care printr'o luminoasă cuvântare arată noului preot calea ce trebue să urmeze în activitatea ce-l aşteaptă. Preotul Valeriu Voineag, într'o vorbire frumoasă ca fond şi formă, expune gândurile de care va fi călăuzit, pe teren duhovnicesc şi gospodăresc al parohiei, în noua sa misiune. Credincioşii au ovaţionat pe noul preot, de care leagă mari nădejdi. *Oastea Domnului* din Braşov are o deosebită bucurie, că alegerea a căzut asupra unui preot tânăr, care a împodobit săptămânal cu scrisul lui duhovnicesc paginile foii noastre dela Sibiu. — *Dr. M. S.-S.*

INFORMAŢIUNI

Renaşterea satelor. Dl ministru, general *Marinescu*, a convocat la Ministerul sănătăţii pe toţi inspectorii generali sanitari, cărora li-a expus planul nouei campanii de lucru. S'a hotărât să se înceapă organizarea *judeţului model*, alegându-se deocamdată 10 judeţe. Dispensare, spitale pe specialităţi, băi şi fântâni sânt primele obiective ce trebue atinse în organizarea judeţului model. Pentru această operă dl ministru a hotărât să dea 15 milioane lei. Viaţa satelor va prospera astfel spre binele ţării şi al neamului.

Excluşi din senat. In şedinţa din 8 Iunie 1939 a maturului Corp, — conform regulamentului (Art. 48) au fost excluşi dintre senatorii de drept din sesiunea actuală următorii 9 senatori de drept: *Const. Brătianu, A. Dobrescu, Gr. Iunian, Nic. Lupu, Ion Mihalache, Orleanu, Episcop Vartolomeu, V. Sassu* şi *Iuliu Maniu*, — neprezentând nici un act legal prin care să-şi motiveze lipsa dela şedinţele senatului.

Scotus Viator în Ardeal. Excelentul cercetător, dl profesor dela universitatea din Londra, *Sveaton Watson* (Scotus Viator), care întreprinde o călătorie de studii şi informaţii în ţările Europei centrale, a sosit în 6 l. c. la *Sibiu*. Insoţit de câţiva fruntaşi sibieni, a vizitat mai multe aşezăminte din localitate. Distinsul scriitor a plecat din Sibiu la Deva. De aici va face o călătorie prin Munţii Apuseni ai ţării.

Această copilărie senină, această tinereţe sârguitoare, au trecut. Născut la 25 Oct. 1921 la Sinaia, botezat la 22 Ian. 1922 în Palatul regal din Bucureşti, Voevodul Mihai este acum un om — în sensul care a fost dat acestui cuvânt de Augustul Său Părinte.

Din paginile volumului: «Din viaţa unui fiu de Rege» de maiorul aghiotant Teofil G. Sidorovici, care a urmărit de aproape viaţa tânărului Principe, se descifrează, curată, figura Voevodului Mihai. Despre El a spus Regele Carol al II-lea: «Mihai nu reprezintă numai întreaga mea iubire, mândria şi nădejdea mea, ci toată încrederea poporului român în viitor». Şi este firesc ca poporul să-L iubească. L-a văzut întotdeauna luând parte la grijile sale şi la munca sa, s'a mândrit cu înfăţişarea chipeşă, cu această întruchipare a lui Făt frumos, prinţul fermecat al basmelor româneşti, a fost mişcat de generozitatea sufletului Său, s'a mândrit de a fi reprezentat cu demnitate de El în străinătate.

Simte că-i aparţine, adevărat român, în gustul Său născut pentru strălucirea multicoloră care se desfăşoară în broderii, îmbobocite ca florile cele rare din mâna simplelor ţărance şi în decoraţiunile minunate ale mănăstirilor istorice, mândria şi comoara României. Inmărmureşte de uimire în faţa Voevodului, drept pe calul Său, în strălucitul vesmânt de vânătoare. Şi atunci dragostea sa se îndreaptă spre acel care în simpla deviză de străjer a fost ţăran printre ţărani, cioban printre ciobani, a cântat doinele şi colindele şi a păstrat ca moştenire sfântă îndepărtatele tradiţiuni ale neamului Său.

Răspuns omonimului meu dela Craiova, preot unit Dr. Ioan Stanciu

III. Episcopatul sf. Petru la Roma

(3) de Pr. Prof. Dr. **IOAN STANCIU**

Marele meu critic dela Craiova în numărul 17 al Unirii, vrând să dovedească episcopatul sf. Petru la Roma, despre care eu am susţinut că nu sunt dovezi, zice că eu aşa cuget şi aşa îndrăznesc să scriu. Deci „fără să lungească vorba îşi ia voie să aducă, dintr'o serie întreagă, barem câteva dovezi cari să lămurească cinstit problema".

In orce caz e curios că ne invită să nu lungim vorba asupra unei probleme, care este cea mai importantă în diferendul ivit în Biserica lui Hristos şi care formează fundamentul papalităţii. Pentrucă dacă s'ar putea dovedi episcopatul de 25 ani al sf. Petru în Roma, precum şi şefia lui împreună cu transmiterea ei episcopilor Romei, cu dovezi istorice şi nu cu legende şi vorbe goale, în biserica creştină n'ar mai fi nici o desbinare şi toţi ar fi nevoiţi să recunoască papalitatea cu toate atributele ei. Ar face deci, ca confratele să stărue mai mult asupra acestor chestiuni, căci altfel cititorul e tentat să creadă că nu prea are dovezi.

Argumentele începe a le înşira începând cu Hegesip, care a trăit în Roma între anii 155—190. Acest scriitor ne prezintă un catalog al episcopilor Romei, precum un asememea catalog ne prezintă şi sfântul Ireneu (202) şi Tertulian, Eusebie, Liberian, Ieronim etc. Catalogele acestea le întrebuinţează marele istoriograf din Craiova şi vrea să dovedească cu ele episcopatul de 25 ani al sfântului Petru în Roma. Toate acestea argumente — dacă nu mă înşel — le-am mai citit şi la profesorul de teologie unită din Oradea, Dr. A. Tăutu, care scrie „Primatul papilor în istorie".

Observaţi însă ce deosebire e între ceeace susţine acesta şi între ceeace reproduce acela, deşi ambii au acelaş scop.

Dr. A. Tăutu susţine:

„Cel mai vechi catalog al episcopilor romani l-a făcut Hegesip care pe la anul 155 vine în Roma şi pe bază de documente (?) compune catalogul episcopilor romani până la Anicet. *Hegesip nu numeşte pe Petru, dar fără îndoială Petru era primul*».

De ce era primul Petru fără îndoială, câtă vreme Hegesip nu-l numeşte? Oare n'ar fi mai logic ca autorul să fi făcut concluzia, că dacă Hegesip nu numeşte pe Petru între episcopii Romei, atunci el nici n'a fost aci episcop? Pe ce îşi întemeiază autorul afirmaţia cu fără îndoială? La noi nu se face istoria cu fără îndoială, cu poate, cu verosimil şi cu alţi termini vagi şi fără rost.

Să vedem cum purcede criticul meu dela Craiova:

„Hegesip... a fost la Roma... iar pe timpul papei Elefteriu... a făcut catalogul papilor dela sfântul Petru până la Elefteriu". Din propoziţia aceasta ar reeşi că în catalog sunt înşiraţi episcopii Romei dela sfântul Petru dar nu şi acesta. Nu ştim ce vrea craioveanul de pune şi pe sfântul Petru? Mi se pare că vrea să încurce lumea. Dar câtă vreme cel cu „fără îndoială" încheie catalogul papilor cu Anicet, acesta îl încheie cu Elefterie. Acela vorbeşte cel puţin cu „fără îndoială", ca să se observe că nu are dici o dovadă, dar acesta se foloseşte de sf. Petru cu două înţelesuri. Jndece cititorul, unde este mai mare tendinţa de-a mistifica adevărul?

Catalogul sf. Ireneu (140—202) vorbeşte despre apostolatul lui Petru şi Pavel în Roma şi susţine în baza tradiţiei că aceşti doi corifei au întemeiat biserica din Roma, unde a fost primul episcop Linus, instituit de cei doi apostoli. Dar profesorul Dr. Tăutu, în cartea amintită, ţine numai decât să pună în paranteză, că Linus e urmaşul lui Petru, ceeace în original nu este, ear confratele dela Craiova purcede ca mai sus şi afirmă că Irineu a compus catalogul dela Petru până la Elefteriu.

Observaţi, vă rog nuanţele şi deosebirile şi vă faceţi o părere.

Tot în acest senz sunt citaţi şi ceilalţi sf. Părinţi, cu cari vrea să ni se facă dovada episcopatului de 25 ani al sf. Petru în Roma.

Nici Tertulian, nici Origen, nici Liberian, nici Eusebie (340) nu vorbesc despre episcopatul lui Petru în Roma, ci numai despre venirea lui în Roma şi despre conlucrarea lui cu ap. Pavel. Toţi aceştia ne spun că primul episcop în Roma a fost

La Hendorf, comună fruntaşă în judeţul Târnava-mare, s'a desfăşurat, — cum ni se scrie, — în 29 Iunie a. c., cu prilejul sfinţirii şi ridicării pavilionului naţional la stolul şcoalei primare din loc, un bogat program de cuvântări, cântece şi jocuri naţionale. Au cuvântat, — frumos şi pe înţelesul poporului şi tineretului adunat în mare număr, — preoţii G. Tohăneanu şi I. Munteanu, apoi insp. şcolar G. Rusu, prof. Dr. Babeş, subrevizorul V. Rodeanu ş. a. A fost o manifestare culturală şi naţională din cele mai izbutite.

Caz de moarte. In Arad a răposat de curând protopopul sârbesc de acolo, *Uros Kovincici.* în vârstă de 50 de ani. Defunctul protopop a tradus, împreună cu P. C. Sa păr. rector al Academiei teologice Dr. N. Popovici, marea operă a lui *Nicodim Milaş:* Canoanele Bisericii Ortodoxe, 4 volume. La înmormântarea celui răposat a grăit, în numele bisericii noastre, păr. C. Turicu din Arad. Dumnezeu să-l odihnească!

Cerere creştinească. Fostul preşedinte al Statelor unite din America, *Herbert Hoover,* a cerut, în congresul anual al asociaţiilor creştine de binefacere, semnarea unui acord internaţional care să *interzică* bombardarea populaţiilor civile.

Deşi în Rusia se interzice cu strictete crearea de mănăstiri, există totuşi mănăstiri secrete de bărbaţi şi de femei. Astfel, lângă poarta Petru din Moscova s'a descoperit o mănăstire secretă de călugăriţe, cu o vechime de opt ani. Călugăriţele lucrau fie ca lucrătoare la fabricile statului, fie pe la autorităţi, fie că studiau la universităţi. Ele duceau o viaţă foarte riguroasă.

Şcoală care nu ştie ce-i vacanţă. In Moravia, în oraşul Kromerizi, există o şcoală în care nu se dă niciodată vacanţă. Când toate şcoalele sânt goale şi elevii se odihnesc până la toamnă, aici se lucrează în permanenţă. E o şcoală de prelucrare a laptelui şi de preparare a brânzeturilor, al cărei an şcolar durează 365 de zile. Toate lucrările le fac elevii şcoalei, astfel că ei nu pot fi lăsaţi să întrerupă activitatea acestor întreprinderi.

La fondul căminului pentru bătrâni al Societăţii române de înmormântare din Sibiu s'au făcut dela 1 Ianuarie 1939 până acum dăruiri la următoarele legate ale acestui fond: *Legatul Ioan şi Paraschiva Hurdubelea* la ziua numelui întemeietorului 100 lei. *Iosif şi Paraschiva Marcu,* întemeiat de fiul lor Ioan Marcu dir. librăriei arhidiecezane, întemeietorul a dăruit 100 lei. *Legatul preotul Ioan Perian* şi *Legatul preoteasa Dora Perian* a dăruit dl Romul Perian şeful contabilităţii consist. arhid. întru pomenirea socrului său preotul Ioan Pinciu, câte 250 lei, total 500 lei. *Legatul profesorul Aurel Popovici* cu prilejul ridicării ajutorului de înmormântare după decedatul ei moş Mihail Popovici, dna Tiberia Popovici învăţătoare a dăruit la legatul tatălui ei 200 lei. *Legatul Dumitru şi Paraschiva Sârbu* întemeietorul legatului dl Dumitru Sârbu a dăruit în trei rânduri câte 100 lei, în total 300 lei. *Legatul Romul Simu şi soţia Maria* la moartea membrului său comitetul societăţii a dăruit 500 lei, iar preşedintele societăţii prof. Timotei Popovici 100 lei, total 600 lei. *Legatul preotul Maniu Lungu din Răşinari* s'a întemeiat cu suma de 2000 lei lăsată prin testament de mult regretatul şi credinciosul slujitor la altarul Domnului şi poporului său Maniu Lungu, mort în Martie 1939. *Legatul Maria Duca născută Imbăruş* soţul întemeietor dl Ştefan Duca dir. tipografiei arhidiecezane şi mama dânsei dna Maria Imbăruş au dăruit câte 250 lei, total 500 lei. — Pentru toate aceste creştineşti dăruiri mulţămeşte cu recunoştinţă preşedintele societăţii. Dela 1 Ianuar până la 30 Iunie 1939 societatea a plătit ajutoarele de înmormântare după 16 membri decedaţi, în suma totală de Lei 99.500. Sibiu 1 Iulie 1939. — Prof. *Timotei Popovici.*

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 16 Iulie 1939, va predica păr. *Iacob Bozocea*

Poşta redacţiei

Pr. *V. O.* în *Ţ.* Urmează pe rând. Mai trimiteţi.

Aviz

Se atrage atenţiunea Cucernicilor preoţi, că pentru reţinerea camerelor la *Căminul preoţesc dela Bazna* pe lunile August şi Septemvrie a. c. se vor adresa Administratorului căminului în Bazna (judeţul Târnava mică). Pentru luna August se dă şi pensiunea cu 50 lei la zi, iar pentru străini cu 70 lei.

Comitetul Asociaţiei clerului
Secţia Sibiu

(50) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Buneşti,** protopopiatul Cohalm, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele acestui post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă provizorie până la transformarea localului de şcoală în casă parohială.
3. Folosinţa a 21 jugăre fânaţ.
4. Folosinţa grădinii de lângă biserică.
5. Câte 20 litri cereale (grâu sau porumb) dela fiecare familie.
6. Şase stânjini lemne de foc.
7. Stola tractuală.

Cererile de candidare, însoţite de cuvenitele acte, împreună cu autorizaţia P. V. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc Cohalm, cu al cărui aviz concurenţii urmând să se prezinte în parohie în zi de Duminecă sau sărbătoare, pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Cohalm (Rupea), 4 Iulie 1939.

Alexandru Brotea
protopop

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

Nr. 706—1939 (44) 3—3

Concurs

La ordinul Nr. 7146 Bis. din 14 Iunie a. c. publicăm din nou concurs, cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei, **Sohodol, biserica veche,** de clasa I, protopopiatul Bran.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Venitele stolare, aprobate de Ven. Consiliu Arhiepiscopesc cu ordinul Nr. 4544—1929.

Cererea de concurs, provăzută cu toate documentele necesare şi cu autorizaţia de a candida dela Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se va înainta în termen oficiului protopopesc Bran, iară concurenţii se vor prezenta în parohie, în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu obserbarea dispoziţiilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios.

Zârneşti, jud. Braşov, 21 Iunie 1939.

Vasile Stoicanea
protopop

Parohia ortodoxă română Covasna-Voineşti

Nr. 181—1939 (51) 1—1

Publicaţiune

In vederea ridicării unei biserici ort. române în comuna Covasna, se publică concurs pentru întocmirea planului şi devizului necesar.

Concurenţii vor prezenta oferte de condiţiunile în care pot întocmi planul şi devizul corespunzător unei biserici pentru 1500 persoane. Clădirea se va proecta cu fundamentul din piatră legată cu ciment până sub ferestre, restul din cărămidă, iar cupola din beton armat.

Licitaţia se va ţinea în ziua de *12 August 1939,* în localul şcoalei primare de stat Voineşti din comuna Covasna.

Condiţiunile de licitaţie se pot vedea în fiecare zi la sediul parohiei ort. române din Covasna.

Covasna, la 8 Iulie 1939.

Pr. **Er. Ticuşan** — preş. cons. parohial
Ioan Cianga — secretar

Nr. 286/1939 (52) 1—3

Concurs

Pentru îndeplinirea postului de paroh în parohia de clasa III-a **Cerbia** cu filia **Pogăneşti,** din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele acestui post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială nouă corespunzătoare.
3. Folosirea cimitirului dela biserică.
4. Sesia parohială dela materă $8^1/_2$ jugăre, ear dela filie $2^1/_2$ jugăre.
5. Venitele stolare uzitate în tract.

Cererile de concurs şi aprobarea de a concura dela Consiliul arhiepiscopesc se vor înainta în termen oficiului protopopesc, ear concurenţii se vor prezenta, cu avizul protopopului, în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc al tractului Dobra în înţelegere cu consiliul parohial.

Dobra, la 6 Iulie 1939.

Iosif Morariu
protopop

C. preoţi să stea
în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Linus, învăţăcelul lui Pavel. Altfel episcopatul de 25 ani al lui Petru azi nu mai e susţinut nici de istoriografii catolici.

Singurul sf. Părinte care vorbeşte despre acest episcopat de 25 ani, este Ieronim din veacul V-lea. Dar tocmai acest fapt dovedeşte că tradiţia istorică e în permanentă schimbare şi evoluare, deaceea atâtea variaţii câţi scriitori tratează aceasta chestiune. Legendele şi pseudo-clementinele, după cari s'au orientat sfinţii părinţi şi romani şi greci, nu pot forma isvor temeinic al unei istorii serioase. Din acest motiv părinţii veacurilor III—V se întrec în a susţine toate minunile şi toate legendele, după cum se exprimă Tertulian: Quo absurdius, eo verius.

Buclucul cel mai mare însă noi nu-l vedem aci, ci în faptul că actualii aşa numiţi „mari istoriografi" uniţi încep istoria bisericii în aceasta privinţă cu Hegesip, deci cu anul 155—190, câtă vreme istoria aceasta se începe cu isvorul cel mai autentic, cu Noul Testament. Pentru care motiv fug iperzeloşii uniţi de acest nesecat isvor de credinţă şi de istoria primilor 60—70 ani ai Bisericei creştine? Pentrucă aci nu găsesc nici cel puţin o mică aluzie despre şederea şi despre episcopatul sf. Petru în Roma.

Dacă vom cerceta cu atenţie şi cu minuţiozitate acelea cărţi ale Noului Testameut, care tratează această latură a istoriei, ne vom convinge că activitatea apostolilor Petru şi Pavel este expusă cu multă grijă şi până la cele mai mici amănunte. Tot aşa epistolele apostolului Pavel şi ale lui Petru ca şi Faptele Apostolilor examinate ne vor clarifica asupra subiectului ce ne interesează. In nici una din aceste scrieri nu vom afla vre-un cuvânt, care să ne îndreptăţească a crede, că sf. Petru ar fi întemeiat Biserica creştină din Roma şi că ar fi fost acolo 25 ani episcop. Altfel el nici nu putea fi episcop fiind ceva mai mult, anume apostol, cu misiune precisă: mergeţi şi învăţaţi toate neamurile.

Apostolul Petru după ce în anul 42 a scăpat din închisoarea lui Irod, a fugit în *alt loc,* după cum ni se spune din Faptele Apostolilor cap. XII v. 17. Acest alt loc apusenii îl indică a fi fost Roma, dar fără nici un temei, iar noi ortodocşii bazându-ne pe epistola I-a a apostolului Petru, care a fost scrisă în Babilon (cap. V) zicem, că el după propoveduirea evangheliei prin Asia mică, a ajuns în Orient, în oraşul Babilon.

N'a putut fi apostolul Petru în Roma, fiindcă apostolul Pavel în anul 58, când scrie epistola către romani şi când le promite că va merge în Roma, nu aminteşte nimic că Petru ar fi umblat pe aci înainte de acest an. Ba, în altă epistolă (II Cor. 10—15 Pavel ne spune că nu vrea să zidească pe temelie străină şi nu vrea să se laude în osteneli străine şi în ţinut străin în cele gata. Daci dacă ar fi ştiut că biserica Romei a fost întemeiată de apostolul Petru, Pavel nici nu mai promitea că va merge la Roma. La sfârşitul epistolei Pavel salută pe mulţi cunoscuţi şi prieteni, dar de apostolul Petru nici nu aminteşte. Tot aşa şi în epistolele scrise din prima închisoare în Roma aminteşte multe persoane, între cari pe Luca, Marcu, Linus, Anicet, Clemente etc., dar de Petru nici o amintire nu face. S'ar putea ca fiind Petru în Roma, apostolul Pavel să nu amintească nimic despre acest lucru?

Faptele Apostolilor a fost scrisă de Luca în Roma la anul 63, dar acest mare şi minuţios scriitor nu ne aminteşte nimic despre prezenţa în Roma a apostolului Petru.

Apostolul Pavel în a doua închisoare scrie epistola a II-a către Timotei, cam în toamna anului 66, dar nici aici nu aminteşte nimic despre apostolul Petru, ci înşiră pe ceice îl cercetează şi pe ceice l-au părăsit.

Din aceste scrieri conchidem că apostolul Petru, până la sfârşitul anului 66, sau la începutul 67, nu a fost în Roma, decât doar s'ar fi putut abate pe aci pentru scurt timp în timpul dintre prima şi a doua scrisoare a lui Pavel, când acesta era în propagandă prin Spania şi Macedonia şi ar fi posibil să nu fi aflat nimic despre acest lucru. Pe noi nici nu ne interesează acest mic amănunt, ci am putea admite că sf. Petru a putut fi şi în Roma, dar numai către sfârşitul vieţii sale, ca să nu venim în contradicţie cu scrierile sfinţilor părinţi.

Cu privire la scrierile sfinţilor părinti, trebue să observăm că ele au fost scrise fără vreo critică de selecţiune numai pe baza legendelor şi a pseudo-clementinelor. Aceste din urmă scrieri au fost alcătuite de ebioniţi (creştini din evrei), cari dușmăneau pe apostolul Pavel, pentrucă le-a stricat planul naţional în noua lege a creştinismului. Deci ca răsbunare au atribuit toate faptele săvârşite de ap. Pavel lui Petru, şi aşa sfinţii părinţi ai primelor veacuri, lipsiţi şi de simţul şi de mijloacele critice, au fost duşi în eroare.

De aceea zicem noi că ar fi fost posibil ca sf. Petru să fi fost în Roma către sfârşitul vieţii sale, dar tot aşa ar putea fi posibil să fi murit altundeva, în Babilon, de unde îşi scrie prima sa epistolă. Dovezi nu avem nici într'un senz, decât dacă luăm în considerare epistola a II-a către Gal. a ap. Pavel c. II v. 8 în care ni se spune, că precum Iacob, Chifa şi Ioan se socotesc stâlpi ai bisericei, tot aşa se socoteşte şi el şi Varnava, iar dacă aceia au fost trimişi în propagendă la tăierea împrejur (evrei), ei — Pavel şi Varnava — au fost trimişi la păgâni. Evreii însă să aflau în orient, unde era şi Babilonul, iar păgânii să aflau în apus, unde să afla şi Roma.

Din aceste motive am susţinut eu şi susţin şi acum că nu avem nici o dovadă ca sf. Petru să fi fost în Roma, nici chiar aceea nu e sigur că ar fi reposat aci.

Aceste date culese din Sf. Scriptură nu pot fi nici desconsiderate, nici complectate cu anumite fraze goale, după cum obişnuesc să purceadă unii uniţi căzuţi total pe panta papistaşismului internaţional.

Să judece bineintenţionatul cititor: unde este dreptatea.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII — Sibiu 23 Iulie 1939 — Nr. 30

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIU

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

I. P. S. Patriarh Nicodim și școlile de formare a preoților

Ceremonia învestiturii și a instalării I. P. S. Patriarh Nicodim a ocazionat rostirea unor memorabile cuvinte și confirmarea unor scumpe adevăruri atât din partea M. Sale Regelui, cât și din a noului Patriarh.

Atât șeful politic cât și cel spiritual al României au ținut în primul rând să recunoască solemn, în expresiuni cari vor rămâne, fuziunea intimă între credința ortodoxă și sufletul românesc, între Biserica dreptmăritoare a Răsăritului și ființa românismului.

«*La noi românii Biserica și națiunea e tot una*», a spus M. Sa; „*Tradiția noastră istorică, care a confundat în decursul vremurilor națiunea cu Biserica, este o probă... (care) arată ce rol covârșitor are credința în desvoltarea României, — rol covârșitor, deci și o răspundere covârșitoare*".

Aceste formulări noui ale unor adevăruri evidente, dovedesc cât de mult a pătruns M. Sa cu mintea, cu spiritul, cu iubirea Sa augustă quintezența realităților noastre specifice. Ele pot fi o lecție pentru atâția intelectuali, cari deși români nu au o înțelegere pentru valoarea credinței în desvoltarea neamului, pentru locul de frunte ce-l deține oxtodoxia în autohtonia noastră, pentru caracterul accentuat religios ce-l are spiritualitatea românească spre deosebire de alte popoare.

Să sperăm că aceste cuvinte ale M. Sale vor face pe mulți să mediteze mai adânc la aceste adevăruri și să-și revizuiască mentalitatea importată de-a gata din cine știe ce cartiere mai mult sau mai puțin culturale ale unor orașe cosmopolite.

Acelaș adevăr l-a accentuat și I. P. S. Patriarh Nicodim spunând că «*viața politică și viața religioasă a poporului român sunt contopite*». Și aceasta pentrucă «*poporul român este dela naștere creștin, născut fiind cam odată cu creștinismul*».

Subliniind interpenetrația strânsă între Biserică și viața de fiecare zi a poporului român, participarea Bisericii, ca o «parte vie a națiunii», la toate problemele individuale și colective ale sufletului românesc, I. P. S. Patriarh n'a făcut totuși greșala să recunoască statului dreptul de secularizare a unuia sau altuia dintre sectoarele activității bisericești. Precum sufletul este prezent în fiecare părticică a trupului, fără ca să înceteze de-a fi suflet, fără a devenì material, tot așa Biserica trebue să fie prezentă în toate clipele și în toate preocupările vieții poporului și statului român, iar «credința trebue să între — după cuvântul Majestății Sale — în viața de toate zilele, trebue să facă parte din reflecxele naturale ale fiecăruia», dar prin aceasta nu va avea să uite că e Biserică, nu va avea să-și piardă caracterul ei de instituție mântuitoare, amestecată în lume dar deosebită de lume, propovăduind adevărul lui Hristos și neuitând de El.

Soarele sau mai bine zis lumina lui formează o unitate cu văzduhul, dar nu încetează de-a fi soare nu devine văzduh, căci atunci de unde ar mai avea forță să lumineze? Biserica formează un întreg cu viața poporului și-a statului, dar nu încetează de-a fi Biserică, de-a fi centru deosebit de lucrare în mijlocul neamului, căci altfel de unde ar mai primì neamul mântuire?

Biserica formează un întreg cu națiunea, dar statul nu-și poate deduce de acì dreptul de a secularizà vre-una sau alta din loturile vieții bisericești. I. P. S. Patriarh a făcut admirabil această distincție.

Trebue să remarcăm mai ales justețea unei observații noui a I. P. S. Sale: dependența de stat a școlilor pentru creșterea clerului, este un aspect al secularizării la care s'a dedat statul român în secolul trecut, imitând exemplul unor state în cari împrejurările erau cu totul deosebite de cele dela noi».

«Statul însă, când a secularizat averile Bisericii, a secularizat și școlile bisericești... Și iată de vre o 80 de ani se ocupă statul cu școala bisericească și rezultatele nu plac astăzi multora și nici chiar statului». Observația aceasta justă a I. P. S. Patriarh Nicodim cade ca o pleasnă de biciu usturătoare peste neostenita agitație a celor ce susțin principiul eretic că școala de creștere a preoților n'are nimic de-a face cu autoritatea Bisericii.

I. P. S. Nicodim a pecetluit, cu numele adevărat o situație care a făcut atâta rău Bisericii și nu ne îndoim că începând dela această necruțătoare rostire, făcută dela locul cel mai înalt al Bisericii, problema a întrat în faza rezolvării definitive. Cererea I. P. S. Sale ca școlile pentru formarea preoților să treacă în grija Bisericii, va trebuì să fie cât mai curând împlinită.

M. Sa Regele I-a dat dreptate Patriarhului Nicodim, când I-a recunoscut ca îndreptățită dorința «*de-a veghea cu deosebită atenție la pregătirea preoților*». Dreptul acesta l-a recunoscut M. Sa tuturor iererhilor, spunând în continuare: «către pregătirea lor (a preoților) trebue să se îndrepte grija de căpetenie a conducătorilor eparhiilor». Desigur că M. Sa a înțeles acì că episcopii eparhiali trebue să aibă drepturi importante asupra școlilor eparhiale de creștere a preoților (Seminarii și Academii teologice), căci altfel cum ar putea să-și exercite grija lor în această materie?

Suntem convinși că după asemenea manifestări de voință atât din partea M. Sale, cât și a I. P. S. Patriarh, nu va mai întârzia organizarea pe baze juste a învățământului teologic. Nu ne putem închipuì că s'ar mai putea repeta și în viitor legiferări asupra învățământului teologic cu nesocotirea totală a drepturilor Bisericii, așa cum s'a întâmplat în Nov. 1938, prin legea de raționalizare a învățământului superior, care înlătură cu desăvârșire autoritatea Bisericii asupra Academiilor teologice.

E vorba ca în toamnă să se întocmească o lege specială a învățământului teologic. Avem toate motivele să credem că ea va ține seamă de principiul enunțat de M. Sa Regele și de I. P. S Sa Patriarhul Țării.

D. S.

«*Mai ales astăzi, când națiile pământului se turbură, cum zice Scriptura, și căpeteniile lor se frământă, se adună și se sfătuesc, se cere ca și nația noastră să fie unită în cuget și în simțire și toată să fie roată împrejurul Regelui iubit și a căpeteniilor rânduite de El*». — *Nicodim patriarhul României.*

Parastasul de un an pentru odihna sufletului Marei noastre Regine Maria s'a săvârșit în 18 Iulie a. c. la Schitul Păltiniș — de P. S. Sa Episcopul Andrei al Aradului, asistat de preotul militar Gh. Secaș, în prezența unui numeros public și a taberei de străjeri dela Șanta.

Parastas. Marți 18 Iulie a. c. împlinindu-se un an dela moartea Reginei Maria a tuturor românilor, s'a săvârșit la ora 11 a. m. în toate bisericile din *Săcele* un parastas pentru odihna sufletului Său. In Cernatu sfânta slujbă a fost oficiată de preotul local Silvestru Garcea, în prezența autorităților din localitate. Părintele S. Garcea a vorbit despre personalitatea marei defuncte și a arătat partea de contribuție a neuitatei Regine la realizarea idealului nostru național. In sunetul jalnic al clopotelor, la ridicarea colivei s'a cântat de întreaga asistență: veșnica pomenire... La ora 5 p. m. preoții Petru Leucă și Silvestru Garcea au săvârșit slujba parastasului și în sala de festivități a gimnaziului comercial din localitate, în prezența a peste 100 de profesori asistenți la cursurile de vară ale cooperației românești. După cuvântarea părintelui Petru Leucă, s'a cântat veșnica pomenire. — *Asistent.*

In amintirea Reginei Maria

Săptămâna aceasta, în 18 Iulie, s'a împlinit un an, de când s'a despărțit de pământul pe care l-a iubit atâta, una din cele mai înzestrate femei, Regina MARIA a românilor.

Comemorarea morții sale este prilej de a evoca amintirea unei ființe alese, în care s'au întruchipat rare însușiri sufletești, puse cu dărnicie în slujba idealului de bine al neamului.

Sufletul de elită, dăruit cu bunătate și iubire de oameni, Regina, care cobora din acel șir de mari regi ai Angliei, a știut să aducă Tronului României noblețea rară a unei educații alese.

După ce a urcat treptele Tronului, lângă Augustul Său soț care a fost marele Rege Ferdinand I, sarcina Reginei era una dintre cele mai grele.

Totuși, niciodată o sarcină atât de grea n'a fost mai ușor purtată, ca sarcina de Regină a acestui nobil vlăstar care a fost Maria, Regina noastră.

Ființă înzestrată de Dumnezeu să înțeleagă, să pătrundă și astfel să iubească. Să iubească un popor pe care și-l adoptase în întregime, fără înconjur, fără condiții.

In vremea de restriște a războiului, n'a rămas o clipă mai prejos de vitejia și abnegația soldatului român. A suferit și a trecut prin emoțiile grozave ale celor ce luptau în tranșee. Această mare Regină și-a dat seama, că în ceasul primejdiei sufletul său trebuia să se confunde cu sufletul neamului, inima Sa trebuia să bată cu inima neamului.

Scrisul Său în care a preamărit sufletul românesc și a cântat frumusețea și bogăția pământului peste care a domnit, rămâne pildă veșnică pentru puterea nemăsurată de jertfă de care i-a fost capabilă inima.

Acum, când un an dela plecarea dintre noi ne readuce în minte chipul strălucit al Celei care s'a legat definitiv de acest popor, datoria noastră este să-l cultivăm amintirea și s'O așezăm printre marii noștri înaintași, ctitori ziditori de neam.

*

Trista aniversare a fost prăznuită prin slujbe de pomenire, săvârșite în toate catedralele noastre și în bisericile sătești, ear la mormintele regești dela Curtea de Argeș s'au făcut pelerinagii ca un pios omagiu adus Ctitorilor României de astăzi, întregite pe veci.

Nr. 5941—1939

Comunicat

Se aduce la cunoștință că în urma demersurilor făcute, Onor. Minister de interne prin adresa Onor. Ținutului Mureș Nr. 12.447/1939 a dat dispozițiuni primăriilor să acorde și în viitor ajutorul în lemne de foc bisericilor ortodoxe române.

Sibiu, 12 Iulie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Asociaţiile religioase şi sectele

Ministrul cultelor a întocmit o decizie privitoare la *reglementarea* asociaţiilor religioase şi *interzicerea* sectelor (purtând Nr. 31.999/939 şi fiind modificarea celei din 14 Iunie 1938.)

Noua decizie stabileşte că sânt cu desăvârşire interzise sub sancţiunea pedepselor prevăzute în Codul Penal şi legilor pentru aplicarea ordinei în stat: *Asociaţiile religioase, care prin doctrina şi practicile lor rituale aduc atingere legilor de organizare a statului şi instituţiilor sale, contravin bunelor moravuri, ordinei şi liniştei publice.* Acestea sânt: *Asociaţiile miléniste* (asociaţia internaţională a studenţilor în biblie, martorii lui Dumnezeu Iehova prin societatea de biblii şi tratate, sau sub orce altă denumire religioasă sau comercială s'ar prezenta) *penticostaliştii, tremurătorii, biserica lui Dumnezeu apostolică, pocăiţii, nazarinenii, adventiştii reformişti, secerătorii, nihiliştii, inochentiştii şi stiliştii.*

Organele administrative şi politice vor *închide* casele de rugăciuni ale acestora şi vor dresa acte în conformitate cu dispoziţiile legii pentru apărarea ordinei în stat.

Decizia precizează că nici o asociaţie sau grupare religioasă nu va putea să funcţioneze dacă nu va obţinea *în prealabil o recunoaştere şi o autorizare* din partea ministerului cultelor.

Decizia stabileşte *condiţiile* cerute pentru autorizaţiile asociaţiilor locale, precizând că asociaţiile religioase recunoscute de ministerul cultelor sânt numai următoarele:

Baptiştii, adventiştii de ziua şaptea şi creştinii după evanghelie.

Noua legiuire mai precizează: Fiecare membru al unei organizaţii religioase trebue să fi îndeplinit toate formalităţile legale şi ale cultului căruia i-a aparţinut mai înainte.

Organizaţiile locale nu pot funcţiona decât cu cel puţin 50 de credincioşi.

Adunările şi predicile au să se ţină numai în *casele de rugăciuni respective*, care vor trebui să fie departe de 200 metri cel puţin de celelalte lăcaşuri de cult, (sânt dispensate de aceasta casele de rugăciuni existente la 14 Iunie 1938). Inchiderea caselor de rugăciuni se va face numai cu ordinul ministerului. Ceremoniile care trebue să se ţină în afară de casa de rugăciuni, precum înmormântări, se vor face cu prealabilă autorizaţie.

Predicatorii trebue să fie cetăţeni români, să aibe 30 de ani, toate drepturile civile, să nu fi suferit condamnări, să aibă 4 clase secundare. Ca studii fac excepţie predicatorii cari au funcţionat până acuma.

Predicatorii îşi pot exercita funcţiunea *numai* în casa de rugăciuni a asociaţiei.

Li se permite asociaţiilor să deschidă şcoli pentru educaţia morală şi religioasă a copiilor şi credincioşilor *autorizate de ministerul cultelor.*

Noua decizie prevede că în termen de 3 luni, dela publicarea în Monitorul Oficial, organele locale sânt datoare să înainteze ministerului cultelor un *tablou* cu următoarele date: *Sediul* organizaţiilor locale; *numele şi profesiunea* membrilor din organele de conducere, *localităţile* căror aparţin organizaţiile locale, localitatea unde este casa de rugăciuni, *data* de când funcţionează, *numele şi profesiunea* proprietarului casei de rugăciuni, numele, naţionalitatea, vârsta, originea etnică şi domiciliul *predicatorului*, numele, domiciliul, naţionalitatea, vârsta, originea etnică a *membrilor* organizaţiei, indicând fiecăruia cultul căruia i-a aparţinut mai înainte, data părăsirei acestui cult, numărul şi data certificatului de trecere şi autoritatea care le-a eliberat. Netrimiterea acestor date atrage după sine *disolvarea* organizaţiei religioase şi închiderea casei de rugăciuni. Decizia prevede trimiterea în fiecare an ministerului un tablou cu schimbările făcute cu privire la numărul membrilor şi conducerea organizaţiilor locale.

Nr. 8383/1939

Concurs

Pentru ocuparea celor două posturi de preoţi, (1 preot misionar şi 1 preot eclasiarh) dela biserica catedrală din Sibiu, se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Dela concurenţi se cere să aibă Diploma de capacitate preoţească cu nota generală „foarte bine", adecă îndreptăţirea de candidare la parohii de clasa întâia.

Beneficiile împreunate cu aceste posturi sânt: salarul prevăzut în bugetul On. Minister al cultelor pentru preoţii din localitatea Sibiu, raportat la pregătirea teologică (preot bacalaureat, licenţiat sau doctor în teologie) şi la timpul de serviciu, plus îndemnizaţia de chirie.

Candidaţii îşi vor înainta cererile de concurs la Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu, însoţindu-le de «*curriculum vitae*».

Consiliul arhiepiscopesc

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Nr. 8093/939.

Notificare oficială

Şcoala de cântăreţi bisericeşti din Sibiu, înfiinţată în anul 1927, a Arhiepiscopiei ortodoxe de Alba-Iulia şi Sibiu, are menirea să dea Bisericii noastre cântăreţi pricepuţi, conducători de coruri sătesti şi credincioşi luminaţi.

In afară de cântarea bisericească, elevii ei au primit educaţie religioasă îngrijită şi au avut prilejul să deprindă câte o îndeletnicire practică. Programul şcoalei prevede cursuri de albinărit, pomărit, de tâmplărie ş. a.

Cu începerea noului an şcolar, şcoala de cântăreţi din Sibiu se recomandă din nou fiilor de credincioşi, cari doresc să-şi creeze o carieră liniştită, o viaţă frumoasă şi pusă întreagă în slujba măririi lui Dumnezeu.

Tinerii, cari doresc să fie primiţi în această şcoală pentru anul şcolar 1939/40, îşi vor înainta până la 1 Septemvrie cererile lor «*Direcţiunii Şcoalei de cântăreţi din Sibiu*», însoţite de documentele următoare:

1. Carte de botez şi certificat de naştere,
2. Certificat şcolar (cel puţin 4 clase primare)
3. Certificat de moralitate şi recomandaţie dela parohul local,
4. Certificat medical, dovedind că solicitantul nu sufere de boli contagioase şi că nu are nici alte defecte corporale.

In această şcoală se primesc numai fii ai Bisericii noastre, în etate de 15 ani împliniţi dar nu trecuţi de 20 ani şi cari reuşesc la examenul de primire. Acest examen se va ţinea în zilele de 2—3 Octomvrie.

Elevii primiţi vor aduce cu ei: două rânduri de schimburi, haine de pat: străjac, saltea, ţol, perină, cuvertură albă pe pat, 2 ştergare (fiind la toate cusute literile iniţiale ale numelui), cuţit, furculiţă, lingură şi o ceaşcă pentru ceai, *precum şi un costum naţional care va servì de uniformă şcolară.*

Toţi elevii vor locui în internatul şcoalei. Taxa de întreţinere este de Lei: 8000 anual plătibili în trei rate: rata primă de Lei 3000 la înscriere, rata a doua de Lei 3000 la Crăciun, iar a treia de Lei 2000 la Paşti.

Cursurile vor începe la 4 Octomvrie ora 8 a. m. a. c. şi vor dura doi ani de teorie şi unul de practică.

După absolvirea şcoalei se eliberează diploma de cântăreţ bisericesc. Pe baza acestei diplome cântăreţii bisericeşti vor fi retribuiţi din bugetul statului cu un salar lunar fix.

Această măsură s'a pus în aplicare pentru o parte din absolvenţii şcoalei cu 1 Aprilie 1937. Pe lângă aceasta cântăreţii vor avea uzufructul sesiunii cantorale, obţinută din reforma agrară.

Onorata preoţime e poftită a citì acest avis credincioşilor noştri în sfânta biserică în trei Dumineci consecutive şi a îndemna părinţii cu fii buni să şi-i trimită la şcoala de cântăreţi bisericeşti.

Pe lângă aceasta mai dispunem oficiilor parohiale spre ştire şi strictă conformare următoarele:

a) Parohiile cari angajează absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi din Sibiu, până la introducerea acestora în statele de salarizare, să le asigure din casieria parohială un salar de 500 Lei lunar conform hotărârii Adunării eparhiale din 1933 emisă de Noi cu Nr. 6621/933.

b) Cântăreţii cu diplome dela Şcoala de cântăreţi din Sibiu să fie angajaţi pe lângă cei bătrâni *calificaţi* din parohiile noastre, Consiliul parohial având obligaţii să le asigure jumătate din uzufructul sesiei şi jumătate din toate venitale cantorale.

c) Cântăreţii cu diplome dela Şcoala de cântăreţi angajaţi în parohii cu cântăreţi *necalificaţi* să se bucure de dreptul de-a ocupa strana dreaptă având consiliul parohial îndatorirea a le asigura două din trei părţi a sesiunei şi venitelor cantorale.

Posturile de cântăreţi devenite vacante nu se vor mai putea întregì decât cu absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi.

Parohiile noastre cari dispun de mijloace materiale, întru cât vor avea tineri săraci dornici de a ajunge cântăreţi bisericeşti, sunt poftite a vota pe seama acestora taxele de întreţinere la şcoală.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc ţinută la 6 Iulie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 8441—1939.

Concurs

La şcoala normală de fete „Andrei Şaguna" din Sibiu au devenit vacante prin transferări următoarele catedre:

1. Catedra de matematică,
2. Catedra de muzică.

Cine doreşte să ocupe aceste catedre, să înainteze până la data de 10 August a. c. cerere Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu. Cererea să fie însoţită de extras de botez şi actele de studii. Vor fi preferite candidatele care au pe lângă studiile de specialitate şi studii teologice.

Sibiu, 14 Iulie 1939.

Consiliul Arhiepiscopesc

FOIŞOARA

Profesorul universitar H. Cornelius despre noua publicaţie a dlui profesor Ion Lupaş „Kaiser Joseph II und der Bauernaufstand in Siebenbürgen" (München 1939).

Dl profesor Ioan Lupaş, autorul lucrării „Răscoala ţăranilor din Transilvania la anul 1784" şi unul din cei mai buni cunoscători ai evenimentelor din vremea lui Horia, cu ocazia celui de al 8-lea congres internaţional al istoricilor, care s'a ţinut la Zürich, în 2 Septemvrie 1938, a ţinut o interesantă şi bine venită comunicare, apărută acuma în colecţia istorică a dlui Fritz Valjavec din München, sub titlul: „Kaiser Joseph II und der Bauernaufstand in Sieberburgen" (Impăratul Iosif II şi răscoala ţăranilor din Ardeal).

Prin nota ei antirevizionistă şi prin interesul ce l-a stârnit în publicistica germană, merită să fie menţionată această documentată şi substanţială conferinţă şi publicului românesc.

Drepturile noastre asupra Ardealului, bazate pe numărul şi vechimea noastră aici, au fost bine scoase în evidenţă printr'un citat din însuşi raportul înaintat de Iosil al II-lea către consiliul de stat din Viena, după prima sa călătorie făcută în Ardeal în 1773. Iată acest citat bine ales spre a fi comunicat unui congres internaţional şi pus acum la îndemâna cunoscătorilor limbii germane: „Diese armen walachischen Untertanen, so doch unstreitig die ältesten und zahlreichsten Inwohner von Siebenbürgen sind, diese werden dergestalt geplaget und mit Ungerechtigkeit überhäuft... und noch zu verwundern ist, dass noch so viele dieser Menschen vorhanden und nicht alle davongelaufen sind"... (Aceşti sărmani supuşi valahi sunt totuşi de netăgăduit cei mai vechi şi cei mai numeroşi locuitori ai Ardealului şi în aşa chip au fost chinuiţi şi împovăraţi de nedreptate..., încât e de mirare că oamenii aceştia mai sunt aci în număr aşa de mare şi n'au fugit cu toţii"...)

Trebuesc subliniate aceste afirmaţiuni ale împăratului Iosif al II-lea, fiindcă ele sunt făcute anterior primei lucrări apărută în limba germană şi favorabilă continuităţii, aceia a lui Iohann Thunmann intitulată „Untersuchungen über die Geschichte der östlichen europäischen Völker" apărută în 1774. In opera sa Thunmann afirma şi el că „Românii se aflau în Transilvania şi Ungaria la venirea maghiarilor în 894."

Ar fi interesant de ştiut dacă între profesorul universităţii din Halle şi între Iosif al II-lea au fost sau nu legături de ordin informativ istoric. Ceeace rămâne ca lucru cert, e că viitorul împărat al imperiului roman de naţiune germană şi un vestit profesor universitar german au făcut aceeaş afirmaţie, în acelaş timp aproape, favorabilă continuităţii.

Deşi azi existenţa noastră în vechea Dacie nu depinde de această problemă a continuităţii, favorabilă sau nu nouă, ci de numărul şi forţa noastră, — aşa cum va constata în 1842 istoricul sas Stefan L. Roth, — totuşi a făcut foarte bine dl profesor Lupaş că a reamintit acel pasaj din raportul lui Iosif al II-lea, fiindcă el singur constitue cel mai bun răspuns la minciunile revizioniştilor cari ne contestă vechimea noastră aici.

In continuare autorul arată efectele edictului de toleranţă în materie religioasă, publicat la 20 Octomvrie 1781. Aceste efecte cunt cea mai bună dovadă că unirea cu biserica Romei s'a menţinut, în Ardeal, numai cu baioneta în tot veacul al 18-lea. In Crişana şi Haţeg s'au produs reveniri în massă la ortodoxie şi împăratul şovăelnic în măsurile sale, peste un an, în 1782, a trebuit să anuleze acest edict ameninţând cu moartea pe aceia cari ar aţâţa poporul contra „Sfintei uniri".

După 10 ani, în 1783, Iosil al II-lea în calitate de împărat, vizitează iar Ardealul şi adânc mişcat de soartea vitregă a nenorocitilor de iobagi le mai uşurează puţin viaţa prin rescriptul din 16 August 1783.

Atitudinea demofilă a împăratului îi face pe români mai încrezători într'un viitor mai bun, pentru dobândirea căruia trimit între anii 1779—1784 de patru ori la Viena pe Horia, pe tovarăşul său de suferinţă Cloşca, pe părintele Dumitru din Certeje, pe Dumitru Todea primarul din Albac şi pe vărul acestuia Simion.

Din călătoriile lor la Viena, reprezentanţii iobagilor ardeleni, se întorc cu hotărârea fermă de a-şi face singuri dreptate încrezându-se în bunăvoinţa împăratului şi în neintervenţia armatei.

In duelul deschis, în toamna anului 1784, între iobagii români şi nobilimea maghiară cântarul se apleacă în favoarea acestora, din cauza trădării celor dintâi de către împărat, care tocmai atunci se găsea în războiu cu Olanda şi avea nevoe de linişte în ţară, cu toate că în sinea lui ar fi dorit extirparea nobilimii ardelene nesupusă şi reacţionară. De acest lucru Horia era convins când a început răscoala, fiindcă de atâtea ori i-a spus împăratul că vina relelor din Ardeal o poartă nobilimea.

Minciuna împăratului şi naivitatea sa l-au dus pe Horia şi pe tovarăşii lui la supliciul tragerii pe roată în cetatea pătimirii noastre dela Alba-Iulia, nu însă fără folos pentru ai lui, fiindcă împăratul, prins de remuşcări, prin patenta din 22 August

Probleme-Recensii-Comentarii

Manifestaţie ortodoxă la Blăjel. — Duminecă 16 Iulie a. c., credincioşii noştri din parohia Blăjel (prot. Târnaveimici) au avut parte de bucuriile duhovniceşti ale unei calde manifestaţii ortodoxe, pe care le-a pregătit-o strădalnicul lor păstor, Păr. *Aurel Scutea*. C. Sa este unul din preoţii osebit de conştii de misiunea lor în mijlocul dreptcredinciosului nostru popor, pe care se nevoieşte apostoleşte să-l întărească în credinţa strămoşească şi'n trăirea unei vieţi evanghelice. Harnic şi intreprid ca puţini alţii, Păr. A. Scutea foloseşte orice prilej care i-ar putea sporì roadele păstoriei sale devotate.

Deşì ne aflăm în toiul verii, când activitatéa pastorală se mai potoleşte — ca şi celelalte dealtfel — C. Sa a invitat pe ziua de Duminecă 16 Iulie a. c., córul fabricii «*Nitrogen*» din Diciosânmărtin să cânte la sfânta liturghie, şi pe Păr. Diacon *Dr. Grigorie T. Marcu*, profesor la Academia teologică „Andreiană" din Sibiu, să vorbească enoriaşilor săi. Poporenii au alergat cu mic cu mare la sfânta biserică. Cu toate că în parohie s'a nimerit tocmai atunci să fie un caz de moarte şi o nuntă, sf. locaş a fost neîncăpător pentru mulţimea ce se adunase la praznic. Sfânta liturghie s'a slujit sărbătoreşte. Corul funcţionarilor şi muncitorilor fabricii „Nitrogen" a dat răspunsurile foarte frumos, sub conducerea dlui învăţător Bogdan. Păr. Profesor Dr. Grigorie T. Marcu a predicat la pricesnă despre „Urmarea lui Hristos". Erau de faţă dl Colonel Măicănescu, co-director la fabrica „Nitrogen", dna profesoară Maria Bersou-Bonici, comandanta taberei străjereşti „Drum nou" în fruntea elevelor străjere şi toţi intelectualii comunei.

După sfânta liturghie, corul fabricii „Nitrogen" a dat un concert de cântece patriotice şi poporale în parcul şcolii primare, urmat de o cântare a corului taberii străjerelor. In numele comunei Blăjel, Păr. *A. Scutea* a mulţumit călduros, în biserică şi după concert, Părintelui Prof. Dr. Grigorie T. Marcu şi córului fabricii „Nitrogen" pentru bucuria ce au prilejuit-ó acestui bun şi disciplinat popor.

Am plecat de-acolo cu cele mai bune impresii. Râvna exemplară a Păr. A. Scutea — care-şi gospodăreşte parohia cu tot atâta pricepere ca şi propria sa casă — se poate descifra din întreaga viaţă a acestui sat de oameni cumsecade. — *Asistent.*

*

Conferinţe preoţeşti. — Cercul religios Gârbova, prot. Mercurea s'a întrunit la conferinţă în parohia Boz în Dumineca a V-a d. Rusalii.

Pe când se înălţa soarele pe bolta cerului, au început a se înălţa, deodată cu fumul de tămâie, şì glasurile rugăciunilor utreniei slujite de soborul preoţilor. In timpul acesta biserica se umplea de cucernicii creştini din Boz.

Pela sfârşitul utreniei, când clopotele vesteau începutul dumnezeeştii liturghii, venit-au şi oaspeţii din «*strana stângă*», ca să se împărtăşească şì ei de măreţia slujbelor, să prăznuiască împreună cu ortodocşii, căci se simţesc tot *un* popor cu aceleaşi simţëminte şi cu aceeaş credinţă în Dumnezeu.

La pricesnă a predicat părintele *Aurel Străuţ* interpretând cele *două* duhuri cu care trăiesc oamenii din vremile de azi: cu duhul satanei şi cu duhul lui Hristos; ear drept încheere îndrumă credincioşii să-şi petreacă viaţa numai cu Hristos.

După sfânta liturghie s'a făcut sfinţirea apei şi s'a cetit rugăciunea de deslegarea tuturor păcatelor, apoi s'a stropit poporul cu aghiasmă, fiind mai întâi unşi cu unt de lemn. Programul s'a continuat la ora 14. Credincioşii din parohia aceasta vin în număr însemnat şì la vecernie. Părintele *Ioan Muntiu-Cărpiniş* a desfăşurat subiectul cum să se prëgătească ómul pentru mântuire. A dat sfaturi şi îndemnuri luminoase pentru credincioşii bisericii din Boz. Părintele Gh. Buzea din loc, în numele parohienilor săi, mulţămeşte confraţilor slujitori pentru ostenelele de care n'au ţinut seamă venind din depărtări să prilejuiască praznicul bozenilor. — Pr. *Aurel Străut.*

*

— In 4 Iulie s'a ţinut conferinţa preoţească regională a preoţimii ortodoxe române din plasa *Baraolt*, judeţul Treiscaune, în cómuna Aita-mare, sub preşedinţia P. C. Păr. protopop Aurel Nistor, prezenţi fiind preoţii: I. Bunuş, I. Comşa, Ioan Garcea, Iacob Gheorghe, Octavian Stoian, Nicolae Colceriu, şi Laurenţiu Victor.

După slujirea sfintei liturghii, şedinţa a fost deschisă de P. C. Păr. protopop, prin o frumoasă cuvântare, în care a ţinut să atragă atenţiunea preoţimii asupra problemelor ridicate de legea „Serviciului Social", care, mai ales în sëcuime, prezintă o deosebită importanţă.

Urmează cetirea rapoartelor şi discutarea diferitelor probleme pentru fiecare parohie în parte.

S'a constatat, că datorită vitregimii trecutului, multe parohìi nu au încă toate cărţile liturgice şi nici odăjdii corëspunzătoare; de aceea s'a hotărât ca fiecare preot să raporteze Of. protopopesc ce cărţi are şi ce lipsuri, pentru ca centralizându-se toate datele acestea să se vadă cë măsuri s'a putëa lua întru împlinirea lipsurilor existente.

Totodată s'a luat hotărârea ca, fiecare preot să întocmească o *monografie* a parohiei sale, cu toate problemele de interes creştinesc şi românesc.

Cu acestea şedinţa s'a ridicat urmând o agapă frăţească. — Pr. *Gh. Iacob.*

*

— In ziua de Duminecă, a tuturor sfinţilor, 4 Iunie a. c., preoţimea protopopiatului Târnava şi-a ţinut conferinţa de primăvară în parohia Velţ, păstorită de păr. Tibëriu Herţioga.

Utrenia şi sfânta liturghie se serveşte în sobor de către o parte a preoţimii tractului.

La sfârşitul sf. serviciu divin predică cu mult înţeles părintele *I. Gligor* din Abuş, despre felul cum au ştiut mărturisì pe Hristos, prin cuvânt şi fapte şi chiar prin propria lor viaţă, sfinţii. Predica bine pregătită şi adâncită, iar pe alocurea ţesută cu pilde frumoase, a reuşit să ridice sufletul credincioşilor pe aripile nevăzute ale credinţei spre tot mai multă lumină şi sfinţenie.

După masă, vecernia s'a slujit în sobor. La sfârşit predică păr. I. Oprea-Bahnea despre viaţa de veci. In grai dulce popular, aşa cum puţini au acest dar, părintele Oprea zugrăveşte atât de viu şi cutremurător viaţa cea veşnică, după faptele bune sau rele săvârşite pe pământ.

Păr. protopop Gh. Oprean vorbeşte despre renaşterea naţională, curent pornit din sufletul mare al M. S. Regelui.

Se continuă conferinţa în localul şcoalei primare de stat.

Dupăce se cântă mai întâi Împărate Ceresc, păr. I. Oprea-Bahnea deschide şedinţa în faţa mulţimii de credincioşi printr'o adevărată conferinţă ziditoare de suflete. Mânecând dela cuvintele Mântuitorului Iisus: „Voi sânteţi lumina lumii şi sarea pământului", păr. I. Oprea desvoltă un adevărat buchet de idei creştineşti, aplicându-le la tot ceeace interesează viaţa poporului nostru. Conferinţa Sf. Sale — deşì improvizată, căci avea doar să deschidă şedinţa numai prin câteva cuvinte — a fost substanţială în cuprins, iar ca expunere, o apă lină, ce curge pe şesuri fără cotituri. Căci păr. Oprea se întrece în ispitirea Sf. Scripturi şi în acumulare de idei prin lecturi bogate. De aceea Sf. Sa este o luminare ce arde deasupra obrocului.

Urmează conferinţa păr. A. Scutea din Blăjel despre armată, premilitărie, străjerie şi serviciul social.

Populaţia dela ţară cunoaşte prea puţin rostul adânc al acestor trei din urmă instituţiuni pentru ţară şi neam, Conferinţa temeinic lucrată şi cu largi proporţii a colegului A. Scutea lămureşte pe deplin pe ascultători asupra acestor instituţiuni, iniţiate de M. Sa Regele Carol II, care a deschis un front de luptă, un „foc viu" spiritual în interiorul ţării pentru stârpirea patimilor — moştenite din trecut — şi consolidarea ţării şi a neamului, tocmai prin aceste adevărate şcoale. Conferinţa păr. Scutea, în măsura în care a fost binevenită şi potrivită, pe atât a fost de folositoare.

Păr. I. Oprea închide şedinţa, îndrumând pe credincioşi să-şi trăiască viaţa atât cea de creştin, ca şi cea naţională, aşa cum românul ştie s'o trăiască în aceste două ipostaze, dar într'o desăvârşită unitate.

Aduce de încheiere omagii Înţeleptului conducător al ţării şi neamului M. Sale Regelui şi Iaaltului Ierarh Mitropolit Nicolae, care cu vrednicie conduce destinele bisericii ortodoxe române şi a credincioşilor Săi din Mitropolia Ardealului.

Păr. T. Herţioga mulţumeşte în cuvinte simţite cucernicilor preoţi pentru bucuria duhovnicească procurată credincioşilor cu prilejul acestei conferinţe.

Cu troparul „Bine Eşti cuvântat Doamne" se sfârşeşte o zi de muncă sfântă şi duhovniceşti bucurii. — *M.*

*

Cercul preoţesc Chişcădaga, prot. Deva, a ţinut a doua conferinţa pastorală în 2 Iulie c. în parohia Boholt.

Serviciul divin a fost celebrat de preoţii participanţi Al. Vâjdea, L. Lazăr şi A. Igna. La sfânta liturghie au predicat Pr. *Al. Vâjdea*, explicând evanghelia zilei, şi Pr. *A. Igna*, desvoltând subiectul: „Luxul ruinează buna stare materială şi morală a satelor".

După masă s'a săvârşit taina sf. Maslu, împreunată cu alte rugăciuni de folos obştesc.

Ultimul punct a fost cuvântarea ţinută de Păr. *L. Lazăr* care a vorbit despre: „Credinţa ca razim al vieţii în necaz şi suferinţă". — Pr. *L. Lazăr.*

*

Conferinţă pastorală. — Sâmbătă, 8 Iulie 1939, ora 10, preoţimea tractului *Mercurea* s'a întrunit la conferinţă pastorală intimă, în cadrele căreia s'a instituit la cârma protopopiatului Păr. *Dumitru Ciuchendea* din parohia Poiana Sibiului.

Doxologia, cu invocarea Duhului Sfânt, s'a slujit de Păr. Avram Pecurariu, Dr. V. Oană şi C. Sa Dum. Ciuchendea, iar răspunsurile s'au dat de preoţii asistenţi.

Şedinţa s'a deschis prin cuvântul Păr. protopop *Oana*, care a evidenţiat rostul conferinţelor pastorale, ţinute de preoţi în timpurile critice de azi.

După aceasta a comunicat înaltele ordine: de desărcinarea sa dela conducerea protopopiatului Mercurea; ordinul prin care Păr. Dum. Ciuchendea a primit înalta binecuvântare de a purta brâu roşu, apoi ordinul prin care este numit administrator protopopésc al protopopiatului Mercurea.

P. C. Sa Avram Pecurariu mulţumeşte părintelui protopop Oana pentru destoinicia cu care a condus protopopiatul şi îşi arată satisfacţia că e învrednicit de Dumnezeu să-şi vadă urmaşul în scaunul protopresbiteral căruia îi face urări de bine.

Păr. D. Ciuchendea în răspunsul său de mulţămire accentuiază rostul şi chemarea preotului de luminător, prin întreaga lui făptură.

1785 va desfiinţa pentru totdeauna iobăgia, „damit überall diese traurige Degradation des Menschengeschlechtes verschwinde".

Despre această lucrare a distinsului nostru academician, profesorul universitar german, H. Cornelius, scrie următoarele: „Citind lucrarea aceasta istorică, mă simt cu totul copleşit de profunda impresie, ce mi-a făcut uciderea lui Cloşca şi Horia. Este cu totul înfiorător felul de a-i fi schingiuit printr'o astfel de nedreptate strigătoare la cer. Este anevoe de înţeles, pentru ce împăratul, care în aparenţă fusese aşa de binevoitor faţă de cei răsvrătiţi, s'a lăsat înduplecat să-şi încarce sufletul cu o astfel de răspundere gravă, căci nu pot concepe să se fi purtat cu indiferenţă faţă de un asemenea supliciu.

Expunerea vioaie a autorului reuşeşte a înlănţuì simpatiile cititorilor cu desăvârşire de partea răsvrătiţilor şi îi îndeamnă să se bucure, că urmaşii acestora şì-au putut redobandì, la sfârşitul războiului mondial, locul ce li se cuvine".

Pe noi ne bucură că un reprezentant de seamă al culturii germane, în aceste momente de revindecări teritoriale, recunoaşte că, după război, prin pacea dela Trianon, n'am luat decât ceeace ni s'a cuvenit.

In acest scop s'au sacrificat Horia, Cloşca, Crişan, Buteanu, Iancu, Constantin Romanul-Vivu, generalul erou Dragalina şi atâtea mii de eroi necunoscuţi, ale căror suflete unite cu ale noastre, nu doresc decât să fim puternici şi gata a ne apăra, oricând şi contra oricui, ceeace s'a realizat prin jertfa lor de sânge şi suferinţă.

Prof. **Ion Hurdubeţiu**

Din viaţa satului

Preotul şi stupăritul

Stupăritul este o îndeletnicire frumoasă şi rentabilă. Cu un minim de capital şi de muncă, el este nesecat isvor de bogăţie pentru cel ce se ocupă de el.

In secolele trecute ţara noastră era vestită în producţia de miere, care se exporta în toate ţările vecine. Cât despre ceară, pe lângă luminarea caselor, ea se aducea ca jerfă de ardere de tot în toate bisericile noastre şi până în Grecia şi Constantinopol.

Această situaţie s'a schimbat în veacul nostru, şi frumoasa viaţă de stupar a fost părăsită, încetul cu încetul, spre paguba sătenilor.

Stupăritul, mai ales azi când produsele ţării noastre sânt căutate de străinătate, se cuvine să fie introdus şi răspândit cât mai mult în păturile ţărăneşti.

Azi se văd sate înconjurate de păduri, fâneţe şi pomi meliferi, — sate care nu cultivă, aproape de loc, stupăritul.

Stupii sânt sănătate, hrană şi avere pentru cel ce se ocupă cu ei. Mierea, — esenţa florilor, este bun aliment. Ea conţine vitaminele necesare creşterii, întăririi oaselor şi purificării organelor interne.

Ea este, totodată, bun medicament pentru boli de piept, stomac, etc. fără a mai socoti derivatele ei care pot înlocui foarte bine atâtea fabricate din comerţ mult inferioare mierei.

Acestea fiind foloasele şi însemnătatea stupilor, se impune fraţilor preoţi dela sate a muncì la răspândirea cât mai mare a stupilor, mai ales că lor le merge bine în orce regiune, — introducând cultivarea raţională a lor şi învăţând pe oamenii mai destoinici să-şi confecţioneze singuri uneltele necesare ca: lăzi, rame, etc., după cum recomandă tratatele de apicultură.

Camerele de agricultură stau bucuros în ajutor cu sfaturi şi unelte de model, dând gratuit unelte, numai ca să înainteze stupăritul.

Considerând deci nobila îndeletnicire de stupar pentru preot, cred că trebue să ne grăbim a ridica şi în această privinţă credincioşii, ajutându-i să se emancipeze din starea de inferioritate faţă de străini.

Pr. **Viorel Ogradă**

Părintele Acelenescu, în numele preoților din tract, binevintează pe noul administrator protopopesc asigurându-l de sprijinul, respectul și considerația preoților din tract. — Pr. *A. Străuț.*

Nr. 8211—1939.

Comunicat

Ministerul agriculturii și domeniilor cu adresa Nr. 152.321/939 ne încunoștiințează, că unele parohii nu se conformează legii privitoare la organizarea și încurajarea agriculturii, referitor la cultivarea loturilor agricole, ce li s'au atribuit prin legile de reformă agrară.

Articolul 22 din această lege precizează, că loturile parohiilor vor fi cultivate pe baza planului de cultură, întocmit de Serviciul agricol respectiv, care să poată asigura acestor terenuri un asolament rațional, potrivit cu situațiunea locală.

Deasemenea articolul de mai sus prevede, că deținătorii unor astfel de loturi sunt supuși controlului tehnic al Serviciului agricol județean.

Având în vedere cele relatate mai sus, și ținând seama de faptul, că aceste loturi trebue să fie un exemplu viu pentru sătenii din comună, dispunem, ca Preacucernicii preoți din cuprinsul Arhiepiscopiei noastre să se conformeze dispozițiunilor de mai sus ale legii.

Sibiu, din ședința secției economice a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 10 Iulie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

INFORMAȚIUNI

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* s'a întors, Joi, 20 Iulie a. c. la reședință, venind dela Eforie; iar Sâmbătă 22 Iulie a. c. a plecat la Bran pentru sfințirea bisericii dela Castelul Arhiducesei imperiale Ileana.

In vederea pelerinajului la fostul câmp de luptă *Sărata-Porumbacu*, din județul Făgăraș, s'au întrunit, cum anunță ziarele din capitală, numeroși luptători spre a fixa data și programul comemorării luptei. In această consfătuire, prezidată de dl general adjutant Gr. Berindei, secretarul asociației, dl Ion Iliescu, a dat citire adresei I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae* al Ardealului, care propune ridicarea unei mânăstiri la Porumbacu de Sus, în locul celei dărâmate de vrăjmașii neamului și ai ortodoxiei în veacul al 18-lea. Asociația luptătorilor primește cu profundă recunoștință inițiativa arhierească.

Biserică la Tușnad. *In scopul ridicării unei biserici ortodoxe române la Tușnad, I. P. S. Patriarh Nicodim subscrie suma de 35 mii de lei, reprezentând salarul pe întâia lună a funcțiunii Sale ca Patriarh al României.*

Rezultatul. La examenul de bacalaureat, teoretic și comercial din anul acesta 1939, s'au prezentat în toată țara 6640 de candidați (cu 370 mai mulți decât în Iunie 1938). Au reușit 4230, adică 63·70 la sută.

Criza Ligii Națiunilor. In timp ce Europa trece prin clipe de grea cumpănă, Liga Națiunilor există numai cu o activitate birocratică în strălucitul său palat dela Geneva, construit, acum câțiva ani, cu sume fabuloase. Peste zece state au părăsit Geneva, ear unele care au rămas nu se prea grăbesc să-și plătească anualele cotizații. După perioada de lux, la sediul Ligii a urmat perioada de mare economie. Ziarul francez *Gringoire* află, că s'au concediat numeroși funcționari subalterni. S'au observat, spune acelaș ziar, și unele lucruri... interesante cum s'ar zice: astfel un negru american figura la Ligă ca funcționar indian, doi francezi figurau ca mexicani etc. Se va proceda la o catalogare a întregului personal din Liga Națiunilor.

Știre gazetărească. *Foaia* **Lumina Satelor** *și suplimentul său religios* **Oastea Domnului** *și-au schimbat redactorul. Pr. Gh. Secaș, misionarul dela centrul Oștii și redactorul de până acum, după o rodnică activitate de zece ani, se retrage dela conducerea acestor foi și trece în slujba clerului militar. Atât I. P. S. mitropolit Nicolae al Ardealului, cât și secretariatul central al Oștii au adus cuvinte de mulțămire părintelui Gh. Secaș, pentru râvna și dragostea deosebită cu care a stat în fruntea Oștii. In locul său vine la foaie părintele Nicolae Vonica, al cărui scris este apreciat și cunoscut și din coloanele ziarului nostru. Urăm noului redactor multă sănătate și putere de muncă în postul ce i s'a încredințat.*

„Patimile lui Iisus". In satul bavarez vestit, în Oberammergau, se fac de pe acum pregătirile în vederea reprezentării „Patimilor lui Iisus", în luna Mai a anului 1940. Aproape jumătate din cei 2600 locuitori ai comunei participă activ la reprezentațiile cercetate de un public venit și din mari depărtări.

Sanatoriul dela Schitul Păltiniș, de-asupra satului Rășinari, în apropierea Sibiului, se bucură și în vara aceasta de numeroși vizitatori, cum constată și unul din marile noastre cotidiane, care spune următoarele:

Sanatoriul este o stațiune climatică hărăzită celor dornici de o adevărată reconfortare spirituală și fizică. Nu oriunde există atâta confort, disciplină creștinească și posibilități de adevărată trăire în mijlocul naturii ca la „Schitul Păltiniș". Așezământul se scaldă ziua întreagă în razele binefăcătoare ale soarelui, și este așezat în mijlocul unei păduri de brad. Nimic nu-i lipsește din ceeace se înțelege prin confort occidental: apă în fiecare cameră, lumină electrică, sobe de teracotă, instalație telefonică, etc. La o mică depărtare străjuește o bisericuță. Vizitatorii o cercetează după trebuința lor sufletească, ascultă în ea slujba noastră ortodoxă și se simt în atmosfera cuvioasă a bisericuțelor din satele adavărat românești. Câți intelectuali de seamă, câți slujitori ai altarului și ai oastei, câți diriguitori ai treburilor publice nu și-au găsit acolo, vară după vară, odihna dorită și posibilitatea de înviorare totală! Și acum poposesc acolo oaspeți aleși, dintre cari notăm: dl V. Nicolau conferențiar universitar în București, dl Semproniu Lupaș conferențiar universitar în Cluj, dl ing. Ștefanov din Silistra, dl locotenent Guilmeine din Alba-Iulia, prof. Olimpia Iosif din Arad, etc.

Dela Serviciul Recrutării. Tinerii contigentul 1940 (născuți în anul 1918) cari au obținut însumarea cu termen redus și doresc a fi amânați de serviciul militar pe anul 1939—1940 pentru continuarea studiilor în țară sau străinătate, vor depune sau trimite (prin scrisoare recomandată), la Cercul de Recrutare respectiv, până la *15 August* 1939, o cerere timbrată care să cuprindă următoarele date: numele și pronumele, domiciliul stabil (unde va primi comunicările), data și locul nașterii, contingentul, Cercul de recrutare, școala pentru care cere amânarea, localitatea unde se află acea școală, anul școlar în care este scris, Nr. recipisei de plata taxei militare pe anul 1939—1940. Odată cu cererea de amânare de studii, vor depune recipisa de plata taxei militare pe anul 1939—1940, care se va face anticipat. Tinerii cari nu depun această cerere, pierd dreptul la amânare de studii și vor fi încorporați la 1 Noemvrie 1939.

Rectificare. In Nr. trecut al foii s'a greșit titlul articolului dlui Ioan Opriș, la câteva foi. In loc de „Creație și intelectualitate", să se citească „*Preoție* și intelectualitate".

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 23 Iulie 1939, va predica păr. protopop *M. Neagu.*

CARȚI ȘI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru știința și viața bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit *Nicolae.* Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacția și administrația: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. *Dr. Grigorie T. Marcu* — Numărul pe Iulie —August 1939 cuprinde: **Despre sinodul dela Florența.** Diacon Dr. Grigorie T. Marcu: Avem Patriarh! Icon.-Stavr. Dr. Gh. Cluhandu: In legătură cu sinodul dela Florența (1439). Dr. T. Bodogae: De ce nu s'a putut face unirea Bisericilor la Florența? Prof. Dr. Nic. Neaga: Eclesiastul (Scurte note explicative). Dr. T. Bodogae, Dr. L. Stan, Dr. Gr. T. Marcu, Prof. Dr. Nicolae Neaga, Pr. Prof. Simion Radu și Preot D. Veștemean: Mișaarea literară: Mirenii în biserică. Forma de conducere în Biserica creștină în primele 3 veacuri. Teologia fundamentală. Profetul Avacum. Dogmatica Sfântului Ioan Damaschin. The Life of Christ. Mélanges d'histoire générale. Dr. Gr. T. M. și Dr. L. S.: Cronică: Congresul societății misionare „Oastea Domnului". Sărbătorirea dlui profesor univ. Dr. V. Gheorghiu. Schimbări în conducerea revistei „Biserica și Școala". O impresionantă manifestație de simpatie a preoțimii din Arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu față de Chiriarhul ei. Solemnitatea încheierii anului școlar la Academia teologică „Andreiană". Alegerea, învestirea și întronizarea noului Patriarh al României. Schimbări în biserica ortodoxă din Polonia. Dr. Gr. T. M.: Note și informații.

Nr. 137—1939 (53) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Beia,** din protopopiatul Sighișcoara, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 de zile dela cea dintâi apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială: 4 jugăre arător, 3 jugăre fânaț, 2 jugăre pășune, 1 jugăr 200 st. □ grădină de legume.
3. Stola uzitată în parohie.
4. Câte o ferdelă de grâu de fiecare familie.

Concurenții își vor înainta, în termenul dat, petițiile însoțite de certificatele de studii și de încuviințarea Prea Veneratului Consiliu arhiepiscopesc de a concura, oficiului protopopesc ortodox din Sighișoara, și cu încuviințarea acestuia se vor prezenta în parohie spre a servi, cânta, cuvânta și a fi cunoscuți de popor.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sighișorii în înțelegere cu consiliul parohial din Beia.

Sighișoara, la 12 Iulie 1939.

Emilian Stoica
protopop.

Nr. 43/1939 Par. (54) 1—2

Publicare de licitație

Comitetul parohiei Cisnădie, protopopiatul Sibiu, cu aprobarea Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 8119/1939, dă în licitație publică în *23 August 1939*, ora 10, în biroul școalei primare de stat, cu oferte închise și sigilate, zidirea bisericii din Cisnădie.

Lucrarea se va face conform devizului și planului cari se pot vedea în fiecare zi la oficiul parohial Cisnădie.

Participanții vor depune o garanție de 5% din valoarea devizului, în numerar sau efecte de stat.

Nu vor fi admiși la licitație decât antreprenori diplomați. In ofertele prezentate la licitație se va arăta de către concurenți că au luat cunostință de caietul de sarcini al lucrării în chestiune.

Ofertele neînsoțite de garanția legală nu vor fi luate în considerare.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a alege dintre concurenți pe acela în care are deplina încredere.

Cisnădie, la 20 Iulie 1939.

Președinte: **Simion Nanu** preot

Secretar: **T. Buta**

Judecătoria mixtă Sibiu, secția c. f.

Nr. 1744/1939 c. f. (12) 1—1

Extract din publicațiunea de licitație

In cauza de executare făcută de urmăritoarea Banca Oașia s. a. Sibiu contra urmăriților Markus Iosif și soția n. Hiencz Agneta.

Judecătoria,

A ordonat licitațiunea execuțională în ce privește imobilul situat în comuna Sibiu circumscripția Tribunalului și Judecătoriei Sibiu cuprins în c. f. a comunei Sibiu Nrul protocolului c. f. 6605 și Nr. top. 3029/8/96/2 și 3029/8/97/1/1 în valoare de 38.400 Lei cu prețul de strigare de 25.920 lei, — pentru incasarea creanței de 7000 lei, capital și accesorii.

Licitațiunea se va ține în ziua de 22 luna August anul 1939 ora 15 în localul oficial al c. f. strada Carmen Sylva Nr. 7, ușa Nr. 33 parter.

Dată în Sibiu, la 17 luna Martie anul 1939.

Dir. de c. f.: **Dr. Jurca** m. p.

Judecător-șef: **Coman** m. p.

Pentru conformitate: **P. Cândea**

---

(50) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Bunești,** protopopiatul Cohalm, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele acestui post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Locuință provizorie până la transformarea localului de școală în casă parohială.
3. Folosința a 21 jugăre fânaț.
4. Folosința grădinii de lângă biserică.
5. Câte 20 litri cereale (grâu sau porumb) dela fiecare familie.
6. Șase stânjini lemne de foc.
7. Stola tractuală.

Cererile de candidare, însoțite de cuvenitele acte, împreună cu autorizația P. V. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc Cohalm, cu al cărui aviz concurenții urmând să se prezinte în parohie în zi de Duminecă sau sărbătoare, pentru a face cunoștință cu poporul.

Cohalm (Rupea), 4 Iulie 1939.

Alexandru Brotea
protopop

Nr. 286/1939 (52) 1—3

Concurs

Pentru îndeplinirea postului de paroh în parohia de clasa III-a **Cerbia** cu filia **Pogănești,** din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele acestui post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială nouă corespunzătoare.
3. Folosirea cimitirului dela biserică.
4. Sesia parohială dela materă $8^1/_2$ jugăre, ear dela filie $2^1/_2$ jugăre.
5. Venitele stolare uzitate în tract.

Cererile de concurs și aprobarea de a concura dela Consiliul arhiepiscopesc se vor înainta în termen oficiului protopopesc, ear concurenții se vor prezenta, cu avizul protopopului, în parohie, spre a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc al tractului Dobra în înțelegere cu consiliul parohial.

Dobra, la 6 Iulie 1939.

Iosif Morariu
protopop

Au apărut urmatoarele compoziții muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediție nouă primenită și îmbogățită. Un exemplar legat frumos Lei 200·—

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediția V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100·—
De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII — Sibiu 30 Iulie 1939 — Nr. 31

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Creștinism și pacifism

In vara aceasta se împlinește un sfert de veac dela isbucnirea războiului mondial din 1914.

Cauzele și efectele lui ca și însaș desfășurarea năprasnicului război au produs o imensă literatură: politică, diplomatică, strategică, juridică, economică etc. fără a se putea spune că ele sunt complecte și definitive.

Cauzele și efectele războiului mondial sunt cu atât mai complexe cu cât războiul a atras în vâltoarea lui țări și neamuri de rase și limbi diferite, cu credințe și aspirațiuni variate.

Un lucru e mai presus de orce îndoeală: războiul a deschis probleme și n'a dat soluțiuni; a schimbat harta lumii și a arătat nevoea unei vieți nouă.

O îndelungată, dacă nu o perpetuă perioadă de pace se aștepta să urmeze. Iluzie deșartă!

După toate aparențele, prăbușirile din acest război mondial nu vor fi decât *un episod printre altele.* Și această frasă, ne temem că arată destinul sinistru, care paște popoarele Europei.

Popoarele Europei au moștenit dela civilizația clasică greco-romană și dela barbari înclinarea pentru încordări titanice și pentru cuceriri de lumi. Simbolul lor e Prometheu, care a răpit focul din cer și a fost pedepsit de Zeu cu răstignire pe muntele Caucazus și un vultur îi sfășia ficatul în fiecare dimineață.

Revoluțiile și războaiele arareori sunt mijloacele de remediere a relelor din lume.

Ce e drept războaiele scot la iveală virtuți nespus de prețioase ca: jertfirea de sine, credința, curajul, tăria, inteligența, disciplina, iubirea deaproapelui, a neamului și a patriei.

Dar toate acestea se pot afirma cu strălucire și în vreme de pace într'o societate așezată pe temelii solide.

Răsboaiele însă scormonesc și descătușează forțele subumane și pasiunile brutale din oameni, cari întunecă rațiunea și rănesc de moarte conștiința umană.

Surorile Marta și Maria au întâmpinat pe Hristos la mormântul lui Lazar, cu cuvintele: Doamne, de ai fi fost Tu aici, fratele nostru n'ar fi murit!

Tot astfel creștinul ar putea spune: Dacă Hristos cu duhul Lui ar fi fost în sufletele celor ce au deslănțuit războiul, lumea ar fi fost cruțată de urgiile cunoscute și de efectele spirituale înfiorătoare de pe urma războiului.

Un sociolog creștin, examinând aceste efecte în anul 1924, făcea acest tragic bilanț: «Viața în tranșee a pervertit sentimentul relațiilor personale, abrutizând pe combatant și făcându-l să-și peardă gingășia față de cei mai apropiați ai săi: soție, copii, frați, părinți, prieteni. Populația de război s'a dedat să judece și să se manifesteze în termenii forței, ai urei și ai brutalității.

Prin cei patru ani de traiu în tranșee, s'a atrofiat simțul de răspundere personală și de libertate. Generațiile trecute prin linia de foc sunt denaturate, neîncrezătoare în legi, șovăelnice în fața autorității și lesne pornite spre răsvrătire. Ele se cred îndreptățite să ia frânele conducerii din mânile oricui și nu îngăduie nici cea mai binevoitoare și mai mulcomă critică. Totuși sunt incapabile de eforturi creatoare.

Sunt tragice accentele mentalității omului din războiu. E stăpânit de materie și consideră averea mai importantă decât viața.

Cetățeanul a devenit un șurub în mecanismul vieții. Statul de după războiu e omnipotent și absolut, ca să înfrâneze anarhia.

Arta nu mai este expresia idealului de adevăr, de bine și de frumos ci expresia capriciului și a speculei. Fapta e divorțată de religie. Educația superioară a redus nivelul aristocrației intelectuale. Educația primară e șubredă, n'are soliditatea necesară, ca pe ea să se poată construi un edificiu trainic și nesdruncinat. Massele populare nu mai iau în serios religia și aceasta nu mai este călăuza de fiecare zi a omului în cumplitele adversități ale vieții. Religia e eternă, dar bisericile au ajuns la răspântie. Fi-vor reprezentanții Bisericilor creștine la înălțimea chemării lor, ca să înțeleagă gravitatea situației de azi.»

De când s'au scris aceste constatări, neamurile de azi au străbătut prin tot felul de crize, culminând în criza morală de azi, căci ar fi o blasfemie să vorbim de progresul moral al lumii de un sfert de veac încoace.

Iar azi trăim într'o lume, în care popoare mari și civilizate se pregătesc în goană nebună de un nou măcel și mai îngrozitor.

Spre acest scop întrebuințează toate resursele muncii, ale științei și ale tuturor iscodirilor minții omenești. Și țările mari silesc și pe cele mici să procedeze la fel.

Nu suntem pacifiști fără discriminație și suntem convinși că sunt cauze mari, pentru care suntem gata de luptă până la ultima suflare, jertfindu-ne viața pentru ele și printre acestea sunt: libertatea, integritatea hotarelor și demnitatea națională.

Sunt atâtea neajunsuri ale vieții și plăgi sociale și morale, în contra cărora omenirea întreagă e obligată să-și mobilizeze energiile de care dispune, iar nu pentru voluptățile uciderii.

Problemele Bisericii?

Rosturile Creștinismului?

Lumea învinuește Biserica creștină că e slabă și neputincioasă. E slabă pentrucă e desbinată. Religia Creștină și Biserica sunt singurele forțe supranaționale, să scape lumea de peire. Eroismul Crucii e veșnic și Celce l-a arătat lumii ne-a adus o pace și ne-a învățat care sunt condițiile ei.

A avut curajul să spună: am venit să întemeiez împărăția lui Dumnezeu pe pământ și ea este aici — înțelegând viața Sa fără de prihană, în mijlocul unui popor în prăpastia decadenței morale și naționale.

Pentru mulți, creștinismul se confundă cu pacifismul.

Mântuitorul Hristos ne-a învățat: «Fericiți sunt făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema!»

Hristos n'a ridicat pacifismul la rangul de dogmă și nici n'a denegat rosturile forței pentru păstrarea păcii.

Când a spus învățăceilor săi: Nu vă împotriviți celui rău, a avut în vedere relațiile cu dușmanii personali. Iar când a prezis că celce ridică sabia, de sabie va pieri, a sfătuit pe evreii șovinești să nu încerce a se ridica cu armele în contra stăpânirii romane.

Pacifiștii dogmatici consideră forța de esență demonică. Pacifiștii practici socotesc forța în funcție de scopul, pentru care e întrebuințată. Și ea e necesară pentru asigurarea păcii și apărarea celor buni în contra năpăstuirilor celor răi.

De n'ar fi forța, majoritatea oamenilor pașnici și cinstitori de legi, ar putea ajunge ori când și ori unde la discreția criminalilor și a tuturor aventurierilor.

Pacifiștii doctrinari chiar și când sunt sinceri și convinși, sunt indirect complicii anarhiei, ai violenței și ai teroarei. Ei nu pot invoca nici exemplul nici învățătura lui Hristos în favoarea lor.

In ziua, în care se împlinesc 25 de ani, dela isbucnirea războiului mondial, creștinul român să îngenuncheze la altarul atotputernicului Dumnezeu rostind rugăciune pentru aceia cari au murit înainte de a vedea desrobirea noastră și unirea politică. Să roage pe Dumnezeul atoată-milostirea să nu ne lase să cădem vreodată în păcatul cel mai înfricoșat decât toate sacrilegiile și care e disprețul jertfelniciei.

Să se roage lui Dumnezeu ca să trezească mintea noastră și a oamenilor de pretutindenea ca duh nobil și ideal creștin să călăuzească cugetul și pașii lumii.

Iar Stăpânul Dreptății și al Păcii să fie pavăză celor ce apără dreptatea și prin iubire și bunătate se străduesc să desăvârșească unirea tuturora.

Să roage pe Dumnezeu ca să deschidă pururea ușile iubirii și ale proniei Sale, făcând să înceteze ura și răsbunarea și tot gândul viclean și să ne învrednicim ca Cerul și pământul să se întâlnească în slăvirea Stăpânului Păcii.

Tr. Scorobeț
asesor consistorial

Secte oprite și secte recunoscute

(=) Modificând decizia ministerială din anul trecut 1938, o recentă decizie, a ministerului cultelor, reglementează din nou regimul sectelor așa zise religioase din România.

Sectele, înșirate în această decizie, se prezintă în număr mai mult decât respectabil. Ele răsar, pe pământul îngăduitor al țării noastre, ca ciupercile după belșug de ploaie, — cu deosebirea că între ciuperci se găsesc și unele neveninoase, în vreme ce despre secte nu putem afirma acelaș lucru.

Orce biserică, și în special biserica noastră ortodoxă, socotește fie ce sectă, fără deosebire, ca o întrunire care, cu mai mult sau mai puțin meșteșug, încearcă să schimbe învățăturile și adevărurile evangheliei, spre marea daună sufletească a credincioșilor.

Zilnic aproape, și în nenumărate locuri, se constată că sectele, în țara noastră, desfășoară o muncă întețită de politică demagogică, și împotriva bisericii, dar și împotriva statului și a neamului românesc.

Ordonanțele ministeriale, privitoare la activitatea sectelor, statoresc de o parte că, — sub sancțiunea pedepselor prevăzute în codul penal, și pe temeiul legilor pentru aplicarea ordinei în stat, — care sânt sectele cu desăvârșire *interzise*, și de altă parte care sânt «asociații religioase», (la urmă tot *secte!) recunoscute* de ministerul cultelor.

In grupa primă, oprite să activeze, sânt următoarele: Asociațiile mileniste (cu feluritele lor denumiri), apoi: penticostaliștii, tremurătorii, biserica lui Dumnezeu apostolică, pocăiții, nazarinenii, adventiștii reformiștii, secerătorii, nihiliștii, inochentiștii și stiliștii.

In grupa a doua, recunoscute de minister, se găsesc: baptiștii, adventiștii de ziua a șaptea, și creștinii după evanghelie.

Măsurile luate, ori cât ar fi de precize și lămurite, — și presupunem că se și execută întocmai, — ele totuși pot fi, fără greutate, ocolite de un sectant șiret și îndemânatic, care îș zice:

«Dacă sânt oprit să activez ca milenist, penticostalist și mai nu știu cum, n'am decât să mă înscriu la baptiști, la adventiști de cutare zi, sau la creștinii după evanghelie», — sectele noastre admise. Nu s'a în-

tâmplat nici odată ca baptiştii să trateze cu refuz pe fratele tremurător, secerător, nihilist ş. a. m. d.; ci dimpotrivă, îl primesc cu braţe deschise ca pe un «prigonit» de autorităţi.

Ce urmează de aici? Dacă avem o *lege a cultelor*, — în care «predicatorul sectar» nu stă alături de «preotul bisericii», măsură cu adevărat folositoare, statului, şi neamului, şi bisericii, nu poate să fie alta decât: **Toate** *sectele sânt oprite în România.*

Ţara aceasta n'a dat naştere niciodată sectelor. Membrii lor sânt importaţie cu totul străină, — îi avem parte dela unguri, parte dela ruşi şi dela alte neamuri.

Experienţele triste ce le îndurăm pe urma propagandei sectarilor nestânjeniţi în libertatea exerciţiului doctrinei lor, impun în mod logic şi firesc interzicerea tuturor sectelor, ca elemente contrare şi dăunătoare patriei.

Ca să vedem, cum ştiu sectarii să câştige teren, chiar şi în actuala *Rusie*, e de ajuns să citâm cuvintele scrise recent de Pr. A. Svoznicov, (în «Misionarul» din Iunie 1939, pg. 350), unde se exprimă în modul următor:

Am avut prilejul să cercetez mai multe publicaţiuni sovietice, scrise împotriva sectelor şi am rămas uimit de curajul şi metodele ce întrebuinţează sectanţii pentru a reuşi în propaganda lor, în aceste condiţiuni extrem de grele, ale regimului sovietic. Din ele rezultă oportunismul şi elasticitatea propagandei sectare. In fiecare casă de rugăciuni există „colţul roşu" cu steagul şi emblema sovietică, portretele lui Lenin şi Stalin (eventual şi ale altor fruntaşi sovietici), placatul cu inscripţia „Proletari din toate ţările uniţi-vă". Pe lângă aceasta, unele comunităţi sectare se iau la întrecere în născocirea mijloacelor de propagandă din ce în ce mai ingenioase şi atrăgătoare. Astfel, într'o localitate baptiştii au pus o firmă mare roşie cu inscripţia: „Muncitori, voi cei osteniţi şi împovăraţi, veniţi sub steagul roşu, stropit cu sângele Mântuitorului vostru şi veţi afla odihna sufletelor voastre". In altă localitate, tot baptiştii au pus placatul: „Proletari din toate ţările, uniţi-vă! Marele proletar din Galileea, Iisus Mântuitorul, fiul dulgherului din Nazaret, vă chiamă sub steagul său". Intr'o comună rurală din sudul Rusiei adventiştii, organizaţi într'un colhoz, ieşiau în fiecare dimineaţă la munca câmpului cu tractorii, cântând imnurile lor religioase şi cu inscripţiile fixate deasupra tractorilor: „Hristos ni-a dat aceste picioare de fier". „Fie Domnul slăvit în veci". Iată cum încearcă sectanţii să se identifice cu aspiraţiunile poporului şi să se adapteze la mediul social-politic, chiar în condiţiunile cele mai grele şi neprielnice.

Dacă în acest fel lucrează sectarii fanatici sub un regim asupritor, ce vor fi isprăvind ei într'o ţară a libertăţilor greşit înţelese?!

Abecedare. Ministerul educaţiei naţionale a autorizat Casa Şcoalelor să dea spre executare Imprimeriilor Statului, pentru anul şcolar 1939—1940, abecedarele, cărţile de cetire, aritmeticile şi manualele de geografie necesare şcoalelor de curs primar din întreaga ţară, în sumă totală de peste 5 milioane exemplare. Acest material didactic va fi distribuit înainte de 15 Septemvrie şcoalelor primare. O parte din abecedare se dă gratuit copiilor de ţărani şi muncitori.

Nr. 8759/1939

Comunicat

Venindu-ne la cunoştinţă că anumite persoane particulare şi oficiale circulă pe satele noastre şi strâng din biserici obiecte sacre, tipărituri vechi, scoase din uz, atragem atenţiunea organelor bisericeşti, că e strict interzisă înstrăinarea, vinderea şi punerea în comerţ a obiectelor vechi bisericeşti. Astfel de obiecte nu pot fi ridicate nici de organele comisiunii monumentelor istorice, fără prealabila şi specială autorizaţie din partea Consiliului arhiepiscopesc.

Sibiu, la 27 Iulie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Sfinţirea bisericii din Bran

Marea noastră Regină a adus din parohia Lueriu, de lângă Reghin, o veche şi frumoasă biserică de lemn, veche de circa 150 ani, aşezându-o în faţa castelului Bran, în preajma râului Turcul, în uznă de codru secular.

Trecerea neaşteptată a Maiestăţii Sale la cele veşnice, a făcut ca această bisericuţă să rămână până azi nesfinţită.

Altiţa Sa Imperială Domniţa Ileana, odraslă din glorioasa noastră Dinastie, cu bunul Ei soţ, Arhiducele Anton de Habsburg, rugând pe Inalt Prea Sfinţia Sa Dr. Nicolae Bălan, arhiepiscop şi mitropolit, să le sfinţească bisericuţa de lemn, I. P. S. Sa a sosit Sâmbătă, 22 Iulie a. c. la Bran, însoţit de P. C. Sa părintele consilier Virgil Nistor, de diaconii I. Circov şi S. Macarie şi de dl prof. Candid Popa.

La poarta de triumf Inalt Prea Sfinţia Sa a fost primit de vrednicul primar al comunei Bran-Poarta, Dr. A. Stoian medic, şi de dl general adj. Zvidenek, cari L-au condus în grădina castelului, unde a fost întâmpinat de Domniţa Ileana, îmbrăcată într'un splendid costum naţional, de Arhiducele Anton şi cei 4 copilaşi.

Preoţimea a aşteptat pe I. P. S. Sa la podul Turcului, în grădina bisericuţii, unde se mai aflau: dl Valer Langa prefect-delegat, dna Alice Dimăncescu din Straja Ţării, doamna Constanţa Nichita comandanta A. F. C. — secţia Bran, preoţi, preotese, notari, primari, funcţionari publici; străjerele dela şcoala primară Nr. 1 sub conducerea vigilentă a distinsei comandante, dşoara Livia Popovici; străjerii aceleiaşi şcoli sub conducerea bravă a neobositului director şcolar, comandant Ioan Boş; străjere şi străjeri liceali veniţi la aer de munte; numeroşi vilegiaturişti şi dreptcredinciosul popor din Bran,— toţi în pitorescul costum naţional.

I. P. S. Sa a fost bineventat de P. C. Sa părintele Vasile Stoicanea, protopopul Branului. In răspunsul său Inalt Prea Sfinţia Sa a declarat că a venit plin de profunde emoţii sufleteşti în iubitoarea vatră de odihnă a în veci neuitatei noastre: Regina Maria, care şi-a înfrăţit destinul cu destinele neamului românesc, pe cari le-a dus la strălucită izbândă şi veşnică întruchipare.

Dupăce I. P. S. Sa a binecuvântat numerosul popor adunat la măritul praznic duhovnicesc, în cântări slăvitoare de Dumnezeu a fost dus la biserică, de unde, îmbrăcat în strălucite odăjdii arhiereşti, a ieşit întru întâmpinarea Domniţei Ileana şi a Arhiducelui Anton, însoţit de preoţii celebranţi: prot. Virgil Nistor, prot. V. Stoicanea şi N. Stinghe, preoţii Isaia Enescu, Nic. Gogonea şi I. Lascu, şi de diaconii I. Circov şi L. Macarie.

Sosirea şi primirea Alteţelor Lor imperiale a impresionat adânc pe toată lumea şi a imprimat momentului emoţionant pecetea solemnităţilor.

S'a săvârşit sfinţirea apei, înconjurarea şi sfinţirea bisericii, după tipicul tradiţional, cu pătrunzătoarele scene duhovniceşti şi simbolicesti, — Alteţele Lor imperiale participând activ la aşezarea moaştelor în sfânta masă; — parastas pentru fericita odihnă a răposatei Regine şi sfânta liturghie, — răspunsurile liturgice dându-le corul bisericii Sf. Nicolae din Braşov sub conducerea prof. Romul Ardelean.

După terminarea serviciilor religioase şi liturgice, cari prin fastul lor arhieresc au înrâurit profund pe toţi închinătorii cucernici, I. P. S. Sa a ţinut cu duh apostolic, din pridvorul bisericii, o cuvântare luminoasă, din care redăm numai câteva palide fragmente:

A. V. Regale, Iubiţii mei fii sufleteşti,

In zilele acestea s'a împlinit un an de când poporul românesc cu lacrimi şi jale a însoţit la locul de veci pe marea Sa Regină Maria.

Amintirea Ei va rămâne însă veşnic vie în inimile noastre şi cât va dura acest popor, — şi va dura cât munţii aceştia, cât graniţele neperitoare ale ţării acesteia — se va auzi murmurul de recunoştinţă pentru buna, marea şi glorioasa sa Regină Moria.

Noi nu ne dăm seama, îndeajuns cât s'a identificat Ea cu durerile neamului. Cât a muncit Ea pentru Unirea tuturor românilor sub o singură flamură.

Pe unde a trecut, Ea a revărsat dragostea inimei Sale largi cât hotarele acestei ţări, luminile culturii Sale pentru înfăptuirea aspiraţiilor Neamului românesc, luptând din răsputeri pentru realizarea visului nostru milenar al unităţii noastre naţionale.

Neuitata noastră Regină, prin această bisericuţă adusă acì lângă Palatul Său, a ţinut să ne vorbească şi de dincolo de mormânt, împărtăşindu-ne cu sfaturile Ei părinteşti. De dincolo de mormânt Ea ne glăsuieşte astfel:

Prin această bisericuţă am voit să vă spun că un popor numai prin credinţă poate să păstreze scumpa noastră moştenire. Priviţi această ctitorie care trăeşte peste veacuri şi vedeti cum au biruit strămoşii.

Nimeni şi nimic, nici o urgie, nu au putut-o dărâma.

Tot aşa prin credinţă să vă apropiaţi şi voi ca să puteţi răzbì asupra încercărilor şi nevoilor ce vor mai venì.

Această învăţătură v'o lasă statornic Regina Maria prin această bisericuţă.

Când bisericuţele noastre erau de lemn, credinţa noastră era neclintită.

Noi vă făgăduim că tot atât de neclintit vom păstra scumpă, vie şi neştearsă, amintirea marei şi glorioasei noastre Regine, care alături de gloriosul Vostru părinte Ferdinand I, a însemnat totul pentru noi, a întruchipat nădejdile noastre de veacuri, a dus la desăvârşită biruinţă idealul naţional, al cărui paznic luminat şi înţelept este gloriosul nostru Rege Carol II — chezăşia puternică a unităţii ţării, neamului şi sufletului românesc şi dinastia noastră, — chezăşia dăinuirii noastre eterne pe meleagurile strămoşeşti.

De aceea în numele poporului dreptmăritor din Ardealul desrobit pentru totdeauna Vă asigur de credinţa noastră nemărginită faţă de Regele nostru Carol II, de iubirea noastră neşovăelnică şi de devotamentul nostru cald şi fără de prihană faţă de Dinastie, — Dumnezeu să Vă binecuvinteze pe toţi şi să Vă ia în sfânta lui pază ocrotitoare. —

Vorbirea I. P. S. Sale, rostită cu apostolică înţelepciune; atitudinea regală a Alteţelor Lor imperiale în timpul vorbirii, carĕ a ĕmoţionat profund pe Domniţa Ileana; cadrul poetic în care s'a auzit vorbirea, ornamentat de castelul Bran, de păduri seculare, de munţi masivi şi de năvalnicul Turc, popor mult, străjere, străjeri, ne-a zguduit adânc şi ne-a smuls din chingile vremelniciei şi ne-a plasat stăpânitoare în sferele credinţei eterne şi a iubirei dinastice netrecătoare.

După terminarea sĕrviciului divin Alteţa Sa Domniţa Ileana a împărţit frumoase daruri la populaţia săracă din Bran.

Şi în timp ce I. P. S. Sa binecuvânta poporul — Domniţa Ileana — potopită de amintiri, trecea ca o crăiasă din poveşti spre Castel însoţită nu numai de augustul ei soţ, dĕ rugăciunile şi binecuvântările Ierarhului, ci şi de dragostea noastră fierbinte care-i şoptia în ritm grăbit: Domniţă, rămâi la noi pentru totdeauna, căci atunci când Te vedem, vedem pe Ilustra Voastră Mamă, — care pentru noi este o Regină sfântă.

După terminarea slujbei, I. P. S. Sa împreună cu preoţii a fost învitat la o masă intimă în Castelul regal.

După ce a vizitat Castelul şi încântătorul parc dimprejurul lui, opera M. Sale Regina Maria, I. P. S. Sa a părăsit la ora 4 p. m. Branul, plecând spre Sibiu.

Prot. V. Stoicanea

Se înfăptueşte „visul Baznei"!

— Temelia bisericii ortodoxe române. — Râvna localnicilor. — Ajutorul oaspeţilor staţiunii balneare. — Concertul tenorului Dr. Ioan Pulca. — Perspective de viitor. —

O biserică ortodoxă împlântată în mijlocul băilor, iată «*visul Baznei*» — cum l-a numit P. S. Episcop Nicolae Colan în „Viaţa Ilustrată", pe vremea când era rector al Academiei teologice „Andreiane".

Staţiunea balneară Bazna din judeţul Târnava-mică este, după cum se ştie, un loc de întâlnire a atâtor cetăţeni ai acestei Ţări binecuvântate de Dumnezeu. Deşi de origine etnică felurită şi aparţinând cu sufletul atâtor confesiuni religioase, oaspeţii acestei staţiuni de tămăduire a neputinţelor trupeşti au trăit întreolaltă, totdeauna, într'o pilduitoare bună'nţelegere. Aşa că alături de întremarea corporală, ei s'au împărtăşit în cursul zăbovirii lor aici şi de odihna atât de trebuincioasă sufletului.

Roadele acestei vieţi de paşnică împreunăvieţuire n'au întârziat să se arate. Diversele grupuri de oaspeţi ai băilor, întruniţi sub flamura aceleiaşi credinţe şi simţiri, s'au pornit pe fel de fel de înfăptuiri utile, cari maicuseamă în anii din urmă şi-au accelerat ritmul până la emulaţie. Gruparea românilor ortodocşi, localnici şi oaspeţi, a fost îndeosebi activă şi darnică. Veniţi aici pentru înzdrăvenirea trupului, aceştia n'au uitat nici de sănătatea sufletului.

S'a amenajat anii trecuţi o capelă, în vila Mercur, situată în raza băilor, pentru îndeplinirea trebuinţelor sufleteşti ale românilor ortodocşi din staţiune. A fost un început frumos. Zelul cu care au fost cercetate sfintele slujbe, darurile impresionante în bani şi obiecte de cult pe cari le făceau capelei noastre, cu o largă mărinimie, oaspeţii băilor, au arătat demult că acest început trebuia depăşit şi desăvârşit. Ceeace s'a şi făcut, parţial, în August 1937, când s'a aşezat sărbătoreşte piatra de temelie a bisericii ortodoxe române, situată pe promenada cea mai frecventată a băilor, alăturea de frumosul cămin al preoţimii noastre.

Spre fericirea Bisericii noastre, curentul pentru înălţarea unui lăcaş ortodox de închinăciune în Bazna-Băi n'a pornit din ordin de sus, ci din râvna exemplară pentru podoaba Casei Domnului pe care au dovedit-o credincioşii. Faptul acesta constitue cea mai bună garanţie că iniţiativa pornită o să fie cât se poate de trainică. Exponenţii vrerilor ortodoxe cari lucrează în Bazna sunt câţiva intelectuali de elită, adevăraţi „forişti". Le-am face o mare nedreptate dacă nu le-am pomeni numele şi — atâta cât e cu putinţă — strădaniile. Aceştia sunt dnii: Dr. Valeriu V. Bidu, directorul medical al băilor şi fost prefect; Prof. E. Munteanu, fost senator, şi învăţătorul-director Petru Z. Marcu, toţi trei epitropi în funcţiune ai bisericii ortodoxe române din Bazna. Din bogatul repertoriu al faptelor lor ortodoxe, amintim doar câteva. Dl Dr. V. V. Bidu a făcut un mărinimos început fondului de construcţie, subscriind frumoasa sumă de Lei 10.000 (zece mii). Dlui prof. E. Munteanu, fost primarul Baznei, i se datoreşte achiziţionarea gratuită a terenului de zidire şi atâtea demersuri la înaltele autorităţi de stat. Iar dlui înv.-dir. Petru Z. Marcu îi revine gospodăria iscusită a epitropiei şi casieriei parohiale, precum şi nenumăratele alergături pe cari le-a făcut şi le va mai face în acest scop.

Pe temelia de stâncă pe care oaspeţii băilor o văd zilnic în plimbările lor, trebue să se înalţe — cu cât mai de vreme, cu atât mai bine — biserica dorită. Ortodocşii localnici fac sforţări stăruitoare şi fructuoase în acest sens. Clădirile şi arborii de pe promenada băilor sunt tapetaţi cu apelurile răspândite de epitropul-casier Petru Z. Marcu, iar preoţii administratori şi cei de serviciu nu încetează să îndemne pe cei cu dare de mână să-şi dea obolul. Darurile curg generos. Am fost martor la câteva scene cari m'au impresionat adânc şi cari mi-au arătat că pentruca să faci să se deschidă băerile pungilor, ajunge să mişti sufletele oamenilor. Notez câteva. In vara anului 1937, am avut şi eu bucuria să predic odată în capelă. Epitropia cumpărase tocmai atunci o Evanghelie foarte frumoasă, în valoare de Lei 3000 (trei mii). Costul ei trebuia acoperit din daniile benevole ale oaspeţilor, cari semnau pe cele câteva foi albe legate la'nceputul sfintei cărţi. Am vorbit ascultătorilor în acest sens. La sfârşit, printre alţii, un profesor pensionar din părţile bihorene vine şi-mi îmbie 20 lei. Ii mulţumesc şi-l poftesc să iscălească. Văzând că numele lui o să rămână şi-o să fie pomenit cât va dura sfânta carte, şi-a cerut banii înapoi şi apoi, sub ochii mei înmărmuriţi, a semnat 500 lei. Nu-i singurul caz de acest fel. Duminecă 23 Iulie n. c., a predicat în capelă Păr, Ilie Ciulei din Archita. Rezultatul îndemnurilor Sf. Sale a fost surprinzător: o doamnă a dăruit pe loc Lei 1000; alta a promis că va trimite dela Bucureşti o sfântă cruce pentru masa sf. altar, o căldăruşe pentru sfinţirea apei etc. Iată semne de creştinism activ!

Profitând de prezenţa în staţiune a apreciatului tenor dela Opera română din Cluj, *Dr. Ionel Pulca*, epitropia l-a invitat să dea un concert în favorul zidirii bisericii noastre. Reputatul artist a acceptat bucuros. Concertul a avut loc în seara de sf. Ilie (20 Iulie a. c.) şi a întrunit, într'o sală spaţioasă, umplută până la refuz, elita oaspeţilor. Reuşita a fost excelentă. Nici o altă manifestaţie organizată aici în anii din urmă, n'a avut un succes atât de categoric. Incasările au depăşit suma de 15.000 Lei. Mi-a revenit mie cinstea de-a aşterne pe creştetul acestei însufletite manifestări ortodoxe româneşti podoaba cuvântului festiv. Mi-am dat silinţa să subliniez precum se cuvine gestul oaspeţilor (unul din ei şi-a răscumpărat biletul de intrare cu Lei 1042). Tenorului Dr. Ionel Pulca şi dnei Dr. Sotterius von Sachsenheim, care l-a acompaniat la pian, le-am mulţumit în special.

Tenorul Dr. Ionel Pulca este fiul preotului nostru din Saschiz. Impresionat de promptitudinea cu care şi-a pus talentul excepţional în slujba zidirii casei lui Dumnezeu, i-am adresat aceste cuvinte binemeritate:

„Gestul dtale te cinsteşte de două ori: ca român ortodox şi ca artist. Eşti fiu de preot ortodox. Fapta dtale ne spune îndeajuns că nu uiţi că vocea-ţi măiastră e dar de Sus. Bine faci! Pe de altă parte, nouă ne place să vedem în dta un artist de rasă. Pe lângă darul ce ţi l-a hărăzit Dumnezeu, generozitatea dtale ne face să rostim această certitudine. Cel mai mare tenor contimporan, Benjamino Gigli, simte o deosebită plăcere să cânte în folosul celor lipsiţi. I-am citit istoria vieţii şi l-am văzut eu însumi la treabă. Sclipitoarea sa carieră e plină de fapte similare. Pentru tot ce-a făcut pe seama sărmanilor Italiei, Mussolini i-a dăruit un portret suberb pe care a scris cu mâna lui: „A Benjamino Gigli, pura voce, grande anima". Aşa eşti şi dta: voce pură, inimă mare! Iţi urăm să-i păşeşti pe urme întru totul."

Perspective de viitor?... Aflu azi că dl Dr. ing. *Constantin I. Motaş*, directorul general al societăţii de gaz metan, pregăteşte o surpriză parohiei ortodoxe din Bazna. De numele acestui mare român şi foarte distins intelectual ortodox se leagă nenumărate acte de binefacere. Tot jurul e plin de ele. Dele-i Dumnezeu gândul cel mai bun, să-l vedem ctitorind biserica ortodoxă din Bazna, al cărei hram va fi tocmai patronul dsale. Noi îl vom scrie 'n cartea mecenaţilor şi fapta dsale va fi pomenită cu laudă şi recunoştinţă de toţi închinătorii ortodocşi ai locului.

Bazna, 24 Iulie 1939.

Dr. Grigorie T. Marcu

Meditaţii

Lumina lumii

„Voi sânteţi lumina lumii", (Mat. 5, 14)

Din vârful muntelui fericirilor Mântuitorul priveşte întunerecul ce pluteşte asupra mării vieţii popoarelor şi se întristează văzând popoarele ca o turmă fără păstor. De aceea spune ucenicilor vorbele, care au pătruns în inima lor ca săgeţi de foc: «*Voi sânteţi lumina lumii*. Eu sânt farul ce stau la ţărmul fericirii, iar voi razele mele pe care vă trimit acum cu sfânta datorie de a le îndrepta spre mine."

Nobilă misiune, împreunată cu grea răspundere apasă pe umerii ucenicilor Domnului şi prin ei asupra tuturor urmaşilor lor, cari s'au înrolat în tabăra făclierilor evangheliei.

Noua evanghelie a fost focul puternic aprins pe culmi de veac, ca să lumineze calea celor din umbra morţii de oriunde şi de oricând.

Ce bucurie mai mare poate avea omul rătăcit într'o pustie, înconjurat de întunerec şi de fiare sălbatice, rupt de osteneală, — când deodată, în mijlocul primejdiei, zăreşte lumina fâlfăindă ce străbate din coliba unor pustnici sau beduini. Intreaga lui fiinţă tresaltă de nădejde. Işi adună forţele şi aleargă spre ea, convins că-şi va afla isbăvirea. Asemenea este şi lumina adusă de Domnul nosttu Iisus Hristos în întunerecul şi pustiul mult mai mare al păcatelor. Ea luminează drumul ca să nu ne poticnim de pietrile ispitelor, ea purifică sufletul de neghina răului, şi-l încălzeşte, ca să poată călători pe cale ce duce la mântuire.

„Voi sunteţi lumina lumii" e împărtăşirea acestei lumi cereşti ucenicilor săi. Lor li s'a dat har şi putere de a purta până la marginile lumii lumina evangheliei Domnului.

Nu resemnare în faţa luptei cu întunerecul, nu „punerea luminii sub obroc" de frică sau de ruşine ne cere Mântuitorul, ci ridicarea luminii în vârful sfeşnicului vieţii noastre cu orce primejdii.

Acesta e scopul nostru şi aşa au înţeles toţi sfinţii bisericii să poarte lumina primită dela Stăpânul tuturor.

Dacă toţi oamenii ar privi la lumina cea adevărată şi s'ar pătrunde de Domnul Hristos făcând fapte vrednice de lumina Sa, s'ar stânge suferinţa ce este în lume, ar pieri vrajba şi neînţelegerea ce bântue între oameni şi popoare, şi pacea, dragostea şi bunăvoirea Domnului ar fi mereu stăpâne.

Luminează, Doamne, faţa Ta peste noi, ca să ne facem în cel mai mare grad vrednice raze ale Tale în întunerecul lumii.

Străluceşte şi Te arată nouă şi celor „puşi peste o mie şi peste zeci de mii", ca să se îmbrace toţi în haina pocăinţii şi a dragostei aducând pace şi mângâiere, pline de binecuvântarea Ta, în mijlocul popoarelor lumii.

Pr. **Viorel Ogradă**

Nr. 8441—1939.

Concurs

La şcoala normală de fete „Andrei Şaguna" din Sibiu au devenit vacante prin transferări următoarele catedre:

1. Catedra de matematică,
2. Catedra de muzică.

Cine doreşte să ocupe aceste catedre, să înainteze până la data de 10 August a. c. cerere Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu. Cererea să fie însoţită de extras de botez şi actele de studii. Vor fi preferite candidatele care au pe lângă studiile de specialitate şi studii teologice.

Sibiu, 14 Iulie 1939.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 7975/1939.

Notificare oficială

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu se primesc absolvenţi de liceu cu bacalaureat şi absolvenţi cu diplomă de seminar teologic.

Cererile de primire pentru anul academic 1939/40 se vor adresa Consiliului Arhiepiscopesc până la 20 August 1939, însoţite de următoarele documente:

1. Extrasul de naştere dela oficiul stării civile;
2. Extras din matricola botezaţilor;
3. Diploma de bacalaureat sau de absolvire a seminarului teologic;
4. Certificat medical despre starea sănătăţii dela medicul de circumscripţie;
5. Alte eventuale documente recomandatoare.

Toţi studenţii sunt obligaţi a locui în internatul Academiei, unde contribuind cu suma de 8000 Lei anual, vor avea toată întreţinerea.

Inscrierile la Academie se vor face în zilele de 11—13 Septemvrie, în 15 şi 16 Septemvrie studenţii se vor mărturisi şi cumineca.

Paralel cu înscrierile se vor ţinea şi examenele sesiunii de toamnă (corigenţă, anuale, fundamentale).

Deschiderea solemnă a anului academic se face Duminecă în 17 Septemvrie, iar începerea cursurilor Luni în 18 Sept., ora 8 dimineaţa.

Studenţii cari nu se vor prezenta la timp la înscriere, vor fi consideraţi retraşi din Academie.

Inainte de înscriere fiecare student va achita la oficiul de cassă la Consiliului Arhiepiscopesc suma de Lei 3000 ca primă rată din taxa de întreţinere în internat, plus Lei 200 didactru. Rata a doua de Lei 3000, şi rata a treia de Lei 2000, se plătesc în prima zi de şcoală după vacanţa Crăciunului şi a Sfintelor Paşti La rectorat studenţii anului I vor achita, la înscriere, taxa de Lei 925, Lei 1508 pentru cărţi didactice şi Lei 1500 jumătate din costul reverenzii restul îl va plăti Consiliul Arhiepiscopesc; an II Lei 790 plus Lei 1512 pentru cărţi didactice; an III Lei 790 plus Lei 513 pentru cărţi didactice; an IV 790 Lei plus Lei 1251 pentru cărţi didactice.

Studenţii cu slabe mijloace familiare, dar cu purtare aleasă şi notaţi bine la studii vor primi ajutoare (burse), ce se vor putea urca până la 6000 Lei, eventual chiar întreţinerea gratuită în internat. Aceste ajutoare se vor vota numai după înscriere.

Inscrierea se face la rectoratul Academiei, dupăce studenţii vor dovedi cu chitanţe, că au achitat rata I din taxa de întreţinere. Tot la înscriere studenţii anului I sunt obligaţi să prezinte o declaraţie subscrisă şi de părinţi ori tutori la oficiul parohial, în care se obligă, că după absolvirea cursurilor teologice vor intra şi vor servi cel puţin 5 ani în clerul arhiepiscopiei, — în caz contrar, vor restitui ajutoarele de cari vor fi beneficiat în Academie.

Cei primiţi în Academia teologică (an I) de către Consiliul Arhiepiscopesc, vor fi supuşi înainte de înmatricolare, în ziua de 11 Sept. a. c. ora 9 dimineaţa, unei vizite medicale şi unui examen de aptitudini muzicale, cu caracter eliminatoriu. Primirea definitivă în Academie este deci în funcţie de rezultatul favorabil al acestei vizite şi al acestui examen.

Fiecare student va aduce cu sine îmbrăcămintea necesară *(obligator reverandă)*, precum şi hainele de pat şi anume: o plapomă, sau straiu, trei cearceafuri, şi trei cearceafuri pentru plapomă eventual straiu, o perină cu trei feţe de perini, două cămăşi de noapte, 4 ştergare, 4 servete şi o învelitoare de pat.

Părinţii protopopi, preoţii şi profesorii de religie sunt învitaţi a sfătui pe tinerii buni, ieşiţi din şcolile secundare, ca să îmbrăţişeze chemarea preoţească. *Vor atrage în special atenţiunea asupra faptului că tinerii merituoşi se vor bucura de burse.*

Preoţia a fost slujba cea mai de cinste şi mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este şi astăzi chemarea care dă cele mai înalte rosturi pentru viaţa unui om. Pentru omul de studiu, teologia deschide cele mai vaste şi mai atrăgătoare perspective cu problemele ei vitale, cu realităţile cele mai esenţiale, spre care se îndreaptă preocuparea omului. Pentru omul de acţiune, care vrea să joace rol important în direcţionarea vieţii neamului şi a societăţii, preoţia oferă marile ei posibilităţi şi necesităţi misionare cu cuvântul şi cu fapta.

Nu există azi nici o misiune mai nobilă căreia să-şi închine omul viaţa, ca preoţia şi studiul teologic.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti dela 4 Iulie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

INFORMAŢIUNI

O importantă hotărâre a Sfântului Sinod. *Ministerul educaţiei naţionale a făcut cunoscut revizoratelor şcolare, că Sf. Sinod a hotărât ca preoţimea să suplinească în mod automat pe învăţători, ori de câte ori aceştia ar fi chemaţi pentru concentrări sau mobilizări.*

Congres al tineretului creştin. Federaţia asociaţiilor creştine ortodoxe din România, de sub preşedinţia dlui profesor univ. V. G. Ispir, în urma aprobării I. P. S. patriarh Nicodim, din 11 Iulie 1939, a hotărât să trimită o delegaţie (alcătuită din 7 studenţi şi 2 studente) la Congresul internaţional al tineretului creştin, ce se ţine la *Amsterdam*-Olanda în ultimele zile din Iulie până în 2 August 1939.

Năsdrăvăniile vecinilor dela vest. Prin agenţia telegrafică ungară şi pe undele postului de emisiune radiofonică din Peşta vecinii noştri revizionişti îş urmează propaganda de ponegrire a ţării româneşti. Acum, mai de curând, au ţinut să răspândească marea minciună că soldaţii români dezertează din armată şi trec cu sutele în binecuvântata Ungarie. Realitatea este tocmai dimpotrivă: La tribunalul din Cluj au fost judecaţi, în ultimele trei luni, *562 soldaţi cari au dezertat din Ungaria în România*, — din cauză că nu au mai putut suferi tratamentul brutal al superiorilor; lipsiţi de hrană suficientă, soldaţii unguri sânt puşi să muncească şi latifundiile magnaţilor... în ţara unde curge „lapte şi miere".

In atenţiunea părinţilor care au copii orbi. In Aşezământul, pentru ocrotirea orbilor din Cluj, mai fiind locuri libere, cu întreţinere pe cheltuiala statului, se primesc pentru educaţie şi învăţământ pe anul şcolar 1939—1940 copii orbi (numai băeţi) în etate de 7—12 ani. Ei trebue să fie perfect sănătoşi şi educabili. Cererile timbrate legal, însoţite de actul de naştere, certificatul de naţionalitate, certificatul de paupertate şi de certificatul medical, se trimit Aşezământului nostru pentru ocrotirea orbilor din *Cluj*, Calea Regele Carol II, Nr. 25, până cel mai târziu la 1 Septemvrie 1939.

Inaugurarea târgului de mostre — al 7-lea, — organizat de Camera de industrie şi comerţ în Sibiu, s'a făcut Duminecă la ora 11 şi jum. a. m. când s'a săvârşit slujba sfinţirii apei de P. C. Sa păr. *Tr. Scorobeţ*, consilier arhiepiscopesc, înconjurat de un sobor de preoţi, de faţă fiind reprezentanţii autorităţilor, dnii col. Tocineanu-Petrescu prefectul judeţului, Dr. S. Pop primarul municipiului ş. a., precum şi numeroşi vizitatori ai expoziţiei. In cuvântul său ocazional, părintele consilier Tr. Scorobeţ salută şi binevenţează, în numele sfintei noastre biserici, această rară manifestaţie economică, spunând că târgul de mostre dela Sibiu înmănunchează două idei în politica economică de astăzi: ideea de *muncă* şi ideea de *pace*, puse în serviciul neamului nostru, la destinele căruia veghează iubitul nostru Suveran, M. Sa Regele Carol II. Au mai luat cuvântul la această sărbătoare, dnii: N. Martin preşedintele camerei de industrie, arătând rostul şi scopul târgului, Ionescu-Bucureşti, V. Bozdog, directorul târgului, — accentuând cu toţii vrednicia muncii expozanţilor. Oaspeţii şi organizatorii au trecut apoi ta vizitarea strandurilor, care fac cea mai bună impresie.

Caravana cinematografică culturală în Sibiu. Duminecă, 30 Iulie c. ora 18, se va face primirea în oraşul nostru a Caravanei cinematografice culturale a Ministerului propagandei. Ea îşi va începe activitatea, în localitate, în ziua de 31 l. c. în (Piaţa Regele Ferdinand), — proiectând filme cu diferite subiecte culturale, educative şi prezentând frumuseţile naturale, precum şi viaţa economică a ţării noastre. Primarul municipiului nostru, — dl Dr. S. Pop, face călduros apel la cetăţenii acestui oraş, ca să asiste la primirea oficială a Caravanei şi să cerceteze reprezentaţiile ce se vor desfăşura cu această ocazie.

Pâne integrală în Italia. Societatea de cereale italiană a decis ca, începând dela 1 August 1939, să se fabrice în întreaga Italie numai o singură calitate de pâne. Hotărârea aceasta este motivată de necesitatea ca populaţia să nu aibă simţământul diferenţierii de clasă.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 30 Iulie 1939, va predica păr. consilier *Tr. Scorobeţ*.

Poşta redacţiei

La întrebările, primite din cercuri preoţeşti, cum are să se răspundă la salutul străjeresc: Sănătate! — comunicăm următoarea dispoziţie generală a autorităţii bisericeşti: Onor. Straja Ţării a fost rugată să îndrumeze tineretul străjeresc, ca în salutul faţă de preoţi să întrebuinţeze următoarea formulă: «*Sănătate, sărut mâna, părinte!*» La acest salut, Preoţii vor răspunde prin cuvintele: «*Sănătate, Dumnezeu să te binecuvinteze*», ridicând mâna în semn de binecuvântare, potrivit obiceiului vechi creştinesc de salutare şi binecuvântare preoţească.

Consiliul parohial ortodox român, Mada,
prot. Geoagiu, judeţul Hunedoara

Publicaţiune

Consiliul parohial ortodox rom. Mada, protopopiatul Geoagiu, dimpreună cu comitetul şcolar din loc, aduce la cunoştinţă celor interesaţi, că pe ziua de *7 August 1939*, ora 8 dimineaţa, în localul şcoalei primare din loc, deschide licitaţie publică pentru vânzarea a 330 bucăţi goruni, lemn de construcţie.

Informaţii zilnice la oficiul parohial.

(55) 1—1 **Comitetul parohial**

Au apărut urmatoarele compoziţii muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediţie nouă primenită şi îmbogăţită. Un exemplar legat frumos Lei 200·—

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediţia V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100·—
De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

Nr. 8093/939.

Notificare oficială

Şcoala de cântăreţi bisericeşti din Sibiu, înfiinţată în anul 1927, a Arhiepiscopiei ortodoxe de Alba-Iulia şi Sibiu, are menirea să dea Bisericii noastre cântăreţi pricepuţi, conducători de coruri sătesti şi credincioşi luminaţi.

In afară de cântarea bisericească, elevii ei au primit educaţie religioasă îngrijită şi au avut prilejul să deprindă câte o îndeletnicire practică. Programul şcoalei prevede cursuri de albinărit, pomărit, de tâmplărie ş. a.

Cu începerea noului an şcolar, şcoala de cântăreţi din Sibiu se recomandă din nou fiilor de credincioşi, cari doresc să-şi creeze o carieră liniştită, o viaţă frumoasă şi pusă întreagă în slujba măririi lui Dumnezeu.

Tinerii, cari doresc să fie primiţi în această şcoală pentru anul şcolar 1939/40, îşi vor înainta până la 1 Septemvrie cererile lor «*Direcţiunii Şcoalei de cântăreţi din Sibiu*», însoţite de documentele următoare:

1. Carte de botez şi certificat de naştere,
2. Certificat şcolar (cel puţin 4 clase primare)
3. Certificat de moralitate şi recomandaţie dela parohul local,
4. Certificat medical, dovedind că solicitantul nu sufere de boli contagioase şi că nu are nici alte defecte corporale.

In această şcoală se primesc numai fii ai Bisericii noastre, în etate de 15 ani împliniţi dar nu trecuţi de 20 ani şi cari reuşesc la examenul de primire. Acest examen se va ţinea în zilele de 2—3 Octomvrie.

Elevii primiţi vor aduce cu ei: două rânduri de schimburi, haine de pat: străjac, saltea, ţol, perină, cuvertură albă pe pat, 2 ştergare (fiind la toate cusute literile iniţiale ale numelui), cuţit, furculiţă, lingură şi o ceaşcă pentru ceai, *precum şi un costum naţional care va servì de uniformă şcolară.*

Toţi elevii vor locui în internatul şcoalei. Taxa de întreţinere este de Lei: 8000 anual plătibili în trei rate: rata primă de Lei 3000 la înscriere, rata a doua de Lei 3000 la Crăciun, iar a treia de Lei 2000 la Paşti.

Cursurile vor începe la 4 Octomvrie ora 8 a. m. a. c. şi vor dura doi ani de teorie şi unul de practică.

După absolvirea şcoalei se eliberează diploma de cântăreţ bisericesc. Pe baza acestei diplome cântăreţii bisericeşti vor fi retribuiţi din bugetul statului cu un salar lunar fix.

Această măsură s'a pus în aplicare pentru o parte din absolvenţii şcoalei cu 1 Aprilie 1937. Pe lângă aceasta cântăreţii vor avea uzufructul sesiunii cantorale, obţinută din reforma agrară.

Onorata preoţime e poftită a citì acest avis credincioşilor noştri în sfânta biserică în trei Dumineci consecutive şi a îndemna părinţii cu fii buni să şi-i trimită la şcoala de cântăreţi bisericeşti.

Pe lângă aceasta mai dispunem oficiilor parohiale spre ştire şi strictă conformare următoarele:

a) Parohiile cari angajează absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi din Sibiu, până la introducerea acestora în statele de salarizare, să le asigure din casieria parohială un salar de 500 Lei lunar conform hotărârii Adunării eparhiale din 1933 emisă de Noi cu Nr. 6621/933.

b) Cântăreţii cu diplome dela Şcoala de cântăreţi din Sibiu să fie angajaţi pe lângă cei bătrâni *calificaţi* din parohiile noastre, Consiliul parohial având obligaţii să le asigure jumătate din uzufructul sesiei şi jumătate din toate venitale cantorale.

c) Cântăreţii cu diplome dela Şcoala de cântăreţi angajaţi în parohii cu cântăreţi *necalificaţi* să se bucure de dreptul de-a ocupa strana dreaptă având consiliul parohial îndatorirea a le asigura două din trei părţi a sesiunei şi venitelor cantorale.

Posturile de cântăreţi devenite vacante nu se vor mai putea întregì decât cu absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi.

Parohiile noastre cari dispun de mijloace materiale, întru cât vor avea tineri săraci dornici de a ajunge cântăreţi bisericeşti, sunt poftite a vota pe seama acestora taxele de întreţinere la şcoală.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc ţinută la 6 Iulie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

(50) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Buneşti,** protopopiatul Cohalm, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele acestui post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă provizorie până la transformarea localului de şcoală în casă parohială.
3. Folosinţa a 21 jugăre fânaţ.
4. Folosinţa grădinii de lângă biserică.
5. Câte 20 litri cereale (grâu sau porumb) dela fiecare familie.
6. Şase stânjini lemne de foc.
7. Stola tractuală.

Cererile de candidare, însoţite de cuvenitele acte, împreună cu autorizaţia P. V. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc Cohalm, cu al cărui aviz concurenţii urmând să se prezinte în parohie în zi de Duminecă sau sărbătoare, pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Cohalm (Rupea), 4 Iulie 1939.

Alexandru Brotea
protopop

Nr. 286/1939 (52) 3-3

Concurs

Pentru îndeplinirea postului de paroh în parohia de clasa III-a **Cerbia** cu filia **Pogăneşti,** din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele acestui post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială nouă corespunzătoare.
3. Folosirea cimitirului dela biserică.
4. Sesia parohială dela materă $8^1/_2$ jugăre, ear dela filie $2^1/_2$ jugăre.
5. Venitele stolare uzitate în tract.

Cererile de concurs şi aprobarea de a concura dela Consiliul arhiepiscopesc se vor înainta în termen oficiului protopopesc, ear concurenţii se vor prezenta, cu avizul protopopului, în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc al tractului Dobra în înţelegere cu consiliul parohial.

Dobra, la 6 Iulie 1939.

Iosif Morariu
protopop

Nr. 137—1939 (53) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Beia,** din protopopiatul Sighişcoara, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 de zile dela cea dintâi apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială: 4 jugăre arător, 3 jugăre fânaţ, 2 jugăre păşune, 1 jugăr 200 st. □ grădină de legume.
3. Stola uzitată în parohie.
4. Câte o ferdelă de grâu de fiecare familie.

Concurenţii îşi vor înainta, în termenul dat, petiţiile însoţite de certificatele de studii şi de încuviinţarea Prea Veneratului Consiliu arhiepiscopesc de a concura, oficiului protopopesc ortodox din Sighişoara, şi cu încuviinţarea acestuia se vor prezenta în parohie spre a servì, cânta, cuvânta şi a fi cunoscuţi de popor.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sighişorii în înţelegere cu consiliul parohial din Beia.

Sighişoara, la 12 Iulie 1939.

Emilian Stoica
protopop.

Nr. 30/1939 (57) 1—1

Publicare de licitare

Parohia ortodoxă română din Păucea-Mediaşului, protopopiatul Mediaş, dă în întreprindere prin licitaţie publică tencuirea bisericii noui cu toate lucrările aparţinătoare tencuirii, lucrările de dulgherie, fierărie şi tâmplărie.

Licitaţia se va ţinea în *6 August 1939* ora 3 p. m. în localul casei parohiale, în prezenţa consiliului parohial.

Planul şi devizul, precum şi caetul de sarcini se pot vedea la oficiul parohial. Licitaţia se va face pe bază de oferte închise însoţite cu o garanţie de 5% din valoarea devizului în numerar sau efecte de stat în valoare nominală.

La licitaţie vor fi admişi numai antreprenori calificaţi cu dreptul de liberă practică a acestor specialităţi. Deplasările la faţa locului privesc pe concurenţi. Valoarea lucrărilor după deviz este de Lei 295.715.

Consiliul parohial are dreptul a da în întreprindere lucrările aceluia dintre concurenţi în care are mai multă încredere.

Păucea-Mediaşului, la 24 Iulie 1939.

Oficiul parohial ortodox român:

Valer Scutea
paroh

Nr. 43/1939 Par. (54) 1—2

Publicare de licitaţie

Comitetul parohiei Cisnădie, protopopiatul Sibiu, cu aprobarea Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 8119/1939, dă în licitaţie publică în *23 August 1939*, ora 10, în biroul şcoalei primare de stat, cu oferte închise şi sigilate, zidirea bisericii din Cisnădie.

Lucrarea se va face conform devizului şi planului cari se pot vedea în fiecare zi la oficiul parohial Cisnădie.

Participanţii vor depune o garanţie de 5% din valoarea devizului, în numerar sau efecte de stat.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenori diplomaţi. In ofertele prezentate la licitaţie se va arăta de către concurenţi că au luat cunostinţă de caietul de sarcini al lucrării în chestiune.

Ofertele neînsoţite de garanţia legală nu vor fi luate în considerare.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a alege dintre concurenţi pe acela în care are deplina încredere.

Cisnădie, la 20 Iulie 1939.

Preşedinte: **Simion Nanu** preot
Secretar: **T. Buta**

Oficiul protopopesc ortodox român, Haţeg

Ad. Nr. 192/1939 (56) 1—1

Publicaţiune

Comitetul de construcţie al bisericii ortodoxe române din Crişeni (Uzinele Călan) în şedinţa sa din 22 Iulie a. c. a hotărât publicarea unui nou concurs pentru pictarea bisericii nou clădite.

Ofertele se primesc până la data de *5 August, ora 9 dimineaţa,* când se vor examina şi adjudeca.

Planul şi devizul se pot vedea în orce zi de lucru la dl preşedinte al comitetului de construcţie.

Concurenţii se vor prezenta personal sau vor alătura la ofertă autorizaţiunea ministerului de-a executa pictură bisericească.

Pentru cheltuelile, împreunate cu prezentarea ofertelor sau examinarea planului, comitetul nu ia nici o obligaţiune şi nu plăteşte nici o despăgubire.

Comitetul îşi rezervă drept de-a da în întreprindere pictarea bisericii aceluia dintre concurenţi în care va avea mai mare încredere şi care prezintă răspundere morală şi materială, deplin satisfăcătoare.

Din şedinţa comitetului de construcţie cu aprobarea oficiului protopopesc al Haţegului.

Haţeg, 22 Iulie 1939.

Ieronim Ciocan
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII — Sibiu 6 August 1939 — Nr. 32

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu
BIBLIOTECA CENTRALĂ A ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Probleme catehetice

Atitudinea catehetului

Mai anii trecuți am publicat, chiar în acest loc, câteva articole despre catehet și catehizație. Ba am discutat și o serie întreagă de însușiri alese pe care se cade să le aibă un catehet ideal. Acum, continuând un fir atât de însemnat, vom mai arăta încă și alte amănunte legate de aceeaș problemă. Nu este fără însemnătate a accentua încă dintru început, că toate aceste date ale aceleiaș probleme se închiagă fericit în ceeace se înțelege sub atitudine părintească, sau prin demnitatea preotului. Pentrucă, de fapt, care alt raport sufletesc, decât acela dintre fiu și părinte și dintre preot și credincios, ar putea netezi calea celei mai adevărate și rodnice activități catehetice?

Intre însușirile cari țes un asemenea raport, obiectivitatea cea mai strictă înfățișează o piatră unghiulară.

Obiectivitate în aprecierea elevilor, a faptelor și realizărilor lor. Obiectivitate în împărțirea laudelor și în aplicarea dojanelor. A lăuda pe un elev pentru orice strădanie neînsemnată, chiar și atunci când suntem convinși că el acționează dintr'o necesitate internă, nu însemnează că l-am și săltat cu un pas mai departe spre închegare morală. Risipa în a-i lăuda pe elevi în tot momentul echivalează cu o operație de scădere, pe care o face catehetul în contul pierdere dela capitolul mulțumirii în conștiință. Elevul trebue obișnuit încă dintru început să simtă în conștiință, bucuria faptelor împlinite, iar nu în laudele lumii. Cu alte cuvinte, el nu trebue nicidecum crescut în școala fariseismului, ci obișnuit cu orice sforțare să pătrundă sensul adevărat al cuvintelor: «Luați aminte ca faptele dreptății voastre să nu le faceți înaintea oamenilor ca să fiți lor priveliște, altfel nu aveți plată dela Tatăl nostru din ceruri» (Matei 6, 1).

Aceeaș atitudine trebue observată și atunci când se ivește ocazia de a dojeni pe elevi. Ocazii de acestea ne vin adesea. Atunci, părăsind orice rezerve de-ale noastre personale, să judecăm totul în raport direct cu nevoile cerute de îndreptarea în bine a elevului și cu portretul sufletesc al acestuia. Dacă orice pedeapsă și mustrare trebue să aibă la bază dragostea pentru îndreptarea, pentru binele elevului, apoi trebue totuși să se adaoge că nu orice transgresiune neînsemnată cere o sancționare directă din partea catehetului. Intr'o catehizație bine condusă, elevul ajunge să se simtă mustrat chiar prin atitudinea demnă a catehetului și mai ales prin concluziile morale cari reies din fiecare lecție de religie. A se rușina, iarăși, în lăuntrul său, a se simți mustrat în mod indirect și a se hotărî la o îndreptare oarecum din proprie inițiativă — iată ceeace trebuește urmărit. Se'nțelege, că unde rezultatul acesta nu poate fi nădăjduit, acolo se cere intervenția noastră totdeauna bine cântărită. Și aici trebue observată obiectivitatea despre care vorbiam mai sus.

Există oameni cari găsesc prilej de râs și batjocură în diferitele neajunsuri fizice sau morale ale semenilor lor. Iată o atitudine care pune câteodată piciorul chiar și pe catedra claselor școlare. Dacă nu îndrăznim a crede că s'ar putea găsi cateheți cari să ia în derâdere unele diformități fizice ale elevilor, apoi trebue să evidențiăm neapărat că o asemenea atitudine este adesea frecventă între școlari. Din pricini cari ar trebui oarecând mai adânc cercetate, copiii sunt în general înclinați spre ironie. Cât de grabnic sunt ei gata să săvârșească o faptă bună, tot așa de grabnici sunt la sfadă și batjocură. A-i abate însă dela asemenea porniri, aceasta zace în atitudinea zilnică și înțelegătoare a catehetului.

Inainte vreme — vreme care pentru unii oameni încă nu a alunecat din actualitate — stăpânea părerea că reprimarea imediată și chiar aspră înfățișează atitudinea salutară pentru a-i scoate pe elevi din ipostaza de... mici batjocoritori. Această părere s'a dovedit complect străină de o bază reală. Mai întâi pentrucă batjocura s'a întors totdeauna împotriva chiar a acelora cari au folosit reprimarea ca o metodă educativă și apoi pentrucă școala nu este un institut corecțional. Educatorul — în cazul nostru catehetul — are sub mână niște ființe în zilnică devenire și al căror drum spre deplinătate morală se cere netezit prin sfaturi și îndrumări părintești. Sunt copiii batjocoritori? Și voim să-i desbărăm de asemenea înclinare? Apoi la rezultat bun vom putea ajunge numai străduindu-ne să desvoltăm în elevi simțământul de frățietate creștinească, de camaraderie solidară și de respect reciproc. Dar înțelegerea copiilor fiind, e drept, destul de redusă pentru asemenea însușiri morale și sociale, să ținem a-i învăța pe elevi să priceapă mai întâ necazurile și neajunsurile semenilor lor. Să-i obișnuim a descoperî nu numai lipsurile ori defectele fizice și morale ale colegilor lor, dar și ceea ce au bun în ei. Căci fiecare om are, fără îndoială, o notă bună în ființa sa. A o înțelege și aprecia, este un lucru foarte însemnat.

Pentru realizarea atmosferei acesteia ne stau în ajutor aproape toate lecțiile de religie și mai ales atitudinea Domnului nostru Iisus Hristos față de oameni și de necazurile lor. El s'a apropiat cu dragoste egală de cei robuști și sănătoși ca și de cei șchiopi, sau orbi, sau suferinzi de alte metehne. In atitudinea lor, elevii trebue să învețe mereu dela El — Doar El și zice: «Nu judecați, ca să nu fiți judecați», (Matei 7, 1).

Dacă ne dăm seama de jignirea în care trăiesc elevii atinși de batjocura colegilor lor, — mai ales că ei nu au nici o vină în diferitele lipsuri ce formează obiecte de ironie, — dacă avem mai ales în vedere că un număr mare de oameni trăiesc toată viața într'un fel de teamă, de izolare și de timiditate bolnăvicioasă tocmai ca un rezultat al atmosferei din școală, apoi înțelegem și mai deplin cât de însemnată este problema de care ne-am ocupat imediat mai sus. Literatura universală prezintă din plin asemenea tipuri de oameni și oricine își poate servi o documentare bogată.

Pentru catehet, pentru atitudinea lui în școală, problema este însă mai importantă decât pentru oricare alt educator.

Intr'un articol viitor vom discuta și alte amănunte ale acestei probleme.

D. Călugăr

---

* FOIȘOARA *

Deciziunea

cu Nr. 31.999 a Onor. minister al cultelor și artelor în chestia asociațiunilor religioase și condițiunile lor de funcționare, publicată în „Monitorul Oficial“ Nr. 161 din 15 Iulie 1939, are cuprinsul următor:

Ministerul cultelor și artelor

Noi, ministru secretar de stat la Departamentul cultelor și artelor,

Având în vedere dispozițiunile art. 19 din Constituție, dispozițiunile art. 1 și 24 din legea pentru regimul general al cultelor și dispozițiunile codului penal privitoare la culte, asociațiuni și întruniri,

Văzând și dispozițiunile legii pentru apărarea liniștei și ordinei în stat,

Decidem:

CAPITOLUL I

Asociațiunile religioase interzise

Art. 1. — Sunt cu desăvârșire interzise asociațiunile religioase care prin doctrina și practicele lor rituale aduc atingere legilor de organizarea statului și instituțiunilor sale și contravin bunelor moravuri, siguranței statului, ordinei și liniștei publice.

Asociațiunile religioase identificate până acum, a căror existență și funcționare este cu totul interzisă, sunt: Asociațiunile mileniste (asociația internațională a studenților în Biblie, martorii lui Dumnezeu Iehova prin societatea de Biblie și Tratate sau sub orce altă denumire religioasă, civilă sau comercială s'ar prezenta), penticostaliștii, tremurătorii, biserica lui Dumnezeu apostolică, pocăiții, nazarenii, adventiștii reformiști, secerătorii, hliștii, inochentiștii și stiliștii.

Organele administrative și polițienești vor închide casele de rugăciuni ale acestora și vor dresa infractorilor acte de urmărire pentru infracțiuni prevăzute în codul penal și în celelalte legi represive în vigoare.

CAPITOLUL II

Autorizarea asociațiilor religioase

Art. 2. — Nici o asociație sau grupare religioasă nu va putea să funcționeze, adecă membrii ei nu vor putea mărturisi în public o doctrină religioasă și nu vor putea exercita un ritual, dacă nu va obține în prealabil în acest scop o autorizație din partea Ministerului cultelor și artelor, dată în condițiunile deciziei de față.

Art. 3. — Pentru obținerea autorizației unei asociațiuni religioase, se cere ca un număr de cel puțin 100 membri, bărbați, cetățeni români, majori, capi de familie, dovedind oficial că nu aparțin nici unui cult și că se bucură de exercițiul drepturilor civile și politice, să înainteze ministerului un memoriu cu expunerea doctrinei religioase și a practicilor rituale, precum și statutul de organizare a ei. Cererea pentru autorizarea asociațiunii religioase va cuprinde semnături legalizate de autoritatea competentă și va fi însoțită de acte oficiale doveditoare a condițiunilor cerute prin acest articol.

CAPITOLUL III

Asociațiuni religioase recunoscute

Art. 4. — Sunt autorizate următoarele asociațiuni religioase: Asociațiunea religioasă baptistă, asociațiunea religioasă adventistă de ziua a 7-a, și asociațiunea religioasă a creștinilor după evanghelie.

CAPITOLUL IV

Condițiunile de funcționare a asociațiunilor religioase autorizate

Art. 5. — Asociațiunile religioase nu pot primi în organizațiunile lor și nu pot înscrie între membrii lor persoane aparținând vreunui cult, fără a se fi asigurat mai înainte că acestea au îndeplinit formalitățile legale de părăsire a cultului căruia au aparținut.

Art. 6. — Asociațiunile religioase pot avea organizațiuni locale numai cu un număr de cel puțin 50 credincioși, capi de familie sau de sine stătători.

Pentru atingerea acestui număr minim, credincioșii din două ori mai multe localități învecinate se pot asocia în vederea constituirii unei organizațiuni locale comune.

Sediul organizației locale va fi în localitatea unde se găsește casa de rugăciuni.

Art. 7. — Adunări religioase și predici se pot ține numai în casele de rugăciuni care trebue să fie clădiri destinate exclusiv acestui scop și declarate ca atare primăriei, prefecturii, Ținutului și Ministerului cultelor.

Pentru funcționarea unei case de rugăciuni e necesar un număr de cel puțin 50 credincioși înscriși în organizația locală. Credincioșii din două ori mai multe localități învecinate se pot asocia în vederea atingerii numărului minim de mai sus.

Casele de rugăciuni nu pot funcționa decât în cadrele unei organizațiuni locale, care-i supraveghează activitatea și are răspunderea ei.

Nr. 8758—1939.

Circulară

Formularul de pomenire a M. Sale Regelui şi Familiei Domnitoare, la ceremoniile, la care iau parte M. Sa Regele sau membrii Familiei Domnitoare, precum şi la serviciile divine din biserici

Cu ocazia oficierii diferitelor slujbe religioase, la care asistă M. Sa Regele şi membrii Familiei Domnitoare, s'a observat că pomenirea lor nu se face uniform, de către slujitorii bisericeşti.

Pentru a avea uniformitate la pomenirea M. Sale Regelui şi a Familiei Domnitoare, Sfântul Sinod a întocmit următorul formular, care se va introduce în întreagă biserica ortodoxă română:

1. *Când este de faţă numai M. Sa Regele*, pomenirea se face astfel:

«Pe (sau după împrejurări: încă ne rugăm pentru) Prea Inălţatul şi dreptcredinciosul Regele nostru Carol II şi pe (sau pentru) toată Augusta Sa Familie Domnitoare, etc...».

2. *Când în afară de M. Sa Regele va fi de faţă şi un alt membru al Familiei Regale*, de pildă *M. S. Mihai Marele Voevod de Alba-Iulia, pomenirea se va face astfel:*

«Pe (sau după împrejurări: încă ne rugăm pentru...) Prea Inălţatul şi dreptcredinciosul Regele nostru Carol II, pe (sau pentru) Măria Sa Mihai Mare Voevod de Alba-Iulia şi pe (sau pentru) Augusta Sa Familie Domnitoare, etc...».

3. *Când este de faţă M. Sa Regele şi A. Sa Regală Principesa Elisabeta, pomenirea se face astfel:*

«Pe (sau după împrejurări: încă ne rugăm pentru) Prea Inălţatul şi dreptcredinciosul Regele nostru Carol II, pe (sau pentru) A. Sa Regală Principesa Elisabeta şi pe (sau pentru) toată Augusta Sa Familie Domnitoare...».

4. *Când M. Sa lipseşte şi este de faţă numai un membru sau mai mulţi din Familia Domnitoare, pomenirea se face astfel:*

«Pe (sau după împrejurări: încă ne rugăm pentru) Prea Inălţatul şi dreptcredinciosul Regele nostru Carol II, pe (sau pentru) (acì se pomenesc membrii Familiei Regale de faţă) şi pe (sau pentru) toată Augusta Sa Familie Domnitoare...».

Aceeaşi formulă de pomenire dela punctul 1, se va respecta la toate serviciile liturgice în biserici sau alte ocazii când nu sunt de faţă nici M. Sa Regele sau nici vre-un alt membru al Familiei Domnitoare.

Nr. 8918/1939

AVIZ

Se aduce la cunoştinţa tuturor studenţilor în teologie şi foştilor studenţi, — spre ştire şi conformare, următorul ordin al Ministerului de finanţe:

Min. Fin. Direct. Contriv. Directe Serv. Taxelor militare Nr. 173.760 din 20 Iulie 1939. Domnului administrator de constatare, Sibiu. Rezultat raportului Dv. Nr. 9721/939, Vă comunicăm următoarele:

In adevăr că în vechiul regulament al Taxelor militare la art. 107, tinerii teologi erau scutiţi de supra taxă de lei 200, însă în urma hotărârilor luate nu s'a mai prevăzut nici o scutire pentru această categorie, fiind consideraţi ca amânaţi de studii.

Totuşi constatându-se că majoritatea acestor teologi sunt fii de ţărani, adecă nu posedă cine ştie ce avere şi nu au aşa venituri mari, s'a făcut şi s'a dispus un decret lege care s'a dat la aprobare, ca această categorie şi alţi tineri amânaţi de serviciul militar pentru continuare de studii în ţară şi care ei sau părinţii lor nu au venituri cari să întreacă suma de lei 5000 anual, să fie scutiţi de supra taxă de lei 2000 şi taxa proporţională, plătind numai taxa fixă de lei 800.

In prezent vă veţi conforma ordinului circular Nr. 167.383 din 15 Iulie 1939. — Director (ss) V. Udrişteiu; Şeful serviciului (ss) Indescifrabil. —

Cucernicii preoţi sunt rugaţi a atrage atenţiunea celor interesaţi asupra acestui ordin.

Sibiu, la 1 August 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 8346/1939.

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că Părintele Filimon Cosma din Tătăreşti, în baza § 5 din Regulamentului fondului de ajutorare preoţesc, a ridicat dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar fără nici o reţinere, ajutorul de înmormântare de Lei 15.000 (Lei cincisprezecemii) după soţia sa Iozefa, decedată la 30 Iunie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Asociaţia „Astra" la Cluj

Adunarea generală a vechei «Asociaţiuni pentru literatura română şi cultura poporului român», «Astra», se va ţinea, în acest an, la **Cluj,** *în 9—10—11 Septemvrie, în cadru de festivităţi deosebite.*

Clujenii fac întinse pregătiri, ca manifestaţiile, din acest prilej, să fie deplin reuşite.

Sub conducerea dlui profesor universitar Dr. Iuliu Haţeganu funcţionează un birou central, cu secţii pentru: încartiruire, propagandă, festivităţi, expoziţii, festival ţărănesc, Şoimii Carpaţilor, publicaţii etc.

Toată corespondenţa pentru serbări se adresează la: «Astra», biroul adunării generale, Cluj, strada Mico 3.

Din viaţa satului

Agricultura şi preotul

Ce poate fi mai încântător, în acest anotimp, decât a ieşi pe întinsul câmpului, unde plugarii noştri muncesc cu atâta râvnă, în razele calde ale soarelui, la adierea boarei, sub ochiul Tatălui ceresc, care ne dă toate la vremea sa. Intreagă munca lor este o rugă de cerere şi de mulţămire, un dor de progres şi înălţare sufletească în împlinirea divinei porunci de a munci pământul în sudoarea frunţii spre câştigarea hranei de toate zilele.

In faţa unui atât de grăitor tablou se pune întrebarea: Ce poate face preotul, ca să fie cât mai folositor enoriaşilor săi? Cum se pot păstori mai bine acum când întreaga săptămână satul este în câmp? Să facă preotul agricultură în regie proprie, sau nu?

Iată întrebări care se pun mereu păstorilor sufleteşti.

Viaţa preotului de sat se amestecă zilnic cu viaţa credincioşilor săi. Drept aceea, el trebue să caute şi să aleagă mijloacele de pastoraţie şi cultură cele mai eficace, potrivit ţinutului şi satului unde se află.

Preotul, cultivându-şi pământul ce-l posedă, în regie proprie, împlineşte o întreită datorie: morală, economică, şi pastorală.

Porunca dată de Dumnezeu primilor oameni: „In sudoarea frunţii tale să-ţi câştigi pânea de toate zilele", ne sună nouă tuturora. Ea este îndemn la muncă şi la jertfirea forţelor noastre.

Munca dă fiecăruia vrednicia de om şi l mână necontenit spre desăvârşire.

„Nu trebue niciodată să uităm, că munca, ori cât de umilă ar fi, nu înjoseşte pe om, ci dimpotrivă îl nobilează" — sânt cuvintele M. Sale Regelui Carol al II-lea.

Binele şi mulţumirea ce rezultă din muncă este şi un mare pas moral, — pornirile rele şi îmboldurile spre păcat sânt un apanaj al nelucrării şi al trândăviei.

Dar munca, pe lângă beneficiul material ce ni-l dă, este şi o bună şcoală atât pentru preot, cât şi pentru credincioşi. Experiind cele mai raţionale metode de cultură a pământului, cunoscând natura solului din satul une păstoreşte, el se va educa în această şcoală, căutând „maximum de randament, cu minimum de cheltueală".

Prin aceasta vor învăţa şi credincioşii raţionalizarea agriculturii, părăsind metodele primitive de cultivare.

Cutreerând câmpurile preotul va putea sfătui pe fiecare plugar după puterile sale: cum va obţinea mai bună recoltă.

Astfel înţeleasă, agricultura ar aduce belşug şi binecuvântare, şi putere de a ajuta pe cei necăjiţi în vremuri de restrişe.

Ca al treilea punct, agricultura e bun mijloc de pastoraţie în acest anotimp de intensă muncă agricolă. O scurtă convorbire cu credincioşii în drum spre câmp (cum bine s'a arătat într'un articol al Tel. Român), de 10—15 minute, în timp ce se mai odihnesc ei şi vitele, cu sfaturi economice şi religioase produc mare efect în sufletul lor. După depărtarea preotului ei comentează sfaturile lui şi de obicei se acomodează lor.

Această pastoraţie, prin agricultură, aduce roade nepreţuite, — de rezultatele ei bune m'am convins şi personal.

Prin asemenea latură a vieţii preotului de ţară, — el fiind supraveghetorul muncitorilor săi şi îndrumătorul lor de orce clipă, — se face educarea credincioşilor şi îndrumarea lor spre raţionalizarea agriculturii şi îmbunătăţirea vieţii morale şi materiale a satului.

Numai constatând şi convingându-se cu propriile lor simţuri de bunăvoinţa preotului, se vor încredinţa sătenii că se poate şi o cultivare mai bună — cu mijloacele ieftine de care dispun.

Pr. **Viorel Ogradă**

Culturalizare. Caravana cinematografică culturală, trimisă de Subsecretariatul de stat al propagandei, a fost primită în cetatea *Sibiului* cu multă însufleţire de publicul local, în frunte cu autorităţile oraşului. Filmele educativ-sociale sânt urmărite cu atenţiune şi admirare de numeroşii asistenţi. Reprezentaţiile, în Piaţa Regele Ferdinand, se desfăşoară zilnic la ora: 18, 19·30, 21 şi 22. Intrarea 5 Lei.

Casele de rugăciuni vor trebui să îndeplinească condiţiunile de salubritate şi igienă cerute de normele edilitare şi poliţieneşti în vigoare.

In interesul ordinei publice şi spre a se evita conflicte şi demonstraţiuni confesionale, casele de rugăciuni vor putea funcţiona numai aflându-se la o distanţă de cel puţin 200 metri de locaşurile de rugăciuni ale cultelor şi ale altor asociaţiuni religioase.

Sunt dispensate de condiţiunea numărului credincioşilor şi a distanţei, casele de rugăciuni în fiinţă şi în funcţiune la 14 Iunie 1938.

In viitor case de rugăciuni se pot deschide numai cu autorizaţia prealabilă a Ministerului cultelor.

Art. 8. — Inchiderea caselor de rugăciuni se poate face numai în urma ordinului Ministerului cultelor şi artelor.

Art. 9. — Serviciile religioase, care, prin natura lor ori, conform prescripţiunilor rituale ale asociaţiei, trebue săvârsite în afară de casele de rugăciuni, se vor face cu respectarea strictă a legilor şi regulamenţelor pentru ordinea publică, evitându-se orice acte care ar putea jigni cultele recunoscute ori ar constitui manifestaţiuni împotriva lor.

In acest scop, autorităţile locale în drept, vor fixa dinainte, la cererea predicatorului organizaţiei şi de comun acord cu acesta, data şi locul când vor putea avea loc aceste servicii.

Ceremoniile pentru înmormântări se vor putea face fără o prealabilă autorizaţie.

Art. 10. — Predicatorii şi membrii organelor de conducere ale asociaţiunilor religioase desemnaţi în conformitate cu statutele lor de organizare, vor fi cetăţeni români, majori, cari se bucură de toate drepturile civile şi să nu fi suferit vre-o condamnare pentru infracţiuni infamante, iar cei care au împlinit vârsta de 30 ani trebue să aibe şi exerciţiul drepturilor politice.

Numele predicatorilor şi ale membrilor organelor de conducere vor fi comunicate Ministerului cultelor şi artelor, spre verificare, iar de acesta, autorităţilor administrative locale.

Art. 11. — Predicatorii, în afară de pregătirea profesională, vor trebui să aibe cel puţin patru clase secundare.

Se exceptează predicatorii care au funcţionat şi până acum cu autorizaţia Ministerului cultelor şi artelor.

Art. 12. — Predicatori îşi pot exercita atribuţiunile lor numai în organizaţiile locale ale asociaţiunii religioase pentru care au fost instituiţi şi pot săvârşi acte religioase numai membrilor acelei organizaţiuni locale.

Art. 13. — Predicatorii pot ţinea în casele de rugăciuni, ori în alt loc destinat acestui scop, cursuri pentru educaţia morală şi religioasă a copiilor membrilor organizaţiei locale unde funcţionează.

Art. 14. — Prozelitismul religios, fie colectiv, fie individual, oprit tuturor cultelor din ţară, este interzis membrilor asociaţiilor religioase.

Aceştia nu pot, în adunările lor de orice fel, să defaime doctrina, ritul, organizaţia şi pe slujitorii cultelor.

Art. 15. — Asociaţiunile religioase nu pot sta în dependenţă faţă de nici o organizaţie similară din străinătate şi nu pot întreţinea alte legături cu acestea decât cele ce rees din omogenitatea doctrinei şi a ritualului religios.

Reprezentanţii organizaţiilor similare străine pot lua parte la desbaterile şi hotărârile congreselor asociaţiilor religioase din ţară numai cu autorizaţia prealabilă a Ministerului cultelor şi artelor şi numai în limitele autorizaţiei.

Art. 16. — Asociaţiunile religioase pot întemeia şcoli pentru pregătirea profesională a personalului lor religios.

Organizaţia acestor şcoli, programa de studii şi angajarea de profesori vor fi aprobate în prealabil de Ministerul cultelor şi artelor.

Art. 17. — Asociaţiile religioase sunt libere să editeze şi să vândă în librării, chioscuri şi în casele de rugăciuni, pentru credincioşii lor orice scriere în care să se desvoalte doctrina, ritul şi în care să li se dea acelora îndrumări practice de orice natură. Orice publicaţie de acest fel va trebui să poarte pe copertă numele asociaţiei editoare sau distribuitoare.

Când distribuirea acestor publicaţii se face prin organizaţiile locale, acestea vor aplica sigilul pe toate exemplarele distribuite

Asociaţiile religioase cari tipăresc scrieri pentru membrii lor sunt datoare să trimită Ministerului cultelor şi artelor câte trei exemplare din aceste scrieri.

Art. 18. — In termen de trei luni dela data publicării prezentei deciziuni, organizaţiunile locale ale asociaţiunilor religioase autorizate vor înainta Ministerului cultelor şi artelor tablouri cu următoarele date:

a) Sediul organizaţiei locale, numele şi profesiunea membrilor din organele de conducere, localităţile care aparţin organizaţiei locale, localitatea unde este casă de rugăciuni, data de când funcţionează aceasta, numele şi profesiunea proprietarului casei de rugăciuni, titlul de drept al folosirii acesteia;

b) Numele, domiciliul, naţionalitatea, vârsta şi originea etnică a predicatorului, data de când funcţionează ca predicator şi studiile pe care le are;

Probleme-Recensii-Comentarii

Lupaş I., *Doctorul Ioan Piuariu-Molnar*, viaţa şi opera lui (1749—1815). Analele Academiei Române, ist., seria III, tom. XXI, mem. 20 (1939), pp. 653—697, şi extras 45 pp., 30 lei.

Este un temeinic studiu, prezentat în şedinţa dela 3 Martie 1939 a Academiei Române, despre un cărturar român neobosit şi îndrăzneţ al veacului al 18-lea.

Autorul, dl I. Lupaş, aduce şi de astă dată ştiri nouă şi preţioase, întemeiate pe documente necunoscute, şi privitoare la viaţa şi activitatea „învăţatului oculist şi profesor dela înalta şcoală din Cluj", *Ioan Piuariu-Molnar*, fiul protopopului din comuna Sadu (lângă Sibiu) Ioan Piuariu, unul dintre martirii ortodoxiei de pe timpul generalului comandant Buccow, distrugătorul de mănăstiri româneşti.

Laborioasa şi sbuciumata viaţă a celui cu numele maghiarizat de Molnár, expusă în studiul istoric al academicianului nostru mult apreciat, va deştepta interesul tuturor celor doritori de a cunoaşte exact felul cum a lucrat, în diferite ramuri ale vieţii obşteşti, un „deschizător de drumuri" şi „distins membru al şcoalei transilvane", Doctorul Ioan Piuariu.

*

Lupaş I., *Un vlădică român năpăstuit la anul 1638. Cine putea fi el?* Analele Acad. Rom., ist., seria III, tom. XXI, mem. 7 (1939), pp. 141—159, şi extras 19 pp., 15 lei.

O expunere, făcută la Academia Română în şedinţa dela 4 Noemvrie 1938, şi privitoare la cumplita năpăstuire, în vara anului 1638, a unui vlădică român din Transilvania, fără a i se preciza numele.

Acesta ar fi după, cercetările dlui I. Lupaş, mitropolitul Dosoftei, care a cârmuit mitropolia Transilvaniei dela 1622—1627, ca înaintaş al lui Gheorghe Ghenade.

*

Misiuni religioase pentru popor. — Preoţimea din despărţământul Dobra, în cadrele Asociaţiei, a hotărât în conferinţa preoţească de primăvară să se organizeze misiuni religioase, sub conducerea P. C. Sale păr. protopop Iosif Morariu.

O astfel de misiune s'a ţinut în fruntaşa parohie *Lăsău*, în 23 şi 24 Iunie c., cu următorul program: Dumnezeeştile slujbe s'au început de Vineri, la ora 6 p. m., când s'a oficiat vecernia de Cucernicii preoţi: Remus Haneş şi Milionor Furdui parohul locului. A predicat păr. *R. Haneş* despre „Necesitatea sf. taine a mărturisirii", urmând, după aceasta, mărturisirea credincioşilor.

In 24 Iunie, fiind şi sărbătoarea Naşterii Sf. Ioan Botezătorul, credincioşii parohiei Lăsău au avut prilejul să se înfrupte dintr'o mare bucurie duhovnicească: slujitorii altarului, în frunte cu părintele protopop, precum şi mult popor din satele învecinate şi Ostaşii Domnului, s'au întâlnit în sfântul locaş ca să petreacă momente de înălţare spirituală.

La ora 8½ s'a servit slujba utreniei, urmată de sfânta liturghie, celebrată în sobor. La priceasnă, părintele *Adam Lăzărescu* din Zam rosteşte o frumoasă predică despre „Fericire". Sfinţia Sa, prin pilde alese, spune că omul este creat pentru preamărirea lui Dumnezeu, în care-şi găseşte toată fericirea, căci „cu adevărat fericiţi sunt numai aceia, cari ascultă cuvântul lui Dumnezeu şi-l păzesc pe El". După priceasnă credincioşii se împărtăşesc cu sfintele taine. Iar la sfârşitul sfintei liturghii venerabilul părinte protopop ţine să le vorbească, îndemnându-i să nu se îndepărteze de Sf. Tradiţie a bisericii noastre, ci să ţină posturile rânduite dela întemeierea ei. După terminarea sfintei liturghii, s'a servit de 7 preoţi în sobor sf. maslu de obşte şi ungerea credincioşilor cu untdelemn sfinţit. La ora 4 p. m., după masa comună, s'a oficiat vecernia, la care a predicat P. C. Sa păr. protopop, despre chemărea apostolilor sfinţi şi despre chemarea creştină a zilelor noastre.

A urmat programul religios al „Oştii Domnului", în cadrul căreia a predicat păr. *Romul Albu* despre „Ortodoxismul neamului românesc". A predicat apoi păr. *I. Purdescu* despre „Insemnătatea cunoaşterii Iconomiei Dumnezeeşti din V. şi N. Testament". Ostaşii Domnului au cântat cântece religioase.

La urmă, păr. *M. Furdui* mulţumeşte fraţilor preoţi şi întregului popor pentru participare.

Sfintele şi dumnezeeştile slujbe au produs în sufletele credincioşilor o atmosferă de creştinească evlavie. — Pr. *P. Ardeleanu.*

*

Cercuri preoţeşti în Valea Jiului. — In spre deosebire de conferinţele preoţeşti pe care preoţimea jiană le ţine lună de lună, s'au mai ţinut în jumătatea I a anului în curs următoarele cercuri religioase:

In ziua de 30 Mai (a treia zi de Rusalii), s'a ţinut în parohia *Măleia* primul cerc din anul acesta.

După serviciul divin al sf. liturghii, servit în sobor de către 6 preoţi, în frunte cu păr. protopop Ioan Duma, la priceasnă a predicat păr. *C. Drăgan* despre minunea săvârşită în ziua Cincizecimii.

La sfârşit, păr. protopop *Duma* printr'o altă cuvântare a dat îndemnuri şi sfaturi frumoase credincioşilor, cărora le-a mulţumit pentru participarea la slujbe în număr aşa de frumos.

— In ziua de 24 Iunie, la sărbătoarea Naşterii Sf. Ioan Botezătorul, s'a ţinut al doilea cerc. Acesta s'a ţinut în parohia *Băniţa-Căprăreşti.* Aici predica zilei a fost ţinută de păr. *Tr. Moşic*, care a vorbit despre darul şi puterea proorocilor. După sfânta slujbă, a vorbit parohul adm. local, păr. *C. Drăgan*, care a mulţumit preoţilor cari au participat la cerc, precum şi credincioşilor, pe cari i-a îndemnat ca neîncetat să cerceteze sfânta biserică.

— Al treilea cerc s'a ţinut în ziua Sfinţilor Apostoli Petru şi Pavel în parohia *Livezeni.*

Pe lângă credincioşii locali, cari au fost în număr mai mare ca oricând, a mai fost la Livezeni, cu această ocazie, o mare întrunire a ostaşilor Domnului din întreaga Valea Jiului. Acì a vorbit cu mult duh păr. *P. Fanu*, a cărui vorbire plină de frumoase învăţături a fost sorbită de credincioşi şi de ostaşi deopotrivă. La sfârşit a predicat şi păr. local *T. Ioanoviciu*, care a mulţumit tuturora pentru participare la această adunare sfântă.

Se constată şi de data aceasta că, deşi din anumite împrejurări, în anul acesta s'au ţinut mai puţine cercuri decât altă dată, cu toate acestea, ele au fost mai pline de duh. — *T. M.*

*

Conferinţe preoţeşti. — In ziua de 30 Iunie a. c., preoţimea tractului Jiu şi-a ţinut la Petroşani, sub preşedinţia păr. protopop Duma, conferinţa pe luna Iunie.

La deschiderea conferinţei, părintele Duma comunică preoţilor emoţia ce-l stăpâneşte în această zi mare în istoria neamului şi bisericii româneşti, când se face alegerea celor de al II-lea patriarh al României.

Se trece la ordinea de zi. Păr. *G. Zemora*, citeşte în continuare (partea III şi ultima), a lucrării sale: Mijloacele prin care s'ar putea sporì numărul celor ce se spovedesc şi se cuminecă. Vorbind, în această parte a lucrării, despre: Deslegarea de păcate şi canonul în sfânta Mărturisire, Sf. Sa dă unele sugestii cari sunt primite cu bucurie de preoţi şi cari vor fi de folos tuturora.

Păr. protopop *Duma:* Dare de seamă asupra cărţii: Comentar la Psalmi al Sf. Vasile cel Mare, apărută recent în editura: Isvoarele Ortodoxiei, la Bucureşti. Sunt comentaţi 13 Psalmi în 13 Omilii. P. C. Sa scoate unele pasagii pline de toată frumuseţea şi de o adâncime care uimeşte. Cu această ocazie păr. Duma propune ca toţi preoţii să se aboneze la această lucrare a „Isvoarelor Ortodoxiei", care ne pune în mână, în limba noastră pe toţi sfinţii părinţi.

Păr. *C. Zoican:* Dare de seamă asupra felului cum a decurs congresul preoţimei din arhidieceza noastră, ţinut la Odorhei în ziua de 15 Iunie a. c.

La propuneri, păr *Eus. Oprean*, arată roadele aduse în parohia Sf. Sale prin sistemul ce l-a întrodus şi pe care îl propune în conferinţă şi celorlalte parohii. Şi anume: Dela toţi aceia cari mai aduc la botez copii din flori sau din părinţi concubinatari, să se încaseze, în favorul bisericii, o anumită taxă, care va fi impusă după puterile de plată a fiecăruia. In legătură cu acestea, păr. protopop Duma, propune ca şi în cimitir, copiii nelegitimi, precum şi concubinii, să-şi aibe locul lor aparte, separaţi de ceilalţi credincioşi cari mor împăcaţi cu biserica.

Propunerea este acceptată şi fiecare preot va întroduce-o, rămânând să fixeze împreună cu consiliul parohial şi sumele care se vor încasa dela aceştia, pe seama sfintei biserici.

După cele de mai sus, preoţimea deleagă pe păr. protopop Duma, să o reprezinte la sărbătoarea sfinţirii căminului preoţesc „Bazna", care avea să fie în ziua de 2 Iulie a. c.

Viitoarea conferinţă se va ţinea în ziua de 31 August. — *T. M.*

*

— Abia au trecut trei luni dela completarea parohiei vacante Căpâlna de sus, protopopiatul Târnavei, cu preot nou, crescut în Academia sibiană spre multă râvnă de muncă în ogorul Domnului şi iată că lăcaşul de închinare s'a îmbrăcat ca prin farmec în haină nouă de zugrăveală sclipitoare, iar mobilierul învechit a lăsat loc noilor strane, dăltuite de mâni dibace.

---

c) Numele, domiciliul, naţionalitatea, vârsta şi originea etnică a membrilor organizaţiei, indicându-se pentru fiecare cultul căruia i-a aparţinut înainte, data părăsirii acelui cult, iar în cazul când aceasta s'a întâmplat după 22 Aprilie 1928, se va arăta şi numărul şi data certificatului de trecere şi autoritatea care l-a eliberat.

Netrimiterea în termenul indicat a acestor date constitue dovada că organizaţia funcţionează nelegal şi după expirarea termenului va fi dizolvată, iar casa de rugăciuni va fi închisă de către Ministerul cultelor şi artelor.

Art. 19. — Organizaţiile locale ale asociaţiunilor religioase vor înainta la finele fiecărui an, câte un tablou suplimentar al membrilor noi înscrişi, cu arătarea datelor prevăzute la art. 18, punctul *b)*, al acestei deciziuni. Asemenea vor trimite şi un tablou al membrilor ieşiţi din organizaţie.

Art. 20. — Deciziunea prezentă intră în vigoare pe data publicării ei în Monitorul Oficial. Deciziunile anterioare sunt şi rămân abrogate.

Art. 21. — Dl director referent al chestiunilor privitoare la asociaţiunile religioase este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

Dată la 12 Iulie 1939.

Ministrul cultelor şi artelor,

Nicolae Zigre Nr. 31.999

Meditaţii

Indoeală şi credinţă

„Puţin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?"

E noapte oarbă. Intunerec mare stăpâneşte peste pustiul Genezaretului. Vânturile şi căldura înăbuşitoare din Ţara sfântă au deslănţuit o furtună cumplită pe marea în care ucenicii Domnului, obosiţi de munca zilei, călătoreau cu corabia. Invăţătorul, El însuş, obosit omeneşte, se retrăsese în singurătate să se roage.

In mijlocul furtunii, când vântul sufla cu tărie împotrivă, corabia se lupta din răsputeri cu valurile uriaşe care ameninţau să o scufunde. Groaza morţii s'a furişat în sufletele ucenicilor, cu toată iscusinţa lor de pescari încercaţi. Odată cu aceasta, îndoeala în puterea şi atotştiinţa Invăţătorului lor li-a întunecat vederea.

Gânduri negre năpădeau sufletele lor. Zadarnic au fost martori atâtor minuni, căci în sufletul lor a remas un colţ cu umbra îndoelii în divinitatea Fiului Omului. Acum, în ceasul primejdiei, acea umbră s'a întins pestre credinţa lor învăluindu-o.

Când le apare Mântuitorul, umblând pe ape ca pe uscat, ochii lor erau întunecaţi, ca şi ai celor ce mergeau spre Emaus şi au crezut mai de grabă că este *nălucă sau duhul morţii.* Petru i-a cerut o nouă minune, ca să se încredinţeze că *Domnul* este: Să-l facă şi pe el să umble peste valuri. Şi i-a împlinit Domnul voinţa, zicând: „Vino". Cu toată furia mării Petru a putut merge până a avut această credinţă, dar îndoindu-se a început a se cufunda strigând: «*Doamne, scapă-mă*». Şi l-a izbăvit Domnul, întinzându-i mâna şi mustrându-l părinteşte şi zicând: „Puţin credinciosu-le, pentruce te-ai îndoit?"

Cu corabia neputincioasă a trupului nostru şi noi călătorim nencetat pe marea acestei vieţi. Involburată de atâtea ori, ridicând valuri puternice, de ispite şi de încercări, ea ne ameninţă mereu să ne copleşească. In corabia ce poartă sufletul nostru, bat toate ispitele, cu amăgiri de sirenă, chemându-ne spre adâncuri.

Câte vânturi protivnice nu ne opresc din avântul nostru în călătoria spre ţărmul fericirii veşnice!

Indoeala, cu umbrele ei de păcate, ne împinge să ne îndepărtăm de Hristos, să nu mai nădăjduim în mila, dragostea şi bunătatea Lui. Indoeala e viermele ce roade la pomul credinţii noastre căutând să-l doboare.

Toţi câţi s'au lăsat pradă îndoelii şi n'au strigat „Doamne, scapu-mă", s'au cufundat în valurile patimilor ducătoare în adâncul gheenei. Ochii lor au fost închişi, ca să nu Te vadă, şi urechile lor astupate, ca să nu te audă pe Tine.

Indoeala ne face să cerem mereu semne mari în clipe de primejdii pentru ca odată, izbăviţi, să ne întoarcem faţa dela Tine, să credem că *prin noi* am scăpat, uitând că numai «*prin Dumnezeu sântem ceeace sântem*».

Şi din contră, ce linişte şi pace sălăuşlueşte în cel ce şi-a aflat reazim pe Dumnezeu. Ţinându-se în strânsă comuniune cu Hristos Domnul, el calcă încrezător peste valurile vieţii. Faţa lui e senină, gândul curat şi vorbele mărgăritare de mult preţ. Orce primejdie s'ar ivì, el rămâne drept în credinţa, care îl întăreşte şi-l îndreaptă mereu spre Dumnezeu.

Intinde, Doamne, dreapta Ta şi nouă, puţin credincioşilor, cari strigăm: „Doamne, scapă-ne". Dă-ne putere ca, trecând peste valuri, să fim buni înfăptuitori ai misiuni noastre.

Izbăveşte-ne ca să ne închinăm Ţie şi să Te mărturisim: Tu eşti Hristos, Fiul lui Dumnezeu celui viu! Amin.

Pr. **Viorel Ogradă**

Organizaţi Reuniuni de femei

Meritul împodobirii revine părintelui protopop Oprean şi noului preot Ilie Gligor.

Preoţimea cercului nostru, invitată la această sfinţire, a urcat în 25 Iulie cu multă bucurie colina de temelie a bisericii, ce se înalţă falnic în mijlocul comunei. In sunet de toacă şi dangăt de clopot sobórul de preoţi a invocat — având în frunte pe păr. protopop G. Oprean — darul Duhului sfânt asupra apei, care avea menirea să sfinţească noua lucrare a casei Domnului.

Rugăciuni, cântări şi lacrimi duioase stoarse din ochii obştei, au fost tot atâtea licăriri ale harului sfânt.

După încunjurare a urmat sf. liturgie, tâlcuind la pricească cuvântul duminecal Pr. A. Marcoviciu, iar la sfârşitul sfintei slujbe păr. protopop G. Oprean. — Pr. *A. M.*

Nr. 7975/1939.

Notificare oficială

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu se primesc absolvenţi de liceu cu bacalaureat şi absolvenţi cu diplomă de seminar teologic.

Cererile de primire pentru anul academic 1939/40 se vor adresa Consiliului Arhiepiscopesc până la 20 August 1939, însoţite de următoarele documente:

1. Extrasul de naştere dela oficiul stării civile;

2. Extras din matricola botezaţilor;

3. Diploma de bacalaureat sau de absolvire a seminarului teologic;

4. Certificat medical despre starea sănătăţii dela medicul de circumscripţie;

5. Alte eventuale documente recomandatoare.

Toţi studenţii sunt obligaţi a locui în internatul Academiei, unde contribuind cu suma de 8000 Lei anual, vor avea toată întreţinerea.

Inscrierile la Academie se vor face în zilele de 11—13 Septemvrie, în 15 şi 16 Septemvrie studenţii se vor mărturisi şi cumineca.

Paralel cu înscrierile se vor ţinea şi examenele sesiunii de toamnă (corigenţă, anuale, fundamentale).

Deschiderea solemnă a anului academic se face Duminecă în 17 Septemvrie, iar începerea cursurilor Luni în 18 Sept., ora 8 dimineaţa.

Studenţii cari nu se vor prezenta la timp la înscriere, vor fi consideraţi retraşi din Academie.

Inainte de înscriere fiecare student va achita la oficiul de cassă al Consiliului Arhiepiscopesc suma de Lei 3000 ca primă rată din taxa de întreţinere în internat, plus Lei 200 didactru. Rata a doua de Lei 3000, şi rata a treia de Lei 2000, se plătesc în prima zi de şcoală după vacanţa Crăciunului şi a Sfintelor Paşti. La rectorat studenţii anului I vor achita, la înscriere, taxa de Lei 925, Lei 1508 pentru cărţi didactice şi Lei 1500 jumătate din costul reverenzii restul îl va plăti Consiliul Arhiepiscopesc; an II Lei 790 plus Lei 1512 pentru cărţi didactice; an III Lei 790 plus Lei 513 pentru cărţi didactice; an IV 790 Lei plus Lei 1251 pentru cărţi didactice.

Studenţii cu slabe mijloace familiare, dar cu purtare aleasă şi notaţi bine la studii vor primi ajutoare (burse), ce se vor putea urca până la 6000 Lei, eventual chiar întreţinerea gratuită în internat. Aceste ajutoare se vor vota numai după înscriere.

Inscrierea se face la rectoratul Academiei, după ce studenţii vor dovedi cu chitanţe, că au achitat rata I din taxa de întreţinere. Tot la înscriere studenţii anului I sunt obligaţi să prezinte o declaraţie subscrisă şi de părinţi ori tutori la oficiul parohial, în care se obligă, că după absolvirea cursurilor teologice vor intra şi vor servi cel puţin 5 ani în clerul arhiepiscopiei, — în caz contrar, vor restitui ajutoarele de cari vor fi beneficiat în Academie.

Cei primiţi în Academia teologică (an I) de către Consiliul Arhiepiscopesc, vor fi supuşi înainte de înmatricolare, în ziua de 11 Sept. a. c. ora 9 dimineaţa, unei vizite medicale şi unui examen de aptitudini muzicale, cu caracter eliminatoriu. Primirea definitivă în Academie este deci în funcţie de rezultatul favorabil al acestei vizite şi al acestui examen.

Fiecare student va aduce cu sine îmbrăcămintea necesară *(obligator reverandă)*, precum şi hainele de pat şi anume: o plapomă, sau straiu, trei cearceafuri, şi trei cearceafuri pentru plapomă eventual straiu, o perină cu trei feţe de perini, două cămăşi de noapte, 4 ştergare, 4 servete şi o învelitoare de pat.

Părinţii protopopi, preoţii şi profesorii de religie sunt învitaţi a sfătui pe tinerii buni, ieşiţi din şcolile secundare, ca să îmbrăţişeze chemarea preoţească. *Vor atrage în special atenţiunea asupra faptului că tinerii merituoşi se vor bucura de burse.*

Preoţia a fost slujba cea mai de cinste şi mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este şi astăzi chemarea care dă cele mai înalte rosturi pentru viaţa unui om. Pentru omul de studiu, teologia deschide cele mai vaste şi mai atrăgătoare perspective cu problemele ei vitale, cu realităţile cele mai esenţiale, spre care se îndreaptă preocuparea omului. Pentru omul de acţiune, care vrea să joace rol important în direcţionarea vieţii neamului şi a societăţii, preoţia oferă marile ei posibilităţi şi necesităţi misionare cu cuvântul şi cu fapta.

Nu există azi nici o misiune mai nobilă căreia să-şi închine omul viaţa, ca preoţia şi studiul teologic.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti dela 4 Iulie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 8486/1939.

Anunţ

„Indrumătorul liturgic". P. S. Sa episcopul Gherontie Nicolau al Constanţei a publicat o lucrare cu titlul: „Indrumător liturgic". Ea cuprinde îndrumări pentru vizitele canonice ale chiriarhilor la oraşe şi sate, vecernia cu litie şi priveghere, liturghiile Sf. Ioan Gură de Aur şi Grigorie Dialogul.

Ca îndrumător practic, cartea aceasta este de folos şi o recomandăm mai ales P. C. protopopi.

Sibiu, la 24 Iulie 1939.

Consiliul Arhiepiscopesc

Au apărut urmatoarele compoziţii muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediţie nouă primenită şi îmbogăţită. Un exemplar legat frumos Lei 200·—

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediţia V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100·—
De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Joi, 3 August a. c. la Bucureşti, pentru rezolvarea mai multor chestiuni bisericeşti — Şi s'a întors Sâmbătă 5 August a. c. la reşedinţă

Majestatea Sa Regele *a hotărât ca pe ziua de 15 August 1939, Ziua Marinei, Măria Sa Marele Voevod de Alba-Iulia, Mihai, să fie înscris ca sublocotenent în marina de război.*

Mănăstire, cu hramul „Maica Domnului a tuturor mângăerilor", se va ridica la Bicaz în amintirea neuitatei marei regine *Maria.* Comitetul de iniţiativă este compus din: I. P. S. patriarh Nicodim, dnii A. Călinescu prim-ministru, prof. N. Iorga, C. Argetoianu, Al. Vaida-Voevod, P. Andrei, N. Zigre şi A. Rădulescu.

Sfinţire de biserică. Joi, 20 Iulie a. c. (Sf. Ilie) s'a făcut sfinţirea bisericii din Nucet, prot. Sibiului, care a fost renovată în întregime, în vara aceasta. Actul sfinţirii a fost săvârşit de delegatul I. S. S. Sale, P. C. protopop M. Neagu, împreună cu C. Lor Pr. I. Bânda-Roşia, M. Florea-Cornăţel şi R. Constantin parohul locului. Insemnătatea ce au atribuit-o credincioşii parohiei Nucet acestui măreţ act, a reeşit din felul cum au ştiut să se prezinte, pentru a asista la sfinţirea lăcaşului lor de închinare, dând dovadă de adevărată evlavie şi ascultare creştinească. La sfârşitul sfintei liturghii vorbesc P. C. Lor M. Neagu şi I. Bânda, tălmăcind în cuvinte alese şi bine simţite însemnătatea actului săvârşit, precum şi a zilei, îndemnând credincioşii la dragoste faţă de sfânta biserică şi înoire sufletească. Tuturora le mulţumeşte preotul locului R. Constantin. După terminare, credincioşii se îndreaptă spre casele lor, cu multă şi vădită bucurie în suflete, că au avut ocazia să trăiască o zi de adevărată întărire şi zidire duhovnicească, care va rămânea neştearsă din amintirea lor. — *Asistent.*

In vederea alegerilor administrative s'au făcut la primăriile, din toată ţara, înscrierile în listele electorale, care devin definitive după ce judecătorul a trecut într'un registru special, pentru fiecare comună, numele tuturor alegătorilor. Alegerile administrative se vor face în a doua jumătate a lunii Septemvrie. Corpul electoral este convocat: pentru comunele rurale şi urbane nereşedinţă de *prefectul* judeţului; pentru oraşele de reşedinţă de *rezidentul* ţinutului; pentru minicipii de ministerul de interne prin decret regal. Candidaturile se depun la judecătorul de ocol cu cel puţin 8 zile înainte de alegere. Potrivit legii administrative, alegeri se fac numai pentru consilierii comunali; *primarii* şi ajutorii de primari sânt *numiţi* de autoritatea centrală.

Avem recoltă îmbelşugată, cum numai anii cei mai buni ni-au dat. Aşa spun evaluările făcute de ministerul agriculturii. Plugarul nostru cucernic mulţămeşte bunului Dumnezeu, care l-a învrednicit cu aceste roade sporite şi nădăjdueşte că, pe lângă ajutorul de Sus, autorităţile chemate vor continua a lua măsuri în vederea îmbunătăţirii şi valorificării produselor sale agricole.

Credinţă şi pocăinţă. Cetim, între ştirile ziarelor din Bucureşti, că în ziua de 29 Iulie c. un paralitic de o mână şi de un picior, cu numele Radu Alexandru, ţigan nomad, auzind că moaştele sfântului Grigore Decapolitul au fost aduse în catedrala Sf. Dumitru, a venit să îngenunche şi să se roage lângă racla Sfântului. Bolnavul era încredinţat, că suferinţa sa era pedeapsă cerească pentru fapta că furase, înainte cu câţiva ani, banii dintr'o biserică. Radu Alexandru acum s'a spovedit la preotul catedralei, apoi s'a rugat îndelung lângă racla de argint a Sfântului Grigorie. După aceasta s'a ridicat singur, a început să plângă şi să sărute racla cu sfintele moaşte. Puterea credinţii îl tămăduise.

La Şeica-Mare, comună sediu de plasă, s'a desfăşurat în una din Dumineciile trecute un bogat program străjeresc în legătură cu sfinţirea şi ridicarea pavilionului naţional. Cu acest prilej au vorbit străjerilor, tineretului premilitar şi poporului din localitate şi din comunele învecinate, preotul Chirion Marcu, prof. Babeş comandantul legiunii străjereşti Târnava-Mare, şi comandantul stolului de străjeri Şeica-mare. A fost o sărbătoare naţională şi culturală din cele mai reuşite. Tot din Şeica-mare ni se comunică faptul că s'a organizat căminul cultural, conducerea căruia s'a încredinţat preotului ort. Chirion Marcu.

Institut antirabic în Sibiu. Ordinul ministerului sănătăţii înfiinţează în Spitalul public din Sibiu un subcentru antirabic, unde se va face de aici înainte tratamentul persoanelor muşcate de câni turbaţi. Aparţin la acest institut, din spitalul sibian, toate comunele din cuprinsul judeţelor: Sibiu, Făgăraş, Târnava-Mare, Târnava-mică.

Vechiul năravn'are lecuire. Stăpânirea actuală ungurească, în ţinutul ocupat dela Cehoslovacia şi locuit de români, a suprimat orce şcoală românească de acolo; locuitorii sânt prigoniţi până la sânge şi alungaţi din sate; nici preoţii bisericilor noastre nu sânt cruţaţi de neamul „cavaler" cu „milenară" cultură.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 6 August 1939, va predica părintele protopop *Em. Cioran.*

Nr. 80/1939 (58) 1—1

Publicare de licitaţie

Parohia ortodoxă română Şesuri, jud. Hunedoara, dă în licitaţie publică, în *13 August 1939,* ora 11 a. m. cu oferte închise, în localul oficiului parohial, edificarea bisericii, conform planului şi devizului estimativ. In caz de nereuşită, — licitaţia se va ţinea în 20 August 1939 ora 11 a. m. în acelaş local şi cu aceleaşi condiţiuni.

Ofertele se vor face pentru întreaga lucrare prevăzută în deviz şi conform condiţiunilor din caetul de sarcini.

Participanţii vor depune odată cu oferta şi o garanţie de 5% din valoarea devizului în numerar sau efecte publice garantate de stat.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât maestri sau antreprenori cari pot dovedi cu certificate în regulă că au mai executat astfel de lucrări în condiţiuni bune.

Planul, devizul, şi caetul de sarcini pot fi văzute în fiecare zi la oficiul parohial din Şesuri.

Parohia nu plăteşte nimănui spesele de deplasare.

Şesuri, la 24 Iulie 1939.

Circo Petru — I epitrop
Nicolae Tebieş — paroh

Nr. 137—1939 (53) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Beia,** din protopopiatul Sighişcoara, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 de zile dela cea dintâi apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. Sesiune parohială: 4 jugăre arător 3 jugăre fânaţ, 2 jugăre păşune, 1 jugăr 200 st. □ grădină de legume.

3. Stola uzitată în parohie.

4. Câte o ferdelă de grâu de fiecare familie.

Concurenţii îşi vor înainta, în termenul dat, petiţiile însoţite de certificatele de studii şi de încuviinţarea Prea Veneratului Consiliu arhiepiscopesc de a concura, oficiului protopopesc ortodox din Sighişoara, şi cu încuviinţarea acestuia se vor prezenta în parohie spre a servì, cânta, cuvânta şi a fi cunoscuţi de popor.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sighişorii în înţelegere cu consiliul parohial din Beia.

Sighişoara, la 12 Iulie 1939.

Emilian Stoica
protopop.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII — Sibiu 13 August 1939 — Nr. 33

Romania
25 Bani Posta
SIBIU
2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8
BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAŢIUNII SIBIIU

Telegraful R

Organ naţional-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Şaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole şi corespondenţe se adresează **Redacţiei** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preţul inserţiunilor un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele şi inserţiunile se adresează **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Probleme catehetice

Seninătatea, îngăduinţa şi iubirea creştinească în catehizaţie

Seninătatea este o însuşire de adevărată şi creştinească podoabă în zestrea sufletească a unui catehet. Ea presupune şi chiar adevereşte multă stăpânire de sine, împăcare cu Dumnezeu, cu conştiinţa proprie şi cu realităţile atât de variate ale acestei lumi, temeinicie în cunoaşterea materialului biblic, optimism şi nădejdi fericite într'un rezultat cât mai bogat al strădaniilor noastre spre evanghelizarea tineretului şcolar. Seninătatea alungă cutele grijilor mărunte de pe faţa catehetului, topeşte ghiaţa distanţei dintre dascăl şi elev şi aduce mult soare şi multă căldură creştinească în clasă. Ea creiază prestigiu pentru catehet şi cucereşte încrederea copiilor. Din ora de catehizaţie, seninătatea creştinească face un popas de recreaţie şi întremare duhovnicească.

Dar oare, nu ne-ar fi de folos să avem seninătate sufletească până şi în cele mai grele momente ale vieţii noastre? Şi cât de mulţumiţi am fi în multe împrejurări, dacă ne-am apropia măcar de seninătatea cu care şi-a băut Isus păharul, sau de aceea cu care sfinţii au păşit printre vicisitudinile vieţii!

Spre o asemenea stare sufletească păşim din primii ani ai vieţii noastre, dacă ne stă în preajmă un exemplu viu. Dar şcoala ne întăreşte în această privinţă şi în deosebi prin seninătatea împrăştiată dela catedră ca şi prin aceea care răzbeşte prin vremi din toată istoria creştinătăţii.

A zugrăvi, în lecţii, caractere senine, — aceasta este o lucrare de pricepere şi adesea de sforţare conştientă şi vrednică. A fi senin şi a duce seninătatea şi în clasă, — aceasta este o chestiune de educaţie individuală şi de înţelegere a misiunii preoţeşti. A reuşi să dai totul şi mai departe, adică a creşte caractere tari prin seninătatea lor — acesta este un postulat vrednic de strădaniile unui catehet.

Se'nţelege, în oricare din aceste situaţii se poate ajunge numai dacă ştim şi reuşim să ne smulgem cât mai adesea din lumea micilor preocupări şi din apăsarea grijilor mărunte. Să considerăm şcoala cu adevărat ca pe a doua biserică, iar catedra drept amvonul ei. Să slujim catedrei cu seninătatea din preajma prestolului şi să catehizăm cu râvna predicei dela Inviere. Atunci realizăm mult,... poate chiar totul.

Ar fi să adăogăm aici că din seninătate mai izvoresc şi alte însuşiri: liniştea, calmul şi «blândeţea porumbeilor». Ele sunt atât de asemănătoare cu maica lor, încât, aici, nu e de lipsă o discuţie mai largă.

Deosebit de importantă este însă, în catehizaţie, înţelegerea, răbdarea, îngăduinţa. Copiii nu sunt ca noi şi nici nu pot fi apreciaţi exact după criteriile noastre subiective. In raport cu realităţile morale şi chiar cu împrejurările vieţii, ei acţionează în mod adesea neînţeles de noi. In virtutea firii lor, pentru cheltuirea surplusului de energie care zace în ei, dar cu deosebire din necesitatea de a face mişcări reclamate de organismul lor în continuă desvoltare, copiii trebue să fie sburdalnici şi chiar neastâmpăraţi. Ceeace însă nu echivalează cu ştrengăria, nici cu obrăsnicia şi nici cu lipsa de respect. Aceasta e o situaţie asupra căreia se cade să fim în clar. Fiindcă, e adevărat, cu obrăsnicia trebue să fim severi, dar faţă de sburdălnicia şi neastâmpărul copiilor ni se cere multă îngăduinţă. O mişcare în bancă, o explozie de sburdălnicie şi veselie copilărească, un moment de neatenţie, o uitare de sine, o întrebare curioasă, dar, ceeace se întâmplă adesea, chiar şi o evadare a copilului în lumea dinafara clasei, — iată atâtea lucruri mici legate de natura copiilor şi de psihologia lor. Dar, iarăşi, iată atâtea momente cari pot fi martore şi în cursul unei ore de catehizaţie şi faţă de care, în calitatea noastră de părinţi duhovniceşti, ni se cere multă, multă înţelegere şi îngăduinţă. Să nu ne sperie asemenea afirmaţii şi să nu credem că prin această îngăduinţă am sacrifica disciplina clasei. Toate au o limită şi înţelepciunea catehetului adevărat este în stare să stabilească o graniţă şi în situaţia arătată mai sus. Şi-apoi, cum afirmam şi cu altă ocazie, însuşi prestigiul catehetului înfăţişează cea mai autentică frână în definirea atitudinei zilnice a şcolarilor.

Propriu zis, ceeace am spus până acuma se referă mai mult la realităţi de nuanţă psihologică. Ingăduinţa catehetului trebue pusă la contribuţie însă şi cu privire la alte amănunte din viaţa copiilor.

Astfel, ştiut este că elevii întră adesea în clasă aducând în sufletul şi în ţinuta lor reminescenţa şi ecoul faptelor din lumea extraşcolară. Unii se arată posomorâţi, alţii vin chiar nemâncaţi. Sunt şi copii cari aduc cu ei atmosfera familiei sărace şi apăsate de grijile existenţei. Unii se prezintă cu întârziere, iar alţii cu lecţia nepregătită. Dar câte necazuri nu colindă prin lume şi câte nu poposesc peste fiecare din noi şi deci şi peste micii copilaşi!

In asemenea împrejurări, procedând fără calm şi îngăduinţă, se poate întâmpla să distrugem sensibilitatea şi sinceritatea copiilor şi să facem din ei nişte mărginaşi ai vieţii adevărate. In cele mai multe cazuri, asemenea împrejurări au un temei justificativ. Ceeace nu trebue uitat. Ingăduinţa care o arătăm faţă de proprii noştri fii, trebue să constitue măsura cu care cântărim şi necazurile pruncilor noştri duhovniceşti. Catehetul ortodox are familie. De aceea, mai mult decât alţii, el înţelege sensul acestor cuvinte: «Fiţi răbdători spre toate»...

Situându-se în această atitudine de îngăduinţă şi înţelegere creştinească faţă de viaţa integrală a elevilor, catehetul ajunge în situaţia de a se vedea strâns legat de toate manifestările acestora şi se trezeşte participând cu toată dragostea la bucuriile şi la realizările lor. Munca şi strădania şcolarilor nu trebue însoţită numai de binecuvantarea preotului, ci în aceeaş vreme şi de atenţia şi încurajarea sa. O asemenea atitudine poartă în sine, totdeauna, ceva constructiv, stârneşte emulaţie şi entuziasm curat în lumea şcolărească. O atitudine contrară aduce cu sine, totdeauna, germenul descurajării şi al defetismului.

Dar tot ceeace s'a vorbit şi s'a arătat până aici îşi are izvorul în virtutea creştinească a iubirii. Iubirea este coroana tuturor însuşirilor unui catehet. Catehizaţia însemnează apostolat. Şi apostolat fără dragoste creştinească nu aduce roadă. Catehizaţia însemnează jertfelnicie. Dar unde nu există dragoste, acolo nu se plineşte jertfă. Catehizaţia mai însemnează perpetuarea activităţii învăţătoare a a Mântuitorului Hristos. Dar El a propoveduit din dragostea Sa nemărginită pentru mântuirea sufletească a oamenilor şi aceasta indică felul şi rostul propoveduirii noastre în şcoală. Propoveduirea Mântuitorului a convins şi a cucerit sufletul oamenilor, fiindcă a purces numai din dragostea pentru ei. Catehizaţia poate creşte creştini convinşi, tot numai dacă porneşte din dragostea pentru şcolari. Fără dragoste nici măcar nu se poate concepe educaţia. Numai prin ea se stabileşte legătură sufletească între oameni şi ea singură ţese firul legăturii părinteşti dintre educator şi ceice au nevoe de creştere.

Deci, cât mai multă dragoste pentru catedra noastră şi copilaşi. Fiindcă, fără această virtute, zadarnică se face pregătirea noastră intelectuală, zadarnic se dovedeşte talentul pedagogic şi zadarnic ne vom strădui să fim senini, drepţi, înţelegători şi îngăduitori. Căci răceală este şi rămâne pecetea strădaniilor noastre.

Oare unde, mai mult decât în catehizaţie, se verifică înţelepciunea apostolului Pavel dela I Corinteni 13, 1—8: «Toate limbile omeneşti şi îngereşti de le-aş vorbi, dacă nu am dragoste, m'am făcut aramă sunătoare, şi chimbal gălăgios. Şi dar proorocesc, dacă aş avea şi toate tainele le-aş cunoaşte şi orişice ştiinţă, şi de-aş avea credinţă atât de multă să mut munţii din loc: dacă nu am dragoste, — nimic nu sânt. Şi toată averea mea de-aş face-o milostenii şi trupul mi l-aş da să fie ars: dacă nu am dragoste, — nimic nu sânt. Dragostea rabdă îndelung; dragostea este plină de bunătate; dragostea nu ştie de pizmă; nu se laudă; nu se trufeşte. Dragostea nu se poartă cu necuviinţă, nu caută ale sale, nu se aprinde de mânie, nu pune la socoteală răul. Nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr. Toate le sufere, toate le crede, toate le nădăjduieşte, toate le rabdă. Dragostea nu piere niciodată».

Pericopa aceasta nu are asemănare în adâncime şi în adevăr. Ea singură rezumă tot secretul educaţiei şi temeiul care trebue să determine întreagă atitudinea catehetului faţă de elevii săi.

Dar dragostea este o virtute, la întărirea căreia lucrează harul lui Dumnezeu. Să ne rugăm deci, ca acest har să vie şi peste noi.

D. Călugăr

Ziua de 6 August *a fost şi în anul acesta un prilej de a găsi întrunite în faţa scumpelor oseminte din cripta dela Mărăşeşti cele două generaţii: a făuritorilor României întregite şi a tinerilor cari se străduesc să păstreze ce-au cucerit înaintaşii.*

Luptătorii de altă dată, precum şi tinerii cari n'au primit botezul focului, — mână în mână, îngenunchiaţi pe treptele Mausoleului, fac sacrul jurământ: **„Nici o brazdă din pământul scump al patriei".**

Nr. 9111/1939.

Comunicat

Se aduce la cunoştinţa Onor. oficii protopopeşti şi parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu, că organizaţia nouă a Gărzii Naţionale şi-a început activitatea sa în înfiinţarea formaţiunilor de gardă naţională în sate, reşedinţe de comune, de plase şi comune urbane.

Având în vedere că printre scopurile urmărite de această instituţie este şi înălţarea credinţei creştine şi rosturile ei în practica vieţii obşteşti, îndrumăm Onor. cler să îmbrăţişeze cu toată căldura acţiunile acestei instituţii, iar adunările pentru organizarea formaţiunilor în sate şi comune a Gărzii naţionale să fie precedate de slujbă religioasă în sobor în localul adunării, când vor fi anunţaţi din partea comandanţilor gărzii naţionale judeţene.

După serviciul divin, cucernicii preoţi vor arăta însemnătatea şi rostul gărzii naţionale.

Sibiu, 7 August 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Deschiderea şcoalei de iniţiere a Serviciului Social

Duminecă, în ziua Schimbării la faţă, s'a făcut, în diferitele localităţi ale ţării, inaugurarea oficială a cursurilor şcoalei de echipieri a Serviciului Social, cercetate de 4000 de tineri.

Pretutindeni au asistat la festivitate distinşi reprezentanţi ai autorităţilor locale civile şi bisericeşti.

In ***Sibiu,*** *la liceul «Gh. Lazăr», cantonează, încă din ziua de Vineri, 120 tineri studenţi, cursişti ai şcoalei Serviciului Social, în care instruirea se face de comandanţi specialişti ai Serviciului.*

Ceremonialul deschiderii s'a început prin slujbă religioasă, săvârşită în Aula Academiei teologice «Andreiane».

A urmat apoi şirul cuvântărilor ocazionale:

I. P. S. Sa mitropolitul NICOLAE al Ardealului, în cuvântul său, arată că tineretul de astăzi se poate simţi fericit, când i-a fost dat să se apropie, cu tot avântul vârstei sale, de problemele Serviciului Social, creiat de M. Sa Regele nostru; cei ieşiţi din această şcoală sânt chemaţi să activeze în mijlocul poporului, ducându-i îndrumările şi sfaturile trebuitoare, aşa cum de alt fel s'a lucrat şi până acum în părţile ardeleneşti ale ţării, şi cum va trebui să se procedeze în tot întinsul pământului românesc, pentru îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă a ţărănimii.

Au mai vorbit, cu potrivite şi îmbărbătoare îndemnuri, dnii: General ***D. Pap,*** *rezidentul regal al ţinutului Mureş, colonelul* ***Tocineanu,*** *prefectul judeţului Sibiu, şi Dr. S.* ***Pop,*** *primarul municipiului.*

Conducătorul Serviciului Social, care la noi stă sub direcţiunea Asociaţiunii «Astra», dl ***Dr. Gh. Preda,*** *a mulţămit înalţilor reprezentanţi asistenţi şi s'a îndreptat apoi spre tinerime pregătindu-o, în cuvinte încurajătoare, pentru munca ce o aşteaptă.*

După un răspuns dat de unul dintre studenţii cursului, s'au trimis telegrame omagiale către ***M. Sa Regele,*** *şi către preşedintele Serviciului Social,* ***D. Gusti.***

Cursurile şcoalei, cu aplicaţii practice, s'au început în ziua următoare şi vor dura până la începutul lui Septemvrie.

O mărturisire de credinţă tinerească în sens creştin şi naţional

Echipierul **Negulescu N. Marin,** *licenţiat al facultăţii de teologie, a rostit la inaugurarea* **„Şcolii-tabără de echipieri a Serviciului Social din Sibiu" în 6 August** *1939, între altele şi următoarele:*

Vorbesc în numele grupului de comandă al Şcoalei de Echipieri ai Serviciului Social dela Sibiu şi în numele tinerilor cărturari ai ţării, chemaţi prin lege să-şi facă datoria faţă de neam.

Imi iau libertatea să înşirui, în linii largi, ideile călăuzitoare ale acestei mari strădanii şi să precizez putinţa de incadrare a tineretului în mentalitatea şi în disciplina nouă impuse de legea Serviciului Social. Această lege a căutat, să indice un drum pentru a croi o altă existenţă neamului acestuia. Intemeiat pe această lege a S. S. tineretul va trebui să se amestece, hotărât şi fără zăbavă, în problema de căpătâi a vieţii noastre naţionale în problema **satului.**

Să lăsăm truda slujitoare a intereselor noastre personale şi să coborâm în mijlocul mizeriei ţărăneşti, în mijlocul durerii care-şi înalţă braţele spre ajutor din 13.000 de locuri, să ne amestecăm în viaţa satului şi să vedem ce putem face. Căci formula aceasta nouă a Serviciului Social, care a surprins pe mulţi, nu pretinde altceva decât ca orce tânăr român, care cere statului un serviciu la care-i dă dreptul diploma şi licenţa pe care o posedă, să slujească mai întâi **gratuit** *—statul, acolo unde fiinţa lui o cere.*

Tăria statului stă în sănătatea satelor. Ele trebuiesc păstrate. Aşa dar statul va trimite pe tinerii solicitaţi să apere satul, să apere fiinţa neamului. Fiecare după puterea şi după pregătirea lui. După aceea tinerii se vor bucura de libertatea de a-şi valorifica aptitudinile pe propria lor răspundere. Acum ne cheamă satul să învăţăm dela el cum trebuie să preţuim şi să cunoaştem comorile neamului pe care doar el le mai păstrează.

Cuvântul poruncitor al Domnului Iisus Hristos este: «Cel ce voeşte să fie mai mare între voi, să fie slujitorul vostru şi care între voi va vrea să fie întâiul, să fie sluga voastră» (Mat. 20)

Acesta este sensul adevărat al S. S. sensul creştin. Acesta este motivul care împinge năzuinţele spre acţiune. La umbra lui se încleştează în trainice încordări, tot robotul nostru luminat de simţământul naţional şi cel social-politic.

Toată acţiunea S. S. se sprijină pe sistemul de gândire al profesorului **Gusti,** *care are marele merit de a fi scos sociologia din rafturi şi de a o transpune în miezul realităţii sociale.*

Pentru sociologia gustiană, obiectul principal este **satul,** *ca aşezare socială, de unde trebuie să se înceapă marile reforme. Dar ridicarea satului nu se face pe dinafară, la întâmplare, ci după o cunoaştere mai dinainte amănunţită şi temeinică.*

Şi aci ajungem la aspectul sociologiei gustiene, care sunt trei şi care încadrează de fapt întreaga gândire a sociologului dela Bucureşti.

a) un aspect **sociologic** *pur, care impune o totală cunoaştere a nucleului sau a grupului social, prin cercetarea monografică, care analizează faptele şi realităţile sub toate aspectele lor;*

b) un aspect **etic,** *care impune o tendinţă de clasare a faptelor consemnate de sociologie în bune şi rele, obligându-te să te hotăreşti a îndrepta ceeace este rău şi a încuraja ceeace este bine şi*

c) un aspect **politic,** *care împinge imboldul spre acţiune şi care acţionează hotărîrile spre faptă, spre a transforma idealul într'o realitate socială. Acţiunea aceasta întru realizarea idealului constitue politica.*

Dar acţiunea politică, dinamizarea aceasta a hotărîrilor, nu se realizează dela sine în cadrul S. S., ci ea trebue să fie neapărat dirijată de un ins: acesta este şeful de echipă şi peste el comandantul S. S.

Aceştia trebue să fie bine pregătiţi, pentruca să ştie să îmbineze magistral gândul curat despre muncă, cu entuziasmul tinereţii. Fiindcă acţiunea S. S. se sprijină toată pe elanul tinereţii. Cât poate să facă tinereţea, am văzut din munca echipelor regale studenţeşti. Tinereţea este vremea idealurilor mari, este vremea aurită cu visuri de viitor, cu efuziuni candide şi calde de lirică sentimentală. Năzuinţele tinereţii se ridică spre ceruri, ca o adiere caldă de tămâe. Cu tinereţea sufletul este plin ca o Biserică în care nu s'a isprăvit încă Liturgia.

Echipierii care se pregătesc luna aceasta în cele 32 şcoli ale S. S. şi care vor înfige în inima satelor româneşti drapelul crezului nou al muncii şi al disciplinei acesteia vor trebui să înveţe dela început că lucrul căruia s'au dăruit, nu este de o zi sau cinci, ci că ei trebue să dureze un spirit de viaţă nouă printre deceniile ce vor veni.

In istoria culturii româneşti, grija tineretului de astăzi pentru fiinţa neamului, va constitui, fără îndoială, o pagină poleită cu aurul idealismului. Ideal, a cărui flacără luminează drumul tinerei generaţii, înspre sat, înspre neamul însuşi.

Nr. 8549—1939.

AVIZ

Sfânta Fecioară Maria, fiind aleasă ocrotitoarea marinarilor, la 15 Aug. c. se va face pomenirea eroilor marinari, morţi în războaiele din 1877, 1913 şi 1916—1919.

Liga navală română, de sub preşedinţia Augustului nostru Suveran, face apel la credincioşi, ca din prilejul prasnicului Sf. Maria, patroana Marinei, să-şi dea obolul lor în scopul ajutorării Marinei noastre.

Darurile se vor trimite la cassa arhidiecezană prin oficiile parohiale.

Sibiu, 10 August 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

* FOIŞOARA *

Răspuns omonimului meu dela Craiova, preot unit Dr. Ioan Stanciu

(4) de Pr. Prof. **Dr. IOAN STANCIU**

In Nr. 24 al „Unirii" din Blaj iubitul meu coleg dela Craiova, provocându-se la Hurmuzachi Fragm. II, 141, voieşte să ne dovedească că pe vremea secolului al 18-lea, când ne-a venit pe cap nefericita de „sfânta unaţie", şi ortodocşii au persecutat pe uniţi, nu numai aceştia pe ortodocşi. Şi anume hoţii de păgubaşi, ortodocşii, au fost instigaţi la aceste răsbunări de către sârbi, greci, maghiari şi de unele instrumente ale acestora, iar eu «*more proprio*» tac şi nu înşir lucrurile acestea. Bine înţeles rău au făcut ortodocşii că ici-colo s'au mai răsbunat şi ei pe furiş, căci doar „unirea aşa cum a fost făcută în 1700, a fost proiectată în aşa fel ca să nu fie uniţi şi neuniţi, ci numai uniţi."

Auziţi filosofie! Unirea a fost proiectată de Kollonici, Baranyi, Szunyog, Hevenesi şi vreo câţiva protopopi români, să fie toată suflarea românească unită. Asta înseamnă că vinzi pielea ursului care e încă în pădure. Poporul român habar n'avea de proiectul acesta grandios, făcut pe socoteala şi în detrimentul credinţei sale strămoşeşti. Realitatea a fost însă cu totul contrară proiectului. Massa poporului a ţinut cu îndrârjire la strămoşeştile datini şi nu a voit să se papistăşiască odată cu capul. A plătit gloabe peste gloabe, a suferit milităria şi pandurii, a mai înghiţit şi bătăi şi temniţe, până chiar la Kufstein, dar legea nu şi-a părăsit-o.

Admitem că în dreapta indignare poporul ici-colo s'a răsbunat şi a făcut acte de violenţe împotriva preoţilor uniţi, dar acest lucru nu înseamnă că sentimentele lui au fost cu uniţii, ci dimpotrivă. Am dori în schimb ca fratele dela Craiova să ne arate cazuri în cari poporul s'a răsculat, sau şi-a răsbunat asupra vre-unui preot ortodox.

Este un argument neserios şi copilăros să arunci vina asupra grecilor, sârbilor şi maghiarilor că au instigat poporul împotriva uniţilor. Dar uniţii au avut de partea lor puteri mai mari şi posibilităţi mai vaste de instigare, decât oprimaţii de ortodocşi. Au avut toată oficialitatea, milităria, pandurii, întreg ordul călugărilor iezuiţi şi toată preoţimea papistaşe din Ardeal. Cum se face că toţi aceştia n'au putut instiga poporul împotriva susţinătorilor ortodoxiei? Mai ales dacă avem în vedere că „sfânta unire" a fost proiectată să fie toată suflarea românească unită!

Iar glasul răguşit dela Craiova continuă: „sfânta unire n'a fost cauza *eficientă* a certelor şi persecuţiunilor împrumutate între români". Dar cine a fost cauza eficientă, câtă vreme preoţimea unită, în frunte cu vicarul, ulterior devenit episcop, P. P. Aron, înconjurată de toată puterea lumească, ca să facă ceva pentru „sfânta unire", cutreera satele, prindea preoţii ortodocşi, îi lega în miez de iarnă de coada calului, ridica preotese cu copii sugaci şi în ger le transporta cu copilul îngheţat în braţe în închisori, le răpea avutul şi bisericuţele clădite cu multă trudă şi sudoare..., care era cauza eficientă dacă nu „sfânta unire"?

Să le lăsăm în pace — vorba colegului dela Craiova — pentrucă dânsului nu-i plac lucrurile acestea. Ii convine mai bine să fantazeze şi să vadă totul prin prisma intereselor papistaşe. Chiar pe Bucov îl spală de iese curat, ba chiar ca un înger salvator, care n'a lăsat cetăţenii să se încaiere.

Totuşi să vedem ce ne spune dl N. Iorga, cu competenţa-i recunoscută, referitor la începutul şi desvoltarea ulterioară a unirii.

„Sărbătoarea unirii din Bălgrad... fusese stricată prin protestul sgomotos făcut la uşa bisericii mitropoliei... peste puţin se prezintă de către nobilul român Gabriel Nagyszegy o plângere de acest fel, adăugându se în ea ameninţarea că, dacă se face silă românilor, ei ar putea să privească, la o întâmplare şi către alţi stăpâni... arestarea lui Nagyszegy nu potoli fireşte tulburarea din spirite, care făcea ca guvernul să se teamă de răscoală..." (N. Iorga, Ist. Bis. rom. ed. II, vol. II, pg. 36).

Iată că dela început — fără greci şi fără sârbi — spiritele erau tulburate împotriva unaţiei în aşa măsură încât guvernul se temea de o răscoală serioasă. Suntem deci în drept să fim curioşi că confratele dela Craiova de unde îşi scoate afirmaţia: «*fracţiunea neunirii* a început a creşte, nutrită de duşmanii unirei...". Fracţiunea a putut fi mâna de protopopi, cari din interese materiale, împreună cu ajutorul larg al iezuiţilor şi al celorlalţi puternici ai zilei, au clocit unaţia şi a ieşit din ea o caricatură a proiectului, vorba latinească: parturiunt montes, nascitur ridiculus mus.

Impotriva unaţiei dela început era Ţara Făgăraşului, Haţegul şi Inidoara, Banatul întreg, Maramurăşul care avea vlădică ortodox, (N. Iorga o. c. II, 36—38).

„Indată după sinodul slab frecventat, din Iunie 1701, protopopii fură chemaţi din nou în Noemvrie, la 16 Iulie şi vlădica şi cârmuitorul lui de multă vreme, Ladislau Baranyi... dădeau voie protopopilor George şi Ioan, precum şi tuturor credincioşilor lor din Inidoara, oraş şi ţinut, să trăiască precum au trăit până acuma, după obiceiul pravilii greceşti şi românesti... neadăugând şi nescăzând, cu o singură condiţie... să nu hulească legea împăratului şi cele patru puncte, de care nu sunt datori să se ţie", (N. Iorga o. c. II pg. 37, după Magn. ist. III, 322).

Iată ce cerea Atanasie şi Baranyi dela protopopi — o nimica toată — şi nici decum dela ţărani, unde nu cutezau să se adreseze, pentrucă ştiau că în materie de convingeri religioase, aceştia nu cedează şi nu discută.

In 1711 partidul ortodox a reuşit „să strângă pe protopopi laolaltă pentru o declaraţie solemnă în favoarea legii vechi... pe care însuşi Atanasie o iscăli", (N. Iorga o. c. pg. 41) cu toată împotrivirea iezuitului Hevenesi.

Atanasie, neîmpăcat cu soarta, împărtăşit de teologul străin, a reposat în 1713, iar la înmormântarea lui s'a ţinut o cuvântare latinească şi una ungurească.

Ca şi sub acest arhiereu şi după moartea lui „sfânta unaţie" a rămas într'o situaţie jalnică. Taberele începeau să se contureze. Pe deoparte poporul român, care ţinea morţiş la legea strămoşilor, iar pe de alta parte vreo câţiva protopopi îndoielnici şi flecsibili în frunte cu iezuiţii şi cu toată armata oficialităţii şi a forţei armate. Şi totuşi dela Craiova se vesteşte că unaţia s'a făcut esclusiv din convingere religioasă.

Urmă pe scaunul vlădicesc unealta teologului papistaş, Patachi, după ce iezuitul Wenceslas nu a fost întărit şi după ce ungurul Szunyog, iezuit şi el, nu a voit să primească vlădicia asupra valahilor, (N. Iorga o. c. 42). Patachi avea iurisdicţia asupra tuturor uniţilor. Cari erau acei uniţi? Maramurăşenii nu-l recunoşteau, Crişenii erau duşmanii unaţiei, Banatul în mare parte era apărat de vlădica ortodox din Vârşeţ. Rămânea deci Patachi cu un mic colţişor, unde ţinea sinoade şi consfătuiri. In 1727 muri şi acest al doilea

Probleme-Recensii-Comentarii

Societatea „Sf. Gheorghe" din Satulung în excursie la Sibiu. — Societatea „Sf. Gheorge" din Satulung-Braşov, şi-a făcut bunul obicei ca în fiecare an să facă o excursie, care pe lângă faptul că răsplăteşte sârguinţa membrilor când dau răspunsurile la sfânta liturghie, mai poate fi considerată ca un prilej de cunoaştere a ţării.

Anul trecut s'au vizitat mănăstirile Cheia şi Susana. Anul acesta excursia s'a făcut la Sibiu, centrul nostru ortodox, din care pornesc atâtea iniţiative bune, şi care în trecutul său s'a înscris cu înfăptuiri măreţe în istoria neamului şi a bisericii noastre.

In 30 Iulie c., după ce am parcurs cu maşina cei 170 km. în timp de 3 ore şi jumătate, ne aflam la 9 jum. în Sibiu.

Primii paşi i-am îndreptat spre sf. catedrală, unde un sobor de preoţi săvârşeşte sfânta liturghie; ne-am rugat împreună cu mulţimea de popor şi am cunoscut dulceaţa răspunsurilor liturgice date de corul catedralei. Am vizitat apoi muzeul „Astrei", cu frumoasele costume naţionale din Ardeal, cu icoane vechi, cu picturile făcute de artişti români etc.

După masă am văzut grădina zoologică din Dumbravă, târgul de mostre anual, Academia teologică, cu capela din apropierea sa, — cu inscripţia: „Ridicatu-s'a acest sfânt locaş în zilele Măriei Sale Carol II, Regele dreptcredincios al României din porneala şi cu grija Inalt Preasfinţiei Sale Mitropolitului Nicolae" — am cântat în cucernicie: „Pe Tine, Te lăudăm..."

Apoi, ne-am coborât spre sala unde îşi ţine „Oastea Domnului" adunările. Aici am ascultat versurile spuse de copilaşi şi cântările executate.

La rândul său, corul nostru sub conducerea cantorului Alex. Maxim a cântat: Axionul şi Sfânt... Părintele *Gh. Şerbu*, preşedintele societăţii, a vorbit, exprimând bucuria tineretului din Satulung acum când cercetează acest vechi oraş. A grăit după aceasta, în pilde alese părintele *Mihail Neagu*.

Inainte de-a pleca din Sibiu, am cercetat şi noua clădire a „Şcoalei normale de băeţi, Andrei Şaguna", operă de proporţii puţin obişnuite, ce s'a ridicat tot prin sârguinţa Inaltului prelat dela Sibiu.

Seara coborà din înălţimi, în timp ce noi ne întorceam spre casă, împresionaţi adânc de cele văzute. — Pr. *Ghèorghe Şerbu*.

*

Şcoala de iniţiere a tineretului Serviciului social, combinată cu Şcoala de conducători de cămine culturale din Deva. — In capitala judeţului Hunedoara, la poalele cetăţii Deva, în locolul şcoalei normale de băieţi, s'a deschis la 1 August c. una dintre cele 29 şcoli de iniţiere a tineretului şi a conducătorilor de cămine culturale, ce au luat fiinţă şi funcţionează pe ţară, în cadrul Serviciului social.

Şcoala funcţionează cu un efectiv de 115 echipieri, veniţi ca absolvenţi ai diferitelor facultăţi din ţară şi cu 35 viitori conducători de cămine, recrutaţi dintre intelectualii ţinutului Mureş şi ai judeţului Hunedoara, din ţinutul Timiş.

Cursurile şcoalei au început prin ceremonialul ridicării pavilionului naţional, în cadrul căruia s'a oficiat serviciul divin de către părintele N. Duma, când răspunsurile corul echipierilor de sub conducerea dlui Bădescu Procopie. Părintele N. Duma arată importanţa actului pentru viitorii conducători ai satului şi ai ţării.

Dl Dr. E. Caba, în calitate de director al şcoalei de iniţiere şi de preşedinte al Serviciului social judeţan, dă echipierilor diferite sfaturi şi-i roagă să aibă o ţinută demnă în şcoală şi în afară de şcoală.

Şcoala funcţionează după un program general de lucru, stabilit de către direcţia generală a Serviciului social central şi se aplică pe teren cu mici adaptări după regiune.

In săptămâna I se face adaptarea la viaţa de tabără şi introducerea în doctrina Serviciului social, organizarea de tabără, orientarea teoretică în viaţa de tabără, organizarea serviciului zilnic şi igiena taberei.

Pregătirea teoretică constă din arătarea că Serviciul social este o instituţie nouă, creiată după cerinţele imperioase ale timpului, pentru a se putea activa, din partea întregei naţiuni, pe teren politic, social, economic şi cultural.

Căminul cultural: înfiinţarea, organizarea, funcţionarea lui, problema culturii sănătăţii, muncii, minţii, sufletului, conştiinţei naţionale etc.

Pentru expunerea programului şi aducerea lui la îndeplinire, pe lângă truda dlor conducători şi comandanţi ai şcoalei, se va avea şi concursul conferenţiarilor din localitate şi al conferenţiarilor dela Fundaţiile Regale. —

Viaţa din tabără: Abia s'a început activitatea de tabără, şi domneşte o atmosferă de perfectă camaraderie între comandanţi şi echipieri.

Preoţii participanţi din Arhiepiscopia Sibiu la această şcoală sânt: *Dumitru Biji*-Ernut T.-Mică, *Gheorghe Miclea*-Şibot, *Adam Borşei*-Răcăştie, *Adam Marcu*-Rapoltel, *Nic. Cigmăian*-Simeria Veche, *Remus Haneş*-Ohaba şi *Nerva Florea*-Ghelar. — *Coresp.*

Cum se îngrijesc alţii de creşterea populaţiei. Guvernul italian se îngrijeşte foarte mult ca natalitatea în Italia să fie cât mai mare. Se înlătură pericolele care ar putea scădea creşterea natalităţii, ca emigraţiunea, plecarea la oraşe a populaţiei dela ţară, etc. In 1913 au emigrat din Italia 872.000 de oameni, în anul 1934 numai 68.461. Statul ajută pe toţi tinerii cari vor să se căsătorească şi nu au mijloace. Pentru fiecare copil tatăl obţine 50 până 150 de lire lunar, pe lângă alte ajutoare. Familiile cu copii mulţi sânt scutite de toate dările. Funcţionarii cari nu se căsătoresc până la etatea de 30 de ani, sau nu au copii, trebue să părăsească serviciul statului. In oficiile statului pot fi angajate numai 10% femei.

Cuvinte regale

«Sufletul care s'a ridicat din osemintele celor căzuţi pe această câmpie, să fie strajă şi îndemn sufletesc celor astăzi în viaţă, căci prin credinţă, prin dragoste de neam, prin jertfa solidară a celor mici şi mari se desăvârşesc gloria şi veşnicia României de mâne». — (Din cuvântarea M. Sale Regelui, rostită cu prilejul desvelirii Mausoleului dela Mărăşeşti).

Nr. 9207/939

În cauze militare

Se aduce la cunoştinţă tuturor celor interesaţi, spre ştire şi conformare, comunicatul ce urmează, transpus nouă de Ministerul cultelor şi artelor, Serviciul M. O. N. T. şi A. P., cu Nr. 634, din 1 August 1930.

COMUNICAT

«Marele Stat Major aduce la cunoştinţă tuturor *ofiţerilor de rezervă* care nu au situaţia militară complet clarificată, adică acei care nu cunosc precis unitatea în care contează, sau acei care au primit ordine de chemare pentru mobilizarea 1939/1940 dela mai multe unităţi, să se adreseze în scris M. A. N, Direcţia personalului Biroul 6 ofiţeri de rezervă, cerând lămuriri. Vor arăta totodată în cuprinsul cererei, starea lor civilă şi ultimul domiciliu stabil.

Autorităţile civile şi întreprinderile particulare sunt rugate a verifica situaţia militară a ofiţerilor de rezervă, funcţionari în instituţia sau întreprinderea respectivă şi a obliga pe acei cu situaţia neclară să-şi limpezească definitiv această situaţie.

Totodată se aduce la cunoştinţă că atunci când se va constata că un ofiţer de rezervă nu cunoaşte unitatea în care contează va fi deferit justiţiei militare».

pt. conformitate:
Gh. Petrescu

Sibiu, 11 August 1939.

Consiliul Arhiepiscopesc

---

vlădică unit, nu numai fără să-l plângă, dar aproape fără să-l ştie nimeni, (N. Iorga o. c. 45). După afirmaţia lui Nilles (444) chiar Patachi s'a exprimat că sătenii nu au încredere în preoţii uniţi. La sinodul din Mănăştur, în 1722, protopopii îşi băteau joc de sinoadele chemate de iezuiţi, iar tot în Mănăştur, 1729, tot într'un sinod prezidat de un iezuit din Cluj, iscăliră abia 16 protopopi.

Nici sub Patachi nu vedem unaţia aşa după cum vrea să ne o prezinte cucernicul nostru omonim dela Craiova. Intenţia, sau proiectul, după cum se exprimă colegul, de-a face din tot poporul român nu unit, ci papistaş, o fi fost ea la Kollonici, la Baranyi, la Szunyog, la Hevenesi şi la alţi iezuiţi străini de neamul şi de legea noastră, dar ea nu a fost nici la Atanasie, nici chiar la protopopii lui, doritori de situaţii mai omeneşti, şi cu atât mai puţin la poporul român. Iar dela intenţii, dela proiecte, până la realizări — cred că îmi concede şi tinerelul meu confrate dela Craiova — este o distanţă, ca între cer şi pământ, mai ales în chestia gingaşe a credinţei.

Următorul episcop unit, Ioan Inocenţiu Micu, din Sadu, a avut puţină carte, dar nouă ni se pare că a fost un bărbat care a avut multe porniri nobile faţă de soarta românilor, pe care o dorea îmbunătăţită, tocmai pentru promovarea intereselor unaţiei. A fost şi aceasta o politică înţeleaptă, care dacă ar fi fost înţeleasă de cei chemaţi, putea duce la rezultate frumoase. Dar Viena nu voia să audă de cele promise lui Atanasie, iar dieta din Ardeal în 1744 lipsea pe valahi pentru totdeauna de drepturi şi îi ţinea şi pe mai departe în robie şi umilinţe, (N. Iorga o. c. 122, după Nilles 592).

Era just şi de aşteptat să se pornească pe toată linia o luptă pentru ortodoxie. Cam în vremea aceasta s'au prezentat aşa numiţii agenţi ai sârbilor şi grecilor, dar activitatea acestora a găsit un teren prielnic în nemulţămirea generală, creată de opresiunile şi persecuţiile permanente asupra românilor. Vlădica Micu era acuzat că stă în fruntea acestei mişcări. In 1744 fu chemat la Viena, iar de aci merge la Roma, pentru justificare, de unde nu s'a mai reîntors.

Vlădica, cu intenţii nobile, în Roma, în 1746, pune sub anatemă şi sub escomunicare pe teologul iezuit şi pe cucernicul său vicar, aspru în posturi, în care fierbea legume cu ulei de in, asupra luminatului vicariu, Petru Pavel Aron, (N. Iorga o. c. pg. 123).

Nu mai stăruim şi asupra vlădiciei lui P. P. Aron, urmaşul lui Inocenţiu Micu, deoarece cu aceasta nefastă păstorire — reprodusă în mică parte în broşura mea — s'a ocupat pe larg şi detailat dl Silviu Dragomir în opul valoros din două volume: Desrobirea religioasă a românilor în sec. al 18-lea. Amintesc totuşi că sub acest vlădică, şi uneori chiar sub conducerea lui, s'au săvârşit cele mai grozave persecuţii împotriva ortodocşilor. Intovărăşit cu Bucov şi cu armata acestuia apoi cu oficialitatea şi cu toţi pandurii, a răpit biserici, a incendiat mănăstiri, oamenii au fost bătuţi până la sânge, au fost târâţi legaţi preoţi, preotese şi copii sugaci în ger de iarnă, încât cei mari au degerat, iar cei mici au îngheţat la sânul mamei lor. Preotul Molnar a fost legat de picioare cu capul în jos.. şi totuşi acest „sfânt Aron", ca şi „sfântul Atanasie", precum şi opera lor „sfânta unaţie" sunt preamărite de papistaşii uniţi răslăţiţi în massa mare a ortodoxismului românesc.

Concluzia celui din Craiova: Nu „sf. unire" a fost cauza *eficientă* a duşmăniilor între români, ci neunirea, pentrucă *intenţia* a fost ca între români să nu mai fie nici un neunit, iar dacă aceştia nu s'au dat pe breazda lui Kollonici, Baranyi, Hevenesi, Szunyog et comp. să-şi părăsească legea, ei sunt de vină — deci ei şi credinţa lor neunită sunt cauza eficientă a suferinţelor lor.

Aceasta e argumentaţia şi mentalitatea savantului şi papistăşitului dela Craiova. Aci e locul să-i răspund de unde ştiu că Dr. Wladimir Guette, care a scris cel puţin 200 volume de ştiinţă profundă teologică, este un savant. Apoi am greşit, dânsul este savantul.

Suntem totuşi curioşi şi dornici să ne dovedească ceva din cele susţinute, nu numai să le afirme. Bunăoară am vrea să ştim că dacă toţi românii au fost uniţi, iar ortodocşii au format abia o mică fracţiune, cum îşi explică faptul că această massă de uniţi nu cerceta biserica unită nici la îndemnurile drăgăstoase ale pandurilor şi considera pe preotul unit de spurcat? Iar dacă fratele susţine că unaţia s'a făcut exclusiv din convingere religioasă, cum să face de această convingere cu toată agitaţia câtorva sârbi şi greci, s'a putut întoarce împotriva preotului „care a botezat, a cununat, a dat sfânta cuminecătură" — după spusa cucernicului coleg — credincioşilor săi? Vor fi fost şi aceştia nişte credincioşi ca şi ortodocşii scăpătaţi şi pripăşiţi prin periferiile Craiovei, pe cari dânsul cu anumite momeli i-a dus în biserica unită, unde le-a stors jurământ că nu vor mai întra în biserica ortodoxă, dar cari credincioşi, după aceea, au fugit de dânsul făcându-şi sfânta cruce, (Vezi Rev. Teol. Nr. 2—3 din anul acesta.)

*

In numărul 25 al Unirii — sperăm că e articolul de încheere — omonimul meu dela Craiova mai ţine odată să stropească cu noroi pe bulgarul Teoctist, pe imoralii Iorest şi Sava Brancovici, pe hoţul ordinar de Nagyszegy, pe impostorii şi agenţii de Visarion, Sofronie, Popa Cosma, şi Popa Ioan din Aciliu, „cari s'au lăsat conduşi de greci, de sârbi şi de maghiarii calvini pentru a *strica unitatea dreptei crédinţe refăcută în 1700*».

Să vedem ce ne spune dl Iorga despre unii din cei calomniaţi. Asupra lui Teoctist am stăruit în cărticica mea şi am arătat — bazându-mă pe dl Iorga şi Melchisedec — că nu a fost deloc bulgar, ci român neaoş, boier mare din viţă domnească. Iar dacă surdul nu aude, ce să-i faci?

Mitropolitul Ilie Iorest, un fost călugăr putnean, cu întinse legături în Moldova, pe timpul sinodului anticalvinesc din Iaşi, ţinut în 1642, a fost luat la ţintă de principele ardelean Rákoczi. Ca să-l poată delătura l-a dat în judecată în faţa unui sobor de calvini cu porunca să-i caute nod în papură, pentru a-l putea izgoni. Soborul a găsit că vlădica românesc e un om stricat şi imoral, căruia îi place să-şi petreacă cu femeile tinere şi frumoase, (N. Iorga o. c. v. I, pg. 327, după Cipariu 629). Iorest isgonit mai mult pentru apărarea credinţei, decât pentru neîntemeiatele acuze — susţinute azi şi de cucernicul duşman al ortodoxiei din capitala Olteniei — s'a dus în Moldova, unde provăzut cu scrisori de recomandare din partea clerului, a plecat spre curtea ţarului. „Acest om nu putea fi un stricat şi un netrebnic, odatăce întreg clerul moldovenesc din acel timp îi luă în scris apărarea", (N. Iorga o. c. I, 328).

Aceeaşi soartă a avut-o şi Sava Brancovici care, pentru legăturile sale cu ţara românească şi pentru tendinţa sa de-a apăra cât poate ortodoxia de calvinism, a trebuit ca în luna Iulie 1679 — la ordinul lui Apaffy, — să fie osândit de către câţiva protopopi. Acuza era că nu caută de catehism şi de tipografie, „apoi pentru a mai

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Vineri, 11 l. c. la Karlsbad, pentru a-şi căuta sănătatea.

Telegramă. Dl Dr. Sever Pop, primarul Sibiului, a adresat dlui *Eugen Titeanu*, subsecretar de stat al propagandei, următoarea telegramă: „In numele cetăţenilor municipiului Sibiu îmi permit a vă exprima respectuoase felicitări şi toată admiraţia pentru minunata operă de propagandă naţională şi culturală realizate sub directa Dv. îndrumare de *Caravana cinematografică culturală*. Primiţi, Excelenţă, asigurarea deosebitului respect şi devotament ce vă păstrăm".

Mulţumită. Cele mai vii mulţumiri credinciosului primar al municipiului Sibiu pentru suma de 300.000 (treisute mii) lei înscrişi în bugetul municipiului a. c., pe seama parohiei ortodoxe române Sibiu, suburbiul II. — *Comitetul parohial.*

† Episcopul Ipolit Vorobchievici. Prea Sfinţitul episcop al Rădăuţilor, Ipolit Vorobchievici, a adormit întru Domnul în 5 August 1939, în vârsta patriarhală de 90 ani împliniţi. P. S, Ipolit a condus arhidieceza Bucovinei atât în timpul boalei mitropolitului Vladimir Repta, cât şi în timpul boalei mitropolitului Nectarie, precum şi după moartea acestuia până la alegerea noului mitropolit. Calităţile sufleteşti ale dispărutului episcop au fost totdeauna mult preţuite de poporul dreptcredincios bucovinean. Săvârşirea din viaţă a veneratului păstor sufletesc a îndurerat profund toate cercurile din Bucovina. Prea Sfinţitul Ipolit fusese şi un neînfricat apărător al cauzei româneşti pe vremea când Ţara fagilor se găsea sub stăpânire austriacă. Inmormântarea i s'a făcut în 7 l. c. cu toată pompa arhierească. Veşnică să-i fie pomenirea!

Organizarea căminului cultural orăşenesc din Sibiu. Conducerea căminului cultural, al judeţului Sibiu, convoacă pe această cale pe toţi funcţionarii culturali de stat, judeţ şi comună, precum şi persoanele cari se înscriu pentru a da concurs în activitatea pe care urmează să o desfăşoare Căminul cultural orăşenesc, la prima *şedinţă de constituire* care se va ţine Marţii 22 August a. c. la ora 18 în sala de şedinţe a „Astrei". — Căminul cultural al judeţului Sibiu de sub direcţia dlui *Dr. Liviu Ionaş*, profitând de prilejul deschiderii în localitate a primei *şcoli tabără de echipieri* din cadrul Serviciului social, a organizat la librăria «*Cartea Românească*» din localitate o frumoasă vitrină-expoziţie, în cadrele căreia se prezintă întreagă seria de publicaţii apărute sub auspiciile S. S. — Fundaţia culturală regală „Principele Carol". Prin organizarea acestei vitrine-expoziţie se ofere publicului sibian putinţa de a cunoaşte mai deaproape puterea de producţie şi valoarea publicaţiilor Fundaţiei regale.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 13 August 1939, va predica părintele *Iacob Bozocea*; ear Marţi 15 August (Naşt. Născ. de Dumnezeu), va predica părintele consilier *Tr. Scorobeţ.*

Nr. 9246/939

Comunicat

Se aduce la cunoştinţă celor interesaţi, spre ştire şi conformare, adresa ce urmează, transpusă nouă de ministerul Cultelor şi Artelor. Serviciul M. C. N. T. şi A. P., cu Nr. 641, din 3 August 1939.

In conformitate cu ordinul Preşedintelui Consiliului de Miniştri, prin care ni se aduce la cunoştinţă că o parte din funcţionarii administraţiei centrale şi exterioare nu au încă situaţia militară clarificată, Vă rugăm să binevoiţi a lua măsuri ca în termen de 30 de zile, toţi funcţionarii acelei instituţi, să-şi clarifice situaţia militară, făcându-vă dovada că în termenul mai sus fixat şi-au îndeplinit toate obligaţiunile puse lor de legile militare şi comunicat la timp prin radio şi presă.

Acei cari după expirarea termenului acordat, vor fi găsiţi în neregulă, vor fi imediat îndepărtaţi din serviciu, suferind în acelaş timp şi sancţiunile legilor militare.

Vă rugăm să ne comunicaţi de executare, spre a putea raporta Preşedinţiei Consiliului de Miniştri, rezultatul dispoziţiunilor luate de Dvs.

Exactitatea datelor comunicate nouă, precum şi întârzierea răspunsului rămân pe seama Dvs.

p. ministru
N. C. Davidescu
p. Conducătorul serviciului
Nicolae Ceat

Sibiu, 11 Agust 1939.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 9269/1939 Ep.

Publicaţiune

Se publică concurs pentru aprovizionarea internatelor Academiei teologice şi Şcoalei ortodoxe de cântăreţi din Sibiu pe durata anului şcolar 1939/40 cu următoarele alimente.

1. Carne de vită, viţel, porc, oaie, miel, untură topită, osânză, slănină crudă şi slănină afumată — toate de prima calitate.

2. Mezeluri.

3. Coloniale.

Reflectanţii vor înainta oferte în scris până la *28 August a. c.* la Consiliul arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, unde se pot lua zilnic informaţiuni.

Ofertele pentru carne vor fi însoţite de garanţie de lei 5000 (cinci mii) în numerar.

Consiliul arhiepiscopesc îşi rezervă dreptul de a alege liber dintre ofertanţi.

Sibiu, 11 August 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

[60] 1—1

Publicare de licitare

Comitetul parohiei Sibiu suburbiul II Lazaret, cu aprobarea Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 6033—939, dă în licitaţie publică pentru a treia oară în *29 August 1939*, ora 12, în capela bisericii, strada Vasile Lupu 44, cu oferte închise şi sigilate, zidirea unei biserici în Sibiu.

Lucrarea se va face numai din roşu, conform devizului. Participanţii vor depune odată cu oferta şi o garanţie de 5% din valoarea devizului, în numerar sau efecte de stat.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenori diplomaţi.

In ofertele prezentate la licitaţie se va arăta de către concurenţi că s'a luat cunoştinţă de caetul de sarcini al lucrării în chestiune.

Ofertele neînsoţite de garanţia legală nu vor fi luate în considerare.

Caetul de sarcini, devizul şi planurile se pot vedea în fiecare zi la preşedintele comitetului de construcţie în Sibiu strada Vasile Lupu 92.

Sibiu, 10 August 1939.

Preşedinte: **O. Dragoş** Secretar: **N. Vinerean**

Tribunalul Sibiu, secţia I-a

Dos. Nr. P. J. 2991/1937 (13) 1—1

Extract

Tibunalul Sibiu în baza dispoziţiunilor art. 93 legea persoanelor juridice şi ţinând seama şi de procesul verbal al adunării generale din 31 Ianuarie 1939 a admis prin deciziunea Nr. P. J. 2991/1937 din 5 Mai 1939 în calitate de membru în comitetul de conducere al Asociaţiei de turism „Brădetul" din Sibiu, pe preotul I. Hânzu din comuna Cacova în locul dlui I. Muţiu, iar ca secretar pe dl Ioan Chirtea din Sibiu în locul decedatului N. Bembea.

Sibiu, 24 Iulie 1939.

I. Tănăsescu, grefier.

Parohia ortodoxă română din Petreşti-Alba

(59) 1—1

Publicare de licitaţie

Parohia ortodoxă română din Petreşti-Alba publică licitaţie pe ziua de *27 Aug. 1939* ora 11 a. m. la oficiul parohial ortodox român, darea în arândă a terenului „Zăvoiu", pe care să se construiască una moară, compusă din 2 părechi pietre pentru măcinatul porumbului, precum şi una păreche pietri şi dublu valţ pentru măcinatul grâului făină integrală, conform planurilor şi devizele aprobate de Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu. Toate autorizaţiile necesare le posedă parohia.

Valoarea lucrării este de 1.742.000 lei, în schimbul căreia va avea arânda morii pe un anumit număr de ani. Moara va avea regim ţărănesc. Pe lângă oferte se vor depune garanţie de 5%.

Antorizaţiile, planurile, devizele, caietele de sarcini se pot vedea zinic la oficiul parohial.

In caz că licitaţia I nu va avea rezultat, se va ţinea a II-a licitaţie în 10 Septemvrie 1939 şi a III-a licitaţie în ziua de 24 Sept. 1939 la aceeaşi oră şi loc.

Cheltuelile de deplasare privesc pe concurenţi.

Petreşti-Alba, la 25 Iulie 1939.

Pr. **Ioan Cărpinişanu** preşedinte. **Ioan Luca** epitrop.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

mări puţintel scandalul şi a da o umbră de îndreptăţire pentru măsurile cele mai sălbatice şi aceea că el ar fi trăit cu ţiitoarea fratelui său însuşi, unguroaica Ecaterina Tömösvari, care şi după neam nu-i putea fi rudă, cum s'a adaus pentru a-l apăsa şi mai mult", (N. Iorga o. c. I, 371).

Şi aceste acuze ridicate asupra venerabilului mitropolit Sava Brancovici sunt susţinute de confratele dela Craiova.

Visarion a fost primit de satele româneşti din jurul Dobrei, Orăştiei şi a Săliştei ca un Mântuitor din erezul pierzător de suflet al legei nemţeşti, (N. Iorga o. c. 11—125). „Guvernul se înspăimântă de urmările pe care putea să le aibă propaganda lui, şi sârbul, care vorbea însă foarte bine românește, oprit de-a merge mai departe, pieri...", (N. I. 126).

Cam în acest timp s'a dus Inochentie în Roma, unde a destituit şi escomunicat pe vicarul Aron şi l-a înlocuit cu protopopul Nicolae Balomiri, care vedea în unire numai un act politic, din care motiv a trebuit să fugă în ţara românească, (N. I. 127).

De sigur că românii ţineau mult la vlădica Inochentie, deoarece au văzut în el nu un iezuit fanatic, ci un dârz luptător pentru drepturile poporului. După îndepărtarea acestui purtător de mari nădejdi, unaţia a ajuns iar pe mânile iezuiţilor şi a cozilor de topor, deci e foarte explicabil că nemulţămirea creştea din zi în zi, până ce sub „blânda păstorire" a lui Aron a isbucnit în revolte în întreg Ardealul, Sătenii, unde erau forţaţi să jure pe cele 4 puncte, treceau în Moldova şi în Ţara românească, iar „dacă autoritatea încearcă să se amestece, gloatele îndrăzneau să lovească pe ceice luau apărarea preotului unit, pus pe fugă", (N. Iorga o. c. 128, Dr. A. Bunea: P. P. Aron, S. Dragomir o. c. pg. 150).

In scurt timp „aşa zişii întorşi la unire îşi făceau cruce cu groază la vederea preotului unit şi n'ar fi călcat pentru nimic în lume în biserica legii sprijinite de cârmuire" (N. I. 129). Chiar noul episcop, P. P. Aron a fost nevoit să se refugieze în Sibiu din faţa poporului revoltat.

Nu mai are rost să mai continăm cu înşirarea atâtor şi atâtor dovezi, deoarece — cum am mai spus-o — surdului în zadar îi faci muzică. Confratele dela Craiova totuşi susţine că unaţia a fost cauza *eficientă* a duşmăniilor, că toţi Românii au fost uniţi din convingere religioasă, că „fracţiunea" ortodocşilor a crescut graţie agitatorilor şi multe alte năzdrăvănii, cari sunt în totală contradicţie cu adevărurile istorice şi cu realităţile vieţii trăite.

Şi totuşi în faţa acestui cucernic „sfânt dela Craiova" eu sunt falsificatorul, pervertitorul de adevăruri istorice, mincinosul, iar argumentele acestea de mare valoare şi le închee cu următoarele constatări savante şi de o putere convingătoare indiscutabilă:

„Ai abuzat prea mult, omonime, de pacienţa noastră (ce păcat că nu mai sunt inchiziţiile!) şi ne-ai cauzat durere văzându-te cum te recomanzi ca om onest şi nu te-am aflat aşa". De sigur certificat de onestitate nu voi cere dela iubitul meu confrate dela Craiova, dar mă mir că ziarul Unirea din Blaj nu are de comunicat nimic acestui răutăcios colaborator, cel puţin în rubrica Telefonului.

Iată cum mă mai dojeneşte tinerelul papistaşit: dupăce îmi trage la îndoeală sinceritatea cu care am scris cărticica mea: „Să-ţi ajute Dumnezeu şi voinţa ta ca aşa să purcezi în viitor, căci până acum ai făcut tocmai contrarul. Ţi-am dovedit până la plictiseală".

Mi se pare că cucernicul meu confrate e cam iritat şi mă tratează ca şi când eu aşi fi ud după urechi şi nu dânsul. Mi se mai pare că îi lipsesc şi cei 7 ani de acasă, unde în fragedă copilărie să înveţă anumite reguli de bunăcuviinţă. Ori cum va fi, am impresia şi convingerea că adversarul meu e tare enervat şi supărat şi în urmare încearcă să-şi descarce nervii asupra mea. Eu am mai spus într'un loc că celce să irită şi stropeşte, de regulă nu are dreptate, şi i-am mai dat odată sfatul ca să-şi descarce nervii prin anumite localuri publice, prin cârciumele mahalalelor capitalei Olteniei. Ori apoi să mai meargă odată la Roma, unde pe lângă puţină carte să înveţe şi puţină omenie.

Incolo mi-a dovedit totul până la plictiseală. Il rog însă să nu afirme, ci să şi dovedească cu oarecare dovezi plauzibile. Deci, pe lângă cele afirmate numai, să nu se plictisească şi să facă dovada următoarelor afirmaţii:

1. Să ne dovedească cum am fost românii salvaţi din ghiarele bulgarilor de către unguri la îndemnul papilor.

2. Ce rol însemnat au avut episcopiile catolice în principatele române, de le atribue cucernicul dela Craiova o aşa mare importanţă, câtă vreme dl Iorga, ca şi canonicul Dr. Bunea, le ridiculizează.

3. Mitropolitul Teoctist a fost neaoş român, susţine şi dovedeşte dl Iorga şi ep. Melhisedec, câtă vreme marele istoriograf dela Craiova are părere fără dovezi serioase că a fost un bulgar.

4. Mitropoliţii Iorest şi Sava Brancovici, tot fără dovezi — decât doar cu nişte calomnii ordinare — sunt înfăţişaţi ca imorali, câtă vreme istoriografi serioşi ca dl Iorga, dl Dr. Lupaş, dl S. Dragomir etc. îi înfăţişează ca oameni plini de virtuţi.

5. Când s'a făcut unirea, cum s'a făcut din convingere, câtă vreme actul de unire precizează că legea să rămână pe loc.

6. Dacă toţi românii au primit unirea, cum se face că din primele zile ale ei preoţii uniţi au fost huiduiţi de popor şi chiar Atanasie şi Inochentie Micu au regretat nefastul pas şi au voit să-l părăsească.

7. Cum se face de colegul consideră de argumente şi astfel de expresii: unirea a fost proiectată, sau a fost plănuită aşa şi aşa, apoi că nu ea e eficienta duşmăniilor între români. Ce vreai cu aceste?

8. Pentru care motiv ridică în slavă pe P. P. Aron, câtă vreme huleşte pe Visarion, pe Sofronie, pe Molnar, pe Nagyszegy şi pe alţi ortodocşi fără nici o dovadă serioasă?

Aşi mai avea unele întrebări, dar deocamdată nu le înşir, ca nu cumva să plictisesc prea mult pe simţitorul meu coleg dela Craiova.

Deocamdată mă feresc de atacuri personale, cu cari am fost tratat de către cucernicul meu omonim, dar totuşi îl rog să-şi citească fotografia descrisă de către preotul prof. Dr. Gh. Chia din Craiova în Revista Teologică din Sibiu Nr. 2—3 din anul acesta, sub semnificativul titlu: Insinuările unui iezuit.

Sibiu, 10 Iulie 1939.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII — Sibiu 20 August 1939 — Nr. 34

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — întemeiat în 1853 de Vi... ...Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Probleme catehetice

Durata lecției de religie

Nu numai în învățământ, dar de câte ori suntem în situația să expunem o problemă oarecare ni se poate pretinde și trebue chiar să fim cu prudență și cu multă băgare de seamă la două lucruri însemnate: materialul pe care îl tratăm și situația specială a ascultătorilor noștri. Dacă nu e de puțină însemnătate să fim pe deplin în clar cu ceeace avem de spus și spunem, apoi nu e mai puțin esențial — pentru situația noastră, pentru aceea a auditorului și pentru rodirea celor mai bune intențiuni — să întindem o considerație special de atentă și peste cei cari ne ascultă. Structura socială în care sunt înglobați aceștia, fuscelul din scara culturală pe care se razimă ei în desvoltarea lor sufletească, situația psihologică în care se găsesc într'un moment dat, vârsta lor, etc. — toate amănuntele acestea sunt în stare să ne impună o anumită atitudine în expunerea oricărui material de învățământ și educație. Fără să ținem seamă de realitatea lor, riscăm să vorbim zadarnic, să-i răstogolim și pe ascultătorii noștri într'o stare sufletească nedorită — nici de ei și nici de noi — și chiar imposibilă și, probabil, să prohodim chiar noi la căpătâiul multor, multor intențiuni nobile și strădanii mai mult decât obositoare.

Constatările acestea se acopere, în general, cu practica însași și din toate domeniile activității spirituale. Dar ele își găsesc o înțelegere și o prețuire preponderentă mai ales în școală și anume în școala primară.

Este foarte adevărat că lecțiile din școala de toate gradele nu sunt și nici nu trebue să se includă în noțiunea de conferințe, dar este iarăși la înțelegerea oricui că tocmai în școală — cu deosebire în școala primară — suntem puși în fața unor ascultători mai vrednici de atenția noastră decât mulți șezători pe la diferite conferințe și prelegeri pretențioase, unor ascultători față de creșterea și îndrumarea integrală a cărora avem o răspundere morală precumpănitoare. Aici nu este și nu poate fi vorba numai de comunicarea unor cunoștințe sau de împărtășirea unor idei, nici chiar de o intervenție incidentală și deci limitată în procesul de educare a mulțimii. Aici se pune din plin și radical problema unei acțiuni directe, conștiente, continuative prin ore, zile și ani de zile, acțiune incadrată de un plan fixat cu chibzuință și condusă după o metodă rațional aleasă. Aici este vorba de educația și instrucția multor generații de copii, de creșterea viitorimei unui neam, unei biserici. Iar, în școală, educația, în mod special, nu poate fi concepută și nici nu e posibil să se desăvârșească decât pe realități exacte și experimentate. Calculele întâmplătoare și măsurile aproximative nu pot găsi sălaș în școală.

După cum este și firesc, între aceste amănunte bine determinate, intră și durata lacțiilor de tot felul și deci și aceea a lecției de religie. Căci și deschizătura de vreme în care intră o lecție școlară oarecare trebue să corespundă unei măsuri, să stea în concordanță cu necesități de ordin mai adânc, să se știe încercuită într'o ramă de timp hotărâtă de cele mai obiective aprecieri pedagogice și psihologice.

Durata unei lecții de religie stă deci, și ea, în dependență de multe cerințe.

Intre cerințele presupuse, vârsta școlarilor apasă destul de simțitor în cumpănă. Pe plan general, durata lecțiilor de religie stă în raport direct proporțional cu vârsta copiilor. Cu cât copiii sunt într'o etate mai puțin înaintată, cu atât trebue să fie mai mică și durata lecțiilor. Și invers.

J. Demoor și T. Jonckheere, în lucrarea lor: Știința Educației, merg chiar atât de departe în observațiile privind durata lecțiilor școlare, încât o fixează, pe aceasta, după cum urmează:

20	minute	pt.	copiii	dela	3—6 ani
25—30	„	„	„	„	6—9 „
40	„	„	„	„	9—12 „
50—60	„	„	„	trecuți de 12 ani.	

Este dela sine înțeles, că aceste date sunt întemeiate pe observații psihologice și chiar fiziologice. La fixarea lor, puterea de atenție a copiilor și fiziologia atenției, la diferite vârste, au fost avute, fără'ndoială, în vedere. Dar, oricum ar fi, ele par să înfățișeze niște granițe cam rigide și aceasta din motivul că se referă, în primul rând, la o funcțiune a sufletului, la atenție. Chiar aderenții cei mai înfocați ai psihologiei infantile și experimentele au ajuns să recunoască, după observații practice îndelungate și obiective, că cifrele nu sunt în stare să exprime neîndoios manifestările și reacțiunile diferitelor funcțiuni ale sufletului. Și că, mai ales, ele nu se pretează la o generalizare valabilă oricând și oriunde. Totuși, se pare că tabela citată imediat mai sus exprimă destul de real durata normală a lecțiilor școlare, în raport cu vârsta copiilor. In orice caz, datele ei pot rămânea ca niște puncte de orientare și în activitatea noastră catehetică.

Pentru a rămânea însă mai legați de observații și experimentări proprii, am putea afirma că durata normală a lecțiilor de religie din școala primară, considerând totdeauna și vârsta elevilor, e bine să se întindă între 20 – 50 minute. Atenția copilului în vârstă de 6—7 ani poate fi captată pentru 20 minute. Dar ni se pare că a trece peste 50 minute, în durata unei lecții de religie, este prea obositor, chiar și pentru elevii trecuți de 12 ani.

După cât se poate observa, în determinarea duratei unei lecții de religie am luat și noi în considerare vârsta și, cu aceasta, puterea de atenție a elevilor. In legătură cu factorul vârstă, s'ar mai putea adăoga câteva amănunte însemnate. Dar atenția trebue să ne preocupe, cu acest prilej, mai de aproape.

Atenția este un fel de lanternă cu dublu efect: ea luminează în acelaș timp și conștiința noastră și obiectul asupra căruia se pironește. Cu cât este mai statornică, mai durabilă și mai antrenată, cu atât ne stă mai mult în ajutor, spre a ne îmbogăți averea spirituală cu noui cunoștințe. Cu cât este însă mai dinamică, cu atât este și mai schimbătoare și deci mai puțin în stare să colaboreze împreună cu celelalte funcțiuni ale sufletului la achiziționarea unor cunoștințe proaspete.

Experiența personală ne arată că activitatea susținută a atenției este însă însoțită și de diverse procese fiziologice. De aici apoi și expresia de «fiziologia atenției». Dintre aceste procese, oboseala trebue neapărat amintită. Ele se vădesc cu deosebire la copii și deci și la elevii din școala primară. W. Wundt arată că ele chiar «stau în strânsă legătură cu vârsta și cu gradul de cultură».

Referind aceste observații de natură psihologică la copiii din școala primară, remarcăm că atenția lor este în general puțin antrenată, nestatornică și că, într'adevăr, pe ei, oboseala îi cucerește foarte repede. De aici rezultă apoi și justificarea din punct de vedere psihologic și fiziologic a duratei lecțiilor de religie pentru copii. Pe acest temei zac și datele pe care le-am folosit ceva mai 'nainte.

S'ar putea oare să nesocotim acest specific al psihologiei infantile și să prelungim lecțiile noastre peste puterea de rezistență și atenție a copiilor? Am mai putea vorbì oare, într'un asemenea caz, despre învățământ și educație? «Fără atenție nu e conștiință și nici învățătură», (D. Theodosiu: Didactica înv. primar, pag. 39).

Având o însemnătate deosebită și în catehizație, atenția trebue desvoltată, educată. Fiind o funcție a sufletului, ea și poate fi desvoltată. Dar despre modul desvoltării atenției, a educației ei nu e locul să vorbim aici.

Ceeace trebue însă neapărat accentuat cu acest prilej se rezumă în a specifica datoria noastră de a evita, în catehizație, tot ceeace este dăunător desvoltării atenției. Și aici se cade să ținem seamă de faptul, că prelungirea lecțiilor de religie peste normal echivalează cu o acțiune sigură spre diminuarea puterii de atenție. Iată dar, pentru ce e necesar să cunoaștem durata lecției de religie, în raport cu vârsta elevilor.

Dar durata unei lecții mai stă în dependență și de greutatea materialului pe care îl avem de tratat. Intre aceste două elemente există un raport proporțional. Ceeace este greu, aceea obosește mai repede. Intr'un asemenea caz, durata lecției trebue redusă. Dar și ceeace este abstract obosește, mai ales pe copii, cari au o atenție sensorială. Și această împrejurare dictează deci în durata diferitelor lecții.

Fără a stărui prea mult, vom mai spune totuși că epoca din anul școlar, în care ne găsim, la un moment dat, are și ea un cuvânt de adăogat spre definirea problemei de care ne ocupăm. Inceputul anului școlar înseamnă și începutul în antrenarea funcțiunilor sufletești ale copiilor. Ceeace vrea să spună, că e și timpul când lecțiile nu pot avea o durată prea întinsă. Sfârșitul anului școlar coincide cu reînvierea naturii în toată frumusețea și măreția ei. Dar aceasta are că efect, că ademenește atenția copiilor spre făumusețile naturii, spre sburdălnicie, spre cânt și joc, spre excursii și — la țară — ... spre munca câmpului chiar. Toate amănuntele acestea sunt cam puțin favorabile unor lecții lungi și grele. Rămâne deci anotimpul de iarnă, când împrejurările ne țin parte. Aici e porțiunea de an școlar în cadrul căreia trebue să depunem multă sârguință și să prelungim lecțiile de religie, totdeauna, în conformitate cu puterea de asimilare a școlarilor.

Ca în orice altă împrejurare, cade-se însă a remarca și cu această ocazie, că prelegătorul însuși este acela care poate suplini multe neajunsuri și care, prin personalitatea sa, prin talentul său, prin sârguința și pregătirea sa, prin metoda pe care o aplică, este factorul esențial care împacă cerințele învățământului religios cu necesitățile de ordin psihologic și fiziologic ale copiilor ce-i sunt încredințați spre creștere. Cu un prelegător nedibaciu și sătul de viață, durata cea mai redusă a lecției de religie este tocmai suficientă spre a-i obosì și desgusta pe elevi. Cu un catehet capabil, însuflețit de misiunea sa, versat în metoda de predare și cunoscător a psihologiei copiilor, durata lecțiilor de religie se acomodează în chip nesilit și chiar involuntar cu puterea sufletească a școlarilor. Catehetul care și a asigurat odată încrederea, dragostea și mai ales simpatia din partea copiilor, acela și croiește, din sufletul său și din conștiința răspunderii sale pentru sănătatea trupească și îmbogățirea sufletească a elevilor, cele mai adecvate tipare de lecții. Un asemenea om culege și judecă măsura fiecărei lecții de religie din ochii limpezi ai copiilor și de pe fața nevinovată și mereu sinceră a lor.

D. Călugăr

Factorul religios în slujba culturalizării satelor

Tineretul şi satul sânt cele două realităţi, asupra cărora se îndreaptă astăzi cele mai multe preocupări. Pentru amândouă s'au hărăzit instituţii deosebite, cum e „Straja Ţării" şi „Serviciul Social", menite să aducă o primenire vieţii româneşti în însăşi temelia ei.

In prezent, conducerea Serviciului Social pregăteşte o întâlnire sistematică a tineretului cult cu viaţa satului şi, într'o mulţime de centre, se pregătesc absolvenţii tuturor şcolilor, pentruca această colaborare să fie cât mai fructuoasă pentru viaţa satului.

Pe marginea acestei întâlniri şi a importanţei ei pentru ambele tabere—tineret şi sat dimpotrivă—voim să ne oprim noi, evidenţiind rolul factorului *religios* în lucrarea culturalizării satelor.

Fără îndoială şi până acum a existat o legătură între tineretul cult şi viaţa satului nostru.

O mare parte dintre intelectualii noştri au pornit din acest isvor de energii naţionale. In vacanţele lor, mai scurte sau mai lungi, ei s'au întors la căminul părintesc din sat şi au sorbit din atmosfera, miresmuită cu tradiţii religioase, a satului.

Dar pe măsură ce tinărul, plecat din sat, înainta prin labirintul teoriilor ştiinţifice, el pierdea firul ariadnic, aducător de lumină din viaţa satului său. Erau două evoluţii deosebite.

Una înceată, sigură şi sănătoasă a satului; alta grăbită şi plină de ispite, a tinărului care se trudea să adune cât mai multe cunoştinţe fără să aibă răgazul de-a le cerne prin filtrul specificului naţional şi de-a înlătura elementele străine de sufletul românesc. Aşa încât tânărul se îndepărta tot mai mult de bucuăiile, credinţele, „gândurile, lipsurile şi durerile" satului său. Era un înstrăinat. Obiceiurile strămoşeşti de sărbători nu mai aveau ecou în sufletul lui, şi după două trei zile de şedere în sat părea plictisit şi învoca un motiv către părinţi ca să dispară iarăşi în viaţa anonimă a oraşului. Această înstrăinare o simţea satul. O simţea mai întâi tatăl şi mama, care cu strângere de inimă observau că fiul lor nu mai are tragere de inimă pentru sat şi pentru cele sfinte.

Uneori, mai rar, acest dureros divorţ, dintre viaţa tânărului intelectual şi viaţa satului, s'a arătat chiar în familii de preoţi.

Iată de ce, în întâlnirea de acum, a tineretului cărturar cu satul, trebue pusă o mare grijă, ca să nu fie o întâlnire de suprafaţă, ci o fuziune mai adâncă. In viaţa satului nostru sânt realităţi vii, peste care nu putem trece cu vederea. Intre acestea factorul *religios* a avut un rol preponderent. Poporul a concrescut cu el, şi Biserica i l-a păstrat şi propoveduit îndeplinind prin aceasta, multă vreme, funcţia de culturalizare, „ridicare şi întărire a neamului".

De aceea, a spus cu drept cuvânt, I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, la deschiderea cursurilor de echipieri ai Serviciului Social din Sibiu: «*Sânteţi obligaţi a lua contact cu realităţile satului, ca să-i cunoaşteţi gândurile, lipsurile şi durerile sale*».

Iar dl profesor *N. Iorga* îşi încheia cam astfel una din conferinţele dela Vălenii de Munte: „Viaţa şi Statul nostru, trebue să se adapteze *formelor de sinteză milenară* pe care şi le-a creat neamul românesc".

Credinţa în Dumnezeu, din care a ţâşnit în viaţa poporului dela sate acea bogăţie nesfârşită de obiceiuri religioase, a fost pivotul în jurul căruia s'a desvoltat şi întărit neamul.

Iată dece tinerii mandatari ai culturii şi progresului în satele noastre, învăţători, medici, agronomi, ingineri şi în special tinerii absolvenţi de teologie, trebue să fie solii credinţei în Dumnezeu şi nu groparii acestei credinţe. Nu cumva să mişcăm viaţa satului din ţâţânile sănătoase ale tradiţiei lui religioase, ca să-l aruncăm în vârtejul unor teorii, sub motiv că l culturalizăm.

E atât de puternică prezenţa factorului religios în viaţa satului nostru, încât ea nu poate fi înţeleasă şi descrisă cu adevărat decât privindu-o prin prizma trăirii religioase. Dupăcum nu se pot vedea culorile razei solare, decât lăsându-o să cadă pe o prizmă, totaşa până nu priveşti viaţa ţăranului, luminată de credinţa lui în Dumnezeu, nu o înţelegi cu adevărat.

O monografie, sau oricare carte a satului, din care lipseşte factorul religios, este o carte care n'a pătruns în esenţa vieţii săteşti.

Dar, ca să poată fi descrisă această viaţă, trebue trăită. Ca să ridicăm satele noastre trebue să pătrundem mai întâi în trăirea lor religioasă. Ea nu poate fi cuprinsă în întrebări fugare, nici comparată cu practicile sau mişcările diferitelor popoare păgâne. Elementul religios, în viaţa ţăranului nostru, e un element monoteist.

Până şi superstiţiile pe care le-a împrumutat dela alte neamuri, au primit o modelare în sufletul românului, încât s'au adaptat gândirii şi simţirii lui creştine.

Singurul drum bun, în opera de culturalizare a satelor, este: *cultură din şi prin credinţă.*

Pr. Vasile Coman

Ca în toţi anii, *ziua Marinii a fost prilejul unor grandioase serbări, care s'au desfăşurat la Constanţa în prezenţa M. S. Regelui Carol II, a Măriei Sale Marelui Voevod Mihai, a dlui prim ministru, dlor Consilieri Regali şi întregului guvern. Anul acesta serbările au căpătat un sens mai bogat şi o strălucire mai mult prin înscrierea Măriei Sale Marelui Voevod Mihai de Alba-Iulia în cadrele Marinei Regale şi pentru solemnitatea punerii pietrei fundamentale a portului dela Taşaul.*

Cuvântărilor, rostite cu acest prilej, M. S. Regele a răspuns zicând:

Din punct de vedere al apărării naţionale, eforturile ce s'au făcut pentru înzestrarea marinei arată, că acei cari au răspunderea treburilor în această ţară sunt hotărâti de a o întări, pe cât ne permit mijloacele, alături de marea ei soră, armata de uscat.

Se împlineşte *un an dela aplicarea nouii reforme administrative şi instalarea rezidenţilor regali.*

Această aşezare din anul trecut are prioritatea de a fi pus efectiv în practică principiul descentralizării, stimulând iniţiativele locale şi înlăturând în mare măsură birocatismul în care se înpotmolea viaţa de sat.

Trebuie îndeosebi să amintim spiritul creator, probat de rezidenţele regale, în toate sectoarele vieţii naţionale. Investiţiile au sporit pretutindeni cu 40 la sută, şi echilibrul bugetar a ajuns pentru prima dată realitate. O adunare sumară de cifre demonstrează, că numai în zece luni patrimoniul public al ţării a crescut cu peste un miliard lei în cele mai pozitive opere, cum sânt: înzestrarea oraşelor şi a satelor, asistenţa medicală şi socială, modernizarea drumurilor, cantine şcolare, încurajarea agriculturii, desvoltarea instituţiilor culturale şi amplificarea lucrărilor de estetică urbanistică. Iată rezultat decurgând din spiritul şi metodele legii administrative, întocmită şi aplicată de primul ministru de astăzi al ţării, dl Armand Călinescu.

Metoda de organizare, a finanţelor locale pe ţinuturi, a adus o justă repartiţie bugetară şi înmulţirea posibilităţilor de creaţie în regiunile întârziate sub raportul desvoltării gospodăreşti.

Cercuri religioase. — Din preajma umbrelor castelului Corvineştilor de Hunedoara nu s'au prea dat rapoarte publice despre munca Cercurilor religioase. In preajma „pădurenimii" hunedorene, se operează însă cu zor şi sistematic cu ajutorul Cercurilor religioase. Astfel de întrunire s'a ţinut în *Nădăştia de jos* în Dumineca dela 13 Aug. c.

A fost o manifestaţie sufletească din cele mai impunătoare.

Vrednicele membre ale Reuniunii femeilor de aici, au hotărît împodobirea iconostasului completându-l cu tablouri religioase admirabile, opera talentatului profesor şi pictor bis. dela Sibiu, Ilie Chidu, tablouri aşezate în rame cu gust lucrate de fiiul parohiei noastre, tâmplarul ostaş, Alexandru Stanciu. Vestea că în Nădăştia de jos, se vor sfinţi în 13 Aug. icoanele, a îndemnat multă lume şi din alte parohii apropiate să participe la festivitate.

Serviciul divin, la sfânta liturgie, este susţinut de corul tineretului Sft. George din localitate, condus de ostaşul pomenit, Alexandru Stanciu. Se cuminecă peste 80 credincioşi, spovediţi la vecernia din presară, ear câţiva străini în dimineaţa zilei. Se face sfinţirea icoanelor, cetindu-se pe lângă rugăciunile cerute de tipic şi rugăciunile pentru ploae. Parohul locului, Pr. G. Rain, ţine o predică ocazională, în care arată că sărbătoarea de astăzi îşi are peatra de temelie pusă în Dumineca bolnavilor din postul Sf. Paşti:

In adunarea dela vecernea din Dum. Paştilor şi încă una din ziua Sf. Gheorghe, au început a curge dăruirile benevole, ridicându-se la suma de peste 4000 lei. Urmează cetirea listei membrelor cinstitoare cu sumele oferite.

La ora 3 d. a., Societatea „Sft. Gheorghe" a tineretului din loc, ne prezintă piesa teatrală: „Fiul rătăcit".

La ora 5 se serveşte vecernia, urmată de adunarea credincioşilor din Oastea Domnului — cu un program de cuvântări, cântări şi recitări.

Pr. G. Rain, mulţumeşte „Ostaşilor" zicând, că se bucură că vede o asemenea mişcare religioasă, de înviorare sufletească, în straturile credinciosului nostru popor, şi cere ostaşilor ca, la vremuri de ispite, să fie ostaşi ai faptelor înălţătoare. — *Asistent.*

FOIŞOARA

Meditaţii

In cimitir

Mă poartă paşii în cimitir şi gândul la cei duşi din lume, ori de câte ori toamna bate cu mâna ofilită la poarta sufletului nostru.

E apus de soare 'n amurg de toamnă, cu croncănit de cocori întârziaţi...

In fiecare an merg acolo în căutarea timpului trecut, şi spre a lua noui puteri pentru călătoria ce o mai am de făcut.

Mă îndrept spre poarta veche ştearsă de vremi, roasă de carii vremelniciei, ce se deschide rar şi greu spre a primi noui locatari înăuntru.

Portal uitat de vremuri străjueşte ca o catapeteasmă cu inscripţia «*Loc de odihnă*» la căpătâiul unei lumi deosebite de a noastră.

Imi deschide paznicul, cu greu zornăit de fier, uşa, al cărei sgomot parcă vrea să trezească din somn pe cei ce dorm aici.

In cimitir!... E atâta linişte şi singurătate toamna. Tei mari, desbrăcaţi de podoabă, brazi şuerând melancolic, o psalmodie ca un val ce piere 'n întinsul apelor.

Bătătoresc o cărare lungă şi pietroasă, presărată cu frunze moarte. Falnic şi sfidând văzduhul, cu capete negre sau cu braţe, în semn de implorare se ridică peste brădetul pitic monumentele funebre.

Raze blânde de soare trist se răsfrâng în ele jucându-se printre crengi pleşuve doar cu un smoc de frunze întârziate. Sub ele dorm oamenii cari „au fost". Unii din ei au sdrobit pe cei slabi, şi s'au ridicat pe ruinile lor, alergând după himera fericirii pământeşti. Ce a rămas din ei? Un pumn de ţărână şi un soclu de peatră ridicat deasupra veşnicei lor chilii, spre a dovedi deşertăciunea unei goane nebune după lucruri trecătoare.

Sânt morţi şi uitaţi.

Printre toate acestea se ridică sfielnic, parcă nici n'ar îndrăsni să se arate, câte o cruce simplă înconjurată de brazi şi împodobită mereu cu flori. Sub ele veghează duhul marilor binefăcători, cari şi-au ridicat altare în sufletele celor oropsiţi, prin mângăierea, prin jertfa şi lumina ce au împrăştiat în jurul lor. Umil îmi plec genunchii murmurând o rugă pentru ei, în locul bătătorit de atâţia alţii înainte de mine. Duhul lor veghează şi conduce destinele celor rămaşi pe urma lor.

Plin de liniştea ce se coboară 'n suflet în faţa acestora, înfăşurat de miresmele florilor şi vântului călător, îmi urmez drumul.

Intâlnesc la periferia cimitirului cruci de lemn, gârbovite de vremi, ele străjuiesc pe cei umili şi alungaţi de soartă. O movilită de pământ, plină de iarbă şi o uitare deodată cu intrarea în acest templu al tăcerii, iată partea lor deacum înainte. După o viaţă ştearsă şi tăcută, cu multe dureri şi rare bucurii, ei s'au stins ca un ecou în fund de pădure, aşa cum le-a fost viaţa. Deasupra crucii lor îşi cântă jalea fagii şi stejarii îngălbeniţi, în această toamnă tristă, iar vara sprintenii greieri le alină somnul.

Privesc aceste cruci şi gândul mă poartă departe, departe.

In Monte Cimone, pe munţi pleşuvi de piatră, ca marmora, în scăpărări de cremene din amnar de obuze cu scântei ucigătoare, şi'n muzica macabră a măcelului, a căzut *tatăl meu*. Sfârtecat de obuze aşa „precum i-a fost scris", cu gândul la noi cei rămaşi şi cu ochii spre cer de unde cerea iertarea păcatelor şi merinde pentru noul drum lung şi greu pe care apuca în acel moment, el s'a prăbuşit ca atâţia alţii în ţară străină aflându-şi pat în piatra dură şi rece. Doarme de 21 de ani şi tot mai tare îi simt chemarea adusă pe aripi de vânt. Va avea oare vreo cruce la căpătâi? Va aşterne cineva o floare pe mormântul lui? Imi cântă 'n urechi cântecul de peste veac în orele de singurătate. Orfan şi fără sprijin, crescut în răbdare şi suferinţă, caut mereu printre aceşti necunoscuţi şi aştern o mână de flori pe un mormânt ca prinos de departe celui ce atât de mult ne-a iubit.

E întunerec negru. Nori masivi aleargă pe deasupra mea, iar jos cântec de frunze. In văzduh mii de glasuri se ridică departe, apoi tot mai aproape, până mă înconjoară: Sânt duhurile celor morţi. Ei se roagă sfielnic lui Dumnezeu ca să trimită har, milă şi pace peste oamenii îmvrăjbiţi, iar dela cei vii ei cerşesc linişte şi bunăvoire. „Lăsaţi muzica tunetului şi dansul războiului" strigă ei. „Nu vă grăbiţi a vă pogorâ în groapă".

„Priviţi taina mormântului şi aduceţi-vă aminte că sânteţi muritori". Înţelegeţi deşertăciunea trudei omeneşti şi vă înălţaţi sufletele spre „Părintele luminilor", de unde vine toată darea cea bună, şi cereţi smeriţi ajutor şi izbăvire din necazurile vieţii voastre".

Târziu în noapte, în rugăciunile din templul odihnei, cu sufletul înălţat spre Dumnezeu, mă întorc în lume, în necazuri şi suferinţe, ca prin nouă *muncă*, în via Domnului, să ies biruitor asupra lor.

Pr. Viorel Ogradă

Biserica și Serviciul Social

Patru mii de absolvenți ai tuturor școlilor noastre petrec luna aceasta în tabere unde se pregătesc pentru misiunea nobilă a ridicării satelor românești la un mai înalt nivel de viață. In tabere li se dă o educație insuflată de duhul disciplinii și al seriozității morale. Biserica urmărește cu bucurie această lucrare și-i așteaptă pe tineri cu dragoste în satele românești ca să-și dea sprijinul lor entuziast preoților și învățătorilor în munca ce o desfășoară acolo zi de zi.

Tineretului nostru i se infuzează un nou ideal, cel mai frumos ideal, acela al slujbei desinterasate pentru poporul nostru. Dacă acest tineret era și până acum naționalist și idealist, de acum el este îndrumat la un idealism de fapte.

Biserica întâmpină acest epocal început de slujbă națională a cărturărimii noastre, cu atât mai mare bucurie, cu cât constată din tot mai multe semne că ea se vrea miruită cu duhul creștin.

In acest sens este plin de elocvență Nr. 6 din revista: «*Curierul Serviciului Social*» care se ocupă în întregime cu: «*Biserica și Serviciul Social*».

Problema este cercetată din toate laturile. Se arată caracterul creștin al spiritului care însuflețește Serviciul Social, se lămuresc foloasele ce le poate aduce acest Serviciu Bisericii și viceversa, se constată numărul copleșitor de mare al preoților președinți de Cămine culturale și al teologilor din echipele regale și din comandamentele școalelor de echipieri, se descrie felul de lucrare al teologului echipier în mijlocul satului etc.

Ca o dovadă în plus despre legătura intimă ce se stabilește dela început între Serviciul Social și Biserică, remarcăm că revista citată este redactată aproape numai de scriitori pe cari îi cunoaștem bine dela revistele „Gândirea" și „Sfarmă Piatră".

Intâlnim în paginile ei pe dnii: Pan Vizirescu, Horia Nițulescu, N. Crevedia, Vintilă Horia, teologii I. Sanda, C. Dejan, păr. Gr. N. Popescu etc.

Este de altfel și dela sine înțeles ca la o lucrare ca aceasta, care e sută la sută misiune, slujitorii Bisericii să se afle dela început în primele rânduri și tot duhul ei să-l întrețină. **D. S.**

Alăturea de drum

Dl Dr. N. Căliman, director jud. al Serviciului Social dela Brașov, scrie în Nr. din 20 Iulie al „Gazetei Transilvaniei" într'un articol intitulat „Gânduri pentru un program de activitate în cadrul Serviciului Social" următoarea inepție: „Adevărata viață este organizare... Cele mai elementare ființe, au putut ajunge la viață, *din materie primă*, amorfă, numai prin organizare". Pentru dl Dr. Căliman aceasta ar fi un argument pentru importanța organizării în lucrarea de culturalizare a satelor.

Se vede că dl Dr. Căliman, primit în Serviciul Social dela „Astra", nu-și dă seama de spiritul creștin al Serviciului Social. Ar trebui să meargă la o tabără de echipieri. Cu asemenea concepții nu știu ce-ar putea face dl Căliman la sate. Și nu știm ce l-ar putea însuflețí într'o asemenea lucrare, dacă la urma urmelor totul e materie, destinat putreziciunii și condus de legile de neîncovoiat ale materiei.

Dar par'că e un făcut: cine e în conflict cu Biserica, e în conflict și cu logica. «*Ființele* elementare" ale dlui Căliman sunt foarte ciudate, căci ele n'aveau viață, ci „au ajuns la viață", fiind „materie primă".

Și apoi să nu râdă poporul, când i se vorbește așa!

INFORMAȚIUNI

Ministerul Cultelor a luat dispozițiuni pentru așezarea unei pietre funerare pe mormântul primului Patriarh al țării românești și sfetnic regesc Miron Cristea. Pe piatră se va scrie, pe scurt, viața și faptele marelui păstor.

Congresul *profesorilor dela Academiile teologice din mitropolia Ardealului se va ține anul acesta la* **Arad** *în jumătatea a doua a lunii Septemvrie.*

† Văd. preoteasă Elena Nistor, a încetat din viață, în Sibiu, în vârstă de 78 ani. Defuncta era mama unor vrednici fii și fiice: protopopul Aurel în Sf. Gheorghe, medicul Pompiliu, consilierul arhiepiscopesc Virgil în Sibiu, Dionizie fost profesor la liceul „A. Șaguna" din Brașov și căzut ca erou în marele războiu, precum și fiicele Valeria și Cornelia. Inmormântarea regretatei preotese s'a făcut, în 14 l, c., în comuna Araci, unde răposata muncise cu râvnă, alături de soțul său, în slujba neamului și a bisericii. Familia, rudeniile și poporul păstorit o deplâng ca pe o harnică și cucernică preoteasă. Odihnească în locașurile drepților!

Donații. Oficiul parohial ortodox român din Sibiu-inf. I. aduce cele mai călduroase mulțumiri Dnei și Dlui Maria și maior Nicolae Fanea pentru frumosul dar, în sumă de 10.000 lei făcut, sf. biserici din loc.

Dumnezeu să le răsplătească jertfa și să fie o pildă de urmat și pentru alți credincioși. — Pr. *Ioan Chioaru.*

In 9, 10 și 11 Septemvrie a. c. se va ține la Cluj adunarea anuală a societății culturale „Astra", cu un program bogat și ales. In ziua întâi, Sâmbătă d. a., în sala rezidenții regale, dnii profesori universitari, Dr. Iuliu Hațeganu și Dr. G. Benetato vor face interesante comunicări cu raport la viața și traiul țăranului român. Va urma, după aceasta comemorarea lui Mihai Eminescu, despre care va vorbì dl prof. Horia Teculescu dela Sighișoara. In ziua a doua, Duminecă, se deschid festivitățile prin slujba religioasă în catedrala ortodoxă din piața Cuza Vodă, după care asistența se întrunește, în sala colegiului academic, la prima ședință a adunării generale. După deschidere și după salutul autorităților, va cuvânta dl I. Lupaș, profesor universitar, despre: Problema transilvană în prima perioadă a domniei Regelui Carol I. Urmează vizitarea expoziției plastice a „Astrei" și masa în saloanele Colegiului academic. După amiază și seara: festivalul Șoimilor Carpaților, vizitarea parcului Regele Carol II., expoziția „Trecutul și prezentul Astrei", reprezentarea operei Kir Ianulea în Teatrul național, în sfârșit balul organizat de tineret.

Luni, în 11 Sept., se ține ședința a doua, cu diferitele rapoarte ale comisiilor etc.

Oaspeți bine veniți și bine primiți. Două grupe de vizitatori, unul de englezi, altul de cercetași francezi, au sosit zilele acestea, din spre Făgăraș, la Sibiu pentru a cunoaște și a prețuì frumusețile orașului nostru și ale împrejurimii sale. Oaspeții au fost găzduiți și conduși cu deosebită prevenire să vadă tot ce merită să fie văzut în această localitate. Astfel au vizitat Catedrala mitropoliei, Academia teologică, muzeele, grădina zoologică etc. Primire călduroasă li s'a făcut și în celelalte regiuni ale țării noastre.

In internatul de fete al Asociațiunii „Astra" din Sibiu, str. Șaguna 8, se primesc, pe anul școlar 1939—1940, eleve dela școalele de fete din acest oraș. Taxa de întreținere în internat este de lei 14 mii anual, care se poate plăti în rate lunare de lei 1400, anticipativ. Pentru internat se cere îmbrăcămintea și rufăria necesară. Inscrierile se fac, în luna August, la direcția școalei respective.

Biserică plutind pe ape. Comunele unor pescari săraci, situate la marginea de nord-est dela Hudson-Bay, nu au bani de ajuns ca să-și clădească o biserică și să întrețină un preot, cu atât mai ales că satele se găsesc la mari depărtări unele de altele; așa că o singură biserică, pentru toți acești pescari, e greu de închipuit. De aceea oamenii s'au socotit să-și cumpere împreună o corabie veche, pe care apoi au transformat-o în biserică. Astfel în fiecare Duminecă, această corabie-biserică pornește de-a lungul țărmurilor satelor, oprindu-se pretutindeni, pentruca pescarii să poată veni să asculte slujba religioasă.

Trăsura în care Marele Napoleon s'a înapoiat din Rusia. In Europa centrală există două trăsuri pe care le-a folosit Napoleon la înapoerea sa din Rusia după expediția nefericită din anul 1812. La Praga, în Muzeul Poștal, se păstrează sania în care a mers Napoleon prin plaiurile înzăpezite ale Rusiei, iar în comuna Radun din apropiere de Troppau, într'un castel medieval, trăsura folosită de Napoleon în regiunile unde nu era zăpadă. Această trăsură a fost lăsată de Napoleon în castelul dela Radun, după ce s'a odihnit și a înnoptat în el. Trăsura a fost apoi reparată și a rămas în castel până astăzi ca un obiect de mare valoare.

Potrivite măsuri au luat autoritățile din Norvegia, care se luptă din răsputeri pentru a reprima patima beției. De curând au hotărât ca lefurile alcoolicilor să se plătească numai la mâna *femeilor* acestora. Pentru alcoolici s'a deschis și un sanatoriu.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 20 August 1939, va predica părintele protopop *Em. Cioran.*

Meditație

Scoală, ia-ți patul și mergi la casa ta, (Matei 9).

Era 'n apus de soare, când Mântuitorul străbătea ținuturile mării Tiberiadei. S'a potolit căldura zilei de vară, și noroade multe Il împresurau, când obosit cum era s'a urcat în corabie și a trecut în orașul său să se recreieze. Durerea însă, purtată de atâția năpăstuiți, l-a întovărășit și acolo. Orbi, șchiopi. leproși și slăbănogi, veneau ca niște oi rănite, la picioarele Păstorului cel bun.

Aproape striviți de mulțime răsbat cu greu câțiva oameni, purtând patul cu slăbănogul. Ei erau convinși de bunătatea și puterea Fiului Omului și încredințați că va vindeca pe acest suferind. Dar bolnavul, care nu mai era decât umbră de om? El a fost rob în temnița suferinții, condamnat pe viață să poarte povara păcatelor sale. Ce chin pe el când vedea oamenii cum aleargă după treburi, se mișcă toți și toate în univers, fără a se opri la nefericirea lui nici o clipă.

Viața lui de odinioară, de petreceri și păcate, i se pare atât de departe că abia dacă se mai zărește din negura suferinții prezente. Floare ofilită, de miasme răufăcătoare, a păcatelor și a durerii, el neputincios e scos de semenii lui plini de nădejde că Iisus Domnul va izbăvì pe acest om. Omul avea puțină speranță de vindecare, pentru că toți până la el cari au fost atinși de boala aceasta, au fost siliți a și purta durerea până la ușa mormântului. Nu gânduri de pocăință și de îndreptare îl munceau acum pe el, care odată atinse culmile desfătării, ci chinurile desnădejdii îl învăluiau cu talazurile lor.

In acest drum spre isvorul tămăduirii de departe încă l-au pătruns razele nădejdii emanate de soarele Hristos.

Cât de sfios se apropie de Stăpânul său, din cauza duhului celui rău care a sămănat multă neîncredere în suflet.

Mântuitorul îi zice: „Indrăznește, fiule, păcatele tale sânt iertate". „Aruncă în focul pocăinții toate buruienile păcatelor, desleagă obezile care te-au ținut încătușat până acum. Deschide larg poarta sufletului, ca să pătrundă în el Soarele tămăduitor. Aprinde candela credinții și a nădejdii, ca luminându-te tu, să fii lumină și altora".

Și s'a pocăit. Șiroaie de lacrimi curgeau pe fața lui, și toată tina de pe ochii minții lui s'a spălat. Nu osândirea, ci îndreptarea lui a vrut-o Domnul. A îndrăznit slăbănogul, s'a apropiat cu drag de Dumnezeu. De aceea și sentința e atât de dulce pentru el: „Scoală, ia-ți patul tău și mergi la casa ta". Ce schimbare s'a făcut în el? Ce limbă omenească ar putea spune bucuria lui la lepădarea omului vechi și îmbrăcarea în cel nou? Ca cerbul scăpat din legături a săltat din pat, și câtă recunoștință a depus el la picioarele binefăcătorului său; ce inimă înfrântă și smerită va fi oferit el Domnului nostru Iisus Hristos, înainte de a-și lua patul în spinare și a se îndrepta spre casa sa!

Și noi, Doamne, sântem bolnavi. Zăcem pe patul păcatelor, al vrăjbii și neînțelegerii. Lumea își acopere fața, să nu Te mai privească pe Tine, cel ce toate le ții cu dreapta Ta. Robi ai păcatelor, noi nu căutăm calea crucii Tale, ci ne îndreptăm privirea spre pereții goi ai vremelniciei. Urechile noastre nu te ascultă. In zadar răsună blând și dulce glasul Tău de păstor bun.

„Indrăznește, fiule, păcatele tale sânt iertate", — căci oamenii fug dela fața Ta...

Vino, Doamne, cu puterea Ta și ne izbăvește! Scoală-ne și pe noi din patul durerii! Impacă lumea Ta, pentru cei buni și drepți cari au mai rămas în cetatea vremelniciei. Ascultă, Doamne Dumnezeul nostru, ajută necredinții și întinde mâna Ta, ca să nu pierim în valuri.

Pr. **Viorel Ogradă**

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Se primesc

elevi în pensiune pe lângă instruirea perfectă în limba germană la GUSTAV EITEL, fost director silvic, Sibiu str. Crucii 3.

(15) 1—1

Anunț de licitație

Oficiul parohial ort. rom. din comuna *Vârghiș*, județul Odorhei, de comun acord cu credincioșii din comuna Filia, în baza aprobării Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc cu No. 3397—1937, dă în întreprindere prin licitație publică, cu oferte închise și supra oferte verbale, lucrările de edificare ale bisericii din Filia.

Licitația se ține la *3 Septemvrie*, ora 3 p. m. în biroul oficiului parohial din Vârghiș, unde se vor putea vedea zilnic planurile, devizul și caietul de sarcini.

Ofertanții, deodată cu ofertele, vor depune o garanție de 5% în numerar sau efecte de stat, calculate la cursul zilei.

Cheltuielile de deplasare privesc exclusiv pe antreprenorii respectivi.

Vârghiș, la 6 August 1939.

Pr. Ioan Popa
paroh

(61) 1—1

Anunțuri și reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

„ALBINA", institut de credit şi de economii, s. a. Sibiu

Bilanţ brut la 30 Iunie 1939

ACTIV

			Lei
Casa			
a) Numerar efectiv		21.585.615	
b) Disponibil la B. N. R. şi C. E. C.		46.355.523	67.941.138
Disponibil la bănci:			
a) In ţară		6.889.150	
b) In străinătate		1.479.271	8.368.421
Portofoliul de titluri:			
I. *Titluri româneşti:*			
1. *Cu venit fix:*			
	In portofoliu v. r.	In gaj v. r.	
a) Efecte publice v. n. 37.020.050	18.809.993	— „—	18.809.993	
b) Scris. şi oblig. v. n. 3.113.375	1.793.817	— „—	1.793.817	20.603.810
2. *Cu venit variabil:*			
c) Acţiuni cotate la bursă: v. n. 15.427.050	12.924.497	—„—	12.924.497	
d) Acţiuni necotate la bursă: v. n. 26.881.690	15.131.843	—„—	15.131.843	28.056.340
II. *Titluri străine:*			
a) Efecte			1.132	
b) Acţiuni			900	2.032	48.662.182
Plasamentul fondului de rezervă:			
Efecte publice garantate de stat v. n. 7.217.500				4.474.850
Portofoliul de scont:			
	In Port.	*Reescontate*		
I. *Plătibil în ţară:*			
a) Cambii g. c. dv. gar.	17.758.070	—„—	17.758.070	
b) „ fără gar.	40.029.454	12.044.430	52.073.884	
c) „ cu gar. ipot.	91.626.834	62.467.850	154.094.684	
d) „ gar. titl. mărf.	2.969.371	—„—	2.969.371	226.896.009
	152.383.729	74.512.280		
Debitori:			
	In Port.	*Reescontate*		
I. *Din ţară:*			
a) Debitori fără gar.	21.265.364	5.725.000	26.990.364	
b) Deb. g. cu ef. com.	1.176.590	—„—	1.176.590	
c) „ „ „ titluri	17.094.689	4.233.000	21.327 689	
d) „ „ „ mărfuri	3.051.787	—„—	3.051.787	
e) „ „ „ ipot.	102.252.276	4.300.000	106.552.276	
f) „ „ „ div.	52 157.360	—„—	52.157.360	211.256 066	
	196.998.066	14.258.000		
II. *Din străinătate:*				623.357	211.879.423
Creanţe în conversiune conf. Legii din 7 IV 1934 (cota red.)			
a) In portofoliu				105 119.552	
b) Reescontate				93.801.648	198.921.200
Participaţiuni:			
In ţară:			
La alte intreprinderi					5.800.000
Imprumuturi pe termen lung					16.401.727
Imobile:			
a) Pentru uzul propriu şi înmagazinare de mărfuri				14.446.948	
b) Pentru locuinţele funcţionarilor				12.130.000	
c) Alte imobile				55.745.953	82.322.901
Mobilier:					—„—
Conturi diverse debitoare					34.758.906
Cheltueli de administraţie:			
a) Salare şi indemnizaţii				9.818.155	
b) Diverse				3.391.849	13.210.004
Impozite şi taxe					1.954.062
Bobânzi plătite:			
a) La depuneri				5.792.059	
b) La reescont				1.684.486	
c) La alţi creditori				3.069.910	10.546.455
					932.137.278

PASIV

				Lei
Capital social				100.000.000
Fonduri de rezervă:			
a) Rezervă legală			18.084.105	
b) Alte fonduri:			
1. Fondul cultural		3.485.068	
2. Fondul P. Cosma		1.064.980	4.550.048	22.634.153
Fonduri de amortisment:			
a) Pentru creanţe dubioase			28.752.337	
b) Pentru imobile			5.000.000	33.752.337
Diferenţe de curs nerealizate la portofol. de titluri				7.647.629
Fondul patronal de pensiuni al funcţionarilor institutului				25.108,323
Depuneri spre fructificare:			
Din ţară:			
1. *La purtător sau nominative dar plăt. la purtător*	*La vedere*	*Pe termen*		
a) Cu livr. de econ. la purtător	31.715.714	7.956.074	39.671.788	
b) Cu livr. de econ. nom. dar plăt. la purt.	8.584.882	693.315	9.278.197	48.949.985
2. *Nominative*			
a) pe livr. de econ.	193.216.790	19.442.019		212.658.809	
3. *Depuneri vechi* reduse prin aranj.		141.192.097		141.192.097	402.800.891
Creditori:			
I. *Din ţară:*			
a) Creditori reduşi Sold neexigibil:	—.—	2.900.731	2.900.731	
b) Creditori nereduşi	92.624.807	13.416.131	106.040.938	108.941.669	
II. *Din străinătate:*	1.208.506	62.401		1.270.907	110.212.576
Angajamente de reescont provenite din:	*Ef. scont.*	*Cambii de circ.*		
In ţară:			
1. Curente			
a) La B. N. R.	71.780.280	14.258.000	86.038.280	
b) Gir. la B. N. R.	2.732.000		2.732.000	88.770.280	
2. In conversiune (cota redusă) La B. N. R.				93.801.648	182.571.928
Cecuri şi ordine de plată emise:			
I. Simple cu plată în ţară					3.547.429
Dividende neridicate					827.988
Conturi diverse creditoare					5.909.681
Report din beneficiul anului precedent					1.156.074
Dobânzi incasate:			
a) Dela portofoliul de scont				12.499.586	
b) Dela debitori				6.302.256	18.801.842
Comisioane incasate					9.818.116
Venitul portofoliului de titluri:			
Din cupoane exigibile					2.240.725
Venitul imobilelor					4.459.309
Beneficii diverse					648.277
				932.137.278

Conturi de ordine

ACTIV

		Lei
Cauţiuni statutare		6.674.500
Debitori pt. avaluri şi scris. de gar. date de bancă:	
In ţară		33.986.969
Efecte comerciale în gaj:	
In portofoliu		986.485
Cambii de circulaţiune:	
a) In portofoliu	185.489.804	
b) Reescontate	14.258.000	199.747.804
Efecte spre incasare:	
a) In portofoliu	5.741.090	
b) La corespondenţi	3.683.317	9.424.407
Ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj şi gar. diverse:	
In portofoliu		922.130.697
Titluri în gaj:	
In portofoliu		26.384.543
Depozite de titluri şi alte valori în păstrare		135.750.383
Debitori de titluri împrumutate		16.263.500
		1.351.349.288

PASIV

	Lei
Deponenţi de cauţiuni statutare	6.674.500
Creditori pt. avaluri şi garanţii date de bancă:	
In ţară	33.986.969
Deponenţi de efecte comerciale în gaj	986.485
Deponenţi de cambii de circulaţie	199.747.804
Remitenţi de efecte spre încasare	9.424.407
Deponenţi de ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj şi gar. diverse	922.130.697
Deponenţi de titluri în gaj	26.384.543
Deponenţi de titluri şi alte valori în păstrare	135.750.383
Creditori pt. titluri împrumutate	16.263.500
	1.351.349.288

Sibiu, la 30 Iunie 1939.

[ss] Dr. I. Beu
Preşedintele Consiliului de Administraţie.

[ss] Lucian Cioranu
Director General.

Şeful contabilităţii: **[ss] N. Petruţiu**
Expert contabil.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE:

[ss] Dr. Nicolae Comşa **[ss] Dr. Lucian Borcia** **[ss] Dr. V. Bologa** **[ss] Dr. Alexandru Dragomir**

[ss] Dr. I. Lupaş **[ss] Alexandru Lapedatu** **[ss] Dr. Victor Stanciu** **[ss] Dr. Octavian Russu**

Verificat şi găsit în conformitate cu codul de Comerţ şi Legea Bancară

Sibiu, la 29 Iulie 1939.

CONSILIUL DE CENSORI:

[ss] Constantin Popp
Preşedinte.

[ss] Dr. Gheorghe Proca **[ss] Dr. Nicolae Schiau** **[ss] Matei Jiga**
expert-contabil.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII — Sibiu 27 August 1939 — Nr. 35

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul

APARE SĂPTĂMÂN

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază,

un șir petit 6
de mai m

...rțiunile
...iarului Telegraful
...itropoliei Nr. 45

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Pregătire sufletească

Lumea trăește de-o jumătate de an într'o neîncetată încordare sufletească, față de amenințarea războiului ce stă să se deslănțuiască în fiecare zi. Toate neamurile se pregătesc în vederea crâncenei încleștări, unele pentru a cuceri, altele pentru a apăra ceeace au. Concentrările și manevrele au devenit un fapt continuu. Toți stau gata în preajma hotarelor.

Trăim într'o pace, care nu mai e pace, fără a fi încă războiu, trăim, cum se zice, într'o pace-războiu sau într'un războiu alb.

Țara noastră, care n'are nici o tendință de cuceriri și nu stăpânește nici o palmă de pământ care nu i-ar aparține după cea mai sfântă dreptate, a trebuit să se pregătească și ea, pentru apărarea de poftele fățișe ale unor vecini.

Și suntem nespuși de bucuroși să vedem că s'a făcut foarte mult pentru buna înzestrare a armatei noastre. Cui nu-i tresare inima de mândrie și de încredere când vede lungile coloane de tancuri străbătând șoselele țării, urmate de nesfârșitele camioane cu soldați, când vede trenurile transportând tunuri noui și când aude dela cei ce au fost la concentrare că avem arme din belșug?

Inima noastră românească nu e o inimă crudă, care să găsească o plăcere în vărsarea sângelui omenesc și în sfărâmarea atâtor cămine liniștite, pentru a da dovadă lumii de cine știe ce eroism cuceritor. Dar aceeaș inimă românească va face să grăiască înverșunat gurile de tun când va trebui oprit în loc asaltul străinilor aduși de pornirea de-a pustii și neferici căminele noastre.

Cele vreo 6 luni de când trebue să stea de veghe cu privirea spre hotare, departe de-a obosi această inimă românească, au oțelit-o și au obișnuit-o să gândească cu calm la toate eventualele greutăți și sforțări cărora ar trebui să le facă față.

Pe tot întinsul pământului răsună lozincile și marșurile unui tineret cari dau graiu credinței pentru Țară și Rege. Un neam întreg e în picioare, treaz, dinamizat pentru muncă și luptă.

Neamul se pregătește tot mai mult pentru a trăi zile eroice.

Preoțimea trebue să fie factorul de frunte în această răscolire de energii, în această înălțare a sufletului la nivelul unor vremi cari nu mai permit o viață de toropeală, de cenușie scurgere prin zile.

Numai preoțimea poate da adâncire și strălucire transfigurătoare vieții de energie și de luptă a unui neam. Pentruca aceasta să nu fie o simplă încordare de vitalitate, o pură manifestare a instinctului de conservare în viața după trup, trebue să fie pusă pe temelia credinței că nu suntem pe lume, ca neam aparte, numai pentru a umplea un spațiu și un timp, ci pentru a ne câștiga în acest spațiu și timp o frumusețe spirituală și o vrednicie morală cu care să ne înfățișăm înaintea lui Dumnezeu și cu cari să strălucim în viața cea fără sfârșit.

Noi suntem trimiși în timp de un Domn mai presus de timp. Iar timpul e înșiruire de situații țesute din condiții și probleme în mijlocul cărora suntem aruncați pentru a ne dovedi, în felul cum știm să le corăspundem, cum știm să le valorificăm, vrednicia sau ticăloșia noastră.

Pe noi ne-a trimis Dumnezeu în timpuri deosebit de grele și de complicate. Tocmai de aceea în ele ne putem oțeli într'un mod excepțional, dacă nu ne înfricăm de ele, ci ni le însușim, comportându-ne în mijlocul lor cu vrednicie, cu răbdare, cu eroism, cu tărie de suflet. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae a spus la inaugurarea primei școli de echipieri ai Serviciului Social dela Sibiu, un cuvânt plin de adâncă înțelepciune creștinească: «Dacă Dumnezeu m'ar ridica deasupra timpului acesta și mi-ar arăta toată înșiruirea vremurilor, dându-mi voie să aleg timpul în care vreau să trăesc, eu l-aș răspunde că aleg timpul în care trăesc acum de fapt».

Dacă Dumnezeu ne-a așezat în acest timp, pentru care am și fost constituiți fiind determinați de înaintașii noștri, trebue să ne lipim atât de desăvârșit de el și de problemele lui, de oamenii lui și ai spațiului în care ne aflăm, încât să fim convinși că numai răspunzând nevoilor lui ne putem mântui. Fiecare om se mântuește în locul în care l-a pus Dumnezeu, aplicând acolo porunca dragostei creștine și virtuțile cerute de Dumnezeu. Fără a fi una cu scurgerea timpului — căci omul e un eu mai presus de timp —, fiecare om își are *timpul lui*, de care nu trebue să fugă, nici în alte părți, nici în izolarea nepăsătoare. Cât de greu ar fi timpul în care trăește cineva, să și-l ia *ca pe al său* și să răspundă, în sensul virtuților creștine, nevoilor și problemelor lui. Cu cât va răspunde mai din plin, mai cu curaj, mai fără rezervă, acestor probleme, cu atât se va face mai vrednic de mântuire.

Timpul nostru ne cere mare curaj, mare eroism, multă capacitate de muncă și poate multă suferință. Să nu așteptăm ce poate să aducă ziua de mâne, cu teamă. Ci să fim hotărâți să primim, ca din mâna lui Dumnezeu, tot ce ar putea să vină asupra noastră. Nu pasivi, ci eroici. Nu nepăsători, omorând în noi simțirea în sensul budist, ci cu vie participare la tot ce va veni.

Energiei naționale care se înflăcărează pe zi ce trece, preoțimea îi va da nu numai o «legătură cu pământul», ci una cu un izvor și mai adânc decât vitalitatea pământească. Căci numai de va fi o energie creștină, un eroism sfânt, va putea dura mai mult decât cele mai durabile lucruri pământești și energii omenești.

Preoțimii îi revine rolul principal în pregătirea sufletelor pentru vremurile de azi și de mâne. Să pornească cu toată puterea la această lucrare.

D. STĂNILOAE

Misionarismul preotului în străjerie

I

Misionarism înseamnă activitate stăruitoare de-a lăți și întări credința în Dumnezeu și a crea în suflet un mai mare devotament pentru idealurile superioare ale vieții.

Misionar, în înțelesul larg al cuvântului, este orce căutător de drumuri pentru mântuirea lui și a celor din jurul său. Dar misiunea este o poruncă dumnezeească pentru orce slujitor al altarului, căruia i se încredințează odată cu primirea harului.

De câte ori apar în câmpul pastorației sale năzuiți sau instituții care cheamă la o viață nouă, el trebue să fie prezent și — plin de încredere în puterea darului ce i s'a dat — să îndrume noul ritm al vieții în alvia adevărurilor creștine.

In viața noastră națională, nedespărțită de viața religioasă, au apărut asemenea chemări de renaștere, chemări care s'au concretizat în instituții menite să dea un nou impuls vieții românești. Asemenea instituții sânt: *Căminul Cultural* și *Straja Țării*.

In coloanele acestui ziar s'au scris articole și călduroase chemări către preoțime de-a lua în mânile ei conducerea Căminelor Culturale și de-a pune din duhul bisericii ortodoxe în îndrumarea și spiritul lor. Acestea au pornit din conștiința vie că biserica noastră e chemată și în viitor să fie însoțitoarea neamului.

In rândurile care urmează vom vorbi despre: activitatea preotului în străjerie. Dela început trebue să remarcăm că, deși străjeria este o școală nouă, mai bine zis un ritm nou de viață între tineri și bătrâni, totuși acest ritm de renaștere a generațiilor nu a ieșit din alvia bogată a tradiției și se călăuzește din comoara ei.

Intre idealul și principiile străjeriei și între misiunea bisericii în lume sânt multe puncte comune și o desăvârșită armonie.

Iată în rezumat scopul străjeriei formulat de însuși ctitorul ei, *M. Sa Regele*:

1. De-a forma un tineret cu credință în Cel ce a făcut lumea, și hotărât de-a-i împlini voia, devotat Bisericii strămoșești, ocrotitoarea, păzitoarea și păstrătoarea sufletului românesc;

2. De-a forma un tineret cu înțelegere adâncă pentru trecutul neamului, mândru de creațiile și gloria lui, legat cu toată ființa de pământul străbun;

3. De-a desvolta în acest tineret iubirea de muncă, sfințenia ei, spiritul de jertfă și de sacrificiu;

4. De-a crea în mijlocul acestui tineret, asaltat de atâtea ispite și ros de atâtea racile, un climat moral, desvoltând din ce în ce mai mult primatul spiritului.

De nimeni nu poate fi îndrumat mai bine tineretul spre acest scop de cât de slujitorul lui Dumnezeu, și ajungerea oricărui din aceste scopuri înseamnă cucerirea tineretului pentru împărăția lui Dumnezeu.

Tot așa de aproape de concepția ortodoxă despre lume sânt și principiile după care se călăuzește străjeria.

Impotriva individualismului anarhic străjeria urmărește solidarismul. Această concepție nu ni se pare contrară spiritului bisericii noastre. Biserica — ea însași o societate — îl socotește pe individ legat organic de ceilalți membri din sânul ei. Fiecare sântem un mădular al bisericii, și dacă un mădular sufere, sufere întreg organismul. Numai că, acest solidarism trebue îndrumat spre virtute și adevăr, altfel devine turmă mânată de patimi. De aceea este stăruitor chemat preotul să formeze în solidarismul străjeresc atmosfera spirituală prielnică virtuții. S'ar putea spune că aceasta o poate face și altcineva, afară de preot? In nici un caz nu. Pentrucă această atmosferă trebue stropită cât mai des cu mireasma darului lui Dumnezeu. Virtutea nu e numai rezultatul unor strădanii omenești spre bine, nu e destul numai să o înveți, ci ea rezultă din conlucrarea acestor năzuinți cu puterea lui Dumnezeu, care se comunică prin sfintele taine, săvârșite de preot.

Precum aerul pe care îl respirăm și ne întreține viața, ori din câte elemente s'ar compune, dacă îi lipsește oxigenul, nu mai e bun ci stricăcios; tot așa climatul unei vieți virtuoase nu se poate menține fără ajutorul lui Dumnezeu. Oxigenul întreține arderea în organism, preotul este chemat să întrețină în mijlocul tineretului, din școală sau tabără, prezența permanentă a lui Dumnezeu în viața lor.

Intre umanitarism și naționalism, curente care își flutură steagul pe întreg rotocolul pământului, — străjeria s'a fixat pentru *naționalism*. Tineretul român a fost scos din cadrele cercetășiei tocmai pentru că aceasta era prea aplecată — spre umanitarism sau spre internaționalism.

Ori această atașare a tineretului de neam, această cultivare a sentimentului național, biserica ortodoxă, fără să-și calce o normă, nu poate decât să o binecuvinteze, așa precum l-a legănat la naștere și l-a ocrotit în vremuri de restiște, (vezi documentata carte a Păr. Dr. D. Stăniloae: „Românism și Ortodoxie").

Deasemenea Biserica nu se poate decât bucura de spiritul de disciplină și ideea de autoritate în care „Straja Țării" îndrumă tineretul. Dar și aici are preotul rol. El va trebui să creeze mai ales disciplina interioară, sufletească, care este isvorul disciplinei din afară.

Din cele de până acum se vede că nimic nu este împotriva activității preotului în străjerie; din contră, prezența lui în mijlocul tinerimii e necesară.

Mai e un motiv pentru misionarismul preotului în străjerie, care poate fi privită ca o instituţie binefăcătoare pentru biserică. Prin ea biserica este chemată în mijlocul tineretului său.

Străjeria este un instrument bine venit în mâna Bisericii pentru încreştinarea tineretului, şi ar fi o greşală să pierdem acest mijloc de încreştinare. Străjeria ofere preotului prilejuri de-a sta de vorbă cu copilul de azi şi a-şi forma pe credinciosul de mâne.

II

Să vedem câteva din prilejurile oferite de străjerie pentru pastoraţie. Numărul lor însă, nu este numai cel înşirat de noi aici, ci atârnă de râvna pe care preotul o pune în lucrarea de înduhovnicire a tineretului. El le poate găsi cât mai multe. In general, câmpul activităţii preotului în străjerie se poate împărţi în trei sectoare: 1. *în şcoală*, 2. *în biserică*, şi 3. *în parohie*, propriu zis.

1. Străjeria, fiind creată pentru tineret, e nedespărţită de şcoală. Dacă până acum preotul, atât în şcoala primară, cât şi în cea secundară, avea un timp extrem de limitat pentru educaţia religioasă, — prin străjerie el are prilejuri mai numeroase să-şi desăvârşească această educaţie, *în şcoală*.

Cel dintâi prilej îl ofere ridicarea drapelului, care se face la fiecare început de săptămână. In programul acestei solemnităţi sânt două momente menite să trezească sentimentul religios: Intâi e cântarea rugăciunii «*Tatăl nostru*», al doilea, interpretarea textului din biblie.

Este îndeobşte cunoscut efectul rugăciunii cântate asupra sufletului omenesc, ca să nu mai fie nevoe să stăruim aici asupra lui. Ne vom opri asupra *textului biblic*. Rostul acestui „text" nu este numai să familiarizeze pe străjeri cu Sf. Scriptură, ci să trezească şi întărească sentimentul de dependenţă faţă de Dumnezeu; să înveţe pe tânăr, că noi nu trăim numai pentru viaţa de aici, cu cerinţele ei, ci ne e dată de Dumnezeu pentruca prin credinţa şi munca noastră să ne câştigăm mântuirea, încununându-ne viaţa cu virtutea.

Calea mântuirii e plină de abnegaţie şi jertfe, dar e frumoasă, — şi numai umblând tânărul pe ea, îşi poate desvolta armonic facultăţile sale.

Acest „text", deşi are o durată limitată de 5 minute, totuşi prin el se pot da îndrumări folositoare pentru suflet. Bine alese, explicate cu suflet şi credinţă, sânt tot atâtea chemări cereşti, adresate tineretului la început de săptămână. Până acum nu avem o carte, aşa cum ne-ar trebui, cu astfel de „texte".

Până la apariţia unei cărţi bogate în asemenea cuprins, C. preoţi pot folosi minunatele pilde adunate de I. P. Sf. Mitopolit *Nicolae* în cartea: „Veniţi la mine". Sânt 51 de pilde şi învăţături, şi de fiecare se poate lega un îndemn către inima copiilor. De bun folos sânt şi istorioarele morale adunate de P. S. Irineu Mihălcescu şi E. Vasilescu în cele două volume din: „Educaţia morală prin lecturi".

In legătură cu „textul biblic", să nu uităm că acest „text" poate deveni uşor o sabie cu două tăişuri. Făcut slab, greoi şi nepregătit, în loc să trezească iubirea şi credinţa în Dumnezeu dă loc plictiselii şi indiferenţei faţă de adevărurile creştine.

De aceea el trebue ţinut totdeauna de preot bine pregătit. Ea devărat că „Straja Ţării" nu obligă la aceasta, dar preotul nu poate lipsi. Biserica ortodoxă e pentru lăţirea bibliei în popor, dar nu pentru interpretarea ei din partea oricui.

Bunăoară, am auzit explicându-se fericirea întâi în sensul că sânt fericiţi cei simpli, fără multă învăţătură, că aceia sânt fără griji. Desigur, bietul om, n'a făcut-o intenţionat. A auzit de atâtea ori zeflemisindu se cuvintele Scripturii: «*săraci cu duhul*», în acest senz, şi le-a luat de bune. Iată de ce socot, că preotul, nici chiar cel dela sat, nu poate lipsi dela această datorie. E bine ca încă dela începutul anului orele de religie să se pună Luni dimineaţa, ca preotul să fie şi la textul biblic.

Un al doilea prilej de activitate, oferit de străjerie în şcoală, este ziua de Joi. In această zi dela ora 10—1 se fac diferite lucrări libere cu străjerii. In cadrul acestor ore, preotul poate cere în fiecare Joi o oră pentru educaţia religioasă. Câte gânduri şi îndemnuri bune nu se pot da copiilor în această oră! Citiri biblice sau un cor religios, care să dea răspunsurile la liturgie. Prin aceasta leagă de pe acum copiii de biserică şi formează în ei acea deprindere frumoasă, după care creştinul adevărat nu se simte bine când nu merge în vreo Duminecă la biserică. In această oră săptămânală se pot zămisli multe gânduri frumoase în viaţa tineretului.

2. Activitatea preotului în cadrul străjeriei o poate face şi în *biserică*. Trebue să ne bucurăm că, dacă unii învăţători mai făceau uitată datoria de-a aduce copiii la biserică, străjeria îi obligă să nu o mai uite. Străjerii pot da răspunsurile la sfânta liturgie şi după ei vor cânta şi credincioşii. E cu totul altul farmecul, dar şi folosul sufletesc al unei slujbe, la care iau parte activă toţi credincioşii. In biserică preotul poate potrivi predica pentru străjeri, măcar odată pe lună. Şi poate îndemna la iniţiative frumoase: împodobirea bisericii, îngrijirea cimitirului şi înfrumseţarea mormintelor.

3. Tot ceeace a îndemnat în şcoală şi biserică, poate trece în faptă prin străjeri în *parohie*. Aici preotul îşi poate completa minunat activitatea pastorală prin aplicări practice religioase. E mare lucru să ai în mână, sub ascultarea ta părintească, tineretul satului. Cu el poţi porni mai repede la realizarea înfăptuirilor creştine. Educaţia religioasă în străjerie nu trebue să rămână numai la educaţia sentimentului religios, numai la vorbe, la o religiozitate în gând, ci trebue să trecem la religiozitatea activă. Să nu învăţăm copiii numai să compătimească pe cei săraci, ci să-i deprindem cu ajutorarea lor. Şi sânt atâtea din aceste prilejuri. Pe alocurea lucru a început. Prin grija materială a străjerilor s'au botezat şi îmbrăcat mulţi copii săraci. Aici preotul trebue să intervină cu lămuririle necesare. Nu stolul botează, nici toţi străjerii sau doi trei sânt naşi şi ţin pruncul la botez, ci numai unul şi acesta să fie comandant sau comandantă. Va trebui să păstrăm caracterul de părinte sufletesc al naşului, responzabil, îndată după părinţi, de îndrumarea sufletească a noului creştin. De aceea nu poate fi naş o instituţie sau o colectivitate, prin faptul că suportă mai uşor cheltuelile materiale. Totul trebue săvârşit în spiritul bisericii ortodoxe. Sânt atâtea slujbe, care apelează la solidarismul creştin în suferinţe. Aşa este taina maslului, în care prin obolul şi participarea străjerilor se poate săvârşi această taină la atâţi suferinzi săraci, pentru care nu umblă nimeni să strângă ajutor de prin sat. Sau e unul din străjeri bolnav ori părinţii unuia mai sărac, atunci străjerii pot fi rânduiţi prin grija preotului în aşa fel, încât să nu lipsească din casa aceea în fiecare zi razele milei creştine.

Incă ceva de preţ mai poate face preotul prin străjerie. In comoara tradiţiei noastre sânt atâtea produse cu caracter religios. Aceste poezii religioase, colinde, oraţii şi obiceiuri la sărbători, încep tot mai mult să dispară. Bătrânii nu le mai spun copiilor la gura sobei, tineretul se leagă de obiceiuri orăşeneşti. E un prilej bine venit, ca cele vechi să fie reînviate şi păstrate.

Pentru a şti tot ce preotul e chemat să facă în străjerie, spre a sistematiza lucrarea lui duhovnicească în mijlocul tineretului, e necesară o consfătuire a tuturor preoţilor străjeriţi. In acest congres se poate discuta, din multe laturi, problema educaţiei religioase şi a activităţii în străjerie.

In acel congres s'ar putea lua iniţiativa editării unei reviste creştine, cu material bogat pentru tineret. Această revistă ar putea apărea prin serviciul de propagandă al „Străjii Ţării" săptămânal sau bilunar.

Revine preoţimii datoria şi meritul ca în noua îndrumare a tineretului educaţia religioasă şi morală să fie pe primul plan.

Pr. **Vasile Coman**

Nr. 9502/1939

Concurs

La şcoala normală de băeţi „Andrei Şaguna" din Sibiu, a devenit vacantă catedra de limba română şi limba latină curs inferior. Pentru suplinirea acestei catedre în cursul anului şcolar 1939—40 se publică concurs. Candidaţii cari doresc să ocupe prin suplinire această catedră, vor înainta Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, cererea însoţită de actele necesare, până la data de 5 Septemvrie a. c.

Sibiu, din şedinţa secţiei şcolare a Consiliului arhiepiscopesc dela 21 August 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Renaşte Maramureşul...

După o aşteptare grea şi îndelungată, dar plină de nădejde şi credinţă, Maramureşul descălecătorilor de ţară, Maramureşul cel năpădit de streini, începe să renască. Sărăcit şi vlăguit de toţi duşmanii acestui neam — dealungul veacurilor, — iată că prin voia lui Dumnezeu şi a oamenilor el începe să reînvie prin instituţia sa fundamentală, prin maica sa „duhovnicească şi apostolească biserică".

Invierea bisericii noastre ortodoxe din Maramureş, după o amorţeală asemenea cu moartea, de aproape 200 de ani, se datoreşte în primul rând, Majestăţii Sale Regelui nostru Carol II.

Prin reînfiinţarea episcopiei ortodoxe a Maramureşului şi prin aşezarea în scaunul vlădicesc a vrednicului vlădică Vasile Stan, Majestatea Sa a făcut maramureşenilor un dar de mare însemnătate naţională. Reînvierea episcopiei ortodoxe a Maramureşului însemnează o hotărâtoare afirmare a drepturilor noastre etnice, o întărire sufletească şi morală şi o puternică statornicie a neştirbirii fruntariilor noastre, la nord-vestul ţării.

Românii maramureşeni sunt conştienţi de acest lucru şi văd în persoana P. Sf. Vasile un trimis al lui Dumnezeu şi un sol al Regelui, care coboară printre ei să le tămăduiască — „toată boala şi toată neputinţa".

Cu ocazia numeroaselor vizitaţiuni canonice pe cari iubitul ierarh le-a făcut vara aceasta, nu odată am văzut ochii românilor maramureşeni umeziţi de lacrămile bucuriei — la primirea „mântuitorului lor".

Odată coborât printre aceşti oameni buni, urmaşi ai marilor voevezi, par'că nu te mai poţi smulge din mijlocul lor. Lacrămile lor devin lacrămile tale şi bucuriile lor, bucuriile tale... Deaceea, — vlădicul iubitor de neam — nu cunoaşte oboseala în lupta ce-o duce pentru renaşterea morală şi naţională a blândului popor maramureşan.

Iată-l pe Valea Vişeului în cercetarea fiilor săi duhovniceşti. Câte flori şi câte lacrămi de bucurie şi nădejde cad la picioarele P. S. Sale. Toate-l impresionează, şi-i dau mai multă tărie în lupta pentru renaşterea naţională a neamului românesc de pe aceste plaiuri.

FOIŞOARA

Confirmaţiunea în Biserica anglicană

O binevoitoare invitaţie a P. S. Sale Dr. Rupert Maunsly, episcopul asistent al Bradfordului, mi-a oferit bunul prilej de a asista la celebrarea sărbătorească a tainei Confirmaţiunii în Biserica anglicană.

Se ştie că în această Biserică taina Confirmaţiunii nu se administrează copiilor îndată după botez, ci este amânată până la vârsta discreţiunii, adică 12—14 ani (Vezi: Belton: A Manual for Confessors", Londra, 1931, pag. 212). Despărţită cu totul de botez, confirmaţiunea primeşte un caracter pur pedagogic, rostul ei sacramental fiind mult, foarte mult umbrit. In acest senz Prayer-Book-ul la capitolul „Rânduiala confirmaţiunii" precizează, că această taină se împărtăşeşte numai acelor copii, cari — dupăce au fost învăţaţi — pot să rostească Crezul, Tatăl Nostru şi cele Zece porunci, reînoind, ratificând şi confirmând persona ceeace naşii în numele lor au făgăduit la botez. Dela această ratificare sau confirmare se trage şi numele tainei de confirmaţiune.

Materia tainei este simpla impunere a mânilor; mirul nu se întrebuinţează.

Ministrul tainei este întotdeauna şi exclusiv episcopul, preotul neavând dreptul să administreze aceasfă taină nici prin delegaţie.

Forma tainei este o rugăciune pe care o redăm mai jos.

Până la confirmaţiune copiii nu sunt aduşi la sfânta Impărtăşanie, primul lor contact cu sfântul Potir având loc abia după primirea acestei taine, (Vezi: Doctrine in The Church of England, Londra, 1938, pag. 189).

Ziua fixată pentru confirmaţiune, este zi de mare sărbătoare. Copiii din două, trei, sau mai multe parohii, atingând numărul de două sau chiar trei sute, sunt aduşi la biserica la care are să vină episcopul pentru a le împărtăşi taina întăririi în credinţa botezului. Imbrăcaţi în haine de prăznuire, — fetiţele în rochiţe şi voaluri aibe — copiii, în prezenţa părinţilor şi a naşilor, în cadrul unor frumoase ceremonii, primesc, după ce au repetat votul botezului, episcopala impunere a mânilor.

Pentru a arăta cititorilor noştri cum se administrează această taină în Biserica anglicană, dăm mai jos întregul serviciu, întrucâi nu-i prea lung. Câteva imnuri executate de orgă, constitue începutul propriu zis al slujbei. Urmează apoi aducerea cu multă solemnitate a episcopului de către corişti şi preoţi, dela sacristier (diaconar) la altarul principal, timp în care întreaga biserică întonează imnul 627, impresionant prin grvaitatea melodiei lui. După aceasta. un preot designat de episcop, dă citire următoarei adrese: „In scopul ca, Confirmaţiunea să poată fi administrată în mod cât mai edificator pentru celce o va primí, Biserica a găsit bine să dispună ca numai acela să fie confirmat care poate să rostească Crezul, Tatăl Nostru şi cele Zece porunci, şi să răspundă la alte câteva întrebări, aşa cum sunt ele formulate în catehismul cel scurt. In scopul ca acei copii, — cari au ajuns la vârsta discreţiunii şi dupăce au învăţat ceeace naşii şi naşele lor au făgăduit pentru ei la botez, — să poată ei înşişi, cu propria lor gură şi consimţământ, în mod public, înaintea bisericii, să ratifice şi confirme aceeaşi; şi deasemenea să promită că prin graţia lui Dumnezeu se vor sili întotdeauna să observe cu credinţă acele lucruri, aşa cum prin propria lor mărturisire au consimţit". Urmează predica episcopului. După predică episcopul pune copiilor următoarea întrebare: „Reînoiţi voi aici, în faţa lui Dumnezeu şi a acestei adunări, făgăduinţa solemnă şi votul care a fost făcut în numele vostru la botezul vostru, ratificând şi confirmând aceeaşi voi înşivă, mărturisind că vă obligaţi a crede şi a face toate acele lucruri pe cari naşii şi naşele voastre le-au făgăduit pentru voi atunci?"

Copiii: Da.

Episcopul: „Ajutorul nostru este numele Domnului".

Copiii: „Care a făcut Cerul şi pământul".

Episcopul: „Fie numele Domnului binecuvântat".

Copiii: „De acum şi până în veac".

Episc.: „Doamne, auzi rugăciunile noastre".

Copiii: „Şi ascultă strigarea noastră".

Episcopul; „Să ne rugăm".

„Atotputernice şi Veşnice Dumnezeule, Care ai binevoit să renaşti pe aceşti

Iată-l mai departe în ţinutul Sătmarului, cercetând bisericile ortodoxe din comunele: Fânaţe, Ciocotiş, Trestia, Lăschia, Făureşti şi Plopiş. Credincioşii au încununat cu flori, verdeaţă şi imnuri de slavă calea ierarhului, pe a cărui faţă, iluminată de blândeţe arhipăstorească, se citeşte mândria credinţei unui neam desrobit prin statornicia sufletului său. Marele ierarh este primit cu flori şi cu lacrămi de bucurie nu numai de către românii ortodocşi, dar şi de românii uniţi cari — prin vitregia vremurilor— au căzut dela dreapta credinţă — a bisericii noastre strămoşeşti. El e primit cu bucurie de toţi românii, fiindcă e al tuturora. Deaceea curg maramureşenii de pe toate văile să soarbă învăţătura cea bună de pe buzele vlădicului lor. Dar iată şi acesta le aduce cea mai aleasă floare din cer şi de pe pământ, — floarea dragostei creştine — moştenită dela Mântuitorul Hristos.

Fruntile maramureşenilor se înseninează... Cine le-a mai vorbit lor cu atâta căldură şi convingere? Toţi ierarhii de altă dată: Pahomie, esarhul din 1931, Simion sălăgeanul şi Ilarie, Ioanichie al Belgradului cel cu jurisdicţia întinsă până aici, Eftimie şi Serghie, veniţi pe aceste plaiuri din vatra mânăstirii Tismana, episcopul de viţă nobilă Iosif Stoica şi Dosoftei al II-lea. Duşmanii neamului românesc au închis gurile acestor apostoli ai naţiei, şi nimeni n'a mai grăit maramureşenilor astfel vreo 200 ani.

Dar firul istoriei, rupt odinioară de duşmanii neamului românesc, l-a înodat înţeleptul nostru Suveran. Biserica neamului, cu fruntea nimbată de aureola unei mucenicii de veacuri, se întoarce pentru totdeauna la ale sale şi întru ale sale.

Români maramureşeni, renaşterea naţională a voastră se face de acum sub cel mai bun augur al reînviatei episcopii ortodoxe a strămoşilor noştri.

Pr. Iosif Ţint

Binele e'n sine turn de aur greu,
Pe a cărui scară sui la Dumnezeu...
«Mâine» poate 'nchee zilele-ţi puţine:
Deci, te'ntreabă: astăzi ai făcut vre-un bine?

VASILE MILITARU

La mormântul văd. preotese D. Nistor

In ziua de 13 August a. c. s'a stins din viaţă în Sibiu la fiul său Virgil, consisilier arhiepiscopesc, presbitera *Elena Dionisie Nistor*.

Rămăşiţele sale pământeşti au fost transportate la Araci-Arpătac, Treiscaune, localitate în care şi-a dovedit vrednicia şi puterea sa de muncă, alături de soţul său, pentru binele obştesc.

S'a născut în anul 1861 la Galaţi. Tatăl său era comerciantul V. Stanciu, iar mama sa era descedentă din renumita familie de preoţi: Petric din Râşnov, care a condus timp de 400 de ani parohia. Unchiul său, Ioan Petric, a fost vestitul protopop al Braşovului şi administrator al jud. Treiscaune.

Căsătorită cu tânărul Dionisie Nistor din Porumbac, învăţător în Herman, ajunge preoteasă în Arpătac. După o convieţuire de 21 de ani, rămâne văduvă în 1901.

A fost soţie devotată şi model de vieţuire creştinească, virtuţi însuşite în casa unchiului său, Alexe Verzea, altă familie ilustră de preoţi a Săcelelor-Braşovului.

A contribuit la ridicarea falnicei biserici din mijlocul satului, pe terenul achiziţionat cu grele sacrificii. Icoanele de pe sfântul altar au fost pictate de vestitul pictor Mişu Pop şi a fost sfinţită în anul 1882. In această operă monumentală au avut si preţiosul concurs al familiilor ctitore: D. Cioflec şi Ioan Colţescu.

Văd. Elena Nistor, rămasă văduvă cu 8 copii minori, dintre cari 5 erau la şcoli secundare în Braşov, a stimulat energia fiilor săi şi a augmentat spiritul de jertfă al fiicelor sale, prin exemplul vieţuirii sale.

A suportat totul cu resemnarea mucenicilor şi a sperat în bine, adevăr şi dreptate.

N'a cruţat nimic în năzuinţa sa de mai bine.

Ca preoteasă a fost modelul viu al faptelor caritative. A şters lacrimi şi a descreţit fruntea; a mângâiat pe năpăstuiţi şi a alinat pe cei cu grele dureri.

Un punct culminant al suferinţii sale a fost întemniţarea sa şi a fiicei sale Cornelia, la Braşov, în anul 1916. In faţa Tribunalului din Tg.-Mureş s'a înfăţişat cu demnitate şi mândrie naţională. Eliberată, a devenit misionară a vrerilor româneşti.

Inmormântarea i s'a făcut în ziua de 15 August, în prezenţa satului întreg, a familiei şi autorităţilor.

Lângă biserică, — la a cărei zidire a risipit energie şi suflet şi lângă mormântul soţului şi fiului său, Dionisie, profesor la liceul A. Şaguna-Braşov, şi mort la Comarno, se — adaugă şi al său: *simbol al jertfei roditoare şi al luptei biruitoare.*

Pentru a eterniza memoria acestor mari suflete, s'a iniţiat un fond de caritate: «*Preot Dionisie şi Elena Nistor*», cu destinaţia ajutorării văduvelor şi copiilor săraci din comună. Fondul e format din donaţiile benevole ale fiilor şi nepoţilor, în sumă de 12.000 lei. Acest fond iniţial se va augmenta în viitor din cotizaţiile acestora, şi a fost pus sub administrarea parohiei.

Cu acest prilej, în cadrul unei şedinţe ţinute în localul şcoalei primare, s'a fixat de fiii intelectuali ai satului, aflători în comună, ca în fiecare an în ziua de 15 Aug. să se ţină o întrunire generală a celor peste 100 de intelectuali ai acestei comune, sub înaltul patronaj al P. S. Sale Episcopului Nicolae Colan al Clujului, ca în cadrul Serviciului social să dea fiecare contribuţia sa morală şi materială în opera de ridicare economică a satului şi păstrare a tradiţiilor şi datinilor strămoşeşti. — *Coresp.*

Nr. 8093/939.

Notificare oficială

Şcoala de cântăreţi bisericeşti din Sibiu, înfiinţată în anul 1927, a Arhiepiscopiei ortodoxe de Alba-Iulia şi Sibiu, are menirea să dea Bisericii noastre cântăreţi pricepuţi, conducători de coruri sătesti şi credincioşi luminaţi.

In afară de cântarea bisericească, elevii ei au primit educaţie religioasă îngrijită şi au avut prilejul să deprindă câte o îndeletnicire practică. Programul şcoalei prevede cursuri de albinărit, pomărit, de tâmplărie ş. a.

Cu începerea noului an şcolar, şcoala de cântăreţi din Sibiu se recomandă din nou fiilor de credincioşi, cari doresc să-şi creeze o carieră liniştită, o viaţă frumoasă şi pusă întreagă în slujba măririi lui Dumnezeu.

Tinerii, cari doresc să fie primiţi în această şcoală pentru anul şcolar 1939/40, îşi vor înainta până la 20 Septemvrie cererile lor «*Direcţiunii Şcoalei de cântăreţi din Sibiu*», însoţite de documentele următoare:

1. Carte de botez şi certificat de naştere,
2. Certificat şcolar (cel puţin 4 clase primare)
3. Certificat de moralitate şi recomandaţie dela parohul local,
4. Certificat medical, dovedind că solicitantul nu sufere de boli contagioase şi că nu are nici alte defecte corporale.

In această şcoală se primesc numai fii ai Bisericii noastre, în etate de 15 ani împliniţi dar nu trecuţi de 20 ani şi cari reuşesc la examenul de primire. Acest examen se va ţinea în zilele de 2—3 Octomvrie.

Elevii primiţi vor aduce cu ei: două rânduri de schimburi, haine de pat: străjac, saltea, ţol, perină, cuvertură albă pe pat, 2 ştergare (fiind la toate cusute literile iniţiale ale numelui), cuţit, furculiţă, lingură şi o ceaşcă pentru ceai, *precum şi un costum naţional care va servi de uniformă şcolară.*

Toţi elevii vor locui în internatul şcoalei. Taxa de întreţinere este de Lei: 8000 anual plătibili în trei rate: rata primă de Lei 3000 la înscriere, rata a doua de Lei 3000 la Crăciun, iar a treia de Lei 2000 la Paşti.

Cursurile vor începe la 4 Octomvrie ora 8 a. m. a. c. şi vor dura doi ani de teorie şi unul de practică.

După absolvirea şcoalei se eliberează diploma de cântăreţ bisericesc. Pe baza acestei diplome cântăreţii bisericeşti vor fi retribuiţi din bugetul statului cu un salar lunar fix.

Această măsură s'a pus în aplicare pentru o parte din absolvenţii şcoalei cu 1 Aprilie 1937. Pe lângă aceasta cântăreţii vor avea uzufructul sesiunii cantorale, obţinută din reforma agrară.

Onorata preoţime e poftită a citì acest avis credincioşilor noştri în sfânta biserică în trei Dumineci consecutive şi a îndemna părinţii cu fii buni să şi-i trimită la şcoala de cântăreţi bisericeşti.

Pe lângă aceasta mai dispunem oficiilor parohiale spre ştire şi strictă conformare următoarele:

a) Parohiile cari angajează absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi din Sibiu, până la introducerea acestora în statele de salarizare, să le asigure din casieria parohială un salar de 500 Lei lunar conform hotărârii Adunării eparhiale din 1933 emisă de Noi cu Nr. 6621/933.

b) Cântăreţii cu diplome dela Şcoala de cântăreţi din Sibiu să fie angajaţi pe lângă cei bătrâni *calificaţi* din parohiile noastre, Consiliul parohial având obligaţii să le asigure jumătate din uzufructul sesiei şi jumătate din toate venitele cantorale.

c) Cântăreţii cu diplome dela Şcoala de cântăreţi angajaţi în parohii cu cântăreţi *necalificaţi* să se bucure de dreptul de-a ocupa strana dreaptă având consiliul parohial îndatorirea a le asigura două din trei părţi a sesiunei şi venitelor cantorale.

Posturile de cântăreţi devenite vacante nu se vor mai putea întregì decât cu absolvenţi ai Şcoalei de cântăreţi.

Parohiile noastre cari dispun de mijloace materiale, întru cât vor avea tineri săraci dornici de a ajunge cântăreţi bisericeşti, sunt poftite a vota pe seama acestora taxele de întreţinere la şcoală.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc ţinută la 6 Iulie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

robi ai Tăi prin apă şi prin duh, iertându-le toate păcatele, întăreşte-i Te rugăm, o Doamne, cu Duhul Sfânt Intăritorul, şi zilnic sporeşte în ei numeroasele daruri ale harului Tău: duhul cunoaşterii şi al cucerniciei, duhul înţelepciunii şi al înţelegerii, duhul sfatului şi al puterii sufleteşti; şi-i umple, Doamne, de duhul temerii celei sfinte, acum şi 'n veci. Amin".

După această rugăciune, fiecare copil îngenunchiază în faţa episcopului, care punându-i mânile pe cap rosteşte: „Întăreşte, Doamne, pe acest fiu al Tău, cu harul Tău cel ceresc, ca să poată continua a fi veşnic al Tău şi zilnic să sporească tot mai mult în Duhul Tău cel sfânt, până ce va veni întru împărăţia Ta cea de veci. Amin". (Aceasta este forma tainei). Terminând cu impunerea mânilor peste toţi copiii, episcopul continuă: „Domnul să fie cu voi". Copiii: „Şi cu duhul tău". Episcopul: „Să ne rugăm": Tatăl nostru etc. apoi: „Atotputernice, Doamne, şi Dumnezeule veşnice, care ne ajuţi să voim şi să săvârşim acele lucruri cari sunt plăcute şi cuvenite dumnezeeştei Tale Majestăţi, către Tine îndreptăm rugăciunile noastre pentru aceşti robi ai Tăi, asupra cărora — după pilda apostolilor Tăi — am pus acum mânile noastre, spre a-i încredinţa (prin acest semn) îndurătoarei şi milostivei Tale bunătăţi. Mâna Ta părintească Te rugăm să fie pururea asupra lor; Duhul Tău cel sfânt să fie veşnic cu ei; ca astfel să-i duci la cunoaşterea şi ascultarea cuvântului Tău, spre a dobândi viaţă veşnică prin Domnul nostru Iisus Hristos, care împreună cu Tine şi cu Duhul sfânt, veşnic un singur Dumnezeu, stăpâneşte acum şi în veci. Amin".

Imnul 676.

Apoi episc.: „Atotputernice, Doamne, îngăduе-ne a Te ruga cu umilinţă, să ne îndrumi, să ne sfinţeşti şi să ne conduci atât trupurile, cât şi sufletele pe căile legilor Tale şi spre faptele poruncilor Tale; ca prin atotputernicul Tău sprijin şi prin Domnul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos, să putem dobândi viaţă veşnică. Amin". Urmează binecuvântarea de încheere a slujbei:

„Binecuvântarea Atotputernicului Dumnezeu Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt, să fie cu noi şi să rămână cu noi în veci. Amin".

Cu aceasta serviciul s'a terminat, taina s'a săvârşit, iar episcopul cu alaiul dela început este recondus la sacristier, pentru a-şi vedea de ale sale.

Mirfield-Anglia, 1939.

Pr. D. Veştemean

Meditaţii

Lepădarea de sine

„Cel ce vrea să vină după mine, să se lapede de sine, să-şi ia crucea sa şi să vină după mine", (Mat. 16, 24).

Grele cuvinte şi adânci în înţelesul lor.

Cine doreşte altă viaţă în această lume şi vrea să urmeze pe Mântuitorul cu adevărat, trebue să se desfacă de toată deşertăciunea lumească ce înlănţue firea noastră ducându-o spre rătăcire şi pierzare.

Desfătări, patimi, cugete viclene şi făptuiri rele, sânt tot atâtea cătuşe pentru sufletul nostru, ţintuindu-l de ţărmul ispititor al lumii vremelnice. Ele ne taie avântul spre înălţimile cereşti şi ne fac neputincioşi în ridicarea spre Dumnezeu.

Alipirea de această scurtă viaţă, lăcomia după un trai „fericit", măririle lumeşti, satisfacerea poftelor, sânt pietrile de poticnire în drumul nostru spre Tine, Mântuitorule.

Nori întunecaţi acoper adese ochii noştri, vuete asurzitoare ne copleşesc, ca să Te pierdem din vedere şi să nu mai auzim glasul Tău, Învăţătorule...

Lepădarea de sine cere să fim mereu gata de a ne jertfi.

Grea este crucea aceasta unde avem să răstignim pe omul cel vechi, — dar ce dulce devine ea, când însuş Domnul Hristos se pleacă neputinţii noastre ajutându-ne să purtăm crucea.

Ce roade pline de cuvântare cresc în sufletul nostru. Crinii împăcării, ca într'o pajişte lucrată de Stăpânul tuturor, răspândesc mireasmă în jurul nostru.

Câtă întremătoare pace şi dragoste faţă de Dumnezeu, şi deaproapele, şi linişte în mijlocul celor mai crâncene clipe de primejdii... sânt legate de cel deslipit de sine şi urmând pe Domnul!

Icoana vieţii unui astfel de creştin e pildă vie tuturor acelora cari vor să urmeze pe *drumul crucii* în viaţa pământească.

Tu, Doamne, descâtuşează ne din obezile Satanei şi ne însoţeşte pe drumul acesta, ca să ne purtăm crucea cu dragoste de Tine şi cu nădejde în bunătăţile făgăduite celor ce Te urmează până la capăt.

Pr. **Viorel Ogradă**

Nr. 224/1939 (62) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante **Bârsău,** de clasa III-a, din protopopiatul Devei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă în natură, cu grădină.
3. 7 jugăre arător, sesiune parohială.
4. Folosinţa cimitirului.
5. 30 litri porumb smicurat, dela fiecare familie.
6. Venitele stolare obişnuite în tract.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Devei în termenul indicat.

Candidaţii, după ce vor fi obţinut dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc aprobarea cuvenită, se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în parohie spre a fi cunoscuţi de parohieni.

Deva, la 17 Iulie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Devei

Teofil Chiffa
protopop

Probleme-Recensii-Comentarii

Setea bogăţiilor. — In vremea de astăzi, preocupată de bunuri materiale, când averea este socotită ca cea mai de căpetenie problemă a vieţii, s'ar cădea cu atât mai vârtos ca omul adânc cugetător să ia atitudine împotriva acestui curent. A combate, prin grai şi în scris, meteahna atât de pronunţată la cei adulţi, este lucru mai complicat; a o prevenì însă, în sufletele *tinereşti*, nu va fi, socotim, tocmai greu din cale afară.

Copilăria este, cum ştim, epoca în care sufletul omenesc poate fi influinţat cu multă uşurinţă.

De aceea Domnul nostru Iisus Hristos a spus cuvintele: „Lăsaţi copiii şi nu-i opriţi pe ei ca să vie la mine, că a unora ca aceştia este împărăţia cerurilor", (Matei 19, 14).

Copiii sânt gata, în toată vremea, să adune hrană menită să le promoveze creşterea sufletească.

Tânărul bogat, a cărui întâlnire cu Mântuitorul ni-o descrie evanghelistul Matei (19, 16—26), era un om însetat de o creştere care să-i asigure fericirea veşnică. In căutarea vieţii celei veşnice, tânărul s'a apropiat de Invăţătorul, mărturisind cum din copilărie păzeşte poruncile, şi totuşi simte că-i lipseşte ceva. Avea tânărul multe averi din pricina cărora de sufletul său nu se putea îngriji; iar păzirea poruncilor era mai mult o deprinderea exterioară a unei legi.

Atunci Iisus i-a zis: „De voeşti să fii desăvârşit, du-te, vinde averea ta, dă-o săracilor şi vei avea comoară în cer; după aceea vino şi urmează-mă".

Mântuitorul îi descopere piedecă ce-i zăvoreşte libertatea.

Exista la jidovi concepţia că bogăţia cuiva însemnează că este bun la Dumnezeu, şi că având de toate îşi va mântuì şì sufletul; Domnul însă spune:

„Adevăr grăesc vouă, că un bogat anevoie va intra întru împărăţia cerurilor", (Matei 19, 23.)

Averea nu o distincţie pe care o dă Domnul aleşilor săi. Toţi sfinţii, începând cu apostolii Domnului, au fost săraci cari au muncit şi au dăruit.

Avuţia este adese mare obstacol în calea desăvârşirii. De aceea a zis Mântuitorul: „Nu vă adunaţi comori pe pământ, unde molia şi rugina le strică şi unde furii le sapă şi le fură", (Matei 6, 19).

Belşugul aduce cu sine lâncezeala care secătueşte dragostea pentru muncă; altora le dă o încredere oarbă de sine, şi pentru toţi el este duşmanul vieţii sufleteşti.

Să căutăm a prezenta copiilor bogăţia *în lumina Evangheliei.* Sânt multe istorioare care ne înlesnesc acest lucru. Să le prezentăm cu laude pe bogaţii cari sărăcesc de bună voie şi îşi împărţesc averile săracilor. Copiii bogaţi să se deprindă cu dragoste pentru cei săraci şi îndemânarea de a frânge în două bucata lor de pâne... Să-i deprindem la mici jertfe, care le vor fi bucuriile ajutorării deaproapelui.

Ceeace ne prisoseşte, trebue să fie administrat prin milostenie.

Sf. apostol Pavel ne sfătueşte: „Celor bogaţi în veacul de acum porunceşte-le să nu-şi facă închipuiri trufaşe, nici să-şi pună nădejdea în bogăţia *cea nestatornică*, ci întru Dumnezeu care ne dă, cu belşug, toate, spre îndulcirea noastră. Porunceşte-le să facă ce e bine, să se înavuţească în *fapte bune*, să fie darnici, să fie cu inima largă", (I. Timotei, 6, 17—18).

Să dăm copiilor prietenia lui Hristos şi să-i ferim de prietenia cu bogăţiile vremelnice.

Să-i deprindem să miluiască „agonisindu-şi lor bună temelie în veacul viitor şi căştigători făcându-se vieţii celei adevărate". — Pr. *Gheorghe Şerbu.*

*

Probleme desbătute în Conferinţa mondială a tineretului creştin. — Inapoiat din Amsterdam, dela Conferinţa tineretului creştin, — ţinută între 24 Iulie şi 2 August 1939, — dl *Const. R. Vasilescu*, secretarul Universităţii populare „N. Iorga", a împărtăşit auditorilor, în 12 l. c., în cadrul cursurilor acestei universităţi, experienţele dobândite la această conferinţă din Olanda. Dl Vasilescu arată, — (după „Neamul Românesc") — că lucrările din secţiuni ale tineretului creştin s'au purtat în jurul următoarelor probleme:

Tineretul creştin în naţiune şi stat,
Tineretul creştin şi lumea naţiunilor,
Tineretul creştin şi ordinea economică,
Tineretul creştin şi chestiunea raselor,
Căsătoria creştină şi viaţa de familie,
Biserica: natura şi misiunea ei în lume.

In afară de aceste probleme s'au mai discutat în secţiuni diferite texte biblice, care au contribuit deasemeni la lămurirea multor chestiuni importante. Conferenţiarul spune că, fără îndoială, Conferinţa dela Amsterdam a oferit participanţilor bogate experienţe spirituale şi a dat fiecăruia prilejul să-şi aprofundeze şi să-şi fortifice credinţa personală.

Delegaţia studenţilor români a fost compusă din dnii: V. Moldovanu-Dunăre, Ispir şi M. Apostolescu. Dl Moldovanu-Dunăre a prezentat un raport arătând viaţa universitară din România şi situaţiunea creiată studenţimii prin noua organizare de stat. Dl L. Ispir a vorbit despre relaţiunile tineretului universitar român cu celelalte state, precum şi situaţiunea studenţilor minoritari dela noi.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* s'a reîntors Sâmbătă, 26 August a. c. la reşedinţă, venind dela Karlsbad.

Monetă nouă metalică de 250 lei. S'a pus în circulaţie, pe ziua de 21 August 1939, o nouă monetă de argint de 250 lei, având pe avers efigia M. S. Regelui Carol II, ear pe revers stema mică a ţării. Zimţii monetei sânt înlocuiţi cu inscripţia gravată în adâncime: *Rege—Naţiune—Muncă—Credinţă.* Atelierele monetăriei noastre naţionale, deşi împlinesc abea trei ani de existenţă, au realizat o frumoasă — şi foarte greu de imitat — monetă de argint, care este primită cu deplină încredere de public.

Măsură de prevedere. Societatea monumentelor istorice trimite o adresă tuturor eparhiilor din ţară, cerând să se dispună ca toate cununele, rămase dela înmormântări, să fie duse în cimitir şi lăsate pe mormintele respective.

Act de mulţămire. Prilej de mare bucurie ne-a servit nouă, credincioşilor din parohia *Codlea*, protopopiatul Bran, marinimosul gest al dlui *Gh. Urdăreanu*, proprietarul fabricei „Industria lemnului" din localitate, dăruind bisericii un rând de odăjdii în valoare de 18.500 lei. Prin această generoasă faptă se face din nou proba, că din sufletul creştin de azi, tot n'a dispărut dragostea de aşezămintele sfinte. Dumnezeu să răsplătească această nobilă faptă. — Pr. *G. Fl. P.*

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 27 August 1939, va predica părintele *Iacob Bozocea;* ear Marţi 29 August (T. capului sf. Ioan) va predica părintele protopop *E. Cioran.*

Primăria municipiului Sibiu aduce la cunoştinţa celor interesaţi, că s'a acordat un ultim termen, până la data de *27 Octomvrie* 1939, pentru înscrierea în listele de naţionalităte a locuitorilor din provinciile alipite. In consecinţă, până la termenul de mai sus toţi cei interesaţi vor putea cere înscrierea în listele de naţionalitate la primăria municipiului Sibiu, camera Nr. 26-a.

Poşta redacţiei

Pr. *Gh. Ş.* în *S.* S'a făcut cum aţi dorit.

Nr. 303/1939 (66) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Lupşa,** din protopopiatul „Oltul" Şercaia, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiunea parohială 10 jugăre fânaţ şi 9 jugăre pădure.
3. Una măsură bucate dela fiecare familie (jumătate grâu şi jumătate cucuruz).
4. Venitele stolare stabilite de adunarea protopopească pentru întreg protopopiatul.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român „Oltul" Şercaia, jud. Făgăraş, în termenul arătat.

Le cererile de concurs se va anexa şi concesiunea dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Sibiu, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Şercaia, la 25 Iulie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român „Oltul" în înţelegere cu consiliul parohial.

G. Joceşcu
ad. prot.

Nr. 1471/1939 (67) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de clasa a III-a **Lunca Câlnicului,** protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială de 10 jugăre arător de cl. II şi III.
3. Stola obişnuită.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc de-a concura, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Sf. Gheorghe în termenul dat.

Candidaţii se vor prezenta, pe lângă prealabila aprobare a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a servì, a cânta şi predica în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sf. Gheorghe, 21 August 1939.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial

Aurel Nistor
protopop.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Nr. 362/1939 (65) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Mânierău,** din protopopiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela prima publicara în Telegraful Român.

Ceneficiile împreunate cu acest post:

1. Locuinţă în natură.
2. 5 jugăre sesiune parohială fânaţ.
3. Una măsură grâu dela fiecare familie.
4. Venitele stolare uzitate în parohie.
5. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedoarei în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererea de concurs şi concesiunea dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Hunedoara, 6 August 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Suciu
protopop

Nr. 352/1936 (64) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Nădăştia-superioară,** cu filia **Hăşdat,** din protopoiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. 4 jug. 1316 st. p. sesiune parohială.
2. 15 litri grâu şi 13 litri porumb dela fiecare fum.
3. Stola obişnuită.
4. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedoarei în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererea de concurs şi concesiunea dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviintarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei în înţelegere cu consiliul parohial.

Hunedoara, 30 Iulie 1939.

Nicolae Suciu
protopop.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 225/1939 (63) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clase III-a **Cherghеş,** cu filia **Popeşti,** din protopopiatul Devei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă parohială nouă.
3. Folosinţa cimitirelor din materă şi filie.
4. Sesiunea parohială: din materă 7 jugăre 268 st. p. şi din filie 5 jug. 21 st. p.
5. Câte 24 litri grâu în materă şi 24 litri porumb smicurat în filie de fiecare familie.
6. Stola obişnuită în tract.

Cererile de candidare şi aprobarea cuvenită din partea Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc, iar concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a protopopului, în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Deva, la 18 Iulie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Devei

Teofil Chiffa
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII — Sibiu 3 Septemvrie 1939 — Nr. 36

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Amenințarea războiului

Incordarea raporturilor internaționale a ajuns în săptămâna care se încheie la un grad suprem. Un șir de țări au decretat mobilizarea generală, s'au întrerupt comunicațiile feroviare, aeronautice și telefonice între mai multe state și s'au luat toate măsurile pentru reglementarea unei serii întregi de activități în caz de războiu.

Cu sufletul la gură au urmărit milioanele de oameni știrile de radio cari lăsau de fiecare dată impresia că în câteva ceasuri se va decide de va fi pace sau războiu, că situația e atât de încordată încât nu se mai poate socoti cu zilele timpul până ce se va ajunge la un desnodământ sau altul.

Câte rugăciuni nu s'au înălțat în aceste zile critice la cer, fie în taina sufletelor, ca niște scurte dar adânci suspinuri, fie cu graiul și în genunchi, în fața icoanelor sau pe lespedea sfintelor locașuri!

«Doamne dă pace! Doamne luminează și însenineză sufletele acelor conducători de popoare cari au la dispoziția lor înfricoșata și plina de răspundere putere să deslănțuiască măcelul universal sau nu! Intervino Doamne cu puterea Ta și ridică sufletul lor mai presus de orce patimă, fă-i să-și vadă marea răspundere și să se înfricoșeze și forțează-i să se decidă la pace!»

Cu aceste gânduri s'au înălțat bietele ființe omenești înaintea Tronului dumnezeesc și poate că niciodată rugăciunea lor n'a fost mai fierbinte și nu le-a angajat mai total adâncurile.

Și într'adevăr ce-ar putea ajuta mai efectiv omenirii bolnave de atâtea patimi, neputincioasă să se stăpânească, orbită de egoismele individuale și naționale, decât rugăciunea?

Prin rugăciune ar îndupleca pe Dumnezeu să influințeze mai vârtos asupra sufletelor împetrite, prin rugăciune s'ar înmuia sufletele celor ce au recurs la ea. Iar dacă ar face și cei mai învârtoșați efortul binecuvântat să-și îndrepte cugetul la Dumnezeu, într'o sinceră cerere a ajutorului Lui, războiul ar fi cu siguranță înlăturat.

Dar chiar dacă incapacitatea oamenilor de-a recurge la Dumnezeu și patimile lor ar aduce războiul, să fim convinși că rugăciunea stăruitoare și cu credință adâncă ajută celor ce o fac să suporte cu bărbăție necazurile lui și să se compoarte cu vrednicie în împrejurările create de el. Rugăciunea și credința vie ne deschid ochii sufletului ca să vedem și să folosim războiul ca un prilej de întărire a noastră în virtuțile plăcute lui Dumnezeu, ca să vedem și în el un cuptor în care se lămurește aurul ființei noastre, un stadion plin de obstacole pentru a ne antrena sufletește.

Creștinul nu caută și nu dorește suferințele și nenorocirile în viață, mai ales cele cu caracter general, ci mai de grabă se roagă lui Dumnezeu ca ele să nu vină. Dar dacă ele totuși vin, creștinul nu se prăbușește descurajat, ci le supoartă cu bărbăție, rugându-se în acelaș timp pentru depărtarea lor. Dacă ar căuta suferința, s'ar sili poate să o și producă, ar stimula indirect la producerea ei, și în orice caz l-ar socoti binecuvântat de Dumnezeu pe cel ce a produs-o. In felul acesta sau ar fi cu mult mai multă suferință în lume, sau, dacă toți ar dori-o numai, dar nici unul n'ar contribui în nici un fel la producerea ei, ar dispare din lume, ceea ce n'ar convenì unor creștini stăpâniți de ideea că suferința e instrument indispensabil al mântuirii.

In fapt fără a căuta suferința, ea e destulă în lume și se produce neîncetat, dată fiind imperfecțiunea naturii omenești. Suferința și lupta e atât de continuă și de concrescută cu viața noastră pământească încât nu ne putem închipuì această viață fără ea, e un element ireductibil al ei, un component de bază, o «situație de limită», cum îi spune filosful Karl Jaspers. Nu poți străbate dincolo de suferință și de luptă ca să găsești acolo o viață fără aceste atribute. Poți da la o parte o suferință sau alta din cursul vieții, dar nu poți șterge de pe ea *suferința* în genere. «In viața noastră nu vedem îndărătul situațiilor de limită nimic. Ele sunt ca un perete, de care ne izbim și ne oprim», (Existenzerhellung, pg. 203).

Viața însași e o luptă, un războì împreunat cu suferință. Un războì cu natura pentru câștigarea pânii zilnice în sudoarea feței, un războì cu societatea pentru a nu înghenunchia sub opiniile ei nu totdeauna mântuitoare, un războiu pentru luminarea proprie, un războiu cu patimile și pentru desăvârșirea morală. Războiul propriu zis nu face decât să ne mărească greutățile vieții personale și să ne întețească silințele și sforțările pentru a le învinge. Moartea care ne poate venì prin războiu, nu e nici ea o noutate. Moartea așteaptă oricum pe orice om. Ceeace pare că aduce calitativ deosebit războiul pentru sufletul creștin, e că îl face autor direct al nenorocirii și morții altora. Dar ca luptător în războiu, cel ce produce nenorocirea nu mai e omul ca personalitate morală. Personalitatea omului e înghițită într'o forță, i-am zice supraomenească, dacă acest cuvânt n'ar exprima o potențare a umanului. Așa îi zicem mai bine extraomenească. E o forță asemenea celor naturale. Desigur că cine a dorit războiul și s'a silit să-l producă și simte o plăcere să ucidă, își păstrează în el toată responsabilitatea.

Înțelepciunea lui Dumnezeu se arată magnifică în faptul că a orânduit lucrurile astfel încât suferința și lupta, cari sunt condițiile permanente ale existenții noastre după cădere, pot fi un mediu și un mijloc admirabil pentru desăvârșirea omului. Nu Dumnezeu produce răul, ci El numai îl îngădue, iar odată produs întocmește lucrurile astfel încât să poată fi folosit ca resort de pe care sufletul se poate sălta spre desăvârșire.

Deci să rugăm pe Dumnezeu să depărteze spectrul sumbru al războiului, cu cortegiul nesfârșit al înfricoșatelor lui greutăți și consecințe. Dar dacă va fi să vie, să rugăm pe Dumnezeu să ne dea putere să-l suportăm cu vitejie, cu inimă neînfricată, să-l putem vedea așa cum îl vrea Dumnezeu odată ce s'a produs: ca prilej de întărire și de purificare a noastră. Și așa să putem binecuvânta pe Dumnezeu de-o fi pace, pentru milostivirea Sa, de-o fi războiu pentru orânduirea lucrurilor în așa fel ca el să ne fie sufletelor de folos.

D. STĂNILOAE

Viața haricâ

Trăim vremuri de destrămare a certitudinilor umane: omul începe să-și simtă neputința și mărginirea. Adevărurile egocentrismului său i s'au arătat false și lipsite de puteri: sufletul modern, desamăgit de relativitatea atâtor idealuri omenești, arde în vâlvătăile unui dor neînțeles. E dornic de spiritualitate — și-și dibuește cărările drepte pe care l-ar apropia de forțele necunoscute ale lumii —: vrea să se simtă ocrotit de puterile divine, întru care e isvorul certitudinilor, liniștea tuturor înviforărilor. Chiar și mesianismul național, care ar părea în contrazicere cu această tendință, își are isvorul tot aici: națiunea e socotită ca expresia unei vreri a divinității — și de aceea e idolatrizată. Dibuește — am zis —: rătăcirea lui e cu atât mai tragică.

S'au găsit scriitori (ca să amintim numai câteva rătăciri) cari au decretat chiar falimentul creștinismului, tocmai în numele acestui dar de-a ne apropia de Dumnezeu. Ce vom pune în loc? Unii au zis: un amalgam teosofic —, un mozaìc al principiilor tuturor religiunilor pământului, altoit pe scheletul panteist al brahmanismului. Alții au mers mai departe grăind: din durerile și nostalgiile acestui veac va răsări — flacără de răspântii — marele răvășitor de suflete, întemeetorul unei noui religii, așa cum a apărut Hristos în haosul de religii și concepții ale vremii Sale. Căci nu alexandrinismul eclectic teosofic va aduce flacăra purificatoare în omenire: el e statuia multicoloră, încropită din resturi, care prevestește sfârșitul unei epoci, e însuși acest sfârșit. Inoirea o va aduce numai un nou Prometeu, care — cu sacrificiul vieții — să dăruiască iarăși omenirii însetate focul sacru răpit neînduplecărilor cerești. Și profeții au răsărit, — Antihriști ai vremilor moderne —, dar nu proslăvirea ci nebunia a fost soarta lor: s'au îngropat în ridicol. De ce? Pentrucă toate acestea sunt rătăciri ale minții umane, care cu greu vede adevărul, calea și viața, căci «lumina în lume a venit, și lumea pe ea nu o a cuprins».

Cine se va putea ridica vreodată — în istorie — peste statura lui Hristos, Fiul lui Dumnezeu înomenit? Cine poate avea apa vie — pe care lumea n'o are dar o caută — fără a se fi sălășluit întru dragostea lui Hristos? Cu adevărat lumea moare de frig lângă o vatră de jăratec, moare de sete lângă însuși isvorul vieții. De ce? Pentrucă nu vrea s'o vadă; nu vrea să-l simtă, să-l guste — și se depărtează de vatră, socotind-o ca o înșelare, o licărire a strălucirilor de altădată cari nu mai pot fi reînviate. Nu vrea, căci totul este să vrei să urmezi lui Hristos, iar dacă în experiența acestei urmări nu vei simți viața gâlgâind în inima ta, numai atunci ai dreptul să formulezi o concluzie sau alta. Dar a nu gusta și a nega, e un non-sens.

Creștinismul este și azi revărsare haricâ peste lume, tocmai acea revărsare după care însetează atâți rătăciți ai spiritualității moderne. Dar harul nu se vede, nici nu se simte, dacă nu vrei să-i urmezi boldurile: e puterea invizibilă a lui Dumnezeu sălășluindu-se în suflet, ca să-l sfințească. Nu cu sila, ci prin acceptarea, prin docilitatea noastră, prin colaborarea noastră. Ceice nu-l simt în ei și nu-l văd în altii, au conchis că harul nici nu există. Creștinismul ar fi numai haina, coaja puterilor harice de altădată: trebue să vie un alt duh, o altă revărsare de puteri, care să sfarme coaja și să temeinicească un alt crez vivificator. Căci lumea de azi însetează după oamenii cu «sarcină haricâ», oamenii cari dau duh, dau viață. Cât este de neadevărata poziția aceasta față de Biserică, reese chiar din cele de mai nainte: harul există și azi, lucrează și azi, e prezent în «formele» Bisericii. Biserica este isvor haric revărsat peste rănile și dorurile de perfecțiune ale lumii. Dar unde vine sminteala? De acolo că observatorii — chiar creștini fiind — se opresc la vas, care — de carne fiind — este slab și neputincios, și uită că în acest vas s'a turnat untuldelemn al harurilor sf. Duh. Rămâne numai ca acei ce critică, și acei ce sunt slujitori sau primitori ai sf. taine, să-și potrivească în așa fel sufletul, încât să fie o adevărată candelă a duhului, în care să se vadă aprinderile haricе ale sfințirii. ale desăvârșirii. Harul e nevăzut, dar se face văzut prin modelarea teoformă ce-o dă sufletelor cari urmează dragostei lui Hristos.

Motovilov — nobil rus — întreba odată pe marele ascet și mistic din prima jumătate a veacului al 19-lea, Serafim de Sarov, cum cunosc creștinii că sunt vase ale sf. Duh? Acesta i-a răspuns: «Adu-ți aminte de schimbarea la față a Domnului pe muntele Tabor». Schimba-

rea la față, transfigurarea spiritual-trupească, este într'adevăr culmea, desăvârșirea spre care ne duce harul sălășluit în noi prin sf. taine ale Bisericii. Unii îi simt acțiunea mai puțin, pentrucă nu vor să se încadreze în cărarea «strâmbă» a renunțărilor față de lume, alții o simt mai mult, ca o energie divină care le dă sentimentul prezenței harice în ei: puțini sunt sfinții cari, într'o anticipare taborică a slavei de dincolo de moarte, ard integral în flacările harului. Acești stâlpi de foc, flacări ale duhului, sunt dovada elocventă, neîndoelnică a harului pe care Biserica îl revarsă peste lume. Și sfinți au existat și vor exista totdeauna, spre slava lui Dumnezeu și a sfintei Lui Biserici: în fața lor orce conștiință — chiar și cea modernă — nu poate decât să se închine, cutremurată de atâta înălțime.

Dacă s'a ajuns să se creadă că trăim un început de destrămare creștină, și că se prevestesc zările unei alte epoci, este nu pentrucă Biserica n'ar fi acelaș isvor gâlgâitor de har, ca la începuturile creștinismului, ci pentrucă noi — slujitori și credincioși — ne-am arătat mai slabi, mai neputincioși și am acoperit revărsările luminii de sus cu lespedea întunecată a păcatului. Căci precum o sticlă murdară nu lasă să treacă lumina clară a soarelui, așa sufletul împătimit slavei lumești și voei diavolești nu poate fi transparent luminii harice. Cine ar fi însă nebunul care ar nega existența soarelui, pentrucă nu-l vede de nori? Și totuși aceasta este nebunia celor ce mărturisesc cu gândul, cuvântul sau nevrednicia faptei că Biserica și-a pierdut puterile harice, pentrucă nu le văd de aburii păcatelor.

Harul e invizibil, lucrarea lui e tainică, ascunsă în adâncurile sufletului. Puțini sunt ceice-l fac vizibil în transfigurare taborică, așa cum l-au trăit sfinții părinți: aceștia sunt spre mărturie veacurilor. Totuși și azi — mărturie a vieții zilnice — harul e simțit ca lucrător de cei curați cu inima și smeriți cu cugetul, cari plâng și însetează după dragostea lui Hristos. Serafim de Sarov îi spune aceluiaș nobil rus: «Nu gândi că eu sunt călugăr, iar dragostea ta om din lume! Dumnezeu caută la credință și ascultă în acelaș chip și pe călugăr, și pe mirean dacă-s credincioși și răspund dragostei Sale. Toate-s cu putință celui ce crede...» Astfel de inimi simple, care se simțeau sălășluite întru dragostea lui Hristos, se găsesc și azi. Rare, dar se găsesc, fie între slujitori, fie între credincioși. Se simte însă nevoia unei ofensive mai largi, nu atât de sporadice și individuale: să plutească în atmosfera spirituală a neamului rodnicia aceasta a harului. Pentru aceasta slujitorii altarului trebue să pornească cu mai mult entuziasm și mai multă smerenie pe căile vieții harice. Aceasta întâi, și pe urmă toate celelalte, cari «se vor apăoga», după însuși cuvântul Mântuitorului. Căci nedumeririle și rătăcirile sufletului contemporan, țâșnite din abisurile de dor ale setei lui de spiritualitate, nu pot fi umplute, nici satisfăcute numai cu teorii sau argumente filosofice, nici cu tradiționalism formal, — ci la acestea trebue adăogete cascadele de lumină ale vieții harice.

El vrea să pipăe, să vadă harul și apoi să-l soarbă cu buze de sete din isvorul, din potirul sfintei Biserici. Cine ar putea cuprinde în cuvânt entuziasmul, flacăra ce mistue pe convertiții vieții harice. Și convertiți în acest sens pot fi și creștinii «formaliști». Pe culmile Taborului este limanul tuturor neliniștilor și disperărilor umane, fericitorul popas al desăvârșirii creștine.

Zefirul, mișcând corolele florilor, umple văzduhul de mireasmă binecuvântată. Duhul suflă lin peste grădina sufletelor noastre. Lucratu-ne-am ogorul, ca mireasma harică a rodniciei duhovnicești să umple atmosfera spirituală a țării? Este chinuitoarea întrebare care trebue să ne preocupe permanent, căci de ea depinde nu soarta Bisericii, — ci cărarea mântuirii noastre și a tuturor celorce se poticnesc. Dar asupra raportului dintre preoție și viața harică, se cuvine să poposim mai îndelung.

N. Mladin

De imitat. Locuitorii aparținând comunelor din notariatul cercual *Săcășeni*, județul Sălaj, și prefecturei plasei *Suporul de jos*, au renunțat la plata căruțelor ce le-au fost rechiziționate în folosul înzestrării armatei.

Preotul și sănătatea poporului

Asistența preventivă

VIII

Cum spuneam mai înainte, asistența preventivă luptă pentru ocolirea primejdiilor de îmbolnăvire a omului: o acțiune de cea mai mare însemnătate pentru păstrarea sănătății. Pentrucă, chiar dacă știința medicală de azi poate vindeca aproape toate cazurile de boală, totuș boala, de cele mai multeori, odată intrată în trup, lasă urme primejdioase sau înlesnește alte boale și complicații.

De aceea, spre a curma răul chiar dela isvoarele lui, spre a veni cu folos în apărarea sănătății poporului, concomitent cu asistența curativă trebue să se înceapă o mare ofensivă de asistență preventivă la sate, la care să-și dea mâna de ajutor toate organele competente. Căci, de bună seamă, problema aceasta întrece puterile singure ale preotului. Totuș preotul poate fi de cel mai mare ajutor în privința aceasta, pentrucă nimeni ca preotul, nici chiar medicul, n'are atâtea ocazii de lucru în ofensiva sanitară preventivă. Iar succesul lui e cu totul asigurat de încrederea pe care o inspiră autoritatea misiunii lui duhovnicești. Putem spune că nimeni nu poate pătrunde în sufletul poporului decât pe ușa pe care intră preotul și pe care numai el poate s'o deschidă și altora, medicului, de pildă.

Iată avantajul care-l are preotul în lucrul lui sanitar. Acum să încercăm a arăta cum trebue să se folosească preotul de această poziție favorabilă în lupta lui sanitară preventivă de care ne ocupăm acum. Cu alte cuvinte, să vedem cum ar putea lucra preotul pentru asistența preventivă în mijlocul poporului.

Dela început vom repeta că esențialul în asistența preventivă la sate este luminarea sătenilor asupra importanței regulelor de igienă și apărare contra boalelor. Luminarea aceasta se poate face atât asupra mulțimii, cât și asupra individului, după împrejurări. Deci preotul va avea în vedere aceste două cazuri de *asistență preventivă colectivă și individuală*. Să le luăm pe rând.

Pentru lucrarea de luminare a poporului asupra chestiunilor de igienă elementară și de prevenire a bolilor de tot felul, preotul are ocaziuni multe și potrivite. Și, cunoscând bine viața sătenilor săi, preotul va ataca mai insistent acele obiceiuri rele și neigenice de care se conduc, lămurind prin predici ocazionale și conferințe primejdiile de îmbolnăvire care îi pândesc mai mult.

Chestiunile de luminare a poporului asupra igienei prevențive se pot grupa după diferitele ocaziuni ale lucrului său pastoral și duhovnicesc, când preotul are în jurul lui un grup mai mic sau mai mare de credincioși. Astfel, în cuvântările funebre dela înmormântări, preotul poate ataca și o chestiune de igienă sau medicină preventivă, pornind dela boala celui răposat. Și ocazia aceasta e cu atât mai bine venită când cel răposat a murit cu zile din pricină că nu s'a încrezut în medic, sau n'a ținut prescripțiile medicale, sau pentrucă a căutat să se lecuiască cu descântece și leacuri băbești. Preotul trebue să se intereseze bine de mersul boalei, de tratamentul și cauzele morții răposaților, spre a găsi vina neștiinței, a superstiției, sau a neîncrederii în medic și a o desvelì.

In felul acesta cuvântul de luminare al preotului, întărit de exemplul celui răposat, va avea o deosebită putere asupra adunării, trezind-o și hotărând-o să se lapede de superstiții și să apeleze la ajutorul medicilor. De asemenea preotul va avea grijă să lămurească poporul atunci când cel răposat a murit în spital sau sub îngrijirea medicului. El va arăta că nu din vina spitalului a murit omul, ci tocmai din vina celor de lângă el, cari nu l-au dus din vreme la medic sau la spital, sau din cauză că boala a fost incurabilă.

Partea de luminare igienică și sanitară se poate împletì cu partea de luminare duhovnicească în predica funebră. Ba aceste două părți se pot

---

* FOIȘOARA *

Problema românească din ținuturile secuizate și Biserica ortodoxă

(1) de Prot. AUREL NISTOR

„Și oile mele se împrăștiară din lipsă de păstor și ajunseră de mâncarea tuturor fiarelor sălbatice și se reslățiră. Și rătăciră oile mele pe toți munții și pe toate dealurile înalte și se risipiră oile pe fața pământului fără să aibă cine le căuta și cine le îngrijì".

Ezechil 34,—5, 6.

ONORATĂ ADUNARE GENERALĂ*)

Am ales aceste cuvinte ale profetului ca motto, pentrucă ele oglindesc fidel situația multor români, din aceste ținuturi, smulși dela sânul cald al neamului nostru și îngroșând șirurile altor națiì și altor credințe. Știm că-i mare numărul lor, și de șapte veacuri curge procesul de sângerare a neamului nostru „bătându-se păstorul și risipindu-se turma".

Tratând tema: „Problema românească din ținuturile secuizate și Biserica ortodoxă" nu voiesc să mă opresc asupra datelor istorice și nici să-i dau un caracter de teorie științifică.

Tema nu este altceva decât un strigăt de chemare la muncă, strigăt ieșit din realități trăite și adânc simțite.

Problema e cu mult prea mare, prea complicată, și prea grea ca să poată fi rezolvată în timp scurt și de câțiva oameni. In același timp avem credința hotărâtă, că o vom putea duce la bun slârșit cu ajutorul lui Dumnezeu și pornind solidar la luptă și la muncă, după cuvintele evanghelistului Marcu Cap. 11, 23: „Oricine va zice acestui munte ridică-te și te aruncă în mare și nu se va îndoì în inima lui, ci va crede că ce spune se va face, fi-va lui orice va zice". Aceste cuvinte evanghelice le avem permanent înaintea ochilor toți, pe care soarta ne-a așezat în aceste ținuturi și care de zeci de ani ne frământăm cu problema românească din aceste părți. Atât de mult ne-am identificat cu ea, încât o simțim, cum ne urmărește ori unde am fi și orice am face, devenind o parte integrantă a ființei noastre și respirându-o permanent parecă și prin pori. Fiecare izbândă, și sunt multe și dese, ne face să uităm toate greutățile și piedecile, venite dela oameni, și aducem slavă lui Dumnezeu, convinși fiind că mâna lui a lucrat și a făcut de multe ori minunea, de a ne da rezultate nebănuite acolo unde nici nu ne așteptam.

Acest început modest ne obligă la continuarea muncii cu înzecite puteri. Până acum am avut prima etapă de lucru: tatonarea terenului, pregătirea planului de lucru și începerea primelor lucrări.

Acum începe a doua etapă a intrării în miezul problemei cu puteri unite și cu colaborarea tuturor, a localnicilor precum și a întregei țări, de sus până jos și fără deosebire, preoți și mireni, deopotrivă.

Pentru ajungerea acestui scop e necesară cunoașterea bine a problemei și fixarea soluțiilor imediate, practice și realizabile.

De acest lucru ne-au convins următoarele constatări:

1. Avem mulți și valoroși cercetători ai problemei românești din ținutul secuizat, care au luminat multe aspecte ale problemei, din diferitele laturi ale ei, și care s'au dovedit de bun cunoscători ai trecutului ei. Cu toate acestea ne trăindu-o, mulți nu pot da nici o soluție practică și imediat realizabilă.

2. In același timp ori de câteori s'a dat ocazia de a face problema cunoscută, încălzind inimile, opinia publică imediat a reacționat, cu o căldură și intensitate peste așteptări.

3. Problema românească în prima linie este o problemă de credință, suprapunându-se și identificându-se. De aceea rezolvarea ei se va face în prima linie prin Biserică, cu sprijinul celorlalte autorități de stat, județ și comună, în special al Administrației, Școalei, Servicilui social, Străjii Țării și premilitarilor.

4. In același timp Biserica trebue să pregătească terenul acestor instituții și autorități, în toate domeniile activității obștești.

5. Problema românească din ținutul secuizat, trebue să ajungă o problemă de stat, întrucât ea nu e de interes local, ci general și național. Ca să fie cunoscută ca atare, ea trebue bine cunoscută din toate laturile și în toate aspectele.

6. Problema românească din cele patru județe secuizate, nu este la fel; ea diferă dela județ la județ; chiar în același județ diferă dela o regiune la alta, uneori dela sat la sat.

In urma acestor constatări prima cerință este, ca oricine vrea să activeze în această problemă, să caute mai întâi să o cunoască de aproape și apoi să o îmbrățișeze cu dragoste și pasiune.

Onorată adunare generală,

Ținutul secuizat cuprinde 4 județe și anume:

1.	Județul	Treiscaune	cu 144.934	locuitori
2.	„	Odorhei	„ 139.306	„
3.	„	Ciuc	„ 158.970	„
4.	și o parte a	Mureș.	„ 313.250	„

conform buletinului demografic al României Nr. 4 din Aprilie 1939.

Românii din ținutul secuizat se pot împărți în trei categorii:

1. Cari și-au păstrat credința, limba, portul și obiceiurile;

2. Cari și-au păstrat credința și conștiința națională, dar cari și-au pierdut limba și celelalte comori sufletești și naționale;

3. Cari s'au înstrăinat cu totul și de credință, și de neam, și cari deși sunt de origină etnică română, se consideră de secui.

Pentru a ne putea da seama de situația grea a românismului, precum și de enormele pierderi suferite în decursul vremurilor, voi arăta starea neamului nostru din județul Treiscaune, unde ne-am păstrat relativ mai bine.

Din aproape 145.000 locuitori ai județului se consideră azi de români aproximativ vreo 29.500, deci 20%. Din aceștia și-au păstrat limba și celelalte comori sufletești vreo 9500, deci de abia 30%, împărțiți în 6 comune pur românești (5 la granița județului Brașov și 1 a județului Bacău din Moldova) și 12 comune mixte (situate 3

*) Conferință ținută în adunarea secției „Andrei Șaguna" la 15 Iunie 1939 în Odorhei.

bine ajuta una pe alta prin comparaţia dintre păcat şi boală. In felul acesta cuvântarea funebră devine pentru preot o puternică armă de luptă duhovnicească şi sanitară, care până acum a fost prea puţin folosită, neglijindu-se cu totul laturea sanitară.

Taina nunţii este alt bun prilej de luminare duhovnicească şi sanitară în acelaş timp. De obicei vine lume multă la biserică să întovărăşească pe tinerii miri. In cuvântarea ocazională dela sfârşitul săvârşirii sfintei taine, are potrivit prilej să dea lămuriri duhovniceşti şi sanitare pentru viaţa de famili. Şi sânt multe dĕ spus în privinţa aceasta. Dar se va stărui mai ales asupra grozavului păcat al lepădării de prunci. Trebue arătat că avortul e o crimă pedepsită de Dumnezeu şi dĕ legile ţării.

Tot cu această ocazie va putea vorbì preotul ceva despre creşterea copiilor din punct de vedere creştin şi sanitar, relevând importanţa regulelor de igienă. De sigur că despre chestiunile acestea va vorbì în general, cu această ocazie, îndemnând pe enoriaşi ca la orce ocazie să ceară sfaturile dnei preotese sau ale dnei învăţătoare.

Toate aceste sfaturi şi îndemnuri sanitare nu sunt deloc deplasate în cuvântările preotului dela cununiile religioase.

La botez de asemenea preotul e bine să stea de vorbă cu cei de faţă şi în deosebi cu moaşa, interesându-se de starea lăuzei şi dând câteva sfaturi de igienă şi de tratament medical, potrivite cu împrejurările.

In predicile duminecale preotul trebue, din când în când, să trateze anumite chestiuni de igienă şi medicină socială prevĕntivă despre care n'are ocazie să vorbească în împrejurările arătate mai sus. De pildă acì poate vorbì despre regulele de profilaxie generală şi despre apărarea contra tuberculozei şi a boalelor vĕnerice. Aceste chestiuni de igienă preventivă se pot broda pe marginea unui evanghelic potrivit. De pildă pornind dela moartea ficei lui Iaìr se poate vorbì uşor despre stările sociale şi sanitare nenorocite cari fac să moară la noi, cu zile, atâţia oameni, mai ales la sate. Iar în legătură cu cei 10 leproşi se poate vorbì despre grozăvia bolilor sociale.

Tot în dumineci şi sărbători, la sfârşitul sfintei liturghii, preotul îşi poate îndemna enoriaşii să adune plante dĕ leac, arătând vremea potrivită şi felul cum trebue uscate şi folosul lor.

In felul acesta preotul poate desfăşura o mĕtodică şi rodnică lucrare de asistenţă medicală preventivă asupra întregii colectivităţi săteşti. La aceste ocazii de lucru, înşirate mai sus, mai adaogăm şi prilejul cercurilor preoţeşti, când e foarte potrivit să se trateze înaintea poporului şì câte o chestiune sanitară în legătură cu o pericopă evanghelică. Şi nu va fi niciodată prea mult spus, dacă se repetă tratarea unei astfel de chestiuni.

Acum să vedem cazurile de lucru pentru asistenţa preventivă individuală. Misiunea lui duhovnicească de mijlocitor al oamenilor înaintea lui Dumnezeu, de învĕţător şi părinte sufletesc al lor, cheamă pe preot zilnic prin casele enoriaşilor săi. El are sub ochi întreaga desfăşurare a vieţii săteanului din copilărie până la bătrâneţe. Şi ce n'are ocazie să vadă, aude dela alţii. Incât nimic nu-i rămâne preotului necunoscut. El ştie toate obiceiurile şi superstiţiile enoriaşilor săi, cunoaşte starea sănătăţii lor şi boalele care îi macină, ignoranţa care-i duce la prăpastie, sărăcia şi vrăjile, neîncrederea în medic şi inconştienţa care îi face pe mulţi să putrezească înainte de vreme.

Inima lui, de om şi de părinte, se umple mereu de durere şi de milă.

Dar mila şi durerea nu ajută nimic, dacă ele nu duc la fapta samarineană a dragostei creştine. Şi pentrucă sântem la capitolul asistenţei medicale preventive individuale, preotul trebue să-şi arate mila silindu-se cu orce ocazie să lumineze şi să lămurească pe săteni asupra regulelor de viaţă igienică, combătând relele obiceiuri şi apucături dăunătoare sănătăţii. Să pornească totdeauna dela caz concret, căci preotul întâlneşte destule cazuri prin casele sătenilor. De pildă găseşte un aer stricat cu mirosuri grele. Indată să ceară deschiderea ferestrelor, apoi va arăta valoarea aerului proaspăt şi a camerelor luminate şi aerisite.

Lecţia aceasta ţinând-o în toate casele în care intră şi chiar repetând-o, preotul va reuşì să obişnuiască pe săteni să deschidă mai des ferestrele.

Altădată va vorbì preotul celor din casa în care a tost chemat, despre igiena îmbrăcămintei şi a hranei, a lăuzei şi a creşterii copiilor. Iar găsind un bolnav în casă, va da sfaturile necesare pentru a împiedeca vreo molipsire sau complicaţie a boalei. Va combate cu orce prilej neîncrederea în medic şi folosirea leacurilor băbeşti. Va îndemna să se adune plante de leac şi să se apeleze orcând, pentru orce caz de boală, cel puţin la preot sau la învăţător, dacă nu e posibil ca apelul să se facă direct medicului.

Imprăştiind astfel, în toate zilele, lumina şi îndemnul bun, în sufletele enoriaşilor săi, preotul va realiza pe încetul o mare operă de asistenţă preventivă la sate. Asistenţa preventivă colectivă va fi întărită şi aprofundată de asistenţa preventivă individuală, complectându-se una pe alta în acelaş timp. Sănătatea sătenilor va avea nespus de mult de câştigat pe urma acestei binecuvântate străduinţe a preotului.

O conştiinţa nouă a valorii umane se va aprinde pe încetul în sufletul săteanului, ridicându-l din starea decăzută uneori până la o inconştienţă. Şi ştiind să se preţuiască pe sine, va ajunge să-şi cunoască şi menirea lui înaltă pe care i-a rânduit-o bunul Dumnezeu în lume. Şi astfel, opera de asistenţă sanitară la sate devine în acelaş timp o măreaţă operă de înălţare sufletească a ţăranului nóstru.

Pr. Nicolae Vonica

Sub înaltul patronaj al M. Sale Regelui Carol II *se va ţinea la Cluj, în zilele de 9—11 Septemvrie 1939, adunarea generală a Asociaţiunii culturale «Astra».*

Cu acest prilej se vor face mari manifestaţii artistice şi culturale: cortegii etnografice, defilarea Şoimilor Carpaţilor, reprezentaţii de gală în teatrul naţional, conferinţe şi dări de seamă, alcătuite de fruntaşii vieţii publice din această ţară.

Va fi una dintre cele mai strălucite adunări ale vechei şi viguroasei Asociaţiuni.

Odată, şi acum. — *Sufletul meu, mânat de amintiri, poposeşte cu plăcere odihnitoare în preajma dascălilor copilăriei mele. Un sentiment plin de recunoştinţă îmi inundă întreaga fiinţă. Astăzi unii sânt pensionarii statului; alţii sânt pensionarii odihnei celei veşnice, pe care Părintele li-a dăruit-o ca răsplată binemeritată pentru munca şi pentru credinţa lor. Aceşti dascăli, ca toţi învăţătorii de aici din Ardeal, au ieşit din şcoala bisericii, aşa că s'au ridicat cu temeinice cunoaşteri din Sf. Scriptură, cu îndemânare pentru strana bisericească, cu dragoste pentru copiii satelor româneşti şi cu multă putere de muncă.*

Şcoala noastră era o fiică a Bisericii, căci nu înzadar se spune că: «începutul înţelepciunii este temerea de Dumnezeu».

Duhul acesta, miresmuit cu bunătate, se desprindea din catedra dascălilor de demult. Pedagogia lor, era inspirată de dragoste multă pentru copiii satului. Sufletul lor s'a dăruit dela catedră, iar astăzi satul, care s'a împărtăşit din şcoala lor, poate reconstituì viaţa şi străduinţile lor. S'au dăruit creştineşte. De câte ori amintirile îi recheamă, îi văd în strana bisericii: Sub conducerea lor, în fiecare Duminecă, copiii din cele şase clase primare dădeau răspunsurile la sf. liturghie...

Erau dascălii noştri prietenii preoţilor. Se respectau prin dragoste şi nici când nu-şi disputau întâietatea unii asupra celorlalţi.

Ne bucurăm că vremurile pe care le trăim, au adus satelor noastre împăcarea rodnică a conducătorilor în cadrul Serviciului social.

Liniştea aceasta este un dar pe care Hristos, Domnul păcii, îl trimite pentru biserica sa poporului românesc.

Să ne rugăm Domnului să ni-L ţină pe M. SA REGELE, Ctitorul acestor vremi mari şi rodnice pentru slava neamului. — *Pr. Gheorghe Şerbu-Satulung-Braşov.*

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

la graniţa Braşovului iar 9 în graniţă cu judeţele Buzău şi Putna).

Restul de 20.000 şi-au păstrat credinţa şi conştiinţa, că sânt români, dar cari şi-au uitat limba maternă românească şi şi-au pierdut celelalte comori sufleteşti. Ei sunt aşezaţi în 88 de comune.

Pierduţi pentru biserică şi neam se află cel puţin 50.000 români, cari se consideră de secui, deşi poartă nume româneşti ca: Dragomir, Bariţ, Creangă, Crainic, Mircea, Oprea, Sârbu, Raduly, Lunguj, Trimfuj, Dobriţa, Duca, Coman, Pasca, Hanco, Borbat, Bocor, Stoica, Olah, Bogat, Moldovan, Bogdan, Raduţ, Gurgui, Luca, Dobra, Todor, Bacs, Berszan, Dumitraş, Sâfta, Ursui, Daraguş etc.

Ii arată ca români atât fizicul exterior, cât şi structura lor sufletească. Mai recent citim în broşura dlui Dr. Petru Râmneanţu: „Cercetări asupra originii etnice a populaţiei din sud-estul Transilvaniei pe baza compoziţiei serologice a sângelui", următoarele concluzii, pe urma analizei sângelui alor 20.092 de oameni din cele 4 judeţe secuizate:

„1. Proporţiile grupelor sangvine ale românilor din sud-estul Transilvaniei sunt intermediare între ale românilor transilvăneni şi ale românilor moldoveni. Statistic nu diferă de acestea.

2. Săcuii din judeţele Ciuc, Odorhei şi Treiscaune, general au aceeaşi origine etno-antropologică ca şi românii.

Rezultatele obţinute în 26 comune au câmpul de variaţie mai mare decât cel observat la români, influinţa neamurilor străine asupra fodului daco-roman fiind mai accentuată.

In partea centrală a judeţului Odorhei, datorită aşezării ungurilor-săcui într'un grup mai compact, influinţa mongoloidă este evidentă: în unele comune d. ex. Lueta compoziţia sangvină se apropie de a ungurilor din alte regiuni.

Nu există asemănare între proporţiile grupelor sangvine ale românilor cari vorbesc limba maghiară şi între ale ungurilor, bulgarilor şi finilor.

3. Ungurii din judeţul Mureş au aproape aceeaş compoziţie sangvină ca şi ungurii dela Debreţin sau din sudul Ungariei. Au însă proprietatea europeană mai urcată, iar pe cea asiatică mai scăzută decât aceştia demonstrându-se astfel urma puternică a stocului de români maghiarizaţi. Cercetările din această regiune se bazează pe un număr mic de analize."

Dacă ne cugetăm că această situaţie dureroasă pentru români e atât de gravă în judeţul Treiscaune, care e mai apropiat de judeţul Braşov şi de Vechiul regat şi care a păstrat legături vii şi continue cu acestea, ne dăm seama ce situaţie va fi în celelalte judeţe mai îndepărtate de puternicele vetre româneşti! Absorbirea acestor români în massa secuiască s'a făcut mai întâi prin smulgerea din ocrotitoarele braţe ale strămoşeştii noastre Biserici ortodoxe şi naţionale.

„Bate-voi păstorul şi se va risipì turma".

O dovadă despre puterea şi valoarea credinţei strămoşeşti în apărarea patrimoniului naţional românesc ne dă şi o broşură maghiară tipărită cu mult înainte de răsboi cu titlul: „A gör. kel. vallás és a Székelynép"; adecă „Religia greco-orientală, (ortodoxă) şi secuimea" de Dr. Ferencz Géza. Broşura cuprinde conferinţa ţinută în Arad la adunarea generală a căminului secuesc arădan de susnumitul, care pe atunci era deputat în camera deputaţilor dela Budapesta, şi care mai târziu a ajuns membru al senatului românesc şi care de prezent practică avocatura în Aita-mare, judeţul Treiscaune.

Conferinţa a fost lucrată pentru a da răspuns la unul din cele 3 punte puse la ordinea zilei a acelei adunări secueşti la punctul: „Ce şi cum să activăm ca între noi adecă în sânul ramurei secueşti, pe lângă cultivarea originei comune, să întărim conştiinţa de rasă şi de neam". Acolo se spune: „Un singur canal există care cu o consecvenţă tenace produce sângerarea conştiinţei noastre naţionale şi acest canal este religia ortodoxă. Spre această primejdie caut să îndrept privirea fraţilor mei secui! O fac aceasta nu pentru laturea dogmatică a credinţei, ci pentru *caracterul ei naţional.* Religia ortodoxă nu dobândeşte numai credincioşi prin fiecare credincios singuratic, ci în acelaş timp rupe o ramură sănătoasă de pe trunchiul viu al maghiarimei." E de notorietate publică şi istorică faptul, că bisericile ortodoxe s'au organizat pretutindeni deosebit şi pe bază naţională. Principiul lor de bază este, că Biserica nu poate avea un singur cap văzut, în care să se concentreze întreaga putere eclesiastică, pentrucă însuşi întemeietorul ei a îndreptăţit fără excepţie pe fiecare dintre cei 12 apostoli ca să exerciteze puterea bisericii.

Administraţia bisericii este deci în fiecare ţară independentă, cu desăvârşire independentă una de alta. Unitar e între ele numai partea dogmatică, adecă credinţa, dar limba este limba popoarelor. Strânsa legătură cu organismul politic a avut de consecinţă faptul, că pe teritoriul fiecărei puteri de stat s'a organizat câte o biserică ortodoxă naţională care a ţinut cont de particularităţile acelei naţiuni stăpânitoare.

O singură dureroasă excepţie o formează, în întreg universul, Ungaria, unde se află 190.000 ortodocşi cari cunosc limba maghiară şi că se află 31.833 suflete ortodoxe cari au ca limbă maternă pe cea maghiară şi cari trăiesc în secuime".

Şi mai departe:

„Constatăm ca fapt dureros, că vechii credincioşi şi bisericile ortodoxe maghiare au fost puse sub jurisdicţiunea Bisericii naţionale române; preoţii acestei biserici, de naţionalitate română, cu succese când mai mari când mai mici, sechestrează limba liturgică maghiară, iar autoritatea superioară, biserica română, conduce, administrează şi controlează şcolile confesionale bisericeşti, averile lor bisericeşti. Vedem în zilele noastre că în comune curat maghiare se destinează de păstori sufleteşti şi de învăţători de naţionalitate română, popi şi dascăli (cântăreţi) cari deabia înţeleg limba poporului şi cari sunt saturaţi de idei şi tendinţe naţionale româneşti şi cari, instrumentele religiei şi întreaga putere a credinţei n'o folosesc pentru creşterea sentimentului religios, ci ca să desbrace pe ungurii ajunşi sub păstorirea lor de întreaga lor fiinţă etnică şi conştiinţa naţională şi să-i transforme în români curaţi.

Cu durere constatăm, că acest lucru de cele mai multeori le şi reuşeşte. Aşa se vede, că acea putere irezistibilă, care e ascunsă în credinţă, e mai puternică şi decât conştiinţa naţională."

Ostilitățile între Germania și Polonia au început

Toate sforțările de-a rezolva pe cale pașnică chestiunea Danzigului, din nefericire au eșuat. Atât Germania, cât și Polonia au rămas pe poziția lor intransigentă.

Așa fiind, Germania s'a decis să rezolve cu forța armată chestiunea. In ziua de 1 Septemvrie Danzigul și-a declarat alipirea la Germania. Armata germană a început operațiunile sale la granița polonă în dimineața aceleiaș zile. La ora 11 din zi, dl Hitler a rostit în fața Reichstagului convocat urgent o cuvântare anunțând că e decis să rezolve pe calea armelor diferendele cu Polonia.

In cursul zilei de Vineri, 1 Sept., aviația germană a bombardat diferite orașe și aeroporturi polone, iar armata terestră ar fi pătruns prin câteva locuri pe teritorul polon.

Tot în aceeaș zi Anglia și Franța au declarat mobilizarea generală. Pe Vineri pentru ora 18 a fost convocat parlamentul englez, iar pe Sâmbătă cel francez. Hotărârile istorice se vor lua după toată probabilitatea în cursul zilei de Sâmbătă, 2 Septemvrie.

Cu toată grava învolburare ce s'a produs, să nu încetăm a nădăjdui în Dumnezeu și a-L ruga să nu lase a se înteți ostilitățile prea mult.

Nici în ora 12 nu e prea târziu să vină la gânduri mai bune cugetul conducătorilor de popoare.

INFORMAȚIUNI

Sfatul căminului cultural s'a constituit, zilele aceste, și în Sibiu. Președinte a fost ales dl S. Țeposu, vicepreședinte L. Ionaș, I. Bradu secretar, I. Isac casier; în comitet: administrator Miron, prof. Cosma, I. Ciolan, N. Martin, T. Popovici, Gh. Maior, I. Isaicu, L. Cioran, Dr. M. Velici, Dr. D. Stăniloae, I. Popa, I. Sandu, ing. Gh. Brânduș, Dr. V. Bilegan, L. Bologa, I. Cioran. — La secția pentru cultura sănătății au fost aleși: Dr. I. Sturza președinte, membri Dr. Lupaș, Dr. Stuparu, Dr. C. Banu și Dr. N. Comșa junior. — Secția educației fizice: L. Mandocea, O. Stoica, A. Jojea, dnele Cristea și Meleca. — La secția pentru cultura muncii: dl V. Mozoiu; la secția edilitară ing. Brânduș; la secția muzicală T. Popovici; la secția șezătorilor dl N. Băilă, și la sfatul de împăciuire dl Dr. V. Belegan prim-președinte al tribunalului.

La începutul lunii Septemvrie 1939 se va întruni la sediul Ministerului pentru minorități, comisiunea mixtă însărcinată cu examinarea litigiilor dintre biserica romano-catolică din Transilvania și stat în vederea unei soluțiuni transacționale. Din comisiune fac parte, ca reprezentanți ai statului, dnii: *Dr. Lucian Borcea*, decan al baroului de Sibiu și *Dr. I. Garoiu*, decan al baroului de Brașov. Din partea bisericii romano-catolice au fost desemnați dnii: *Dr. Durcovici*, vicarul arsiepiscopiei catolice de București și *Dr. Elemér Gyárfás*, advocat. Secretar al comisiunii este dl prof. univ. Dr. Iacob Lazăr.

Congres în Sibiu. Vineri și Sâmbătă, în 8 și 9 Septemvrie 1939, se întrunește, la Sibiu, congresul Asociației învățătorilor din România. Vor asista la congres dnii miniștri *P. Andrei* și *Țoni*. Se va desfășura, la acest congres, un bogat program. După serviciul religios, săvârșit de I. P. S. mitropolit *Nicolae* al Ardealului și de clerul catedralei, în ziua primă, la ora 10 și jum., și după ridicarea pavilionului național, urmează: defilarea congresiștilor pe ținuturi, ședința festivă cu discursul dlor miniștri în sala pavilionului dela Târgul de mostre, apoi masa și excursiuni, ear seara concertul corurilor țărănești. In ziua următoare: ședința congresului general, în aceeaș sală, la ora 10; d. a. la ora 4 ședința se continuă în sala prefecturii județului în prezența delegaților oficiali ai secțiilor județene. Se vor face, în ziua aceasta, excursiuni în comunele învecinate: Rășinari, Avrig și Săliște.

Măsură potrivită. Consiliul comunal din Istambul a interzis practicarea meseriei de prezicerea viitorului cu diferite păsări sau alte vietăți dresate, care la comandă trag din cutie plicurile cu textul „viitorului". Mulți vagabonzi și-au găsit în această meserie o existență frumușică, ear în ultimii ani numărul lor s'a mărit într'atât, încât străzile Instambulului erau pline de astfel de gherete cu păsări dresate, fapt ce a determinat consiliul comunal la luarea unor măsuri drastice pentru desființarea lor, — ceea ce va trebui să se facă și la noi!

Mulțămită

Familia Nistor exprimă pe această cale cele mai vii și adânc simțite mulțămiri tuturor cari au luat parte la marea ei durere din tristul prilej al pierderei bunei lor mame, văd. **Elena D. Nistor.**

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 3 Septemvrie 1939, va predica părintele protopop *Em. Cioran.*

Primăria Municipiului Sibiu apelează din nou la populația sibiană, cu rugămintea să respecte întru toate măsurile luate în privința circulației pe străzile municipiului, dând cea mai mare atenție *liniilor de trecere fixate* în locurile mai aglomerate, pentru a preveni eventuale accidente de circulație. Se atrage, în acelaș timp, atenția cetățenilor asupra *sancțiunilor* cuprinse în ordonanța primăriei, (din 15 Mai 1939, Nr. 5390), relativ la circulație. — Este în interesul publicului să nu se expună neplăcerilor și sancțiunilor ce ar putea suferi nerespectând măsurile luate de primărie.

CARȚI ȘI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru știința și viața bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit *Nicolae*. Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacția și administrația: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. *Dr. Grigorie T. Marcu* — Numărul pe Septemvrie 1939 cuprinde: Diacon Dr. Grigorie T. Marcu: Serviciul Social sub semnul Crucii. Nicolae Mladin: Renașterea gnosticismului. Prof. Dr. Nicolae Neaga: Eclesiastul (Scurte note explicative). Prot. M. Neagu: Predică ocazională. Pr. I. Chioaru și Dr. Grigorie T. Marcu: Mișcarea literară: Perihoreza în dogmatică. Teologie și preoție. Starea religioasă din Germania de după războiu. Anuarul XV (1939) al Academiei teologice „Andreiane" ortodoxe române din Sibiu. Predica în evul mediu. Dumnezeu este lumină. Secta baptistă în România. Gr. T. M., N. Iorga și T. S.: Note și informații: † P. Sf. Ipolit Vorobchievici Rădăuțeanu. Și biserica unită? Vrem școli confesionale. Nu statul, ci Biserica este proprietara localurilor fostelor școli confesionale. Restaurarea sf. mânăstiri ortodoxe dela Porumbacu. Un dar patriarhal pentru românii ortodocși din Săcuime. „Păstorul ortodox". „Viața adevărată". Conferirea doctoratului de Lambeth. O româncă ortodoxă doctor în teologie a universității din Oxford. Mărunte.

Au apărut urmatoarele compoziții muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediție nouă primenită și îmbogățită. Un exemplar legat frumos Lei 200·—

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediția V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100·—
De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

Nr. 900/1939 (68) 1—3

Concurs

Publicăm din nou concurs, cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei **Sohodol, biserica veche,** de cl. I-a, protopopiatul Bran.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Valarul dela stat.

2. Venitele stolare, aprobate de Venerabilul Consiliu arhiepiscopesc cu ord. Nr. 4544/1929.

Cererea de concurs, provăzută cu provăzută cu toate documentele necesare și cu autorizația de a candida dela Ven. Consiliu arhiepiscopesc, se va înainta în termen oficiului protopopesc Bran, iar concurenții se vor prezenta în parohie, în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispozițiilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra și a face cunoștință cu poporul dreptmăritor.

Zârnești, jud. Brașov, 24 August 1939.

Vasile Stoicanea
protopop

Nr. 344/1939 (69) 1—3

Concurs

Pentru îndeplinirea postului de paroh în parohia de clasa II-a **Almaș-Seliște,** cu filia **Brașeu,** din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele sânt:

1. Salarul dela stat.

2. Folosirea cimitirului și curtea bisericii.

3. Birul parohial în bucate, câte 20 litri porumb sfărâmat, sau 10 litri grâu dela fiecare număr de casă. Câte 10 case din fiecare comună rămân pentru cantor și crâznic.

4. Lemne de foc din pădurea expropriată, cât pentru 10 fumuri.

5. Venitele stolare obișnuite în tract.

Cererile de concurs, și aprobarea dela Consiliul arhiepiscopesc de a concura, se vor înainta în termen oficiului protopopesc, ear concurenții se vor prezenta în parohie, cu avizul protopopului, spre a face cunoștință cu credincioșii.

Dobra, la 28 August 1939.

Oficiul protopopesc:

Iosif Morariu
protopop

Nr. 240—1939 (71) 1—3

Concurs repetit

La ordinul Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 8647—1939, pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Ațel,** protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.

2. Casă parohială cu dependențe în stare foarte bună.

3. Sesiune parohială 14 jugăre, arător și fânaț, de calitate bună.

4. 1/4 jugăr grădină.

5. Circa 2 stânjini lemne de foc dela primăria comunală, făcutul și adusul lemnelor privește pe preot.

6. Una zi clacă dela fiecare familie în cazul când preotul lucrează sesiunea parohială în regie.

7. Stola obișnuită în parohie.

Cererile de concurs, cu toate documentele și cu încuviințarea specială a Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc, în termenul indicat.

Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a se face cunoscuți parohienilor.

Dumbrăveni, la 31 August 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român în înțelegere cu consiliul parohial.

Ioan Dragolea
protopop.

Nr. 80/1939 (70) 1—1

Publicare de licitare

Parohia ortodoxă română Ucea de sus, județul Făgăraș, dă în licitație publică, în *14 Septemvrie 1939, ora 11 a. m.*, cu oferte închise, în localul primăriei comunale reînoirea bisericii, conform planului și devizului estimativ. In caz de nereușită, licitația se va ține în 17 Septemvrie 1939 în acelaș local.

Ofertele se vor face pentru întreagă lucrarea prevăzută în deviz. In toamna aceasta se va face acoperiș nou cu țiglă nouă, tinichiaua pe turn, reparația părcanelor la turn, zugrăvitul bisericii în exterior și tencuirea turnului în interior. Lucrările interne: galeria în beton armat, pardoseala în biserică împreună cu tâmplăria se vor continua în primăvară. Parohia contribue cu materialul necesar, și își rezervă dreptul de a alege dintre ofertanți.

Planul și devizul pot fi văzute în fiecare zi la oficiul parohial din Ucea de sus.

Parohia nu plătește nimănui spesele de deplasare.

Ucea de sus, 25 August 1939.

Pr. **Ioan Bursu**
paroh

Ioan Vernea
epitrop

Nr. 352/1936 (64) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Nădăștia-superioară,** cu filia **Hășdat,** din protopoiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. 4 jug. 1316 st. p. sesiune parohială.

2. 15 litri grâu și 13 litri porumb dela fiecare fum.

3. Stola obișnuită.

4. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedoarei în termenul indicat.

Candidații vor anexa la cererea de concurs și concesiunea dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc că pot candida la această parohie.

Candidații se vor prezenta, cu încuviintarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuți de către parohieni. Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei în înțelegere cu consiliul parohial.

Hunedoara, 30 Iulie 1939.

Nicolae Suciu
protopop.

Citiți, sprijiniți și respândiți ziarul
Telegraful Român

Nr. 225/1939 (63) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clase III-a **Cherghеș,** cu filia **Popești,** din protopopiatul Devei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. Locuință parohială nouă.

3. Folosința cimitirelor din materă și filie.

4. Sesiunea parohială: din materă 7 jugăre 268 st. p. și din filie 5 jug. 21 st. p.

5. Câte 24 litri grâu în materă și 24 litri porumb smicurat în filie de fiecare familie.

6. Stola obișnuită în tract.

Cererile de candidare și aprobarea cuvenită din partea Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc, iar concurenții se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a protopopului, în parohie spre a face cunoștință cu credincioșii.

Deva, la 18 Iulie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Devei

Teofil Chiffa
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII Sibiu 10 Septemvrie 1939 Nr. 37

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Răsboiul a început

Sorțul a căzut. Europa este iarăș teatrul unui răsboi care va nimici nenumărate vieți omenești, va pustii și distruge sate și orașe și va ținea milioane de oameni sub apăsarea groazei și sub zăbranicul tristeții. De Vineri 1 Septemvrie armatele germane înaintează pe teritoriul polon, iar avioanele Reichului samănă moartea prin orașele până ieri pașnice și înfloritoare. Duminecă în 3 Septemuvrie s'a produs declarația de răsboi a Agliei și Franței cătră Germania, în urma refuzului acesteia de-a împlini cererea ultimativă a celor două puteri de a-și retrage trupele din Polonia.

De acum înainte vom afla zilnic la radio și din ziare comunicatele funeste de pe fronturile de luptă, cu numărul bombardamentelor și victimilor lor, cu numărul morților și al răniților. Dacă s'ar putea înregistra în cifre și jalea pe care o lasă fiecare zi de răsboi în atâtea suflete!

Dar atitudinea noastră în fața împrejurărilor crunte ce se desfășoară nu se va epuiza întreagă în regretul că nu s'au putut evita, în suspine pentru ceea ce, din nefericire, are de suferit atâta parte din omenire. Nici chiar în cazul când, Doamne ferește, ar trebui să fim supuși și noi la asemenea aspre încercări.

Mila, durerea și regretul pentru greutățile și loviturile zdrobitoare ce au să le îndure atâția oameni, trebue să fie numai un pol al atitudinii. El nu trebue să omoare în noi capacitatea de-a ne insufla curaj nouă și altora, pentru a suporta mai cu inlesnire toate.

I. P. S. Mitropolit *Nicolae* a întrunit în primele zile după deslănțuirea acestui răsboiu preoțimea din Sibiu dându-i sfaturi și îndrumări prea înțelepte despre modul cum trebue să se compoarte în aceste împrejurări în mijlocul poporului credincios, pentru a-i da mângăiere și tărie sufletească de-a face față cu răbdare, cu credință și cu bărbăție vremurilor ce ni le-a trimis Dumnezeu.

Simțim o datorie imperioasă să comunicăm câte ceva din ele mai departe ca pe-o căldură bună, ca pe un tonic pe care folosindu-l preoții vor da multă îmbărbătare sufletelor și le vor face să se bucure de binefacerile înseninătoare ale mângăierilor spirituale.

Intâi sfătuia I. P. S. Sa pe preoți cum au să întâmpine pe credincioși, cu ce față și cu ce fel de vorbe. Nu se cade preotului să facă față alarmantă și deprimată când se întâlnește cu cineva, dar nici față ușuratică, nepăsătoare. Fața preotului să exprime un cuget pătruns de seriozitatea împrejurărilor ce le trăim, dar și o neîncovoiată încredere în ajutorul lui Dumnezeu și în forțele de viață ale neamului nostru. Seriozitatea în fața evenimentelor, privite fără ocoliș, fără optimism facil, — va atrage și sufletul convorbitorilor mai nepăsători în adâncimea liniștită și gravă a interiorului lor, într'o confruntare fecundă cu ei înșiși, într'o intuiție revelatoare a prezenții lui Dumnezeu și a rostului mai înalt al vieții lor. Intr'adevăr, împrejurările în cari toate bunurile vieții pământești și ea însași apar în tot efemerul, în toată fragilitatea lor, frângându-se ca o jucărie făcută din abur și iluzie, sunt cele mai proprii să facă pe om să vadă cât de greșit este să se lege în mod absolut de ele, să-și pună toată nădejdea și să aștepte toată fericirea dela ele, să nu mai vadă nimic dincolo de ele. Sunt împrejurările cari fac transparente toate densitățile lumii acesteia, omul putând transcende acum cu vederea dincolo de ele, la Dumnezeu.

Imprejurările de supremă criză a tuturor valorilor pamânteșt sunt timpul cel mai prielnic al fulgerărilor spirituale, la lumina cărora vedem că numai cu voia lui Dumnezeu se țin acestea, căci în sinea lor n'au nici o consistență.

Și dacă prin Dumnezeu se țin ele în timpuri liniștite, s'avem încredere că puterea lui Dumnezeu poate opri când vrea cutremurul.

Deci seriozitate luminată de încredere nesovăelnică în Dumnezeu, bărbăție sobră și bună în acelaș timp, nu despletire și fugă înspăimântată, nici veselie inconștientă, să exprime fața, pasul și cuvântul preotului. Să insufle prin comportarea lui de bărbat siguranță și încredere, iar unde e cazul acestea să se căptușească cu mângăierea bună, caldă și zâmbitoare.

Preotul să informeze la diferite ocazii (după sf. Liturghie, la Căminul Cultural) pe credincioși, dar numai cu ceea ce este verificat, să nu se facă ecoul tuturor zvonurilor fanteziste și alarmante, iar informațiile comunicate să le interpreteze în așa fel, ca oamenii să nu plece descurajați, ci să primească noui puteri de nădejde și mai ales să vadă și mai limpede mâna lui Dumnezeu. Omul vine la Dumnezeu nu pe o cale desfăcută de problemele și năcazurile vieții concrete, ci numai prin ele. Ele sunt drumul. Și drumul fiecărui timp și al fiecărui om e altul. Preotul trebue numai să arunce peste ele o lumină care să le arate caracterul de drum spre Dumnezeu. Și cu cât sunt mai aspre nevoile și mărăcinii vieții, cu atât pot fi un drum mai bun spre Dumnezeu. De aceea caută pe om în ele, interpretează-i-le pe ele, pășește cu el prin ele. Omul e mai deschis sufletește când e târât prin ghimpușul lor.

Dar dacă orice prilej de neliniște și de greutate, este un mediu prin care apropiindu-ne de om, îl putem ridica spre Dumnezeu, cu atât mai mult pot fi un astfel de mediu împrejurările de răsboiu, când preotul se poate folosi de curiozitatea vitală a omului de-a afla ce mai e nou, pentruca dându-i-le să i le învălue cu înțelesuri de credință.

Preotul nu are să fugă de-a vorbi cu oamenii despre ceea ce e mai curent, mai important pentru interesul lor, pentruca prin vehiculul format de aceste lucruri cari merg până în inima lor, să transpoarte acolo și duhul credinței.

Și ce preocupare și grije frământă azi mai mult sufletul omenesc decât cea a răsboiului?

Imprejurările actuale impun mai mult ca oricând vizitele pastorale. In fiecare zi are prilej preotul să viziteze 10—15 familii, pentru a duce un cuvânt bun de mângăiere, de întărire. Sunt atâtea case în cari e plecat feciorul, sau soțul, sau părintele la concentrare. Cuvântul dătător de nădejde al preotului poate duce acolo nespus de multă ușurare.

Pe cei ce trebue să plece la concentrare, preotul e bine să-i mărturisească și împărtășească și chiar să-i întovărășească până la gară, sau până în orașul de garnizoană, dacă este aproape.

Necesar ar fi ca nici unul să nu plece fără o cărticică de rugăciuni în sân, sau fără o altă cărticică cu hrană religioasă.

Predica trebue să fie în împrejurările actuale mai vibrantă de simțire, mai dătătoare de nădejde, mai mângăietoare prin evidențierea prezenții lui Dumnezeu. Slujbele și rugăciunile trebue să gâlgăie de lacrimile lăuntrice ce curg prin ele. Să nu uităm că singură biserica îi este poporului în astfel de vremuri întărire și mângăiere.

Acestea sunt o parte numai din îndemnurile date preoțimii de I. P. S. nostru Mitropolit *Nicolae*.

D. STĂNILOAE

Preoția și viața harică

Se aud de stul de des aceste cuvinte drepte sau nedrepte, de scuză, dar și de acuză: dacă preotul nu face, eu de ce să fac. Lumea de astăzi vrea să vadă în preot un model de viață; ea colorează dorurile perfecțiunii creștine cu luminile cerului și pe slujitorii harului îi vrea raze frânte din aceste iluminări. Vrea să simtă viața harică din Biserică nu printr'un efort singuratic, ci în întruparea vie a celui ce este pus chivernisitor al tainelor lui Dumnezeu. Altfel rămâne neconvinsă, îndoelnică, decepționată, și fără putere de-a păși spre măririle cele de dincolo de veac.

E dreaptă această exigență? Poate că e puțin exagerată. Poate. Dar legitimitatea nu i se poate nega: de ce n'ai cere slujitorului, dacă nu mai mult, cel puțin atât cât se cere mireanului? Vor fi socotind unii în cugetul lor, că lipsa de vrednicie a preotului nu e o opreliște pentru revărsarea harică a sf. slujbe. Se cuvine însă să nu abuzăm de această socotință și să nu găsim în ea un motiv de sustragere dela înălțimea vieții spre care suntem chemați. Am citit undeva această comparație: dacă țevile prin care trece apa caldă nu rămân reci, ci se încălzesc, cu atât mai mult intermediarii focului divin, nu pot fi reci, ci trebue să se aprindă de revărsările acestui foc negrăit. Cine a citit atent epistolele pastorale ale Sf. Ap. Pavel, știe ce este această exigență ca preotul să fie cuprins în viața sa, mai mult decât credincioșii lui, de efluviile harului pe care-l împărtășește turmei sale. Nu se poate ca harul să lucreze și să se reverse, prin preot, peste creștini, și numai aceștia să-i simtă eficiența, să-l simtă efectiv prezent, iar preotul nu.

De altfel pentru a simți această prezență, se cer aceleași condițiuni generale: puritatea inimii, smerenia cugetului, tăria credinții și mai ales înflăcărarea dragostei. Sfintele slujbe nu sunt o lecție de învățat pe de rost, nici o întocmire de gestiuni ce cu vremea devin mecanice. Nu. Dionisie Areopagitul mărturisește că îngerii se împărtășesc direct din puterile harice ale Dumnezeirii, pentrucă sunt spirite fără trupuri; nouă, celor în trup, ni se dă harul nu direct, ci prin mijlocirea formelor liturgice. Suntem trup și suflet: O, de aceea harul transpare prin forme, ca și trupul să fie răpit spre dorurile de viață harică ale sufletului. Pentru aplicarea practică a acestui adevăr, esential, în participarea noastră activă, este efortul conștient al dragostei, al credinței, de-a simți realitatea harică, prezența divină ce transpare, ce se revarsă prin formele hieratice ale sf. taine. A simți că sf. Liturghie nu e formă, nici simplu cuvânt sau gest, ci prezență tainică și reală a însuși Stăpânului vieții, care pe st. Altar se aduce jertfă pentru noi: iată ceea ce trebue să trăiască, în participare activă, oridecâteori slujește un preot în fața «înfricoșatului» tron al Dumnezeirii.

El nu trebue să privească cuvintele ce le spune, mișcările ce le face, numai cu ochii trupului, nici numai cu ochii rațiunii. Acestea îl opresc la înveliș, la coajă. Ci cu înflăcărarea adoratoare a spiritului, a dăruirii de sine: dragostea, cutremurarea, fiorul sufletului lui, să străbată până în sâmburele lor tainic, ca într'un avânt de îmbrățișare a însuși Stăpânului care e de față. Cine își amintește de înfiorarea cu care au primit sf. taină a preoției, Sf. Grigorie de Nazianz, Sf. Ioan Hrisostom ș. a. cari se socotesc a fi nevrednici să poarte pe mâinile lor pe Cel de care se cutremură și se înfricoșează heruvimii și serafimii; cel ce citește cu atenție rugăciunile ce trebue să le grăiască în timpul sf. liturghii — va înțelege și va simți ce însemnează a te apropia «cu frică și cu dragoste» de îm-

părtăşirea harică a sf. taine. Cei ce n'au gustat şi n'au văzut cât de bun este Domnul, cei ce n'au simţit aroma divină a harului, neasemănată nici unui gust pământesc, nu-şi pot uni, în uitare de sine, strigarea lor, cu glasul lui Petru, cel ce grăia: «Bine este nouă să fim aici».

In loc să simtă dulceaţa şi sublimitatea chemării lor, şi cu înălţare sufletească să facă sf. slujbe, ei se plictisesc şi vor să termine cu aceste slujiri cât mai repede spre a-şi continua viaţa nimicurilor zilnice. Sunt asemenea celor ce duc în spinare o ladă plină cu comori, dar nevăzând decât exteriorul, cârtesc împotriva greutăţii ce-o poartă. O ! de ar voi, de ar dori de-ar îndrăsni să deschidă, să înlăture învelişul, şi să se bucure de strălucirea comorilor dinlăuntru, nu s'ar mai plictisi niciodată, nu le-ar mai părea grea nici o slujbă, ci luând cu dragoste «jugul» lui Hristos, ar simţi că «sarcina» Lui este uşoară, şi chemarea Lui e mântuitoare !

E adevărat că e mult mai greu a-ţi concentra viaţa spre iluminările ce se coboară de Sus, căci trebue să te lipseşti de stricăciunea lumii, decât a te lăsa târât de anumite dorinţe şi patimi. Aceasta mai ales la început. Totuşi nu e imposibil. Un preot îmi mărturisea că adesea, deşi voia să alunge dela sine în vremea sf. liturghii «toată grija ce lumească», fără voia lui gândul îl ducea spre alte cărări decât cele harice. Aceasta e încercarea începuturilor, care nu poate fi motiv de desnădejde, ci de răbdare : continuă a face efortul concentrării asupra prezenţei divine, şi a lupta împotriva împrăştierii gândurilor, şi Dumnezeu îţi va ajuta să progresezi pe căile trăirii harice, fără a mai fi potopit de ispite. Căci împărăţia ceriurilor o dobândesc «silitorii», iar nu cei ce aşteaptă totul dela anumite imbolduri extraordinare. Pe această cale a «răbdării» întru dragoste, inima se îndreaptă spre simţirea fericirii de-a ti slujitor al lui Dumnezeu printre oameni. Despre preotul rus, Ioan Kronstadt (a trăit puţin înainte de războiul mondial), a cărui faţă strălucea de lumina dragostei oridecâteori slujea, se zice că în vremea sf. liturghii şoptia mereu aceste cuvinte, cu convingere : Aici este Domnul, încât toţi preoţii de lângă el se cutremurau la gândul acestei prezenţe reale a Mântuitorului pe sf. altar. Este o cale pe care preotul trebue să păşească, un ideal spre care trebue să tindă : nu numai să împărtăşească, ci să se şi simtă împărtăşit. Citesc, în acest sens, în Pateric, o întâmplare, care ne urcă spre culmile taborice ale slujirii preoţeşti : Un episcop, fiind într'un sat, a îndemnat pe preotul locului, preot «fără vicleşug», «să facă sf. liturghie». «Deci acesta intrând în sfântul altar, a văzut episcopul pe preot că îndată ce a stătut la sf. prestol, a fost tot în foc şi nu se ardea». Intrebat fiind asupra acestui fapt la sfârşitul sf. liturghii, preotul a răspuns : «Se poate cinstite, Stăpâne, ca vre-un preot stăruiască la sfintele taine, şi să nu stea în dumnezeescul foc? Şi aceasta auzind episcopul s'a minunat foarte de curăţenia preotului şi de nerăutatea năravului lui şi folosindu se s'a dus». Şi să nu credeţi că aceasta este o culme pe care preotul de azi n'o poate atinge: ceea ce la oameni e cu neputinţă, la Dumnezeu e cu putinţă. Numai să îndrăsnim.

Am avut prilejul, odată, să constat cum numai prin faptul că preotul slujea cu atenţie şi solemn, viaţa religioasă a credincioşilor lui s'a adâncit : se simţeau bine în sf. Biserică. Cu cât mai multă putere modelatoare s'ar vădi asupra credincioşilor, când preotul ar fi nu numai atent şi solemn, ci şi cutremurat, transfigurat la sf. slujbe? Cei ce n'au păşit pe calea aceasta, să înceapă a păşi ; cei ce au început, să nu zăbovească, iar cei ce s'au perfecţionat să bage de seamă să nu cadă, ci «să întărească» pe «fraţii lor».

Dar ca să fie posibilă această trăire şi să progreseze, trebue ca şi viaţa de toate zilele să fie organizată în acest sens : în centrul vieţii să gâlgâie isvoarele harului. Despre acesta însă de altădată.

N. Mladin

O nouă biserică ortodoxă cehă în Moravia. — In prezenţa a unui numeros public credincios s'a sfinţit zilele acestea, în oraşul Trebic din Moravia, o nouă biserică ortodoxă cehă. Sfânta liturghie a fost oficiată de un sobor de preoţi ortodocşi, în frunte cu episcopul bisericii ortodoxe cehe, Dr. Gorazd.

Cuvintele Regelui George VI

către popoarele din imperiul britanic, la isbucnirea războiului

Regele George VI a vorbit în 3 Septemvrie la postul de radio Londra, adresându-se populaţiei din întregul imperiu britanic cu următoarele cuvinte:

„In acest ceas grav, poate cel mai hotărâtor din istoria noastră, trimit tuturor familiilor popoarelor mele de aci şi de peste mări acest mesaj rostit cu aceeaş emoţie adâncă faţă de fiecare din voi, ca şi cum aş putea să trec în persoană pragul casei voastre şi să vă vorbesc.

Pentru a doua oară în viaţa celor mai mulţi dintre noi ne aflăm în război. Iară şi iară am căutat să găsim o soluţie paşnică dintr'o situaţie care, dacă ar fi fost lăsată să dureze, ar fi fost fatală pentru orice ordine civilizată în lume.

Se caută să se impună un principiu care să permită unui stat, urmărind în mod egoist puterea, să nesocotească tratatele sale şi angajamentele solemne, uetemându-se de vre-o sancţiune.

Dar zadarnice au fost sforţările noastre. Am fost duşi cu sila la un conflict. Căci împreună cu aliaţii noştri, trebue să facem faţă sfidării forţei, care nesocoteşte suveranitatea şi independenţa altor state.

Acest principiu, desbrăcat de toată masca, este desigur doar doctrina primitivă: „Forţa creiază dreptul" şi, dacă acest principiu ar domina în lumea întreagă, libertatea ţării noastre şi a întregului imperiu britanic ar fi periclitată. Mai mult decât atât: popoarele lumii ar fi ţinute în lanţurile temerii şi s'ar pune capăt oricărei speranţe de pace durabilă, de securitate, de libertate şi dreptate între naţiuni. Aceasta era problema finală ce ni se punea.

Pentru mântuirea a tot ceea ce noi şi lumea întreagă preţuim mai mult ca orice, adică pentru ordine şi pace, nu era de închipuit ca noi să fi acceptat sfidarea. Pentru acest nobil ţel, chem azi poporul Meu de aci şi popoarele Mele de peste mări cari îşi vor însuşi cauza noastră. Le cer să rămână calme, dârze şi unite în această epocă de încercări.

Sarcina va fi grea. Poate să ne aştepte zile întunecate. Războiul nu mai poate fi limitat la câmpurile de bătălie. Nu putem face însă altceva decât ceea ce este drept pe măsură ce ne dăm seama că este drept şi să încredinţăm cauza noastră, umiliţi, Celui de Sus.

Dacă fiecare şi toţi împreună păstrăm neştirbită credinţa şi dacă suntem gata pentru orice sacrificiu sau serviciu ne-ar fi cerut de ea, atunci, cu vrerea Domnului, vom isbuti.

Dumnezea să ne dea binecuvântarea Sa nouă tuturor! ".

Politica României

Consiliul de coroană întrunit sub preşedinţia M. S. Regelui în 6 Septemvrie la ora 4 d. a., după ce a aprobat „acţiunea diplomatică urmată şi măsurile militare luate pentru apărarea fruntariilor", „a hotărât observarea strictă a regulelor neutralităţii stabilite prin convenţiunile internaţionale faţă de beligeranţii din actualul conflict".

Prin aceasta, România şi-a precizat limpede atitudinea sa înţeleaptă în actualele grave împrejurări internaţionale.

Politica de pace şi de bună înţelegere cu toţi vecinii, pe care a afirmat-o în toate momentele ţara noastră, cu condiţia ca să nu fie nici ea atacată de nimeni, îşi arată în actualele împrejurări deplina sinceritate de care a fost însufleţită.

Pe cât de nobilă şi de creştinească este voinţa ei de-a nu tinde după teritorii cu populaţie străină, pe atât de firesc este şi dreptul ei de-a se apăra atunci când altcineva ar râvni să ştirbească din teritoriul pe care îl stăpâneşte în baza principiului naţionalităţilor.

Cu sincere intenţii de-a rămânea deoparte de hora crâncenă a războiului, România trebue să fie totuşi în stare să răspundă cum trebue eventualelor dorinţe de-a ne tulbura pacea.

Neutră, România trebue să aibă forţa necesară de a-şi apăra neutralitatea. Paşnică, ea trebue să fie capabilă să-şi apere pacea.

FOIŞOARA

Problema românească din ţinuturile secuizate şi Biserica ortodoxă

(2) de Prot. **AUREL NISTOR**

Nu e de mirare deci, că Biserica ortodoxă şi credinţa ei a fost considerată în trecut şi este considerată şi în prezent ca cel mai puternic pivot al păstrării conştiinţei naţionale româneşti. Acest lucru îl simţeau toţi conducătorii, orbiţi de şovinism al trecutei stăpâniri. Dar în loc să cerceteze serios şi obiectiv cauza acestei puteri misterioase precum şi isvorul acestei rezistenţe nebănuite în faţa încercărilor tiranice de desnaţionalizare, ei copleşiau Biserica ortodoxă cu cele mai fantastice şi grozave invective. Nimenea nu încerca sau mai bine zis nu îndrăsnia să cunoască mai de aproape structura spirituală a Bisericii ortodoxe, precum şi puterea de duh care se revarsă cu atâta îmbelşugare asupra fiilor ei prin sfintele ei taine şi sfintele ei slujbe. Nimenea nu cerceta în lumina evangheliei viaţa duhovnicească a fiilor Bisericii ortodoxe româneşti, frăţie adevărat caldă şi creştinească ce lega pe pastori de păstoriţi, şi în bine şi mai ales şi în necazuri şi suferinţi.

In loc de cercetare şi studiu obiectiv, hule şi batjocuri, dispreţ şi ocară. Mi-aduc aminte de păstorirea mea de 25 ani din comuna mea natală din judeţul Treiscaune locuită ceva mai mult de jumătate de români, iar restul de secui reformaţi. Credincioşi şi preoţi trăiam unii cu alţii în cea mai frumoasă armonie; pacea dintre noi nici odată nu a fost tulburată. Preotul coleg, îmbătrânit în satul cu majoritate românească, nu numai că nu a învăţat nici o vorbă românească, dar nici nu a încercat o viaţă înlreagă să cerceteze, fie şi numai din curiozitate, felul de viaţă sufletească sau tainele credinţei noastre ortodoxe. Putea-i discuta cu dânsul chestiuni de credinţă: bramană budistă etc. din oricare colţ întunecos al lumii, îl găseai pregătit, orientat şi dispus de discuţie. Dacă ajungeai însă la probleme de credinţă sau de cult ortodox, cari frământau viaţa sufletească a consătenilor săi români, găseai o totală ignoranţă şi indispoziţie. Noi în schimb le cunoşteam limba şi în acelaş timp întreaga structură doctrinară şi de viaţă a credinţei lor. Urmarea era din partea noastră: iubire până la suprema jertfă faţă de credinţa şi Biserica noastră, în acelaş timp stimă faţă de credinţa şi biserica lor; din partea credincioşilor reformaţi secui — simpli ţărani — ne venea simpatie şi respect faţă de credinţa şi Biserica noastră, din partea conducătorilor lor clerici şi mireni intelectuali în schimb ignoranţă şi dispreţ.

Că această atitudine şi stare de spirit faţă de noi şi credinţa noastă nu era şi nu este nici astăzi o excepţie rară, ci aproape contagios de generală, — că viaţa noastră sufletească cu cele mai delicate şi mai preţioase comori de credinţă, de simţire şi de trăire etică este total necunoscută şi răstălmăcită, cu prejudecăţi nedrepte şi adânc jignitoare, o dovedesc nenumăratele tipărituri apărute despre români şi Biserica ortodoxă.

Pentru ilustrare vă rog să-mi îngăduiţi să traduc câteva pasagii dintr'un roman maghiar apărut încă înainte de râsboi cu titlul: „Elnémult harangok" adecă „Clopote amuţite" de Rakosi Victor, un romancier cult şi talentat. In acest roman tendenţios se arată tragedia elementului maghiar din Transilvania în faţa puhoiului valah, care nimiceşte totul în calea lui. E descrisă viaţa unui preot reformat secui, originar din judeţul Treiscaune care ajunge să păstorească o parohie maghiară reformată din munţii apuseni, situată în mijlocul unei masse valahe prezentată ca incultă, sălbatică şi lipsită de orice credinţă creştinească adevărată, şi care e cuprinsă mai mult de un fel de superstiţie şi credinţe deşarte. Puţinii lui credincioşi reformaţi se românizează rămânându-i biserica pustie şi cu clopotele amuţite.

E caracteristic faptul, că în acest roman se descrie real şi în cele mai vii culori întreaga viaţă: culturală, religioasă, socială şi economică dintr'o ţară îndepărtată: Olanda, încât te crezi de fapt în acea ţară.

In acelaş timp constaţi cu mirare şi te întrebi: care e explicarea că pe români cari sunt în imediată apropiere îi descrie tendenţios şi cu totul fals? Să vedeţi cum e descris un preot vâlah ortodox şi slujba lui religioasă.

Ultimul descendent al unei vechi familii de magnaţi unguri, are între alţi servitori români şi un ungur bătrân reformat, care vorbeşte însă perfect românește. Acest bătrân servitor este grav bolnav. Stăpânul se întoarce dintr'o excursie cu tânărul preot reformat. Din grajd se repede un vizitiu valah să le ia caii. „Măria ta, am legat în grajd şi caii părintelui". Stăpânul priveşte la el surprins. „Ai cărui părinte?" „Acelui valah, mă rog". „Dar acesta ce caută aici?" „Nu ştiu, Măria Ta! A venit şi s'a urcat la bolnav". „Cine i-a dat voie?" sbieră stăpânul înfuriat. „Mă rog, aceasta o ştie lelea Borca". Ese în cale o bătrână îmbrăcată pe jumătate ţărăneşte. „Borca, cine a trimis după popa valah?" „Mă rog, stăpâne, însuşi muribundul! Il chinue necuratul şi ar vrea să il alunge din suflet. Măria Ta! nu e permis să se refuze dorinţa unui muribund!" „Unde e popa?" „Acum îşi pune odăjdiile!" Stăpânul voi să intre ca o furtună, dar preotul reformat îl apucă de umeri. „Te rog să mă conduci la bolnav să nu ne mai ocupăm de altceva". Urmează rugăciunea preotului reformat, cetirea unui pasagiu din sf. Scriptură, împărtăşirea bolnavului cu pâine şi vin, apoi urmează iar o rugăciune după care preotul reformat după o scurtă pauză începe în ungureşte „Tatăl Nostru". Urmează în roman: „atunci ochii bolnavului încep a străluci, îşi face semnul crucii şi rosteşte cu glas tare tatăl nostru în românește! Preotul aşteaptă până ce bolnavul îşi termină rugăciunea spusă sacadat, şi îi dădu binecuvântarea. Serviciul s'a terminat. Tânărul preot făcu un pas înapoi. „Ei Gheorghe, bătrâna mea slugă, te-ai liniştit?! îl întrebă stăpânul!

Bătrânul aruncă o privire desnădăjduită asupra stăpânului său, mai stă puţin pe gânduri şi apoi rosti domol: „O bunul meu stăpân, iartă pe bătrâna ta slugă, dar eu aud cum bate la uşă moartea! Nu lăsa pe sluga ta credincioasă să piară!" „Ce vrei?" „Părintele mi-a aranjat lucrul meu cu Dumnezeu (în text termenul românesc: „a Dumnezeuval"). Aici se opri, apoi continuă răguşit: „dar pe mine mă suprimă diavolul (în text: „A drác"), simt că este în mine, nu mă lasă să trec prin poarta mântuirii,

Apărarea contra atacurilor aeriene

— Instrucţiuni —

Primim următoarele instrucţiuni pentu apărarea împotriva eventualelor atacuri aeriene:

I. *Măsuri premergătoare*

Luaţi măsuri ca iluminatul interior al apartamentelor de orice fel să fie făcut complect invizibil din afară.

Procuraţi-vă masca şi trusa contra gazelor, după tipul admis de autorităţi şi cari se găsesc la toate fabricile autorizate.

Invăţaţi mănuirea măştii şi deprindeţi-vă în portul ei luând parte la exerciţiile şi cursurile organizate de autorităţi. Este ştiut că o foarte bună mască, rău aplicată pe faţă, nu serveşte la nimic, Conformaţi-vă instrucţiunilor ce însoţesc masca.

Construiţi-vă de îndată adăposturi contra gazelor, conform instrucţiunilor ce le găsiţi la autorităţile comunale. Procuraţi imediat materialul necesar pentru amenajarea subsolurilor existente.

Dacă nu aveţi adăpost, trebue să cunoaşteţi din vreme pe cel mai apropiat unde vă veţi refugia.

Goliţi imediat podurile locuinţelor de orce fel de materiale inflamabile.

Intindeţi pe suprafaţa podului un strat de nisip de 2 cm., iar la colţurile podurilor să se aşeze câte o ladă de nisip şi o lopată pentru a servì la stângerea bombelor incendiare.

II. *Măsuri de luat când s'a auzit semnalul de alarmă (sunete prelungite de sirene, clopote, etc.) dacă vă aflaţi la domiciliu:*

Stângeţi luminile, trageţi obloanele, jaluzelele, rulourile, etc., închideţi contoarele de gaz şi electricitate.

Luaţi masca şi trusa de gaze şi duceţi-vă în grabă la adăpostul cel mai apropiat.

Astupaţi ieşirile adăpostului cu 2 pături umede, iar crăpăturile cu bucăţi de stofă umedă.

Proptiţi, dacă este posibil, tavanul adăpostului cu stâlpi de lemn, iar la ferestre puneţi saci cu nisip.

Staţi liniştit în adăpost, să nu fumaţi, să nu mâncaţi dacât când simţiţi absolută nevoe, să nu vă frecaţi la ochi, să nu părăsiţi adăpostul decât când se dă semnalul de încetarea alarmei.

Să se urce unul din membrii familiei, cu mai mult sânge recè, în pod, pentru a stânge bombele incendiare sau să localizeze un început de incendiu.

Dacă vă aflaţi departe de casă

Grăbiţi-vă la adapostul cel mai apropiat, arătat de gardian; intraţi în adăpost fără a vă îmbulzi şi respectaţi în tocmai regulile afişate în adăpost, sau spuse verbal de şeful adăpostului.

Dacă v'a surprins un atac de gaze şi nu aţi avut timp să intraţi în adăpost

Ascundeţi-vă după un zid gros.

Culcaţi-vă repede la pământ în caz că se aude şuerat de bombe în apropiere; să fiţi liniştiţi, să nu strigaţi, că se produce panică.

Puneţi masca imediat căutând să vă îndepărtaţi de acel loc, mergând pe cât posibil contra vântului sau curentului fără să alergaţi.

Dacă din întâmplare nu aveţi masca asupra voastră, să punaţi o cârpă udă la gură şi nas şi să reţineţi respiraţia cât mai mult.

Să nu atingeţi nici un obiect gazat (fie că s'ar afla la domiciliu sau pe stradă).

Să procedaţi aşa cum spun instrucţiunile scrise pe capacul trusei de gaze aflat asupra oricărui locuitor şi anume:

a) In caz de yperită (miros de muştar şi stropi verzui-bruni):

Spălaţi imediat pielea cu apă şi săpun; uscaţi bine şi apoi pudraţi cu praf de clorură de var;

Vă desbrăcaţi imediat şi hainele se vor fierbe într'un cazan (găleată) după care se vor usca la aer curat;

Spălaţi-vă ochii cu o soluţie slabă de hipermanganat de potasiu sau acid boric;

Beţi un pahar cu apă caldă, în care s'a pus o lingură de bicarbonat de sodiu;

Duceţi-vă pentru vizitare şi control la primul post de ajutor sanitar.

b) In caz de fosgenare (miròs de mucegai sau fân stricat);

Staţi liniştit şi chemaţi medicul, iar până la venirea lui, luaţi următoarele măsuri:

Spălarea gurei şi nasului cu o soluţie slabă de hipermanganat;

Să înghiţiţi din trusa de gaze 2 perle eter (1—10 minute). Dacă nu au început vărsăturile, luaţi un pahar cu apă caldă.

III *Măsurile de luat la încetarea alarmei (sunete scurte de sirene şi clopote)*

Nu părăsiţi locuinţa şi adăpostul, nu circulaţi pe străzi până ce nu se anunţă încetarea alarmei.

Feriţi locurile gazate, marcate de echipe specialè.

Nu beţi apă şi nu atingeţi sau consumaţi alimente; nu îmbrăcaţi haine, ect., bănuite că ar fi gazate, până ce nu s'a cerut avizul medicului sau al echipelor speciale. Aerisiţi adăposturile sau pivniţele.

Toate mijloacele de apărare contra atacurilor aero-chimice vor fi puse în acţiune de autorităţi, pentru a face faţă pericolului.

Locuitorii ţării să nu aştepte însă totul dela stat, ci să caute a se apăra singuri pe ei, familiile şi aproapele lor.

Cea mai bună apărare, contra pericolului chimic, este părăsirea oraşelor mari şi împrăştierea în comunele vecine sau la moşie, vie, conac, fermă, rude, etc.

Chemare

Societatea naţională de Cruce Roşie *a României face călduroasă şi stăruitoare chemare către toţi acei care pot da ajutorul lor, în bani, în materiale de trebuinţă, în muncă mai ales, să se alăture acestei armate a facerii de bine.*

Ajutând Crucea Roşie, ne ajutăm pe noi însine şi pe ai noştri în vremuri de grea cumpănă, căci rostul ei este de a face să suferim cu cât mai multă uşurinţă ceea ce pot aduce asemenea vremuri.

Apelul societăţii spune:

„Este frumos, desigur, a face binele necondiţionat; a-l face însă prin Crucea Roşie este şi o faptă înţeleaptă. Eată de ce ridicăm glasul nostru către toată suflarea românească, invitând pe cât mai mulţi să vină în rândurile noastre, ajutându-ne cu munca sau cu darul lor. Orce ajutor este binevenit.

Potrivit statutelor sale, Crucea Roşie are trei *feluri de membri:*

1. Activi, *cari plătesc o cotizaţie anuală dela 5 Lei în sus, la sediul central al Societăţii din Bucureşti, str. Biserica Amzei Nr. 29 (prin B-dul Tache Ionescu) sau la filialele sale din provincie;*

2. Donatori, *cari fac un dar, în valoare de cel puţin 1000 (una mie) lei, sau cari au făcut pentru societate un serviciu mai însemnat;*

3. Aderenţi, *cari fac un dar în valoare de cel puţin 500 lei.*

Numele donatorilor se înscriu în Cartea de Aur a Societăţii.

Români şi române, Crucea Roşie vă asteaptă cu braţele deschise!».

Serbări amânate

S'a dat, din partea Asociaţiunii culturale «Astra», următorul comunicat:

Date fiind împrejurările care împiedică participarea în număr a membrilor la adunarea generală a «Astrei», serbările şi adunarea generală din 9—11 Septemvrie 1939 dela Cluj, se amână până la noui dispoziţiuni.

Singurele manifestaţiuni care se vor inaugura, vor fi: Expoziţia artei plastice ardelene, din sălile colegiului Academiei care se va deschide Duminecă, 10 Septemvrie a. c. ora 12, şi Expoziţia Astra în documente, cărţi şi imagini, dela Biblioteca Universităţii Cluj, care se va deschide Duminecă 10 Septemvrie la ora 12,45.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

mă smulge spre munca veşnică!" Sbierà şi ochii îi ieşiră din orbite. „Aduceţi pe prectul după care am trimis! Cine a fost după el la Gârbău? Doar i-am trimis şi bani! Popă valah îmi trebue! Dar aşa de rău m'am purtat cu voi? Vreţi doar să merg în iad? Unde este crucea? Unde e lumânarea? Tămâia? Divaolul mă stăpâneşte! Ajutaţi-mi! Glasul lui se înecă într'un hohot de plâns. Dinţii îi clănţăniau de frică. Preotul reformat, palid ca moartea privi spre nenorocit! Fiecare strigăt îl isbea în cap ca o lovitură de topor. Işi dădea seama, că în acest om a pierit credinţa şi că l-a robit superstiţia. Propriul lui preot este pentru el un om ca şi el, cel mult mai învăţat! Şi că deasupra preotului lui propriu se ridică celălalt, care propovăduieşte că Dumnezeu toată puterea a aşezat-o în mâna sa, celălalt, care stăpâneşte peste diavol, peste duhurile rele, fără de care tu ca om, nu te poţi mântui, dimpotrivă: poţi ajunge în iad dacă el o voeşte! care poate revărsa asupra ta zile senine, având putere să te copleşească şi cu zile negre, după cum îi e voia.

Şi pe când bolnavul se tânguia şi se sbătea în culcuşul său, înaintea tânărului preot se deschise o adâncime fără de fund şi o prăpastie nemăsurată. Inaintea lui stătea duşmanul: Bizanţul! Biruinţa pompei şi a celor dinafară asupra esenţialului! biruinţa superstiţiei asupra credinţei! Credinţa bizantină se întinde printre noi târându-se şi hârsâind ţărâna ca şi fumul de pucioasă! Un creştinism amestecat cu misticismul Asiei şi cu magia Egiptului, care a păstrat şi bogăţia de credinţă păgânească a Slavilor, o credinţă care ţine în cătuşi voinţa liberă şi care menţine cinstirea lui Dumnezeu prin frica de diavol şi de duhuri necurate! Aceasta e biruinţa diavolului asupra lui Dumnezeu! „Acestei puteri vreai să i te opui, tu tinere gingaş, cu biserica ta, cu pereţii goi şi învechiţi? cu rugăciunile tale simple, cu biblia ta? Orientului i declarai tu războiu? Işi mişcă cu încăpăţînare un umăr. Ii veni în gând, că odinioară căpetenia Botond cu o bardă sparse poarta Bizanţului şi îi se strânse pumnii ca şi când ar vrea să lovească! Apoi se rezimă de perete, căci capul îi ameţii de lucrurile adânci şi întunecate cari îi fulgerară prin minte. Afară se auzì un clopoţel! Servitorii şi ţăranii îngenunchiară! Intrară doi copii, cu cădelniţa şi lumânări. Stăpânul curţii se aruncă spre uşă, se ridică drept şi pe obrazu-i apăru acea tulburare ucigătoare, cu care se aruncase odată'n luptă să-şi răsbune familia. Şi atunci preotul reformat îi apucă cu blândeţe braţul şi-l trase la o parte.

Şi veni popa valah din Gârbău cu crucea dublă în mână şi se apropie de patul bolnavului. Bolnavul se liniştì şi-şi aruncă privirea cu extaz sprè popă. Acesta luă o carte mare şi agrăind pe diavol, se apucă să-l isgoniască prin aceste cuvinte: (urmează o molitvă a Sf. Vasile).

Bolnavul adormì iar faţa-i zâmbia. Preotul reformat îşi şterse fruntea îmbrobonată de sudoare, apucă mâna stăpânului şi-l trase afară. „Aici am pierdut lupta" spuse domol şi cu tristeţe. Stăpânul răcnì: „voiu închide în temniţă pe acest popă care înşeală lumea". Preotul reformat clătină din cap. „Afurisirea (ung. az afuriszálást) a oprit-o odată însuşi principele nostru Bethlen Gavril", continuă stăpânul, „şi din pricina aceasta am şi întemniţat o mulţime de preoţi valahi". Preotul reformat răspunde: „Dar dacă sufletului poporului *aceasta-i* trebue! Dacă aceasta-l linişteşte, îl face fericit, am eu dreptul să-i stau împotrivă? La patul bolnavului, al muribundului încetează întrebarea religioasă! Şi dacă bolnavul ar fi chemat şi o ţigancă din marginea drumului, să-i dea bobi sau să-i ghicească, nici aceleia nu-i mă puteam opune cu inima liniştită!" — Până aci romanul.

Faţă de atitudinea aceasta neînţelegătoare şi duşmănoasă a cărturarilor secui şi faţă de Biserica noastră, credinţa şi cultul ei, se prezintă adânc înţelegătoare şi plină de încredere aceea a multor săteni simpli. E cunoscută în cercuri largi încrederea credincioşilor secui în harul ce se revarsă asupra sufletelor şi trupurilor prin rugăciunile preotului ortodox sfinţit prin sf. taină a preoţiei. De aici participarea atât de bucuroasă la sfinţirea apei mari la Bobotează şi ducerea acasă a apei sfinţite, chemarea în multe case a preotului pentru stropirea lor cu aghiasmă, pentru cetirea rugăciunile şi slujba maslului pentru ridicarea bolnavilor, participarea la denii şi slujba Invierii, credinţa în puterea apărătoare a hotarelor de vremi tari şi ghiaţă, prin clopotelor sfinţite: cu rugăciunea de îndepărtare a primejdiei etc. Sunt sate, unde şi credincioşii secui contribue cu simbria în cereale la plata clopotarului român, cu condiţia ca să tragă clopotele la vreme de primejdie cu vreme tare.

Mi-aduc aminte cu multă duioşie între altele înainte de războiu de rugămintea familiei unui fruntaş secui dintr'o comună cu 1200 de secui reformaţi şi 400 de români ortodocşi, ca să slujim un maslu cu 17 preoţi pentru vindecarea unui soţ tânăr, grav bolnav de nervi. Punându-i condiţia, ca să aducă permisia în scris a preotului lor, că îşi dă adeziunea de slujirea Sf. Maslu de către preoţi români, familia n'a cedat până ce n'a adus permisia cerută. Bolnavul s'a făcut deplin sănătos, fiind şi azi unul din fruntaşii cei mai respectaţi ai satului.

Ce simplu a deslegat o problemă teologică, de cea mai mare importanţă, pe aceia a puterii de har a Bisericii ortodoxe, o simplă femeie reformată dintr'o comună fruntaşă secuiască cu 2 biserici şi 2 preoţi unitari cu vre-o 1600 suflete şi cu o biserică şi un preot ortodox cu vre-o 200 suflete! Bătrână şi bolnavă simţind că i se apropie ciasul morţii, ea a chemat în jurul ei pe membrii familiei ei, ca să le împărtăşească ultima ei dorinţă: să fie înmormântată nu de preotul confesiunei ei, ci de preotul român ortodox. La întrebarea celor din jurul ei pentru ce această dorinţă, femeia a răspuns simplu: pentrucă numai preotul român ştie să se roage pentru mântuirea sufletelor, că numai el are această putere, dată lui de sus.

Dorinţa i-a fost împlinită; preotul ortodox român a înmormântat-o, iar biserica ortodoxă a primit ca donaţie din averea decedatei, tot la dorinţa ei, casă, curte şi pământ în valoare de peste 100.000 lei.

Nu dovedeşte oare că în subconştientul, azi în adormire, mâine poate spre trezire, a celei mai mari părţi a populaţiei secueşti, trăeşte o moştenire spirituală dela strămoşii noştri comuni, Români autohtoni sau Moldoveni veniţi de peste Carpaţi şi mai târziu secuizaţi! Oare dictonul extras din lungi experienţe de viaţă că „sângele apă nu se face", nu ne va oferi surprize nebănuite şi când nici nu ne aşteptăm?

Probleme-Recensii-Comentarii

Conferinţe preoţeşti. — In Duminecа a 13-a după Rusalii cercul preoţesc *Gârbova*, prot. Miercurea, şi-a ţinut conferinţa în parohia Gârbova unde păstoreşte de un mănunchi de ani părintele N. Opriş. Parohia este într'o continuă prosperitate atât din punct de vedere religios, cât şi cultural şi economic. Stările înfloritoare se datoresc armoniei în care vieţuiesc conducătorii comunei.

Intre casele parohienilor, cu măreţie se înalţă: biserica, pe care o repară acum, casa parohială, şcoala primară de stat, bine îngrijită, în care se luminează vlăstarele tinere; şcoala de copii mici este în construcţie; Casa culturală împreună cu Dispensarul fac earăş o podoabă a parohiei noastre.

Dumnezeeştile slujbe, a utreniei urmată de liturghie, făcute în sobor, au fost ascultate cu evlavie de numeroşii parohieni. Evanghelia Duminecii a fost tâlcuită de părintele *A. Străuţ*—Reciu. După sf. liturghie părintele preşedinte *Muntiu* din Cărpiniş a desvoltat subiectul: „Râvna creştinului după împărăţia lui Dumnezeu", arătând mijloacele de care trebue să se folosească fiecare creştin pentru a putea ajunge la mântuire.

Credincioşii, dupăce au fost stropiţi cu aghiasmă, au plecat la casele lor înviorati şi mulţămiţi sufleteşte.

La ora $14^1/_2$ s'a făcut vecernia, după care programul s'a continuat în faţa Dispensarului, unde şoimii din 4 comune învecinate au executat exerciţiile în vederea Adunării dela Cluj. Pe la ora $16^1/_2$ au sosit echipierii dela Sibiu însoţiţi de dl Dr. Cosma, inspectorul judeţean al Căminului Cultural, cari au fost călduros primiţi.

Cadrul manifestărilor din comuna noastră a fost mărit prin cântările frumoase executate de corul „echipierilor" compus din 100 de persoane. Programul s'a încheiat la ora 18 prin conferinţa intimă a preoţilor, în care s'a discutat probleme pastorale şi s'a fixat următoarea conferinţă a acestui Cerc. Pr. *A. Străuţ*.

*

Cămine Culturale la sate. — Serviciul Social a început lucrarea sa la sate prin înfiinţarea Căminului Cultural. In judeţul Braşov s'au înfiinţat până acum în treizeci de comune.

Amintim, cu bucurie, că peste tot, unde s'a înfiinţat, Biserica noastră a fost chemată să-şi spună cuvântul şi reprezentanţii ei au fost numiţi direct organe de conducere şi răspundere. Aşa se şi cădea.

I. P. S. Mitropolit *Nicolae* a spus atât de limpede şi răspicat într'una din îndrumările pastorale:

„Bisericii îi revine frumoasa cinste de întâia naştere în opera de culturalizare a satelor. N'a existat şi nu poate exista vreo acţiune obştească, naţională durabilă, şi completă şi nu poate avea perspective de isbândă fără concursul moral şi spiritual al sfintei noastre biserici". Sânt adevăruri verificate de istorie, adevăruri cari au trezit o legitimă mândrie şi demnitate în rostul mare pe care Chiriarhul l-a fixat slujitorului altarului în problemele mari ale neamului.

In ziua de 3 Septemvrie a. c., conducerea Serviciului Social din Braşov a purces la înfiinţarea Căminului Cultural în comunele Intorsura-Buzăului, Teliu, Budila. Pretutindeni au fost întâmpinaţi de popor mult. In fruntea mulţimilor erau C. preoţi.

La Budila Păr. S. Curcubătă a salutat pe reprezentanţii centrului, atât în numele „Astrei" al cărei conducător devotat a fost vreme de 35 ani, cât şi în numele bisericii al cărei şi mai vechi conducător este. Sf. Sa a schiţat terenul de activitate al Căminului, numit „Andrei Şaguna" şi a făcut un stăruitor apel la toţi membrii sfatului, de-a se căuta toate modalităţile pentru păstrarea portului naţional, care începuse să fie înlocuit prin îmbrăcăminte străină. Este un punct de onoare pe care credem că şi-l pot însuşi toate „Căminele" din ţinuturile în care portul românnsc a început să dispară. — *Coresp.*

Buletinul războiului

Pe frontul polon armata germană aruncând în luptă forţe cu mult superioare, din cari câteva divizii blindate, a dat lovituri repezi reuşind să cucerească în curs de o săptămână (Vineri 8 Septemvrie) Varşovia, destul de apropiată de graniţa dinspre Prusia Orientală.

Este de aşteptat ca armata polonă, surprinsă de începutul ostilităţilor în faza începutului de mobilizare, să-şi fi pregătit o linie de rezistenţă înapoia Varşoviei, care să oprească înaintarea germană.

Pe frontul de vest, cele două linii de fortificaţii, Maginot şi Siegfried, fac cu neputinţă mişcările repezi de trupe, impunând în prealabil un îndelungat războiu de poziţii. Trupele franceze au înaintat deocamdată pe teritoriul german aflător în faţa liniei Siegfried şi au început să pregătească operaţii de mare însemnătate. Populaţia germană din apropierea frontierii, din Renania şi Saar, a fost evacuată. Primele detaşamente engleze au venit în Franţa, luând poziţie de luptă.

Aviaţia britanică a bombardat până acum porturile germane din Marea Nordică, Wilhelmshaven, Cuxhaven, Brunshüttel şi oraşul Hamburg. In mai multe sboruri de recunoaştere pe deasupra teritorului german, a aruncat milioane de manifeste cu discursul dlui Chamberlain.

Marina britanică a intrat şi ea în activitate, urmărind submarinele germane cari au scufundat câteva vapoare comerciale engleze.

Organizaţi Reuniuni de femei

INFORMAŢIUNI

Inscrierea copiilor. In înţelesul legii de *apărare pasivă*, se face, în oraşele mai mari ale ţării, înscrierea copiilor până la etatea de 7 ani, pentru a putea fi, la caz de trebuinţă, evacuaţi şi incartiruiţi în comunele din împrejurime. Inscrierea aceasta, care se face şi în oraşul nostru, în Sibiu, nu este considerată ca măsură menită să înspăimânte părinţii în faţa primejdiilor, ci ca o îndeplinire a hotărârilor legii amintite, şi ca o măsură de linişte şi de apărare a propriilor lor interese. Asemenea măsuri s'au luat şi în alte ţări, unde zeci de mii de copii au fost adăpostiţi în localităţi cu mult mai puţin expuse relelor războiului.

Parohii vacante în Eparhia Ortodoxă a Maramureşului. In eparhia ortodoxă a Maramureşului sânt vacante următoarele parohii: 1. Horea, 2. Tiriam, 3. Sălacea, 4. Onceşti, 5. Vama, 6. Lazuri cu Arded, 7. Plopiş, 8. Cărpiniş, 9. Bercu, 10. Slătioara. — Doritorii de a ocupa unul din aceste locuri îşi vor trimite cererea însoţită de actele de studii şi o declaraţie că vor servi cel puţin 5 ani în eparhie. Se mai cere dela candidaţi şi puterea focului sacru de a jertfi zel şi muncă în misionarismul ortodox în acest ţinut, cunoscând că în afară de salarul bugetar nu au alte venite. Cererile se vor înainta Episcopiei ortodoxe, *Sighet*, până la 25 Septemvrie 1939.

Cel mai vechi tablou al Sfintei Fecioare. Arheologii şi istoricii de artă şi-au pus de multe ori întrebarea: care ar fi cel mai vechi tablou al Sfintei Fecioare? Se crede că cel mai vechi tablou este tabloul „Fecioara noastră din catacombe", în catacombele Sf. Triscila, numit şi „Regina Prorocilor". E vorba de o frescă foarte bine conservată. Specialiştii susţin că datează din anii 120—180 după Hristos.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 10 Septemvrie 1939, va predica părintele *Zosim Oancea*.

Primăria Municipiului Sibiu, aduce la cunoştinţă că orele de lucru la Primărie sânt dela ora 8 până la 13. Audienţele la dnii: primar, ajutori de primar şi la şefii de serviciu sânt între ora 11 şi 13, afară de zilele de Joi şi Sâmbătă, când audienţele sânt suspendate.

Nr. 352/1936 (64) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Nădăştia-superioară,** cu filia **Hăşdat,** din protopoiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. 4 jug. 1316 st. p. sesiune parohială.
2. 15 litri grâu şi 13 litri porumb dela fiecare fum.
3. Stola obişnuită.
4. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedoarei în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererea de concurs şi concesiunea dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviintarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni. Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei în înţelegere cu consiliul parohial.

Hunedoara, 30 Iulie 1939.

Nicolae Suciu
protopop.

Nr. 225/1939 (63) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clase III-a **Cherghеş,** cu filia **Popeşti,** din protopopiatul Devei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă parohială nouă.
3. Folosinţa cimitirelor din materă şi filie.
4. Sesiunea parohială: din materă 7 jugăre 268 st. p. şi din filie 5 jug. 21 st. p.
5. Câte 24 litri grâu în materă şi 24 litri porumb smicurat în filie de fiecare familie.
6. Stola obişnuită în tract.

Cererile de candidare şi aprobarea cuvenită din partea Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc, iar concurenţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a protopopului, în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Deva, la 18 Iulie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Devei

Teofil Chiffa
protopop

Nr. 362/1939 (65) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Mânierău,** din protopopiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela prima publicara în Telegraful Român.

Ceneficiile împreunate cu acest post:

1. Locuinţă în natură.
2. 5 jugăre sesiune parohială fânaţ.
3. Una măsură grâu dela fiecare familie.
4. Venitele stolare uzitate în parohie.
5. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedoarei în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererea de concurs şi concesiunea dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Hunedoara, 6 August 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Suciu
protopop

Nr. 900/1939 (68) 2—3

Concurs

Publicăm din nou concurs, cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei **Sohodol, biserica veche,** de cl. I-a, protopopiatul Bran.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Valarul dela stat.
2. Venitele stolare, aprobate de Venerabilul Consiliu arhiepiscopesc cu ord. Nr. 4544/1929.

Cererea de concurs, provăzută cu provăzută cu toate documentele necesare şi cu autorizaţia de a candida dela Ven. Consiliu arhiepiscopesc, se va înainta în termen oficiului protopopesc Bran, iar concurenţii se vor prezenta în parohie, în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptmăritor.

Zârneşti, jud. Braşov, 24 August 1939.

Vasile Stoicanea
protopop

Nr. 344/1939 (69) 2—3

Concurs

Pentru îndeplinirea postului de paroh în parohia de clasa II-a **Almaş-Seliştе,** cu filia **Braşeu,** din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Folosirea cimitirului şi curtea bisericii.
3. Birul parohial în bucate, câte 20 litri porumb sfărâmat, sau 10 litri grâu dela fiecare număr de casă. Câte 10 case din fiecare comună rămân pentru cantor şi crâznic.
4. Lemne de foc din pădurea expropriată, cât pentru 10 fumuri.
5. Venitele stolare obişnuite în tract.

Cererile de concurs, şi aprobarea dela Consiliul arhiepiscopesc de a concura, se vor înainta în termen oficiului protopopesc, ear concurenţii se vor prezenta în parohie, cu avizul protopopului, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dobra, la 28 August 1939.

Oficiul protopopesc:

Iosif Morariu
protopop

Nr. 224/1939 (62) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante **Bârsău,** de clasa III-a, din protopopiatul Devei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă în natură, cu grădină.
3. 7 jugăre arător, sesiune parohială.
4. Folosinţa cimitirului.
5. 30 litri porumb smicurat, dela fiecare familie.
6. Venitele stolare obişnuite în tract.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Devei în termenul indicat.

Candidaţii, dupăce vor fi obţinut dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc aprobarea cuvenită, se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în parohie spre a fi cunoscuţi de parohieni.

Deva, la 17 Iulie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Devei

Teofil Chiffa
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII Sibiu 16 Septemvrie 1939 Nr. 38

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de M

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inser[illegible] un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

„ASOCIAȚIUNEA" SIBIU 12 IX 939

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Alte îndatoriri pastorale impuse de împrejurările actuale

Continuăm a împărtăși alte îndrumări date de I. P. S. Mitropolit *Nicolae* cu ocazia unei recente consfătuiri cu preoțimea din Sibiu.

In vremuri ca cele ale noastre, când din atâtea *familii cu copii* numeroși și cu mijloace materiale modeste, tatăl e dus la concentrare, lipsurile de tot felul strâmtorează și chinuiesc o mulțime de case. Și deodată cu lipsurile se cuibărește în suflete drojdia acră a tuturor sentimentelor de nemulțumire, îmbolnăvind spiritual pentru totdeauna atâtea biete ființe omenești. Preotul e îndatorat prin misiunea sa de părinte al sufletelor, de slujitor al mântuirii lor, să lupte cu mizeria din casele păstoriților săi, pentru a-i păstra sănătoși sufletește. Dacă nu se poate aștepta ca el să ajute totdeauna prin sacrificii bănești personale, i se poate cere ca să caute alte mijloace prin cari se poate atenua mizeria dintr'o casă sau alta: ca de pildă prin intervenții de plasare a unuia din copii în vre-un serviciu în sat ori în altă parte, sau prin stimularea la acțiuni caritative a Reuniunii de femei ori a străjerilor. La această operă poate cointeresa și însufleți autoritățile comunale, căminul cultural.

O grije deosebită trebue să aibă preotul de *tineret* în asemenea vremuri. Tatăl fiind plecat, iar mama mai puțin ascultată, copiii, cu deosebire cei mai mari, sunt în pericolul de-a deprinde tot felul de obiceiuri și de porniri slabe. Străjeria și premilităria oferă, din fericire, în aceste împrejurări, prilejuri și medii admirabile, pentru buna și serioasa educație și supraveghiere a tinerilor. Preotul se va folosi de amândouă pentru a ține tineretul pe calea cea dreaptă. Dar nici una nici alta nu se pot ocupa tot timpul de tineri. Mai rămân destule ocazii când preotul poate și e dator să se apropie de ei, cu sfat și cu îndemn bun. Față de pornirile ușuratice pe cari le va surprinde la ei, le va aminti insistent și cu seriozitate de tatăl lor care e dus departe și Dumnezeu știe cu câte greutăți luptă și ce-l așteaptă în viitor; de mama lor care se muncește cu purtarea întregei gospodării și cu hrănirea atâtor guri. Le va înteți astfel dragostea și mila de părinții lor și sentimentul de responsabilitate, care îi va îndemna să-i asculte și să îi ajute din răsputeri. Le poate da pilde de fii ascultători, plini de spiritul jertfelniciei pentru părinții lor. Și cine își înfrageză și sensibilizează sufletul în dragostea pentru părinții săi, ușor se înalță la sentimente bune față de toți oamenii. Dumnezeu ne urcă treptat la culmile îmbunătățirii și ale dragostei de oameni.

Vremurile de război sau de amenințare a războiului, sunt cele mai favorabile răspândirii sectelor. Experiența aceasta ne-a dat-o cu prisosință războiul trecut. Cauza trebue căutată întâi în starea sufletească deosebită în care se află oamenii în astfel de timpuri. Dărâmarea sau perspectiva dărâmării tuturor bunurilor și valorilor lumești în cari își pun oamenii nădejdea în vremuri liniștite, îi ajută pe mulți să descopere pe Dumnezeu, să-și ia refugiul suprem la El. Inima lor, nemai fiind cuirasată de blindajul siguranțelor lumești, palpită cu o deosebită sensibilitate la cuvintele cari îi dau cu încredere asigurarea unei alte temelii pe care n'o mai poate surpa nici o furtună exterioară. Și sectarul se apropie de sufletul înfricat, naufragiat cu o înfățișare de siguranță, de nesdruncinată și înfocată certitudine despre prezența și lucrarea lui Dumnezeu în apropierea fiecărui suflet. Sectarul cucerește în astfel de timpuri de continuă clătinare a tuturor bazelor vieții, prin pasul, prin cuvântul lui, prin atitudinea concentrat-religioasă, prin convingerea în care e absorbită și pe care o manifestă sută la sută ființa lui. Aduce o intransigență și o atitudine de contrast absolut față de nesiguranța, de vârtejul, de temerea în care e cuprins bietul suflet omenesc, atât de neputincios în asemenea surpări de teren, dacă nu și-a găsit un sprijin mai presus de tot ce-i pământesc.

Preotul poate că înfățișează în persoana, în cuvântul și în manifestările sale, într'o formă mai diluată elementul religios, într'o formă care nu mai cotrastează absolut cu valorile pe cari le prețuiește omul în viața lui pământească. Firea lui intelectuală și de fiu devotat al națiunii, îl îndeamnă să facă legături între religie și între bunurile și judecățile dobândite prin eforturile minții omenești; el caută să dea o justificare cu lumină religioasă și valorilor naționale, sau economice. Preotul include prea multe elemente, poate nu antireligioase, dar extrareligioase în cuvântul și în aprecierile lui și atunci sufletele cărora zguduirile războiului le-a deschis o foamete uriașe după ceva absolut deosebit de tot ce-i pământesc, nu mai găsesc satisfacție în prezența, cuvântul și atitutinea diluat-religioasă a preotului.

La acest fapt trebue să fie preotul atent. Fără a-i cere să nesocotească total valorile cari susțin viața pământească a omului într'un echilibru și într'o ordine care-i fac posibilă desvoltarea spirituală, credem totuși că în vremuri de neliniște ca cele actuale prin el să grăiască factorul religios în accente mai vibrante și mai puțin amestecate cu alte elemente. Sunt oameni cu cari și sunt momente în cari el poate discuta despre valorile și îndatoririle naționale, morale, economice, cu chibzuință echilibrată, cu judecată calmă. Dar să facă cât mai dese momentele în cari să dea glas exclusiv înflăcăratei și neclintitei credințe în Dumnezeu și rugăciunii calde către El.

Fără duh profetic în manifestări și cuvinte în vremuri ca cele de azi multe suflete vor fi furate de secte. Orice preot a văzut cum vorbește un sectar. Să vorbească și el la fel (nu e vorba de conținut, ci de accentul intransigent, dens-religios, de absolută și absorbitoare certitudine). Sau și mai impresionant. Desigur că felul de vorbire convertitoare nu și-l poate potrivi omul la comandă, prin încordare de voință momentană. Asupra conștiinții lui trebue să fi pus stăpânire cu putere copleșitoare certitudinea religioasă, degetul arzător al lui Dumnezeu. Dar Dumnezeu își pune degetul Său pe orice conștiință care I-se roagă mult, Il dorește mult.

Multe cuceriri pot face sectarii între soldați, în cazărmi, pe zonă, în tranșee. Sunt atâtea momente libere în viața soldatului, cum nu are în gospodăria proprie sau a părinților săi. In astfel de momente, fie că e singur, fie că e cu alți doi-trei camarazi, așa cum se află el cu sufletul înmuiat de dorul casei, de temerea necunoscutului de mâne, cu tot felul de gânduri preocupate cu predilecție de probleme metafizice-religioase, — dacă se apropie de el vre-un camarad sectar și-i grăește azi așa, mâne tot așa, în felul în care am spus că vorbesc sectarii, ușor se pierde.

Preoții militari și concentrați au aici o mare problemă. Bine ar fi ca ei să nu stea numai între ofițeri și să-și reducă activitatea numai la sfeștanii, ci să fie părinții apropiați ai soldaților.

Cum a spus I. P. S. Mitropolit *Nicolae:* în vremuri ca cele de față, preotul trebue să fie slujitorul neostenit, plin de râvnă caldă și iubitoare, al tuturor. Să se frângă ca o pâne bună, cu sârg și cu atențiune pentru fiecare. Să se uite în toate părțile, să alerge în toate părțile, unde e chemat și unde nu e chemat, să întrebe de dureri și să mângâie, să vadă lipsurile și să inventeze un mijloc de ajutor. Nu e vremea de-a urmări acum o singură operă, masivă, căreia să i se dedice toate gândurile, și ostenelile. Ci e vremea care cere preotului să se răspândească ca o ploaie binefăcătoare pretutindeni, tuturor toate făcându-se.

D. STĂNILOAE

Nr. 9971

Telegramă

Majestatea Sa Regele Carol al II-lea a răspuns I. P. S. *Nicolae*, la telegrama omagială dela deschiderea școlii de echipieri din Sibiu, cu această telegramă:

I. P. S. Mitropolit *Nicolae* Sibiu: «Pentru sentimentele de dragoste și devotament ce mi-le exprimați cu prilejul deschiderii școlii de echipieri din Sibiu, toate mulțumirile mele.

Carol, Rege

Manifestațiile oprite

— Ordonanța Nr. 5 —

Generalul de divizie, *Gheorghe Argeșianu*, comandantul Corpului II Armată, a dat, cu ziua de 10 Septemvrie 1939, următoarea ordonanță în interesul siguranței generale și a ordinei publice:

Art. I. — Este interzisă cu desăvârșire orce critică sau manifestație săvârșită prin orce mijloace contra sau în favoarea vreunui stat străin sau a șefului statului, guvernului, comandamentului militar, a orcărei personalități din viața publică internațională, sau a simbolului național al acelor state, fie că sânt comise în locuri publice de orce fel, fie că s'ar comite pe străzi sau la reuniuni particulare de orce fel.

Art. II. — Se interzice cu desăvârșire răspândirea de știri false sau denaturate, fie de natură a pune în pericol bunele relațiuni internaționale ale României cu alt stat, fie de natură a excita opinia publică și a produce astfel turburări contra liniștei publice.

Art. III. Cei care vor contravenì dispozițiunilor de mai sus, vor fi trimiși în judecata tribunalului militar al Corpului II Armată, aplicându-li-se pedeapsa dela o lună la 2 ani închisoare corecțională.

Conform art. 5 din legea starii de asediu din 1938 li se vor aplica și pedepsele complimentare prevăzute de art. 25 din Codul Penal Regele Carol al II-lea.

Art. IV. Ofițerii poliției judiciare, militare și civile sânt însărcinați cu aducerea la îndeplinire a dispozițiunilor prezentei ordonanțe, care intră în vigoare odată cu publicarea și afișarea ei pe întreaga circumscripțiune juridică a acestui comandament.

Preotul în cooperație

Căminul Cultural și Cooperativa satului, cu multiplele-i forme de activitate comercială, iată cele două instituții noi în stat. Alături de biserică și școală, ele cimentează iubirea reciprocă, ridicând săteanul la o stare socială bună.

Cine e chemat să le înființeze, dirijându-le? Poate preotul să rămână izolat de ele? Nu.

Preotul este, prin esență, capul satului, omul de conducere în timp de pace și război și deci, implicit, prin situația-i socială, e chemat să ia locul de conducere în instituțiile satului. Vremurile ne cer activitate, indiferent de șoapta celor răi. Dușmănia și orgoliul altora, fie că sânt sau nu chemați, să nu fie pentru preot un motiv de desinteres, ci mai mult: să fie un imbold la activitate, spre binele satului și al statului.

Cooperaţia, înfrăţirea indivizilor pentru binele colectiv, *este o acţiune nouă şi trebue să ne înhămăm la ea.*

Preotul, în satul lui este chemat să adune pe săteni într'un mănunchi, într'o cooperativă, unde cu puţini bani se poate face mult.

Pe cei înstăriţi, ca şi pe cei mai săraci, îi vei lumina asupra rostului înalt al cooperaţiei, de a stânge specula, şi'n locul câştigului ce până mai ieri întra'n mâna lui x sau y, direct câştigător să fii tu, acţionarul şi consumatorul. Cu oameni luminaţi, cu un capital subscris de ei, prin sprijinul statului, prin munca ta, a învăţătorului, notarului etc. vei face ca în comună să se ridice cooperativa satului tău.

Ea e mijlocul de valorificare a produselor ţărăneşti, e locul de consumaţie a săteanului, e ajutorul lui la nevoie, e confecţionarul uneltelor şi maşinilor agricole cu preţ mic, e chivernisitoarea muncii şi agoniselii, e casa în care alături de biserică, şcoală şi cămin cultural, trebue să intre adevăratul român.

In centrele minoritare mai ales, unde comerţul românesc lâncezeşte, preotul e obligat moral, să înfiinţeze cât mai repede Cooperativa românească, *în care va încadra pe toţi sătenii.*

— Bine, dar preotul este «apostol» şi nicidecum «comerciant», vor zice unii.

Numai cel ce ştie să se eschiveze dela orce acţiune bună, numai cel ce nu e cunoscător al realităţilor sociale, numai cel ce nu vrea, *fiind stăpânit de indiferentism faţă de tot ce e spre folosul săteanului, poate sta la îndoială în faţa acestei probleme.*

Conducând o cooperativă, nu eşti comerciant, acest rol intrând în competinţa dirigentelui, *singurul care procură sau vinde marfă. Tu eşti doar iniţiatorul ei, omul cunoscător al realităţilor şi acţionarilor, regulatorul şi observatorul atent, ca scopul cooperativei să nu fie rău înţeles.*

Să nu se uite că prea des şi de prea mulţi sântem învinuiţi de inactivitate. De ce? Fiindcă nu voim să prindem momentul propice pentru începerea unei acţiuni. Iar dacă acţiunea e pornită de altul, comitem greşala, că rămânem departaţi, în espectativă de durată. Şi aşa, fără să observăm, renunţăm la rolul nostru preponderant de răspundere şi conducere în sat.

In satul nostru sântem cei mai direcţi vizaţi în cooperaţie. Ocolind înfiinţarea cooperativei, nu ne încadrăm în nevoile sociale ale săteanului, desminţindu-ne rolul de conducători ai satului. De aceea, până mai e vreme, să canalizăm şi'n această direcţie munca noastră, arătând în mod practic, viabilitatea bisericii prin slujitorii ei destoinici.

Prin biserică, şcoală, cămin cultural şi cooperativă, să pecetluim pe vecie, ca adevăraţi apostoli, munca noastră pe altarul patriei.

Pr. Ioan Branea

„Să ne ţinem gura"

Primim:

Avem noi, unii români, obiceiul de a nu ne înfrâna gura, de a nu respecta micile secrete ale legăturilor dintre noi.

O facem nu pentrucă am îndrăgi minciuna şi am urâ adevărul. Nu e o ştirbire a caracterului nostru, ci o facem mai mult din uşurinţă, din plăcerea unei fanfaronade la care ne dedăm când nu avem altceva mai serios de făcut.

La oraşe, mai ales, cafeneaua e izvorul celor mai fantasmagorice discuţii. In mai puţin de un ceas, o ştire căpătată întâmplător îmbracă tot felul de versiuni. Şoptim la ureche, dăm credit exagerat tuturor gesturilor care vor să pară că ţin totdeauna mai mult decât îşi închipuie cel a cărui bună credinţă i-am furat-o.

Dacă acest prost obicei e inofensiv în vremuri bune, dacă el nu strică nimic în momente de linişte, apoi devine primejdios în vremuri ca acestea pe care le trăim.

Deci, să pornim împotriva-i o cruciadă a stârpirii!

Subsecretariatul de stat al Poliţiei a început această bine venită cruciadă. Autoritatea de stat şi-a dat bine seama că duşmanii au mai multe fronturi pe care încearcă să atace. Exagerarea svonului public, propagarea panicei sânt şi ele un atac îndreptat împotriva bunei noastre stări. Să fim deci atenţi! Să nu luăm cu uşurinţă problemele mari ale statului! Să prindem, să cerem sancţiuni imediate celor ce ne atacă pe aceste căi! Şopteala, aplecarea urechii, gesturile să înceteze!

Altfel, sântem duşmani ai intereselor unui stat care nu face altceva decât îşi vede de treburile sale, asigurând tuturor cetăţenilor săi: liniştea şi bună starea.

Probleme-Recensii-Comentarii

Ion Lupaş: Regele Carol I şi Transilvania — „Adevăratul Monarh" — Cluj, tip. „Cartea Românească". 20 pg. Preţul?

I. Lupaş: Le roi Charles I-er et l'indépendece de la Roumanie. Bucarest, M. O. 1939. — 34 pg. Preţul?

Sânt *două* studii istorice, de curând apărute, unul în revista „Gând Românesc", altul în „Revue de Transilvanie", amândouă extrase în broşurile de faţă.

Autorul lor, dl prof. I. Lupaş, îmbrăţişează în câteva pagini, de analiză clară şi interesantă, de o parte *problema transilvană* privită de înţeleptul şi marele domnitor, care a fost Regele Carol I, de altă parte rolul de căpetenie desfăşurat de acest monarh în *realizarea neatârnării naţionale a poporului român* de pe cele două laturi ale Carpaţilor.

Trei faze succesive, — cum arată autorul, — se desprind în atitudinea Regelui Carol I faţă de problema transilvană: In primii ani ai domnirii sale, Carol păstrează o atitudine rezervată, sprijinită de părerile unor mari personalităţi cu vaste experienţe politice. In a doua fază, după războiul dela 1877—78, atitudinea sa devine mai hotărâtă, împăratului Francisc Iosif îi spune, într'o convorbire, că nici un popor nu poate consimţi să fie despoiat de idealurile sale politice). In faza a treia, în ultimii 15—20 ani ai domniei sale de peste 48 de ani, „Adevăratul Monarh" al tuturor românilor intervine, „prudent şi discret, cu sfaturile sale menite a contribui la îmbunătăţirea sorţii românilor de sub cârmuirea străină".

Desfăşurarea acestor trei faze este dépănată cu toate datele, dovezile şi precizările necesare.

Icoana nemuritorului Suveran, zugrăvită astfel în studiile laboriosului nostru istoric I. Lupaş, va sluji generaţiei cărturăreşti de azi şi de mâne drept exemple de „strălucite lecţii de *prevedere politică, de morală civică şi religioasă, de nedesminţită virtute a răbdării şi încrederii*".

Acestea sânt comorile ce resar pe urma înfăptuirilor celui ce a pus temeiurile Dinastiei române şi Statului nostru naţional, în veci recunoscător „Adevăratului Monarh".

*

Gândirea: Cu fiecare număr aduce bucurii şi revelaţii noui. Linia gândurilor mărturisite în paginile ei, hrănite din seva autohtonismului românesc, îmbrăcate în alese forme estetice şi stropite tot mai persistent cu mireasma duhului ortodox, penetrant în fiinţa noastră, urcă vertiginos în zona aspiraţiilor după Dumnezeu şi veşnicie.

Chiar când în paginile ei se însoţeşte sincer şi duios pe drumul din urmă al acestei vieţi, câte unul din preţioşii săi colaboratori — cum e cazul în numărul de pe Septemvrie, în care dl N. Crainic, evocă chipul, plin de devotament pentru Rege, arzător de dorul scrisului şi profund creştin, al lui N. M. Condiescu — chiar atunci gândurile ei ancorează în adâncuri de probleme, cu lumini peste veac.

Numărul recent cuprinde un substanţial eseu al dlui I. Petrovici: „Dincolo de zare. Problema supravieţuirii în cadrul criticii filosofice".

Iată câteva din concluziile autorului:

„Corpul apare în genere nu ca principiul vieţii spirituale, ci ca un in

FOIŞOARA

Problema românească din ţinuturile secuizate şi Biserica ortodoxă

(3) (Sfârşit) de Prot. **AUREL NISTOR**

E concludentă o experienţă personală, de acum 5—6 ani. Având atenţia îndreptată exclusiv asupra comunelor, în cari am pierdut suflete în ultimul timp al răsboiului mondial, nici prin vis nu îndrăsniam a spera vre-o revenire în alte comune. Anunţarea unui preot model de şcoală şi muncă misionară, că într'o comună vor să treacă la ortodoxie vre-o 60—70 de credincioşi, m'a făcut să cred că sau e un caz de autoamăgire provenită dintr'un disperzel exagerat, fără nici un substrat real, sau e o eroare la mijloc! Mă întăria în această privinţă împrejurarea că în acea comună era o singură femeie ortodoxă şi că cu multe zeci de ani înainte nu părăsise nimeni credinţa ortodoxă, ca să avem pe cine readuce. Peste o săptămână m'am convins, spre bucuria mea nespusă, că eroarea fusese la mine şi nu la vrednicul preot apostol. Până atunci nu-mi dădusem seama de minunatele puteri şi taine ale sufletului frământat şi format în cursul atâtor sute de ani de Biserica strămoşească, prin sfintele ei taine şi rugăciuni. *Acum* am văzut, că aceste puteri, oricât ar fi fost ele de acoperite de spuza cenuşei străine, o simplă suflare a vântului Sfântului Duh ajunge să le cureţe de această spuză iar ele să se ivească din nou *şi* mai luminoase, *şi* mai vii!

Acest adevăr ni l-a relevat mai întâi marele şi providenţiatul nostru ierarh, Inalt Prea sfinţitul Mitropolit Nicolae. Au trebuit aproape 20 ani, ca realitatea să convingă şi pe cei mai sceptici despre adevărul profeticei viziuni a înaltului ierarh, pe care a vestit-o atât de clar şi convingător în cursul celor 2 săptămâni ale primei sale vizitaţiuni canonice de ierarh făcută în părţile secuizate ale judeţului Treiscaune. Noi ascultam şi nu ne puteam dumeri: cum îi poate atribui *atâta* putere şi cum poate spera în *atâtea* biruinţi din partea unei biserici modeste şi sărace cu slujitori umiliţi şi disprefuiţi şi înconjurată de atâtea alte biserici străine puternice, şi bogate, cu slujitori învăţaţi şi mândri şi având la îndemână toate posibilităţile materiale de propagandă?

Ne spunea înaltul ierarh: aci ne trebuesc luptători, cu credinţă şi duh! nu sărăcia poate împiedeca biruinţa, ci lipsa de credinţă şi încredere în puterea lui Dumnezeu! Ne îndemna spre apropierea de Hristos, de cunoaşterea şi de slujirea lui cu iubire, căci el singur poate deslega tainele viitorului! Să ne învăţăm a ne ruga cu stăruinţă şi cu credinţă; a ne apropia cu dragoste şi cu milă de popor, mai ales de cei de jos, săraci şi umiliţi, a fi pildă tuturora prin cuvinte şi faptă, a ne „face slujba deplin", a stărui cu răbdare şi a persista pe calea cea bună „de nimic îndoindu-ne", căci numai aşa va fi a noastră biruinţa!

Cine a ascultat, a şi biruit.

Iată o pildă! Vă dau icoana unui ţinut, vrăjmaş de moarte faţă de tot ce era românesc. Pe vremea vizitaţiei canonice de acum 19 ani a Inalt Prea Sfinţitului în cele 20 de sate ale acelui ţinut se aflau 2 preoţi şi anume: unul cu 4 biserici în 6 sate, iar altul, bătrân şi şchiop, cu un picior de lemn, slujea în 3 biserici din 14 sate. Credincioşi deabia erau 2250 suflete cu totul şi având în total 2 case parohiale. Azi în aceleaşi 20 sate avem 4394 credincioşi cu 10 preoţi, cu 7 case parohiale existente, alte 4 în perspectivă cu 17 biserici, adecă: 8 vechi, 6 noui, sfinţite iar 3 aproape terminate. Experienţa a dovedit că oriunde s'a aşezat un preot cu vocaţiune şi pasiune pentru slujba lui, chiar unde n'a mai fost niciodată preot românesc ortodox, lucrurile s'au schimbat ca prin farmec.

Vedeai cum se înciripează pe neobservate nucleul sănătos de viaţă românească, cum se înmulţeşte numărul credincioşilor şi cum iau fiinţă o mulţime de înfăptuiri şi aşezăminte noui! La început a fost primit şi privit de unii cu neîncredere, de alţii cu bănuială; de unii cu teamă, de alţii cu dispreţ.

Populaţia săcuiască de altfel e harnică, bine organigată sub raport economic, respectuoasă faţă de lege, şi de autoritate şi desprinde repede miezul din învelişul lucrurilor. Cine se apropie de ea cinstit, cu simţul dreptăţii şi al corectitudinii, dându-i respectul cuvenit, îşi câştigă repede simpatia, chiar dacă se dovedeşte mare român în acţiunea şi simţirea sa. Populaţia săcuiască a fost în trecut şi este în parte şi azi indusă în eroare cu privire la poporul romăm. I s'a format în mod meşteşugit o părere falsă asupra trecutului şi calităţilor lui. De aceea oriunde i se dă ocazia a descoperi adevărul, o vezi reacţionând în mod spontan. De aci provine aplicarea bunei înţelegeri la sate între populaţia secuiască şi între cea românească, fie că e sau nu maghiarizată. Aşa se explică şi împrumutarea de ociceiuri şi de cuvinte româneşti; contribuţia benevolă, reciprocă, cu lucru, material şi bani la zidirea de biserici, la cumpărarea de clopote, trasul clopotelor la ambele biserici la moartea fruntaşilor etc. In trei sate mixte, până la 1896 — serbarea mileniului — întreagă populaţia secuiască avea portul românesc; cei mai bătrâni îl poartă până azi. Tinerii: feciori şi fete, legau un fel de frăţie între ei, numindu-se fărtaţi şi surate — ungureşte fortát şi szuráta, menţinând această lagătură până la moarte, ca un fel de rudenie şi participând fiecare la celalalt la toate serbările de bucurie sau de durere ca: nunţi, boteze, înmormântări etc. De aci urmează concluzia că bariera de duşmănie dintre secui şi români e artificială, creiată tendenţios pentru a împiedeca orce apropiere unii de alţii, bine ştiind, că din această apropiere urmează raporturi de prietenie şi descoperirea originii comune, unde e cazul.

Am urmărit cu atenţie toate cazurile de revenire la ortodoxie, deci la românism, şi mărturisesc sincer, că nicăeri n'am găsit un singur caz de forţare a conştiinţei; dimpotrivă am avut multe sute de cazuri, unde am refuzat categoric ofertele de renegatism, la cari nu originea etnică română şi simţul interior îi aducea la ortodoxie, ci gândul la beneficii sau alte favoruri de ordin material.

Concluziile trase din constatările făcute ne indică şi soluţiile practice pentru rezolvarea problemei noastre:

1. Cauza noastră e o cauză dreaptă şi morală; acţiunea pornită e plăcută înaintea lui Dumnezeu. de aceea ştim că vom avea ajutorul Lui. Noi nu râvnim la bun străin, ci căutăm să readucem în patrimoniul naţiei numai ce-a fost al nostru. Acest lucru dorim a-l ajunge pe cale paşnică şi nu prin forţă. *Vrem* să creiăm prin dragoste muncă şi jertfă un climat românesc, care să atragă spre noi, de bună voie, pe toţi fiii pierduţi ai neamului nostru. Vrem să spulberăm atmosfera de minciună creiată în

strument de actualizare al unui cuprins sufletesc, care fiinţează în sine, independent de mecanismul material".

Dualismul antropologic e arătat în două argumente:

1. „In timp ce corpul nostru este un fragment minuscul dintr'o lume materială infinită [cred că termenul „infinit" nu exprimă nemărginirea, ci numai metafora numărului mare, dar nu nesfârşit de lumi materiale] aceeaş lume încape întreagă în conştiinţa noastră spirituală.

2. In timp ce corpul este opac, spiritul e transparent. Dacă introduc o carte în sertar, cartea dispare, — dar dacă o introduc în spiritul meu, atunci ea nu rămâne sustrasă altora, ba poate se intensifică prin tot ce îi adaugă entuziasmul meu".

Mecanismul cerebral socotit multă vreme cauza ultimă a proceselor psihice din noi, — nu are alt rol decât „de-a tria şi actualiza amintirile noastre", depărtându-se de realitatea spirituală.

„Ideia unei lumi incorporale, în poligonul unor dimensiuni pe care spaţiul nostru nu le cunoaşte, apare nu numai ca o afirmare posibilă, ci chiar ca o certitudine întemeiată". Doctorul C. Paulescu spunea acelaş lacru în altă ordine de idei: „Adevăratul om de ştiinţă nu numai crede în existenţa lui Dumnezeu, ci ştie că este Dumnezeu".

Dl I. Petrovici respinge ideia nemuririi în sens panteist — o absorbiţie a individului în totul — aşa cum au alunecat mulţi să creadă — şi susţine o nemurire individuală. Numai o astfel de nemuririre corespunde dorului arzător de conservare şi supravieţuire.

In sfârşit certitudinea nemuririi implică certitudinea finalităţii noastre. Suntem „misionari ai transcendentului", autonomi prin libertatea cu care suntem înzestraţi, dar chemaţi tainic spre limanul vieţii veşnice. —

Cred că nu greşesc când socotesc eseul plin de farmece al dlui N. Crainic: „Despre artă" fie un prolog fie o întregire a celor scrise de dl I. Petrovici.

Omul crede şi caută nemurirea în mod „spontan", dar pentru a intrezări ceva din beatitudinea ei are lipsă de ajutoare. Suntem neputincioşi şi nu ne putem uita mereu spre cer. Arta ne dă imaginea cerului. Cădem în noroi şi avem lipsă de cârji să ne ridicăm. Pe aripile artei ne ridicăm ca pe fustelele unei scări spre zările absolutului.

Arta nu e şi nu poate fi imitaţia pură a naturii, cum au socotit-o grecii. In acest caz n'ar avea nici o valoare şi nici un rost. De altfel o pânză oricât de măestrit ar fi lucrată, nu poate cuprinde toată grandoarea naturii. Ea nu tinde să redea natura aşa cum e — sau în orce caz acest fel de artă e simplistă — ci caută să ne redea transfiguraţia ei, coborârea formelor veşnice în imagini sensibile.

Insă această înălţime nu o îndreptăţeşte să se substitue religiei, cum au crezut unii esteţi.

Credinţa religioasă e certitudinea ordinii veşnice, şi a nemuririi personale. Arta e numai sugestia posibilităţilor. Arta nu ne convinge că suntem nemuritori, dar ne sugerează nemurirea; arta nu ne determină să fim fericiţi, dar ne sugerează fericirea.

„De aceea marile avânturi, — prin care ea ne smulge pentru moment din viaţa comună, nu se pot susţine în înălţime decât înfăşurate ca iedera pe certitudinea credinţei religioase".

Arta este „la intersecţia dintre timp şi veşnicie". In forme sensibile ne aminteşte de originalitatea şi destinul nostru. — *V. Coman.*

*

Preot Dr. Spiridon Cândea: „Hristos şi mântuirea sufletească a orăşenilor". Studiu de teologie pastorală. Sibiu, 1939. 302 pagini.

Despre această carte, foaia *Renaşterea* din Cluj se exprimă astfel:

Colecţia „Seriei Teologice" a sporit cu o nouă şi valoroasă publicaţie a păr. S. Cândea, consilier arhiepiscopesc. Lucrarea depăşeşte cadrul obişnuit al unei teze de doctorat, graţie maturităţii autorului şi pregătirii sale temeinice la universităţile din răsăritul şi apusul Europei. Avem astfel o operă bine gândită şi serios documentată, prinsă într'o expunere limpede. Păr. Cândea tratează metodic subiectul său aşa de important pentru noi într'o epocă când dăm lupta întru cucerirea oraşelor, de unde fusesem isgoniţi în trecut. Sfinţia sa împarte lucrarea sa în 3 părţi, vorbind despre: problema conducerii pastorale a oraşelor, de problema socială religioasă şi morală din oraşe, de cauzele decadenţei religioase a orăşenilor şi în fine de mijloacele şi metodele pastorale pentru îndreptarea sufletească a locuitorilor din oraşe. Partea aceasta din urmă este desigur cea mai importantă, pentrucă examinează, în lumina nevoilor noastre, chestiunea pastoraţiei colective şi individuale, punând sub ochii noştri o serie de căi bune şi experimentate. Lucrarea păr. Cândea este foarte meritorie şi ea va fi de mare utilitate pentru preoţii noştri, cari, nu ne îndoim, o vor studia cu interes spre a culege din ea învăţăminte rodnice.

INFORMAŢIUNI

Examenul de bacalaureat, teoretic şi comercial, din sesiunea de toamnă, va începe în ziua de 20 Septemvrie.

Dela Rectoratul universităţii Regele Ferdinand I din Cluj: Inscrierile la cele patru facultăţi ale acestei universităţi [Drept, Medicină, Litere, Ştiinţe], încep Luni în 2 Octomvrie şi vor continua toată luna Octomvrie, cu excepţia anului I pentru care înscrierile au ca ultim termen data de 10 Octomvrie. Cursurile şi lucrările încep la 15 Octomvrie 1939.

La fondul căminului pentru bătrâni al Soc. române de înmormântare din Sibiu P. C. Părinte protopop Virgil Nistor, consilier arhiepiscopesc, a dăruit suma de 500 lei întru pomenirea mamei sale dragi Elena Nistor n. Raceu fostă membră a societăţii. Această sumă s'a pus la Legatul Preotul Dionise Nistor întemeiat de părintele consilier întru pomenirea tatălui său. Legatul poartă de acum înainte numele: Legatul Preotul Dionisie Nistor şi soţia Elena. La acest legat a dăruit şi părintele protopop Timotei Popovici şi soţia Victoria în loc de cunună pieritoare pe mormântul decedatei suma de 100 lei. Pentru aceste creştineşti daruri mulţămeşte preşedintele societăţii: *Timotei Popovici.*

† **Dr. Octavian Prie,** profesor la Academia comercială din Cluj şi fost rector al ei, a încetat din viaţă în 12 l. c. în Cluj în etate de 64 ani. Un lung şir de ani a condus, cu bune rezultate, intreprinderile comerciale ale Băncii agrare

A făcut studii teologice şi filosofice la universitatea din Budapesta şi s'a bucurat de mare trecere în societatea românească ardeleană. Veşnică să-i fie amintirea!

Peste 500 preoţi militari, catolici şi protestanţi, cum anunţă ziarele din Paris, asigură serviciul religios al armatei franceze atât pe uscat, cât şi la marină şi aviaţie. Preoţii constată, că moralul trupelor este pretutindeni perfect. Inainte de plecare, milioane de mobilizaţi s'au împărtăşit, dovadă a sentimentului lor profund religios.

Instrucţie obligatorie. In luna aceasta a lui Septemvrie s'a început, pe întreg teritoriul ţării, instrucţia de apărare pasivă, prevăzută de art. 11 din Legea A. A. T. Toţi cetăţenii ţării, dela vârsta de 7—60 ani, trebue să execute 24 ore de instrucţie pe an. Şi anume: câte 2 ore în lunile Sept., Oct., Nov., Dec., 1939 şi Ian.—Mai 1940. Prefecturile şi oraşele ţin deschise registrele de evidenţă la instrucţia A. P. în mod gratuit, pe lângă unităţile de pompieri, unde se găsesc instructorii necesari pentru a învăţa populaţia cum să mânuiască aparatele de protecţie, cum să dea primele ajutoare victimelor gazate şi cum să mânuiască extinctoarele. — Celor ce, la 1 Septemvrie 1940, nu vor avea executate 24 ore de instrucţie A. P., li se vor aplica sancţiunile art. 63 din Legea A. A. T., adică: „Inchisoarea dela 1—30 zile, sau amendă dela 500 - 2000 lei". — Toate autorităţile fac sforţări pentru a instrui populaţia asupra măsurilor de apărare pasivă şi cer acesteia ascultare, fiind în interesul ei.

Oameni necăjiţi. Peste trei milioane oameni din Ungaria duc o viaţă chinuită, — constată însisi maghiarii de peste Tisa. La noi, în România, ţăranii unguri sânt proprietari agricoli cu drepturi egale românilor. Ţărănimea din Ungaria însă nu poate să trăească decât în mizerie completă, cât timp dăi-

---

mod artificial în jurul numelui şi ideii de român, pentru a redeştepta mândria şi conştiinţa demnităţii naţionale.

2. Readucerea celor pierduţi se poate înfăptui pe calea credinţei şi prin Biserica strămoşească. In sânul ei trebuesc concentrate toate eforturile atât ale preoţimii cât şi ale laicilor, oricare le-ar fi funcţiunea şi rostul.

3. Problema trebue să fie îmbrăţişată de toţi, deopotrivă, nefiind numai de o importanţă locală, ci o adevărată problemă de stat. Astfel ea trebue îmbrăţişată de toţi, neputându-se nimeni sustrage dela datorie oricine are un rost sau o atribuţie publică e obligat să-i dea întreg concursul, altfel comite trădare de neam.

4. In prima linie de luptă sunt chemaţi preoţii; nu orce preoţi ci adevăraţi preoţi! Lozinca să ne fie: în ţinutul secuizat decât să avem un preot ne-la locul lui, mai bine să nu-l avem.

Preotul din aceste părţi trebue să fie un iluminat, un „nebun pentru Hristos" care să poate fi „tuturor toate". Să urmeze cuvintele proorocului Iezechil, capitolul 34, 16. „Pe oaia cea pierdută o voiu căuta, pe cea rătătită o voiu aduce, pe cea rănită o voi lega, pe cea bolnavă o voi înzdrăveni, pe cea grasă şi pe cea zdravănă o voi paşte precum se şi cuvine". Să aibă ochii şi nădejdea pururea spre Domnul şi acesta îl va auzi şi îl va ajuta! Cu ajutorul *Lui* va birui!

5. Pentru a-şi putea preotul îndeplini rolul de misionar şi apostol, trebue pus la adăpostul zilei de mâine. Principiul călăuzitor să ne fie: selecţiune severă, îndrumare sănătoasă, control aspru dar şi purtare de grije părintească. Pentru a se putea dedica în întregime operei sale misionare şi pentru a nu pune nici o sarcină prea grea asupra credincioşilor secuizaţi, pe cari vrem să-i readucem şi cari deobicei sunt şi mai săraci, şi nevoiaşi, preotul să-şi aibă asigurarea vieţii de către Stat printr'un salar dublu, precum şi prin locuinţă şi încălzire gratuită.

6. Trebue organizarea unei munci unitare şi bine îndreptate; după înfiinţarea unui protopopiat şi în judeţul Ciuc, stabilirea programului de muncă amănunţit, pentru fiecare comună şi regiune. Poate că ar fi bine ca fiecare protopop să aibă în ajutorul lui câte un preot misionar, care să facă legătura permanentă între sate şi între preoţi pentru asigurarea unei munci şi îndrumări unitare şi care să fie în permanenţă pe teren. Poate că această dorinţă s'ar putea realiza în legătură şi în cadrul Serviciului Social.

Pentru desăvârşirea organizării muncii va trebui să se menţină o strânsă legătură între protopopiatele din ţinutul secuizat; schimb de vederi mai des, verificarea metodelor întrebuinţate precum şi a realizărilor pe teren, noui planuri de lucru, etc. vor fi tot atâtea mijloace pentru întetirea acţiunii şi asigurarea biruinţii!

7. Asigurarea numărul necesar de cântăreţi bine pregătiţi la şcoala din Sibiu, dintre elementele locale capabile, trimise la şcoală ca bursieri şi asigurându-li-se existenţa printr'un salar corespunzător dela Stat.

8. Pregătirea terenului, pentru a se asigura cel puţin de 2 ori pe lună ţinerea în fiecare comună a câte unui serviciu divin ortodox, fie şi numai pentru un suflet. Unde este chiar şi numai un sigur Român, să fie România prezentă, prin serviciul divin al Bisericii ei naţionale.

9. Asigurarea pe rând, dar totuşi în ritm mai grăbit în fiecare comună a unei săli pentru serviciul divin, a câte unui clopot şi troiţe, a obiectelor şi vaselor celor mai necesare cultului divin, a cimitirului pentru îngropare, în loc de cinste, a ortodocşilor.

10. Obligaţia de a ţinea permanent ocupată, cu rapoarte de pe teren, o rubrică „Dela românii secuizaţi" la Telegraful Român, şi comunicarea în acelaş timp a faptelor mai importante către ziarele şi revistele mai răspândite'n ţară.

11. Incadrarea serioasă şi însufleţită a slujitorilor bisericeşti: preoţi şi cântăreţi, în toate acţiunile pornite penru ridicarea satului: Serviciul Social, Straja Ţării, Premilitărie etc. Pregătirea din vreme a unui plan de muncă în cadrul acelor acţiuni, pentru rezolvarea problemei speciale a ţinutului secuizat.

12. Imbrăţişarea călduroasă a problemei clasei mijlocii, prin organizarea filialelor Reuniuniii de meseriaşi, comercianţi şi industriaşi români, pentru apărarea intereselor lor, prin acordare de credite ieftine şi ajutoare şi prin creiarea căminelor de ucenici şi apoi prin plasarea de ucenici la meserii etc.

13. Sprijin netărmurit organizării agricole şi cooperative ţărăneşti, pentru a ajuta pe sătenii români să-şi poată cumpăra pământ, vite şi unelte de lucru, să-şi poată valorifica bine produsele etc.

14. Organizarea cât mai bine a acţiunei sociale pentru ajutorarea familiilor cu copii mulţi, a bolnavilor săraci, a hrănirii substanţiale a copiilor săraci dela şcoala primară.

Să simtă fiecare român cinstit şi muncitor, că biserica lui strămoşească veghiază asupra sorţii lui, îi poartă de grije, şi când e în strâmtoare îl ajută.

15. Cel mai neţărmurit şi călduros concurs din partea Bisericii şi a slujitorilor ei, şcoalei româneşti pentru realizarea operei ei naţionale şi pentru ocrotirea şi ajutorarea copiilor români.

16. Preocuparea permanentă şi însufleţită cu problema românească, având a găsi în fiecare zi noui soluţii adecvate momentului sau împrejurărilor locale.

17. Incheierea de legături permanente între copiii secuizaţi şi între cei din Vechiul Regat, prin mijlocirea societăţii „Tinerimea Română", a „Ligii Culturale" precum şi a tuturor autorităţilor şi Instituţiunilor româneşti bucuroase de a-şi oferi concursul.

Fiecare copil român secuizat să-şi aibă corespondentul lui, patron spiritual şi naţional, în vechiul regat, cu care să stea în permanentă corespondenţă şi dela care să primească la sărbători mari: reviste, cărţi ilustrate, calendare etc. şi dacă sunt săraci jucării sau încălţăminte şi îmbrăcăminte uzate etc.

Şirul soluţiilor practice e fără sfârşit. Preotul care are duh de apostol va născoci în fiecare ceas altele noui, va auzi permanent cuvintele Domnului dela Ioan 24, 12: „Cel ce crede în mine va face şi el lucrurile pe cari le fac eu şi va face mai mari decât acestea" şi „orce veţi crede întru numele meu, aceea voiu face", şi iarăşi la vers 26 „dar Mângăetorul Duhul cel sfânt, pe care-l va trimite Tatăl întru numele meu, acela vă va învăţa pe voi toate şi Vă va aduce aminte despre toate cele ce v'am spus".

In Domnul ne e nădejdea, iar Duhul sfânt ne va lumina şi îndruma şi în cele mai grele clipe.

nuesc *latifundiile* din această țară, luând țăranilor putința de a trăi cât de cât mai omenește. Statistica maghiară arată numele proprietarilor latifundiari cu proprietățile lor agrare; reținem următoarele: Prințul Eszterházy are (în cifre rotunde) 213 mii jugăre; alți 5 magnați 320 mii jugăre; trei Habsburgi dețin 93 mii jugăre; Statul maghiar 294 mii; primăriile orășenești 338 mii jugăre; organizațiile catolice au moșii în suprafață de peste 846 mii jugăre. Eată un teren de muncă pentru domnii revizioniști, cari lărmuesc la Radio, în presă și în conferințe publice, — făcându-se de râsul Europei.

Aviz protopopilor și preoților. Sinodul permanent, de pe lângă Sfântul Sinod, în ședința ținută la 9 Iunie 1939, a hotărât ca pe viitor preoții să suplinească pe învățătorii chemați la armată.

Suplinirea o vor face preoții fără a-și neglija îndatoririle împreunate cu oficiul bisericesc. *Consiliul arhiepiscopesc*

Guvernul german a suprimat numeroasele ziare catolice ce apăreau în Germania, permițând să apară de aci înainte numai cinci, de fiecare dieceză (mitropolie) câte una. Aceasta pe motiv ca să se facă economie la hârtie. Deasemenea a închis mai multe biserici dela orașe, cu justificarea că se aflau în locuri unde nu existau prin apropiere adăposturi contra atacurilor aeriene și deci credincioșii prinși la slujbă n'ar fi avut unde se refugia.

Aspre pedepse. Un decret al comitetului ministerial pentru apărarea națională din Germania prevede următoarele: Cei ce în timpul alarmelor, sau când orașele sânt cufundate în întunerec, vor comite furturi sau vor amenința viața cuiva, vor fi osândiți la moarte, la recluziune permanentă sau temporară. Tot cu moarte vor fi pedepsiți cei ce vor da foc la clădiri, vor amenința siguranța circulației trenurilor și tramvaelor, sau vor săvârși alte acțiuni care ar putea compromite siguranța publică. Cei ce vor săvârși prădăciuni în regiunile evacuate de populația civilă pentru motive de ordin militar, vor fi spânzurați.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 17 Septemvrie 1939, va predica părintele Dr. *Spiridon Cândea.*

CARȚI ȘI REVISTE

Sfânta Liturghie pe înțelesul tuturor, de Pr. *Ioan N. Ionescu-Amza*, profesor la liceul Eminescu. 1939. București. Tip. „Cugetarea". 71 pag. Prețul 20 Lei. — Cartea, cu acest titlu, aprobată de autoritatea bisericească, este folositoare și se recomandă tuturor credincioșilor și în deosebi tineretului.

P. S. Eugeniu Suceveanu, arhiereu vicar al mitropoliei Bucovinei. Note biografice, de *Pr. Dr. Orest Tarangul*, consilier referent. Cernăuți, 1939. Tip. mitrop. Silvestru. — Broșură de 33 pag. Prețul?

Sf. Sinod *este convocat pentru ziua de 16 Septemvrie a. c. la București. Înaltul for bisericesc va fixa data alegerii noului mitropolit al Moldovei.*

Guvernul român și evenimentele dela granița dinspre Bucovina. Față de evnimentele dela granița bucovineană guvernul român a hotărât următoarele:

1. Va admite refugierea în România a femeilor, copiilor și răniților.

2. Detașamentele militare ce se refugiază pe teritoriul român, vor fi dezarmate, iar soldații duși în lagăre de concentrare.

3. Oamenilor politici poloni ce trec în România, li se vor fixa anumite localități de ședere și li se va interzice orice activitate politică.

4. Particularilor și în special *galițienilor* le este interzisă în mod strict trecerea pe teritoriul român.

Sunt măsuri dictate parte de voința de neutralitate a Țării noastre, parte de grija de-a nu ne pomeni cu un nou lot de musafiri perciunați.

Buletinul războiului

In a doua săptămână de război trupele germane și-au continuat înaintarea în Polonia, însă nu atât de rapid ca în prima. Varșovia, ale cărei cartiere mărginașe le ajunsese primele unități germane încă de Vineri, 8 Septemvirie, n'a fost cucerită nici până astăzi. Intreg poporul capitalei luptă cu îndârjire pentru apărarea ei.

Tactica germană a fost să atace viguros dinspre Nordul și Sudul Poloniei, dinspre Prusia Orientală și Slovacia, cu direcția spre Varșovia. In felul acesta armata polonă aflată spre frontiera de vest a țării, văzându-și amenințate spatele, a trebuit să se retragă cu repeziciune.

Se pare însă că nu toată a reușit să iasă din cleștele germane ce se închideau tot mai mult. Mai multe zeci de mii de soldați polonezi ar fi fost încercuiți și siliți să se predea la Radom. Acelaș lucru pare că e pe cale să se întâmple și la Kutno, la vest de Varșovia, deși acolo trupele poloneze încercuite luptă încă cu mare îndârjire.

Ajunse astfel la mijlocul Poloniei, pe râurile Vistula, Bug, și San, trupele germane iar n' au înaintat la fel pe tot frontul dela Nord la Sud, ci din nou au pus în aplicare tactica lor de-a înainta mai mult spre Sud prin Galiția și spre Nord, către Bialystok și Brest-Litowsk, pentruca să se întoarcă apoi ambele aripi spre mijlocul țării și să taie retragerea armatelor poloneze. Astfel spre sud trupele germane au ajuns până aproape de Lemberg, dar se pare că acest oraș se va apăra tot așa de vitejește ca și Varșovia.

Spre Nord germanii sunt aproape de Brest-Litowsk.

Intre timp au început în Polonia ploile de toamnă, care se pare că vor produce mari dificultăți înaintării trupelor motorizate germane.

Pe frontul de vest, Francezii se apropie metodic spre linia Siegfried în partea nordică a frontierii franco-germane, între Rin, Mossela și Luxemburg. Au înaintat vre-o 20 km. în adâncimea teritoriului german, pe ambele părți ale orașului Saarbrücken care este aproape impresurat. Contraatacurile germane au fost respinse.

Nr. 421/1939 [73] 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei de clasa II-a (doua) **Deal** din protopopiatul Sebeșului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în „Telegraful Român".

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Locuință în natură.
2. Sesiune parohială 4½ jugăre arător.
3. Una ferie must de fiecare casă.
4. Taxă la sfințirea caselor (Bobotează) 10 lei.
5. Venitele stolare obișnuite în comună.
6. Salarul dela Stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox-român al Sebeșului, în termenul indicat.

Candidații vor anexa la cererile de concurs și concesiunea dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie. Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuți de către parohieni.

Oficiul protopopesc ortodox-român al Sebeșului în înțelegere cu consiliul parohial.

Sebeș-Alba, 29 August 1939.

Dr. **Vasile Oană,**
protopop

Nr. 2299/1938 [16] 1—1

Publicațiune de licitație

Subsemnatul portărel pe lângă Tribunalul Sibiu prin aceasta publică, că în baza deciziunii Nr. 7522/1937 și Nr. G. II. 17024/1938 a Judecătoriei mixte Sibiu, în favorul reclamantului Petru Vidrighin Sibiu, reprezentat prin advocatul Augustin Bidianu, Sibiu, pentru încasarea creanței de 20000 lei — și accesorii, se fixează termen de licitație pe 29 Septemvrie 1939 ora 3 d. m. la fața locului în Sibiu Str. Octavian Goga Nr. 3, unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară 1 Autocamion în valoare de 19.000 lei. In caz de nevoie și sub preț de estimare.

Pretenziunea, care e de încasat, 6131 lei — capital, dobânzile cu 5.5% socotind din 15 Iunie 1939, iar spesele până acum slabilite de lei 145 ca spese restante.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost sechestrate și de alții și aceștia și-a fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în sensul Art. XLI: 1908, § 20.

Sibiu la 1 Septemvrie 1939.

Dr. **Baku**
portărel

Nr. 69/1936 [72] 1—1

Publicare de licitație

Consiliul parohial ort. rom. din comuna **Birtin**, tractul **Zarand,** publică concurs pentru zidirea Bisericii ort. rom. din comuna Birtin, pe baza planului și devizului aprobat de Prea Vén. Consiliu Arhiepiscopesc cu Nr. 9683/1939.

Licitația se va ținea în localul Școalei Primare din Birtin în ziua de 24 Septemvrie 1939 ora 16, iar în caz de nereușită a primei licitații, a doua va avea loc la data de 1 Octomvrie 1939 în acelaș local și la aceeaș oră.

Concurenții vor înainta odată cu ofertele închise și vadiul de 5% dela suma oferită în numerar.

Parohia va da următorul material: Piatră și cărămidă. Nu vor fi admiși la licitație decât antreprenori diplomați. Concurenții nu vor putea pretinde spese de participare la licitație. Consiliul parohial își rezervă dreptul de a da lucrarea acelui antreprenor, în care va avea mai multă încredere.

Planul, devizul și caetul de sarcini se pot vedea în orce zi la Oficiul Parohial.

Actele de licitație se vor aproba de Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu.

Supra oferte nu se primesc.

Spesele ivite cu facerea licitației se vor achita din fondul de edificare a bisericii.

Din ședința Consiliului Parohial ținută la 8 Septemvrie 1939.

Președinte: Pr. **Iosif Tisu** — Secretar: **Ioachim Petrucean**

Nr. 240—1939 (71) 2—3

Concurs repetit

La ordinul Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 8647—1939, pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Ațel,** protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială cu dependențe în stare foarte bună.
3. Sesiune parohială 14 jugăre, arător și fânaț, de calitate bună.
4. ¼ jugăr grădină.
5. Circa 2 stânjini lemne de foc dela primăria comunală, făcutul și adusul lemnelor privește pe preot.
6. Una zi clacă dela fiecare familie în cazul când preotul lucrează sesiunea parohială în regie.
7. Stola obișnuită în parohie.

Cererile de concurs, cu toate documentele și cu încuviințarea specială a Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc, în termenul indicat.

Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a se face cunoscuți parohienilor.

Dumbrăveni, la 31 August 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român în înțelegere cu consiliul parohial.

Ioan Dragolea
protopop.

Nr. 1471/1939 (67) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de clasa a III-a **Lunca Câlnicului,** protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială de 10 jugăre arător de cl. II și III.
3. Stola obișnuită.

Cererile de concurs, însoțite de documentele necesare și de încuviințarea Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc de-a concura, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Sf. Gheorghe în termenul dat.

Candidații se vor prezenta, pe lângă prealabila aprobare a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a servi, a cânta și predica în biserică și pentru a fi cunoscuți de credincioși.

Sf. Gheorghe, 21 August 1939.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial

Aurel Nistor
protopop.

Nr. 303/1939 (66) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Lupșa,** din protopopiatul „Oltul" Șercaia, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiunea parohială 10 jugăre fânaț și 9 jugăre pădure.
3. Una măsură bucate dela fiecare familie (jumătate grâu și jumătate cucuruz).
4. Venitele stolare stabilite de adunarea protopopească pentru întreg protopopiatul.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român „Oltul" Șercaia, jud. Făgăraș, în termenul arătat.

Le cererile de concurs se va anexa și concesiunea dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Sibiu, că pot candida la această parohie.

Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuți de către parohieni.

Șercaia, la 25 Iulie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român „Oltul" în înțelegere cu consiliul parohial.

G. Jocescu
ad. prot.

Nr. 53/1939 (74) 1—1

Publicațiune

Comitetul de construcție din filiala **Streiu,** prot. Hațeg, dă în intreprindere prin licitație publică pictarea bisericii nou clădite.

Licitația se va ținea în ziua de 28 Septemvrie ora 10. Concurenții vor dovedi cu acte oficiale că au autorizațiunea Sf. Sinod de-a face pictură bisericească. Nu pot pretinde cheltueli de deplasare sau participare la licitație.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a da pictarea bisericii aceluia care va prezenta mai multă garanție sau capacitate în materie de pictură bisericească dovedită cu acte oficiale.

Streiu, la 12 Septemvrie 1939.

Ștefan Păcurar
paroh

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII — Sibiu, 24 Septemvrie 1939 — Nr. 39

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de
APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

† Armand Călinescu,
primul ministru al Țării

Dl Armand Călinescu, primul ministru al Țării, a căzut ucis de o echipă de foști membrii ai Gărzii de Fier. Faptul s'a petrecut Joi, 21 Septemvrie ora 2 d. a. Este pentru a doua oară că în curs de 6 ani primul ministru al Țării cade împușcat de membri aceleiaș organizații, care a introdus în viața noastră politică metodele barbare și odioase ale asasinatului.

Abstrăgând de meritele celui căzut la postul datoriei, care prin remarcabile însușiri de destoinicie și energie a fost un bun, un curajos și devotat sfetnic și colaborator al M. Sale Regelui în opera salutară de scoatere a Țării din frământarea și desbinarea primejdioasă a luptelor politice interne, — condamnăm această faptă de ultimă urâciune morală dintr'o mulțime de motive.

O condamnăm mai înâi ca creștini, ca fii ai Bisericii care nu admite sub nici un motiv uciderea.

Ne gândim apoi la rușinea cu care apare acoperit obrazul Țării peste hotare, căci astăzi ea e singura Țară europeană unde se mai petrec asemenea lucruri. Dacă mai înainte faima asasinatelor politice era apanajul Balcanilor, astăzi acest titlu de rușine a trecut la noi. Să înceteze odată aceste metode, cari nu făceau odinioară parte din arsenalul luptelor politice dela noi și nu isvorăsc din autentica noastră fire românească!

S'a apucat pe o pantă primejdioasă care nu poate duce la rezultate bune. S'a intrat într'un cerc vicios din care dacă nu se va ieși, pot proveni cele mai grave primejdii pentru un neam întreg nevinovat.

Dar ceea ce stigmatizează această faptă cu pecetea supremei inconștiențe și turpitudini morale și naționale, este împrejurarea în care s'a produs. Când Europa arde în flăcări în jurul nostru, când armatele unor mari puteri străine înaintează aproape de hotarele noastre nimicind State vecine, când orice mică tulburare, desbinare sau imprudență în interiorul Țării noastre ne poate fi fatală, se găsesc la noi nenorociți lipsiți de orce responsabilitate, cari duși de unilaterala și oarba pornire a unor răsbunări de ordin particular sunt gata să îmbrâncească un neam întreg în prăpastia celor mai neprevăzute nenorociri. Ce spectacol de neserioși trebue să oferim peste hotare, că în loc să priveghiem înțelepți, solidari și hotărâți ca să trecem cu bine peste actualele momente de criză europeană culminantă, încercăm să ne aprindem noi înșine casa, să atragem noi înșine prăpădul și pe la noi.

Când atâtea soții și atâția copii se roagă cu suflet încordat lui Dumnezeu, să treacă momentul cel greu ca să le poată fi iarăși redați în case părinții și bărbații ce stau de veghe la fruntarii, se găsesc suflete de români cari să pună mai presus de strâmtoarea actuală a milioanelor de ființe românești satisfacția unei nevrednice patimi particulare, de dragul căreia sunt gata să aducă jalea viitoare nesfârșită peste neamul întreg.

Fapta aceasta nu se poate explica altfel decât ca emanată din suflete și minți bolnave, din ființe cari nu mai au în ele nimic moral, nimic românesc, nimic omenesc, cari sunt capabile să aducă pustiirea peste tot și toate fără nici un scrupul de conștiință, moral, național sau uman.

Primul ministru al Țării, Armand Călinescu, n'a pierdut prin această moarte nimic. Curajul lui, devotamentul, zelul pe cari le-a închinat cu toată desinteresarea în ultimii doi ani Țării pentru a o salva din tulburarea primejdioasă în care se afla, pentru a concentra toate forțele naționale în opera de refacere, de înălțare și de apărare a ei, — apar și mai întregi acum după ce le-a consfințit cu sângele lui, știut fiind de altfel că nu s'a ferit de această eventualitate.

Dumnezeu, care singur judecă drept, îi va da răsplata cuvenită pentru tot ceea ce a făcut spre binele Țării, căreia și-a jertfit toată munca și viața.

*

Note biografice. — Armand Călinescu s'a născut la 22 Mai 1893 la Pitești; moare în plină vigoare și activitate, după o viață de cinste și muncă.

A urmat cursurile universității din București, luându-și licența în drept și filosofie. Era doctor în economia, politică dela Paris.

A îmbrățișat de tânăr cariera magistraturii; a fost judecător la tribunalul Argeș în 1918—19. S'a înscris în partidul național-țărănesc, devenind unul dintre cei mai marcanți membri.

Era foarte iubit în județul său, pentru caracterul de care da dovadă în toate împrejurările și pentru pasiunea sa pentru binele obștesc.

In 1925 este președinte al organizației de Argeș a partidului național-țărănist, iar în 1928 e numit prefect de Argeș, când se distinge prin însemnate opere gospodărești și administrative.

In Iunie 1929 este numit secretar general la ministerul agriculturei și de acum urcă cele mai înalte trepte ale conducerii treburilor publice; în anul următor îl găsim subsecretar de stat la ministerul de interne, iar în 1932 titular al acestui departament, unde dovedește o energie și un tact deosebit. Stă în acest înalt post până la 14 Noemvrie 1933.

A fost deputat în timpul legislaturilor din 1926, 28, 31, 32, 33 și 37.

In guvernul Goga, la 28 Decemvrie 1937, ocupă din nou postul de ministru al internelor, ca și în cele două guverne ale noului regim, la 10 Februarie 1938 și 30 Martie 1939, sub președinția Patriarhului Miron Cristea.

După moartea Patriarhului Miron Cristea a urmat la președinția consiliului de miniștri, deținând și departamentul de interne și apărare națională.

A fost sufletul mișcării de renaștere națională și a organizat „Frontul Renașterii Naționale".

Moartea fostului prim-ministru lasă un gol imens în viața noastră publică în momentul când energia lui ar fi fost mai folositoare.

Victima sălbaticului asasinat cade la vârsta de 46 de ani.

Cu toată consternarea produsă, țara întreagă își păstrează cel mai desăvârșit calm.

Marele dispărut, căruia i se fac funeralii naționale, va fi înmormântat Duminecă, în 24 Septemvrie, conform dorinței sale la Curtea de Argeș, alături de părinții săi.

Începe un nou an de școală

La deschiderea noului an școlar în Academia teologică „Andreiană" care a avut loc Duminecă 17 Septemvrie a. c. ora 11 a. m. în Aula Academiei, I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae* a adresat studenților cuvinte pline de îmbărbătare pentru vremurile de azi. In rezumat a spus:

Iuibți studenți,

„Precum a spus Păr. rector acest an îl începeți în împrejurări deosebit de critice. E drept că nu suntem prinși în vrajba marelui răsboi ce-a început, dar sufletele noastre sunt copleșite de povara împrejurărilor ce le trăim. Cel dintâi sentiment ce trebue să-l avem în aceste timpuri e acela al răspunderii față de misiunea noastră, față de Biserică și neam.

Eu m'am obișnuit să am mare încredere în oamenii tineri, deoarece au multe posibilități la dispoziție. Sunt conștiu că făcând ei uz de aceste posibilități, se pot pregăti în chipul cel mai mulțumitor pentru misiunea lor.

Să stăruiască în sufletul vostru gândul: noi nici nu ne dăm seama cât de buni putem să fim. Să credeți că puteți atinge mari înălțimi în sporirea puterilor voastre morale și în desăvârșirea voastră. Dacă veți fi conduși de această credință, vă veți da toată silința să vă umpleți sufletul cu toate darurile superioare ale lui Hristos.

La vremuri ca cele de azi rugăciunea voastră să fie mai caldă, strădania mai serioasă, studiul făcut cu o răspundere mai adâncă pentru datoria ce vă așteaptă. Să vă umpleți ființa voastră de toată bunătatea, iubirea și cu o seriozitate cât mai deplină. Să lăsați la o parte lucrurile și preocupările ce nu se potrivesc cu gravitatea zilelor noastre. Gândul că atâta lume se află în crâncena suferință, nu ne poate lăsa să fim neserioși. Acest gând trebue să ne determine neîncetat a fi mai adânci, mai serioși în fața datoriilor noastre.

Și din împrejurări ca cele de azi se pot trage învățăminte folositoare sufletului. In aceste timpuri să ne învățăm a ne întări încrederea în Dumnezeu. Să fim siguri că El stă și azi la cârma lumii, că nu și-a uitat de noi nici in aceste zile. Să avem încredere și în forțele neamului nostru și să fim siguri că va ști să răsbească cu ajutorul lui Dumnezeu și prin împrejurările grele actuale. In timpuri ca cele de azi se prăbușesc numai popoarele putrede. Dar un popor tânăr ca al nostru va trăi. Dumnezeu nu ne-a păstrat două mii de ani, trecându-ne prin cele mai aspre vijelii istorice, ca să ne nimicească tocmai acum când ne-a scos la liman, ci ca să ne împlinim misiunea noastră proprie în planul providenții divine.

De aceea să fiți pătrunși de un optimism robust și profund, de un optimism întemeiat pe credința în Dumnezeu care va fi cu noi, de vom fi și noi cu El.

Asigur corpul profesoral și pe voi iubiți studenți de toată părinteasca mea iubire și solicitudine. In fiecare zi mă întreb: oare ce pregătire primesc viitorii mei preoți în Academia noastră teologică? Este ea corăspunzătoare cu marile pretențiuni ale misiunii preoțești și ale vremii actuale? Și am satisfacția să văd că an de an școala aceasta înflorește, că profesorii își dau toată silința și voi la fel, iubiți studenți.

Rugând pe bunul Dumnezeu să-și reverse harul și ajutorul Său peste munca pe care o începeți din nou, Vă împărtășesc tuturor arhiereasca mea binecuvântare".

Cu ocazia acestei solemnități, la care a participat și un public select, corul studenților a executat mai multe bucăți corale sub conducerea Păr. Prof. Petru Gherman.

Nr. 10.575.

Comunicat

Preacuc. protopopi și Cuc. preoți din Arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu sunt poftiți a sluji *Duminecă, 24 Septemvrie* a. c. după sf. Liturghie un parastas pentru odihna sufletului marelui bărbat de Stat, *Armand Călinescu*, fost Președinte al Consiliului de Miniștri, mort la datorie, asasinat de niște mâini criminale în ziua de 21 Septemvrie a. c.

Sibiu, 22 Sept. 1939.

Consiliul Arhiepiscopesc

Cuvânt la începutul anului şcolar în Academia teologică „Andreiană“

Anul acesta şcolar îl începem în împrejurări extrem de critice pentru o bună parte din Europa. Cele mai mari state ale ei sunt angajate în hora sinistră a războiului pustiitor de civilizaţie şi secerător de vieţi omeneşti. Pe deasupra a sute de localităţi, liniştite până acum 2 săptămâni, trec zilnic avioanele de bombardament, lăsând în urma lor cămine distruse, părinţi, copii şi fraţi ucişi sau răniţi.

Când ne gândim la toate acestea, simţim că trebue să mulţumim cu atât mai mult lui Dumnezeu pentru pacea de care din milostivirea Sa ne putem bucura. Simţim în aceste împrejurări mai adânc decât oricând că este un adevărat dar dumnezeesc putinţa ce ne este dată de-a începe un nou an de activitate paşnică şi spirituală, închinată nu războiului de distrugere, ci luptei de desăvârşire sufletească prin studiu, prin credinţă, prin rugăciune şi prin disciplinarea fiinţei noastre potrivit cu cerinţele înaltelor virtuţi creştineşti.

Dar dacă vedem mai lămurit că e dar al lui Dumnezeu timpul de pace ce ni-l lasă liber pentru înzestrarea fiinţii noastre cu armele duhului, se cuvine să ne dăm seama cu atât mai mult şi de *răspunderea* de-a nu cheltui acest timp fără câştig, de-a nu batjocuri cu nepăsarea şi uşurătatea noastră *milostivirea* lui Dumnezeu, căci atunci cu mult mai greu va fi răspunsul ce va trebui să-l dăm odată în faţa oamenilor şi în faţa Sa.

Dacă Dumnezeu nu ne-a lăsat şi pe noi, să ajungem în circumstanţele aspre şi dureroase ale războiului, să nu socotim că aceasta însemnează o dispensare a noastră dela comportarea cu cea mai deplină seriozitate în faţa fiecărei clipe pe care o trăim.

Fiecare popor trebue să treacă prin timpuri de grea încercare şi situaţiile de azi poartă în sânul lor atâta nesiguranţă încât nu putem spune cu certitudine că acele timpuri sunt foarte departe de clipa actuală. Trebue să fim pregătiţi sufleteşte oricând pentru tot ce poate fi mai greu, pentru cele mai crâncene încercări. Trebue să ne desăvârşim această pregătire în toate privinţele.

Voi aci aveţi chemarea să vă străduiţi mai cu seamă pentru pregătirea sufletească, întâi a voastră, iubiţi studenţi şi prin voi a poporului nostru.

Trebue să păşiţi în această instituţie şi în acest an şcolar întovărăşiţi de sentimentul că cu fiecare din voi se va înălţa sau se va slăbi edificiul sufletesc al poporului nostru. Dacă veţi fi preoţi cu suflet dogoritor de credinţă, cu minte luminată şi echilibrată, cu voinţă energică în urmărirea binelui obştesc şi în păstrarea propriei vieţi pe linia dreaptă a celei mai ireproşabile seriozităţi. morale, viitorul poporului nostru este asigurat.

Şi în trecut şi azi popoare tari, rezistente la asprimile istoriei şi victorioase, sunt acelea la cari preoţii se bucură de o înaltă autoritate, pe care desigur că şi-o menţin în primul rând prin deosebita lor putere şi destoinicie personală, prin munca lor fără preget, prin apropierea de popor şi prin impresiunea covârşitoare ce o lasă asupra lui.

O preoţie decăzută aduce totdeauna după ea o decadenţă generală. Nici o altă stare de oameni nu poate înlocui în viaţa popoarelor pe preoţi. Esenţial popoarele se ridică şi decad prin preoţi, înţelegând prin aceştia în sens larg pe propovăduitorii religiei. Celelalte profesiuni fac o lucrare auxiliară, îndreptată asupra laturii economice şi organizatorice a relaţiilor sociale. Dar cum vigoarea popoarelor vine din suflet, iar asupra adâncului ultim al sufletului pot influinţa numai preoţii, dacă aceştia nu se află ca personalităţi, ca pregătire la înălţimea corăspunzătoare a acestei mare opere, toate acţivităţile şi formele publice din stat, se golesc de suflet şi de credinţă, devenind simple îndeletniciri exterioare şi obositoare.

Iată de ce fiecare preot sau tânăr care se pregăteşte pentru preoţie trebue să-şi reînoiască neîncetat sentimentul că asupra lui apasă cea mai grea răspundere nu numai pentru mântuirea veşnică a sufletelor ce le are sau le va avea în grije, ci şi pentru viitorul întregului neam, căci fiecare trebue să-şi spună că dacă ceilalţi preoţi sunt slabi, e şi din vina mea, fiindcă nu emană din mine pildă şi putere care să-i ajute să se ridice. Cine nu are în faţa răului general, sentimentul acut al responsabilităţii sale pentru existenţa lui, nu are nici o sensibilitate morală. Cu atât mai mult trebue să aibă preotul acest sentiment de responsabilitate, cu cât el este prin misiune îndatorat la lupta necurmată pentru împuţinarea răului, adecă pentru întărirea spirituală.

Trebue să faceţi exerciţii de acum de-a vă adânci tot mai mult acest sentiment de responsabilitate. Faceţi-vă vie în conştiinţă următoarea imagine care exprimă o mare realitate: voi staţi de acum şi veţi sta toată viaţa sub privirea cercetătoare şi neîntreruptă a lui Dumnezeu şi a oamenilor. Dela voi aşteaptă şi Dumnezeu şi oamenii lucrarea mântuitoore a lor. Pe voi vă mustră şi vă va mustra în veci şi Dumnezeu şi oamenii dacă se vor pierde. Căci voi aveţi o parte principală la mântuirea sau pierderea lor.

Sentimentul celei mai mari răspunderi, care trebue să apese în mod special asupra celui ce a cerut să se pună în slujba mântuirii sufletelor, să vă imprime asupra tuturor gândurilor şi mişcărilor o pecetie de seriozitate.

Gândurile uşuratice, pierderea vremii în vorbe fără folos duhovnicesc, zăbovirea cu gândul la imagini cari aprind poftele, dorinţele după distracţii vătămătoare sufletului, să le socotiţi ca tot atâtea poveri cari vă îngreunează înălţarea la starea de adevărată şi folositoare preoţie.

Cine vrea să ajungă adevărat conducător de oameni, conducător nu prin oficiu, ci prin forţa sufletească ce cucereşte inimile şi le face să se supună cu fericire, — acela trebue să ajungă întâi stăpân pe sine însuşi. Un omuleţ purtat de patimi în toate părţile, fără stăruinţă neîntreruptă pe lângă lucrarea şi idealul lui, uşor de ispitit de orice incident cu posibilităţi de plăceri uşoare, nu va fi în stare să inspire nici un respect şi nu va transpira din el o convingere adâncă capabilă să pue stăpânire şi pe alţii. Numai în stâncă se adăpostesc vietăţile în timpuri de furtună, nu în arborii plăpânzi. Cine nu-i stăpânit de o adâncă şi necurmată credinţă, care-i dă statornicie şi râvnă neîncetată în urmărirea poruncilor ei, nu va putea avea cu ce stăpâni nici pe alţii.

Statornicia, vigoarea nescăzută şi seriozitatea în urmărirea unor ţinte nobile formează ceea ce se cheamă caracter.

Unii cred că el poate fi dobândit numai prin încordarea voinţii omeneşti şi se poate afla şi la oamenii necredincioşi.

Nu discut dacă e posibil sau nu asemenea lucru. Sigur e că treapta cea mai înaltă pe scara caracterelor, o formează caracterul religios. Căci certitudinea pe care se întemeiază, el e cea mai adâncă, mai nesdruncinată şi mai capabilă să dea omului puterea de rezistenţă şi de luptă necurmată.

Spre dobândirea caracterului religios să vă nizuiţi, iubiţi studenţi, aceasta e cea mai puternică bărbăţie.

Dar precum orice tărie bărbătească se câştigă prin antrenament, aşa şi bărbăţia religioasă cere necontenite exerciţii pentru învingerea a tot ce-i slăbiciune în noi şi pentru întărirea voinţii. Un mijloc de frunte în această exercitare e rugăciunea.

Rugaţi-vă, examinaţi-vă firea şi întăriţi-vă voinţa spre cele bune cu ajutorul lui Dumnezeu.

«Răscumpăraţi vremea, căci zilele grele sunt». Luptaţi de scoateţi de sub robia celui care ne îndeamnă la uşurătate şi la pierderea vremii în păcat, fiecare ceas. Precum împărăţia lui Dumnezeu trebue cucerită printr'un războiu neîncetat al voinţii noastre, aşa şi timpul trebue să-l cucerim clipă cu clipă, căci cel rău stă să ni-l fure neîncetat. Şi mântuirea nu ne-o putem câştiga, decât într'un timp recucerit, curăţit de murdăriile celui rău. Cine-şi lasă timpul furat, deodată cu timpul este furat şi el de stăpânul lumii acesteia. Treziţi-vă în fiecare clipă la datoria voastră.

Mulţumind I. P. S. Mitropolit *Nicolae* pentru dragostea şi grija ce ne-o poartă tuturor şi rugându-L să primească pentru aceasta recunoştinţa noastră profundă şi asigurarea că ne vom da cu toţii silinţele în opera însemnată ce suntem chemaţi s'o realizăm, păşim cu ajutorul lui Dumnezeu în anul academic 1939/1940.

D. STĂNILOAE

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

FOIŞOARA

Biserica şi Serviciul Social[1]

(1) de Pr. **C. Zoican**

Printre reformele mari şi istorice, ce le înregistrăm în vremea noastră, reforme ce tind să se încadreze în destinul spiritual al neamului românesc, subliniem cu toată evidenţa şi organizarea „Serviciul Social“, cuprinsă în legea apărută în Monitorul Oficial Nr. 242 din 18 Octomvrie 1938.

Ţin să precizez, dela început, cu o expunere şi analiză a mijloacelor tehnice ce le incumbă această organizare, nu o voi face, deoarece acestea sunt simple metode, prin care se realizează un ansamblu de idei.

Voi căuta, să găsesc şi să vă expun — pe cât m'au ajutat puterile — acele idei cardinale şi de temelie ale acestei organizaţii. Zic voi căuta, deoarece o „doctrină“ definitiv cristalizată nu avem, până acum, dată în vileag. Găsind aceste „idei“ de temelie, să le analizez în lumina adevărului ce-l cuprind, şi în sensul încopcierilor într'o „concepţie creştină şi socială“, după spiritul bisericii noastre.

Fac aceasta, pentrucă cunoştinţa pe care o avem despre aceste „idei“, din lege, presă şi discursuri, ni s'a furnizat într'o formă lapidară, fără o expunere amănunţită şi orientare precisă. Şi atunci, se cuvine ca Biserica să-şi arate intenţia, să dea criteriul, după care să fie înţelese şi orientate ideile fundamentale ale acestei organizaţii, ce şi-a fixat drept scop, renaşterea vieţii româneşti. In acest sens este orientată şi această conferinţă ce mi s'a încredinţat, lăsând ca mijloacele practice, de punere pe teren a ideilor ce le voi evidenţia, să se precizeze din discuţiunile P. C. preoţi, în acest congres.

Orce renaştere se face în „duh şi adevăr“:

Este o realitate, incontestată, faptul că lumea în general şi popoarele în special, se găsesc la o formidabilă întorsură istorică a destinului lor, sau ca să folosesc o expresie de apreciere filosofică a acestui fenomen, a marelui gânditor rus Berdiaev, se poate spune că am trecut pragul unui „Nou ev mediu“.

Omul de ieri, creaţia umanismului, ajunsese punctul culminant al secătuirii spirituale. Rupt din centrul spiritual al vieţii, adică rupt din adânc, din ceea ce este consistent şi dă un sens superior vieţii, trăia la suprafaţă, pierzându-se într'o amăgitoare superficialitate. Incetase de a mai fi un „organism spiritual“, deoarece nu-şi mai găsea „centrul vieţii“ sale cel adevărat. Avem un centru fals, fixat în sine, ne mai având o legătură temeinică, cu ceea ce există dincolo de sine. Deci, omul modern rupsese orce legătură cu „centrul vieţii“ cu Dumnezeu, şi în locul religiei, ce desăvârşeşte această legătură, a pus „raţiunea sa glorificată“, cu ajutorul căreia şi-a realizat o altă viaţă, în care se regăsea numai pe sine, cu tot ansamblul de de satisfacţii ale eului său.

Sensul unei vieţi ce se încapsulează în transcendent şi ale cărei realizări sunt miruite de puterea harului dumnezeesc, se înlocuia cu „eul raţional“, şi se însufleţea cu mult patos din ideile: humanitate şi libertate. De aci, nici-o „autoritate“, nici-o „tradiţie“, nu mai constituiau o valoare, şi adevărate forţe de continuă regenerare în marele proces de formare a vieţii. Acest imperativ al raţiunii, de a înţelege şi fixa legi vieţii, a creiat „o religie naturală, un drept natural, o educaţie naturală, şi o concepţie de stat naturală“.

Faţă de această „concepţie despre lume şi viaţă,“ comodă, de factură străină creştinismului, — cu bogate surse de beneficii pentru cei ce i-au primit jugul — s'a pornit o acţiune viguroasă, pe teren moral, cultural, politic şi economic, la unele naţiuni mai devreme, la noi mai târziu. Acolo unde conducătorii s'au trezit cu un ceas mai de vreme, când poporul era aproape complet contaminat de ciuma comunismului, la un semn fulgerător de deparazitare de astfel de microbi ideologi, toate instituţiunile de stat s'au transformat din temelii, în virtutea principiilor salutare — de autoritate, moralitate, şi dragoste de neam şi pământ.

Găsirea pulsului adevărat al vieţii unui popor constitue una din datoriile cardinale ale conducătorilor. Prin aceasta ei pot intra în istorie. Conducătorii şi formele de stat sunt vremelnice, supuse schimbărilor, pe când „fiinţa neamului, realităţile spirituale ce dau conţinut destinului său istoric, constituesc forma veşnică a existenţii statului, şi conducătorii nu sunt decât gospodarii acestui destin istoric.

O astfel de gospodărie, în ceea ce priveşte destinul neamului nostru românesc, avem bucuria să o încrestăm pe răbojul istoriei şi recunoştinţei, pornită din luminata înţelepciune a M. S. Regelui Carol al II-lea, care dintr'o grije de părintească regalitate, pentru ridicarea românismului la cea mai înaltă culme de creaţie spirituală şi prosperitate economică, ni-a dat printr'o încordare de supremă autoritate, pe lângă instituţiile premilităriei şi străjeriei, şi pe aceea a Serviciului Social, drept încoronare a unui ansamblu de acţiuni solidare, pentru ridicarea poporului.

Acest ansamblu de acţiuni, formează însuşi centrul axiologic prin care se defineşte scopul Serviciului Social, ca o acţiune de muncă pentru ridicarea satului; a pregăti tineretul de ambe sexe absolvenţi ai diferitelor şcoli; a culturii sănătăţii fizice, a culturii muncii; a culturii minţii şi sufletului.

Deci, satul, tineretul, munca şi cultura, formează ideile substanţiale ce însufleţesc această organizaţie. Pe aceste idei se sprijineşte vajnica acţiune de consolidare

---

[1] Conferinţă ţinută la congresul preoţesc din Odorhei la 15 Iunie 1939.

Noul guvern

In urma asasinării dlui Armand Călinescu, preşedinte al Consiliului de miniştri, ministru de interne şi ad-interim la departamentul Apărării naţionale, au fost numiţi pe ziua de 21 Septemvrie 1939:

Dl general *Argeşeanu* preşedinte al Consiliului de miniştri;

Dl general *Gabriel Marinescu*, secretar de stat la Departamentul internelor;

Dl general *Ilcuş*, secretar de stat la Departamentul Apărării Naţionale.

Ceilalţi domni miniştri îş păstrează locurile.

Viaţa zilnică...

Cine priveşte cu atenţie manifestările vieţii de azi, vede şi simte cât suntem de ancoraţi în învolburările superficialităţii: trăim la suprafaţă stăpâniţi de gusturile veacului, robiţi de patima orgolioasei slăviri lumeşti, chinuiţi de fluctuaţiunile bucuriilor sau durerilor momentane. Sorbim cu nesaţ toată deşertăciunea clipei, toate satisfacţiile amorului propriu, toate strălucirile efemere, ale amăgirilor pământeşti. Viaţa devine astfel o înlănţuire abcurdă — cu amara aromă a zădărniciei, de dorinţi şi împliniri, grefate pe unicul scop, atât de lumesc: cucerirea buneistări şi măririi pământeşti. Nu e de mirare că o viaţă, atât de robită deşertăciunii acestui veac, oboseşte şi desgustă: cu vremea devii un automat al anumitor convenţionalităţi, un rob ce-şi duce resemnat, fără bucurii povara unei vieţi lipsite de coloare, indiferentă. Viaţa, mărginită între leagăn şi mormânt, devine monotonă, seacă. Şi cum n'ar fi astfel o viaţă care-şi îngrădeşte perspectivele după strâmtimea zărilor pământeşti? Intre astfel de zări, nici un gând mai înalt nu poate zămisli spre rodire, decât acesta: rentabilitatea «slujbei», a averii, a «prestigiului intelectual», ca să fii mărit de societate şi să-ţi poţi aranja şi mai bine copiii. Aceasta este toată zarea: totul se mişcă la suprafaţă. Isvoarele rodnice ale adâncurilor sprituale rămân învăluite în negura tainelor negrăite şi nefructificate.

Această viaţă monotonă, tristă, plictisitoare, cu perspective atât de înguste, o duce nu numai necredinciosul, ci şi cel ce cu buzele mărturiseşte spre mântuire, dar cu fapta spre pierzare: pentru primul zările veşniciei nu există; pentru celalalt, aceste zări există, dar învăluite într'un neguros viitor, sunt o atracţie îndepărtată şi uneori problematică, fără puterea de-a revărsa lumini vificatoare asupra acestei vieţi. A trăi, nu numai a mărturisi, în funcţie de zările veşniciei, este de a trăi pe alt plan de viaţă, mai adânc şi mai real, dar mai ales mai fericitor, decât superficiala sbatere a vieţii de azi. Iisus Hristos este viaţa, dar nu viaţa monotonă, fără miez şi fără zare, ci viaţa cuprinsă în chenarul de lumină al veşniciei, — viaţa care nu se închirceşte, ca jnepenii la suprafaţă, ci care, rdonicind adâncurile, se înalţă, ca stejarii, spre ploaia azurie a cerului.

Dacă azi sunt destui cei ce se mărginesc la formă, iar cu fapta sunt ai lumii nu ai lui Dumnezeu, se zice că aşa e mai uşor de trăit: a duce o viaţă împletită în fire de lumină este foarte greu. Aşa grăesc mulţi, — chiar dintre aceia cari n'au încercat niciodată «greutatea» cărărilor drepte. Nu negăm desigur slăbiciunea omenească a firii plecate spre păcat. Dar iarăşi, pentru aceasta, a pretinde să-mi îngrop sub straturile întunecate ale unei vieţi obişnuite, dorurile adâncurilor sufleteşti, care ne cheamă dincolo de zare, — e o nebunie. Nostalgia cerului, dorul unirii cu Dumnezeu, strigă în noi după o altfel de viaţă: o viaţă descătuşată de înlănţuirea păcatului şi ridicată pe culmile cari ating stelele. Cine este în stare, dacă şi-a plecat urechea la suspinul acestui dor, să renunţe, fără durere, la perspectivele ce i le îmbie, de dragul grăunţelor ce le împrăştie pământul spre a-l «domestici»? Cu atât mai mult cu cât «greu» sau «uşor», sunt simple convenţionalităţi.

Două lucruri, deopotrivă de grele, pot să-şi schimbe cântarul după elanul sau lipsa de elan sufletesc al celui ce le face: Unul făcut în silă fără convingere, e greu, oricât de uşor ar fi; celalalt făcut din convingere şi cu dragoste e uşor, oricât de greu ar fi. Arzând în vâlvătăile acestui foc, a grăit dumnezeescul Apostol Pavel: «Cine ne va despărţi de dragostea lui Hristos»? Nici prigoana, nici suferinţele, nici închisoarea, nici bătăile, nici lanţurile, nici moartea: cu atât mai puţin «greutatea» urmării Lui pe cărările virtuţii (ce ciudat ar fi argumentul acestei «greutăţi» pentru fericitul Apostol!) Ci «Hrisios va fi proslăvit cu îndrăsneală în trupul meu, fie prin viaţa mea, fie prin moartea mea» (Filip 1, 20) Nu cumva cei ce socotesc că a trăi după voia Domnului e mai greu, decât a trăi după voia lumii, zic aceasta nu pentrucă ar fi întru totul adevărat, ci pentrucă le lipseşte înflăcărarea credinţii şi dragostea în Iisus Hristos? Să ne scrutăm conştiinţele, şi din smerenia înlăcrămată a căinţeise vor aprinde în suflet flacările dragostei, care vor face să simţim că cu adevărat blând este jugul lui Hristos, iar sarcina Lui uşoară este.

Dar cauza acestei «slăbiciuni», şi a «greutăţii» ce-o întâmpinăm pe cărările luminii, este şi în altă parte: prea ne-am îngrădit între puterile omeneşti şi ne-am obişnuit să ne socotim singuri tăptaşi ai vieţii noastre. Am uitat de ajutorul divin. E adevărat că alegerea şi răspunderea e a noastră. Dar realizarea binelui aparţine ajutorului divin, cu care noi trebue să colaborăm. Singuri ne simţim slabi: dar cu puterea lui Dumnezeu mai putem grăi de slăbiciune? Noi însă am uitat să urmăm boldurile harului: de aceea suntem slabi.

Cei ce au păşit pe cărările luminii ce se coboară de sus, — mărturisesc că simt în ei lucrarea harului, prin care învinge ispitele lumii şi cuceresc «cununa biruinţii». Ei compară sufletul cu o barcă cu pânze. La început ai impresia că barca e mânată de lopeţi: totul pare lucrarea, efortul greu şi susţinut al omului. Duhul suflă lin, ca înfiorarea zefirului, în pânzele sufletului. Cu vremea efortul lopeţilor devine din ce în ce mai mic: Duhul umflă pânzele sufletului şi cârneşte barca spre limanul mântuirii. Virtutea pe culmile desăvârşirii este în întregime realizare harică: Duhul conduce singur barca sufletului. Omul trebue numai să consimtă la această fericitoare conducere. E ceea ce zice sf. Ap. Pavel: «Pot totul, în Hristos, care mă întăreşte» (Filip. 4, 13). A simţi izvoarele harice sălăşluite în suflet, este a simţi că Hristos trăeşte în noi, că Hristos luptă prin noi împotriva «stăpânitorului acestui veac» şi spe aşezarea împărăţiei lui Dumnezeu pe pământ. Prin El totul e uşor, totul e posibil de realizat, nimic, din ce e bun nu e imposibil, căci e însaşi puterea lui Dumnezeu care ne conduce. Pentru cine înţelege acest adevăr, şi face efortul de a-l trăi, fără a desnădăjdui în nici o durere, în nici o piedică, în nici o strâmtorare, sfintele slujbe, în special sf. Liturghie sunt un isvor gâlgâitor de haruri, în care îşi adapă neputinţele şi îndoelile, îşi vindecă rănile, şi-şi sfinţeşte darurile: sunt o împrospătare necesară de energii de luptă pentru biruinţa împărăţiei lui Dumnezeu pe dământ. Mai mult: va simţi nevoia ca fiecare zi s'o sfinţească prin rugăciunile de dimineaţa, amiaz şi seara, neuitate niciodată, şi niciodată făcute numai cu buzele. Aşa, prin acest efort de-a simţi şi urma zi de zi boldurile harului, sufletul lui se va lumina după asemănarea divină, sporind în credinţă, în dragoste, în bunătate şi smerenie.

Viaţa zilnică nu va mai fi un efort al zădărniciilor, o monotonă înşirare de banalităţi, o plictisitoare reluare de nimicuri, ci se va lumina cu sensurile divine ale trăirii divin-umane: căci totul şi toate le va face spre slava lui Dumnezeu. Sf. Liturghie, isvor de energii harice; viaţa zilnică, înflorire ale rodniciilor harice şi antrenament pentru dreapta slujire a sf. Liturghii. Aşa se va împleti viaţa preotului cuprins în vâlvătăile harului. Şi inima lui va fi o bucată de cer coborâtă între oameni. **N. Mladin**

Buletinul războiului

Săptămâna care a trecut a adus asupra Poloniei o nouă tragedie. In vreme ce armatele polone luptau cu disperare pe râurile Narev, Bug, Vistula şi San (cam pe la mijlocul teritoriului polon) pentru a opri înaintarea armatelor germane, mult superioare ca număr şi tehnică, prin partea de Răsărit au invadat ţara armatele sovietice, Duminecă dimineaţa în 17 Sept.

In astfel de împrejurări se înţelege că armata polonă nu mai putea face mare ispravă, cu tot eroismul de care a dat dovadă. Guvernul polon în frunte cu preşedintele Ţării dl Mostciski s'a refugiat în România.

De prezent armata polonă este prăbuşită aproape cu desăvârşire. Doar Varşovia mai rezistă înconjurată din toate părţile cu un eroism supraomenesc, de mai bine de două săptămâni.

Indată ce-au intrat Ruşii, se punea problema care va fi linia de demarcaţie între ei şi Germani. Acum se ştie că ea va fi cam prin mijlocul Poloniei, pe râurile Vistula şi San. Ruşilor le revin oraşele Bialystok, Brest-Litovsk şi Lemberg.

Se vorbeşte despre un stat polon mai mic care ar urma să fie creat între Rusia şi Germania.

Dar sfârşitul războiului este cel care va decide definitiv. Iar războiul serios de abia acum începe, pe frontnl de Vest.

Dl Hitler ar vrea acum, după ce-a zdrobit Polonia, să încheie pace. Dar Franţa şi Anglia declară că nu se vor lăsa până la victoria finală.

şi renaştere a vieţii româneşti, iar din ambianţa lor se va structură „personalitatea socială", aşa cum enunţă într'un discurs dl prof. D. Gusti.

Ajungând să fixez aceste idei, voi căuta să pătrundem în cuprinsul fiecăreia, să vedem cum trebuesc înţelese şi încopciate într'o concepţie creştină despre viaţă, pentruca aplicate pe teren să dea rezultate efective.

Ideia sat:

Problema satului românesc a intrat — putem spune — în faza soluţionării. Niciodată satul românesc, n'a avut o lege şi o justă apreciere, ca în zilele noastre. Ştim cu toţii, că de multă vreme, concepţia predominantă şi înţelegerea pe care a avut-o satul, au fost complet străine de înfăţişarea vieţii rurale.

Satul era conceput nu ca o realitate vie — adică satul ideie, satul suflet, ca matcă a culturii româneşti, aşa cum l-a fixat ilustrul nostru filosof Lucian Blaga, — ci ca o imagine croită din toate aberaţiunile unui subiectivism bolnav. Azi satul nu vrea să mai fie un simplu pretext literar, un cadru idilic, ci un adevărat isvor de viaţă românească. In cuprinsul lui se va întâlni lumina intelectualului cu sufletul curat, sincer şi dornic de înoiri spirituale. Deci, satul înainte de a fi o unitate administrativă, economică sau grupare sociologică, este o „unitate sufletească".

Orce reformă mare în istoria neamurilor nu se poate realiza decât prin suflet. Acest suflet, azi nu putem să-l mai înţelegem, ca un produs al nu ştiu cărui proces, fizico-chimic, ca o transpiraţie a materiei cenuşie, al cărui conţinut îl formează o serie nesfârşită de date şi experienţe ştiinţifice şi sociologice, precum se mai complac încă unii, dintre corifeii unor sisteme de filosofie răsuflată, ci pentru noi sufletul este o scânteie din dumnezeire, dotat cu infinite posibilităţi de inspiraţie şi creaţie spirituală. De aceea, conţinutul sufletesc al ţăranului nostru, adică ceea ce are el mai adânc, mai viu, mai creator, mai sublim, — nu este o moştenire ancestrală de date empirice, — ci o măreaţă şi nepieritoare „comoară de spiritualitate" verificată prin trudnice metanii şi cucernice închinări, săvârşite cu „credinţă şi cu dragoste lângă altarele sfinte, îmbibate de „dulcea mireasmă duhovnicească" a ortodoxiei străbune.

Aşa trebue înţeles şi lăsat satul nostru; cu sufletul lui, cu ţăranul lui, legat prin sentimentul iubirii frăţeşti, de codru, de flori, de oameni, de zorile purpurii ale dimineţelor, de stelele vii ale nopţilor senine de vară; legat de pământ şi cer, în rugăciune şi poezie, la rădăcina unei concepţii a lui, în care se îmbină armonic elementul uman cu cel divin; în tradiţia lui sfântă.

Tradiţia satului românesc este substanţa istoriei noastre. Din ea s'au ridicat insulele vieţii româneşti în tot ceea ce a avut ea mai sublim. Din adâncul ei, de linişte seculară, chemările destinului nostru au prins viaţă. Substanţa ei este adevărata temelie pe care se zideşte sufletul, în avântul lui spre creaţie şi progres, fiindcă originea ei este religioasă. O tradiţie căutată, de obicei şi în mod exclusiv, în cărţi, hărţi, pietri, relaţii ştiinţifice şi cioburi sociologice, e o tradiţie mincinoasă. Duhul satului e tradiţia lui, creată de el. Cei chemaţi să păstreze, să intensifice acest „duh al satului", şi să-l ducă pe calea viitorului, neamestecat şi neschimbat, sunt generaţiile tineretului de azi şi de mâne.

Ideia tineret:

„Vremea noastră este vremea tineretului". O lume veche se prăbuşeşte, cu toate turnurile ei de fildeş, cu toţi idolii ei, şi o „lume nouă" îşi caută formele de viaţă. Pulsul acestei lumi noua svâcneşte viguros în arterele tineretului. „Statele în care viaţa socială îşi caută mai accentuat noile forme de aşezare, şi-au făcut din această preocupare de tineret o problemă principală. Tendinţa manifestată pentru nouile forme de viaţă, în diferite state, a fost şi este: de a încadra viaţa tineretului, fie într'o concepţie naţională-religioasă, Italia, fie într'una internaţională — ateistă — Rusia. Această tendinţă nu este altceva, decât svâcnirea unei crâncene lupte ce se dă în subadâncul sufletului lumii întregi, lupta între christ şi antichrist. Singura realitate prin care se va putea realiza biruinţa uneia sau alteia din aceste două concepţii, e, cu toată certitudinea, tineretul.

Viitorul unui neam stă în mod virtual în sufletul tineretului. De educaţia, de pregătirea, de calitatea valorilor culturale similate în sufletul acestui tineret, depinde şi trage în cumpănă devenirea istorică a unui popor. Crizele spirituale sau de orce natură ar fi, ce se ivesc în viaţa unui popor, sunt cauzate de formarea sufletească a tineretului. Această necesitate, a formării sufleteşti a tineretului, o pune încredere şi Serviciul Social. Şi nu trage la îndoială, că acestui tineret — şi în special cel intelectual, conducătorii de mâne — nu i se va da o educaţie sufletească şi fizică, integrală, inspirată şi bazată pe valorile religiei şi ştiinţei.

Năzuinţele intime ale vieţii, azi, nu mai cer reformatori de marcă ştiinţifică, dar atei, ci forţe de prefacere creştinească în duh creştin, dublate şi de cunoştinţe ştiinţifice bine chivernisite. Până azi, nici un păcătos nu s'a convertit, nu s'a renăscut, pentru o viaţă de înalte atitudini morale, prin axiomele ştiinţei şi prin formulele filosofiei. Reveria filosofică desface aripile gândului, spre infinit, dar infinitul le frânge şi omul se prăbuşeşte în pulbere. Speculaţia ştiinţifică caută misterul existenţei, dar se întoarce cu cioburi şi crâmpeie de adevăr, pe care le utilizează exclusiv, pentru ipertrofia atomului disparent, uitând că dincolo de ele se găseşte profunda realitate a vieţii spirituale.

Organizaţi Reuniuni de femei

INFORMAŢIUNI

In amintirea marei Regine Maria. In ziua Înălţării Sfintei Cruci din acest an s'a pus în Moldova, la *Bicaz*, în sinul codrului, lângă apele Bistriţei, peatra fundamentală a mănăstirii închinate *Maicii Domnului a tuturor mângăerilor*, întru înveşnicirea amintirii Reginei noastre neuitate Maria. Iniţiatorul acestei fapte, pioase şi întăritoare de suflete, este dl prof. *N. Iorga*, preşedintele Comisiei monumentelor istorice.

La apelul dlui advocat Dr. N. Schiau, prodecanul baroului de Sibiu, advocaţii din acest oraş şi din alte centre ardelene au semnat, pentru înzestrarea armatei, suma de 51.290 lei, depusă la sucursala Băncii Naţionale din Sibiu.

Legea nouă a înfrânării speculei pedepseşte cu îndreptăţită asprime tendinţele de acaparare a mărfurilor în vederea urcării preţurilor. Legea urmăreşte scopul de-a apăra cetăţenii împotriva acelora, cari ar încerca să profite de împrejurările actuale în paguba consumatorilor, în special a acelor cu mijloace modeste de trai. Măsurile de prevedere luata vreau să asigure, pentru întregul consum intern, condiţii normale de circulaţie a mărfurilor şi aprovizionăre egal repertizată, astfel încât să nu se permită unora să-şi facă depozite clandestine, lipsind pe alţii de alimente ieftine.

— In legătură cu cele de mai sus înregistrăm ordonanţa dată de conducerea municipiului *Sibiu*, care dispune: este oprit negustorilor din localitate să ascundă mărfurile, sau alimentele aflate în depozitele lor: nimeni nu poate urca preţurile peste cele admise de lege; nimeni nu poate îngrămădi mărfuri sau alimente în cantităţi ce depăşesc trebuinţele normale de aprovizionare, şi nimeni nu poate refuza vânzarea articolelor aflătoare în magazine sau în alte locuri. Contravenienţii se pedepsesc cu închisoare dela 15 zile la 9 luni şi amendă până la 30 mii de lei. — Cetăţenii, cati vor descoperi vreo abatere dela dispoziţiile primăriei municipiului, sânt învitaţi să o arate precis autorităţii municipale sau organelor poliţieneşti.

Satele noastre sânt cutreerate de cumpărători împuterniciţi de a achiziţiona cât mai mari cantităţt de cereale. Luând în consideraţie aceste elemente, cum şi cerinţele din ce în ce mai mari, agricultorii români sânt sfătuiţi să nu se grăbească să vândă recolta, fiindcă preţurile cresc. Munca pământului şi rodul lui vor fi în sfârşit răsplătite după valoarea pe care le merită.

Stndii cehe despre arta bisericească din România. In volumul al XI-lea al „Anuarului institutului slav" din Praga a apărut o dare de seamă a dlui Dr. *N. Okunev*, profesor la universitatea Carol din Praga, despre călătoria sa în România, în vara anului 1938, în scop de a cercăta vechile monumente de artă bisericească în această ţară. Dl prof. Okunev a vizitat şi a studiat 87 biserici şi mănăstiri din Muntenia, Moldova şi Bucovina. Mai amănunţit a studiat biserica domnească dela Curtea de Argeş, unde a fotografiat aproape toate picturile bisericii.

Descoperirea unui exemplar al Noului Testament din epoca renaşterii. — La un anticvar din Praga s'a găsit o ediţie a noului testament tipărită în anul 1549, la Protejov în Moravia. Ea provine din atelierele grafice ale lui Jan Günther, specializat în tipografiile din Nürnberg, şi care în anul 1544 şi-a deschis singur o tipografie la Protejov. Toate cărţile editate de Jan Günther se disting prin execuţia lor făcută pe o hârtie bibliofilică, foarte îngrijit legate şi cu iniţiale în gravuri de lemn. Circa 50 de cărţi câte mai există astăzi sânt răspândite pe la diferite biblioteci. Noul Testament despre care este vorba, a apărut în patru volume, din care unul se află la Muzeul Naţional din Praga, unul la Biblioteca Universitară, unul la Biblioteca episcopală din Litomerice, şi ultimul, găsit zilele acestea, a fost cumpărat de muzeul comunal din Protejov.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 24 Septemvrie 1939, va predica Diacon *Nicolae Grebenea*.

Nr. 10354/1939

Notificare oficială

Cucernicii preoţi, cari până la data de 31 Martie 1940, împlinesc 5, 10, 15 şi 20 ani de serviciu cu îndreptăţire la gradaţii, îşi vor înainta cererile pentru recunoaşterea dreptului la gradaţii, până la cel mai târziu 15 Octomvrie 1939.

Cererile vor fi înaintate prin oficiile protopopeşti şi la ele se va anexa Certificatul de serviciu al petentului.

Sibiu, la 19 Septemvrie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

AVIZ

Sunt rugaţi P. C. preoţi a comunica tinerilor cari au înaintat cereri pentru primirea în cursul I al Şcoalei de cântăreţi, cumcă au a se prezenta Luni în 2 Octomvrie ora 8 dim. la această şcoală (str. Orfanilor 5) când se va ţinea examenul de primire, aducând cu sine cele comunicate în Telegraful Român şi Lumina Satelor.

Asemenea vor fi încunoştiinţaţi şi elevii curs. II pentru a se prezenta neîntârziat Marţi în 3 Octomvrie ora 8 dim., când elevii toţi se vor mărturisi şi cumineca, urmând a se face deschiderea solemnă a anului şcolar cu ridicarea pavilionului naţional, iar Mercuri 4 Octomvrie ora 8 dim. începerea regulată a cursurilor.

Elevii se fac atenţi a se conforma dispoziţiilor de-a avea fiecare şi un costum naţional ca uniformă şcolară, iar acei cari nu se vor prezenta la timp la înscriere, vor fi consideraţi retraşi din şcoală.

Direcţiunea Şcoalei de cântăreţi „Dimitrie Cunţan"

Nr. 10110/1939 (75) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului II de cântăreţ bisericesc în parohia **Satulung**, biserica Adormirea Maicii Domnului. Cel ales va primi:

1. Leafă lunară dela parohie — până ce va fi trecut în bugetul statului — 1000 lei.

2. Jumătate din sesiunea cantorală, adecă $1^1/_2$ jugăr fânaţ.

3. Taxele obişnuite la diferite servicii bisericeşti în săptămâna care va fi la rând.

Termenul concursului este de 15 zile dela data publicării în Telegraful Român. Candidaţii trebue să aibă Diplomă de cântăreţi bis. eliberată de către Şcoala de cântăreţi bisericeşti.

Sibiu, la 15 Septemvrie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 938/1939 (77) 1—3

Concurs repetit

Pentru intregirea parohiei de cl. III-a **Dridif**, protopopiatul Făgăraş se publică din nou concurs, în baza ordinului Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 4419/1939, cu termen de 30 de zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post

1. Salarul dela Stat.

2. Sesiunea parohială; arătură 3 măsuri; fânaţ 1 jug. 800 st. p.; iarba din cimitire şi curtea bisericii.

3. O ferdelă de bucate dela fiecare gazdă sau echivalentul în bani după piaţa Făgăraşului.

4. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de certificatele de studii, şi de încuviinţarea de candidare a autorităţii superioare bisericeşti, se vor înainta oficiului protopopesc al Făgăraşului în termenul deschis.

Concurenţii se vor prezenta, cu prealabilă înştiinţare a oficiului protopopesc, în parohie în Dumineci şi sărbători pentru a se face cunoscuţi poporului.

Făgăraş, la 16 Septemvrie 1939.

Pavel Borzea
protopop.

Nr. 76 1—1

Publicaţiune de licitaţie

Parohia ortodoxă română din **Reciu-Sibiu** vinde prin licitaţie publică 50.000 bucăţi cărămizi din cuptorul dela „Capul satului".

Licitaţia se ţine Duminecă 1 Octomvrie 1939 ora 2 p. m. In caz de neprezentarea cumpărătorilor se amână Dumineca următoare.

Cu consensul consiliului parohial:

Preot A. Străuţ paroh — **Ioan Cândea** epitrop I

Nr. 10281/1939

Publicaţiune

Consiliul arriepiscopesc ort. român din Sibiu, dă în arândă pe termen de trei ani pământ cultivabil în suprafaţă de circa 8 jugăre, situat în hotarul oraşului Sibiu, la punctul numit „Drenchia".

Reflectanţii vor înainta oferte în scris până în *9 Octomvrie 1939* la Consiliul arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, unde se pot lua zilnic informaţiuni.

Sibiu, la 15 Septemvrie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 196/1939 (78) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Gurasada**, din protopopiatul Ilia, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele acestui post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Folosirea cimiterului $1^1/_2$ jug.
3. 2 jug. eclejie veche.
4. Adăul dela fiecare familie.
5. Până la cumpărarea sau edificarea casei parohiale, un ajutor de chirie de lei 3000 anual.
6. Venitele stolare uzitate în tract.

Cererile de concurs şi aprobarea de a concura dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc, iar concurenţii, cu avizul protopopului, se vor prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc al tractului Ilia, în înţegere cu Consiliul parohial.

Ilia, la 20 August 1939.

Iuliu Josan
protopop

Nr. 224/1939 (62) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante **Bârsău**, de clasa III-a, din protopopiatul Devei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Locuinţă în natură, cu grădină.
3. 7 jugăre arător, sesiune parohială.
4. Folosinţa cimitirului.
5. 30 litri porumb smicurat, dela fiecare familie.
6. Venitele stolare obişnuite în tract.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Devei în termenul indicat.

Candidaţii, dupăce vor fi obţinut dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc aprobarea cuvenită, se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în parohie spre a fi cunoscuţi de parohieni.

Deva, la 17 Iulie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Devei

Teofil Chiffa
protopop

Nr. 421/1939 [73] 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei de clasa II-a (doua) **Deal** din protopopiatul Sebeşului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în „Telegraful Român".

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Locuinţă în natură.
2. Sesiune parohială $4^1/_2$ jugăre arător.
3. Una ferie must de fiecare casă.
4. Taxă la sfinţirea caselor (Bobotează) 10 lei.
5. Venitele stolare obişnuite în comună.
6. Salarul dela Stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox-român al Sebeşului, în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi concesiunea dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie. Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Oficiul protopopesc ortodox-român al Sebeşului în înţelegere cu consiliul parohial.

Sebeş-Alba, 29 August 1939.

Dr. Vasile Oană,
protopop

Nr. 240—1939 (71) 3—3

Concurs repetit

La ordinul Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 8647—1939, pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Aţel**, protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială cu dependenţe în stare foarte bună.
3. Sesiune parohială 14 jugăre, arător şi fânaţ, de calitate bună.
4. $^1/_4$ jugăr grădină.
5. Circa 2 stânjini lemne de foc dela primăria comunală, făcutul şi adusul lemnelor priveşte pe preot.
6. Una zi clacă dela fiecare familie în cazul când preotul lucrează sesiunea parohială în regie.
7. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, cu toate documentele şi cu încuviinţarea specială a Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc, în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a se face cunoscuţi parohienilor.

Dumbrăveni, la 31 August 1939

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Dragolea
protopop.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII — Sibiu, 1 Octommvrie 1939 — Nr. 40

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc — Intemeiat în 1853 de M[illegible] Andreiu Şaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole şi corespondenţe se adresează **Redacţiei** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preţul inserţiunilor un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele şi inserţiunile se adresează **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Solidaritate naţională

Din întâmplarea dureroasă care ne-a sguduit sufletul la sfârşitul săptămânii trecute, trebue să învăţăm şi mai mult că avem datoria să fim solidari, că uniunea deplină între toţi Românii este porunca cea mai imperativă a împrejurărilor actuale. Prea ne-am criticat unii pe alţii ani de-a rândul, prea am dus la exagerare duşmănia între noi. Astăzi vedem cum acest duh de învrăjbire a orbit atât de mult unele biete minţi de adolescenţi, încât în pornirea lor de răsbunare nu le-a mai păsat că actul lor poate să aducă prăpădul peste neamul întreg.

Spiritul nenorocit de critică exagerată şi exclusivă a fost o calamitate. Pentru mulţi nimic ce făcea stăpânirea nu era bun. Duşi pe lunecuşul criticei negative, întindeau peste toate un aspect sumbru: totul era aşa de rău, neamul întreg se afla într'o aşa de mare suferinţă şi strâmtoare, încât nu mai exista nici o speranţă şi nici un temeiu de încredere în viitor. Era un dezastru sufletesc să stai să asculţi un sfert de ceas la asemenea oameni. Te despărţeai descurajat, cu un sentiment de crepuscul fatal, cu resorturile vieţii frânte. Se dădeau aceşti oameni perfect de bine informaţi în toate privinţele şi cu siguranţa lor te smulgeau din rezervele tale, deşi ai experiat de multe ori că informaţiile lor sunt construite puţin şi de ei înşişi sau de cei dela cari le-au primit.

Iţi trebuia un puternic efort şi un apel la cea mai calmă judecată şi la cele mai sănătoase rezerve de optimism ca să împrăştii pe urmă vălul de vraje rea care ţi-s'a aruncat pe ochii sufletului.

Dar trebue să ne gândim că sunt bieţi adolescenţi, fără experienţa exagerărilor în gura unor oameni pe cari îi respectă, fără putinţa rectificărilor prin propria cunoaştere şi înţelegere a lucrurilor, adolescenţi cu firea uşor de aprins, cari nu pot avea calmul unei judecăţi moderatoare şi capabilă de-a descoperi şi stabili nuanţe, ci văd lucrurile în mare, pornesc înfierbântaţi într'o parte sau alta, condamnă total sau proslăvesc total o persoană sau o stare de lucruri. Nu e deci de mirare dacă unii dintre ei cad victime atmosferii păcătoase de critică oarbă şi exagerată, care subsista până mai ieri şi care poate mai subsistă şi azi.

Această boală sufletească a societăţii româneşti trebue combătută cu toată puterea, în primul rând, printr'o autodisciplină personală. Trebue să dispară pentru totdeauna ultimele resturi ale ei, dacă mai există. Fiecare trebue să-şi pună frâu gurii, să nu dea nici un verdict despre un lucru sau despre o persoană de or-din public până nu e precis informat şi şi atunci până nu a luat în considerare în toate cauzele şi în tot ansamblul, până nu a înţeles bine acţiunea respectivă a acelei persoane.

Aceasta o vom putea face numai dacă vom înălţa în suprema cinste şi cult o virtute care se opune spiritului de critică: iubirea nesfârşită de neam, încrederea în el, solidaritatea între toţi fiii neamului. Cine îşi iubeşte neamul cu adevărat, acela nu va urâ, nu va critica, nu va lovi în nici unul din exemplarele naţiunii sale, ci dacă acel exemplar într'adevăr nu e la înălţimea cerinţelor, va căuta să-l îndrepte cu cuvântul, cu dragostea, va căuta însă să-l şi înţeleagă, să vadă şi laturile bune cari pot decurge din lucrarea lui.

Indreptarea cea mai mare ce o poţi aduce în viaţa naţională e să faci tu mai bine şi prin frumuseţea pildei tale şi prin căldura cuvântului tău să lărgeşti cercul celor cari fac mai bine.

Tăria popoarelor a stat totdeauna şi stă în solidaritatea lor, în cheagul dintre membrii lor. Să luăm pildă dela anumite neamuri din continentul nostru cari sunt astăzi atât de tari pentrucă sunt însufleţite de o solidaritate impunătoare, de o disciplină de fier, de o încadrare totală a fiecărui ins în acţiunile pornite de cei ce au conducerea. Azi mai mult ca oricând unirea face puterea. Fără unirea deplină, dinamică, în cuget, în simţiri şi fapte, nici un neam nu poate rezista valurilor uriaşe ale istoriei actuale, cari stau să mature tot ce-i slab din existenţă. Să ne iubim unii pe alţii toţi Românii, căci numai în această iubire stă mântuirea fiecăruia din noi şi a noastră a tuturor ca neam. Toate diferendele de concepţii, toate deosebirile întemeiate pe vechile împărţiri în partide, pe resentimente personale, pe antecedenţe de orice fel, să le socotim lucruri caraghios de mici pe lângă ceeace trebue să formeze datoria şi grija cea mare a tuturor: apărarea independenţii şi existenţii naţionale. Cât de rău mi s'ar părea fratele meu Român, e fratele meu şi e mai bun de mii de ori decât un străin. Cât de vrednice de critică mi s'ar părea stările din Ţara mea, sunt infinit mai bune decât cele pe cari le-aş avea ca Român când mi-aş pierde independenţa, când Ţara mea n'ar mai fi liberă.

Ceeace ne trebue azi mai mult decât orice e dragoste, dragoste, dragoste pentru fraţii cei de-un neam. Dacă ne trebue o predică naţională azi, e predica dragostei între noi. Credinţa şi munca pentru Ţară şi Rege e bine că se propovăduesc azi mult. Dar temelia lor e dragostea de neam. Aceasta ar trebui să se introducă în lozincile noastre, în educaţia tineretului, în convorbirile şi practica noastră zilnică. O dragoste concretă, către tot Românul cu care conviesc şi cu care am de lucru. Nu o dragoste abstractă, care afirmă iubirea de neam, dar urăşte şi loveşte pe fraţii de-un sânge cu cari ajunge în oarecari relaţii.

In fratele meu mă aflu eu însumi. Urându-l pe el şi exterminându-l pe el, mă extermin pe mine însumi, cel puţin într'o anumită măsură. Prin ură nu se poate zidi nimic, cu atât mai puţin o unitate şi o putere naţională. Puterea şi conştiinţa naţională atâta cât o avem azi, libertatea şl bunurile de cari ne bucurăm actual, sunt rodul iubirii înfocate de neam a unor mari fii ai lui din trecut. Iar slăbiciunile şi neajunsurile de cari suferim sunt produsul urilor şi al neînţelegerilor dintre Români. Cine vrea să întărească conştiinţa naţională şi să sporească forţele neamului, alimentând astfel spiritul de jertfă al generaţiilor ce vor veni, să-şi iubească neamul ca marii noştri înaintaşi. Numai numele iubitorilor de neam rămâne în amintirea urmaşilor împodobit de binecuvântările lor. Cei ce-au trăit numai prin pasiunea răzbunărilor, cei cari n'au fost în stare să treacă peste resentimentele şi ranchiunele personale, cei cari nu s'au putut ridica la îmbrăţişarea neamului întreg în concretizările lui individuale şi în existenţa lui dealungul veacurilor viitoare, aceia în loc de-a fi contribuit cu ceva la întărirea puterilor de viaţă ale naţiunii, la ridicarea conştiinţii ei şi la înmulţirea patrimoniului românesc, s'au făcut vinovaţi de-a fi slăbit şi destrămat puterile de existenţă ale naţiei, prin acţiuni nesăbuite.

Dogma fundamentală a naţionalismului e dragostea de neam şi acţiunea pozitivă izvorâtă din ea. «Orice împărăţie care se va împerechia întru sine, nu va sta». Să ne facem fiecare preot, ca şi fiecare Român cu durere de neam, o misiune din propoveduirea consecventă, nedescurajată şi nescăzută a acestei puteri, singura de viaţă dătătoare.

D. STĂNILOAE

Inmormântarea fostului prim-ministru ARMAND CĂLINESCU

In capitala ţării, adânc cernite, s'au desfăşurat Duminecă funeraliile naţionale ale fostului prim-ministru Armand Călinescu, martirul României renăscute.

Indată după sosirea la Ateneu a M. Sale Regelui, însoţit de Măria Sa Marele Voevod Mihai, la ora 9 dimineaţa, s'a început serviciul religios, săvârşit de un cler numeros, în frunte cu: I. P. S. patriarh Nicodim, înconjurat de I. P. S. mitropolit Nicolae al Ardealului, de PP. SS. LL. episcopii Partenie al armatei, Lucian al Romanului, Vasile al Caransebeşului, Nicolae al Clujului, Nicolae al Orăzii. Titu al Hotinului, Cosma al Dunării de jos, Nifon al Huşilor, Gherontie al Tomisului, Dionisie al Ismailului, şi de arhiereii Efrem Tighineanu, Emilian Târgovişteanu, Galaction Cordun, împreună cu întreg clerul capitalei.

Au rostit emoţionante cuvântări: I. P. S. Sa patriarhul Nicodim, dnii general Argeşanu prim-ministru, C. Argetoianu, Vaida-Voevod şi prof. Vâlcovici, — în luminoase cuvinte, deslusind fiecare, din viaţa celui dispărut, pilduitoarele sale însuşiri.

Apoi Suveranul a adresat câteva cuvinte de îmbărbătare lui Barbu Călinescu, fiul defunctului.

Cortegiul funebru pleacă dela Ateneu spre gara de Nord, de unde trenul mortuar se îndreaptă către Curtea de Argeş.

In toate staţiile, dela Piteşti până la Curtea de Argeş, îndureraţii săteni au coborât în gări, cu buchete de flori în calea trenului.

Sicriul cu rămăşiţele pământeşti ale fostului preşedinte de consiliu este coborât din vagonul mortuar de primarii rurali din plasa Curtea de Argeş şi aşezat în carul împodobit cu ramuri de brad şi tras de şase boi. Cortegiul se îndrumează către cimitirul din deal al Curţii de Argeş şi e dus până la cavoul familiei Călinescu. Aici soborul de preoţi, în frunte cu P. S. episcop Grigorie al Argeşului, oficiază prohodul. La sfârşit cuvintează dl Niculescu Lungu din partea ţăranilor argeşeni, dnii reprezentanţi ai minorităţilor şi dl Gr. Gafencu, ministru de externe. Măria Sa Marele Voevod Mihai prezintă condoleanţe doamnei Armand Călinescu. Sicriul este apoi coborât în cavou, muzica militară intonează «Rugăciunea», ear o companie dă onorul... celui ce şi-a sacrificat viaţa pentru renaşterea şi consolidarea ţării noastre.

Veşnică şi binecuvântată să-i fie amintirea!

Probleme-Recensii-Comentarii

Ion Clopoţel, inspector general administrativ pentru Munţii apuseni: *Satele răsleţe ale României,* habitatul resfirat din munţii transilvani şi bănăţeni; studiu de sociologie rurală. Editura „Alba" — Alba-Iulia, 1939. — Vol. de 112 pg. Lei 85.

— Acelaş: *Al. Papiu Ilarianu* în faţa problemelor româneşti contimporane. Aceeaş editură. — Vol. de 124 pg. Lei 85.

Dl profesor *Ion Clopoţel,* vechi publicist, şi întemeetor, editor şi conducător al revistei de propagandă „Societatea de mâine" (1924), îşi continuă activitatea şi în volumele mai sus amintite, care fac parte dintr'un ciclu de scrieri cuprinzătoare de probleme istorice şi sociale ale României.

Studiul de sociologie rurală, Satele răsleţe ale României, conţine pe lângă conferinţa privitoare la programul de culturalizare a *satelor,* numeroase articole drept rezultate ale cercetărilor neobositului autor, săvârşite „la faţa locului" şi favorabil comentate de profesorii noştri universitari şi de alţi intelectuali, cari nu pot decât să recunoască fără şovăire energia deosebită desfăşurată mulţi ani de-a rândul, cu neînfrântă străduinţă, din partea dlui Ion Clopoţel, în scop de „a întocmi diagrama certă a stărilor pline de privaţiuni, în care se sbat populaţiunile cele mai obidite, mai slăbite ca stare materială, dar în în acelaş timp cele mai româneşti, mai dârze, mai vârtoase şi mai oţelite în suferinţele multiseculare".

Munca temeinică, astfel pornită, a dat, şi negreşit va mai da, roade tot mai înviderate şi îmbucurătoare.

— Studiul asupra lui *Alexandru Papiu Ilarianu* este o inteligentă tălmăcire a personalităţii excepţionale, în viaţa pualică a ţării noastre, — o evocare a unei figuri cu viaţa sbuciumată, care s'a jertfit pentru cauza ardelenească. Profesor universitar, jurist, istoric, procuror general, ministru de justiţie, publicist, o decoare a baroului, Papiu a ştiut să ţină, în aceste calităţi, totdeauna trează *ideea Ardealului asuprit.*

Autorul studiului a adâncit cu măestrie caracteristicile omului luptător şi deschizător de drumuri, — icoana celuice „a reprezentat, cu o mare claritate de vederi, idealul comun economic şi politic al tuturor românilor".

Cartea dlui profesor Ion Clopoţel se înşirue cu vrednicie alături de biografia, cercetările, articolele şi însemnările, aducătoare de meritată cinstire memoriei lui Papiu şi apărute, până acum, din condeele unor eminenţi profesori şi scriitori contimporani. (e). — (De vânzare la Librăria arhidiecezană, Sibiu.)

*

Conferinţe preoţeşti. — Conferinţa misionară de toamnă, a preoţimii din tractul Târnava-mare, s'a ţinut în *Ernea* la 12 şi 13 August c.

In prima zi preoţii întruniţi au săvârşit vecernia, urmată de mărturisirea credincioşilor veniţi într'un număr impunător.

In ziua a doua, Duminecă, utrenia şi sfânta liturghie au fost săvârşite de toţi preoţii prezenţi, în frunte cu părintele protopop, I. Dragolea. Predica zilei a fost rostită de părintele I. Cantor-Dupuşul. S. Sa, prin pildele profund moralizatoare, a ştiut să împletească în predica sa adevărurile scripturistice, de milă şi iertare, care s'au întipărit adânc în inimile ascultătorilor. A mai vorbit părintele protopop dând preţioase sfaturi pentru ascultători. A urmat apoi împărtăşirea credincioşilor, cari s'au împărtăşit în număr de peste 250 în frunte cu dascălul lor.

După masă la ora 3 tot în sobor s'a săvârşit sfinţirea apei şi sfântul maslu, înălţându-se rugăciuni pentru pace, pentru sănătatea tuturor, pentru îmbelşugarea roadelor pământului, şi de mulţumită lui Dumnezeu pentru tot ceeace El a dat poporului Său dreptcredincios.

A vorbit părintele I. Muntean-Pelişor, arătând credincioşilor că datoria tuturor este de-a ne lipi mai mult de sfânta biserică, de-a urma cu mai multă stăruinţă poruncile sale, căci numai aşa vom putea scăpa din primejdii de ori unde va veni ele şi vom fi pururea liberi cu trupul, iar cu sufletul neprihănit.

După ce credincioşii au fost stropiţi cu apă sfinţită, s'au dus cu toţii la ale lor, mulţumiţi în suflete de clipele înălţătoare trăite, iar preoţimea a trecut în şcoala primară de stat unde părintele protopop Ion Dragolea, la ora 5 p. m., deschide şedinţa intimă făcând o descriere a preotului misionar şi aducând la cunoştinţă unele dispoziţiuni ale Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc.

Părintele T. Radu-Alma prezintă apoi lucrarea: „Preotul în Serviciul social la sate". Lucrarea a stârnit vii discuţii în jurul rolului care îl are de îndeplinit preotul în cadrele Căminului cultural.

Părintele N. Medeşan-Şmig, prezintă o dare de seamă asupra cărţii: „Mirenii în biserică" de Dr. L. Stan. Recenzentul a reuşit să facă un concis şi instructiv rezumat al ei.

Dl Leonte Radu, absolvent de teologie, prezintă lucrarea cu caracter dogmatic „Extazul". Domnia Sa face unele consideraţiuni asupra posibilităţilor omeneşti de-a cunoaşte pe Dumnezeu şi feluritele etape şi forme ale acestei cunoaşteri. Tema, interesantă, cu un bogat material informativ, a făcut o deosebită impresie asupra ascultătorilor. — Pr. *I. C.*

*

— Cercul religios I Mediaş, a ţinut şedinţă în parohia *Moşna,* jud. T. Mare, Dumineeă 24 Septemvrie 1939. Dimineaţa s'a slujit sfânta slujbă (utrenia şi liturghia) de un sobor de preoţi în frunte cu părintele D. Filimon, preşedintele cercului, făcându se şi rugăciuni pentru pace.

La sfârşitul sfintei liturghii părintele *D. Filimon*-Dârlos, a rostit o predică împodobită cu nimerite citate din sf. Scriptură.

La ora 2 d. m. după vecernia şi sfinţirea apei celei mici, s'a slujit parastas pentru fostul prim-ministru, Armand Călinescu. La sfârşitul sfintelor slujbe a vorbit părintele *M. Maier*-Bratei, despre: „Cultul eroilor în Biserica ortodoxă", precum şi despre fostul prim-ministru *Armand Călinescu,* răpus mişeleşte la datorie. Credincioşii, cari abia mai încăpeau în sfânta biserică, au vărsat lacrimi de durere împreună cu preoţii slujitori.

Apoi s'a făcut inaugurarea caselor parohiale, ridicate prin munca şi străduinţa părintelui P. Pătărău, parohul locului. Păr. D. Filimon, a adus mulţumiri părintelui P. Pătărău pentru munca depusă până ce a ridicat acele case, care în anul 1935 când am mai ţinut cerc acolo, nu erau încă nici începute. De asemeni a adus mulţumiri părintele M. Maier tuturor bunilor credincioşi din parohia Moşna, cari au ştiut să dea păstorului lor ascultarea cuvenită şi cari au alergat şi acum cu mic cu mare la sfintele slujbe făcute cu această ocazie, dând dovadă că în sufletul lor este vie credinţa în Domnul Iisus Hristos şi sfânta Lui Biserică. A mai vorbit părintele Roman-Nemşa, în acelaş sens.

La sfârşit a luat cuvântul părintele Pătărău, arătând greutăţile avute cu ridicarea acestor case parohiale şi mulţumirea pe care o are acum când Domnul l-a învrednicit să le vadă terminate. Aduce mulţumiri sincere celorce au venit în parohie pentru a semăna sămânţa cea bună în sufletele parohienilor din Moşna. Roagă pe Domnul să facă ca această sămânţă să aducă rod însutit şi înmiit. La urmă toţi credincioşii s'au botezat că apă sfinţită.

In şedinţa intimă predicile părintelui D. Filimon şi părintelui M. Maier au fost declarate de către preoţii prezenţi deplin reuşite.

La discuţia problemelor liturgice şi pastorale, preoţii şi-au arătat mulţumirea sufletească faţă de iubitul lor păstor sufletesc I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae,* care, în aceste timpuri de grea încercare a împărtăşit preoţilor Săi frumoase sfaturi şi îndrumări pastorale. — Pr. *M. M.*

*

— Parohia ortodoxă română din *Cunţa,* protopopiatul Mercurea, a avut în vara aceasta adevărate bucurii duhovniceşti.

Duminecă, 17 Septemvrie, s'a ţinut conferinţa cercului religios Gârbova în parohia aceasta, la care au participat toţi preoţii cercului.

Utrenia şi liturghia au fost slujite de soborul acestui cerc, ear la priceasnă a predicat părintele *N. Opriş,* tratând subiectul: „Crucea Domnului armă de apărare contra protivnicilor".

După sfânta liturghie părintele *Il. Geleriu* şi-a rostit conferinţa cu subiectul: „Rolul Bisericii ortodoxe pentru consolidarea neamului românesc în trecut şi în prezent", arătând credincioşilor că fără biserică şi fără credinţa în Dumnezeu nu este cu putinţă a purta sarcina şi a face faţă împrejurărilor care ne sânt ursite să le trăim.

Aoi s'a cetit rugăciunea de deslegarea şi iertarea păcatelor, după care s'a făcut sfinţirea apei celei mici şi rugăciunea la vreme de primejdii.

Credincioşii prezenţi în însemnat număr, împreună cu străjerii şi premilitarii, au fost unşi cu unt de lemn şi stropiţi cu aghiasmă.

Impărtăşiţi de darurile dumnezeeşti şi binecuvântări, creştinii au plecat mulţumiţi şi mângâiaţi sere casele lor.

Preot *A. Străuţ.*

*

Din trecutul parohiei Corbi. — In parohia Corbi, prot. Avrig, au trăit preoţi dintre cei mai activi, ale căror nume stau scrise în cartea bisericii noastre.

Unul dintre aceştia a fost: *Ioan Popovici,* „protopopul Corbilor", cum îl numeşte răp. părinte Matei Voileanu în cartea sa: „Icoane din viaţa bisericii". Protopopul fusese şi *asesor consistorial,* în care calitate prezidează o parte din cele 91 şedinţe, cum spune protocolul „sessiei Consistorialiceşti" din anul 1804.

Fiul protopopului din Corbi era *Nicolae Popovici,* rânduit prin „decret guberniali-cesc lângă Consistorium spre ajutor (pro-adjuncto), Notăraşul consistorialicesc".

Al doilea protopop al Corbilor a fost *Candit Popovici,* despre care fac amintiri broşura „Organizarea românilor olteni" 1918, scrisă de răp. protopop Nicolae Borzea-Făgăraş, şi cele două cruci: una lângă şoseaua naţională la Făgăraş, alta în cimitirul bisericii ortodoxe române din Corbi.

* FOIŞOARA *

BISERICA ŞI SERVICIUL SOCIAL

de Pr. C. ZOICAN

(2)

Experienţa istorică a demonstrat cu prisosinţă, că socializarea scepticismului religios a paralizat pulsaţia conştiinţei morale şi a tras după sine dezastruoase decadenţe culturale şi naţionale. Omenia, caracterul, conştiinţa datoriei, spiritul de jertfă, nu pot să apară şi să se impună în lume, decât atunci, când în sufletul tineretului se va deştepta nu simţul unei îndeletniciri legalizate şi provizorie, ci simţul unei misiuni divine ce vine de dincolo de lege. Sau mai bine spus, atunci, când acest tineret va fi încălzit, entuziasmat şi inspirat de singurul şi copleşitorul „ideal evanghelic" de Hristos. Nu este alt ideal prin puterea căruia să se poată realiza şi valorifica, mai bine, şi mai intens, nobilele însuşiri ale sufletului omenesc. Modelul autentic al unei covârşitoare personalităţi, ce depăşeşte peste timp şi spaţiu, chipul geniilor şi oamenilor de vocaţie, este Hristos. El este „calea, adevărul şi viaţa". Cu Hristos în inimă şi în minte, trebue să sporească tineretul, la munca nobilă, de ridicarea satului, de creştere a ţăranului şi de renaştere a neamului.

Trebue să se ştie că, în primul rând, ţăranul nostru simte o profundă dorinţă de învăţătura scripturii, de mântuire sufletească. Morala evanghelică, dragostea de biserică şi cultul pământului, formează axa vieţii lui spirituale şi de tradiţie. Tineretul trebue să cunoască şi să trăiască în cea mai perfectă comunitate cu această tradiţie spirituală a ţăranului. Acì va găsì curăţenia simţirii, limpezimea credinţei în Dumnezeu şi dragostea de neam, nobile virtuţi ce svâcnesc peste veacuri, din cultul eroilor străbuni, adormiţi în leagănul visărilor de aur. Sub impulsul conştiinţei acestui trecut, de glorie şi credinţă, vor putea înflorì şi rodì între hotarele ţării noastre, valorile superioare ale culturii şi civilizaţiei.

Misiunea tineretului de a înfăptuì această vocaţie divină şi socială, ce pluteşte peste drepturile şi năzuinţele individuale, strâmte şi egoiste, se poate duce la împlinire numai atunci, când Hristos va fi rege al conştiinţei şi al voinţei lui. Atunci va putea da „Cezarului ce este al Cezarului şi lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu".

Dar a da ceva din sufletul tău, din mintea ta, din sănătatea ta, acolo unde eşti chemat să adaugi la ceace există, — să alini o durere, să satisfaci o necesitate — înseamnă a muncì.

Ideia muncă:

Munca înseamnă, o împrăştiere de energie fizică şi spirituală în cadrul colectivităţii sociale, făcută cu scopul de a-i adăuga vieţii bunuri indispensabile, conservării şi perpetuării ei, în timp şi spaţiu. Poate că surprinde pe mulţi faptul, că pe lângă interpretarea obişnuită ce se dă „muncii" — de a fi numai un mijloc de creaţie de bunuri materiale — noi adăugăm aprecierea creştină, şi spunem, că munca în primul rând este un legitim mijloc de educaţie religioasă.

Organizaţia socială şi economică a vieţii, începând din secolul XIX-lea, când doctrinele sociale au luat o amplă desvoltare, a ignorat complet, adevăratul senz, al muncii, care are o semnificaţie religioasă-morală. Aceste doctrine, le putem împărţì în două — după sistem şi metodă: — capitalismul şi socialismul. Capitalismul sub forma ipocrită de „libertatea muncii" a căutat să-şi aserveaască în mod egoist produsele muncii puterii „banului". Socialismul dând importanţă numai felului de organizare a muncii, i-a pierdut senzul spiritual, din momentul, în care a postulat „fericirea omului" în maximum de proprietate a bunurilor, în colectivitatea socială.

Omul, care este dăruit de Dumnezeu, într'adevăr cu „libertatea economică" şi „dreptul de proprietate", vedem că în aceste sisteme economice este privit ca un simplu mijloc, de a produce, a stăpânì, şi a lua puterea, în procesul economic. In lupta ce se dă între aceste ideologii „persoana omenească", cu structura eternă a sufletului ei, este înghiţită de stomacul veşnic flămând al miraculoasei concepţii „homo economicus", distrugându-se în felul acesta valoarea interioară-morală şi estetică a muncii, prin faptul că munca a fost detaşată de valoarea şi realitatea persoanei omului. Intr'o atare societate, organizată şi stăpânită de o astfel de mentalitate, omul este defraudat de „originalitatea şi libertatea" lui interioară.

Aici, pe pământ, omul împlineşte un destin divin, a cărui lumină se revarsă cu putere creatoare în complexul fenomenelor naturale, pe care le organizează prin „ideie şi muncă". Viaţa omului dată de Dumnezeu, nu înseamnă lenevire, ci activitate. Singurile momente, în care omul îşi pune în legătură natura umană cu cea divină, le găseşte în muncă. „Munca ori care ar fi, îşi lasă urmele nu numai în palme, ci şi în creier". Ea este o recreaţie a spiritului, şi prin ea „eul individual" se poate desvolta, până la caracter, până la personalitate.

Acest protopop, în 1841, e destituit la intervenirea prefectului maghiar Ghidofalvi: astfel se lucrează, de către cei străini de neamul românesc, la suprimarea protopopului. Motivul a fost că protopopul Corbilor își apăra biserica sa în fața unației și a iezuiților.

La 1842, Februarie 10, găsim semnătura protopopului din Corbi, în Matricolă pg. 23, Nr. 7, de *arhidiaconul Candit Popovici.*

In timpul său a avut ca ajutor în lucrările cele sfinte pe capelanul *Nicolae Popovici.* Candit Popovici moare la 1849, iar Nicolae Popovici la 1871.

Familia „Popovicilor" continuă a da preoți: pe Gheorghe Popovici până la 1878 când moare la frageda vârstă de 29 ani. Soția sa, preoteasa văduvă, Sofia Gheorghe Popovici a răposat în 1932.

Pentru meritele care le-a avut această parohid în păstrarea ortodoxiei, i s'au dăruit în folosință 3 jugăre teren din cel primit cela reforma agrară al parohiei ortodoxe române din Vișlea de jos. —

Dăm aceste date acum când Serviciul Social, direcția cercetărilor sociologice, adună date pentru punerea sub tipar a unui volum de monografie a „Țării Oltului".

Pr. *Nicolae Țețiu.*

*

Problema natalității a ajuns să formeze preocupare capitală a conducătorilor de state.

Când atmosfera războinică etse stăpână pretutindeni, fiecare țară își cercetează cu meticulozitate comoara de viteji, cari ar putea stăvili puhoiul dușman.

Cu durere se constată, că mult timp la noi s'a neglijat această latură a vieții sociale. Dacă totuș populația a sporit, aceasta se datorește vigoarei fără seamăm a poporului nostru.

De câtva timp s'au furișat însă, în lumea satelor, îndeosebi metodele de limitare a nașterilor. In raport cu timpul trecut, azi sânt tot mai puține familiile cu 5—6 copii, și prea multe cele cu 1—2 copii. Pecinginea, durere, se întinde repede.

Ceea ce e și mai grav, e faptul, că și copiii câți îi au, sânt crescuți cu hrană insuficientă, într'o atmosferă viciată și supunându-i prematur la munci peste puterile lor.

S'ar părea că sărăcia ar fi cauza acestei situații. Adevăratele cauze sânt însă *luxul* și *ignoranța*, care și-au dat mâna în opera lor distructivă. Sătenii cheltuiesc prea adese bani, câștigați cu sudoare, pe nimicuri de podoabă fără folos.

Ce-i de făcut spre a îndrepta lucrurile?

1. Schimbarea concepției greșite despe viață, prin conferințe, șezători, cărți, reviste și misiuni religioase, se impune ca o condiție „sine qua non". Cercurile religioase să-și facă problemă capitală, propoveduind lepădarea luxului, păcatul de a nu avea copii, călcând porunca divină. Mai ales că preotul cunoaște bine situația morală și materială a păstoriților săi, e cel mai chemat, în cadrele „Serviciului Social", la remedierea răului.

2. Indrumarea țăranilor spre un trai mai îdestulitor; în deosebi copiii să fie hrăniți mai bine.

3. Cantinele școlare au să fie o realitate de asistență alimentară, fie din contribuții obligatorie, fie din excedentele bugetelor comunale.

4. Asistența medicală și igienică se întinde asupra tuturor elevilor și a copiilor extra școlari. Ingrijirea lor să fie gratuită și obligatorie.

5. Ajutorarea, mai din adins, a familiilor cu copii mulți, prin acordarea de prime *lunare*, care să ușureze susținerea grelei familii, așa cum fac alte țări.

6. Ca un corolar al celor de mai sus ar fi plasarea copiilor și la meserii, unde muncind să-și poată câștiga pânea vieții și să fie de ajutor și celor rămași acasă.

Dacă popoare, trăind pe teritor restrâns și lipsit de bogății, pun problema natalității pe planul prim, cu atât mai vârtos ni se impune nouă această problemă ca străjeri la poarta Orientului.

Bogăția pământului românesc, binecuvântat de Dumnezeu din plin, nu se va putea folosi decât de o nație viguroasă, profund creștină, care, cu crucea într'o mână și cu spada în cealaltă, va dovedi totdeauna că este demnă de locul dat ei de Dumnezeu. —

Pr. *Viorel Ogradă*

Nr. 10.747—939 Ep.

Concurs

Se publică concurs pentru confecționarea mobilierului sculptat și a tâmplei la biserica ortodoxă română din Blaj.

Reflectanții vor înainta oferte până la *23 Octomvrie 1939*, la Consiliul arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, unde se pot vedea zilnic planurile, devizul și condițiunile, și unde se dau reflectanților formulare de oferte-tip pentru complectare cu prețurile ce oferă.

Se menționează, că se vor primi numai oferte făcute pe formulare de oferte-tip, pe cari amatorii le pot avea dela Consiliul arhiepiscopesc ortodox rom. din Sibiu.

Sibiu, din ședința secțiunei economice, ținută la 29 Septemvrie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Un popas...

P. S. *Policarp* Morușca, episcopul românilor stabiliți în U. S. A., reîntors nu de mult în țara de baștină pentru vizitarea fraților, aflându-se în comuna Craiva, jud. Alba, la invitarea bunului prieten Dr. Ioan Pop fost ministru, a purces Duminecă 17 Septemvrie 1939, în comuna Bucerdea-Vinoasă, jud. Alba, pentru a împărtăși cu arhierești binecuvântări pe locuitorii acestei comune fruntașe, așezate lângă plaiurile Munților Apuseni.

La ora 9 P. Sa, ajuns în centrul comunei, este primit de sunete duioase de clopot și imnul „Pe Stăpânul", cântat de corul comunei și, întâmpinați de preoți și de părintele prot. Alexandru Baba. De aici se îndreaptă spre sf. biserică, unde se oficiază sf. liturghie într'un cadru sărbătoresc în prezența credincioșilor covârșiți de măreția unei slujbe arhierești cum rar avut-au prilej să vadă.

In cadrul sf. liturghii au fost hirotoniți: Ioachim Donici întru ipodiacon și Cornel Morușca întru diacon, pentru episcopia românilor din U: S. A. Răspunsurile la sf. liturghie au fost date de corul din loc, instruit și dirijat de P. C. părinte Mircea Fodoreanu din parohia I, Bucerdea-Vinoasă.

La sfârșitul sf. liturghii P. S. episcop Policarp a rostit o impresionantă predică pentru vremile actuale, tălmăcind evanghelia zilei cu mânecare dela citatul: „*Ce ar dobândi omul de-ar câștiga lumea toată...*" — Spune P. S. Sa că nici odată par'că n'au fost mai actuale aceste cuvinte decât de data aceasta, când de nimic pământesc nu mai poți fi sigur, astăzi, în vâltoarea de vremi încărcate de furtună. Acum e vremea ca omul să se lapede de sine, să nu-și mai pună toate năzuințele în cele ale pământului, ci să-și ridice nădejdile spre Dumnezeu care, așa precum odinioară a condus poporul ales, va conduce și neamul românesc spre albia mântuirii. Acum să ne plecăm și mai des genunchii și să ne înzecim rugăciunile de seara și dimineața, pentru noi și pentru cei plecați întru apărarea noastră, la graniță, știuți sau neștiuți.

Impletirea rugăciunilor arhierești cu cele ale poporului, rostirea unor ectenii pentru pacea lumii și-a unei rugăciuni pentru ploaie, au produs o atmosferă de profundă înălțare sufletească în rândurile credincioșilor.

După sf. slujbă părintele Mircea Fodoreanu a rânduit o masă comună, la care s'au întâlnit multe și vechi prietenii.

La ora 18 P. S. Sa s'a îndreptat spre comuna Craiva, unde își are locuința.

Nichifor Todor

Nr. 9761/1939.

Comunicare

Se aduce la cunoștință, că Părintele Petru Jujan dela parohia Glodghilești, județul Hunedoara, în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoțesc, a ridicat dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar fără nici o reținere, ajutorul de înmormântare de Lei 15.000 (Lei cincisprezecemii) după soția sa Matilda, decedată la 25 August 1939.

Sibiu, din ședința secției economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 16 Septemvrie 1939.

Consiliul Arhiepiscopesc

Judecătoria mixtă Sibiu, secția cf.

Nr. 312/1939 cf. (18) 1—1

Extract din publicațiunea de licitație

In cauza de executare făcută de urmăritoarea banca „Albina" din Sibiu urmăritului Müller Mihail.

Judecătoria:

A ordonat licitațiunea executională în ce privește 3/6 părți din imobilele situate în comuna Șura Mare, circumscripția Tribunalului Sibiu, cuprinse în cf. a comunei Șura Mare. Nr. cf. 1915 și Nr. top. 2870 în valoare de 20.000 lei cu prețul de strigare de 15.000 lei Nr. top. 2871 în valoare de 6000 lei cu prețul de strigare 4500 lei, și Nr. top. 2872 în valoare de 20 lei cu prețul de strigare de 15 lei, pe lângă menținerea dreptului de uzufruct viager intabulat sub C 6 în 1/4 parte din 1/5 parte în favoarea lui Stauferth Ioan pentru incasarea creanței de 3750 lei, capital și accesorii.

Licitațiunea se va ține în ziua de 12 Octomvrie anul 1939 ora 15, în localul oficial al cf. strada Carmen Silva Nr. 7 ușa 33 parter.

Imobilul ce va fi licitat nu va fi vândut decât pe un preț superior prețului de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc % din valoarea imobilului drept garanție, în numerar sau în efecte de cauție după cursul fixat în § 42 legea LX 1881, sau să predea aceluiași delegat chitanța constatând depunerea, judecătorește, prealabilă a garanției și să semneze condițiile de licitație (§ 147, 150, 170, legea LX 1881: § 21 legea LX 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să întregească imediat garanția — fixată conform procentului prețului de strigare — la aceiași parte procentuală a prețului ce a oferit (§ 25 LXI 1908).

Dată Sibiu, la 19 Ianuarie anul 1939.

Dir. de cf.: Judecător:
(ss) **Dr. Jurca** (ss) **Coman**

Pentru conformitate: **P. Cândea**

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

Adevărata fericire se află tot în muncă; în activitatea continuă pentru realizări mari, cari, chiar dacă, obosesc fizicul, pricinuesc în schimb înălțătoare bucurii spirituale.

„Rolul muncii noastre, nu trebue să satisfacă numaî nevoile personale, ci să îndulcească și necazurile fraților oropsiți de soartă. Nici odată, sufletul nu se simte mai înălțat, mai aproape de Dumnezeu, ca atunci când a putut veni în ajutorul aproapelui, împărțind cu el suferința. „Amin zic vouă, cine ajută pe unul din acești frați mai mici, pe mine mă ajută".

Biserica, prin concepția sa, ce se incheagă între laturile mistice ale evangheliei, plutind deasupra sistemelor economice și sociologice, a precizat senzul și a ridicat funcțiunea muncii, până la treapta sfințeniei.

Mântuitorul însuși a fost teslar, binecuvântând munca și fixându-o ca singura condiție superioară de desăvârșire a vieții, de fericire pământească și mântuire cerească.

Orice muncă adevărată este sfântă și în orice muncă se găsește ceva dumnezeesc. Aceasta este concepția bisericii despre muncă, și numai în spiritul acesteia se poate clădi cu spor, în acțiunea de renaștere socială, ce s'a întreprins.

Bucuria recoltării rodurilor spirituale, crescute dintr'o asemenea muncă, ne deschide ușa, spre a intra în sanctuarul culturii.

Ideia cultură:

Cultura minții și a sufletului constituie ideia, pe care vrem să o considerăm ca fundamentală, în organizarea Serviciului social. Dar o precizare amănunțită asupra felului, cum se înțelege și care este esența acestei culturi, indispensabilă scopului urmărit, nu avem. Avem o formulare scurtă a culturii, într'un discurs al dlui prof. Gusti, care sună așa: „reformele culturale constau, într'o concepție mai pronunțată, a unei culturi creiatoare, a unei culturi constructive, pentru creiarea unei concepții personaliste. Conținutul acestei culturi îl formează „ideia sănătate, muncă adecă producție, educația minții și sufletului". La prima ochire, a acestei formulări, se observă lipsa unei precizări asupra conținutului interior-calitativ al culturii, și se ia în considerare partea exterioară-tehnică a culturii, din care reiese ideia clară de a identifica cultura cu civilizația în spiritul sistemului dukeimian. Biserica, și în această problemă, trebue să-și spună cuvântul și să dea criteriul.

„Cultura e chipul spiritual al neamului și se creiază de geniul său. Ideia de civilizație e tehnica vieții materiale și are un caracter internațional, ce se poate imita". Poți fi civilizat, fără a fi cult. Dl prof. Nichifor Crainic, într'o conferință, a dat un exemplu clasic, în senzul acesta: cu americanul îndopat de civilizație, care vine la Paris, și în fața statuiei lui Napoleon mănâncă alune: deci e civilizat dar nu este cult. Asemenea, nici standardul de viață ridicat al țăranului, nu e un indiciu de cultură, ci de civilizație. Cultura presupune un standard spiritual ridicat. Și în evanghelie, găsim trasă această deosebire fundamentală între civilizație și cultură, atunci, când Mântuitorul a zis „ce va folosi omul de va câștiga lumea aceasta, și își va pierde sufletul: oare nu-i mai mult sufletul decât haina". Noi, fixați pe această concepție eminamente spiritualistă, venim și spunem:

Cultura este prin esență, o creiație spirituală, care reflectează ceeace sufletul omenesc are mai profund și mai esențial. E o muncă de creație spirituală, o recoltare de bunuri și valori, ce se impun ca norme, și principii în procesul de desvoltare a vieții omenești. Acest proces de desăvârșire spirituală — în lume și la popoare — nu se realizează prin surogate culturale, ci printr'o cultură autentică. Cultura autentică este aceea care are o bază religioasă-etică. Umanitatea înainte de a fi altceva, este o realitate spirituală religioasă-etică. Cultura care nu se fundamentează pe această realitate, ori cât de solidă ar fi temelia ei științifică și artistică, înseamnă o falsificare de titlu.

Cultura reală, se inspiră din idealuri superioare de spiritualitate și desfundă, în adâncul vieții, energii viguroase și fecunde, pentru progresul unui neam.

Energiile culturale, în substanța lor, sunt energii etice, care isvoresc dintr'o voință ce stă sub comandamentul unei conștiințe morale. Fără conștiința dictaturii „idealului moral" nu pot apărea culturi. Timpurile de anarhie morală ne mărturisesc despre degenerarea și pieirea anumitor culturi. Eliminarea idealurilor religioase din sfera culturii, duce la anularea fenomenului de creiație a sufletului omenesc. Oswald Spengler spune, că „orice suflet autentic cultural este religios și esența oricărei culturi este religia". Adevăratul climat de inspirație și creație îl formează religia. Dar el nu se află mai curat, mai sincer, mai intens, decât sub cupola mistică și cosmică, a bisericii lui Hristos, străpunsă în creștet până în eternitate de fulgerul crucii mântuitoare. Aici se poate face legătura intimă, indisolubilă, dintre „real" și „ideal" „material și spiritual". In Biserică sufletul își găsește „unitatea" și „armonia" puterilor lui creiatoare. Și în această convingere se poate creia culiură și împărtăși de luminile culturii.

Guvern nou

Joi, în 28 Septemvrie a. c., s'a format un nou guvern, care în aceeaş zi a depus jurământul înaintea Suveranului la palatul Cotroceni.

Preşedinte al consiliului de miniştri este numit dl Constantin Argetoianu, *consilier regal şi preşedinte al senatului; la interne: dl* N. Ottescu; *ministru al propagandei: dl* Al. Radian; *ministru secretar de stat dl* C. C. Giurescu; *ministru al ordinei publicei: dl* Gabriel Marinescu; *subsecretar de stat pe lângă preşedinţia consiliului de miniştri: dl* August Filip.

Ceilalţi domni miniştri şi-au păstrat portofoliile.

Nr. 10.539/1939

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă că erezii după preotul pensionat Filimon Cosma din Tătăreşti, decedat la 14 Sept. 1939, în baza § 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar fără nici o reţinere, ajutorul preoţesc de 40.000 (patruzeci mii) Lei.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului Arhiepiscopesc ţinută la 25 Septemvrie 1939.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 10.704/939

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea postului de şef de serviciu cl. III la Centrul Eparhial al arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, care post este dotat de către stat de prezent cu salar net de Lei 5152, plus îndemnizaţia de chirie legală.

Reflectanţii vor înainta până la *20 Octomvrie 1939* la Consiliul arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu cererile concursuale însoţite de următoarele acte:

1. Act de naştere,
2. Act de cetăţenie,
3. Diploma de bacalaureat,
4. Actele de absolvire a studiilor teologice,
5. Certificate de serviciu,
6. Certificat de situaţia militară,
7. Cei căsătoriţi vor aneza extras din registrul stării civile a celor căsătoriţi, iar întrucât au copii se va anexa pentru fiecare copil minor extras din registrul stării civile de naşteri.

Se menţionează, că reflectanţii la acest post să fie preoţi hirotoniţi, având cel puţin cinci ani împliniţi în serviciul Bisericii.

Sibiu, 28 Septemvrie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 1471/1939 (67) 2–3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de clasa a III-a **Lunca Câlnicului,** protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială de 10 jugăre arător de cl. II şi III.
3. Stola obişnuită.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc de-a concura, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Sf. Gheorghe în termenul dat.

Candidaţii se vor prezenta, pe lângă prealabila aprobare a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a servi, a cânta şi predica în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sf. Gheorghe, 21 August 1939.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial

Aurel Nistor
protopop.

INFORMAŢIUNI

Hirotoniri. Au fost hirotoniţi următorii clerici: 1. Petru Gherman, profesor la Academia teologică „Andreiană" întru diacon, pe seama bisericii catedrale din Sibiu; 2. Zaharie Radu întru presbiter, pe seama parohiei Ludeşti, protopopiatul Orăştie; 3. Dr. Teodor Bodogae întru presbiter, pentru trebuinţele arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

Rezidenţa Regală a Ţinutului *Mureş,* prin dl colonel Dumitru Tocineanu-Petrescu, prefectul judeţului Sibiu, cu ocazia înmormântării rămăşiţelor pământeşti, a depus o coroană de flori pe mormântul dela Curtea de Argeş al marelui bărbat de stat Armand Călinescu, primul ministru al ţării, omorât mişeleşte de gloanţele trădătorilor de neam. Populaţia şi primăria municipiului *Sibiu,* reprezentată prin dl Dr. Simion Mitea, ajutor de primar, a luat parte la solemnitatea înhumării dela Curtea de Argeş, depunând o coroană de flori pe mormântul adânc regretatului defunct.

† **Letiţia Bologa** născ. **Papiu,** venerabila soţie a fostului director şcolar Dr. Vasile Bologa, a încetat din viaţă în 25 Septemvrie 1939, la ora 6 a. m., în etate de 71 ani şi în fericită căsătorie de 49 ani, după ce a funcţionat cu sârguinţă 15 ani şi ca preşedintă a societăţii „Crucea Roşie", filiala Sibiu. Răposata, una din fiicele fostului protopop de bun renume şi luptător naţionalist Ioan Papiu dela Deva şi Sibiu, lasă adânci regrete în aceste centre ardelene. Inmormântarea i s'a făcut, din catedrala mitropoliei, la 27 Septemvrie 1939 în cimitirul oraşului Sibiu. Veşnică să-i fie amintirea!

Dela primăria municipiului Sibiu. Se aduc la cunoştinţă generală următoarele: Ministerul de interne face cunoscut, că din declaraţiile asasinilor primului ministru al ţării, Armand Călinescu, reese în mod vădit şi complicitatea advocatului *Ioan Hergheleşcu,* evadat din spitalul Braşov. Toţi cetăţenii iubitori de ţară, cari ştiu de rostul lui, sânt rugaţi să comunice imediat poliţiei sau jandarmeriei unde se găseşte. Gazdele care îl vor ocroti, sânt pasive de aplicarea art. 284 din Codul Penal Regele Carol al II-lea, sub învinuirea de favorizare la crimă.

Printre eschimoşi. In vara anului curent, în lunile lui Iulie şi August, delegatul papal canadian, monseniorul Antoniutti, a vizitat în avion staţiunea misionară eschimocă în regiunile gheţurilor nordice, unde lucrează, de câteva decenii, misionarii catolici. Cum anunţă foaia Vaticanului, Osservatore Romano, delegatul papal a fost, peste tot, încântat de progresele misiunii.

In mâni jidoveşti. Din datele statistice recente, publicate la Budapesta, reiese că jidovii din Ungaria posedă 485 mii jugăre de pământ. In cifra aceasta nu se cuprind proprietăţile din teritoriile înapoiate Ungariei, — proprietăţi destul de întinse.

Sicriul lui Genghis-Han. Gazete din China vestesc că, în zilele acestea, o trupă de mongoli şi chinezi a scos sacrofagul cuceritorului mongol *Genghis-Han* (1154—1227), din cavoul de până acum şi l-au transportat în loc necunoscut din China de vest, pentru a fi mai puţin ameninţat de mişcările războiului dintre japonezi şi chinezi. — Hanul Genghis, în fruntea hoardelor sale tatare, a lăsat, cum se ştie, urme în mai multe sate ardelene, pustiindu-le cu foc şi sabie. Sfârşindu-şi zilele, corpul său a fost pus într'un sicriu de argint şi aşezat lângă alte două sicrie în care se găsesc osămintele celor două soţii ale hanului, adăpostit acum, după 7 sute de ani, la un loc mai sigur.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 1 Octomvrie 1939, va predica părintele *Zosim Oancea.*

Nr. 362/1939 (65) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Mânierău,** din protopopiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela prima publicara în Telegraful Român.

Ceneficiile împreunate cu acest post:

1. Locuinţă în natură.
2. 5 jugăre sesiune parohială fânaţ.
3. Una măsură grâu dela fiecare familie.
4. Venitele stolare uzitate în parohie.
5. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedoarei în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererea de concurs şi concesiunea dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Hunedoara, 6 August 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Suciu
protopop

Nr. 344/1939 (69) 3—3

Concurs

Pentru îndeplinirea postului de paroh în parohia de clasa II-a **Almaş-Seliştе,** cu filia **Braşeu,** din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Folosirea cimitirului şi curtea bisericii.
3. Birul parohial în bucate, câte 20 litri porumb sfărâmat, sau 10 litri grâu dela fiecare număr de casă. Câte 10 case din fiecare comună rămân pentru cantor şi crâznic.
4. Lemne de foc din pădurea expropriată, cât pentru 10 fumuri.
5. Venitele stolare obişnuite în tract.

Cererile de concurs, şi aprobarea dela Consiliul arhiepiscopesc de a concura, se vor înainta în termen oficiului protopopesc, ear concurenţii se vor prezenta în parohie, cu avizul protopopului, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dobra, la 28 August 1939.

Oficiul protopopesc:

Iosif Morariu
protopop

Nr. 303/1939 (66) 3–3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Lupşa,** din protopopiatul „Oltul" Şercaia, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiunea parohială 10 jugăre fânaţ şi 9 jugăre pădure.
3. Una măsură bucate dela fiecare familie (jumătate grâu şi jumătate cucuruz).
4. Venitele stolare stabilite de adunarea protopopească pentru întreg protopopiatul.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român „Oltul" Şercaia, jud. Făgăraş, în termenul arătat.

Le cererile de concurs se va anexa şi concesiunea dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Sibiu, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Şercaia, la 25 Iulie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român „Oltul" în înţelegere cu consiliul parohial.

G. Joceşcu
ad. prot.

Judecătoria mixtă Sibiu, secţia cf.

Nr. 139/1939 cf. (17) 1–1

Extract din publicaţiunea de licitaţie

In cauza de executare făcută de urmăritoarea „Albina" institut de credit şi de economii, Sibiu, contra urmăritului Ioan Fleischer,

Judecătoria:

A ordonat licitaţiunea execuţională în ce priveşte imobilul situat în comuna Turnişor, circumscripţia Tribunalului Sibiu, cuprinse în cf. a comunei Turnişor, Nr. cf. 1595 şi Nr. top. 9545/1/6 casă de piatră în valoare de 50.000 lei cu preţul de strigare de 37.500 lei, pentru încassarea creanţei de 25.990 lei, capital şi accesorii.

Licitaţiunea se va ţine în ziua de 11 Octomvrie anul 1939 ora 15, în localul oficial al cf. strada Carmen Silva Nr. 7 uşa 33 parter.

Imobilul ce va fi licitat nu va fi vândut decât pe un preţ superior preţului de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din valoarea imobilului drept garanţie, în numerar sau în efecte de cauţie după cursul fixat în § 42 legea LX 1881, sau să predea aceluiaşi delegat chitanţa constatând depunerea, judecătoreşte, prealabilă a garanţiei şi să semneze condiţiile de licitaţie (§ 147, 150, 170, legea LX 1881: § 21 legea LX 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preţ mai urcat decât cel de strigare este dator să întregească imediat garanţia — fixată conform procentului preţului de strigare — la aceiaşi parte procentuală a preţului ce a oferit (§ 25 LXI 1908).

Dată Sibiu, la 12 Ianuarie anul 1939.

Dir. de cf.: Judecător:
(ss) **Dr. Jurca** (ss) **Coman**

Pentru conformitate: **P. Cândea**

Nr. 10110/1939 [75] 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului II de cântăreţ bisericesc în parohia Satulung, biserica Adormirea Maicii Domnului. Cel ales va primì:

1. Leafă lunară dela parohie — până ce va fi trecut în bugetul statului — 1000 lei.

2. Jumătate din sesiunea cantorală, adecă 1½ jugăr fânaţ.

3. Taxele obişnuite la diferite servicii bisericeşti în săptămâna care va fi la rând.

Termenul concursului este de 15 zile dela data publicării în Telegraful Român. Candidaţii trebue să aibă Diplomă de cântăreţi bis. eliberată de către Şcoala de cântăreţi bisericeşti.

Sibiu, la 15 Septemvrie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 938/1939 [77] 2—3

Concurs repetit

Pentru intregirea parohiei de cl. III-a Dridif, protopopiatul Făgăraş se publică din nou concurs, în baza ordinului Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 4419/1939, cu termen de 30 de zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat.

2. Sesiunea parohială; arătură 3 măsuri; fânaţ 1 jug. 800 st. p.; iarba din cimitire şi curtea bisericii.

3. O ferdelă de bucate dela fiecare gazdă sau echivalentul în bani după piaţa Făgăraşului.

4. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de certificatele de studii, şi de încuviinţarea de candidare a autorităţii superioare bisericeşti, se vor înainta oficiului protopopesc al Făgăraşului în termenul deschis.

Concurenţii se vor prezenta, cu prealabilă înştiinţare a oficiului protopopesc, în parohie în Dumineci şi sărbători pentru a se face cunoscuţi poporului.

Făgăraş, la 16 Septemvrie 1939.

Pavel Borzea
protopop.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII Sibiu, 8 Octommvrie 1939 Nr. 41

Telegraful Roman

Organ naţional-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitr

APARE SĂPTĂMÂNAL

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASSOCIATIUNE SIBIU

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole şi corespondenţe se adresează **Redacţiei** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preţul inserţiunilor un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele şi inserţiunile se adresează **Administraţiei** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Politică şi religie

Nici când politicul n'a exercitat o influinţă atât de puternică în viaţa omului ca în timpul de azi. Popoare întregi hălăduiau în timpurile mai vechi în forme tihnite şi neschimbate de viaţă, nefiind conturbate cu veacurile de factori istorici noui, de tălăzuiri cari să pună în mişcare masse vaste de omenire şi cari să schimbe radical stările de lucru moştenite din timpuri imemorabile. Azi nu numai că nu se mai găsesc popoare cari să se poată bucura de asemenea linişte, dar nu se mai găsesc nici măcar indivizi, oricât de retras le-ar fi locul în care se află şi oricât de modest rolul social. Politicul e azi ca o schimbare continuă de climat, care îşi arată imediat influinţa asupra oricărei fiinţe. El angajează azi totalitatea făpturilor omeneşti şi e de un dinamism neostenit şi de un radicalism neîndurat în intenţiile de cari e purtat faţă de stările anterioare.

Politicul este, ca să prindem într'un rezumat caracterele lui contimporane, în gradul maxim *universal*, *dinamic* şi *radical*. El e *totalitar* şi *fanatic*, pretinzând să angajeze pe om în întregimea gândurilor şi posibilităţilor sale şi neadmiţând rezerve sau deosebiri de vederi.

Toate acestea îi dau o notă de *violenţă*, dela care nu e decât un pas până la *războiu*. Violenţa şi războiul se propovăduesc şi se practică azi făţiş şi cu mândrie. Azi cei ce le practică nu mai caută nici o scuză pentru ele, ci le afirmă ca doctrină, ca dovadă de superioritate şi de drept de stăpânire.

Se spune azi că în violenţa dusă până la războiu şi în voinţa de a stăpâni asupra altora se manifestează bărbăţia inşilor şi a popoarelor, adevăratul sens al existenţii şi dreptul de-a fi. Numai acestea ar creia istoria, numai prin ele viaţa s'ar ridica pe culmile înalte ale demnităţii omeneşti.

Dacă dăm însă la o parte vălul ţesut de asemenea cuvinte pretenţioase, faţa politicului de azi ni se descopere ca o concretizare şi ca o acumulare a tot ce-i patimă omenească.

Creştinul, care vorbeşte despre mântuirea lumii numai pentrucă afirmă originea ei în actul creator al lui Dumnezeu, nu disprefuieşte nici politica, şi nici istoria, ca factori determinaţi în bună măsură de puterile şi de aspiraţiunile fireşti ale omului. Dar el concepe politica şi istoria într'un sens mai înalt şi mai nobil de cum e moda să fie înţelese acestea azi.

Politica, în înţelesul care cinsteşte cu adevărat pe cel care o face, este strădania de-a asigura prin întrebuinţarea morală a tuturor puterilor proprii şi ale concetăţenilor, existenţa trainică a statului şi cât mai bune condiţii pentru viaţa pământească a poporului. Politica este gospodărire a vieţii pământeşti colective, care ca şi gospodărirea vieţii particulare nu e de loc necesar să uzeze de ceeace-i imoral şi să stea în contrazicere cu religia care, pe arena vieţii pământeşti asigurată în bună parte de politică, pregăteşte sufletul pentru viaţa cea veşnică. Politica, în sensul nobil al cuvântului, ca grije de soartea colectivităţii în care eşti aşezat, face parte din morală şi poate fi chiar cea mai înaltă parte din morală dacă nu depăşeşte o clipă legile morale în acţiunea ei.

Se spune că o politică întru totul morală nu mai e politică şi nu e în stare să apere şi să întărească un stat şi un popor. Dar această judecată vine numai din faptul că nu s'a încercat şi nu se încearcă niciodată şi nicăiri o asemenea politică, nu din alt motiv, ci numai pentrucă oamenii cari fac politică, neavând destulă tărie nu se pot desface de practica unor metode imorale în activitatea lor. Dacă s'ar încerca într'un stat un timp mai îndelungat o politică deplin morală, cu siguranţă că acel stat ar face progrese uimitoare în întărirea lui. Căci morala nu cere bunăoară unui stat să nu se înarmeze pentru apărare, să nu dorească o continuă înălţare a cetăţenilor săi, o întrecere cu alte state şi popoare. Dar îi cere ca toate acestea să le nizuiască prin munca şi prin sobrietatea conducătorilor şi a întregului popor.

Cine ar putea spune că un popor trăind după cea mai severă îndrumare creştină, n'ar putea ajunge un popor tare, biruind toate obstacolele şi scăpând de parazitismul oricărei naţii ce-l primejdueşte?

O astfel de politică n'ar fi de loc desagreabilă şi periculoasă pentru ordinea lumii, chiar dacă ar fi universală, chiar dacă ar angaja şi ar influinţa pe toţi cetăţenii dela mic la mare. Iar dinamismul şi radicalismul înţeles ca scrupulozitate morală n'ar face decât să-i sporească eficacitatea ei binecuvântată. Locul violenţii şi al fanatismului l-ar deţine într'o asemenea politică voinţa încordată în urmărirea ţelurilor bune şi în convingerea a cât mai mulţi despre bunele intenţii şi despre superioritatea metodelor ei. La războiu nu s'ar recurge decât în cazuri de legitimă apărare sau pentru repararea unor prea evidente şi obiectiv recunoscute şi neîntemeiate nedreptăţi seculare, după epuizarea tuturor celorlalte mijloace de-a le înlătura.

Numai o astfel de politică şi-ar putea legitima un oarecare totalitarism, o angajare deplină a tuturor puterilor sufleteşti şi fizice ale insului, căci o desăvârşită aservire a insului în slujba celor mai ireproşabile acţiuni şi scopuri morale, nu-i va fi spre stricăciune nici lui personal, ci-l va ajuta să-şi desăvârşească, în gradul cel mai înalt, chipul de om şi să-şi împlinească adevărata destinaţie, care nu e numai materială, ci şi spirituală, nu e numai pământească, ci mai ales cerească. Numai două condiţii i s'ar cere acestui totalitarism, inspirat de cea mai severă şi mai înaltă moralitate, ca să fie justificat de creştinism, ca să realizeze idea totalitarismului în sensul cel mai nobil şi cel mai moral: 1. să câştige omul, în totalitatea lui de trup şi suflet, prin intermediul libertăţii lui, prin convingere, ceeace de altfel afirmă că îndeplineşte totalitarismul modern, fără ca prin aceasta să împlinească celelalte condiţii, şi 2. să nu excludă ca unii sau alţii din cetăţenii cărora le este impus, să-şi interpreteze obligaţiile cari îi absorb total ca o slujbă nu numai în favoarea obştii din stat, ci şi ca o slujba către Dumnezeu. Prin urmare totalitarismul politic să nu impună şi o singură interpretare a eforturilor pe cari le poate cere să fie în întregime puse în slujba statului şi a naţiunii, să nu fie şi un totalitarism de interpretare cu alte cuvinte, ci numai de muncă, de strădanie, sufletească şi fizică.

O astfel de politică totalitară nu împedecă pe om dela mântuire, ci e tocmai cale spre mântuire, ştiut fiind că la Dumnezeu nu ajungem ocolind faptele şi îndatoririle noastre către oameni, ci prin acestea, dar aşa ca să nu uităm că nu acestea sau altceva creat sunt scopul ultim, ci Dumnezeu. Să nu uităm că la capătul lor e Dumnezeu. Să lucrăm neîncetat pentru aproapele, dar să lucrăm gândind neîncetat că aşa ne apropiem de Dumnezeu.

Numai aşa politicul se poate încadra în religios.

Se va spune: dar o astfel de politică, chiar dacă ar fi în stare să asigure şi să întărească existenţa statelor şi a popoarelor, e un lucru ideal şi niciodată nu va fi practicată de oameni. De aceea e în zadar să mai vorbim despre ea.

Dar nu e de loc în zadar. Privirea la această imagine a politicii cu adevărat morale, ne spune măcar un lucru: că politica ce se face de fapt nu e morală, sau nu deplin morală. Cel puţin îi taie pretenţia politicii de fapt de-a pretinde că este morală şi deci exemptă de sub judecata creştină, ba chiar chemată să oblige pe creştini de-a se conforma întru totul ei.

La lumina politicii aşa cum trebue să fie, vedem politica reală cu scăderile ei monstruoase şi, ca creştini, ne putem ferì de-a o practica în forma ei actuală sau de-a ne încadra şi sufleteşte în lozincile şi metodele ei. Tot pe această comparaţie a ce este cu ce trebue să fie, creştinismul îşi întemeiază motivul de-a se socotì mai presus de politică, nu mai prejos de ea, şi de-a lupta pentru înălţarea ei. Căci chiar dacă nu vom putea înălţa politica reală până la imaginea ei ideală, nu e mai puţin adevărat că străduinţa de-a o apropia de ea este necesară, căci altfel se rostogoleşte într'o tot mai înfricoşată sălbătăcie şi imoralitate, care nu numai că nu va crea istorie, ci va aduce haosul total în viaţa omenească.

D. STĂNILOAE

Nr. 10.869/1939.

Notificare oficială

Luni, în 16 Octomvrie a. c. e Ziua naşterii Augustului nostru Rege, Carol al II-lea. Din acest prilej se va slujì la toate sfintele altare Doxologia prescrisă şi rugăciunea de implorare a binecuvântării Domnului asupra iubitului nostru Suveran.

Strânşi uniţi în jurul Tronului, Ţara şi Poporul îşi dau seamă că glorioasa moştenire, asupra căreia veghează Augustul nostru Suveran, stă sub ocrotirea lui Dumnezeu, iar Regele e orânduit să ne cârmuească. Mântueşte Doamne pe Rege şi cu crucea Ta păzeşte pe supuşii Lui!

Sibiu, 2 Octomvrie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Infiinţarea ministerelor ordinei publice şi propagandei

M. Sa Regele a semnat decretul-lege prin care se înfiinţează următoarele ministere:

1. Ministerul ordinei publice;
2. Ministerul propagandei naţionale.

Ministerul ordinei publice are în atribuţiunile sale conducerea poliţiei generale a statului şi jandarmeriei.

Ministerul propagandei naţionale are atribuţiunile îndeplinite astăzi de subsecretariatul de stat al presei şi propagandei.

Vizită ministerială. *Dnii Dr. N. Zigre, ministrul cultelor şi S. Dragomir, ministru pentru minorităţi, au fost în 3 l. c. la Sibiu, unde au participat la şedinţa reprezentanţei Fundaţiei Gojdu şi a Consistorului mitropolitan, ai căror membri sunt.*

In aceeaş zi, dl ministru Dr. N. Zigre a vizitat primăria municipiului Sibiu şi a luat contact cu dl primar Dr. S. Pop, discutând mai multe chestiuni privitoare la departamentul de culte şi arte.

Nr. 9398/1939.

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că Preotul Aurelian Oprean dela parohia Mihăieşti, judeţul Hunedoara, în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc, a ridicat dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar fără nici o reţinere, ajutorul de înmormântare de Lei 15.000 (Lei cincisprezecemii) după soţia sa Silvia, decedată la 10 August 1939.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 16 Septemvrie 1939.

Consiliul Arhiepiscopesc

Apelul guvernului către țară

Dl președinte al consiliului de miniștri, C. Argetoianu a adresat un vibrant apel la cumințenia tuturor, la unirea sufletelor românești sub conducerea M. Sale Regelui și sub steagul țării.

Să urmăm cu toții, a spus dl C. Argetoianu, căile intereselor noastre naționale, să ne strângem într'un mănunchi de neînvins. Așa ne poruncesc morții noștri pentru întregirea Neamului, așa ne cere glasul conștiinței și al răspunderilor noastre față de generațiile de mâne, cărora trebue să le lăsăm neștirbit patrimoniul moștenit.

Pentruca această mare mișcare patriotică să se organizeze în cele mai bune condiții, s'a înființat Ministerul Frontului Renașterii Naționale.

Guvernul anunță deasemeni mari înlesniri pentru familiile celor chemați să vegheze la hotare, concedii lunare pentru concentrați. Urmând programul de până acum, de înfăptuiri pentru binele obștesc, grija cea mare a guvernului se va îndrepta spre apărarea națională și lucrările de căi de comunicație.

Prin unirea tuturor, «nu ne îndoim — spune apelul guvernului, — că scumpa noastră țară va putea învinge toate greutățile atât de covârșitoare ce-i stau în cale; că o vom putea feri de nenorocirile unui război»...

Apelul găsește în inimile românești, dorința vie de unire în jurul M. Sale Regelui, și încrederea deplină în conducătorii țării.

Nr. 10.644/939,

Comunicat

Se aduce la cunoștință licențiaților în teologie, precum și absolvenților de Academie, că în 27 Octomvrie a. c. se va ține examen de capacitate preoțească, la Consiliul arhiepiscopesc.

Doritorii de a se prezenta la acest examen vor înainta până la 25 Octomvrie a. c. cerere la Consiliul arhiepiscopesc, însoțită de următoarele acte:

1. Extras de naștere,
2. Extras de botez,
3. Certificat de naționalitate,
4. Diploma de bacalaureat, ori de absolvirea unui seminar teologic,
5. Licența în teologie,
6. Dovadă că în timpul studiilor teologice a locuit în internat teologic,
7. Certificat că a satisfăcut legii Serviciului Social.

Sibiu, din ședința secției bisericești, a Consiliului arhiepiscopesc, ținută la 26 Septemvrie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Bibliografie

Nicodim, mitropolitul Moldovei: *Primele zile ale Creștinismului*, traducere după F. V. Farrar, editura sfintei mânăstiri Neamțu, 1938, vol. I 591 pg., vol. II 431 pg. și vol III 477 pg.; traducerea face parte din Colecția „Ogorul Domnului", vol. XV, XVI și XVII.

In decursul anului 1938 Inalt Prea Sfințitul Patriarh Nicodim, pe atunci mitropolit al Moldovei, ni-a dat pe românește, în editura tipografiei mânăstirii Neamțu, trei volume masive, cuprinzând monumentala operă a eruditului teolog englez F. V. Farrar, privitoare la apariția și desvoltarea creștinismului.

Lucrarea de față stă în strânsă legătură cu alte două scrieri anterioare, tot de proporții uriașe, datorite aceluiași reputat exiget și istoric: „Viața lui Isus Hristos" (760 pag.) și cu Viața și opera sfântului apostol Pavel (1056 pg.). Toate aceste lucrări alcătuesc o singură serie care cuprinde cunoașterea istoriei celor dintâi zile din viața creștinismului. In ele autorul își propune să trateze, pe rând, mai întâi despre personalitatea Mântuitorului, apoi despre cel mai mare apostol al Său, și, în sfârșit, despre ceilalți apostoli și întreaga Biserică creștină.

Ceace ne impresionează mai mult în această lucrare, este bogăția de amănunte cu cari autorul ne prezintă unele aspecte ale vieții sociale din acel timp, amănunte ce presupun o muncă temeinică de cercetător, cât și o putere foarte fină de pătrundere a împrejurărilor de atunci.

Imensul material din studiul de care ne ocupăm e împărțit în 6 cărți, cu 43 capitole.

In primele capitole se dau prețioase amănunte asupra decăderii religioase și morale a lumii păgâne. Păgânismul nu mai putea satisface trebuințele sufletești ale lumii antice. Setea păgânilor după o descoperire de sus, se făcea tot mai adânc simțită. Și iată că tocmai în acest timp potrivit, la plinirea vremii, își face apariția în lume tânărul creștinism, care chiar dela început poartă în sine conștiința că e chemat să biruiască și să stăpânească lumea.

Adânc pătrunsă de învățătura Mântuitorului, viața celor dintâi creștini se distingea printr'o largă și atotcuprinzătoare iubire, bunătate și blândețe, în contrast cu egoismul, răutatea și cruzimea popoarelor păgâne, „Omul pentru om e lup", se spunea undeva la Plauțiu, iar creștinismul opunea acestei zicătoare păgâne cuvintele Domnului: „Iubiți pe vrăjmașii voștri... rugați-vă pentru ceice vă supără și vă prigonesc",

Nimic n'a uimit mai mult pe păgâni, nimic n'a fost așa de nepriceput pentru dânșii ca iubirea aceasta dintre creștini. „Priviți, strigau ei, cum se iubesc unul pe altul. Ei se iubesc fără să se cunoască", (vol. I, pg. 219). Tot aci se pune în evidență și atitudinea creștinilor față de moartea trupească, care nu mai este așteptată cu frică, pentrucă ea este poarta ce ne deschide viața de veci.

In Cap. 7—17 se face o analiză detaliată referitoare la epistoliile sf. ap. Petru, insistându-se și asupra vieții sale. Autorul se ocupă de afirmația că apostolul Petru ar fi fost episcopul Romei și, bazat pe izvoare sigure, ajunge la concluzia că această afirmație este o curată născocire. Apostolul Petru n'a fost în Roma decât cu puțin timp înainte de moartea sa mucenicească, († 67).

Cartea III-a examinează creștinismul din Alexandria și epistola către evrei, (Iudaismul, traducerea celor 70, filosofia alexandrină, Filon și învățătura lui despre Logos, școala catehetică din Alexandria, epistola către evrei, măreția și slava credinței).

Volumul al 2-lea tratează, cu lux de amănunte, despre viața și activitatea altui strălucit propoveduitor al creștinismului, despre sfântul apostol Ioan, ucenicul cel iubit al Mântuitorului, supranumit și Fiu al tunetului, pentru râvna lui înflăcărată față de Hristos.

Cap. 19 arată viața sfântului apostol Ioan înainte de Înălțare. Cap. 20 viața lui după Înălțare. Cap. 21 Tradiția despre ap. Ioan. Cap. 22—23 despre Apocalips. Cap. 24 Căderea Ierusalimului. Cap. 25 creșterea eresurilor. Cap. 26—31 epistolile sf. apostol Ioan.

Trei mari evenimente au influințat puternic scrierile sfântului evanghelist Ioan: prigoana lui Nero, isbucnirea războiului iudaic și creșterea ereziilor. Dacă Apocalipsul este ecoul înspăimântător al isbucnirii persecuției lui Nero și al căderii Ierusalimului, apoi epistolile și Evanghelia nu sunt altceva decât ecoul ivirii eresurilor, adică al acelor sisteme greșite de gândire creștină, ce și-au făcut apariția către sfârșitul veacului întâi și începutul veacului al II-lea.

Vol. III cuprinde o altă fază a creștinismului primar, creștinismul între iudei. Cel mai măreț reprezentant al acestei faze de creștinism, care și-a avut centrul în sfânta cetate până la dărâmarea ei, a fost sf. Iacob, fratele Domnului, episcopul Ierusalimului și autorul epistolei sobornicești cu același nume.

In vol. III remarcăm următoarele capitole: Cap. 32 Fratele Domnului. Cap. 33 Viața și caracterul sf. Iacob, Fratele Domnului, Cap. 34—35 epistola sobornicească a sf. Iacob, Cap. 36 este extrem de interesant. Apostolii Iacob și Pavel despre credință și fapte. Intemeiat pe cei mai cunoscuți și buni exigeți, autorul rezolvă păruta contrazicere dintre cel mai de seamă reprezentant al creștinismului iudaic și apostolul neamurilor cu privire la învățătura despre mântuire prin credință și fapte.

Ultima parte din vol. III este consacrată luptei dintre păgânism și creștinism. Deși iubirea și pacea sunt principiile de căpetenie pe cari le-a adus creștinismul în lume, cu toate acestea ele n'au putut fi impuse dintr'odată în viața omenirii. Ele aveau de biruit acele puteri ale întunerecului cari până atunci stăpâniseră în lume, și fiindcă dominația lor se înrădăcinase adânc în viața omenirii antice, lupta era de neînlăturat. Chiar Mântuitorul a prevestit-o, când a prevenit pe ucenicii săi: „Să nu socotiți că am venit să aduc pace pe pământ; n'am venit să aduc pace, ci sabie", (Mat. 10, 34). O luptă sprigă îi aștepta pe umilii ucenici ai lui Hristos. „Și veți fi urâți de toți pentru numele meu... vă vor da judecăți și prin adunările lor vă vor bate. Și celuice vă va ucide pe voi, i se va părea că prin aceasta aduce slujbă lui Dumnezeu".

Par'că niciodată nu s'a pomenit în istoria lumii, să stea una în fața celeilalte două puteri atât de inegale ca tânăra credință creștină cu vechiul păgânism. Ceva în aparență foarte mic vrea să doboare ceva în aparență foarte mare. De fapt tot ceace creștinismul putea opune păgânismului, era numai cuvântul, mărturisirea lui Hristos. Pentru creștini lupta aceasta era o luptă de conștiință. „Voi trebue să mărturisiți pentru mine", le poruncise Domnul și într'adevăr au și mărturisit pentru El cu cuvântul, cu pătimirile și cu viața și au câștigat biruința finală.

O înțelegere pașnică între cele două puteri nu era cu putință. Creștinismul apare ca descoperire dumnezeiască, ca adevărul absolut și-și reclamă pentru sine dreptul de a fi religia tuturor neamurilor, pentrucă el a adus mântuirea pentru toți oamenii.

O religie în plus, alături de celelalte, ar fi mai îngăduit păgânismul, cum îngăduise încă multe altele. Impăratul Alexandru Sever se purta cu gândul ca și creștinismul să fie primit printre religiile statului roman, dar cu condiția ca el să nu fie decât o religie la rând cu celelalte și să recunoască cultele păgâne existente. Noua religie însă, cu toată bunăvoința, nu putea primi o asemenea situație de toleranță. Ea era religia prin excelență, care le excludea pe toate celelalte. Hristos nu putea sta, în Panteonul din Roma, alături de Jupiter, Junona și alte zeități păgâne, așa precum adevărul nu poate sta alături de minciună. Domnul slavei cerești nu putea să aibă nici un amestec cu Stăpânitorul întunerecului acestui veac.

Pacea nu s'a putut restabili fără deplina biruință a creștinismului, pentrucă, după făgăduința Domnului, lui îi era dată stăpânirea peste lumea întreagă. Duhul cel rău al păgânismului a fost răpus, dupăce bântuise cu furie peste 300 de ani împotriva Bisericii creștine.

Omul chemat de Dumnezeu să pună capăt acestei lupte și să deschidă o nouă eră în istoria omenirii, avea să fie marele

---

FOIȘOARA

BISERICA ȘI SERVICIUL SOCIAL

(3) (Sfârșit) de Pr. **C. ZOICAN**

Valorile religioase sânt bunuri mai pe sus de timp și spațiu. Și oamenii nu se pot transforma decât cu ajutorul acestor valori, cari sânt însăși substanță oricărei culturi. De binefacerile culturii nu te poți bucura, decât numai dacă trăiești în Dumnezeu, — singura paternitate spirituală a noastră, — și poți creia cultură, numai dacă Dumnezeu trăiește în tine.

Pentru toate generațiile, ce vin să desăvârșească în viața neamurilor un viitor de fericire și prosperitate, valorile religioase trebue să constitue supremele și permanentele lor năzuinți de împlinit, deoarece ele sânt singurele „bunuri" etern valabile prin care să păstrează și sporește tezaurul spiritual al neamului: cultura. —

Din ambianța ideilor, satul, tineretul, munca și cultura, pe care le-am analizat, reiese ca o încoronare a acestora *personalitatea*. Intr'adevăr, dacă în câmpul vieții românești a apăsat mai greu vre-o lipsă, a fost lipsa personalității. Adică lipsa acelora, „cari dincolo de sarcina retribuită, duce frenezia muncii și a sacrificiului, a armoniei și luminii. Omul cu sete de ideal care se silește să ridice din starea și potențeze energia de muncă, de luptă de creație a poporului".

Eduard Spranger spune, că „structura unei personalități se întemeiază pe direcția dispozițiilor sale pentru o valoare oarecare". Așa dar, personalitățile se deosebesc după predominarea valorii, în domeniul căreia își plasează „eul spiritual". Centrul personalității este determinat de trăirea valorii. Și cum valorile sânt diferite, și personalitățile diferă și avem astfel: personalitatea religioasă, politică, economică, estetică și sosială.

Dacă am analiza aceste personalități — însă aceasta ar depăși cadrul conferinței — reiese că aceea, care se suprapune tuturor este fără îndoială „personalitatea religioasă". Căci ori cât de intens ar fi trăite fiecare din valorile amintite, nu se poate căpăta din izolarea lor un „senz total" al vieții și lumii.

Acest senz, această concepție totală, nu o poate da decât religiozitatea. Ea conține valoarea supremă, căreia i se subordonează toate valorile — dând senz vieții ca totalitate. Știința nu poate cuprinde „totalitatea existenței". Senzul acestei totalități nu poate fi teoreticizat, ci trăit. Și nu se trăiește decât printr'o adaptare sinceră religioasă.

Personalitatea religioasă este omul a cărui structură spirituală este continuu îndreptată spre singurul izvor al vieții — spre Dumnezeu. Căutarea totalității lumii și vieții în Dumnezeu presupune o atitudine de adânci frământări și neliniști. Dar cine a găsit această valoare superioară și își sprijină viața pe ea, acela se simte fericit, mântuit.

Pe Dumnezeu, sub forma cea mai pură a sensibilității, — îl găsim mai apropiat, ca oriunde: în biserică. Altarul bisericii este pridvorul veșniciei, unde trebue adus tineretul nostru, ca să-l personalizăm, în sensul unei spiritualități totale. Atunci vom avea ceeace imperativul vremii și al românismului cere, nu numai personalitetea socială, ci personalitatea încreștinată — botezată cu foc de sus. Personalitatea autentică trăiește într'o societate spirituală, adecă în biserică. Numai o atare personalitate poate revoluționa viața poporului, scuturându-i jugul instinctelor primitive, ce desfigurează sufletul și omoară în el însușirile nobile. Și bine ar fi dacă în fruntea acestei campanii de renaștere spirituală și națională, pornită din organizația Serviciului social, ar sta ca putere de lumină și orientare, mistica dar reala personalitate a lui Hristos. Căci dacă începutul ei presupune năcazuri, greutăți și îndoieli, el ne spune „îndrăzniți, eu am biruit lumea. Și orice veți cere în numele meu, se va da vouă".

Cu această analiză a „ideilor de temelie" pe care le-am găsit că se sprijină acțiunea Serviciului social, precum și din modestele precizări ce le-am făcut din punct de vedere al începcierii lor într'o concepție creștină — totalitară — vom încerca a sublinia concluziile

împărat Constantin, pe care Biserica îl cinsteşte întocmai ca pe sf. apostoli. Scopul lui era să statornicească pe viitor o legătură durabilă între stat, Biserică şi viaţa naţională, pentrucă-şi dedea samă că viaţa poporului fără lumina şi sarea creştinismului va cădea inevitabil într'o stricăciune de neîndreptat, (pg. 425). Multe lucruri mari şi neperitoare a făcut împăratul Constantin pentru Biserica creştină, de ale căror roade ne bucurăm şi azi.

Cred că nu putem încheia aceste note sumare, fără un cuvânt de caldă mulţumire pentru I. P. Sf. patriarh Nicodim, traducătorul acestei lucrări de valoare. I. P. S. Sa se arată a fi harnic cărturar şi cercetător al cuvântului evanghelic şi la adâncile sale bătrâneţe. De numele I. P. S. patriarh Nicodim sunt legate multe şi feluri te lucrări. Pe lângă lucrările Sale pe teren biblic şi pastoral, iată că ne îmbogăţeşte literatura teologică cu o operă de mare însemnătate.

„Fiecare creştin, spune I. P. S. Sa, trebue să ştie, cum a venit creştinismul în lume, în ce stare era lumea la venirea lui şi ce lupte grozave a trebuit să ducă el până să cucerească, în parte, lumea şi să obţină strălucita sa biruinţă după trei veacuri şi mai bine de luptă cu cei mai înverşunaţi protivnici ai săi: iudaismul şi păgânismul", (pg. 430).

Limba întrebuinţată la traducere este frumoasă, uneori presărată cu cuvinte arhaice, vie şi sugestivă, încât cetind această lucrare, ţi se pare că eşti de faţă la întâmplări petrecute cu multe sute de ani înainte.

Atât după fondul ei, cât şi după forma redată prin iscusinţa traducerii, această carte poate fi citită cu acelaşi interes şi plăcere, atât de teologul de specialitate, cât şi de oricare dintre cucernicii slujitori ai sf. noastre altare. Pr. **Ioan Ilie**

A murit SIEGMUND FREUD

In zilele trecute s'a stins din viaţă, în Anglia, unde se refugiase după alipirea Austriei la Reich, faimosul medic şi profesor evreu Dr. Siegmund Freud, creatorul doctrinei psihologice numite *psihanaliză*.

A murit în vârstă de 83 ani şi a fost incinerat.

Doctrina lui cum se ştie constă în derivarea întregei vieţi psihice din libido, din tendinţa după satisfacţia sexuală. Omul nu e la temelie decât un neînfrânt instinct, o oarbă pornire sexuală. Toate celelalte manifestări şi produse ale omului nu sunt decât devieri şi disimulări ale pornirii pansexuale, impuse de societate. Cultură, religie, artă, morală, totul e mască, totul e deviere, sublimare a iureşului sexual. E cea mai trivială concepţie despre om. Temelia vieţii omeneşti n'ar fi după această concepţie decât o cloacă imundă, o murdărie fără pereche. Aceasta e adevărata „natură" a omului, sublimările sunt modificări, violentări ale naturii. Nu e de mirare deci dacă societatea contimporană influinţată de freudism, va etala cu neruşinată frivolitate sexualitatea ca ceeace-i „firesc", „normal", „natural", în opoziţie cu străduinţele morale, ca sforţări silnice, nefireşti.

Nici cel mai îndelungat războiu n'ar fi putut fi atât de catastrofal pentru viaţa omenirii, ca doctrina lui Freud.

Ce putem spune la moartea lui, decât să-i vedem curând şi doctrina topindu-se în neant, cum s'a topit trupul creatorului ei în foc.

INFORMAŢIUNI

Parastas. Marioara Muntean (Debu), mamă, Minerva Debu soră, şi protopopul Ioachim Muntean bunic, sdrobiţi de durerea pentru pierderea scumpului şi în veci neuitatului lor fiu, frate şi nepot Dr. Viorel Vasile Debu, fostul prim-procuror al parchetului Trei-Scaune, care a fost răpus de mâna criminală din Sf. Gheorghe, învită rudele, prietenii şi cunoscuţii a lua parte la slujba parastasului de şase luni, Duminecă în ziua de 8 Octomvrie 1939, la ora 11 a. m. în biserica ortodoxă de pe Groapă, strada Bisericii, din Sibiu.

Sfinţire de clopote. Consiliul eparhial al episcopiei ort. a Maramureşului învită la praznicul creştinesc al sfinţirii clopotelor viitoarei catedrale episcopale din Sighet, ce se va săvârşi Duminecă în 15 Octomvrie 1939. — După o amuţire de peste 200 ani, clopotele episcopiei ortodoxe din Maramureş vor chema de nou la dreapta credinţă pe cei rătăciţi. — Programul praznicului cuprinde: în 14 Octomvrie [Cuv. Paraschiva]: vecernie cu priveghere la 6 ore d. a. în capela reşedinţei episcopale; în 15 Oct. tot acolo: liturghie arhierească, la 9 ore dimineaţa. La 11 ore dim. procesiune la clopotniţă şi sfinţirea clopotelor. Apoi recepţii şi masă comună.

Moartea unui vechi luptător. La Cluj s'a stâns din viaţă publicistul, luptător naţionalist, *Lucian Bolcaş* în vârstă de 63 de ani. Bihorean de naştere, a avut parte, ca bun român pe vremea stăpânirii trecute, de aspre şi multe prigoniri, pe care le-a îndurat cu resignare şi în nădejdea unui viitor mai bun. Veşnică să-i fie amintirea!

† Lucreţia Todea n. Ilieşiu, soţie de preot şi învăţătoare, a încetat din viaţă în ziua de 3 Octomvrie 1939, în al 30-lea an al vieţii şi în al 5-lea an al fericitei sale căsătorii. A fost înmormântată în 5 Oct., în cimitirul ortodox român din Dumbrăveni. Veşnică să-i fie pomenirea!

STIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 8 Octomvrie 1939, va predica Părintele Rector *D. Stăniloae.*

Şedinţele Consistorului mitropolitan

Marţi, 3 Oct. a. c., s'au ţinut la sediul Mitropoliei din Sibiu, şedinţele consistorului mitropolitan. Au participat: I. P. S. Mitropolit Nicolae, PP. SS. Lor episcopii Nicolae Colan, Dr. Andrei Magier, Dr. Vasile Lăzărescu şi Dr. Nicolae Popoviciu, dnii miniştri Dr. Silviu Dragomir, Dr. N. Zigre, dl Ioan Lapedatu, PP. CC. Lor Dr. Seb. Stanca, Romul Ancuşa, Dr. G. Ciuhandu, Tr. Scorobeţ, Dr. V. Bologa, Em. Cioran, Gh. Maior, Dr. G. Proca, dnii Dr. Nic. Comşa, Dr. Lucian Borcia, I. Sandu.

I. P. S. Mitropolit deschizând şedinţa plenară la ora 11 spune în rezumat următoarele:

Veneratul Consistor mitropolitan se întruneşte — de astădată — în împrejurări deosebit de critice. Statele şi naţiunile cele mai mari sunt din nou în războiu. Primejdiile grave ne încunjură şi pe noi. Să ne încredem însă în bunul Dumnezeu, care nici odată nu ne-a părăsit şi să avem încredere în vrednicia şi în puterile de viaţă ale neamului nostru, care a străbătut prin atâtea primejdii. Să ne rugăm lui Dumnezeu să ne aibă în paza Lui cea sfântă şi tare.

Am îndurat o mare durere prin asasinarea primului ministru, Armand Călinescu, un bărbat de stat de deosebită perspicacitate şi energie. Infierăm odioasa crimă şi în semn de pioasă amintire să păstrăm un minut de reculegere. Să ne strângem în timpurile aceste grele cu toţi în jurul iubitului şi înţeleptului nostru Suveran, care veghează la cârma Ţării şi o conduce cu o minunată destoinicie.

I. P. S. Sa salută pe membri prezenţi şi în deosebi pe domnii consilieri onorifici, Nicolae Zigre, ministrul cultelor şi Dr. Silviu Dragomir, ministrul pentru minorităţi.

S'au discutat apoi mai multe chestiuni importante interesând viaţa bisericească a mitropoliei ardelene. De pildă: chestiunea convocării congresului mitropolitan la o dată pe care o va fixa Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit Nicolae, dat fiind că împrejurările actuale nu permit ţinerea lui la data statutară de 15 Octomvrie a. c., chestiunea organizării bisericeşti şi şcolare a credincioşilor români din Banatul iugoslav pe temeiul convenţiei încheiată în 1932 ş. a. In mod deosebit consistorul mitropolitan s'a ocupat cu chestiunea episcopiei de Timişoara, a cărei înfiinţare se proectează, şi cu noua arondare a eparhiilor în cazul că se va înfiinţa.

S'a accentuat însă că dacă se va purcede la înfiinţarea acestei episcopii, lucrul să se facă cu respectarea tuturor dispoziţiilor legii şi a statutului bisericesc.

Tot în aceeaşi zi s'a ţinut şedinţa Reprezentanţei „Fundaţiunii Gojdu" la care au participat, afară de ierarhii ardeleni amintiţi, dnii: Anton Mocionyi, Ioan Lapedatu, Dr. Silviu Dragomir, ministru pentru minorităţi, Dr. N. Zigre ministrul cultelor, Dr. G. Dobrin, Dr. Sextil Puşcariu, Dr. Coloman Poinar, prot. E. Cioran.

Reprezentanţa a luat cunoştinţă de declaraţia ministrului preşedinte ungar şi a ministrului de externe cu ocazia deschiderii sesiunii parlamentare, la 15 Sept. a. c., că în programul sesiunii s'a luat şi ratificarea acordului încheiat între România şi Ungaria la 27 Oct. 1937 referitor la reglementarea definitivă a afacerilor „Fuudaţiunii Gojdu". S'a decis să se facă o nouă intervenţie pentru a se accelera ratificarea.

Cu această ocazie Reprezentanţa a primit literile fundaţionale ale donaţiunii Dr. Nicolae Vecerdea prin care lasă 2 milioane lei pentru burse pe seama elevilor dela liceul „Gh. Lazăr", ca fundaţiune aparte, administrată de Reprezentanţa „Fundaţiunii Gojdu", în semn de gratitudine pentru bursa de care a beneficiat dela această Fundaţiune.

La sfârşitul şedinţelor I. P. S. Sa a dat o masă în cinstea participanţilor.

Nr. 80/1939. (81) 1—1

Publicare de licitaţie

Parohia ortodoxă română Şesuri, jud. Hunedoara, dă în licitaţie publică, în ziua de *Joi, 12 Octomvrie 1939*, ora 11 a. m., cu oferte închise, în localul oficiului parohial, edificarea bisericii, conform planului şi devizului estimativ aprobat de P. Ven. Consiliu arhiepiscopesc cu Nr. 10.561—1939 Ep.

Ofertele se vor face pentru întreaga lucrare prevăzută în deviz şi conform condiţiunilor din caetul de sarcini.

Participanţii vor depune odată cu oferta şi o garanţie de 5% din valoarea devizului în numerar sau efecte publice garantate de stat.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât măestri sau antreprenori cari pot dovedi cu certificate în regulă că au mai executat astfel de lucrări în condiţiuni bune.

Planul, devizul şi caetul de sarcini pot fi văzute în fiecare zi la oficiul parohial Şesuri.

Parohia nu plăteşte nimănui spesele de deplasare.

Şesuri, la 2 Octomvrie 1939.

Circo Petru epitrop — **Nicolae Tebieş** paroh

---

următoare: Biserica noastră întotdeauna şi-a dat binecuvântarea sa cea cerească asupra acţiunilor pornite spre ridicarea şi fericirea poporului nostru, a cărui mamă este.

Pe lângă funcţionarea sa harică, biserica noastră a fost şi este şi o formidabilă forţă culturală şi socială.

Privind trecutul neamului vedem că lumina cărţii şi culturii a pătruns, în sufletul poporului, odată cu evanghelia Domnului.

Pentru noi biserica a fost şi este, singura fereastră deschisă către cer, către ideie, către divin. Oricum s'ar prelungi viaţa noastră în activităţile de toate zilele, în intimitatea noastră păstrăm frumuseţea bisericii spirituale, din satul copilăriei poleit cu aurul amintirilor nevinovate. Această „frumuseţe" care nu are graiu în slova măiastră, este isvorul pururea proaspăt de viaţă al puterii noastre de inspiraţie şi creaţie.

Ea este puterea mistică care cheamă la matcă pe răzleţul ce s'a desprins şi depărtat de adevăratul „centru al vieţii". Pentru aceea, marea ofensivă ce s'a pornit pentru luminarea şi ridicarea culturală a satelor, înainte de a fi purtată în numele nu ştiu cărui ingenios sistem — sau metodă sociologică, — trebue dusă în numele bisericii. Renaşterea culturii româneşti este un apanaj al bisericii, şi ea este singura capabilă să dea obiectivul şi criteriul acestei culturi, în această ţară.

Reformele mari sociale cari doresc să poarte peceta eternităţii, trebue să se fundamenteze pe eternitatea principiilor morale şi sociale ale evangheliei lui Hristos, a cărui vistiernică este biserica. Căci, deasupra oricărei concepţii omeneşti — oricât de minunat întocmită ar fi — pentru realizarea binelui şi fericirii, biserica, prin concepţia sa, prin organizarea sa harismatică, se ridică dela pământ la cer, dela vremelnic la veşnic. Ea a rămas singură credincioasă „idealului evanghelic" şi aspiraţiilor nobile ale neamului nostru. In întocmirea ei se găsesc pururea mijloacele necesare „renaşterii în duh şi adevăr".

Cu fiecare clipă ce se scurge pe vadul vremii, biserica prin revărsările harului de sus adaugă lumină nouă vieţii, şi ca un sculptor inspirat de frumuseţea paradisiacă, cu dalta înţelepciunii divine desăvârşeşte în blocul tainic sufletesc al neamului, forme de înaltă expresie spirituală, în care fuzionează „realul" cu „idealul", omul cu divinul.

Biserica noastră a părăsit de mult palatul de fildeş, şi sub acţiunea unei fructuoase misiuni sociale a luptat, şi a lucrat, la promovarea progresului social, cultural, moral şi economic al societăţii româneşti. Prin amvon, prin asociaţiile religioase-culturale ca „Astra", FOR-ul, Reuniunile de femei, Societatea „Sfântul Gheorghe", „Oastea Domnului", Casele culturale parohiale, a pus în circulaţie şi în faptă virtuţile creştine, cari fac pe om după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu, dând în felul acesta societăţii o finalitate divină.

O concepţie, după care omul şi societatea au o finalitate numai temporală, nu poate da problemei sociale o soluţiune suficientă şi eficace.

Numai atunci, când se porneşte dela o credinţă în finalitatea extra-fenomenală, supra-temporală a omului şi societăţii, se pot găsi soluţiuni reale şi valabile.

Orice problemă socială este în primul rând o problemă spirituală. Soluţiunea ei constă în restauraţia spiritualităţii religioase în cuprinsul ei, pe care o dă numai biserica, prin mistica colaborare dintre puterile omului şi harul lui Dumnezeu.

Preoţimea română a fost şi este prezentă, cu crucea în frunte, în orice luptă, în orice întreprindere de renaştere şi fericire a poporului nostru. Ea este conştientă — precum ar trebui să fie toţi — că „cine are în el lumina lui Hristos, are lumina vieţii" şi „cine merge sub semnul crucii, spre morţii trecutului merge, de fapt spre principiul de viaţă, din viitor. Iar cine se întegrează — cu orice acţiune — în biserică, intră cu adevărat în veşnica familiaritate morală a neamului său".

Pr. **C. Zoican.**

Cel ce vorbeşte în numele lui Dumnezeu, trebue să şi facă ce porunceşte el. Când nu face, nu-l pedepseşte omul, ci însuşi Dumnezeu.

Pentru a te mântui niciodată nu este prea târziu. Pentru a păcătui totdeauna este prea devreme.

Nr. 1003/1939 (79) 1 3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa I, **Poiana Mărului I,** protopopiatul Bran, devenită vacantă prin pensionarea octogenarului preot Moise Micu, publicăm concurs, în înţelegere cu consiliul parohial, cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesie parohială 6 jugăre pământ.
3. Venitele stolare aprobate de Ven. Consiliu arhiepiscopesc cu ord. Nr. 4544/929.

Cererea de concurs, provăzută cu toate documentele necesare şi cu autorizaţia de a candida, dela Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se va înainta în termen oficiului protopopesc Bran, iar concurenţii se vor prezenta în parohie, în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptmăritor.

Zârneşti, jud. Braşov, 1 Oct. 1939.

Vasile Stoicanea
protopop

Nr. 900/1939 (68) 3—3

Concurs

Publicăm din nou concurs, cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei **Sohodol, biserica veche,** de cl. I-a, protopopiatul Bran.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Valarul dela stat.
2. Venitele stolare, aprobate de Venerabilul Consiliu arhiepiscopesc cu ord. Nr. 4544/1929.

Cererea de concurs, provăzută cu toate documentele necesare şi cu autorizaţia de a candida dela Venerabilul Consiliu arhiepiscopesc, se va înainta în termen oficiului protopopesc Bran, iar concurenţii se vor prezenta în parohie, în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul drèptmăritor.

Zârneşti, jud. Braşov, 24 August 1939.

Vasile Stoicanea
protopop

Nr. 1471/1939 (67) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de clasa a III-a **Lunca Câlnicului,** protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială de 10 jugăre arător de cl. II şi III.
3. Stola obişnuită.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc de-a concura, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Sf. Gheorghe în termenul dat.

Candidaţii se vor prezenta, pe lângă prealabila aprobare a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a servì, a cânta şi predica în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sf. Gheorghe, 21 August 1939.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial

Aurel Nistor
protopop.

Nr. 10110/1939 [75] 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului II de cântăreţ bisericesc în parohia Satulung, biserica Adormirea Maicii Domnului. Cel ales va primì:

1. Leafă lunară dela parohie — până ce va fi trecut în bugetul statului, — 1000 lei.

2. Jumătate din sesiunea cantorală adecă $1^1/_2$ jugăr fânaţ.

3. Taxele obişnuite la diferite servicii bisericeşti în săptămâna care va fi la rând.

Termenul concursului este de 15 zile dela data publicării în Telegraful Român. Candidaţii trebue să aibă Diplomă de cântăreţi bis. eliberată de către Şcoala de cântăreţi bisericeşti.

Sibiu, la 15 Septemvrie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

---

(80) 1—1

Publicare de licitare

Parohia ortodoxă română Reciu-Sibiu vinde prin licitaţie publică 22 stânjini lemne, esenţă stejar, pentru stâlpi şi foc.

Licitaţia se va ţinea în ziua de *15 Octomvrie 1939,* ora 2 p. m. la faţa locului, capul satului de sus.

In caz că nu se prezintă cumpărători, vânzarea se amână pe Dumineca următoare.

Cu consensul consiliului parohial:

Pr. **Aurel Străuţ** paroh — **Ioan Cândea** epitrop I

Nr. 421/1939 [73] 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei de clasa II-a (doua) Deal din protopopiatul Sebeşului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în „Telegraful Român".

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Locuinţă în natură.

2. Sesiune parohială $4^1/_2$ jugăre arător.

3. Una ferie must de fiecare casă.

4. Taxă la sfinţirea caselor (Bobotează) 10 lei.

5. Venitele stolare obişnuite în comună.

6. Salarul dela Stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox-român al Sebeşului, în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererile de concurs şi concesiunea dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie. Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Oficiul protopopesc ortodox-român al Sebeşului în înţelegere cu consiliul parohial.

Sebeş-Alba, 29 August 1939.

Dr. Vasile Oană,
protopop

Nr. 938/1939 [77] 3—3

Concurs repetit

Pentru intregirea parohiei de cl. III-a Dridif, protopopiatul Făgăraş se publică din nou concurs, în baza ordinului Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 4419/1939, cu termen de 30 de zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat.

2. Sesiunea parohială; arătură 3 măsuri; fânaţ 1 jug. 800 st. p.; iarba din cimitire şi curtea bisericii.

3. O ferdelă de bucate dela ficcare gazdă sau echivalentul în bani după piaţa Făgăraşului.

4. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de certificatele de studii, şi de încuviinţarea de candidare a autorităţii superioare bisericeşti, se vor înainta oficiului protopopesc al Făgăraşului în termenul deschis.

Concurenţii se vor prezenta, cu prealabilă înştiinţare a oficiului protopopesc, în parohie în Dumineci şi sărbători pentru a se face cunoscuţi poporului.

Făgăraş, la 16 Septemvrie 1939.

Pavel Borzea
protopop.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Cântarea religioasă ca element al cultului divin ortodox

— Dintr'un capitol al tezei de licenţă susţinută la facultatea teologică din Cernăuţi în 30 Octomvrie 1937 —

Cultul creştin ortodox este mijlocul cel mai bun al Bisericii, al comunităţii ş al omului singuratic, de exteriorizare a sentimentelor adoraţiunii aduse lui Dumnezeu; de susţinere şi propagare a vieţii creştine ortodoxe şi de sfinţire şi unire cu Dumnezeu-Creatorul, (Conf.: Dr. V. Mitrofanovici: Liturgica Bisericii dreptcredincioase răsăritene, prelucrată şi editată de Dr. T. Tarnavski, pg. 9 şi urm.).

De-aici deducem *întreitul* scop al cultului divin:

1. Scopul *latreutic* (λατρεία), în baza căruia omul creiat se simte dator să mulţămească Creatorului, prin rugăciuni, aducerea sa la existenţă; să preamărească bunătatea Lui; să se plece cu smerenie în faţa atotputerniciei Sale, şi să ceară cu umilinţă ajutorul divin;

2. Scopul *edificator,* adică al susţinerii, întăririi şi propagării vieţii religioase, (Conf. Dr. V. Mitrofanovici: op. cit. pg. 11).

Dacă sentimentele vieţii sufleteşti caută să se manifesteze prin acte vizibile, tot astfel şi actele externe produc şi întăresc fenomene interne. Cu cât actul extern este mai puternic, cu atât fenomenul intern produs de el este mai profund şi de durată mai lungă. Şi, dacă această lege e valabilă în fenomenele externe de orice natură, atunci cu atât mai mult cultul divin ortodox, tezaurul de extraordinare frumuseţi, influenţează puternic viaţa sufletească a omului;

3. Al treilea scop al cultului divin este *realizarea în om a mântuirii,* adusă de Hristos, *sfinţirea* omului şi *unirea* lui cu Dumnezeu. Sfinţirea şi unirea omului cu Dumnezeu se realizează în cultul creştin ortodox prin credinţa manifestată în iubire; prin viaţa creştină virtuoasă „pe drumurile ei de izbândă şi în momentele şi episoadele centrale ale lucrării ei morale şi spirituale", (Revista Teologică Nr. 1, Ian. 1937, pg. 5), prin neîncetata meditaţie şi rugăciune şi în legătură cu acestea prin darurile creştine de mântuire, sfintele misterii şi în special prin misterul sfintei euharistii, (Conf. Dr. V. Mitrofanovici: op. cit. pg. 12.

Din însuşirile cultului divin, arătate, deducem, că baza cultului divin — al cărui centru este liturghia cu misterul euharistiei — este pusă de însuşi Iisus Hristos.

Pusă baza cultului divin creştin de Iisus Hristos, rămâne să fie desvoltat de Biserica Sa. Că desvoltarea cultului creştin compete Bisericii, este de sine înţeles, deoarece „cultul creştin e acel element, în care şi prin care Biserica îşi împlineşte o parte esenţială a menirii sale dumnezeeşti", (Dr. V. Mitrofanovici: op. cit. pag. 3—4).

După aceste consideraţii asupra cultului creştin ortodox, trec la cea mai impresionantă formă a lui: *cântarea bisericească ortodoxă.*

Voi descrie, în linii generale, fiinţa cântării bisericeşti şi felul cum a luat naştere în practica cultului divin.

Cuvântul, în sens larg, este mijlocul de împărtăşire a sentimentelor noastre acelora cu care vieţuim. In sens restrâns, — şi raportat la Dumnezeu care ne-a creiat cel mai scump organ al cuvântului: limba, — este mijlocul cel mai potrivit de exprimare a sentimentelor religioase, „este mediul cel mai frumos de-a manifesta iubirea noastră către Dumnezeu", (Dr. V. Mitrofanovici: op. c. pg. 14).

Sufletul omenesc este capabil de sentimente atât de puternice, încât cuvântul vorbit e rece şi neputincios, ca să poată exterioriza aceste emoţii ale vieţii afective. Ş'atunci, la acest hotar de mărginire a sferei cuvântului vorbit, intervine alt factor de exteriorizare a sufletului: *cântarea.*

Cântarea este maestrul ce conduce ideile pătrunse de cele mai puternice sentimente; este culmea pe care se poate urca sufletul omenesc şi depe aripile căreia loveşte prin vibraţiunile coardelor sale, cu tonurile armonioase, sufletele ascultătorilor.

Sufletul omenesc ca sediu al fenomenelor vieţii interne are idei atât din domeniul vieţii profane, cât şi idei religioase. Ideile religioase constituesc — atât prin intensitatea cât şi prin durata lor, — principiul fundamental al vieţii omeneşti. Ele sânt baza tuturor celorlalte fenomene ale vieţii psihice. Intensitatea lor este exteriorizată prin cântarea bisericească.

Cât priveşte *începutul* cântărilor bisericeşti, ele erau întrebuinţate în cultul creştin încă din sec. I. d. Hristos şi formau mijlocul cel mai bun prin care creştinii adunaţi pentru aducerea jertfei necrunte, îşi exprimau entuziasmul religios. Dovezi despre acest fapt ne dă apostolul Pavel în epistola sa adresată Efesenilor cap. 5 v. 19: „Vorbind între voi în psalmi şi laude şi cântări duhovniceşti, lăudând şi cântând întru inimile voastre Domnului". Tot aşa vorbeşte în ep. I către Corinteni Cap. 14, v. 26: „Ce este dar fraţilor? Când vă adunaţi fiecare dintre voi psalm are, învăţătură are, limbă are. Toate spre zidire să se facă".

Pliniu în raportul său către Traian afirmă despre creştini acestea: „Creştinii nu fac nici un rău, ci mai vârtos se obligă foarte riguros a face bine şi că vina lor cea mai mare... este numai că se adună în o zi anumită şi prin un imn executat alternativ laudă pe Hristos ca Dumnezeu, („carmenque Cristo quasi deo dicere invicem), (Eusebiu Popovici: Istoria bisericească universală, trad. de Atanasie Mironescu, cartea I, ediţia II, 1925, pg. 125).

Din cuvintele apostolului Pavel reiese că creştinii cântau în adunările lor religioase atât rugăciuni din V. T. psalmi şi laude, cât şi cântări sau ode spirituale, în care bărbaţi pioşi şi inspiraţi îşi exprimau în formele poeziei sentimentele cele mai sublime deşteptate de învăţătura divină a lui Iisus Hristos.

Dovezi, despre întrebuinţarea psalmilor şi a cântărilor de laudă în cultul divin al primelor secole, ne dau, afară de cele citate, şi scriitorii bisericeşti. Astfel, despre întrebuinţarea psalmilor spune Tertulian următoarele: „Sonant inter duos psalmi et hymni, et mutuo se provocant, quis melius Deo suo canat", (Tertuliani: Liber II ad uxorem c. 9 la Migne Patrollat T. I, pg. 1417).

Iar cântările de laudă sânt recomandate între alţii de Sf. Atanasie: „διάφαυμα, δὲ λέγετέ εὐλογεττε παντα τα εργα κυρίου, τὸν κύριον... (Athanas, de Virginitate n. 20 Migne, Patrol. gr. T. XXVIII p. 276), — (Conf. Dr. V. Mitrofanovici pg. 301).

Pe lângă psalmi şi imne de laudă erau cântate în primele veacuri creştine, la cultul divin, şi imnele spirituale, aceasta o spune clar evanghelistul Ioan în Apocalipsa, capitolul 5, v. 8, când zice:

„Şi când au luat cartea, cei vieţuitori şi cei 24 bătrâni au căzut înaintea Mielului, având fiecare alăute şi năstrăpi de aur pline de tămâieri, care sânt rugăciunile sfinţilor".

Avem astfel dovezi despre începuturile cântărilor bisericeşti în cultul divin, începuturi care sânt pe cât de modeste până la Constantin cel Mare, pe atât de ample şi vădit întrebuinţate după Constantin, timpul de glorie al Bisericii creştine.

Pr. Petru Comaniţă

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII — Sibiu, 15 Octommvrie 1939 — Nr. 42

BIBLIOTECA CENTRALĂ ... SIBIU

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc — Intemeiat în 1853 de M...

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole şi corespondenţe se adresează **Redacţiei** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preţul inserţiunilor un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele şi inserţiunile se adresează **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Timpuri de încercare

Răsboiul şi ameninţarea lui a cuprins ca un prelungit cutremur continentul european. Tot ce-a construit omul, tot ce-a format temelie de nădejde şi de siguranţă pentru el, inclusiv viaţa lui pe pământ, îi apar aşa cum sunt în realitate: lucruri fragile, nesigure, jucării uşor de sfărâmat de vântul care se cheamă răsboi. Un Sf. Părinte spune undeva că Dumnezeu te loveşte câteodată în ceea ce ţi-e mai scump pe lume, în ceeace forma cea mai mare mândrie şi nădejde a ta, îţi ia uneori şi ultimul stâlp sau ultima podea de care te sprijineai, pentruca în felul acesta să vezi că nu-i îngăduit să-ţi pui nădejde tare în altceva, decât în Dumnezeu. Numai când ai îndrăsneala să renunţi dela orice sprijin, dela orice punte creată, iubirea şi credinţa ta se îndreaptă nevămuită spre Dumnezeu. Numai atunci vezi că singur Dumnezeu îţi poate fi cu adevărat mână tare şi sprijinitor puternic.

Acesta e rostul încercărilor: să-ţi arete fragilitatea şi neputinţa lucrurilor pământeşti. Prin aceasta Dumnezeu îţi deschide ochii, până îţi mai poate fi aceasta de folos, să nu crezi prea mult în ajutorul lor. Ar fi cu adevărat trist să ne arate Dumnezeu neputinţa lucrurilor pământeşti deabia la judecata Sa. In milostivirea Sa ne arată deacuma aceste lucruri pământeşti — de multeori cu aparenţe atât de durabile — în lumina în care ne vor apărea ele la socoteala din urmă.

Orice încercare aspră şi cu deosebire răsboiul vine asupra omului ca un adevărat cutremur, atât prin faptul că surpă într'o clipă cu huruit puternic lucruri socotite până atunci masive şi trainice, cât şi pentrucă ne ameţeşte prin rapiditatea cu care ne-a pus într'altă situaţie şi încă într'una în care ni se pare că nu ne mai putem sprijini de nimic şi ne cufundăm în neant.

Pentru cine n'are credinţă cutremurul ţine cât durează şi încercarea sau răsboiul. Celce crede îşi găseşte însă repede un sprijin mai puternic, care nu mai poate fi surpat de nimic: pe Dumnezeu. Ba pentru cel ce şi-a întărit credinţa prin silinţele de mai înainte, nici prima lovitură a răsboiului nu vine ca un cutremur atât de înfricoşat.

Nu toate situaţiile în care ne este dat să trăim pe pământ sunt aduse de Dumnezeu, sau numai de Dumnezeu. Dar înţelepciunea dumnezeească a orânduit astfel condiţiile vieţii pământeşti, încât oricari şi oricum ar fi ele, pot servi omului de mijloc prin care să cunoască pe Dumnezeu, să se apropie de El, să se pregătească pentru viaţa cea de dincolo. Serafim de Sarov, marele sfânt rus din veacul al 18-lea, compară viaţa pământească cu un timp în care se pot face neîncetat vânzări de bunuri din lumea aceasta şi cumpărări de bunuri viitoare. E un timp care poate fi folosit pentru o înţeleaptă negustorie, pentru un schimb precaut necontenit.

Precum orice negustor isteţ caută să schimbe mereu bunurile mai puţin sigure, mai greu de conservat, în bunuri mai trainice, aşa va căuta omul înţelept să transforme fără încetare lucruri trecătoare din lumea aceasta în valuta fortisimă a bunurilor veşnice. Cu câte un obiect de mică importanţă şi trecător, cu câte o monetă de puţină valoare, date săracilor, cumpărăm bunuri spirituale de cari ne vom bucura în veci. Pe munca unor ani puţini, care poate nu e în stare prin sine să ridice o casă mai încăpătoare şi care să dureze două sute de ani, ne cumpărăm lăcaş etern, înzestrat cu podoabe cum nu se găsesc pe lumea aceasta.

Cu lucruri mici şi stricăcioase, cu sforţări cari prin ele nu pot crea un fir de păr, Dumnezeu a orânduit să putem dobândì conforturi şi capitaluri nesfârşite, bunuri cari să ne facă cu adevărat şi pe veci fericiţi. Dumnezeu a binevoit să facă cu noi un târg, în care noi să dăm atât de puţin, iar El atât de mult. Un târg în care se manifestă cu prisosinţă graţia şi bunătatea lui Dumnezeu. El valorifică la un preţ atât de mare, lucruri cari în sine sunt atât de neînsemnate. Viaţa noastră într'un trup atât de fragil, eforturile noastre atât de liliputanice privite de sus şi după efectele lor naturale, anii noştri de viaţă atât de puţini, toate acestea sunt preţuite de Dumnezeu într'un mod atât de generos, încât sunt puse în cumpănă cu valorile absolute, dumnezeeşti şi veşnice.

Toate gândurile, faptele, intenţiunile noastre bune, sunt în acelaş timp atât de mici şi totuşi uriaş de mari. Sunt numai mici pentru necredinciosul care nu admite un Dumnezeu care să le amplifice şi să le coteze cu valuta forte a cerului. Dar sunt mari, prin voia şi orânduiala lui Dumnezeu, care le schimbă cu bunurile spirituale de-o valoare ce întrece tot ce-i pe lume.

In toate stiuaţiile în cari suntem aşezaţi putem face această neguţătorie întemeiată pe mila şi pe harul lui Dumnezeu. In timpurile bune putem da muncă şi omenie pentru cele cereşti, în timpurile grele mai putem da şi răbdare şi suferinţă şi mai multă ajutorare a aproapelui. Chiar în timpurile grele avem mai multe lucruri trecătoare şi împrejurări mai favorabile cu cari ne putem câştiga comoară în cer. In astfel de timpuri vedem mai limpede că lucrurile lumii acesteia nu sunt un capital durabil, şi deci e bine să ne grăbim a le schimba pentru capitalul ceresc. Vedem azi mai bine cât de şubrede, cât de trecătoare, cât de slabe şi de fără valoare intrinsecă sunt aceste lucruri inclusiv viaţa noastră pământească. Deci vedem mai uşor că nu e bine să ne legăm de ele ca de bunurile definitive, căci dacă vor pierì, cu ce vom rămânea?

Credinţa creştină în Dumnezeu ne descopere o altă valoare a lor: aceea de marfă de schimb, de lucruri, cu cari putem cumpăra bunuri de valoare uriaşe. Cu conţinutul şi cu fapta fiecărei clipe pământeşti ce ne-o dă Dumnezeu, să facem neîncetat cumpărare de bunuri ce nu trec. Valoarea mare de schimb şi exclusiv de schimb a clipelor vieţii noastre, să nu ne înşele cumva să credem că e bine să ţinem deocamdată această marfă aşteptând un timp, când o vom putea schimba şi mai avantajos. Conţinutul şi posibilităţile noastre din orice clipă poartă în aşa măsură caracterul exclusiv al unei marfe de schimb, că preţul ce se dă pe ea e cu atât mai mare cu cât se schimbă mai repede. Acest caracter se mai arată şi în aceea că orice conţinut şi putinţă a clipei dacă n'am schimbat-o la timp, am pierdut-o, ni s'a dus din mână.

Am avut adineauri ocazia să ajut un sărac şi nu l-am ajutat cu gând că mai am vreme, cine ştie dacă voi mai avea posibilităţile în viitor şi chiar de voi avea, o clipă dintre celelalte am pierdut-o, capitalul meu în cer va fi mai mic.

Să nu ne speriem că trecem prin vremuri grele şi să nu aşteptăm încordaţi, nefăcând nimic, timpuri mai bune pentru activitatea noastră. Timpul acesta şi numai acesta e al nostru. De va trece, dintr'al nostru va trece, din capitalul pământesc ce ne este pus la dispoziţie pentru a-l preschimba în capital ceresc. Să folosim, adecă să cheltuim cu lăcomie, cu scumpătate fiecare clipă. Să socotim că acesta ne este timpul cel mai scump.

Să ne rugăm fiecare să vie timpuri mai bune pentru oameni. Dar pentru mine să socotesc că acesta e timpul cel mai bun, clipele cele mai bogate în posibilităţi.

D. STĂNILOAE

FOIŞOARA

Arta religioasă în satele Arhiepiscopiei de Alba-Iulia şi Sibiu. Bisericile de lemn şi conţinutul lor *

Intre 1—20 Septemvrie am cercetat bisericile de lemn din protopopiatele Dobra, Geoagiu, Hunedoara, Orăştie şi Jiu, în total 60. Imprejurările de călătorie erau mai grele decât în nordul judeţului. Cu maşina numai în puţine locuri s'a putut călători, mai mult am parcurs cu căruţă ţărănească, călare şi pe jos, pe drumuri neînchipuit de rele şi uneori periculoase. De două ori am sburat din căruţă, în ziua penultimă mi-s'a întâmplat un accident la picior. De trei ori am ajuns după 2 noaptea cu căruţa la locul unde eram găzduit, după un drum de 7—8 ore. Odată a trebuit să fac un drum de 30 km pe jos noaptea.

Cu toate aceste neajunsuri mi-am îndeplinit cu plăcere misiunea astfel, că am terminat cu vizitarea tuturor bisericilor de lemn din judeţ. Mi-am luat notele necesare despre starea, vechimea şi valoare în istoria artei a fiecăreia, am inventariat conţinutul bisericilor (ceeace era demn de relevat) cu scopul de a se ţine în evidenţă şi a apăra aceste obiecte de cult de dispariţie ori alterare. S'au făcut vreo 170 fotografii. Deşi teritoriul parcurs în vara aceasta este considerabil mai mare decât cel din anul trecut, numărul bisericilor de lemn este mai mic: 60 faţă cu 80. Şi din punct de vedere al istoriei artei cele din nordul judeţului sunt mai importante, dela Mureş spre sud lipsesc arcadele, uşile sculptate sunt foarte rare, asemenea chivoturile cu grijă lucrate. Totuşi observăm şi anume particularităţi: d. ex. streaşina nu se reazimă pe fluturi, ci simplu, pereţii uneori sunt sprijiniţi de bârne verticale, (d. ex. Almăşel, Groşi), tinda este uneori formată din scânduri vertical aşezate (de ex. Ferigi, la Muncelul mic) faţă de vest e acoperită cu şindrilă; în locul stejarului ca material de construcţie în sud găsim frasin şi brad, ori fag, uneori alternate. Alături de biserici găsim un dreptunghiu format din bârne, cari servesc ca bancă. Faţă cu nordul judeţului crucile de drum şi de lângă biserici (rugile) sunt aici foarte numeroase şi uimitor de decorate, în protopopiatul Hunedoarei mai ales în unele comune (de ex. Poeniţa-Voinii, Ghelar) în curtea aproape fiecărei case se găseşte câte-o rugă artistic lucrată. Portul femeiesc este asemenea mai bogat, arhaic şi interesant decât în nord.

Un număr mare de biserici de lemn azi nu mai prezintă interes *din cauza restaurării rele* făcute în anii trecuţi, acoperindu-le cu ţiglă şi tinichea, tencuind exteriorul şi interiorul: inovaţii cari sunt contra tradiţiei şi contra caracterului lemnului. Forma veche a turnului: cu arcade, coif înalt, scânduri cioplite din jos de arcade, în exemplarele mai noui s'a abandonat în favorul unor soluţii primitive, la cele vechi restaurarea turnului a stricat totul. La restaurarea ori ridicarea turnurilor va trebui în viitor să se aibă în vedere forma veche cu galerie de arcade, coif înalt şi scânduri cioplite de ex. Buneşti, Băcăinţi, Găunoasa. Un fapt surprinzător este, că la unele biserici inscripţiile şi uşa artistic cioplită au fost acoperite cu tencuială ori var, ori au fost tăiate fără milă cu scop de a mări uşa. Am liberat un număr de inscripţii şi decoruri sculpturale de tencuială (de ex. la Porcurea, Bulbuc), *este de dorit ca asemenea acoperiri să înceteze în viitor*, este dăunător pen-

* Publicăm un extras, din Referatul către I. P. S. Sa Mitropolit NICOLAE, al dlui profesor Dr. C. Petran din Cluj, asupra inventarierii obiectelor de cult şi a bisericilor vechi din judeţul Hunedoara, din călătoria de studiu, întreprinsă în vara acestui an.

Referatul cuprinde informaţii preţioase asupra unor comori naţionale neglijate şi cari se distrug prin ignoranţă şi lipsă de pietate.

Preoţii noştri sânt invitaţi să cetească cu atenţiune acest referat. — RED.

Ziua Naşterii M. Sale Regelui

Luni, în 16 Octomvrie 1939, iubitul nostru Suveran împlineşte vârsta de 46 ani.

M. Sa Regele II, în clipele grele şi primejdioase ale vremii, prin înţelepciunea minţii Sale, a dat neamului românesc putinţa de a-şi deschide drumuri nouă de propăşire şi consolidare.

Înţelegător al timpurilor schimbate, tinerul Suveran al românilor, plin de avânt şi energie, conduce cu strălucire munca de înoire şi întărire a ţării, care vrea să-şi îndeplinească rostul ei între statele Europei.

Biserica ortodoxă română şi slujitorii ei se bucură din adâncul inimii, când Suveranul îş dovedeşte mereu părintească atenţiune pentru biserica strămoşească şi poporul său.

Astăzi mai mult ca ori când, această biserică aduce urarea omagială ca Cel Atotputernic să înzilească şi de aici înainte pe M. Sa Regele cu viaţă lungă şi bună sănătare.

Binecuvântarea cerească să coboare asupra Lui şi a întregii Familii Domnitoare!

Nr. 10.783/1939

Aviz oficial

Parohiile vacante, de clasa III-a (treia), Apoldul de sus din protopopiatul Mercurea şi Bârghiş, din protopopiatul Agnita, se întregesc prin numire de către Consiliul arhiepiscopesc.

Ceice doresc a ocupa una dintre aceste parohii, îşi vor înainta cererea pentru numire la Consiliul nostru arhiepiscopesc din Sibiu, în termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Preoţii în funcţiune, vor anexa la cerere «*curiculum vitae*», iar clericii vor anexa toate documentele ce se pretind la o cerere de concurs.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 10 Octomvrie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Manifestaţii culturale şi naţionale la graniţa de nord-vest a ţării

In decursul lunii Septemvrie anul acesta s'a făcut impunătoare manifestaţii la graniţa de nord-vest a ţării, cu ocazia sfinţirilor de biserici şi vizitaţiunilor canonice, săvârşite de P. S. Sa *Dr. Vasile Stan*, episcopul ortodox al Maramureşului.

La aceste manifestaţii, dela apa Tisei, au participat mii de români, străjeri ai graniţelor noastre; iar armata Impăratului ceresc (preoţii) strâns unită cu armata împăratului pământesc (ostaşii M. Sale Regelui Carol II) s'au înfrăţit la aceste prilejuri spre deplină reuşită.

Inceputul s'a făcut cu sfinţirea bisericii ortodoxe din *Valea-Hotarului-Maramureş*.

Urmează o serie de sfinţiri de biserici în *coloniile* româneşti, aşezate dealungul frontierei Sătmarului. In 8 Septemvrie a. c. s'a sfinţit biserica ortodoxă din colonia *Livada*, jud. Satu-Mare. Pe tot parcursul, Prea Sfinţitul Vasile e însoţit de dl prefect al judeţului, colonel *Simeon Coman*, de dna maior *Lidia Buznea*, prezidenta societăţii ortodoxe a femeilor române „Altarul", de consilierii referenţi *A. Latiş* şi *I. Rujdea*, de protopopul locului *Ciorogariu* şi alţii. Armata, în frunte cu escadroane de călăraşi, încadrează maşina Prea Sfinţitului. Muzica militară contribue la înălţarea praznicului. In prezenţa autorităţilor din Satu-Mare şi prezenţa mulţimii credincioşilor, Prea Sfinţitul, înconjurat de un mare sobor de preoţi, purcede la târnosirea noului lăcaş de închinare. După săvârşirea sfintei liturghii, P. S. Sa mânecând dela cuvintele: „Din Ana astăzi ca o floare de Dumnezeu sădită a răsărit mântuire oamenilor, Născătoarea de Dumnezeu", vorbeşte credincioşilor despre Fecioara Maria-Maica milostivirii, Biserică sfinţită şi Rai cuvântător.

După masă, maşinile cu întreaga suită, pleacă dealungul frontierii, spre colonia *Drăguşeni*, unde se pune temelia unei noui biserici ortodoxe. După sfinţirea apei şi punerea pietrii fundamentale, P. S. Sa vorbeşte credincioşilor despre rolul bisericii strămoşeşti în viaţa neamului nostru: „In vremuri grele, spune Prea Sfinţitul, scăparea şi alinarea suferinţelor numai în Casa lui Dumnezeu o aflăm. Cea mai arzătoare dorinţă a omului este de a se împreuna cu Dumnezeu. Putinţa i-o dă Biserica prin Tainele ei". — Bucuria credincioşilor colonişti nu se poate descrie.

A doua zi, 9 Septemvrie, urmează două vizitaţii canonice: în parohia *Lazuri* înainte de masă, şi în punctul de frontieră *Halmeu*, după masă. Aici P. Sf. e găzduit în casa ospitalieră a preotului ortodox Constantin Vârlan până a doua zi. La recepţia, ce s'a făcut imediat după sfânta slujbă, au luat parte şefii serviciilor, comandanţii de unităţi şi fruntaşii celorlalte confesiuni, urând Prea Sfinţitului bun sosit şi asigurându-l de tot devotamentul. P. S. Sa răspunde pe rând tuturor, îndemnându-i la muncă armonioasă pentru binele patriei comune. Urmează masa frăţească într'o atmosferă de cald creştinism şi patriotism. A doua zi, Dumineca dimineaţa, 10 Septemvrie a. c. caravana misionară porneşte în zorii zilei spre culmile înalte ale ţării Oaşului, spre cătunul *Văgaş*, pentru sfinţirea bisericii de lemn ridicată la hotar.

In 14 Septemvrie, neobositul vlădică al Maramureşului, cu suita sa, descinde în comuna *Seini*. Aici avem o parohie în formaţie; dl general *Georgescu Pion* a pregătit o tribună impozantă în mijlocul pieţii pentru celebrarea sfintei liturghii sub cerul liber. In adânc simţita sa predică P. S. Sa tratează subiectul potrivit cu însemnătatea zilei: „Crucea, simbolul jertfei şi eroismului creştinesc şi românesc".

Dumineca următoare, 17 Septemvrie, s'a făcut în comuna *Gelu* (Satu-Mare) sfinţirea bisericii ortodoxe române şi a căminului cultural, ambele ridicate prin lucrarea câtorva oameni de inimă. Colonia Gelu e sat model de colonişti, urmaşi ai lui Horea, aduşi din munţii Apuseni cu preot cu tot. Biserica este opera părintelui *Ion Ursu*, ajutat de mai mulţi credincioşi. Serviciul religios a fost oficiat de un sobor de preoţi în frunte cu P. S. Sa episcopul Vasile, care a vorbit apoi poporenilor despre valoarea morală a sufletului şi nemurirea lui.

La ora 2, în sala mare a căminului, s'a dat o masă, unde s'au rostit câteva cuvântări bine gândite.

Pr. **Iosif Ţint**

Dr. Nicolae Schiau

In dimineaţa zilei de 6 Octomvrie s'a stins în vârstă de 65 ani din viaţa pământească, spre surprinderea îndurerată a tuturor celor ce l-au cunoscut, distinsul prodecan al baroului din Sibiu, omul cu suflet nevinovat şi de toţi iubit, creştinul practicant, un reprezentant de seamă al vechei societăţi şi al tradiţiei noastre celei bune, Dr. Nicolae Schiau. Era o bucurie să-l vezi şi să-l întâlneşti, pururea senin şi bun, străin de tot ce-i intrigă socială şi combinaţii rafinat calculate în vederea câştigului sau a succesului. In el vedeai împăcate cele cari par aproape imposibil de împăcat: pe omul legii şi pe omul cu suflet cald, lipsit de viclenie şi de interes, pe omul de omenie.

Fiu devotat al bisericii, nu lipsea aproape niciodată dela sfânta liturghie, participa la toate manifestările bisericeşti şi se interesa de toate problemele Bisericii. Ginere al marelui român memorandist şi venerabilului preot, Nicolae Cristea, fost consilier arhiepiscopesc, Dr. Nicolae Schiau a prelungit în familie atmosfera preoţească, crescându-şi copiii în cel mai creştinesc duh.

Deaceea apreciindu-i dragostea faţă de Biserică, Arhiepiscopia noastră îl avea între consilierii arhiepiscopeşti onorifici şi ca jurisconsult. Iar la înmormântarea, care a avut loc Duminecă în 8 Octomvrie, I. P. S. Mitropolit Nicolae a ţinut să-i dea prin prezenţa Sa binecuvântarea arhierească şi să-i arete mulţumirea pentru strădanla lui în slujba Bisericii.

Stima şi dragostea de care s'a bucurat Dr. Nicolae Schiau în mijlocul societăţii sibiene, s'a putut vedea din numărul covârşitor de mare al celor ce-au ţinut să-şi ia ultimul rămas bun dela el, cu prilejul înmormântării.

Cuvântările rostite de Prot. Emilian Cioran, Dr. N. Petra în numele baroului, Dr. Bilegan preşedintele Tribunalului şi de dl Constantin Popp în numele băncii „Albina" şi al Societăţii de asigurare „Prima Ardeleană", al căror cenzor răposatul a fost, au exprimat şi ele durerea sinceră ce-o lasă în urmă vrednicul advocat Dr. Nicolae Schiau.

Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii şi să dea societăţii româneşti multe exemplare de nobleţea lui.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

---

tru ştiinţă şi o lipsă de pietate faţă de munca înaintaşilor. O altă greşală este, că ferestrile mărunte cari contribue la penumbra mistică a interiorului au fost înlocuite prin ferestri mari cu chenare moderne de casă; efectul este şi în interior nefavorabil. Un număr de picturi vechi, icoane au fost distrusă prin restaurarea nepricepută înainte de războiu a zugravului Franz din Toc.

In regiunile vizitate s'au construit în anii din urmă *noui biserici de lemn*. Ele sunt de două soiuri: 1. executate de ţărani ori meşteri mici dela orăşele, 2. după planul unui arhitect de oraş. Cele ridicate azi de ţărani nu mai prezintă deloc calităţi artistice, ele imită pe cele de zid, sunt tencuite, acoperite cu ţiglă şi tinichea, deşi de lemn, ţăranii au uitat cu totul de cele vechi; astfel de biserici de lemn nu are nici un înţeles să se mai edifice, de ex. Valea-mare. Ven. Consistor va putea să pretindă zidirea după modelul vechi, care se va vedea din albumul ce voi publica. Intre bisericile de lemn concepute de arhitecţi deosebită atenţiune merită cea din *Groşi* de Wagner (Hunedoara). Ea poate servi ca exemplu, cum trebue edificată în stil bizantin o biserică de lemn, cu cupolă. Aspectul ei în regiune este foarte favorabil. Costul asemenea redus (vre-o 170.000 lei în afară de material) faţă cu bisericile de zid, cari costă la sate cam până la un milion. Două lucruri însă sunt nepotrivite la biserica din Groşi: tencuiala, văruirea interiorului şi ţigla la acoperiş. In loc de tencuială este de preferat blănuirea cu scânduri a interiorului, ca să nu se piardă nici în interior caracterul lemnului. Cel mai mare defect a acestei biserici este însă, că nu este o operă naţională, nici ţărănească, cum am aşteptà la sate. E opera unui arhitect neroman şi este o artă cultă. Ea reprezintă un tip nou, ruperea tradiţiei şi a stilului vechi. Ar fi de preferit a ambiţiona ţăranii să clădească ei înşişi biserici de lemn dându-le exemple bune pentru păstrarea tradiţiei. Ţăranii susţin, că azi nu mai pot găsi grinzi de stejar atât de lungi şi groase, ca-şi cu secoli înainte, ceeace este exact. Acest neajuns poate însă fi înlăturat prin legarea bârnelor pentru a câştiga dimensiuni mai mari, decât în vechime, când satele aveau populaţie mai mică. Pentru reînvierea tradiţiei vechi a bisericilor de lemn şi a stilului lor de odinioară, Arhiepiscopia este chemată a lua măsuri.

Dintre *bisericile vechi* există 5 cari se menţin la ordin, deşi există bisericile noui de zid: 1. Alun, 2. Vălar, 3. Cernişoara-Florese, 4. Cerbăl, 5. Grădiştea de munte Nr. 1, 2 şi 5 sunt ca artă cele mai valoroase. N. 1 este o biserică relativ mare cu obiecte liturgice şi mobilier splendid lucrat; numai la turn trebue aduse unele modificări. Nr. 2 şi 5 sunt de dimensiuni foarte reduse (7—8 X 3 m) şi la acestea turnurile trebue modificate. Biserica din Dănuleşti este ca exterior mai artistică, numai interiorul e simplu, în exterior nu trebue nimic modificat. Pentru transport la Sibiu cele mai acomodate ar fi cea din Alun, Dănuleşti şi Vălar. Intreg interiorul ar trebui acoperit cu pictură fiindcă lipseşte.

In privinţa *păstrării pe mai departe a bisericilor* de lemn în afară de uz, e nevoe de o matură chibzuire: cari trebue păstrate ca monumente istorice şi cari nu. Trebue să ne mărginim la tipurile cele mai importante şi vechi. Păstrarea lor reclamă cheltueli continue, ceeace cu greu se poate cere comunelor sărace, — aceasta ar fi datoria Comisiunii monum. ist. care însă nu are fonduri suficiente. In baza metodelor mele şi a fotografiilor ce le-am făcut voi putea da răspuns din caz în caz la întrebarea, cari trebue neapărat menţinute şi conservate. Următoarele neprezintând calităţi pot fi demolate: Fintoag, Făgeţel, Coşeşti, Tămăşeşti, Cerbia, Runcul mic, Groşi, Dilja-mare, Măleia.

Se pare, că bisericile sărace au avut în loc de pictură murală decor de xilografii, adecă icoane imprimate pe hârtie. Clişeele şi imprimarea sunt opera ţăranilor probabil tot din comuna Hăjdate (jud. Someş). Altarul, iconostasul, nava şi tinda au fost acoperite cu astfel de tipărituri în una ori mai multe benzi, de. ex. Cernişoara-Florese, Vălar, Alun, Muncelul mare, Braşău, Bătrâna. Aceste xilografii fiind deteriorate şi pe cale a dispărea, ar trebui transportate urgent în muzeul arhiepiscopal. Unele ca dată sunt foarte vechi (1782 la Alun).

Bibliografie

Mitropolitul Sava Brancovici, 1656—1683, de Marina I. Lupaş. Tipografia „Cartea Românească" Cluj, 1939.

Prin apariţia nouei lucrări a drei Marina I. Lupaş, despre viaţa marelui vlădică Sava Brancovici, istoriografia românească se îmbogăţeşte cu o operă de mare valoare din punct de vedere al conţinutului şi de mult gust din punct de vedere tehnic.

Prin tratarea mai ştiinţifică a materialului cunoscut, prin descoperirea unor noui isvoare de informaţie, şi folosind toate contribuţiile cercetătorilor români, sârbi, maghiari şi germani în această chestiune, dra Marina Lupaş reuşeşte să incadreze definitiv în istorie figura marelui mitropolit ardelean, Sava Brancovici.

Cartea e împărţită în trei părţi. Partea I-a cuprinde: „Privire critică asupra isvoarelor şi literaturii istorice relative la personalitatea mitropolitului Sava Brancovici".

Isvoarele narative contemporane se compun din: cronica fratelui său Gheorghe, istoria lui Mihai Cserei, însemnările preotului sas Andrei Gunesch din Petrifalău şi din o notiţă a lui Ion Vitezy.

Gheorghe Brancovici a lăsat două cronici, una românească şi una sârbească. Aceasta din urmă, e mult mai amănunţită şi cuprinde informaţiuni preţioase asupra

Casa clerului din Bucureşti

In faţa svonurilor cari au început să circule, asupra Casei Clerului din Bucureşti, în calitate de reprezentant al clerului din ţară în consiliul de administraţie al acestei Case îmi ţin de datoria mea să dau preoţimei noastre următoarele lămuriri:

Asociaţia generală a clerului din Bucureşti a prezentat Onor. Minister al cultelor şi I. P. S. Sale Patriarhului o cerere, împreună cu un proiect de lege, în sensul ca actuala lege a Casei Clerului să se modifice astfel, ca această Casă să treacă în mânile Asociaţiei generale a clerului din Bucureşti şi să se organizeze pe bază de adunare generală, care să aleagă consiliul de administraţie şi cel de control, fără ingerinţa altor factori legali în agendele Casei, iar din beneficiul dela sfârşitul anului să se dea o parte membrilor, cari vor fi prezenţi la adunarea generală, zece procente consiliului de administraţie, cinci procente Asociaţiei generale a clerului din Bucureşti şi cinci procente Asociaţiei cântăreţilor, precum şi alte modificări mai mici.

Subsemnatul am declarat în numele preoţimei din mitropolia Ardealului, că proiectul prezentat de Asociaţia clerului din Bucureşti nu poate fi acceptat din următoarele motive:

1. Casa Clerului nu este o instituţie de drept privat, ci de drept public, înfiinţată în baza art. 24 din legea de organizare bisericească şi art. 23 din regulamentul acestei legi, stând sub autoritatea şi controlul organelor superioare bisericeşti, cari îi garantează existenţa şi administrarea corectă a banilor preoţimei din toată ţara. In temeiul acestei situaţii de legătură cu conducerea oficială a Bisericii Casa Clerului se bucură de scutiri de orice impozite către stat, judeţ şi comună şi de orice alte taxe de timbru şi de taxe asupra beneficiilor Casei. Această scutire lasă Casei sume considerabile de cari să beneficieze înşişi preoţii prin instituţiile pe cari le are în program Casa clerului.

2. Casa Clerului intenţionează să înfiinţeze fonduri considerabile a) pentru ajutorarea preoţilor săraci, b) pentru înzestrarea fetelor sărace de preoţi prin danii mai simţitoare sau împrumuturi fără dobândă, c) pentru clădirea de locuinţe pe seama preoţilor cu împrumuturi cu termin lung şi dobândă minimală, d) un fond pentru asigurarea pe viaţă a preoţilor.

3. Din acest motiv având în vedere că beneficiile realizate de Casa clerului sunt în cea mai mare parte tot dela preoţi şi vor fi destinate pe seama acestor fonduri, nu se poate accepta propunerea ca aceste beneficii să se împartă, cum cere Asociaţia clerului din Bucureşti, ceeace ar însemna după situaţia actuală a Casei o risipă inutilă de cel puţin optsute de mii lei, care ar creşte din an în an, întru cât operaţiile Casei sunt înfloritoare.

4. Preoţimea din Mitropolia Ardealului nu este membră a Asociaţiei generale a clerului. Cu toate că la timpul său am declarat că această preoţime este aplicată să alcătuiască o asociaţie generală a tuturor preoţilor din ţară pe baze reprezentative sau de federalizare actualelor Asociaţii clericale, până astăzi nu s'a făcut nimic, iar legea Asociaţiei generale a Clerului din Bucureşti nu lămureşte această problemă.

5. Dacă s'ar accepta propunerea noului proiect, preoţimea din Mitropolia Ardealului, nefiind membru a Asociaţiei clerului din Bucureşti, ar decădea dela toate drepturile faţă de Casa clerului, având conform legii numai obligaţii, fără anumite îndreptăţiri, întrucât asociaţia aceasta a clerului nu reprezintă toată preoţimea din ţară.

6. Casa clerului nu poate fi desfăcută de organele superioare ale bisericii şi ale statului, ca alte asociaţii de natură culturală, pentrucă deoparte legile bisericeşti preconizează dreptul eforiei bisericeşti şi a consiliului central de-a veghia şi controla gestiunea Casei având şi obligaţia să i garanteze existenţa, iar de alte parte nu pot fi excluse dela control nici organele statului, prin Ministerul Cultelor, cari au acordat Casei scutinţe considerabile.

7. Nu este nici una din Casele de economii similare, organizată pe baze de independenţă. De ex.: Casa corpului didactic, Casa magistraţilor, Casa funcţionarilor publici etc., cari toate depind de autorităţile lor superioare din stat, cărora li s'a rezervat dreptul de a numi o parte covârşitoare din membri consiliului de administraţie, tocmai pentru a garanta o administraţie corectă şi pentru o răspundere pasibilă de sancţiuni în caz de incorectităţi sau greşeli.

8. Prin aceasta nu se poate spune că preoţii ar fi despoiaţi de dreptul de a-şi administra ei înşişi capitalurile lor, ci dimpotrivă li se garantează atât chivernisirea acestor capitaluri, cât şi putinţa de a beneficia toţi preoţii înşişi de realizările Casei şi nu numai unii, cari ar fi puşi la conducerea ei sau unele instituţii, cari nu cuprind pe toţi preoţii din ţară.

9. Dacă această Casă s'ar da exclusiv în mâna Asociaţiei generale a clerului din Bucureşti, ar urma ca atât cântăreţii, cât şi personalul administrativ mirean dela episcopii să fie exclus dela orice îndreptăţiri la această Casă a clerului.

10. Proiectul Asociaţiei generale prevede organizarea adunării generale în analogie cu celelalte corporaţii bisericeşti. cu un cleric şi doi mireni. Acest principiu nu poate fi aplicat la Casa clerului la care trei părţi din membri sunt preoţi şi abia o parte cântăreţii mireni.

11. Un singur punct ar fi de dorit să se modifice, şi anume restituirea cotei de 30 procente din beneficiul Casei, care conform legii actuale trece la fondul general bisericesc. Această cotă reprezentând o sumă considerabilă şi rămânând în patrimoniul Casei va da acesteia putinţa să realizeze cu un ceas mai de vreme proiectele sale binefăcătoare pentru membrii Casei. I. P. S. Patriarh Nicodim, înţelegând aceasta perfect de bine, a şi făcut declaraţia, că este aplicat să cedeze de bună voie această cotă pe seama Casei. In cazul acesta n'ar mai fi nevoie nici de modificarea acestui articol prin lege.

12. De altfel orice modificare a statutelor Casei, conform legii de organizare bisericească, — are nevoie în prealabil de avizul autorităţii superioare bisericeşti, a Sf. Sinod şi a Consiliului central bisericesc, singurele organe oficiale supreme şi responsabile ale bisericii ortodoxe din ţară.

In concluzie: proiectul prezentat de Asociaţia clerului din Bucureşti, pentru modificarea legii actuale a Casei clerului, preoţimea din Mitropolia Ardealului nu-l poate accepta. Legea actuală este bună, pentrucă garantează o administraţie absolut corectă, cu perspectivele cele mai frumoase pentru beneficii considerabile, de cari să se bucure toţi membri Casei, fără excepţie. Câtă vreme Casa clerului va sta pe temeiul acestei legi, preoţimea din mitropolia Ardealului îi acordă toată încrederea şi sprijinul, fiind prin aceasta pe deplin acoperite interesele ei profesionale.

Dr. Seb. Stanca

*

NOTĂ. Ţinem să observăm, că I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae, dela înfiinţarea acestei Case a fost de părerea, că nu e oportun şi consult, ca clerul nostru, în mijlocul preocupărilor materialiste ale zilelor noastre, să înfiinţeze instituţiuni pentru negoţul de bani, deoarece asemenea ocupaţiuni sunt în contrazicere cu dispoziţiunile canonice şi incompatibile cu misiunea spirituală a preoţimei. Aceasta părere I. P. S. Sa şi-a exprimat-o în repetite rânduri şi în scris şi personal atât în Sf. Sinod, cât şi la Consiliul central bisericesc, atrăgând atenţiunea asupra consecinţelor neplăcute pentru prestigiul Bisericii în cazul eventualelor neînţelegeri şi nereguli. RED.

Conferinţe preoţeşti. — Preoţimea tractului Braşov s'a întrunit în prima conferinţă de toamnă, în 28 Sept. c. La ora 9 dimineaţa preoţii erau în biserica Sf. Nicolae la slujba oficiată de părintele protopop Dr. N. Stinghe, înconjurat de un sobor de preoţi. Predica a fost ţinută de părintele *Valeriu Voineag*-Braşov-Tocile, care a vorbit despre lucrarea lui Dumnezeu în ortodoxia noastră sfântă. Exemplele din natură, împletite cu potrivite citate din Sf. Scriptură, au dat aspectul unei cuvântări de efect, al cărui fond, expus într'o formă clară, s'a înscris adânc în inimile celor de faţă.

Şedinţa intimă s'a ţinut la sediul protopopiatului Braşov, unde părintele protopop deschide şedinţa, exprimându-şi bucuria de a vedea pe preoţi, şi de data aceasta, prezenţi la datorie. Se evocă amintirea părintelui Maxim. Cărpiniş, trecut atât de repede la cele veşnice şi se păstrează o clipă de adâncă reculegere. Părintele protopop prezintă conferinţii pe noii membri cari s'au ataşat acestui tract, şi anume pe preoţii: V. Voineag-Braşov-Tocile, I. Boţoman-Satu-nou şi Bârsan-Braşov-Dârste. Este salutat şi părintele Gh. Grama, noul catehet al liceului I. Meşotă.

Părintele *Gheorghe Constantin*-Br.-Stupini, dă cetire lucrării: „Taina sfintei mărturisiri din punct de vedere pastoral". Tema a fost temeinic lucrată. Au luat parte la discuţii preoţii: Debu, Z. Popovici, Turcu, Şerbu şi Voineag.

Se ceteşte o adresă din partea Insp. preg. premilitare care cere a se numi trei preoţi, ca misionari pentru combaterea sectarismului în judeţ. Sânt numiţi preoţii: Turcu, Şerbu şi Voineag.

In vederea intensificării activităţii şi propagandei religioase în tractul Braşov, pentru a se ajunge să se trăiască o viaţă mai duhovnicească, se decide ca pe viitor la toate conferinţele preoţeşti să fie poftit şi poporul, iar aceste conferinţe să fie ţinute nu numai la biserica protopopească, ci la fiecare biserică din Braşov, pe rând, şi apoi să se facă misiuni la sate, aşa cum cer împrejurările.

---

vieţii lui Sava. Partea privitoare la Sava din această cronică a fost tradusă şi comentată de dl profesor Silviu Dragomir în Anuarul institutului de istorie naţională din Cluj.

Isvoarele documentare sunt mult mai numeroase decât cele narative, pe care le completează şi le verifică în acelaş timp. Ele se compun din acte adresate lui Sava, acte şi scrisori emanate dela Sava şi acte privitoare la Sava.

Din aceste isvoare documentare merită să fie menţionat actul hirotonirii lui Sava de către mitropolitul Ştefan al Ungro-Vlahiei, (14 Septemvrie 1656). Decretul acesta e scris în româneşte şi e reprodus în întregime în cronica lui Gheorghe Brancovici.

Ca importante isvoare documentare avem diplomele de întărire în vlădicie, date de principii Ardealului: Gheorghe Rákoczi la 28 Dec. 1656, diploma lui Acaţiu Barcsai din 9 Ianuarie 1659 şi cea a lui Mihai Apaffi din 23 Aprilie 1662, precum şi alte decrete princiare privitoare la biserica românească din Ardeal, în timpul păstoriei lui Sava. Deasemenea ni s'au păstrat: actul de danie dela ţarul Alexie Mihailovici din 28 August 1668 (greşit în text 1665) şi actul de acuzare scris de notarul lui Apaffi, Petru Alvinczi, în 2 Iulie 1680.

Dintre actele scrise de Sava, unele se păstrează în arhiva ministerului de externe din Moscova, altele la Bistriţa, iar scrisoarea de întărire a preotului Paştiu se află în arhiva Bibliotecii universităţii din Cluj. Interesant că în acest act, în care preotul e sfătuit să propovăduiască românește, Sava se iscăleşte *Brancovoanu* şi nu Brancovici.

Isvoarele legendare nu lipsesc nici ele. Prin statornicia sa în ortodoxism şi prin suferinţele şi casnele la care a fost supus de calvinul principe Mihail Apaffi, Sava a devenit o figură legendară a românilor ardeleni.

E cunoscută legenda care vrea să arate umilirea lui Sava de către Apaffi, care i-a adus spre botezare un căţel înfăşat în scutece.

S. Clain, P. Maior, V. Mangra şi Gh. B.-Duică sunt pentru veridicitarea legendei. Gheorghe Şincai, Bunea şi profesorul Dragomir o nesocotesc.

Acesta din urmă a dovedit că legenda nu e întemeiată şi că avem de a face cu o adaptare a unei vechi legende greceşti privitoare la patriarhul Maxim, căruia sultanul i-a cerut să hirotonisească un câne.

Despre legenda cu căţelul şi alte chinuri ce a suferit Sava, Samoil Clain scrie: „Sava toate întâmplările acestea le-a păţit pentru credinţă, că s'a împotrivit eresului calvinesc şi l-a lăpădat şi nu a vrut a se unì cu acela. Despre aceleaşi suferinţe a mitropolitului Sava putem ceti în cronica lui Mihai Cserei următoarele rânduri: „pe bietul nevinovatul vlădică l-au scos dela închisoare şi numai în cămaşe şi ismene, atât l-au biciuit, până ce s'au rupt şi au căzut cămaşa, ismenele, şi carnea de pe dânsul, pentru care ne mai putându-şi ţinea lipsa cea firească a trupului, a trebuit mişelul să moară".

Şincai şi Maior văd în Sava o victimă a lui Apaffi şi un bun ortodox, iar alţii ca August Treboniu Laurian fac din Sava «*un martir al credinţei româneşti*». Profesorul braşovean, Ion Al. Lapedatu, scria la 1874: „s'ar cuveni să-l serbăm pe Sava ca pe un sfânt al neamului nostru, să-i dăm onoruri de sfânt, căci a murit pentru biserică şi naţiune." Admiratori înfocaţi ai lui Sava în sec. XIX au mai fost Andrei baron de Şaguna şi istoriografii ardeleni Alex. Papiu Ilarianu şi Gheorghe Bariţiu.

In sec. XX apar însă lucrările canonicului dela Blaj, Aug. Bunea, „Vechile episcopii româneşti a Vadului, Geoagiului, Silvaşului şi Belgradului" precum şi „Ierarhia românilor din Ardeal şi Ungaria".

Pentru prima dată, Sava e arătat, în ochii contimporanilor săi de către Bunea ca un rău român. Il găsim pe sârbul Sava — scria Bunea — aplecat a întroduce instituţii şi credinţe calvineşti şi greci întru promovarea limbii şi literaturii româneşti". Bunea vedea în Sava un sârb nu numai de origină, ci şi de sentimente.

Din partea ortodocşilor ardeleni s'a reacţionat de către Vasile Mangra printr'un temeinic studiu apărut la Arad în 1906. După această dată, istoricii români, Nic. Iorga, I. Lupaş, şi în special dl Silviu Dragomir aduc date noui pentru o mai temeinică cunoaştere a vieţii mitropolitului Sava.

In partea II-a, autoarea tratează originea şi familia lui Sava.

Familia lui Sava e de origină sârbească, fără însă a avea vreo legătură cu dinastia despoţilor Brancovici, cum susţine fratele mitropolitului în cronica sa.

Inainte de călugărie, Sava s'a numit Simeon. In tinereţe a călătorit mult prin Ungaria, Sârbia, şi în urmă s'a oprit mai mult timp la mânăstirea Comana, din Muntenia, la unchiul său, episcopul Longhin.

Intors în oraşelul său de naştere e ales protopop al Ineului.

Ineul era o cetate de graniţă şi Sava, de multe ori, era pe ziduri apărând cetatea contra turcilor. Aceştia îi ştiau de frică şi-l acuzau chiar că, „ziua e popă, iar noaptea duşman înarmat şi stricător de pace".

In 1656, clericii şi mirenii adunaţi în Alba-Iulia l-au socotit demn de a fi mitropolitul Ardealului. Cu scrisori de recomandaţie din partea lui Gheorghe Rákoczi II pleacă la Târgovişte pentru a fi hirotonit de către mitropolitul Ungro-Vlahiei, la 14 Septemvrie 1656.

Pentru personalitatea sa şi pentru

Părintele *P. Debu* propune să se facă un registru mare al protopopiatului unde să fie trecută toată activitatea tractului, iar despre lucrările prezentate să se facă un dosar special, ca să rămână pentru posteritate o oglindă fidelă a muncii depuse de preoţimea tractului Braşov.

Părintele protopop Stinghe împărtăşeşte membrilor conferinţii marea bucurie că venerabilul nostru frate părintele *Zenovie Popovici* a fost decorat cu o mare decoraţie militară, ceeace înseamnă o deosebită satisfacţie pentru decorat şi o cinste pentru tractul Braşov. Preoţii felicită pe părintele Popovici pentru binemeritata cinste de care s'a învrednicit.

Preoţimea tractului Braşov ţine să-şi exprime tot devòtamentul său faţă de I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*, care în aceste clipe grele conduce cu înţelepciune naia bisericii ardelene. — *Cor.*

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat astăzi, 13 Octomvrie a. c., dela reşedinţă, în protopopiatul Zarandului pentru a sfinţi în 14, 15 şi 16 cor. bisericile nou zidite din parohiile Brad, Ruda şi Bucureşti.

Serviciul Social şi-a suspendat orce activitate, bugetul lui trecând la Ministerul Apărării Naţionale.

Instrucţiuni. Ministerul aerului şi marinei comunică următoarele instrucţiuni pentru cetăţeni în caz de războiu: Asupra fiecărui cetăţean trebue să se găsească următoarele medicamente, păstrate într'o cutie cât mai rezistentă şi uşor de păstrat:

50 grame amestec de clorură de var cu talc, într'un pachet bine închis;

10 perle de eter (cu câte 0.20 gr. eter fiecare) într'un tub sau cutie;

20 grame alifie contra arsurilor (care să conţină în principiu) 40% untură de peşte, lanolină şi vaselină pentru 100 gr.;

25 grame tinctură de iod, pe cât posibil în sticlă;

25 grame alcool rectificat;

1—2 bucăţi faşe împachetate în hârtie cerată;

25 grame vată hidrofilă, în hârtie cerată.

Vindecarea cancerului? Profesorul Durand din Franţa, vestesc ziarele, aplică *petrolul* pentru lecuirea cancerului. In special cancerul de pe obraz s'ar vindeca bine cu acest medicament. De sine înţeles că petrolul, în acest caz, este supus unei preparaţii deosebite.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 15 Octomvrie 1939, va predica Părintele *S. Cândea.*

Luni în 16 c. fiind aniversarea zilei de naştere a M. Sale Regelui, băncile din localitate nu lucrează.

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit *Nicolae.* Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. *Dr. Grigorie T. Marcu* — Numărul pe Octomvrie 1939 cuprinde: Diacon Dr. Grigorie Marcu: Atitudinea preoţimii noastre faţă de evenimentele actuale. Prot. Dr. Seb. Stanca: Propaganda unaţiei în Munţii Apuseni. Prot. Em. Cioran: Mitropolitul Şaguna şi administrarea averilor bisericeşti. Preot Vasile Coman: Raportul dintre rugăciunile pentru cei morţi şi purgator. Pr. Axente Tomuş: Preotul şi sănătatea poporului. Prof. Dr. Nic. Neaga: Eclesiastul (Scurte note explicative). Prot. M. Neagu: Predică la Dumineca XXI după Rusalii. Dr. Grigorie T. Marcu: Atitudini: Regimul sectelor în România (VI. Instabilitatea lui. Decizia ministerială din 12 Iulie 1939). Dr. Grigorie T. Marcu, Pr. Ioan Chioaru, Diacon Iosif E. Naghiu, Pr. D. Veştemean, Pr. I. Bunea, Pr. L. David şi Prof. Dr. Nicolae Neaga: Mişcarea literară: Ortodoxie şi Românism. Predici despre pocăinţă şi despre Sf. Vavila. Hristos şi mântuirea sufletească a orăşenilor. Mitropolitul Sava Brancovici. Urmarea lui Hristos. Periodizarea în Istoria bisericească universală. Seadings in Sf. John's Gospel. Cinq méditations sur l'existence. Viaţa şi activitatea episcopului Vasile Moga. Patriarhul Miron. Adevărata biserică a lui Hristos. Pe urmele strămoşilor. Gr. T. M.: Note şi informaţii: † Armand Călinescu. „Naţionalism şi Teologie la Nichifor Crainic". „Biserica sfântului mormânt". Marcu Eugenicul maltratat de „Cultura creştină". Mărunte.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Nr. 4825/1939

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa I (întâia) **Drăguş,** din protopopiatul Avrig, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu postul de paroh din Drăguş sunt cele fasionate în coala B a parohiei şi retribuţiunile dela stat conform cu pregătirea şi timpul de serviciu al candidatului.

Doritorii de a ocupa acest post îşi vor trimite cererile însoţite de actele necesare la oficiul protopopesc din Avrig, judeţul Sibiu.

Binecuvântarea de candidare se dă de I. P. S. Chiriarh.

Candidaţii se vor putea prezenta în parohie numai după ce-şi vor fi esoporat binecuvântarea de candidare şi numai cu prealabila învoire a protopopului locului.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 10 Octomvrie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 196/1939 (78) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Gurasada,** din protopopiatul Ilia, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele acestui post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Folosirea cimiterului 1½ jug.
3. 2 jug. eclejie veche.
4. Adăul dela fiecare familie.
5. Până la cumpărarea sau edificarea casei parohiale, un ajutor de chirie de lei 3000 anual.
6. Venitele stolare uzitate în tract.

Cererile de concurs şi aprobarea de a concura dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc, iar concurenţii, cu avizul protopopului, se vor prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc al tractului Ilia, în înţegere cu Consiliul parohial.

Ilia, la 20 August 1939.

Iuliu Josan
protopop

Au apărut urmatoarele compoziţii muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediţie nouă primenită şi îmbogăţită. Un exemplar legat frumos Lei 200 —

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediţia V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100 —
De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

Nr. 181—1939 (82) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a, **Richişul,** protopopiatul Târnavamare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependenţe, în stare bună.
3. Sesiune parohială 12 jugăre, arător şi fânaţ.
4. Una vie cu circa 700 viţe de rod.
5. 12 stânjini lemne de foc dela primăria comunală, făcutul şi adusul lemnelor privesc pe preot.
6. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, cu toate documentele şi cu încuviinţarea specială a Prea Veneratului Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc, în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a se face cunoscuţi parohienilor.

Dumbrăveni, la 4 Iulie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Dragolea
protopop.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Nr. 10.848—1939 (83) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa I-a, **Geoagiu-Joseni,** din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială.
3. Sesiune parohială veche: 3 jug. 88 stp. arător, 1108 stp. grădină. Provenit din reforma agrară: 3 jug. arător, 2 jug. fânaţ şi 1 jugăr cimitir.
3. Stola din parohie.

Doritorii de a ocupa acest post îşi vor înainta cererile de concurs cu documentele necesare şi încuviinţaren Prea V. Consiliu arhiepiscopesc în termin legal oficiului protopopesc ortodox român din Geoagiu, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică pentru a fi cunoscuţi de popor.

Geoagiu-Joseni, la 2 Octomvrie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Geoagiului în înţelegere cu consiliul parohial.

Teodor Glodeanu
protopop

---

amiciţia ce-l lega de voevozii români, Rákoczi, la 28 Decemvrie 1656 prin diploma de întărire, îi acordă o jurisdicţie cu mult mai largă decât a avut-o Simeon Ştefan şi ceilalţi mitropoliţi ardeleni.

Lui Sava, Rákoczi nu i a impus decât tipărirea de cărţi în limba naţională şi o mai multă grije pentru şcoli. Pe el nu l-a mai pus sub atârnare faţă de superintendentul calvin ca pe Gheorghe Ştefan.

După căderea lui Rákoczi, încep o serie de momente critice pentru Sava, care abia la 1662 îşi vede situaţia consolidată prin decretul de întărire al noului principe Mihail Apaffi din acel an.

Cei 4 ani de nelinişte şi lupte pentru tronul Transilvaniei au adus pagube mari şi mitropoliei. Mănăstirea a fost arsă. Indată după liniştirea lucrurilor, Sava a fost nevoit să refacă reşedinţa şi mănăstirea mitropoliei de Alba-Iulia. O acoperi cu ţiglă şi a comandat în Ţara românească cruci de fier cu globuri de aramă.

Neputând susţinea şcoala şi restaura tipografia, cu mijloace proprii, în 1668, pleacă în Rusia după milostenii.

E primit de ţar la Moscova de 2 ori, la 31 Mai 1668 şi la 2 August acelaş an. In această audienţă de adio, ţarul Alexei Mihailovici l-a dăruit cu 200 ruble. In hrisovul de danie i se permitea să vină în Rusia după ajutoare tot la 7 ani, să aibă la dispoziţie care, însoţitori şi să fie scutit de vamă.

Buna primire a lui Sava în Rusia a fost văzută cu ochi răi de către principele calvin şi, după înapoiere, Apaffi începe a-l prigoni. I se impun noui condiţii, între care cea mai umilitoare era dependenţa lui faţă de episcopul calvin. Hirotonirile de preoţi şi protopopi, precum şi hotărârile sinodale trebuiau să aibă aprobarea acestuia.

In 1675 Sava convoacă la Belgrad un mare sobor de protopopi. S'au luat măsuri contra superstiţiilor, măsuri disciplinare contra preoţilor cari umblă beţi „prin târg şi pela crâşmă", s'a mai hotărât ca învăţătura lui Dumnezeu să se vestească în limba română, popii cari nu ştiu româneşte şi se încăpăţinează a servi sârbeşte, precum şi cei aleşi fără consimţământul protopopilor, să fie scoşi din popie. Mirenii erau obligaţi a plăti preoţii şi a învăţa Tatăl Nostru, Crezul şi cele 10 porunci.

Prin aceste măsuri, Sava a urmărit ridicarea preoţimii la un nivel mai înalt, precum şi naţionalizarea bisericii ardelene. Se pare că Apaffi a fost satisfăcut de aceste hotărâri, căci decretele din 1676, 1678 şi 1679 sunt favorabile bisericii ortodoxe şi lui Sava. Acesta însă face greşala că împreună cu fratele său Gheorghe se amestecă în afaceri politice, simpatizând cu cei cari complotau contra lui Apaffi.

Complotiştii sunt descoperiţi, răsvrătitul Beldy fu trimis la Constantinopol, iar contra lui Sava, în 2 Iulie 1680, principele constitui un scaun de judecată.

Duşmanii lui, pe motive mai mult inventate, şi în dorinţa de a pune mâna pe averea lui Sava, au hotărât destituirea mitropolitului.

Sava pare să fi avut o frumoasă avere, căci la 29 Septemvrie 1680, Apaffi şi-a trimis oameni credincioşi la Sibiu cu ordin să ridice şi să aducă de acolo bani vlădicului valah.

La 4 Septemvrie 1680 fu ales mitropolit Iosif Budai. Şerban Cantacuzino, domnul Munteniei, şi reprezentantul său la Poartă, Constantin Brâncoveanu, au cheltuit 500.000 de taleri pentru înlăturarea lui Apaffi şi restabilirea lui Sava.

Principele Apaffi, de teamă, l-a eliberat pe Sava din închisoare.

Mitropolitul însă n'a mai trăit mult şi s'a stins în umbră, fără să se cunoască locul şi data morţii.

O dedicaţie depe evanghelia dăruită de Gheorghe Brancovici bisericii din Veştem, la 1 Mai 1683, dovedeşte că la această dată mitropolitul era mort, probabil la începutul acelui an.

Fratelui său Gheorghe, refugiat în Ţara românească, îi scria înainte de a muri aceste rânduri: „să mergi cu bine şi Domnul Dumnezeu să te călăuzească... pentru ca să poţi păstra viaţa în ortodoxie, îţi reamintesc un singur sfat: *niciodată să nu te lepezi de credinţa dreaptă a strămoşilor noştri*».

Autorul acestor rânduri, care este mitropolitul Sava, cel biciuit în temniţele lui Apaffi pentru statornicia lui în ortodoxism, merită aprecierile lui August Treboniu Laurian de a fi considerat ca un martir al credinţei româneşti.

In partea III-a, autoarea acestei valoroase lucrări dă 10 documente între cari şi diploma împăratului Leopold din 1683, prin care acesta conferea lui Sava şi fratelui său Gheorghe titlul de baron.

In aceste vremuri de pronunţate afirmări naţionale şi confesionale, apariţia acestei lucrări trebue salutată cu bucurie pentru nota ei românească şi ortodoxă.

Ioan Hurdubeţiu
profesor

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXVII — Sibiu, 22 Octommvrie 1939 — Nr. 43

Telegraful R[illegible]

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8
Sibiu

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andrei[illegible]

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

M. Sa Regele și așezămintele țării

La aniversarea a 46-a a nașterii M. Sale Regelui Carol II, — când cetățenii români din întreg întinsul țării au urat, în deplină solidaritate națională, lungă viață și multă sănătate Suveranului lor, — ținem să reamintim cetitorilor noștri, mai ales în aceste grele zile ale neamului, grija și dragostea manifestată permanent de Domnitorul românilor:

pentru sfânta *biserică*,

pentru glorioasa noastră *oștire*,

pentru *cultura* neamului și *tineretul* său,

și nu mai puțin pentru *agricultură* și învățământul agricol.

1. Născut și crescut în țară ortodoxă română, Suveranul are pentru biserică următoarele frumoase cuvinte:

La 30 Octomvrie 1932, cu prilejul comemorării lui Alexandru cel Bun, M. Sa Regele Carol II spunea:

«*Cum în trecutul nostru cheia de boltă a rezistenței naționale a fost Biserica, — căci noțiunile de patriotism și de credință se confundau într'una singură, — influența organizării sale a fost covârșitoare, în decursul vremurilor. In lăcașurile sfinte, de sub jurisdicția Mitropoliei moldovenești, s'a putut păstra, în vremuri de răzmeriță și de bejenie, credința în puterea de rezistență națională*».

Iar la 8 Martie 1934, cu prilejul învestirii episcopilor de Huși și Caransebeș, Suveranul spunea:

„*Biserica lui Hristos, și în deosebi a noastră cea ortodoxă, este o biserică îngăduitoare, o biserică a bunătății, a milei și a păcii.*

Păstorii acestei biserici trebue să facă dintr'insa un lucru viu.

Credința nu stă oblojită numai în cele patru ziduri ale bisericii, ci în sufletul fiecăruia.

Aveți grija acestor suflete, doritoare de pace, doritoare de bine".

2. Veghere neîntreruptă a acordat Suveranul pentru apărarea națională dând oștirii organizarea și înzestrarea necesară spre a-și putea îndeplini misiunea în condițiile cele mai priincioase.

«*Oștirea* — a zis M. Sa, — *întruchipează în cel mai înalt grad virtuțile strămoșești ale neamului: credință în Dumnezeu, dragoste desăvârșită de patrie, spirit de jertfă și de disciplină neprecupețită. Prin aceasta ea nu este numai pavăza graniței, dar și o veșnică școală morală cetățenească... Toți trebue să avem conștiința că rezemați pe o oștire perfect organizată și înzestrată, după toate cerințele moderne, vom putea, în orce clipă, cu liniște, să asigurăm desvoltarea noastră firească, păstrând astfel idealul nostru de menținerea păcii între popoare, care a fost întotdeauna temelia chiar a politicii noastre internaționale*».

3. M. Sa Regele sprijinește, cu vorba și fapta, cărțile și artele.

A întemeiat pe timpul când era principe moștenitor, Fundația culturală «Principele Carol», ear după urcarea pe tron a creiat Uniunea fundațiilor culturale regale. Fundația pentru literatură și artă «Regele Carol II» editează o serie întreagă de colecții bine cunoscute. Pe seama scriitorilor și artiștilor a înființat mari premii naționale, acordate în fiecare an.

Suveranul este, cum se știe, și președinte de onoare al Academiei Române și al Asociațiunii culturale «Astra», președinte activ al Societății regale de geografie, doctor honoris causa al universităților.

Ideea și organizarea, an de an, a sărbătorii cărții, se datorește de asemeni «Ctitorului culturii» noastre.

Straja Țării, opera Suveranului, a devenit un așezământ din cele mai de seamă pentru educația sufletească și fizică a tineretului. Școala, de toate gradele, se bucură de înalta și necurmata îngrijire a Suveranului, care vrea să aibă un tineret tot mai instruit, disciplinat și patriot.

4. In favoarea țărănimii s'au adus, la îndemnul M. Sale Regelui Carol II, hotărâri menite să promoveze agricultura prin procurarea cu prețuri avantajoase a uneltelor agricole, prin obținerea de credit ieftin etc.

Despre agricultură M. Sa a zis:

«*Agricultura nu trebue să fie privilegiul unei caste sau al unei clase; agricultura trebue să fie, la noi în țară, colaborarea strânsă și inimoasă a tuturor locuitorilor acestei țări, a tuturor factorilor de producțiune și a tuturor îndrumătorilor*».

Privitor la învățământul agricol, Suveranul declară următoarele:

«*Invățământul agricol, după Mine, nu are scopul de a produce agronomi, ci de a produce agricultori.*

Și e trist de a vedea că din numărul celor cari urmează cursurile școalelor medii și superioare de agricultură dela noi din țară, nu vor să iasă decât funcționari și că urmează aceste cursuri acei cari ar trebui să aibă mai mult la inimă — și am putea zice și la pungă — desvoltarea agriculturii noastre».

Eată constatări, care e de dorit să fie luate în seamă și urmate fără șovăire.

Omagiul țării pentru Suveran la aniversarea nașterii Sale

Capitala, orașele și satele din cuprinsul pământului românesc au arătat, într'un gând, Suveranului iubirea plină de devotament, cu care neamul recunoscător înconjoară în toată clipa pe marele său Indrumător.

In cucernice rugăciuni și însuflețite întruniri cetățenești, într'o atmosferă de toamnă frumoasă și caldă, s'au desfășurat manifestările și urările de bine aduse M. Sale Regelui Carol II.

La Ateneul Român din capitală, s'a ținut una din cele mai strălucite adunări, de față fiind Consilierii regali, membrii guvernului și ai corpnrilor legiuitoare, precum și numeroși membri ai «Frontului Renașterii Naționale».

Primul cuvânt l-a rostit președintele consiliului de miniștri, dl C. Argetoianu, zicând: «M. Sa Regele, Șeful nostru suprem a hotărât să Vă vestească, prin glasul meu, mobilizarea Frontului Renașterii Naționale». Se vor face astfel imediat numirile tuturor secretarilor de ținuturi și județe, având să plece neîntârziat fiecare la post și să vegheze la grabnica întocmire a tuturor organizațiilor comunale. Asistența socială la sate se va încadra în organizația frontului.

Dl prim-ministru C. Argetoianu a încheiat altfel:

Să-și dea fiecare român seama că însăși ființa statului e în joc și că fiecare este chemat azi, ca pe vremea străbunilor, să-și jertfească ce are mai scump ca să-și scape țara și vatra. Nimeni nu se îndoiește că poporul românesc va ieși mai oțelit, mai puternic și mai stăpân pe sine din încercările prin care trece. Cu o singură condiție: să ne unim cu toții și umăr la umăr să facem zid în jurul Regelui apărător de țară și păzitor al destinelor neamului nostru. — Trăiască Regele! Trăiască F. R. N.! Sănătate!

Au mai cuvântat: dl profesor V. Vâlcovici secretar general al F. R. N., dl general Georgescu comandantul gărzilor F. R. N., apoi dl profesor Giurescu ministrul F. R. N., (al cărui manifest program îl publicăm la alt loc), un delegat al plugarilor ș. a.

O delegație a fost aleasă, în mijlocul unor calde ovațiuni, pentru a merge la Palatul Regal.

Suveranul a binevoit să primească această delegație, alcătuită din personalități de seamă și dintr'un reprezentant al plugărimii. —

Răspunzând felicitărilor aduse de guvern prin graiul dlui prim-ministru C. Argetoianu, care a oferit Suveranului, cu acest prilej, un tablou de Luchian, — M. Sa Regele a spus următoarele:

„Urările care Mi se aduc totdeauna de ziua aniversării Mele, sânt cuvinte prin care pot simți încă mai bine sentimentele pe care atât Domniile Voastre, cât și țara le au către Mine. Aceste sentimente sânt sentimentul de încredere, de muncă și dorință de bine. Sper că sânteți cu toții convinși că dorința și râvna Mea este ca acel progres pe care a pornit țara în vremurile grele de azi, va putea să fie urmărit cu energie și cu convingere. Vremurile nu sânt prielnice pentru lucrări mari, dar lucrările mari nu se fac într'o zi, ci cu stăruință și credință. Sânt convins că toți, și actuala echipă de muncă cum ați numit-o, vor fi stâncă neclintită lângă Mine, ajutându-Mă cu bună credință pentru ducerea la îndeplinire a gândurilor sănătoase pentru propășirea și înflorirea țării. Profit de această ocaziune ca să Vă mulțumesc pentru frumosul dar adus, care Mi-a făcut multă plăcere. Mulțumind tuturora pentru cuvintele care Mi s'au adresat, urez Țării Mele noroc și prosperitate!

*

In Sibiu

Aniversarea nașterii M. S. Regelui Carol II la Sibiu, s'a sărbătorit cu fastul cuvenit.

La ora 11 a. m. s'a oficiat, în catedrala mitropolitană, serviciul religios de către un sobor de preoți în frunte cu păr. protopop E. Cioran.

Răspunsurile au fost date de corul mitropoliei.

După serviciul divin a vorbit păr. Nanu despre însemnătatea zilei, stăruind asupra personalității vaste a Suveranului.

La ieșirea din sf. biserică, dl general Zisu a trecut compania de onoare în revistă, apoi s'a adresat trupei aducând omagiul armatei pentru M. S. Regele.

După amiazi, la ora 4, s'a desfășurat în sala Teatrului municipal un reușit și bine cercetat festival. A vorbit întâi dl Dr. Gh. Preda, arătând că toată suflarea românească s'a asociat la manifestarea de omagiere a Suveranului cu ocazia zilei de 16 Octomvrie.

Au mai luat cuvântul dnii: Dr. L. Ionaș, prof. Dragomir și primarul municipiului, dl Dr. S. Pop. Imnuri, recitări și cântări naționale au completat programul festivității.

Dl primar a adresat, în numele cetățenilor sibieni, o telegramă de felicitare Suveranului; M. Sa Regele a binevoit a răspunde, în 17 l. c., cu o telegramă de mulțămire.

Programul Frontului Renașterii Naționale

Programul F. R. N. citit de dl ministru Const. Giurescu cu ocazia sărbătoririi M. Sale Regelui, la Ateneu, în ziua 16 Oct. cuprinde următoarele puncte:

1. Strângerea în jurul **Regelui** *și a dinastiei,*

2. Apărarea **Statului,** *a ordinei, ierarhiei și a disciplinei din el,*

3. Intărirea sentimentului de demnitate și mândrie națională,

4. Intelegerea pentru minorități și grija de românii de peste hotare,

5. Respectul și ocrotirea familiei.

La acest punct programul declară:

Din punct de vedere al Statului, esențială este familia, iar nu individul. Ea constitue celula organică a națiunei. Familiile numeroase, sănătoase și prospere fac puterea statului. Iar acesta — la rândul lui — trebue să le ocrotească; căci mulți copii înseamnă mulți viitori producători, viitori soldați și viitori con-

tribuabili. Sprijinul pe care li-l acordă la început statul, este recuperat cu prisosinţă mai târziu.

Frontul Renaşterii Naţionale va urmări prin urmare o modificare a legislaţiei actuale, pentru ca să se acorde scăderi familiilor numeroase atât în ce priveşte impozitele directe, cât şi taxele succesoriale şi, dimpotrivă, pentru a se mări dările celibatarilor şi ale familiilor fără copii.

Se vor cere apoi drepturi de preferinţă la ocuparea slujbelor, scutiri şi reduceri de taxe şcolare, reduceri şi chiar gratuitate pentru cărţi de şcoală, reduceri pe căile de comunicaţie etc.

Se vor combate în acelaş timp, cu energie, cauzele ce determină sau contribue la slăbirea familiei».

6. Crearea unei vieţi spirituale prin desvoltarea credinţei creştine şi a culturii autohtone.

In această direcţie programul F. R. N. mărturiseşte:

«Credinţa creştină a fost un puternic sprijin al neamului nostru; ea determină în parte însăşi făptura lui; se poate spune, aşa dar, că nu eşti român deplin, dacă nu eşti şi bun creştin.

Frontul Renaşterii Naţionale înţelege să meargă pe drumul înaintaşilor; el îndeamnă pe membrii lui să cinstească Biserica, să ia parte la slujbe, să alcătuească coruri bisericeşti, să ajute la ridicarea lăcaşurilor sfinte, să dea — într'un cuvânt — «lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu».

Pe de altă parte, Frontul Renaşterii Naţionale cere o înflorire a culturii româneşti. Ea e unul din temeiurile cele mai puternice ale vieţii naţionale. Tot ce poate spori această cultură, tot ce adaogă strălucirea ei trebue sprijinit — a pământului, a limbei, a literaturii, a istoriei şi a artei româneşti».

7. Propăşirea materială prin obligativitatea şi cinstirea muncii.

8. Promovarea elitelor.

9. Intărirea solidarităţii româneşti.

10. Frontul Renaşterii exponent al vieţii româneşti.

Sf. Sinod. Sub preşedinţia I. P. S patriarh Nicodim s'a deschis în 18 l. c. sesiunea de toamnă a Sfântului Sinod.

S'a luat în discuţie proectul de lege, prezentat de dl ministru Zigre, pentru înfiinţarea mitropoliei Olteniei şi a Severinului şi pentru înfiinţarea unei episcopii la Timişoara, pe data de 1 Noemvrie 1939.

In urma discuţiilor urmate, Sf. Sinod a adoptat proectul, cu unele modificări.

S'a stabilit ca mitropolia Olteniei să aibă ca sufragană episcopia Argeşului.

Biserica episcopală dela Curtea de Argeş va rămâne criptă regală. Episcopia Râmnicului se desfiinţează.

Nr. 11.274/1939 Ep.

Circulară

către oficiile protopresbiterale şi parohiale din arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Onor. Minister al Aerului şi Marinei — Casa fondului naţional al Aviaţiei, — comunică cu adresa Nr. 24.912/1939, că prin legea pentru modificarea legii Fondului naţional al Aviaţiei, publicată în Monitorul Oficial Nr. 128/939, taxa la facturi pentru fondul naţional al Aviaţiei a fost majorată dela trei la mie la *patru la mie.*

Oficiile noastre protopopeşti şi parohiale sunt îndrumate a se conforma acestei dispoziţiuni a legii mai sus citate, purtând grije, ca facturile pe baza cărora se efectuiază plăţi să fie legal taxate.

Sibiu, 13 Octomvrie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Zarandul în sărbătoare

In ciuda duhului zilelor ce le trăim, inimile obştei noastre româneşti drept credincioase îşi caută cu tot mai multă căldură odihnă în lăcaşurile Domnului păcii, în jurul altarelor celui Atotputernic.

Când pretutindeni lumea e preocupată cu crescând interes de adăposturi pentru a-şi feri viaţa de primejdia gazelor de luptă, poporul nostru credincios nu uită să caute cel mai sigur adăpost — nu pentru trupul cel muritor ci pentru suflet, comoara noastră prin care viem — în casa Domnului, în «curţile casei Dumnezeului nostru». Mai multă nădejde de protecţie inspiră sufletelor sfintele altare decât fortificaţiile de beton armat.

Astfel de constatări, au avut fericita ocazie să facă ceice au asistat la înălţătoarea sărbătoare ce a mângâiat în zilele trecute sufletele credincioşilor noştri de prin părţile Bradului din Zarand: Inaltul nostru Păstor, I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, chemat fiind, a sfinţi trei altare.

Cerul însuşi şi-a dat contribuţia prin soarele tomnatic şi mângâitor cu care ne-a învrednicit Dumnezeu în aceste 3 zile, dând după aproape 2 săptămâni de ploae un soare blând şi iertător, cuprinzându-ne parecă cu drag în razele lui binefăcătoare şi mângâietoare.

La Brad

Ajutat de darul acesta dumnezeesc, Bradul în după masa zilei de Vineri 13 Octomvrie începe a se popula şi îmbrăca de sărbătoarea care avea să-l «umple de har».

I. P. S. Sa, însoţit de P. C. consilieri Tr. Scorobeţ şi Dr. A. Gâlea şi de diaconii I. Circov şi P. Gherman prof., sosește la ora 17 la Brad. La poarta triumfală este primit de autorităţile locale în frunte cu delegatul prefecturei, primpretorul plasei I. Nistor şi primarul oraşului, D. Secreţeanu, care prezentâdu-i tradiţionala pâne şi sare, urează I. P. S. Sale, bun venit.

După acestea, I. P. Sfinţia Sa urcându-se într'o trăsură trasă de doi cai albi, în urările mulţimei, se îndreaptă spre sfânta biserică.

La clopotniţă a fost primit de părintele protopop al tractului Ioan Indrei înconjurat de un număr de 30 de preoţi îmbrăcaţi cu patrafir şi felon.

După cuvintele de bun venit ale părintelui protopop şi după prezentarea sfintei Evanghelii şi a Crucii, I. P. S. Sa emoţionat de momentul călcării pe pământul sfânt al Munţilor Apuseni, în cuvinte calde răspunde, *«am venit cu drag, cu bucurie, cu mare bucurie, ca să închin Domnului acest nou lăcaş clădit în ţinutul care a ştiut să scrie cele mai multe şi mai dureroase pagini de istorie naţională».*

După acestea îmbrăcat în mantie I. P. S. Sa este condus de preoţimea înşirată pe două laturi în biserică, unde asistă la slujba vecerniei împreunată cu litia şi privegherea ,oficiate de P. C. părinte consilier Dr. A. Gâlea, asistat de diaconii Circov şi prof. P. Gherman. După terminarea slujbei I. P. S. Sa pleacă din biserica arhiplină, în cântările de mărire ale corului, mişcat şi impresionat de frumuseţea şi gingăşia arhitectonică şi picturală a sfântului lăcaş.

In dimineaţa zilei de Sâmbătă, 14 Octomvrie, la masa pregătită în faţa bisericii este primit I. P. S. Sa la ora 8·30, în sunetele clopotelor şi ale toacei de preoţimea în odăjdii şi de o mare mulţime de popor.

Procedându-se la actul sfinţirii, după slujba începătoare întră în biserică unde se procedează la punerea sfintelor moaşte, donându-se astfel locaşul pentru vecie lui Dumnezeu.

Şi astfel în lăcaşul devenit al lui Dumnezeu, I. P. S. Sa începe prima slujbă a Sf. Liturghii.

In timpul sfintei Liturghii a fost hirotesit întru protopresbiter onorar părintele Candin Ciocan, directorul liceului ortodox român confesional Avram Iancu din Brad, ca răsplată a ostenelilor depuse la acest liceu, au mai fost hirotoniţi diaconul I. Opriş întru presbiter şi clericul Brătean întru diacon.

După sfânta Liturghie vorbeşte I. P. S. Sa plecând dela cele 4 cuvinte ale Mântuitorului spuse sf. apostoli după cina cea de taină, Ioan cap. 15, v. 9: Rămâneţi întru dragostea mea. Nu putem şi nu avem cuvinte ca să descriem, aici, impresia produsă de apostolica tâlmăcire a acestor 4 cuvinte, spaţiul e prea mic şi condeiul prea slab pentru a lăsa să se scurgă toată simţirea, tot conţinutul inimilor umplut de fiecare cuvânt al I. P. S. Sale

Dăm numai câteva frânturi din ea:

«Domnul a rostit aceste cuvinte (Rămâneţi întru dragostea mea) în preajma patimilor Sale la Cina cea de taină, când a aşezat sfânta cuminecătură. Din pragul patimilor Sale, cu duhul vedea cele ce avea să i se întâmple, îi treceau pe dinaintea ochilor toate chinurile ce avea să le sufere... Şi ce cere El ucenicilor?

Nu vitejie, ci adresându-li-se cu glasul Său blând le zice: „Rămâneţi întru dragostea mea"... orice furtună s'ar abate asupră-vă...

...Dragii mei, au trecut abia 20 de ani dela crâncenul război mondial ce a lăsat mulţime de rane trupeşti şi sufleteşti şi iată că alt război mai crâncen a prins în horă pe cele mai luminate popoare şi se poate să ne prindă şi pe noi. Dar Mântuitorul ni se adresează spunându-ne: «Voi rămâneţi întru dragostea mea»... Dragostea Mântuitorului e cea mai strălucitoare lumină pe care nimic n'o poate covârşi. Dumnezeu ne întinde mâna Sa prin Fiul Său, de ea să ne prindem, în ispite puternice... şi vom afla tărie ca să răsbim. Dragostea Domnului nici o clipă nu se întoarce dela noi. Să ne deschidem larg inimile primind înălţătorul şi sfântul simţemânt al dragostei. Nimic nu se poate ridica mai sus decât inima plină de dragostea către Domnul. De şi-ar da seama oamenii cât de neţărmurită este dragostea Domnului Hristos, altfel L ar iubi şi ei, altfel i-ar împlini voia Lui cea sfântă; căci cel mai mare program de viaţă este să vrei şi tu creştine ce vrea Domnul...

Dar nu ajunge numai dragostea faţă de Hristos, ci e necesară şi dragostea între noi, să se vadă dragostea frăţească: pe cel căzut să-l ridicăm, pe cel necăjit să l ajutăm... să fim ca fraţii întreolaltă. Căci Biserica noastră este o mare familie de fraţi. După cum copacii din pădure se sprijinesc unii pe alţii, aşa să facem şi noi sprijinindu-ne într'olaltă cu dragoste. In locul răutăţilor să se arate dragostea».

I. P. Sf. Mitropolit remarcă apoi în deosebi însemnata contribuţie ce au dat-o pentru ridicarea frumoasei biserici din Brad, societatea «Mica», condusă de dl fost ministru inginer Ioan Gigurtu şi de directorul inginer V. Am-

---

* FOIŞOARA *

Biserica este cel mai însemnat factor naţional în trecutul nostru

(1) de Prot. **Gh. Maior,** profesor

Călătoream spre Sibiu. In compartiment se mai afla o persoană distinsă dela Bucureşti. Privia cu nesaţ pe geam. Trecea întâiaş dată prin Ardeal.

Deodată se întoarce iluminat. Mă priveşte puţin, apoi exclamă ca şi când ne-am fi cunoscut de-un veac:

— „Frumoasă ţară avem, părinte! Ce peisagii! Ce aşezări minunate! Sunt româneşti?"

— „Da", răspund eu.

— „Ce interesant! In mijloc biserica şi satul întreg aşezat cuminte în jurul ei".

— „Aşa cum se prezintă fiecare filă din istoria noastră. Neamul întreg s'a format, s'a desvoltat şi a trăit în jurul şi sub ocrotirea bisericii. Satele noastre, aşa cum le vedeţi, sunt un rezumat al trecutului şi un simbol pentru viitor".

Sunt ani de atunci. Venindu-mi acum în minte convorbirea, încerc să mă controlez dacă în spontaneitatea cu care am aruncat atunci răspunsul, n'am depăşit sau n'am falşificat adevărul. Dar n'am greşit. Dacă azi aşi fi pus în situaţie similară, n'aşi afla răspuns mai concludent.

Tabloul nu trebue restrâns însă numai la Ardeal. Aşa se prezintă viaţa şi istoria neamului nostru întreg şi în trecutul lui Biserica a fost cel mai însemnat factor naţional începând dela anul 106 d. Hr. până în zilele noastre.

Azi am ajuns atâta de departe, încât toţi recunosc şi declamă acest adevăr. Dar dacă unii îl mărturisesc cum mărturiseşte creştinul bun un articol din Simbolul Credinţii, sunt destui şi de ceice îl rostesc cu însufleţirea şi convingerea unei plăci de gramofon: au spus-o unii, o spun şi ei! Se mai găsesc şi alţii, cari împărtăşesc vederea celor dintâi, dar accentuând cuvintele „în trecutul nostru", vrând astfel să ne spună, că atunci a avut rol, dar azi nu mai are, şi-a pierdut importanţa, s'a învechit — ca şi când adevărul s'ar învechi! — şi ar trebui aruncată la muzeul de curiozităţi antice.

In această zi mare şi scumpă tuturor Românilor, în această zi de 24 Ianuarie amintitoare a unirii Principatelor Române, unire care a fost icoana celeice avea să vie, unire la realizarea căreia în primul rând a lucrat biserica noastră în curs de veacuri, zic în această zi, în care toţi întoarcem filele istoriei, daţi-mi voie să readucem pe cât ne permite timpul limitat şi bunăvoinţa dvoastră, icoane din trecut, să facem apoi comparaţii cu trecutul şi cu prezentul altora şi ne vom convinge că biserica noastră a fost, este şi va fi peatra ceă din capul unghiului, peatra de temelie a fiinţei noastre ca neam şi a grandiosului monument ridicat pentru noi de vreme şi de înaintaşi.

Istoria noastră în primul rând este o istorie a creştinismului şi a bisericii noastre. Cine vrea s'o scrie şi s'o înţeleagă trebue să înceapă cu descifrarea trecutului nostru religios. Altcum riscă să calce tot alăturea de adevăr. In trecutul vieţii noastre religioase încă se disting mai multe epoci. Vom avea o epocă dela anul 106 d. Hr. până la anul 1000, cea *a năvălirilor barbare.* A doua dela anul 1000 până la ivirea reformaţiunii, până către 1526, pe care am putea-o numi *a prigonirilor catolice.* Dela 1526 până la 1700 se întinde *epoca reformaţiunii.* Dela 1700 până la 1811 avem *epoca desbinării noastre religioase,* numită de comun aşa cum ne-au învăţat streinii: epoca „unirii" religioase. Iar dela 1811 până la 1918 epoca *de vânjoasă ortodoxie naţională.* Pentru a uşura urmărirea ideilor mă voiu folosi de această împărţire.

In epoca năvălirilor barbare ia fiinţă neamul şi creştinismul nostru. Din punct de vedere istoric apariţia şi dăinuirea amândurora e o minune.

Se zice scurt: neamul nostru s'a format din Daci şi Romani. Regretatul nostru savant Vasile Pârvan arată documentat cine erau acei „Romani". Erau Sirieni, Macedoneni, Iliri, şi în măsură foarte redusă Romani din Italia şi din Spania.*) Elementul cel mai numeric în acest amestec, sigur îl formează băştinaşii, Dacii, cari nu

*) Se numiau Romani fiind *cetăţeni* romani

bruș, care a contribuit cu suma de aproape 3 milioane lei.

Grija I. P. Sf. Mitropolit nu s'a mărginit numai la sfințirea bisericii, ci mai avea și alte așezăminte scumpe de vizitat în acest centru ortodox, de care cea mai caldă dragoste de Părinte îl ține legat. S'a grăbit deci să viziteze liceul ortodox «Avram Iancu» unde elevii și profesorii s'au bucurat cu această ocazie de cele mai înțelepte îndrumări și sfaturi. Elevii ascultau absorbiți cuvintele ce le auzeau dela Inaltul lor Părinte: «*Păstrați dragii mei mintea limpede și inima curată*»... «*Eu am mare nădejde în voi, sunteți tineri, cu toate puterile trupești și sufletești în floare; fiecare aveți dela Dumnezeu câte un dar; cultivați-l, formați-vă un echilibru sufletesc, armonizându-vă toate energiile voastre ca să deveniți bărbați desăvârșiți.. Să cultivați dragostea între voi, să vă iubiți ca frații*». O mare bucurie se putea citî pe fețele elevilor văzând cum Părintele lor stă de vorbă cu fiecare.

De neprețuită valoare a fost apoi convorbirea intimă cu profesorii liceului cari s'au învrednicit să primească cele mai sănătoase îndrumări pedagogice, îndrumări desprinse din experiența îndelungată de profesor a I. P. S. Sale: «*Profesorul să nu rupă contactul cu cartea nici un moment*». «*Profesorul adevărat este acela care posedă o concepție despre lume și viață inspirată de idealul ortodoxiei, altfel se clatină ca o trestie bătută de vânt*»... «*Dragostea să fie călăuza străduințelor lui*». «*Profesorul să nu uite nici o clipă că patrimoniul tradiției ortodoxe trebue păstrat și transmis generațiilor viitoare, căci prin această tradiție ortodoxă a trăit neamul nostru și numai prin ea va putea exista și pe viitor, fiind aceasta o condiție a existenței lui*».

Și vorbind profesorilor de dragostea de carte, I. P. S. Sa nu pregetă să ofere un ajutor de 20 mii lei pentru îmbogățirea bibliotecii profesorale.

Nu mai puțin demne de amintit sunt îndrumările pastorale ce le dă tot cu această ocazie preoților din protopopiat cari erau de față: grija de familiile celor concentrați atât sub raport material, cât și spiritual. «*Predica pentru preot trebue să fie ceeace e cântarea pentru priveghetoare. Sufletul preotului să fie plin de cuvântul lui Dumnezeu. Predica să fie vie, din isvoare proaspete, nu din fântâni îmbâcsite*». Și alte multe prețioase îndrumări a mai împărtășit tuturor, — care nu mai e loc a le amintî.

La Ruda

Duminecă, 15 Octomvrie, a urmat sfințirea bisericii din Ruda-Brad, unde sub același soare de toamnă, din zorii zilei lumea din jur a început a se scurge către colina acoperită cu «bisericuța giuvaeră»

După ceremonialul obișnuit, dl ing. Ioan Gigurtu îmbrăcat în mantia ctitorială, alături de arhiereul sfințitor, arată că e ctitor al unui nou lăcaș.

In timpul Liturgiei a fost hirotonit diaconul Brătean întru presbiter, iar clericul Mihailescu întru ipodiacon.

După sfânta Liturgie vorbește I. P. S. Sa despre mântuirea sufletului; cu o apostolică claritate arată în cuvinte simțite și impresionante că împărăția lui Dumnezeu, despre care atât de des vorbește Mântuitorul, și fericirea veșnică, nu sunt altceva decât valorile sufletului.

«*Mulți oameni în ziua de azi, a spus I. P. S. Sa, nu se gândesc niciodată, de ce trăesc. Sunt mulți oameni vrednici, muncind din straja dimineții până în noapte, dar nu știu care e rostul vieții lor, ținta călătoriei lor în lume.*

Căci toți suntem călători în această lume, dar trebue să fim călători înțelepți, călătoria noastră trebue să aibă o țintă și ținta aceasta este în lumea cea netrecătoare, în împărăția lui Dumnezeu. Iar comoara cea de preț ce trebue s'o păstrăm, puterea prin care trăim și ajungem în împărăția cerească este sufletul nostru. El este zestrea ce ne-a dat-o Dumnezeu, și aceasta valorează mai mult decât lumea întreagă. Deci mare grije să avem de sufletul nostru, să-l punem în legătură cu Cel ce ni l-a dăruit, căci numai un suflet avem și pe acesta trebue să-l curățim, să-l mântuim, ca să ne putem întoarce cu el înaintea lui Dumnezeu. Sufletul nostru este al Impăratului celui Prea Inalt, care ni l-a dat.

Fiecare nație își are sufletul său prin care trăește, căci prin suflet trăește o nație. Prin suflet am trăit noi românii, mai ales cei din Ardeal. Dușmanii ne luaseră tot, afară de sufletul nostru pe care l-am păstrat curat și întreg. Și datoria noastră este să păstrăm acest suflet. Suntem înconjurați de primejdii, dar sufletul să nu ne temem că ni-l va cucerî cineva cu tunuri. Toată suflarea românească să fie un suflet, să formeze o armată al cărei suflet se razimă în Domnul. Bunul Dumnezeu ne-a îngrijit până acum ducându-ne la isbândă, ne-a luat cu buna până acum ca să ne mântuiască.

Dacă acum vin greutăți peste noi, să nu ne mirăm. Căci Dumnezeu face cu noi ca acei locuitori din Africa ce iau o greutate mare pe umeri când trec râuri cu curgere repede, ca să-și poată fixa bine piciorul în albie pentru a nu fi răsturnați în valuri. Astfel și Dumnezeu, ca să nu fim prea ușori și lesne bătuți de vânt, de multeori ne pune pe umeri câte o povară grea care să ne facă să cugetăm mai cu temei asupra drumului vieții noastre.

Dacă noi avem azi povara zilelor nesigure, să ne fie aceasta de folos pentru a ne trezì grija de sufletul nostru. Să ne grijim sufletul, umplându-l cu apa cea vie al cărei izvor e Hristos și Biserica Sa».

Mulțumind apoi dlui fost ministru I. Gigurtu pentru dragostea sa față de biserică, îl declară ctitor al bisericii din Ruda, dimpreună cu soția sa.

Răspunzând I. P. Sfinției Sale, dl Gigurtu spune între altele că toți prin munca lor sunt ctitori ai bisericii; biserica este un semn de unire a unei generații de oameni pentru lucrul cel bun.

La mormântul lui Avram Iancu, la Țebea

După masă la ora 16; conform programului, I. P. S. Sa ține a oficia un parastas la mormântul eroului Avram Iancu. Primit la poarta cimitirului de către autoritățile locale, în frunte cu dl prefect al județului colonel Bengliu, primpretorul plasei Baia de Criș Nicolae Turuc și de un număr de 12 preoți în frunte cu protopopul și de o mare mulțime de oameni, primarul comunei întâmpină pe I. P. S. Sa cu cuvintele de bun venit.

După terminarea parastasului, urmează cuvântarea I. P. S. Sale de-o profundă adâncire în sufletul lui Iancu, arătându-l ca pe un profet al națiunei, care deși nu și-a trăit realizarea visului, el totuși de dincolo îl vede și ne îndeamnă la unire și solidaritate în jurul M. Sale Regelui nostru «înțelept și luminat». Au făcut o profundă impresie cuvintele I. P. S. Sale, «n'am venit să-ți tulburăm somnul, ci am venit să-ți spunem că țara pe care tu ai visat-o, azi iar e în pericol, azi iar e cuprinsă de fiorul acela pe care numai tu îl știi.»

Gestul acesta al I. P. S. Sale în vremurile acestea grele dă o dovadă de un puternic simț național, de dragoste nețărmurită față de neamul și poporul acesta, dar mai ales de trecutul lui la care vine să se adape spre a primì puteri noi. A venit I. P. S. Sa pentru a îngenunchia pe țărâna acoperitoare de moaște naționale, pentru a îngenunchia pe țărâna frământată și dospită cu trupul și cu sângele aceluia care a fost eroul neamului nostru. A venit pentruca împreună cu duhul ce mai plutește încă deasupra mormântului lui, să ne spună, așa precum Mântuitorul a spus sf. săi apostoli înaintea primejdiei ce-L așteptа: „Rămâneți întru dragostea mea», să ne spună și nouă Ierarhul nostru: cu tot greul, cu toată primejdia ce ne așteaptă, cu toate suferințele ce avem să îndurăm, noi să rămânem întru credința lui Iancu, să rămânem întru duhul lui, ca strânși uniți în jurul tronului și a M. Sale Regelui Carol al II-lea cu mai multă ușurință să putem înfrunta greul ce ne așteaptă, făcând legământ «ca așa precum el a trăit, a luptat și a murit pentru neam, și noi la fel să facem».

După cuvântare, I. P. Sa a vizitat biserica din Țebea, apoi însoțit de dl Ioan Gigurtu și de prefectul județului, bisericile din Birtin, întâi pe cea veche dând sfaturi pentru păstrarea ei, apoi interesându-se și de planul și temelia celei noi, apoi biserica încă neterminată din Baia de Criș, admirând penelul dlui pictor Profeta.

La București

In dimineața zilei de 16 Oct. plecând I. P. S. Sa din Brad, însoțit de dl Ioan Gigurtu și de consilierii Săi, prin parohia Crișcior, unde a fost întâmpinat de preotul locului, părintele S. Perian, și-a continuat drumul spre parohia București. A fost primit, în fața bisericei, de autoritățile locale în frunte cu protopopul tractului păr. D. Secărea și preotul locului I. Damian. După cuvântul de bun venit se procedează la sfințirea bisericei. In timpul Liturghiei a fost hirotonit întru diacon ipodiaconul Mihailescu. După terminarea sf. Liturghii vorbește I. P. S. Sa, explicând, așa cum numai I. P. S. Sa știe, prin cuvinte înțelese și calde rugăciunea domnească Tatăl Nostru, după care fiind și sărbătoarea aniversării nașterii M. Sale Regelui Carol al II-ea, exprimă sentimente de omagiu pentru M. Sa dorindu-I viață lungă și domnie fericită.

Isprăvind lucrul cel bun și la București, I. P. S. Sa se reîntoarce iar prin Brad, după 3 zile de împărtășiri duhovnicești, părăsind regiunea care atât de mult L-a impresionat, rămânând mulțumit și satisfăcut de dragostea aflată dintre turmă și Păstor.

Preoțimea din Zarand, — având în aceste trei zile neobișnuita bucurie și plăcere, de-a avea în mijlocul ei pe Ierarhul și plinitorul Darului lui Dumnezeu în aceste ținuturi binecuvântate — aduce pe această cale mulțumirile sale I. P. S. Sale, și via recunoștință pentru ceasurile de reculegere produse, și mai ales pentru cuvintele mângâitoare adresate ei și urându-I viață lungă și fericită îi strigă într'un cor:

Intru mulți ani, Stăpâne!

Pr. **Gheorghe Bona**

Cuvinte regale

Superioritatea românilor asupra celorlalte popoare este tocmai aceasta: nu sântem formați din trei mlădițe pornite din aceeaș tulpină, ci suntem un singur trup ce nu se poate împărți niciodată.

Proba hotărâtoare este că la Dunăre, la Tisa, la Nistru și în desișurile Carpaților vorbim una și aceeaș limbă, priceputâ și rostită de toți locuitorii acestui pământ românesc.

și-au părăsit așezările și nici n'au băut toți mătrăgună din căldarea legendei. Cum se formează deci din acest conglomerat de neamuri, la cari se mai adaugă apoi și alți năvălitori, *un popor latin* atât de unitar, atât de închegat și în vreme așa de scurtă și atâta de frământată? Are dreptate un profesor universitar englez, care publicând anul trecut o istorie a Românilor spune, că dăinuirea noastră e un fenomen fără precedent în istoria lumii și formarea noastră în această epocă o minune. Cine ne-a păstrat ființa? Cine ne-a format? Stăpânirea romană? In cei 165 de ani cât a dăinuit ea în Dacia Traiană n'a putut da asemenea roade. Intr'altă parte trebue căutată ocrotirea noastră.

In ce privește încreștinarea noastră, ne prezentăm tot ca excepție în istoria lumii.

Toate popoarele știu cine i-a încreștinat, la ce an, din porunca cărui conducător și prin ce frământări inevitabile au trecut. La noi nimic din toate acestea. Cum Dacii își desfăceau produsele lor în porturile dela Marea-Neagră și depe Dunăre, poate că acolo au primit în taină și învățăturile predicate de sf. apostol Andrei în Scytia Minor, în Dobrogea. Dar dela acest contact până la încreștinarea Daciei întregi este o distanță. In Dacia a trebuit să sălășluiască propoveduitori harnici și dibaci. Și avem destule probe, că între cei ce s'au așezat în Dacia cea frumoasă, cu excepția celor din Italia și Spania erau mulți creștini activi, cu suflet misionar cum erau toți creștinii din epoca apostolică. E deajuns să amintim de Sirienii, cari au fost primul popor al lumii încreștinat complect la anul 100. Ei, ceice au venit să-și facă cuib cald în Dacia Felix, sunt ceice au adus dela început pe aceste meleaguri Biserica lui Hristos, primită cu drag de popor, deși prigonită de oficialitatea romană până la anul 271.

Biserica Domnului avea autoritate nediscutată.

Activitatea și moartea eroică a sf. apostoli și sângele cel mult al sf. mucenici, și flacăra Duhutui Sfânt care o încălzia și o lumina cu lumina mistică și atrăgătoare a eternității, îi dase aureolă strălucitoare. Ea devine ocrotitoarea noastră, singura care nu ne părăsește când pleacă funcționarii romani și când se retrag legiunile lui Aurelian din fața năvălirilor. Ea va lua sub îngrijirea ei sufletul celorce s'au înfrățit cu glia acestui colț de pământ, ea va purta grije să nu se piardă ființa acestui popor blând, botezat încă în ziua nașterii sale.

Iată cum se desleagă taina dăinuirii, creșterii și desvoltării noastre ca neam în vremea de grea urgie a năvălirilor barbare. Biserica a devenit mama noastră bună, care și-a pus în primejdie propria ei existență pentru a ne salva ființa și graiul.

Epoca năvălirilor barbare din viața noastră ca neam cade tocmai deodată cu epoca de aur a bisericii. In imperiul bizantin, cel dintâi imperiu creștin, noua religie își desface aripile, dă avânt sufletului miruit de cer și acesta creiază cea mai bogată, cea mai frumoasă, cea mai armonioasă cultură care a rodit vreodată pe pământ, la lumina căreia vor alerga apusenii până la căderea Constantinopolului ca la o minune spre a se adăpa cu nesaț.*) In această epocă de amețitoare strălucire bizantină, la noi e jale și întunerec. Nici un focar de știință, de literatură, de teologie, de artă. Poporul surprins neînchegat într'un stat, nu se mai poate organiza decât defensiv pe văi de munți, încercând să-și apere viața și ce poate din avut. Căci poporul e încă în fașe. Biserica îi ține trează conștiința și nădejdea mântuirii. Prin reprezentanții ei modești, hirotoniți în imperiu, în dreapta Dunării, susține unitatea credinții, unitatea simțirii, unitatea obiceiurilor creștinești, îi unifică și ciselează graiul și-i cultivă datini, cari îl vor strecura printre veacuri tare, neînfrânt, treaz. In vremea marilor monumente arhitectonice din imperiu, la noi abia se mai pot ridica bisericuțe, cât o peșteră dela Vitfleeam, cât un mormânt, sau cât un foișor dela Ierusalim, în care să se nască, să pătimească și să învieze și pentru ei Domnul Iisus Hristos. In vremea marilor predicatorf, cari vor sfida veacurile, și a marilor creații artistice și literare, la noi se vor încreștina sau imita modele vechi de poezii, se vor forma colindele, orațiile la nuntă și plugușorul, și le vom practica cu sfințenie sub privirea blândă, indulgentă și mângâioasă a bisericii..

*) In secolul al 13-lea un prinț francez se va lăuda în public, că el a învățat în Constantinopol, stârnind admirație.

Sfinţirea pietrii de temelie a bisericei din Tuşnad-băi

Extenziunea bisericească în regiunea secuizată pornită sub îndemnul I. P. S. Sale Mitropolitul nostru Nicolae începe să dea roade binefăcătoare. Acëasta e a treia biserică ortodoxă ce se zideşte în acest judeţ al Ciucului şi toate reprezintă un punct de cucerire dintr'un teren considerat perdut, ceea ce are o deosebită importanţă şi bisericească şi naţională. După zidirea măreţelor biserici din M.-Ciuc şi Gheorgheni, astăzi s'a pus temelia bisericei în această staţiune balneo-climatică, unde până acuma credincioşii bisericei ortodoxe nu aveau lăcaşul unde să îngenunche şi să-şi înalţe rugăciunile către Dumnezeu şi să se împărtăşească cu darurile sfinţitoare ale sfintelor taine. Punerea pietrëi fundamentale a unei biserici ortodoxe în aceste ţinuturi secuizate trebue să umple inimile noastrë de bucurie şi încredere în viitorul Bisericei pe aceste plaiuri, căci aceste lăcaşuri sunt menite să transforme întregul aspect al vieţii acelei regiuni, carë abia începë să între în ritmul realităţilor de astăzi.

In această staţiune balneo-climatică din mijlocul codrilor de brad de pe malul Oltului binecuvântată de bunul Dumnezeu cu ape tămăduitoare şi aer dătător de sănătate, se simţea de mult necesitatea ridicărei unui lăcaş de rugăciune pentru credincioşii ortodocşi ai aceste tinere parobii şi pentru miile de vizitatori veniţi an de an din toate părţile ţării pentru căutarea sănătăţii. Capela aranjată înainte cu 4 jum. ani la iniţiativa regretatului protopop al Braşovului, Dr Iosif Blaga, nu putea satisface trebuinţele sufleteşti ale credincioşilor ce sporeau an de an şi de aceea s'a iniţiat ridicarea unei măreţe biserici în această localitate. Iniţiativa reposatului protopop a fost reluată de ginerele dânsului, de dl Mihai Şerban, subsecretar de Stat la Ministerul Agriculturei şi Domeniilor, ctitorul acestei biserici, care dându-şi seama de importanţa altarelor credinţei străbune pe aceste plaiuri, a înţeles să continue opera începută, dăruind o sumă de 50.000 Lei şi ostenind pentru strângerea sumelor necesare pentru terminarea acestei biserici. La stăruinţa sa a primit însemnate contribuţii dela I. P. S. Sa Patriarh 35.000 Lei, B. N. R. 200.000 Lei, senator Malaxa N. 400 000 Lei, Ministerul Domeniilor 200.000 Lei, Mitropolia Bucovinei 100.000 Lei, Uzinele Călan 200.000 Lei, Ministerul Cultelor 100.000 Lei, Ţinutul Mureş 50.000 Lei, primăria Tuşnad băi 37.000 Lei şi alţii.

Biserica se zideşte pe un teren de 420 m² în cel mai frumos loc al staţiunei.

Solemnitatea punerei pietrii fundamentale a bisericei din Tuşnad băi şi sfinţirea ei s'a făcut în ziua de 13 Octomvrie a. c. în cadrul unei frumoase manifestări religioase şi româneşti.

La această solemnitate au luat parte Dnii: N. Zigre, Ministrul Cultelor, Mihai Şerban subsecretar de Stat la Ministerul Agriculturei, Lt. col. I. Drimba, prefectul judeţului Ciuc, rëprezentanţii autorităţilor civile şi militare în frunte cu delegatul dlui rezident regal, Dr. I. Garoiu decanul baroului advocaţilor din Braşov, N. Cărdei, primpreşed. Tribunalului Ciuc şi Treiscaune, reprezentanţii bisericei gr. cat. şi rom. cat., premilitari străjeri şi mulţi credincioşi din loc şi jur.

Dela gară unde s'a făcut primirea domnilor mintştrii, întreaga asistenţă cu drapele şi muzica militară în frunte s'a îndreptat la capela ortodoxă şi a asistat la Sf. Liturghie, după terminarea căreia s'a făcut o impozantă procesiune spre locul unde se zideşte noua biserică.

In mijlocul pădurei de brad, care împrejmueşte terenul nouei bisericei, luminată de razele binefăcătoare ale Soarelui — după zilele de zăpadă şi ploae din zilele premergătoare, se slujeşte slujba sfinţirei de către P. C. Sa Virgil Nistor, consilier arhiep. în Sibiu, ca mandator al I. P. S. Sale Nicolae, Mitropolitul Ardealului, asistat de P. C. Sa protopopul Aurel Nistor din Sf. Gheorghe şi preoţii: G. Lincu-Chichiş, D. Trifan-Bicsad. I. Borcan-M.-Ciuc, S. Iacob-Tuşnad băi, V. Folea-Ozun, V. Dancu-Micfalău şi I. Rauca-Comolăn, răspunsurile fiind date de corul intelectualilor din loc şi jur şi cantorii din Sf. Gheorghe şi Tuşnad băi.

Slujba sfinţirei — săvârşită cu multă cucernicie a făcut o adâncă impresie asupra numeroasei asistente.

După terminarea serviciului divin părintele consilier V. Nistor a rostit cuvântarea pe care o vom publica în numărul viitor.

Au mai vorbit Dl Ministru al Cultelor, N. Zigre, dl Ministru, M. Şerban şi Dl prefect al jud. Lt. col. I. Drimba, accentuând cu toţii necesitatea şi importanţa zidirei de lăcaşuri dumnezeeşti pe aceste plaiuri, ca mărturii biruitoare a puterii credinţei, ce a păstrat neamul nostru încă dela zămislirea lui şi îi va apăra şi în viitor sufletul lui de orice primejdii duşmănoase.

După terminarea vorbirilor s'au stropit cu apă sfinţită credincioşii prezenţi.

Domnii Miniştri, au primit apoi defilarea premilitarilor, străjerilor şi detaşamentului gărzii naţionale.

A urmat o masă comună la care au lual parte Dnii Miniştrii, reprezentanţii autorităţilor civile şi militare, reprezentanţii clerului diferitelor confesiuni şi un numeros public şi la care s'au rostit mai multe toasturi.

Să ne apropiăm de Domnul. — „Cinë se va ruşina de mine şi de cuvintele mele, ...şi fiul omului se va ruşina de el, când va veni întru mărirea Tatălui său, cu sfinţii îngeri", [Marcu; 8, 38].

Veacul nostru are trebuinţă, în dcosebi, să respire un aer creştinesc. Orizontul vieţii este îngustat din pricina excesului ce-l manifestăm pentru câştigarea unui trai prea tihnit, fără a lăsa să coboare, în ograda pământului, toată lumina Evangheliei, şi fără să ne sârguim mai din adins spre a sugera vieţii o tărie în afirmarea faptei creştine.

Printre metehnele care paralizează viaţa în Hristos, este şi păcatul ruşinării de Hristos. Izvorul acestui păcat se poate găsi în viaţa de suprafaţă pe care o duc unii, înlăturând realizarea virtuţii.

Toţi ceice se ruşinează de Fiul lui Dumnezeu, comit acest păcat pentrucă nu se ostenesc să pătrundă măreţia mântuitoare a acestei jertfe. Omul nu se antrenează spre o aprofundare a vieţii orânduită după normele sfinte. Pentru aceea ruşinarea de Hristos se făptueşte în felurite chipuri:

Aşa, câţi dintre noi nu se sfiesc să-şi facă semnul crucii când trec prin faţa bisericilor sau a crucilor care străjuesc la răspântii de drumuri? Câţi nu se ruşinează să cadă în genunchi în faţa sfântului altar în vremea sfintei liturghii?

Lipsit de curaj creştinesc este şi acel părinte care se sfieşte să-şi rostească rugăciunea în mijlocul familiei sale. De acelaş păcat sântem stăpâniţi când în discuţii lăsăm să fie luat în râs numele lui Dumnezeu, fără să grăim ceva pentru apărarea credinţei noastre. Prea ne-am afundat în noianul putreziciunii. Şi apoi, de unde am împrumutat această netrebnică deprindere de a ne ruşina de Domnul? Ce cuvinte am spune la adresa unui copil care s'ar ruşina de părinţii lui? Hotărât că un astfel de cópil va fi aspru osândit.

Cu mult mai mare se va ridica osânda împotriva noastră, dacă vom îndrăsni să ne ruşinăm de Domnul şi de cuvintele Sale în mijlocul acestui neam păcătos. Dar, mă întreb, se poate ruşina virtutea în faţa păcatului? Se poate ruşina omul drept şi cinstitor de Dumnezeu, în faţa omului mincinos şi perfid? Desigur că nu. Există în veacul nostru multă abatere dela calea dreaptă, dar acest fapt nu poate stânjeni pe creştinul bun şi drept să se ruşineze de adevărurile credinţii noastre ortodoxe. Să se ruşineze păcătosul pentru fărădelegile pe care le săvârşeşte şi pentru patimile urâte ce îi macină viaţa. Judecata dreaptă ne împuterniceşte să grăim astfel, mai ales când vedem cum mulţi creştini se sfiesc să-şi afirme făţiş credinţa lor. Prea multe binefaceri am primit dela Părintele ceresc spre a ne ruşina de El şi de cuvintele Sale! Viaţa noastră se razimă numai în darurile mântuitoare ale jertfei de pe cruce a lui Iisus Hristos, aşa că nouă ni se cade a ne manifesta după slova sf. apostol Pavel: „Căci nu mă ruşinez de Evanghelia lui Hristos, pentrucă este puterea lui Dumnezeu, spre mântuirea orişicui care crede...", (Romani 1, 16).

N'avem motiv să fim laşi ruşinându-ne de Domnul, mai ales că cine ar săvârşi acest păcat, „şi Fiul omenesc se va ruşina de el, când va veni întru mărirea Tatălui său, cu sfinţii îngeri".

Pr. *Gh. Şerbu*-Satulung.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* s'a întors Luni, 16 Oct. a. c., la reşedinţă, venind dela sfinţirea bisericilor din protopopiatul Zarandului; iar Marţi, 17 Oct. 1939, a plecat la Bucureşti pentru a lua parte la şedinţele Sf. Sinod.

Hirotoniri. Au fost hirotoniţi întru presbiteri următorii: 1. Diacon Gheorghe Şoima, profesor la şcoala normală „A. Şaguna, secţia băeţi, Sibiu; 2. Clericul Ilie Curcubătă, pe seama parohiei Lupşa (prot. Oltul); 3. Clericul Aurel Bratianu, pe seama parohiei Şopartoc (prot. Sighişoara); 4. Clericul Ioan Opris, pe seama parohiei Topârcea II (prot. Sălişte).

Concert religios. *Societatea «Principele Mircea» filiala Sibiu, dorind a contribuì la ameliorarea situaţiei* **familiilor celor concentraţi,** *aranjează un concert religios în sala Teatrului municipal la 26 Oct. a. c. ora 8, cu binevoitorul concurs al dnei Ana Maria Banciu, dna Mitzi Klein-Hienz, dşoara E. Kreutzer dl prof. Gherman, dl Dr. R. Weisskircher şi corul şcoalei normale «A. Şaguna» sub conducerea dlui prof. Şoima. Biletele se pot procura la librăria «Foaia Poporului». Pentru reuşita acestui concert şi a nobilului scop ce urmărim, rugăm şi invităm toată societatea românească să ia parte, contribuind astfel fiecare la alinarea suferinţelor acelora care şi-au lăsat familiile fără ajutorul lor îndeplinindu-şi datoria de fii ai Ţării. — Comitetul.*

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 22 Octomvrie 1939, va predica părintele protopop *M. Neagu.*

Părintele rector Dr. Dumitru Stăniloae şi-a răscumpărat felicitările de ziua onomastică donând, prin „Mila Creştină" şi Soc. Ortodoxă a Femeilor Române, 350 Lei pentru familiile sărace de concentraţi.

Nr. 1003/1939 (79) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa I, **Poiana Mărului I,** protopopiatul Bran, devenită vacantă prin pensionarea octogenarului preot Moise Micu, publicăm concurs, în înţelegere cu consiliul parohial, cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesie parohială 6 jugăre pământ.
3. Venitele stolare aprobate de Ven. Consiliu arhiepiscopesc cu ord. Nr. 4544/929.

Cererea de concurs, provăzută cu toate documentele necesare şi cu autorizaţia de a candida, dela Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se va înainta în termen oficiului protopopesc Bran, iar concurenţii se vor prezenta în parohie, în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptmăritor.

Zârneşti, jud. Braşov, 1 Oct. 1939.

Vasile Stoicanea
protopop

Nr. 81/1939 (84) 1—1

Anunţ de licitaţie

Oficiul parohial ortodox român din Vulcez, cu filia Herepea, jud. Hunedoara, prin aceasta dă în întreprindere, prin licitaţie publică, cu oferte închise, lucrările de edificare a bisericii din comuna Herepea.

Licitaţia va avea loc în ziua de 1 *Noemvrie 1939*, ora 12, la oficiul parohial ortodox român din Vulcez, unde se pot vedea planurile, devizul şi caetul de sarcini.

Ofertanţii, odată cu ofertele, vor depune o garanţie de 5% numerar sau efecte de stat, garanţie după adjudecarea licitaţiei şi aprobarea contractului se va majora la 8%.

Comuna bis. pune la dispoziţia antreprenorilor, cărămida, peatra, nisipul, varul şi salahorii necesari.

Vulcez, la 9 Octomvrie 1939.

Oficiul parohial:
Pr. **Ioan Brătulescu**
paroh

Nr. 10.783/1939

Aviz oficial

Parohiile vacante, de clasa III-a (treia), Apoldul de sus din protopopiatul Mercurea şi Bârghiş, din protopopiatul Agnita, se întregesc prin numire de către Consiliul arhiepiscopesc.

Ceice doresc a ocupa una dintre aceste parohii, îşi vor înainta cererea pentru numire la Consiliul nostru arhiepiscopesc din Sibiu, în termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Preoţii în funcţiune, vor anexa la cerere «*curiculum vitae*», iar clericii vor anexa toate documentele ce se pretind la o cerere de concurs.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 10 Octomvrie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 196/1939 [78] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Gurasada,** din protopopiatul Ilia, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele acestui post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Folosirea cimitërului $1^1/_2$ jug.
3. 2 jug. eclejie veche.
4. Adăul dela fiecare familie.
5. Până la cumpărarea sau edificarea casei parohiale, un ajutor de chirie de lei 3000 anual.
6. Venitele stolare uzitate în tract.

Cererile de concurs şi aprobarea de a concura dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc, iar concurenţii, cu avizul protopopului, se vor prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc al tractului Ilia, în înţegere cu Consiliul parohial.

Ilia, la 20 August 1939.

Iuliu Josan
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXXVII — Sibiu, 29 Octommvrie 1939 — Nr. 44

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8
Sibiu

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mit...

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Programul Frontului Renașterii Naționale

Ziua de 16 Octomvrie, în care toată țara a sărbătorit cu mare entuziasm aniversarea celor 46 ani ai iubitului nostru Suveran, ne-a adus un dar de-o importanță covârșitoare pentru destinul viitor al neamului nostru.

M. Sa Regele, întocmai ca un părinte în mijlocul familiei sale, folosește orice prilej în care țara îi arată iubirea și devotamentul ei, pentru a-i răspunde la aceste sentimente cu un nou dar, ca astfel bucuria țării să aibă un îndoit motiv: atât pe acela că îndrumătorul ei este înzestrat de Dumnezeu cu sănătate și cu înțelepciune, cât și pe acela că la factorii ei de progres, s'a adăugat, prin neostenita căutare și silință a Regelui sărbătorit, unul nou.

Frontul Renașterii Naționale a venit acum un an ca un val de înoire spirituală a atmosferii publice din țara noastră, ca un val de împrospătare pornit din mintea și inima regească, încălzite de iubire nesfârșită pentru țara aceasta. Peste rănile produse de desbinările politice anterioare, peste descurajarea lăsată de incapacitatea partidelor politice, peste pustiul neroditor produs de vântul uscăcios al egoismelor de tot felul, mișcarea Frontului Renașterii Naționale s'a revărsat vindecătoare, aducătoare de avânt proaspăt, de înmugurire a întregului peisagiu etnic și social al țării noastre.

La început mișcarea a pornit purtată de câteva lozinci pe cât de dinamice, pe atât de largi, căci ceeace trebuia primadată era restabilirea câtorva valori, câtorva principii fundamentale de orientare în terenul pustiit de luptele anterioare. Trebuia accentuată *unitatea* românească, ceeace s'a făcut prin încadrarea tuturor într'un singur front. Trebuia accentuată strângerea tuturor în jurul ideii de *Rege* și de *Națiune*, valorile fundamentale al oricărui naționalism adevărat. Trebuiau în sfârșit accentuate virtuțile fundamentale ale oricărei serviri, virtuțile unui naționalism manifestat prin faptă: *Credință* și *Muncă*.

Acum, după ce valul s'a pornit și energiile s'au desmorțit și s'au totalizat în voința uriașe de înfăptuiri a Frontului, era momentul ca cele câteva principii fundamentale să capete un comentariu, o desvoltare, un regulament. Și cele 10 puncte ale programului Frontului răspund cum nu se poate mai bine, atât necesității de precizare a unui program de activitate în slujba țării, cât și sufletelor românești. Ele sunt cea mai minunată codificare a aspirațiilor și trebuințelor neamului nostru. Au fost pe la noi multe partide politice. Dar toate veneau cu programe copiate de prin cine știe ce țări cu alte realități sociale, căutând să violenteze situațiile dela noi ca să le adapteze programelor importate.

Programul Frontului este programul sufletului românesc și al trebuințelor noastre. Este programul care nu face altceva decât să adune oftaturile noastre prea îndelungate.

Cetind acest program nu știi la care punct să te oprești mai mult, pentru a-i scoate în relief importanța. Și este între toate punctele o astfel de legătură organică, încât fiecare duce la celelalte și nici unul nu poate fi fără celelalte. Se vede că ele au crescut dintr'o viziune complectă a realității organice care este națiа noastră.

Primele două puncte proclamă importanța Regelui și a Statului. Amândouă sunt în concepția și ordinea românească absolut necesare. Noi nu putem concepe pe unul fără altul. Statul la noi fără Rege nu se poate menținea. Alte două puncte, trei și nouă, vorbesc despre demnitatea națională și despre solidaritatea românească, proclamând primatul națiunii în preocupările Regelui și ale Statului nostru. Binele și progresul națiunii este scopul și rațiunea de-a fi a Statului, națiunii îi servește Regele, pentru neam *muncim* și *credem* toți în Dumnezeu.

Punctele cari trădează însă și în detalii o perfectă și uimitoare înțelegere a ființii românești și a adevăratului naționalism sunt cinci și șase, în cari se vorbește despre «respectul și ocrotirea familiei» și despre «crearea unei vieți spirituale prin desvoltarea credinței creștine».

Punctul din urmă l-am mai întâlnit, e drept, și în alte programe, dar cel referitor la familie e cu totul nou, manifestând într'un domeniu concret foarte important spiritul creștin și atât de românesc și de favorabil românismului din care s'a inspirat.

Noi am cerut adeseori ca familia să fie ajutată, căci numai ea promovează viitorul fizic și moral al nației, câtă vreme individul necăsătorit reprezintă o adevărată pacoste, prin cinismul, prin egoismul și prin sterilitatea lui. Iar familia întrunește însușirile adevăratei familii numai când are copii, căci altfel e o asociere meschină de egoisme, tot atât de nefastă ca și celibatarismul laic. Statul partidelor cu tendințe laice și liberaliste de până acum n'a dat soțului căsătorit și cu copii nici un avantaj față de celibatar, în schimbul grelelor sarcini cărora avea să le facă acesta față. Salariile erau la fel, ajutoarele pentru copii erau derizorii, în plus statul promova relaxarea legăturii familiare prin funcționarizarea femeii și prin codificarea permisiunii avortului.

Programul Frontului Renașterii Naționale promite pentru prima dată tot sprijinul familiei. Dumnezeu să ajute la realizarea acestui binecuvântat gând.

Alte puncte din program se ocupă cu cinstirea muncii și cu promovarea elitelor, adecă a elementelor muncitoare și capabile. Ce admirabile puncte de dreptate socială!

Dar sunt atâtea lucruri minunate în programul Frontului Renașterii Naționale, încât va trebui să mai revenim asupra lor. Acest program trebue să ne fie și el un îndemn de-a ne incadra cu entuziasm în mișcarea Frontului și de-a i da tot sprijinul nostru sincer și neprecupețit.

D. STĂNILOAE

Prin regiunea destinelor istorice

Am însoțit pe I. P. S. Nicolae al Ardealului în misiunea arhierească din Munții Apuseni, în zilele de 13—16 Octomvrie a. c., din prilejul sfințirii celor trei biserici din: Brad, Ruda și București, și am văzut Zarandul istoric în ținută de sărbătoare, participând la slujbe religioase solemne și închinându-se cu evlavie la mormintele martirilor naționali de pe vremuri, cari au stârnit năpraznice furtuni, menite a alunga duhurile rele încuibate acolo și cari chinuiau obștea românească, cea mai dârză păstrătoare de bunuri spirituale, produse de rasa noastră.

Această misiune arhierească coincide cu aniversarea de 165 de ani de când preotul Ioanăș Căzan din Mesteacăn a binecuvântat pe cei trei fărtați: Horia, Cloșca și Crișan, porniți în Octomvrie 1784 să scuture jugul iobăgiei grele a românilor ardeleni.

Stihiile lumii feudale erau atotputernice și revoluția lui Horia a fost înecată în sânge. Cu cinci ani mai târziu, marea revoluția franceză a dărâmat domnia claselor privilegiate. Monarhia austro-ungară a troznit din încheeturi prin revoluția lui Horia, totuși a dăinuit până la războiul din 1914—1918, care i-a accelerat prăbușirea definitivă.

Populația băștinașe a Munților Apuseni păstrează și azi urmele răstignirii de veacuri. Cele două decenii de stăpânire națională s'au încheiat fără excedentele așteptate, menite să legitimeze îndreptarea sorții poporului nostru din această regiune.

Realitatea crudă aceasta este: Pauperismul și plăgile morale și sociale amenință să distrugă această populație, vrednică de o soarte mai bună, pentru suferințele pe cari le-a îndurat cu eroism și pentru viitorul țării și al neamului.

Și această populație nu încetează de a înălța ochii la cer, implorând milostivirea Celui de sus. Massa credincioșilor continuă să ceară dela Dumnezeu, cu încredere și cu ardoare să-i «dea pânea cea de toate zilele».

Prin această cerere ea înțelege: tot ce aparține sănătății trupești și sufletești, îmbrăcăminte trupului, casă igienică, proprietate individuală și ogor de muncit, familie creștină cu soț care să câștige cele necesare pe seama familiei, soție credincioasă și copii bine crescuți și harnici, cari să nu fie sortiți cerșetoriei și vagabondajului, conducători cu tragere de inimă și slujbași conștincioși, vreme bună și pace, omenie neprihănită, carte ziditoare și educație, frățietate între oameni, și vecini de încredere.

Aceasta e problema românilor din Munții Apuseni. Ea are aspecte variate: etnice, politice, economice, sociale, culturale, în esență însă o problemă morală de cea mai urgentă actualitate.

Cine e chemat să o rezolve?

In primul rând statul național, Biserica, societatea și toți oamenii de bine și cu o vie conștiință de înaltă răspundere pentru soartea poporului băștinaș, așezat într'un loc de încrucișare a destinelor trecutului și viitorului etnic.

Un exemplu instructiv ne îmbie lupta cea bună a înaintașilor noștri, cari s'au străduit să apere trecutul neprihănit al populației și să-i inspire tăria morală de a suporta adversitățile soartei, în nădejdea neînșelătoare a sosirii unor vremi mai bune. Inaintașii noștri și-au împlinit misiunea lor cu isbândă. Ei au avut un suflet, dar le-au lipsit mijloacele. Iar azi, de nu vom avea suflet, — zadarnice vor fi mijloacele vrednice de dânsul.

M'a impresionat cuvântul unui bătrân din Munții Apuseni, care umbla deunăzi să colecteze ajutoare pentru o biserică nouă din satul lor oropsit. «Biserica bătrână din sat e șubredă și abia mai stă în picioare. Am început să zidim o biserică nouă. Cei bătrâni am vrea să o vedem gata până mai suntem aici, căci cei tineri nu se sbat pentru altare!» Ingrijorătoare perspective religioase! Localnicii se jăluesc că populația din Munții Apuseni e în continuă descreștere. Cei mai înstăriți părăsesc satele în mizerie și se așează la orașe. Condițiile de trai sunt tot mai vitrege prin acea regiune.

Oricât sunt moții noștri de apăsați de nevoi, ei sunt bogați în tradiția acumulată de veacuri. Sunt frații noștri și fii ai poporului nostru. Au suflet vesel, vioiu, răbdător și săgalnic. Sunt îngăduitori și cu bun simț. Viața lor e grea, dar se împacă cu ea. Și aceste trăsături nu le întâlnim în pătura de sus. Veacurile au trecut peste ei ca și zilele și lunile, lăsându-i neschimbați. Unii vin la ei și se îm-

bogăţesc. Ei sunt acasă, legaţi de glie. Sunt conservativi şi ţin la ce-au moştenit. E o simplitate în toate ale lor şi o distincţie sufletească.

Un astfel de aluat nobil e vrednic să fie prelucrat şi îngrijit, ca Munţii Apuseni să se prefacă în grădina Ardealului şi fortăreaţa ţării.

Munţii Apuseni formează o regiune, în care se întâlnesc: Arhiepiscopia, Eparhia Clujului, a Oradiei şi a Aradului. Cele patru centre bisericeşti se străduesc să strămute problema locală a Moţilor pe plan naţional şi etnic de realizări salvatoare. Istoria le va fi recunoscătoare.

Tr. Scorobeţ
asesor consistorial.

Măria Sa Marele Voevod Mihai de Alba-Iulia a împlinit 18 ani

Dinastia română şi întreg poporul nostru au serbat, în 25 Octomvrie 1939, ziua naşterii Măriei Sale MIHAI, Marele Voevod de Alba-Iulia, Moştenitor al tronului, împlinind vârsta de 18 ani şi devenind, cu ziua aceasta, conform constituţiei, membru de drept al Senatului.

Clerul, cu toţi credincioşii bisericii dreptmăritoare, au ridicat, în această zi, cucernice rugăciuni pentru tinerul vlăstar regal şi au mulţămit Provedinţei dnmnezeeşti, că, sub părinteasca îndrumare a Suveranului, ni l-a crescut în perfectă sănătate şi pace, dăruindu-L cu nobile sentimente şi alese însuşiri sufleteşti, puse în slujba neamului.

Cinstitor al tradiţiilor din bătrâni, cunoscător al pământului ţării Sale, îndrăgostit de frumuseţile naturii acestui pământ şi doritor să cunoască sufletul şi caracterul celor ce îl muncesc din zori şi până în noapte, Măria Sa intră, cu ziua majoratului Său, într'o nouă epocă a vieţii, în care îi este dat ca, în fruntea fruntaşilor noştri şi în destinul ce-L aşteaptă, să-şi rostească gândirile în problemele care privesc neamul şi ţara şi să ne asigure viitorul, în înţelesul cuvintelor rostite din partea Augustului Său Părinte şi Educator.

Să ne trăească Măria Sa Marele Voevod MIHAI de Alba-Iulia!

C. preoţi să stea în fruntea mişcării
Oastea Domnului

Sfântul Sinod

Din lucrările sesiunii actuale a Sfântului Sinod mai relevăm:

In prima şedinţă, I. P. S. patriarh Nicodim a exprimat durerea Sf. Sinod, pricinuită de asasinarea lui Armand Călinescu. S'a expediat apoi M. Sale Regelui următoarea telegramă, semnată de toţi membrii Sfântului Sinod:

«*Sf. Sinod al bisericii ortodoxe, întrunit azi în cea dintâi şedinţă a sesiunii de toamnă, adânc îndurerat de fapta necreştinească, neromânească şi nelegiuită care a lipsit pe Regele prea iubit de consilierul cel mai bine intenţionat şi ţara de un fiu căruia îi datoreşte realizări fericite, roagă pe Majestatea Voastră să primească încredinţarea prea respectuoasă a celor mai devotate sentimente şi imploră pe Dumnezeu să Vă dăruiască sănătate deplină şi fericită domnie*».

Dl ministru al cultelor, N. Zigre, s'a asociat, în numele guvernului, la cuvântarea I. P. S. patriarh.

La această telegramă Suveranul a răspuns:

«Mulţumesc Sf. Sinod pentru caldele lui sentimente şi urări».

CAROL R.

Sf. Sinod a discutat chestiunea *învăţământului teologic*. S'au făcut diferite propuneri privitoare la pregătirea viitorilor preoţi.

In acest scop s'a desemnat o comisie, compusă din episcopii: *Andrei* al Aradului, *Tit* al Hotinului, *Nicolae* al Clujului, *Nicolae* al Orăzii şi *Irineu* al Râmnicului, care să cerceteze problema organizării acestor şcoli şi să facă, la viitoarele şedinţe, propuneri concrete în această privinţă. —

S'a luat hotărârea ca la toate mănăstirile de călugăriţe, din toate eparhiile, să se lucreze pentru îmbrăcămintea de iarnă a soldaţilor.

Şedinţa, de Vineri, a fost apoi ridicată, sesiunea prorogându-se pentru dată ce va fi anunţată la timp.

Nr. 10.981/1939.

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă, că Preotul Emil Todea din Mermezeu-Văleni (protopopiatul Geoagiu), în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc, a ridicat dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar fără nici o reţinere, ajutorul de înmormântare de Lei 15.000 (Lei cincisprezecemii) după soţia sa Lucreţia, decedată la 3 Octomvrie 1939.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 18 Octomvrie 1939.

Consiliul Arhiepiscopesc

Sfinţirea clopotelor dela Blaj

Duminecă, în 22 Octomvrie a. c., s'au sfinţit cele trei clopote ale bisericii ortodoxe din Blaj. La această festivitate au participat P. C. Tr. Scorobeţ, asesor consistorial-Sibiu şi corul şcolii normale „A. Şaguna" sub conducerea profesorului G. Şoima.

In capela ortodoxă din Blaj s'a slujit sfânta liturghie, după care închinătorii s'au dus în procesiune la biserica ortodoxă, unde s'a făcut sfinţirea apei şi a clopotelor în prezenţa unui public şcolăresc, al credincioşilor ortodocşi din Blaj şi a autorităţilor civile şi militare, în frunte cu dl prefect al judeţului Târnava-mică.

Au ţinut vorbiri P. C. Vasile Popa, preotul ortodox local, aducând mulţumiri donatorilor: I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae, Societăţii ortodoxe a femeilor şi parohiei. Dna Alexandrescu, prezidenta filialei societăţii ortodoxe, a adus mulţumiri Comitetului central al societăţii femeilor ortodoxe, pentru ajutorul dat la clădirea bisericii şi a procurării clopotului mijlociu, iar P. C. Tr. Scorobeţ a arătat că sfinţirea clopotelor e un nou prilej de bucurie pentru credincioşii acelei parohii, amintind că deşi biserica ortodoxă din Blaj nu era terminată, totuşi, cu ocazia serbărilor jubilare ale Astrei, M. Sa Regele Carol al II-lea a trecut pragul ei şi s'a închinat, arătând prin aceasta, atenţia Sa deosebită, acordată acestei biserici. Transmiţând închinătorilor binecuvântările I. P. S. Nicolae, a cetit şi explicat senzul inscripţiilor de pe clopote, care sunt următoarele: Clopotul prim, dăruit de I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, poartă inscripţia: „Iată acum ce este bun sau ce este frumos, fără numai a locui fraţii împreună", (Psalm 132, 1); Clopotul al doilea, dăruit de Societatea ortodoxă a femeilor române, are inscripţia: „De este Dumnezeu pentru noi, cine împotriva noastră!" (Sf. Ev. Ioan 8, 31); iar clopotul al treilea donat de parohia ortodoxă din Blaj, are inscripţia: „Având nădejde ca aceasta, cu multă îndrăsneală lucrăm", (Corinteni 3, 12). A urmat apoi o masă comună la care domnul prefect al judeţului şi-a exprimat bucuria că frumoasa biserică ortodoxă din Blaj în scurtă vreme va fi predată destinaţiunei sale creştineşti şi naţionale, iar dl primar Dr. Bianu pentru prosperitatea bisericilor naţionale. Delegatul I. P. S. Sale şi preotul local au interpretat aspiraţiunile, legitime, împreunate cu frumoasa biserică ortodoxă din Blaj.

Vor răsuna de aici înainte la Blaj clopotele înfrăţirii, ale sufletului neîmpărţit şi nebiruit al neamului nostru şi mărirea sfintei noastre biserici străbune.

Corespondent

I. P. C. Sa Părintele Iconom Stavrofor Dr. Gh. Ciuhandu

La începutul acestei toamne Păr. Dr. Gh. Ciuhandu, venerabilul preşedinte al Asociaţiei clerului „Andrei Şaguna" şi ilustrul istoric al suferinţelor ortodoxiei ardelene, a părăsit postul de referent cultural al Consiliului eparhial din Arad, împlinind vârsta de pensionare.

Inregistrăm cu melancolie şi cu o contrariată surpriză această ştire, căci, ca în totdeauna când e vorba de o personalitate proeminentă, am fi vrut ca şi în cazul Păr. Dr. Gh. Ciuhandu timpul să nu-şi exercite poruncile lui, ca acest om cu un rol excepţional în ultimii 40 de ani de viaţă bisericească ardeleană să rămână veşnic la postul lui de îndrumător, de luptător, de luminător.

Sentimentul acesta vine din conştiinţa că aşa precum prin retragerea oricărui om excepţional dela cârma unor treburi publice, se produce un mare gol, grea pierdere, care te lasă pentru multă vreme îngrijorat, tot astfel şi prin pensionarea Păr. Gh. Ciuhandu acţiunea bisericească pierde un factor de primă importanţă.

Mângâiere ne dă numai faptul că îl ştim pe Păr. Dr. Gh. Ciuhandu încă în plină putere de muncă, fremătând de neastâmpărul de a continua, acum când are mai mult timp liber, cu şi mai multă asiduitate opera sa de istoric şi de luptător al ortodoxiei.

Ne rugăm ca Dumnezeu să-L ţină încă mulţi ani, prelungind cât mai mult capitolul pe care istoria îl va înregistra despre personalitatea şi opera P. C. Sale.

Spre luare aminte. Un aliniat din punctul 10 al manifestului-program dat de F. R. N. conţine următoarele cuvinte, cărora trebue să li se acorde toată atenţiunea meritată:

«*Membrii Frontului au dreptul şi datoria să informeze guvernul asupra mersului administraţiilor publice, semnalând eventuale abuzuri şi nedreptăţi.*

«*Delapidarea sau irosirea banului public va fi pedepsită în chip exemplar*».

* FOIŞOARA *

Cuvântarea

rostită de Părintele consilier VIRGIL NISTOR, la sfinţirea pietrii de temelie a bisericei din Tuşnad-băi

Domnilor miniştri,
Domnule prefect,
Preacucernici părinţi,
Iubiţi fraţi creştini,

Avem astăzi deosebita bucurie, ca prin rugăciuni cucernice către Cel atotputernic şi cu binecuvântarea sfintei noastre Biserici ortodoxe şi a I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae, cu vrerea Tatălui ceresc, cu ajutorul Fiului şi cu săvârşirea Sf. Duh să aşezăm peatra de temelie cea din Capul unghiului a acestui sfânt lăcaş de închinare întru mărirea lui Dumnezeu Celui atotputernic, cu hramul Adormirea Maicii Domnului, pe seama dreptcredincioşilor creştini din această staţiune balneoclimatică, lăsată de Dumnezeu pentru sănătatea trupească a oamenilor, ca să fie strajă neadormită sfintei noastre legi strămoşeşti şi lăcaş de însănătoşire a sufletelor şi de înălţare a lor către Dumnezeu, ziditorul şi binefăcătorul nostru, căruia îi închinăm acest lăcaş, rugându-L să ocrotească acest neam de toate relele, binecuvântând toate străduinţele lui spre bine şi progres.

Dela altarul ce se zideşte astăzi se vor împărtăşi credincioşii ce-şi vor pleca genunchii înaintea lui, cu trupul şi sângele Mântuitorului nostru Iisus Hristos pentru dobândirea vieţii veşnice.

Măreţ praznic ne-a hărăzit nouă astăzi bunul Dumnezeu, praznicul biruinţei credinţei şi a nădejdilor împlinite pe aceste plaiuri scăpate de sub vitregia stăpânirei trecute şi cari tresaltă de bucurie, văzând reînvierea fortăreţelor credinţei strămoşeşti.

In aceste clipe de rară şi înălţătoare serbare îmi răsar în minte fără voie aceste cuvinte de slavă către Dumnezeu: „Mari şi minunate sunt lucrurile Tale Doamne şi nici un cuvânt nu este deajuns spre lauda minunilor Tale".

Când revăd cu ochii sufletului momentele trecutului ortodox şi românesc din această staţiune de întremare trupească a atâtor vizitatori din toate colţurile ţării şi le aseamăn cu momentele de strălucită serbare a zilei de astăzi, îmi dau seama, că aci a lucrat mâna şi voia lui Dumnezeu. Câte rugăciuni tainice, smerite şi din toată inima se vor fi ridicat spre cer în curs de patru decenii de românul de adâncă simţire şi de fericită pomenire, director al liceului ortodox român „A. Şaguna", mai târziu protopop al Braşovului, regretatul Dr. Iosif Blaga, pentruca Dumnezeu să-şi trimită harul său părintesc asupra acestei staţiuni, ca să-şi vadă şi ea un modest lăcaş de rugăciune ortodoxă şi românească! Cât îi va fi sângerat inima, când anii treceau şi gândul lui ferbinte nu se putea apropia de realizare.

Ce tresărire de bucurie va fi avut sufletul lui arzător, înainte de aceasta cu $4^1/_2$ ani, când s'a sfinţit actuala capelă, când rugăciunile către Domnul găsiau un modest lăcaş, de unde să se poată ridica spre slava cerului.

Dar câtă tresărire de bucurie va fi având *astăzi* sufletul lui din ceruri, văzând că acest nou lăcaş de rugăciune, a cărui peatră de temelie am sfinţit-o acum, îşi are ctitoria în scumpa lui familie.

Fericit va fi poporul nostru, când urmând pilda vechilor noştri voevozi, sfetnicii tronului regal îşi vor arăta iubirea lor de Dumnezeu, precum şi alipirea lor de credinţă faţă de Tron prin ctitorii de biserici, aşa cum e cazul acesteia din Tuşnad-băi.

Pe acest loc se înfige astăzi crucea ortodoxă, prin care trebue să reînvie la o nouă viaţă creştinească şi românească acest ţinut, unde vitregia vremurilor trecute ne-a răpit atâţia fraţi de-ai noştri, pe cari trebue să-i revendicăm pentru sufletul neamului nostru. Punerea temeliei acestei biserici ortodoxe are o înaltă însemnătate naţională, este o hotărâtoare afirmare a drepturilor noastre pe aceste meleaguri ale scumpei noastre patrii.

Am venit aici în numela lui Hristos şi al credinţei, dragostei şi păcii Lui, în vremurile acestea de grele încercări şi sbuciumări — cu zăngănit de arme, — să aducem solia frăţietăţii tuturor neamurilor hărăzite să trăiască pe aceste meleaguri, sortite de Dumnezeu să-şi ducă viaţa împreună în pace şi deplină armonie; am venit să întărim credinţa în suflete, singura busolă ce poate călăuzi spre o viaţă mai creştină neamul nostru.

Acest act capătă o deosebită semnificaţie, pentrucă în vremuri ce alţii dărâmă altare, noi zidim biserici.

Se pune această temelie pentru veşnicie în această tainică grădină a naturei, unde brazii se înalţă ca nişte braţe ridicate în chip de rugăciune către cer, unde simţi mai bine tainicul fior al firii, pe malul bătrânului Olt, care de mii de ani ne-a dus pe valurile sale durerile şi aspiraţiile spre fraţii de acelaş sânge şi lege cu noi, şi iată că astăzi bătrânul Olt ne-a răsbunat, căci bunul Dumnezeu ne-a adus isbăvirea şi mântuirea neamului, ca să strălucească din veac în veac, pe aceste locuri pururea româneşti, crucea Domnului şi credinţa în destinul neamului.

După răsboi s'a simţit o vie trezire

Biruința ortodoxiei în Maramureș

După o amuțire de peste 200 de ani, clopotele episcopiei ortodoxe a Maramureșului, au reînceput Duminecă, 15 Octomvrie a. c. să cheme de nou la dreapta credință pe fii cei amăgiți.

Această clipă istorică a fost adânc simțită și trăită de întreg neamul românesc. Lacrămile de bucurie izvorâte din ochii celor de față, cât și sutele de scrisori primite dela cei cari din binecuvântate pricini n'au putut fi de față, ne dovedesc aceasta. Și strămoșii maramureșeni, adormiți acum 200 de ani, au luat parte la această dumnezeiască sărbătoare, bucurându-se de marea minune a reînvierii episcopiei lor.

Solemnitatea sfințirii acestor clopote s'a desfășurat în cadrul unei impresionante manifestații românești și creștinești. Slujba religioasă a sfințirii a fost făcută de P. S. Sa Dr. Vasile Stan al Maramureșului, P. S. Sa Dr. Nicolae Popovici al Oradiei și de P. S. Sa Eugeniu, vicarul mitropoliei Bucovinei, înconjurați de un mare sobor de preoți, în prezența a peste 2000 de credincioși.

Din mijlocul acestui praznic, P. S. Sa Dr. Vasile Stan al Maramureșului, rostește o înălțătoare cuvântare istorică din care se desprinde duioasa chemare a bisericii mame, către toți fiii căzuți dela dreapta credință prin vitregia vremurilor.

Dorind ca această duioasă și istorică chemare să răsune în urechile tuturor fiilor cari au fost răpiți dela dreapta credință, o publicăm în întregime:

„Judecățile Domnului sunt adevărate, toate sunt drepte, mai dorite decât aurul și pietrile scumpe și mai dulci decât mierea și fagurul".
[Ps. 18, 9–10].

Prea cinstiți ascultători,

Cel dintâi cuvânt al nostru, la acest praznic al credinței, este o caldă rugăciune, care să se înalțe întru miros de bună mireasmă duhovnicească la tronul Impăratului ceresc și Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Ție Doamne, ne plecăm cu adâncă smerenie și-ți mulțumim, pentrucă Ți-a bineplăcut să fi slăvit iarăș în sunetul clopotelor dreptei credințe, aici, unde acest glas de chemare la Tine, mai bine de 200 de ani, n'a mai răsunat în urechi românești.

Bunătatea Ta Doamne, s'a întors cu milostire, după lungi și grele încercări, spre Biserica Ta crescută din acest binecuvântat pământ deodată cu ființa neamului românesc, și i-ai dat glas de aramă sunătoare peste aceste plaiuri, unde voevozi români, cu frica Ta în suflet și cu dreapta Ta credință în inimă, au stăpânit odinioară și au povățuit ramura mureșană a neamului nostru după îndreptările legii românești.

Tu, Doamne, știi, că acești vrednici povățuitori, a căror pomenire din neam în neam este șoptită aici cu pietate de toate buzele, au primit mai bine pribegia din rosturile lor străbune și descălecarea pe alte plaiuri, decât să schimbe Legea Ta și a lor cu alta, ce li-se poruncea de stăpânirea de pe vremuri. Și acolo, spre răsărit, dincolo de Carpații maramureșeni, Ți-au înălțat biserici și mânăstiri și au ridicat la mare înflorire credința ortodoxă și legea românească.

Tu, Doamne, știi, că cei rămași în moșia lor maramureșană hărțuiți și loviți veacuri întregi de dușmanii neamului și ai credinței noastre dreptmăritoare, înainte cu vreo 200 de ani prin urgia unei stăpâniri asupritoare au fost despoiați de floarea cea mai dragă a sufletului lor românesc și constrânși prin forță, nu convinși prin scripturi, au fost siluiți să îmbrace o haină a credinței nepotrivită atunci pentru sufletul românesc și nepotrivită rămasă până astăzi.

Dar tot Tu Doamne ai întors crugul vremii și ai făcut, ca lumina legii Tale să se aprindă și să strălucească iarăși, unde se părea stânsă pe vecie, și glas de clopote dreptmăritoare să cheme de nou la dreapta Ta credință mântuitoare pe toți ceice s'au îndepărtat dela ea.

O, Dumnezeule, cât de mare e bunătatea Ta! In umbra aripilor Tale se adăpostesc fii oamenilor (Ps. 35, 7) și se proslăvește și neamul nostru cu biserica sa dreptmăritoare.

Iubiți creștini! Glasul de chemare al acestor clopote va fi înainte de toate glasul nemărginitei iubiri creștinești ce fără încetare va striga în urechile celor ce-l vor asculta, invitarea la mântuire prin Domnul nostru Iisus Hristos.

Glasul lor va vesti pacea și bunavoire dintre oameni, scoborâte pe pământul nostru din cer deodată cu întruparea Fiului lui Dumnezeu. Va vesti pacea, pacea fericitoare a lumiii, care nu s'a întrupat încă deplin în sufletul oamenilor și al popoarelor, dar pentru a cărei stăpânire în lume biserica creștină înalță necontenit rugăciuni către Părintele nostru ceresc.

Glasul acestor clopote aici, la apa Tisei, pentru fii neamului românesc va fi puternicul glas de chemare la desăvârșita unitate sufletească prin dreapta credință.

Ar fi o întunecime a minții, o rătăcire a bunului simț românesc, ca, cămașa lui Hristos, sfârticată de dușmani în trecutul nostru nu prea îndepărtat din socoteli politice, stricând minunata unitate a credinței noastre străvechi, de origine apostolească dela sfântul apostol Andrei, să rămână mereu sfâșiată și să nu ne năzuim astăzi, în România noastră, să o coasem la loc, cu hotărâre și însuflețire.

Ar fi o slăbiciune a caracterului nostru și o scădere a demnității românești, ca să nu împreunăm la loc prin desăvârșita dragoste dintre noi și prin porunca vieții, despicătura făcută de gând strein și hain în sufletul neamului românesc. Atât înțelepciunea neamului, cât și porunca vieții ne strigă să ne unim desăvârșit în credința în Dumnezeu și în iubirea de neam, ca să fim tari și nebiruiți în moșia strămună.

Vor mai spune aceste clopote tuturor celor ce vor căuta să le priceapă taina, că gândul și simțirea noastră românească n'au ce căuta peste hotare, ca să cerșească împăcare și alinare și milostivire cerească și fericire pământească. Cu glasul lor metalic vor spune pe întinsul pământului până 'naltul cerului, că aceste fericitoare bunuri sufletești pot fi dobândite cu mai multă ușurință, cu siguranță și cu îndestulare între granițele scumpei noastre patrii. Pentrucă nu-mi pot închipui, că ar putea să existe român normal cu firea, care să nu simțească ca o binecuvântare dela Dumnezeu că poate trăi cu frații săi de un sânge laolaltă, în tihna păcii și în răgazul clipelor de fericire sub înțeleapta oblăduire a slăvitului nostru Rege, sub binecuvântarea venerabilului patriarh al țării și sub treaza pază a bravei noastre armate. Aci, între granițele noastre etnice pulsează toată vigoarea sufletului românesc, ce ne înfrățește pe toți cu glia strămoșească și cu legea românească, floarea ei dumnezeiască înveșnicindu-ne ființa.

In sfârșit, glasul acestor clopote astăzi mai este și glasul recunoștinței către dl ministru Mitiță Constantinescu, guvernatorul Băncii naționale a României, care prin creștineasca sa dărnicie le-a înlesnit zămislirea, către frații Hoenig din Arad, cari le-au turnat viața cu artistică măestrie, către ing. Zeno Miculescu, care le-a plăzmuit locul de așezare, și către toți ceice ne-au ajutat cu îndemnul, cu sfatul și cu munca, ca să capete ființă cât mai devreme, spre înălțarea prestigiului acestei episcopii în ochii propriilor săi credincioși și a celorlalți frați creștini. E glasul unei calde simțiri de mulțumită și către toți cari ați venit astăzi aici, să fiți mărturie la sfințirea lor și să ne măriți bucuria acestui praznic al ortodoxiei maramureșene.

Și voi, o clopote sfinte, cântați Domnului cântare nouă, cântați laudele Lui în adunarea credincioșilor (Ps. 149, 1), deschideți-le urechile, ca să asculte lucrurile minunate și ochii, să-și caute adăpost, sub aripile Arh. Mihail, patronul acestei Episcopii, Amin.

Frontul Național Studențesc

Zilele acestea s'a semnat decretul-lege prin care s'a creiat *Frontul Național Studențesc*, unde vor intra toți studenții universitari și ai școalelor superioare din țară.

Această organizație contribue la întărirea forțelor morale și fizice ale tineretului studențesc și desvoltării disciplinate a activității sale.

Frontul studențesc este o organizație de educație națională, culturală și socială, în care studenții păstrează calitatea de membri pe toată durata cursurilor.

Noua organizație tinde să desvolte în membrii săi sentimentul iubirii de patrie și Rege, al solidarității naționale, puterea de jertfă, deprinderea îndeplinirii datoriei, a punctualității, precum și sentimentul onoarei.

Toate universitățile și școalele de învățământ superior dintr'un centru universitar sânt încadrate într'o «*divizie*», care se subdivide la rândul ei în «*cohorte*» și «*centurii*».

In fiecare divizie se organizează câte o secție sportivă, muzicală și științifică. Studenții sânt obligați să se înscrie în cel puțin una din aceste secțiuni, menite să completeze educația tineretului studențesc.

Orce membru al Frontului Național Studențesc trebue să aibă o purtare ireproșabilă în școală și societate și o morală pilduitoare.

Astfel, după ce, tineretul școalelor primare și secundare a fost încadrat în „Straja țării", iar cetățenii patrioți s'au constituit în Frontul Renașterii Naționale, s'a organizat și studențimea română, — contribuind la opera de regenerare a patriei.

și înviorare a credinței religioase, manifestată prin ridicarea din obolul tuturor a atâtor mărețe lăcașuri de închinare, aceste fortărețe ale sufletului neamului nostru, cari împânzesc țara dealungul și dealatul, ceeace constitue un lucru foarte îmbucurător pentru viitorul neamului nostru.

E bine și îmbucurător când vezi cum se ridică școli și cămine culturale pentru luminarea minții, spitale pentru bolnavi, primării și alte instituții pentru trebuințele obștești ale țării, dar și mai mare este bucuria sufletelor când se ridică lăcașuri de închinare lui Dumnezeu, deoarece până nu se ridică aceste altare ale sufletului, — nu e completă stăpânirea națională. In jurul acestor altare, izvoare nesecate de virtute și credință, s'a plămădit sufletul neamului, s'au desvoltat toate bunurile lui sufletești, comorile lui etnice: grai, credință și port. Aceste altare au fost unica pavăză care a ținut neamul laolaltă, ca să poată răsbate prin atâtea vitregii ale vremurilor. Bisericile sunt lăcașuri sfinte, unde se propovedueşte învățătura mântuitoare a Domnului, unde se sfințesc și întăresc toate, unde s'a învățat și se învață calea veșniciei pentru mântuirea sufletelor și a neamurilor. Ele au fost și sunt oaze de reculegere și tainică rugăciune, centre de viață creștinească. Și numai prin comorile sufletești și de credință ale acestor sfinte altare se poate face renașterea morală a acestei țări, așa cum o dorește și așteaptă înțeleptul nostru Suveran, M. Sa Regele Carol II, Părintele bun și înțelept, care veghează și se trudește ziua și noaptea cum să-și fericească țara și poporul și cum s'o scape de dușmani, pentru a-i păstra independența și integritatea, câștigate cu atâtea jertfe. Brâncovean al culturei românești, El este ocrotitorul virtuților strămoșești, consolidatorul și apărătorul patrimoniului nostru românesc. El a trezit țara și neamul la o viață nouă, la o adevărată renaștere sufletească.

Domnilor miniștri,

Ridicarea acestor sfinte altare — ocrotitoarele sufletului neamului nostru — nu constitue numai o chestiune bisericească, ci în aceste ținuturi este o problemă națională de stat, și trebue îmbrățișată de organele statului cu toată căldura.

Cu o clară viziune în viitor a pus problema românilor din ținuturile secuizate, I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae, îndată după suirea sa în scaunul mitropolitului Șaguna. Indată după înscăunarea sa a făcut timp de două săptămâni și mai bine vizitațiuni canonice în aceste părți și a îndemnat preoțimea la o nouă viață de trezire a conștiințelor adormite. Cu satisfacție constatăm că îndemnul înaltului Ierarh a dat rezultate îmbucurătoare, dovadă sporirea credincioșilor reveniți la credința strămoșească cu multe mii de suflete și ridicarea a zeci de altare pe seama acestor suflete. Pentru ducerea la bun sfârșit a operei începute trebue ca statul să asigure preoților din aceste părți existența cinstită și scutită de grija zilei de mâne, spre a se putea dedica exclusiv operei misionare ce li s'a încredințat. Această preoțime conștie de misiunea ei a înțeles imperativul zilelor de astăzi și se trudește să facă din aceste altare focare vii de redeșteptare a credințelor strămoșești și a sentimentelor românești adormite.

Cu bucurie constatăm, că factorii de conducere ai statului dau toată atențiunea acestei probleme naționale. Cea mai bună dovadă despre acest lucru este prezența dlor miniștri și a celorlalți reprezentanți ai statului, cari au ținut să onoreze cu prezența lor această serbare a spiritualității creștine ortodoxe, și să acorde tot sprijinul pentru înfăptuirea deplină a lucrului început.

Am plăcuta însărcinare de a exprima în numele I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae, — care având să sfințească în zilele acestea trei biserici noui în Munții Apuseni, regretă că nu a putut săvârși acest act, — deosebita mulțumire și recunoștință dlui Ministru al cultelor pentru ridicarea măreției praznicului de astăzi prin înalta lui prezență, pentru sprijinul acordat bisericei noastre din aceste ținuturi și pentru îmbrățișarea cu toată căldura a problemei reîntegrării, în sânul neamului nostru românesc, a fraților noștri înstrăinați.

I. P. S. Sa exprimă cele mai respectuoase mulțumiri I. P. S. Sale prea fericitului Patriarh Nicodim, pentru binecuvântările trimise asupra lucrărilor începute și pentru simbolicul dar de 35.000 Lei — primul salar de patriarh, pentru ridicarea cu un ceas mai de vreme a noului Sion.

Mulțumirile I. P. S. Sale se îndreaptă în deosebi dlui ministru Mihail Șerban, ctitorul acestui sfânt lăcaș de credință și închinare, inițiatorul acestor lucrări, și care a pus toate străduințele pentru adunarea mijloacelor necesare la zidirea acestei măreți biserici precum și pentru prețioasa sa donațiune.

Exprimă călduroase mulțumiri domnului prefect și celorlalte autorități și tuturor donatorilor cari s'au grăbit cu obolul lor generos la zidirea acestei biserici, precum și acelora, cari prin prezența lor au mărit bucuria acestui praznic. I. P. S. Sa imploară binecuvântarea Tatălui ceresc și împărtășește tuturor arhierești binecuvântări.

Doamne al puterilor, fi cu noi, că pe altul afară de Tine ajutor întru necazuri nu avem, și ne rugăm ocrotește pe M. Sa Regele Carol al II lea, Țara aceasta și Biserica cea zidită într'ânsa, spre a putea fi nesecat isvor de viață nouă pentru întreg neamul nostru, spre întărirea în vecinicele-i hotare de astăzi ale patriei și pentru mărirea lui Dumnezeu, Amin.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* s'a întors Luni, 23 Octomvrie a. c. la reşedinţă, venind dela Bucureşti, unde a participat la şedinţele Sfântului Sinod.

Convocare. *In înţelesul art. 22 din statute se convoacă membrii «Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român, Astra», la adunarea generală administrativă, ce se ţine în ziua de Sâmbătă, 11 Noemvrie 1939, în Sibiu, sala prefecturii judeţene.*

Intregire. Din reportajul despre sfinţirea bisericii din Brad, s'a omis, printr'o greşală de culegere, ştirea că părintele Virgil Perian din Brad a fost distins cu acea ocazie cu brâu roşu de I. P. S. Sa. Facem cuvenita întregire.

Parastas. Joi, 26 Octomvrie 1939, ziua sf. marelui martir Dimitrie, s'a oficiat în biserica ortodoxă română din Sibiu-Iosefin, prin păr. paroh Ioan B. Boiu, parastas întru veşnica odihnă a fericitului fondator *Dimitrie Andronic*. După parastas, în sunetul clopotelor, s'a făcut procesiune la mormântul neuitatului defunct. In veci pomenirea lui!

Studenţii *Academiei teologice «Andreiane» din Sibiu, întruniţi într'o şedinţă a Soc. de lectură «Andrei Şaguna», Vineri în 27 Octomvrie a. c., au hotărât cu mare însufleţire să trimită M. S. Regelui o telegramă prin care să-şi exprime admiraţia pentru opera măreaţă întreprinsă de Suveran şi să-L asigure de dragostea, de devotamentul şi de slujirea lor.*

Deasemenea au salutat cu bucurie înfiinţarea, prin Decret-Regal, a Frontului National Studenţesc, încunoştiinţând pe dl ministru C. Giurescu că îmbrăţişează şi aderă cu tot avântul la această armată de elită a M. Sale pentru întărirea ţării şi a neamului.

Noul comitet al Societăţii de lectură „Andrei Şaguna" a studenţilor dela Academia teologică „Andreiană" din Sibiu pe anul societar 1939/40, s'a constituit în şedinţa din 6 Octomvrie a. c. ţinută sub preşedinţia P. C. Sale Păr. Rector *Dr. Dum. Stăniloae*, precum urmează: Preşedinte de onoare: P. C. Păr. Prof. *Dr. Grigorie T. Marcu*, Preşedinte activ: Ioan Hălmagiu stud. an. IV, Vicepreşedinte: Ioan Popa stud. an IV, Secretar general: Viorel Suciu stud. an. IV, Bibliotecar: Gheorghe Popa stud. an III, Casier: Victor Ivan stud. an. III, Econom: Ioan Cornea stud. an. II, Secretar de şedinţă: Ioan Giurgiu stud. an. II, Vice-bibliotecar: Ioan Zacheiu stud. an I, Vice-econom: Dumitru Ţaţa stud. an. I; Membri în comisia literară: Cornel Dascăl an IV, Aurel Marian an. III, Visalon Ispas an III, Vasile Suciu an II, Ştefan Tascian an II, Iancu Dragolea an I, Felician Fărcaşiu an I; Membri în comisia de verificare: Preşedinte: Andrei Aldea an. IV, Vasile Şortan an. III şi Dumitru Dragomir an II.

† Preotul Ioan Mihailă. Sub apăsarea anilor, a bătrâneţelor albe şi ostenite, s'a stins din viaţă în ziua de 7 Oct. a. c. veteranul preot Ioan Mihailă din Dăişoara (prot. Cohalm), în vârstă de 86 ani, — înmormântarea făcându-i-se în 9 l. c. de către un sobor de preoţi din parohiile învecinate cu protopopul tractual. De numele lui sunt legate în deosebi două înfăptuiri bune şi de folos obştesc: cumpărarea vastului păşunat „Albina" şi zidirea edificiului, care şi azi adăposteşte şcoala primară, — realizări la temelia cărora a ştiut să concentreze tot concursul şi jertfa parohienilor din această comună curat românească. Odihnească cu drepţii!

Ştire ziaristică. A apărut din nou, în toamna aceasta, la Youngstown, Ohio, *Solia*, foae de zidire sufletească, publicată de episcopia misionară ortodoxă română din America. Fraţii noştri din Statele unite ale Americei de nord, iubitori de lege şi limbă, vor şti să preţuească rostul acestui ziar şi-l vor sprijini cu toată dragostea, în interesul lor şi al bisericii.

Un invalid îşi ofere serviciile sale ţării în caz de grea cumpună. Dl *Vasile Vasiu*, din Mediaş, deşi invalid de un picior, reformat şi în vârstă de peste 50 ani, cere a fi mobilizat, ca unul care poate conduce automobile, motociclete, tractoare. Ministerul aerului şi marinei a hotărât să rezolve în mod favorabil această inimoasă dorinţă, înălţător exemplu de patriotism, aprobând ca să fie mobilizat la caz de răsboi şi repartizându-l la Şcoala tehnică a aeronauticei.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 29 Octomvrie 1939, va predica părintele *Zosim Oancea*.

CARŢI ŞI REVISTE

„Viaţa Ilustrată", revistă de familie. Director P. S. episcop *Nicolae* al Clujului. Numărul mai nou cuprinde material bogat şi instructiv, semnat de valoroşi colaboratori: Gr. Popa, Dr. Munteanu, Prot. I. Goron, Dr. Gr. T. Marcu etc. Versuri, cronice şi numeroase ilustraţii împodobesc excelenta revistă clujană.

AU APĂRUT:

Calendarul Bunului Creştin

pe anul 1940

cu Şematism Lei 50·—; fără Şematism Lei 12·—

Calendarul „Oastea Domnului"

pe anul 1940 Lei 12·—

Calendarele au un cuprins foarte bogat şi variat şi sunt împodobite cu multe ilustraţiuni frumoase. Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. La comande de peste 10 ex. se dă rabatul cuvenit. Pe lângă preţul Calendarelor să se mai adaugă încă Lei 15 pt. porto postal

— Contra ramburs nu se trimit —

Nr. 450/1939 [86] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Toarcla, cu filia Gherdeal, din protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.

2. Câte una ferdelă grâu sau cucuruz dela fiecare familie.

3. Sesiune parohială în materă 10 jug. pădure, 4 jug. 974 stj. p. arător şi fânaţ, iar în filie 8 jug. fânaţ.

4. Venitele stolare obişnuite în tract.

5. Locuinţă în natură. Curtea parohială este provăzută cu toate dependinţele economice necesare şi în bună stare, iar în fund se află o grădină de 1 jug., parte fânaţ şi parte pentru legume, precum şi pomi fructifieri.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele, precum şi de concesiunea dela P. V. Consiliu arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie, se vor înainta în termenul de mai sus.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, la biserică, spre a fi cunoscuţi de către credincioşi.

Oficiul protopopesc ortodox român din Agnita în înţelegere cu cons. parohial.

Agnita, la 18 Octomvrie 1939.

Emil Păcală
protopop.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 1990 port./1939. 19 1—1

Publicaţie de licitaţie

Subsemnatul portărel pe lângă Tribunalul Sibiu prin aceasta publică, că în baza deciziunii Nr. 500/1939 şi Nr. G. II. 13546 din 1939 a Judecătoriei Mixte Sibiu în favorul reclamantului Dr. Gh. Măcelar Sibiu, adv. pentru încasarea creanţei de 7000 Lei bani şi accesorii, se fixează termen de licitaţie pe 4 Noemvrie 1939 ora 9 a. m., la faţa locului în Vurpăr Nr. 184 unde se vinde prin licitaţie publică judiciară 1 car, 2 porci, 500 kg. grâu, 1 hambar,, mobiliar de casă şi altele în valoare de 7800 Lei. In caz de nevoie şi sub preţul de estimare.

Pretenziunea care e de încasat face 7000 Lei bani capital, dobânzi cu 5 (5%) socotind din 1 Noemvrie 1938 iar spesele până acuma stabilite de 2072 Lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitaţie ar fi fost sechestrate de alţii şi aceştia şi-ar fi câştigat dreptul de acoperire, licitaţia prezentă este ordonată şi în favorul acestora în senzul art. XLI: 1908. § 20.

Sibiu, la 14 Octomvrie 1939.

Indescifrabil
portărel

Nr. 339 port. /1939. 20 1—1

Publicaţie de licitaţie

Subsemnatul portărel pe lângă Tribunalul Sibiu, prin aceasta publică în baza deciziunii Nr. 5828/1938 şi Nr. G. II. 3238/1939 a judecătoriei Mixte Sibiu în favorul reclamantului Nicolae Crişti Sibiu reprez. prin advocatul Dr. Gh. Măcelar Sibiu, pentru încasarea creanţei de 1000 Lei bani şi accesorii se fixează termen de licitaţie pe 4 Noemvrie 1939 ora 11 a. m., la faţa locului în Sibiu str. Octavian Goga Nr. 31, unde se vor vinde prin licitaţiune publică judiciară mobilier din restaurant şi altele în valoare de 4500 Lei. In caz de nevoie şi sub preţul de estimare.

Pretenziunea care e de încasat, face 1000 Lei capital dobânzile cu 6 (5%) socotind din 31 Maiu 1938, iar spesele până acum stabilite de 674 Lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitaţie ar fi fost sechestrate şi de alţii şi aceştia şi-ar fi câştigat dreptul de acoperire, licitaţia prezentă este ordonată şi în favorul acestora în senzul art. XLI: 1908, § 20

Sibiu, la 14 Octomvrie 1939.

Indescifrabil
portărel

Nr. 1003/1939 (79) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa I, Poiana Mărului I, protopopiatul Bran, devenită vacantă prin pensionarea octogenarului preot Moise Micu, publicăm concurs, în înţelegere cu consiliul parohial, cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesie parohială 6 jugăre pământ.
3. Venitele stolare aprobate de Ven. Consiliu arhiepiscopesc cu ord. Nr. 4544/929.

Cererea de concurs, provăzută cu toate documentele necesare şi cu autorizaţia de a candida, dela Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se va înainta în termen oficiului protopopesc Bran, iar concurenţii se vor prezenta în parohie, în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptmăritor.

Zârneşti, jud. Brasov, 1 Oct. 1939.

Vasile Stoicanea
protopop

Nr. 4825/1939

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa I (întâia) Drăguş, din protopopiatul Avrig, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu postul de paroh din Drăguş sunt cele fasionate în coala B a parohiei şi retribuţiunile dela stat conform cu pregătirea şi timpul de serviciu al candidatului.

Doritorii de a ocupa acest post îşi vor trimite cererile însoţite de actele necesare la oficiul protopopesc din Avrig, judeţul Sibiu.

Binecuvântarea de candidare se dă de I. P. S. Chiriarh.

Candidaţii se vor putea prezenta în parohie numai după ce-şi vor fi esoporat binecuvântarea de candidare şi numai cu prealabila învoire a protopopului locului.

Sibiu, din şedinţa secţiei bisericeşti, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 10 Octomvrie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 410/1939 *(87) 1—3*

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a, **Recea Telechiană,** *din protopopiatul «Oltul» Şercaia, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.*

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. Sesiunea parohială 2 jug. 542 stj. □ arabil, 800 stj. □ fânaţ şi 12 jugăre pădure.

3. Cimitirul bisericei 390 stj. □ şi cimitirul din câmp 600 stj. □.

4. Una măsură (20 litri) ovăs dela fiecare familie.

5. Venitele stolare stabilite de adunarea protopopească pentru întreg protopopiatul.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român «Oltul» Şercaia, jud. Făgăraş, în termenul arătat.

La cererile de concurs se va anexa şi concesiunea dela Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc Sibiu, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Şercaia, la 16 Octomvrie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român «Oltul» în înţelegere cu consiliul parohial.

Pr. ***Gh Ivaşcu***
adm. prot.

Nr. 181—1939 (82) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a, **Richişul,** protopopiatul Târnavamare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependenţe, în stare bună.
3. Sesiune parohială 12 jugăre, arător şi fânaţ.
4. Una vie cu circa 700 viţe de rod.
5. 12 stânjini lemne de foc dela primăria comunală, făcutul şi adusul lemnelor privesc pe preot.
6. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, cu toate documentele şi cu încuviinţarea specială a Prea Veneratului Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc, în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a se face cunoscuţi parohienilor.

Dumbrăveni, la 4 Iulie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Dragolea
protopop.

Au apărut urmatoarele compoziţii muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediţie nouă primenită şi îmbogăţită. Un exemplar legat frumos Lei 200 —

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediţia V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100·—
De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASTRA SIBIU

Anul LXXXVII — Sibiu, 5 Noemvrie 1939 — Nr. 45

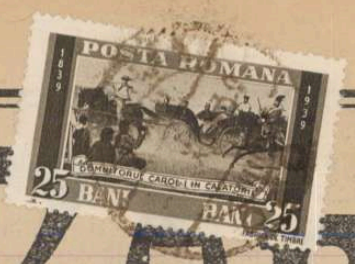

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Episcopia Timișorii

Sf. Sinod a adoptat, în sesiunea din toamna aceasta, proectul prezentat de dl ministru al cultelor, Dr. N. Zigre, pentru înființarea Mitropoliei Olteniei cu sediul în Craiova și pentru întemeierea unei *noui episcopii* pentru Banat, *cu sediul în Timișoara.*

Știrea desprea înființarea episcopiei de Timișoara a produs o mare bucurie în lumea bisericească și în sufletul românesc de dincoace de Munți. Căci prin actul acesta s'a înfăptuit în sfârșit o dorință principală a marelui și clarvăzătorului mitropolit Andrei Șaguna și o hotărâre formulată cu o tenace persistență de numeroase congrese național-bisericești din Mitropolia Ardealului, hotărâre care își aștepta de prea multă vreme inarticularea într'o lege de stat și cu aceasta trecerea în existență efectivă.

Mitropolitul Andrei Șaguna, creatorul genial al organizației noastre bisericești ce s'a dovedit în toate punctele ei perfect adaptată realităților spirituale și naționale ale ținuturilor de dincoace de Munți și cu o mare putere de promovare a vieții noastre naționale, a luptat toată viața ca pe lângă episcopia Caransebeșului să facă parte din Mitropolie și o episcopie a Timișorii. Nereușind să obțină înfăptuirea acestui deziderat dela stăpânirea austro-ungară, a legat prin Testament pe urmașii săi și forurile bisericești să continue acțiunea pentru realizarea acestei dorințe, lăsând și o sumă de bani pentru înzestrarea viitoarei episcopii de Timișoara, care, pentru el, avea și trebuia să ia ființă cu toată certitudinea.

In năzuința sa de-a vedea înființată o episcopie la Timișoara, mitropolitul Andrei Șaguna exprima în acelaș timp dorința arzătoare a reprezentanților de frunte ai Banatului. E cunoscut impresionantul memoriu înaintat împăratului din Viena de Andrei Mocsonyi, Vicențiu Babeșiu, Constantin Gruici și George Fogarași, în 1865, pentru înființarea în cadrele Mitropoliei transilvănene a episcopiei de Timișoara pe lângă cea din Caransebeș. Și tot așa de impresionantă este durerea pe care un mare număr de intelectuali bănățeni o exprimă către Congresul național-bisericesc din 1868, că episcopia de Timișoara n'a fost înființată.

Spirite dotate cu mare putere de pătrundere a realităților și cu o judecată generoasă și obiectivă, nici Șaguna și nici distinșii intelectuali și conducători ai Banatului din acea vreme n'au socotit că episcopia Timișorii nu s'ar împăca cu existența celei dela Caransebeș, ci dimpotrivă ei pretindeau episcopia Timișorii, afirmând în acelaș timp menținerea celei de Caransebeș, numai astfel satisfăcându-se trebuințele religioase ale Banatului întreg.

Dezideratul acesta a fost ținut la suprafață, în formă neschimbată, de toți reprezentanții de seamă ai Banatului de după aceea (de pildă Emanoil Ungureanu lasă averea sa pentru viitoarea episcopie a Timișorii), și «mai de toate congresele noastre bisericești, precum și de sinoadele eparhiale din Arad, Caransebeș și Sibiu» (Dr. Teodor Botiș, Monografia Familiei Mocioni, pg. 82), ba încă și de ședințele anuale ale Consistorului mitropolitan din Sibiu și nenumărate au fost intervențiile acestor foruri bisericești la guvern (la cel ungar înainte de războiu, la cel român după războiu) pentru înfăptuirea lui. Congresul național-bisericesc din 1900, «decide înființarea» episcopiei de Timișoara și după el deciziunea e repetată de congresele din 1903, 1906, 1909, 1920, 1921, 1924, 1927. Așa încât, departe de-a se putea spune că prin legea recentă adoptată de Sf. Sinod guvernul a trecut peste forurile bisericești competente, el n'a făcut decât să dea în sfârșit ascultare și să-și însușească o hotărâre continuu repetată a acestor foruri.

Iar I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, care s'a străduit cu o nobilă consecvență pentru înființarea nouei episcopii de Timișoara și menținerea celei de Caransebeș, n'a făcut decât să împlinească testamentul marelui Său înaintaș și dorul nestins al atâtor vrednici bănățeni, precum și să execute o deciziune de atâtea ori repetată a forurilor bisericești.

Interesele Banatului, atât de scump întregului românism și scump Mitropoliei noastre și guvernului țării, au fost servite în mod cum nu se putea mai bine prin această lege, au fost servite așa cum au înțeles toate spiritele de elită ale lui că trebuesc servite. Banatul întreg se va bucura că așteptarea lui și obiectivul luptelor încordate ale fruntașilor lui de neuitată memorie au fost împlinite. Cu puteri îndoite se va putea porni acum în cuprinsul lui la o întărire a forțelor morale, la o descătușare a tuturor posibilităților lui splendide de înaltă și sănătoasă viață spirituală românească.

Cu regret trebue să constatăm că s'a găsit totuși și cineva care, singularizat într'o opinie izolată și prea subiectiv motivată, nu a fost în stare să ia parte la bucuria obștească din prilejul înzestrării Bisericii și în special a Banatului cu un nou și important factor de progres. Este acela care a scris articolul «Episcopia Timișorii» din «Foaia Diecezană» Nr. 44 din 29 Octomvrie a. c. Dând glas unei jelanii cu totul personale, în zadar încearcă s'o ridice pe un plan mai general, prin diverse exerciții pe tema unității Banatului. La unitatea Banatului s'au gândit cu siguranță și aceia cari i-au ridicat prestigiul în trecutul glorios. Dar nici unuia nu i-a putut trece prin minte ideea curioasă că Biserica ar desface această unitate dacă ar fi prezentă prin două episcopii. Biserica unește și sporește forțele, nu desbină, căci ea însăși e factor de înfrățire.

Dar bucuria Banatului și cu el a întregei Biserici de dincoace de Munți nu poate fi întru nimic turburată sau micșorată de supărarea unui singur om. El își înalță cu o inimă și cu o gură imnul de slavă și de mulțumire către M. Sa Regele, împlinitorul unei adânci și îndelungate vreri a românismului bănățean, care suntem siguri că nu va întârzia să dea putință ca Timișoara să vadă cât mai curând în mijlocul ei pe episcopul mult așteptat.

Și împreună cu frații bănățeni toți românii ne îndreptăm cugetul către Tatăl ceresc, care a adus vremea împlinirii și acestei scumpe năzuințe a înaintașilor noștri.

Pastorația orașelor

— La apariția cărții: „Hristos și mântuirea sufletească a orășenilor", de părintele Dr. Spiridon Cândea —

Pastorația este o latură de căpătâi în activitatea practică, în strădania de fiecare ceas și zi a preoțimii. Ea a fost apreciată totdeauna sub perspectivele statornice ale acestei însemnătăți deosebite și de aceea a stăruit și a reușit să-și mențină un scaun fruntaș între disciplinele Teologiei creștine și cu deosebire în activitatea practică a celor mai strădalnici îndrumători ai obștei creștinești.

Urmărind să statornicească și să treacă în făgaș de realizare obiectivă cele mai propice atitudini de viață creștină și de îndrumări evanghelice, pentru îndreptarea mulțimii spre Hristos și deci către mântuirea sufletească, pastorația creștină a trebuit să întindă pas viguros și destoinic alăturea de duhul multor vremi grele și să poarte astfel o luptă pieptișă cu inovații survenite în toate domeniile de manifestare spirituală. Și toate acestea numai pentru a sluji unui scop prim și ultim: „ca toți să se mântuiască". Răzimându-se pe temeiul ei nesdruncinat, pastorația creștină a trebuit să aprecieze realități sociale noui, curente de opinie publică turbure, sisteme de educație cu pretenții totdeauna inovatoare, atitudini filosofice cu germenul boalei în însași clipa nașterii lor și, mai ales în veacul ultim, încercări sociologice de cele mai multe ori așezate deacurmezișul concepției creștine despre rostul omului în lume. A trebuit să le accepte ca existând, să le vadă ca proprietăți ale anumitor vremi cu anume oameni, dar și să se angajeze în luptă cu ele, ca să reînchege mereu, turma, în doctrina mântuitoare și în viața după Hristos. Ceea ce a și făcut.

Deși poartă pecetea generalității, considerațiile enunțate mai sus își stabilesc o corespondență de înrudire foarte apropiată în contemporaneitate și cu deosebire la noi, adică în viața integrală românească. Trăim într'un început de veac nou, veac în care frământările sociale spumegă după un făgaș de nouă viață românească. Aceasta trădează o răbufnire vijelioasă a vitalită ii noastre, o zvâcnire din străfunduri a unor energii încătușate veacuri dearândul, o luptă dârză și într'un moment crucial pentru precizarea și definitivarea unui nou stil de viață creștină și românească. Această situație este mult mai complexă decât ni s'ar părea la prima ochire și două decenii însemnează prea puțin pentru a fi putut contribui hotărâtor la definirea și direcționarea ei. Momentul însă nu ne îngăduie să intrăm în amănunte.

Totuși, cade-se a spune, că în viața românească încruntată către un orizont de închegare nouă — sau poate chiar de reintegrare în făgașa tradiționalistă, care încă însemnează, luptă — Teologia noastră pastorală are la dispoziție un câmp de vastă activitate. Și aceasta mai ales cu privire la viața orașelor.

Inainte vreme, această problemă nu se punea cu atâta putere. Orașele noastre erau cam sărace în populație românească. Acum însă aceste orașe au crescut aproape surprinzător și problema conducerii pastorale a lor se ridică la suprafață tot cu o mai explicabilă încăpățânare.

Iată motivele pentru care preoțimea noastră se dorea după un îndreptar în deslegarea fericită a problemei pastorației în general și a celei dela orașe în special. Și iată pentruce se cade să arătăm o creștinească mulțumire și înaltă satisfacție la apariția lucrării: „Hristos și mântuirea sufletească a orășenilor", de părintele Dr. *Spiridon Cândea* dela Sibiu, („Seria Teologică", Sibiu, 1939, pg. 302).

Părintele Cândea vădește din capul locului o înțelegere deosebită pentru complexitatea problemei alease spre tratare. Remarcă încă în prefață, că „conducerea pastorală a orașelor este o problemă atât de vastă, încât ea cuprinde aproape toate elementele Teologiei pastorale. Orașul, este însăși viața actuală și încă în cele mai multiple și mai variate forme ale ei". Ceeace, fără îndoială, rămâne ca un element prețios, fiindcă această constatare îndeamnă la cercetare sistematică și serioasă și cere o soluționare cât mai complectă în datele problemei.

Cartea însași distinge trei părți logic dependente întreolaltă: problema conducerii pastorale a orașelor, problema socială, religioasă și morală a locuitorilor din orașe, și mijloace și metode pastorale pentru îndreptarea sufletească a locuitorilor din orașe.

Referindu-se, în partea întâia, la importanța conducerii pastorale a orașelor și la necesitatea acestei conduceri speciale, lucrarea arată că în epoca noastră lumea tinde tot mai mult spre aceste așezări mari. Orașele s'au mărit și se întind considerabil, devenind adevărate îngrămădiri de populație. Ele închid strălucirea orbitoare și mizeria cea mai neagră. Sunt orășeni cari urcă spre lumină, dar sunt mulți și de aceia cari se rostogolesc și se pierd sufletește. Viața orășenilor are însă o înrâu-

rire hotărâtoare asupra vieţii sufleteşti a sătenilor. Aceasta în mod direct şi mai ales indirect. Tocmai din aceste motive, „dacă prin o lucrare pastorală chibzuită, viaţa morală a orăşenilor este înălţată, iar convingerea religioasă şi credinţa în Dumnezeu este întărită, ei influinţează apoi în sens bun viaţa altora, — şi invers: dacă orăşenii sunt lăsaţi pradă tuturor patimilor şi victimă păcatelor, exemplul cel rău, ce pleacă din oraşe, se răspândeşte ca o molimă peste toată faţa ţării, se răspândeşte apoi în toată lumea“ (pag. 21).

Dar activitatea pastorală din oraşe trebue să dovedească un caracter special. Locuitorii oraşelor sunt adesea robii unor înstrăinări, sunt stăpâniţi de porniri spre veşnică critică, sunt sceptici, ataşaţi unor curente schimbătoare dela zi la zi, cuceriţi de lectură năsănătoasă, etc. Unii stau sub povară neprielnică vieţii religioase, într'un mediu apăsător şi stricător de suflet. Cartea părintelui Cândea analizează, în amănunţime, aceste situaţii deosebite şi le caracterizează deadreptul intuitiv.

In chip magistral este înfăţişată, pe categorii, problema socială, religioasă şi morală a locuitorilor dela oraşe: intelectualii, muncitorii şi clasa mijlocie. La oraşe se găsesc intelectuali, cari „au rupt legăturile interne şi externe cu viaţa şi religia creştină“ (pag. 47), sau de acei, cari „recunosc meritele creştinismului numai pentru trecut“ (pag. 47). Este apoi destul de mare numărul indiferenţilor şi al acelora cari se clatină în credinţă la tot pasul. Salvarea unora ca aceştia, prin reintegrarea lor în adevărata comunitate creştină, este, se'nţelege, o problemă de prim ordin. Autorul nu uită însă să accentueze, că această situaţie nu ne îndreptăţeşte la defetism. Fiindcă „prin lupta şi entuziasmul preoţilor, terenul poate fi din nou cucerit pentru împărăţia lui Dumnezeu“, (pg. 45). Şi-apoi, „trăesc încă în oraşele noastre destule familii de intelectuali, în sufletul cărora arde şi astăzi cu putere candela credinţii în Iisus Hristos şi în Biserica Lui“, (pag. 54).

Starea culturală şi religioasă a muncitorilor dela oraşe este analizată într'un capitol special. Socialismul şi comunismul sunt curentele care exploatează nemulţumirile acestor oameni. In privinţă religioasă, muncitorii dela oraşe resping credinţa într'un „Dumnezeu personal“, (pag. 61) şi „dogma creştină despre Hristos-Dumnezeu“ (pag, 62), etc. Totuşi, această stare de lucruri este mai evidentă în ţările industriale. La noi, ea nu îmbracă un caracter atât de alarmant.

Clasa mijlocie românească este abia în formaţie. Ea a rămas mai apropiată de Biserică. Doar propaganda sectară a făcut aici câteva victime.

Părintele Cândea nu se mărgineşte să arate relele în care se sbate populaţia oraşelor, ci defineşte cu înţelegere şi cauzele de căpetenie care au reuşit să promoveze o asemenea desagregare morală. Mai întâi, „familia s'a sdruncinat adânc în moralitatea şi religiozitatea sa“ (pag. 79). Femeia a deviat simţitor dela rolul ei cel sfânt de mamă şi soţie. Astfel, ruinată sufleteşte, familia nu mai este în stare să asigure educaţia religioasă-morală a copiilor. „Majoritatea părinţilor de astăzi nu vor să mai ştie nimic despre răspunderea mare pe care o au faţă de Dumnezeu pentru creşterea copiilor lor şi de aceea ei neglijează cu totul îndeplinirea acestei datorii“ (pag. 81).

Şcoala, pe lângă toată sârguinţa arătată întru izgonirea analfabetismului, şi a schimbat atitudinea veche. Ea a consimţit la o răsturnare de valori cu privire la obiectele de învăţământ şi educaţie. S'a lucrat chiar la diminuarea sistematică a prestigiului învăţământului religios (pg. 87). Intelectualismul, care a pătruns chiar şi în catehizaţie, îşi are şi el partea de contribuţie în toată această răcire a inimii creştine.

Dar oraşul însuşi, cu mediul său, cu luxul, cu mizeria, cu locuinţele insalubre reprezintă un mediu neprielnic pentru adâncirea vieţii religioase. Mediul acesta înclină chiar lumea oraşelor spre o trăire în inmoralitate.

Dacă ar fi rămas însă numai la aceste constatări sumbre, cartea păr. Cândea ar fi dovedit că înţelege să poposească la mijloc de drum. Ea ar fi reuşit doar să înfăţişeze datele negative ale unei probleme atât de însemnate şi să ne părăsească apoi lăsându-ne sub povara unei descurajări explicabile. Dar lucrarea întoarce brazdă adâncă până în capul ogorului şi prezintă, astfel, laturea pozitivă a problemei, elementele cu care se poate lucra sănătos la reconstrucţia vieţii religioase-morale. Ni se pare chiar că această parte a lucrării este cea mai însemnată şi că preoţimea noastră, în strădaniile ei de pastoraţie, va culege de aici mult folos.

Lucrarea dovedeşte că stă în inima problemei, când vizează necesitatea de a se proceda la „îndreptarea instituţiilor fundamentale ale societăţii“. Intre acestea, reeducarea familiei creştine prin înlăturarea tuturor duşmanilor acestei instituţii fundamentale este un prim pas spre o însănătoşare morală. Apoi reaşezarea educaţiei şcolare în drepturile ei sfinte şi izgonirea intelectualismul distrugător de simţire nobilă din învăţământ, — iată alte mijloace de luptă.

Dar lucrarea aceasta se opreşte cu insistenţă asupra pastoraţiei colective şi individuale şi apreciază cu competenţă deplină rolul următoarelor acte pastorale: cultul ortodox, societăţile religioase, presa şi literatura, cinematograful şi radio, taina sfintei Mărturisiri, fişele şi vizitele pastorale, caritatea creştină şi apostolatul laic. Este dela sine înţeles, că acestea sunt discutate din toate punctele de vedere şi că împreună lucrarea lor la reîntremarea sufletească a lumii dela oraşe, a lumii româneşti, este ridicată în cea mai proprie lumină. Ceeace, în urma unei lecturi atente, poate fi sulevat de oricine.

Am fi cronicari sgârciţi şi chiar lipsiţi de ochiana obiectivităţii, dacă nu am adăoga cuvinte de meritată laudă celui care a ostenit întru alcătuirea acestui „Studiu de Teologie pastorală“. Accentuând că lucrarea păr. Cândea se distinge prin aceea că aduce o bogată analiză psihologică, trebue să ne înclinăm cu plăcere în faţa unei reale competenţe culturale, teologice şi ştiinţifice. Bibliografia românească şi străină, folosită la alcătuirea lucrării, mărturiseşte despre aceasta. Turnată într'o limbă românească uşoară şi scuturată de străinisme, cartea găseşte bună şi înţelegătoare primire la oricare adevărat român. Ca preot, păr. Cândea a însoţit cartea cu prisos de căldură creştinească. In calitatea de dascăl, Sf. Sa a prezentat o expunere metodică. Iar în ipostaza de om al cărţii, tânărul nostru consilier arhiepiscopesc a reuşit să analizeze o problemă capitală dintr'un cap în celălalt.

Diacon **D. Călugăr**

Un colegiu universitar la Cluj

Deschiderea anului universitar la Cluj s'a făcut cu o solemnitate deosebită, dat fiind că cel mai înalt aşezământ de cultură al Ardealului a întrat în a treia decadă de existenţă românească.

Cu această ocazie rectorul universităţii, dl Fl. Ştefănescu-Goangă a rostit o remarcabilă cuvântare, trecând în revistă realizările din cele două decade ca şi problemele şi neajunsurile cu cari a avut de luptat viaţa universitară. In mod special dl Ştefănescu-Goangă a insistat asupra necesităţii ca pe lângă instrucţie, Universitatea să fie înzestrată cu instituţii cari să îngrijească şi de formarea caracterului viitorilor intelectuali ai neamului.

«*Instrucţia prea întinsă, dacă nu este bazată pe însuşiri personale şi în primul rând pe caracter, demnitate, spirit de răspundere şi de iniţiativă; pe respectul dreptului şi al iubirii de patrie, împinge la desechilibru şi condamnă pe om la materialism şi individualism. Nu este de ajuns ca universităţile să facă specialişti şi profesionişti, sau să favorizeze crearea inteligenţelor subtile, ci ele trebue să aibă o misiune mai frumoasă şi mai demnă de ele, să creeze acel tip de om echilibrat intelectualiceşte şi moraliceşte, cu voinţa fermă, cu simţul responsabilităţii şi cu spiritul deschis iniţiativelor şi acţiunilor generoase şi constructive, omul de caracter liber, demn, curagios, capabil să fie bun cetăţean şi bun soldat, totdeauna în serviciul patriei şi al naţiei sale*».

Cele mai necesare instituţii pentru acest scop sunt colegiile şi în special cele conduse în spirit creştin, cu colaborarea sau sub supravegherea Bisericii.

Dl Ştefănescu-Goangă a arătat că ar fi de mare folos ca „Fundaţiunea Gojdu“ *să înfiinţeze în Cluj un asemenea colegiu* unde «*ar fi crescuţi în frica lui Dumnezeu şi în credinţa strămoşească toţi fiii merituoşi ai Ardealului*».

Dl rector Fl. Ştefănescu-Goangă a reluat în chipul acesta ideea pe care a lansat-o prima dată I. P. S. Mitropolit Nicolae în legătură cu viitoarea întrebuinţare a veniturilor „Fundaţiunii Gojdu“. Spre deosebire de cei ce susţineau că Fundaţiunea să dea burse pur şi simplu, desinteresându-se de felul în care trăesc cei ce le primesc, I. P. S. Sa a susţinut ideea înfiinţării unui colegiu care să formeze elita morală a intelectualilor de mâne, capabilă să influinţeze în bine tot mediul studenţesc.

Nu vor putea fi crescuţi prea mulţi în acest colegiu. Fundaţiunea „Gojdu“ nu dispune de sute de milioane, cum scria recent, lipsit de informaţii exacte, dl prof. Gârbacea, ci doar de câteva zeci. Dar acei ce vor fi crescuţi acolo, vor putea devenì personalităţi morale cari să impună un stil înalt de viaţă celor mulţi.

In sfânta episcopie a Huşilor *s'a făcut, în 29 Oct. a. c., sfinţirea schitului* **Vovidenia** *în locul celui ruinat care dăinueà de pe vremea lui Ştefan cel Mare. Deodată cu sfinţirea schitului s'a inaugurat la Huşi un* **azil** *de bătrâni şi bătrâne. Serviciul religios a fost săvârşit de PP. SS. LL.* **Nifon Criveanu** *al Huşilor, ctitorul schitului şi al azilului,* **Grigorie Leu** *al Argeşului şi* **Tit Simedria** *al Hotinului, încunjuraţi de protoierei şi preoţi ai eparhiei Huşilor. Terminată sf. slujbă, la care a fost de faţă o mare mulţime de popor, P. S. Sa episcopul Nifon Criveanu, într'o predică impresionantă, a spus: In vremile de mari frământări, ca cele de astăzi, ridicarea unui sfânt lăcaş este o chemare mai mult la pace şi înfrăţire, la iubire între oameni şi între popoare, la îndrumare către Dumnezeu Creatorul şi Ocrotitorul lumii. — Dl ministru al cultelor,* **N. Zigre,** *reprezentant al guvernului, a elogiat opera împlinită de P. S. episcop Nifon şi a adus omagii Suveranului pentru înalta înţelepciune cu care conduce ţara.*

Organizaţi Reuniuni de femei

FOIŞOARA

Biserica este cel mai însemnat factor naţional în trecutul nostru

(2) de Prot. **Gh. Maior,** profesor

Iată prin urmare, că biserica e fiinţa scumpă care rămâne cu noi, care veghează lângă leagănul nostru, care gungureşte cu noi, pe înţelesul nostru când începem să avem graiul nostru, care ne creşte cu legende şi poveşti de cari ne trebuiau atunci, dar şi cu tradiţii, cari ne vor fi pavăză în viitor, mama care se primejdueşte pe sine ca să-şi scape de pieire fiii, mama care nu ne va părăsì niciodată.

Năvălirile barbare din mila lui Dumnezeu parcă ar înceta. Ungurii vor fi constrânşi de popoarele din jur să se astâmpere, să-şi croiască aşezare pentru a trăi din muncă, nu din jaf. Dar pentru dobândirea unor asemenea virtuţi, trebuiau încreştinaţi. Increştinarea se face mai ales prin contactul cu românii şi prin legăturile politice cu Imperiul bizantin. Primesc creştinismul dela biserica de Răsărit, ca şi cehii şi polonii şi ruşii, botezaţi cam în aceeaş vreme. Dar nu vor sta în această biserică.

Papii vreau acum refacerea vechiului imperiu roman depe timpul lui Traian, dar sub conducerea lor. Timpul li se părea oportun. Bizantinii pierdeau războiu după războiu. Mohamedanii tăiau zi de zi felii din imperiu de par'că tăiau în pâne. Influenţa politică îi scădea mereu fără speranţă de refacere. O eghemonie politică şi o supremaţie bisericească în Orient li se părea lucrul cel mai uşor şi mai firesc. Scaunul papal aruncă zarii. Dar dacă imperiul era slăbit, Biserica e tare şi nu se lăsa încălecată de papi. Coarda se va întinde până la 1054, când se va rupe.

Această situaţie politică generală zăpăceşte pe unguri. Pe imperiul bizantin nu mai pot răzima. Mai circulă veşti de năvăliri din Asia. Dela cine ajutor? La Apus se ridica şi creştea văzând cu ochii Saxonia, care încă poate deveni primejdie pentru ea. Bizanţul departe şi încurcat, Saxonia lângă ei! Numai o legătură politică cu aceasta din urmă poate fi salvatoare. Iată combinaţia principelui Ştefan al Ungariei. Legăturile politice în această vreme se fac prin căsătorii de căpetenii. De aceea Ştefan cere în căsătorie pe Gizela lui Otto al Saxoniei. Dar în aranjarea căsătoriei se amestecă papa, care o condiţionează de trecerea bisericii de sub stăpânirea prinţului ungur sub jurisdicţia Romei, căci sta sub cea a Constantinopolului. Nepărându-i lui Ştefan o trecere religioasă, ci numai o schimbare a politicii externe cum i s'ar zice azi, a acceptat condiţia. Pentru consolioarea acestui succes politic, papa va trimite în Ungaria pe episcopul Gelért cu o sumedenie de misionari apuseni, iar Otto o droaie de cavaleri şi colonişti saxoni. Ortodoxia unguréscă e sortită desfiinţării şi va fi înecată în repeţite rânduri în sânge unguresc. Trecerea politică dela anul 1000 se schimbă în trecere religioasă la anul 1054. Astfel ajung ungurii romano-catolici, iar regii ei „apostolici“.

Noi însă n'am trecut. Am rămas ceeace am fost totdeauna: ortodocşi. Dar prin aceasta între noi şi ei s'a căscat o prapastie adâncă. Apropiere între noi şi ei nu se mai poate face. Apostolicitatea regilor şi zelul paterilor ne vor prigoni statornic aproape 1000 de ani. Pe moarte şi viaţă deacum încolo! Noi vom apăra ortodoxia şi ea ne va apăra fiinţa.

Tocmai în vremea aceasta, neamul nostru îşi simte menirea istorică. Cu mult ajutor de aici, se înfiinţează dincolo de Carpaţi principatele noastre româneşti şi în ele mitropolii ortodoxe. Principatele dobândesc independenţa religioasă şi culturală faţă de bulgari. O parte din neamul nostru era stăpân pe destinele sale.

Dar ce sprijin moral considerabil s'a creat la spatele noastre! Toţi românii simt că sunt români şi că ortodoxia e pavăza lor!

In lupta noastră cu ungurii catolici, mai vin să toarne uleu pe foc şi evenimentele europene.

In epoca aceasta cade „exilul babilonian al scaunului papal“ şi „marea schismă papală“, când Hristos Dumnezeu, după vederile romano-catolicilor, are nevoie de 2 şi apoi chiar de 3 „vicari“, deci de 2 şi de 3 papi să-i ţie locul pe pământ. Mai ales Urban II din Roma şi Clement al VII lea din Avignon, pentru cari se vor împărţi popoarele Europei în două tabere, — popoarele latine sunt pentru Clement, cele slave şi germane cu Urban, iată rasism medieval, — vor împintenì pe Ludovic cel Mare al Ungariei să le mărească numărul de aderenţi rupând fără milă dintre ortodocşi.

Probleme-Recensii-Comentarii

La a douăzecea aniversare a Universităţii Daciei Superioare, *de* **Onisifor Ghibu,** *profesor la facultatea de litere şi filosofie, membru corespondent al Academiei Române, Cluj. Institutul «Ardealul», 1939. Lei 40. —*

In broşura, de 64 pg, se tipăreşte, — drept amintire a zilei când, înainte cu 20 de ani, Universitatea clujană a fost preluată şi predată statului român, — conferinţa ţinută de dl O. Ghibu la 12 Mai 1939 în Aula universităţii din Cluj.

In acest fapt istoric, al preluării înaltului aşezământ de cultură, dl prof. O. Ghibu a avut rolul de căpetenie, şi astfel era cel mai indicat să facă evocarea şi aprecierea actului dela anul 1919. In conferinţa sa comemorativă, vorbitorul prezintă, în acelaş timp, şi o privire istorică critică despre întreaga evoluţie a Universităţii din Cluj începând cu 1581, anul întemeerii ei, stăruind ca cei în drept să repare astăzi **greşala** *săvârşită cu prilejul preluării dela 1919, când «deodată cu zidurile ei şi cu zestrea ei didactică şi ştiinţifică, n'am preluat şi* **fundaţiunile** *care fuseseră făcute dela început pe seama Universităţii şi pe seama studenţilor ei».*

Greşala îş aşteaptă îndreptarea, ear cuvântul **justiţiei,** *care a stabilit şi dreptul de patron suprem al M. Sale Regelui asupra celor trei fonduri înfiinţate de Principii ardeleni (Fondul academic, Fondul de studii, Fondul de burse), trebue tradus neapărat în faptă astăzi, sub regimul renaşterii naţionale. Universitatea va ajunge atunci în situaţia să şi împlinească în mod deplin satisfăcător misiunea sa.*

*

G. Popa-Lisseanu, membru coresp. al Academiei Române: *Izvoarele istoriei românilor,* vol. XV, *Procopius din Caesarea, De aedificiis,* text, traducere şi comentarii, cu o hartă. Bucureşti. Tip. „Bucovina", 1939. Pg. 131. Lei 150.

— Acelaş: *Românii în izvoarele istorice medievale,* 1939, Tip. „Bucovina" I. E. Torouţ, Bucureşti. Pg. 280. Lei 200.[1]

Publicarea operei marelui istoric din epoca bizantină, *Procopius,* întregeşte cu un izvor principal preţioasa colecţie a dlui G. Popa-Lisseanu *Fontes historiae Daco-Romanorum.* Volumul îmbrăţişează materialul ce priveşte mai de aproape trecutul medieval al poporului român şi al unor localităţi din ţara noastră.

Ca şi în volumele precedente, autorul colecţiei ne dă, în întroducere: viaţa autorului, opera sa şi caracterizarea ei.

Una din lucrările lui Procopius, un panegiric al împăratului Justinian, cu titlul Περὶ κτισμάτων, numită cu terminul latin *De aedificiis,* adecă despre construcţiile ridicate de pomenitul împărat, a fost scrisă şi publicată între anii 558—560. Urmează textul grecesc din Cartea III şi IV şi traducerea lui în româneşte. —

Cartea *Românii în izvoarele istorice medievale* întruneşte într'un volum toate *studiile* ce însoţesc textele publicate în colecţia istorică a dlui G. Popa-Lisseanu.

Studiile sale vor aduce negreşit lămuriri nouă pentru multă lume, „mai ales străină, nu destul de bine lămurită" asupra trecutului românilor în ceea ce priveşte persistenţa elementului românesc în Dacia.

Ceice nu au putinţa de a-şi procura colecţia celor 15 volume ale Izvoarelor istoriei românilor, au prilejul să găsească toate studiile dintr'însele în cartea mai nouă a dlui G. Popa-Lisseanu, privitoare la principalele probleme din istoria noastră medievală.

Trebue să fim adânc mulţumitori neobositului nostru istoric care, în străvania omului îndrăgostit de muncă, pe lângă activitatea desfăşurată la catedră, în curs de câteva decenii, a isbutit să îmbogăţească literatura istorică română cu opere de indiscutabilă valoare.

*

Albumul Creştinului, vol. I. Lecturi religioase, de Pr. *Const. P. Beldie,* doctorand în Teologie, licenţiat în filosofie şi litere. Bârlad. Atel. grafice Peiu, 1939. — Pg. 48. Lei 50.

Datorită încurajării unor înalte feţe bisericeşti, părintele Const. P. Beldie dela parohia Perieni, jud. Tutova, s'a simţit îndemnat să dea la iveală un prim volum de *lecturi religioase,* stătătoare din numeroase articole şi mici notiţe apărute în câteva reviste bisericeşti, şi întemeiate pe o bogată şi atentă cetanie.

Gândul înţelept al autorului, care mai are şi alte publicaţii, este de a servi, prin lucrările sale, de o parte la zidirea sufletească a credincioşilor, de altă parte unele din lecturi, fiind potrivite pentru cuvântări bisericeşti, vor putea fi folosite de slujitorii altarului la diferite ocazii.

Păr. Beldie spune că s'a conformat, în cartea sa mai nouă, gustului massei mari a cetitorilor de azi, [dar nu şi „capriciilor" lumii moderne], şi în loc de studiu obositor, ne înfăţişează lucrări scrise scurt şi cuprinzător. Aceastâ încercare, se poate spune, că i-a şi reuşit în mare măsură. Obiectul expunerii este cât se poate de variat, dar în toate se resfrânge nota religioasă.

Cartea, publicată în bune condiţii tehnice, merită să facă parte din bibliotecile parohiale şi particulare.

Comande se fac pe adresa: Parohia *Perieni,* jud. Tutova, of. Bârlad. Se vinde şi la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

*

„Vizite" calvineşti la preoţii români din Ţara Făgăraşului", comunicări de *Valer Literat* şi *Martin Járay.* Extras din Anuarul Inst. de istorie nat. Cluj, vol. VII. Imprim. naţională, Bucureşti, 1939.

Broşura, de 42 pg., conţine documente din arhiva bisericii reformate din Făgăraş, privitoare la trecutul bisericii româneşti din secolul al 17-lea. Autorii arată că:

Principesa Ardealului, Susana Lorántfy, instituise în anul 1657, prin decret, un corp de inspectori „vizitatori" ai parohiilor româneşti din Ţara Făgăraşului, care nu mai erau sub jurisdicţia mitropolitului ortodox dela Alba-Iulia; în acelaş an s'a organizat, în Făgăraş, pe lângă şcoala ungurească, şi o *şcoală românească,* unde aveau să urmeze toţi viitorii preoţi şi învăţători din Ţara Oltului.

Inspectorii „vizitatori" au cercetat preoţii şi „grămăticii" [învăţători cum s'ar zice, dar şi candidaţi de preoţie] din 39 de sate ale districtului făgărăşan.

Examinatorii n'au trecut din sat în sat, cum s'ar aştepta, ci se pare că preoţii grămăticii şi juraţii [esküttek] ai satelor au fost grupaţi în câteva centre, sau apoi au fost aduşi pe rând la Făgăraş.

Rezultatul examenului este cuprins, într'un manuscris, pe 11¼ pagini de coală, şi e reprodus acum în *Anexele* broşurii, sub titlul «*Examen Pastorum Districtus Terrae Fogaras* Anno 1658 Febr. inchoatum", — precum şi în traducere românească: „Cercetarea Preoţilor Districtului Ţării Făgăraşului, începută în Februar, anul 1658".

„Vizitatorii", erau foarte departe de a fi pretenţioşi ca examinatori: Nu cereau preoţilor decât să ştie româneşte Tatăl nostru, Crezul, şi Zece porunci, plus cetitul şi scrisul. Cazania ţinea locul predicei. Grămăticii aveau să ştie, cât de cât, ceti româneşte, sau erau trimişi la şcoala din Făgăraş.

Juraţii au mărturisit lucruri bune despre păstorii lor sufleteşti, pe lângă toată puţinătatea de cunoştinţe de care dispuneau preoţii de pe vremuri. Din cei 63 de preoţi cercetaţi, abia despre 12 s'au mărturisit lucruri mai puţin îmbucurătoare.

Examinatorii totuşi nu erau prea mulţumiţi, când preoţii ţineau la slujbele în *slavoneşte* [„sârbeşte"]; ear juraţii deşi români nu păreau a fi contrari acestei limbi vechi bisericeşti...

Comunicările dlor Literat şi Járay sânt preţioase şi vrednice de atenţiune prin faptul că aduc contribuţii nouă pentru istoria bisericii noastre din Ţara Oltului.

*

Cerc religios. — Preoţimea cercului pastoral Dumbrăveni s'a întrunit în vară la *Biertan* în propagandă misionară.

După sfânta liturghie, oficiată de către P. C. părinte protopop *I. Dragolea,* asistat de toţi preoţii cercului pastoral, a predicat Cuc. preot *Ilarie Muntean* din Pelişor, arătând, că numai concepţia de viaţă a evangheliei mântuitoare poate aduce omenirei mulţumirea şi pacea, pe care Iisus Hristos a vestit-o.

P. C. părinte protopop I. Dragolea conferenţiază despre: „Spirit şi materie" şi constată că epocile de vieţuire intensă după concepţiile creştine au adus progrese în cultură, iar epocile imbibate de curente materialiste au produs desamăgiri indivizilor şi popoarelor, cu tot progresul tehnic. P. C. Sa arată binefacerile culturii creştine, încheind cu concluzia, că atâta timp cât Mântuitorul lumii va rămânea idealul spre care tinde poporul român, vom fi în stare să trecem peste toate greutăţile ce s'ar ivi.

După masă vestitorii bunurilor duhovniceşti au plecat în parohia din apropiere *Copşa-mare.*

Aici, terminându-se serviciul divin, P. C. părinte protopop vorbeşte despre „Viaţă şi moarte", folosind pilde prin care se înfăţişează regretul omului când trăeşte o viaţă greşită şi depărtată de căile Domnului. — Pr. *I. F.*

Nr. 8424

Comunicat

Având în vedere stimularea zelului pastoral în rândurile clerului şi putinţa de avansere a cucernicilor preoţi clasificaţi pentru parohii de clasa a III-a şi a II-a, s'au prevăzut examene de promovare prin Regulamentul aprobat de Congresul naţional din 1927.

Ceice doresc să dea acest examen, vor înainta în termen de 30 zile dela apariţia acestui comunicat, Consiliului arhiepiscopesc cerere motivată, anexând:

1. Douăzeci de predici originale, scrise cu mâna proprie;
2. Memoriu despre activitatea pastorală în darohie, prin înfiinţarea aşezămintelor: Oastea Domnului, Societatea Sf. Gheorghe, Reuniunea de femei şi Casa culturală, şi asigurarea condiţiilor lor de propăşire;
3. Dovadă că s'a remarcat în cercurile pastorale şi conferinţele preoţeşti;
4. Dovadă că a împlinit cinci ani de serviciu pastoral şi a avut conduită ireproşabilă şi certificatul inspecţiilor ce i s'au făcut de către organele superioare, oficiul protopopesc ori delegatul Consiliului arhiepiscopesc.

Comisiunea de examinare a Consiliului arhiepiscopesc va studia cererile cu anexele şi, aflându-le în ordine, va face propunere de admitere la examenul oral, ori respingerea candidatului.

Examenul oral se dă din:

1. Studiul biblic,
2. Dogmatică,
3. Sectologie,
4. Omiletică, catehetică, liturgică pastorală şi administraţie bisericească.

Data examenului oral se va publica ulterior.

Sibiu, din şedinţa ţinută la 24 Octomvrie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Naţionalism şi teologie la Nichifor Crainic

Sub acest titlu, dl Vasile Băncilă publică un minunat eseu în „Gândirea" de pe Octomvrie 1939. Dl Vasile Băncilă este unul din gânditorii de elită pe marginea valorilor autohtone ale spiritualităţii româneşti. Înţelegător şi plin de iubire pentru tot ceeace face parte din patrimoniul originalităţii româneşti, Dsa ne dă totdeauna eseuri surprinzătoare prin zarea largă ce-o deschide asupra datinilor şi manifestărilor româneşti pe lângă cari trecem fără să le observăm toată bogăţia de semnificaţie.

Eseul despre ideologia naţionalistă şi ortodoxă a marelui poet şi gânditor Nichifor Crainic e un comentariu de-o inegalabilă frumuseţe şi perspectivă al celei mai sistematice, mai complecte şi mai profunde doctrine a naţionalismului românesc de până acum.

Cu bogăţie şi supleţe de stil, cu largi şi nuanţate viziuni şi consideraţii, dl Vasile Băncilă arată cum naţionalismul laic, înstrăinat de pământ şi rupt de istorie, de mai înainte, a devenit prin Nichifor Crainic creştin, înrădăcinat în seva concretă a pământului autohton şi în istoria scumpă care ne vorbeşte de strămoşii şi de părinţii noştri.

La această concepţie, rotunjită în duhul creştin, s'a înălţat dl Nichifor Crainic, după cum bine observă ilustrul său comentator, prin ajutorul ortodoxiei din sufletul Dsale sănătos ţărănesc şi profund creştinesc ca şi prin adâncirea teologică a acestei credinţe.

Datorită teologiei, naţionalismul dlui Nichifor Crainic a primit o „perspectivă metafizică", idealul naţionalist s'a încadrat „într'o viziune de ansamblu a vieţii".

Ideologia dlui Nichifor Crainic înseamnă, datorită „complectării religioase" o etapă nouă în naţionalismul nostru. «*El reprezintă o fază nouă în naţionalismul românesc care depăşeşte, bunăoară, naţionalismul mai mult etnografic ori pur politic sau care depăşeşte localismul semănătorist, util şi el la vremea lui. S'a vorbit, după războiu, de duhul universalist, spiritualist, ce trebue întrodus în idealul sau misiunea românească, ceeace nu înseamnă imperialism, ci valorificarea potenţelor româneşti pe un plan de absolut, adecă pe o înţelegere metafizică... Acest ideal e înfăţişat de Nichitor Crainic prin ajutorul contribuţiei teologice*».

Dar splendorile eseului dlui Vasile Băncilă şi prin ele reliefurile multiple şi revelatoare de adevărată realitate ale doctrinei dlui Nichifor Crainic, nu pot fi contemplate decât prin proprie cetire.

Ortodoxia şi teologia românească se pot mândri că ele au fost puterea sufletească şi aportul prin care s'a construit cel mai desăvârşit sistem naţionalist, că naţionalismul şi-a câştigat temeliile definitive printr'un poet şi teolog ortodox român.

Nr. 394—1939 [89] 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a, **Sulighete,** din protopopiatul Devei, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Folosinţa cimitirului.
3. Sesiune parohială: 2½ jugăre arător.
4. Câte 20 litri porumb smicurat dela circa 120 familii.
5. Stola obişnuită în tract.

Cererile de candidare, însoţite de aprobarea cuvenită din partea Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc, iar candidaţii se vor prezenta, cu aprobarea acestui oficiu, în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Deva, la 26 Octomvrie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român al Devei.

Teofil Chiffa
protopop

[1] Apariţia publicaţiilor istorice ale dlui G. Popa-Lisseanu am vestit-o în următoarele numere ale T. R.: 2 şi 41 din 1935, 9 şi 37 din 1936, 19 din 1937, 2 din 1938.

INFORMAŢIUNI

Hirotoniri. Au fost hirotoniţi întru presbiteri următorii: 1. Clericul Iosif Popica, pe seama par. Beia (prot. Sighişoara); 2. Clericul Virgil Preda, pe seama par. Feldioara (prot. Avrig); 3. Clericul Sorin Nistor, catehet la şcolile secundare din Sfântul Gheorghe; 4. Clericul Ioan Şuteu, prof. de muzică la liceul „Andrei Şaguna" din Braşov, întru diacon.

Intrunirile F. R. N. *Conducerea Frontului Renaşterii Naţionale a hotărât să ţină o serie de întruniri în ţară. Intâia manifestaţie este convocată pe ziua de Duminecă, 5 Noemvrie 1939, la Cluj. Intrunirile sânt aşteptate cu interes şi simpatie.*

Măsuri înţelepte. Ministerul de finanţe, dl M. Constantinescu, a hotărât, în înţelegere cu întreg guvernul, ca taxele puse pe *moşteniri* să fie considerabil scăzute, încurajând astfel spiritul de economie, atât de necesar propăşirii în cele materiale ale ţării. Un decret-lege, dela 28 Sept. 1939 (Nr. 3560), aduce uşurări impozitului succesoral, modificând tariful de până acum. O moştenire directă, cu un activ net de *una sută de mii* lei, este scutită de dare. Atenţiune deosebită se arată moştenirilor ţărăneşti. Legea nouă admite, ca impozitul pe moşteniri să poată fi achitat în rate semestriale, stabilite în raport cu bunurile moştenite.

Amintire cucernică. Şcoala de cântăreţi bisericeşti din Sibiu, „D. Cunţan", printr'o delegaţie de elevi, a depus, în 26 Oct., o cunună de flori pe mormântul din Sălişte al fostului profesor seminarial Dimitrie Cunţan.

Instrucţia apărării pasive în şcoli, instituţii, intreprinderi de orice fel etc., se va executa în exerciţiul 1939/40 cum urmează: 4 ore în Noemvrie, 2 ore în Decemvrie, 2 ora în Ianuar, 4 ore în Februar, 2 ore în Martie, 2 ore în April, 2 ore în Iuna Mai. Instituţiile şi întreprinderile al căror personal nu beneficiază de concedii de vară, pot executa parte din orele prevăzute mai sus în lunile Iunie, Iulie şi August, astfel ca la 1 Septemvrie 1940, când va începe controlul pe teren al organelor M. A. M., să se vadă în registrele de evidenţă şi carnetele de participare cele 24 de ore de instrucţie A. P.

Viaţă lungă. Satul Cellio, aflător în Alpii piemontezi cu aspră climă, adăposteşte între locuitorii săi cinci oameni, cari şi-au sărbătorit de curând *centenarul* vârstei; alţi 33 de săteni, oameni de *nouăzeci* de ani, îş aşteaptă rândul. Satul numit este o localitate săracă, ear locuitorii săi mănâncă foarte puţin. Majoritatea lor n'a fost nici odată la oraş. Sătenii nu ştiu nimic de teatru, nici de radio, nici de alte descoperiri ale timpului nou. Un medic italian a studiat cazul dela Cellio, pentru a scoate la iveală taina vieţii lungi a locuitorilor. Medicul a aflat că toţi aceşti săteni sânt vegetarieni, şi că nu cunosc nici rachiul, nici vinul, nici tutunul.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 5 Noemvrie 1939, va predica diaconul *Simion Macarie;* ear Miercuri 8 Noemvrie (Arh. Mihail şi Gavril) va predica părintele protopop *Tr. Scorobeţ.*

Spre *a veni în ajutorul familiilor sărace ale celor chemaţi la serviciul militar, primăria municipiului Sibiu face un nou apel la contribuţia publică şi benevolă, organizând o colectă la care să contribue toţi cetăţenii. Funcţionarilor publici şi particulari e de dorit să li se reţină, în mod benevol, sume prin statele sau listele de plată lunare sau săptămânale, iar ceilalţi cetăţeni să dea echipelor de colectă, care vor prezenta liste de cotribuţie numerotate şi provăzute cu sigilul primăriei, — astfel că dela această contribuţie atât de îndreptăţită nimenea să nu lipsească. Sumele se transpun la Serv. de Asistenţă socială al primăriei Sibiu.*

CARŢI ŞI REVISTE

O comoară a neamului: Copiii, de Victor I. Oprişu, Deva, Ed. „Credinţă şi avânt", 1939. Pg. 24, Lei 5. — Căticică instructivă, scrisă bine, în interesul familiilor numeroase. Să se citească în deosebi acolo, unde se simte scăderea numărului copiilor.

„Straja Ţării". Sfânta episcopie a Huşilor a început tipărirea seriei «*Cartea vieţii duhovniceşti*». Inceputul se face cu lucrarea, de sănătoasă îndrumare sufletească şi trupească a tineretului, «*Straja Ţării*». Acest prim număr al seriei, (40 pagini, 5 Lei) este datorit P. S. Sale Episcopului Nifon Criveanu al Huşilor. In mişcarea de sufletească înnoire şi întărire a vieţii naţionale, publicaţia dela Sf. episcopie din Huşi este cât se poate de bine venită pentru tinerimea noastră dela toate şcoalele.

Indreptar pentru candidaţii cari vin la *hirotonie,* **întocmit de Arhiereul** *Emilian Antal-Târgovişteanu,* **vicar al sfintei Patriarhii. Tipărit cu binecuvântarea Sf. Sinod. Bucureşti, tip. cărţilor bisericeşti, 1939. — Pg. 16. Lei 10.**

Nr. 351—1939 [88] 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a Lelese cu filia Sohodol, din protopopiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Casă parohială corăspunzătoare.

2. 25 litri grâu şi 25 litri porumb sfărâmat dela fiecare fum.

3. 23 jugăre cad. pământ arător şi fânaţ.

4. Salarul dela stat.

5. Lemne din pădurea comunală, adusul priveşte pe preot.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedoarei în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererea de concurs şi concesiunea dela Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei în înţelegere cu consiliul parohial.

Hunedoara, 24 Octomvrie 1939.

Nicolae Suciu
protopop

---

[90] 1—1

Publicare de licitare

Parohia ortodoxă română Boş, judeţul Hunedoara, dă în licitaţie publică, în ziua de *Joi, 20 Noemvrie 1939,* **ora 11 a. m., cu oferte închise, în localul oficiului parohial, edificarea bisericii, conform planului şi devizului estimativ aprobat de Prea V. Consiliu arhiepiscopesc cu Nr. 10745/1939 Ep.**

Ofertele se vor face pentru întreaga lucrare prevăzută în deviz şi conform condiţiunilor din caetul de sarcini.

Participanţii vor depune odată cu oferta şi o garanţie de 5% din valoarea devizului în numerar sau efecte publice garantate de stat.

Nu vor fi admişi la licitaţie decât maeştri sau antreprenori cari pot dovedi cu certificate în regulă, că au mai executat astfel de lucrări, în condiţiuni bune.

Planul, devizul şi caetul de sarcini pot fi văzute în fiecare zi la oficiul parohial Boş.

Parohia nu plăteşte nimănui spesele de deplasare.

Boş, la 28 Octomvrie 1939.

Beni Simeria
epitrop

Simion Suciu
paroh

AU APĂRUT:

Calendarul Bunului Creştin

pe anul 1940

cu Şematism Lei 50·—; fără Şematism Lei 12·—

Calendarul „Oastea Domnului"

pe anul 1940 Lei 12·—

Calendarele au un cuprins foarte bogat şi variat şi sunt împodobite cu multe ilustraţiuni frumoase. Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. La comande de peste 10 ex. se dă rabatul cuvenit. Pe lângă preţul Calendarelor să se mai adaugă încă Lei 15 pt. porto postal

— Contra ramburs nu se trimit —

Nr. 450/1939 [86] 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Toarcla, cu filia Gherdeal, din protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.

2. Câte una ferdelă grâu sau cucuruz dela fiecare familie.

3. Sesiune parohială în materă 10 jug. pădure, 4 jug. 974 stj. p. arător şi fânaţ, iar în filie 8 jug. fânaţ.

4. Venitele stolare obişnuite în tract.

5. Locuinţă în natură. Curtea parohială este provăzută cu toate dependinţele economice necesare şi în bună stare, iar în fund se află o grădină de 1 jug, parte fânaţ şi parte pentru legume, precum şi pomi fructifieri.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele, precum şi de concesiunea dela P. V. Consiliu arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie, se vor înainta în termenul de mai sus.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, la biserică, spre a fi cunoscuţi de către credincioşi.

Oficiul protopopesc ortodox român din Agnita în înţelegere cu cons. parohial.

Agnita, la 18 Octomvrie 1939.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 410/1939 *(87) 2—3*

Concurs

Se publică corcurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a, **Recea Telechiană,** *din protopopiatul «Oltul» Şercaia, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.*

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.

2. Sesiunea parohială 2 jug. 542 stj. □ arabil, 800 stj. □ fânaţ şi 12 jugăre pădure.

3. Cimitirul bisericei 390 stj. □ şi cimitirul din câmp 600 stj. □.

4. Una măsură (20 litri) ovăs dela fiecare familie.

5. Venitele stolare stabilite de adunarea protopopească pentru întreg protopopiatul.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român «Oltul» Şercaia, jud. Făgăraş, în termenul arătat.

La cererile de concurs se va anexa şi concesiunea dela Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc Sibiu, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Şercaia, la 16 Octomvrie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român «Oltul» în înţelegere cu consiliul parohial.

Pr. ***Gh. Ivaşcu***
adm. prot.

Nr. 10.848 – 1939 (83) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa I-a, **Geoagiu-Joseni,** din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială.
3. Sesiune parohială veche: 3 jug. 88 stp. arător, 1108 stp. grădină. Provenit din reforma agrară: 3 jug. arător, 2 jug. fânaţ şi 1 jugăr cimitir.
3. Stola din parohie.

Doritorii de a ocupa acest post îşi vor înainta cererile de concurs cu documentele necesare şi încuviinţaren Prea V. Consiliu arhiepiscopesc în termin legal oficiului protopopesc ortodox român din Geoagiu, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică pentru a fi cunoscuţi de popor.

Geoagiu-Joseni, la 2 Octomvrie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Geoagiului în înţelegere cu consiliul parohial.

Teodor Glodeanu
protopop

Nr. 439/1939 (85) 1 3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Homorod-Joseni,** din protopopiatul Geoagiu, în conformitate cu ordinul Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 10.373/1939, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casele parohiale noui cu dependinţele necesare.
3. Sesiune parohială: 8 jug. 707 st. p. pământ arător şi fânaţ.
4. Câte o mierţă (un decalitru) porumb sfărmat de fiecare casa.
5. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, înzestrate cu toate documentele necesare şi încuviinţarea din partea P. V. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Geoagiu în termen legal.

Concurenţii, cu înştiinţarea oficiului protopopesc, se vor prezenta în parohie pentru a se face cunoscuţi credincioşilor.

Geoagiu, 16 Octomvrie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului în înţelegere cu consiliul parohial.

Teodor Glodeanu
protopop

Nr. 181—1939 (82) 3 – 3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a, **Richişul,** protopopiatul Târnavamare, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependenţe, în stare bună.
3. Sesiune parohială 12 jugăre, arător şi fânaţ.
4. Una vie cu circa 700 viţe de rod.
5. 12 stânjini lemne de foc dela primăria comunală, făcutul şi adusul lemnelor privesc pe preot.
6. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, cu toate documentele şi cu încuviinţarea specială a Prea Veneratului Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc, în termenul indicat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a se face cunoscuţi parohienilor.

Dumbrăveni, la 4 Iulie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Dragolea
protopop.

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul LXXXVII — Sibiu, 12 Noemvrie 1939 — Nr. 46

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Dreptate pentru cei buni și harnici

Pe marginea impresionantelor manifestații ortodoxe românești dela Cluj

Din clipa în care înțeleptul nostru *Suveran* a luat hotărârea istorică de-a pune capăt stărilor insuportabile create de răposatele partide politice, am dobândit convingerea că s'a schimbat ceva în viața lăuntrică a poporului nostru. Pe măsură ce actualul regim de renaștere și înfrățire națională și-a vădit intențiile bune cu cari pornea la drum o nouă epocă în istoria înfăptuirilor românești, convingerea de care tocmai vorbeam s'a prefăcut în certitudinea că de-acum încolo nimeni și nimic nu va mai putea să'ntoarcă vremile 'napoi.

Explicația succesului incomparabil pe care l-a avut brava inițiativă regală, e lesne de aflat. Intreagă obștea românească tânjia de vreme îndelungată după *mai binele* posibil ce i-a fost refuzat sistematic de stăpânitorii vremelnici de ieri ai puterii lumești. Când regimul actual a isbutit să prezinte Țării primul bilanț al unor realizări efectuate într'un timp record, Țara le-a acceptat cu recunoștință și respect, fiindcă regăsea în ele propriile sale năzuinți — de astă dată satisfăcute, împlinite. Asistăm astăzi, precum vedem și știm cu toții, la închegarea celei mai trainice solidarități naționale pe care am cunoscut-o vreodată. Dela vlădică până la opincă suntem *una* în credința nedrămuită față de Regele renăscător de viață românească și'n vrerea de-a contribui din toate puterile, cu o generoasă și totală dăruire de sine, la înstăpânirea grabnică și definitivă, în toate amănuntele vieții integrale a neamului nostru, a *răsăritului* visat de El și de toți oamenii de omenie.

Calea pe care ne-am urnit după atâția ani de neglijență și somnolență, este desigur lungă și anevoioasă. Și totuși — nu ne îndoim că o vom răsbate până la capăt. Pentrucă actuala ocârmuire de stat este hotărâtă să facă *dreptate.* Dreptate *pentru toți.* Căci și înainte de înscăunarea ei se făcea dreptate — dar numai pentru unii. Dreptatea ajunsese atunci un cuvânt de speculă. Toate partidele o divinizau și o făgăduiau tuturor, câtă vreme zăceau în atât de incomoda stare de «opoziție». Când încălecau puterea, o dobândiau însă numai unii, aleși pe sprânceană. Criteriul după care se distribuia această dreptate, era agrementul șefului politic, culoarea de partid, zelul electoral. Intr'un cuvânt, favoritismul. Era vai de ceice n'aveau parte de el. Unii ca aceștia nu mai aveau dreptate niciodată. Fericiți sunt ceice au nădăjduit în îndreptarea lucrurilor. Și mai fericiți sunt ceice le îndreaptă.

Purtătorul actual al trebilor obștești — emanație a Frontului Renașterii Naționale — oferă toate garanțiile că va opera această îndreptare și dovedește prin cuvânt și faptă, oridecâteori are prilejul, că e conștiu de însemnătatea ei. In locul bunului plac, el fixează drept criteriu de împărțire a dreptății *meritul*, valoarea morală a cetățenilor și instituțiilor creatoare de valori, calitatea contribuției pe care o aduce fiecare la sporirea zestrei sufletești și materiale a neamului. Regimul actual este hotărât să facă *dreptate tuturor celor buni și harnici* — și numai acestora.

Reușita acestei generoase vreri de a face dreptate celor buni și harnici, e condiționată mai ales de cunoașterea oamenilor și a faptelor lor. Vizitele și inspecțiile pe cari membrii Guvernului le fac zi de zi în toate părțile Țării, ce sunt altceva decât dovada eclatantă că acolo sus a fost sesizat și recunoscut acest adevăr elementar: nu poți diagnostica și remedia dela distanță o suferință, ci numai dacă-l cercetezi pe pacientul în cauză.

De adevărul celor zise, am avut prilejul să mă conving personal, înainte cu câteva zile. Participam cu inimă înălțată — din însărcinarea I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* și a Academiei noastre teologice «Andreiane» — la îndoitul praznic care s'a desfășurat la Cluj Duminecă 5 Noemvrie a. c.: P. Sf. Episcop *Nicolae Colan* — câtă bogăție de minte și inimă i-a hărăzit Dumnezeu acestei strălucite cârji arhierești — inaugura sărbătorește paraclisul și noul local al Academiei teologice ortodoxe de acolo, răsărite ca din pământ. La solemnități a fost invitat și dl Ministru al Educației Naționale, Prof. *Petre Andrei*, care n'a pregetat să-și rupă răgazul necesar ca să participe. In fața unei asistențe care cuprindea — pe lângă oaspeții aleși dinafară — întreaga elită clujană, eminentul Ierarh a rostit o cuvântare în care a definit cu căldură de apostol și cu cunoscuta-i pricepere de om al școalei, țelurile de astăzi și de totdeauna ale învățământului care se predă în Academiile teologice de dincoace de munți și roadele dobândite de acestea. Printr'o fericită coincidență — care nu-i lipsită de o vădită semnificație — P. Sf. Sa preda menirii lor două lăcașuri: unul închinat minții, iar celălalt, paraclisul, închinat inimii. După concepția noastră, mintea și inima nu pot fi separate, nu pot fi cultivate inegal, una în defavorul alteia. Căci «numai din organica îngemănare a unei serioase pregătiri științifice cu o îngrijită educație religioasă se poate zidi o adevărată personalitate de preot. Acest adevăr — a subliniat P. Sf. Sa — a intrat de multă vreme în conștiința cârmuirii noastre bisericești — și în primul rând a ierarhilor». Pentru luminarea minții viitorilor preoți, Ierarhii noștri s'au îngrijit să le dea profesori temeinic pregătiți și au sporit anii de studii ai Academiilor teologice dela trei la patru, mai 'nainte ca Facultățile de teologie să facă acelaș lucru. Iar pentru zidirea unor suflete de adevărați apostoli, le-au dat studenților în Teologie educatori pricepuți și duhovnici iscusiți și i-au crescut în atmosfera deprinderilor duhovnicești pe care o oferă internatul și capela proprie. Legătura sufletească dintre Chiriarh și viitorii slujitori ai altarului, cari se'ntăresc în vârtute supraveghiați îndeaproape de părintească-i purtare de grije, se face încă pânăce aceștia sunt pe băncile școalei.

Mulțumită acestor optime condițiuni de desvoltare spirituală și intelectuală, preoțimea ardeleană a isbutit să facă adevărate minuni, altădată ca și acum, în mijlocul poporului nostru dreptcredincios. Academiile teologice au ținut și țin cu strășnicie la caracterul lor esențial de *institute de învățătură și educație religioasă.* Timpul — dreptul judecător — a și început să le dea dreptate, proclamând superioritatea indiscutabilă a metodelor lor educative. Școlile Normale Superioare cari au fost înființate recent, se inspiră din practica de totdeauna a Academiilor teologice. Cea dela Cluj, numără ceva peste 50 de elevi. Ei trăiesc în internat, supraveghiați și îndrumați îndeaproape, de educatori anume orânduiți, întocmai ca studenții Academiilor teologice. Aceasta înseamnă că actuala cârmuire de stat recunoaște caracterul de școli superioare *model* pe care-l au Academiile teologice și se bizue, ca și ele, nu pe număr, ci pe calitatea morală a elementelor destinate să devină luminători și îndrumători ai poporului.

Așa și este!

In luminoasa cuvântare pe care a rostit-o la Cluj, cu prilejul praznicului pomenit, dl Ministru *Petre Andrei* a stăruit îndelung asupra rolului capital pe care-l are *credința* în zidirea valorilor morale ale unui neam ca al nostru. Omagiul călduros pe care l-a adus regescul sfetnic puterii de viață dătătoare a credinței care mută munții, a umplut de bucurie inimile ascultătorilor. El aruncă o lumină clară asupra considerației pe care înțelege s'o acorde Frontul Renașterii Naționale acestui reazim de frunte al sufletului românesc de totdeauna. Fără o credință luminată și puternică, viața insului și a națiunii este asemenea unui pământ sterp și nelucrat. Elanul care desmorțește conștiințele și le împinge la fapte lui Dumnezeu bineplăcute și oamenilor de folos, este creația credinței; el izvorește din credință. Dl Ministru *P. Andrei* a avut fericita inspirație să-și pilduiască omagiul adus credinței cu următoarea întâmplare:

In războiul trecut, un medic renumit prin știința și prin necredința lui, fiind grav rănit, își petrecea ultimele clipe pe-un pat de spital. Gândul morții îl îngrozea. Cu toată știința lui, necredinciosul nu era în stare să dea un răspuns întrebărilor fundamentale cari devorează viața lăuntrică a oricărui intelectual: pentruce suntem în lume?... pentruce trăim și murim?... care-i scopul existenței noastre?... Revolta pe care i-o pricinuia gândul morții, făcuse din el un om absolut intratabil. Pustiul din sufletul lui, îi indispunea și îndepărta pe toți ceice se sileau să-i aline suferințele.

Alăturea de el, un simplu soldat, cu trupul sfârtecat de oțelul ucigător, își aștepta liniștit și împăcat sfârșitul. Era mulțumit că-și făcuse datoria și gândul că trecătoarea-i viață pământească se prelungește'n veșnicie, îi umplea ființa de-o seninătate îngerească. Credința lui îl învățase să prețuiască jertfa și s'o accepte. El a găsit demult răspunsul la marile întrebări ale existenței; credința i l-a deslușit definitiv.

«*Credința ne întărește puterile de viață și ne face să trecem cu pași biruitori peste toate greutățile inerente vieții.*

«*Ce ne-a dat credința în Ardeal? Puterea de rezistență împotriva tuturor uneltirilor și furtunilor; iar în Vechiul Regat puterea de speranță. Ea a alimentat idealul întregitor de țară, iar azi tot credința ne face să sperăm nelimitat în vigoarea națiunii și în biruința ei, în ciuda tuturor vrăjmășiilor.*

«*Credința sacră s'a unit la noi, dealungul veacurilor, cu sentimentul național. Prin fortificarea acestei unități, vom întrece toate progresele tehnicei moderne de înarmare și distrugere.*

«*Cine rezistă spiritualicește, cine are o forță sufletească legendară, nu poate fi doborât niciodată. Un popor care nu vrea să moară, nu moare, ci se afirmă, trăiește și face istorie.*»

Vedem în aceste cuvinte ale dlui *P. Andrei* mărturisirea omului de știință care s'a convins de importanța covârșitoare pe care o are credința în organizarea și plinirea celui mai înalt și mai ales ideal de viață și aplaudăm cu neprefăcută bucurie îndemnurile adresate de dsa studenților teologi din Cluj de a fi stegarii crezului pe care Biserica noastră n'a pregetat să-l vestească și să-l trăiască în toată bunăvremea. Avem nevoe de o nouă ordine socială. Cârmuirea actuală, prin glasul Ministrului Școlilor, o vrea întemeiată pe credința în Dumnezeu. E singura putere capabilă să înzdrăvenească viața integrală a neamului românesc. In slujba ei, Academiile teologice din Ardeal își cheltuesc statornic cele mai bune energii ale lor. Ele au conștiința datoriei împlinite. Ori dl Ministru *Petre Andrei* a promis că *pentru cei buni și harnici, concursul dsale va fi nelimitat.* Dsa cunoaște doleanțele Academiilor teologice din Ardeal. Vizita făcută celei din Cluj, i-a dat putința să cunoască la fața locului și meritele acestor școli. Pe măsură ce le va vizita și pe celelalte, va putea să se convingă că Academiile teologice, prin ceeace au realizat ele pe tărâm cultural și educativ, aparțin categoriei celor buni și harnici cărora dsa le-a făgăduit toată solicitudinea stăpânirii. Menținerea lor în actuala stare de inferioritate este o adevărată năpastă, nu numai pentru profesori și studenți,

ci maicuseamă pentru sufletul obştei româneşti de dincoace de munţi pe care ei se nevoiesc mucenicește să-l fructifice.

De aproape douăzeci de ani, aceste înalte şcoli de învăţătură şi educaţie creştinească şi românească aşteaptă să li se facă dreptate. In tot acest timp, ele n'au pus mâinile în brâu, ci s'au străduit şi s'au jertfit invers proporţional cu sprijinul pe care-l primeau dela autoritatea de stat, covinse fiind că va veni odată vremea când ostenelile lor vor fi răsplătite cum se cuvine. Ne-am exprimat mai sus credinţa că vremea aceea a sosit.

Incheiu cu urarea pe care a făcut-o entuziastul rector al Academiei teologice din Cluj, cu prilejul praznicului pomenit:

— Ajute-i Dumnezeu dlui Ministru *Petre Andrei* să fie ctitorul dreptăţii Academiilor teologice din Ardeal. Că-i nu numai un fruntaş al Ţării, ci şi un distins om al şcoalei; şi ca atare, îi cunoaşte mai bine decât mulţi alţii nu numai meritele, ci şi nevoile.

Dr. GRIGORIE T. MARCU

M. Sa Regele către regescul vlăstar

Cel Atotputernic a voit să fi însemnat cu o înaltă şi frumoasă misiune, una care cuprinde mai multe îndatoriri decât drepturi, dar care cuprinde totuşi acel drept suprem de a face tot ce-Ţi stă în putinţă pentru binele şi propăşirea Ţării şi poporului Tău.

Intri în oştirea României nu ca o cinste făcută ei, ci ca o cinste făcută Ţie, cinste de care, în fie ce clipă a vieţii, trebue să Te arăţi demn.

M. Sa Regele Carol II

Sărbătorirea onomasticei Mariei Sale Marelui Voevod Mihai în Sibiu. *In ziua Sfinţilor Arhangheli s'a săvârşit un serviciu religios, în sfânta catedrală a mitropoliei ardelene, cu prilejul zilei onomasticei Augustului vlăstar regesc.*

P. C. Sa, părintele consilier arhiepiscopesc, Tr. Scorobeţ, a rostit, în această zi, o cuvântare, lămurind semnificaţia solemnităţii şi admiraţia noastră pentru Măria Sa Marele Voevod Mihai de Alba-Iulia, Moştenitorul Tronului.

La înălţătoarea aniversare din catedrală au fost de faţă, în frunte cu I. P. S. Sa mitropolitul **Nicolae** *al Ardealului, reprezentanţii autorităţilor locale civile şi militare, profesorii şi tinerimea şcoalelor noastre şi alţi numeroşi credincioşi.*

La ziua numelui vlăstarului regesc

Cât de binefăcătoare a fost pentru România modernă ereditatea monarhică, nu mai e nevoie să insistăm. Cei trei Regi, au fost marii Ctitori ai patriei, zidind temelii solide în împrejurări grele pentru istoria neamului nostru.

Minunatele însuşiri, ale Regilor Carol I şi Ferdinand Intregitorul, au rodit cu prisosinţă în faptele M. Sale Regelui Carol al II-lea, sub zodia Căruia, noi supuşii de astăzi, în clipe de grea cumpănă, avem prilejul să ne bucurăm de înţeleapta Lui conducere.

Iată, de câteva zile a venit vremea majoratului Măriei Sale Marelui Voevod, ear de ziua sfinţilor Arhangheli, i-am sărbătorit, odată cu ziua numelui, şi primii paşi spre treburile ţării.

Sita vremii cerne anii pe nesimţite, cu aceeaş hărnicie, pe creştetul copiilor din popor, ca şi pe buclele vlăstarelor regeşti.

Cu mirare aflăm că gingaşul Fiu de Rege, admirat cu nețărmurită dragoste de popor, a împlinit optsprezece ani, ajungând la majoratul Prinţilor de Coroană, şi fiind numit senator de drept în parlamentul ţării.

Tânărul sublocotenent, din Marina Regală Română, Işi va mai adăoga o tresă la uniforma mândră de ofiţer, iar pe fruntea de copil vor apărea primele adumbriri de maturitate sub influenţa grijilor ţării.

Pentru Moştenitorul de tron se deschide prima filă din marea carte a răspunderilor; pentru poporul român răsare încă o stea de nădejde, deşi rodnica Lui activitate nu numără decât optsprezece primăveri.

Biserica noastră şi poporul au înălţat calde rugăciuni către Atotputernicul, ca să ni-L ţie întru mulţi ani cu sănătate, pe iubitul nostru Voevod Mihai.

I. Valerian.

Pastorală către concentraţi. P. S. episcop Nifon al Huşilor a trimis o prea duioasă şi părintească epistolă acelora dintre fraţii noştri cari stau de pază ţării în aceste vremuri nesigure. Tonul simplu, popular, sfatul dat cu intimitate sufletească, ştirile ce le cuprinde pentru cei plecaţi demult deacasă şi din viaţa civilă, îi dau acestei pastorale un caracter impresionant, de adevărată scrisoare familiară. Cu siguranţă că, multiplicată în zeci de mii de exemplare, ea va aduce multă mângâiere bravilor noştri paznici de hotare.

TELEGRAME

Cu ocazia aderării cu entuziasm a studenţilor Academiei teologice „Andreiane" din Sibiu la „Frontul Naţional Studenţesc" s'au expediat următoarele telegrame:

Majestăţii Sale

REGELUI CAROL al II-lea

Palatul Regal *BUCUREŞTI*

Studenţii Academiei teologice ortodoxe române «Andreiane» din Sibiu, întruniţi în şedinţă extraordinară azi 27 Octomvrie 1939, asigură pe Majestatea Voastră de întreg devotamentul şi dragostea lor.

Făcând bloc de granit în jurul Tronului şi Dinastiei, ne legăm într'un cuget să dăm deplină ascultare poruncilor Majestăţii Voastre şi să contribuim cu toate puterile noastre tinereşti la opera de consolidare a neamului românesc pe care cu înaltă înţelepciune o îndrumaţi.

Conştienţi de datoria noastră, suntem gata oricând şi cu orice sacrificii, să ne apărăm Ţara şi Tronul.

Să trăiţi Majestate!

Trăiască Ţara şi neamul românesc!

Trăiască Frontul naţional studenţesc!

Preşedinte: Ioan F. Hălmagiu
Secretar g-ral: Viorel S. Suciu

*

Domniei Sale Dlui

C. GIURESCU

ministrul Frontului Renaşterii Naţionale

Studenţii Academiei teologice ortodoxe române din Sibiu, întrunindu-ne azi 27 Octomvrie a. c. în şedinţă plenară extraordinară, am aderat din toată inima cu mare însufleţire la Frontul Naţional Studenţesc, promiţând să ne facem împlinitorii şi propoveduitorii entuziaşti ai înaltelor şi mântuitoarelor idei patriotice cari stau la temelia acestei organizaţii. Vom fi slujitori credincioşi ai Regelui şi neamului nostru.

Vă asigurăm, domnule ministru, de toată dragostea şi respectul nostru.

Preşedinte: Ioan F. Hălmagiu
Secretar g-ral: Viorel S. Suciu

*

Majestatea Sa Regele a binevoit a răspunde următoarele:

Domnului

IOAN F. HĂLMAGIU

preş. studenţilor Academiei teologice ort. române „Andreiane"

SIBIU

Majestatea Sa Regele mă însărcinează a vă trimite înalte mulţumiri pentru sentimentele de devotament şi bunele urări exprimate de Dvoastră în numele studenţilor Academiei, cu ocaziunea şedinţei extraordinare, ţinută la Sibiu în ziua de 27 Octomvrie a. c.

(ss) FLONDOR

Mareşalul Curţii Regale

*

Dl ministru C. Giurescu, a răspuns:

Domnului

IOAN HĂLMAGIU

preşedintele stud. Academiei teologice ortodoxe române

SIBIU

Vă felicit călduros pentru însufleţita Dvoastre adeziune la Frontul Naţional Studenţesc şi vă mulţumesc pentru sentimentele exprimate. Sănătate!

(ss) CONST. C. GIURESCU

Darul Suveranului. M. Sa Regele Carol II, luând sub înalta Sa protecţie opera de salvare a copiilor ţării, a dăruit suma de două milioane şi jumătate lei pentru *cantinele şcolare*, — câte 250 mii lei de fiecare ţinut.

Un nou liceu confesional. Cu mare bucurie am aflat că, prin înţelegerea dlui ministru al Educaţiei naţionale şi prin stăruinţa P. S. episcop Dr. Vasile Stan, liceul „Dragoş Vodă" din Sighet a fost decretat liceu confesional al Episcopiei ortodoxe a Maramureşului. S'a experiat suficient că liceele confesionale pregătesc viitoarele generaţii în spiritul cel mai sănătos, sădind în sufletul tinerilor atitudinea de serioasă înţelegere şi de caldă iubire a valorilor şi virtuţilor noastre autohtone. Intelectualii ieşiţi de pe băncile lor sunt factori de echilibru social, elemente de susţinere a instituţiilor fundamentale ale ordinei şi spiritualităţii noastre.

Nu numai Biserica, ci şi statul român şi-a făcut prin actul acesta un frumos serviciu.

Mitropolia Olteniei şi Episcopia Timişorii

Suveranul a semnat, în ziua de 8 Noemvrie 1939, decretul-lege pentru înfiinţarea mitropoliei ortodoxe române a Olteniei, Râmnicului şi Severinului, cu reşedinţa la Craiova. La această mitropolie, pe lângă arhiepiscopia Craiovei, va mai aparţine eparhia Argeşului. Mănăstirea Curtea de Argeş, actuala catedrală a episcopiei, va servì numai drept Criptă a Familiei Regale, iar eparhia urmează să primească altă biserică catedrală.

Alt decret-lege priveşte înfiinţarea Episcopiei Timişorii, ca eparhie a Mitropoliei ardelene. Noua episcopie va cuprinde parohiile judeţului Timiş-Torontal şi trei protopopiate din judeţul Severin. Episcopiile Aradului şi Caransebeşului vor primì o nouă delimitare.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

* FOIŞOARA *

Biserica este cel mai însemnat factor naţional în trecutul nostru

(3) de Prot. **Gh. Maior,** profesor

Ludnvic se alătură la tabăra lui Urban şi va deslănţui vânătoarea de ortodocşi cu ajutorul ordului dominicanilor, cari vor intra în Banat şi Muntenia, Nordul şi Moldova fiind rezervate franciscanilor, luând o serie de măsuri drastice. La 1360 dă ordin, ca fiecare familie nobilitară să-şi treacă pe fiul cel mai mare la romanocatolici, altcum îşi pierd rangul, averile, privelegiile şi drepturile, coborându-se în rândurile iobagilor. La 1366 dă ordin de alungarea peste graniţă a tuturor preoţilor şi călugărilor ortodocşi din Banat şi ţinuturile mărginaşe. Oastea dominicanilor, nemulţumind profund populaţia Banatului Severinului, care se răscoală, primeşte ajutorul armat al oastei regeşti, ceeace provoacă războiul cu Vlaicu-Vodă, care-i răpeşte Banatul, alungă arhiepiscopul romanocatolic din Turnu-Severin, punând în locul lui un ierarh ortodox de rang egal, deci *un mitropolit*, neatârnător de alt mitropolit — era o combinaţie politică necesară după împrejurările de atunci. — Cu acelaş sistem, Ludovic se aruncă apoi asupra voevodatului maramureşan. Armata îi e mai norocoasă, dar nu dobândeşte rezultate de politică religioasă, fiindcă voevozii Balc şi Drag transformă mânăstirea depe moşia lor din satul *Peri* în *stavropighie* (1391), punând-o deci sub directa conducere a patriarhului din Constantinopol, care numeşte stareţul şi-l investeşte cu drepturi episcopale de a sfinţi preoţi şi biserici româneşti. Astfel au dat ortodoxiei şi naţionalismului nostru un razim internaţional deosebit de puternic. De aici pleacă primele traduceri în graiu românesc, cari copiate vor împânzì pământul nostru.

Ludovic e înfrânt. Politica lui religigioasă a dat faliment. O recunoaşte însuşi ginerele lui, regele Sigismund. Va spăla el însă ruşinea pe care a îndurat-o socrul lui. La 1428 dă ordin, ca toţi nobilii cu toată familia lor să treacă la catolicism, iar de n'o fac vor fi trecuţi fără milă în rândul iobabilor. Acum nu mai pot scăpà. Unii îşi părăsesc avutul şi trec în Moldova şi Muntenia unde cu ajutorul domnilor se refac. Alţii mai puţin cutezători acceptă iobăgia. Cei mai mulţi se catolicizează şi prin aceasta devin unguri. E cazul lui Ioan Huniade, Matei Corvinul fiul lui, Nicolae Oláh, arhiepiscopul cel mai vestit al Strigoniului, Pavel Kinizsi (Chinezul) ş. a. Poporul rămâne dintr'odată fără conducători. Nu mai are cine să-i apere de nedreptatea legilor şi a regilor, nu mai are nimeni dreptul de a protesta împotriva poruncilor apăsătoare. Numai nemeşii puteau face proteste. Ori românii nu mai au nemeşi, ci numai iobagi lipiţi de glie.

Cine mai poate purta grije acum de bietul nostru neam? Iobagii, cari roboteau pe pământul „domnilor de pământ", dar pe cari Dumnezeu prin hirotonie îi înalţă în conştiinţa lor şi a poporului, creiând din preoţi o nouă aristocraţie, nerecunoscută de legi şi de regi şi fără blazon, dar cu mai mare înţelegere şi tragere de inimă către poporul, de care nu se deosebiau decât prin dar, decât cei dintâi. Tot Biserica, prin umilii ei slujitori, îi ia sub ocrotire sfântă, ca şi în vremea tristă a năvălirilor barbare.

Românii depe ambele versante ale Carpaţilor se mângâie reciproc şi-şi apără ortodoxia, iar ortodoxia îi apără pe ei.

Noroc, că au venit turcii de i-au mai băgat puţin în răcori şi în alte griji şi pe năbădăioşii unguri. Căci cu dezastrul dela Mohács (dela 1526), Ungaria ajunge paşalâc turcesc, iar Ardealul independent şi sub alte steaguri religioase. Aşa intrăm în epoca reformaţiunii, care n'avea să fie mai bună cu noi.

Saşii se fac luteranii. Ungurii calvini şi câţiva unitari. Romano-catolicismul e e aproape nimicit. Şi luteranii şi calvinii ne pețesc. Intâi cu binişorul, apoi cu sila decă de voie nu vrem să ne facem o apă şi un pământ. Câteva tipărituri româneşti, câţiva superintendenţi, „episcopi" calvini de origine români numiţi numai pentru noi, apoi episcopi ortodocşi cu adausul şi de superintendenţi la titlu, ca să ajungem la mitropoliţi întăriţi cu condiţii grele, cari tindeau să ne calvinizeze. Intâi ironizaţi preoţii, umiliţi protopopii, apoi anarhizaţi ca să nu se mai supună rânduielii canonice şi arhiereilor, apoi umiliţi şi maritirizaţi mitropoliţii, punându-i la discreţia protopopilor instigaţi de nobili unguri. Toate cu acelaş gând dievolesc de a ne desfiinţa ca ortodocşi, după care ştiau, că urmează şi desnaţionalizarea. Până şi „Dacia Magna" ne-o plănuia un Gavriil Bethlen, dacă ne calvinizăm şi maghiarizăm. Cu deosebire cele trei mijloace de care se folosia reformaţiunea în toate părţile lumii: amvonul, şcoala şi tiparul vor fi utilizate cu zor şi pentru noi.

Grele zile! Amare zile! Multă suferinţă!

Peste munţi, deşi sub turci, şi ortodoxia şi naţionalismul trăesc zile de glorie. Mihai Viteazul, Vasile Lupu, Matei Basarab, Constantin Brâncoveanu, mitropoliţii Varlaam, Dosoftei, Teodosie Veştemeanul, Antim Ivireanul, au împletit neamului românesc cunună de lauri. De uneltiri calvine, chiar luterane, şi antireformatorice

Manifestaţii bisericeşti naţionale la frontiera dela Vest

Fortăreaţa românismului şi a ortodoxiei dela vestul ţării, *Aradul* viguros, a trăit în 5 l. c. o măreaţă zi, datorită râvnei şi sacrificiilor aduse de P. S. episcop *Andrei* al Aradului şi de colaboratorii Săi.

Catedrala ortodoxă română a oraşului, împodobită cu o nouă faţă şi o nouă zugrăveală, executată de iscusitul artist T. Demian, a fost sfinţită cu toată pompa cuvenită.

La solemnitate au participat dnii: *Dr. N. Zigre*, ministrul cultelor, din partea guvernului, *Dr. S. Dragomir* ministrul pentru minorităţi, *Dr. Al. Marta* rezident regal, *Dr. Nicolae Popoviciu* episcop al Orăzii, general *P. Georgescu* din partea gărzilor naţionale şi alte distinse persoane şi o mare mulţime de popor din eparhie.

Un sobor de vlădici şi 36 preoţi au săvârşit târnosirea. La terminarea sfintei liturghii a luat cuvântul P. S. episcop *Andrei*. Spunând că această înoire a bisericii este ca o reînoire a sufletelor credincioşilor, P. S. Sa apelează la toţi cei de faţă ca, în senzul acestei reînoiri, să intre în noua viaţă de stat şi să contribue la întărirea unităţii naţionale.

Dl ministru *Zigre*, fiu al Crişanei, a zis:

Ca şi în trecut, şi în zilele grele de astăzi, biserica rămâne un reazem puternic sufletesc prin păstrarea solidarităţii naţionale. Este de datoria noastră ca, în aceste vremuri zguduitoare ale ţării, să apărăm şi să păstrăm intactă moştenirea primită dela înaintaşii noştri, câştigată de ei cu muncă şi cu mare vărsare de sânge. Avem datoria să ne păstrăm credinţa, atât de necesară echilibrului moral care ne-a păstrat dealungul veacurilor. Mulţumesc Prea Sfinţitului episcop Andrei Magieru, care mi-a îngăduit să vorbesc din acest locaş de rugăciune.

A vorbit apoi dl general *Georgescu* în numele F. R. N.

La masa, oferită de P. S. episcop al Aradului, au luat parte toţi reprezentanţii societăţilor culturale şi ai minorităţilor din localitate. P. S. episcop Andrei, luând cuvântul, a vorbit despre înţelesul păcii, arătându-şi bucuria deosebită când vede întruniţi aici pe reprezentanţii minorităţilor, ceea ce este o dovadă de posibilitatea unei strânse colaborări.

Răspunzând cuvintelor vlădiceşti, reprezentanţii minorităţilor maghiare şi germane aduc expresiunea lealităţii acestor grupuri.

Au mai luat cuvântul: P. S. episcop *Nicolae* al Orăzii, dl ministru *S. Dragomir*, care a spus: Generositatea românească ofere toate garanţiile pentru a asigura o convieţuire normală concetăţenilor noştri de altă limbă. Politica noului regim este chiag de solidaritate naţională, steag de luptă culturală, ale cărei orizonturi sânt infinite, început de muncă creatoare, ale cărei roade se văd şi până astăzi în toate resorturile de viaţă ale românismului din Ardeal...

† Dr. Oct. Russu

Una dintre cele mai respectate figuri culturale şi politice ale Ardealului din veacul precedent, Dr. Octavian Russu, a încetat din viaţă, la Sibiu, în ziua de 7 l. c., în etate de 83 de ani.

A fost, câteva decenii, advocat al băncii «Albina», membru al comitetului central al «Astrei» şi vicepreşedinte al ei.

A luat parte activă la consfătuirile şi întrunirile naţionale din Sibiul înainte de războiu.

După întregirea neamului a intrat şi în parlament ca senator, ales în mai multe rânduri.

In criza economică a contribuit din răsputeri, ca institutele noastre financiare din Ardeal să facă faţă greutăţilor vremii.

Dumnezeul să-l odihnească!

Reorganizare. Vechiul comitet central, al Asociaţiei ortodoxe a femeilor, a fost înlocuit printr'o *comisie interimară*, compusă din: dna A. Tătărăscu preşedintă, şi 6 membri: dnele Voinescu, Herter, Şerban, Voiculescu, Lovinescu şi Păr. Nae Popescu.

Se ştie, că Asociaţia are 50 de filiale în oraşele ţării, întreţine mai multe şcoli: 6 licee, 1 liceu comercial, 2 şcoli profesionale, 8 şcoli primare şi 30 grădini de copii.

Din înşirarea acestor cifre se poate constata râvna binefăcătoare, desfăşurată mulţi ani în şir, de conducerea societăţii, în frunte cu dna Alexandrina Cantacuzino.

In urma unor regretabile neînţelegeri, ivite în anii din urmă între persoanele comitetului central, un jurnal al consiliului de miniştri, din Noemvrie a. c., a hotărât înlăturarea vechiului comitet central şi instituirea unei comisiuni interimare, alcătuite din persoanele sus menţionate.

O biserică monumentală la Braşov

Braşovul, mândra cetate a gloriei culturale şi ortodoxe din trecutul nostru, trebue să păşească într'o cadenţă mai energică pentru a-şi relua locul de frunte în viaţa spirituală şi ortodoxă ardeleană.

Românismul întreg aşteaptă să vadă înălţându-se, în cetatea intransigenţei ortodoxe, în cetatea lui Coresi şi a protopopilor cari au ţinut nestinsă făclia culturii naţionale în Ardeal, o biserică impunătoare, care să pună pecetea adevăratului caracter al Braşovului peste tot peisagiul lui măreţ, care nu te poate lăsa să dormitezi.

De aceea cu vie bucurie am luat cunoştinţă de declaraţiile ce s'au făcut cu ocazia unei vizite la Braşov a dlui G. Alexeanu, rezidentul regal al Ţinutului Bucegi, declaraţii din cari rezultă că „unanimitatea elitei din acest oraş este de acord — cum a spus dl G. Alexeanu — pentru construirea acestei catedrale". In senzul acesta s'au exprimat dl primar Dr. G. Cuteanu, dl Dr. V. Nitescu şi P. C. Sa Dr. N. Stinghe. Dl Dr. Voicu Niţescu, fost ministru a spus: „Trebue să ridicăm aci, în inima ţării, o biserică monumentală care să perpetueze imaginea României Mari şi a sufletului românesc".

Iar dl rezident regal, cu promptitudinea înfăptuitorului energic, a promis că în curând „Ţinutul Bucegi va publica un concurs pentru construcţia bisericii, acordând 3 premii importante, astfel ca biserica ortodoxă să dea Braşovului un aspect cât mai monumental".

Ştim că multe suflete, chiar din cuprinsul Braşovului, suspină să vadă mai curând ridicându-se în lumina soarelui şi pe fundalul verde al dealurilor istorice, turnurile strălucitoare ale bisericii ortodoxe.

Cunoaştem de pildă un vrednic şi modest om de bine din Braşov care a lăsat un hotel în valoare de 4½ milioane lei pe seama viitoarei catedrale braşovene. Binefăcătorul se numeşte George Ştefan, iar hotelul „Ştefan cel mare" şi e aşezat în cea mai centrală şi mai splendidă poziţie a Braşovului, în dosul „Coroanei".

Să sperăm că visul atâtor inimi de curată năzuinţă, ca şi dorinţa tuturor celor ce iubesc Braşovul şi prestigiul ortodoxiei, din care s'a nutrit gloria lui, se va înfăptui cât mai curând în proporţii grandioase.

Organizaţi Reuniuni de femei

Reforma învăţământului secundar

Proectul de decret-lege, întocmit de dl ministru al educaţiei naţionale, *Petre Andrei*, aduce modificări însemnate în organizarea şcolilor secundare şi în activitatea lor pedagogică.

Ţinta legii învăţământului secundar teoretic este pregătirea unei elite care, la vremea ei, să poată conduce treburile publice cu toată competenţa necesară.

Invăţământul are două cicluri: inferior sau *gimnaziu* (cu durată de 4 ani) şi superior sau *liceu* (cu durată de 3 ani pentru eliberarea certificatului de *absolvire*, şi de 4 ani pentru diploma de *bacalaureat*).

Clasa VI şi VII au două secţii: una literară, alta ştiinţifică.

Examenele, la sfârşit de an şcolar, *se desfiinţează:* promovarea dintr'o clasă într'alta a gimnaziului se face pe baza mediilor anuale, fără examen special.

Inscrierea în clasa V se face pe baza depunerii unui examen de admitere. (Ar fi de ajuns certificatul de trecere a clasei precedente, ca şi în gimnaziu).

Elevii promovaţi ai clasei VII de liceu primesc certificat de *absolvire a liceului*.

Acest certificat le dă dreptul: de a se înscrie în clasa de bacalaureat în vederea continuării studiilor la universităţi, la politehnici, la *academii teologice* şi la orice şcoli sau institute cu caracter special.

Clasa VIII de liceu nu este obligatorie, decât pentru elevii cari vor să-şi continue studiile la universităţi, şcoli de grad uuiversitar şi şcoli militare de ofiţeri activi. Comisia examenului de bacalaureat se compune din *profesorii clasei*, prezidaţi de un delegat al ministerului educaţiei naţionale.

Noua lege se pune în aplicare în mod treptat dela data publicării, urmând ca la 1 Septemvrie 1940 să fie aplicată în întregime.

Ştiinţă şi credinţă. — La deschiderea în Bucureşti a noului an universitar, după o impresionantă slujbă religioasă, I. P. S. patriarh *Nicodim*, în cuvântarea rostită, a zis:

Păşesc întâia oară în acest templu al ştiinţei şi nu fără sfială, după cum nu fără sfială păşesc în altarul credinţei.

Ştiinţa este o însuşire dumnezeească la care Dumnezeu a făcut părtaş numai pe om.

Ştiinţa adevărată duce la Dumnezeu, după cum şi credinţa duce tot acolo. Marii învăţaţi şi dascăli au fost totdeauna şi profund religioşi, cunoscându-i şi recunoscându-i puterea. Este însă şi o ştiinţă mincinoasă: Ea nu caută în sus, ci este isvorâtă din trufie pământească, demonică. Şi astfel darul acesta de a cunoaşte tainele lumii, pe care Dumnezeu l-a dat omului, este schimbat în armă împotriva aproapelui.

Deaceea câtă înseninare a frunţilor, când vedem că porţile acestui templu de cultură se deschid sub semnul binecuvântărilor dumnezeeşti, ceeace dovedeşte înfrăţirea deplină între ştiinţă şi credinţă

---

nu sunt scutiţi nici ei. Simţind primejdia ce ne paşte şi prin căderea noastră care-i va paşte, în zbaterea noastră ne vor sări în ajutor, bisericeşte, căci altcum nu le va da mâna, dar prin biserică s'a asigurat biruinţa culturală şi apoi politică naţională.

In tot răul este şi un bine, spune Românul. Pentru neam în nici o epocă nu se adevereşte proverbul ca în cea calvină. E rău calvinul, încât poporul nostru când vrea să-ţi dea o măsură a răutăţii, îţi spune „Eşti rău ca un calvin", dar cu toată răutatea lui nu s'a temut de îndelungă răbdarea şi de întorsătura neaşteptată a tuturor măsurilor lor. In epoca aceasta am stors din impilarea lor cele mai mari binefaceri pentru neam!

In tipografiile lor vor scoate cărţi româneşti, cu tipografi adesea români. Dacă nu le îndrăgim cartea ce ne-o dau, vom primi ideea. Vom cere încuviinţare şi ne vom face tipografii româneşti şi în ele vom tipări cărţile pe cari le vrem noi.

Vreau să ne dea Sf. Scriptură în românește, ca prin ajutorul ei să ne calvinizeze. O vrem şi noi, dar o vom scoate *simbolic* la Bucureşti.

Ne silesc să predicăm, calvineşte cred ei; vom predica dar după cazanii ortodoxe, iar pe-ale lor le vom da uitării.

Ne îmbulzesc cu catehisme luterane, calvine, romano-catolice (sub Bathoreşti), în limba românească, vom face o *Mărturisire ortodoxă*, care va ajunge carte simbolică a întregii Biserici ortodoxe şi grăitoare pentru toată lumea care vrea să ne cunoască legea.

Ne fac şcoli normale, crescându-ne în ele preoţii şi învăţătorii, — ne vom convinge că e bună ştiinţa de carte şi înfiinţarea de şcoli primare. Vom ridica însă şcoli superioare la Iaşi şi Bucureşti, cari să le întreacă în strălucire pe cele ardeleneşti străine.

Fiindcă ne dau zor să introducem catehismele lor, iar iobagii ortodocşi nu ştiau carte şi nu puteau citi cartea lor, ne silesc să facem şcoli, dar n'avem cu cine şi cu ce. Mitropolitul Sava Brancovici va da ordin ca toţi preoţii să adune copiii din parohie împreună cu părinţii lor în biserică şi Dumineca după sf. liturghie să-i înveţe rugăciunile, poruncile dumnezeeşti şi bisericeşti şi fericirile. Aşa începe şcoala poporală publică şi catehizaţia noastră ortodoxă.

Dar cea mai mare cucerire naţională ne-o dă biserica prin introducerea limbii româneşti în slujbe şi prin grija de a scrie conştient „pentruca toţi românii să înţeleagă" că „toţi românii din aceeaş fântână cură". „Care preot va mai cuteza să slujească pe sârbie ("raţcă"), — zice Sava Brancovici — să fie răspopit". Dosoftei al Moldovei şi Antim Ivireanul al Munteniei vor imita musăra pentru mitropoliile lor.

Intr'adevăr nici o vreme n'a fost aşa de darnică în roade, în binefaceri cu noi, ca epoca reformaţiunii oricât de asupritoare a fost altfel pentru noi. Acum se introduce deci limba românească, începe literatura românească, şcoala, amvonul, se crează limba literară, se desvoltă activitate proprie tipografică bogată şi se cultivă ideea de unitate naţională. Şi apoi râvnă, râvnă ortodoxă şi naţională, ca niciodată până acum.

Amarul deci s'a uitat şi a rămas zaharul!

Secolul al 18-lea se deschide sub semne cobitoare de rău.

Ocrotiţi de secerea lunii musulmane, dar adăpostiţi şi de baldachinul ortodoxiei, Grecii din mahalaua nimită Fanar a Constantinopolului pun stăpânire pe fraţii de dincolo de Carpaţi. Sprijinesc ortodoxia ca pe un divin scut şi al lor, dar se străduiesc să înăbuşe naţionalismul nostru. Asemenea „Eleni" vor pune mâna pe tot ce produce venit în Ţările româneşti, din cari vor face „deuteri patris", a doua patrie a lor.

Dincoace alţi streini vor înfige săcurea adânc în trunchiul neamului, desbinându-ne bisericeşte.

Iată cum începem epoca faimoasei „uniri" dela 1700, cum au poreclit-o streinii, aibă ei parte de asemenea unire!

Impăratul Leopold I, Habsburgul, alungă Turcii din Ungaria. Ardealul autonom încă scapă de suzeranitatea porţii. Rău condus sub decăzuţii Apaffy-eşti, ultimii principi, primeşte sugestia Vienei de a se adăposti sub ocrotirea ei. Se prevăd însă convulsiuni. Curtea vieneză, catolică până în măduva oaselor, n'avea pe cine se răzima în Ardeal. Calvinii şi luteranii nu consimţeau să se mai întoarcă la catolicism, catolici aproape nu mai erau. Viena avea nevoie de catolici. De unde să-i scoată, ca să poată covârşi confesional pe ceilalţi? Pentru aceasta cei mai buni sunt românii de zece ori mai numeroşi decât toate celelalte popoare ale Transilvaniei. Deci trebuia format un partid care să ţie cu împăratul şi menirea de a-l forma se încredinţează ordului iezuiţilor, meşteri vestiţi în asemenea isprăvi. Şi iezuiţii se apucă de lucru. Promit marea şi sarea. Tot ce doresc cei mai mari ai poporului, numai să fie de legea împăratului şi nu cu calvinii. Se mulţumesc şi numai cu recu noaşterea mai numai de formă a papii drept cap văzut al Bisericii şi vicar al lui Hristos Dumnezeu. Incolo vor rămânea ortodocşi sadea. Vor curge în schimb privelegiile, vor fi şi bieţii popi valahi un fel de nemeşi ca popii romano-catolici. Ce lucru mare; ţii cu împăratul şi cu papa, păstrând toată ortodoxia, şi încolo va veni sesie mare, casă parohială palat, trăsură la scară, copii la şcoli mari, zeciuială, drept de a sta în dieta ţării! Ce vis ispititor pentru bieţii iobagi, cari deşi preoţi trebuiau să plătească ei zeciuală, nu să primească.

Solemnitățile dela Cluj

Duminecă 5 Nov. a. c. a fost sfințită prin rugăciunile Prea Sf. Episcop *Nicolae Colan*, capela Academiei teologice ort. rom. din Cluj și a fost inaugurat sărbătorește noul local al acestei înalte școale. Capela este situată între Reședința episcopească și Internatul teologic, având intrări separate din ambele clădiri. Ea a fost concepută de P. Sf. Episcop *Nicolae* în stil vechiu românesc, pentruca studenții teologi să aibă alături de somptuoasa catedrală și o bisericuță în genul celor în cari vor fi chemați să slujească la sate. Iconostasul, lucrat în lemn ars, a fost zugrăvit de maestrul A. Demian, precum și cele două icoane originale, de dimensiuni apreciabile, cari împodobesc pereții laterali. Tavanul e susținut de grinzi lucrate din acelaș lemn. — Noul local al Academiei teologice, situat în grădina reședinței episcopale, e o clădire modernă și spațioasă, cu două etaje.

La liturghia arhierească ce s'a oficiat în noul paraclis, au luat parte: P. Sf. Episcop *Iuliu Hossu*, dl Consilier Regal *Al. Vaida Voevod*, președintele Camerei deputaților, dnii Miniștri *Petre Andrei* și *Traian Pop*, dl Rezident Regal C. Tătaru, dl General Inspector de Armată Gh. Florescu, dl Dr. S. Bornemisa, primarul Clujului, dl Col. Manole Enescu, prefectul județului Cluj, dnii Profesori universitari: Rector Fl. Șt.-Goangă, Dr. I. Lupaș, Dr. Sextil Pușcariu, Rector Dr. I. Mateiu, Lucian Blaga, ș. a., Păr. I. Agârbiceanu, Dr. Șt. Lupșa, rectorul Academiei teologice din Oradea ș. a.

Au rostit cuvântări: Sf. Sf. Episcop *Nicolae Colan*, Păr. Dr. *L. A. Munteanu*, rectorul Acad. teol. din Cluj și dl Ministru *P. Andrei*. Cuvântarea P. Sf. Episcop Nicolae o vom publica în numărul viitor.

După aceea, asistența a vizitat noul local al Academiei teologice. La banchetul care a urmat, au toastat: P. Sf. Episcop *Nicolae* pentru M. Sa Regele *Carol II*, P. Sf. Episcop *Iuliu Hossu* și dl Ministru *P. Andrei*.

INFORMAȚIUNI

Mulțumită. Consiliul parohial împreună cu toți membrii adunării parohiale exprimă cele mai calde mulțămiri și recunoștințe dlui I. P. Gigurtu președintele societății „Mica", pentru suma frumoasă de 50.000 lei acordată bisericii ortodoxe rom. Arpașul de sus, în scopul reparării turnului său pe cale de ruinare, dintre cari 25.000 din partea Dsale, iar 25.000 dela societatea „Mica", ce cu demnitate conduce. — Pr. *V. Bogdan*.

Atentat neizbutit. Miercuri seara s'a comis un atentat împotriva cancelarului Hitler la München, în Bürgerbräukeller, unde cancelarul a vorbit cu ocazia comemorării veteranilor partidului. Din norocire cancelarul a trebuit să plece mai de grabă dela întrunire pentru a se înapoia la Berlin. Curând, după plecarea sa, s'a produs o puternică explozie în numitul local, 8 persoane au fost omorâte și numeroase greu rănite. Führerul, ca prin minune, a scăpat. Toată lumea creștină osândește odioasa crimă dela München.

† **Traian Rațiu,** epitrop al protopopiatului ortodox român „Jiu", fost director al sucursalei băncii Ardeleana și fost ajutor de primar în Petroșani, un om de bine, după scurtă suferință a încetat din viață în 5 Noemvrie 1939, în al 61 an al vieții. Inmormântarea i s'a făcut în 7 Noemvrie în cimitirul comunal din Petroșani.

Odihnească cu drepții!

Dragostea pentru portul național la alții. Consiliul cultural superior din Praga a întocmit un program în scop de a spori interesul publicului pentru portul național. Se vor organiza cursuri speciale de confecționare a costumelor naționale. Programul prevede o catalogare a posesorilor de astfel de costume. Profesoarele de lucru manual sânt invitate să stăruească pentru realizarea acestui program etnic, la care va colabora și tinerimea cehă.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 12 Noemvrie 1939, va predica părintele *M. Neagu*.

Conferințele publice, organizate de Desp. județului Sibiu al Asociațiunii și de Federația corpului didactic din Sibiu, își iau începutul Duminecă, în 12 Noemvrie 1939, ora 17 (5 seara), în sala mare a prefecturii județene. Va vorbi dl *Dr. Gh. Preda*, vicepreședintele comitetului central al Asociațiunii, despre Realizările „Astrei" după unire.

Judecătoria mixtă Sibiu, secția cf.

Nr. 890/1939 cf. (21) 1—1

Extract din publicațiunea de licitație

In cauza de executare făcută de urmăritoarea banca „Albina" din Sibiu contra urmăritului Binder Mihail și Binder Andrei.

Judecătoria:

A ordonat licitațiunea execuțională în ce privește imobilele situate în comuna Chirpăr, circumscripția Tribunalului Sibiu, cuprinse în cf. a comunei Chirpăr. Nr. cf. 1503 și Nr. top. 500 în valoare de 350 lei cu prețul de strigare de 265 lei, Nr. top. 2109 în valoare de 2500 lei cu prețul de 1875 lei, Nr. 2193 în valoare de 850 lei cu prețul de strigare de 640 lei, Nr. top. 2194 în valoare de 150 lei cu prețul de strigare de 115 lei, Nr. top. 2195 în valoare de 100 lei cu prețul de strigare de 75 lei, Nr. top. 2196 în valoare de 100 lei cu prețul de strigare de 75 lei, Nr. top. 2198, 2199, 2200, 2201, 2202 în valoare de 21.000 lei cu prețul de strigare 15.750 lei, Nr. top. 3017 în valoare de 500 lei cu prețul de strigare 375 lei. — Asupra 2/3 parte din imobilul cuprins în cf. Nr. 1498 și Nr. top 485 casă de piatră Nr. 72 și curte în valoare de 37.000 lei cu prețul de strigare 27.750 lei, asupra 4/9 parte al urmăriților din ff. Nr. 1500 și Nr. top. 3443 în valoare de 220 lei cu prețul de strigare de 165 lei, Nr. top. 4004 în valoare de 50 lei cu prețul de strigare de 40 lei, Nr. top. 2110 în valoare de 8000 lei cu prețul de strigare de 6000 lei, Nr. top. 2111 în valoare de 100 lei cu prețul de strigare de 75 lei, Nr. top. 2112 în valoare de 150 lei cu prețul de strigare de 120 lei, Nr. top. 2113 în valoare de 150 lei cu prețul de strigare de 120 lei, Nr. top. 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192 în valoare de 30.000 lei cu prețul de strigare de 21.500 lei, Nr. top. 7196 în val. de 200 lei cu prețul de strigare 150 lei, asupra imobilului cuprins în cf. Nr. 1608 și Nr. top. 1087 în valoare de 6000 lei cu prețul de strigare de 4500 lei, Nr. top. 3580 în valoare de 200 lei cu prețul de strigare de 150 lei, Nr. top. 6372, 6373 în valoare de 9000 lei cu prețul de strigare de 6750 lei, Nr. top. 2197 în valoare de 250 lei cu prețul de strigare de 165 lei, Nr. top. 7189, 7190, 7191, 7192 în valoare de 26.500 lei cu prețul de strigare 19.875 lei, Nr. top. 7193 în valoare de 100 lei cu prețul de strigare de 75 lei și Nr. top. 7194 în val. de 150 lei cu prețul de strigare de 90 lei, — pentru incasarea creanței de 134.230 lei, capital și accesorii.

Licitațiunea se va ține în ziua de 21 luna Noemvrie anul 1939 ora 15, în localul oficial al cf. strada Carmen Silva Nr. 7 ușa 33 parter.

Imobilul ce va fi licitat nu va fi vândut decât pe un preț superior prețului de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc % din valoarea imobilului drept garanție, în numerar sau în efecte de cauție socotită după cursul fixat în § 42 legea LX 1881, sau să predea aceluiași delegat chitanța constatând depunerea, judecătorește, prealabilă a garanției și să semneze condițiile de licitație (§ 147, 150, 170, legea LX 1881: § 21 legea LX 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să întregească imediat garanția — fixată conform procentului prețului de strigare — la aceiași parte procentuală a prețului ce a oferit (§ 25 XLI 1908).

Dată Sibiu, la 20 Februarie anul 1939.

Dir. de cf.: Judecător:
(ss) **Dr. Jurca** (ss) **Coman**

Pentru conformitate: **Gligor**

Citiți, sprijiniți și respândiți ziarul
Telegraful Român

Ad. Nr. 241/1939 [93] 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Gurasada,** din protopopiatul Ilia, se publică concurs repetit cu termin de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele acestui post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Folosirea cimitirului 1½ jug.
3. 2 jugăre eclejie veche.
4. Adăul dela fiecare familie.
5. Până la cumpărarea sau edificarea casei parohiale, un ajutor de chirie de 3000 lei anual.
6. Venitele stolare uzitate în tract.

Cererile de concurs și aprobarea de a concura dela Prea Veneratul Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta în termin oficiului protopopesc, iar concurenții, cu aprobarea protopopului, se vor prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc al tractului Ilia, în înțelegere cu consiliul parohial.

Ilia, la 6 Noemvrie 1939.

Iuliu Josan
protopop

Nr. 423/1939 [92] 1—1

Concurs

Parohia ortodoxă română *Orăștie* publică prin aceasta concurs, cu termin de 15 zile dela apariția în organul oficios al Arhiepiscopiei „Tel. Român", — pentru darea în întreprindere a *picturei* în biserica sa nouă în zidire.

Doritorii pot vedea biserica în orce zi. Spre ușurarea orientării, se face cunoscut, că spațiul ce ar fi de pictat, este de circa 1200 metri pătrați, — din cari deocamdată se dă în executare etapa I: Cupola, treptele dela baza ei și cei 4 Evangheliști în cele 4 colțuri sub Cupolă, cuprinzând la olaltă un spațiu de 500 metri pătrați.

Domnii pictori sunt poftiți a oferi: Prețul unitar pe metru pătrat în tehnica «*Frescă*», și pentru metru pătrat în tehnica «*Tempera*» la Tablouri, — și cât al decorațiunilor dintre Tablouri.

Informațiuni mai de aproape, la oficiul parohial în orce zi. In caz de cercetare, e necesară anunțarea înainte a zilei.

Orăștie, 6 Noemvrie 1939.

Oficiul parohial ortodox român al Orăștiei, în înțelegere cu consiliui parohial

Nr. 351—1939 [88] 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Lelese** cu filia **Sohodol,** din protopopiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Casă parohială corăspunzătoare.
2. 25 litri grâu și 25 litri porumb sfărâmat dela fiecare fum.
3. 23 jugăre cad. pământ arător și fânaț.
4. Salarul dela stat.
5. Lemne din pădurea comunală, adusul privește pe preot.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedoarei în termenul indicat.

Candidații vor anexa la cererea de concurs și concesiunea dela Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc că pot candida la această parohie.

Candidații se vor prezenta cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, la biserică, spre a fi cunoscuți de către parohieni.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei în înțelegere cu consiliul parohial.

Hunedoara, 24 Octomvrie 1939.

Nicolae Suciu
protopop

Nr. 422/1939 [91] 1—1

Concurs

Parohia ortodoxă română *Orăștie* publică prin aceasta concurs, cu termin de 15 zile dela apariția lui în organul oficios al Arhiepiscopiei „Telegraful Român", — pentru darea în întreprindere *a lucrărilor de sculptură în lemn*, anume: facerea *Tâmplei* [Iconostasului] și a *stranelor*, în biserica sa nouă în zidire.

Concurenții pot vedea la oficiul parohial subscris, planurile cu desenele de Iconostas și de mobilier, de dl Arhitect-diriginte, conducător al lucrărilor, în orce zi de lucru.

Orăștie, 9 Noemvrie 1939.

Oficiul parohial ortodox român al Orăștiei, în înțelegere cu consiliul parohial

Nr. 439/1939 (85) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Homorod-Joseni,** din protopopiatul Geoagiu, în conformitate cu ordinul Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 10.373/1939, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casele parohiale noui cu dependințele necesare.
3. Sesiune parohială: 8 jug. 707 st. p. pământ arător și fânaț.
4. Câte o mierță (un decalitru) porumb sfărmat de fiecare casa.
5. Stola obișnuită în parohie.

Cererile de concurs, înzestrate cu toate documentele necesare și încuviințarea din partea P. V. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Geoagiu în termen legal.

Concurenții, cu înștiințarea oficiului protopopesc, se vor prezenta în parohie pentru a se face cunoscuți credincioșilor.

Geoagiu, 16 Octomvrie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului în înțelegere cu consiliul parohial.

Teodor Glodeanu
protopop

AU APĂRUT:

Calendarul Bunului Creștin
pe anul 1940
cu Șematism Lei 50·—; fără Șematism Lei 12·—

Calendarul „Oastea Domnului"
pe anul 1940 Lei 12·—

Calendarele au un cuprins foarte bogat și variat și sunt împodobite cu multe ilustrațiuni frumoase. Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. La comande de peste 10 ex. se dă rabatul cuvenit. Pe lângă prețul Calendarelor să se mai adaugă încă Lei 15 pt. porto postal
— Contra ramburs nu se trimit —

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura și tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII — Sibiu, 19 Noemvrie 1939 — Nr. 47

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASSOCIATIUNII" SIBIIU

Telegraful

Onor. Red. «Revista teologică»
Sibiu
Strada Mitropoliei Nr. 24—28

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

„Statele Unite ale Europei"?

Un ziarist din capitală a pomenit recent, de această idee, ca de o dorință ce ar avea să pună treptat stăpânire pe suflete, pentruca la sfârșitul războiului să servească drept idee conducătoare la noua organizare a Europei. Ziaristul pleca dela constatarea că războaiele sunt astăzi atât de costisitoare, încât numai statele mari pot să le facă față, cele mici fiind în neputință absolută a-și procura armamentul uriaș care să le facă în stare să reziste agresiunii și să-și salveze independența. Numai încadrarea tuturor statelor europene într'un singur organism politic ar înlătura posibilitatea războaielor în viitor și epuizarea popoarelor în cheltuielile fără margini pentru înarmare.

Formula a fost lansată prima dată pe la 1928 de Cudenhove-Kalergi, un cunoscut francmason vienez.

Dar ideea este, în generalitatea ei, în înțelesul nu atât de organizație unitară a Europei, ci de înfrățire între oameni, de origine creștină. Unitatea cât mai strânsă și mai armonioasă între oameni face parte integrantă din orice vis frumos închinat fericirii viitoare a omenirii. Nimenea nu-și poate cugeta paradisul, fie că-l crede realizabil pe pământ, fie că-l amână pentru viața de dincolo de moarte, fără să vadă în el ca un lucru dintre cele mai esențiale, frăția intimă dintre oameni, pacea, îngăduința, armonia, lipsa desbinărilor, a certelor și luptelor. Ideea este cât se poate de nobilă și de creștină. Și ca tot ce e nobil și creștin, ca tot ce poate contribuì la ușurarea greutăților vieții omenești, ea trebue să formeze o țintă scumpă de urmărit pentru străduaniile tuturor oamenilor de bine, chiar dacă, cugetând lucid, ne dăm seama că nu va putea fi nici odată înfăptuită integral atâta vreme cât trăim pe pământ. Un creștin bun, tot ce așteaptă dela viața viitoare, urmărește să obțină măcar ca o arvună încă din viața aceasta.

Acesta este motivul pentru care ideea unei oarecari organizări suprastatale a Europei e susținută și de lumea creștină anglicană. De pildă arhiepiscopul de York a declarat de curând că «*lumea trebue să aleagă între suveranitatea națională și securitatea colectivă*. Acțiunea colectivă contra unui agresor, pe care Liga Națiunilor n'a fost destul de puternică s'o inițieze, implică o înfrângere a suveranității naționale». Arhiepiscopul numit vorvește de-o «Uniune federală» a Europei care să se desvolte dela o schemă generală la o organizație tot mai detailată («The Church Times», 27 Octomvrie 1939).

Dar noi am vrea să atragem atenția asupra faptului că pe cât de idealist este creștinul, pe atât este și de realist. Ca și Iisus Hristos, care pe deoparte cere oamenilor să fie desăvârșiți ca Tatăl din ceruri, iar pe de alta profețește că timpurile din urmă vor fi mai triste sub raportul credinței și al armoniei între oameni ca cele dinainte de ele, așa și creștinul, oricât de însuflețit propovăduește idealurile armoniei sociale, își dă seama că ele nu se pot realiza atât de ușor, că sunt necesare pentru înfăptuirea lor câteva condiții prealabile foarte importante și cari după toate probabilitățile nu vor fi niciodată împlinite.

De pildă pentru realizarea organizației Statelor Unite ale Europei e necesară în prealabil o profundă încreștinare a sufletelor. Europa are în Liga Națiunilor o experiență recentă că prin simple paragrafe statutare sau pe frății susținute de alte idei decât cele creștine, nu se poate întemeia o unitate și o pace durabilă între popoarele europene. Demonul din sufletul individual omenesc își arată puterea și în manifestările sentimentelor de grup, deviindu-le și exagerându-le. Sentimentul național devine sub inspirația și influința egoismului și mândriei omenești o patimă exclusivistă, imperialistă, o dorință de înghenunchiere a neamurilor străine. Cine garantează că în Statele Unite ale Europei cele câteva popoare mari, dacă nu se vor ciocnì între ele în lupta pentru supremație, nu vor căuta să înlăture dela orice drepturi reale popoarele mici, nu vor căuta să le atragă cât mai mult în sfera lor de influință, nu le vor împedeca în orice mișcare de afirmare a lor?

Statele Unite ale Americei nu pot servì de model care să arate că e posibilă o astfel de organizare și în Europa, pentrucă la temelia lor stă o premisă de unitate, care nu credem că ar fi acceptată de popoarele europene: Statele Uunite ale Americii au la bază o singură limbă, cea engleză.

Cetățenii ei s'au contopit sau se contopesc neîncetat într'un singur popor de limbă engleză, datorită faptului că elementul etnic englezesc a predominat dela început.

Exemplul Statelor Unite ale Americii departe de a ne vorbì de posibilitatea înființării unor State Unite ale Europei cu salvarea diferitelor popoare în etnicitatea lor, ne demonstrează tocmai contrarul: nu se pot înființa State Unite fără perspectiva de periclitare a diferitor popoare, mai ales a celor mici. Numai într'un caz s'ar putea: când o forță morală uriașă lucrând în sufletul fiecărui popor l-ar oprì dela tendința de-a se extinde spiritual, juridic, economic și geografic în paguba altor popoare ma mici. Dar această forță numai prin propovăduire creștină se poate sălășluì în suflete și nici prin aceasta deplin.

Deaceea întâi trebue să se pornească ofensiva de încreștinare adâncă a popoarelor. Și numai în măsura în care aceasta, fiind extraordinar de puternică, de durabilă și ajutată de toți factorii buni și cu autoritate ai omenirii, realizează progrese, se poate păși pe urma ei la crearea treptată și precaută a unor forme juridice prin care să se facă posibilă o mai strânsă unitate între diferitele state.

Căci altceva e propovăduirea și altceva e organizarea. Poți să propovăduești cele mai frumoase idealuri, dar nu poți păși la organizarea în vederea stărilor ce le propovedueștì decât cu mare precauție, ținând seamă nu de idealurile ce le propovedueștì oamenilor, ci de cât și-au însușit din ele trainic în sufletul lor. E o naivitate și un mare pericol să creezi organizație nu pe baza a ceeace este omul acum, ci pe baza a ce visezi tu că trebue să fie. In curând realitatea se răsbună și te mătură cu organizație cu tot, aducând pe urmă un sentiment de mare descurajare.

Propovăduirea trebue să fie idealistă, organizarea realistă. Propovăduitorul trebue să creadă mult în om, în putința de înfăptuire a celor mai frumoase idealuri, căci numai așa poate încăzì pe oameni, ca aceștia să se apropie măcar puțin de ele; organizatorul trebue să țină seama de realitatea deacum și din viitorul apropiat. Unul trebue să se spijine pe celalalt. Organizatorul dacă nu cere ajutorul propovăduitorului nu va face nici un progres în perfecționarea raporturilor vieții omenești. Propovăduitorul decă nu e urmat de organizator nu va vedea trăinicindu-se nimic din stările sufletești mai bune pe cari a reușit să le producă.

---

* FOIȘOARA *

Cuvântarea

P. S. Sale Episcopului Nicolae Colan la inaugurarea noului local al Academiei teologice ortodoxe rom. din Cluj

Domnule Ministru,
PP. CC. Părinți,
Doamnelor și Domnilor,
Iubiți Studenți,

Praznicul nostru de astăzi va umplea o luminoasă pagină din cronica de Dumnezeu păzitei eparhii a Vadului, Feleacului și Clujului. Fiindcă prin el dăm destinației lor două lăcașuri menite să deschidă cele mai bune perspective pentru pregătirea științifică și educația religioasă a clerului dreptcredincios dintr'o întreagă parte a României întregite. Unul din aceste lăcașuri este închinat minții, iar celălalt inimii. In localul cel nou al Academiei noastre teologice tinerii cari au luat eroica hotărâre de a se pregăti pentru misiunea izbăvitoare de suflete a preoției, vor adâncì, prin atenta ascultare a cursurilor și prin stăruitoarea ispitire a scripturilor, învățătura de credință a legii noastre creștine, iar în Paraclisul acestei școale ei își vor pleca genunchii zilnic spre rugăciune, curățindu-și inima, luminându-și cugetul și întărindu-și duhul. Intr'un lăcaș își vor făurì armele științei duhovnicești, cu cari se vor putea oști — plini de izbândă — împotriva vrăjmașilor lui Hristos și ai legii celei sfinte a neamului, iar în celălalt vor îmbrăca armura credinței cu cari vor fi în stare să mute munții potrivniciilor de tot felul, cu care-i împreunată viața peste tot — și-a unui preot mai cu osebire.

In adevăr numai din organica îngemânare a unei serioase pregătiri științifice cu o îngrijită educație religioasă se poate zidì o adevărată personalitate de preot. Acest adevăr a întrat de multă vreme în conștiința cârmuirii noastre bisericești — și în primul rând a ierarhilor, cari prin hirotonire au luat poruncă dumnezeiască de a se îngriji de creșterea slujitorilor lui Hristos. De aceea, îndată după războiul întregirii noastre naționale, când vechile noastre institute teologice s'au organizat în Academii, ei au sporit numărul anilor de studiu în aceste școale dela trei la patru ani, lucru pe care Facultățile noastre de teologie nu l-au făcut decât mai târziu.

Nu mai puțină grijă au dovedit acești ierarhi nici când a fost vorba de recrutarea profesorilor de teologie, cărora le-au pretins titlul de doctor în știința sacră, studii de specializare în străinătate și lucrări alcătuite cu temeinică zăbavă. Din lumina unor profesori pregătiți în asemenea condiții, aveau ce lua și tinerii ucenici cari veneau în Academiile noastre teologice cu diploma de bacalaureat liceal sau cu cea de absolvire a seminarului din Vechiul Regat.

Dar știința singură — oricât de temeinică ar fi — nu poate zidì suflete de apostoli. Nici în alte domenii, cu atât mai puțin în domeniul religios. Ucenicul întru teologie se deosebește de ceilalți studenți. El trebue să ia atitudine personală față de știința pe care și-o însușește. El trebue să se identifice cu ea din tot sufletul și din toată inima, spre a o putea propovădui cu căldură și cu sinceră însuflețire. Altfel, va ajunge să fie cel mult vestitorul dibaciu al unui fel de cod penal religios. Și cu codul penal poți face rânduială externă într'o obște, dar nu poți convertì lăuntric sufletele. Iar idealul suprem al unui preot rămâne convertirea sufletelor la Hristos.

Pentru a se putea ajunge la această putere cu adevărat taumaturgică, se cuvine să intervină educatorul și duhovnicul. Iar educația și înduhovnicirea studenților nu se poate face decât în atmosfera familiară a unui internat, prin contactul intim dintre ucenici și dascăli, dintre „catehumeni" și duhovnic, sub părinteasca îndrumare și supraveghere a episcopului.

Ceice au avut răspunderea pentru creșterea clerului nostru, nici odată n'au pierdut din vedere acest postulat pe cât de limpede pe-atât de categoric. Deaceea, de când există școală teologică în Ardeal, ea nu există decât împreună cu internatul ei. Și — adaog imediat, împreună cu biserica ei. Aceasta însă nu atât pentruca

De câte ori propovăduitorul vrea să ia locul organizatorului, organizând societatea după principiile avansate ale idealurilor sale, sau organizatorul substitue pe propovăduitor făcând acelaş lucru, se violentează realitatea, creindu-se organizări utopice, cari totdeauna produc turburări şi haos îndelungat în suflete şi în societate.

Pentrucă precizarea formelor juridice ale unor mai bune raporturi sociale întră în competenţa organizatorului, propovăduitorul vorbind oamenilor de idealurile mai îndepărtate, se va feri se precizeze prea mult forma juridică în care se vor cristaliza. Creştinismul cu alte cuvinte va îndemna popoarele în general la mai multă frăţie, dar nu va preciza că urmăreşte realizarea organizaţiei juridice a Statelor Unite ale Europei de pildă, decât atunci când omenirea s'ar dovedi sufleteşte suficient de pregătită pentru asemenea lucru.

Să sperăm că omenirea, învăţată de experienţa celor douăzeci de ani dintre războiul mondial şi cel actual, nu va repeta aceeaş greşală de-a crea vreun suprastat european, fără chemarea în ajutor a creştinismului, factorul de cea mai mare importanţă când se lucrează pentru apropierea şi pacea între oameni.

D. STĂNILOAE

Convocarea Corpurilor legiuitoare. — *M. Sa Regele a semnat decretul regal pentru convocarea parlamentului pe ziua de 25 Noemvrie 1939.*

Sfânta Patriarhie *a dispus convocarea colegiului electoral în scop de-a alege mitropolit pentru scaunul vacant din Moldova, şi pentru nou înfiinţata mitropolie a Craiovei. Data alegerilor s'a stabilit pe zilele de 29 şi 30 Noemvrie 1939. Sf. Sinod se întruneşte la 1 şi 2 Decemvrie spre a face cercetarea canonică a mitropoliţilor aleşi.*

In ce priveşte episcopia Timişoarei, alegerea episcopului se va face după constituirea organelor reprezentative, prevăzută în legea organizării bisericeşti.

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

tinerii clerici să aibă unde-şi face exerciţiile rituale — pe cari le pot săvârşi chiar în sălile de curs — ci spre a avea în nemijlocită apropiere locul potrivit pentru obştească lor rugăciune de dimineaţa şi seara şi spre a se putea adăposti - chiar individual — oricând le cere sufletul în atmosfera harică din preajma sfântului prestol. In Paraclisul şcoalei lor sunt chemaţi să intre şi să se roage studenţii şi profesorii lor oridecâteori sunt cercaţi de-o ispită, sau sunt îngreuiaţi de-o remuşcare, sau sunt întunecaţi de-o durere, sau sunt frământaţi de-o îndoială. Căci în faţa altarului durerile se alină, ispitele fug, remuşcările, — prin căinţă — îşi domolesc biciuirea, îndoielile se limpezesc şi slăbiciunile duhovniceşti se prefac întru puteri nebănuite. In Paraclis viitorii preoţi învaţă să se roage — pentru ei şi pentru alţii. Căci un preot care nu ştie să se roage sincer şi cu căldură până la lacrimi pentru sine, nu poate să se roage nici pentru alţii.

Acum, dăm slavă şi mulţumită bunului Părinte ceresc, că iubiţii noştri studenţi au lăcaşuri potrivite unde să înveţe, să se roage şi să se zidească zilnic. Şi eu nu mă îndoesc, că-ajutaţi de înţelepţii şi devotaţii lor dascăli vor cinsti după cum se cuvine jertfa pe care a adus-o Consiliul eparhial spre a le creia cele mai prielnice condiţii de a creşte întru preoţi plini de râvnă pentru legea Domnului şi legea Neamului.

Domnule Ministru,
Iubiţi credincioşi,

Cele două lăcaşuri, cari fiind în nemijlocita apropiere a mea mă vor lega şi mai mult de dragii noştri studenţi şi profesori, iar pe ei îi vor lega şi mai mult de mine — s'au ridicat în taină, aş putea spune: aproape clandestin. Cu atât mai mare ne este bucuria că le putem inaugura astăzi, în mijlocul unui atât de luminos praznic. Şi cu atât mai ferbinte este mulţumita ce-o aducem lui Dumnezeu care ne-a ajutat să împlinim la arătare lucrul început în taină.

Gândul nostru cel mai curat se'ndreaptă şi de astădată, profund recunoscător şi omagial, către M. Sa Regele Carol II, sub a cărui augustă îndrumare Inalta Cârmuire din care cu atâta vrednicie faceţi parte, Domnule Ministru, s'a îngrijit de buna linişte a ţării şi ne-a îngăduit astfel şi nouă să ne dăm — prin lucrarea noastră — partea modestă la marea operă de renaştere naţională sub semnul căreia vieţuim.

In acelaş timp, Vă rugăm, Domnule Ministru, să primiţi caldele noastre mulţumiri pentru atât de preţiosul sprijin material ce ni l-aţi dat întru strădaniile noastre încununate cu praznicul de astăzi, ca şi pentru osebita bucurie ce ne-aţi făcut cinstind acest praznic cu înalta prezenţă a Excelenţei Voastre. Eu sunt sigur că nu ne veţi lipsi nici pe viitor de sprijinul trebuitor — şi am neclătita nădejde bă bunul Dumnezeu Vă va ajuta să Vă faceţi şi ctitorul dreptăţii Academiilor noastre teologice şi prin ele a întregului nostru cler din Ardealul unit pe veci cu patria mumă.

Mulţumesc dlui inginer Bohăţel care s'a ostenit întru alcătuirea planului Academiei noastre teologice şi 'ndeosebi marelui maestru A. Damian, care ne-a îmbrăcat Paraclisul întru atâta frumuseţe.

Nu mai puţin recunoscători suntem faţă de Societatea femeilor ortodoxe din Cluj, care şi de astădată şi-a făcut datoria către biserică, — şi faţă de toţi cinstiţii oaspeţi, cari prin prezenţa lor au ţinut să ne sporească bucuria zilei.

Rog pe bunul Dumnezeu să-şi reverse darurile sale bogate peste lucrarea ce se va săvârşi în Academia noastră teologică, al cărei nou local l-am inaugurat şi al cărui Paraclis l-am sfinţit astăzi — şi ne păzească ţara de primejdit şi de toată reauă întâmplare. Iar pe Regele ei să-l ţină întru mulţi fericiţi ani şi să-l încunune cu glorie nevestejită. Amin.

Spre luare aminte

— Pacea sufletului ţi-o dă credinţa când ea ţi-a biruit îndoiala şi necredinţa.

*

— Ca să nu fii învins de alţii, trebue să te învingi mai întâi tu pe tine însuţi.

*

— Nu curajul îţi dă credinţa, ci credinţa îţi dă curajul.

Biserica şi cărţile

(=) Piaţa cărţilor noastre, a revistelor şi a celorlalte publicaţii din anii mai din urmă, se prezintă, cel puţin ca număr, în condiţii destul de îmbucurătoare.

Negreşit, o parte însemnată, poate chiar majoritatea lor, rămâne, din punct de vedere al calităţii, la un nivel destul de coborât, atât pentru limba lor slabă românească, nu mai puţin pentru conţinutul îndrăznet şi potrivnic artei şi moralei celei mai elementare.

Situaţia cărţilor înainte de războiu nu se prezintă mai înfloritoare; — partea lor covârşitoare era, — după expresia sculpturală a unui scriitor contimporan, — «de o compoziţie barbară şi de un stil execrabil».

In categoria apariţiilor tipărite recent şi vrednice de luat în seamă, deşi mai puţine, remarcăm cu satisfacţie, că încep a sporî cărţile care grăesc, cu îndreptăţită luare aminte, despre sfânta biserică ortodoxă şi problemele ei.

Ne place să constatăm că publicaţiile apărute, cu subiecte religioase şi bisericeşti, interesează atât pe cetitorii profesionişti, cât şi pe credincioşii noştri doritori de lumină sănătoasă şi creştinească.

«Din textul lor, — al acestor publicaţii — scris cu adâncă pătrundere şi limpede, — mărturiseşte una din foile noastre naţionale, — Biserica noastră creştină, de care sântem legaţi prin strămoşi şi prin istoria românismului, răsare în superbul ei prestigiu de îndrumătoare».

De dorit ar fi, în astfel de împrejurări, ca talentul de-a vestî şi respândî cartea, din partea dlor librari români, în provincie şi capitală, să nu lâncezească în deosebi când e vorba de-a recomanda, cu pricepere şi tact, tipăriturile de caracter religios bunăvoinţei cumpărătorilor.

Un librar deştept şi deplin conştiincios, care nu e cu totul străin de literatură, poate aduce folos neprecuit nu numai intreprinderii sale, ci şi autorilor şi publicului cetitor.

Recenziile şi notiţele din ziare şi reviste sânt, la rândul lor, potrivite mijloace pentru a releva, când e cazul, valoarea publicaţiilor de cuprins religios şi înrâurirea puternică ce o exercită acest fel de scris asupra minţii şi inimii celor mulţi.

Dacă librarul, ziaristul şi autorul, umăr la umăr, cu aceeaş misiune, în timpuri normale sau de restrişte, se înregimentează în slujba intereselor, naţionale şi bisericeşti, ale neamului, am realizat una din operile mari, de prevedere şi consolidare a ţării, care vrea să trăească şi să prospereze între graniţele sale etnice, dobândite cu jertfe şi suferinţe de veacuri, şi prin urmare, cu nestrămutata hotărâre de-a le şi păstra pentru toate vremile.

Duhul înţelegerii şi al armoniei va putea înfăptui năzuinţe şi nădejdi, aducătoare de multe şi bune roduri întru premărirea Domnului şi mulţumirea obştei.

Probleme-Recensii-Comentarii

Conferinţe preoţeşti. — In 20 Oct. 1939 s'a ţinut conferinţa de toamnă a preoţilor din tractul Bran în fruntaşa comună *Râşnov*. Au participat 20 de preoţi sub conducerea P. C. S. protoiereului Vasile Stoicanea. Dimineaţa, la sfânta biserică, preotul *Gh. Preşmerean*-Codlea a rostit meditaţia zilei. La şcoala primară a urmat lecţia practică „Iosif şi fraţii său", predată cu succes de păr. *I. Lascu*-Bran.

Apoi preoţii s'au întrunit la căminul cultural „Inv. Gheorghe Proca", unde s'a ţinut şedinţa.

Prot. *V. Stoicanea*, condamnând odiosul atentat asupra primului ministru Armand Călinescu, adresează un cald apel preoţilor, să propovăduiască cu atât mai vârtos pacea şi iubirea între credincioşi şi dragostea de ţară. Indeamnă preoţimea să activeze mai stăruitor, în aceste vremuri, pe terenul asistenţei sociale procurând cele necesare pentru familiile celor săraci.

Preotul *I. Scurtu*-Râşnov desvoltă tema „Activitatea preotului în cadrul Serviciului Social". Conferinţa mulţumeşte preotului Scurtu pentru felul cum a expus rolul preotului în asistenţa sanitară preventivă, în ridicarea economică şi financiară a satului, în crearea unei culturi reale prin „Căminul cultural", vatra de înfrăţire creştinească a satului. Arată că, deşi legea S. S. s'a suspendat, activitatea Căminului cultural şi a celorlalte societăţi culturale şi religioase s'o intensificăm.

In ordinea de zi a urmat recenzia cărţii „Mirenii în Biserică" de Dr. L. Stan, recensie cetită de Pr. *N. Gogonea*-Râşnov. O vie discuţie s'a încins asupra problemelor puse de această valoroasă carte, care dovedeşte că principiile lui Şaguna din „Statutul Organic" nu sânt străine de creştinismul primar, Şaguna, prin statutul său, reînvie vechile tradiţii şi datini practicate de Bisericile ecumenice până la 1054, iar de atunci păstrate de toate bisericile ortodoxe.

Părintele *I. Micu*-Cristean face o comunicare: Cum se poartă matricolele parohiale, iar secretarul citeşte ordinele curente. — Pr. *I. A. Scurtu*.

*

— In 7 şi 8 Octomvrie a. c. parohia Şoimuşul român, păstorită de părintele Ion Pădurean, a îmbrăcat haină sărbătorească cu prilejul conferinţei tractuale de toamnă a preoţilor din protopopiatul Târnava.

Sâmbătă, 7 Octomvrie, se slujeşte vecernia după care părintele *V. Ştef*-Bernadea rosteşte o instructivă predică despre mărturisirea păcatelor. Urmează sfânta spovedanie a credincioşilor, săvârşită cucernicii preoţi Oct. Negrea-Coroisânmărtin şi V. Ştef-Bernadea.

Duminecă se slujeşte sf. liturghie în sobor de preoţii tractului în frunte cu P. C. Sa părintele protopop Gh. Oprean-Diciosânmărtin.

După priceasnă se împărtăşeşte mulţimea de credincioşi pregătiţi pentru aceasta de Sâmbătă.

La sfârşitul sfintei liturgii predică părintele *A. Marcovici* din Lepindea, mânecând dela cuvintele Mântuitorului: „Daţi Cesarului celece sânt ale Cesarului şi lui Dumnezeu celece sânt ale lui Dumnezeu". Analizând pasagii din Sf. Scriptură a T. V., a arătat cum trimişi ai lui Dumnezeu au uns regi, demonstrând afirmaţia sfântului apostol Pavel că „toate stăpânirile, de Dumnezeu sânt date". Acestor stăpâniri rânduite dela Dumnezeu li se cuvine supunere. Trecând la stăpânirile noastre româneşti, vorbeşte despre *M. Sa Regele Carol II* — veghetorul înţelept al destinelor româneşti în aceste vremuri de grea cumpănă.

După masa, luată în locuinta primitoare a părintelui I. Pădurean, se trece în localul şcoalei primare, pline de mulţimea poporului. Conferinţa publică se începe cu rugăciunea *Impărate Ceresc*, cântată de preoţi şi popor.

Şedinţa o deschide părintele prot. *Gh. Oprean*, stăruind ca în aceste împrejurări de grele încercări, mai mult ca oricând trebue să fim solidari într'o sfântă unitate naţională şi să facem zid de apărare în jurul M. Sale Regelui. Dumnezeu ne va scăpa şi din urgia

Biserica este cel mai însemnat factor naţional în trecutul nostru

(4) de Prot. **Gh. Maior,** profesor

Unirea cu papa a fost privită de aceşti oameni naivi drept un simplu act politic, aşa cum privia şi cealaltă tabără românească înfrăţirea de arme sub steagurile curuţeşti ale lui Francisc Rákotzy, care dorea independenţa Ardealului. Dar au fost amarnic înşelaţi. Poporul ameţit cu vorbe, că n'au făcut nici o stricare de lege, ci ţin doar cu împăratul, se va desmeteci în curând şi se va produce o fierber, o revoluţie religioasă poporală cum nu s'a mai cunoscut în istoria blândului nostru popor, revoluţie care va ţine de 1701 şi până la frângerea pe roată a celor trei martiri dela Alba-Iulia.

Dar poate că au dat uniţii de bine dupăce s'a mai „aşezat" unirea? Episcopul, căci din mitropolit Atanasie a ajuns episcop şi aşa rămân urmaşii lui până după jumătatea secolului al 19-lea, va fi controlat pas de pas de iezuiţii, cari li se pun în coaste până la 1783. Cu mare greu primesc 6000 jugăre de pământ şi un castel pentru reşedinţă. Incolo trebue să creieze tot din seul poporului. Şcoalele proiectate de episbopul Ioan Inocenţiu Klein iau fiinţă abia sub urmaşul său, însă cu limbă de propunere latină. Limba română se va introduce ca limbă a şcolii abia în preajma

vremilor prin credinţa nestrămutată ce-o vom avea în El şi în cârmuirea prea înţeleaptă a Suveranului.

Vorbeşte apoi părintele *Iuliu Moldovan*, venerabilul preot dela Laslăul român. Aminteşte credincioşilor virtuţile din strămoşi, virtuţi dătătoare de viaţă. Mângâie poporul şi-l întăreşte în nădejdea unui viitor apropiat mai bun.

Părintele *I. Oprea*-Bahnea vorbeşte despre împărăţia Cerurilor în contrast cu imperiul lumii. Conferinţa e ţesută cu pilde frumoase, scoţând din fiecare câte-o învăţătură de zidire sufletească.

Seara îşi coboară pânzele peste sat, dar în localul şcoalei arde lumina lui Hristos, pe care o ţin aprinsă preoţii conferenţiari. Adunarea însufleţită se închee în cântarea: „Cu noi este Dumnezeu".

In şedinţa ultimă se discută probleme pastorale, administrative şi de catehizaţie. Părintele protopop dă lămuriri şi completări la cele discutate.

Se împart de C. preoţi cărţi, scrise de vrednicii autori ai scrisului, pe seama bibliotecilor parohiale. — *h.*

*

— Tractul protopopesc al Sighişoarei a ţinut in 3 şi 4 l. c. adunare de toamnă în oraşul *Sighişoara*, sub conducere părintelui protopop Em. Stoica, în localul şcoalei primare de fete. Au participat aproape toţi preoţii din protopopiat.

După invocarea sfântului Duh, s'au ţinut două lecţii la şcoala primară cl. II „Tatăl nostru" de P. C. Sa părintele protopop *Emilian Stoica*, şi la cl. VII „Creştinarea românilor" de Părintele P. Savu.

In cuvântarea de deschidere, P. C. Sa arată bucuria ce o simte de-a fi putut face vizitaţii canonice în aproape toate parohiile, găsind pe toţi preoţii la datorie. Stărue să se perfecţioneze şi mai mult metoda catehetică, atât de necesară, întru apropierea sufletelor de Hristos. Are bucuria de-a fi aflat că aproape în toate parohiile, fiind concentraţi mulţi din învăţători, preoţimea îi suplineşte cu râvnă, neţinând seama de oboseala şi vârsta înaintată (65, 70, 80 ani) a unora.

Se impune încă odată sentimentul nostru de jertfă şi solidaritate naţională.

Părintele *A. Stoicovici* prezintă dare de seamă despre „Hristos şi mântuirea sufletească" de părintele Dr. Sp. Cândea, consilier arhiepiscopesc. Conferinţa ia act cu bucurie de apariţia acestei lucrări.

Părintele *S. Dobre* (Saeş) face dare de seamă asupra lucrării „Mirenii în Biserică", a Părintelui Dr. L. Stan, care limpezeşte desăvârşit o practică multiseculară a Bisericii.

Părintele *I. Rusu* (Nadeş), ceteşte meditaţia asupra „Datoriei preotului în clipa de faţă".

Părintele *Schiau* (Hetiur), face un rezumat asupra unei traduceri a C. S., din filosoful creştin N. Berdiaeff: Capitolul: „Dumnezeu omul şi Dumnezeul om".

Părintele *S. Radu*, profesor la liceul de băeţi din localitate, vorbeşte despre: Mişcarea socială, viaţa şi literatura religioasă, din ultimul an, în Biserica noastră.

Dupăce s'au făcut comunicări prezidiale, cucernica preoţime participă la săvârşirea sfintei vecernii în sobor, cu care prilej s'a spovedit ea însăşi şi o parte însemnată din credincioşii parohiei, iar a doua zi s'au cuminecat în cadrul sfintei liturgii.

Cu acest prilej, la vecernie a predicat părintele *I. Ciulei* (Archita), iar la sfânta Cuminecătură părintele *A. Marian* (Codreni). — Prof. Pr. *S. Radu.*

*

Conferinţa preoţească de toamnă a preoţimii din tractul Odorhei s'a ţinut, în 12 Octomvrie 1939, la reşedinţa protopopească. După sfânta slujbă a „Chemării Duhului Sfânt" s'a slujit parastas pentru mult regretatul fost primministru, Armand Călinescu. Au luat parte autorităţile locale şi un impresionant număr de credincioşi, între cari şi străjerii dela şcoalele secundare şi primare, împreună cu comandanţii lor, deasemenea o grupă de premilitari cu drapelul. După parastas, a predicat P. C. Se părintele protopop *Seb. Rusan*, dând totodată preţioase îndrumări părinţilor, despre felul creşterii ce trebue dată tineretului, ca să corespundă cerinţelor vremii.

Trecând în localul şcoalei primare de stat, s'a ţinut şedinţa preoţimii. Inceputul se face cu o lecţie de religiune, — făcută de C. preot *Oct. Chehaiciuc*, în lipsa preotului Iosif Sârbu care este suferind. Se tratează despre: „Turnul Babel". Lecţia a fost bine apreciată de preoţime.

După aceasta, părintele preşedinte parentează pe cel ce a fost preşedintele consiliului de miniştri, Armand Călinescu, căzut eroic la datorie. In memoria lui se păstrează un moment de tăcere.

Părintele *I. Popa* din Vârghiş conferenţiază despre „Uniformizarea Sf. slujbe" şi arată modul *greşit* cum se săvârşesc unele slujbe la biserici; — în acelaş timp expune şi modul *corect* cum trebue făcute sfintele slujbe. Preoţimea ia act despre folositoarele îndrumări.

Preotul *Oct. Chehaiciuc* vorbeşte despre „Incadrarea preotului în Serv. Social".

La urmă, P. C. Sa părintele protopop *Seb. Rusan* atrage atenţia preoţimii asupra vremurilor grele, prin care trece neamul românesc, rugându-i să se conformeze sfaturilor de pastoraţie, date preoţimii de I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*, căruia preoţii tractului îi mulţumesc cu toată căldura pentru grija ce li-o poartă. La ora 1 jum. p. m. se ridică şedinţa. — Pr. *V. P.*

Impunătoare adunări publice pe Ţinuturi

In mijlocul ovaţiunilor şi entuziasmului unei mari asistenţe de intelectuali şi ţărani, s'a desfăşurat Duminecă, în sala Teatrului Naţional dela *Cluj*, cea dintâi adunare a *F. R. N.* pe Ţinuturi, de faţă fiind, pe lângă cei localnici mireni şi preoţi, dnii: *C. Argetoianu* primministru, *C. Giurescu* ministrul organizării F. R N, *Al. Radian* ministrul propagandei, *S. Dragomir* ministrul minorităţilor, *N. Zigre* al cultelor, *Tr. Pop*, *Al. Vaida Voevod* consilier regal care a deschis adunarea, mulţi ziarişti *străini* şi români ş. a.

Au luat cuvântul, după dl Alex. Vaida-Voevod, dl preşedinte al consiliului de miniştri, *C. Argetoianu*, care a spus:

Va trebui ca toţi fiii ţării, cu toţi cei ce trăesc pe acest pământ mănos şi blagoslovit să lase toate certurile, să uite tot ce i-a putut despărţi în trecut şi să-şi dea mâna om cu om, să pună fiecare umăr la umăr, ca să întărească şi să apere tot ce s'a clădit cu atâta trudă.

Preşedintele Consiliului şi-a dat cuvântul de cinste că orice plângere, contra vre-unui abuz făcut de agenţii sau reprezentanţii stăpânirii, va fi cercetată şi vinovaţii pedepsiţi. Guvernul va asigura ţării liniştea necesară. Dl Argetoianu a constatat de asemeni că minorităţile au renunţat la particularismul lor politic şi social, mărturisindu-şi credinţa în umanitatea statului român.

Au mai cuvântat dnii miniştri Giurescu şi Dragomir, dl V. Moldovan, plugarul Vasile Filip din părţile Năsăudului, Dr. Bartha reprezentant minoritar etc.

Moţiunea, citită de dl profesor *G. Sofronie*, secretarul general al F. R. N. pe Ţinutul Someş, s'a primit îndelung aplaudată.

In moţiune se declară:

„Frontul Renaşterii Naţionale" din Ţinutul Someş, manifestând cu patriotică însufleţire, în Marea Adunare puplică dela Cluj, din 12 Noemvrie 1939, vede în această cea dintâi Adunare pe Ţinuturi, orânduită în capitala Ardealului, un nou omagiu adus Ardealului românesc, o nouă preţuire a rostului său istoric şi a poziţiei ce le are, între hotarele României, pe vecie întregită şi unită.

„Dând urmare chemării conducerii „Frontului", de a ne înfăţişa la această Mare Adunare, cetăţenii acestei părţi de ţară, agricultori, muncitori manuali, comercianţi, industriaşi şi intelectuali, fără deosebire de origine etnică, am înţeles să arătăm întregului Naţiunei, *deplina noastră închegare* în acel bloc de solidaritate românească, ce apare drept comandament ce se desprinde din noul Aşezământ constituţional şi poruncă ce izvoreşte din învăţămintele istoriei noastre naţionale."

„Maiestăţii Sale, garanţie supremă a prezentului şi pavăză puternică a viitorului ţării, îi aducem în această zi şi din acest loc, prinosul omagiului, devotamentului şi recunoştinţei noastre." —

A doua adunare se va ţinea, în acest an, la *Alba-Iulia*, ear a treia la *Chişinău*.

INFORMAŢIUNI

Termenul de înscriere, în listele de naţionalitate, pentru cei întârziaţi sau ceice nu s'au înscris din neştiinţă, s'a prelungit până la 1 Februar 1940.

Cinstirea amintirii celor vrednici. Asociaţia Invăţătorilor din judeţul Severin va edita zilele aceste un număr *jubilar* al revistei sale „Invăţătorul Român", închinat memoriei unor vrednici înaintaşi cari au depus trudă şi au adus jertfe în vremi de grea cumpănă pentru biserică şi neam. Aceşti înaintaşi sânt: Episcopul *Ioan Popasu*, întemeetor (în 1869) al Reuniunii învăţătorilor bănăţeni, răposat înainte cu 50 de ani; Prot. al Caransebeşului *Ioan Tomici*, răposat înainte cu 100 de ani, şi Arhiereul *Filaret Musta*, dela a cărui naştere s'au împlinit acum 100 de ani.

Ortodoxia în Germania. Ziare germane vestesc, că mitropolia ortodoxă rusă şi toate bisericile ei de pe teritorul Reichului, la care se adaugă şi o facultate teologică, va deveni în curând autocefală. O nouă episcopie ortodoxă a luat fiinţă la Wiesbaden; ear mai mulţi ortodocşi germani au plecat să studieze la facultăţile teologice din Varşovia, Belgrad şi Sofia.

---

anului 1848. De şcoli poporale nu se prea ocupă Blajul. Profesorii lui, cari vin din şcolile apusului, unii ca Petru Maior scârbiţi şi îngrijoraţi de soartea noastră ca Români, vreau să ajungem pe plan cultural egal cu Apusul prin elita, care trebue creată. De popor se va îngriji numai „strana dreaptă", numai ortodocşii, cari pe el se răzimau. Dar „fereastra deschisă spre Apus" cu toate beneficiile, pe cari cred „cei din strana stângă" că le-am fi dobândit prin trecerea lor, nu pot constitui nici măcar reparaţii parţiale pentru marea spărtură cu inevitabilele ei consecinţe făcută în unitatea sufletească a neamului nostru. Rana va sângera încă multă vreme, pentrucă ceice în „unire" au văzut un simplu act politic au ajuns şi au rămas „ultramontani".

Epoca „unirii" a deşteptat cu putere sufletul ortodox al Românului rănit în ce avea el mai scump, şi ne-a convins, că altă cale de salvare n'avem decât să ne legăm strâns de biserica moşilor şi strămoşilor noştri. Această convingere va trece şi munţii noştri şi-i vor salva şi pe ceice au încăput pe alte mâni streine. Domnul Iisus Hristos, celce a spus să păzim toate câte ne-a poruncit El nouă, e cu noi în toate zilele vieţii noastre!

In epoca următoare ortodoxia noastră e creatoare de mari opere naţionale. Şcoala normală din Sibiu şi din Banat, şi mulţime de şcoli primare, postulate ale revoluţiei lui Horia, Cloşca şi Crişan, şcolile judeţene protopopeşti ale mitropolitului Iacob Stamati în Moldova din sec. 18-lea, şcolile clericale ale mitropolitului Veniamin Costachi, ale episcopului Vasile Moga, ale mitropolitului Grigorie al IV-lea, şcoala lui Gh. Lazăr din Bucureşti şi-apoi seria şcoalelor şaguniene, sunt creaţii ale ortodoxiei şi ale naţionalismului deşteptat şi încălzit de ea. Luptele pentru unirea Principatelor, revoluţia ardeleană din 1848 au sprijinul neprecupeţit al bisericii şi în fruntea mişcărilor se găsesc slujitorii altarelor. Adunarea Românilor ortodocşi din Ardeal şi Ungaria într'o mitropolie şi acel genial Statut Ordanic, ca şi înfiinţarea „Astrei" sunt cele mai mari cuceriri politice ale Românilor de dincoace de Carpaţi, şi sunt cuceriri ortodoxe, din ale căror roade politice gustă deatâteaori şi uniţii. Pentru neamul întreg sunt tot atâta de mari ca şi Unirea, pe care o prăznueşte în această zi, ca şi aducerea dinastiei, ca şi dobândirea independenţii şi regalităţii dincolo de Carpaţi. Unirea cea mare dela 1918, fără sprijinul bisericii şi al înfăptuirilor ei de veacuri, numai prin alianţe politice şi arme greu s'ar fi putut înfăptui.

Cred că din această schiţare fugară a trecutului se desprinde limpede rolul bisericii noastre în viaţa neamului întreg. Nu va strica acum să aruncăm puţin ochii şi în viaţa altor popoare.

In Peninsula Balcanică e apăsare mohamedană. Biserica, cea ortodoxă, luptă să salveze popoarele creştine încăpute sub stăpânirea „sublimei porţi". Dă jertfe enorme de bani şi de oameni. Ajutoare băneşti varsă gârlă Ţările Româneşti. Biserica are însă rolul de a salva mai ales prestigiul ortodoxiei bizantine.

In Rusia, pururi dictatorială, ţarii fac din biserică un instrument politic, nelăsându-i nici o iniţiativă, în afară de domeniul ceremonial. Neumblând pe picioare proprii niciodată, n'a putut juca rol decât de miei nevinovaţi pentru junghiere, n'a putut lua atitudine când ţarismul a sucombat. Aşa păţeşte orice ţară, care limitează rolul bisericii numai la altar! Nu găsim deci identificarea bisericii cu aspiraţiunile intime ale popoarelor ruse.

In Apus biserica papală tronează deasupra popoarelor şi a ţărilor ca stăpână politică. Italia o desbină, şi când vrea să se unească i se pune curmeziş. Spania o preschimbă în colonie, care să alimenteze cu veniturile planurile de egemonie politică mondială ale Vaticanului. Franţa n'are dreptul la o biserică galicană; de vor milita pentru astfel de idee, vor fi puşi la index şi excomunicaţi.

In statele germanice preferă să împingă lumea într'o conflagraţie generală, decât să facă concesii naţionale, preferă să iasă reformaţiunea, „decât să dea dovadă de slăbiciune politică", făcând ceva pe placul supuşilor cu dorinţi mai aproape de firea lor.

Politica romano-catolică merge pe aceeaş linie ânaţională, ca să nu-i zicem internaţională, provocând şi azi conflicte ba în Iugoslavia, ba în Polonia, chiar şi în Italia, mai retuşate ceva, sau gălăgioase cum sunt cele din Germania. Ea vrea refacerea marelui imperiu roman sub sceptru papal şi de dragul acestei himere, cum spune Dostoieski, ar supune închiziţiei şi pe Domnul nostru Iisus Hristos dacă ar cuteza să i se opună.

Poate protestantismul ar fi mai identificat ca naţiune. Se pare numai. Prin fărâmiţarea pe care o produce cu dogma libertăţii de a crede şi explica Sf. Scriptură cum vrea fiecare, devin şi ei antinaţionali, mai bine zis antisociali. Sunt de altfel şi atâtea secte, cari osândesc naţionalismul cel mai moderat şi mai inofensiv. Iată explicat şi conflictul cel acut din Germania de azi. Romano-catolicii sunt antinaţionali şi protestanţii antisociali, câtă vreme dl Hitler îi vrea şi naţionali şi sociali, solidari ca neam şi credinţă'

Iată, nicăiri nu găsim această minunată şi perfectă identificare de fiecare clipă între biserică şi neam, cum o aflăm la români.

Biserica noastră, ţinând cuvântul Domnului „Că împărăţia Mea nu este din lumea aceasta", n'a avut planuri politice proprii. De aceea în ortodoxia noastră nu s'au găsit şi nu se găsesc tendinţe centrifuge şi nici de clericalism, adecă a forma partid politic preoţesc sau bisericesc, cum au celelalte biserici şi mai ales romano-catolicismul. Biserica noastră n'a încălecat niciodată statul, ci l-a sprijinit în tendinţele lui bune şi conforme cu aspiraţiunile neamului.

Jucători de cărţi, pe mari sume de bani, au fost surprinşi de parchet la una din cafenelele Braşovului. (N'ar strica o descindere şi în alte oraşe!). Banii s'au confiscat, ear jucătorii, împreună cu dnii patroni, sânt daţi în judecată. — Multe nenorocite familii braşovene au primit cu satisfacţie vestea intervenirii parchetului.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 19 Noemvrie 1939, va predica părintele *Tr. Scorobeţ.*

Conferinţă publică. Duminecă, în 19 Noemvrie 1939, ora 17 (5 seara), în sala prefecturii judeţene va vorbi dl profesor *Ion Chinezu,* directorul revistei „Gând Românesc", Cluj, despre: Viaţa literară actuală în Ardeal.

Poşta redacţiei

Pr. *V. D. O.* „Nebunia secolului", — cunoscută şi repetată.

Nr. 1080/1939 (94) 1 – 3

Concurs

Pntru întregirea parohiei de clasa I-a **Gheorgheni,** protopopiatul Oituz, judeţul Ciuc, în baza ord. Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 10.638/1939 Bis. se publică concurs cu termin de 30 de zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială primită prin reforma agrară în extensiune de 14 jugăre 1423 st. p.
3. Stola uzitată în parohie.
4. Intrucât parohia nu dispune de locuinţă parohială, consiliul parohial îşi ia obligaţia de a se îngriji de locuinţă pentru noul paroh, până la construirea unei case parohial proprii.

Concurenţii, preferiţi cei ce cunosc limba maghiară, îşi vor înainta cererile de concurs în terminul fixat la oficul protopopesc Oituz: Poiana Sărată, judetul Treiscaune. La cerere se va anexa şi prealabila încuviinţare de candidare dela Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc, pe lângă actele cerute de concurs.

Candidaţii, cu aprobarea oficiului protopopesc, se vor prezenta în parohie în Dumineci sau sărbători pentru a se face cunoscuţi enoriaşilor.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial din şedinţa dela 1 Noemvrie 1939.

Ioan Rafiroiu
protopop

Nr. 450/1939 (86) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Toarcla,** cu filia **Gherdeal,** din protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Câte una ferdelă grâu sau cucuruz dela fiecare familie.
3. Sesiune parohială în materă 10 jug. pădure, 4 jug. 974 stj. p. arător şi fânaţ, iar în filie 8 jug. fânaţ.
4. Venitele stolare obişnuite în tract.
5. Locuinţă în natură. Curtea parohială este provăzută cu toate dependinţele economice necesare şi în bună stare, iar în fund se află o grădină de 1 jug., parte fânaţ şi parte pentru legume, precum şi pomi fructifieri.

Cererile de concurs, însoţite de toate actele, precum şi de concesiunea dela P. V. Consiliu arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie, se vor înainta în termenul de mai sus.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, la biserică, spre a fi cunoscuţi de către credincioşi.

Oficiul protopopesc ortodox român din Agnita în înţelegere cu cons. parohial.

Agnita, la 18 Octomvrie 1939.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 12.136/1939

Local de prăvălie de închiriat

In casa din Sibiu, strada Regina Maria Nr. 41, se închiriază un local de prăvălie — situat la dreapta dela întrarea în curte — pe termen de trei ani cu începere din 1 Decemvrie 1939.

Reflectanţii vor înainta oferte până la *29 Noemvrie 1939* la Consiliul arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45, unde se pot lua zilnic informaţiuni.

In oferte se va arăta felul comerţului ce se va practica în prăvălie.

Sibiu, la 13 Noemvrie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 423/1939 (92) 1—1

Concurs

Parohia ortodoxă română *Orăştie* publică prin aceasta concurs, cu termen de 15 zile dela prezenta apariţie în organul oficios al Arhiepiscopiei „Tel. Român", — pentru darea în întreprindere a *picturei* în biserica sa nouă în zidire.

Doritorii pot vedea biserica în orce zi. Spre uşurarea orientării, se face cunoscut, că spaţiul ce ar fi de pictat, este de circa 1200 metri pătraţi, — din cari deocamdată se dă în executare etapa I: Cupola, treptele dela baza ei şi cei 4 Evanghelişti în cele 4 colţuri sub Cupolă, cuprinzând la olaltă un spaţiu de 500 metri pătraţi.

Domnii pictori sunt poftiţi a oferi: Preţul unitar pe metru pătrat în tehnica «*Frescă*», şi pentru metru pătrat în tehnica «*Tempera*», la Tablouri, — şi cât al decoraţiunilor dintre Tablouri?

Informaţiuni mai de aproape, la oficiul parohial în orce zi. In caz de cercetare, e necesară anunţarea înainte a zilei.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a adjudeca lucrarea aceluia dintre ofertanţi, pe care îl va aprecia ca mai favorabil.

Orăştie, 10 Noemvrie 1939.

Oficiul parohial ortodox rom. al Orăştiei, în înţelegere cu consiliul parohial

Nr. 422/1939 (91) 1—1

Concurs

Parohia ortodoxă română *Orăştie* publică prin aceasta concurs, cu termen de 15 zile dela prezenta apariţie în organul oficios al Arhiepiscopiei „Tel. Român", — pentru darea în întreprindere a *lucrărilor de sculptură în lemn,* anume facerea *Tâmplei* (Iconostasului) şi a *stranelor,* în biserica sa nouă în zidire.

Concurenţii pot vedea la oficiul parohial subscris, planurile cu desenele de Iconostas şi de mobilier, de dl Arhitect-diriginte, conducător al lucrărilor, în orce zi de lucru.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a adjudeca lucrarea aceluia dintre ofertanţi, pe care îl va aprecia ca mai favorabil.

Orăştie, 10 Noemvrie 1939.

Oficiul parohial ortodox rom. al Orăştiei, în înţelegere cu consiliul parohial

Oficiul par. ort. român Mintia, prot. Deva

Nr. 52—1939 (95) 1—1

Concurs de licitaţie

Oficiul parohial din comuna Mintia, protopopiatul Deva, dă în întreprindere, prin licitaţie publică, cu oferte închise, zidirea în roşu a bisericii din Mintia.

Licitaţia se va ţinea în ziua de *26 Noemvrie 1939,* la oficiul parohial, unde se pot vedea: planul şi devizul bisericii. In caz de neprezentare a licitanţilor, licitaţia se va ţinea în 3 Decemvrie 1939.

Biserica va pune la dispoziţia antreprenorilor tot materialul necesar zidirii.

Mintia, la 2 Noemvrie 1939.

Pr. **Aron Muntean**
paroh

Nr. 351—1939 [88] 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a Lelese cu filia Sohodol, din protopopiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Casă parohială corăspunzătoare.
2. 25 litri grâu şi 25 litri porumb sfărâmat dela fiecare fum.
3. 23 jugăre cad. pământ arător şi fânaţ.
4. Salarul dela stat.
5. Lemne din pădurea comunală, adusul priveşte pe preot.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedoarei în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererea de concurs şi concesiunea dela Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare, la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei în înţelegere cu consiliul parohial.

Hunedoara, 24 Octomvrie 1939.

Nicolae Suciu
protopop

Ad. Nr. 241/1939 [93] 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a Gurasada, din protopopiatul Ilia, se publică concurs repetit cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele acestui post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Folosirea cimitirului 1½ jug.
3. 2 jugăre eclejie veche.
4. Adăul dela fiecare familie.
5. Până la cumpărarea sau edificarea casei parohiale, un ajutor de chirie de 3000 lei anual.
6. Venitele stolare uzitate în tract.

Cererile de concurs şi aprobarea de a concura dela Prea Veneratul Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta în termin oficiului protopopesc, iar concurenţii, cu aprobarea protopopului, se vor prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc al tractului Ilia, în înţelegere cu consiliul parohial.

Ilia, la 6 Noemvrie 1939.

Iuliu Josan
protopop

Nr. 439/1939 (85) 3 - 3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Homorod-Joseni,** din protopopiatul Geoagiu, în conformitate cu ordinul Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 10.373/1939, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casele parohiale noui cu dependinţele necesare.
3. Sesiune parohială: 8 jug. 707 st. p. pământ arător şi fânaţ.
4. Câte o mierţă (un decalitru) porumb sfărmat de fiecare casa.
5. Stola obişnuită în parohie.

Cererile de concurs, înzestrate cu toate documentele necesare şi încuviinţarea din partea P. V. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Geoagiu în termen legal.

Concurenţii, cu înştiinţarea oficiului protopopesc, se vor prezenta în parohie pentru a se face cunoscuţi credincioşilor.

Geoagiu, 16 Octomvrie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului în înţelegere cu consiliul parohial.

Teodor Glodeanu
protopop

Nr. 410/1939 *(87) 3—3*

Concurs

Se publică corcurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a, Recea Telechiană, *din protopopiatul «Oltul» Şercaia, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.*

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiunea parohială 2 jug. 542 stj. □ arabil, 800 stj. □ fânaţ şi 12 jugăre pădure.
3. Cimitirul bisericei 390 stj. □ şi cimitirul din câmp 600 stj. □.
4. Una măsură (20 litri) ovăs dela fiecare familie.
5. Venitele stolare stabilite de adunarea protopopească pentru întreg protopopiatul.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român «Oltul» Şercaia, jud. Făgăraş, în termenul arătat.

La cererile de concurs se va anexa şi concesiunea dela Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc Sibiu, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Şercaia, la 16 Octomvrie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român «Oltul» în înţelegere cu consiliul parohial.

Pr. Gh. Ivaşcu
adm. prot.

Nr. 394—1939 [89] 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a, Sulighete, din protopopiatul Devei, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Folosinţa cimitirului.
3. Sesiune parohială: 2½ jugăre arător.
4. Câte 20 litri porumb smicurat dela circa 120 familii.
5. Stola obişnuită în tract.

Cererile de candidare, însoţite de aprobarea cuvenită din partea Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc, iar candidaţii se vor prezenta, cu aprobarea acestui oficiu, în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Deva, la 26 Octomvrie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român al Devei.

Teofil Chiffa
protopop

Nr. 10.848 – 1939 (83) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa I-a, **Geoagiu-Joseni,** din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială.
3. Sesiune parohială veche: 3 jug. 88 stp. arător, 1108 stp. grădină. Provenit din reforma agrară: 3 jug. arător, 2 jug. fânaţ şi 1 jugăr cimitir.
3. Stola din parohie.

Doritorii de a ocupa acest post îşi vor înainta cererile de concurs cu documentele necesare şi încuviinţaren Prea V. Consiliu arhiepiscopesc în termin legal oficiului protopopesc ortodox român din Geoagiu, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică pentru a fi cunoscuţi de popor.

Geoagiu-Joseni, la 2 Octomvrie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Geoagiului în înţelegere cu consiliul parohial.

Teodor Glodeanu
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII — Sibiu, 26 Noemvrie 1939 — Nr. 48

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

O carte de filosofie creștină

O carte apărută de curând în editura «Fundației pentru literatură și artă Regele Carol II» și care m'a atras în primul moment prin titlul ei «*Ontologia umană și cunoașterea*», mi-a produs o înaltă și neașteptată satisfacție atât prin concepția aproape în întregime creștină, cât și prin originalitatea remarcabilă și adevărat filosofică vădită de autor în exprimarea, lărgirea și argumentarea ei. Autorul se numește Petru P. Ionescu și faptulcă scrierea a apărut între «operele premiate ale scriitorilor tineri», ne dă o indicație asupra vârstei lui.

Incă din întroducere autorul ne spune: «*Am renunțat să ne mai sprijinim pe teorii vechi ca evoluționismul, adaptaționismul, mutaționismul, precum și la toate cosmogoniile cu care am fost obișnuiți. In locul tuturor acestora am întrebuințat un concept nou: creațiunea*».

Și întrebându-se «unde e cheia de boltă a acestui sens ontologic al lumii», răspunde prin conceptul de «destin creștin al lumii». Pentru Domnia Sa acest concept nu e o descoperire teologică, ci o «constatare metafizică« la care îl obligă «sensul moral al lumii conducând către un scop final de categorie creștină».

Atacând într'un prim capitol problema originii speciilor, după o uimitor de sprintenă și de erudită critică a evoluționismului și mutaționismului darwinist, ajunge la concluzia că fiecare specie a fost creată deosebit, având-și fiecare destinul ei de oarecare desvoltare și apoi de entropie prin degenerare și dispariție. Pentru exprimarea acestei concepții împrumută teoria nouă din fizică a lui Planck, numită teoria *quantelor*, potrivit căreia energia, ultimul element la care se reduce pentru știința omenească materia, nu e ceva continuu, ci constă din fascicole separate între ele numite quante («quanta fizică, o emisiune bruscă, un pachet formând un sistem în sine»). Precum există quante în fizică, așa există quante în biologie, quante biotice. Fiecare specie e o quantă biotică.

«Explicarea evoluționist-transformistă nu mai satisface... In schimb nu s'a încercat până acum o explicare biologică *în salturi*... Nu întâlnim *nicăiri* specii care apar. Și nici tranziții dela o specie la alta. Tranzițiile, printr'o ciudată hotărâre a naturii, sunt numai închipuite... Și atunci viziunea — poate revoluționară — pe care o propunem este cu totul alta. Natura «inventează» planuri de organizație de detalii. Face apoi din ele un mănunchiu, un sistem închis și care își este, pentru un anumit rost de viață biologică, suficient sie însăși. Odată acî, ea lasă tipul creat să se deșvolte — pe aceeași linie — la infinit. Ii dă, pentru asta, ereditatea, adică mecanismul fixității în timp. Dar îi lasă și destinul entropic. Pe un alt plan, reluând elemente vechi, creează un alt sistem de *suficiență* biotică (ceeace ni se pare a fi în fond specia). Și așa la indefinit. Totdeauna cu latitudinea de-a regresa, de-a perî sau de a se menține identică cu sine însăși. Niciodată însă cu libertatea de a se transforma și de a evolua în altă formă diferită prea esențial. Permite varietatea în sânul speciei, dar când din două specii prea diferite apare un urmaș, este un hibrid căruia îi ia dreptul de a avea urmași... Așadar, în loc de viziunea unei filiere prin infinitesimale, suntem constrânși să admitem o viziune de creații, fie succesive, *fie chiar simultane, prin quante de structură biotică*» (p. 28—30).

In cadrul acestei viziuni «omul se prezintă, atât în structură cât și funcțional drept *o entitate, o isbucnire quantică unică în natură și independentă de orice alte forme*» (p. 34).

Dacă natura nu e în stare să producă nimic printr'o desvoltare din sine, ci toate elementele ei vin din afară de ea, singura explicație care rămâne posibilă este creația. Și universul întreg apare să fi fost creat odată, căci nimic nu ne arată că se continuă creația, că apar forme noi.

Dintre toate formele create, omul se distinge în chip radical. Pe când toate celelalte se desvoltă în cadrul unor legi rigide, strâmte, într'o repetare monotonă, singur omul are pe plan spiritual putința unei desvoltări neîncetate, fără a ieși totuși din cadrul ființial al speciei om. «Pe unele le-a oprit (Creatorul) și a instituit în sânul lor legi rigide care nu permit căderea poruncilor de limită, altora le-a dat însă putința de a depăși condiția lor ontologică. E poziția favorizată în care nu se află decât omul. El poate continua opera de creație fie *prin acțiune* (și-atunci avem aspectul «faber»), fie *prin gândire* și contemplație (și avem atunci aspectul «sapiens» p. 43)».

Cugetarea dlui Petru P. Ionescu este atât de total creștină, fiind în acelaș timp perfect logică și impresionant de erudită și de scânteietoare, încât găsește evidente și dogmele mai puțin reliefate în cugetarea filosofică creștină.

Pornind dela faptul că un creator de talia lui Dumnezeu a trebuit să cugete un plan perfect al creațiunii, dsa deduce că în acest plan au trebuit să între și îngerii. «Dar dacă planul creației este perfect, actul de gândire care l-a gândit nu a putut să escamoteze nici o formă a posibilului, ci toate trebue să se afle în el. Poziția unei ființe în absolut, dincolo de spațiu și de timp, este o necesitate de gândire tocmai prin faptul că poate fi gândită cu necesitate, ca umplând golurile unui registru de multiple potențe. Există deci un intermediar ontologic în planul creației între om și un «ens spirituale» și acest intermediar e *angelicus*» (p. 46). Precum în cadrul material e posibilă o scară de ființe, așa e posibilă și în planul spiritual pur. Iar necesitatea de plan, de simetrie, impunea realizarea treptelor posibile de existsnțe imateriale, inferioare Creatorului.

Interesant este modul cum demonstrează dl Petre P. Ionescu că Dumnezeu deși a gândit creația în bloc și netemporal, totuși a creat-o discursiv, adecă in răspândire, dechilin cum zice poporul. «Unicul neputând să gândească discursiv, a creat discursiv aceea ce gândise în bloc *tocmai pentru a produce o diferențiere ontologică între sine și creația sa*». Dar a pune dechilin lucrurile gândite în bloc (Alleinheit), înseamnă a le pune în spațiu. Deci Dumnezeu a creat condiția spațiului, adecă materialitatea lucrurilor și cu aceasta și timpul. «De abia dela actul creației încolo, timpul isbucnește ca o necesitate ce se afla intenționat în matricea Unicului. Și cu el spațiul și materia discursivizată».

Scrupulozitatea creștină a autorului îl face să sublinieze după cele anterioare că ideea sa despre creație, nu e afectată întru nimic de emanaționism. «Să notăm că o asemenea înțelegere a creației nu are nimic cu emanația. Emanația ar sărăci sursa. Pentrucă emanație implică decurgere cantitativă. Creația nu este nici un «prea plin» al sursei, nici nu implică un sens cantitativ al sursei. *Creația este intenție și gândire.* Unicul gândește creația, o are prealabil în intenție, o afirmă. Ea isbucnește din el ca o exigență logică... Primatul logic stă deci la baza creației, constituind unul din aspectele cele mai categorice ale raționalului. Sau, cu o formulare care ne-ar apropia oarecum de limbajul hegelian, *logicul absoarbe ontologicul.* Sau, pentru a merge și mai departe, realitatea finală ni se pare a fi o contopire esențială între logic și ontologic. *Ontologicul este un aspect inversat al logicului.* Iar esența Unicului constă tocmai în această contopire dintre Logos și Ființă» (p. 48—49).

Lăsând la o parte ultimele considerații, puțin cam exagerate în favoarea logicului (Dumnezeu nu e idee logică, ci realitate atât de plină cum nu ne putem închipuì, și tocmai prin acest fapt poate să creeze din nimic prin simpla gândire și afirmare), reținem că dl Petre P. Ionescu e și aci în deplin acord cu concepția Genezei care ne spune că «Dumnezeu a zis — adică a afirmat — și s'a făcut», nedând nimic din sine, ci toate producându-se din nimic, prin voința lui de-a se produce.

Celelalte idei din lanțul concepției dlui Petre P. Ionescu le vom urmări poate într'un articol viitor, căci ele sunt, în linii generale, tot atât de surprinzător creștine și de antrenante la lectură ca și cele expuse până acî.

D. STĂNILOAE

Biserica și Regele

Acesta a fost subiectul unei conferințe, primite cu multă însuflețire, și rostită recent de dl profesor **N. Crainic**, *la sediul societății clerului român «Ajutorul» din București.*

In conferința sa, dl prof. Nichifor Crainic face o asemănare între împărații bizatini și regii și voevozii ortodocși. Impăratul bizantin — bazileus — trebuia să fie ortodox și teolog, cel mai bun din imperiu. Ca legislator, împăratul face operă de îngenunchere sub jugul lui Hristos. El cel dintâi era ținut să respecte dogmele și canoanele Bisericii. Inființează Universitatea din Bizanț în veacul V. Acuzația de cezaro-papism este nedreaptă, fiindcă deasupra era patriarhul ecumenic. Până și ceremonialul dela curte era un fel de slujbă religioasă.

Toți regii ortodocși de mai târziu imitează pe împărații bizantini. Deasemeni, voevozii noștri.

Ca legislație se dă poporului **pravila**, *o imitație după Bizanț. Ca războinic, reprezintă pe Hristos, apărând ortodoxia.*

M. Sa Regele **Carol II** — *spune vorbitorul — este un profund credincios al Bisericii ortodoxe naționale. A mărturisit-o, odată,* **la Blaj**, *că este ortodox. Și pe aceastâ mărturisire își întemeează tot gândul Său de refacerea statului.*

«Noi cei de azi sântem trecători, a spus Majestatea Sa; eternă este numai entitatea națională. Sântem datori să păstrăm moștenirea ce-o avem. In sufletul Meu bat sufletele marilor voevozi, cum este Brâncoveanu, și ca ei vreau să lucrez pentru păstrarea tradiției».

Regele modern este ales prin grația lui Dumnezeu și din voința națională.

Și Regele nostru s'a ținut de cuvânt: prin fundațiile regale, M. Sa a împărțit în țară milioane de cărți din cele mai bune.

In ce privește partea pur religioasă, afirm că Regele este un fiu din cei mai credincioși ai Bisericii. El voește ca Biserica să fie în fruntea instituțiilor țării. Regele postește, se mărturisește, se împărtășește, își face rugăciunile în capela palatului, în care ard candele continuu...

Rolul Bisericii este în primul rând un rol mistic — închee dl N. Crainic — de a transforma pe om, de a-l înoì, cum spune M. Sa Regele.

Ratificare. *Camera deputaților din Budapesta a ratificat, în ședința sa din 21 l. c., acordul dintre Ungaria și România, privitor la reglementarea chestiunii Fundației Gojdu.*

Nr. 12.566/1939

Comunicat

Societatea Sprijinul Orbilor din București a trimis parohiilor apeluri pentru strângerea ajutoarelor în scopul clădirii unei case de adăpost și ateliere pentru cei lipsiți de lumina ochilor.

Așteptăm ca acest apel să fie sprijinit cu toată căldura, iar daniile în bani să se trimită cu raport asupra donatorilor la oficiul de cassă arhidiecezan până la 15 Decemvrie 1939.

Sibiu, la 17 Noemvrie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Preotul şi sănătatea poporului

Asistenţa curativă

Numim asistenţă medicală curativă toată seria de intervenţii medicale necesare pentru lecuirea şi vindecarea unui caz de boală. E vorba deci de întreg tratamentul unei boli. Faza I cuprinde primele intervenţii şi ajutoare medicale cerute de primele momente dela observarea primelor simptome de boală. Faza II cuprinde intervenţiile medicale ale tratamentului propriu zis necesar unei boale.

Am deosebit aceste două faze ale asistenţei curative ca să vedem că grija şi ajutorul preotului se poate plasa în mod fericit mai ales în prima fază a primului ajutor. Lucrul acesta, al primului ajutor, e de cea mai mare importanţă pentru preîntâmpinarea şi vindecarea unei boale. Căci focul se stinge mai uşor şi mai fără pagube dacă se intervine energic şi înţelept din primele momente, până focul e mic şi slab. La fel e şi cu focul boalei. In multe puncte boala se aseamănă cu focul, atât prin manifestările ei cât şi prin urmările ce poate să aibă. Şi atunci e uşor de înţeles cât de folositoare sunt cele câteva căldări de apă aruncate la timp peste primele flacări ale unui început de incendiu. De cele mai multeori primele ajutoare reuşesc să stingă şi focul boalei dacă ele intervin înainte ca el să se întindă prea mult.

Iată aici marea chemare sanitară a preotului la sate, căci cum ar putea trece cineva pe lângă un incendiu fără să sară să-l stingă, sau cel puţin să dea alarmă? Iată aici sfânta misiune samarineană a preotului, în toată frumuseţea ei binefăcătoare. Căci *cine ca preotul întâlneşte în drumurile sale atâţia bolnavi, atâtea răni, atâţia căzuţi între tâlharii microbilor de tot felul şi fără nici-o putinţă şi ştiinţă de a se apăra şi lecui?*

In parabola Mântuitorului cu samarineanul milostiv, găsim nu numai arătarea dragostei creştine faţă de cel în suferinţă şi neajutorat, dar găsim şi *un întreg program de lucru pentru asistenţa curativă de prim ajutor, la care este chemat orce creştin şi în deosebi preotul în mijlocul poporenilor săi.* Acest program de lucru cuprinde următoarele puncte principale: I. *Aflarea, descoperirea şi cercetarea cazului de boală* declarat undeva în sat. II. *Aplicarea primelor măsuri de igienă şi prim ajutor medical cerut de cazul dat.* III. *Indemnul stăruitor de a se chema medicul,* sau de a se transporta bolnavul la spital. după cum e cazul. Să le luăm pe rând.

I. Pricinuită şi înlesnită de atâtea cauze şi împrejurări nenorocite, boala doboară atât de des şi atât de uşor pe bietul om dela sate. Dar dacă ignoranţa şi toate celelalte urmări ale ei, despre care am scris mai înainte, pricinuesc sau înlesnesc atâtea îmbolnăviri între săteni, apoi tot ele sunt acelea cari pricinuesc sau înlesnesc şi agravarea boalelor. Deci cu ignoranţa, cu superstiţia şi neîncăederea în medic şi medicamente, are preotul să se lupte şi în lucrul lui de asistenţă curativă samarineană. Totuş el ştiind mai dinainte acest lucru nu-şi va pierde curajul, ci stăpânit de dorinţa de a face binele, nu va da înapoi orce rezistenţă ar întâmpina.

De altfel şi sătenii, orcât de întunecaţi ar fi ei, totuş după o vreme vor căpăta încredere în bunăvoinţa preotului şi se vor sili să-l asculte. Ei se vor deprinde curând să cheme pe preot la patul bolnavului, din prima zi de boală. Şi acesta e mare lucru. Căci din ignoranţă şi nepăsare sătenii nu prea dau importanţă primelor simptome de boală. Ori, lucrul acesta trebue cumbătut ca foarte primejdios, repetând sătenilor mereu asemănarea boalei cu ivirea unui incendiu, care, dacă nu e stins imediat, se întinde şi arde tot ce ajunge. Sătenii trebue făcuţi să înţeleagă că orce întârziere cu lecuirea poate fi ireparabilă. Boala nu trebue lăsată să prindă puteri ca să slăbească trupul.

Iar ca să-i încurajeze, preotul trebue să-şi îndemne mereu enoriaşii să vină să-l cheme pe el sau pe dna preoteasă, ordecâteori se ivesc semne de boală la careva dintre ei. Căci de multe ori săteanul e prea sfios şi nu îndrăzneşte să cheme preotul „nentru nimica toată", mai ales când ştie că îl chiamă fără plată. Să arate preotul că nu numai casnicii bolnavului sunt datori să dea alarma, ci şi vecinii şi rudeniile cari ştiu şi au văzut ceva, întocmai ca la ivirea incendiilor.

Şi de îndată ce preotul a aflat despre un caz de boală în satul lui, să nu mai aştepte să fie chemat, ci să-şi ia cu sine molitvelnicul, termometrul, desinfectante, ceva prafuri şi buruieni de leac, după împrejurări, şi să plece la casa bolnavului. *Este acesta un gest impresionant, de adevărată dragoste părintească, iar bolnavul şi ai casei vor fi cu totul plăcut surprinşi, încurajaţi, emoţionaţi de atâta purtare de grijă.*

A căuta pe bolnavi, a le da primul ajutor dimpreună cu sfaturile cerute de împrejurări, iată o faptă care îl ridică pe preot în sufletul poporului, sus, sus de tot, acolo unde simte el că trebue să fie preotul prin misiunea lui sfânta. Nici nu ştim noi, preoţii, să preţuim destul acest loc pe care misiunea noastră ni-l rezervă în sufletul oamenilor, şi care loc, pentrucă noi de multeori nu ne prea silim să-l urcăm şi să-l ocupăm, rămâne gol şi pustiu în sufletul poporului, ca o ascunsă şi înăbuşită jale şi durere. Acest pustiu şi această tristeţe din suflete explică multe aspecte de decădere a vieţii creştine moderne. Ah, ce vină mare apasă asupra noastră a preoţilor, când nu ne silim să ducem dragostea lui Hristos şi pe Hristos viu, în acest pustiu trist al lumii! Mai ales când e atât de sublim să ne facem această sfântă datorie, să ne înălţăm prin fapta vieţii noastre la locul nostru de slujitori vii ai Domnului Hristos, marele Samarinean al omenirii...

Ajuns lângă patul bolnavului, preotul, în cuvinte pline de dragoste, va sta de vorbă cu el şi cu ai casei, despre împrejurările îmbolnăvirii şi despre semnele boalei. Ii va pune termometrul şi-i va număra pulsul. [Numărând bătăile inimii din 10 secunde şi înmulţindu-le cu 6 va afla repede numărul bătăilor pe minut]. Apoi va cerceta culoarea limbii care spune multe. După cercetările şi întrebările preliminare, preotul cu puţină experienţă şi cunoştinţe medicale, va putea să-şi dea seama cam despre ce boală e vorba, adecă va pune un *diagnostic aproximativ.* Insă în alegerea diagnosticului preotul să încline întotdeauna spre probabilitatea cea mai gravă şi care reclamă îngrijirile cele mai serioase, având însă de grijă să nu sperie pe boinav şi pe ai casei. Şi asta din prudenţă şi din grija de a preîntâmpina orce rău. De altfel lucrul acesta îl fac şi medicii.

Dar rolul preotului sanitar e cu totul altul decât al medicului. Chiar şi medicul are mare grijă în a pune diagnosticul unei boale. Şi de aceea ţine bolnavul sub strictă observaţie câteva zile până ce se ivesc toate semnele boalei. *Preotul sanitar însă nu pune diagnosticul spre a trata şi a lecui boala, ci spre a o preîntâmpina şi spre a determina pe bolnav să cheme de urgenţă pe medic, dacă e cazul grav.* Diagnosticul preotului, are aşa dar, rostul de a pune pe bolnav în gardă, iar pe ai casei de a-i alarma la vreme, dacă nevoia o cere. Desigur însă că în prima zi preotul va fi mai îngăduitor în alegerea diagnosticului. Dar asta numai în cazul că simptomele boalei nu sunt alarmante.

Samarineanul milostiv din parabola Mântuitorului, văzând pe cel căzut între tâlhari, i-s'a făcut milă şi a alergat la el să-l ajute, măcar că nu era din neamul lui. Oare preotul auzind despre îmbolnăvirea unuia dintre fiii săi sufleteşti, sau întâlnindu-l în drumurile lui pastorale prin sat, nu va alerga la el să-l ajute? Oare va putea el să treacă nepăsător pe lângă el, ca „preotul" şi ca „levitul" din pilda Mântuitorului? Doamne, fereşte să nu cădem în o aşa de grea împietrire a inimii!...

II. Dar Samarineanul milostiv ajungând lângă cel căzut între tâlhari şi văzându-i rănile sângerânde i le-a spălat cu vin, i le-a uns cu untdelemn şi i le-a legat. Iată aici partea a doua a lucrului de asistenţă medicală curativă. Dupăce preotul şi-a făcut o părere despre starea bolnavului la care s'a dus, şi a pus un diagnostic aproximativ, îndată trebue să-i dea primele sfaturi de urmat şi primele ajutoare medicale şi de profilaxie, cerute de împrejurări. Dacă e boală molipsitoare, va stărui ca bolnavul să fie izolat într'o cameră separată a casei, sau să fie transportat la dispensar sau la spital, după gravitatea cazului.

Dacă preotul are la el vre-un medicament potrivit îl va da bolnavului să-l ia imediat. Pentru alte medicamente potrivite cazului, pe cari le mai are la farmacia parohială sau a căminului cultural, preotul va lua cu sine pe unul de-ai casei ca să i le dea. Dar înainte de a pleca dela bolnav, îi va da lui şi celor din casă toate sfaturile ce trebue urmate pentru îngrijirea şi lecuirea boalei în ce priveşte regimul alimentar, măsurarea temperaturei de 3 ori pe zi cu termometrul ce-l va lăsa bolnavului, dacă e cazul, punerea de comprese, aplicarea de ventuze sau fricţiuni, după caz, şi schimbarea pansamentelor, dacă e vorba de rană, etc.

Tot acum, între sfaturile şi îngrijirile de prim ajutor, va trebui preotul să aibă de grijă a combate relele obiceiuri şi superstiţii dăunătoare, pe cari ţăranii le aplică în toate cazurile de boală. Trebue să-i prevină că dacă nu se ţin de sfaturile lui, atunci nici medicamentele date nu ajută la nimic. Şi pe cât e posibil preotul trebue să lămurească mersul boalei, rostul medicamentelor şi îngrijirilor necesare, ca astfel înţelegând şi sătenii cum stau lucrurile, vor da mai mult interes pentru urmarea sfaturilor medicale.

Dupăce şi-a terminat lucrul de prim ajutor sanitar, preotul va începe lucrarea duhovnicească. Şi înainte de a pleca de lângă bolnav, îşi va deschide molitvelnicul, îşi va pune epitrahilul, va îngenunchia lângă patul lui şi se va ruga. Aceasta pentrucă preotul e întotdeauna preot şi el nu trebue să uite să ceară ajutorul Domnului Hristos, Doctorul sufletelor şi a trupurilor noastre. O va face aceasta ordecâteori va cerceta un bolnav şi întotdeauna fără să ceară sau să primească ceva pentru asta. *Căci rugăciunea intră cu totul în sfânta lui lucrare samarineană.* E partea sufletească a lucrului sanitar. Altfel dacă cere sau primeşte ceva, slujba sanitară a preotului, care trebue să fie cu totul gratuită, ca un ajutor al dragostei, poate fi uşor compromisă. Dar pentru medicamentele date din farmacia parohială trebue să ceară *preţul de cost* şi nici un ban mai mult.

Rugăciunea preotului, în asemenea cazuri şi pornită din proprie iniţiativă, are o putere îndoită. Mai întâi ea este o nouă dovadă de curată dragoste părintească a preotului faţă de cel bolnav. Şi această dragoste copleşitoare, — care aleargă la cel bolnav, îl lecueşte şi îngenunchiază la rugăciune pentru el, — coboară din cer ajutorul harului dumnezeesc şi întăreşte şi înalţă la cer sufletul celui suferind şi sufletele casnicilor. Nu se poate ca inima celui bolnav şi a casnicilor săi, să nu se cutremure de atâta dragoste părintească şi să nu se moaie spre pocăinţă, spre Domnul Hristos. Şi iată, că în felul acesta preotul îşi ajunge, pe încetul, marele scop al misiunii sale în lume: chemarea şi aplecarea spre pocăinţă şi mântuire.

Dupăce a terminat rugăciunea şi a pregătit sufletele prin ea, preotul trebue să se folosească de acest prilej pentru a semăna câteva cuvinte cereşti. Căci el nu trebue să uite niciodată că e şi *sămănător* al cuvântului lui Dumnezeu. El este slujbaşul dumnezeescului Sămănător, care ne-a spus pilda cu sămănătorul. Şi unde e mai potrivit să arunce preotul sămânţa mântuirii ca în aceste ogoare sufleteşti arate adânc de plugul suferinţei şi al dragostei?

Ba mai mult: *Tot acum e un bun prilej ca preotul să sfătuiască pe cel bolnav să se mărturisească,* arătându-i că pentru păcatele noastre ne vin şi boalele şi deci spre a ne curăţi trupul de boală, trebue mai întâi să ne curăţim sufletul în baia pocăinţei. *Trebue bine lămurit însă scopul spovedaniei curative,* ca să nu-şi închipue bolnavul că gravitatea boalei i-ar cere să se spovedească. Nu gravitatea ei ci *prezenţa* ei trebue să-l aplece în picioarele lui Iisus.

Abia după acea poate pleca preotul dela casa celui bolnav. *Dar după această frumoasă şi sfântă lucrare samarineană şi duhovnicească, inima preotului va fi plină de bucurie şi mulţumire, ca a omului care a făcut atâta bine fraţilor şi fiilor săi sufleteşti. Ah, cât de dulce şi înălţătoare e această bucurie sfântă celui ce se simte «împreună lucrător cu Dumnezeu»* (I Cor. 3, 9). (Va urma).

Pr. **Nicolae Vonica**

Societatea ortodoxă a femeilor române

O consfătuire s'a ţinut Lunea trecută, în capitală, la sediul Societăţii ortodoxe naţionale a femeilor române, (în Calea Moşilor 148.)

Au participat: P. S. episcop Tit Simedrea, delegatul Patriarhiei, dnii miniştri Petre Andrei şi Nic. Zigre, precum şi întreg comitetul, în frunte cu dna Aretia Gh. Tătărăscu.

P. S. episcop *Tit Simedrea.* aducând binecuvântarea I. P. S. Sale patriarhului Nicodim, spune că Societatea ortodoxă a luat fiinţă în timpul când — la 1911 — Biserica noastră treceă prin grele încercări; această societate a fost întemeiată de o seamă de femei cu suflet profund creştin, ea este clădită pe un fond serios şi puternic. Biserica i-a dat totdeauna binevoitorul sprijin; P. S. Sa asigură că şi pe viitor Societatea se poate bază pe acelaş binevoitor sprijin. Oratorul urează M. Sale Regelui şi Măriei Sale Marelui Voevod Mihai, — în mijlocul ovaţiilor asistenţei, — sănătate lungă şi domnie paşnică.

Dl ministru *P. Andrei,* făgăduind întreg concursul guvernului, urează Societăţii spor la muncă şi doreşte ca acest însemnat aşezământ să înainteze pe drumul binelui, al iubirii, al liniştii şi al păcii.

Dl ministru *N. Zigre* aduce omagiile sale Societăţii, dnei preşedintă, întreg comitetului interimar, şi le asigură de tot ajutorul său.

Spune că, citind statutul societăţii ortodoxe, a văzut că această societate este creată pentru îndrumarea copiilor din punct de vedere religios în ideile neamului şi bisericii noastre strămoşeşti. Cine este mai în măsură ca femeea, ca mama, — spune dl ministru, — să îndrumeze copilul în această direcţie, căci ea fiind mai sensibilă, poate înfiripa în sufletele tinerelor vlăstare tot ceeace este bine şi frumos.

Dna preşedintă *Aretia Tătărăscu,* mulţumeşte P. S. Sale Tit Simedrea şi dlor miniştri pentru sprijinul făgăduit, precum şi tuturor celor prezenţi la această consfătuire.

Documentele (colecţia 9 din 1939) referitoare la relaţiile germano-polone şi la *izbucnirea ostilităţilor între Marea Britanie şi Germania* la 3 Septemvrie 1939. Prezentat parlamentului de către Secretarul de stat al afacerilor străine la comanda Majestăţii Sale. „Bucovina", Torouţ, Bucureşti, 1939. — Pg. 202. Preţul?

Probleme-Recensii-Comentarii

Iniţiativa cercurilor preoţeşti. — *Acolo unde există iniţiativă, avem semnul cel mai vădit al unei prosperităţi. Iniţiativa împinteneşte viaţa, în toate domeniile, prin ea se săvârşeşte progresul, dându-se sectoare noui pentru munca omenească. Viaţa duhovnicească nu poate fi robită de obişnuinţă, aceasta ar stăvili dinamismul pe care Domnul nostru Iisus Hristos l-a rânduit pe seama oamenilor.*

Viaţa credincioşilor dintr'o parohie trebue să sporească în realizarea binelui. In acest scop, preotul să-şi pună toate strădaniile, pregătind ceva nou pentru propăşirea vieţii religioase. Surpriza adusă de gândul bun va înviora sufletele, dându-le posibilitatea să amplifice lucrarea ce ţinteşte desăvârşirea.

Să creem condiţii necesare urcuşului ce ne duce spre obiectivul luminat al veşniciei cereşti.

Cercurile preoţeşti au pentru viaţa parohiilor acest mandat, pe urma căruia se ajunge la o fortificare duhovnicească.

Ele contribue la promovarea vieţii religioase prin aceea că ofer o deosebită asistenţă şi aduc un duh de elevaţie în rândurile credincioşilor. Prin slujba, oficiată în sobor de preoţi, atât cadrul festiv, cât şi atmosfera de rugăciune adie cu repercursiuni binefăcătoare. Prin cuvântările rostite, orizontul preocupărilor omeneşti este luminat cu ajutorul învăţăturilor sfinte. Se pot săvârşi convertiri. Sânt ocazii prielnice pentru părăsirea vieţii superficiale.

Pentru programul comun conferinţelor preoţeşti, trebue a se adăoga un punct de inovaţie care să atragă atenţia tuturor şi astfel noutatea să promoveze religiositatea poporenilor. Cercurile pastorale să fie pentru parohii ocazii de mânecare întru perfecţionarea sufletească. Bucuria comună a unei înfăptuiri bune în comună poate coincide cu cercurile pastorale, aşa: cu ocazia sfinţirii unei troiţe, revenirea la sfânta biserică a unor sectari, căsătoria religioasă a celor ce au trăit în concubinaj, donaţii însemnate pe seama bisericii.

Cercurile pastorale pot forma evenimente de mânecare pentru desvoltarea vieţii religioase prin greutatea cuvântului evanghelic adus de preoţi, prin rugăciunea deosebită şi prin noutatea pe care să o prezinte spre desfătarea sufletelor ce râvnesc desăvârşirea.

Aşa, în Săcele, s'a văzut că dacă pe lângă programul obişnuit s'a adăugat cercurilor preoţeşti, rugăciunea pentru pacea lumii, precum şi parastas pentru toţi preoţii şi învăţătorii cari au servit în comună, numărul ascultătorilor era sporit. Parastasul oferise tuturor o reculegere deosebit de pioasă.

Astfel se poate învita în cadrul cercurilor echipa misionară dela centrul mitropoliei, precum şi persoane din cler sau mireni. Tot cu această ocazie se pot împărţi cărţi religioase şi se poate stărui pentru astfel de lectură, precum şi pentru abonarea foilor care împart aleasă învăţătură.

De noutatea cercurilor preoţeşti se leagă contribuţia lor reală la viaţa parohiilor.

Să se desluşească în râvna noastră cu ocazia acestor întruniri duhul sfântului apostol Pavel, exprimat în cuvintele:

«Căci doresc, să vă văd, ca să vă împărtăşesc voua ceva har spiritual spre a fi întăriţi, iar aceasta este să mă mângăi împreună între voi prin credinţa cea dintr'olaltă, a voastră şi a mea», (Rom. 1, 11—12). — Pr. GH. SERBU-Satulung-Braşov.

*

— **In toamna acestui an, după o vacanţă de 2 luni, preoţimea tractului Jiu şi-a început activitatea în cadrul conferinţelor preoţeşti lunare.**

In cuvântarea de deschidere, P. C. Sa părintele protopop *I. Duma*, preşedintele conferenţei insistă asupra dragostei cu care trebue să lucreze preoţii, amintind şi nevoia unei discipline, care poate merge până la sancţiuni pentru cei fără de rânduială. Deschizând şedinţa, dă cuvântul părintelui *C. Zoican*, care citeşte lucrarea încredinţată păr. Oprean: Dare de seamă asupra cărţii: „Mirenii în Biserică" de păr. Dr. Liviu Stan. Prot. I. Duma citeşte o dare de seamă despre: N. Iorga: Istoria Românilor, — în 10 vol. (primul în 2 cărţi). P. C. Sa după ce arată împrejurările, în cari s'a pornit scrierea acestei vaste lucrări (4400 pag.), citeşte principiile de care s'a călăuzit autorul în concepera operei sale, şi propune spre cumpărare parohiilor mai înstărite. După unele interpelări şi propuneri, conferinţa ia sfârşit.

— **O a doua conferinţă, în 28 Oct. în *Petroşani*, sub preşedinţia părintelui protopop I. Duma, are următoarea ordine de zi:**

1. Pr. *C. Zoican*: Moarte şi nemurire (traducere din franţuzeşte după filoseful rus N. Berdiaeff). Acest capitol din opera lui N. Berdiaeff a plăcut mult ascultătorilor.

2. Prot. *I. Duma*: Dare de seamă despre lucrarea părintelui consilier Sp. Cândea: Hristos şi mântuirea sufletească a orăşenilor.

3. Modificarea Statutelor Asociaţiei clerului, Federalizarea cu Asociaţia generală..., participarea la Casa generală de economii a clerului, sânt probleme, care se discută în sânul conferinţei, rămânând ca la adunarea generală preoţimea jiană să fie reprezentată prin părintele protopop Ion Duma şi părintele I. Popiţa.

La „comunicări", părintele Duma citeşte ordinul I. P. S. Sale Nr. 11.457 Bis. din 12 Octomvrie 1939, referitor la activitatea pe viitor a preoţimii în filii. — Pr. *T. M.*

Adunare generală administrativă

Vechea Asociaţiune de cultură, numită azi „Astra", şi-a ţinut adunarea generală administrativă, în 21 l. c., în sala mare a prefecturii judeţului Sibiu, în prezenţa numeroşilor reprezentanţi ai despărţămintelor Asociaţiunii.

In absenţa dlui preşedinte Dr. Iuliu Moldovan, reţinut în altă parte, adunarea s'a deschis prin cuvântul dlui vicepreşedinte al Asociaţiunii, *Dr. Gh. Preda*, care arată că „Astra" vrea să rămână, alături de biserică, un loc de sufletească reculegere, unde să ne încălzim inimile la razele solidarităţii noastre naţionale. Insufleţiţi de exemplele înţeleptului nostru Suveran, preşedinte de onoare al Asociaţiunii, instituţia noastră culturală va deştepta conştiinţele naţionale pentru salvarea neamului, chemând la muncă energiile producătoare ale întreg poporului românesc.

După aceasta dl Preda omagiază memoria membrilor decedaţi, precum şi a fostului prim-ministru, asasinat de mâni criminale, *Armand Călinescu*.

Adunarea, după propunerile comisiilor alese, a dat descărcare gestiunii financiare din anul anul precedent şi a încuviinţat bugetul pe anul 1939—40 al Asociaţiunii şi al internatului de fete.

Prefectul judeţului, dl col. *Tocineanu-Petrescu*, face cald apel la conducerea Asociaţiunii să urmeze cu stăruinţă ofensiva culturală la sate, începută de Serviciul Social.

Dl preşedinte Preda, mulţumind participanţilor la această adunare, asigură pe dl prefect al judeţului, că Asociaţiunea va lucra, cu toată râvna, pentru culturalizarea satelor.

Telegramă omagială s'a trimis din adunare M. Sale Regelui.

INFORMAŢIUNI

Hirotoniri. Au fost hirotoniţi întru presbiteri următorii clerici: Traian Faur pentru parohia Silvaşul de sus (prot. Haţeg); Sebastian Domnariu pentru parohia Chergeş (prot. Deva); George Albu pentru parohia Prihodişte (prot. Zarand) şi Ioan Negrilă catihet în Sălişte.

Faptă creştinească şi românească. *I. P. S. Patriarh Nicodim a trimis ostaşilor, aflători pe zonă, cărţi sfinte, cruciuliţe şi iconiţe; ear familiilor lor de acasă li-a dăruit din pădurile Mănăstirii Neamţu, în acest început de earnă, care cu lemne de încălzit. Fapta glăsueşte dela sine.*

Un număr de 30 mii de biblii se trimite din Londra pentru armata expediţionară. Astfel soldaţii vor avea nu numai hrana corporală, ci şi cea spirituală.

Distincţie bine meritată a obţinut dl profesor *Sextil Puşcariu*, preşedintele F. O. R., — ales fiind membru corespondent al Academiei de ştiinţe din Berlin.

Academie teologică. Clerul oltean a înaintat forurilor chemate un memoriu, în care se cere ca, în legătură cu înfiinţarea mitropoliei oltene, să se întemeeze în Craiova şi o Academie teologică.

Moartea unei mari artiste. In Iaşi s'a stins din viaţă, în 21 Noemvrie 1939, în vârstă octogenară, *Agata Bârsescu*, o strălucită figură a artei dramatice române. A debutat în Teatrul naţional din Bucureşti, dovedind un excepţional talent. Angajată la Burg-Theater în Viena, a creiat rolurile principale din piesele fruntaşilor literaturii dramatice, cucerind în mare grad simpatiile publicului vienez. A mers din triumf în triumf, în marile oraşe din fosta Austrie şi din Germania; în anii din urmă a revenit în ţară şi a jucat în limba română alături de artiştii Nottara, Ion Petrescu etc. Ultimii săi ani i-a consacrat prelegerilor dela conservator, ca profesoară mult iubită de eleve. — Publicul *sibian*, în mare parte, îşi va mai aduce aminte de marea tragediană, pe care o aplaudase cu însufleţire pe scena teatrului din Sibiu.

Către Căminele culturale se adresează Fundaţia culturală regală „Principele Carol" din Bucureşti prin o circulară, în care căminele sânt învitate să continue ostenelile începute adunând pe seama ostaşilor noştri: albituri de corp, pieptare de lână, ciorapi, mănuşi, batiste, ace, aţă, hârtie, creioane, plicuri, cărţi potrivite etc. Se mai aminteşte în circulară grija căminelor cu privire la înfăţişarea datinelor în vederea sărbătorilor apropiate (colinde, stea, vicleim), precum şi osteneli pentru formarea de coruri. Bunele îndemnuri şi îndrumări, venite dela aşezământul regal,

FOIŞOARA

Biserica este cel mai însemnat factor naţional în trecutul nostru

(5) de Prot. **Gh. Maior,** profesor

[Sfârşit]

N'a suferit însă nici să fie împinsă la periferia vieţii, luându-i se dreptul a se îngriji de soartea sufletească a fiilor ei, şi nici să fie schimbată într'un instrument politic orb în mâna conducătorilor de stat. Raportul dintre biserică şi stat la noi totdeauna a fost de coordonare, niciodată de supra-sau de subordonare.

N'a fost şi nu poate, şi nici nu vrea să fie protectoarea numai a unei pături a poporului nostru. Ea s'a considerat totdeauna a neamului întreg, aşa cum şi rosteşte din faţa altarului: „Mântuieşte, Doamne pe poporul Tău şi binecuvântă moştenirea Ta".

N'a umblat niciodată să se îmbogăţească sărăcind poporul. S'a desbrăcat pe sine de strălucirea din afară, ca să ajute neamul. Să ne gândim numai la trecutul apropiat ce jertfe a făcut pentru şcoala românaască a poporului nostru de aici. Şcoala era preocuparea ei cea mai de seamă!

Şi ce de comori artistice şi culturale nu i-a dăruit ea neamului acesta pe tot cuprinsul pământului său!

Niciodată, în tot trecutul nostru aproape bimilenar, niciodată nu ni-a făcut vre-un rău, ci numai bine. Când ne-am născut şi era în faşe, plăpânzi, fără grai, ea ne-a botezat, ne-a ocrotit, ne-a mângăiat, a gungurit limba pe care o înţelegeam, ne-a învăţat să vorbim toţi la fel, a suferit şi s'a bucurat cu noi. Când catolicismul unguresc se lupta să ne sugrume, ea aruncă năframa în faţa smeoaicei şi durează o prăpastie adâncă, de netrecut. In vremea de şcoală, când trebue să ne luminăm şi să arătăm cine suntem şi ce putem, în vremea calvinismului, ne povăţuieşte cu grije cum să umblăm, ca străinismul, care vrea să ne fure sufletul, să nu reuşească, încât să rămânem cum ne-am născut: creştini ortodocşi şi români. Iar când streinilor le-a reuşit să înfigă toporul în noi pe la spate, ne-a îngrijit ranele şi ne-a întărit inima să răbdăm, dar să nu cedăm, căci „numai celce rabdă până în sfârşit se va mântui". Iar când alte vânturi bat prin Europa şi deci şi prin Ungaria, ea ne croieşte planuri de viaţă şi ne dă imbold la construcţii cari să ajute sosirea acelei vremi, în cari să vedem realizat visul de dorul căruia ne-au murit şi moşii şi părinţii.

Nu face acestea pentru un ins venit pe lume, o mamă bună?

Iată deci care a fost rostul Bisericii în trecutul nostru. Marele Eminesbu cu intuiţia lui genială l-a definit magistral când a spus, că «*Biserica este maica neamului românesc*». Cum prezenţa mamei o simţim în toată viaţa noastră individuală, aşa se simte prezenţa Bisericii în toată viaţa naţională a Românilor de pretutindeni! Ea sfătuieşte, conduce, încălzeşte, ocroteşte, plânge cu noi şi se bucură cu noi, ne susţine unitatea neamului unitatea graiului, dela Nistru până la Tisa vede neam românesc şi pământ românesc, distribuind energiile noastre naţionale ca un oragnism viguros acolo unde nevoia le cere. Care alt factor a contribuit mai mult din punct de vedere naţional în tot trecutul nostru ca Biserica?

Ce minunat repartizează energiile neamului! Călugării şi preoţii ei socoteau Carpaţii codru frate cu Românul, şi când zile grele se prevesteau dincolo, trimetea ajutor de aici, iar când loviturile se dedeau dincoace, ajutorul venea de dincolo, dar totdeauna la sfat bisericesc şi pe cale bisericească.

Dar atunci cum se explică faptul, că nu sunt toţi pătrunşi de acest adevăr profund? Simplu. Ori nu cunosc trecutul neamului românesc, ori stau sub influenţa unor idei infiltrate de streini, ori n'au sânge şi n'au inimă românească.

Oricâte greşeli ar face poate unii slujitori ai bisericii, să nu pierdem din vedere, că sunt trecători şi cu ei şi greşala, pe când Biserica e permanentă. Nimeni pentru a scăpa de şoareci sau de şobolani, nu dă foc morii! Priviţi permanentul, nu ceeace e mai trecător într'o aşezare aşa de binefăcătoare.

Dar ce greşeli pot face modeştii slujitori ai altarelor? Şi de unde ştim, că toate sunt greşeli?

Asemenea judecată e împrumutată dela străini. E croită după stările dela ei. De ce e urâtă biserica în unele ţări? In apus prin tradiţie fiecare familie, care presupunea că are puţin sânge albastru, era obligată ca pe fiul cel mai mare să-l facă ofiţer, pe al doile slujitor la altar, şi numai dela al trailea încolo îşi puteau alege liber cariera. Aceasta a dăinuit până în războiul mondial. De ce? Prin sabie şi prin cruce îşi apărau aristocraţii puterea şi privilegiile! Dar la noi ce privilegiu are de apărat preotul — şi chiar şi bisarica? Are el cumva cine ştie ce favoruri dela biserică, dela stat, dela cineva? Cine ar cuteza să susţie cu probe aşa ceva? Dacă nu moşteneşte dela părinţi sau nu ia zestre prin căsătorie, ca să-i aducă un venit şi averea proprie, e cel mai sărac între toţi sluj-

vor fi, fără îndoeală, ascultate în măsură cât mai mare de toate harnicele noastre cămine culturale.

Sărbătorire. Un grup din foştii ucenici ai părintelui profesor universitar, P. C. Sa arhimandritul *Iuliu Scriban*, au pus la cale o meritată sărbătorire a venerabilului lor profesor, care a împlinit acum 35 ani de profesorat. Sărbătorirea făcută părintelui arhimandrit n'a fost însă numai a organizatorilor ei, ci a tuturor celorce ştiu că sărbătoritul a muncit o viaţă întreagă pentru sfânta noastră biserică şi credincioşii ei. Luptătorului neînfricat pentru lege şi neam îi urăm să poată munci şi mai departe cu aceeaş vrednicie şi stăruinţă ca şi până acum.

In mai multe consilii de miniştri s'au făcut propuneri şi s'au luat măsuri pentru înfrânarea speculei. Pentru ca toate aceste măsuri să dea bune rezultate, s'a hotărât înfiinţarea comisariatelor generale pentru aprovizionarea cu alimente de strictă necesitate şi pentru buna aplicare a măsurilor prevăzute în legea pentru reprimarea speculei. — Rămâne acum un singur lucru pentru repunerea speculei: *concursul marelui public.* Cetăţenii au datoria de conştiinţă de a denunţa autorităţilor competente orce abuz, orce încercare de a se abate dela prescripţiile legii.

Două popoare surori care, până acum, puţin se cunosc. Un publicist portughez, *Iosé Licinio Readeiro*, din îndepărtata insulă Madera a Atlanticului, pentru a face cunoscută compatrioţilor săi ţara noastră, România, va publica o serie de cărţi despre poporul român în manifestările sale culturale şi artistice. Prima carte, din acest «*Estudos Romenos*», a apărut acum, cu bune informaţiuni şi numeroase fotografii, tratând diferitele epoce ale artei româneşti, începând cu meşterii iconari şi zugravi de biserici, şi încheind cu artişti contimporani. Autorul anunţă şi alte cărţi despre România. — Se cade a i se răspunde la fel, fratelui portughez José Licinio Readeiro.

Sprijin material pentru tinerii căsătoriţi se acordă în Cehia şi Moravia. De curând s'au plătit, cum se anunţă din Praga, 75 ajutoare à câte o mie coroane tinerilor părechi, ale căror venituri nu trec peste suma de 1000 coroane lunar. Fondul, din care se dau aceste ajutoare, s'a înfiinţat de tineretul Solidarităţii naţionale cehe.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 26 Noemvrie 1939, va predica părintele protopop *M. Neagu.*

Conferinţă publică. Duminecă, în 26 Noemvrie 1939, ora 17 (5 seara), în sala prefecturii judeţene, va vorbi dl *Ştefan Meteş*, directorul arhivelor statului, Cluj, despre: Observaţii asupra vieţii bisericii româneşti în cei din urmă 20 de ani, 1919—1939.

Demisia guvernului. Ministrul preşedinte şi consilierul regal, dl C. Argetoianu, a înaintat, în 23 l. c., M. Sale Regelui demisia guvernului.

Suveranul, primind demisia, a încredinţat pe dl consilier regal *Gh. Tătărăscu* să formeze noul guvern, care va fi alcătuit în cadrul mişcării Frontului Renaşterii Naţionale.

Fac parte din noul guvern dnii:

Gh. Tătărăscu, ministru preşedinte, şi la interne,
Gr. Gafencu externe,
C. Anghelescu, economie,
Ionescu-Sisești, domenii,
Gen. Ilcuş, apărarea naţională,
Gen. Teodorescu, marina,
N. Nistor, culte şi arte,
P. Andrei, educaţia naţională,
C. Giurescu, front,
M. Constantinescu, finanţe.
Tr. Pop, inventar,
V, Slăvescu, înarmare,
I. Gigurtu, comunicaţii,
I. Micescu, justiţie,
M. Ralea, muncă,
S. Dragomir, minorităţi,
Dr. Hortolomei, sănătate.

Poşta redacţiei

Prot. *A. B.* în *R.* Problema va fi pusă spre desbatere, aşa socotim, în cea mai apropiată adunare generală a Asociaţiei clerului nostru.

Concurs

Pentru întregirea, pe un an de zile, a postului de *cantor* în parohia Braşov-Dârste se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela cea dintâi apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar lunar în sumă de lei 700 dela biserică.
2. Sesia cantorală: 4 jugăre pământ arabil.
3. Venitele întâmplătoare în parohie.

Cererile de candidare, însoţite de actele cuvenite, se vor înainta, în termenul dat, oficiului protopopesc Braşov, cu al cărui aviz concurenţii se vor prezenta în parohie în zi de Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Dat în consiliul parohial ortodox român din Braşov-Dârste la 23 Sept. 1939.

Preşedinte: **Ioan Broşu** paroh-preş.
Secretar: **Nicolae N. Bârsan** preot-ajutor
Văzut: **Dr. N. Stinghe** adm. protopresbiteral

(97) 1—3

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

başii publici. Atunci pe ce se întemeiază veştile rele ce se colportează?

Toţi câţi le aruncă în lume sunt interesaţi. Ele pleacă dela streini şi înstrăinaţi, cari atentează la unitatea noastră naţională, la solidaritatea noastră ca popor, pe toate căile: prin partidele politice, prin secte, prin scrieri viclene dar mai ales prin asociaţii secrete. Căci ştiu cuvântul Scripturii: „Bate-voiu păstorul şi se va risipi turma".

Ceice susţin, că rolul bisericii a încetat sunt identici cu ceice susţin că religia este o eroare în care preoţimea ţine pe popor. Şi lovesc în biserică şi slujitorii ei, tocmai fiindcă înţeleg extraordinarul rol ce l-a jucat ea în viaţa neamului nostru şi ştiu că până n'o dau deoparte, nu pot tulbura apele şi nu pot pescui ce vreau.

Lovesc în preoţi şi în biserică fiindcă aceştia sunt reprezentanţii şi susţinătorii *tradiţiei* şi ai tradiţionalismului cuminte, sunt conservatorii bunurilor spirituale care în istoria popoarelor are exact rolul unui vizitiu dibaciu şi cu frâne bune la caii sălbatici şi nărăvaşi ai progresului, cari neînfrânaţi cu pricepere te-ar răsturna în prăpastie.

Vă iubiţi mama? Aţi putea lovi în ea de dragul unor utopii sociale? Nu.

Nu uitaţi că mama noastră bună, care a vegheat şi asupra înaintaşilor şi va veghea şi asupra urmaşilor cu aceeaş dragoste, cu aceeaş jertfelnicie ca şi în trecut, care şi când nu mai poate altceva, se roagă pentru pacea noastră de sus şi dela oameni şi pentru păstrarea unităţii şi pentru solidaritatea întregului neam, e Biserica. Nu loviţi în ea!!

Ea a fost, este şi va fi cel mai desinteresat şi mai de seamă factor naţional cât va exista neam românesc. Când va muri ea, am pierit şi noi! *De aceea nu loviţi în ea nicicând!! E mama noastră!**

Gh. Maior

* Conferinţă ţinută la Universitatea populară a „Astrei" în Sibiu, în sala festivă a liceului „Gh. Lazăr", în 24 Ianuarie 1938, ora 8 seara.

Biserica năruită, de *Al. Lascarov-Moldovanu.* Ed. „Cugetarea", Buc. IV. str. Popa Nan 21. Pag. 230. Lei 60.

Noul volum al fecundului autor face parte din şirul cărţilor cu conţinut creştin şi al romanelor sale atât de bine primite în cercurile largi ale cetitorilor iubitori de lectură aleasă. — De vânzarea la Librăria Arhidiecezană Sibiu.

AU APĂRUT:

Calendarul Bunului Creştin
pe anul 1940
cu Şematism Lei 50·—; fără Şematism Lei 12·—

Calendarul „Oastea Domnului"
pe anul 1940 Lei 12·—

Calendarele au un cuprins foarte bogat şi variat şi sunt împodobite cu multe ilustraţiuni frumoase. Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. La comande de peste 10 ex. se dă rabatul cuvenit. Pe lângă preţul Calendarelor să se mai adaugă încă Lei 15 pt. porto postal
— Contra ramburs nu se trimit —

Nr. 1080/1939 (94) 2-3

Concurs

Pntru întregirea parohiei de clasa I-a **Gheorgheni,** protopopiatul Oituz, judeţul Ciuc, în baza ord. Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 10.638/1939 Bis. se publică concurs cu termin de 30 de zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială primită prin reforma agrară în extensiune de 14 jugăre 1423 st. p.
3. Stola uzitată în parohie.
4. Intrucât parohia nu dispune de locuinţă parohială, consiliul parohial îşi ia obligaţia de a se îngriji de locuinţă pentru noul paroh, până la construirea unei case parohial proprii.

Concurenţii, preferiţi cei ce cunosc limba maghiară, îşi vor înainta cererile de concurs în terminul fixat la oficul protopopesc Oituz: Poiana Sărată, judetul Treiscaune. La cerere se va anexa şi prealabila încuviinţare de candidare dela Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc, pe lângă actele cerute de concurs.

Candidaţii, cu aprobarea oficiului protopopesc, se vor prezenta în parohie în Dumineci sau sărbători pentru a se face cunoscuţi enoriaşilor.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial din şedinţa dela 1 Noemvrie 1939.

Ioan Rafiroiu
protopop

Au apărut urmatoarele compoziţii muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediţie nouă primenită şi îmbogăţită. Un exemplar legat frumos Lei 200·—

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediţia V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100·—
De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

Ad. Nr. 241/1939 [93] 3—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a Gurasada, din protopopiatul Ilia, se publică concurs repeţit cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele acestui post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Folosirea cimitirului 1½ jug.
3. 2 jugăre eclejie veche.
4. Adăul dela fiecare familie.
5. Până la cumpărarea sau edificarea casei parohiale, un ajutor de chirie de 3000 lei anual.
6. Venitele stolare uzitate în tract.

Cererile de concurs şi aprobarea de a concura dela Prea Veneratul Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta în termin oficiului protopopesc, iar concurenţii, cu aprobarea protopopului, se vor prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc al tractului Ilia, în înţelegere cu consiliul parohial.

Ilia, la 6 Noemvrie 1939.

Iuliu Josan
protopop

Judecătoria mixtă Sibiu, secţia cf.

Nr. 1292/1939 cf. (22) 1—1

Extract din publicaţiunea de licitaţie

In cauza de executare făcută de urmăritoarea Banca Oaşia s. a. Sibiu contra urmăritului Muntean Nicolae.

Judecătoria:

A ordonat licitaţiunea execuţională în ce priveşte imobilul situat în comuna Ruşi, circumscripţia Judecătoriei şi Tribunalului Sibiu, cuprins în cf. a comunei Ruşi, Nr. protocolului cf. 1062 şi Nr. top. 642 casă şi grădină în valoare de 24.000 lei, cu pretul de strigare de 18.000 lei, asupra 3/15 parte din ff. Nr. 918 şi Nr. top. 2979, 2980 în valoare de 1960 lei cu preţul de strigare de 1470 lei, pentru încasarea creanţei de 8950 lei capital şi accesorii.

Licitaţiunea se va ţinea în ziua de 19 luna Decemvrie anul 1939 ora 15, în localul oficial al cf. strada Carmen Silva Nr. 7 uşa 33 parter.

Dată Sibiu, la 28 Februarie anul 1939.

Dir. de cf.: **(ss) Dr. Jurca**
Şef-Judecător: **(ss) Coman**
Pentru conformitate: **L. Gligor**

Nr. 196/1939 (96) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Ţapu,** din protopopiatul Mediaş, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială de 12 jug. arător.
3. Casă parohială, grădină şi folosinţa cimitirului.
4. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea P. V. Consiliu arhiepiscopesc de-a concura, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Mediaş în termenul dat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie pentru a servi, a cânta şi predica în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Mediaş, la 6 Noemvrie 1939.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Crăciun
protopop

Nr. 394—1939 [89] 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a, Sulighete, din protopopiatul Devei, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Folosinţa cimitirului.
3. Sesiune parohială: 2½ jugăre arător.
4. Câte 20 litri porumb smicurat dela circa 120 familii.
5. Stola obişnuită în tract.

Cererile de candidare, însoţite de aprobarea cuvenită din partea Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc, iar candidaţii se vor prezenta, cu aprobarea acestui oficiu, în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Deva, la 26 Octomvrie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român al Devei.

Teofil Chiffa
protopop

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII — Sibiu, 3 Decemvrie 1939 — Nr. 49

Telegraful Roman

Organ naţional-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Şaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole şi corespondenţe se adresează **Redacţiei** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preţul inserţiunilor un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele şi inserţiunile se adresează **Administraţiei** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

„Armistiţiul tuturor patimilor“

Dl Gh. Tătărescu, noul preşedinte al Consiliului de miniştri, a adresat Ţării un manifest care cuprinde în acelaş timp un program de guvernare şi un apel la solidaritatea tuturor. La program nu e în căderea noastră să mai adaugăm ceva. Iar realizarea lui atârnă de silinţele guvernului şi de împrejurările ce le va permite Dumnezeu. Dar apelul la solidaritate ni se adresează tuturor fiilor Ţării; realizarea acestui mare şi important postulat, de care depinde în primul rând viitorul neamului, stă în puterea fiecărui din noi în parte, în voinţa de a-l înfăptuì şi de a-l propovăduì. Deaceea datori suntem cu toţii, să medităm asupra lui, să-i adâncim înţelesul ca să-l putem adânci cât mai mult în fiinţa noastră; datori suntem să ni-l amintim cât mai des nouă înşine şi altora, reliefându-i stăruitor importanţa lui absolută pentru vremurile ce le trăim.

Dl preşedinte al Consiliului a scos din suflet accente emoţionante vorbind de necesitatea necondiţionată a înfrăţirii noastre în timpurile actualei crize. In nici un manifest guvernamental, în nici o cuvântare adresată vreodată de cineva naţiunii, nu s'a vorbit atât de stăruitor, din adâncul inimii, despre trebuinţa de-a ne strânge rândurile, de-a lăsa desbinările, ca în manifestul de faţă. Chemările apelului au o pregnanţă, un relief şi o plasticitate clasică, dovadă că au isbucnit dintr'o lucidă şi impresionată viziune a realităţii.

«Reclam până la sfârşitul crizei internaţionale *un armistiţiu al tuturor patimilor*», a spus dl prim-ministru.

«*Să dispară din mijlocul nostru gâlcevile mărunte şi pălăvrăgeala aţâţătoare, mai primejdioasă uneori decât chiar actele de răsvrătire.* Semănătorii de ură să aştepte alt anotimp şi otrăvitorii de suflete să şomeze pentru câtăva vreme, aşteptând timpuri mai liniştite... Armata nu trebue să fie lovită pe la spate de sfăşieri lăuntrice. Inapoia frontului dela fruntarii trebue să se ridice frontul intern al solidarităţii româneşti, izvor de putere pentru stăpânirea tuturor dificultăţilor şi a tuturor ameninţărilor.

Strajă gurii, barieră patimilor, pornire numai pentru muncă — iată poruncile de care trebue să asculte toate conştiinţele româneşti. Dorul de unire să ne înseninеze sufletele: unire, unire sacră în jurul Regelui, astăzi mai mult ca oricând, pavăză de apărare împotriva tuturor forţelor care s'ar putea coaliza pentru a sfărâma unitatea neamului nostru şi integritatea fruntariilor eterne ale Ţării».

Două lucruri cere în special dl prim-ministru: să înceteze pălăvrăgeala sterilă şi negativistă şi să întărim în noi virtutea solidarităţii naţionale.

Are dreptate dl prim-ministru când afirmă că nu există lucru mai primejdios decât isteria şoaptelor criticastre. Nu există oamenii mai nesimpatici, cu o mentalitate mai bolnăvicioasă, cu o comportare mai condamnabilă, nu există fiinţe mai primejdioase pentru rânduiala şi binele unei societăţi sau instituţii, decât acelea cari nu pot scoate din sufletul lor decât cuvânt sceptic de critică; sunt fiinţe fără de credinţă, cari văd numai negru, pun vina tot pe alţii pentru incapacitatea proprie, nu pot nădăjduì într'un mai bine produs de strădania altora, ba chiar nu vreau să se realizeze un bine dacă sunt alţii la lucru. Sunt fiinţe pe cari le-a îmbolnăvit hipertrofia eului, ajuns uneori din pricina împrejurărilor, dar mai adeseori din incapacitate proprie în imposibilitate de a-şi etala pretinsa superioritate. Astfel de oameni merg până acolo cu orbia patimei lor, încât nu se jenează să dorească rău chiar neamului lor, numai pentru a se dovedì că fără ei nu se poate face nimic.

Dumnezeu să păzească un popor de o astfel de plagă! Nu există duşmani mai mari, racilă mai înfricoşată, boală mai cruntă pentru existenţa unui neam decât febra şoaptelor de critică, cu şi fără motiv serios.

Oricine poate să dea mărturie că omul serios, cu o conştiinţă adâncită de sentimentul datoriei sale — datorie care se proectează în proporţii şi mai mari în sufletul credincios —, nu-şi pierde vremea criticând, ci foloseşte fiecare clipă muncind, construind, dând pildă despre adevăratul chip cum se pot îmbunătăţì condiţiile naţionale şi sociale.

Nu ne-a dat Dumnezeu să avem raiul pe pământ nici acum şi nici în viitor. Deaceea să nu cârtim veşnic cu privirea obsedată de imaginea desăvârşirii sociale, care niciodată nu va putea fi coborâtă pe pământ. Ci să ne încordăm fiecare puterile în sfera noastră personală de viaţă ca să înlesnim producerea unei stări puţin, puţin mai bune. Cine se încordează cu fapta spre mai bine, va vedea ce greu şi ce diluat poate înfăptuì mai binele, ce grozave sunt poverile imperfecţiunii cari îl trag la pământ şi pe el şi relaţiile în cari se află! Şi atunci nu va mai critica aşa de uşor nici pe cei ce au conducerea de Stat, cu complicatele forţe ce se ciocnesc, ce stau în calea bunelor năzuinţe, sau isbucnesc în altă formă după orice nouă realizare legislativă sau administrativă de care se părea că depinde deplina fericire a tuturor.

Să ne pătrundem de adevărul că niciodată nu se va putea realiza binele perfect în Stat şi pe pământ şi deaceea, ca creştini, să mutăm atenţiunea noastră spre o virtute pe care o cunoşteau părinţii şi am uitat-o noi şi pe care o cunosc toate popoarele serioase: să avem mai multă îngăduinţă între noi, să privim mai puţin la supărările cotidiane şi la micile noastre conflicte şi mai mult la ceeace ne este necesar pentru a ne menţine, pentru a progresa cu adevărat, prin fortificarea şi adâncirea caracterului nostru sufletesc.

Mai presus de toate unire între noi, cum e la toate popoarele, oricâte prilejuri de nemulţumire şi de conflicte vor fi fiind şi la ele. Unire şi muncă serioasă, tăcută, aşteptând fiecare în primul rând dela silinţele sale mulţumirea, mai binele şi mântuirea.

Aceasta e datoria noastră a celor ce nu avem rol de conducere în Stat. Iar datoria autorităţii de Stat este de-a guverna cu dreptate, în spirit de pace şi cu dragoste pentru toţi fiii Ţării, ferindu-se de-a face unora viaţa amară prin bănueli şi persecuţii neîntemeiate. De sus şi până jos să ne iubim unii pe alţii şi să muncim pentru Ţară. E ceeace a promis de altfel atât primul-ministru, cât şi ministrul justiţiei, care a spus că «dreptatea trebue să fie corectivul autorităţii».

D. STĂNILOAE

Şaguna ocârmuitor politic

Cu prilejul serbării patronului Academiei teologice „Andreiane“ *)

Ceeace deosebeşte o personalitate excepţională de omul de rând, este geniul şi credinţa care zace la rădăcinile genialităţii ei. Geniul neînsufleţit de o credinţă năprasnică în puterile sale creatoare, nu mai este geniu ci o biată epavă pe care invidia oamenilor — sau în cel mai bun caz indiferenţa lor — nu va întârzia s'o asvârle la ţărmul uitării sau s'o sdrobească de stâncile înfrângerii.

Uriaşul la a cărui îndătinată pomenire cu laudă vă învită în fiecare an profesorii şi studenţii acestei instituţii de învăţătură şi educaţie ortodoxă, care-i poartă numele cu incontestabilă vrednicie, a fost un om de geniu — şi anume un *geniu credincios.*

Geniul şagunian, oridecâteori ai prilejul să-i măsori dimensiunile, te ispiteşte să te lansezi într'o cascadă de neprecupeţite elogii la adresa lui, fără teama că ai s'ajungi vreodată să-i epuizezi profunzimile şi frumuseţile inegalabile. Pe de altă parte, credinţa puternică ce l-a fructificat în roadele binecuvântate din cari se înfruptează de decenii neamul nostru şi despre cari vorbeşte la superlativ o întreagă lume, te îndeamnă să desluşeşti, să desprinzi din plenitudinea ei inepuizabilă îndemnuri de-o înaltă valoare etică şi de tot atâta folos.

Avem de ales dar, în aceste clipe de întrematoare zăbavă sufletească şi de cuminecare cu trecutul, între lauda geniului şi descifrarea învăţămintelor ce ni le îmbie credinţa şaguniană.

Ne-am hotărât pentru aceasta din urmă. Şi iată dece!

Geniul se naşte, pe când credinţa se dobândeşte. Geniul nu se poate transmite, pe când credinţa da. Genialitatea te obligă s'o admiri — şi-atâta tot. Credinţa te îndeamnă, te convinge s'o urmezi, să ţi-o însuşeşti. Puterea ei de contagiune creşte direct proporţional cu valoarea integrală a personalităţii însufleţite de ea. Ori Şaguna a fost fără doar şi poate o personalitate de proporţii grandioase, din comorile căreia putem împrumuta dar peste dar.

Ziua de azi, are nevoie de luminile celei de ieri, paşii prezentului, de comenzile trecutului. Păţaniile celor trecute vremi sunt tot atâtea poveţe pentru cele viitoare. Acesta e un adevăr vechiu cât lumea. Şi noi ţinem la el cu străşnicie. Praznicul din seara aceasta e cea mai bună dovadă că încă nu ni s'a uscat rădăcinile cu cari tragem din solul opulent al istoriei româneşti vlaga tradiţiilor noastre scumpe. Şi e de dorit să nu se uşte niciodată aceste rădăcini. Căci «un popor trăieşte numai până atunci, până când îşi cunoaşte trecutul şi este însufleţit pentru al său viitor; îndată ce aceste două scântei se ştersera din inima lui, el a murit, deşì pare că mai trăieşte» — scria oarecând foia lui Şaguna.

Aşa şi este!

Credinţa lui Şaguna a avut un obiect îndoit: Dumnezeu în ceruri, iar pe pământ neamul românesc. Ea le-a îmbrăţişat pe amândouă deopotrivă şi nu le-a separat nici când, nutrind pururea convingerea că permanenţa neamului nostru este în funcţiune de starea tradiţională de cuminte subordonare faţă de Dumnezeu şi de plinire a poruncilor Lui. Un lung şi întunecat trecut îi şoptea marelui preot al deşteptării noastre, de pe fiecare pagină îndurerată a lui, că dacă elementul băştinaş al Ardealului năpăstuit de altădată a isbutit să-şi menţină sufletul nefalsificat, conştiinţa naţională trează şi limba maternă curată, apoi aceasta avem s'o mulţumim exclusiv credinţei noastre în Dumnezeu şi interpretului ei de fiecare clipă, adică Bisericii strămoşeşti. Grăuntele de muştar al realităţilor româneşti conservat în Biserică, Şaguna l-a făcut să crească, tot prin Biserica strămoşească — de astădată condusă de geniul lui — în pom mare, din roadele îmbelşugate ale căruia ne înfruptăm copios şi astăzi. Impunătorul edificiu al vieţii naţionale a Românilor ardeleni, durat de el, este fără egal în strădaniile similare ale hărţuiţilor lui precursori.

Vremea lui, cu nevoile-i cunoscute, l-a obligat pe Şaguna să se facă «tuturor toate». A isbutit!... fiindcă a fost *preot.*

Iată dece a făcut acea memorabilă spovedanie: «De m'aşi naşte de-o

*) Toate datele şi citatele sunt luate din operele dlui Prof. univ. Dr. I. Lupaş şi din Gh. Tulbure: Mitropolitul Şaguna, Sibiu 1938.

sută de ori tot preot m'aşi face»! Căci preotul, în tot trecutul nostru, a fost nu numai un colector şi stâmpărător al gemetelor neamului lui robit, ci maicuseamă însufleţitorul nădejdilor lui. El îndeplinea concomitent funcţiuni harice, duhovniceşti, culturale, sociale şi politice chiar. Şaguna însuşi a fost — a trebuit să fie — şi om politic. Geniul lui multilateral s'a legitimat din plin şi pe acest teren. Lucru care nu-i poate surprinde maicuseamă pe ceice ştiu că politica nu se reduce — cum cred unii — la dibăcia de-a parveni în situaţii şi onoruri nemeritate. Nu! Politica, la originea ei, era o artă şi o apostolie totdeodată. Artă, pentrucă exercitarea ei presupune anumite însuşiri: pricepere, inteligenţă, suflet mărinimos. Apostolie, pentrucă urmărea plinirea binelui comun, desăvârşirea morală şi bunăstarea materială a tuturora. Politica a devenit un concept ratat, dezagreabil, suspect şi uneori o oficină de fărădelegi patente, numai atunci când a încăput pe mâini nepricepute. Şi asta s'a întâmplat des!

Compromisă de mulţi, Şaguna reabilitează această artă, accentuându-i caracterul de apostolie. Cum? Subordonând totdeauna factorul politic unui ţel de înalt ordin spiritual. Toată viaţa lui de grele lupte politice vorbeşte împotriva agitaţiei sterpe, a gâlcevilor inutile, a protestelor sgomotoase, împotriva unui anumit fel de-a fi care vrea să te arate că eşti cineva. «N'a fost un politician al frazei — scria episcopul săsesc G. D. Teutsch după săvârşirea din viaţă a marelui Ierarh — nici unul dintre acei idealişti, cari prin puterea covârşitoare a entuziasmului şi a cuvântului cuceritor voesc să mişte munţii din loc şi să schimbe cursul râurilor, ci lui îi plăcea să rămână totdeauna pe tărâmul împrejurărilor reale şi să-şi facă seama cu ele». N'a fost «chimval gălăgios», nici «aramă sunătoare». «*Fu şi taci*» — spunea marele mitropolit.

Ţelul suprem pe care-l urmărea Şaguna ocârmuitorul politic, era *mai binele neamului*. Mijloacele de cari s'a slujit în atingerea lui? Biserica şi cultura naţională; iar pe de altă parte, participarea efectivă la diriguirea trebilor obşteşti ale împărăţiei stăpânitoare, tocmai pentrucă Românii ardeleni participau din greu şi la purtarea poverilor ei. In numele sarcinilor lor — biruri, corvezi, cătane împărăteşti — Şaguna reclamă drepturi corespunzătoare pentru Români. Intr'o audienţă la împărat — scrie Şaguna într'o pastorală din anul învolburat 1849 — «l-am rugat în numele vostru al tuturora, ca să ne facă şi pe noi Românii asemenea cu celelalte naţii, şi *precum purtăm greutăţile aşa să gustăm şi bunătăţile*». Prins între Budapesta ostilă oricărei emancipări româneşti şi între Viena ceva mai favorabilă revendicărilor noastre — dar amândouă străine de marele lui suflet românesc — Şaguna trebue să se decidă. Şi s'a decis!... adoptând totdeauna atitudinea cea mai potrivită cu naţionalismul constructiv ce-l încălzea. Dacă această atitudine l-a mânat aproape totdeauna «cu împăratul contra Budapestei», explicaţia trebue căutată în convingerea lui, de-atâteaori verificată, că din partea Budapestei nu ne puteam aştepta la altceva decât la gâtuire şi exterminare. Vrei să trăieşti? Cucereşte-ţi dreptul la viaţă, aliază-te cu ceice nu-s împotriva ta, chiar dacă nu-ţi sunt deadreptul favorabili! — iată îndemnul pe care-l dădea neamului său în toată bunăvremea. Celece s'au întâmplat mai apoi, au confirmat prevederile sale.

Suntem în anul 1865. Austria, strâmtorată de primejdii externe, era pe punctul de-a oferi Ardealul plocon Budapestei, ca să restabilească pacea lăuntrică. Ungurii triumfau. Ai noştri se vedeau sacrificaţi fără milă. Ce era de făcut?

Mitropolitul Şaguna îi îndeamnă pe reprezentanţii Românilor să intre în dietă şi să protesteze pe cale legală contra alipirii Ardelului la Ungaria. Mai bine mort pe parapete, decât rob înlănţuit!

Naţionalismul său activist n'a fost înţeles de tabăra adversă, pasiviştii, în fruntea cărora se găsea directorul «Gazetei Transilvaniei» Gh. Bariţiu. Aceştia susţineau că mişelia pusă la cale nu poate fi împiedicată decât dacă fruntaşii Românilor refuză să intre în dietă.

Neînţelegerile dintre fraţi au înlesnit câştigul adversarului — adică al Budapestei. Vitejia romantică a pasiviştilor, politica lor negativă, a grăbit înfăptuirea ireparabilului. Şaguna a avut dreptate. Istoria era de partea lui — cetatea antică pedepsea pasivismul politic cu anularea drepturilor civile — iar prezentul tot aşa. Dar n'a fost ascultat!... şi lucrul acesta l-a îndurerat adânc şi l-a băgat în mormânt cu zile.

Moartea lui, cum spunea însuşi împăratul, a fost o «pierdere omnilaterală». Căci, după opinia dlui Prof. N. Iorga, pururea pomenitul Ierarh «a fost de pe scaunul său de arhiereu, ca de pe un tron de rege, un cârmuitor de oameni şi un îndreptător al vremilor, cărora nu li s'a supus ca exemplarele obişnuite ale omenirii, ci le-a întors de pe povârnişul lor spre culmea lui».

Mitropolitul Andrei Şaguna n'a fost numai «preot deşteptării noastre», ci şi »semnelor vremii profet«. Cârmuitorii de talia lui lasă în urmă, pe lângă înfăptuirile cari îi fac nemuritori, un întreg program de acţiune pentru urmaşi, un testament care trebue respectat. O sută de ani — spunea cineva— urmaşii lui Şaguna vor avea destul de lucru ca să-i realizeze vrerile.

Ne-a hărăzit Dumnezeu bucuria de-a avea astăzi pe jeţul arhieresc ce l-a consolidat şi încărcat de prestigiu Şaguna, un Ierarh care-i apără moştenirea şi-i plineşte vrerile articulate pe patul de moarte. Infiinţarea recentă a Episcopiei Timişoarei, pe care Şaguna a vrut-o statornic şi a înzestrat-o mai 'nainte de-a fi, e cea mai proaspătă mărturie că *pe plan bisericesc* prevederile testamentare şaguniene capătă trup una după alta.

Acestea însă nu epuizează în întregime dorinţele cu cari a închis ochii pururea pomenitul Ierarh. De dincolo de mormânt, el aşteaptă şi acum — cu răbdarea celuice-i sigur că judecăţile lui drepte sunt — să i se împlinească vrerile şi *pe plan naţional*. Şi mai ales să-i fie ascultat îndemnul neluat în seamă la 1875: înfrăţirea în gânduri şi în atitudini a tuturor Românilor. «Unirea face puterea»!

*

Salutăm cordial prezenţa Domniilor Voastre la acest praznic al Academiei noastre teologice »Andreiane», căruia ne-am dat osteneala, în ciuda împrejurărilor excepţional de grele prin cari trecem, să nu i împuţinăm deloc caracterul festiv. Suntem convinşi că îndeosebi la o cumpănă de vremi ca aceasta, trebue mai vârtos să ne zidim unii pe alţii, deslu-şind din întâmplările celor trecute vremi povaţă pentru cele viitoare.

Nu credeţi că maicuseamă acum când un îndepărtat bubuit de tun prevesteşte primejdii apropiate, iar 1 Decemvrie ne aduce aminte de secretul tăriei noastre — înfrăţirea — e vremea să meditâm asupra convingerilor politice ale lui Şaguna? «Lozinca politică a românismului în perioada de după 1848 era: «cu Viena contra Budapestei». Şaguna însuşi a avut totdeauna o atitudine de aleasă cuviinţă faţă de Majestatea Sa chesaro-crăiască, pentruca să poată obţine soluţionarea cât mai multora din doleanţele neamului său preaiubit, pentruca să asocieze Burgul vienez la lupta sa împotriva Budapestei. Dar această Majestate străină de sufletul său i-a refuzat multe drepturi şi umbla să împartă ca să stăpânească.

Dacă ar trăi astăzi?.... când un alt Suveran se străduieşte să ne unifice?... când un alt Suveran împlineşte prevederile testamentare şaguniene?....

Marele adormit dela Răşinari ne-ar indica singura atitudine salvatoare:

— *Puneţi straje desbinărilor! Inainte, cu împăratul* **nostru**, *contra tuturor vrăjmaşilor românismului unificat! Şi mai presus de toate, cu ajutorul lui Dumnezeu!*

Dr. GRIGORIE T. MARCU

La 1 Decemvrie

Cuvinte regale

«Prin unire s'a săvârşit România de ieri, prin ea s'a întregit România de azi, prin unire trebue să desăvârşim şi să întărim România de mâne.

Vor fi fost, pe vremuri, lupte între fraţi, azi ele trebue să dispară.

In România de astăzi, care ar trebui să fie ţara cea mai fericită din lume, nu trebue să mai fie nici o desbinare, ci numai o singură năzuinţă salvatoare, aceea a unirii tuturor într'o colaborare desinteresată, toate eforturile obşteşti tinzând la asigurarea binelui acelui factor permanent care este poporul românesc».

M. Sa Regele Carol II

Serbarea studenţilor Academiei teologice „Andreiane“

Joi, 30 Noemvrie ora 6 d. a., Societatea de lectură a studenţilor Academiei noastre teologice a comemorat, potrivit obiceiului anual, pe patronul său, neuitatul mitropolit Andrei Şaguna printr'un festival deosebit de reuşit.

Preşedintele de onoare al Societăţii, Păr. Prof. Dr. Grigorie T. Marcu a rostit un prea frumos cuvânt despre **Şaguna, om politic,** *pe care îl publicăm în altă parte a foii.*

Studentul Cornel Dascal, an. IV, a desvoltat o conferinţă bogată în idei şi străbătută de o caldă simţire religioasă, intitulată: »Dumnezeu în lume».

Studentul Şt. Taşcian, an. II, a declamat o poezie proprie «Marelui Şaguna», de-o laudabilă inspiraţie, iar studentul V. Ursucaş, an. III, a declamat într'o formă care a stârnit aplauze furtunoase poezia lui G. Coşbuc: «Decebal către popor».

Menţionăm cu vie satisfactie forma excelentă în care au fost executate bucăţile corale, sub conducerea Păr. Prof. Petru Gherman. Corul Academiei teologice a atins sub priceputa şi entuziasta conducere a Păr. Prof. Petru Gherman un nivel impresionant.

Două din bucăţile corale sunt chiar compoziţiile dirijorului. Ele poartă aceeaş marcă a talentului real şi puternic pe care l-a vădit Păr. Petru Gherman şi prin alte compoziţii.

«Blândul Păstor» a cucerit cu acordurile sale de raiu, iar «Ardealul» a ridicat sufletele într'o energică hotărâre spre ziua de mâne.

Şedinţele festive ale studenţilor teologi devin din an în an tot mai înălţătoare, tot mai pline de talent şi de suflet. Sunt cele mai minunate prilejuri de reconfortare sufletească ale Sibiului.

La sfârşit, Păr. consilier Dr. A. Gâlea a lăudat străduinţele studenţilor şi a transmis binecuvântările I. P. S. Mitropolit Nicolae, reţinut de importante chestiuni bisericeşti în altă parte.

A asistat un public extrem de numeros.

Şedinţa solemnă a parlamentului român

In cadrul şedinţei solemne, dela 25 Noemvrie 1939, a senatului, a luat parte pentru întâia oară ca senator de drept Măria Sa Marele Voevod *MIHAI* de Alba-Iulia, moştenitorul tronului.

Cu neţărmurită dragoste şi încredere este primit, în mijlocul bătrânilor neamului, Celce va avea să conducă odată destinele patriei române întregite.

O fericită coincidenţă a făcut ca solemna intrare în Maturul corp să amintească ţării o aniversare tot aşa de strălucită: în 25 Noemvrie s'au împlinit adecă 25 de ani de când, cu aceeaş însufleţire, fusese primit întâia oară, ca senator de drept, M. Sa Regele Carol II, pe atunci moştenitor de tron.

La istorica şedinţă a Senatului, dela 25 Noemvrie 1939, iau parte: membrii noului guvern, consilierii regali, înalţii prelaţi în frunte cu I. P. S. patriarh *Nicodim*, I. P. S. mitropolit *Nicolae* al Ardealului şi ceilalţi chiriarhi, membrii camerei deputaţilor, funcţionarii superiori, învitaţii şi reprezentanţii presei române şi străine.

Marele Voevod este salutat prin cuvântarea dlui consilier regal *Const. Argetoianu*, preşedintele senatului, care citeşte, formula jurământului: «*Jur credinţă Regelui Carol II; jur să păzesc constituţia şi legile ţării, să menţin unitatea naţională şi să apăr integritatea teritoriului României*».

Măria Sa Mihai, Mare Voevod de Alba-Iulia: *Jur.*

După semnarea actelor jurământului, Marele Voevod se urcă la tribună, întâmpinat cu nesfârşite urale, şi rosteşte următoarea cuvântare:

Domnule Preşedinte,
Domnilor Senatori,

Vă mulţumesc din toată inima pentru caldele cuvinte pe care Mi le-aţi adresat, cum şi pentru sentimentele de afecţiune ce Mi le-aţi arătat prin manifestaţia cu care M'aţi întâmpinat.

Azi, când păşesc pentru prima dată, după datina ţării, în această adunare, ca senator de drept, îmi dau mai bine seama ca oricând de îndatoririle ce le am de îndeplinit ca Principe moştenitor şi ca Român.

Faptul că în această zi în care depun legiuitul jurământ se împlinesc douăzeci şi cinci de ani de când Tatăl meu iubit a fost primit în Senatul ţării, măreşte emoţia ce a răsărit în această clipă în inima mea şi mă îndeamnă şi mai puternic a-Mi îndeplini fără preget şi cu toată convingerea datoria Mea faţă de Patrie şi Rege.

Adânc pătruns de însemnătatea acestei zile, Vă asigur că voi urmări cu tot interesul şi cu toată atenţiunea lucrările Maturului Corp.

Doresc ca prin aceasta să dau încă o dovadă despre hotărârea Mea de a face tot ceea ce Mi stă în putinţă pentru a răspunde aşteptărilor Ţării şi a răsplăti străduinţele de fiecare clipă pe care iubitul Meu Părinte le face pentru a Mă apropia cât mai mult de vrednicia iluştrilor Mei străbuni.

Trăiască Majestatea Sa Regele!
Trăiască România!

(Strigăte de ura! Senatul ovaţionează îndelung).

Nr. 13.033/1939

Aviz oficial

PP. CC. protopopi din Arhiepiscopie sunt poftiţi a lua măsuri cu privire la îngrijirea duhovnicească a credincioşilor din parohiile vacante şi filii, înainte de sărbătorile Crăciunului, aşa după cum s'a dispus şi cu Circulara noastră Nr. 2539/1939.

Sibiu, la 28 Noemvrie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Aniversarea unirii

Sărbătoarea dela 1 Decemvrie este a tuturor cetăţenilor din cuprinsul României, indiferent de limbă şi confesiune.

Unirea dela 1 Decemvrie 1918, hotărâtă pe baza liberei voinţi a poporului majoritar din Transilvania, n'a fost numai un act naţional, ci ea a însemnat un nou statut social, care garantă locuitorilor deplină desvoltare în spiritul statului modern.

Punctul cinci din actul unirii prevedea: «Reforma agrară radicală. Se va face conscrierea tuturor propietăţilor, în special a proprietăţilor mari. In baza acestei conscrieri, desfiinţând fideicomisele şi în temeiul dreptului de a micşora după trebuinţă latifundiile, i se va face posibil ţăranului să-şi creeze o proprietate, (arător, păşune, pădure), cel puţin atât, cât să o poată muncì el şi familia lui. Principiul conducător al acestei politici agrare e pe de-o parte promovarea nivelării sociale, pe de altă parte potenţarea producţiunii».

Suveranul ţării asigură astăzi în România respectarea celor mai sănătoase principii de viaţă. A aşezat evoluţia ţării pe temeiurile unei fericite desvoltări şi a dat minorităţilor întreaga putinţă de participare la viaţa de stat.

E gândul tuturor, fără excepţie, ca patrimoniul dela Alba-Iulia să fie păstrat de către toţi fiii acestei ţări.

In ziua aniversării, sufletele noastre recunoscătoare s'au îndreptat către Majestatea Sa Regele Carol al II-lea şi către cârmuitorii Frontului Renaşterii Naţionale.

*

Comemorarea unirii Ardealului cu patria mamă s'a desfăşurat şi în anul acesta cu tradiţionala însufleţire, atât în capitala ţării, cât şi în toate centrele de seamă ale Ardealului, Banatului, Crişanei şi Maramureşului.

In oraşul de reziденţă, **Alba-Iulia,** *serbarea organizată de F. R. N., a luat proporţii în deosebi impunătoare, prin participarea membrilor guvernului, a dlui rezident regal, a numeroşilor delegaţi şi a mulţimii de popor venit din toate unghiurile ţării noastre întregite. Aici, după serviciul religios din Catedrala Incoronării, au tălmăcit însemnătatea zilei, într'o şedinţă festivă dnii Dr. V. Moldovan, ministrii S. Dragomir I. Gigurtu şi C. Giurescu şi mulţi alţii. Dl Horia Teculescu a citit moţiunea şi telegrama trimisă Suveranului. In piaţa eroilor a urmat o strălucită defilare.*

La **Sibiu** *s'a slujit, în catedrala mitropolitană, doxologia de un sobor de preoţi, în frunte cu P. C. Sa părintele protopop Emilian Cioran, în prezenţa reprezentanţilor autorităţilor locale, a profesorimii şi tineretului şcolar, cuvântarea ocazională rostind-o părintele prof. A. Nanu.*

Obişnuitul **festival,** *în sala teatrului sibian, a fost şi de astădată cu grijă şi pricepere organizat de către despărţământul Sibiu al Asociaţiunii şi de Federaţia corpului didactic. Dl* **Bucuţa,** *într'o excelentă conferinţă, a schiţat importanţa aniversării; coruri şi dansuri naţionale, executate de tinerimea şcoalelor noastre, au contribuit de asemenea la reuşita festivalului pentru neuitata şi istorica zi de 1 Decemvrie 1918.*

Nr. 12.779/1939

Concurs

Pentru ocuparea catedrei de muzică, dela liceul ortodox român „Avram Iancu" din Brad, se publică concurs pe termin de 15 zile. Cei ce doresc să ocupe această catedră, să-şi înainteze actele, însoţite de cerere, Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu. Vor fi preferaţi candidaţii cari au pe lângă diploma de specialitate şi o diplomă despre absolvirea unei şcoli teologice superioare.

Sibiu, la 20 Noemvrie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Alegerea noilor mitropoliţi

In sala de şedinţe a Camerei deputaţilor s'a întrunit, în 29 Noemvrie 1929, colegiul electoral bisericesc sub preşedinţia I. P. S. Sale patriarhului *Nicodim*. Inaltul mesaj de deschidere a fost citit de dl ministru al cultelor *Ion Nistor*.

Trecându-se la votare, s'a constatat că din 191 înscrişi s'au exprimat 154, [majoritate absolută 78], dintre cari P. S. arhiereu *Irineu Mihălcescu* a întrunit 121 voturi.

I. P. S. patriarh declară ales ca mitropolit al Moldovei şi Sucevei pe I. P. S. Sa Irineu Mihălcescu.

Noul mitropolit a ilustrat timp de peste trei decenii catedra de apologetică şi dogmatică dela facultatea teologică din Bucureşti, îmbogăţind ştiinţa teologică cu numeroase lucrări de apologetică şi de educaţie morală religioasă.

Un adevărat ierarh al ortodoxiei, I. P. S. Irineu fost mai în urmă mitropolit locotenent al Olteniei, trece acum pe scaunul arhieresc dela Iaşi, ca mitropolit al Moldovei şi Sucevei, unde a strălucit un lung şir de mitropoliţi cărturari şi evlavioşi.

Clerul şi poporul moldovean îl aşteaptă cu nădejdea, deplin îndreptăţită, că noul mitropolit se va adeverì vrednic urmaş al valoroşilor săi predecesori.

In ziua următoare, 30 Noemvrie, s'a făcut alegerea *Arhiepiscopului Craiovei şi Mitropolit al Olteniei, Râmnicului şi Severinului*. Din 192 înscrişi s'au exprimat 147, dintre cari P. S. Sa episcopul dela Huşi, *Nifon Criveanu*, a întrunit 120 voturi şi a fost proclamat ales.

P. S. Nifon este unul dintre cei mai activi chiriarhi ai sfintei biserici ortodoxe. Ctitoriile merituosului ierarh, făcute în timp scurt de cinci ani, în eparhia Huşilor, sub raport cultural-misionar, administrativ-bisericesc şi economic, alcătuesc o pilduitoare operă şi o garanţie că ea va fi continuată în nóua demnitate.

Noii mitropoliţi au fost felicitaţi călduros din toate părţile pentru alegerea cu care i-a învrednicit colegiul electoral.

Politica bisericească în programul noului guvern. — In cuvântarea dlui consilier regal **Gh. Tătărăscu,** preşedintele consiliului de miniştri, rostită Marţi seara la postul de radio, vorbitorul a declarat, — privitor la politica faţă de biserici, — că una din grijile de căpetenie a guvernului va fi:

Intărirea credinţei şi asocierea bisericilor naţionale la opera de ridicare a statului, asigurându-le un rol precumpănitor în realizarea asistenţei publice.

Bucurie unanimă

Infiinţarea episcopiei Timişorii a fost întâmpinată în toată Biserica ortodoxă ardeleană cu o mare bucurie. Foile oficiale ale tuturor eparhiitor au închinat evenimentului articole de fond, subliniind însemnătatea lui, plusul de forţă pe care viaţa spirituală a Banatului şi a întregului neam românesc îl va câştiga prin noua episcopie. Brâul de cetăţi spirituale şi naţionale de pe graniţa de vest e acum încheiat.

Numai un preot din Caransebeş a primit inspiraţia să facă pe supăratul. Dar cine să mai facă caz de neînţelegerea unui preot, exprimată de altfel atât de indecis, cu tot felul de afirmări şi retractări în «Foaia Diecezană» Nr. 47.

Mai regretabilă e lipsa de jenă cu care se foloseşte foaia unei eparhìi, pentru a se pleda împotriva existenţii acelei eparhii.

Probleme-Recensii-Comentarii

Conferinţe preoţeşti. — Preoţimea protopopiatului Sibiu s'a întrunit în conferinţă de toamnă, la 24 Noemvrie 1939, în sala Academiei teologice din *Sibiu*, şi a desbătut probleme de importanţă, privitoare la viaţa religioasă şi culturală a credincioşilor.

Preoţii, în frunte cu P. C. părinte protopop *Emilian Cioran*, au participat la doxologie în catedrala mitropoliei.

Lucrarea conferinţei s'a deschis prin cuvântul preşedintelui, păr. prot. Cioran, care cere preoţilor să stea cât mai mult în legătură sufletească atât cu cei plecaţi spre frontiere, cât şi cu familiile lor rămase acasă, îndrumând şi ajutând cu vorba şi cu fapta şi pe unii, şi pe alţii.

Dări de seamă despre publicaţii mai de seamă au cetit preoţii *Ion Chioaru*-Sibiu (despre o lucrare de Al. Carell) şi *Ion Roman*-Tălmăcel (despre Omilii duhovniceşti de Macarie Egipteanul).

Au mai citit: Pr. *Miron Florea*-Cornăţel o lucrare despre idelle de urmat la învăţământul religios în şcoala primară; ear diaconul *D. Călugăr* o conferinţă despre: Consideraţii pedagogice şi psihologice asupra sentimentului de recunoştinţă.

Indrumări, pentru viaţa practică bisericească, au încheiat conferinţa preoţilor.

*

— Preoţimea despărţământului Mediaş şi-a ţinut conferinţa religioasă de toamnă în 10 Noemvrie 1939 în *Mediaş*. După slujba utreniei şi a sfintei liturghii, săvârşite de un sobor de preoţi în frunte cu părintele protopop Ioan Crăciun, a predicat părintele protopop despre: Puterea rugăciunii în cumpăna vremurilor de azi. Trecând la oficiul protopopesc păr. prot. Crăciun deschide şedinţa îndemnând la activitate intensă preoţimea pentru a statornici idealul lui Hristos în inimile parohienilor.

Părintele *M. Maier* a desvoltat lucrarea: Preotul în slujba educaţiei religioase şi morale a tineretului. Conferinţa arată rolul preotului ca părinte sufletesc al copilului.

Urmează: Dare de seamă asupra cărţii „Mirenii în Biserică", de Dr. Liviu Stan; referent părintele *Petru Pătărău*. Preoţimea a rămas impresionată de monumentala operă, mulţumind părintelui Stan pentru munca neobosită ce-a depus.

Preoţimea regretă că nu s'au tipărit încă manualele de religie pentru elevii cursului primar, din care cauză învăţământul sufere.

Se discută rolul preotului în „Străjerie". Intrucât textul biblic nu se mai tălmăceşte de preoţi, pierdem o fericită ocazie de-a spune un cuvânt creştinesc cu începutul fiecărei săptămâni la ridicarea pavilionului. De aceea rugăm ca Ven. Consiliu Arhiepiscopesc să intervină, să nu se renunţe la această sarcină a preotului de-a tălmăci textul biblic la ridicarea pavilionului.

După unele chestiuni administrative şedinţa se ridică. — *Coresp.*

*

Conferinţe preoţeşti. — Preoţimea tractului *Braşov* s'a întrunit în a doua conferinţă de toamnă, în 9 Noemvrie c. sub conducerea părintelui Dr. N. Stinghe, adm. prot. După săvârşirea slujbei de invocare a Duhului sfânt, a predicat părintele *Victor Boţoman*-Satu-nou, despre pacea sufletească. Şedinţa intimă s'a ţinut la sediul protopopiatului, unde păr. Dr. N. Stinghe deschide şedinţa salutând cu frăţească dragoste pe C. Sa Păr. Arhim. Stamatiade, noul conducător al parohiei greceşti din Braşov, şi pe toţi preoţii prezenţi. Se dă cetire apoi lucrării: Sf. cuminecătură din p. d. v. dogmatic, de părintele *Sil. Garcea*-Cernatu. Problema vastă a fost redată limpede şi într'un stil accesibil tuturora.

Păr. *Ioan Turcu* prezintă lucrarea: „Biserica ortodoxă şi preoţimea faţă de noul ritm al vieţii naţionale". Aceeaş problemă a fost tratată şi de părintele *Petru Debu*. Ambele, complectându-se una pe alta, au adus preoţilor o orientare necesară în această chestiune actuală.

Teza a dat naştere la discuţii frumoase, la care au luat parte mai toţi preoţii.

Urmează hotărâri de ordin administrativ, după care părintele Coman propune sporirea fondului bibliotecii protopopiatului în măsura posibilităţii procurării tuturor cărţilor de valoare, folositoare preoţilor. Conferinţa aprobă, însărcinând pe preoţii Coman şi Voineag cu recomandarea şi procurarea acestor cărţi.

— In continuare se ţine şedinţa desp. Braşov al Asociaţiei „A. Ş." a clerului, alegându-se un comitet compus din: Păr. Dr. Stinghe preşedinte, Dr. P. Debu vicepreşedinte, V. Voineag secretar, Ludu casier, Turcu, Măeruşan, Greceanu, membri. — *Coresp.*

*

— Adunarea de toamnă a preoţilor din tractul Rupea (Cohalm) s'a ţinut în 4 Noemvrie în Rupea. La adunare au fost prezenţi toţi preoţii dornici de a se consfătui în vederea măsurilor de pastoraţie tot mai complexă de astăzi. Preşedintele, părintele protopop *Alex. Brotea*, deschide adunarea prin o cuvântare insistând asupra rolului ce trebue să-l aibă preotul în împrejurările pe care le trăim. Dă sfaturi turi pentru purtarea noastră faţă de minoritarii cu cari convieţuim. Evocă amintirea octogenarului preot Ion Mihailă din Dăişoara trecut în lumea dreptilor şi îngropat de un sobor de preoţi în frunte cu P. C. Sa. Adunarea prin sculare şi pioasă reculegere cinsteşte memoria colegului. Urmează lucrarea preotului *P. Pintea* „Observaţii asupra statutelor Reuniunii femeilor ortodoxe". C. Sa scoate în evidenţă lacunele vechiului statut şi modificările trebuitoare pentru a-l adapta vremurilor. Adunarea îşi însuşeşte noul statul întregit. Lucrarea se trimite P. V. Consiliu arhiepiscopesc spre a forma bază pentru redactarea unui statut-tip al reuniunilor de femei din Arhiepiscopie.

Păr. *G. Cristea* ceteşte conferinţa „Preotul şi străjeria" în care elogiază principiile mişcării de înviorare şi direcţionare a tineretului.

După ce preşedintele face unele comunicări oficiale, se discută: problema pensionării preoţilor. După discuţii lămuritoare se hotăreşte ca pensionarea preoţilor să formeze un punct în programul viitorului congres al Asocieţiei clerului „Andrei Şaguna". — Pr. *D. B.*

*

Cercuri religioase. — Despărţământul Târnava-mare al Asociaţiei clerului „Andrei Şaguna", în şedinţa ţinută în primăvară sub preşedinţia P. C. părinte protopop Ioan Dragolea în *Dumbrăveni*, a hotărât, ca în protopopiat în cursul anului în fie care parohie să se întrunească preoţimea cercului respectiv, pentru adâncirea sentimentului religios în massele poporului dreptcredincios.

Aceasta hotărâre s'a pus în aplicare de cele trei cercuri religioase din protopopiat.

In toamna aceasta cercul religios din Dumbrăveni s'a întrunit în Dumbrăveni, Hoghilag şi Pelişor.

La *Dumbrăveni*, în cursul sfintei liturghii oficiată de P. C. părinte protopop Ioan Dragolea, asistat de soborul de preoţi, a predicat C. Sa *Ilarion Muntean* despre practicarea virtuţilor creştineşti de închinătorii divinului Iisus. Exprimă bucuria credincioşilor din protopopiat, constatând începerea lucrărilor de zidire a bisericii ortodoxe din Dumbrăveni.

La *Hoghilag* a predicat C. Sa *Ioan Filip* despre înfrăţirea creştină prin binefăcătoarele norme de viaţă propagate prin duhul înţelegerii, pacea şi iubirea creştină. C. *Grigorie Suciu* conferenţiază poporului, adunat în mare număr, despre creşterea în duh de înălţare creştină a tineretului de azi. Propune soluţii, ca în vâltoarea vieţii sbuciumate de azi, ce fel de mijloace să folosim în îndrumarea tineretului, ca să-l ferim de amăgitori şi să-l apropiem cât mai mult spre singurul salvator, Iisus Hristos,

P. C. părinte protopop *I. Dragolea* relevă setea duhovnicească a credincioşilor noştri, de a trăi în Hristos, ca cel mai puternic razim în zile critice pentru omenire.

La *Pelişor* a propovăduit cuvântul evangheliei mântuitoare veteranul preot *Nicolae Gheaja*. In cuvântarea sa a demonstrat, că darurile cu care ne-a înzestrat Atotputernicul, să le folosim spre mântuirea noastră, şi spre folosul obştei creştine.

C. Sa *Grigorie Suciu* se îndreaptă, în rostirea cuvântului său, către tineret, cu îndrumări instructive.

P. C. părinte protopop *I. Dragolea* se adresează credincioşilor, ca şi în viitor cu toată dragostea să se apropie de sfânta biserică, arma nebiruită în viaţa noastră. — Pr. *I. M.*

*

Conferinţă preoţească. — In 18 Noemvrie s'a ţinut, în parohia centrală Şercaia, conferinţa de toamnă a preoţilor din tractul Oltul. După invocarea Duhului sfânt, părintele *Gh. Ivaşcu*, administratorul protopopesc, a deschis şedinţa, stăruind asupra rolului preoţimii în munca de propăşire a neamului.

Işi exprimă bucuria că preoţimea se prezintă gata la datorie, împlinindu-şi cu râvnă misiunea.

Se alege, ca secretar al Asociaţiei clerului „Andrei Şaguna" din protopopiatul Oltul, părintele *Alex. Florea*-Vlădeni.

Păr. *C. Pop*-Părău citeşte conferinţa: Rolul Bisericii noastre ortodoxe în trecut şi în prezent. La discuţia conferinţei au luat parte aproape toţi preoţii prezenţi. Au urmat apoi recenziile valoroasei cărţi „Mirenii în Biserică" de Dr. L. Stan, prezentate de preoţii tractului, dintre cari Păr. *I. Dadu*-Şercăiţa citeşte darea de seamă a Sf. Sale.

Păr. *Grigorie Chighernea*-Berivoii Mari, desvoltă tema „Preotul în Serviciul social la sate" şi arată munca preotului în cadrele aşezămintelor dela sate.

Preoţii tractului prezintă rapoartele programelor de activitate în cadrele aşezămintelor religioase, culturale din parohii în earna aceasta.

După citirea ordinelor P. V. C. Arhiepiscopesc şi diferite propuneri de interes pastoral, păr. Gh. Ivaşcu, face frăţesc apel la sentimentul de jertfă a preoţimii în vremurile critice prin care trece neamul şi lumea. — Pr. *A. F.*

Nr. 12.762/1939

Aviz oficial

Se aduce la cunoştinţă, că se vor întregi prin numire de către Consiliul nostru arhiepiscopesc, următoarele parohii, la care parohienii au renunţat la alegere, şi anume:

1. In protopopiatul Băiţa, parohia Sălişţioara, clasa III-a.
2. In protopopiatul Dobra, parohia Poeniţa-Tomii, clasa III-a.
3. In prot. Geoagiu, parohiile de cl. III a: Bulbuc, Cheile Cibului.
4. In protopopiatul Ilia, parohia Certejul de jos, clasa III a.
5. In prot. Odorheiu, parohiile de cl. III: Bodogaia, Herculian, Lupeni şi Zetea.
6. In protopopiatul Oituz, parohia Bicazul ardelean, cl. III-a.
7. In protopopiatul Oltul, parohia Recea-Telechiană, cl. III-a.
8. In protopopiatul Hunedoara, parohia Mănierău, cl. III-a.
9. In protopopiatul Târnava Mare, parohia, Dupuşul, cl. III-a.
10. In protopopiatul Zarand, parohiile Grohot, Blăjeni-Grosuri, cl. III-a şi Blăjeni-Criş, clasa II-a.

Sibiu, din şedinţa şecţiei bisericeşti, a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 23 Noemvrie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat la 24 Noemvrie a. c. la Bucureşti pentru a participa la deschiderea Corpurilor legiuitoare şi la lucrările Sf. Sinod şi Congresului naţional bisericesc.

La 2 Decemvrie a c. I. P. S. Sa s'a întors la reşedinţă.

Decorat. Pentru remarcabila activitate, desvoltată la graniţa de apus a ţării, M. Sa Regele a decorat pe P. S. Sa episcopul *Nicolae* al Orăzii cu ordinul „Coroana României" în grad de cavaler.

Şcoalele primare săteşti sânt acum tot mai bine cercetate, chiar şi de copiii satelor de munte, acolo unde autorităţile au înfiinţat *cantine şcolare*, care dau copiilor o masă la ameazi.

Protopopiate vacante în Eparhia Maramureşului. S'a publicat concurs pentru postul de protopop la *Baia Mare* şi *Satu Mare* cu termenul 1—31 Decemvrie 1939. Beneficiile ambelor posturi: Sesiuni parohiale: 17 şi 32 jugăre. Locuinţă în natură, confortabilă. Salar dela stat, diurnă de protopop, pauşal de cancelarie, diurnă pentru vizitaţiuni canonice. Se cer actele: Extras de naştere şi botez. Certificate şcolare şi calificaţiune preoţească. Certificat de serviciu şi autobiografia. Concurenţilor din alte eparhii le trebue şi încuviinţarea dela PP. SS. Chiriarhi. Cererile de concurs se vor înainta Episcopiei ortodoxe, *Sighet*.

Maghiarii în România, şi românii în — Ungaria. Adunarea eparhială, ţinută de biserica reformată din Cluj, în zilele de Sâmbătă şi Duminecă, sub conducerea episcopului Dr. Vásárhelyi, s'a ocupat de situaţia parohiilor şi şcoalelor confesionale maghiare retormate din Ardeal. Episcopul a arătat că: numărul bisericilor reformate maghiare este de 700; şcoale primare confesionale reformate sânt în număr de 351, cu 500 sute de învăţători; licee de băeţi 5, de fete 1, gimnazii de fete 3, şcoale normale 2, liceu comercial 1, curs comercial de fete 1; există şi o academie teologică, şi un institut de diaconese; — toate aceste aşezăminte se bucură, — pe lângă contribuţia credincioşilor reformaţi (cari au dat bisericii lor în anul 1939 peste $10^1/_2$ milioane lei), — şi de ajutorul dat de statul român. — Cum se prezintă, în comparaţie cu această situaţie, bisericile ortodoxe şi şcoalele româneşti din Ungaria?!

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 3 Decemvrie 1939, va predica părintele protopop *E. Cioran*.

Conferinţă publică. Duminecă, în 3 Decemvrie 1939, ora 17 (5 seara), în sala prefecturii judeţene, va vorbi dl *Dr. Sever Pop*, prof. universitar, Cluj, despre: Ce ne învaţă graiul nostru.

Şezători de lucru de mână. Societatea naţională de *Cruce Roşie*, filiala Sibiu, invită pe doamnele din societatea sibiană, să ia parte în număr cât mai mare la şezătorile de lucru de mână pentru confecţionarea de îmbrăcăminte de lână, necesară *soldaţilor* ce stau de veghe la graniţă. Şezătorile, cu un mic program distractiv, se vor ţinea în fiecare *Sâmbătă* dela ora 17—20, în sala mare a primăriei municipiului Sibiu. Prima şezătoare s'a ţinut Sâmbătă 2 Decemvrie 1939. Toţi binevoitorii şi sprijinitorii societăţii sânt binevenîţi.

Au apărut urmatoarele compoziţii muzicale de **Timotei Popovici:**

1. Cântările liturgiei
pentru voci mixte
ediţie nouă primenită şi îmbogăţită. Un exemplar legat frumos Lei 200 —

2. Cântările liturgiei
pentru 3 voci egale
ediţia V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100 —
De vânzare la **Librăria Arhidiecezană Sibiu**

AVIZ

Conform ordinului P. Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 11.998—1939 Ep., s'au tipărit şi pus în vânzare pentru Oficiile protopopeşti şi parohiale CHITANŢIERE de 100 file cu Lei 65, de 200 file cu Lei 100 şi ORDINE DE PLATA de 100 file cu Lei 65, de 200 file Lei 100.

La comande de un Chitanţier şi un Ordin de plată de câte 100 file spesele sunt de Lei 30, iar la cele de 200 file spesele sunt de Lei 35.

Se pot comanda la Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţându-se preţul împreună cu spesele prin mandat postal.

Contra ramburs nu se trimit.

Nr. 1097/1939 (98) 1 - 3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Dridif,** protopopiatul Făgăraş, se publică a treia oară concurs, cu termen de 30 de zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiunea parohială: 7 feldere arătură, 1 jug. 800 st. p. fânaţ, iarba din cimitire şi din curtea bisericii.
3. O felderă de bucate dela fiecare gazdă, sau echivalentul în bani după piaţa Făgăraşului.
4. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de certificatele de studiu şi de încuviinţarea de candidare dela autoritatea superioară bisericească, se vor înainta oficiului protopopesc Făgăraş în termenul deschis.

Concurenţii se vor prezenta, cu prealabila înştiinţare a oficiului protopopesc, în parohie, pentru a se face cunoscuţi poporului.

Făgăraş, la 13 Noemvrie 1939.

Pavel Borzea
protopop.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

ANUNŢ

Tuturor oficiilor protopopeşti şi parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispoziţiile testamentare ale fericitului mitropolit Şaguna precum şi regulamentele pentru administrarea Librăriei şi Tipografiei arhidiecezane, atragem atenţiunea oficiilor parohiale şi protopopeşti ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate şi tipărituri oficiale precum şi obiecte rituale şi cărţi bisericeşti, să se procure dela Tipografia şi Librăria arhidiecezană.

Aceste aşezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale şi protopopeşti.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 1080/1939 (94) 3 - 3

Concurs

Pntru întregirea parohiei de clasa I a **Gheorgheni,** protopopiatul Oituz, judeţul Ciuc, în baza ord. Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 10.638/1939 Bis. se publică concurs cu termin de 30 de zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială primită prin reforma agrară în extensiune de 14 jugăre 1423 st. p.
3. Stola uzitată în parohie.
4. Intrucât parohia nu dispune de locuinţă parohială, consiliul parohial îşi ia obligaţia de a se îngriji de locuinţă pentru noul paroh, până la construirea unei case parohial proprii.

Concurenţii, preferiţi cei ce cunosc limba maghiară, îşi vor înainta cererile de concurs în terminul fixat la oficul protopopesc Oituz: Poiana Sărată, judetul Treiscaune. La cerere se va anexa şi prealabila încuviinţare de candidare dela Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc, pe lângă actele cerute de concurs.

Candidaţii, cu aprobarea oficiului protopopesc, se vor prezenta în parohie în Dumineci sau sărbători pentru a se face cunoscuţi enoriaşilor.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial din şedinţa dela 1 Noemvrie 1939.

Ioan Rafiroiu
protopop

Nr. 196/1939 (96) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Ţapu,** din protopopiatul Mediaş, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială de 12 jug. arător.
3. Casă parohială, grădină şi folosinţa cimitirului.
4. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea P. V. Consiliu arhiepiscopesc de-a concura, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Mediaş în termenul dat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie pentru a servi, a cânta şi predica în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Mediaş, la 6 Noemvrie 1939.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Crăciun
protopop

Concurs

Pentru întregirea, pe un an de zile, a postului de *cantor* în parohia Braşov-Dârste se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela cea dintâi apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar lunar în sumă de lei 700 dela biserică.
2. Sesia cantorală: 4 jugăre pământ arabil.
3. Venitele întâmplătoare în parohie.

Cererile de candidare, însoţite de actele cuvenite, se vor înainta, în termenul dat, oficiului protopopesc Braşov, cu al cărui aviz concurenţii se vor prezenta în parohie în zi de Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Dat în consiliul parohial ortodox român din Braşov-Dârste la 23 Sept. 1939.

Preşedinte: **Ioan Broşu** paroh-preş.
Secretar: **Nicolae N. Bârsan** preot-ajutor

Văzut:
Dr. N. Stinghe
adm. protopresbiteral

(97) 2—3

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII — Sibiu, 10 Decemvrie 1939 — Nr. 50

BIBLIOTECA CENTRALA SIBIIU

Telegraful Roman

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Pocăință și mântuire

La apariția lucrării POCĂINȚA de Pr. Dr. Ilarion V. Felea

Păcatul este o realitate obsedantă. Nimeni nu scapă de pleasna lui usturătoare și pricinuitoare de neajunsuri felurite atât ca înfățișare, cât și ca intensitate. Se ține de om ca scaiul și-l muncește cu o cruzime sălbatică. Numai Hristos n'a avut păcat. In schimb, l-a simțit și a pătimit din pricina păcatului ca nimeni dintre oameni, căci El a luat asupra Sa păcatele noastre ale tuturora și le-a ispășit cu lacrimi și cu propriul Său sânge.

Se vorbește mereu de-o tragedie a sufletului antic și de prăbușirile de-atâtea ori constatate ale omenirii vremurilor mai nouă. Și nu fără temeiu. Răul care ne roade actualmente existența și dă o înfățișare hidoasă atâtor munifestări omenești, e vechiu cât lumea. Suspinele și vaierele pricinuite de el au lăsat o dâră întunecată pe alvia istoriei. Toată lumea a fost conștie că el există și că nu-l ocolește pe nimeni. Victimele și le-a ales din toate stările sociale, fără nici a cruțare. Pustiul și groaza pe cari le-a risipit pe fața pământului, n'au atins numai neamul omenesc. Intreaga făptură necuvântătoare pătimește în rând cu omul de pe urma acestei forțe oarbe în calea căreia antichitatea precreștină a fost incapabilă să trântească un stăvilar rezistent. Adevărata și unica solidaritate cosmică pe care a găsit-o Hristos la plinirea vremii, era *solidaritatea în suferința provenită din păcat.*

Dar și în dorința de lepădare a jugului lui cel cu anevoie de purtat.

Istoria ne-a păstrat numeroase dovezi în această privință. Păcatul, ca orice boală, trebuia să aibă un remediu. Asupra acestui adevăr, toată lumea era de acord. Și ca atare, omenirea a căutat pe diferite căi să intre în posesiunea acestui leac isbăvitor. Toate religiile antichității și cele primitive din toate vremurile, au avut și au practici pentru mărturisirea, ispășirea și curățirea păcatelor, fiindcă toate acestea și-au dat seama de existența lor și mai ales de urmările dezastruoase pe cari le au ele atât asupra vieții noastre sufletești, cât și asupra trupului acestuia muritor. Pe cel dintâi îl pătează și-l corup, îl întunecă și-l îmbrâncesc în brațele gândurilor dubioase și al fărădelegilor de tot felul. Iar trupului — pe care păcatul îl robește și-l obligă să-i execute ca o slugă supusă comenzile — îi anulează vigoarea, îl sluțește în așa chip încât nu e greu să vezi că — și cât — îi este de devotat mamonei. In această privință e demn de reținut faptul — notat în valoroasa carte care ne-a prilejuit aceste gânduri — că membrii tribului Sulka din Melanesia aveau credința că necurățenia păcatelor se vede în lumina ochilor (p. 5 nota 1). Cât adevăr cuprinde pilda care ne spune că același tânăr cu chip îngeresc, care i-a servit de model lui Leonardo da Vinci la zugrăvirea Mântuitorului, s'a întâmplat să-i pozeze câțiva ani mai târziu pentru a-l picta pe Iuda vânzătorul. Prins în mrejile destrăbălării, înfățișarea-i chipeșe i se descompuse în așa chip, încât marele pictor nu-l mai recunoscuse (vezi I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae:* «Veniți la mine...», Sibiu 1938, p. 33).

Starea de plâns în care se sbătea omenirea, se cerea curmată. Apelurile la ajutorul zeilor, n'au avut nici un răsunet, fiindcă zeii nu erau nicăeri. Le-a auzit însă unicul și adevăratul Dumnezeu, care a trimis în lume pe Fiul Său unul născut. Jertfa Lui ne-a slobozit din robie și ne-a agonisit belșug de har. Calea spre isbăvirea din păcat era găsită și deschisă. Omul n'avea decât să se căiască de greșalele cele de voie și fără de voie și să apuce pe ea cu încredere. Brațele Mântuitorului sunt deschise pururea pentru toți ceice caută scăpare și alinare la sânul Lui. De mântuirea plinită de El pe Culmea Căpățânii, ne putem face părtași fiecare. Cu o singură condiție: să-L acceptăm integral, cu credința tare, pe Domnul nostru Iisus Hristos, și să dovedim prin fapte corespunzătoare că nu noi mai trăim, ci El viețuiește întru noi (cf. Gal. 2, 20). Ușa prin care pătrundem în ceata mărturisitorilor Mântuitorului, este taina sf. botez. Harul ce se revarsă asupra celui botezat îi dă putere să reziste cu succes ispitelor, să birue păcatul. Când se întâmplă invers — și slăbiciunea firii noastre îngădue intervenția unor atari situații — nu suntem părăsiți în mijlocul drumului. Bunul samarinean, care s'a dat pentru noi și pentru a noastră mântuire, ne întinde din nou o mână de ajutor și ne lecuește ca pe cel căzut între tâlhari. Leacul acesta *e sf. taină a pocăinței.*

Pentru a înțelege valoarea pe care o reprezintă această sfântă taină, e destul să amintim că mântuirea nu-i posibilă fără ea. Pocăința ne asigură independența față de patimi, față de poftele necurate și ne eliberează de toate consecințele păcatului. De șaptezeci de ori câte șapte de-am greși, Dumnezeu ne iartă dacă tot de-atâtea ori ne recunoaștem greșalele, ne căim de ele, le mărturisim preoților și nutrim hotărârea puternică de a nu le mai repeta. De câte ori cazi pe drumul înspinat care duce la fericirea netrecătoare, sf. taină a pocăinței te ajută să te reculegi și, ușurat, să pleci mai departe cu puteri sporite.

Despre această sf. taină, strădalnicul preot și neobositul luptător creștin Păr. Prof. Dr. *Ilarion V. Felea* dela Academia teologică din Arad, a scris un impunător studiu de documentare teologică și psihologică. Teologică, pentrucă pocăința face parte din doctrina Bisericii noastre; iar psihologică, pentrucă administrarea corectă și eficace a acestei sf. taine necesită anumite însușiri din partea preotului duhovnic. Păr. Prof. Dr. Ilarion V. Felea posedă atât cultura teologică necesară aprofundării și fundamentării acestei sf. taine, cât și o bogată experiență pastorală care-l îndreptățește să dea fraților săi de apostolie îndrumări pe cât de bogate, pe atât de prețioase, asupra administrării ei. Apreciată elogios de Facultatea de Teologie din București, care i-a conferit autorului titlul de doctor în sfânta știință tocmai pe baza ei, cartea Păr. Felea împodobește astăzi cu cinste selecta colecție «Seria Teologică» întemeiată și gospodărită cu atâta prestigiu de I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului.

Ne bucurăm mult de apariția acestei lucrări substanțiale. Din mai multe motive.

Avem de-acum încolo un studiu vast și complect asupra pocăinței, un studiu capabil să-i lămurească definitiv pe preoții Bisericii noastre asupra însemnătății covârșitoare a acestei sfinte taine, și să le indice cele mai bune metode pentru valorificarea ei spre folosința sufletească a credincioșilor. Invățătura Bisericii noastre despre pocăință este expusă limpede, iar corectitudinea ei este apărată cu argumente de nerăsturnat. Noi nu ne-am târguit niciodată asupra ei și n'am încurajat practici penitențiale cari fac concesiuni slăbiciunilor omenești în paguba sfintei taine. Biserica papistașe e susceptibilă de reproșuri justificate în această privință, cu mărturisirea ei «auriculară», săvârșită în «confesional», și cu alte erori pe cari lucrarea Păr. Felea le divulgă și combate magistral.

Citită cu sârguință și urmată cu încredere și pricepere, lucrarea de care vorbim poate devenì pentru fiecare preot o pavăză de neînvins împotriva sectelor, cari agită problema pocăinței în felul lor, o prezintă ca pe-o noutate și creiază îndoieli și confuzii cari încurajază dezertările din sânul dreptei credințe.

Cele trei părți mari ale lucrării Păr. Felea — «Pocăința în Soteriologia ortodoxă», «Pocăința în concepția catolică și protestantă a mântuirii» și «Psihologie și experiență penitențială» — sunt precedate de-o foarte instructivă expunere a mărturisirii păcatelor în religiile primitive și antice. Ce altceva dovedește această practivă *universală* a mărturisirii păcatelor decât că pocăința nu este numai un bun al revelației divine, ci și *o trebuință naturală a sufletului omenesc!* Preotul este chemat s'o satisfacă, mai cu osebire în vreme de post ca aceasta și de pregătiri pentru prăznuirea cu vrednicie a Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos. Cea mai proaspătă carte a Păr. Prof. Dr. Ilarion V. Felea îi stă într'ajutor cu luminile ei, pentruca sporul duhovnicesc al poporului nostru dreptcredincios să fie cât mai vizibil și mântuirea tuturor, cât mai apropiată.

Dr. GRIGORIE T. MARCU

De ziua Sf. Nicolae

Ziua Sf. Nicolae, patronul I. P. Sf. nostru Mitropolit, a dat clerului și poporului dreptcredincios din Sibiu prilejul să-și manifeste față de Părintele lor sufletesc marea și sincera dragoste și venerațiune ce I-le păstrează.

După slujba Sf. Liturghii oficiată de un sobor de preoți, preoțimea și intelectualii sibieni s'au înfățișat în număr impresionant de mare la Reședința mitropolitană unde au exprimat prin mai mulți cuvântători omagiile lor respectuoase și urările de bine I. P. S. Sale.

Au rostit cuvântări dnii: general *Apostolescu* comandantul artileriei Corp. VII de armată, colonel *D. Tocineanu*, prefectul județului, P. C. Sa Păr. consilier arhiepiscopesc *Tr. Scorobeț*, Prof. *Nichifor Crainic* în numele Facultății de teologie din București. Au mai exprimat omagii I. P. S. Sale societățile «Crucea Roșie», «Reuniunea Femeilor Române», «Soc. Ortodoxă a Femeilor Române», «Soc. Principele Mircea», prin dnele Agnes Măcelar, Vătășan, Elvira Cioran, Mioara Vilt.

Cuvântul P. C. Sale Păr. *Tr. Scorobeț* este următorul:

Inalt Prea Sfințite Stăpâne,

Societatea românească din Sibiu are azi nespusa bucurie de a Vă prezinta prin noi cele mai cordiale felicitări de ziua onomastică și a Vă aduce prinosul veneraținii și tributul recunoștinții pentru toate realizările păstoririi binecuvântate de Dumnezeu a I. P. S. Voastre.

Suntem convinși că în această clipă solemnă suntem interpreții simțemintelor și dorințelor de bine ale Venerabilului Consiliu arhiepiscopesc, ale instituțiilor bisericești precum și ale întregului cler și ale sutelor de mii de credincioși fiii duhovnicești ai I. P. S. Voastre.

Vechi și trainice legături sufletești există între noi și I. P. S. Voastră, cari legături s'au adâncit, s'au amplificat și s'au întărit în decursul celor 19 ani de ocârmuire. Și acestea an de an se împrospetează și se pecetluesc, de aceea serbătoarea Sf. Nicolae a dobândit pentru noi o dublă semnificație.

Noi știm că I. P. S. Voastră apreciați aceste legături și nu odată V'ați sprijinit pe ele, în rodnica activitate arhipăstorească.

Noi Clerul și mirenii Arhiepiscopiei am avut norocul să intrăm în epoca cea nouă a libertății naționale sub ocârmuirea I. P. S. Voastre cu o păstorire epo-

cală în zilele istorice de prefaceri radicale în toate domeniile noastre naţionale.

Din capul locului a-Ţi dovedit o înaltă conştiinţă a răspunderii pentru misiunea sfintei noastre Biserici în sânul neamului şi al Patriei întregite. Prin înţeleapta îndrumare a vieţii sufleteşti a I. P. Sf. Voastre, am putut cunoaşte faşile conştiinţei bisericeşti şi ortodoxe şi azi când suntem în pragul anului al 20-lea de epocală păstorire, constatăm cu înaltă satisfacţie că sfânta noastră Biserică în Arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu s'a îmbogăţit sub raport spiritual şi s'a întărit sub raport moral, încât niciodată n'a fost mai bine pregătită ca azi pentru înalta ei misiune dumnezeească şi naţională.

A-Ţi început conducerea sfintei Biserici în tinereţe, îndrumând-o pe calea sigură a progresului în floarea bărbăţiei şi implorăm Pronia cerească să Vă învrednicească a o cârmui pe această cale până la adânci bătrâneţe.

Mulţumitori lui Dumnezeu pentru harul revărsat asupra I. P. S. Voastre, fiii duhovniceşti ai I. P. S. Voastre s'au rugat la toate sfintele altare, să Vă ţină: în pace, întreg, cinstit, sănătos, cu zile îndelungate, drept îndreptând cuvântul adevărului, iar aici rugându-Vă să ne împărtăşiţi arhiereasca binecuvântare, să ne permiteţi a Vă striga din adâncul inimilor noastre:

Intru mulţi ani, Stăpâne!

Dăm câteva idei din cuvântul de-o remarcabilă frumuseţe rostit de dl Prof. *Nichifor Crainic.*

«Inalt Prea Sfinţite,

Onorată asistenţă,

Numele are o înaltă semnificaţie în viaţa omului. Numele este ideea prin care trăim, împlinind o misiune dată nouă de eternitate, de Dumnezeu. Căci din Dumnezeu venim şi în el ne întoarcem. Numele are aici pe pământ un sens moral pe care-l încercăm în personalitatea noastră. Nicolae însemnează poporul biruinţii. Trebue să înţelegem că a fost un semn ceresc ca poporul ardelean după ce a biruit prin alipirea la Ţara mamă, V'a chemat pe scaunul lui Şaguna ca să exprimaţi, ca să consolidaţi şi să adânciţi biruinţa lui. Eraţi atunci cea mai reprezentativă personalitate a acestui popor biruitor. Rezumaţi poporul biruitor al Ardealului.

Facultatea de Teologie din Bucureşti, unde profesează o generaţie tânără de dascăli, în spiritul ecumenic al ortodoxiei, priveşte cu adâncă mândrie la activitatea ce o desfăşuraţi. Ca dascăl tânăr de teologie întemeind «Revista Teologică» aţi înscris un moment epocal în gândirea ortodoxă românească. Ca Mitropolit aţi unificat Biserica ortodoxă română pe baza formulei superioare şaguniene. Spiritul Mitropolitului Nicolae Bălan e împletit cu formula ce stă la temelia unificării noastre bisericeşti.

Oridecâteori ieşiţi în arena publică şi Vă spuneţi cuvântul e un eveniment. La Cluj, de pildă, în 1933, cu ocazia înfiinţării «Frăţiei Ortodoxe Române», aţi rostit acea magnifică cuvântare în care ne recunoşteam toţi ortodocşii din această Ţară, în cele mai scumpe aspiraţiuni ale noastre.

Numele de biruinţă pe care-l purtaţi s'a încarnat în toată activitatea ce-aţi desvoltat o. Dorinţa noastră este ca această biruinţă a duhului credinţii noastre să se generalizeze în toată Biserica ortodoxă română şi, mai mult, în cercul larg al ortodoxiei ecumenice.

Glas al Facultăţii de Teologie din Bucureşti, Vă urez ca Dumnezeu să Vă ocrotească până la adânci bătrâneţe.

Intru mulţi ani Inalt Prea Sfinţite!»

I. P. S. Sa a mulţumit tuturor în cuvinte de caldă şi duhovnicească simţire, spunând în rezumat:

„Vă mulţumesc din toată inima pentru urările ce-aţi binevoit să mi le faceţi cu ocazia zilei onomastice. Am rămas smerit de pe urma cuvintelor elogioase aduse persoanei şi puţinei mele activităţi. Smerit pentrucă elogiile ce mi le-aţi adresat m'au îndreptat cu gândul spre ţintele înalte ale ortodoxiei, al cărei paznic Dumnezeu m'a aşezat în aceste părţi ale Ţării şi m'au făcut să-mi dau seama cât de puţin m'am putut apropia de ele. Mai ales în timpurile acestea de după realizarea unirei noastre politice a fost atât de mult de înfăptuit, încât ar fi trebuit puteri cu mult mai mari ca să răspundă cerinţelor lor. Darul coborît de Dumnezeu asupra neamului nostru acum douăzeci şi unu de ani cerea o râvnă atât de sfântă şi fapte atât de excepţionale încât ar fi fost necesare puteri uriaşe ca să stea la înălţimea lor.

De un lucru Vă pot însă asigura în conştiinţă. M'am străduit cu cea mai mare credinţă şi râvnă să-mi jertfesc toate modestele mele puteri pentru binele Bisericii şi neamului meu. Dacă am putut înfăptui ceva, o datorez în primul rând lui Dumnezeu, iar în al doilea preoţimii mele şi poporului pe care-l păstoresc. Am fost ascultat şi urmat cu dragoste şi entuziasm. Aceasta e cea mai mare satisfacţie sufletească a mea. Am avut colaboratori harnici şi devotaţi. Cu ajutorul acestor factori nădăjduesc să pot înfăptui şi în viitor câte ceva pentru sfânta noastră Biserică.

Mă stăpâneşte azi un gând cu multă putere: Par'că nici când n'am simţit o răspundere mai mare faţă de binele şi salvarea poporului românesc. Nicicând ca acum n'am avut o grije mai mare de-a putea străbate ca naţiune cu bine prin împrejurările grele ce le trăim. Precum ştiţi eu nu sunt nici pesimist şi nici fricos, dar trebue să spun că ne ameninţă primejdii grele. In faţa lor am o nelimitată încredere în ajutorul Celui de sus care nu ne-a părăsit nicicând. Pe El îl rog să ne ajute ca să trecem şi în aceste vremuri cu bine peste orice încercare ar fi să vină. Am deasemenea o mare încredere în puterile de viaţă şi de rezistenţă ale neamului nostru. Sunt convins că dacă a putut să răsbească prin furtunile trecutului, va ieşi biruitor şi din întunecimile ce ar putea să ne stea în cale.

Fac o singură chemare către credincioşii sfintei noastre Biserici: să-şi întărească şi mai mult credinţa, să-şi deschidă şi mai mult sufletele pentru a primi harul biruitor de neajunsuri al Duhului Sfânt. Numai prin acest har vom deveni tari şi neînfrânţi. Să ne sporim iubirea de frate între noi, să ne strângem rândurile. Toate gândurile şi toate energiile noastre să le închinăm pregătirii pentru zilele grele ce pot veni.

Astfel lucrând putem privi cu toată încrederea în viitor. Suntem un popor tânăr, căruia îi aparţine viitorul. Dumnezeu nu ne-a adus până aci cu alt scop decât ca să ne dea posibilitate şi timp să ne desfăşurăm comorile spirituale şi puterile de înfăptuire ce au stat multă vreme înăbuşite în fiinţa noastră; încercările ce mai pot veni vor fi o probă pentru a ne face şi mai vrednici şi mai tari".

După ce I. P. S. Sa a adresat cuvinte speciale reprezentantului armatei, dlui prefect, P. C. Păr. Tr. Scorobeţ, dlui prof. Nichifor Crainic şi delegatelor societăţilor femenine, a mulţumit încăodată pentru urări, acordând tuturor arhiereasca Sa binecuvântare.

•

După amiazi, la ora 5, dl prof. *Nichifor Crainic* a desvoltat în Sala prefecturii, înaintea unui public numeros, conferinţa Dsale despre: «*Regele şi Cultura*». A fost o oră de încântare sufletească, de bucurii curate.

Publicul a urmărit cu încordare substanţială şi scânteietoarea expunere a cugetării Regelui nostru asupra culturii. S'a putut convinge oricine cât de închegată şi de justă este concepţia M. Sale despre cea mai înaltă misiune a unui neam, ca şi despre rolul scriitorului şi al cărţii în viaţa societăţii româneşti.

Nr. 13.225/1939

Incunoştiinţare

Aducem la cunoştinţă tuturor preoţilor Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, spre ştire şi conformare, că Onor. Minister al cultelor cu adresa Nr. 47.675 ne-a făcut cunoscut, că actualele carnete de reducere de 50% pe C. F. R. până la 31 Decemvrie 1939, sunt prelungite până la 31 Martie 1940, pe baza vizei din trimestrul Octomvrie 1939, aplicându-se timbrele pe trimestrul prelungit.

Dispoziţiunile în privinţa eliberării nouilor carnete se vor comunica la timp.

Sibiu, la 5 Decemvrie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

FOIŞOARA

Despre evoluţia cântărilor bisericeşti

Cântarea, cu mersul ei melodic, este un grai viu al sufletului, şi vorbeşte la înţelesul tuturor popoarelor, iar ca factor educativ inobilează inima.

Omul din cele mai îndepărtate timpuri s'a rugat lui Dumnezeu şi cu ajutorul cântărilor melodioase, de aceia bine a spus P. S. Episcopul Andrei al Aradului, „şi cântarea în sine este o rugăciune".

După cum cuvintele sfintei Scripturi se deosebesc de alte scrieri profane prin faptul că scrisul este dela Dumnezeu transmis prin sfinţii apostoli, totaşa şi melodiile bisericeşti se deosebesc de compoziţiile laice fie ele chiar religioase, fiindcă cele din urmă sânt artificiale reprezentând pe autorul lor, până când cele bisericeşti creştine au luat viaţă din însăşi ideea creştină având o evoluţie naturală, alimentată din mediul de viaţă bisericească, cu un început dela sfinţi apostoli, iar în continuare sub supraveghierea urmaşilor lor.

Primii creştini, cu toate persecuţiile ce au avut de suportat, au mai continuat frecvenţa lor prin sinagogile evreeşti, dar s'au izbit de diferitele impresii ale cultului ce era în contrazicere cu blândeţa creştină.

Prin urmare, cântarea bisericească îşi are începutul odată cu primele şedinţe divine ţinute de aderenţii legii nouă, dată pe pământ de Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

Primii creştini, cu entuziasmul lor spre o viaţă nouă socială, s'au păzit de muzica evreească şi păgână, s'au lăpădat de tot ce a fost străin de ideea creştină, îmbrăcând o viaţă nouă, şi astfel serviciul săvârşit prin locuri ascunse a avut un început primitiv, dar plin de duh în ceeace priveşte expresiunea sentimentelor religioase, prin melodia sonoră a cântului.

Sfântul apostol Pavel a dat o deosebită importanţă cântărilor bisericeşti, şi putem chiar afirma, că dânsul a designat formele muzicale ale cântărilor atunci, când scrie Efesenilor cum să întrebuinţeze timpul liber prin recitarea psalmilor, melodizarea cântărilor duhovniceşti şi a laudelor; dovadă, că începutul a evoluat din recitarea psalmilor, şi a altor cuvinte biblice în stil melodic fără a avea importanţă muzicală, urmărindu-se mai mult partea declamatorică, şi astfel s'a evidenţiat ma mult valoarea textului biblic prin talentul sonor al dicţiunii melodice.

Prin urmare, începutul creiat în atmosfera cultului şi din mediul de viaţă a primilor creştini, cântarea a evoluat din puţine intervale melodice obişnuite prin ridicarea şi coborârea sunetelor recitate, luând şi o formă originală cântările bisericeşti, devenite tradiţionale, ce caracterizează socialismul creştin.

In secolul al 4-lea sfântul *G. Damaschin*, având educaţia şi simţul muzical câştigat în viaţa bisericească, a creiat partea teoretică a cântărilor tradiţionale, formulându-le în patru tipuri tonale, şi sistemizând cântările în formele muzicale păstrate până azi la toate popoarele ortodoxe, iar prin perfecţionarea lor estetică s'a ajuns să se cunoască diferitele praznice împărăteşti şi după coloritul muzical al cântărilor.

Muzica bisericească ortodoxă radiază din cele 8 glasuri o originalitate a creştinismului, iar nu împrumuturi melodice dela diferite popoare, după părerea unor muzicieni; adevărul este, că ideile muzicale bisericeşti s'au acomodat în şcoala grecească, însă nicidecum nu este o creaţie bazată pe muzica antică a grecilor.

Rolul educativ ce-l are cântarea bisericească ortodoxă asupra melodiilor populare, se observă şi în doinele noastre care conţin părţi din glasurile bisericeşti I – V—VI care păstrează un expresivism serios şi cu multă rugăciune; acelaş lucru se observă şi în doinele altor popoare, dar cu deosebire la poporul rus, la care şi azi muzica populară este inspirată din muzicalitatea glasurilor 4—8, devenită foarte apreciată în cercurile muzicale europene.

Tipurile tonale, sau glasurile bisericeşti, prin scheletul lor păstrează uniformitatea sa la toate popoarele ortodoxe, iar prin inversarea frazelor melodice, împreună cu diferitele ornamente sau broderii, apoi prin felul de interpretare împreună cu gradul de cultură muzicală ce diferă dela popor la popor, fac să credem că nu ar exista o uniformitate muzicală a cântărilor.

Cercetând însă ideile muzicale prin analizarea frazelor melodice ce alcătuesc cântările, vom observa existenţa lor tradiţională şi originală, cari convieţuesc în strânsă înrudire cu cântările izvorâte din popor.

Diacon **Octavian Lipovan**
profesor de cant şi tipic în Arad

Din pervazul veşniciei

— O movilă de ţărână —

Moartea nu oboseşte niciodată. Un adevăr pe care nimeni nu-l poate contesta. In schimb, noi oamenii, obosim atât de repede. In fiecare seară, oricât am fi de viguroşi şi de puternici, cădem obosiţi, extenuaţi, şi'n fiecare seară, înainte de a merge la culcare, rugăm pe bunul Dumnezeu, ca să ne dăruiască un somn liniştit şi reconfortant, pentru a putea relua a doua zi dela capăt povara vieţii. Ii cerem câteva ceasuri de odihnă numai, nu odihna aceea deplină după care însetăm, pentrucă ştim bine că toţi suntem făcuţi pentru osteneală. In vreme ce noi, oamenii, cădem în fiecare seară, cu fruntea inundată de sudoarea amară cu care suntem nevoiţi să ne câştigăm pânea cea de toate zilele, în patul unei odihne scurte, moartea această inamică implacabilă a omului, colindă lumea în lung şi lat, mereu neobosită, mereu avidă de vieţi omeneşti, semănând adâncă jale pretutindeni. Ea, fără să aibă insomnii, nu doarme niciodată. Inflexibilă şi necruţătoare, bate la uşa noastră când nimeni n'o aşteaptă, şi verdictul ei cade peste viaţa omului, strivitor şi totdeauna inapelabil. Astfel că chiar dacă m'a cuprins un puternic sentiment de revoltă împotriva acestei neobosite zgribţuroici, când am aflat vestea morţii micului meu prietin Geo Oprea, nu m'am mirat ca în faţa unui lucru neobişnuit. Ştiam că nu acordă împrejurări uşurătoare nimănui, că nu-i familiarizată cu noţiunea de indulgenţă şi că foarte arareori se îndură să încuviinţeze cuiva scurte termene de graţie, fiind capabilă să le revoace oricând.

Probleme-Recensii-Comentarii

Conferinţe preoţeşti. — *O legiuire omenească ne-a rechemat, acum vre-o câţiva ani, să ducem pe Hristos Domnul în şcoala primară celor mai mici şi mai iubiţi ucenici ai Lui şi să le formăm conştiinţa religioasă şi convingerea ortodoxă, ca prin ei să infuzăm în toată viaţa satului domnia virtuţilor şi a învăţăturilor Mântuitorului.*

Pentru a corespunde acestei nobile chemări, este necesară o continuă reîmprospătare a cunoştinţelor din domeniul pedagogiei creştine, a metodelor de predare, precum şi o verificare de fiecare clipă a mijloacelor de catehizare a acelora cari au sfânta chemare de a duce mântuitoarele învăţături în şcoală.

Conferinţele preoţeşti au caracter catehetic; prin lucrările lor teoretice şi practice sânt în măsură să rezolve satisfăcător problemele învăţământului religios.

Preoţimea protopopiatului Sălişte, sub conducerea părintelui protopop **D. Borcea,** *a ţinut obişnuita conferinţă catehetică în Sălişte, în ziua sfântului Andrei, aleasă anume ca zi de inspiraţie din duhul cel mare al providenţialului Arhiereu Andrei.*

După săvârşirea sfintei liturghii s'a oficiat slujba parastasului de soborul preoţilor, pentru fericita odihnă a sufletului marelui mitropolit Andrei, de faţă fiind, pe lângă mulţimea credincioşilor, elevii şcoalei primare şi ai gimnaziului, în frunte cu învăţătorii şi profesorii lor şi membrii FOR-ului. La sfârşitul slujbei părintele protopop, într'o însufleţită cuvântare, a arătat mulţimea binefacerilor aduse şcoalei ardelene de mitropolitul Şaguna.

Conferinţa s'a deschis în sala de şedinţe a şcoalei primare prin cuvântul părintelui protopop despre principiul cristocentric în predarea învăţământului religios.

Părintele **O. Flucuş-***Săcel, a ţinut o reuşită lecţie practică elevilor din cl. VI despre sfântul mucenic Gheorghe. Predarea lecţiunii a angajat preoţimea la o vie discuţie, la care au contribuit toţi cei prezenţi cu cunoştinţele lor practice şi teoretice, reîmprospătând astfel regulile didactico-metodice.*

S'a făcut o amănunţită verificare a materialului religios din actualele manuale şcolare şi a mijloacelor auxiliare în predarea învăţământului religios.

Cu această ocazie s'a hotărât să fie rugat Prea Veneratul Consiliu Arhiepiscopesc să rezolve grabnic problema manualelor de religie în şcoala primară, a tablourilor religioase de intuiţie şi a cărţilor de rugăciune.

Părintele protopop a desvoltat conferinţa: Mitropolitul Andrei bun îndrumător şi în chestiunile epitropeşti, în care a arătat cu extrase şi ordine minuţioasa îngrijire a administrării bunurilor bisericeşti.

Conferinţa preoţească a votat proiectul de reorganizare a conferinţelor preoţeşti şi a cercurilor preoţeşti, care prevede **patru** *conferinţe, şi anume: pastorală, catehetică, administrativă şi de organizare, iar cercuri pastorale, cel puţin unul lunar de fiecare cerc.*

De încheere se dau îndrumări stăruitoare ca în acestè vremuri, prin care trece ţara noastră, preotul să fie în permanenţă la cârma sufletului satului. — ii.

*

— In 27 Noemvrie 1939 s'a ţinut conferinţa de toamnă a tractului Mercurea-Sibiu.

De dimineaţă preoţimea a asistat la ridicarea pavilionului naţional la stolul şcoalei primare de stat Mercurea, unde părintele *A. Străuţ* a rostit şi interpretat textul biblic.

Conferinţa, începută prin invocarea Duhului sfânt, s'a desfăşurat în şcoala primară de stat Mercurea, unde părintele *Ciuchendea* a rostit un impresionant cuvânt de deschidere a şedinţei — tratând subiectul: Idealul creştin, — spre care îndeamnă preoţimea să năzuiască. In legătură cu aceasta aminteşte despre năprasnica moarte a primministrului Armand Călinescu, în amintirea căruia preoţimea, ridicată, păstrează clipe de adâncă reculegere şi face creştineasca rostire: „Dumnezeu să-l odihnească".

Părintele *I. Muntiu* citeşte conferinţa: „Prin ce mijloace se poate combate prejudiciul înrădăcinat în popor de a se mărturisi şi împărtăşi abia pe patul de moarte?".

Părintele Muntiu, cu bogată experienţă pastorală, expune o serie de motive care împiedecă pe credincioşi de a se apropia de sfintele sfinţilor şi indică mijloacele de combatere a prejudiciului; în prima linie aminteşte predica, catehizaţia individuală a parohienilor; asociaţiile religioase: Reuniunea femeilor ortodoxe, asociaţia tineretului „Sf. Gheorghe", Oastea Domnului, conştiincioasa educaţie morală-religioasă a străjerilor şcolari şi extraşcolari. Problema, temeinic susţinută de autor, a stârnit vii discuţii în preoţime.

„Secta creştinii după Evanghelie — doctrina şi combaterea ei" a tratat-o părintele *Ilie Geleriu,* care a reuşit să demonstreze că între mijloacele de combatere ale sectei, pe lângă arătarea învăţăturii celei adevărate, preotul să strălucească în faptele sale, pildă făcându-se tuturor.

Darea de seamă asupra cărţii „Ortodoxie şi Românism", de Dr. Dum. Stăniloae" a prezentat-o amănunţit părintele *A. Străuţ.* Preoţii au ascultat-o cu o deosebită atenţie şi plăcere.

P. C. Sa părintele administrator-prot. face comunicări, — între acestea accentuiază datoria preoţilor de a suplini pe învăţătorii concentraţi şi de a-şi împlini datoria după cerinţele vremii.

De încheere P. C. preşedinte mulţumeşte preoţilor pentru tot ajutorul şi concursul dat la ţinerea acestei şedinţe. — Pr. *Aurel Străuţ.*

*

Preotul Gh. Paschia: «*Hristos în Straja*» — Bucureşti, C. Român, 1939, 128 pg. 40 lei. — Vrednicul slujitor al Bisericii, tânărul preot *Gh. Paschia,* duhovnicul Străjii ţării, a scos, de curând, o nouă lucrare, cu aprobarea I. P. Sf. Patriarh Nicodim şi a Străjii ţării.

Ca iubitor al tineretului şi părintele său duhovnicesc, — care se interesează de sănătoasa sa educaţie la care participă activ, prin scrisul şi graiul, — a ţinut să fie încă odată lângă el, prin îndrumările pline de căldură religioasă-morală şi naţională, ce le dă, — ca merinde şi sugestii folositoare, — preoţilor şi comandanţilor străjeri.

Lucrarea S. S. se împarte în două părţi: 1. teoretică-metodică; 2. practică-exegetică.

In prima parte, în 7 cap. S. S. edifică deplin asupra ideilor: „Ce este şi ce vrea Străjeria?", ca instituţie specific românească, menită să formeze armonic personalitatea cetăţenilor de mâine.

Supremul său scop rămâne: desăvârşita integrare a tineretului nostru în colectivitatea naţională, printr'o pronunţată conştiinţă religioasă-morală şi temeinică educaţie naţional-patriotică, culturală şi socială.

Pe primul plan, ca piatră de temelie, Straja aşază credinţa, aşa cum o propovăduieşte sfânta Biserică, mama neamului nostru. Astfel, crescuţi în înţeleptele ei percepte, cetăţenii de mâne vor fi creştini convinşi şi activi: luând, de tineri, lupta hotărâtă cu concepţiile ateiste, materialiste, comuniste.

Prin Străjă, Biserica are un auxiliar preţios în scopul mântuirii, iar slujitorii ei au un fericit prilej de-a lua parte la completa formare a sufletului tineresc, potrivit dorinţelor lor. Aici, Domnul Hristos e mai aproapè de noua viaţă, plină de activism religios-moral şi naţional, la care ne chiamă clipa de faţă şi comandamentele Marelui Suveran.

In sinteză, educaţia străjerească întoarce înapoi sufletul tineretului — pustiit în ultimii ani de zgura străinismului desagregant — la isvoarele curate ale tradiţiei ortodoxe creatoare şi mult binefăcătoare, de cari se leagă indestructibil neamul nostru românesc; voinţa se împinteneşte la muncă constructivă, zidită pe dragoste până la jertfă faţă de comorile naţionale şi căleşte sufletul spre a învinge toate piedecile şi duşmanii cari ne-ar pângări moştenirea strămoşească.

Aici, autorul desvoltă educaţia religios-morală în: 1. şcoală, care se înfăptueşte prin răspândirea Bibliei, explicarea textului biblic, la ridicarea pavilionului naţional, şi'n „gândul zilei", în ziua străjeriei (Sâmbăta), când se poate lua un text biblic. Dă îndrumări metodice pentru fiecare. 2. In afară de şcoală: în sat, prin ridicarea de troiţe şi morminte; îngrijirea bisericilor, cimitirelor, coruri bisericeşti, etc.

Când duce la groapă un bătrân pentru care viaţa a început să devină o povară, n'o acuză nimeni că face mare nedreptate. Dar când duce la groapă un tânăr, cu atâtea visuri neînfăptuite încă, făcând să curgă multe lacrimi, nimeni nu poate spune că moartea nu comite o faptă odioasă. Firesc, ţinând în seamă condiţiunea noastră, omenească, supusă vremelniciei şi deşertăciunii, în pură logică, nu putem afirma că moartea unui copil, un lujer de crin imaculat, ar fi un nonsenz. Omul poartă în el stigmatul morţii. Poate, deci, să moară oricând, indiferent de vârstă. Dar, moartea unui copil nu este un nonsenz, ea constitue totuş un rău, căruia omul nu poate să-i găsească o temeinică justificare, dacă nu definitivă, cel puţin aproximativă, oricât ar fi de ascuţite luciditatea şi descernământul său.

Problema răului din lume mi-a oferit întotdeauna o deosebită seducţie, a format obiectul de predilecţie al preocupărilor mele spirituale. Imi place mult să gravitez în jurul ei, deşi sânt convins că nu voi putea aduce o contribuţie efectivă la deslegarea ei. Sânt profan în materia aceasta, şi ar fi un act de mare îndrăzneală să intenţionez a elucida o problemă, care, pentru oameni competenţi şi cu temeinică armătură teologică, a rămas un veşnic semn de întrebare.

Dar, cu privirile aţintite spre zările acelea albe ale dumnezeirii, pe cari le doresc cu puternică, cu nesfârşită, cu fecundă ardoare, eu nu voiu înceta să întreb: Doamne, Tu, care ocârmueşti totul pe pământ, Tu, fără ştirea căruia nici un fir de păr nu se mişcă pe acest pământ, dece nu curmi odată răul de pe pământul acesta? Dece, dece?.,. Că Tu singur ai puterea să-l curmi?... Şi tot întrebând mereu, poate voi găsi odată explicaţia pe care o caut, după care însetez, explicaţie care va aduce deplină înseninare în sufletul meu... Voi întreba mereu. Iar dacă din zbuciumul meu lăuntric vor ţâşni şi unele reflexii, ele vor avea totdeauna un suport ideologic în perfectă concordanţă cu învăţăturile bisericii din al cărui păhar euharistic mă împărtăşesc şi astăzi.

Eu mă voi mărgini să frizez numai aceste probleme, să le ating în mod incidental. Asta e tot ce pot eu face, deşi mă pasionează atât de mult. Dar dacă nu pot să discut mai pe larg aceste probleme cari mă pasionează atât de mult, le voi altoi în schimb întotdeaună pe un patetic episod din viaţa mea reală — viaţa unui om în care se poate regăsi orice viaţă omenească — le voi zidi pe întâmplări autentice din viaţa mea, iar nu pe reţete literare, ieftine şi gratuite, fictive şi sterile, scoase din imaginaţie.

Scrisoarea, cu chenar negru, care mi-a adus vestea morţii bunului meu prietin Geo, de pe acele faimoase şi îndepărtate meleaguri americane, und am poposit o bună bucată de vreme, scrisoarea care îmi anunţă moartea neînţeleasă a unui copil de abia 12 ani, mi-a sosit într'o zi de Mai, în care totul pe pământ pare atât de magnific, în care fiecare floare e un cântec către Dumnezeu, în care fiecare rază de soare e o caldă transfuzie de sânge şi de sănătate, în luna splendidă de Mai, în care fiecare din noi este ispitit să spună clipei, ca Faust: „Rămâi, eşti atât de frumoasă!". Scrisoarea grăeşte laconic: Geo a murit. Şi e semnată de tatăl lui Geo, Stefan Oprea. La primirea acestei misive am rămas încremenit şi par'că toate resorturile mele lăuntrice s'au frânt dureros. L-am iubit atât de mult pe copilul acesta de 12 ani. Toată fiinţa mea s'a solidarizat cu durerea tatălui lui Geo, părintele acesta nefericit, care în plină primăvară, în loc să-şi ducă unicul copil să sburde ca un miel pe pajiştile verzi şi însorite, şi l-a dus în incinta unui cimitir. Micul Geo, lăstarul acesta fraged, a fost îmbrăcat în albe haine de primăvară, şi apoi, în cel mai liric şi mai frumos anotimp al anului, a fost aşezat în mormântul din pădurea sanatoriului de tuberculoşi, pădurea Maybury, cu freamăt exotic şi nostalgic, din Nortville-Michigan. Copleşit de o covârşitoare melancolie, obsedat de moartea năpraznică şi nedreaptă a acestui copil, care fusese destinat de tatăl său să fie cândva preot, să slujească la un altar dumnezeesc dintr'o colonie de români americană, mi-a venit în minte strigătul disperat a lui Renouvier din Derniers Entretiens: „Il faut une solution au problème. On ne doit pas tricher avec la douleur!". Da, trebue să găsim o soluţie problemei. Nu ne mai putem juca cu durerea... E prea apăsătoare. E prea cumplită. Şi'n vreme ce sufletul, dus de o puternică nostalgie, a sălăşluit lângă movila de ţărână sub care zace Geo, până în ziua în care Dumnezeu îl va învia „întru nestricăciune", buzele mele au recitat încet aceste stihuri palpitante:

De fericiri de paradis,
De prăbuşiri, de năzuinţi,
Şi-atât amar —
Ţi-l dăm, căci tu mereu ni-l ceri —
Pământ avar. —

Pământ avar! Cât de elocvent caracterisează această expresiune, drepturile pământului asupra trupurilor noastre. Nimeni, vai nimeni, nu poate să eludeze aceste drepturi. Mai curând sau mai târziu, pe toţi ne va chema pământul la sânul său rece, ca să ne prefacă în lut, în neagră humă. Nimeni nu poate să-i scape. Nu i-a scăpat nici Geo, copilul cu ochi albaştri şi sufletul curat ca al îngerilor. Dar copilul acesta, oricât de mult am fi de familiarizaţi cu ideea că moartea, nu întreabă pe nimeni de vârstă, mi se pare totuşi că a devenit prea de timpuriu titularul unui mormânt. Avea viaţa în faţă. Dece a murit aşa de vreme? Asta n'o pot eu înţelege. Dacă i-a dat Dumnezeu viaţă, desigur că i-a dat-o ca să trăiască, nu ca să moară, când abia se găsea în pragul vieţii lui de crin învolt şi fraged.

Greu ne vine să privim un sicriu în care zace un copil de 12 ani. O asemenea moarte e un mare semn de întrebare, unul din acele semne de întrebare, care împreună cu altele, alcătuesc tărâmul tainelor nepătrunse de mintea omului.

Pe cât de mare este bucuria noastră când constatăm că mintea omului a realizat surprinzătoare performanţe în domeniul fizic, pe atât de mare este durerea noastră când trebue să constatăm că, în domeniul marilor taine ale vieţii, mintea omului este tot la început. Oricât de adânci ar fi sondagiile pe care mintea omului le-ar face în inima marilor întrebări pe care ni le pune în faţă viaţa noastră spi-

Un principal capitol îl formează colaborarea Bisericii cu Străjeria, arătând raportul armonic dintre aceste două mari instituţiuni, prin glasul celor mai autorizaţi conducători: M. Sa Regele şi I. P. Sf. Patriarh. Colaborare cât se poate de nelimitată, cu urmări fericite pentru neam şi mântuirea sufletului fiecăruia.

In partea a doua, practică, autorul tâlcueşte 36 texte biblice, dintre cari amintim: Adevărul, Ascultarea, Biruinţa, Cântarea, Credinţa, Crucea, Dragostea, Eroii, Evanghelia, Invierea, Jurământul, Mândria şi smerenia, Mânia, Milostenia, Minciuna, Munca, Nădejdea şi răbdarea, Patrie, Rugăciunea, Recunoştinţa, Portul, Stăpânirea gurii.

Textele precis interpretate, cu aplicări la viaţă şi însoţite de istorioare educative, fac ca să fie de un real folos celor ce lucrează în Strajă, ca şi preoţilor, pentru predici populare, scurte şi pline de bogate învăţături.

Felicitând călduros pe autor, cartea o recomandăm tuturor, ca o lucrare „meritorie şi aleasă", cum zice I. P. S. Patriarh.

Facem acest lucru cu convingerea că e bine să fie răspândită cât mai larg în rândurile preoţimii, care are în grijă, pe scara cea mai întinsă, educaţia sufletească a copiilor neamului. — Prof. Pr. *Simion Radu*, comandant duhovnic al Leg. de străjeri, T.-Mare.

AVIZ

Conform ordinului P. Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 11.998—1939 Ep., s'au tipărit şi pus în vânzare pentru Oficiile protopopeşti şi parohiale CHITANŢIERE de 100 file cu Lei 65, de 200 file cu Lei 100 şi ORDINE DE PLATA de 100 file cu Lei 65, de 200 file Lei 100.

La comande de un Chitanţier şi un Ordin de plată de câte 100 file spesele sunt de Lei 30, iar la cele de 200 file spesele sunt de Lei 35.

Se pot comanda la Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţându-se preţul împreună cu spesele prin mandat postal.

Contra ramburs nu se trimit.

INFORMAŢIUNI

De Crăciun şi Anul de nou. Fundaţia culturală regală „Principele Carol" organisează un concurs al datinelor de Crăciun şi Anul nou, însoţite de serbări, în capitală şi în provincii. — In provincii, căminele culturale din întreaga ţară, în unire cu stolurile străjereşti şi subcentrele premilitare, vor organiza, în sate şi oraşe, serbări ale datinelor de Crăciun şi Anul nou, potrivit circulărilor trimise de către instituţiile respective. La oraşe, regionalele Fundaţiei şi căminele centrale orăşeneşti, în unire cu organizaţiile străjereşti şi premilitare, vor orândui serbări la care se vor înfăţişa datinele aşa cum se obişnuesc în popor ca număr de persoane, port, vorbire şi cântec.

Examen, pentru ocuparea a *9 locuri* vacante de preoţi militari activi, se ţine în *15 Ianuar 1940.* Cererile se înaintează: Inspectoratului clerului militar în *Alba-Iulia,* unde se dau orce informaţiuni, privitoare la ocuparea acestor posturi. Se admit candidaţi sub 35 de ani, cu licenţă sau doctorat în teologie, sau cu diploma unei academii teologice; se cere şi certificat dela chiriarhul respectiv care să constate despre candidat că este hirotonit şi că are o practică de păstorire de 3 ani şi o bună purtare. Candidatul se obligă a servi 9 ani neîntrerupţi armata, Taxa de examen este *una mie* lei, plătită, la administraţia financiară, pe lângă recipisă.

Cantinele şcolare care au luat fiinţă pe lângă şcoalele primare şi care sânt tot mai cu râvnă conduse, dau resultate neaşteptat de îmbucurătoare: frecvenţa şcoalei este mai regulată, ear nutrirea copiilor cu mult mai satisfăcătoare. Rămâne să se facă acelaş lucru şi pentru tinerimea ucenicilor dela diferitele meserii.

Anacronism. *Deputatul din camera dela Budapesta, dl Meşter Miklós, pare că trăeşte tot pe la «paş'opt». In şedinţa dela 5 Decemvrie c. s'a plâns că maghiarizarea numelor în Ungaria nu face progrese mulţumitoare, căci dela 1848 până în 1917, — va să zică în timp cam de şapte decenii, — s'au maghiarizat abea 66 de mii de oameni, ear astăzi 25 la sută din locuitorii Ungariei poartă nume nemaghiar. Dl deputat cere prin urmare ca guvernul să ia măsuri pentru o maghiarizare mai repede atât a numelor de familie, cât şi a numelor de botez. Ce fel de măsuri? Dl Mester nu e destul de meşter să le şi precizeze.*

Burse vacante. *Comitetul central al «Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român-Astra» publică concurs pentru următoarele burse vacante pe anul şcolar 1939/40: Pentru 4 burse à Lei 7000 anual din Fundaţiunea «Bădilă Moldovan», pe seama studenţilor români ai Facultăţilor universitare din Cluj, cari vor fi adăpostiţi într'unul din căminele studenţilor universitari din Cluj. Reflectanţii la aceste burse vor avea să înainteze până la 25 Decemvrie a. c. comitetului central al «Asociaţiunii», Sibiu, strada Şaguna Nr. 6, împreună cu cererea, şi certificatele necesare.*

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 10 Decemvrie 1939, va predica părintele protopop *M. Neagu.*

Societatea „Principele Mircea", secţia Sibiu, a deschis *expoziţia* anuală de prea frumoase ţesături naţionale, în localul din strada *Tribunei Nr. 3.* Expoziţia va rămânea deschisă până la 15 Decemvrie 1939, şi poate fi cercetată zilnic, ora 10—13 şi 16-19.

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit *Nicolae.* Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacţia şi administraţia: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. *Dr. Grigorie T. Marcu* — Numărul pe Decemvrie 1939 cuprinde: Prot. Dr. Dumitru Stăniloae: Credinţă şi logică. Pr. D. Veştemean: Probleme ecumenice. Prof. Dr. N. Neaga: Eclesiastul (scurte note explicative). Ştefan Tascian: Marele Şaguna (versuri). Dr. Adina C. Iliescu: Atitudini: Câteva observaţii pe marginea unui congres al libercugetătorilor. Pr. Dr. Teodor Bodogae, Pr. Ioan Bunea şi Pr. A. Radu: Mişcarea literară: Un vlădică român năpăstuit la 1638. Cine putea fi el? Filosofia morală. Impăratul Iustinian I şi ereziile. Doctorul Ioan Piuariu-Molnar. Gr. T. M.: Cronică: Manifestaţiile ortodoxe din Ţara Zarandului, Sighet, Blaj, Cluj şi Arad. Infiinţarea Mitropoliei Olteniei şi a Episcopiei Timişoarei. I. P. Sf. Dr. Irineu Mihălcescu mitropolit al Moldovei şi Sucevei. Alegerea primului mitropolit al Olteniei. Prăznuirea patronului Academiei teologice „Andreiane" din Sibiu. Gr. T. M.: Note şi informaţii: Noul guvern proclamă „armistiţiul patimilor". „Valoarea educativă a istoriei naţionale". „Viaţa ilustrată". Măria Sa Marele Voevod Mihai a devenit major. O carte valoroasă: „Pocăinţa". A murit Siegmund Freud. Mărunte.

De vânzare

Un Cuptor mare pentru încălzit din fontă. Informaţiuni se pot lua la Oficiul parohial ortodox român din Sibiu-Iosefin, Strada Bisericii Nr. 12—14 şi la dl Ioan Gligor, I epitrop, Str. O. Goga Nr. 31. (100) 1—

Nr. 13.066/1939

Comunicare

Se aduce la cunoştinţă că erezii după preotul Ioan Mihailă din Dăişoara, decedat la 9 Octomcrie 1939, în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoţesc au primit dela Cassa Arhidiecezană din Sibiu, în numerar fără nici o reţinere, ajutorul preoţesc de 40.000 (patruzeci mii) Lei.

Sibiu, din şedinţa secţiei economice a Consiliului Arhiepiscopesc, ţinută la 3 Decemvrie 1939.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 44/1939 par. (99) 1—3

Anunţ de licitaţie

Consiliul parohial ortodox român din Apold, tractul Sighişonra, T.-mare, dă în licitaţie publică repararea şi adaptarea casei parohiale, pe baza planului şi devizului, aprobat de P. V. Consiliu Arhiepiscopesc cu Nr. 9772/1939.

Licitaţia se va ţinea în *29 Decemvrie 1939,* în localul „Casa culturală", la ora 15; în caz de nereuşită a licitaţiei, se va ţinea a doua licitaţie la 7 Ianuar 1940 în acel local şi aceeaş oră.

Parohia nu dă nici un fel de material.

Ofertanţii vor depune odată cu ofertele, ca garanţie 5% dela suma devizului de 301.814 Lei, în numerar sau efecte de stat, care garanţie, după aprobare se va majora la 10%.

Planul şi devizul se pot vedea în orce zi la Oficiul parohial.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a da lucrarea unuia dintre cei trei ofertanţi din urmă.

Comuna bis. pentru deplasări nu dă nici o rebonificare.

Apold (Sighişoara), 25 Noemvrie 1939.

Oficiul parohial:

Pr. **Chirion Muntenu**
paroh

Epitropi:
Zaharie Petreză ep. I
Emanoil Morar

Concurs

Pentru întregirea, pe un an de zile, a postului de *cantor* în parohia Braşov-Dârste se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela cea dintâi apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar lunar în sumă de lei 700 dela biserică.
2. Sesia cantorală: 4 jugăre pământ arabil.
3. Venitele întâmplătoare în parohie.

Cererile de candidare, însoţite de actele cuvenite, se vor înainta, în termenul dat, oficiului protopopesc Braşov, cu al cărui aviz concurenţii se vor prezenta în parohie în zi de Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Dat în consiliul parohial ortodox român din Braşov-Dârste la 23 Sept. 1939.

Preşedinte: **Ioan Broşu** paroh-preş.
Secretar: **Nicolae N. Bârsan** preot-ajutor

Văzut: **Dr. N. Stinghe** adm. protopresbiteral

(97) 3—3

---

rituală, cred că nu comit o aberaţie când afirm că ea nu va putea pătrunde niciodată până în esenţa ultimă a lucrurilor. Oricât de subtilă ar fi elaborarea infinit de multelor sisteme filosofice, ele rămân simple şi firave construcţiuni ale minţii omeneşti, care nu rezolvă aproape nimic.

Atâta timp cât trăim sub egida păcatului, sântem condamnaţi să nu putem cunoaşte adevărul în întregime... Iată dece nu pot înţelege, alături de atâtea alte lucruri, moartea prietenului Geo, de pe tărâmul american. Nu caut o simplă explicaţie de ordin fiziologic, fiindcă o asemenea explicaţie este uşor de stabilit: cariul tuberculozei s'a furişat în trupul plăpând al copilului şi i-a stins cu totul viaţa. Eu caut o altă explicaţie, de ordin spiritual, eu vreau să conciliez această moarte cu ideea dreptăţii dumnezeeşti, a acelui Dumnezeu, care conduce lumea şi fără ştirea căruia nimic nu se petrece pe pământ. Explicaţia aceasta este greu de stabilit. Şi dacă nu cutez să spun că existenţa răului nu poate infirma prezenţa reală şi efectivă a lui Dumnezeu în lume, ea mă face să mă întreb totuşi dece îngădue Dumnezeu ca, alături de cei răi şi păcătoşi, să sufere şi cei buni şi drepţi? N'ar fi fost mai drept ca, în locul acestui copil, să moară unul din acei oameni, pentru cari Dumnezeu e numai un obstacol platonic, îl sfidează prin faptele lor imunde, unul din acei oameni despre care cugetătorul francez Rivarol spunea că „pătează până şi noroiul"?

Dar să pun capăt acestei divagaţii de ordin teoretic, fiindcă aceasta nu poate închide eterna controversă a răului din lume şi nu poate, mai ales, să constitue un mijloc de redresare sufletească, nici pentru mine, nici pentru alţii, nu poate să aline o durere care mi-a pătruns afund în suflet. Să mă opresc aici.

Dincolo de balastul acesta de consideraţiuni teoretice, eu văd în locul acela îndepărtat şi împrejmuit de ceasul morţii, în pădurea sanatoriului Maybury, din Northville-Michigan, o movilă de ţărână, încă reavănă, mormântul micului meu prieten Geo, care îmi surâde serafic — surâsul pe care i l-a încremenit pe faţă moartea — şi-mi spune că s'a chinuit mult când şi-a dat sufletul în mânile lui Dumnezeu, al cărui slujitor voia să fie odată, că ar fi dorit să mai trăiască... Aceasta-i realitatea. Intreagă şi nedesfigurată.

Prin cazul concret şi real al morţii lui Geo, care nu este unica ilustrare a răului din lume, fiindcă mai sunt atâtea cazuri analoage, eu frizez numai această problemă. Nu încerc s'o rezolv, fiindcă n'aş putea-o. Prin tratarea ei sumară, nu încerc să-mi definesc o atitudine ideologică, mărginindu-mă iarăşi să întreb: Dece, Doamne, este atâta rău în lume, când ar putea să fie bine? Dece răul, în loc să dispară, este în creştere?

Dece au murit legiunile de martiri creştini nevinovaţi? Dece, în ordinea morală, nu sufere şi nu sânt sancţionaţi numai cei răi şi păcătoşi?

„There is a green hill far away"... spune un cântec american, pe care l-am învăţat dela Geo, cântec care mai stărue şi astăzi în sufletul meu, nostalgic şi evocator. Acolo departe, este un deal înverzit, o pădure de palmieri, un mormânt care închide în bezna lui o taină. Dacă n'ar fi fost închisă o taină în mormântul acesta şi dacă taina aceasta nu mi-ar fi ridicat din nou în minte eterna temă a suferinţii omeneşti, povestea acestui copil, oricât ar fi fost de frumos redată, n'ar fi fost decât un simplu fapt divers, un eveniment fără importanţă, o deşartă efuziune sentimentală.

Cum însă, movila de ţărână sub care zace micul meu prietin, închide în ea o mare taină, o taină care m'a făcut să-mi spun, întocmai ca Hamlet care şi dădea sufletul în braţele prietinului său Horaţiu, că „restul e tăcere", restul acela care se întinde dincolo de această movilă de ţărână, adecă însaşi taina morţii lui Geo, — am încercat să conturez aici, în câteva rânduri, profilul spiritual al acestui copil cu ochi albaştri şi suflet curat ca al îngerilor.

Mesagiul morţii lui Geo, scrisoarea tatălui său, stă pe masa mea de lucru. O scrisoare sobră, ca toate scrisorile care anunţă o nenorocire. Geo s'a dus, s'a mutat în altă viaţă. Atât îmi scrie îndureratul părinte...

A trecut multă vreme, de când am părăsit pământul Americei. N'am făcut acolo o călătorie de plăcere, ci una care trebuia să dea vieţii mele un prilej de afirmare a setei de expansiune lăuntrică. Am o concepţie dinamică de viaţă. Viaţa trebue să fie un neîncetat colind în căutarea ta însaţi. (Sfârşitul urmează).

V. Sămărtinean

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

Anul LXXXVII — Sibiu, 17 Decemvrie 1939 — Nr. 51

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Cuvântarea Majestății Sale Regelui

la investitura mitropoliților IRINEU al Moldovei și Sucevei, și NIFON al Olteniei, Râmnicului și Severinului

Inalt Prea Sfinţiile Voastre,
Prea Cucernici Părinți,

O turmă fără păstor este menită peirei, iată dece Biserica noastră și și cu Mine ne bucurăm când astăzi încredinţându-vă după strămoșeasca datină cârjele Arhiepiscopiilor Voastre, sufletele noastre se umplu de bucurii.

Mitropolia strămoșească a Moldovei și aceea nou înființată al Olteniei și-au găsit, după formele orânduite, păstorii lor.

Sunteți chemați a conduce Biserica strămoșească în două părți opuse ale țării, dar care se aseamănă prin tot trecutul lor. In ele voevozii credincioși ai trecutului au statornicit frumoase așezăminte de credință și de cultură, în ambele eparhii au fost vlădici cari au strălucit asupra Bisericii și neamului prin iubirea lor de neam și prin puterea minții lor.

Atât în Moldova, cât și în Oltenia poporul a știut să fie vrednic de străbuni și au lăsat urmașilor pilde înălțătoare de vitejie, de credință și de înaltă cărturărie.

Soarta a voit ca în aceeași zi să fiți învestiți cu înaltele Prea Sfinţiile Voastre misiuni — de apărători și răspânditori ai credinței. Semn vădit că Domnul Dumnezeul nostru vrea încă odată să arate că unitatea noastră națională este plăcută Lui și că din înălțimea înțelepciunei Sale o binecuvintează și o întărește ca să fie neînfrântă.

Către El în orice clipă să ni se îndrepte gândurile și mulțămirile noastre rugându-ne să ne întărească și mai puternic brațul ca să apărăm neștirbit moștenirea strămoșilor noștri.

Inalt Prea Sfinţiile Voastre,

Cuvintele ce Mi le-ați rostit, cât și urările ce Mi le faceți, M'au mișcat adânc și vă mulțumesc din toată inima.

Inalt Prea Sfinţite Irineu, mitropolit al Moldovei și Sucevei,

Prin întărirea ce ți-o dau astăzi înmânându-ți Toiagul arhiepiscopal al Moldovei, primești o frumoasă moștenire.

Te urci pe scaunul cinstit de atâția vlădici de seamă: Iosif Mușat, primul mitropolit al Moldovei, Dosofteiu primul poet al românilor, a cărui psaltire a rămas neperitoare în istoria culturei noastre, Veniamin Costache, marele cărturar, și a multor alți vestiți ierarhi.

Te urci pe seaunul Mitropoliei din Iași, oraș care în istoria neamului nostru e însemnat de atâtea fapte cari stau la temelia unității noastre românești.

Te urci pe scaunul unei eparhii în care învățătura bisericească a fost totdeauna la loc de mare cinste.

Acestea sunt răboaje pe calea istoriei care să-ți arate mai luminos de cât vorba, calea ce ai de urmat.

Chemat prin încrederea celor în drept să chiverniseşti după porunca lui Hristos aceste frumoase plaiuri și văi, sunt sigur că întemeiat pe frumoasa pregătire ce o ai, vei ști să întrebuinţezi simbolicul Toiag de care vorbești spre mai marele folos al Bisericii și al neamului.

Moldova și Iașul, cari prin înalta lor pricepere a nevoilor obștei neamului au pricinuit prin patriotismul lor toate unirile românești, sunt chemate sub înțeleapta chivernisire a Inalt Prea Sfinției Tale să lumineze și mai departe pe terenul desvoltării intelectuale a bisericii noastre.

Ce frumos întrunește în sine această eparhie două din menirile de căpetenie ale Bisericii naționale: unitatea sufletească a neamului prin faptele săvârșite la Iași, și răspândirea focului sacru al credinței isvorâte din vechile așezăminte voevodale dela Neamț.

La aceasta se adaugă după o înaltă orânduire dumnezeească și numele ce-l porți Irineu, adică Pace —, încă una din menirile creștinătății.

Iată cum se găsesc astfel fericit întrunite aceste trei meniri ale ortodoxiei naționale.

Patriotismul până la jertfa de sine, luminarea sufletelor prin învățătura fiului Omului și împăciuirea printre oameni.

Nici o mână omenească n'ar fi putut alcătui o astfel de împreunare, ea numai dela Dumnezeu poate fi.

Până ieri dascăl ai fost timp de 35 de ani, astăzi încredinţându-ți-se acest Toiag pornești ca bunul păstor să-ți păzești și să-ți îndrumezi turma binecredincioasă.

Puterea bisericii se judecă după puterea de iradiațiune și de convingere sufletească a slujitorilor săi.

Cum Moise în deșert a spintecat stânca cu toiagul său și a izbăvit setea poporului său, așa Inalt Prea Sfinția Ta cu cârja-ți vlădicească vei spinteca norii întunecați și vei trebui să răspândești în sufletele însetate lumina binefăcătoare a credinței adevărate a unei bisericii vii, a unei biserici ce pe zi ce trece trebue să se apropie de sufletele fiilor ei.

Pregătirea atât de temeinică ce ai primit-o, învățătura ce ai sorbit-o dela atâți vestiți dascăli, îți ușurează calea către această menire așa de înaltă și de frumoasă.

Fă ca această eparhie cu atâtea așezăminte strămoșești să fie adevăratul focar al ortodoxiei de astăzi.

Ajută cu puterile tale și cu harul pe care Domnul Dumnezeul nostru trebue să-l reverse asupra alesului său — să ajuți ca biserica națională română să fie cea mai luminoasă, cea mai puternică nu numai cea mai mare dintre bisericile ortodoxe.

Inaintașii Inalt Prea Sfinției Tale cu adânca lor pricepere ți-au pus la îndemână uneltele bine alcătuite, fii de azi înainte, meșterul cel bun, care să însutească Talantul încredințat lui de stăpânul său.

Inalt Prea Sfinția Ta,

Astăzi tocmai prin acele fapte înălțătoare petrecute în cetatea Iașilor nu mai ai de păstorit o eparhie de hotar, dar pe teritoriul ei se găsește într'un colț al munților unul din simbolurile apărării granitei și al puterii de rezistență al neamului nostru contra cutropitorilor dușmani — Oituzul.

Oituz — simbol al rezistenței noastre, dar și pildă vie a ce tărie dă credința — Credința făuritoarea tuturor îndurărilor și a tuturor rezistențelor.

Un popor, care în ascendența sa își pierde credința, a și intrat pe calea peirii, iată dece în opera de consolidare națională întărirea acestei puteri de a rămânea stâncă, în fața tuturor valurilor vremii, este una din marile sarcini ale Bisericii.

Făgăduești în cuvântarea care Mi-ai rostit-o că, Toiagul ce l-ai primit, pricepi să-l folosești, pentru mântuirea tuturor celor rătăciți; să te ajute Dumnezeu ca să-ți îndeplinești, până la capăt, această nobilă menire, să readuci la căminul încălzitor de suflete al Bisericii, până și ultima oaie rătăcită și ultimul fiu risipitor.

Inalt Prea Sfinția Ta Nifon, mitropolit al Olteniei, Râmnicului și Severinului,

Fiu al țării Oltenești, prin harul lui Dumnezeu Atotputernicul ai fost hărăzit să fii primul păstor a nouei Mitropolii.

Desigur că în clipa în care Marele Colegiu Bisericesc te-a desemnat Nouă ca ocârmuitor al acestei eparhii, sufletu-ți s'a umplut de bucurie, ca pe aceste meleaguri, unde te-ai născut, să poți urma frumoasa operă de întărire a Bisericii strămoșești ce ai început-o așa de rodnic în Episcopia Hușilor.

De când te-ai pus la muncă în acea parte a Moldovei de mijloc, am urmărit cu nesfârșit interes faptele Inalt Prea Sfinției Tale.

Am văzut cu deosebită bucurie că te-ai silit să întăreşti eparhia prin prea frumoase înfăptuiri, atât morale, cât și materiale.

Te-ai străduit prin toate puterile ce ți le-a dăruit Domnul, să faci din Biserica ce păstoreai un organ viu, o instituție de înaltă morală creștinească, de întărire românească și de solidaritate națională.

Cu acest frumos renume te așezi astăzi în Scaunul mitropolitan al Olteniei, și tocmai din această cauză a fost pentru Mine o bucurie să-ți încredinţez astăzi această Cârje arhiepiscopală.

Ca păstor al nouei creiate Mitropolii ești, după cum prea bine ai spus-o, urmaș al unor mari erarhi: Antim Ivireanul, Damaschin Cesarie și alții; lumina înfăptuirilor și culturei lor luminează astăzi încă Biserica Olteniei.

Și Inalt Prea Sfinția Ta ești un cărturar, sunt deci convins, că noua înălțare ce se aduce Craiovei, făcând-o reședință mitropolitană, va ridica acest colț de țară, și pe acest tărâm, al culturei românești, tărâm atât de necesar pentru întărirea României printre neamurile civilizate.

In eparhia aceasta a fost, la Govora, prima tiparniță a țării noastre, deci are o veche tradiție întru răspândirea cuvântului tipărit.

Inalt Prea Sfinția Ta,

Prin cuvintele ce Mi le-ai rostit astăzi sunt fericit a vedea pe ce cale ești hotărât să păşeşti în noua-ți demnitate.

Știi prea bine că vorbele de «Slujitor al Altarului și al Bisericii», nu sânt o formulă goală, ci o realitate; știi apoi că pilda de sus vine și că, dacă vrei ca preoțimea eparhiei să fie la înălțimea chemării sale, Episcopul e acela care trebue nu numai prin vorbe, ci și prin fapte să arate calea sănătoasă de urmat.

Și această cale ce la Huși ai păşit-o așa de vrednic, este o chezășie care face ca Biserica noastră să devie una din instituțiunile cele mai vii ale țării.

Eu cer Biserica vie nu numai ca o formulă morală abstractă, ci ca o parte însemnată a vieții de toate zilele ale poporului român. Oare în tot trecutul nostru nu se împletea așa de puternic noțiunea de Patrie și noțiunea de Biserică, încât noțiunea de creștin se confunda cu aceea de român?

Interesele României au fost totdeauna interesele Bisericii sale, apărarea țării era și apărarea credinței, înălțarea religiei era și înălțarea Patriei.

Iată ce a trăit veacuri de-arândul în sufletul tuturor locuitorilor acestui colț al lumii.

Toate interesele României și ale neamului românesc sunt și interesele Bisericii, Biserica apărând România și Românismul, se apără pe ea însăși.

Deci, pe lângă ostașii cu armele, cari ne apără cu trupul lor granița și la cari ne gândim totdeauna cu nesfârșită dragoste și recunoștință, trebue în orice clipă să fim apărați de ostașii sufletului.

Sunt convins că Inalt Prea Sfinția Ta vei păși pe acest luminos drum și că vei pune toată râvna și toată înțelepciunea minței și a inimei pentru ducerea la bun sfârșit a înaltei și frumoasei misiuni în care te-am întărit.

Inalt Prea Sfinţiilor Voastre,

Păşiți acum cu încredere, că toți, și Eu în primul rând, vom urmări, cu dragoste și nespus interes, drumul pe care păşiți și să ne rugăm Celui a Tot Puternic să vă călăuzească și să vă întărească spre mai marele bine al Bisericii strămoșești și al Neamului Românesc.

Sănătate!

O mare cuvântare regală despre Biserică

Cu ocazia investirii Mitropoliților Moldovei și Olteniei, M. Sa Regele a rostit o cuvântare de precizări hotărâtoare în ce privește valoarea uriașe ce-a avut-o, o are și-o va avea Biserica ortodoxă în viața neamului nostru, după concepția luminatului nostru Suveran. Cum spune ziarul «România», «cu osebire acuma, în aceste împrejurări de tragică îngrijorare, cuvintele acestea răspicate vor fi auzite de toți aceia cari au urechi de auzit și vor fi crezute de toți aceia cari au o inimă de crezut». Totdeauna M. Sa a gândit despre Biserică astfel, dându-și prea adeseori gândurile pe față ca să fie încurajare pentru slujitorii Bisericii și avertisment pentru mentalitățile superficiale cari vorbeau în termeni dezonoranți despre ortodoxie și își închipuiau că a sosit vremea să se dea la o parte credința străbună din viața românească. Cum zice acelaș ziar: «Prin îndemnurile regești, Biserica românească a isbutit să înfrângă piedicile grele ce i-au stat în cale, să înlăture o anumită mentalitate vulgară ce părea că se generalizează și să întărească duhul creștin acolo unde el era slăbit de vrăjmășii primejdioase».

Toate cuvântările despre Biserică ale Majestății Sale au dat în chip categoric convingerea că Suveranul nostru este un sprijinitor hotărât și un înțelegător profund al ei. Cuvintele Suveranului vădeau totdeauna atâta sinceritate directă, atâta căldură și atâta familiaritate cu problemele spirituale de ordin religios-bisericesc, încât descopereau un suflet care iubește și se preocupă în intimitatea inimii de realitățile și misiunea Bisericii. Ce stângace sunt cuvintele oamenilor politici și chiar ale multor slujitori bisericești în această materie — când vreau să aprecieze Biserica — în comparație cu clasicele și substanțialele formulări ale M. Sale cari merg direct la inima chiar a celor mai consumați teologi.

Dar cuvântarea recentă a M. Sale le-a întrecut pe toate prin stăruința și prin accentul apăsat cu care a zugrăvit legăturile Bisericii ortodoxe cu neamul românesc și necesitatea ei indispensabilă pentru menținerea acestui neam, prin orizontul amplu în care a plasat problema, privită ca axa existenții noastre naționale.

In impresionantă reculegere, M. Sa își ridică la începutul cuvântării inima către Dumnezeu, rugându L să-Și dea ajutorul Său întru apărarea Țării. Intocmai ca voivozii cu suflete de preoți, M. Sa nu se sfiește să Și ridice de pe Tronul Țării ochii către Tatăl ceresc într'o rugăciune publică, silind pe toți demnitarii și curtenii să șoptească împreună ruga către Părintele tuturor milostivirilor.

«Domnul Dumnezeul nostru vrea încă odată să arate că unitatea noastră națională este plăcută Lui și că din înălțimea înțelepciunii Sale o binecuvintează și o întărește ca să fie neînfrântă.

Către El în orice clipă să ni se îndrepte gândurile și mulțumirile noastre, rugându-ne să ne întărească și mai puternic brațul ca să apărăm neștirbit moștenirea strămoșilor noștri».

Adevărul că Regele este chezășuitorul continuității în viața unui popor, păzindu-l de cei ce-l ispitesc spre aventurile destrămătoare ale ruperii de trecut, nu și-ar putea găsi o confirmare mai strălucită ca în atitudinea de mai sus, în care Regele par'că este un blagocestiv voevod reînviat.

Dar Regele își coboară ochii dela cer la nevoile și strâmtorările Țării și cu intuiție de profet aprig în râvna către Dumnezeu și neam, fulgeră adevăruri de cari vai de nu se va ține seama. Toate sunt bune și de folos în viața unui neam, dar amar va fi de el de nu-și va păstra credința. Ea e tăria neamurilor, ea e temelia lor. Nouă ne-o spune un întreg trecut și ne-o spun atâtea nume de locuri și de oameni pe cari credința le-a îmbrăcat în nimb suprafiresc. Ne-o spune de pildă Oituzul «simbol al rezistenții noastre, dar și pildă vie a c ce tărie dă credința, *credința făuritoarea tuturor îndurărilor și a tuturor rezistențelor.* **Un popor, care în ascendența sa își pierde credința a și întrat pe calea pierii,** iată de ce în opera de consolidare națională întărirea acestei puteri de-a rămâne stâncă, în fața tuturor valurilor vremii, este una din marile sarcini ale Bisericii.»

Regelui Carol II va trebui să i se atribue, între alte mari idei și inițiative pe aceea de-a fi introdus cu o tenacitate uimitoare în vocabularul lozincilor vieții noastre de stat, la loc de frunte, cuvântul *credință.* Credință și iar credință este lucrul pe care îl cere neîncetat Regele nostru și pe care au început să-l ceară și oamenii politici. E un mare rezultat obținut de M. Sa într'un mediu politic care nu prea avea față de credință opinii cari s'o onoreze.

Cuvintele spuse și de astădată au evidența și pregnanța unor adevăruri de temelie și vor trebui imprimate pe frontispiciul nu atât al bisericilor, cât al Parlamentului, al Ministerelor, al Universităților, ca nici un demnitar și intelectual român să nu se mai abată dela ele.

Azi ca și în trecut se cere o mare grije pentru credință. «Până și ultima oaie rătăcită și ultimul fiu risipitor trebue readus la căminul încălzitor de suflete al Bisericii».

Statul trebue să se sprijine pe Biserică, precum Biserica trebue să se sprijine pe Stat. Așa a fost în tot trecutul nostru și aceasta a fost condiția care ne-a menținut. Și azi dacă Statul va ajuta din toată inima Biserica în misiunea, iar aceasta va propovădui neîncetat iubirea de neam și virtutea patriotismului luminat, vor înflori amândouă. Interesele românismului se confundă în Țara noastră cu interesele Bisericii și viceversa. Nu poate fi progres al neamului nostru fără ortodoxie. Să amuțească toți falșii profeți cari declamau anii trecuți că a venit timpul în care românismul și ortodoxia trebue să se despartă.

«*Eu cer*, a spus M. Sa, *Biserica vie nu numai ca o formulă morală abstractă, ci ca o parte însemnată a vieții de toate zilele a poporului român. Oare în tot trecutul nostru nu se împletea așa de puternic noțiunea de Patrie și noțiunea de Biserică încât noțiunea de creștin se confunda cu noțiunea de Român? Interesele României au fost totdeauna interesele Bisericii, apărarea Țării era apărarea credinței, înălțarea religiei era și înălțarea Patriei... Toate interesele României și ale neamului românesc sunt și interesele Bisericii. Biserica apărând România și Românismul se apără pe ea însași*». Căci din ființa Românismului face parte organică și peremptorie ortodoxia.

E aici toată doctrina naționalistă a ortodoxismului pe care M. Sa o cunoaște în chip perfect. M. Sa nu cere o activitate bisericească indiferentă (abstractă) sub raport național, ci o aplicare la realitățile naționale concrete a propovăduirii ei morale. «Biserica vie ca formulă abstractă», este caracteristica tuturor celorlalte confesiuni și culte din lume și din România, niciuna neavând un interes și o dragoste specială pentru ceeace-i românesc. Dar tocmai de aceea nici una nu se poate bucura de cinstea să fie socotită indispensabilă pentru existența românismului. Precum lor le este indiferent — sau chiar nesimpatic românismul — așa sunt și ele indiferente — sau chiar primejdioase — românismului.

Din premisele acestea de absolută necesitate pentru românism a credinței strămoșești, M. Sa derivă cu drept cuvânt un șir de îndemnuri stăruitoare pentru slujitorii Bisericii ca să-și întețească râvna apostolică.

«Puterea Bisericii se judecă după puterea de iradiațiune și de convingere sufletească a slujitorilor ei». Pe I. P. S. mitropolit Irineu îl îndeamnă ca precum Moise a spintecat cu toiagul stânca dând apă poporului însetat, așa și I. P. S. Sa să spintece cu cârja vlădicească «norii întunecați» și să răspundească în sufletele însetate «*lumina binefăcătoare a credinței adevărate* a unei Biserici vii, a unei Biserici ce pe zi ce trece trebue să se apropie de sufletele fiilor ei».

Ridicându-și privirile însă și mai sus de orizontul Țării, M. Sa vrea să vadă Biserica românească devenind cea mai puternică și mai luminată dintre toate Bisericile ortodoxe. Un vis de nobilă mândrie națională și ecumenică în acelaș timp. Să devină cea mai luminată spre binele ortodoxiei întregi.

«Ajută cu puterile Tale și cu harul pe care Domnul Damnezeul nostru trebue să-l reverse asupra alesului său — ajută ca Biserica națională română să fie cea mai luminoasă, cea mai puternică, nu numai cea mai mare dintre Bisericile ortodoxe».

Dumnezeu să asculte ruga Regelui nostru, iar pe El să-l însemne cu nimbul marilor împărați și voevozi, luptători și ocrotitori ai dreptei credințe. Ajută I Doamne ca prin ortodoxie să ridice neamul nostru la cea mai înaltă treaptă de strălucire și de putere.

D. STĂNILOAE

* FOIȘOARA *

Din pervazul veșniciei

— O movilă de țărână —

(Sfârșit)

De aceea, n'am așternut la fund de suflet decât ceeace am trăit și suferit. Celelalte lucruri, impresii și imagini de o clipă, le-am uitat. Lângă Geo am trăit 6 luni, zi de zi, în casa tatălui său din Detroit, de aceea imaginea copilului se păstrează vie în sufletul meu. Imaginea acestui copil fermecător. L-am iubit atât de mult. Când am aflat vestea morții lui, s'a prăbușit ceva în sufletul meu, așa de mult m'a impresionat. Copilul acest aducea multă reconfortare în sufletul meu, ori de câte ori atingerile prozaice ale vieții mă făceau să sufăr. Era o binefăcătoare, o providențială rază de lumină. De aceea nu pot să uit clipele de destindere pe care mi le-a procurat acest copil, în serile când veneam ostenit dela lucru și când mă întâmpina în ușa casei cu obișnuita sticlă de „coca-cola", o băutură răcoritoare, spunându-mi: dacă o bei toată, vom vorbi iarăși în limba engleză, ca să înveți. Căci prietenul acesta mic al meu îmi era în acelaș timp și profesor de limba engleză.

Cum viața omului este o navă bântuită de toate furtunile, până în ziua în care va putea ancora în golful deplinei liniști și a celei de pe urmă împăcări, după ce mi s'au spulberat toate idealurile cu care mă dusesem în America, într'o zi mohorâtă de sfârșit de Octomvrie m'am îmbarcat pe vaporul „Ile de France" și m'am întors în țară. La New-York, înainte de plecare vaporului, am aruncat o ultimă privire spre pământul Americii și i-am spus un duios „farwell", un impresionant „adio". Good bye, America! De acuma nu te voi mai vedea niciodată. Și năpădindu-mă o mare tristețe, mi-a venit în minte acel patetic „nevermore" din balada lui Edgar Poe. „Nevermore", adecă niciodată. Niciodată nu voi mai vedea locurile acestea, mi-am spus cu sufletul comprimat de adâncă părere de rău. Deși am ispășit o ficțiune, deși nu mi-am putut înfăptui visurile cu care mă dusesem în America, acum, la despărțire, îmi părea rău c'o părăsesc, că nu voi mai vedea-o. Dar în clipa despărțirii mele de pământul Americii, nu m'am îndoit că n'am să-l mai văd nici pe Geo. El urma să vină în țara părinților săi, în „old country" cum îi spuneau ei, în România, după ce se va fi făcut mare, după ce va fi isprăvit liceul-high-school, el urma să vină în patria natală a părinților săi, pentru ca aici să studieze *teologia*, și apoi să se reîntoarcă în America, pentru a fi preot la o biserică dintr'o colonie românească. Dar destinul a vrut altfel. Dumnezeu l-a chemat, înainte de a studia teologia, la Sine, acolo în cer, pentru a-i sluji acolo, cântând în corul îngerilor...

Ai dat, Doamne, zilelor vieții acestui copil „lungimea unei palme". Viața aceasta s'a sfârșit acum. O altă viață începe pentru Geo de-acum, acolo departe, în cer, pentru că „Dumnezeul lui Avram, a lui Isac, a lui Iacob, este și Dumnezeul lui Geo", este un Dumnezeu al celor vii, nu al celor morți. Geo trăește în cer de-acum. „Una a cerut dela Domnul, una a nădăjduit acest copil: să locuiască în toate zilele vieții sale în Casa Domnului". De-acum va locui în casa Domnului din cer.

Geo era unica mângâiere a tatălui său, emigrantul român *Ștefan Oprea*, care venise în America cu mulți ani în urmă dintr'un sat de pe valea Târnavelor, și-și durase aici un rost oarecare, câștigându-și pânea, cu amară sudoare, în fabrica Ford din Detroit. In anii săi de neagră pribegie n'a avut alt razim decât pe soția sa și pe copilul acesta. Soția i-a murit acum vre-un an de zile, răpusă de o boală de inimă. Acum s'a dus după ea și copilul, după ce a cheltuit tot ce agonisise pentru a-i reda sănătatea.

Frații lui de pribegie, ceilalți români din colonie, cari au ținut să-l mângâie în ceasul lui de supremă încercare sufletească, au plâns și ei, alături de nefericitul părinte, pe marginea groapei lui Geo. Inima lor a vibrat de durere.

Dar ceice poartă pe Dumnezeu în sufletul lor, ceice au în suflet cuvintele Domnului, cuvintele vieții veșnice, nu pot să moară, nu pot „să guste moartea". Ei se mută într'o altă viață, la Domnul, în corturile Domnului, dar nu mor. N'a murit nici Geo, părinte îndurerat. Ție ți s'a părut poate că Dumnezeu, către care copilul tău ridica rugăciuni seara și dimineața, și-a întors fața dela el, l-a lăsat să se ducă pe drumul neființei. Și, orbit de durere, tu nu poți să mai vezi nici bunătatea, nici dreptatea lui Dumnezeu. Oricum însă, tu n'ai dreptul să te îndoiești nici de bunătatea, nici de dreptatea lui Dumnezeu. Dacă ți se pare că n'o vezi acum, vei vedea-o cu siguranță odată, atunci când lumea asta va înceta și în locul ei va fi întronată împărăția lui Dumnezeu, pământul celor vii, unde ne vom împărtăși din plin de bunătățile lui Dumnezeu...

Cu puțin înainte de plecarea mea din America, într'o după amiază splendidă de Duminecă, ne-am dus cu Geo să mai vedem odată insula Belle Island, frumoasa și minunata insulă, după cum o arată și numele, care se găsește situată în mijlocul marelui canal ce desparte America de Canada. Din insula aceasta, un adevărat paradis terestru, un parc în care poți găsi, alături de o natură bogată, tot ce mintea omului a putut născoci pentru încântarea ochiului și delectarea sufletului, din insula aceasta, cu alee minunate și cu umbră deasă de platani, din locul acesta de basm, am mai privit odată, pentru cea din urmă oară, spre Windsor, spre Canada. Wind-

Sibiul pentru înzestrarea armatei

La prefectura judeţului Sibiu s'a ţinut Joia trecută o bine cercetată consfătuire în vederea semnării *Bonurilor* pentru înzestrarea oştirii noastre.

Deschiderea întrunirii, la care sânt prezenţi toţi fruntaşii vieţii publice din localitate, o face dl prefect colonel *D. Tocineanu* cu un călduros apel adresat cetăţenilor să contribue cu obolul lor la marea operă de-a asigura fondurile necesare pentru înzestrarea armatei.

Vorbitorul arată, că populaţia Sibiului şi-a alcătuit, din propria iniţiativă, un comitet în frunte cu I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae* al Ardealului şi P. S. Sa *Dr. Victor Glondys*, episcopul bisericii ev. germane din România, ca preşedinţi de onoare. Din acest comitet fac parte personalităţile proeminente ale Sibiului; ear Comitetul restrâns s'a format din următoarele persoane, dnii: Col. D. Tocineanu, I. Cioran, Nic. Martin, Pr. I. Dăianu, Dr. F. Müller, Tit Necşa şi D. Coltofeanu.

Luând cuvântul I. P. S. mitropolit *Nicolae* a spus, între altele:

Am primit cu bucurie invitaţia ce ni-aţi făcut într'o chestiune aşa de însemnată pentru ţară. Trăim timpuri excepţional de serioase. Un nou războiu crâncen s'a abătut asupra omenirii. Deşi ţara noastră se află în neutralitate, totuşi vremurile de astăzi ne cer imperios să avem o singură preocupare: **pregătirea,** *atât militară, cât şi morală. Nu este iertat să ne facem vinovaţi de nici o diversiune dela calea acestei pregătiri. Inzestrând armata cu tot ce e necesar, ne apărăm libertatea, avutul nostru, întregirea ţării şi a neamului. In numele bisericii noastre şi ca om al păcii, ţin să declar că grija de căpetenie a tuturora, între împrejurările de azi, trebue să fie pregătirea apărării ţării. De aceea trebue să ne simţim îndatoraţi a contribui cu tot ce putem pentru întărirea armatei. Biserica făgăduieşte să contribue cu dragă inimă la subscrierea de bonuri pentru înzestrarea armatei. Indemnăm toate oficiile şi epitropiile parohiale din arhiepiscopia noastră să subscrie, din banii lor liberi, cât mai multe bonuri pentru înzestrarea armatei.*

Au mai cuvântat: Episcopul *Dr. Glondys*, în numele bisericii luterane, promiţând întreg sprijinul credincioşilor acestei biserici; dl *T. Necşa*, directorul Băncii Naţionale; dl *I. Cioran*, administrator financiar; dl general *Apostolescu*, reprezentant al armatei, şi dl *Dr. I. Beu* în numele tuturor băncilor şi întreprinderilor industriale şi comerciale din oraş.

Asistenţa a aprobat lansarea unui apel către cetăţenii judeţului nostru.

Dl prefect, ridicând şedinţa, mulţumeşte tuturora celor de faţă şi declară că are toată încrederea în Sibiul care şi de astădată îşi împlineşte cu zor şi însufleţire sfânta datorie către ţară.

Subscrieţi cu toţii!

Cel mai favorabil împrumut dat statului este subscrierea de **Bonuri pentru înzestrarea armatei.**

Subscrierile se fac la toate băncile mari, unde se primesc formularele trebuitoare.

Emisiunea acestor bonuri se face, prin Casa autonomă de finanţare şi amortizare, cu începere dela 1 Decemvrie 1939. Bonurile vor purta dobânda de 4 şi jumătate la sută pe an, plătibilă neto de orce taxe şi impozite.

Bonurile vor fi provăzute cu un talon fracţionar, care să permită subscriitorilor să primească orcând la cerere înainte de scadenţa bonului, dar numai după 6 luni dela subscripţie, o parte din suma subscrisă. In acest scop se emit bonuri pe termen de trei ani cu un talon fracţionar de 20 la sută din valoarea totală a bonului, şi bonuri pe 5 ani cu talon de 30 la sută din valoarea totală. Bonurile vor fi de valoarea nominală de lei 1000, 2000, 5000, de 10.000, de 50.000 şi de câte 100 mii lei.

Dobânda se va plăti semestrial.

Rambursarea «al pari» se face după trei sau cinci ani. Rambursarea talonului fracţionar se va putea face la cererea purtătorului. —

In astfel de condiţiuni, ori care cetăţean cu dragoste de ţară nu va întârzia a-şi oferi obolul fără nici un îndemn din afară.

Aflăm că până acum din oraşul Sibiu s'au subscris peste 66 milioane, iar satele din judeţ au primit cu mare însufleţire îndemnurile delegaţilor comitetului restrâns din Sibiu de-a contribui prin împrumuturi la înzestrarea armatei.

AVIZ

Se aduce la cunoştinţă, că s'au epuizat ambele Calendare pe anul 1940, al „Bunului Creştin" şi al „Oastei Domnului". Nu se mai pot primi nici un fel de comande la Librăria Arhidiecezană.

Investirea noilor Mitropoliţi

In ziua de 12 Decemvrie 1939, ora 12, s'a tăcut, în Sala Tronului dela Palatul regal, învestirea II. PP. SS. LL. **Irineu Mihălcescu** *mitropolit al Moldovei şi Sucevei, şi* **Nifon Criveanu** *mitropolit al Olteniei, Râmnicului şi Severinului.*

In sunetul clopotelor, dela toate sfintele biserici din capitală, trăsurile regale au pornit dela Patriarhie: cu I. P. S. Patriarh Nicodim împreună cu I. P. S. mitropolit Irineu, apoi I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului împreună cu I. P. S. Mitropolit Nifon.

In Sala Tronului, dl ministru al cultelor, I. Nistor, dă citire diplomelor de întărire ale noilor mitropoliti; ear I. P. S. Patriarh prezintă Suveranului toiagurile păstoreşti, pe care M. Sa le înmânează aleşilor şi întăriţilor mitropoliţi zicând fiecăruia: Să păstoreşti Eparhia cu frica în Dumnezeu şi cu credinţă către Ţară şi Tron.

Au urmat, după aceasta, cuvântările rostite de înalţii chiriarhi, cari, într'un sumar program de activitate, făgăduesc să se străduiască, din toate puterile, pentru a răspunde cu vrednicie Inaltei încrederi a M. Sale Regelui şi a sfintei noastre Biserici.

Celor doi Mitropoliţi le răspunde Suveranul, al cărui discurs îl publicăm la alt loc al ziarului.

O Europă creştină

Se înmulţesc semnele că popoarele europene vreau să se îndrepte spre o organizare a relaţiilor lor în duhul creştin. Reprezentanţii neamurilor îşi dau tot mai mult seama că eşecul dureros în care s'au prăbuşit bunele intenţii ale Ligii Naţiunilor, se datoresc în mare parte şi faptului că s'a prea neglijat importanţa factorului creştin. O mare putere anticreştină umplea şedinţele adunărilor dela Geneva cu declamaţiile ei în favorul păcii, al dreptăţii, al neagresiunii, până când într'o bună zi s'a văzut că totul era disimulare. In loc ca acest for să-şi fi dat dela început seama că fără apărarea făţişă a creştinismului nu au şansă de izbândă virtuţi şi idealuri ca cele propovăduite, s'a narcotizat cu iluzia că ateismul, comunismul şi francmasoneria pot fi stâlpii armoniei veşnice între popoare.

La adunarea din 11 Decemvrie a. c. fostul preşedinte al Ligii Naţiunilor, dl Carton de Viart, reprezentantul Belgiei, constatând cu melancolie criza grea prin care trece această instituţie şi idealul de pace pentru care a fost creată, şi-a legitimat speranţa că starea de azi va fi trecătoare şi prin **„credinţa într'o putere superioară celorialte puteri, putere care are milă de inima oamenilor".** *E adevărat că mai departe dl Carton de Viart îşi legitimează speranţele şi prin credinţa «în raţiunea umană, care la nevoie ştie să-şi cerceteze propriile ei slăbiciuni» şi prin credinţa «în demnitatea şi libertatea umană cari rămân condiţia şi fermentul oricărei civilizaţii adevărate», însă e totuşi un progres în mentalitatea dela Geneva faptul că s'a pomenit, şi încă cu prioritate, şi de «puterea superioară celorlalte puteri».*

Mai mult curaj în această direcţie, Domnilor! De ce nu s'ar deschide cu rugăciuni adunările Ligii şi de ce nu s'ar aşeza crucea în sălile ei de desbateri?

In lumea engleză ideea organizării Europei de mâne în duh creştin îşi face tot mai mult loc, acum după ce a constatat greşala făcută prin tolerarea ateismului şi a comunismului în Europa şi chiar în supremul for reprezentativ al ei. Azi când bărbaţii de stat englezi se gândesc la o Europă stăpânită de un spirit superior de pace şi bunăînţelegere între popoare, se pare că îşi dau seama că aceasta nu se poate impune decât prin stârpirea ateismului şi comunismului de orice fel şi prin apărarea creştinismului. Căci păgânismul şi comunismul, ambele ateiste şi lipsite de orice scrupul moral, au adus Europa unde se află.

Foaia anglicană «The Church Times» din 1 Decemvrie a. c. declară că Marea Britanie trebue să persevereze în tendinţa către o Europă nouă, iar «Biserica trebue să proclame persistent că acest obiectiv nu poate fi atins fără religie». Ziarul aminteşte de un articol recent al guvernatorului general al Canadei în care acela pledează pentru renaşterea credinţei şi moralităţii creştine cari sunt necesare acum, încheind cu cuvintele: «Să ne amintim că în această bătălie, suntem cruciaţii lui Dumnezeu». Foaia amintită mai citează dintr'o adresă a episcopului de Chichester către ziarul Times următoarele: «Pentru reforma ordinei sociale şi internaţionale se cer câteva lucruri. Avem lipsă de inteligenţă şi moralitate. Dar mai presus de toate e necesară credinţa creştină».

---

sorul este un oraş canadian, aşezat pe ţărmul canalului. Iată Windsorul, iată Canada a exclamat entuziasmat, Geo! Numai un pas ne desparte de ea. Numai cinci minute faci cu vaporaşul până acolo. Dar România, ţara părinţilor mei, este departe? mă întrebă Geo? Departe, Geo, i-am răspuns. Peste mări şi ţări. Dar oricât de departe ar fi, tu, Geo, vei vedea-o odată. Dacă tatăl tău, bunul tău Dad, nu se mai poate întoarce în ţara în care s'a născut şi a copilărit, tu, Geo, vei vedea-o, te vei duce acolo, să-i înveţi doinele mai bine, să-i cunoşti sufletul mai mult, să-i calci toate potecile şi să aduci în sufletul tău multă lumină, ca să dai din ea şi tatălui tău care nu se mai poate întoarce acolo. Odată... când vei fi mare, Geo...

Deşi crescut într'o atmosferă, într'un climat ostil oricărei trăiri spirituale, copilul acesta avea înclinări meditative. Se deosebea de ceilalţi copii de vârsta lui. Avea o privire blândă, pe care totdeauna o suprindeai înfiptă undeva într'un îndepărtat orizont. O privire din acelea pe care le poţi întâlni numai în pânzele cu copii serafici a lui Murillo. Ceilalţi copii se jucau în zilele de Duminecă. El prefera să meargă cu tatăl lui la biserică. Ceilalţi copii învăţau boxul şi se luau la trântă. El era blând şi iertător. Toată structura sa sufletească, îl mână către misiunea de preot, la umbra altarului, unde nu poate pătrunde larma şi deşertăciunea. Era prin excelenţă un contemplativ. Sufletul părinţilor săi, români cu frică de Dumnezeu şi cu inimă bună, se imprimase adânc în caracterul copilului. Drumul său în viaţă, îmbrăţişarea misiunii de preot, avea să i-l traseze acest caracter al lui, mai mult decât faptele părinţilor săi. Era unul din acele „vase alese", pe care Dumnezeu îl pusese încă din copilărie de o parte, pentru a-i fi cândva slujitor. Astfel că atunci când părinţii săi îi spuseră că o să facă preot din el, deşi încă prea tânăr ca să poată înţelege acest lucru, el a putut înţelege totuşi că a fi preot înseamnă mare lucru, şi-a ancorat acest gând în sufletul său unde nu întâmpina nici un obstacol. Dar ceeace l-a făcut să intuiască mai mult viitoarea sa misiune de preot, a fost fără îndoială primul tremur sub patrafirul părintelui *Vasile*, din parohia părinţilor săi. Abia după prima spovedanie, care-i deschise o zare spirituală plină de umină şi de infinită poezie, gândul de a se face preot a prins consistenţă în sufletul copilului. Gândul acesta i l-au cultivat părinţii şi părintele Vasile deopotrivă. Mama lui, care a rămas, în pofida îmbrăcămintei sale englezeşti, aceeaş ţăancă de pe valea Târnavelor, cu acelaş suflet evlavios şi cu teamă de Dumnezeu, ar fi vrut nespus de mult să-şi vadă feciorul popă, aşa cum vrea oricare ţărană din satele noastre. Ea s'a trudit să dea copilului o bună creştere, o creştere românească. Cu o asemenea educaţie voia nu numai să dea pildă celorlalte mame romînce de felul cum se pot păstra credinţa strămoşească şi fiinţa etnică a românilor risipiţi pe îndepărtatele plaiuri ale Americii, ci voia să se regăsească ea însaşi în sufletul copilului ei, să i se pară că trăeşte în valea Târnavelor, pe care o purta în inimă, pe care n'o putea uita. Ea l-a învăţat limba ei maternă, l-a învăţat rugăciunile, l-a deprins să cerceteze biserica. Sub oblăduirea şi iubirea ei, copilul a fost pus pe drumul cel drept. Şi dacă ar fi trăit biata, n'avea să fie înşelată în aşteptările pe care le pusese în odrasla sa.

Alături de mamă, s'a trudit Ştefan Oprea, tatăl lui Geo, să dea copilului o bună creştere şi să-l formeze pe drumul pe care îl întrezărise el singur, sub patrafirul părintelui Vasile, când într'o clipă de transfigurare lăuntrică, Dumnezeu îi spusese: Vino după mine, Geo! El ducea copilul la biserică, unde părintele Vasile îi dădea, întotdeauna cu o părintească blândeţe, cartea de rugăciuni, ca să spună tare şi răspicat, spre uimirea celor din biserică: „Tatăl Nostru". El îl ducea pe la diferitele serbări, unde i se dedea copilului un rol, fie într'o piesă de teatru, fie ca să reciteze o poezie. Şi cât de mândru şi fericit se simţea acest părinte când copilul său aducea aplauze în sală şi bucurie în sufletele celorlalţi români. Cât de răzbunat era părintele acesta, când, venind seara obosit dela lucru, copilul îi citea vreo gazetă în graiul dulce al strămoşilor săi. Uita atunci umilinţele şi toată robia în care se chinuia sufletul său, în fumul şi căldura din fabrica Ford. Da, fără 'ndoială, copilul acesta, nu trebue să devină şi el muncitor în fabrică. El trebue să se facă altceva. Trebue să slujească altui ideal. Trebue să devină preot. Fie în ţară, fie aici într'o colonie românească. Copilul meu trebue să aibă un stăpân mai bun şi mai drept. Copilul meu trebue să aibă de stăpân pe Dumnezeu. Trebue să mă răsbune de toate suferinţele prin care am trecut. Chiar de n'ar avea decât o bucată de pâne, el va avea cel puţin sufletul liber. Sufletul lui Geo, copilul meu, se va putea ridica la Dumnezeu nestânjenit. In sufletul lui Geo vreau să trăesc şi eu. Am făcut din el şi voi mai face un bun român. Singur numele lui este american, fiindcă în loc de *Gheorghe*, îi spun Geo, cum îi spun colegii lui dela High-school. Geo este pe drumul cel drept. Dumnezeu îl va ocroti, îl va ajuta să fie slujitorul Său...

Dar, acum, idealul acestui părinte este spulberat... Copilul său, zace în mormântul din pădurea Maybury...

Dormi în mormântul tău, copile cu ochi albaştri şi suflet curat, acolo în pădurea dela Maybury, până în ziua în care îngerul Domnului va suna din trompetă şi Domnul te va învia „întru nestricăciune". Atunci vom vedea şi noi dreptatea şi bunătatea lui Dumnezeu întreagă. Atunci nu ne vom mai îndoi.

V. Sămărtinean

...Şi baba se piaptănă

Spunem dela început: baba e „Unirea" din Blaj. In aceste vremuri în cari destinul ne porunceşte aspru să lăsăm certurile şi ambiţiile sectare pentru altă dată şi să ne strângem rândurile şi sufletele într'o contopire frăţească, monitorul blăjean continuă să scârţâie pe vechea arie a lamentaţiilor şi încriminărilor.

Lucru profund dureros şi întristător...

Noi ne-am ferit sistematic de câteva luni de-a mai pomeni de supărările cari le fac Bisericii noastre cu nemiluita fraţii din strana stângă. Dar monitorul blăjean n'are astâmpăr, n'are puterea de-a se ridica la nivelul vremurilor. Ne provoacă în fiecare număr.

Iată de pildă în Nr. din 25 Noemvrie un articol de fond în care „invidia graţiei fraterne" se manifestă în înşirarea unui lung pomelnic de puncte în cari Biserica ortodoxă ar fi favorizată de stat, iar cea unită nu. Nu este timpul să facem o desbatere amănunţită pentru stabilirea adevărului care e cu totul altul, căci asemenea desbateri înoureză totdeauna atmosfera. Toate chestiunile acestea, au fost de altfel desbătute de mii de ori şi dacă ar avea puţină bunăcredinţă preopinentii dela Blaj n'ar avea decât să consulte colecţia ziarului nostru, sau broşurile păr. Nichifor de pildă, unde sunt cifre, nu simple vorbe. Chestiunea Universităţii săseşti şi a episcopiei Maramureşului s'a tratat de atâtea ori, încât lucrurile sunt deplin lămurite pentru cel ce are inimă neînvârtoşată faţă de adevăr.

Jalba că statul înzestrează mânăstirile ortodoxe cu câte o mie jugăre pădure, iar pe cele unite nu, e şi ea lipsită de seriozitate. Inzestrarea aceasta nu e decât restituirea unei infime părţi din ceeace statul a luat acestor mânăstiri prin secularizare în vechiul Regat, prin desfiinţare în Austria. Mânăstirilor unite nu li s'a luat însă nimic. Dimpotrivă ele sunt opera răpirii, precum şi a cruntei persecuţii şi nedreptăţi faţă de ortodoxie.

Şi apoi chiar dacă situaţia ar fi alta, pentru cine să dea Statul român favoruri? Pentru nişte călugări iezuiţi, franciscani etc. etc. în bună parte de neam străin, aşezaţi în mânăstirile uniate nu cu vre-o dragoste de neamul nostru, ci în seviciul unor idealuri şi puteri de peste hotare? „Călugării noştri, urmaşii lui Samuil Clain", se făleşte „Unirea". Nu sunt urmaşii lui Samuil Clain aceşti pateri. Ei n'au nimic comun cu sufletul neamului românesc şi cu idealurile lui.

Şi auzi altă pretenţie: Facultate de teologie catolică în România. De asta îi arde astăzi neamului românesc. N'au unitii în Ardeal 3 Academii teologice? Ce au ortodocşii din Ardeal proporţional mai mult ca ei sub acest raport. N'are Academia din Blaj dreptul să dea licenţă, ceeace Academiile ortodoxe n'au? Un milion şi ceva de suflete au trei şcoli academice, şi încă tot nu sunt mulţumiţi? Dar vor fi vreodată?

Mai gândiţi-vă reverendissimi şi la interesele generale şi la grijile primordiale ale Statului în care trăiţi!

Nr. 13.198/1939

Aviz oficial

Parohia vacantă **Căpâlna de sus,** din protopopiatul Târnava, se întregeşte prin numire de către Consiliul nostru arhiepiscopesc.

Candidaţii, *numai preoţi cu activitate pastorală apreciabilă,* îşi vor înainta cererile la Consiliul arhiepiscopesc în Sibiu, în termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

La cerere vor anexa „curriculum vitae", vizat şi de protopopul locului.

Consiliul arhiepiscopesc

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Cercul religios Daneş a fost convocat, de părintele Iustin Sârbu, la şedinţe în comunele: Criş, Beşa şi Daneş.

In Criş la 29 Octomvrie a. c., după sfânta liturghie a predicat părintele *Remus Gheaja:* despre mântuirea sufletului prin credinţă.

Părintele *Ioan Oltean* inzistă asupra îndatoririlor ce avem, mai ales astăzi, faţă de armata ţării.

La vecernie părintele *Vasile Corbean* vorbeşte credincioşilor despre rostul îndemnului Mântuitorului: „Unde sunt doi sau trei adunaţi întru numele meu, acolo voi petrece şi eu în mijlocul lor". Aduce convingătoare pilde de solidaritate, întru realizarea progresului moral şi material al obştei.

In parohia *Beşa,* la 19 Noemvrie, la priceasnă predică părintele *Remus Gheaja,* desvoltând evanghelia zilei.

La finea sfintei liturghii părintele *Iustin Sârbu* arată însemnătatea spirituală a întrunirii cercului religios şi sfătueşte pe credincioşi, să lucreze în tradiţia noastră creştină ortodoxă şi să urmeze sfaturile date, căci din suflet sânt date.

La vecernie a vorbit părintele *N. Deac* despre „Cinstirea bisericii".

Apoi părintele *Iustin Sârbu* mulţumeşte preoţilor slujitori şi conferenţiari, şi credincioşilor cari au ţinut să fie prezenţi, rugându-i să rămână în dragostea Domnului nostru Iisus Hristos ca buni români şi buni creştini.

In urmă părintele local *V. Corbean* aduce mulţumiri şi asigură pe slujitorii alterului, că sfaturile date au căzut pe pământ bun şi vor rodi mulţumitor.

In 3 Decemvrie c. ne-am întrunit în fruntaşa parohie *Daneş,* servind şi aici în sobor sfânta liturghie; la priceasnă părintele *Vasile Corbean* a predicat (Ev. 14 dela Luca, cap. 18, v. 35—43).

Părintele *Onoriu Sas* vorbeşte despre însemnătatea casei culturale pentru ridicarea poporului la nivelul de cultură, ce i se cere.

La vecernie părintele *Onoriu Sas* dă sfaturi în legătură cu cinstirea mai marilor şi îndatoririlor creştineşti şi cetăţeneşti. De încheere vorbeşte părintele *Iustin Sârbu* despre ortodoxie, arătând că la temelia vieţii noastre stă ortodoxia, pe adevărul căreia şi-a clădit neamul nostru credinţa. — *Coresp.*

De vânzare

Un Cuptor mare pentru încălzit din fontă. Informaţiuni se pot lua la Oficiul parohial ortodox român din Sibiu-Iosefin, Strada Bisericii Nr. 12—14 şi la dl Ioan Gligor, I epitrop, Str. O. Goga Nr. 31. (100) 2—3

Nr. 1097/1939 (98) 2 3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Dridif,** protopopiatul Făgăraş, se publică a treia oară concurs, cu termen de 30 de zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiunea parohială: 7 feldere arătură, 1 jug. 800 st. p. fânaţ, iarba din cimitire şi din curtea bisericii.
3. O felderă de bucate dela fiecare gazdă, sau echivalentul în bani după piaţa Făgăraşului.
4. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de certificatele de studiu şi de încuviinţarea de candidare dela autoritatea superioară bisericească, se vor înainta oficiului protopopesc Făgăraş în termenul deschis.

Concurenţii se vor prezenta, cu prealabila înştiinţare a oficiului protopopesc, în parohie, pentru a se face cunoscuţi poporului.

Făgăraş, la 13 Noemvrie 1939.

Pavel Borzea
protopop.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Luni, 11 Decemvrie a. c., la Bucureşti, pentru a participa la actul Investiturii Regale a mitropoliţilor dela Iaşi şi Craiova. Miercuri 13 Dec. a. c., I. P. S. Sa s'a întors la Reşedinţă.

Vacanţele de Crăciun, pentru toate şcoalele din ţară, încep cu ziua de Vineri, în 22 Decemvrie 1939.

Act de mulţumire. Oficiul parohial ortodox român, împreună cu credincioşii parohiei din *Batiz,* protopopiatul Hunedoara, aduc cele mai vii mulţumiri ctitorului bis. dlui *Const. Bursan,* pentru suma de 440.000 lei donată bisericii drept costul picturii în frescă. Bunul Dumnezeu, cu al Său dar şi iubire de oameni, să-l răsplătească. — Pr. *Ioan Truca.*

Ce este „luna cărţii" la alţii? In preajma Crăciunului se organisează la Praga aşa zisa „lună a cărţii". In cadrul ei se vor întocmi: 1. *Expoziţii* de cărţi în capitală şi aproape în toate comunele urbane; 2. *Şezători* literare cu conferinţe, recitări, coruri şi producţiuni muzicale; 3. *Reprezentaţii* teatrale cu introducere explicativă; 4. *Concerte* de muzică şi coruri; 5. *Serate* de desbateri literare; 6. *Cumpărări* de cărţi pe seama bibliotecilor publice şi comunale din câştigurile obţinute la spectacolele date cu aceste prilejuri.

ŞTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 17 Decemvrie 1939, va predica părintele protopop *E. Cioran.*

CARŢI ŞI REVISTE

Alex. Lascarov-Moldovanu: *Alte flori creştineşti.* Edit. „Cugetarea", Bucureşti. — Pag. 216. Lei 30.

O lucrare de înălţător conţinut, străbătută de calde sentimente creştine: iubire de oameni, milă de cei mulţi şi suferinzi. Cunoscător al învăţăturilor mântuitoare evanghelice, în acelaş timp şi cunoscător profund de oameni, dl Alex. Lascarov-Moldovanu a redat şi în această nouă lucrare, în formă de stil neîntrecut, o serie de minunate povestiri. O lectură mai instructivă cu greu se poate găsi. Ceice au cetit publicaţiile de până acum ale apreciatului autor, nu vor întârzia să cunoască şi „Alte flori creştine". De vânzare la Libr. Arhidiecezană, Sibiu.

Poşta redacţiei

I. T. în *H.* Tablourile, pentru replătirea capitalului împrumutat, încă nu s'au tipărit.

«*Autorităţile bisericeşti, fiind înştiinţate că unii preoţi, cari activează în Străjerie, poartă basca albă străjerească până şi la serviciile religioase străjereşti,* **îndrumă preoţimea să păstreze costumul reglementar preoţesc,** *nefiindu-i îngăduit să se abată dela aceasta*».

C. preoţi să stea în fruntea mişcării

Oastea Domnului

Nr. 13.204/1939 Ep. (102) 1—1

Local de prăvălie de închiriat

In casa din Sibiu, strada Regina Maria Nr. 7, se închiriază un mare local de prăvălie, situat la dreapta dela întrarea în curte, pe termen de trei ani cu începere dela 15 Ianuar 1940.

Reflectanţii vor înainta oferte în scris până la *8 Ianuar 1940* la Consiliul arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45, unde se pot lua zilnic informaţiuni.

Sibiu, 13 Decemvrie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 435/1939 (101) 1—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei vacante **Haşdău,** cu filiile **Dobâca** şi **Goleş,** din protopopiatul Hunedoara.

Venitele parohiei:

1. Locuinţă parohială corăspunzătoare.
2. Câte 2 măsuri porumb nesfărâmat (măsura à 30 litri), sau preţul de piaţă al unei măsuri de porumb sfărâmat, dela fiecare familie din materă şi filii.
3. Stola obişnuită în parohie.
4. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedoarei în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererea de concurs şi concesiunea dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Hunedoara, 21 Noemvrie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Suciu
protopop

Nr. 196/1939 (96) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Ţapu,** din protopopiatul Mediaş, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială de 12 jug. arător.
3. Casă parohială, grădină şi folosinţa cimitirului.
4. Stola obişnuită în protopopiat.

Cererile de concurs, însoţite de documentele necesare şi de încuviinţarea P. V. Consiliu arhiepiscopesc de-a concura, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Mediaş în termenul dat.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare, în parohie pentru a servi, a cânta şi predica în biserică şi pentru a fi cunoscuţi de credincioşi.

Mediaş, la 6 Noemvrie 1939.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Crăciun
protopop

Nr. 44/1939 par. (99) 2—3

Anunţ de licitaţie

Consiliul parohial ortodox român din Apold, tractul Sighişoara, T.-mare, dă în licitaţie publică repararea şi adaptarea casei parohiale, pe baza planului şi devizului, aprobat de P. V. Consiliu Arhiepiscopesc cu Nr. 9772/1939.

Licitaţia se va ţinea în *29 Decemvrie 1939,* în localul „Casa culturală", la ora 15; în caz de nereuşită a licitaţiei, se va ţinea a doua licitaţie la 7 Ianuar 1940 în acel local şi aceeaş oră.

Parohia nu dă nici un fel de material.

Ofertanţii vor depune odată cu ofertele, ca garanţie 5% dela suma devizului de 301.814 Lei, în numerar sau efecte de stat, care garanţie, după aprobare se va majora la 10%.

Planul şi devizul se pot vedea în orce zi la Oficiul parohial.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a da lucrarea unuia dintre cei trei ofertanţi din urmă.

Comuna bis. pentru deplasări nu dă nici o rebonificare.

Apold (Sighişoara), 25 Noemvrie 1939.

Oficiul parohial:

Pr. Chirion Muntenu
paroh

Epitropi:
Zaharie Petreză ep. I
Emanoil Morar

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane

C II R 157 ASOCIAȚIUNEA SIBIIU 1937

Anul LXXXVII — Sibiu, 25 Decemvrie 1939

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. **13.787**/1939 Prez.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos.

„Priveghiați, stați în credință, îmbărbătați-vă, întăriți-vă".
(I Corinteni 16, 13).

Iubiții mei fii sufletești,

Solia păcii pe pământ, pe care a vestit-o oastea cerească în noaptea cea sfântă deasupra peșterii din Vifleem, a sosit astăzi din nou într'o lume învrăjbită și sfâșiată până la sânge.

Incă n'au fost uitate suferințele și nu s'au vindecat ranele produse de crâncenul războiu prin care am trecut înainte de aceasta cu două zeci de ani și mai bine — și iată, prăpădul unui nou războiu s'a deslănțuit peste o bună parte din omenire! Cele mai mari și mai înfloritoare țări, cele mai înaintate neamuri, trăesc acum sub amenințarea zilnică a morții și a pustiirii. Milioane de oameni pe front, în tranșee, în avioane și pe vapoare trebue să-și pună în fiecare clipă viața în primejdia de-a o pierde, și alte milioane în spatele frontului — între cari se numără și copilașii nevinovați — se pot aștepta în tot momentul să fie uciși sau răniți de bombele aeroplanelor. Teama de viața proprie și durerea pentru pierderea celor apropiați împovărează greu și jalnic sufletele atâtor nenumărate ființe omenești.

Nu vom sta noi acum, iubiții mei, să judecăm din care anume și anume cauză a izbucnit războiul. E sigur însă că dintre toate cauzele cea mai de căpetenie este aceea a păcatelor oamenilor (Iacob 4, 1) și e limpede că odată războiul venit pe capul lor, el poate fi un mijloc de ispășire, un mijloc de îndreptare și curățire prin suferința suportată cu răbdare și cu încredere în Cel Atotputernic. Acele popoare se vor alege cu cel mai mare câștig de pe urma războiului, cari vor ieși din el cu sufletul lor curățit și înoit.

Dacă războiul nu s'a întins și la noi, aceasta nu înseamnă, iubiții mei, că noi suntem mai puțin păcătoși ca semenii noștri din țările aflătoare în războiu. Ci numai că Dumnezeu se mai milostivește de noi câtăva vreme, doar ne vom îndrepta. E așa de ușor să se întindă azi focul războiului dela o țară la alta și aceasta ne arată cât de strâns uniți suntem toți oamenii și în păcate. Războiul care a izbucnit și care poate să treacă repede mai departe, să ne fie tuturor un semn că e ceasul cel din urmă pentru a ieși din păcate și a intra sub ascultarea lui Dumnezeu. Se cuvine deci ca și fiii poporului nostru, în fața primejdiilor războiului, să se întoarcă pe calea pocăinții cu sufletul către Domnul. Numai așa vom fi vrednici să ne cruțe Dumnezeu de întinderea pârjolului, numai așa vom ajuta și noi ca Dumnezeu să aducă cu un ceas mai repede pacea și bunaînțelegere în lume. Și iarăși numai așa, cu sufletul curat și întărit în cele bune, vom fi în stare să înfruntăm orice încercare ar veni peste noi, cu voia Celui de sus.

Sărbătoarea Nașterii Domnului este, iubiții mei, o chemare la viața cea nouă pe care ne-a descoperit-o și ne-a adus-o în lume Hristos Domnul. Să ne deschidem dar inimile la această chemare de sus, căci și pentru noi cei de astăzi a rostit îngerul cuvintele: *„Nu vă temeți, că iată vestesc vouă bucurie mare, care va fi la tot poporul, că s'a născut vouă astăzi Mântuitor"* (Luca 2, 10). La El e mântuirea și *„nici un nume altul sub cer nu este dat oamenilor, întru care trebue să ne mântuim"*. El se naște azi pentru noi aducându-ne și nouă nădejde și putere de sus în mijlocul greutăților în cari ne găsim. Să ne apropiem de El, precum El se apropie de noi, să ne legăm cu sufletul de El și nimic nu ne va putea clătina din curajul nostru, din liniștea și hotărîrea noastră. Cu Iisus Hristos Mântuitorul nostru vom fi tari și în stare să biruim toate protivniciile.

Fiul Tatălui care după trup s'a născut în ieslea din Vifleem pentru a fi de ajutor neputinții oamenilor, să se nască acum și în sufletele noastre, în căminurile noastre, în țara noastră, ca să fie cu noi și noi cu El, ca să ne umple de pace, de bucurie și de putere nouă.

Să se sălășluiască în sufletele noastre ale celor de acasă ca să putem purta grijile și îndatoririle acestor vremuri grele, ca să ne mângâie în durerea depărtării de cei plecați să stea pază la hotare, ca să putem ajuta, de va trebui, scumpei noastre țări cu toată munca și cu toată jertfa noastră.

Să se coboare în inimile ostașilor noștri cari în aceste sfinte sărbători stau la postul lor de datorie, ca să le dea bucurie și așa cum sunt departe de noi, ca să le întărească sufletul și brațul făcând din fiecare un bun creștin și un bun Român, înarmat cu virtutea curățeniei și a vitejiei.

Pruncul Iisus care a făcut pe magii cei învățați să pornească dela marginile lumii pentru a-l găsi și a i-se închina, să facă și din gândurile diregătorilor noștri leagăn curat în care să se așeze lumina cunoștinții pentru a fi în stare să ne conducă cu înțelepciune corabia Țării prin valurile vremurilor de azi; să le dee iubire de popor și duh drept să înoiască în slujbele de mare răspundere în cari i-a așezat Dumnezeu.

Acelaș Domn al păcii și al iubirii de oameni, care fiind Impăratul Impăraților și Domn al măririi, s'a coborât cu chip smerit între cei mai obidiți fii ai pământului, să trimită duh de îngăduință și de pace și de smerenie în inimile marilor căpetenii ale neamurilor ce se află în războiu, să domolească aprinderea gândurilor de vrăjmășie și să coboare dulceața bunătății și a milei în inimile tuturor oamenilor de azi.

Să fim asigurați, iubiții mei, că numai deodată cu pacea lui Hristos se va sălășlui și în lume pacea mult dorită. Cu paragrafe și cu porunci nu se poate împăciui lumea. Către pacea lui Hristos în suflete trebue să nizuiască fiecare neam.

Datori suntem și noi Românii să întărim în noi și între noi pacea și iubirea Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Să piară dintre noi orice vrajbă, orice pizmă și răutate. Să ne adunăm sufletele în îmbrățișare frățească, ajutându-ne unul pe altul și toți împreună viitorul neamului nostru, care e viitorul urmașilor noștri. Grijă să purtăm ca să nu fie între noi lacrimă pe care să n'o uscăm cu iubire, lipsă pe care să n'o împlinim, orfan pe care să nu-l facem să simtă iubirea noastră părintească. Numai așa vom arăta că duhul cel sfânt al lui Hristos Domnul s'a coborât în noi. Și numai așa, una fiind, vom fi tari și vom putea înfrunta toate încercările ce ar da peste noi.

Cu Hristos și în numele Lui au răsbit la lumină și la biruință strămoșii noștri trecând prin vremuri de întunerec și prin munți de greutăți cari păreau că nu se mai sfârșesc.

Cu Hristos și în numele Lui, înfrățiți între noi și stând în rânduri strânse și hotărîte în jurul Regelui și al Oastei noastre, vom birui și de astă dată oricâte piedeci ne-ar sta în cale.

Un popor creștin e un popor plin de viață, plin de putere mai tare ca toată lumea și ca toate duhurile răului.

Să privim cu încredere și cu curaj în fața zilei de mâne. „Cu noi este Dumnezeu, de cine ne vom teme?"

Acestea să fie gândurile, acestea nădejdile și aceasta siguranța noastră neclătinată pe care s'o avem în suflete, iubiții mei, acum când Hristos Domnul s'a născut pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire. Drept aceea: *„priveghează, stați în credință, îmbărbătați-vă, întăriți-vă"*.

Incheind cuvântul meu cu acest părintesc îndemn, Vă urez cu iubire ca aceste sfinte sărbători ale Nașterii Domnului și acelea cari vor urma, ale Anului Nou și ale Bobotezii, să le petreceți în pacea lui Hristos și să Vă învredniciți a le ajunge încă întru mulți ani fericiți.

Inpărtășindu-Vă arhiereasca Noastră binecuvântare, am rămas

Sibiu, la sărbătorile Nașterii Domnului din anul 1939,

al vostru al tuturor de tot binele voitor:

(ss) **NICOLAE**
Arhiepiscop și Mitropolit

Mântuire

Fiinţa omenească e continuu preocupată de griji. Prin grije ea se întreabă despre modul cum va trece peste o piedecă sau alta aşezată înaintea ei într'o împrejurare viitoare sau mai depărtată, prin grije se întreabă cum îşi va satisface necesităţile vitale de mâne şi de poimâne. Grijile sunt întrebări în cari e angajată întreaga fiinţă, viaţa ei pe pământ, condiţiile materiale şi sociale ale continuării ei. La o grije s'a răspuns deplin numai după ce a trecut momentul satisfacerii ei. Dar unele griji, cum e cea a asigurării condiţiilor materiale ale vieţii nu sunt satisfăcute definitiv niciodată. In general nu există răstimp mai îndelungat din viaţă fără grije. Dacă e câte un moment în care se uită de griji, acela e cu totul excepţional. Grija numai a adormit, dar n'a dispărut.

Grija e intenţionalitatea fiinţei noastre lansată înainte, spre viitor. Cum nu poate trăi fără a fi aplecată spre viiitor, aşa nu poate trăi tără grijă.

In acest element esenţial al structurii omeneşti, se arată caracterul ei temporal. Timpul e parte constitutivă din ea. Ea nu trăeşte în prezent plenar, toate posibilităţile sale, nepăsătoare de viitor. Nu e o fiinţă statică. Ci în cuprinsurile ei nedefinite e o continuă tenziune, când o posibilitate când alta din aceste cuprinsuri punând-o întreagă în mişcare, rostogolind-o înainte. N'o mai interesează ceeace a făcut acum, satisfacţia dobândită în acest moment, manifestarea actuală a unei porniri din lăuntru, ci interesul se întinde înainte. Timpul constă în tenziunea fiinţii noastre spre trăirea mai departe, tenziune oglindită în conştiinţă. De-am trăi numai o clipă, am trăi temporar, cu conştiinţa viitorului, deosebit de prezent. Anticipăm timpul ca viitor pentrucă fiinţa noastră anticipează în grijă mersul ei, obstacolele, necesităţile ei. Il contemplăm ca trecut în mişcarea realizată până acum de fiinţa noastră, în satisfacerile sau eşecurile ei. Prezentul e mişcarea fiinţei noastre în momentul infinitezimal al realizării. Dar deoarece actul realizării apare ca trecut până ce îţi dai seama de el, îndată ce căutăm să sesizăm conştient clipa prezentă, ea aparţine trecutului. Conştiinţa totdeauna rămâne în urma prezentului. Prezentul ne apare doar ca trecutul cel mai recent, pe care îl trăim ca o satisfacere când el a adus o lichidare norocoasă a unei griji şi ca mare durere când e o lichidare cum nu ne convine. Satisfacţia şi nemulţumirea foarte vii în acest prezent care e trecutul cel mai recent, devin tot mai şterse pe măsură ce acea clipă lunecă spre trecutul depărtat, sau mai bine zis noi ne depărtăm de ea.

O deplină satisfacţie sau o deplină durere nu putem avea de clipa prezentă, de actul realizării, nu numai pentru motivul că atunci când îl sesizăm cu conştiinţa e deja trecut, ci şi pentrucă această clipă e umbrită de aripa viitorului, de grijile ce-şi aşteaptă scadenţa în viitor, şi de aripa trecutului, de conştiinţa că nimic nu durează, că totul e înghiţit de gura acestui necruţător bălaur care e trecutul. Clipa prezentă nu-şi are o existenţă detaşată, închisă în sine, ci e cu o fereastră deschisă spre trecut şi cu alta spre viitor. Gustarea clipei prezente e întretăiată de împunsăturile grijilor şi de evidenţa lunecării ei din actualitate.

Dar lunecarea în trecut se produce din cauza mişcării fiinţei noastre înainte, mişcare anticipată de griji. Omorîtorul prezentului e viitorul, el împinge clipa prezentă în trecut. Trăirea noastră e copleşită de viitor. Lui îi suntem închinaţi în măsură covârşitoare. Simţirea clipei prezente şi contemplarea trecutului pălesc sub faţa obsedantă a viitorului. Nouăzeci la sută din frământarea noastră se datoreşte obsesiei pe care neîncetat o imprimă conştiinţii noastre viitorul. Aproape fiecare clipă prezentă ne e ocupată de grijile viitorului. Nici pe departe nu ne ocupă trecutul conştiinţa, cât ne-o ocupă viitorul.

Prezentul ne apare ca fiind determinat în funcţie de viitor, ca „încă nu" al celor ce le aşteptăm să se realizeze. Clipa prezentă de cele mai multe ori e o puternică tenziune spre viitor, o nereţinută încordare înainte.

Ar fi greşit însă să atribuim neliniştea noastră simplului fapt că suntem obsedaţi de viitor, că nu suntem fiinţe trăind din contemplaţia trecutului. Nenorocirea noastră ar fi cu mult mai mare dacă n'am mai avea posibilitatea viitorului, ci am fi legaţi de privirea stării noastre trecute sau prezente, definitive. Viitorul e şi speranţă pentru noi. Şi e şi speranţă pentrucă nu suntem fiinţe desăvârşite, ci tindem spre desăvârşire. Dacă am fi legaţi de prezent sau de trecut ar trebui să ne contemplăm continuu cu scârbă nedesăvârşirea şi eşecurile noastre.

Grija e forţa dinamică a neîncetatei autodepăşiri pe care o realizează fiinţa noastră. E o lege fundamentală a noastră să ne transcendem în fiecare clipă. E expresia dinamismului fiinţei noastre. Ne transcendem nu numai în revenirea la eul nostru întim din ţesătura de lucruri şi de fapte externe, prin străfulgerări cari ne luminează adâncul, cum zice K. Jaspers în Existenzerhellung, ci şi în trecerea dela o grijă satisfăcută la urmărirea alteia.

Dacă s'ar limita această neîntreruptă fugărire împintenată de griji numai la procurarea zi de zi a celor necesare traiului, ea s'ar mai putea interpreta cu o simplă lege a instinctului de conservare.

Dar fuga după altceva şi nemulţumirea cu ceeace am realizat odată e cu mult mai generală şi mai neîntreruptă, ca să nu vedem manifestându-se în ea o caracteristică cu mult mai adâncă şi mai necondiţionată a fiinţii noastre: căutarea desăvârşirii.

Chiar oameni cari au asigurate din plin condiţiile materiale ale vieţii lor, chiar oameni cari nu mai dau niciun preţ pe ele, mulţumindu-se cu foarte puţin, stau sub porunca neincetatei autodepăşiri. Dacă ar fi aceasta numai o lege biologică, dece nu s'ar încetini alergarea după altceva, cu ivirea bătrâneţii? Obiectivele grijilor se pot schimba, dar grijile însăşi, tenziunea spre viitor, nu se depărtează niciodată dela om.

Porunca autodepăşirii se deosebeşte dealtfel chiar şi în succesiunea grijilor pentru cele materiale de o simplă manifestare a instinctului de conservare, prin aceea că aceste griji în succesiunea lor nu au acelaş obiectiv, nu sunt o simplă repetire automată, ci omul se îngrijeşte de ceva tot mai bun, satisfacţiile materiale vechi nu-l mai mulţumesc.

Nemulţumirea, neliniştea fonciară şi continuă a omului în starea realizată, întinderea neîncetată înainte prin motorul grijii, arată că omul nu e o fiinţă desăvârşită, împlinită, dar o lege neîndulecată îi impune să tindă spre desăvârşire şi aceasta nu stă nici în afară de om ca o ţintă externă, dar nici în om ca un germene ce s'ar putea desvolta într'o trăire izolată de cele dinafară, inclusiv timpul, ci ne chiamă ca o stare viitoare a fiinţii noastre, aflătoare la capătul din urmă al mişcării ei, prin obstacolele, urcuşurile şi conţinuturile pline de interes şi de atracţie, cari constituesc timpul fiecăruia din noi. Omul e o fiinţă care tinde să se desăvârşească în timp. Nu în sensul că aşteaptă numai decât să ajungă la desăvârşire în timpul ce-l are la dispoziţie, ci că acest timp îl foloseşte pentru a tinde spre desăvârşire.

Dar, deşi nici un om nu e mulţumit şi nu poate sta vreodată durabil în starea prezentă şi fiecare e silit să tindă spre ceva mai bun în viitor, totuşi nu toţi parcurg acest drum de continuă depăşire a prezentului, adecă a stării actuale, stăpâniţi de acelaş ideal al desăvârşirii. Unii urmăresc numai o desăvârşire a plăcerilor trupeşti, alergând după o hrană mai bună, mai îmbelşugată şi mai pe mult timp asigurată, sau după o perfecţionare a celorlalte satisfacţii de ordin material. Alţii aleargă după o desăvârşire a situaţiei lor de oameni respectaţi, ascultaţi şi lăudaţi în societate, a situaţiei lor de domni cu putere de stăpânire peste alţii. Alţii iarăşi se străduesc după o desăvârşire a cunoaşterii, iar mai puţini după realizarea unui fel de viaţă întemeiat pe anumite principii etice. Toţi aşteaptă fericirea dela desăvârşirea după care nizuesc, dela comoara spre care tind şi de care-şi leagă sufletul.

Dar toate aceste categorii de oameni trăesc într'un orizont limitat. Conştiinţa lor nu se poate întinde sau nu se gândeşte să se întindă decât până la capătul vieţii pământeşti, necontând câtuşi de puţin cu posibilitatea unei continuări a vieţii şi după moarte. Dar acest fapt îi ţine într'o contrazicere permanentă, într'o absurditate a cărei evidenţă te miri cum le poate scăpa. Ei cred puternic şi nizuesc serios să ajungă la desăvârşire şi la o fericire, la o stare în care să fie deplin şi pentru totdeauna mulţumiţi. Desigur nu e o credinţă teoretică aceasta, ci una mai adâncă, ce le angajează şi le susţine în mişcarea de autodepăşire întreaga fiinţă. O credinţă ce se afirmă chiar împotriva consideraţiilor şi ştiinţei empirice şi mintale. Şi tocmai aci e contrazicerea: cunoaşterea empirică mintală, cunoaşterea obiectivă, le arată că nu ajunge niciun om care-şi pune nădejdea în asfel de obiective, la o desăvârşire a bucuriilor în viaţa pământească. Din contradicţia aceasta permanentă ar putea ieşi sau renunţând la credinţa în desăvârşire, la imboldul acesta al autodepăşirii, sau încrezându-se în simţirea că desăvârşirea aceasta tot poate fi ajunsă pe un alt plan de existenţă. Numai această simţire, aproape ca o certitudine încăpăţânată, dă o justificare credinţii în desăvârşire, numai ea apare, la o privire critică şi iluminată, ca suport al imboldului spre autodepăşire, ca element de asigurare a însăşi vieţii pământeşti. Cine nu se învredniceşte de această simţire şi totuşi nu se poate suporta într'o permanentă contradicţie absurdă, acela îşi vede nimicită credinţa în desăvârşire şi cu aceasta însăşi resorturile vieţii, ajungând o epavă sau chiar recurgând la actul de suprem desgust al sinuciderii.

Din cele spuse rezultă că sunt trei feluri de oameni, din punctul de vedere al atitudinii fundamentale în faţa existenţii:

1. Ceice trăesc în întunerecul unui orizont limitat, într'o absurditate permanentă, fără să fie chinuiţi de ea, gustând bucuria trecătoarelor momente şi sperând totul dela alte momente viitoare.

2. Ceice, dându-şi seama nu numai mintal, ci şi printr'o permanentă intuiţie a întregei lor fiinţe, că nu vor putea ajunge niciodată pe pământ la o desăvârşită şi netrecătoare stare de mulţumire, simt totuşi că pot să ajungă odată la ea.

Pentru aceştia e pusă acut problema mântuirii. Ea se constitue psihologic din două elemente: pe de-o parte din nemulţumirea nu numai cu fiecare clipă prezentă în parte, ci cu totalitatea vieţii pământeşti în ansamblu. Iar pe de altă parte dintr'o imprecisă, dar tenace simţire că există totuşi undeva o scăpare de nesatisfăcătoarea relativitate a acestei vieţi, precum şi o modalitate de-a ajunge la ea. Există cu alte cuvinte putinţa unei mântuiri, dar rămâne de căutat cum poate fi dobândită. Aceste două elemente se pot separa numai cu reflexiunea, în realitate fiind inseparabile. In aceeaşi simţire adâncă şi nevindecabilă a nemulţumirii, a nesatisfacţiei cu totalitatea acestei vieţi, se cuprinde, dacă ea nu e o boală mortală a sufletului, şi tendinţa nedefinită după ceva mai presus de toată această viaţă, tendinţa împreunată cu credinţa că există acel ceva mai presus de toate care poate mântui pe om. Apare cu un cuvânt în conştiinţa omului *necesitatea mântuirii*. Stăruesc asupra faptului că în simţirea necesităţii mânturiii se cuprinde şi credinţa în posibilitatea ei, în existenţa a ceva care mântue şi a unui drum care duce spre starea de mântuire. Necesitatea mântuirii nu apare numai ca o nemulţumire cu totalitatea vieţii şi ca o tânjire după scăpare, după altceva. Dacă n'ar fi dată în tânjirea după altceva, şi credinţa că acel altceva există undeva şi cumva, sufletul n'ar mai avea nici măcar puterea tânjirii după el, ci s'ar afla într'o absolută descurajare, într'o incapacitate de-a mai ţine la viaţă. Când şi-a făcut apariţia întrebarea chinuitoare după mântuire, în om s'a creat începutul care face posibilă însaşi mântuirea lui.

3. Este şi o a treia categorie de oameni reprezentată prin acei puţini la cari nemulţumirea cu relativitatea întregei vieţi pământeşti nu cuprinde în acelaş timp o tendinţă de depăşire a ei în siguranţa şi dorinţa vagă dar tenace a unei desăvârşiri posibile pe alt plan de existenţă. La temelia existenţii acestora a început să roadă o boală gravă, care-i duce nu numai la moartea pământească, ci la o diminuare înfricoşată a însuşi izvorului adânc din care se nutreşte orice fel de existenţă a lor. Pot fi oameni cari să nu se simtă legaţi de nimic în viaţa pământească, dar să simtă gâlgâind puternic forţa pozitivă de-a fi din adâncul lor. Aceştia iubesc alt fel de existenţă. Dar cei roşi de boala nemulţumirii pur şi simplu, nu mai au în general nici o vlagă de-a fi. E cea mai chinuitoare stare. Şi omul o simte ca vină, deoarece e produsă şi pe nesimţite întărită prin succesive întrelăsări de-a voi. Izvorul vieţii noastre, dragostea de-a fi, creşte prin voirile noastre. Trebue să crezi că de voinţa ta depinde să-ţi sporească izvorul de viaţă. Este aci un adânc şi impenetrabil mister, care ne apare plin de toată contrazicerea: Actul de-a voi nu se poate produce fără a fi un izvor care, ca ultimă subiectivitate transcendentă nouă, îl produce; şi totuşi dacă nu voieşti tu, nu eşti. Şi pe măsură ce voeşti mai mult, eşti mai mult. Maximul pe care îl putem spune privind acest mister e că existenţa noastră e produsă prin colaborarea a ceva mai presus de noi şi a eului nostru. Există mai înainte de colaborara noastră o temelie a existenţii noastre, dar fără actul nostru de voinţă nu existăm decât ca virtualitate. Şi încă ceva: la început, până n'am ajuns să reflectăm asupra voirilor noastre, virtualitatea susţine o vitalitate pământească, care ni se dăruieşte tot

de undeva mai sus da noi, ca o primă de credit, ca în mediul ei să putem ajunge la starea de trezire în care ne vom decide de vrem sau nu să fim. Ca izvor de existenţă în adânc nu suntem, precum am spus, până nu ne voim noi înşine, decât în virtualitate. Când ajungem la putinţa de-a voi, decidem dacă acest germene al existenţei se desvoltă şi creşte sau se închircheşte. Desvoltarea lui se poate face şi dacă în acelaş timp înfrânăm vitalitatea externă, dar închirchirea lui e urmată totdeauna şi de-o ofilire a vitalităţii externe. Până nu a ajuns omul la capacitatea de-a decide prin reflexiune, în el se află o virtualitate plină de posibilităţi; după aceea, dacă n'a voit, ea nu mai e virtualitate cu posibilităţi, ci coaje din care s'a scurs pentru totdeauna viaţa. Vitalitatea ca dat de sus se mai sbate câtva timp în noi în fenomenul grijii, dar dacă nu colaborăm prin voia noastră, ne cuprinde marasmul, motorul grijii nu mai funcţionează, devenim cadavre vii.

De ce unii vreau să fie — sau în pământesc, sau în depăşirea lui — iar alţii nu? Aici este marele mister al libertăţii omeneşti. Unii vreau pentrucă vreau, alţii nu vreau pentrucă nu vreau. Nu se poate căuta o cauză dincolo de libertatea omului. Nu putem spune că lui Dumnezeu se datoreşte voirea unora şi întrelăsarea altora, ca în predestinaţialismul absolut. In orice caz toţi pot vrea, dar pentru a voi se cere încordare. Incordarea e cu mult mai puternică şi e pornită dintr'o conştiinţă mai larg văzătoare, în voirea care transcende viaţa pur pământească, decât în voirea mânată de poftele vitalităţii biologice şi limitată ca orizont, dedicată cu totul vieţii de pe pământ.

In absurditate şi contradicţie se află şi cei ce nu vreau să fie, căci ei îşi închid ochii dela evidenta chemare spre desăvârşire ce ne-o face impulsul vital al neîntreruptei depăşiri.

Rezumând, grija, intenţionalitatea neodihnită spre viitor a fiinţei noastre, caracterul ei temporal, necesitatea continuă de autodepăşire, exprimă faptul că fiinţa noastră e făcută pentru desăvârşire, pentru mântuire, că mântuirea e forţa care întreţine toată mişcarea făpturii omeneşti, că numai ea dă sens vieţii noastre, că ea este motivul organic, entelechia existenţii omeneşti şi dacă nu poate fi ajunsă în timp — şi e firesc ca să nu fie ajunsă în timp, căci timpul înseamnă tenziune spre viitor, deci nedesăvârşire — trebue să ne aştepte, pentru a ne împlini prin ea, într'o existenţă de dincolo de timp.

Viaţa noastră tinde spre ceva *ultim*, spre ceva desăvârşit adecă. Şi până nu-l află nu e mulţumită cu rezultatul niciunei clipe. „Este fiinţial vieţii să depăşească clipa". „Chiar în cele mai mari dureri, sau în bucuriile aproape extatice nu putem să ne oprim. Criza oricărei clipe, a oricărei experienţe este clipa următoare. Realitatea ultimă pentru noi e totdeauna mai încolo" (Martin Dietrich, Theologische Ontologie im modernen Anglicanismus", 1936, pagini 110).

Numai în apropierea deplină de izvorul desăvârşirii ne găsim liniştea şi mântuirea. Iar acesta este Dumnezeu care a trimis pe Fiul său pe pământ ca să ne facă să gustăm anticipat puţin din fericirea apropierei de Dumnezeu, pentru a ne întări hotărîrea ca spre El să ne îndrumăm viaţa, pentru a ne ajuta ca să păşim în înaintarea noastră spre adevărata ţintă a mântuirii.

D. STĂNILOAE

Naştere şi renaştere

E noaptea Sfintei Naşteri, e noaptea cea mai minunată din toate câte au fost dela început şi până astăzi, e cea mai sublimă din întreg şirul nopţilor, ce s'au scurs din clipa când Dumnezeu a despărţit lumina de întunerec. Acum, în această noapte, coboară în chip tainic din înălţimea cerului în mijlocul fiinţelor pământului Mesia cel prorocit. Strălucirea dumnezeirii vine să lumineze întunecata faţă a pământului. Mărirea cea veşnic neapusă se smereşte, puterea cea pururea nebiruită se umileşte acum de bună voie, Dumnezeu creatorul ia chipul omului creat, Hristos se naşte, minunea se realizează.

Firea întreagă e pătrunsă şi vibrează puternic de fiorul sfânt al Naşterii Domnului în această noapte. Cetele îngereşti, reprezentând lumea spirituală, cântă de bucurie şi aduc slavă lui Dumnezeu. Intre corpurile cereşti a apărut o stea nouă, o stea deosebit de strălucitoare. Inţelepciunea şi ştiinţa lumii, personificate în chipul celor trei maghi ai răsăritului, pornesc să îngenunche smerit la picioarele Pruncului nou născut. Păstorii, aceşti trimişi ai milioanelor de oameni simpli şi săraci, aduc sufletul lor curat prinos de închinare şi recunoştinţă Isbăvitorului lor din necazuri. Solii fiinţelor fără de glas, solii blândelor animale sunt prezenţi chiar în staulul din Betleem, unde se naşte Hristos. Iar Irod, acest clasic reprezentant al tuturor stăpânilor nedrepţi, al tuturor bogaţilor haini şi al puternicilor lipsiţi de credinţă şi iubire, tremură îngrozit şi înspăimântat la gândul că toată mărirea lui, bazată pe silnicie şi ură, pe minciună şi înşelătorie, se va prăbuşi în faţa Noului născut.

Fiecare lume, fiecare suflet şi fiecare om este acum în noaptea Sfintei Naşteri cu bucuriile, cu nădejdiile, cu mulţumirile odrăslite de curăţenia conştiinţelor, iar alţii cu povara şi cu spaima faptelor săvârşite...

Hristos se naşte!

Prin naştere, prin orice naştere se face începătura unei vieţi, se porneşte fiinţarea unei vietăţi, a unei existenţe noi. Prin naşterea lui Hristos din noaptea sfântă a Crăciunului s'a făcut însă mai mult decât atât, s'a făcut începătura naşterii unei lumi întregi, s'a pornit fiinţarea unei lumi noi, necunoscută până atunci. Naşterea lui Hristos este deci sfârşit de lume veche şi început de lume nouă, este turnarea vieţii individuale şi colective în tipare istorice cu valoare eternă, este o a doua creare a omului de către Dumnezeu creatorul său. Adam cel nou a putut să vină în lume numai şi numai prin naşterea lui Isus Hristos. Această naştere este începutul minunilor mari săvârşite de Dumnezeu în mijlocul oamenilor, este începutul operei directe şi pozitive de mântuire a neamului căzut în păcat, începutul realizării împărăţiei lui Dumnezeu.

Dar Hristos s'a născut şi se naşte pentruca lumea întreagă să se renască prin Iisus Hristos. Adevăratul sens al naşterii Mântuitorului acesta este: *renaşterea lumii.* Hristos a venit pe pământ ca să mântuească neamul omenesc. Şi mântuirea sufletelor nu se poate realiza decât prin renaşterea omului prin Iisus Hristos. «...De nu se va naşte cineva de sus, nu va putea să vadă împărăţia lui Dumnezeu... De nu se va naşte cineva din apă şi din Duh, nu va putea să intre întru împărăţia lui Dumnezeu», (Ioan cap. 3, v. 3—5). Deci la temelia îndreptării omului nărăvaş trebue să stea totdeauna actul renaşterii sale în şi prin Iisus Hristos.

In ce constă însă această a doua naştere a omului, această renaştere a noastră în Iisus Hristos? Actul cel mare al renaşterii creştine stă în primul rând în dărâmarea omului celui vechi şi plin de tot felul de păcate şi în zidirea unei făptuiri noi, a unui om eliberat din jugul patimilor. A te naşte din nou înseamnă a descoperi priza vieţii cu scurgere şi cu valoare eternă şi a sta apoi nedespărţit de izvorul cel dătător de lumină cerească. Renaştere însemnează pornirea paşilor vieţii tale pe tărâmuri cu valoare eternă, înseamnă credinţă tare în Dumnezeu, pocăinţă neîntreruptă, dragoste nemărginită şi milă creştină. Renaştere înseamnă înduhovnicirea întregei noastre fiinţe, încât să nu mai trăim noi cu poftele noastre trecătoare, ci după cum spunea slăvitul apostol Pavel, Hristos să trăească întru noi şi noi să trăim în El, cu El şi prin El. Renaşterea este actul încreştinării noastre desăvârşite, este spiritualizarea întregei fiinţe, este intrarea omului încă din această viaţă în împărăţia lui Dumnezeu, este condiţia prin care te faci părtaş tuturor darurilor, pe care Mântuitorul le-a adus în lume odată cu naşterea Sa. Se cuvine deci ca acum când se naşte Hristos, noi să ne renaştem! Sfânta Naştere din anul Domnului 1939 să fie însoţită şi urmată de o cât mai desăvârşită renaştere creştină! Ajută Doamne cu Naşterea Ta să se facă renaşterea noastră!

Pr. **Sp. Cândea**

Abonaţi organul naţional-bisericesc

„Telegraful Român"

Invităm iubiţii noştri cetitori şi abonaţi ca, în cercul cunoscuţilor şi prietenilor, să stăruiască spre răspândirea ziarului care intră, cu viitorul număr, în al 88-lea an de existenţă.

Telegraful Român, *sprijinit de condee încercate şi viguroase, va contribui şi mai departe: cu articole, informaţii, note, de interes general, la desăvârşirea muncii necurmate ce o poartă pentru neam şi biserică.*

Abonamentele se fac prin mandat postal adresat către:

Administraţia Telegraful Român, Sibiu.

Rugăm a se scrie legibil: numele abonatului şi locuinţa sa.

Redacţia şi Administraţia Telegrafului Român

FOIŞOARA

O carte care ne trebuia

Th. Fecioru: *Poporul român şi fenomenul religios.* Studiu pe marginea producţiunilor floclorice, Bucureşti, 1939, Ed. „Librăriei teologice", VIII°, 269 pag.; 75 Lei.

Domnul Th. Fecioru a avut o idee fericită de a cerceta zăcămintele religioase din folcorul românesc. Intr'adevăr numai plecând dela aceste producţiuni de artă, în care se vede mai bine originalitatea şi sinceritatea poporului, se poate cunoaşte mai aproximativ sufletul neamului nostru. Incercările unui D. Drăghicescu (: Din psihologia poporului român, Buc. 1907) de a explica tainele sufletului românesc numai pe baza determinantelor istorice, atât de puţin cunoscute de altfel şi acestea, ca şi ale unui M. Ralea (: Valori, ed. Fundaţiilor, Buc. 935 p. 89) de a dovedi pe baza unor condamnabile atitudini etice din viaţa Românului (înjurătura, zeflemizarea lucrurilor sfinte, descântecele etc) că Românul e nici mai mult nici mai puţin decât ateu, ca să nu mai vorbim de credinţa multor folclorişti că poporul nostru nu trăeşte decât din reziduuri păgâne, fetişiste animiste ori naturaliste — toate acestea, zic, sunt departe de a ne putea da o cunoaştere adevărată a sufletului românesc.

Un cercetător al folclorului nostru ca F. Ciauşeanu a mers aşa de departe în această privinţă, încât a afirmat (Superstiţiile poporului român în asemănare cu altor popoare vechi şi nouă, (Anale, 1914) că poporul nostru adoră păgâneşte şi idolatru soarele pe motivul că încă primii creştini, după mărturisirea scriitorului roman Pliniu cel tânăr, se adunau la slujbele lor religioase „ante lucem" (înainte de a răsări soarele) şi pentrucă în cultul creştin se mai păstrează aşa numitele cântări „luminânde" sau sfetilne. Tot astfel de argumente puerile va fi putut îndemna pe marele culegător de producţiuni populare G. Dem. Teodorescu să afirme (Poezii populare române, Buc. 1885, p. 408—415) că legenda soarelui, aşa cum o crede poporul nostru, n'ar fi decât o poetizare a legendei lui Apollo şi a Dianei. Nu mai vorbim de anumite obiceiuri de pe la sărbătorile creştineşti, pe care le păstrează poporul destul de cu sfinţenie şi care au fost interpretate, de pildă, de un folclorist din ultima epocă a şcoalei ardelene, de Alesiu Viciu, ca o simplă transpunere din calendarul Romanilor păgâni (Vezi opera lui: Colinde din Ardeal, datini de Crăciun şi credinţe poporane, Publ. Acad. Rom. Buc. 1914).

Faţă de aceste metode — care în parte mai numără şi azi adepţi printre folcoriştii şi cercetătorii sufletului românesc — dl Th. Fecioru foloseşte pentru explorarea sufletului popular metoda analizei folclorice. Are în munca sa exemplul atât de mult grăitor al filosofiei lui Lucian Blaga, care chiar dacă nu a ajuns să împace concluziile operii sale filosofice cu ceeace ar vrea Biserica, totuş a deschis perspective atât de strălucitoare în înţelegerea sufletului românesc, încât deaici încolo nu se vor mai putea întreprinde cercetări în această privinţă, fără a se ţinea seamă de interpretarea la care a ajuns el. Trei fapte trebue să ne reţină în prealabil atenţia atunci când cercetăm folclorul nostru religios: *duhul local* după care s'a structurat creştinismul românesc, *caracterul mitic-antropomorfic* sub care se interpretează totul, şi în fine *tipul de cultură minoră* sub care se prezintă toate creaţiile poporului nostru.

Din cauza năvălirilor barbare, poporul nostru a trebuit, zice Luc. Blaga, să se retragă din istorie, să renunţe la istorie şi să trăiască o existenţă organică-sutletească, oarecum extemporală (Spaţiul mioritic, p. 213). Această trăire infra-istorică a făcut ca noi să interpretăm şi să structurăm potrivit comunităţii noastre de viaţă învăţătura creştină. Aşa a ajuns Românul să-şi închipue bunăoară că Domnul Hristos a fost un cioban moldovean (p. 176—8) sau că, în drumul ei spre un sălaş de odihnă, Maica Domnului n'a putut fi primită decât „într'o casă de Români,

de români de oameni buni" (p. 162 şi urm). Nu dintr'o necunoaştere a adevărului istoric, ci din dorul de a fi Hristos românesc, de a fi mai apropiat de viaţa noastră. Bine înţeles că aici dl L. Blaga greşeşte când spune că din nevoia estetică şi a stilului de viaţă românesc, însuş creştinismul ar fi trebuit să cedeze (Spaţiul mioritic, cap. spiritualităţii bipolare, p. 36—40). Aceasta ar echivala, ca să ne folosim de o imagine istorică, că şi Harnack avea dreptate când vorbea că prin cultura greacă creştinismul şi-a schimbat fizionomia sa primordială (Hellenisierung des Christenthums). Simţul atât de desvoltat al proporţiei şi al distanţei faţă de cele sacre, cu care este înzestrat poporul nostru, n'a putut pune pe aceeaş treaptă categoria vremelnicului şi a transcendentului, subestimând pe acesta din urmă în aşa fel încât să se poată spune că ele s'au asimilat în grad. Poporul nostru dă fizionomie locală creştinismului dintr'un alt motiv: dintr'un motiv de interiorizare şi de familiarizare cu lumea divină. Deaceea Dum-

Hristos se naşte, măriţi-L!

Mişcător în — idilica lui frumuseţe — este dorul exprimat de Origen de a-şi transforma braţele în leagăn al sfântului prunc născut în ieslea Betleemului de a-L contempla în divina lui nevinovăţie. In seninătatea oricărui copil este par'că o rază rătăcită din puritatea îngerească a cerului: doar copii surâd, în vis, prietenilor lor de joacă, îngerii. Cu atât mai neprihănită trebuie să fi fost oglindirea pruncului din iesle peste însetările de mântuire ale lumii. Şi ni se pare că fiecare bucurie care ne leagă de copii — fiecare rază a nevinavăţiei lor — este ieşită din participarea tuturor pruncilor la neprihănirea desăvârşită a acestui prunc: ele sunt frânte din slava Lui şi de aceia sunt treptele dorului ce ne apropie de peştera Betleemului. Iubim copiii pentrucă i-a iubit şi El, dar mai ales pentrucă fără să ştim în ei e o frântură din luminata noapte a naşterii: sufletul lor purificat în baia sf. Botez este iesle a pruncului divin, care iradiază puritate şi nevinovăţie negrăită. De aceia nu-i de mirare eă Origen şi alţi sfinţi exprimă acest dor de a-L purta pe braţe pe Iisus. Nu-i de mirare nici că noi înşine încercăm visul de-a fi trăit pe acele vremi şi a ne vedea îngenunchiaţi în faţa ieslei sfinte. Nu: nu ne simţim vrednici să-L alintăm pe braţele neputinţelor noastre. Dar n'am vrea oare să-L privim, să-I urmărim sub strălucirea stelei din înalturi zâmbetul cu parfum îngeresc ca o floare ce-şi deschide faţa soarelui, surâsul în care s'au topit toate binecuvântările cerului, revărsarea cea din altă lume a milelor prin minunatele „ferestre ale luminii", ochii? Unde este calea spre Betleemul de altădată? Unde sunt păstorii şi magii? Unde e cântarea îngerească? Par'că o poartă se deschide în zarea inimii şi paşii dorului ne călătoresc gândurile spre imaginea Naşterii sfinte: o trăire în imagini, în amintiri peste cari picură lacrimi de lumină. Un salt subiectiv peste troenele vremii ca să te simţi solidar cu închinarea păstorilor: în accastă închinare de atunci este închinarea creştinătăţii întregi şi deci şi închinarea ta.

Cântările bisericeşti în luminată bucurie vor să ne transpună în cadrele de farmec ale acestei viziuni. Cursul gândurilor se suspendă, o clipă pier toate şi pe căile sufletului te vezi călător spre taina nopţii cu fulgi de lumină. Devii contemporan în duh cu ceice au trăit emoţiile, fericitoarele laude ale Naşterii. Cei nepreveniţi văd în aceasta o simplă trăire subiectivă: nimic obiectiv, palpabil, real în afara cuvintelor ce sugerează elevarea spirituală. O transpunere în vatra caldă a imaginaţiei. Ceice au văzut au simţit că pruncul din iesle are ceva deosebit de ceilalţi prunci: noi nu vedem decât în imagini dar ne străduim a ne identifica cu simţământul celor ce-au văzut minunea în realitate, Ar fi ca o umbră fugară de lumină peste faţa întunecată a zilelor noastre, precum în imensitatea arzândă a unui pustiu, călătorul obosit s'ar aşeza la umbra odihnitoare a unei oaze ce-o trăieşte cu intensitate doar în gând sau miraj. Când se trezeşte din fascinaţia visului se vede sub aceleaşi orizonturi de foc. Nu este cu totul alta trăirea, când oaza răcoritoare nu este un vis trăit cu putere ci o realitate evidentă? O amintire în cuvinte sau imagini chiar însoţită de o mişcare afectivă nu poate sgudui la fel sufletul, ca un fapt trăit: ea tulburâ apele sufletului pentru o clipă [la suprafaţă], lasă în urmă tainica chemare a altor zări, ca o firavă adiere peste îndoelile noastre, pe când marile trăiri le răscoleşte din adâncuri, schimbându-le la faţă adesea pentru totdeauna. Avem noi oare posibilitatea acestor trăiri cari să n'aibă numai vraja amintirilor ci şi puterea transfigurătoare a experienţei vii, reale? Căci una este o mişcare pur subiectivă şi alta este când simţi realitatea vie că-ţi arde sufletul.

Desigur în peştera Betleemului nu se mai repetă aevea, ca atunci, naşterea pruncului divin: şi magii şi păstorii au rămas ca umbre ale unor realităţi de altădată. Prin ei toată creştinătatea şi-a adus sufletul prinos de închinare, dar astăzi noi suntem doar în amintire în starea lor: ei s'au închinat pentru noi dar noi nu ne putem închina pentru ei. Aceasta referindu-ne la repetarea obiectivă identică a nopţii cu stele de flacără şi cu aripi de îngeri. Căci o singură dată e încrestată în răbojul istoriei data Naşterii lui Iisus. Noi însă cunoaştem o altă „istorie" scrisă pe filele Cărţii ce se va deschide la ziua judecăţii: istoria înveşnicirii noastre care e „ascunsă în Dumnezeu". Şi'n această istorie data Naşterii sfinte nu e scrisă o singură dată, ci de nenumărate ori. E bine să poposim puţin la umbra acestui gând.

Intr'adevăr în simţul cu care ne apropiem de mărturisirea Naşterii e par'că altceva decât simplu subiectivism, simplă emoţie „artistică": fâlfâie ceva tainic în glasurile vestitoare de bucurie. E senzaţia că într'adevăr Hristos se naşte şi azi, dar nu obiectiv în peştera Betleemului ci în chip tainic în inima făpturii. Nu e o simplă proectare a aderenţei noastre faţă de imaginea unui trecut, ci însăşi trăirea naşterii adevărate reale în nu ştiu ce adâncuri ce se umplu de lumină. Avem impresia că efluviile neprihănirii se rostogolesc peste suspinurile firii şi că adierile îngereştilor bucurii ne schimbă faţa sufletului. Nu e o mărginire subiectivă, ci o deschidere de zare spre strălucirile unei mistice, negrăite Naşteri. Când stai lângă sobă şi simţi că iradiază căldură ştii fără să vezi că în ea e foc. Acest simţământ nu e identic cu căldura imaginară. Aşa şi cu trăirea Naşterii: ti simţim energiile, nu ca simple elanuri subiective, ci ca dogoarea unei realităţi, care ne arde de departe deşi n'o vedem. Par' c'ar ti undeva în adâucurile inimii o adevărată iesle, din care pruncul divin îşi răspândeşte razele neprihănirii peste suflet: simţim numai razele, nu vedem şi iesiea dar ele ne grăesc despre realitatea ei vie. Nu putem să-L purtăm în braţe, nu-L vedem în peştera sfântă decât prin retrospectivă, dar zâmbetul Lui de lumiuă, înflorirea harurilor Lui le avem şi noi. de unde? Paşii călători spre Betleemul Iudeii, ni-i îndreptăm cu dor către tainele „peşterii" din adâncurile sufletului. Şi vom afla de unde.

Mi se pare că păşesc pe urme de foc, spre izvoarele de unde ţâşnesc apele vii ale nemuririi. Cărarea noastră călătoreşte spre aceaste fântâni greu accesibile de viaţă vie. Drumul magilor se convărteşte în fir de lumină, ce despică zările sufletului spre taina „peşterii" din adâncuri, în ieslea căreia se naşte Hristos. Când peste orizont se resfiră împurpurată licărire de lumină, îţi dai seama că într'acolo trebuie să fie o vatră largă de văîvătăi ce se înalţă spre cer. Tot aşa, când „văzduhul" şufletului este luminat de strălucirea razelor bucuriei ce înalţă peste gând şi cuvânt, nu se poate să nu ghiceşti în aceste sguduiri şi străluminări lăuntrice cum de dincolo de zarea gândului din adâncuri neştiute se revarsă pâlpăirile înflăcărărilor ce s'au aprins acolo. E undeva în noi o vatră pe care arde focul divin al harului, este undeva în noi o „iesle" în care se naşte Hristos, amplându-n de dar şi har; iar ceeace simţim că se ridică, se încheagă la suprafaţa sufletului [par' c'ar izvorâ din necunoscut l] este doar un reflex de departe, un ecou care cutremură şi converteşte puterile inimii. Din nu ştiu ce neguri izvorăsc energii de lumină care fac ca trăirea Naşterii sfinte să nu fie numai un sentimentalism mai mult sau mai puţin intens, ci însăşi senzaţia că se revarsă din dogorâtoarea prezenţă a lui Hristos undeva în suflet, în adânc. Da: Hristos s'a născut odinioară în peştera Betleemului, ca să se nască apoi din veac în veac în „peştera" sufletului omenesc. Să se nască real, viu, cu putere dumnezeiască, putere care transfigurează şi ne face „templu al sf. Duh". Sfintele taine ce sunt dacă nu naşterea aceasta a lui Hristos, sălăşluirea lui în ieslea sufletului nostru? Căci scris este: „Celce mănâncă trupul Meu şi bea sângele Meu petrece întru Mine şi eu întru El". Hristos se naşte în noi petrece în inima noastră. Nu metaforic sau simbolic ci real, cu toată sfinţenia Lui, cu toate harurile Lui. Lumea de azi păstrează însă doar o vagă amintire despre nişte „cuvinte" şi un „adevăr" dogmatic care glăsuesc că inima omului este loc în care se odihneşte slava lui Dumnezeu. Atât. Dar când vrei să aplici la viaţa concretă viaţa zilnică a sbuciumărilor sale, acest „adevăr" care dacă e adevăr e şi viaţă [şi cât am uitat aceasta l] rămâne nedumerită şi renunţă să desvăluie urmele de dar ale luminii divine ce-o poartă în suflet. Unde se naşte Hristos? Căci chiar dacă e scris că „petrece în mine" iată gândurile şi faptele mele sunt aceleaşi „văzduhul" sufletului e bătut şi învârtejit de aceleaşi patimi cari depărtează de Hristos. Şi totuşi El e în noi: El sălăşluieşte şi azi în ieslea sufletului, neprihănit şi blând. Real, viu şi sfinţitor. Dovada? O avem în acele licăriri de lumină cari împurpurează negura orizonturilor noastre, în acele adieri de bucurii cari ne fac să ne simţim a fii alţii. In acele izvorâri de energii din nu ştiu ce adâncuri, cari ne hrănesc duhul cu tresăltarea vieţii. Izvoare de apă vie sunt, dar cărarea către ele şi posibilitatea de a te adăpa din puterea lor chiar dacă e deschisă tuturora cere anumite condiţii pe cari nu toţi voesc să le împlinească. Găsitu-s'au totuşi de aceia cari au „furat" mai multe lumini din acestea decât bieţii pelerini ai altor cărări, cari nu le pot stâmpăra setea sufletului? Găsitu-s'au Magii Betleemului duhovnicasc, cari să-şi călătorească dorurile spre vraja ieslei sfinţite să se'nchiue pruncului divin născut într'însa? In legendele gnostice se spune că fiii întunerecului văzând dela distanţă strălucirea împărăţiei luminii au vrut s'o cucerească. Oamenii nu sunt fiii întunerecului: ai au dreptul ba chiar datoria că dacă simt şi văd reflexele împărăţiei luminii în zarea sufletului să se îndrepte spre cucerirea orbitoarelor ei străluciri. Desigur că ea va fi dată deplin celor vrednici în hotarele vieţii de dincolo de moarte. Dar cine încă din această viaţă nu s'a mulţumit cu adieri vagi, cu scânteeri sporadice, cu răpiri intermitente ci a păşit pe urmele acestor scântei spre vatra de foc haric ascunsă dincolo de zarea superficialităţii spirituale? Sfiinţii. Ei au mărturisit că într'adevăr Hristos este în noi viu şi luminos şi din vederea neprihănirii Lui, s'au întors cu raze de har prinse în chenarul ochilor, cu energiile nemuririi

---

nezeu umblă pe la case de creştini, bogaţi şi săraci; sfinţii sunt oameni, uneori cu păcate grele, dar cu o fizionomie românească. Toate figurile sfinte sunt umanizate şi românizate.

Această sete de plasticizare românească vine şi din felul cunoaşterii poporului românesc. In faţa dogmelor, al căror conţinut scapă de cele mai multe ori puterii de exprimare prin cuvânt, poporul foloseşte mitul, această cunoaştere antropomorfică. Chiar dacă prin mituri nu se poate desghioca sensul lucrurilor sau al transcendenţei, totuşi prin haina pe care ele o îmbracă se trezesc în sufletul nostru rezonanţe adânci care se pare că satisfac setea de cunoaştere (p. 53). Poporul nu şi-a putut explica taina întrupării Fiului lui Dumnezeu decât prin imagina mirosirii de către Fecioara Maria a unui crin adus ei de înger. Soarele e făcut de Dumnezeu prin scăpărarea cu cremenea în piatra cea scumpă. Aproape toate stelele de pe cer, cu calea lactee în frunte, se bucură de aceeaş interpretare. Lumea plantelor şi animalelor nu mai puţin. Această cunoaştere mitică este însă în origina şi în tematica ei profund creştină. Cine vrea să se convingă, n'are decât să citească acest capitol din lucrarea dlui Th. Fecioru (pag. 49—62 etc), dar mai ales să analizeze cu atenţie producţiunile populare din colecţiile lui G. Dem. Teodorescu, Tudor Pamfile, S. Fl. Marian, E. N. Voronca, I. A. Zanne etc.

Mai este un caracter specific felului de cunoaştere românesc. Multe din interpretările pe care le dă sufletul popular tainelor vieţii, ne par copilăreşti şi naive, dar cu un caracter de adeveritate din cele mai pregnante. Aceasta este ceeace dl Lucian Blaga a numit aşa de fericit o cultură minoră. Cultura noastră este minoră nu în sensul că s'aseamănă copilăriei ca etapă în curgerea vieţii unui om, ci minoră ca structură. Creatorii sunt de orice vârstă, tineri sau maturi, dar creaţiile lor adoptă felul de a crede, de a simţi şi de a lucra copilăreşte. In această privinţă satul, spune dl L. Blaga, ne dă ocazia de a trăi intens experienţele vii ale copilăriei ce leagă cerul de pământ, ce fac o punte între viaţă şi moarte, şi acestor experienţe un om oricât de matur — dacă a trăit din plin viaţa satului — cu greu se poate sustrage. Aceasta e lumea satului, acel sat care este fiecare pentru sine un centru al lumii (geneza metaforei şi sensul culturii p. 14—24) Ori poporul nostru a creat până bine de curând prin caracterele acestei vârste adoptive, prin copilărie. Deaceea nici nu vom găsi în metafizica poporului nostru o trebuinţă de drămuire raţională, de cunoaştere discursivă a adevărurilor dogmatice, cum e cazul la popoarele apusene. Poporul nostru crede dogmele cu puterea cu care crede un copil. Faţă de taina de nepătruns a dogmei el a găsit ventilul creaţiei libere, imaginative mai mult sau mai puţin legate de adevărul canonic al dogmei. Ori tocmai aici e geniul acestei credinţe sincere şi discrete a poporului nostru, că în şuvoiul creaţiei brodarea merge tot pe albie ortodoxă.

Dl Th. Fecioru urmăreşte în partea a II-a a lucrării cu destul lux de amănunte desvoltarea acestei dogmatici populare. In privinţa Teologiei sau a învăţăturii despre fiinţa şi persoanele divine, poporul chiar dacă uneori spune că Dumnezeu doarme, totuş nu e distant de lume. Deaceea poporul nostru nu poate fi ateu atâta vreme cât pretutindeni în jurul său vede prezenţa Domnului. Până şi în literatura populară profană sunt atâtea filoane de credinţă religioasă, încât nu se poate într'adevăr înţelege specificul nostru popular fără cunoaşterea acestui factor. Să ne gândim numai la geniala producţie a Mioriţei. Şi în această privinţă autorul putea, de şi subiectul ar fi fost poate prea vast, să dea exemple şi din cele mai reuşite capod'opere de artă profană spre a se vedea cât de mult aluat creştin s'a dospit în frământătura sufletului românesc de totdeauna.

Ce să mai pomenim, de pildă de problema providenţei divine pe care poporul o vede aşa de strălucit în conlucrarea divino-umană de fiecare zi, încât nu pot rezista a da o mustră de geniu. Păstorul Nică Făt-Frumos a întrebat de Dumnezeu ale cui sunt oile pe care le paşte; el răspunde:

d'ale tele, eu le mulg,
cu ale mele; tu le'nmulţeşti;
eu le pasc, eu le tunz,
tu le păzeşti; tu mi le creşti.

(G. Dem. Teodorescu, Poezii p. 41).

Privitor la credinţa în demoni atât de vie în poporul nostru, încât unii au văzut chiar o influenţă dualist-bogomilică, se poate constata acelaş lucru: că diavolul are numai atâta putere asupra noastră, câtă vrem noi să-i dăm. După Bobotează el trebue să iasă din ape căci ele au fost sfinţite prin botez. Crucea, tămâia şi toate puterile harice îl alungă.

In privinţa Soteriologiei sau a învăţăturii despre mântuire, poporul trăeşte prezenţa unui Hristos născut încă dinainte de 2000 de ani şi care se actualizează în fiecare an. Intruparea o cere repararea greşelii lui Adam când diavolul a furat din raiu „păhărutul mirului, ciubărul botezului şi scaunul judeţului". Pentru a distruge puterea lui, sfinţi ca arhanghelul Mihail, sf. Ilie, sf. Ion, sf. Petru, intră slugi la diavol să-i afle secretul cu care ţine pe oameni legaţi. Sigur că la urmă reuşesc

lucrătoare în lume: fiinţa lor întreagă topită în flacările harului era înfrumseţată după asemănarea frumuseţii divine. Ceeace simţim noi rar şi şters, ceeace trăim ca puteri ce ne răvăşeşc sufletul până'n străfunduri în anumite clipe, pentru ei au devenit permanenţe, pentrucă nu s'au mulţumit cu reflexele ei ci şi-au călătorit pasul spre văivătăile din adânc. Şi întorşi din cuprinderile „peşterii" din împărăţia luminii cu puteri ce uimesc ne povestesc despre piscul însorit al sufletului, pe care odihneşte slava lui Dumnezeu. Există o încăpere, o culme a sufletului adâncită în falduri de mister, în care n'are acces nimeni decât Dumnezeu: este „locul" lui Dumnezau în suflet, este ieslea în care se naşte Hristos. Acolo, în acele rădăcini adânci pe cari le sesizăm arar, rădăcini prin cari sorbim energiile vieţii divine, luceşte steaua din înalturi peste lărgimile „peşterii": e „cămara" secretă în care singur Dumnezau poposeşte. Acolo se naşte Hristos. Dar cu toate că ne e atât de intim, cu toate că „lăuntrurile" acestea sunt prealuminate prin sfiuţitoarea sălăşluire „văzduhul" sufletului, pe care-l vedem, suprafaţa lui în care trăim de obiceiu poate rămânea întunecată aşa cum întunecată este şi ziua a cărui soare îşi îneacă razele în densitatea norilor sau a brumei. Putem duce mai departe viaţa nimicniciilor noastre deşi chemările isbucnirilor de lumină din adânc ne tulbură căci ca să simţim realitatea Naşterii sfinte din suflet trebuie să-l curăţim de întunecările „ceţii": numai aşa va străluci dumnazeiasca puritate a pruncului din „iesle" peste toată fiinţa noastră. Sfinţii mărturisesc despre aceasta: ei s'au aplecat şi au îngenunchiat la „ieslea" din adâncuri în care sălăşlueşte şi se naşte şi azi real, viu cu adevărat Hristos. Noi cei îngrămădiţi de grijile veacului deabia dacă evadăm câteodată din superficialitate spre aceste elanuri ale transfigurării: sunt fulgerări de departe, cu fulgerele ce se văd luminând întunecate zări, nu copleşitoare şi orbitoare prezenţă.

De aceea am zis că bucuria Naşterii nu e o simplă transpunere subiectivă în înlănţuirea faptelor ce-au fost, ci transparenţa, tradierea unei reale naşteri a lui Hristos, unei vii prezenţe divine în suflet: pruncul divin se naşte în „peştera" din adânc aşezat în „ieslea" ce i-a fost pregătită prin pecetea „chipului lui Dumnezeu" învălurat în taina culmilor însorite de har. Ceice merg la Betleem să vadă locul Naşterii şi ceice se adâncesc spre acele locuri numai pe aripile gândului, toţi ceice tresărim când auzim vestirea colindelor şi preamărirea imnelor bisericeşti: „Hristos sa naşte, măriţi-L" în realitate ne simţim duşi spre poarta de lumină dincolo de care se împlineşte şi azi în adâncuri tainica minune a Naşterii sfinte. Prin aceasta am făcut un pas mai mult pe calea pe care sfinţii [Magi ai Betleemului duhovnicesc] au înaintat aproape până la capăt. Nu noi naştem ci Biserica prin har naşte în noi pe Hristos. Dacă ne-am da seama de permanenţa acestei Naşteri în suflet n'am lăsa ca fâlfăirile de taină a acestor zile să fie numai o filă ruptă din calendarul vieţii şi vânturată prin noroaiele de zloată ale pământului. Căci Hristos nu numai s'a născut ci se şi „naşte": „măriţi-L" deci nu numai pentru ceeace a fost, ci şi pentru ceeace este nu numai azi ci în toată viaţa, ca să-L puteţi mări şi dincolo de hotarele morţii în fericitoarele lumini ale veşniciei,..

N. Mladin

Episcopia Timişoarei

Înfiinţată prin Decretul-lege dela 7 Noemvrie 1939, noua episcopie se compune din parohiile judeţului Timiş-Torontal şi parohiile care aparţin la protopopiatele Belinţ, Balinţ şi Birchiş din judeţul Severin. Episcopia va avea 9 protopopiate, detaşate dela episcopiile Aradului şi Caransebeşului. Numărul sufletelor, în episcopia Timişoarei, trece peste 200 de mii.

I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, potrivit articolului 3 din Decretul-lege, a desemnat pe P. S. Sa episcopul *Andrei* al Aradului ca locţiitor de episcop până la alegerea şi instalarea titularului.

Pe temeiul mandatului primit, P. S. Sa episcopul Andrei a numit, în 14 l. c., în mod provizoriu, pe cei *trei referenţi* pentru eparhia Timişoarei: P. C. Sa părintele protopop Dr. P. Ţucra, păr. prof. Ioan Imbroane şi păr. Virgil Popovici, toţi din Timişoara.

Consiliul eparhial din acest oraş a împărţit eparhia în 20 circumscripţii electorale.

Data alegerilor eparhiale s'a fixat pe 25 Ianuar 1940 pentru membrii din cler, şi pe 4 şi 11 Februar 1940 pentru membrii mireni. Scrutiniul se face la 26 Februar 1940.

Astfel se speră că alegerea de episcop al Timişoarei se va săvârşi în luna lui Martie 1940.

Dumnezeu să binecuvinteze aceste lucrări de organizare a episcopiei bănăţene dela Timişoara şi să dăruiască bănăţenilor un vrednic purtător de toiag vlădicesc care să aşeze temeliile solide ale noului aşezământ bisericesc, chemat la viaţă din voinţa poporului dreptmăritor şi din graţia înţeleptului nostru Suveran.

Răscumpărare. P. C. Sa părintele Ştefan Morariu, directorul şcoalei de cântăreţi bisericeşti Sibiu, îşi răscumpără felicitările de z'ua onomastică dăruind suma de 250 lei pentru „Mila creştină".

Martori şi vestitori ai Naşterii Mântuitorului

Sfintele Evanghelii ne spun numai despre două cete de oameni cari au venit şi s'au închinat Pruncului Iisus: *păstorii* şi *magii*. Dar păstorii şi magii reprezentantau cele două pături ale societăţii omeneşti: pătura de jos a poporului şi pătura de sus a învăţaţilor şi conducătorilor. In felul acesta lumea întreagă, prin cele două solii de reprezentanţi ai ei, a luat cunoştinţă de „taina cea din veac ascunsă".

Aşa a vrut bunul Dumnezeu: să arate oamenilor încă odată măsura dragostei Sale părinteşti. De bună seamă că nu toţi oamenii ar fi putut veni la Betleem să vadă *personal* minunea minunilor. De altfel nici n'a aflat *atunci* toată lumea despre această minune. Şi chiar de-ar fi aflat toţi oamenii, puţini ar fi crezut şi-ar fi pornit la drum, ca magii. Dar aşa e lumea, aşa sunt oamenii. Şi asta e altă chestiune.

De însemnat e că omenirea n'a rămas cu totul în necunoştinţă, ci fiecare din cele două pături ale societăţii, fiind înştiinţate, au alergat prin cei câţiva păstori şi magi, la ieslea cea luminată de „răsăritul cel de sus".

La Naşterea Domnului toate sunt minunate: şi peşterea în care se întâmplă minunea, şi ieslea în care e aşezat Pruncul, şi păstorii cari aleargă îndată şi cântarea îngerilor, şi vrăjmăşia lui Irod, şi drumul magilor. Toate sunt minunate şi cu adânc înţeles duhovnicesc.

Dece păstorii au fost înştiinţaţi de înger şi de ce magii au venit conduşi de steaua cea luminoasă? Nu e o întâmplare, ci e şi aici o minune a înţelepciunii dumnezeeşti. Dac'ar fi văzut păstorii steaua s'ar fi minunat şi n'ar fi înţeles nimic. De s'ar fi dus îngerul la magi, aceştia deasemenea n'ar fi înţeles nimic şi ar fi zis că au avut o halucinaţie.

Bunul Dumnezeu vrea să-se descopere tuturor: şi celor învăţaţi şi celor simpli. Celor simpli li se adresează *prin inimă*, iar celor învăţaţi *prin raţiune*.

Că drumul inimii e mai aproape de Dumnezeu decât drumul raţiunii, acesta e marele avantaj al celor simpli. Şi că drumul raţiunii e mult mai lung şi mai întortochiat până să ajungi la Dumnezeu; că magii au mers atât de mult, prin atâtea locuri primejdioase, fiind mereu în ispită de-a se întoarce înapoi, ori de-a li-se ascunde steaua, acesta e *grozavul blestem al raţiunii*, marea primejdie a raţionalismului.

Dar vorba e că omenirea îşi are martorii ei la Naşterea Domnului. Omenirea din ciasul Naşterii a tost de faţă, pas cu pas, la marea minune a întrupării şi lucrării Fiului lui Dumnezeu în lume. Şi nu numai că a luat cunoştinţă, dar a luat şi atitudine. Păstorii au plecat preamărind pe Dumnezeu, magii au luat-o pe alt drum, ocolind pe Irod, iar Irod a pornit vărsare de sânge împotriva Pruncului Iisus.

Din momentul Naşterii sale Domnul Iisus a tulburat somnul lumii. Indată oamenii s'au împărţit în două tabere: unii îl preamăreau împreună cu îngerii, alţii Îl osândeau împreună cu Irod, cu fariseii şi cu Pilat.

Dela început Domnul Iisus a avut două feluri de martori şi vestitori: unii cari adevereau şi preamăreau dumnezeirea Lui, ca magii, păstorii şi apostolii, iar alţii cari îi contestau orce merit şi orce putere, punându-l în rândul excrocilor, vrăjitorilor şi al celor fărădelege. Vrăjmaşii L-au răstignit şi-L răstignesc mereu de 2000 de ani, iar prietenii Îl vestesc şi preamăresc fără încetare.

Biata omenire e mereu lipsită şi despărţită de Mântuitorul ei, pentrucă martorii cei mincinoşi se îmulţesc şi se întăresc mereu împotriva lui Iisus, — iar prietenii Domnului, magii, păstorii şi ucenicii, sunt tot mai puţini.

Azi, mai mult ca oricând, lumea aşteaptă un Mântuitor. Europa aceasta creştină e în mare primejdie. Privirile speriate caută în toate părţile un sprijin. Sufletele tulburate aşteaptă o şoaptă mântuitoare, un reazim neclătinat.

Ingerul a spus păstorilor de lângă Betleem: „Nu vă temeţi, căci *vă aduc o veste bună*, care va fi o mare bucurie pentru tot norodul: astăzi, în cetatea lui David, *vi-s'a născut un Mântuitor, care este Hristos Domnul*" (Luca 2, 10—12). Mântuitorul s'a întrupat acum 2000 de ani şi a venit în lume nu numai pentru păstorii din Betleem şi pentru magii dela Răsărit, ci pentru întreaga omenire din toate timpurile.

Mântuitorul s'a născut şi pentru Europa aceasta greu primejduită de lucrarea celui rău. Şi mai ales cei bolnavi au lipsă de doctor. Mai ales acum e vremea să vestim Naşterea Mântuitorului. Mai ales acum Mântuitorul şi lumea au lipsă de *martori* şi *vestitori* neînfricaţi ai minunii din peşterea Betleemului.

Si cine să fie aceşti martori şi vestitori ai Mântuitorului, dacă nu vom fi noi, *preoţii* şi slujitorii Lui? Lumea se clatină în jurul nostru: noi să fim tari în Domnul. Sufletele caută un reazim, noi să le dăm pe Hristos. Oamenii rătăcesc speriaţi cu gândul la primejdia de mâine: noi, preoţii, să-i chemăm la Betleem, la Pruncul Iisus, să le arătăm dragostea lui Dumnezeu şi mântuirea în Hristos.

---

să-i rupă zapisul prin care oamenii erau chinuiţi atâta timp. Despre jertfa Domnului pentru noi, poporul crede că a fost atât de roditoare încât a transfigurat nu numai firea omenească, ci Cosmosul întreg. Grâul e făcut din carnea ruptă din Hristos de pe Cruce. Trupul Domnului dă îmbelşugare la tot pământul (p. 158).

Maica Domnului este apărătoare neamului omenesc. Cu fuiorul ce-l dăm preotului la Bobotează, ea scoate sufletele noastre din iad. Fecioria Maicii Domnului e un fapt neîndoelnic. Numai Trifon cel nebun (1 Febr.) a putut crede aşa ceva. Ceilalţi sfinţi, chiar dacă sunt prea umanizaţi, sar în ajutorul creştinilor. Şi eshatologia poporului nostru, cu toate credinţele şi obiceiurile lui — autorul n'a consultat şi studiul lui Gavrila Pop: Datinile Romanilor şi Românilor la înmormântare, Blaj 1896 — este profund creştină. Credinţa în vămile văzduhului va putea fi interpretată, pe baza filosofiei creştine mai nouă (Berdiaev) şi a tradiţiei ortodoxe, ca un adevăr care explică multe lucruri din tainele vieţii de după moarte.

Mai amintesc doar credinţa despre rai pe care poporul nostru îl spiritualizează atât de mult — deşi vor fi şi acolo pahare pline şi bucate bune, — încât are un caracter de sfinţenie şi curăţenie serafică. El nu este, ca Olimpul vechilor greci, obiectul unor dorinţe refulate în duh freudian de subconştientul libidinos al omului, ci e un loc pe care-l admiri ca fiind mai frumos decât pământul oricât de plăcut ni-ar fi, dar pe care nu-l poţi dori fiindcă eşti om.

Despre creştinismul de atitudine — cum se exprimă autorul — şi despre anumite atitudini etice care par a trăda o lipsă a credinţei în Dumnezeu, nu socot de necesar a mai vorbi aici. Trebue să citeşti într'adevăr toată lucrarea dlui Th. Fecioru spre a-ţi da seama de ce dl prof. Marin Ştefănescu a putut spune (Filosofia românească, Buc. 1922) că filosofia neamului nostru este din cele mai adânci din câte se pomenesc pe pământ.

Trebue numai să ştii să citeşti şi să înţelegi producţiunile sufletului popular. Şi dl Th. Fecioru a dovedit cu prisosinţă că a înţeles acest lucru. Poate ar mai fi fost necesar şi o analiză a credinţei poporului privitoare la lucrarea tainelor asupra vieţii omeneşti. In parte a făcut-o, dar dacă lua în seamă şi „viersurile" dela botez („aghioasele"), cele dela prohod şi înviere, ca şi cele cântate de cantori la înmormântări, ar mai fi dat încă un aspect de interpretare creştin-românească.

Sigur însă că lucrarea dlui Fecioru este încă destul de generală şi de suprafaţă. Ar fi de dorit să se încerce sondagii adânci în spiritualitatea poporului de către înşişi teologii noştri spre a se putea mai bine preţui acest aur din adâncimi care ni-a păstrat fiinţa neamului. Pân'acum cele două studii datorite, unul păr. Dom. Ionescu (: Dogma ortodoxă în cugetarea şi viaţa poporului nostru, Buc. 1931) şi altul pr. Olimp Constantinescu (Sentimentul religios în literatura poporană, partea I Chişinău 1928) sunt încă puţin lucru. Lucrarea dlui Th. Fecioru, ajutată şi ea mult de concluziile prof. N. Cartojan (: Cărţile populare în literatura rom. I, Buc. 1929) şi Lucian Blaga, a deschis un drum. Şi a mers pe el drept şi cu destul folos. Iată de ce îi transmitem caldele noastre felicitări.

Pentru frumuseţea concepţiei ei nu pot încheia aceste rânduri fără să citez în întregime o capod'operă a evlaviei româneşti, o rugăciune populară, care sintetizează întreagă dogmatica minunată a noastră:

Cruce 'n casă,
Cruce 'n masă,
Cruce 'n tus-patru cornuri de casă.
Dumnezeu cu noi la masă,
Maica sfântă la fereastră,
Ingeraşul mă păzeşte,
Sfânta cruce mă'ntăreşte,
Ingeraşul mi-i lumină,
Sfânta cruce mi-i hodină.

Este o datorie a noastră a fiecăruia de a cunoaşte cât mai bine sufletul neamului nostru.

Pr. Dr. Teodor Bodogae

Candid C. Muşlea: *O dinastie de preoţi şi protopopi Radu Tempea*, (şase generaţii de preoţi şi protopopi din aceeaş familie). Inst. de arte grafice „Astra" Braşov, 1939. 117 pg. 75 lei. —

Fără îndoială că una dintre cele mai distinse figuri de preoţi, care se remarcă prin activitatea deosebită ce o desfăşoară, este de sigur şi păr. prof. Muşlea, dela liceul nostru confesional din Braşov, ce poartă numele nemuritorului mitropolit Şaguna.

Sf. Sa, pe lângă cultul evanghelic ce-l desfăşoară în ogorul Domnului, pe lângă sârguinţa ce o depune pe altarul şcoalei, se mai arată a fi încă şi un asiduu şi iscusit cercetător al trecutului nostru naţional şi bisericesc din ţinutul Bârsei şi toate afirmaţiile şi le întemeiază pe documente, scoase, mai ales, din arhiva, bine organizată a municipiului Braşov. Trebue să remarcăm că studiul de faţă nu e primul rod al silinţelor P. C. Sale, activitatea sa publicistică mai fiindu-ne încă cunoscută şi din alte lucrări, (protopopi de altădată ai Braşovului). Dsa este un suflet neobosit în această privinţă.

De data aceasta desgroapă din trecutul uitării viaţa plină de sbucium şi strădaniile altor venerabile figuri de protopopi braşoveni. Este vorba de familia Tempea, care a dat pe seama bisericii sf.

Când toate se clatină, când toate se prăbuşesc, oamenii cer o mărturie a propoveduirii noastre, cer o încredinţare a puterii lui Hristos: Noi, preoţii, trebue să le-o dăm prin viaţa noastră, prin tăria credinţii, prin puterea dragostei şi a jertfei pentru Hristos. Azi mai mult ca oricând noi preoţii trebue să fim adevăraţi martori şi vestitori de foc ai Mântuitorului. Altfel va fi vai nouă.

Preot Nicolae Vonica

Alţii despre Sibiu

In revista „Gând Românesc" din Cluj, Nr. 7—8 din 1939, închinat celor două, zeci de ani de viaţă spirituală în Ardealul de după unire, dl Zevedeiu Barbu dedică în studiul: „Moment ardelean în gândirea românească" următorul pasagiu Sibiului ortodox:

„Viaţa spirituală a bisericii, în special teologia, se resimte, în prima linie, de noua configuraţie politică şi socială a Ardealului. Pe când înainte, biserica îşi asumase, pe lângă rolul duhovnicesc necesar şi un rol naţional, care o ţinea în permanentă legătură cu condiţiunile cotidiene de existenţă ale Ardealului, în noua configuraţie, se poate desprinde de aceste condiţiuni. Înăuntrul bisericii, printre păstrătorii credinţei şi luptătorii naţionalişti, încep să apară spirite cu pasiunea intelectuală pură. Teologiile ardeleneşti devin centre de preocupări speculative şi elaborări de idei de înaltă cultură religioasă. La Sibiu, spre exemplu, *D. Stăniloaie*, încearcă, cu un deosebit talent, alături de gândirismul bucureştean şi filosofia etnicistă a lui Lucian Blaga, să dea o faţă teoretică ortodoxiei, prin apropierea ei cât mai nemijlocită de concepţiunea creştină originară. Discuţiunile încearcă să facă din ortodoxism un stil de viaţă cu caractere bine determinate şi astfel să-l prezinte ca o osie a existenţei spirituale româneşti. Insă lucrul cel mai important pentru discuţiunea noastră e faptul că Sibiul scutură o seamă de idei cu posibilităţi noui de explicare a creştinismului. Astfel, devin cunoscuţi un şir de gânditori ruşi, ca: Soloviev, Bulgakoff, Berdiaeff, Chestoff şi alţii. Dela aceşti gânditori curioşi ortodoxia îşi lărgeşte în mod considerabil orizonturile de respiraţie; ea primeşte atribute determinative, neexplicite până aci. Faţă de catolicism, ea se arată mai organică, mai vitală, în ea se naşte „biserica trăitoare", după expresia lui Berdiaeff şi tot aşa adevărurile ei sunt mai totalitare, mai existenţiale, dacă ne exprimăm cu termen de şcoală filosofică. Teologia a mai câştigat în forţa speculativă şi prin discuţiunile comparative asupra teologiei dialectice protestante. Aici, amintim, pe lângă Stăniloaie, numele lui *N. Balca*".

Pentru a urma pe Pruncul Iisus

La sărbătorile Naşterii Domnului Biserica creştină proslăveşte una din cele mai mari taine ale creştinihmului: Intruparea Fiului şi Cuvântului lui Dumnezeu.

Pe lângă partea ei teoretică, de o mare adâncime metafizică şi de o importanţă fundamentală pentru sistemul doctrinei creştine, dogma Intrupării are şi o latură practică, şi anume o largă aplicare în domeniul vieţii morale a creştinului, întrucât răspunde la multe cerinţe ale sufletului.

Păcatul strămoşesc n'a stâns dorinţa omului după cer. Toată istoria culturii umane, până la venirea în lume a Pruncului, e străbătută de nostalgia mistică, de strădania de a o recâştiga. Filosofia şi arta antică nu sunt, în fond, altceva decât o încercare zadarnică de a redobândi fericirea şi deplinătatea pierdută. Intreagă omenirea întindea mânile spre ceruri cu strigăt de mântuire, ea voia să intre în legătură intimă cu Dumnezeu, dar observa totdeauna, cu durere, că Dumnezeu trăeşte în lumină inaccesibilă, că este neajuns de puterile omeneşti. Omenirea dorea, ca Dumnezeu să se coboare la om şi să devină accesibil pentru el. Deaceea toate religiile păgâne nu se mulţumeau cu cunoaşterea abstractă a lui Dumnezeu, ci doreau să-L vadă şi să-L pipăie.

Această dorinţă s'a împlinit, când Dumnezeirea şi-a deschis cerurile şi s'a coborît pe pământ în neprihănita Intrupare din Sf. Duh şi din Preacurata Fecioară, — acum omenirea vede pe Dumnezeu în cea mai palpabilă realitate. Tocmai când era mai desperată, omenirea putea exclama cu nesfârşită bucurie: Cu noi şi cu adevărat este Dumnezeu!

Dumnezeu adevărat, Pruncul Iisus, este totodată om în sensul deplin al cuvântului; în El s'a realizat total idealul de om. El ne arată omul aşa cum trebue să fie.

Cu toţii ne străduim să umplem cu o realitate vie noţiunea de om desăvârşit, să devenim oameni deplini, perfecţionând însuşirile noastre omeneşti. Insă istoria nu cunoaste fiinţă care să fi ajuns la desăvârşirea unui model universal de urmat. Ea vorbeşte despre diferite genii, dar nu despre oameni cari ar putea fi consideraţi ca realizarea totală a idealului omenesc. In această direcţiune, este mult grăitoare strădania lui Diogen, care ziua 'n amiaza mare căuta, cu felinarul în mână, un *om* şi nu-l putea găsi. Insă tot din mijlocul păgânilor, prin gura lui Pilat, se ridică contra lui Diogen un glas, care vesteşte că omul s'a găsit: *„Iată Omul"*, — zice Pilat, arătând mulţimii pe Domnul nostru Iisus Hristos.

In persoana Pruncului Iisus, nu se arată numai Dumnezeu, ci şi omul aşa cum trebue să fie. Pruncul Iisus nu este numai axa lumii şi a istoriei universale, ci, totodată şi cea mai sublimă pildă de urmat. El întruchipează în sine culmea desăvârşirii morale şi cea mai desăvârşită concepţie de viaţă.

Dar Pruncul Isus a adus în lume pe lângă chipul adevăratei desăvârşiri creştine şi arătarea drumului şi puterea care duce la aceasta. El este nu numai modelul nostru de urmat, ci şi izvorul şi crainicul adevărului mântuitor, cultivă în noi viaţa duhovnicească, urcându-se pe culmi de sfinţenie. A se uni eu Dumnezeu poate numai acela, care urmează pe Pruncul Iisus, care trăeşte în, cu şi prin Hristos.

Iată de ce astăzi trebue să ne hotărîm cu toţii a urma chemările Sf. Scripturi, care ne îndeamnă mereu să fim „asemenea icoanei Fiului" (Rom. 8, 29); să ne străduim ca Hristos să prindă chip în noi (Cf. Galat. 4, 19); să-L primim pe Hristos înlăuntrul nostru, în sufletul nostru, aşa ca El să fie principiul de viaţă în noi.

Vremurile în care deşertăciunile vieţii pământeşti se manifestă atât de puternic, sunt deosebit de îmbietoare pentru libertatea din cătuşele prea multor preocupări lumeşti, şi avântarea spre înaltul cerului, realizând chemarea sfântă ce se ridică din mijlocul Praznicului Naşterii Domnului: „Câţi în Hristos v'aţi botezat, în Hristos v'aţi şi 'mbrăcat".

A face întocmai, este cea mai ploasă şi fericită prăznuire a Naşterii Pruncului Iisus.

Prof. **Corneliu Sârbu**

Preotul şi sănătatea poporului

Asistenţa curativă

(Urmare şi sfârşit)

Desigur că de cele mai multe ori nu e de ajuns o singură vizită la un bolnav sau la un rănit. Ci, după gravitatea cazului, e nevoie ca preotul să mai treacă pela el spre a-l cerceta din nou şi a lua noui măsuri, a da noui ajutoare şi sfaturi. Şi să facă aceasta cu dragoste şi voe bună, amintindu-şi de cuvintele Mântuitorului care ne zice: „Orce aţi făcut unuia din aceştia mai mici fraţi ai Mei, Mie Mi-aţi făcut" (Matei 25, 40). Trebue să ne obişnuim a vedea pe Domnul Hristos suferind lângă toţi suferinzii şi necăjiţii din lume şi atunci nu vom mai fi atât de nesimţitori şi mofturoşi în faţa atâtor suferinzi şi năpăstuiţi cari ne înconjoară.

III. Cam acesta ar fi programul asistenţei curative de prim ajutor. Căci aici nu putem decât să dăm un program de lucru şi un îndemn sfânt. Nu ne putem extinde la chestiuni de amănunt referitor la fiecare caz de boală, la felul medicamentelor şi sfaturilor de prim ajutor. Acestea sunt chestiuni de specialitate şi despre ele un doctor ar trebui să scrie o carte întreagă, care să fie la îndemâna orcui vrea să lucreze în ofensiva sanitară la sate. Dar până vom avea acea carte, trebue să ne mulţumim cu puţinele tratate de medicină populară pe cari le avem azi.

De multe ori însă din primul moment vedem că bolnavul la care am fost chemaţi, pe lângă sfaturile şi primele noastre ajutoare, are nevoie urgentă de consultul unui medic sau chiar a fi dus la un spital. Alteori ajungem la această concluzie abia după 2—3 zile de supraveghere şi ajutoare. Orcare ar fi cazul, preotul trebue să îndemne pe bolnav sau pe casnicii lui să cheme pe medic cât mai neîntârziat, sau dacă nevoia o cere, să se ducă la spital, ca de pildă în cazurile de apendicită acută etc. Este ceeace a făcut Samarineanul milostiv. Dupăce a legat ranele celui căzut sub loviturile tâlharilor, l-a ridicat, l-a pus pe dobitocul său şi l-a dus la o casă de oaspeţi spre a-l îngriji. Iar după câteva zile întorcându-se a plătit pentru îngrijirile date. De acl se vede că cel rănit era atât de slăbit de puteri, că primele ajutoare date de Samarinean nu au fost deajuns. El nu putea nici să meargă. Şi se mai vede că era şi sărac în urma jafului în cât n'a avut nici cu ce să-şi plătească îngrijirile date.

In satele noastre parabola aceasta a Mântuitorului trăieşte în carne şi oase până în amănunte şi până la sfârşit, mai ales în ce priveşte cel căzut între tâlharii boalelor. Sunt mulţi greu loviţi, lipsiţi de puteri şi lipsiţi de bani. Nici nu pot să se mai vaete şi nu îndrăznesc nici să ceară ajutor, ci putrezesc de vii, cu zile, şi nelecuiţi. Sunt mulţi cari aşteaptă un Samarinean milostiv să treacă pe lângă ei, să le vadă suferinţa şi să le-o lecuiască. Dar trec numai „preoţi" şi „leviţi" nepăsători (Luca 10, 31—32). Ah, ce grozavă împietrire a inimii la mulţi creştini de azi!

Ce putem face oare pentru aceşti nenorociţi? Nimic altceva decât ce a făcut Samarineanul Milostiv. Doar pen-

---

Nicolae din Schei şase generaţii de preoţi plini de vrednicie, toţi şase cu pronumele de Radu.

Trei dintre ei nu s'au remarcat prin nimic deosebit, în afară de cucernicia şi curăţenia sufletuluilor, — în schimb însă ceilalţi trei, pe lângă calităţile amintite, şi-au câştigat merite mai însemnate pentru biserica şi neamul nostru şi s'au făcut cunoscuţi, prin faptele şi scrisul lor, şi dincolo de graniţele de atunci ale Ardealului.

Unul din ei scrie pela anul 1716 istoria bisericii al cărei slujitor era. Manuscrisul, care se păstrează încă şi astăzi în arhiva bisericii sf. Nicolae, poartă titlul de „Istoria Besearecei Şchiailor Braşovului". Eruditii academicieni Sextil Puşcariu şi I. Lupaş găsesc cuvinte elogioase despre această cronică. Din ea se vede ţinuta energică a inimosului protopop braşovean, nu numai în luptele sale cu saşii, ci şi atunci când era vorba să se opună încercărilor de unire.

Tempea a fost toată viaţa un îndârjit duşman al unirii şi un vajnic apărător al drepturilor scumpei noastre ortodoxii. Această cronică mai este însemnată şi prin faptul că face un fel de trecere dela istoriografia simplă şi cronicărească, la cea sistematică şi documentată.

Atitudinea lui plină de demnitate, apărarea celor oprimaţi pe care fără frică şi-o ia asupra sa, lupta lui pentru neamul nostru necăjit şi asuprit, sunt fapte ce-l vor păstra pururea vie amintirea în sufletul românilor braşoveni.

Un alt membru al familiei Tempea publică, la anul 1797, a doua gramatică românească, în calitate de director al şcoalelor naţionale neunite din principatul Ardealului.

Calităţile acestui cucernic slujitor al Domnului sunt recunoscute şi de străini. El este apreciat ca om cult, cu frumoase cunoştinţe de limbi, bun predicator şi cu totul devotat pentru misiunea sa.

Ultimul dintre Tempeşti se face cunoscut prin scrisul său şi dincolo de graniţele Ardealului.

După mai multe neplăceri şi neînţelegeri, avute cu epitropii bisericii, părăseşte pentru totdeauna Braşovul şi trece în Vechiul regat, unde ajunge rector al seminarului episcopesc din Râmnicu-Vâlcea.

Ca rector el s'a îngrijit nu numai de disciplina şi partea materială a discipolilor săi, ci tot pe atât de mult şi de laturea lor spirituală. Era un pedagog iscusit şi bun conducător de şcoală. Dovadă sunt scrierile ce ne-au rămas dela el.

Aceasta ar fi munca desinteresată şi plină de realizări, depusă cu prisosinţă în via Domnului şi slujba neamului a acestei destoinice dinastii de preoţi. Rolul lor e mare în trecutul nostru naţional, bisericesc şi şcolar.

Numele lor, spune cu multă dreptate păr. Muşlea, ar fi trebuit să fie dat unei străzi principale, unei şcoale, unei tipografii, sau altei instituţii de folos obştesc din Braşovul românesc.

Scrisă cu obiectivitate şi putere de discernământ critic, calităţi necesare oricărei lucrări istorice care vrea să rămână pentru posteritate, într'o limbă clară şi curgătoare, cartea aceasta prilejueşte o lectură agreabilă pentru oricine vrea să cunoască o pagină din trecutul Braşovului ortodox.

Recomandăm cu bucurie cartea păr. Muşlea, care, prin şirul lucrărilor scoase la iveală, face un nepreţuit serviciu Bisericii noastre de dincoace de Carpaţi.

Pr. *Ioan Ilie.*

Constantin Iosif Jirecek despre raporturile româno-bulgare în veacul al XIV-lea

Pentru cei cari vor să înţeleagă marile probleme ale prezentului şi să prevadă întrucâtva viitorul, istoria este cea mai bună călăuză. Te preocupă o problemă serioasă, de ordin politic, istoria îţi deschide paginile ei şi-ţi arată calea pe care trebue s'o apuci.

De mai mulţi ani, mi-am pus, mereu, întrebarea: de ce oare raporturile între noi şi bulgari n'ar putea fi mai strânse şi mai amicale?

Ne-am format ca popor, şi unii şi alţii, pe vechiul şi tenacele trunchi tracic, de ce atunci răceală şi indiferenţă unii faţă de alţii? Avem multe obiceiuri comune, explicate prin aceeaşi veche moştenire traco; de ce atunci sloiul de ghiaţă între cele două maluri ale Istrului? Fosta oare totdeauna aşa? Nu!

In istoria bulgarilor de C. I. Jirecek, apărută în limba germană la Praga în 1876, am avut bucuria să constat că în vremea independenţei lor, în evul mediu, altfel au fost raporturile dintre noi şi fraţii noştri întru ortodoxie din dreapta Dunării.

Veacul al 14-lea e veacul de îngropare al independenţei bulgare, dominată de semilună şi de învierea a unui nou stat independent la gurile Dunării, eliberat de sub coroana Sf. Ştefan.

Mai mult de o jumătate de veac regatul ţarilor bulgari a fost vecin cu ţara Basarabilor independenţi. In tot acest timp, până la totala ocupare a Bulgarilor de către Osmanlâi, raporturile între noi şi vecinii dela sud au fost mai mult decât amicale, au fost raporturi frăţeşti, în domeniul politic, militar şi religios.

Viaţa politică în evul mediu se con-

tru noi toţi a spus Domnul pilda Lui. După ce am cercetat pe bolnavi, după ce le-am dat primele ajutoare, dacă e cazul grav, trebue să-i ducem la doctor sau la spital, dacă ei n'au posibilitatea s'o facă. Ei dar asta-i prea mult, va zice cineva. De unde să am atâţia bani, când leafa abia-mi ajunge pentru familia mea?

De sigur că va fi peste puterile noastre. Totuş uneori putem să ajutăm şi noi pe bolnavii săraci, după puterile noastre. Mai mult nu ne cere nici Dumnezeu. Ceeace trebue să facem şi putem face, e altceva. Anume trebue să organizăm în satele noastre un sistem de ajutor mutual în caz de boală, un fel de mici asigurări sociale parohiale. Dar despre lucrul acesta vom scrie pe larg în capitolul următor. Aici vom mai spune câteva cuvinte despre ajutorul pe care-l poate da preotul în timp ce un enoriaş al lui e sub tratamentul medicului de circumscripţie.

După ce la îndemnul preotului a fost chemat medicul, el lasă acestuia toată grija, stând însă gata să-l ajute la nevoie. Anume se întâmplă ca medicul de circumscripţie nu locueşte în comuna noastră. El vine, cercetează, pune diagnosticul, prescrie medicamente şi dă sfaturi. E bine ca la vizita medicului să fie şi preotul de faţă să vadă despre ce e vorba. Căci nimeni ca preotul nu poate sta în ajutorul bolnavului şi în ajutorul medicului, totodată, când acesta e departe de bolnav. Preotul poate trece zilnic pe la casa bolnavului spre a urmări evoluţia boalei, luarea medicamentelor şi urmarea sfaturilor date. El poate sesiza simptomele unei agravări care ar cere o nouă intervenţie medicală. Atunci el va recomanda chemarea medicului curant. De asemenea poate comunica în scris medicului despre mersul boalei.

Iată atâta bine pe care-l poate face preotul pentru asistenţa medicală curativă la sate. Desigur că aici n'am spus totul despre ceeace se poate face în acest domeniu, căci nu e specialitatea noastră, ci vrem să dăm doar unele îndemnuri şi oarecari îndrumări generale pentru lucrul preotului în lupta de apărare şi de întărire a sănătăţii poporului nostru.

Mai adăogăm că preotul să fie cu grijă să nu se molipsească dela bolnavii pe cari îi cercetează. In privinţa aceasta preotul trebue să-şi ia unele măsuri de prevedere şi igienă preventivă. Anume de câteori cercetează bolnavi molipsitori, e necesar ca ieşind în curte, pentru plecare, să se spele pe mâni cu alcool sau alt antiseptic potrivit, din sticluţa pe care trebue s'o aibă la el. Căci dacă vine cu mânile infectate acasă, lasă microbi pe clanţa uşilor.

Dar nici prea mult nu trebue să se teamă de microbi. Ci doar să se păzească atât cât poate, să nu stea prea mult şi prea aproape lângă bolnav, iar când pleacă dela el să-şi desinfecteze mânile, căci prin ele ne infectăm mai uşor. Iar grija cea mare s'o lăsăm în seama Domnului, căci lucrătorii Lui suntem şi El ne păzeşte. De altfel atât suntem de plini de fel de fel de microbi, că dacă nu ne-ar apăra grija Domnului ar trebui să fim cu toţii mereu bolnavi.

Pr. **Nicolae Vonica**

INFORMAŢIUNI

De Sf. Sărbători, *ale Naşterii Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos, urăm tuturor abonaţilor şi cetitorilor acestui ziar mulţi ani cu bine şi pace!*

Cererile preoţilor, — cari doresc să se prezinte la concursul din 15 Ianuar 1940, în localul Şcoalei de aplicaţie din *Bucureşti*, pentru ocuparea locurilor vacante de preoţi militari-activi cu gradul de căpitan, — se înaintează până la 10 Ianuar 1940 către: Inspectoratul Clerului Militar din Alba Iulia, unde se dau orce alte informaţii.

Număr festiv. Ziarul «*Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt*» din Sibiu, cotidianul conducător al saşilor ardeleni şi a tuturor germanilor pământeni din ţară, şi-a publicat pe ziua de 13 Decemvrie 1939 numărul **20.000,** scoţând cu acest prilej o ediţie festivă. Acest număr jubilar conţine salutările dlor miniştri *Silviu Dragomir* şi *Alex. Radian*, şi arată devotament patriei şi naţiunii reflectând în oglinda trecutului toată munca depusă de poporul saşilor, până astăzi pe plaiurile ţării noastre. Ziarul reprezintă astfel o mărturisire a germanilor fruntaşi din România pentru patrie şi stat, şi pentru stimă şi înţelegere reciprocă între popoare. Numărul festiv are 104 pagini, cu multe fotografii de actualitate şi o parte de anunţuri. — Felicităm călduros pe confraţii dela Tageblatt şi le dorim şi mai departe spor la muncă în aceeaş linie, străbătuţi de acelaş sentiment al iubirii sincere de ţară românească.

Şi în Ungaria. Din ordinul ministerului de interne dela Budapesta, au fost oprite în Ungaria mai multe secte religioase învinovăţite că au propovăduit învăţături antimilitare. Creştinii maghiari au primit ştirea cu patriotică mulţumire.

ŞTIRI LOCALE

Meseriaşii pentru concentraţi. Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu va da, în ziua întâi de Crăciu, seara, la „Unicum", o serbare cu frumos şi bogat program. Venitul ei este menit ajutorării celor concentraţi. Programul serbării conţine: colinde, cântece din popor, dirijate de dl Gh. Şoima, şi teatru sub conducerea dlui D. Axente. Publicul este invitat să ia parte în număr cât mai mare.

Răscumpărare. Dl Stefan Duca îşi rescumpără felicitările de ziua numelui, dăruind 200 Lei la „Fondul Victor şi Eugenia Tordăşianu" pentru înzestrarea fetelor sărace, dar cu alipire către Reuniunea meseriaşilor români din Sibiu.

Citiţi, sprijiniţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

Nr. 435/1939 (101) 2—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei vacante **Haşdău,** cu filiile **Dobâca** şi **Goleş,** din protopopiatul Hunedoara.

Venitele parohiei:

1. Locuinţă parohială corăspunzătoare.
2. Câte 2 măsuri porumb nesfărâmat (măsura à 30 litri), sau preţul de piaţă al unei măsuri de porumb sfărâmat, dela fiecare familie din materă şi filii.
3. Stola obişnuită în parohie.
4. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedoarei în termenul indicat.

Candidaţii vor anexa la cererea de concurs şi concesiunea dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidaţii se vor prezenta, cu încuviinţarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către parohieni.

Hunedoara, 21 Noemvrie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Suciu
protopop

Nr. 44/1939 par. (99) 3—3

Anunţ de licitaţie

Consiliul parohial ortodox român din Apold, tractul Sighişonra, T.-mare, dă în licitaţie publică repararea şi adaptarea casei parohiale, pe baza planului şi devizului, aprobat de P. V. Consiliu Arhiepiscopesc cu Nr. 9772/1939.

Licitaţia se va ţinea în *29 Decemvrie 1939*, în localul „Casa culturală", la ora 15; în caz de nereuşită a licitaţiei, se va ţinea a doua licitaţie la 7 Ianuar 1940 în acel local şi aceeaş oră.

Parohia nu dă nici un fel de material.

Ofertanţii vor depune odată cu ofertele, ca garanţie 5% dela suma devizului de 301.814 Lei, în numerar sau efecte de stat, care garanţie, după aprobare se va majora la 10%.

Planul şi devizul se pot vedea în orce zi la Oficiul parohial.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a da lucrarea unuia dintre cei trei ofertanţi din urmă.

Comuna bis. pentru deplasări nu dă nici o rebonificare.

Apold (Sighişoara), 25 Noemvrie 1939.

Oficiul parohial:

Pr. **Chirion Muntenu**
paroh

Epitropi:
Zaharie Petreză ep. I
Emanoil Morar

Nr. 1097/1939 (98) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Dridif,** protopopiatul Făgăraş, se publică a treia oară concurs, cu termen de 30 de zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiunea parohială: 7 feldere arătură, 1 jug. 800 st. p. fânaţ, iarba din cimitire şi din curtea bisericii.
3. O felderă de bucate dela fiecare gazdă, sau echivalentul în bani după piaţa Făgăraşului.
4. Stola uzitată în parohie.

Cererile de concurs, însoţite de certificatele de studiu şi de încuviinţarea de candidare dela autoritatea superioară bisericească, se vor înainta oficiului protopopesc Făgăraş în termenul deschis.

Concurenţii se vor prezenta, cu prealabila înştiinţare a oficiului protopopesc, în parohie, pentru a se face cunoscuţi poporului.

Făgăraş, la 13 Noemvrie 1939.

Pavel Borzea
protopop.

AVIZ

Conform ordinului P. Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 11.998—1939 Ep., s'au tipărit şi pus în vânzare pentru Oficiile protopopeşti şi parohiale CHITANŢIERE de 100 file cu Lei 65, de 200 file cu Lei 100 şi ORDINE DE PLATA de 100 file cu Lei 65, de 200 file Lei 100.

La comande de un Chitanţier şi un Ordin de plată de câte 100 file spesele sunt de Lei 30, iar la cele de 200 file spesele sunt de Lei 35.

Se pot comanda la Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţându-se preţul împreună cu spesele prin mandat postal.

Contra ramburs nu se trimit.

---

funda cu viaţa dela curte, cu dinastia. Intre dinastia Şişmanizilor dela Vidin şi între aceea a Basarabilor dela Argeş au fost strânse raporturi de rudenie. Ţarul Ion Alexandru (1331—1365) a fost ginerile lui Ion Basarab şi cumnat deci cu Nicolae Alexandru pe a cărei soră, Teodora, o ţinea în căsătorie. Din cauza unei evreice frumoase (v. Jirecek pag. 320 „Schöne Hebraerin") Theodora fu repudiată. Fiul Ţarului Ion Alexandru şi al Theodorei Basarab, Ion Straşimir, la rândul său se căsători cu verişoara lui primară, Ana, fica lui Nicolae Alexandru Basarab şi soră deci cu Vlaicu Vodă şi cu Anca regina sârbilor. Nicolae Alexandru Basarab ştiu şi reuşi să-şi creieze raporturi de bună vecinătate, prin căsătoria celor trei fete, cu toţi vecinii. Ion Straşimir pe lângă că-i era nepot de soră, îi era şi ginere, Stefan Uroş regele sârbilor ţinea pe Anca, iar a treia fică, Elisabeta, era soţia marelui Palatin al Ungariei.

Din cele de mai sus, se vede cât de apropiaţi au fost ultimii ţari ai Bulgariei de familia noastră domnitoare, când gineri, când cumnaţi, nepoţi, veri şi soţi. Firește, această strânsă legătură între cele două case domnitoare a avut multe înrâuriri asupra felului de alcătuire a divanului tânărului principat muntean. Ucenicia în ale cancelariei şi a felului de a conduce ţara, sub raportul administrativ, şi în ce priveşte redactarea actelor slavone, ai noştri au făcut-o la curtea vechiului regat al Bulgariei, care şi el la rându-i, în sute de ani, le învăţase toate dela Bizanţ.

După încorporarea Bulgariei la imperiul otoman şi după ce acesta îşi puse capitala în Bizanţ, noi am fost singurii continuatori ai tuturor orânduelilor bizantine, trecute la noi prin filiera bulgară.

Din punct de vedere militar, primul nostru Mare Voevod, Ion Basarab, a fost aliatul Ţarului bulgar, Michaiel, tatăl lui Ion Alexandru. Impreună cu nefericitul său cuscru, au luptat la 28 Iunie 1330, pe malurile Strumei, contra sârbilor. Ştefan Uroş al III-lea, supărat pe Michaiel că i-a trimis soră-sa la mânăstire şi că o principesă bizantină i-a luat locul, îi declară războiu. Ajutat de 1000 de cavaleri germani împlătoşaţi în bronz, adevărate tancuri călăreţe, câştigă bătălia dela Velbuzd. Bulgaria nu-şi pierde acolo numai regele, dar şi supremaţia ei în Balcani, pentru totdeauna.

Când puternicul rege angevin, Ludovic cel Mare, va căuta să profite de slăbiciunea Bulgariei, acela care va ejuta pe Straşimir să-şi reia tronul şi să alunge pe unguri din Valea Timocului, va fi cumnatul său, valahul viteaz, Vlaicu Vodă.

Principatul lui Vlaicu, faţă de imensitatea regatului ungar, era o nimica toată, dar aceasta nu l-a împiedecat să ofere mormânt lăcomiei angevine şi loc de veşnică odihnă pe malurile Ialomiţei căpitanilor ungureşti, Nicolae Voevodul Ardealului, şi lui Petru de Jára, vicevoevodul Transilvaniei (v. Arhiv des Vereins für Siebenbürgische Landeskunde, vol. 29, pg. 148),

De această victorie românească, dela 1369, au profitat şi bulgarii la fel ca şi după bravura curcanilor noştri din 1877.

In domeniul religios, clericii bulgari ni-au fost preţioşi îndrumători şi sprijinitori. Eutimie, patriarhul bulgar dela Târnova, a fost în raporturi amicale cu primul nostru mitropolit Ioakint şi a sprijinit la Constantinopol pe fratele acestuia, Antim, ca să fie numit episcop în Banatul de Severin, cucerit de către Vlaicu dela unguri.

Bisericii ortodoxe şi Vlaicu Vodă îi aduse un mare serviciu alungând pe călugării franciscani dela Vidin şi ferind pe bulgari de catolicizare.

Patriarhul Eutimie a înţeles acest gest şi a făcut tot ce i-a stat în putinţă pentru a-şi arăta recunoştinţa lui faţă de domnul Românilor. Scrisorile lui către Nicodim dela Vodiţa, şi către episcopul de Severin, Antim, sunt mărturie de frăţească colaborare.

Dacă, în secolul al 14-lea, Jirecek arată raporturi aşa de strânse între noi şi bulgari, de ce, azi, când suntem iar două state independente să nu reluăm raporturile frăţeşti, de altă dată, dintre ţarul Ion Straşimir şi marele voevod şi domn Ion Vladislav Basarab?

E bine să ştie şi aci şi acolo că nici un stat imperialist nu s'a oprit la Dunăre, fie că a venit din sud sau din nord, şi că o condiţie sine qua non de menţinere a independenţei şi integrităţii statelor balcanice constă în amicala lor colaborare.

Prof. **Ion Hurdubeţiu**

C. preoţi să stea în fruntea mişcării
Oastea Domnului

Tabla de materii

(Cifrele arată numărul ziarului)

Telegraful Român 1939

Anul LXXXVII

1. Articole

Anul 1938 — 1
Activitatea sanitară a preotului — 18
Adunarea eparhială, Sibiu — 17
Alte îndatoriri pastorale — 38
Ameninţarea războiului — 36
«Armistiţiul tuturor patimilor» — 49
Asistenţa curativă — 48, 52
„ preventivă — 36
Atitudinea catihetului — 32
Biblia Regală — 1
Biserica şi cărţile — 47
Bis. noastră la o cotitură a istoriei — 16
Casa Clerului — 42
Cauze şi efecte — 8
Chestiuni de educaţie — 9
Congresul (dela Odorhei) — 26
«Credinţă şi muncă» — 8
Creştinism practic — 7
„ şi pacifism — 31
Din mormânt viaţă — 15
Dorim o biserică — 12
Dreptate pentru cei buni [la inaug. Cluj] — 46
Durata lecţiei de religie — 34
«Educaţia religioasă» — 29
Episcopia Timişoarei — 45
Există legături [Durkheim] — 18, 19, 21, 24
Factorul religios [S. S.] — 34
Hristos se naşte — 52
Iisus ne desleagă legăturile morţii — 7
La coborârea Duhului Sfânt — 22
Latinitate şi ortodoxie — 4, 5
Mântuire — 52
Meditaţia în viaţa preotului — 27
Mica farmacie parohială — 15
Misionarismul — 35
M. Sa Regele şi aşez. ţării — 43
Naştere şi renaştere — 52
Nicodim, noul patriarh — 28
„ şi şcolile de formare a preoţilor — 30
O mare cuvântare regală — 51
Ortodoxie şi Românism — 20
Pelerinajul dela Sibiu — 23
Pentru apăr. sf. icoane [Dum. Ort.] — 8
Pentru a urma pe Iisus — 52
«Personalitatea socială» — 6
Pocăinţă şi mântuire — 50
Politică şi religie — 41
Praznicul Învierii — 15
Pregătire sufletească — 35
Preoţia şi viaţa harică — 37
Preoţie şi intelectualitate — 29
Preoţimea în slujba neamului — 2
Preotul în cooperaţie — 38
„ sanitar — 13
„ şi meditaţia — 13
„ „ «Oastea Domnului» — 27
„ „ rugăciunea — 16
„ „ sănătatea poporului 3, 5, 6, 8, 13, 15, 18, 36, 48, 52
Principii de renaştere naţională — 3
Prin regiunea destinelor istorice — 44
Probleme catehetice — 32—34
Programul F. R. N. — 44
„ past. [prot. anglican] — 11
Războiul a început — 37
Regina Maria [amintire] — 30
Renaşte Maramureşul — 35
Şaguna ocârmuitor politic — 49
Să plivim buruienile — 15
Secte oprite şi secte recunoscute — 31
Seninătatea etc. [în catehizaţie] — 33
Solidaritate naţională — 40
Starea sănătăţii poporului — 6
«Statele Unite ale Europei» — 47
Svârcolirile lui Rushbrooke] — 9
Ţara a răspuns la chemare — 14
Timpuri de încercare — 42
Un alt motiv puternic — 5
„ caz supărător (Bell) — 25
„ cuget şi o simţire — 13
„ glas ce nu se ridică la cer (Bell) — 17
„ moment unic [sectarii] — 12
Valoarea creştină a sănătăţii trupeşti — 39
Viaţa harică — 36
„ lăuntrică a preotului — 6
„ zilnică — 39
[Zarandul istoric] — 44

2. Pastorale, cuvântări, meditaţii ş. a.

Apeluri — 20, 25, 41, 45
Chemare [Crucea Roşie] — 37
Chemare [la Alba-Iulia] — 9
Convoc. ad. eparh. — 14
Cuvântări 2, 3, 10, 12, 17, 21, 26. 28, 39, 44, 47, 49, 50—52
Măsuri contra atacurilor aero-chimice — 22
Meditaţii — 25, [27], 31, 32, 34, 35
Mesaj [dela Suveran] — 2
Moţiunea [Odorhei] — 26
Pastorale — 15, 52
Telegrame — 14, 20, 26, 27, 28, 38, 46

3. Antrefileuri

A doua expediţie misionară — 1
Aspră critică — 23
Căminul [Bazna] — 27
Ce este teosofia? — 22
Cine întreţine focul iredentismului — 12
Comemorare şi întrunire — 13
Corpurile legiuitoare — 47
Crezul străjeresc — 20
Douăzeci de milioane — 23
Exemplul ţărilor — 13
Finanţa jidovească — 8
Guvernul şi ev. din Bucovina — 38
In amintirea lui V. Goldiş — 8
In sf. ep. a Huşilor — 45
«Înţelegerea Balcanică» — 9
Jurământul noilor recruţi — 15
«La biserică» — 14
„ Dum. Ortod. [Sibiu] — 9
„ solemnitatea [22 Mai] — 22
Lumea creştină [Spania] — 7
Mesajul [America] — 8
Ministerul cultelor — 4
Mitropolie a Craiovei — 20, 26
Notarii comunali — 7
Noul liceu confesional — 46
Noul papă — 10
«O faptă de cultură la Blaj» — 22
Organizaţiile germane — 3
Parastas — 30
Pastorala [ep. Nifon] — 46
Patriarhul Miron [în concediu] — 10
Potopul timbrelor — 5
Rectificări — 4
Respectarea rep. dumin. — 8
Sărb. Naşterii Domnului — 1
Scutiri de taxa şcol. — 12
Solidarizare — 16
Ştiinţă şi credinţă — 46
Vizită ministerială — 41
Zigre N. [ministru] — 7
Ziua de 27 Febr. — 8

4. Probleme, comentarii, corespondenţe, rapoarte ş. a.

Acţiunea călugăriţelor din Blaj — 7
Adonări pe Ţinuturi — 47
Agricultura şi preotul — 32
Alături de drum [Căliman] — 34
Alba-Iulia [program etc.] — 9
Alegerea noilor mitrop. — 49
Aniversarea constituţiei — 10
Anul nou la Sibiu — 2
Apărarea contra atacurilor aeriene — 37
Aşezăm. «Veturia I. Lupedatu» — 13
Asoc. «A. Şaguna» — 22, 23, 25, 26, 27
«Astra» — 32, 34, 36, 37, 48
Bazna [sfinţirea căminului] — 28
Bilanţul unei activităţi [N. Colan] — 7
Biserică mon. la Braşov — 46
Biserica noastră şi Regele — 22
„ şi Regele — 48
Bologa [Iacob şi Valeriu] — 24
Borolanu — 4
Bucurie unanimă — 49
Buletinul războiului — 37—39
Cămine culturale — 37, 48
„ şcolare [Clopoţel] — 6
Cantinele şcolare — 4, 8
Cassulo, Fireza — 23
Câteva cuvinte [Aita mare] — 4
Celibatul nu-i ortodox — 24
Cercuri pastorale 7, 14, 25, 27, 29, 30, 32, 34, 45, 48, 49, 51
Cinstirea învăţătorimii [Sibiu] — 10
Ciuhandu Gh. Dr. — 44
Cluj [solemn. inaugurale] — 46
Concertul P. Gherman — 8
Conferinţa dlui N. Crainic — 10
Conferinţe preoţeşti 5—7, 12, 13, 15, 16, 18, 19, 30, 32, 37, 40, 42, 47—50, 52
Consistorul mitropolitan — 41
Copiii şi Dum. bolnavilor — 12
Corpuri legiuitoare [noile] — 20
Cuvintele regelui George VI — 37
Cuvinte nimerite — 19
„ regale — 3, 10, 11, 24, 33, 43, 46 47
Danii domneşti — 24 [46]
D'ale sectelor — 9
De anul nou — 2
«De ce sânt eu teolog» — 26
Deniile — 13
Deschid. anului univ. Cluj — 45
Din trecutul parohiei Corbi — 40
Două zile [1 şi 2 Iunie] — 23
«Dorim o biserică» [O. Ghibu] — 21
Drama [Cehoslovaciei] — 13
«Drumul Crucii» — 14
Dumineca Ortodoxiei — 9
Ecouri ale adun. din 27 Februar [A. Iulia] — 23
Eminescu — 26
Europă creştină — 51
Filme româneşti — 21
«F. R. N.» — 1—5, 44, 45
Frontul naţional studenţesc — 44
Fundaţiunea Patr. Miron — 21
Gânduri asupra predicei — 15, 19
Gigurtu ing. — 3
Goga O. [pomenire] — 20
Gojdu [fundaţia] — 7, 48
Guvernul remaniat — 6
Heckel ep. în Sibiu — 24
Incepe un nou an de şcoală — 39
Infiinţarea ministerelor — 41
Iniţiativa cercurilor preoţeşti — 48
In primul rând: educ. religioasă şi morală — 26
Instalarea P. S. ep. Vasile — 1, 2
Instrucţiuni [p. caz de război] — 42
Inzestrarea armatei — 51
La sate — 21
La Vinerea [I. Mihu] — 19
Limbă română — 8
Luăm act [Acad. teol.] — 7
Lupaş I. [în misiune] — 20, 24
Manifestări ort. în Australia — 25
Manifestaţiile oprite — 38
Manifestaţii străjereşti — 27
Manif. [în Blăjel] — 80
„ [în Maramureş] — 42
Misiuni religioase — 32
Mitroo. Olteniei — 46
Modificarea legii de pensiuni — 24
Monument pe «Câmpul Libertăţii» — 23
Monumentul Regelui Carol I — 20
M. S. Regele [contribue] — 21
Nedumerire [O. Ghibu] — 5
Nicodim [Patriarh] — 27
Noii mitropoliţi (investire) — 51
Noul guvern — 39, 40, 48
«Oastea Domnului» — 14, 21, 22, 27, 30
Oblig. oficierii serviciilor relig. la solemn. naţionale — 23
Octava de rugăciuni — 3
Odată şi acum — 36
Omagiu adus Suveranului — 22
O mărturisire etc. [S. S.] — 33
Ostilităţile — 36
O sută de ani [dela naşterea Regelui Carol I] 17
Păltiniş [Sanatorul] — 30
Papa Pius XI — 8
Parlamentul — 24
Paştile — 15
„ la Sibiu — 16
Pelerinaje [Avrig, Sâmb.] — 16, 17
Pentru a cunoaşte ţara — 26
„ desăvârşirea operei — 18
„ soc. «Principele Mircea», Sibiu — 11
Peste 23 milioane — 27
Plecarea P. S. ep. Vasile — 2, 4
Politica României — 37
Pomenirea Marei Regine Maria — 5
Popasu Ioan [1/2 veac dela moartea sa] — 5, 9
Porunca iubirii — 28
Postul — 12
Praznic [în Cristur] — 4
Preotul şi «S. S.» — 9
Primul vas de război — 26
Problema jidovească — 22
„ natalităţii — 40
„ timpului liber al muncitorului — 18
Probleme [în conf. tineretului creştin] — 35
Programul «F. R. N.» — 43
Reformă agrară în Ungaria? — 12
Reforma înv. secundar — 46
Rugăciuni pentru pacea lumii — 21
Să ne apropiem de Domnul — 43
«Să ne ţinem gura» — 38
Sărbarea [Acad. teologice] — 49
Sărbătoarea tineretului — 23
Sectele [şi asoc. religioase] — 30
Şedinţa solemnă a parlamentului — 49
Se înfăptueşte «visul Baznei» — 31
Semne bune — 23
Serviciile religioase — 8
Serviciul Social — 6, 33, 34, 42
Setea bogăţiilor — 35
Sfântul Sinod — 12, 26, 27, 31, 38, 43, 44
Sfinţirea bis. din Bran — 31
„ „ „ Valea Lungă — 21
„ catedr. din Arad — 46
„ clopotelor dela Blaj — 44
„ „ „ Sighet — 44
Sibiul [înzestrarea armatei etc.] — 51, 52
Simple închipuiri — 16
Soc. ort. a femeilor — 25, 46, 48
„ Sf. Gheorghe [S.-Iung] — 33
«Straja Ţării» — 13, 19, 20, 47
Timişoara [episcopie] — 52
Tuşnad-băi [sfinţire] — 43, 44
«Una şi singură» — 14
Un gest frumos [Dr. I. Beu] — 28
«Unirea» [Blaj] — 3, 14, 51
Univ. pop. în Sibiu — 6
„ „ «N. Iorga» — 27
Un popas — 40
Viaţă religioasă în Rusia — 28, 29
Volneag V. [instalare] — 29
Zarandul în sărbătoare — 43
Zece Mai — 20, 21
Ziua de 24 Ianuar — 3, 5
„ „ 27 Februar — 10
„ „ 1 Mai — 18
„ „ 8 Iunie — 21—25
„ „ 6 August — 33
„ „ 15 August 1916 — 34
„ „ 1 Dec. 1918 — 49
„ „ Sf. Nicolae — 50
„ Eroilor — 21, 22
„ Mamei — 21, 22
„ naşterii Suveranului — 42, 43
„ „ Marelui Voevod Mihai — 44
„ numelui „ „ „ — 46
„ sădirii arborilor — 18, 19, 20

5. Recenzii, notiţe

Alexandru P. T. diacon: Sf. Ioan Hrisostom 27
Anghelescu Par.: Slavă şi Mărire — 20
Anuarul [Acad. teol. Sibiu] — 28
„ eparhiei Huşilor — 19
„ festiv [Şc. de cântăreţi] — 24
„ lic. «A. Şaguna» — 21
„ „ «Gh. Lazăr» — 29
Beldie C. P. pr.: Albumul creştinului — 45
Biblioteca Amvonului — 8
Cândea Sp. Dr. pr.: Hristos şi mânt. suflet. a orăşenilor — 38, 45
Carrel Alexis, trad. de Lia Busuioceanu — 23
Cărţile funduare — 9
Clopoţel Ion: Al. Papiu Ilarianu — 40
„ „ : Satele răsleţe — 40
Damaschin St. Ioan: Dogmatica — 19
Fecioru Th.: Poporul român şi fen. creştin — 52
Felea Il. V. p.: Teologie şi preoţie — 28
„ „ „ „ : Pocăinţa — 50
Filimon Petre: Protes antismul şi rom. — 1
«Gândirea» — 5, 20, 38, 45
Ghibu O.: La a 20-a aniversare — 45
Grecu V.: Diac. Coresi etc. — 25
Ionescu-Amza I. N. p.: Sf. Liturghie — 19
Ionescu P. P.: Ontologia umană — 48
Jirecek: Raporturile româno-bulgare — 52
Lascarov Mold. Al.: Biserica năruită — 48
Literat V. şi Járay M.: »Vizite» — 45
Loichiţa V.: Doctrina Sf. Ioan Damaschin — 4
Lupaş I.: Doctorul Ioan Piuariu — 32
„ „: Regele Carol I şi Transilvania — 38
„ „: Le roi Charles — 38
„ „: Un vlădică român — 32
Lupaş I. Marina: Mitr. Sava Brancovici — 42
Lübbock: Fericirea de a trăi — 13
Marcu Gr. T. Dr.: Dr. V. Gheorghiu — 4
„ „ „ „ : Saul din Tars — 29
Meroianu Gh. Dr.: Chipuri din Săcele — 14
Munteanu L. G Dr.: Pe drumul desăvârşirii creştine — 23
Muşlea C. C. pr.: O dinastie de preoţi — 52
Negură Gh. pr.: Pilde şi sfaturi duhovniceşti 8
Nicodem Arghioritul: Războiul nevăzut — 19
Nicodim mitr. Moldovei: Primele zile ale creştinismului — 41
Nonea C. pr.: Stilismul — 25
Paschia Gh. pr.: Tinerii biruitori — 21
„ „ „ : Hristos în Straja Ţ. — 50
Paulescu P.: Luceferi de zonă — 25
Popa-Lisseanu G.: Procopius — 45
„ „ : Românii [în evul mediu] 45
Scriban Arhim.: Biblia ca unealtă culturală 14
Stanca Seb. Dr.: Viaţa episcop. V. Moga — 13
Stanciu I. Dr.: Legea strămoşească — 4
Stanciu Victor: «Minunate sânt lucrurile Tale!» 26
Stăniloae D. Dr.: Ortodoxism şi Românism 18, 21
Stan L. Dr.: Mirenii în biserică 11, 15, 22, 23
Suciu-Sibianu M. Dr.: Gânduri sănătoase — 13
«Veniţi la Hristos» — 4
«Viaţa şi înv. Sf. Gr. Palama» — 13

6. Foişoare

Amintiri despre patriarhul Miron — 18
Arta relig. Bis. de lemn — 42
Biblia Regele Carol II — 25
„ Şerban Cantacuzino — 27
Biserica şi Serv. Soc. — 39—40
Bis. [factor naţional] — 43, 45—48
Cântarea religioasă — 41
Colindele şi colindatul — 1, 2
Confirmaţiunea în bis. anglicană — 35
Crăciun şi An Nou englez — 7
Credinţă şi faptă — 3—6
Creştinism etc. — 15, 16
Cu prilejul sădirii pomilor — 20
Cuvânt. [la inaug., Cluj] — 47
„ [la Tuşnad-băr] — 44
Deciziunea [în chest. sectelor] — 32
Despre evoluţia cântărilor bisericeşti — 50
Din pervazul veşniciei — 50, 51
Din suferinţele preoţilor de altă dată — 7, 8
Din vremuri trecute [C. Muşlea] — 20
In cimitir — 34
Indoeală şi credinţă — 32
In ţara fără reverii — 9, 12—15
O carte — 52
O comemorare [3 Ian. 1953] — 4
Pânea noastră [versuri] — 12
Preotul şi stupăritul — 30
Principele nostru Moştenitor de tron — 29
Problema [din tinut. secuizate] — 36—38
Profetism babilonean — 1
Prof. Il. Cornelius [despre I. Lupaş] — 80
Răspuns [Dr. Ioan Stanciu] 14, 16, 24, 25, 29, 33

7. Anunţuri etc.

Anunţuri — 14, 18, 27, 32, 49
Avizuri 3, 9, 14, 15, 18, 19, 22—25, 28, 29, 32, 33, 38, 39, 42, 43, 49—52
Circulare — 32, 43
Comunic.: 1—3, 6—8, 12—16, 18—22, 25, 26, 28, 30—38, 39—41, 44, 45. 48
Concursuri [dela Cons. Arhiepiscopesc] 22—26, 30, 31, 35, 39, 40, 42, 44, 49
Convocări — 20, 22
Dumineca Ortodoxiei — 8
Înştiinţări — 26, 30
Invitare la abonament — 1, 52
Notificări — 4, 23, 25, 29, 35, 39, 41
Publicaţii Oficiale — 19, 23, 33

8. † Necrologuri

Patriarhul *Miron* 11, 12, 18, 26
Bârsescu Agata 48
Bedeus Gustav baron 19
Bociat Valer 21
Bojor V. Dr. canonic 1
Bolcaş Lucian 41
Bologa Letiţia n. Papiu 40
Buzdug A. Dr. prot. 10
Călinescu Armand, prim-ministru 39, 40
Chicombanu Nic. pr. 5
Chirciu Nic. pr. 10
Crăciun Coriolan 2
Debu V. Dr. 41
Dopp Max. G. 18
Dubleş Gh. Dr. 1
Freud Siegmund 41
Giurgiu Toma pr. 23
Henţia Gh. pr. 12
Lungu Maniu M. prot. 12, 14
Mihailă Ioan pr. 44
Mureşan Iovian prot. 10
Nistor Elena văd. pr. 84—36
Oprişiu Moise 15
Papa Pius XI 7
Pinciu Ion pr. 15
Plotogea Ilariu pr. 10
Prie Octavian 38
Raţiu Traian 46
Russu Oct. Dr. 46
Schian Nic. Dr. 42
Simu Romul 7
Suciu Ioan Dr. 12
Ţiţeica Gh. prof. 7
Todea Lucreţia 41
Uros Kovincici prot. 29
Văitoianu Al. general 16
Vecerdea Eugenia 19, 23
Vlad Nic. pr. 14
Vorobchievici Ipolit ep. 33

Informaţii, ştiri locale, cărţi şi reviste, concursuri, inserţiuni.

De vânzare

Un Cuptor mare pentru încălzit din fontă. Informaţiuni se pot lua la Oficiul parohial ortodox român din Sibiu-Iosefin, Strada Bisericii Nr. 12—14 şi la dl Ioan Gligor, I epitrop, Str. O. Goga Nr. 31. (100) 3—3

Redactor responsabil: Prot. Dr. D. Stăniloae

Editura şi tiparul Tipografiei Arhidiecezane